सत्यार्थप्रकाश

(थाई अनुवाद)

ประทีป

แห่ง

สัจจธรรม

สัตยรรถประกาศ

สมาคมอารยสมาช แห่งประเทศไทย

๙ ซอยวัดดอน ๓ ทุ่งวัดดอน เขตยานนาวา กทม.

เป็นผู้จัดพิมพ์

गुरु विरजानन्द दण्डी
सन्दर्भ पुस्तकालय
पु परिग्रहण कपांक .. 660
दयानन्द महिला महा

ARYA SAMAJ
G.P.O. BOX 799, BANGKOK (THAILAND)

गुरु विरजानन्द दण्डी
सन्दर्भ पुस्तकालय
पु परिग्रहण क्रमांक 660
दयानन्द महिला महा

คำนำ

หนังสือสัตยรรธประกาศ หรือประทีปแห่งสัจจธรรม ของท่านสวามีดยานันทสรัสวดี ผู้ก่อตั้งสมาคมอารยสมาชขึ้นครั้งแรกเมื่อ ๑๐ เมษายน ๒๔๑๘ ณ เมืองบอมเบย์ จุดหมายและวัตถุประสงค์ของอารยสมาช เพื่อนำเอาข้อเชื่อถือ ๑๐ ข้อ ไปประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางแห่งชีวิต.....

๑. ส่วนปรมัตถสัจจ์ก็ดี ส่วนสิ่งทั้งหลายอันพึงรู้ได้โดยทางวิทยาศาสตร์ก็ดี พระเป็นเจ้าย่อมเป็นต้นเหตุทั้งสิ้น

๒. พระเป็นเจ้าทรงมีจิตต์และ อานันท์เป็นพระองค์ พระองค์ทรงปราศจากรูปลักษณ์ ทรงมีศักดิ์ทั้งปวง ทรงมีความยุติธรรม ทรงเปี่ยมไปด้วยพระกรุณา ทรงปราศจากกำเนิด ทรงปราศจากขอบเขต ทรงปราศจากการแปรปรวน ทรงปราศจากต้น ทรงปราศจากที่เปรียบ ทรงเป็นที่พำชูสิ่งทั้งปวง ทรงซึมซาบอยู่ทั่วสิ่งทั้งปวงโดยตลอด ทรงอยู่ในสิ่งทั้งปวง ปราศจากความชรามรณะ และภัยทั้งปวง ทรงเป็นนิตย์นิรันดร์ ทรงเป็นองค์บริสุทธิ์ ทรงเป็นองค์สวรรค์พระองค์เดียว และทรงเป็นที่เคารพบูชาของมวลมนุษย์

๓. พระเวทเป็นคัมภีร์ที่ว่าด้วยวิชชาอันแท้จริง ดังนั้นหน้าที่ของอารยชนก็คือ การทำสาธยาย สั่งสอน สดับตรับฟัง และสวดพระเวทให้ผู้อื่นได้ฟัง

๔. คนเราต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอที่จะยอมรับนับถือความจริง และปฏิเสธความเท็จ

๕. คนเราพึงปฏิบัติกิจทั้งปวงตามแนวศาสนา คือพิจารณาด้วยเหตุผลถึงข้อเท็จข้อจริงเสียก่อน แล้วเลือกปฏิบัติแต่ข้อจริง ปฏิเสธข้อเท็จ

๖. จุดประสงค์อันสำคัญของ "อารยสมาช" คือ เกื้อกูลคนทั้งโลกให้ประพฤติดีปฏิบัติชอบด้วยกายใจ และส่งเสริมสังคมตามแนวทางของศาสนา

๗. พึงปฏิบัติต่อคนทุกคน ด้วยความรักความเมตตาสมกับคุณภาพของบุคคลตามแนวศาสนา

๘. พึงทำการกำจัดอวิชชา และเผยแพร่วิชชา

๙. พึงส่งเสริมให้ทุกคนเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ผลประโยชน์ของตน ต้องให้เกื้อกูลแก่ความเจริญของคนทั้งปวง

๑๐. คนทั้งหลายพึงเชื่อฟัง และปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายของบ้านเมือง อันไม่ตัดสิทธิ์และเสรีภาพของบุคคล

การแปลความหมายพระเวทของท่านสวามีดยานันท์ สรัสวดี ในยุควิทยาศาสตร์กำลังมีบทบาทในสังคมยุคใหม่ ทำให้เกิดการตื่นตัวทางวิญญาณครั้งใหญ่ กระแสธารแห่งวิญญาณเดินคู่ขนานกันไปกับกระแสธารแห่งวัตถุ ซึ่งเป็นจุดที่นักวิทยาศาสตร์กำลังศึกษาค้นคว้า และการศึกษาวัตถุอันเป็นเพียงเปลือกนอก กำลังได้รับความนิยมกันอย่างกว้างขวาง เป็นเหตุให้คนยุคใหม่**มองศาสนาไปในแง่ความเชื่องมงาย จนกลายเป็นยาเสพติดกลายเป็นพิษต่อสังคม และนักศาสนาเองก็มิได้พยายามแก้ข้อบกพร่อง และยอมรับความจริงต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ซ้ำยังมอมเมาประชาชนในทางตรงกันข้ามกับจุดหมายของศาสนาซึ่งมุ่งความจริง ความบริสุทธิ์ และความสงบเป็นที่ตั้ง** ดังนั้นท่านสวามีดยานันท์ สรัสวดี จึงเข้ามามีบทบาทช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางศาสนาให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร แม้จะมีบ้างบางตอนที่ท่านเองติเตียนพวกมือถือสากปากถือศีล แต่การติของท่านเป็นไปเพื่อก่อและ กอบกู้พระศาสนาให้ยั่งยืนมั่นคงตลอดไป ท่านได้ปลุกคนยุคใหม่ให้ตื่นตัวไม่เฉพาะแต่ในประเทศอินเดียเท่านั้น แต่ท่านได้ปลุกคนทั่วโลกให้ลุกขึ้นยอมรับความจริงและปฏิเสธความเท็จ ให้ยอมรับความรู้ที่บริสุทธิ์และให้หลีกห่างจากความรู้จอมปลอมของพวกทำลายศาสนา

ในประเทศไทย กระแสความคิดแนวทางของท่านสวามีดยานันท์ สรัสวดี ได้ไหลมาสู่แหล่งทองมาเป็นเวลานานพอสมควร จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๓ ผู้นับถือความคิดของท่านสวามี ก็ได้ก่อตั้งสมาคมอารยสมาชขึ้น ณ เลขที่ ๙ แขวงวัดปรก ทุ่งวัดดอน เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีสมาชิกจำนวนน้อย แต่ค่อย ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนถึง ๕๐๐ คนในปัจจุบัน กิจกรรมประจำก็คือ ประชุมสวดมนต์พิจารณาธรรมกันทุกวันอาทิตย์ และในวันสำคัญทางศาสนาเป็นครั้งคราว บทสวดส่วนมากก็เป็นภาษาฮินดี เพราะสมาชิกส่วนมากเป็นคนอินเดีย และคนไทยสัญชาติอินเดีย คนไทยแท้ ๆ หมายถึงสัญชาติไทย และเชื้อชาติไทยมีจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากคำสอนของท่านสวามี ยังมิได้มีการแปลออกสู่ภาษาไทย ทางคณะกรรมการ

สมาคม และสมาชิกอารยสมาชได้นำเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณา และในที่สุดมีมติให้ทำการแปลคัมภีร์สัตยรรธประกาศ หรือประทีปแห่งสัจจะ ขึ้นเป็นภาษาไทยจึงได้ติดต่ออาจารย์กรุณา กุสลาสัย และท่านก็แนะนำให้ติดต่ออาจารย์สนั่น ไชยานุกูล ทางสมาคม ฯ จึงได้ติดต่อกับท่านอาจารย์สนั่น และท่านก็ตกลงตามที่สมาคม ฯ ขอร้อง

ทางสมาคมอารยสมาชขอขอบคุณท่านอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง และขอขอบคุณท่านอาจารย์อภิชาญ ปานเจริญผู้ช่วยถ่ายอักษรเทวนาครีเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ทางสมาคมขอขอบคุณกรรมการและสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้ความอุปถัมภ์ให้หนังสือเล่มนี้ออกสู่บรรณโลกได้ และหวังว่าคำสอนของท่านสวามีดยานันท์ สรัสวดี จะเผยแผ่ในวงการศึกษาวงการศาสนาของประเทศไทยสืบไปชั่วกาลนาน

สมาคมอารยสมาช
แห่งประเทศไทย

๙ ก.พ. ๒๕๒๙

สารบาญ

เรื่อง	หน้า
ชีวะประวัติท่านสวามี ดยานันท์ สรัสวดี	ก
อารัมภบท	ถ
บทที่ ๑	๑
อธิบายคำ 'โอม'	๑
ตัวอย่างความหมายของโอม	๒
๑๐๐ พระนามของพระเจ้า	๗
นิรคุณ	๒๕
สคุณ	๒๖
บทที่ ๒	๓๓
การศึกษาของเด็ก	๓๓
เวลาการตั้งครรภ์	๓๔
การคลอด	๓๔
การเลี้ยงดูเด็กทารก	๓๔
การฝึกฝนลูกของตน	๓๕
การให้การศึกษาแก่เด็ก	๓๖
การติดต่อกับผู้ตาย	๓๖
โหราศาสตร์	๓๘
ไข้ทรพิษและของขลัง	๔๐
อำนาจของเครื่องรางของขลัง	๔๐
การถนอมกำลัง	๔๑
คำแนะนำมารดาบิดา	๔๑

เรื่อง	หน้า
วินัย	๔๒
คำสอนทางศีลธรรม	๔๓
มารยาทดีและการเชื่อฟังพ่อแม่	๔๓
ความสัตย์จริงและความถูกต้อง	๔๔
ต้องระมัดระวังการรักษาอนามัย	๔๔
หน้าที่ของมารดาบิดา	๔๕
สรุป	๔๕
บทที่ ๓	**๔๗**
การศึกษาในสถานศึกษา	๔๗
การเล่าเรียนกับการรักใคร่เพื่อนมนุษย์	๔๗
การรับเข้าศึกษาในโรงเรียน	๔๗
สถานที่ตั้งโรงเรียน	๔๘
คอยสังเกตความประพฤติและการปฏิบัติให้เสมอภาคกัน	๔๘
การศึกษาภาคบังคับ	๔๘
ความหมายของกยาตริ หรือ ครีดัล เวิซ	๔๙
การสวดมนต์	๕๐
วิธีบูชา	๕๑
การหายใจลึก	๕๑
กระบวนการควบคุมลมหายใจ	๕๒
การปฏิบัติลมหายใจเข้าออกมี ๔ ขั้นตอน	๕๒
ประโยชน์ของการประพฤติลมหายใจ	๕๓
การสอนมารยาทในสังคม	๕๓
พรหมยัญญะหรือการทำสมาธิ	๕๓
เทวยัญญหรือการบูชาไฟ	๕๔

เรื่อง	หน้า
วิธีบูชาไฟ	๕๔
ประโยชน์ของการบูชาไฟ	๕๕
การถือพรหมจรรย์	๕๘
ระดับการปฏิญญาณของนักศึกษา มี ๓ ระดับ	๕๘
ร่างกายมี ๔ ขั้น	๖๐
เกณฑ์ของการสอน	๖๑
หน้าที่ทางศีลธรรม	๖๓
การสอนศีลธรรม	๖๗
หลักเกณฑ์ในการทดสอบ	๗๑
ประจักษ์พยาน ๘ ประเภท	๗๒
ความหลุดพ้นโดยความรู้มี ๖ รูปแบบ	๗๕
ทรัพย์มี ๕	๗๕
คำจำกัดความของทรัพย์	๗๖
คุณสมบัติของวิญญาณ	๗๗
คุณมี ๒๔	๗๘
คำจำกัดความของคุณ	๗๘
วิธีการของการเรียนการสอน	๘๕
อ่านพระเวทพร้อมด้วยความหมาย	๘๘
หนังสือที่ควรศึกษา	๕๑
หนังสือที่ห้ามนำมาศึกษา	๕๒
คำแนะนำ	๕๕
สตรีและทาสได้ศึกษาพระเวท	๕๖
สรุป	๑๐๐

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔	๑๐๓
นักศึกษากลับบ้าน แต่งงานและครองเรือน	๑๐๓
การแต่งงานในสายเลือดห่างออกไป	๑๐๔
ใครที่ควรจะแต่งงานด้วย	๑๐๖
วัยการแต่งงาน	๑๐๖
จะจัดการแต่งงานอย่างไร	๑๐๘
ความสุขภายในบ้าน	๑๑๐
พระเวทในเรื่องการแต่งงาน	๑๑๐
ข้อควรระวัง	๑๑๑
การแต่งงานเป็นผู้ใหญ่	๑๑๑
วรรณะโดยคุณธรรม	๑๑๒
หน้าที่ของพระ (พราหมณ์)	๑๑๗
หน้าที่ของกษัตริย์	๑๑๘
หน้าที่ของพ่อค้า	๑๑๘
หน้าที่ของคนใช้	๑๒๐
การแต่งงานมี ๘ ชนิด	๑๒๑
การแต่งงานที่จะวิเคราะห์	๑๒๒
เวลาฉลองการแต่งงาน	๑๒๒
การปฏิบัติตนในระหว่างมีครรภ์	๑๒๓
อาหารสำหรับเด็กในครรภ์	๑๒๔
พิธีคลอด	๑๒๔
ความรักกันและกัน	๑๒๕
การปฏิบัติตนกับสตรี	๑๒๖
กฎของการพูดความจริงอันเป็นอมตะ	๑๒๗
หน้าที่สำคัญ ๕ อย่าง	๑๒๘

เรื่อง	หน้า
หน้าที่ของพ่อแม่	๑๓๐
การรับใช้ผู้เห็นแจ้ง	๑๓๑
การรับใช้นักบวช	๑๓๑
การรับใช้ผู้อาวุโส	๑๓๒
หน้าที่ต่อธรรมชาติ	๑๓๔
หน้าที่ปฏิบัติต่อแขก	๑๓๕
คนหลอกลวง	๑๓๕
ศีลธรรม	๑๓๖
ตื่นแต่เช้าตรู่	๑๓๗
ความเที่ยงธรรมในการให้ผล	๑๓๗
การปฏิบัติความสัตย์จริง	๑๓๘
ความสงบอยู่กับบุคคล ๑๓ จำพวก	๑๓๘
คนชั่ว ๓ ประเภท	๑๓๙
เครื่องหมายของผู้หลอกลวง	๑๓๙
ความจำเป็นที่จะต้องมีคุณธรรม	๑๔๐
ความสุขความทุกข์	๑๔๒
สามีและภรรยา	๑๔๓
หน้าที่ของพราหมณ์ในชีวิตนี้	๑๔๓
หน้าที่ของครูชายและครูหญิง	๑๔๔
ลักษณะเครื่องหมายของคนไม่เหมาะสมและโง่	๑๔๕
ความเหมาะสมที่จะหาความรู้	๑๔๖
หน้าที่ของกษัตริย์	๑๔๗
หน้าที่ของพ่อค้า	๑๔๗
หน้าที่ของศูทร	๑๔๗
ความผิดของสามีและภรรยา	๑๔๘

เรื่อง	หน้า
การแต่งงานใหม่	๑๔๘
การแต่งงานใหม่กับนิโยคะ	๑๔๙
กฎการแต่งงานกับกฎของนิโยคะ	๑๕๐
เวทะและนิโคยะ	๑๕๓
เทวระหรือสามีแบบนิโคยะ	๑๕๔
มนูในเรื่องนิโคยะ	๑๕๕
การสืบมรดก	๑๕๘
เหตุผลในการแต่งงาน	๑๕๘
ความรักชาติกับการภักดี	๑๕๙
การนำเอาม้าและโคไปบูชายัญ	๑๖๐
หนังสือปลอม	๑๖๑
คำมหาบุรุษ	๑๖๑
ความสำคัญของผู้ครองเรือน	๑๖๒
สรุป	๑๖๓
สนธยา หรือสวดมนต์	๑๖๗
บทที่ ๕	๑๗๒
การปลดตัวเองและการสละโลก	๑๗๒
เวลาของการปลดตนเอง	๑๗๒
การสละโลก	๑๗๓
หน้าที่ของนักบวช	๑๗๗
คุณธรรมสำคัญ ๑๐ ประการของศาสนา	๑๘๐
หน้าที่ของพราหมณ์แต่ผู้เดียวหรือ	๑๘๑
ความแตกต่างระหว่างพระเจ้ากับวิญญาณ	๑๘๕
สรุป	๑๘๙

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๖	**๑๙๐**
หน้าที่ของกษัตริย์	๑๙๐
คณะบริหารบ้านเมือง ๓ คณะ	๑๙๐
คุณสมบัติของประธานมนตรี	๑๙๓
กษัตริย์ที่แท้จริง	๑๙๓
ผู้เป็นหัวหน้า	๑๙๖
คณะผู้บริหาร	๑๙๖
กรรมการของคณะกรรมการ	๑๙๗
ความชั่วอันเกิดจากความโกรธ	๑๙๘
รัฐมนตรี	๒๐๑
การยินยอมโดยเจตนา	๒๐๑
การตัดสินใจของคนส่วนใหญ่	๒๐๒
รัฐมนตรีผู้มีประสบการณ์	๒๐๒
รัฐมนตรีต่างประเทศและรัฐมนตรีมหาดไทย	๒๐๒
ตำแหน่งทูต	๒๐๓
หน้าที่ของข้าราชการและความรับผิดชอบ	๒๐๓
การส่งบรรณาการหรือการเก็บภาษี	๒๐๕
กฎของนักรบ	๒๐๗
กฎของผู้ปกครอง	๒๐๙
นโยบาย	๒๑๐
ความเสื่อมของราชอาณาจักร	๒๑๑
การจัดการ	๒๑๑
หัวหน้าสันติภาพ	๒๑๓
การเก็บภาษี	๒๑๔
ภารกิจประจำวันของกษัตริย์	๒๑๖

เรื่อง	หน้า
กุสโลบาย ๖ อย่าง	๒๑๗
ธรรมชาติมีลักษณะคู่กัน	๒๑๗
สงคราม	๒๑๘
การโจมตี	๒๒๑
ยุทธศาสตร์	๒๒๑
การจัดกระบวนสงคราม	๒๒๒
สัญญา	๒๒๔
การปฏิบัติกับเชลย	๒๒๔
ความเป็นพันธมิตร	๒๒๕
อำนาจกลาง ๆ	๒๒๕
หน้าที่ประจำวันของกษัตริย์	๒๒๕
ภาษีขาเข้า	๒๒๖
การดำเนินการทางศาล	๒๒๗
หัวข้อ ๑๘ ข้อของกฎหมาย	๒๒๗
ความสำคัญของศาลยุติธรรม	๒๒๘
บาปในความอยุติธรรม	๒๒๙
คุณสมบัติของพยาน	๒๓๐
หลักฐานพยาน	๒๓๓
การลงโทษ	๒๓๓
แบบการลงโทษ	๒๓๕
ลักษณะของผู้ทำความผิดร้ายแรง	๒๓๖
การลงโทษผู้ทำผิดประเวณี	๒๓๘
การเก็บค่าผ่านทางและการประกัน	๒๓๙
การเมืองในสันสกฤต	๒๔๐
สรุป	๒๔๑

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๗	๒๔๕
พระเจ้าและพระเวท	๒๔๕
เทวดา ๓๓ องค์	๒๔๕
ความเป็นเอกภาพของเทพ	๒๔๖
การพิสูจน์ความมีอยู่ของพระเจ้า	๒๔๘
พระเจ้าปรากฏทุกหนทุกแห่ง	๒๔๙
ความกรุณาและความเที่ยงธรรม	๒๔๙
พระเจ้าคือวิญญาณ	๒๕๐
อำนาจทั้งปวงของพระเจ้า	๒๕๑
พระเจ้าเป็นนิรันดร	๒๕๒
ความมุ่งหมายของพระเจ้า	๒๕๒
การสรรเสริญ การสวดมนต์ การทำสมาธิ	๒๕๒
คำสดุดี	๒๕๓
การสวดมนต์อ้อนวอน	๒๕๓
ความบริสุทธิ์ของจิต	๒๕๔
ประโยชน์ของการสวดอ้อนวอน	๒๕๖
การทำสมาธิ	๒๕๗
ยมะและนิยามะ	๒๕๘
ประโยชน์ของการทำสมาธิ	๒๕๙
ความไม่จำกัดของพระเจ้า	๒๖๑
ความมีอยู่ของพระเจ้า	๒๖๑
การอวตาร	๒๖๓
การให้อภัยต่อคนบาป	๒๖๕
ความเป็นอิสระของวิญญาณ	๒๖๖
ลักษณะของพระเจ้าและวิญญาณ	๒๖๗

เรื่อง	หน้า
ความรู้มีอยู่ก่อนของพระเจ้าและอิสระของวิญญาณ	๒๖๘
สถานที่อยู่ของวิญญาณในร่างกาย	๒๖๙
ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าและคน	๒๖๙
คำสอนของพระเวท	๒๗๐
ความไม่มีอวิชชาของพระเจ้า	๒๗๔
ทฤษฎีพระเวท	๒๗๖
ความไม่เท่าเทียมกันของพรหมและชีวะ	๒๗๙
มีความแน่นอน	๒๘๐
ไม่มีตัณหาในพรหม	๒๘๑
พระเวท	๒๘๑
วิธีการเปิดเผย	๒๘๒
เวลาและผู้รับการเปิดเผยพระเวท	๒๘๓
พิสูจน์การเปิดเผยพระเวท	๒๘๕
ความจำเป็นของการเปิดเผยพระเวท	๒๘๕
ต้นฉบับเดิมของหนังสือพราหมณ์	๒๘๖
ความแตกต่างระหว่างพระเวทกับพราหมณะ	๒๘๗
อรรถกถาคัมภีร์พระเวท	๒๘๘
ความเป็นนิรันดร์ของพระเวท	๒๘๙
สรุป	๒๘๙
บทที่ ๘	**๒๙๓**
การสร้าง การรักษาและ การทำลาย	๒๙๓
ทรัพย์อันเป็นนิรันดร์ ๓ อย่าง	๒๙๔
ธรรมชาติ หรือปรกฤติ	๒๙๕
เหตุของโลก	๒๙๗
พรหมหลายองค์จากมหาพรหมองค์เดียว	๒๙๘

เรื่อง	หน้า
ความแตกต่างระหว่างพรหมกับปรกฤติ	๒๙๙
ความมุ่งหมายของการสร้างโลก	๓๐๑
ความมีอำนาจทั่วไปของพรหม	๓๐๒
ร่างของพรหม	๓๐๒
ไม่มีสิ่งใดที่ปราศจากเหตุ	๓๐๓
เหตุหรือโมนาดไม่มีเหตุ	๓๐๔
การคัดค้านของพวกไม่นับถือพรหมย่อมตอบได้ดังนี้	๓๐๔
คริสเตียน และมุสลิม	๓๐๕
วัตถุนิยม	๓๐๕
เวทานตะ	๓๐๖
พุทธและเชน	๓๐๗
ลัทธิที่ถือว่าทุกอย่างพรหมเป็นผู้กำหนด	๓๐๘
ไม่มีพรหมแต่มีวิญญาณ	๓๐๙
ความเป็นแบบเดียวกันของการสร้าง	๓๑๐
ความแน่นอนของปรัชญา ๖ สาขา	๓๑๑
นิทานคนตาบอดคลำช้าง	๓๑๒
สร้างอะไร	๓๑๓
การสร้างครั้งแรก	๓๑๖
การเริ่มต้นของโลก	๓๑๗
ความแตกต่างกันของชีวิต	๓๑๗
สถานที่การสร้างของมนุษย์	๓๑๘
การมาของอารยะ	๓๑๘
ทัสยุหรือพวกป่าเถื่อน	๓๒๐
กาละของการสร้างโลก	๓๒๑
การสนับสนุนโลก	๓๒๒

เรื่อง	หน้า
โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์หรือ	๓๒๔
โลกอื่นมีมนุษย์อยู่อาศัยหรือไม่	๓๒๖
การปกครองของพรหม	๓๒๗
สรุป	๓๒๗
บทที่ ๙	๓๒๙
(๑) วิชชาและอวิชชา (๒) วัฏฏะและวิวัฏฏะ	๓๒๙
การถูกสาปแช่ง และความหลุดพ้น	๓๓๑
พรหมและวิญญาณแตกต่างกัน	๓๓๑
วิญญาณคือการสะท้อนของพรหม	๓๓๒
ส่วนแห่งแสงสว่างของพรหม	๓๓๔
โลกคือสมมติ	๓๓๔
ความหลุดพ้นและอวตาร	๓๓๖
ธรรมนูญของวิญญาณ	๓๓๗
คุณสมบัติของวิญญาณ	๓๓๘
วิญญาณมิได้เข้าไปอยู่ในพรหม	๓๓๘
อุปนิษัทและความหลุดพ้น	๓๓๙
การกลับคืนมาจากการพ้นทุกข์	๓๔๐
ระยะของการหลุดพ้น	๓๔๒
วิญญาณเพิ่มขึ้น	๓๔๓
ทางแห่งความหลุดพ้น	๓๔๔
วิถีทางน้อย ๆ	๓๔๘
แนวอุปการะช่วยเหลือ	๓๔๘
แนวทางปฏิบัติ	๓๔๙
ความหลุดพ้นชนิดต่าง ๆ	๓๕๐
การอวตาร	๓๕๑

เรื่อง	หน้า
ความไม่เท่าเทียมกันของปัจจัย	๓๕๒
มีจุดกำหนดไว้ล่วงหน้า	๓๕๔
ความเท่าเทียมกันของทุกฝ่าย	๓๕๔
วิญญาณของคนและสัตว์	๓๕๖
เครื่องหมายแห่งธรรมชาติของคน	๓๕๙
คุณ ๓	๓๖๐
ผลของศีลธรรม	๓๖๒
สรุป	๓๖๕
บทที่ ๑๐	**๓๖๘**
ความประพฤติที่สมควร และไม่สมควร	๓๖๘
อาหารที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	๓๖๘
กิจการที่ถูกต้อง	๓๖๙
ผมและเครา	๓๗๐
แหล่งแห่งเกียรติ	๓๗๒
ความประพฤติ	๓๗๔
การจาริกไปต่างประเทศและการเดินทางเรือ	๓๗๕
การเดินทางไปต่างประเทศ	๓๗๕
การเดินทางโดยทางทะเล	๓๗๖
การเตรียมอาหารมี ๒ ชนิด	๓๗๘
สูทร	๓๗๙
ประโยชน์ของโค	๓๘๑
อาหารทางศาสนา	๓๘๓
การรับประทานอาหารร่วมกัน	๓๘๓
การรับประทานอาหารสากล	๓๘๕
สรุป	๓๘๘

เรื่อง	หน้า
อนุบทนำ	๓๘๕
บทที่ ๑๑	๓๙๑
การปฏิเสธและการสนับสนุนของศาสนาในอินเดีย	๓๕๑
อินเดียคือสถานที่เริ่มต้นของอารยธรรม	๓๕๕
เจ้าพ่อของอินเดีย	๓๕๘
เจ้าพ่อของชาวยุโรป	๓๕๘
วามมรรค	๔๐๒
การหาความเพลิดเพลิน	๔๐๓
การกราบไหว้บูชาของพวกวามมรรค	๔๐๔
การบูชายัญ โค ม้า และมนุษย์	๔๐๗
ความหมายที่ถูกต้องของคัมภีร์พระเวท	๔๐๗
พุทธศาสนา	๔๐๘
จารวากหรือวัตถุนิยม	๔๐๕
ลัทธิเชน	๔๐๕
มูลเหตุแห่งการกราบไหว้รูปบูชา	๔๑๐
เทพเจ้าสังกร	๔๑๐
ชัยชนะของศาสนาพระเวท	๔๑๑
การเผยแผ่ศาสนาพระเวท	๔๑๒
สาวกของท่านสังกราจารย์	๔๑๒
เวทานตะ	๔๑๓
ความลึกลับของอุปาธิ (โลก)	๔๑๖
ไม่มีการสะท้อนของพรหม	๔๒๐
ความแตกต่างกันของวิญญาณ	๔๒๐
เวทานตะยุคใหม่ถูกท้าทาย	๔๒๒
การลบล้างข้อสมมติของนิชชัลทาส	๔๒๒

เรื่อง	หน้า
โยควาสิษฐ์	๔๒๓
ไชมินิ, วยาส เรื่องโมกษะ	๔๒๓
ความแตกต่างของพระเจ้าและวิญญาณ	๔๒๕
วิกรมาทิตย์	๔๒๖
ลัทธิไศวะ	๔๒๗
มารคันเทยะและไศวะปุราณะ	๔๒๘
มหาภารัต	๔๒๘
ต้นกำเนิดศาสนาฮินดู	๔๒๘
ต้นกำเนิดของลัทธิวิษณุ	๔๓๐
กำเนิดของปุราณะ	๔๓๐
ลัทธิศักติ	๔๓๐
การเอาขี้เถ้าทาร่างกาย	๔๓๑
การปฏิเสธการเอาขี้เถ้าทาร่างกาย	๔๓๒
การกราบไหว้พระวิษณุ	๔๓๒
เรื่องคนงมงาย ๒ คน	๔๓๓
ความโง่ของพ่อพระ	๔๓๔
จักรานกิต ไวศวนะ	๔๓๔
ปฏิเสธลัทธิจักรานกิต	๔๓๕
ศาสดาของพวกจักรานกิต	๔๓๖
สังกราจารย์และรามานุช	๔๓๗
รูปบูชา	๔๓๗
ความแตกต่างระหว่างรูปปั้นของลัทธิเชน และลัทธิไวศนวาส	๔๓๘
ความหลอกลวงของพระ	๔๓๘
การร้องขอต่อรูปบูชา	๔๓๘
การปฏิเสธรูปบูชา	๔๓๘

เรื่อง	หน้า
การออกนามพระเจ้าภายในลำคอ	๔๔๐
รูปอวตาร	๔๔๑
เทพเจ้าปรากฏอยู่ในทุกแห่งในรูปปั้น	๔๔๑
การผิดพลาดและการปฏิเสธ	๔๔๑
ศรัทธาอย่างเดียวไม่มีผล	๔๔๒
ความผิดพลาดของการเชิญเทพเจ้า	๔๔๓
มีเทพเจ้าองค์เดียวในพระเวท	๔๔๔
การกราบไหว้ด้วยจิตใจในอุปนิษัท	๔๔๔
ไม่มีรูปปั้นบูชาในพระเวท	๔๔๕
การกระทำ ๒ อย่าง	๔๔๖
การโต้เถียงที่ขัดกับการกราบไหว้รูปบูชา	๔๔๘
การกราบไหว้เทพเจ้าห้าพระองค์	๔๕๐
รูปปั้นของบุคคลผู้ยิ่งใหญ่	๔๕๓
ความมหัศจรรย์และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์	๔๕๓
เมืองพาราณสี	๔๕๓
เมืองคยา	๔๕๔
เมืองกัลกัตตา	๔๕๕
จากันนาธบุรี	๔๕๕
การรับประทานอาหารระหว่างชาติ	๔๕๗
ราเมศวร	๔๕๘
เดคคา	๔๕๘
ทวาริกะ	๔๕๘
โสมนาถ	๔๕๘
ตั๋วแลกเงินของนรสี	๔๖๑
ภูเขาไฟในบัญจาบ และฮินกลาสในแคว้นสินธุ์	๔๖๑

เรื่อง	หน้า
อัมฤตสระ	๔๖๒
ฮาร์ดวา	๔๖๓
พระแม่เจ้าวินธยาใกล้เมืองมิรซาปูระ	๔๖๔
เมืองมธุระ	๔๖๖
การไหว้รูปบูชาแบบใหม่	๔๖๖
สถานที่ศักดิ์สิทธิ์	๔๖๗
การออกนามพระเจ้า	๔๖๗
การรับใช้ครูอาจารย์	๔๗๐
การแต่งปุราณะ	๔๗๒
ความผิดพลาดของคัมภีร์ปุราณะ	๔๗๔
การสร้างโลกในคันภีร์ศิวะปุราณะ	๔๗๕
การสร้างโลกในคัมภีร์ภควัต	๔๗๗
การสร้างโลกในมารกันเดยปุราณะ	๔๗๘
กำเนิดของภควัต	๔๗๘
การอวตารเป็นหมูป่า	๔๘๑
อวตารเป็นสิงโต	๔๘๑
ปุตนะเจ้าแม่ผู้ยิ่งใหญ่	๔๘๒
อัชเมล	๔๘๓
สุเมรุ	๔๘๓
ผู้เขียนภควัต	๔๘๓
ป้องกันพระกฤษณะ	๔๘๕
ลิงค์ ๑๒ ประเภทของแสง	๔๘๕
ปุราณะสำหรับพวกศูทร	๔๘๕
ทุกคนมีสิทธิ์ศึกษาพระเวท	๔๘๕
วิชาดาราศาสตร์	๔๘๖
กำเนิดของอำนาจของพระ	๔๘๗

เรื่อง	หน้า
ครุรห์ ปุราณะ	๔๕๐
ศราทธ์ หรืออาหารที่ให้แก่วิญญาณที่จากไป	๔๕๑
โคชาวนา	๔๕๑
ความไม่สมควร	๔๕๕
ความสมควร	๔๕๕
วันอดอาหาร	๔๕๗
หญิงแพศยาบนสวรรค์	๔๕๘
นิกายของศาสนา	๕๐๐
หนังสือพระเวทที่สูญหายไป	๕๐๐
พระเวททั้งหมดในสมัยท่านนักบุญวยาส	๕๐๒
ส่วนที่หายไปนั้นไม่ใช่พระเวท	๕๐๒
การกราบไหว้เทวรูป คือการดูหมิ่นพระรามเป็นต้น	๕๐๓
การเริ่มต้นของพวกวามมรรค	๕๐๔
พิธีของพวกวามมรรค	๕๐๕
นิกายและความลึกลับของนิกายวามมรรค	๕๐๖
ลัทธิไศวะ	๕๐๗
นิกายไศวะ	๕๐๘
ลัทธิวิษณุ	๕๐๘
โจรชื่อปริกัล	๕๐๙
นิกายลัทธิวิษณุ	๕๑๐
เรื่องมูลของอีกา	๕๑๑
ฤษีกาคี	๕๑๑
บัณฑิตและกาคี	๕๑๒
ศาสนาของนักบุญกบีระ	๕๑๖
ชีวิตของนักบุญกบีระ	๕๑๗

เรื่อง	หน้า
ศาสนาท่านศาสดานานัก	๕๑๗
นิกายของศาสนาซิกซ์	๕๒๐
ศาสดาคุรุโคบิณฑสิงห์	๕๒๐
การกราบไหว้หนังสือในศาสนาซิกซ์	๕๒๑
ลัทธิดาดู	๕๒๑
ลัทธิรามเสนฮี	๕๒๒
กำเนิดของรามเสนฮี	๕๒๒
กุรห พันธ	๕๒๔
รามจรัน	๕๒๔
ลัทธิโคไสน์	๕๒๖
พัลลภ อาจารย์	๕๒๗
สันกัลปะ หรือของถวาย	๕๒๘
การหลอกลวงของพระโคไสน์	๕๒๙
ทางแห่งสุขภาพ	๕๓๑
สตรี	๕๓๒
การรับใช้พระโคไสน์	๕๓๕
การขายนมสดถูกห้าม	๕๓๕
ลัทธิสวามีนรายัน	๕๓๖
เรื่องตัดจมูก	๕๓๗
การหลอกลวงของสวามีนรายัน	๕๔๐
ลัทธิมัธวะ	๕๔๒
ลัทธิลิงคันกิจ	๕๔๓
พรหโม สมาช และปรอรรถนา สมาช	๕๔๓
วรรณะ	๕๔๔

เรื่อง	หน้า
ความโง่ของพวกพรหโม สมาช	๕๔๕
ความก้าวหน้าอันไม่มีความสิ้นสุด	๕๔๖
คำแนะนำต่อพรหโมสมาช	๕๕๑
ความเห็นในวงกว้างของศาสนา	๕๕๒
ความเหมือนกันของศาสนา	๕๕๖
ศาสนาและไม่ใช่ศาสนา	๕๕๖
ความลวงของพระ	๕๕๗
อำนาจของเงิน	๕๕๘
ความเป็นเอกภาพของศาสนา	๕๖๐
พระสัญจรมี ๑๐ ประเภท	๕๖๑
กลลวงของพระ	๕๖๔
การสืบราชวงศ์ของอารยวัตร์	๕๖๘
ทางจันทรคติ	๕๖๘
ทางสุริยคติ	๕๗๓
สรุป	๕๗๓
บทที่ ๑๒	๕๘๒
อนุปรัมภบท ๒	๕๘๒
บันทึกประวัติศาสตร์	๕๘๔
การตรวจสอบลัทธิที่ไม่นับถือพระเจ้า	๕๘๔
ลัทธิจารวาก หรือวัตถุนิยม	๕๘๔
ความผิดอย่างฉกรรจ์	๕๘๖
การบูชายัญโดยการฆ่าสัตว์	๕๙๐
การปฏิเสธความเห็นของจารวาก	๕๙๐
พุทธศาสนา	๕๙๓

เรื่อง	หน้า
นิกายพุทธมี ๔ นิกาย	๕๕๔
การปฏิเสธลัทธิพุทธ	๕๕๕
ขันธ์ ๕	๕๕๗
การบูชาอายตนะ	๕๕๘
ลัทธิพุทธ	๖๐๑
นิกายของพุทธ ๔ นิกาย	๖๐๒
พุทธและเชน	๖๐๓
การปฏิเสธ	๖๐๔
ข้อเสนอ ๗ ชนิด	๖๐๕
ลัทธิเชน	๖๐๗
อมรโกษ	๖๐๘
การพิสูจน์เทพเจ้า	๖๑๐
พระเจ้าเป็นนิรันดร	๖๑๒
ผู้ไม่นับถือพระเจ้า	๖๑๔
ผู้นับถือพระเจ้า	๖๑๔
ศาสตร์ของพวกเชน	๖๒๐
พงศาวดาร	๖๒๐
การนับกาละ	๖๒๐
การปฏิเสธ	๖๒๑
สัตวศาสตร์	๖๒๒
ภูมิศาสตร์	๖๒๓
ความเชื่อของพวกเชน	๖๒๕
จิตและวัตถุ	๖๒๖
ความเสื่อมลงของวิญญาณ	๖๒๘

เรื่อง	หน้า
กรรมอันแท้จริงของวิญญาณ	๖๒๙
ศาสนาเชน	๖๓๐
การสรรเสริญศาสนาเชน	๖๓๑
กฎที่ห้าม	๖๓๒
ความรักใคร่ของพวกเชน	๖๓๓
ทางแห่งความพ้นทุกข์	๖๓๓
สัตยาบาน ๕ อย่าง	๖๓๔
ความผิดพลาดของศาสนาเชน	๖๓๕
การแยกตัวของพวกเชน	๖๓๕
บาปของศาสนาอื่น	๖๓๖
ความเห็นแก่ตัว	๖๓๖
ไม่ทำความดีต่อคนอื่น	๖๓๗
ความเป็นผู้สูงศักดิ์ของพวกเชน	๖๓๘
พระเชนผู้เดียวเท่านั้นมีคุณธรรม	๖๓๙
การบูชาพระชินะ	๖๔๑
คำสอนที่สำคัญ	๖๔๑
การยกตัวเอง	๖๔๒
ห้ามการค้าขาย	๖๔๓
ความลำเอียง	๖๔๔
ความหลุดพ้นโดยศรัทธา	๖๔๕
หนังสือที่เชื่อได้	๖๔๖
ความสุขในศาสนาเชน	๖๔๗
การบูชารูปพระชินะ	๖๔๘
การบูชารูปในศาสนาเชน	๖๔๘

เรื่อง	หน้า
รายละเอียดเกี่ยวกับพิธีถวาย	๖๔๘
ศาสนาเชนเป็นผู้สร้างรูปบูชา	๖๕๐
ลัทธิเชน	๖๕๑
ความหมายของคำว่าเชน	๖๕๒
กลลวงของพวกพระ	๖๕๓
การพ้นทุกข์ของศาสนาเชน	๖๕๕
ความเหลื่อเชื่อของศาสนาเชน	๖๕๖
บาปของการปรุงอาหาร	๖๕๗
บาปเกิดจากการปลูกไม้ผล ไม้ดอก และทำสวน	๖๕๗
คุณสมบัติของผู้ประเสริฐ	๖๕๘
อินเดียนิกาย	๖๕๙
การเอาผ้าปิดปาก	๖๖๒
ผักแห้ง	๖๖๔
น้ำต้ม	๖๖๕
ศาสดาของศาสนาเชน ๒๔ องค์	๖๖๗
ความมหัศรรย์	๖๖๘
โสเภณีของนักบุญ	๖๖๙
วิชาดาราศาสตร์ของศาสนาเชน	๖๗๐
แท่นศิลาของความหลุดพ้น	๖๗๓
สถานที่ประทับของเทพเจ้าของเชน	๖๗๖
สรุป	๖๗๗
ความเกิดก่อนของศาสนาเชน	๖๘๐
บทที่ ๑๓	๖๘๒
อารัมภบท	๖๘๒

เรื่อง	หน้า
ศาสนาคริสต์	๖๘๓
คัมภีร์ใบเบิลเดิม	๖๘๓
การสร้างแสงสว่าง	๖๘๕
ทรงสร้างอาดัม	๖๘๖
ห้ามทานผลไม้	๖๘๘
เคนและอเบล	๖๙๑
โนอาซ์	๖๙๒
หอสูง	๖๙๕
อับปราฮัม	๖๙๖
การเข้าสนับ	๖๙๖
รูปแบบมนุษย์	๖๙๗
พระเจ้าเสวยเนื้อ	๖๙๗
การร่วมประเวณีของล๊อท	๖๙๘
ฮาการ์ ภรรยานอกสมรสของอับราฮัม	๖๙๙
การบูชายัญมนุษย์	๖๙๙
การฝังศพ	๗๐๐
พระเจ้าของอับราฮัม	๗๐๒
อิศมาเอล	๗๐๒
การกราบไหว้หิน	๗๐๓
การบูชารูป	๗๐๓
การแข่งขันมวยปล้ำ	๗๐๔
โมเสส	๗๐๕
พรรณนาถึงพระเจ้า	๗๐๖
ความมหัศจรรย์	๗๐๖

เรื่อง	หน้า
แยกทะเล	๗๐๗
พระเจ้าอิจฉา	๗๐๗
วันศักดิ์สิทธิ์	๗๐๗
ความใจแคบ	๗๐๘
จำนวน	๗๐๘
เบื้องหลังพระเจ้า	๗๐๙
หนังสือเล่ม ๓ ของใบเบิลเก่า	๗๑๐
การสังเวยบาป	๗๑๑
การตัดหัวนกพิลาป	๗๑๑
ความหลอกลวงของพระ	๗๑๒
จำนวน	๗๑๓
หนังสือเล่มสองของนักบุญซามูเอล	๗๑๓
พระเจ้าต้องการบ้าน	๗๑๔
หนังสือเล่มที่สองของพระเจ้าแผ่นดิน	๗๑๔
บันทึกเหตุการณ์ครั้งที่หนึ่ง	๗๑๕
หนังสือของจ๊อบ	๗๑๕
พระสงฆ์	๗๑๖
คัมภีร์ใบเบิลใหม่	๗๑๖
การสมภพของพระเยซู	๗๑๖
พระเยซูกลับใจชาวประมง	๗๑๗
ความมหัศจรรย์	๗๑๘
ความอ่อนน้อมถ่อมตน	๗๑๙
ความไม่คงที่แน่นอนของกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ	๗๑๙
ลัทธิไล่ผี	๗๒๑

เรื่อง	หน้า
การให้อภัยในบาป	๗๒๑
ความมหัศจรรย์ของขนมปัง	๗๒๓
ความเที่ยงธรรมและการให้อภัยไม่สอดคล้องต้องกัน	๗๒๓
พระเยซูสาปแช่งต้นไทร	๗๒๘
ความลำเอียง	๗๒๘
ผู้ทรยศต่อพระเยซู	๗๓๑
ความเป็นมนุษยธรรมของพระเยซู	๗๓๑
การจับพระเยซู	๗๓๑
ผู้พิพากษา	๗๓๕
ประวัติของนักบุญมารค์	๗๓๕
ไม่มีพระเจ้าสามองค์	๗๓๖
ไม่มีความมหัศจรรย์	๗๓๖
ประวัติของนักบุญจอห์น	๗๓๖
คฤหาสน์ของสวรรค์	๗๓๗
การเปิดเผยของนักบุญจอห์น	๗๓๘
ลูกแกะเปิดตราประทับหนังสือ	๗๔๐
การเลือก	๗๔๑
การกราบไหว้รูปบูชา	๗๔๒
หลุมปราศจากก้น	๗๔๒
คนขี่ม้าบนสวรรค์	๗๔๓
ยักษ์ใหญ่ของนางฟ้า	๗๔๓
วิหารของพระเจ้า	๗๔๔
ผู้หญิงที่ทำงานอยู่บนสวรรค์	๗๔๔
สงครามในสวรรค์	๗๔๕

เรื่อง	หน้า
วิหารในสวรรค์	๗๔๘
การแต่งงานของพระเยซู	๗๔๘
ภรรยาของพระเยซู	๗๕๐
เมืองสวรรค์	๗๕๐
สวรรค์	๗๕๑
กรรม	๗๕๒
สรุป	๗๕๒
บทที่ ๑๔	**๗๕๕**
บทนำ	๗๕๕
ศาสนาอิสลาม	๗๕๖
พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยความกรุณา	๗๕๗
ทางที่ถูก	๗๕๘
คัมภีร์โกหร่าน	๗๕๙
พระเจ้าสอนอาดัม	๗๖๒
การบูชาอาดัม	๗๖๓
ซาตานหลอกลวงอาดัม	๗๖๓
ความมหัศจรรย์	๗๖๕
การงานดี	๗๖๖
ข้อสัญญา	๗๖๖
คนนอกศาสนา	๗๖๘
การให้อภัย	๗๖๘
ความมหัศจรรย์ของโมเสส	๗๖๙
การหันหน้าในเวลาสวด	๗๖๙

เรื่อง	หน้า
กาบะห์หรือวิหารเมคคะ	๗๗๑
เกมลาย์	๗๗๑
ผู้หญิงกับการอดอาหาร	๗๗๔
crescentade	๗๗๕
ให้พระเจ้ากู้เงิน	๗๗๖
เจตนาตามอำเภอใจของพระเจ้า	๗๗๘
ยกย่องอิสลาม	๗๗๙
นักบุญแมรี่	๗๘๐
เล่ห์เหลี่ยมของพระเจ้า	๗๘๑
ความเชื่อในผู้เผยแพร่ศาสนา	๗๘๒
ความเชื่อในโมฮัมมัด	๗๘๒
การฆ่าคนนอกศาสนา	๗๘๓
ผู้ร่วมงานของพระเจ้า	๗๘๕
เชื่อในโมฮัมมัด	๗๘๖
ห้ามรับประทานเนื้อสด	๗๘๖
สรรเสริญคัมภีร์โกหร่าน	๗๘๗
การเจรจาระหว่างพระเจ้ากับซาตาน	๗๘๘
ความมหัศจรรย์ของโมเสส	๗๙๐
โรคระบาดในประเทศอิยิปต์	๗๙๐
การเห็นพระเจ้า	๗๙๑
การแบ่งปันสิ่งของที่ลักมาได้	๗๙๘
การทำสงครามกับผู้ไหว้รูปบูชา	๗๙๓
ความกรุณาพิเศษของพระเจ้า	๗๙๓

เรื่อง	หน้า
รูปวงจันทร์ครึ่งเสี้ยว	๗๕๔
ทหารของนางพ้า	๗๕๕
ตำรวจของพระเจ้า	๗๕๕
สวรรค์ของมุสลิม	๗๕๖
สำหรับชาวมุสลิมเท่านั้น (ความลำเอียง)	๗๕๖
ความลำเอียงของพระเจ้า	๗๕๘
การพูดกับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว	๗๕๘
นรกนิรันดร์	๗๕๙
ผู้ประกาศศาสนาของชาติ	๘๐๑
ความอยุติธรรมและความไม่แน่นอน	๘๐๒
หนังสือเรื่องกรรม	๘๐๓
ความมหัศจรรย์ของอูฐ	๘๐๔
ความหลุดพ้น	๘๐๕
การไร้ความปรานี	๘๐๖
ดวงอาทิตย์ตกลงในโคลน	๘๐๖
ความคิดที่บริสุทธิ์	๘๐๗
พระเจ้าชั่วให้เกิดบาป	๘๐๗
ภูเขามั่นคงบนโลก	๘๐๘
การกราบไหว้บูชาคาบะ	๘๐๙
ประจักษ์พยานแห่งอวัยวะ	๘๑๐
การแยกสวรรค์ออก	๘๑๐
ความมหัศจรรย์ของอูฐตัวเมีย	๘๑๒
ภูเขาเคลื่อนได้	๘๑๓

เรื่อง	หน้า
ฆาตกรย่อมได้รับอภัย	๘๑๓
โนอาห์มีชีวิตอยู่ ๕๕๐ ปี	๘๑๔
การสร้างครั้งที่สอง	๘๑๕
ความประหลาดของคัมภีร์โกหร่าน	๘๑๕
อัลเลาะห์ไม่ใช่แผ่ไปทุกหนทุกแห่ง	๘๑๖
ภรรยาของผู้ประกาศศาสนา	๘๑๗
โมฮัมมัดแต่งงานกับซีแน็บ	๘๑๗
แม่หม้ายของศาสดา ห้ามแต่งงานใหม่	๘๑๘
ความไม่แน่นอนของชีวิตบนสวรรค์	๘๒๐
การฟื้นคืนชีพ	๘๒๑
เหล้าและผู้หญิง	๘๒๒
ความอยุติธรรม	๘๒๔
การผ่อนผันกับคนเปลี่ยนศาสนา	๘๒๕
คัมภีร์โกหร่านขัดแย้งกับคัมภีร์ไบเบิล	๘๒๗
การฆ่าหมู่	๘๒๘
ชีวิตบนสวรรค์	๘๒๘
สงคราม	๘๓๑
สงครามต่อพวกนอกศาสนา	๘๓๓
นางฟ้าแปดตนถือบัลลังก์ของพระเจ้า	๘๓๓
วันตัดสิน ๕๐,๐๐๐ ปี ยาวนาน	๘๓๔
สวรรค์มี ๗ ชั้น	๘๓๕
การม้วนพับสวรรค์ออกไป	๘๓๗
ความกระจัดกระจายของดวงดาว	๘๓๘

เรื่อง	หน้า
คัมภีร์โกหร่านฉบับเดิม	๘๓๘
การนำเอานรกมาด้วย	๘๓๘
การลงมาสู่โลกของคัมภีร์โกหร่าน	๘๓๘
สรุป	๘๔๑
ศาสนาอิสลามในพระเวท	๘๔๑
อัลโลปนิษัท	๘๔๒
การปลอมแปลง	๘๔๓
ความมหัศจรรย์ของอูฐตัวเมีย	๘๔๓
สรุปศาสนาอิสลาม	๘๔๔
ประวัติย่อของท่านสวามี ดยานันท์ สรัสวดี	๘๔๘

สวามี ทยานันท
อารยสมาชแห่งประเทศไทย

ท่านสวามี ดยานันท สรสวัติ

ท่านสวามี ดยานันท สรสวัติ มีลักษณะดีเด่น เป็นผู้นำทางวัฒนธรรม ศาสนา และนักฟื้นฟูสังคมในประเทศอินเดีย ในศตวรรษที่ ๑๙ ท่านได้สมภพในหมู่บ้านพัลกัน บัติ ทัศมิ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๕) ๑๘๘๑ V.S. ณ ตำบลทันกรในรัฐมอร์วีในกถิอวา, ปัจจุบันอยู่สถานีรถไฟปลายทางสายมอร์วี–ทันกร สายทางรถไฟตะวันตกในเมืองราชคต แคว้นคุชรัต บิดาของท่านชื่อ **กรรษันชิ สาชี ทิวารี** รู้จักกันโดยทั่ว ๆ ไปว่า อัมบะ ศังกร ท่านเป็นออดิชยา พราหมณ์ เป็นผู้ที่มั่งคั่ง และมีเกียรติเป็นที่นับถือของคนทั่วไป

เมื่อปฐมวัย ท่านดยานันท์มีชื่อสองชื่อ คือ ดยาลจิ (หรือดยาสังกร) และมูลสังกร แต่ชื่อแรกนั้นได้ใช้มากกว่าชื่อหลัง เพราะเป็นชื่อเรียกสั้น ๆ มีน้องชายสองคนและน้องหญิงสองคน ท่านมีความเฉลียวฉลาดคมคาย และมีความจำอย่างมหัศจรรย์ หน้าที่การรับรู้และวิเคราะห์วิจารณ์นั้นนับว่าดีเด่นมาก เมื่ออายุได้ ๕ ขวบ ท่านได้ท่องจำข้อความบางตอนและโคลงบางตอนจากวรรณคดีสันสกฤตได้ เมื่ออายุได้ ๘ ขวบ ท่านได้รับการสรวมด้ายศักดิ์สิทธิ์อันเป็นคยาตรีมนต์ และได้รับการสอนสันธยะ อายุได้ ๑๓ ขวบ ท่านจำไวยากรณ์สันสกฤตและศัพครุพวสี, รุดรชยายะ และศุกล ยชุรเวท สัมหิตา กับบางส่วนของเวทอื่น ๆ

กรรษันจิ เป็นผู้ที่นับถือพระศิวะที่ภักดีอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นครอบครัวก็มีศรัทธาในลัทธิศิวะนั้นด้วย ดยาลจิ หรือ มูลจิอบ เป็นชื่อที่เรียกท่านอย่างนั้น ได้ถูกสอนให้บูชาพระศิวะด้วยสัญญาว่าจะถือการอดอาหารและปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างเกี่ยวกับทางศาสนา บิดาของท่านเองเป็นผู้คงแก่เรียน และรอบรู้ในเรื่องคัมภีร์พระเวท ท่านต้องการให้บุตรของท่านเจริญขึ้นในทุก ๆ ด้าน และมีความภักดีต่อพระศิวะ ดังนั้นท่านจึงพาเขาไปในที่ประชุมนักปราชญ์สนทนาถกปัญหาต่าง ๆ ในทางศาสนา ท่านต้องการที่ทำให้บุตรชายของท่านยึดถือในขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ และเป็นผู้ครองเรือนที่ได้รับผลสำเร็จคนหนึ่ง แต่สวรรค์ได้ทรงประทานให้เขาเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือ ดยาลจิ ได้คัดค้านการปฏิบัติตามพิธีกรรมและการเชื่อในไสยศาสตร์เป็นประการแรก ซึ่งทำ

ให้รากฐานของความเชื่อในศาสนาคลอนแคลน และทำให้เขาเดินไปสู่ทางแห่งความสงสัย และสู่การค้นคว้าอันหาที่สิ้นสุดมิได้

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๗ (๑๘๕๔ ว.ส.) ในระหว่างพิธีศิวราตรี ท่านมีความเข้าใจดีขึ้นที่ได้พบว่าพวกหนูที่วิ่งไปมาอยู่ที่รูปพระศิวะ และกัดกินสิ่งของที่เขานำเอามาบูชาพระศิวะ ท่านปลุกบิดาให้ตื่นขึ้น และถามบิดาให้อธิบายสิ่งที่ท่านได้พบ แต่ได้รับคำตอบที่ไม่สมประสงค์ ความเชื่อในอำนาจของพระศิวะสั่นคลอน ท่านจึงรู้ว่าวิญญาณของเทพเจ้าที่มีอำนาจอย่างพระศิวะนั้นไม่สามารถจะมาอาศัยอยู่ในรูปปั้นได้ ถ้ารูปปั้นพระศิวะมีคุณสมบัติหรืออำนาจเหมือนอย่างที่พระศิวะมีจริงๆ แล้ว หนูจะกล้ามากินของที่บูชาพระศิวะได้อย่างไร เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้ท่านดยาลจิมีศรัทธาคลอนแคลนในศาสนา ท่านกลับบ้านและเลิกอดอาหารแล้วก็นอนหลับ การตายของน้องสาวและลุงที่เป็นครูของท่านทำให้ท่านเศร้าโศกมาก และเขาเริ่มปรารถนาหาทางว่าจะดับทุกข์ร้อนของมนุษยชาติได้อย่างไร และจะพบพระศิวะจริง ๆ ได้อย่างไร ในระยะนั้นบิดามารดาได้จัดแจงให้ท่านแต่งงานซึ่งเป็นสิ่งที่ท่านไม่ปรารถนาอยู่แล้ว เมื่อบิดามารดาของท่านไม่ยอมให้โอกาสท่านที่จะรอคอยต่อไป ท่านตัดสินใจออกจากบ้านในเย็นวันนั้น เรื่องนี้เกิดขึ้นในฤดูร้อน ค.ศ. ๑๘๔๖ (ว.ส. ๑๙๐๓) ขณะนั้นท่านอายุได้ ๒๒ ปี การที่บิดาจะพยายามนำท่านกลับไปสู่บ้านอีกนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ

หลังจากออกจากบ้านไปแล้ว ท่านไปเยี่ยมเยียนสถานที่ต่าง ๆ เพื่อหาฤาษีบางองค์ซึ่งสามารถจะนำท่านไปสู่ความหลุดพ้นได้ เมื่อถึงสถานีรถไฟปลายทางเสยละ (ไศละ) โจรวรนคร ไสละ อันเป็นเส้นทางแคบของรถไฟสายตะวันตก ท่านพักอยู่กับท่านลาลภักตะ และเริ่มฝึกโยคะ ณ สถานที่นั่นท่านได้พบกับพรหมจารีท่านหนึ่ง และได้รับคำแนะนำจากท่านผู้นั้น ท่านจึงอธิษฐานเป็นพรหมจารีตลอดชีวิต และมีนามใหม่ว่าศุทธไชตันยะ ต่อมาท่านได้เดินทางต่อไปยังโกธคังคดา ห่างจากอเมดบาดไปทางตะวันตก ๘๔ กิโลเมตร และจากนั้นท่านได้เดินทางไปถึงเมืองสิทธาปูระ ซึ่งในที่นั้นมีการประชุมใหญ่ของเหล่านักปราชญ์ จากสิทธาปูระ ท่านก็เดินทางต่อไปถึงชนด และพักอยู่ที่นั่นเกินกว่า ๑ ปี ณ ที่นั่นท่านได้ศึกษาเวทานตะ จากหนังสือคัมภีร์ปรมนันท์ปรมหังสะ ท่านพบว่าการหุงหาอาหารทานเองนั้นเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ท่านจึงตัดสินใจจะบวชเป็นสันยาสี ท่านจึงขอร้องท่านสวามี จิดานันท์ ให้บวชท่านเป็นสันยาสี แต่

ถูกปฏิเสธ เพราะผู้ปฏิเสธเห็นว่า ท่านศุทธิไชตันยะยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอและยังเป็นสามเณร ต่อมาท่านได้เข้าไปหาท่านปูรณนันท สรัสวตี เป็นสวามีชาวเดคาท่านหนึ่ง หลังจากที่ได้ลังเลใจอยู่พักหนึ่ง ท่านจึงยินยอมต่อคำขอร้องของนักบวชหนุ่ม และบวชท่านเป็นสันยาสี และให้ชื่อว่า ดยานันท สรัสวตี

จากเมืองชนด ท่านได้เดินทางต่อไปยังวยาสอาศรม ณ ที่นั่น ท่านได้เรียนบทเรียนโยคะครั้งแรกจากท่านสวามีโยคนันท์ และเรียนการฝึกหัดปฏิบัติโยคะจากท่านชวลานันท์บุรี และสิวนันท์คิรี ต่อมาท่านเดินทางไปเมืองอาบู และเรียนเรื่องโยคะมากขึ้นจากโยคีที่อาศัยอยู่ในที่นั้น แต่ความอยากของท่านเพื่อฝึกให้ได้ผลทางโยคะจริง ๆ นั้นยังห่างไกลอยู่มาก ดังนั้นท่านจึงตัดสินใจเดินทางต่อไปยังเมืองอุตตรขันธ์ เพื่อหาโยคีที่สำเร็จวิชานี้โดยเฉพาะ และถึงเมืองหาดวาร์ในปี ค.ศ. ๑๘๙๔ ซึ่งมีงานแสดงกุมภะ ณ สถานที่นั่น ท่านได้เห็นพวกสาธุและพวกสันยาสีมากมาย และได้พบปะสนทนากับท่านมหาตมะและนักบุญทั้งหลาย ท่านได้อยู่ปะปนกับพวกสันยาสีได้อย่างเสรี และหาเวลาว่างฝึกหัดปฏิบัติโยคะบนภูเขาจันดี จากเมืองหาดวาร์ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองเตหรี แวะพักที่เมืองฤษิเกศ ณ สถานที่นั้นท่านได้ศึกษาคัมภีร์สองสามเล่ม เรื่องตันตระด้วย ความไม่บริสุทธิ์ของวรรณคดีคัมภีร์ตันตระ ทำให้ท่านมีทรรศนะที่ไม่ดีต่อคัมภีร์ตันตระทั้งหมด จากนั้นท่านก็เดินทางไปเยี่ยมเมืองเกทารคหัต รุกรประยัต คุปตกษิ ตริชุดินารายัน และเดินทางไปสู่ยอดภูเขาสูงของทุงถนาถและโอหิมาธ ณ สถานที่นั้นท่านพักอยู่ชั่วเวลาไม่นานนัก ท่านจะเดินทางขึ้นภูเขาลูกต่อไปก็คือเกทรนาถ และจะเดินทางต่อไป ณ ภูเขาโจษิมาธและภัทรินาถ ณ โจษิมาธท่านเรียนรู้ว่า ท่านมหาตมะบางท่านมักจะมาพักอยู่ในสถานที่เหล่านั้น เพื่อได้เห็นและมีโอกาสได้พบปะสนทนากับท่านเหล่านั้น และใช้เวลาอยู่กับท่านเหล่านั้น ท่านจึงได้เดินตัดทางอันน่ากลัวและเต็มไปด้วยอันตรายแห่งภูเขาหิมาลัย และได้ผ่านหน้าผาอันสูงชันแล้วได้ลงมา ณ ที่อยู่ของท่านมหาตมะเหล่านั้น โดยไม่คำนึงถึงอาหารหรือการพัก บังเอิญท่านเดินทางมาสู่ที่ที่ท่านปัณฑิตได้พักอยู่สมัยก่อนโน้น และเดินทางผ่านอากาศหนาวจัด ณ ดโรนาสาคร

ชั่วระยะการเดินทางไปภูเขาหิมาลัยครั้งนี้ โดยจุดมุ่งหมายอันแรงกล้าก็เพื่อพบปะกับท่านโยคีที่บริสุทธิ์และนักบุญที่แท้จริง ซึ่งท่านได้ยินว่าท่านเหล่านั้นได้พักอาศัยอยู่แถบบริเวณนั้น

ซึ่งส่วนมากยากจะมีผู้ใดจะไปถึงได้ เช่น ตามถ้ำในหุบเขา ตามเชิงเขา สถานที่ต้นน้ำลำธาร และสายน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ และบนยอดภูเขาหิมาลัย เพื่อบำเพ็ญทุกกรกิริยา และเพื่อทรมานตนเอง ท่านมิได้คำนึงถึงความลำบาก และอันตรายตามเส้นทางที่ท่านผ่านไปซึ่งเต็มไปด้วยสัตว์ดุร้ายและเป็นอันตราย ท่านได้ทนต่อความหิวกระหายและความเหนื่อยอ่อน ได้เดินทางตามที่กล่าวมาแล้วนั้นโดยตัวท่านเองเพียงผู้เดียว จากนั้นท่านไม่สนใจที่จะแสวงหาโยคีและนักบุญที่แท้จริง ซึ่งสามารถจะทำให้ท่านสมหวังได้ในการแสวงหาความจริงและปัญญาอีกต่อไป และไม่ต้องเสียสละใด ๆ เพื่อสำเร็จผลดังกล่าว ท่านได้พักอยู่ที่ภูเขาหิมาลัยเป็นเวลา ๒ ปี

ในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ (ว.ส. ๑๙๑๓) ท่านดยานันท์ลงจากภูเขาหิมาลัย และหลังจากใช้เวลาเวลาพักอยู่ที่ฝั่งแม่น้ำคงคาใกล้กับเมืองคารหมุกเทษวา แล้วท่านก็เดินทางต่อไปยังฟารุขบาด และจากนั้น ท่านก็เดินทางไปถึงกานปุระ หลังจากใช้เวลาเดินทางระหว่างกานปุระและอาลฮบาด ประมาณ ๕ เดือน ท่านได้ใช้เวลาประมาณ ๑ เดือนอยู่ที่วิทยชลา และแล้วเดินทางต่อไปยังเมืองกาษี(พาราณสี) ท่านได้พักอยู่ ณ ที่นั้นประมาณ ๒ สัปดาห์ และได้สนทนาธรรมกับท่านบัณฑิตผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย และแล้วท่านก็ได้ตัดสินใจเดินทางไปสู่ดินแดนอันเป็นบ่าทึบของภาคกลางของอินเดีย และเป็นเทือกภูเขานารมดา และด้วยจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ ท่านเดินทางลงไปสู่ภาคใต้ในต้นปี ค.ศ. ๑๘๕๗ (ว.ส. ๑๙๑๔) ในระหว่างเดินทางครั้งนี้ ท่านได้พบประสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกับที่เดินทางขึ้นไปภูเขาหิมาลัย ท่านได้พบกับพวกสัตว์ที่ดุร้ายและอันตรายตามหนทางขึ้นไปบนภูเขาทางใต้ ท่านใช้เวลาเดินทางอยู่ประมาณ ๓ ปีในถิ่นดังกล่าวนี้ ในระหว่างเวลา ๓ ปีที่ท่านเดินทางอยู่ในถิ่นนี้ ท่านใช้เวลาของท่านอย่างไรนั้นยังเป็นเรื่องที่ไม่มีใครรู้แจ้งได้ บางทีท่านอาจจะใช้เวลาส่วนมากไปในทางปฏิบัติโยคะ หรือท่านจะอยู่ร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติและพบปะสนทนากับพวกสันยาสี ท่านศรีชยจันทร์วิทยาลังการ์ เข้าใจว่าระยะเวลาดังกล่าวนั้น ท่านสวามีดยานันท์ สรัสวดี ได้พบปะติดต่อกับพวกคิดการปฏิวัติของอินเดียส่วนกลาง และอาจจะมีส่วนสำคัญในการปฏิวัติ ปี ค.ศ. ๑๘๕๗ แต่ความเข้าใจดังกล่าวยังไม่มีการยอมรับโดยนักชีวประวัติของท่านสวามีดยานันท์ ท่านสวามีดยานันท์เองก็ไม่ได้พูดอะไรเกี่ยวกับเรื่องบิดามารดา บ้านของท่านและในปีปลายแห่งชีวิตของท่าน แม้ว่าท่านจะให้เรื่องราวโดย

สังเขปเกี่ยวกับเรื่องเดินทางไปสู่ภูเขาหิมาลัยก็ตาม แต่ท่านก็มิได้ให้เรื่องราวที่ท่านเดินทางไปทางใต้ว่ามีลักษณะอย่างเดียวกันอย่างไร

หลังจากใช้เวลาอยู่ ๓ ปีที่ภูเขานารมาดา ท่านสวามีดยานันท์ก็เดินทางต่อไปยังภาคเหนือ และได้เดินทางถึงมธุระในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ (ว.ส. ๑๙๑๗) ณ สถานที่นั่นท่านต้องการศึกษาคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์จากท่านสวามีวิรชนันท์ นักศึกษาคัมภีร์พระเวทที่มีชื่อเสียงโด่งดังผู้หนึ่ง ท่านผู้นี้มีอายุ ๘๐ ปีแล้ว แม้ว่าท่านจะเป็นคนตาบอด แต่ท่านมีปัญญาเป็นเลิศและไม่มีผู้ใดจะเทียบกับท่านได้ในการเรียนคัมภีร์พระเวท แม้ว่าท่านจะมีอายุมากแล้ว ท่านปรารถนาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อฟื้นฟูพระเวทธรรมทั่วอินเดีย ท่านมีความรอบรู้ในไวยากรณ์และปรัชญาพระเวท ณ ปาทศาลาซึ่งท่านได้สร้างขึ้น ณ เมืองมธุระนั้น ท่านได้สอนเพียงคัมภีร์ซึ่งเขียนขึ้นโดยท่านฤาษีสมัยก่อนเท่านั้น ท่านดยานันท์เห็นว่าท่านผู้นี้เป็นครูและเป็นผู้นำที่แท้จริง ท่านจึงได้ขอร้องให้สวามีวิรชนันท์รับท่านไว้เป็นศิษย์ และขอให้สอนคัมภีร์พระเวทแก่ท่าน หลังจากลังเลใจอยู่พักหนึ่ง ท่านตัดสินใจยอมรับท่านสวามีดยานันท์เป็นศิษย์ และขอให้ท่านทิ้งหนังสือที่ได้เรียนมาทั้งหมดลงในแม่น้ำยมุนา และให้ลืมสิ่งที่เขาได้เรียนมาทั้งหมด ท่านได้สั่งให้ท่านสวามีดยานันท์จัดการเรื่องที่พักและอาหารให้เรียบร้อยเหมาะสม นับว่าเป็นโชคดีของท่านสวามีดยานันท์ที่ได้มีนายอมรลาลโจษิซึ่งเป็นพราหมณ์คนหนึ่งมาจากเมืองกุชรัต อยู่ในเมืองมธุระ ได้ช่วยจัดการที่พักและอาหารให้ท่านเป็นเวลา ๓ ปี ระหว่างศึกษาอยู่ ณ ที่นั้น และยังมีบุคคลอีกคนหนึ่งชื่อฮารเทพได้ให้สัญญาจะถวายเงินท่าน ๒ รูปีต่อเดือนสำหรับซื้อนม สำหรับที่อยู่ของท่านนั้นท่านเลือกเอาเฉพาะห้องเล็ก ๆ ในบริเวณวัดนั้น

หลังจากได้จัดแจงเกี่ยวกับที่อยู่เรียบร้อยแล้ว ท่านดยานันท์ได้โยนทิ้งหนังสือทั้งหมดที่ท่านมีลงในแม่น้ำยมุนาดังที่อาจารย์คนใหม่ของท่านแนะนำแล้ว และแล้วก็เริ่มเรียนต่อไป ครั้งแรกได้รับการสอนเรื่องอัษฐธยายีของปานินีและมหาภาสยะ ด้วยหนังสือ ๒ เล่มดังกล่าว ท่านสามารถจะเข้าไปหาความรู้อันเป็นทรัพย์สมบัติอันล้ำค่าของคัมภีร์เวทานตะ และองค์ของเวทานตะได้ และสามารถเข้าใจความลึกลับของคัมภีร์พระเวท ท่านได้อ่านหนังสืออื่น ๆ มากมาย รวมทั้งนิกหันตุ, นิรุกตะ, เวทานตสูตร และมนุสมฤติ ในวาระสุดท้ายของการศึกษาของท่าน และ

ด้วยความปรารถนาที่จะจากท่านสวามีวีรชนันท์ ท่านจึงได้ยืนประนมมือตรงหน้าอาจารย์พร้อมด้วยดอกไม้ธูปเทียนเป็นการอำลาในฐานะเป็นครูทักษิณ แต่ท่านสวามีผู้อาจารย์ไม่ยอมรับดอกไม้นั้น ท่านได้ขอร้องให้ศิษย์ที่รักของท่านใช้ชีวิตเพื่อสร้างความรุ่งเรืองของการเรียนคัมภีร์โบราณ และสร้างศาสนาพระเวทขึ้นมาใหม่ในอารยวรรต และขอให้ท่านเลิกการนับถือนิกายนั้นนิกายนี้เสียสิ้น และให้ประกาศคำสอนพระเวททั่วโลก และถ้าจะตายก็ให้พร้อมที่ตายเพื่อการประกาศพระเวทธรรมให้ตั้งอยู่บนฐานที่มั่นคงอย่างที่เคยมีมาแล้วในอดีต ท่านดยานันท์ยอมรับข้อเสนอของอาจารย์ด้วยดุษณีภาพโดยมิได้ลังเล และกล่าวออกมาว่า "ตามที่ท่านอาจารย์ต้องการ" แล้วท่านก็แสดงความคารวะต่อท่านอาจารย์คุกเข่าลงกราบแทบเท้า และได้จากเมืองมธุระไปเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๘๖๓ (ว.ส. ๑๙๒๐)

เมื่อได้ตกลงรับภาระอันหนักซึ่งต้องการความอดทนอย่างมาก ความอุตสาหวิริยะอย่างแรงกล้าและปัญญาความเฉลียวฉลาด ท่านดยานันท์ได้เดินทางมาถึงเมืองอัคระ ณ ที่นั้นท่านสอนธรรมสาธยะแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย และแนะนำให้พวกเขาท่องดยาตริมนตระ ด้วยความตั้งใจนี้ท่านได้แจกหนังสือสาธโยปัสนะหลายพันเล่ม และได้สอนพวกคนเหล่านั้นเรื่องความสำคัญในการรู้จักควบคุมตนเอง และการรักษาความบริสุทธิ์ของตน จากเมืองนี้ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองชลปุระ เมืองลักษกร ควาวิลา เมืองกเราลี เมืองไชปุระ และเมืองปุษกร ณ เมืองไชปุระท่านได้ถกปัญหาธรรมะกับพวกบัณฑิตแห่งนิกายไวษณพซึ่งบัณฑิตเหล่านั้นก็ยอมแพ้ต่อวาทะของท่าน ณ เมืองปุษกรท่านได้กล่าวโจมตีนิกายไวษณพและพวกไศวะ และติเตียนการกราบไหว้บูชารูปปั้น ท่านกล่าวว่าพระเจ้านั้นไม่มีรูปร่าง ดังนั้นการบูชารูปปั้นก็คือการงมหาสิ่งของในความมืด ยิ่งกว่านั้นท่านมีความเห็นว่า การบูชารูปปั้นก็เป็นการทำลายศีลธรรมของสังคมฮินดู สถานที่ต่อไปที่ท่านไปเยี่ยมก็คือเมืองอัชเมอร์ ณ สถานที่นั้นได้ถกปัญหาธรรมะกับพวกมุสลิมนิกายเมาลวี และถกปัญหาธรรมะกับพวกคณะสอนศาสนาคริสต์เกี่ยวกับพระผู้เป็นเจ้า กำเนิดของชีวิตและการอวตาร ณ เมืองนี้ท่านได้ยกปัญหาเรื่องการปกปักรักษาโค และทำให้พันเอกปรูกพอใจจึงได้ออกกฎหมายห้ามการฆ่าโค

หลังจากได้ออกจากมธุระประมาณ ๓ ปี ท่านสวามีดยานันท์ได้กลับมาสู่เมืองมธุระอีกครั้งหนึ่ง และเข้าเยี่ยมอาจารย์ได้ถวายเงินเหรียญ ๒ เหรียญกับผ้าอีก ๑ ผืนเป็นการบูชาอาจารย์

และท่านได้หมดข้อสงสัยกังขาบางอย่าง ในปี ค.ศ. ๑๘๖๖ (ว.ศ. ๑๙๒๓) ณ เมืองฮาร์ดวาได้มีงานกุมภซึ่งชาวบ้านได้จัดขึ้น ท่านสวามีทยานันท์พร้อมด้วยพรหมจารีย์และสันยาสีมากมายติดตามท่านไปจนถึงเมืองฮาร์ดวา และได้ปักเต็นท์เป็นที่อยู่ชั่วคราว และมีป้ายบอกเขียนไว้ว่า 'ปาขันธ์ ขันทนี ปตกะ' ท่านมีคัมภีร์ที่ดีอยู่กับท่าน และในเวลานั้นท่านได้คัมภีร์เวทานตะจากชาวเยอรมัน บุคคลิกลักษณะของท่านเป็นที่ดึงดูดคนทั่วไป ท่านมีความรู้ในเวทานตะและคัมภีร์อื่น ๆ อย่างลึกซึ้งมาก ทำให้ผู้คนที่ไปเที่ยวในงานนั้นต่างพากันห้อมล้อมรอบบริเวณเต็นท์ที่ท่านพักอยู่ เต็นท์ที่ท่านพักอยู่นั้นห่างจากเมืองประมาณ ๕ กิโลเมตร คนทั้งหลายเหล่านั้นก็พากันมาฟังท่านสวามีทยานันท์สนทนาปัญหาธรรมะ ท่านเริ่มสนทนาด้วยการสาธยายมนตระจากคัมภีร์พระเวท และมั่นใจอยู่ว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว และยืนยันว่าการบูชารูปปั้นของพระเจ้านั้นไร้ประโยชน์ทั้งสิ้น ท่านได้กล่าวโจมตีคัมภีร์ปุราณะ ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ และการยึดถือผิด ๆ ของชาวฮินดู ท่านสรรเสริญการกระทำความดี เพราะถ้าปราศจากการกระทำความดีแล้ว ไม่มีใครได้รับความสงบสุขและหลุดพ้นได้ การเทศนาของท่านเป็นที่ประทับใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก ท่านได้บอกกับผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาว่า ถ้าไม่ทำกรรมดีแล้วไม่มีทางจะหลุดพ้นจากบาปได้ การดำหัวในแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์เพื่อล้างบาปนั้น เป็นการเหยียบย่ำการกระทำความดีและความถูกต้อง ผู้ฟังได้ฟังการโต้ตอบและการยืนยันเรื่องความจริงทางศาสนาด้วยความตั้งใจจริง ผลของการสนทนาธรรมของท่าน ทำให้ประชาชนเริ่มมาฟังท่านสนทนาเป็นจำนวนมากขึ้น ชื่อเสียงของท่านก็ค่อย ๆ แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง

ขณะที่พักอยู่ที่เมืองฮาร์ดวาร์นั้น ท่านสวามีรู้สึกไม่สบายใจที่เห็นพวกสาธุแต่งตัวอวดกันและอวดความร่ำรวยของพวกมหันต์และพวกพระ ท่านรู้สึกน่าเกลียดน่าชังมากซึ่งทำให้ท่านตัดสินใจละทิ้งสิ่งของที่ท่านมีทั้งหมด เช่น ผ้าสรวมใส่สองสามชั้น หนังสือ และเงินจำนวนน้อย ท่านบริจาคสิ่งของทั้งหมดของท่านครั้งแล้วครั้งเล่า ท่านได้ส่งมหภาษย์ชิ้นผ้ายาว ๆ ผืนหนึ่งและเงินจำนวน ๓๕ รูปีไปถวายอาจารย์ของท่าน และเหลือไว้แต่ผ้าพันตัวผืนเดียวสำหรับท่าน ดังนั้นท่านจึงสละทุกสิ่งทุกอย่าง และเริ่มเดินทางไปสอนในที่ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่คำสอนพระเวท จากเมืองฮาร์ดวาร์ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองฟารุขบาด และจากเมืองฟารุขบาด ท่านก็เดินทางต่อไปยังอนุบษห์ร ณ สถานที่นั้นได้มีสาวกของนิกายจักรันกิจ และสาวกของนิกายรัตลัพภ

มากมาย ยอมเป็นศานุศิษย์ของท่านโดยเลิกละจากนิกายเดิมทั้งสิ้น ณ เมืองรามกัต ได้มีพราหมณ์คนหนึ่งเลื่อมใสศรัทธาในท่านสวามีดยานันท์มาก เพราะเขาเห็นด้วยกับการโจมตีการกราบไหว้รูปเทียมของพระเจ้า และตัวเขาเองยอมเลิกจากการกระทำนั้นอย่างเด็ดขาด เมื่องกานวาสท่านได้ทำให้บัณฑิตอัมพะทัตตะ และบัณฑิตหิรวัลลภะยอมแพ้ต่อเหตุผลที่ท่านยกขึ้นมาโต้เป็นข้อ ๆ ไป ท่านบัณฑิตอัมพะทัตตะเองได้ประกาศตัวอย่างเปิดเผยว่า การกราบไหว้บูชาเทวรูปนั้นขัดกับหลักการและกฎเกณฑ์ของพระเวท ส่วนบัณฑิตหิรวัลลภะยอมรับความพ่ายแพ้และนำเอาเทวรูปที่ท่านบูชาอยู่ไปทิ้งในแม่น้ำคงคาหมดสิ้น ท่านบัณนัตติกะรามก็อีกท่านหนึ่งไม่ติดต่อกับโบสถ์ที่ท่านเคยอยู่ในฐานะเป็นพระ และได้หาอาชีพอย่างอื่นเพื่อความเป็นอยู่ของท่านต่อไป ท่านบัณฑิตอังกัดญาตรีได้เอาเทวรูปทั้งสิ้นทิ้งลงในแม่น้ำคงคา และให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่สอนศาสนาเรื่องศรีมาตภควัตต่อไป

ณ เมืองกามวาสะ ท่านสวามีดยานันท์ได้พบกับศัตรูที่ร้ายกาจ คือ ราว กฤษณะสิงห์ ราชบุตรองค์หนึ่งของกษัตริย์บาโรลิ ราชบุตรองค์นี้เป็นสาวกของนิกายจักรันกิจ และเป็นศานุศิษย์ของท่านรังคาจารย์ผู้ซึ่งได้มาอาบน้ำชำระบาปในแม่น้ำคงคา กิริยาท่าทางของราชบุตรองค์นี้มีต่อท่านสวามีดยานันท์นับว่าหยาบคายมาก เขาได้เอาดาบฟันลงที่ท่านสวามี ดาบได้หักเป็นสองท่อน ต่อมาราชบุตรได้ส่งลูกน้องของพระองค์ไปอีก ๒—๓ คน พร้อมด้วยดาบเพื่อจะฆ่าท่านสวามี ณ ที่พักของท่านในคืนนั้น แต่พวกลูกน้องก็ทำอะไรท่านสวามีไม่ได้ การโจมตีท่านสวามีเพื่อล้างผลาญชีวิตครั้งนี้ ก่อให้เกิดความโกรธแค้นขึ้นในองค์กษัตริย์ราว กฤษณะสิงห์ ผู้สนับสนุนและบ้องกันท่านสวามี ท่านราชบุตรราว กฤษณะสิงห์ได้ท้าทายราชบุตรผู้โหดร้ายและพูดว่า "ถ้าท่านรุกรานท่านสวามีดยานันท์อีกเมื่อใด ฉันจะทำให้ท่านรู้สึกสำนึกผิด เพราะความโง่ของท่านเอง ท่านจะไปจากนี้ก็ด้วยศีรษะที่แตกร้าว" พ่อตาของราชบุตรราวกฤษณะสิงห์ได้แนะนำให้ราชบุตรเขยของเขาออกจากสถานที่นั้นไป เพราะกษัตริย์ในเมืองนั้นต่างก็เคียดแค้นและตั้งใจจะแก้แค้นให้แก่ท่านสวามีผู้ที่เขาเคารพนับถือ ราชบุตรราวรู้สึกตกใจกลัวและจากสถานที่นั้นไป อย่างไรก็ตาม ท่านสวามีเองก็มิได้มีความกลัวต่ออันตรายใด ๆ ท่านเองได้พูดกับท่านราชบุตรราวกฤษณะสิงห์ว่า "ไม่มีใครทำอันตรายฉันได้ เพราะผู้ที่พิทักษ์ฉันนั้นไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นเทพเจ้า พระองค์ปกป้องฉันอยู่ทุกหนทุกแห่ง อย่าได้เดือนร้อนใจเพราะเรื่องของฉันเลย"

จากเมืองกานวาสะ ท่านสวามีก็เดินทางต่อไปยังเมืองฟารุขบาด และได้เดินทางผ่านเมืองอัมพการห์ เมืองชาห์บัชปุระ และเขมกานช์ ถึงเมืองฟารุขบาดปี ค.ศ. ๑๘๖๙ (ว.ส. ๑๙๒๕) ท่านพักอยู่ที่นั้นไม่กี่วัน ท่านได้ตั้งสันสกฤตปาฐศาลาเพื่อสอนคัมภีร์พระเวท ท่านได้สรวมสายธุรัมศักดิ์สิทธิ์แก่ประชาชนมากมาย และแนะนำให้พวกเขาถือสันธยะและอัคนีโหตระ ทั้งได้แนะนำคนหนุ่มบางคนผู้ซึ่งตั้งใจจะเป็นคริสเตียนให้เลิกละความตั้งใจนั้นเสีย ท่านได้โต้เถียงกับบัณฑิตผู้คงแก่เรียนสองคนเรื่องการบูชาเทวรูป และบัณฑิตทั้งสองคนนั้นก็ยอมรับว่า การบูชาเทวรูปนั้นขัดกับคำสอนในคัมภีร์พระเวท ตามความเห็นของนักเขียนประวัติของท่านบางคนว่า ณ เมืองฟารุกขบาดนี้เอง ที่ท่านสวามีดยานันท์ได้รับหนังสือพระเวทสี่เล่มจากประเทศเยอรมัน

จากเมืองฟารุขบาด ท่านสวามีดยานันท์ก็เดินทางต่อไปยังเมืองกานปุระ ณ เมืองนี้ท่านสวามีได้โต้เถียงกับบัณฑิตชื่อฮาลดาร์โอชห์คนหนึ่ง กับคุรุปาศาดสุกละคนหนึ่ง และอีกคนหนึ่งชื่อปรัคนเรน ทิวารี ท่านผู้ช่วยผู้ว่าคือนาย วี. เทนี เป็นประธานในการโต้วาที ท่านได้ให้ท่านสวามีดยานันท์ชนะในการโต้เถียง ทำให้ท่านสวามีมีชื่อเสียงโด่งดังในเมืองกานปุระ และมีคนเป็นจำนวนมากยอมตนเป็นสานุศิษย์ของท่าน พวกที่เคยบูชาเทวรูปก็เอาเทวรูปไปโยนทิ้งในแม่น้ำ

ในปี ค.ศ. ๑๘๖๙ (ว.ส. ๑๙๒๖) ท่านได้ไปเยี่ยมเมืองพาราณสีอีกครั้งหนึ่ง ณ สถานที่นั้นท่านได้โต้วาทีกับบัณฑิตเมืองกาสีโดยการนำของบัณฑิตปาล ศาสตรี การโต้วาทีกันครั้งนี้เป็นเวลาประมาณสี่ชั่วโมง มีคนมาฟังถึง ๕๐๐๐ คน ในการโต้วาทีนี้มีท่านมหาราชอิศวารีประสาท นเรนสิงห์เป็นประธาน ท่านผู้นี้เป็นผู้ปกครองเมืองกาสี พระองค์เองเป็นผู้กราบไหว้บูชาเทวรูป เป็นผู้ลำเอียงมีอคติ จึงตกลงตัดสินใจเข้าข้างพวกบัณฑิตให้พวกบัณฑิตชนะท่านสวามีในการโต้ครั้งนี้ ท่านสวามีเองรู้สึกไม่พอใจในกิริยาท่าทางอันน่าเกลียด และป่าเถื่อนของพวกบัณฑิตและความอคติของผู้ปกครองเมืองกาสี อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ได้ประกาศสนับสนุนท่านสวามีว่า ผู้ชนะในการโต้วาทีครั้งนี้ก็คือท่านสวามีดยานันท์ หนังสือพิมพ์บ้อยเนียร์ให้ข้อสังเกตว่า ท่านสวามีดยานันท์ คือนักปฏิรูปชั้นนำแบบลูเธอร์ของอินเดีย ความจริงนั้นย่อมเป็นที่รู้จักกันทุกคน ท่านมหาราชอิศวารีประสาท นเรนซิงห์ ได้นิมนต์ท่านสวามีดยานันท์มายังพระราชวัง และขออภัยโทษในความประพฤติไม่ถูกต้องในการตัดสินการโต้วาทีในครั้งนั้น ท่านบัณฑิตปาล ศาสตรี ได้ยอมรับในเวลาต่อมาว่า มันเป็นการเกินสติปัญญาของเขาที่จะไปท้าทายโต้วาทีกับท่านสวามี

หลังจากพักอยู่ ณ เมืองกาษี (พาราณสี) ได้ประมาณ ๑ เดือน และได้แนะนำให้ประชาชนนับถือพระเจ้าองค์เดียว ท่านสวามีทยานันท์ได้เดินทางต่อไปยังเมืองประยัก ณ สถานที่นั้น มีประชาชนหลายพันคนได้มาชุมนุมกันในงานกุมภะ ณ กาละครั้งนี้ ท่านสวามีมีชื่อเสียงโด่งดังมาก ประชาชนมีความปรารถนาอยากจะเห็นท่าน และฟังธรรมะของท่าน ท่านได้สอนคนเหล่านั้นให้พอใจในการกราบไหว้บูชาพระเจ้าองค์เดียว ซึ่งไม่มีรูปไม่มีร่างเป็นสรรพัญญูแสะสุรรพเดชา ท่านแนะนำให้คนเหล่านั้นประพฤติปฏิบัติโยคะ ซึ่งจะทำให้สุขภาพสมบูรณ์ และทำให้จิตใจผ่องใส ท่านได้แนะนำให้ชาวฮินดูที่ตั้งใจจะไปเข้าศาสนาคริสต์เลิกละความตั้งใจนั้นเสีย และหันมานับถือพระเวท ท่านมหาฤษีเทเวนทร์นารถ ฐากูร ผู้ซึ่งมาถึงเมืองประยักในเวลามีงานกุมภะ และได้พบกับท่านสวามีทยานันท์ ได้เชิญท่านสวามีให้ไปเยี่ยมเมืองกัลกตตา ท่านสวามียินดีรับคำเชิญนั้น จากเมืองประยัก ท่านก็เดินทางต่อไปถึงเมืองมิรชาปูระ และได้สร้างพระเวทสันสกฤตปาฐศาลาขึ้นที่นั่น และแล้วท่านก็ไปเยี่ยมเมืองกาษีอีกครั้งหนึ่ง และหลังจากได้สอนธรรมะแก่คนทั้งหลาย ณ ที่นั้นแล้ว ท่านก็ได้สร้างสันสกฤตปาฐศาลาขึ้น ณ ที่นั้น แล้วก็เดินทางต่อไปยังเมืองอนุปศหรัอีกในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ (จ.ส. ๑๔๒๗) ในขณะนั้นเป็นเวลาฉลองงานวิชยาทัศมี (ทัศเสหร) ท่านได้แสดงปาฐกถาโจมตีการแสดงรามลีลา และท่านได้ยืนยันว่า ผู้ชายและผู้หญิงธรรมดานั้นไม่ควรจะแสดงบทบาทพระรามและสีดาผู้ซึ่งเป็นผู้ยิ่งใหญ่จริง ๆ ท่านได้กล่าวติเตียนการปฏิบัติศรัทธากรรมด้วยเหมือนกัน ท่านได้ติเตียนการบูชาเทวรูปและตักเตือนประชาชนให้บูชาพระเจ้าผู้ไม่มีรูปร่างเพียงองค์เดียว มีพราหมณ์คนหนึ่งรู้สึกไม่พอใจท่านสวามีที่กล่าวโจมตีการกราบไหว้เทวรูป จึงได้ใส่ยาพิษลงในหมากพลูให้ท่านฉัน เมื่อท่านสวามีรู้ว่าท่านถูกยาพิษ ท่านจึงคายออกมาจากท้องด้วยอำนาจของโยคะ ต่อมาพราหมณ์ผู้วางยาพิษก็ถูกมุสลิมเตห์สิลดาห์จับมาให้ แต่ท่านสวามีก็ได้ปล่อยเขาให้เป็นอิสระไป และบอกกับมุสลิมเตห์สิลดาร์ว่า ท่านไม่ได้มาที่นี่เพื่อให้จับคนมาลงโทษ แต่เพื่อปล่อยเขาให้เป็นอิสระ มุสลิมเตห์สิลดาร์รู้สึกแปลกใจที่ท่านสวามีเปี่ยมไปด้วยความเมตตาปราณี

ในการปาฐกถาบางแห่ง ณ เมือง อนุปศาหัร ท่านสวามีได้พูดเกี่ยวกับเรื่องการเมืองด้วย และถกปัญหาเกี่ยวกับการฆ่าโค ท่านมีความตั้งใจว่า ควรจะออกกฎหมายห้ามฆ่าโค ท่านได้กล่าวติเตียนการปกครองของอังกฤษในอินเดีย และขอร้องให้มีการตั้งคราม ปัญจายัต และ

นย่าย–ปัญจายัต คือสภาตำบลยุติธรรม ในปี ค.ศ. ๑๘๗๒ (จ.ส. ๑๔๒๔) ท่านสวามีดยานันท์เดินทางมาถึงเมืองกัลกัตตา แวะเมืองมุงหิระ และภควัลปุระ และพักอยู่ที่นั่นประมาณ ๓ เดือนครึ่ง ระหว่างพักอยู่ ณ เมืองกัลกัตตานั้น ท่านได้พบกับนักปราชญ์ชาวเบงกาลีมากมาย และได้แสดงปาฐกถาหลายครั้งหลายหนซึ่งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้พิมพ์ปาฐกถาของท่านอย่างกว้างขวาง และได้โต้วาทีกันในที่สาธารณะ และในสถานที่ส่วนตัวของบุคคล ท่านได้พบกับผู้นำของสมาคมพรห์มโม เช่น มหาฤษีเทเวนทร์นาถฐากูร ท่านบาบูเกศวะ จันทรเสน ท่านเหมจันทรจักรวรรดิ เป็นต้น ท่านสวามีได้พบกับท่านบัณฑิต นรนาถ, ท่านบัณฑิตมเหศ จันทร และท่านราชนรยันบาสู ท่านสวามีได้ถกเถียงกับท่านเหล่านั้นอย่างเสรีและตรงไปตรงมาในเรื่องอภิปรัชญา และเรื่องศาสนา ท่านบัณฑิตเหล่านั้นพอใจในความเป็นนักปราชญ์อย่างแท้จริงของท่านสวามีเกี่ยวกับพระเวท การปาฐกถาของท่านสวามี ณ เมืองกัลกัตตานั้น เป็นที่สนใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก นับว่าการเยี่ยมเมืองกัลกัตตาของท่านได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี เท่าที่ท่านสวามีได้ปาฐกถามาแล้วนั้นได้ใช้ภาษาสันสกฤตเป็นสื่อ ได้พบว่าผู้แปล ๆ คำปาฐกถาของท่านเป็นภาษาฮินดีเพื่อประโยชน์แก่ผู้ฟัง แต่ได้แปลให้ผิดเพี้ยนจากที่ท่านพูดในปาฐกถาก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ท่านเกศวะจันทรเสน ได้แนะนำให้ท่านสวามีปาฐกถาเป็นภาษาฮินดี ซึ่งท่านก็ยินยอมที่จะพูดเป็นภาษาฮินดีในการสนทนาธรรมหรือปาฐกถาในอนาคต และท่านสวามีก็เห็นด้วยในการแนะนำของท่านเกศวะจันทรเสนที่ให้เลิกเปลือยกายและให้ห่มผ้าในที่สาธารณะ และที่พักส่วนตัว ฉะนั้นเมื่อออกจากกัลกัตตาแล้ว ท่านก็เริ่มห่มผ้า นุ่งผ้าโทตีมีชาย และห่มผ้า และสรวมรองเท้า

เดือนเมษายน ค.ศ. ๑๘๗๓ (ว.ส. ๑๔๓๐) ท่านสวามีดยานันท์จากเมืองกัลกัตตาไปยังกานปุระ ระหว่างทางได้แวะพักเมืองฮูกลี่, บูรดวาน, ภักกัลปุระ, ชฮัปประ, ปัตนะ, ดุมรออน, และประยัก ณ เมืองฮูกลี่ ท่านสวามีได้ทำให้บัณฑิตทรจรัน ย่อมแพ้ในการโต้วาทีกันเรื่องการบูชาเทวรูป และท่านสวามีได้ถกเรื่องวรรณะอาศรมในการปาฐกถาของท่านด้วยว่าในสมัยโบราณนั้น วรรณะมิได้ขึ้นอยู่กับกำเนิด แต่ขึ้นอยู่กับอาชีพที่เขาเลือก ณ เมืองปัตตนะ ท่านได้แสดงปาฐกถา ๒ ครั้ง กล่าวโจมตีการกราบไหว้เทวรูป โจมตีประเพณีศรัทธา และปิณฑทาน ณ เมืองชฮัมประ ท่านได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี และท่านศิวะ กุลาม ผู้ปกครองท้องถิ่นได้ให้ท่านสวามีพัก ณ บังกาโลที่ใหญ่โต ท่านบัณฑิตจกันนาถผู้มีชื่อเสียงและมีคนนับถือมาก ได้ยอมแพ้ท่านสวามีดยานันท์ในการโต้วาที จากเมืองกานปุระ ท่านสวามีได้เดินทางต่อไป

ถึงเมืองลักเนา และจากเมืองลักเนาท่านก็เดินทางต่อไปถึงเมืองอาลิก้า ณ ที่นั้น ท่านเซอร์ซีอิด อาเมด ข่าน มาเยี่ยมท่านสวามีและถามท่านสวามีว่า ของบูชาพระเจ้านั้นจะทำให้บรรยากาศบริสุทธิได้อย่างไร ท่านสวามีทำให้ท่านเซอร์ซีอิดพอใจ โดยการยกอุปมาเมล็ดพืชที่ขั้วทำให้สุกแล้วจะมีกลิ่นหอมหลังจากได้ขั้วแล้ว ที่เมืองอาลิก้า ราชาไชกฤษันทาส ยอมตนเป็นศานุศิษย์ของท่านสวามี และขอร้องให้ท่านพิมพ์เรื่องการสนทนาของท่านออกเป็นเล่มหนังสือ

ในต้นเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๘๗๔ ท่านสวามีได้เดินทางถึงเมืองมธุระ และท่านได้ท้าทายรังคจารย์ ผู้นำนิกายจักรันกิจ เพื่อพิสูจน์ว่า บูชาเทวรูปนั้นเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติโดยชาวอารยันเวทะหรือไม่ แต่ท่านรังคจารย์ไม่ยอมรับคำท้าทายนั้น ขณะที่ท่านพักอยู่ในเมืองมธุระนั้น ได้มีการวางแผนสังหารท่าน แต่ก็ไม่สำเร็จ ท่านได้จากเมืองมธุระและถึงเมืองพาราณสี และพักอยู่ที่นั้นตลอดฤดูร้อน ขณะที่พักอยู่ ณ ที่ดังกล่าว ท่านได้เขียนสัตยาธประกาศพิมพ์ครั้งแรก ที่ไลท์เพรส และพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๘๗๕ ในโอกาสฉลองของท่านราชาไชกฤษันทาส ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ท่านได้เดินทางถึงเมืองประยัก และหลังจากได้พักอยู่ ณ ที่นั่นเป็นเวลาสั้น ๆ ท่านก็เดินทางต่อไปถึงเมืองบอมเบย์ จากเมืองบอมเบย์ท่านก็ได้รับคำเชิญไปปาฐกถามากมาย ปาฐกถาครั้งแรกที่เมืองบอมเบย์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๗๔ แต่จบลงด้วยความวุ่นวาย เพราะสาวกของพวกนิกายวัลลภมีความโกรธเคืองที่ท่านได้โจมตีการบูชาเทวรูป หัวหน้าของนิกายวัลลภ ชื่อโกสาอิน ชิวาจิ ได้พยายามวางยาพิษท่านสวามีผ่านคนใช้ แต่แผนชั่วนั้นล้มเหลว ในการปาฐกถาครั้งที่สอง ท่านสวามีได้พูดถึงประวัติโบราณของชาวอารยัน และกล่าวติเตียนผู้ปกครองชาวอารยันถึงการเสื่อมของอารยวัต ในสุดท้ายของการปาฐกถา ท่านได้วิจารณ์ถึงผู้นำทางศาสนาด้วย ในการปาฐกถาครั้งนี้เป็นที่สังเกตว่าท่านใช้วิธีการล้อเลียนและขบขันสร้างบรรยากาศให้ผู้ฟังตื่นอยู่เสมอ ผู้ฟังพอใจมาก

ณ เมืองบอมเบย์ ท่านสวามีดยานันท์ได้เขียนและพิมพ์หนังสือออกเป็นเล่ม และเป็นหนังสือเล่มบาง ๆ ซึ่งเนื้อหาในหนังสือดังกล่าวนี้ ท่านได้กล่าวโจมตีการล่อลวงของพวกนิกายวัลลภ และนิกายสวามินรยัน ท่านได้เริ่มเขียนหนังสือสัมการวิธี ฤคเวทาที ภาษยภูมิกา ท่านดร. ภัณฑาการะ นักปราชญ์สันสกฤตที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง ได้เข้าพบท่านและสนทนากันถึงความเป็นหนึ่งของพระเจ้าในคัมภีร์พระเวท แต่งานที่สำคัญของท่านสวามีดยานันท์ขณะที่อยู่ที่เมือง

บอมเบย์นั้นก็คืองานการก่อตั้งอารยสมาช เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ค.ศ. ๑๘๗๕ (ที่ ๕ ของไชตระ สุกละ, ว.ส. ๑๙๓๒) ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของอารยสมาชได้มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง และในที่สุดมีหลักการอยู่ ๒๘ ข้อ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับพวกสาวกที่จะนำมาปรับปรุงกับการปฏิบัติตน การก่อตั้งอารยสมาช ณ เมืองบอมเบย์นั้น เป็นเหตุให้มีการก่อตั้งอารยสมาชขึ้นหลายร้อยแห่งในที่ต่าง ๆ ทางภาคเหนือของอินเดีย การก่อตั้งดังกล่าวนี้ ย่อมก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีสำหรับการเผยแพร่อุดมการณ์พระเวททั่วไปในอินเดีย

หลังจากได้ก่อตั้งอารยสมาชขึ้นในบอมเบย์แล้ว ท่านสวามีดยานันท์ ได้เดินทางไปเยี่ยมเมืองปูนา ซึ่ง ณ ที่นั้นท่านมหาเทพ โควินท์ รนะเด และมหาเทพโมเรสวา กุนเต ได้เชิญท่านสวามีดยานันท์ไปที่เมืองนี้ ท่านสวามีได้แสดงปาฐกถา ๑๕ ครั้ง และได้แสดงปาฐกถา ณ ที่อื่น ๆ ๓๕ ครั้ง ต่อมาได้มีการจัดพิมพ์ปาฐกถาทั้งหมด ๕๐ ครั้ง และได้พิมพ์ออกเป็นเล่มในภาษามารธี หลังจากได้ใช้เวลาประมาณ ๓ เดือนที่เมืองปูนา สตาระและเมืองบอมเบย์แล้ว ในปี ค.ศ. ๑๘๗๕ ท่านได้ออกเดินทางต่อไปยังเมืองบาโรด้า ณ เมืองนี้ทางรัฐได้จัดการให้อารักขาแก่ท่านอย่างปลอดภัย ท่านได้แสดงปาฐกถาทุกวัน ณ บริเวณธรรมศาลาในเมืองนั้น จากเมืองบาโรด้า ท่านได้เดินทางกลับไปบอมเบย์ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๘๗๖ (ว.ส. ๑๙๓๓) และได้แสดงปาฐกถา ณ ที่นั้นหลายครั้ง ท่านใช้ภาษาฮินดีง่าย ๆ เป็นสื่อ แม้ว่าจะมีภาษาสันสกฤตติดไปบ้างเป็นบางคำและบางประโยคก็ตาม ในเดือนเมษายน ท่านได้เดินทางออกจากเมืองบอมเบย์และได้พักอยู่ที่เมืองอินโดร์สองสามวัน ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองฟารุขบาดเพื่อจะเผยแพร่กระบวนการอารยสมาชในอุตรประเทศ ณ เมืองโมรดบาด ท่านได้โต้วาทีกับนักบวชชาวอังกฤษเป็นเวลาถึง ๑๕ วัน ท่านใช้เวลา ๒—๓ เดือนเยี่ยมเมืองพาราณสี, จวนบุระ, อโยธยา, ลักเนา ศาชหันปูระ บาเรลลี และเมืองกานวาส ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๘๗๗, เดลี ดารบาร์ของลอร์ดสิทตันได้จัดขึ้นเพื่อแสดงถึงความโอ่อ่าและความยิ่งใหญ่ของการปกครองของอังกฤษ ท่านสวามีดยานันท์พิจารณาเห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่เผยแพร่คำสอนพระเวท ท่านจึงไปถึงที่นั่น ท่านได้เรียกผู้นำการปฏิรูปสังคม รวมทั้งเซอร์ซัยิด อามัดข่าน ท่านเกศว จันทรเสน มาประชุม และได้ทำข้อเสนอเพื่อทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อความก้าวหน้าของประเทศ แต่คนอื่น ๆ ไม่ยอมรับข้อเสนอของท่าน และดังนั้นการประชุมครั้งนั้นก็ล้มเหลว

จากเมืองเดลฮี ท่านสวามีก็เดินทางกลับไปสู่อุตตรประเทศ ผ่านเมืองมีรุต และเมืองสหรันปูร และได้เดินทางไปถึงเมืองศหชหันบูร ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๘๗๗ เพื่อร่วมในการประชุมทางศาสนาเป็นเวลา ๒ วัน และจบลงด้วยความล้มเหลว จากนั้นท่านก็ตัดสินใจเดินทางไปยังเมืองปัญจาบ ณ ที่นั้นท่านได้รับเชิญให้ไปแสดงปาฐกถาหลายแห่ง ท่านเดินทางต่อไปถึงเมืองละฮอร์ และได้แสดงปาฐกถาครั้งแรก ณ ที่นั่น เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ค.ศ. ๑๘๗๗ (ว.ส. ๑๙๓๔) ได้ทำให้คนฟังเข้าใจแจ่มแจ้งในพระเวทและศาสนาพระเวท ท่านได้ตั้งสาขาอารยสมาช ณ เมืองละฮอร์ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๗๗ (ว.ส. ชเยสฐ—สุกละ ๑๓, ๑๙๓๔) ท่านเดินทางแสดงปาฐกถา และเยี่ยมเมืองต่าง ๆ ในแคว้นปัญจาบ เช่นเมืองอัมริตสา, จุลลุนดุระ กุรทาสบูระ กุชรัช กุชรันวาลา, ราวัลปีณฑิ มุลต่าน เป็นต้น ทุกแห่งที่ท่านไปแสดงปาฐกถา ประชาชนเป็นร้อย ๆ พากันไปฟังท่านพูดอย่างแน่นขนัด หัวข้อที่ท่านปาฐกถาส่วนใหญ่ การบูชาเทวรูป พระเวท ความนิยมทางสังคม อุดมการณ์พระเวทเป็นต้น ท่านมีความเสียใจที่ว่าพวกฮินดูไม่เคยอ่านหนังสือทางศาสนาอย่างถูกต้อง และไม่เข้าใจคำสอนในศาสนาที่ตนเองนับถือ จำนวนปาฐกถาที่ท่านสวามีแสดงในระหว่างที่พักอยู่ในปัญจาบหนึ่งปีนั้นมีจำนวนมากกว่าในการแสดงปาฐกถาในส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศ

หลังจากเดินทางออกจากแคว้นปัญจาบแล้ว ท่านได้ใช้เวลาอยู่ในราชสถานตะวันออกสองสามเดือน และแล้วเดินทางกลับไปสู่อุตตรประเทศ และได้เยี่ยมเมืองบางเมืองในแคว้นพิหาร ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๑๔ เมษายน ค.ศ. ๑๘๗๔ (ว.ส. ๑๙๓๖) ท่านสวามีได้พักอยู่ ณ เมืองฮารดวาร์ ขณะนั้นมีการจัดงานกุมภะ หลังจากกลับจากเมืองฮารดวาร์ ท่านใช้เวลาครึ่งปีสุดท้ายเยี่ยมเมืองทางตะวันออกและทางตะวันตกของแคว้นอุตตรประเทศ และตั้งสาขาอารยสมาช เมืองใหญ่ ๆ ที่ท่านไปก็คือเมืองสหรันปุระ, มีรุต, อาลิก้า, โมราดบาด, มาดยุน, บาเรลลี่, สหชหันบุร, ลักเนา, ฟารุขบาด, อัครา, มีรซันปุระ และเมืองพาราณสีในแคว้นอุตตรประเทศ และเมืองดานปูรในแคว้นพิหาร

หลังจากเดินทางท่องเที่ยวไปตามจังหวัดต่าง ๆ ของอังกฤษ เป็นเวลาเกินกว่า ๑๖ ปี และประกาศคำสอนพระเวท ท่านสวามีดยานันท์ได้ตัดสินใจเดินทางไปยังแคว้นราชสถาน ณ ที่นั้นท่านได้รับคำเชิญให้ไปแสดงปาฐกถามากมายทั้งทางส่วนตัว องค์การทางสังคม และ

ผู้ปกครองรัฐต่าง ๆ ท่านได้ถึงภารัตปูระ วันที่ ๑๐ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๘๑ และหลังจากพักอยู่ที่นั้นประมาณ ๑๐ วันแล้ว ท่านได้สอนคำสอนในเวทธรรมแก่ประชาชน แล้วท่านเดินทางต่อไปยังเมืองอัชเมอร์ และเยี่ยมเมืองไชบูระ ที่เมืองอัชเมอร์ท่านได้แสดงปาฐกถาหลายครั้ง และแล้วเดินทางต่อไปยังเมืองมาสุด้า ณ สถานที่นั้น ท่านได้ถกเถียงปัญหาเรื่องศาสนากับชาวคริสเตียนและชาวลัทธิเชน ณ สถานที่นั้นท่านได้สรวมสายธุรัมให้แก่ฆราวาสมากมาย จากนั้นท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองจิตตอร์ ท่านมหาราช สัจจันสิงห์ ได้ต้อนรับท่านด้วยความนับถืออย่างยิ่ง และได้จัดการให้ท่านสวามีพักอยู่ ณ ริมฝั่งแม่น้ำคัมภีร์ใกล้เมืองจิตตอร์ ประชาชนมากมายในบริเวณนั้นได้พากันมาฟังคำสอนของท่านสวามี และมีความพอใจเป็นอย่างยิ่ง มหาราช สัจจันสิงห์ และมหาราชานาหรสิงห์ แห่งเมืองศหปูระได้ทบปะกับท่านสวามีและสนทนากันเรื่องศาสนาและการเมือง

จากเมืองจิตตอร์ ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองบอมเบย์เพื่อร่วมในงานประจำปีของอารยสมาช แต่ก่อนที่ท่านจะจากไปนั้น ท่านได้ให้สัญญาว่าจะกลับมายังเมืองอุทัยปูร์อีก ณ เมืองบอมเบย์นั้นท่านใช้เวลาของท่านในการเขียนอธิบายความในฤคเวท ซึ่งท่านได้เริ่มเขียนหลังจากที่ได้เขียนอธิบายความในยชุรเวทแล้ว ในที่ประชุมหลายแห่ง ณ เมืองบอมเบย์นั้น ท่านได้พูดถึงจุดมุ่งหมายในการพิทักษ์โค และในที่สุดท่านได้ตัดสินตกลงใจส่งรายเซ็นคนประมาณ ๘ แสนคน เสนอต่อพระราชินีแห่งอังกฤษ แต่แผนการณ์ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะขัดต่อกฎหมายไม่เหมาะสมกับกาลสมัย หลังจากท่านได้พักอยู่ ณ เมืองบอมเบย์ประมาณ ๒—๓ เดือน ท่านก็เดินทางกลับไปยังเมืองอุทัยปูระ แวะที่เมืองขัณฑวา, เมืองอินดอร์ เมืองรัตลาม และเมืองเจารา ท่านมหาราชแห่งเมืองอุทัยปูระ มีศรัทธาและให้ความเคารพนับถือท่านสวามีดยานันท์มาก ท่านสวามีได้สอนภาษาสันสกฤตแด่มหาราชโดยวิธีง่าย ๆ อย่างที่มหาราชขอร้อง ไม่ช้าไม่นาน ท่านมหาราชก็เข้าใจคัมภีร์สมฤติและท่องจำจากคัมภีร์มหาภารุต ท่านสวามีได้เปลี่ยนแปลงนิสัยและทัศนะของมหาราชได้อย่างประหลาด มหาราชได้งดเว้นจากการเพลิดเพลินทางกามารมณ์เสียสิ้น และยอมให้มีการปฏิบัติพิธีกรรมอัคนิโหตรในพระราชวังได้

เมื่อท่านสวามีดยานันท์ได้พักอยู่ ณ เมืองอุทัยปูระมากกว่า ๖ เดือนแล้ว ท่านก็เดินทางต่อไปยังเมืองศหปูระ และพักอยู่ที่นั่นตั้งแต่ ๙ มีนาคมถึง ๒๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๘๓ (ว.ส. ๑๙๔๐) มหาราชนาหระ สิงห์, ผู้ปกครองเมืองศหปูระ ศรัทธาในท่านสวามีอย่างมาก นาน

เท่านานที่ท่านสวามีพักอยู่ที่นั่น ท่านมหาราชจะใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง อยู่กับท่านสวามี อ่านคัมภีร์และสนทนาในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง มหาราชต้องการให้ท่านสวามีพักอยู่ที่เมืองของพระองค์ยาวนานออกไปอีก ๒—๓ เดือน แต่ท่านสวามีไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ เพราะท่านได้รับคำเชิญจากท่านมหาราชจัสวันต์ สิงห์ แห่งเมืองโจธปุระให้ไปเยี่ยมรัฐของพระองค์ มหาราชนาหรสิงห์ไม่อยากให้ท่านสวามีไปเมืองโจธปุระ เพราะพระองค์มีเหตุผลของพระองค์เอง เพราะมหาราชจัสวันต์ สิงห์ ชอบดื่มสุรา และมัวเมาในผู้หญิงและมีความรักอยู่กับผู้หญิงเต้นรำชื่อนานหิจัน นอกจากนี้ชาวมุสลิม ณ เมืองโจธปุระไม่อยากให้ท่านสวามีกล่าวโจมตีพวกมุสลิมอันก่อให้เกิดความโกรธแค้น แต่มหาราชก็ไม่สามารถห้ามท่านสวามีไปเมืองโจธปุระได้ เพราะการคุกคามชีวิต หรือศัตรูจะห้ามทางที่ท่านสวามีเลือกเดินนั้นไม่ได้

ท่านสวามีดยานันท์ถึงเมืองโจธปุระ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม และพักอยู่ที่นั่นจนกระทั่ง ๑๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๘๓ (ว.ส. ๑๙๔๐) ท่านได้พูดกับผู้ที่มาประชุมกันตั้งแต่ ๔ โมงเย็นถึง ๖ โมงเย็นทุกวัน และพูดถึงเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง ท่านได้กล่าวย้ำมากถึงการสร้างลักษณะนิสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งของราชบุตร ท่านได้กล่าวโจมตีราชบุตรผู้ปกครองที่ปล่อยตัวเองให้กระทำผิดศีลธรรมและมัวเมาในสุรา เพราะการพูดอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผยที่ติเตียนผู้บริหารเมืองทำให้เกิดมีศัตรูขึ้นมากมายที่เมืองโจธปุระ พวกมุสลิมสาวกของนิกายจักรันกิจ และพวกฮินดูหัวโบราณที่บูชาเทวรูปทุกฝ่ายล้วนเป็นศัตรูของท่านสวามีทั้งสิ้น นานหิจัน นักเต้นรำอันเป็นที่รักของมหาราชก็กลายมาเป็นศัตรูของท่านสวามีด้วย เพราะหล่อนเข้าใจว่าตำแหน่งในราชสำนักของหล่อนจะตกอยู่ในห้วงอันตราย โดยการแสดงความหมายของท่านสวามีที่มีการขัดขวางหล่อน นอกจากนี้ท่านสวามีได้เขียนจดหมายอย่างแข็งกร้าวถึงท่านราวราช ประทับสิงห์ซึ่งเป็นน้องชายของผู้ปกครองรัฐโดยห้ามปรามเขา และผู้ปกครองรัฐ มิให้ทำลายสุขภาพของท่านเหล่านั้นเอง และทำลายพลังไปในทางสุรุ่ยสุร่ายโดยไร้ประโยชน์ มหาราชองค์นั้นมิได้เอาใจใส่ต่อคำตักเตือนและคำติเตียนของท่านสวามี ในระหว่างที่ท่านสวามีพักอยู่ที่โจธปุระ ๔ เดือน มหาราชได้เข้าเยี่ยมท่านสวามีเพียง ๓ ครั้ง ท่านมหาราชไม่สามารถเลิกสุราและเลิกติดต่อกับนางเต้นรำนานหิจันได้ ท่านสวามีดยานันท์คิดว่าการเดินทางมาเผยแพร่พระเวท ณ เมืองโจธปุระ ไม่ได้รับผลสำเร็จเลย ดังนั้นท่านจึงได้วางแผนออกจากเมืองโจธปุระ ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๘๓ เพื่อเดินทางไปยังเมืองมาสุดาในอัชเมอร์ และการจัดแจงในการเดินทางก็ได้เตรียมไว้เรียบร้อย แต่เหตุการณ์

ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นก็ได้เกิดขึ้น คือท่านล้มป่วยหนักมากในวันที่ ๒๔ กันยายน กล่าวกันว่าท่านถูกวางยาพิษจากผู้ทำครัว โดยศัตรูของท่านเป็นผู้วางแผนไว้ล่วงหน้า เมื่อสงสัยว่าถูกวางยาพิษ ท่านได้พยายามจะให้ยาพิษออกมาจากทางปากโดยการอาเจียน ด้วยการดื่มน้ำมาก ๆ และโดยวิธีการทางโยคะ แต่ก็ไม่ได้รับผลสำเร็จ ก็ได้เรียกให้ ดร. สุราชมาลทำการตรวจรักษา แต่ก็ไม่ได้ผล หลังจาก ๒—๓ วันแล้ว อาการของท่านสวามีก็ไม่ได้ดีขึ้น หมออังกฤษประจำรัฐได้แนะนำว่าควรจะนำท่านไปสู่เมาท์อาบู ในเวลาที่ท่านสวามีจากเมืองโจธปุระเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ท่านมหาราชพี่ชายคือเซอร์ประทับสิงห์มาเยี่ยมท่าน และแสดงความเป็นห่วงใยในอาการของท่านมาก ท่านมหาราชได้ขอให้ ดร. สุราชมาล ติดตามท่านสวามีไปยังเมาท์อาบูด้วย

ท่านสวามีได้ถึงเมาท์อาบูในตอนเช้าของวันที่ ๒๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๘๓ (ว.ส. ๑๙๔๐) แต่แล้วอาการของท่านก็ไม่ดีขึ้น พวกภักดีได้ติดตามท่านไปมากมาย และท่านได้ถูกย้ายลงมาอยู่ที่อัชเมอร์เมื่อ ๒๗ ตุลาคม อาการของท่านทรุดหนักลงเรื่อย ๆ และในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๘๓ เวลา ๑๘.๐๐ น. ท่านก็ได้จากโลกนี้ไป (อมวัสย บีการติก ว.ส. ๑๙๔๐) ณ เวลานั้น ประชาชนทั่วไปทางด้านเหนือของอินเดีย กำลังเตรียมจุดดวงประทีปในวันที่ปาวาลี แต่แสงสว่างดวงใหญ่ซึ่งสามารถจะให้ความสว่างแก่โลกบางเวลานั้นได้ดับลงไปเสียแล้วด้วยฝีมืออันโหดร้าย

ชีวประวัติย่อ ๆ ของท่านสวามีดยานันท์ แสดงให้เห็นว่าภาระหน้าที่อันหนักที่ท่านได้พยายามทำไป เพื่อให้ศาสนาและวัฒนธรรมพระเวทคงอยู่ต่อไป ท่านได้พยายามที่จะนำเอาความดีในอดีตของอินเดียมาเผยแพร่ และปลูกฝังศรัทธาลงในคนหนุ่มสาวที่ได้รับการศึกษาของประเทศได้มีความเชื่อมั่นในตน และปรารถนาที่จะให้มรดกอันล้ำค่าของอินเดียคงอยู่ต่อไป และห้ามมิให้คนหนุ่มสาวตกไปเป็นเหยื่อของวัฒนธรรมตะวันตก ตลอดชีวิตของท่านก็คือความพยายามต่อสู้กับอวิชชา ขนบธรรมเนียมอันน่าเกลียดน่าชัง และการปฏิบัติทางศาสนาอันขยะแขยง ท่านได้พยายามที่จะแก้ไขสิ่งร้ายให้เป็นไปในทางดี และสร้างธาตุแท้ของศาสนาและสังคมของศาสนาฮินดู ซึ่งได้กลายมาเป็นพิธีกรรม ความเชื่ออันไร้เหตุผลและการยึดถืออัตติที่ผิด ๆ ท่านได้แก้ความทุกข์ร้อนจากสิ่งที่มนุษย์ได้รับอยู่ในวิธีการที่ถูกต้อง และกล้าแนะนำวิธีแก้ที่ถูกต้องและมีประโยชน์ให้แก่มนุษย์ โดยความพยายามอันไม่หยุดหย่อน ท่านได้พยายามปลดเปลื้องเครื่อง

พันธนาการเพื่อทำความก้าวหน้าให้สังคมแต่ต้องถอยหลัง ท่านปลุกให้พวกฮินดูตื่นจากหลับ และให้ความหวังและความกล้าแก่พวกเขาให้มีความรู้สึกภาคภูมิและศรัทธาในคำสอนในอดีตอันดีงามของพระเวท ท่านต้องต่อสู้กับฝ่ายค้านที่ไม่เห็นด้วย และการ กล่าวใส่ร้ายโดยปราศจากความเที่ยงธรรม แต่ท่านก็ยังสงบนิ่งไม่หวั่นไหวต่อสิ่งเหล่านั้นที่เข้ามาคุกคามท่าน แต่ท่านมีความบริสุทธิ์ใจ มีความสงบใจ มีปัญญารอบรู้ มีความเมตตากรุณาฝึกฝนตนเองได้เหมือนฤาษีในอดีต ท่านโอโรบิณโท โกษ เรียกท่านสวามีดยานันท์ว่า ทหารแห่งความสว่าง นักรบในโลกพระเจ้า สถาปัตย์ของมนุษย์และสถาบันทั้งหลาย ผู้ชนะความยุ่งยากที่แสนกล้า และบึกบึนต่อสู้ต่อสิ่งทั้งหลายที่เผชิญหน้า พระเจ้าอยู่ในวิญญาณของท่าน มีดวงตาสว่างปราศจากมลทิน อำนาจอยู่ในมือของท่านที่จะดึงเอาภาพที่ท่านเห็นออกมาจากชีวิตได้" ท่านระบินทรนาถฐากูร ถวายความเคารพแด่ท่านสวามีดยานันท์ โดยกล่าวว่า "ท่านสวามีดยานันท์เป็นผู้สร้างมรรคาที่ยิ่งใหญ่ในอินเดียยุคใหม่ ผู้ซึ่งเดินทางผ่านป่าลัทธิและการปฏิบัติอันน่าประหลาด ซึ่งเป็นยุคที่ประเทศของเราอยู่ในภาวะที่สับสนวุ่นวาย ท่านได้แผ้วทางเพื่อพวกฮินดูไปสู่ชีวิตที่ง่าย ๆ และมีเหตุผลโดยการภักดีต่อพระเจ้าและรับใช้มนุษย์

งานหลักของท่านสวามีดยานันท์ คือ :— บทวิจารณ์เรื่อง ฤคเวท และยชุรเวท

อัฏฐัตทยาวิภาษา

ความรู้เบื้องต้นในการวิจารณ์ฤคเวท

สัตยประกาศ

อารยภิวินัย

สัตยธรรมวิจารณ์

สันสการวิธี

ปัญจมหายัญวิธี

กฤษณัตตารถ

อารโยทเทษยรัตนมาลา

วยัพหรภาณุ

เวท—วิรุธ - มาต ขันท์

ปราโมชเชทน

โค้กรุ่นนิธิ

ปรันติ–นิวรานัม

สาตรอรรถ ฟิโรซาบาด

อนุปราโมชชเหทัน

เวท่านต่ธ่วันต่ะนิวรัน

สวามินรายน มาตขันท์

เวทังคประกาศ ๑๔ ภาค (จบ)

สันสกฤต–วักย–ประโพธิ์

ขอนอบน้อมต่อพระเจ้าผู้เป็นองค์ความจริง องค์ความรู้ และองค์ความสุข

อารัมภบท

เมื่อข้าพเจ้าได้พิมพ์หนังสือเล่มนี้ออกมาเป็นครั้งแรกให้ชื่อว่า สัตยาธ ประกาศ ข้าพเจ้าไม่คุ้นเคยกับสำนวนภาษาฮินดี เพราะภาษาเดิมของข้าพเจ้าเป็นภาษาคุชรตี และภาษาที่ข้าพเจ้าเคยใช้พูด ในสมัยที่ศึกษาอยู่นั้น ก็เป็นภาษาสันสกฤต ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ การพิมพ์ครั้งนี้มีข้อผิดพลาดอยู่มาก แต่เมื่อใช้ภาษาฮินดีบ่อย ๆ ในเวลาที่ ข้าพเจ้าสอนและสนทนาธรรม ทำให้สะดวกแก่ข้าพเจ้าในการใช้พูดและใช้เขียน ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นการเหมาะสมที่จะพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นเป็นครั้งที่สอง หลังจากที่ได้แก้ไขข้อความสำนวนให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของภาษาไวยากรณ์แล้ว การพิมพ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมให้มากขึ้นจะทำให้แตกต่างในศัพท์ วลี ตัวประโยค และเนื้อหาสาระทั่วไปบ้างเล็กน้อย เพราะถ้าหากไม่เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่จำเป็นแล้ว ก็เป็นการยากที่จะแสดงออกซึ่งสำนวนภาษาฮินดีให้ถูกต้องได้ แต่อย่างไรก็ตาม จะไม่มีความแตกต่างในเนื้อหาสาระคำสอนเลย ยิ่งกว่านั้น ความผิดพลาดในการพิมพ์ครั้งแรกได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องแล้วในการพิมพ์ครั้งนี้

หนังสือเล่มนี้จะมี ๑๔ บท และแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือตอนต้นมี ๑๐ บท ตอนปลายมี ๔ บท ในการพิมพ์ครั้งแรกมิได้บรรจุ ๒ บทท้ายไว้ และบทอีกบทหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าเชื่อด้วยเหตุผล ว่าไม่จำเป็นที่กล่าวถึงในที่นี้

บทแรกถือว่ามีความสำคัญ และเป็นการอธิบายพระนามของเทพเจ้า เช่นโอม และที่เหมือน ๆ กันกับโอม บทที่สองว่าถึงเรื่องการศึกษาของเด็ก บทที่สามว่าถึงชีวิตของนักศึกษา (พรหมจารีย์) กฎเกณฑ์ของการสอน, บัญชีระบุชื่อหนังสือแท้และหนังสือเทียม หลักสูตรการศึกษา บทที่สี่ว่าถึงเรื่องสถาบันการแต่งงาน และหน้าที่ของผู้ครองเรือน บทที่ห้าว่าถึงชีวิตปัจฉิมวัย (วนปรัสถ) และชีวิตที่จะเดินทางออกจากโลกนี้ต่อไป (สันนิอัสถ) บทที่หกว่าด้วยหน้าที่ของกษัตริย์ บทที่เจ็ดว่าถึงเรื่องพระเวทและพระผู้เป็นเจ้า บทที่แปดว่าด้วยการสร้างโลก การรักษาโลก และการทำลายโลก บทที่เก้าว่าด้วยวิชชา อวิชชา ความทุกข์และความหลุดพ้นจากความ

ทุกข์ บทที่สิบว่าด้วยความประพฤติที่มีศีล และทุศีล การบวชและอาหารที่ควรห้าม บทที่สิบเอ็ดว่าด้วยการแสดงออกซึ่งความเชื่อ และการปฏิเสธความเชื่อของอินเดีย บทที่สิบสองว่าด้วยลัทธิวัตถุนิยม ลัทธิพุทธ (เหตุผลนิยม) ลัทธิปฏิเสธพระเจ้า และลัทธิเชน หรือการกราบไหว้เทวรูป บทที่สิบสามว่าด้วยศาสนาคริสต์ บทที่สิบสี่ว่าด้วยศาสนาอิสลาม หนังสือเล่มนี้รวมเอาศาสนาอารยันโบราณย่อ ๆ อย่างที่สอนในคัมภีร์พระเวท ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าเป็นอย่างนั้นไว้ด้วย

จุดมุ่งหมายอันสำคัญในการเขียนหนังสือเล่มนี้ก็คือ เพื่อนำเอาการแปลอันถูกต้องของคัมภีร์พระเวทมาสู่สมัยนิยมทุกวันนี้ เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าอันไหนถูกต้องอันไหนไม่ถูกต้อง มันไม่ถูกต้องในเมื่อนำสิ่งเทียมไปแทนสิ่งที่เป็นจริง และนำสิ่งที่เป็นจริงไปแทนสิ่งเทียม แต่ตรงกันข้ามความจริงที่เป็นสัจจะนั้น จะมีอยู่ในการพูด ในการเขียนและในความเชื่อสิ่งนั้น ๆ ว่ามันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ จะเป็นอื่นไม่ได้ ผู้ที่มีอคติมีความลำเอียง พร้อมที่จะพิสูจน์ความไม่จริงของเขาว่าเป็นจริง และความเป็นจริงในศาสนาอื่นอันตรงกันข้ามกับศาสนาของเขาว่าเป็นสิ่งแปลงปลอม เพราะฉะนั้นเขาไม่สามารถที่จะได้ศาสนาที่แท้จริงได้ เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่ของบุคคลผู้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้ จะต้องทำให้บุคคลทั้งหมดคุ้นเคยกับสิ่งที่เป็นจริง และสิ่งที่แปลกปลอมโดยการเขียนออกมาเป็นหนังสือหรือเอกสาร หรือโดยการเทศนาสั่งสอนในที่สาธารณะหรือหมู่ประชาชนทั่วไป แล้วพวกเขาจะได้ตัดสินด้วยตัวของเขาเองว่าอะไรดีและอะไรชั่ว และบางทีเขาจะเลือกความจริงและปฏิเสธความไม่จริง เพื่อความสุขและความพอใจของเขาเอง แม้ว่าพลังหรืออำนาจในการรับรู้ความจริงและความไม่จริงซ่อนอยู่ในวิญญาณของคนก็ตาม ถึงกระนั้นความกระตุ้นของอารมณ์ชั่วแล่น ความมีใจคอคับแคบ ความมีอคติ ความโง่ และตัณหาในทำนองเดียวกันนั้น ทำให้บุคคลผู้นั้นเหินห่างจากความจริง และทำให้เขามีใจโน้มเอียงไปในสิ่งที่ไม่เป็นจริง แต่หนังสือเล่มนี้ปราศจากข้อบกพร่องดังกล่าวมา จึงไม่มีจุดประสงค์ที่จะทำให้ความรู้สึกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งปวดหัวใจ จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม แต่ตรงกันข้ามหนังสือเล่มนี้จะเสนอว่า คนควรจะแยกแยะความจริงออกจากความไม่จริงได้อย่างไร ดังนั้นทางนี้ทางเดียวเท่านั้น ที่เผ่าพันธุ์ของมนุษยชาติจะดำเนินไปสู่ทางแห่งความสุขได้อย่างมั่นคง เมื่อยังไม่มีใครผู้ใดจะก้าวไปได้ถูกทาง การสอนความจริงก็เป็นเหตุให้ครอบครัวของมนุษยชาติเจริญขึ้นได้

ความผิดพลาดใด ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนี้จะโดยความพลั้งเผลอหรือตรวจปรู๊ฟตกหล่น เรามีความยินดีที่จะแก้ไข เมื่อได้รับการชี้แนะจากท่านด้วยความเชื่อที่มีเหตุผล แต่เสียงของความ

อคติมุ่งร้ายค่อยจ้องแต่ความผิดพลาด เราจะไม่พิจารณาใด ๆ ทั้งสิ้น ปล่อยให้ไปตามลมตามแล้งไป อย่างไรก็ตามถ้าบุคคลบอกเราเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างอันเป็นสิ่งที่ดีแก่ประชาชนโดยส่วนรวมแล้ว ความเห็นของผู้นั้นเมื่อเราพิจารณาเห็นว่าถูกต้อง เราจะรับไว้ทันที ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันองค์การศาสนาทุกศาสนา มีนักปราชญ์ผู้รอบรู้มากมาย คนธรรมดาสามัญสามารถจะ ได้รับความพอใจและยินดีกับความสุขและความสบายใจสงบใจเมื่อได้ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา เว้นไว้แต่ว่าพวกเขาเหล่านั้นเลิกละอคติและยอมรับความจริงต่อหลักการสากลของศาสนาซึ่งเป็นความดีทุกกาลทุกสมัย และเป็นประโยชน์แก่คนทุกคน ไม่ใช่เป็นประโยชน์เฉพาะตัวคนเดียว และเว้นไว้แต่ว่าพวกเขาเหล่านั้นจะต้องปฏิเสธสิ่งที่ขัดขวางความดีที่พวกเขาควรจะได้รับ และพวกเขาจะต้องอยู่กันด้วยความสงบสุข เพราะการขัดแย้งของนักปราชญ์ทางศาสนานั้น ย่อมก่อให้เกิดไฟแห่งความไม่พอใจระหว่างกันและกัน ซึ่งนำไปสู่ความทุกข์ความเดือดร้อนซึ่งจะเพิ่มมากขึ้นหลายอย่างหลายชนิด และในที่สุดจะหาความสุขความสงบในเรื่องของศาสนาไม่ได้เลย เพราะความหื่นแก่ตัวของนักปราชญ์ทางศาสนา ทำให้เกิดความเสียหายอันยิ่งใหญ่ อันจะนำประชาชนผู้นับถือไปสู่ห้วงของความทุกข์โศรก ถ้าบุคคลใดบุคคลหนึ่งดำเนินงานที่มีประโยชน์เพื่อความดีของคนทุกคน เขาจะพบกับความลำบากต่าง ๆ ที่คนผู้ไม่หวังดีนำมาปิดกั้นทางมิให้ดำเนินไปโดยสะดวก แต่คำโบราณกล่าวไว้อย่างนี้

สัตยเมว ชยติ นาฤตํ

สัตเยน ปนฺถา วิตฺโต เทวยานะ ฯ

หมายความว่า ความจริงจะต้องชนะเสมอ ความเท็จไม่มีทางชนะได้ ความจริงจะแผ้วทางให้นักปราชญ์ได้เดินสะดวก จากความเชื่อมั่นในสุภาษิตโบราณนี้ นักปราชญ์และผู้มีคุณธรรมทั้งหลาย จะไม่เคยหวั่นไหวในการเปิดเผยความจริงของสิ่งทั้งหลาย เขาจะไม่เลิกละต่อความดีและความสัตย์ มันเป็นความจริงอย่างหนึ่งซึ่งมีในคัมภีร์ภควัคคีตาว่า

ยตฺตทคฺเค วิษมิว ปริณาเม' มฤโต ปมมฺ ฯ

หมายความว่า ความพยายามทั้งหมดเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และคุณธรรมความดีนั้น เป็นเหมือนยาพิษในตอนแรก แต่มันจะกลายเป็นน้ำอมฤตในตอนปลาย ความคิดเห็นในทำนองเดียว

กันนี้เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ผู้อ่านอาจจะดำเนินการในทำนองเดียวกับที่เขาชอบหลังจากที่เขาได้พิจารณาอย่างรอบคอบและด้วยความตั้งใจแล้ว และเข้าใจความหมายของเนื้อหาของหนังสือนี้ดีแล้ว ความดีของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่ว่า **ยอมรับสิ่งที่จริงแท้ในศาสนาทุกศาสนาซึ่งไม่ขัดแย้งกับศาสนาอื่น** และไม่ยอมรับความเห็นแคบ ๆ ซึ่งแปลงปลอมและเห็นแก่ตนถ่ายเดียว ความดีของหนังสือเล่มนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือ **เปิดเผยสิ่งลึกลับให้เห็นกันโดยทั่วหน้า** และชี้ให้เห็นความร้ายกาจของนิกายศาสนาทุกศาสนาเพื่อแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ของศาสนาให้ผู้เป็นนักปราชญ์ และไม่ใช่นักปราชญ์ได้ทราบจนแจ้งชัด เขาอาจจะคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ด้วยตัวเขาเอง และตกลงกันแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันให้หมดสิ้น ทุกฝ่ายก็กลับมาเป็นมิตรดีแก่กันและกัน และปฏิบัติตามศาสนาที่แท้จริง เช่นอย่างข้าพเจ้าเกิดในรัฐอารยวรรตและมีชีวิตอยู่ในเมืองนั้น ข้าพเจ้าไม่เข้าข้างทรรศนะที่ผิดๆ ของศาสนาต่าง ๆ ในดินแดนที่ข้าพเจ้าเกิด แต่ข้าพเจ้าจะยอมประกาศแต่ความจริงเท่านั้น ดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่มีอคติลำเอียงเข้าข้างลัทธินิกายใดๆ ของศาสนา แต่ข้าพเจ้าจะปฏิบัติกับคนประเทศอื่น ๆ และลัทธิศาสนาของพวกเขาด้วยมุ่งถึงความถูกต้องและเที่ยงธรรม ข้าพเจ้าเป็นมิตรกับคนทุกคนผู้ซึ่งพยายามที่จะทำให้ประเทศอินเดียดีขึ้น และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เหมือนอย่างประชาชนอื่น ๆ ผู้ทำงานเพื่อดินแดนนั้น ๆ ข้าพเจ้าก็ปฏิบัติในทำนองเดียวกันและข้าพเจ้าคิดว่า คนผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบทั้งหลายก็จะปฏิบัติตนในทำนองเดียวกับข้าพเจ้า ถ้าข้าพเจ้ามีอคติเข้าข้างศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ข้าพเจ้าก็เหมือนกับคนอื่น ๆ ในยุคใหม่นี้ ผู้ซึ่งยกย่อง สนับสนุนและเผยแพร่ลัทธิของตน และกล่าวให้ร้ายศาสนาอื่น ติเตียน ขัดขวาง และกดขี่ข่มเหงศาสนาอื่น แต่สิ่งเหล่านี้ อยู่ต่ำกว่าเกียรติของมนุษย์ เพราะมันเป็นลักษณะของประเภทสัตว์ชั้นต่ำซึ่งผู้แข็งแรงกว่ากดขี่และหากินกับสัตว์ที่อ่อนแอกว่า ถ้าบุคคล จะถือเอาประโยชน์ของเครื่องจักรของร่างกายของคนที่มีประสิทธิภาพกว่า ทำในสิ่งซึ่งเป็นทำนองกับที่สัตว์ป่าปฏิบัติกันอยู่ในระหว่างพวกมันแล้ว พระเจ้าคงไม่ประทานคุณธรรมของมนุษย์มาให้พวกเขาแน่ ๆ และไม่มีเหตุผลว่าทำไมเขาจึงไม่ควรเรียกว่าสัตว์มนุษย์ บุคคลที่เป็นมนุษย์แท้ ๆ เขาจะป้องกันคนอ่อนแอในเวลาที่เขามีกำลังแข็งแรง แต่บุคคลผู้ซึ่งจ้องหาผลประโยชน์ของคนอื่นโดยทำร้ายคนอื่น เพราะความเห็นแก่ตัวของเขานั้น เขาผู้นั้นคล้ายกับสัตว์เดรัจฉานมากกว่า

เรากลับมาพูดกันถึงเรื่องบทของหนังสือเล่มนี้ใหม่ บทที่ ๑๑ บทภาค (ตอน) แรกของหนังสือเล่มนี้ ว่าด้วยลักษณะอาการของศาสนาและขนบธรรมเนียมของชาวอารยวรรต ศาสนาที่พวกเขานับถือนั้นตั้งอยู่บนฐานของคัมภีร์พระเวท และพอใจในคัมภีร์นั้น และข้าพเจ้าเองก็มีความเชื่อมั่นเช่นนั้น แต่คำสอนของคัมภีร์ปุราณะสมัยใหม่ (เป็นหนังสือนิยาย และว่าถึงเรื่องการสร้างโลก) และคำสอนในคัมภีร์ตันตระ (เป็นเรื่องพิธีกรรม และเรื่องผีสางนางไม้) ในคัมภีร์นั้นมีทั้งยอมรับและปฏิเสธ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าหนังสือดังกล่าวไม่ควรจะยอมรับเข้ามาเป็นหนังสือศาสนา

ศาสนาของพวกจารวาก (วัตถุนิยม) ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๑๒ ของหนังสือเล่มนี้ บัดนี้ได้สูญหายไปเกือบหมดแล้ว พุทธศาสนาและศาสนาเชนก็มีลักษณะคล้าย ๆ กับลัทธิจารวาก คือไม่ยอมรับพระผู้เป็นเจ้าว่าเป็นสิ่งสูงสุด แต่ลัทธิจารวากนั้นยิ่งใหญ่กว่าศาสนาทั้งสองรวมเข้าด้วยกันแล้ว การโฆษณาชวนเชื่อของลัทธิจารวากนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบดูให้รอบคอบ เพราะถ้าเป็นความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องแล้วผู้ปฏิบัติจะมีแต่ความทุกข์ ความเดือดร้อน โลกก็จะต้องพบกับความเศร้าในไม่ช้า หากไม่มีการควบคุม ลัทธิจารวากก็เป็นลัทธิหนึ่ง รวมกับลัทธิเชนและพุทธศาสนา และดังนั้น จึงกล่าวไว้เพียงย่อ ๆ ในบทที่ ๑๒ แง่ความแตกต่างระหว่างลัทธิจารวากกับลัทธิเชนและพุทธศาสนานั้น ก็ได้กล่าวไว้ในบทว่าด้วยลัทธิเชนเข้ากันได้กับลัทธิจารวากและพุทธศาสนาในหลายแง่ด้วยกันและที่แตกต่างนั้นมีน้อย ดังนั้นจึงดูเหมือนว่าเป็นลัทธิที่เด่นชัดอีกลัทธิหนึ่ง รายละเอียดของความแตกต่าง จะได้เรียนรู้จากบทที่ ๑๒ ซึ่งได้ให้หลักสำคัญของพุทธศาสนาและศาสนาเชนไว้ เรื่องของพุทธศาสนาได้เอามาจากคัมภีร์ที่ปวังสะและคัมภีร์อื่น ๆ ซึ่งได้ให้เนื้อหาย่อ ๆ ของพุทธไว้ในการเตรียมนำต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้เกี่ยวกับศาสนาเชนมีหนังสือต่อไปนี้อ้างอิงคือ

มูลสูตรมี ๔ เล่ม คือ ๑ อวัศยกสูตร ๒ วิเศษอวัศยกสูตร ๓ ทศไวกลิกสูตร ๔ ปักศิกสูตร

อังคสูตรมี ๑๑ เล่ม คือ ๑ อาจารังคสูตร ๒ สุคทังคสูตร ๓ ธนังคสูตร ๔ สมวยังคสูตร ๕ ภควตีสูตร ๖ ชนตธัมมคาถาสูตร ๗ อุปสกทัศสูตร ๘ อันตกคทัศสูตร ๙ อนุตตโรวไวสูตร ๑๐ วิปากสูตร ๑๑ ปรศันวยกรณสูตร

อุงพัคมี ๑๒ เล่ม คือ ๑ ยุปไวสูตร ๒ รยัปเสนีสูตร ๓ ชีวกิคมสูตร ๔ ปันนวนสูตร ๕ จัมพูทวีปปันนติสูตร ๖. จันทปันนติสูตร ๗. สุรปันนติสูตร ๘. นิรียวลีสูตร ๙. เกปยิยาสูตร ๑๐. กัปพรหิสยสูตร ๑๑. ปุพพิยิวะสูตร ๑๒. ปันยจุลิยสูตร

กัลปสูตรมี ๕ เล่ม คือ ๑. อุตตรธยายนสูตร ๒. นิศิถาสูตร ๓. กัลปสูตร ๔. วยวหรสูตร ๕. ชิตกัลปสูตร

ชเหทาสดังนี้ คือ ๑. มหาพนิศิตาวริหัตวจนสูตร ๒. มหานิศิตาลักหุวจนสูตร ๓. มัธยวจนสูตร ๔. ปีณฑนิรุกติสูตร ๕. เอาคนิรุกติสูตร ๖. ปรยุศนสูตร

ปยันนสูตรมี ๑๐ เล่ม คือ ๑. จตุสสรณสูตร ๒. ปันจขันธสูตร ๓. ตะดุลไวยะสิกสูตร ๔. ภักติปริชนสูตร ๕. มหาปรตยนยายสูตร ๖. จันทวิชัยสูตร ๗. ดนินิชัยสูตร ๘. มรณสมาธิสูตร ๙. เทเวนทรสตมนสูตร ๑๐. สันสรสูตรและนันทิสูตร โยโกธรสูตรเห็นว่าเป็นสูตรที่แท้จริงด้วย

ปันจังคมี ๕ เล่ม คือ ๑. อรรถกถาอธิบายความหนังสือทั้งหมดที่กล่าวแล้วข้างต้น ๒. นิรุกติ ๓. จรณี ๔. ภาษย์ หนังสือเหล่านี้เรียกว่าส่วนต่าง ๆ และเมื่อรวมเข้ากับตำราเรียกว่าปันจางค ในบรรดาหนังสือที่กล่าวนี้ ธนันทิยไม่รับรองว่าเป็นส่วนย่อย นอกจากนี้มีหนังสือหลายเล่มเกี่ยวกับศาสนาเชน บทที่ ๑๒ ของหนังสือเล่มนี้จะกล่าวถึงคำสอนและบทความเกี่ยวกับความเชื่อไว้ หนังสือของศาสนาเชน กล่าวไว้ซ้ำ ๆ ซาก ๆ มากมาย มันเป็นประเพณีของพวกเขาที่มีความเห็นว่า ถ้าหนังสือนั้นไปอยู่ในกำมือของคนนอกศาสนา หรือถ้ามันเป็นการคัดลอก ก็ต้องเป็นหนังสือปลอม ความเชื่อนี้น่าหัวเราะเยาะ เพราะหนังสือย่อมเป็นอย่างนั้นไม่ได้นอกจากที่ศาสนาเชนจะสูญหายไป ถ้านิกายศาสนาเชนจะเชื่ออย่างนั้นก็เป็นเรื่องความเชื่อของพวกเขา แน่นอน หนังสือนั้นไม่สามารถจะเรียกว่าของเขาแต่ก็ไม่มีหนังสือเล่มใดที่กล่าวไว้ข้างต้นที่พวกเชนไม่รับรองว่าเป็นของพวกตน ดังนั้น ความเชื่อในหนังสืออย่างเดียวมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิเสธหรือการยืนยันในคำสอนของศาสนานั้นด้วย แต่มีผู้นับถือศาสนาเชนบางท่านเมื่ออยู่ในที่ประชุมหรือสนทนาธรรมอยู่ได้เปลี่ยนความเชื่อในหนังสือซึ่งเขาเคยเชื่อมาก่อน ดังนั้นพวกเขาจึงเก็บหนังสือเป็นความลับ เขาไม่ให้คนนอกศาสนา ได้อ่าน หรือไม่สอนต่อบุคคลนอกศาสนา เหตุผลก็คือหนังสือเหล่านั้นบรรจุไว้ซึ่งสิ่งที่เหลือเชื่อ ซึ่งพวกเชนเองก็ทำไม่ได้ การละความโกหกเสียได้ นั่นคือคำตอบที่ถูกต้อง

บทที่ ๑๓ กล่าวถึงศาสนาคริสต์ พวกเขาถือคัมภีร์ไบเบิลว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ คำสอนที่สำคัญพิเศษ ได้กล่าวไว้ในบทที่อ้างถึงนั่นแล้ว

บทที่ ๑๔ ว่าถึงเรื่องศาสนาอิสลาม พวกเขายึดเอาคัมภีร์กุรอ่าน เป็นหลักทางศาสนา คำสอนที่สำคัญได้อธิบายไว้ และชักชวนให้เชื่อมั่นไว้โดยย่อแล้ว

หนังสือเล่มนี้ได้สรุปเรื่องคำสอนที่สำคัญ ๆ ของศาสนาพระเวทไว้ การอ่านหนังสือเล่มนี้ซึ่งจะไม่เข้าไปถึงจิตใจของผู้เขียนหรือความตั้งใจของผู้แต่ง ย่อมจะไม่เข้าถึงความหมายที่แท้จริงเลยนั้น เพราะมีลักษณะสำคัญอยู่ ๔ อย่างสำหรับความเข้าใจที่ถูกต้องคือ ๑. อกังศ ความหมายที่ลึกซึ้ง ๒. โยจิต ความเหมาะสม ๓. อสัตติ สำนวนการใช้ ๔. ตัดปรย จุดมุ่งหมาย ผู้ซึ่งเข้าใจความหมายที่ถูกต้องของวิชาที่อ่านต้องตรงกับลักษณะอันสำคัญ 4 ประการดังกล่าวแล้ว คือ

๑. ความหมายที่ลึกซึ่ง (อำนาจของการนำเอาความคิดออก) คือ ความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้พูดหรือเขียนกับคำพูดที่เขานำเอามาใช้ตรงกับความสำคัญของคำนั้น

๒. ความเหมาะสม คือความเหมาะสมของการแสดงออกที่นำมาใช้ในแนวทางอย่างเดียวกัน เหมือนอย่างน้ำเหมาะที่จะใช้ประพรม

๓. การใช้สำนวนภาษา คือ ลำดับหรือกฎเกณฑ์ของคำ ซึ่งทำให้ระเบียบของคำอยู่ร่วมกันและกันอย่างถูกต้องตามกาละเทศะ

๔. จุดประสงค์ คือ ความมุ่งหมายที่ผู้เขียนได้เขียนหนังสือขึ้นมา หรือผู้พูดได้พูดขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายที่เขาได้ตั้งไว้ จุดประสงค์อันนี้จะต้องตั้งไว้ในจิตใจเรา ที่จะต้องพิจารณาในเวลาอ่านหนังสือนั้น ๆ คนที่มีอคติมากมายคิดเดาความหมายเอาเองซึ่งตรงกันข้ามกับความตั้งใจของผู้เขียนหรือผู้พูด สุภาพบุรุษเหล่านี้โดยทั่ว ๆ ไป คือผู้มีความเห็นแตกแยกออกไปจากศาสนาใหญ่ที่ตนเคยสังกัดอยู่ สติปัญญาของเขาปกคลุมด้วยโมหะเพราะมุ่งแต่ความแตกแยก ตั้งแต่ต้นมาข้าพเจ้าไม่เคยมีอคติในการให้ทัศนะคัมภีร์บุราณะ คัมภีร์ศาสนาเชน คัมภีร์ไบเบิลและคัมภีร์โกหร่านเลย และดังนั้นข้าพเจ้ายอมรับสิ่งที่ดีและปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีในหนังสือต่าง ๆ เหล่านั้น ข้าพเจ้าพยายามเพื่อความก้าวหน้าของศาสนาฮินดู เท่า ๆ กับความเจริญก้าวหน้าของชาติอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าคนอื่น ๆ ก็จะทำในทำนองเดียวกับข้าพเจ้า มลทินของศาสนาเหล่านั้นที่มีอยู่ในคัมภีร์

ของเขามีน้อย ประชาชนเองจะเป็นผู้ตัดสินว่าอะไรจริงและอะไรไม่จริง โดยการเปรียบด้วยตัวเขาเองและสร้างความคิดของเขาเองว่าจะรับความจริงและปฏิเสธความไม่จริง มันอาจจะแปลกต่อความประสงค์ที่ดีของนักปราชญ์ที่จะยุยงให้บุคคลบางคนมีอคติต่อคำสอนที่ขัดแย้งกันและกันเพื่อให้พวกเขาได้พังความขัดแย้งกัน และดำเนินงานเพื่อความพินาศของศาสนาเอง แม้ว่าคนโง่ ๆ จะคิดเป็นอย่างอื่น เมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ถึงกระนั้นท่านผู้มีปัญญารอบรู้เท่านั้นที่จะเห็นความจริง และความมุ่งหมายที่แท้จริงของหนังสือเล่มนี้ ด้วยความตกลงปลงใจอย่างนี้ และความหวังอันสดใสในการใช้แรงงานของข้าพเจ้าคงจะได้รับผลสำเร็จ ข้าพเจ้าได้ตั้งความประสงค์ไว้ข้างหน้าของคนดีทั้งหลายให้เป็นผู้ตัดสินเอง ท่านอาจจะเห็นด้วย เมื่อท่านอ่านด้วยความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อแรงงานที่ข้าพเจ้าทำลงไปอันเป็นประโยชน์แก่พวกเขา ในทำนองเดียวกันนี้ มันเป็นหน้าที่อันสำคัญของข้าพเจ้าและผู้มีคุณงามความดีทั้งหลายที่จะเปิดเผยสัจธรรมและสัจธรรมเท่านั้น ขอให้พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นองค์ความจริง องค์สัพพัญญู และองค์แห่งความสุขทั้งปวงและวิญญาณทุกดวงจากความเมตตากรุณาของพระเจ้า พระองค์จงโปรดประทานความสำเร็จและความยืนยงถาวรของจุดหมายของข้าพเจ้า คำพูดเพียงคำเดียวก็พอแล้วสำหรับคนฉลาด

ดยานันท์ สรัสวตี

โอดิปอร์

ภาตรบีก ๑๕ ค่ำ

๑๙๓๙ A.V.

โอม

สัตยรรธ ประกาศ

แสงประทีปแห่งสัตย์

บทที่ ๑

อธิบายคำว่า 'โอม'

คำว่า โอมกร* เป็นพระนามที่ดีที่สุดของพระเจ้า เพราะมี ๓ คำ คือ อะ อุ, มะ ประกอบขึ้นเป็นโอม แสดงถึงคุณสมบัติของพระผู้เป็นเจ้ามากมาย ตัวอย่าง อะ หมายถึงวิรัติ คือ ผู้ปกครองโลก อคนิ คือ สัพพัญญู วิศว คืออยู่ทุกหนทุกแห่ง และนามของเทพเจ้าทุกองค์ในทำนองนี้

อุ หมายถึง หิรัณยะ ครรภ คือผู้ทรงไว้ซึ่งดาวฤกษ์และดาวนพเคราะห์

วายุ หมายถึง ความมีอำนาจทุกหนทุกแห่ง

เตชห์ หมายถึง ความมีรัศมีในตัวเอง และแสงสว่างทำนองนั้นอันเป็นคุณสมบัติของพระเจ้า

ม. หมายถึง อิศวร คือพระเจ้าแห่งเทพ

อทิตย์ หมายถึง ความเป็นนิรันดร

ปรัชญา หมายถึง บัญญาสากล และนามเทพเจ้าในลักษณะที่เหมือนกัน

ดังนั้น นามของเทพเจ้าทั้งหลาย จึงพรรณนาไว้ชัดเจนและดีเด่น ในคัมภีร์พระเวทและหนังสือปรัชญาอื่น ๆ และเนื้อหาของหนังสือทั้งหมด นามทั้งหลายที่เกิดขึ้นในเนื้อหา อ้างถึงพระนามทั้งหลายที่ต่อองค์เทพแห่งเทพทั้งหลายแต่ผู้เดียว

* คำว่า กร ที่เพิ่มเข้ามาหลังโอมนั้น ทำให้คำนั้นเป็นนามและไม่มีความหมาย เช่นเดียวกับคำว่า อกร หมายถึงอะอย่างเดียว ดังนั้น คำว่าโอมกรนั้นหมายถึงโอมอย่างเดียว

คำถาม : ทำไมคำว่าวิรัติและคำอื่น ๆ เหมือนอย่างนั้น จึงควรน่าจะมีความหมายถึงสิ่งของมากกว่าพระเจ้าเล่า คำเหล่านั้นไม่ได้หมายถึง สากลจักรวาพ โลก และการสร้างขึ้นที่เหมือน ๆ กัน หมายถึงพระอินทร์ และเทพอื่น ๆ ทำนองนี้ และขิง และวัตถุเสพติดที่เป็นยาในทำนองนี้

คำตอบ : ใช่แล้ว มันหมายถึงสิ่งดังกล่าวนั้นด้วย แต่หมายถึงมหาตมวิญญาณด้วย

คำถาม : ท่านไม่ได้หมายถึงเทพเจ้าทั้งหลายแต่อย่างเดียวหรือ

คำตอบ : เปล่าเลย อะไรก็ตามที่มีอำนาจทำให้ท่านยึดไว้เอาสิ่งนั้นไว้ มีความหมายเช่นนั้นต่างหาก

คำถาม : เทพเจ้าทั้งหลายอันเป็นที่รู้กันดี และเห็นว่าดีที่สุดกว่าบรรดาเทพทั้งหลาย ดังนั้น ข้าพเจ้าเปล่งคำทั้งหมดเหล่านี้ออกมา หมายถึงเทพเจ้าเหล่านั้น

คำตอบ : พระเจ้าไม่เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปหรือ มีใครที่ไหนที่ดีกว่าพระเจ้า แล้วทำไมท่านไม่ยึดคำเหล่านั้น หมายถึงพระเจ้าด้วย สิ่งใดสิ่งหนึ่งดีกว่าพระเจ้าสามารถจะเป็นไปได้อย่างไรหรือ เมื่อพระองค์ย่อมเป็นที่รู้กันโดยทั่วไป และไม่มีผู้ใดจะเสมอเหมือนพระองค์มิใช่หรือ เพราะฉะนั้น คำคัดค้านของท่านเป็นอันตกไป เพราะว่ามันมีข้อบกพร่องมากมายใด ๆ ตัวอย่าง

อุปสฺถิตำ ปริตฺยชยานุปสฺถิตำ ยาจต อิติ พาธิตนฺยาย

หมายความว่า ถ้าคน ๆ หนึ่งมีอาหารอยู่เรียบร้อยแล้วยังเดินทางไปขออาหารนั้นอีก เขาจะถูกมองเป็นคนฉลาดไม่ได้เลย เพราะว่าเขาพยายามเพื่อให้ได้สิ่งน้อยและอยู่ห่างไกลกับสิ่งที่มากอันอยู่ใกล้มือแล้ว ในทำนองเดียวกันนี้ การยืนยันของท่านเป็นการยืนยันที่หาเหตุผลมิได้ เพราะว่าปัญญาของบุคคลผู้นั้นไม่ควรที่ได้รับการยกย่อง เหตุผลเป็นที่เห็นได้ชัดว่าท่านไม่มีสิทธิที่จะนำเอาคำวิรัติ หรือคำในทำนองเดียวกันนี้ไปใช้ (ซึ่งหมายถึงพระเจ้า, โลก และวัตถุธรรมชาติ) เพื่อหมายถึงเทพเจ้าต่าง ๆ และสิ่งอื่น ๆ ในความนึกฝันเท่านั้น

ส่วนที่บ่งแจ้งชัดให้ความหมายที่แน่นอน

บางที ท่านจะพูดว่า โอกาสบ่งความหมายของคำ ตัวอย่างสุภาพบุรุษพูดกับคนใช้ของเขาว่า

เฮ ! ภฤตย ตฺวำ เสาธวมานย

โอ บัดเลอ เอาสินเธามาให้ฉันหน่อย ในที่โอกาสนี้ชายคนนั้นคิดว่า สินเธา มี ๒ อย่าง คือ ๑ ม้า ๒ เกลือ ถ้าเป็นเวลาที่นายของเราออกไปข้างนอก เขาควรจะนำม้าออกไป และถ้าเขารับทานอาหาร เขาควรจะได้เกลือ ตรงกันข้าม ถ้าเอาเกลือไปให้เขาเวลาเขาจะไปข้างนอก นายก็จะโกรธเอาและพูดว่า 'เจ้าโง่นัก' "จะมีประโยชน์อะไรที่จะนำเกลือมาให้ฉัน เมื่อฉันจะไปข้างนอก และนำม้ามาให้ฉันเมื่อฉันทานอาหารอยู่ เจ้าไม่ได้คิดถึงโอกาส มิฉะนั้นเจ้าควรจะนำสิ่งที่ไม่จำเป็นมา ไม่คิดถึงโอกาสที่จำเป็น เจ้าเป็นเหมือนคนโง่แจ ออกไปจากบ้านฉันเดี๋ยวนี้"

การสนทนานี้พิสูจน์อะไรบ้าง มันพิสูจน์ว่าความสำคัญนั้น ควรจะได้ยอมรับซึ่งสมควรและเหมาะสมตามโอกาสที่ต้องการ นี่คือสิ่งที่เราทุกคนควรจะทำ และคอยสังเกตอยู่ตลอดเวลา

ตัวอย่าง

โอมะ และ เอ อุป อ่านว่าโอม

เพราะฉะนั้น ขอให้เราใส่ใจไว้ว่า 'โอม' และคำอื่นในทำนองเดียวกันนี้ หมายถึงพระเจ้าในคัมภีร์พระเวทดังที่จะอ้างต่อไป

สิ่งที่อ้างถึงเหล่านี้ ก็คือ:—

๑. โอม และคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกันนี้ หมายถึงพระเจ้า

๒. ไม่มีชื่อของพระเจ้าที่ไร้ความหมาย อย่างที่ชาวบ้านทั่วไปพูดว่า คนจนถูกเรียกว่าเจ้านายแห่งความร่ำรวยและอื่น ๆ ยิ่งกว่านั้นยังพิสูจน์ให้เห็นว่า คำเหล่านี้หมายถึง คุณสมบัติ การกระทำ หน้าที่การงาน หรือธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ กันในสถานที่ต่างกัน

คำว่าโอม และชื่ออื่น ๆ ของพระเจ้า ซึ่งมีอยู่ในโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ดังต่อไปนี้มีความสำคัญ

๑. โอม ขำ พฺรหฺม ฯ อวตีตฺโยม ฯ อากาศมิวฺยาปกตฺวาตฺขม ฯ
สรเวภฺโย พฤหตฺตวาทฺ พฺรหฺม

หมายความว่า พระเจ้า เรียกว่าโอม จากที่พระองค์ทรงปกป้องพวกเรา คำว่า ขำ นั้น หมายถึงพระองค์ทรงแซกซึมอยู่ในทุกสิ่งเหมือนอากาศ คำว่า พฺรหฺม หมายถึง ทรงยิ่งใหญ่กว่าสรรพสิ่ง

๒. โอมิตฺเยตทกฺษรมุทฺคีถมุปาสีต ฯ

พระองค์ผู้เดียวเท่านั้นที่พวกเราเรียกว่าโอม และเป็นอมตะ ควรที่จะได้รับการกราบไหว้บูชา ไม่มีสิ่งใดนอกนั้นจะควรแก่การบูชาเลย

๓. โอมิตฺเยตทกฺษรมิตษ์ สรฺวํ ตสฺโยปวฺยาขฺยานมฺ ฯ

โอม เป็นชื่อเฉพาะ มีความหมายสำคัญมากของพระเจ้า ในคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ และชื่ออื่น ๆ ของพระองค์นั้น มีความสำคัญรองลงมาเป็นอันดับสอง

๔. สรฺเว เวทา ยตฺปทมามนนฺติ ตปา ษ์สิ สรฺวาณิจ ยทิวทนฺติ ยทฺจฺฉนฺโต พฺรหมจรฺยํ จรนฺติ ตตฺเต ปทํ สงฺคฺรเหณ พฺรวีมิ โอ อิตฺเยตตฺ ฯ

เรียกพระองค์ผู้ซึ่งถูกร้องเพลงสรรเสริญในพระเวท ทรงกระตุ้นให้มีการทำการบูชาภักดีหมั่นเพียรอย่างไม่หยุดหย่อน และแสวงหาให้ได้มาซึ่งความบริสุทธิ สะอาด ปราศจากมลทิน คาถ. ๒,๑๒

๕ ปฺรศาสิตารํ สรฺเวษามณี ยำ สมโณรปี
รุกฺมาภ์ สฺวปฺน ธีคมฺย์ วิทฺยาตฺตำ ปุรุษ์ ปรมฺ ฯ

พวกเราควรจะยกย่องพระองค์ว่า เป็นผู้ประเสริฐสุด ทรงเป็นบรมครูแด่สรรพสิ่งทั้งปวง ทรงละเอียดสุขุมยิ่งกว่าปรมาณู ทรงมีแสงสว่างในตัวเอง จะรู้พระองค์ได้ก็โดยปัญญาเท่านั้น ประกอบด้วยนามธรรมจากอิทธิพลของสรรพวัตถุ มนู, X11, 112

๖. เอตมคฺนิ วทนฺตฺเยเก มนุมนฺเย ปฺรชาปติมฺ
อินฺทฺรเมเก ปเร ปฺราณมปเร พฺรหฺม ศาสฺวตมฺ ฯ

ที่เรียกพระองค์ว่า อคนี เพราะพระองค์ทรงรุ่งเรืองสว่างไสวในพระองค์เอง ที่เรียกว่ามนู เพราะพระองค์มีความรู้อย่างมนุษย์ ที่เรียกว่าอินทรา เพราะพระองค์ทรงปกป้องสรรพสัตว์ และทรงเป็นเจ้าแห่งเจ้าทั้งปวง ที่เรียกว่าปราณ เพราะพระองค์เป็นบ่อเกิดของชีวิตทุกชีวิต และที่เรียกว่า พรหมัน เพราะพระองค์ทรงเป็นหลักแผ่ทั่วไปในสากลจักรวาฬ มนู ๑๒๘

๗. ส พฺรหฺมา ส วิษฺณุ ส รุทฺระ ส ศิวะ โส' กฺษระ ส อินฺทฺระ
ส กาลาคนิะ ส จนฺทฺรมาะ ฯ

ที่เรียกว่า พรหม เพราะทรงสร้างโลกทั้งปวง ที่เรียกว่าวิษณุ เพราะทรงแผ่อยู่ทั่วไป ที่เรียกว่า รุทร เพราะลงโทษผู้กระทำผิด ที่เรียกว่า ศิวะ เพราะทรงมีความสุข และทรงให้รางวัลแก่ผู้ทำความดีทุกคน ที่เรียกว่า อักษร เพราะทรงอยู่ทุกหนทุกแห่ง และเป็นอมตะ ที่เรียกว่าสวรัต เพราะทรงสว่างเองในตัว ที่เรียกว่ากาลัคนี เพราะทรงทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในระหว่างกลียุค และเป็นผู้ทำลายความตาย อย่างที่จะเป็นได้ เป็นไปบริสุทธิชั่วนิรันดร

๘. อินฺทรํ มิตรํ วรุณมคฺนิมาหุรโถ นิวฺยะ ส สุปรฺโณ ครุตฺมานฺ เอกํ สทฺวิปฺรา พหุธา วทนฺตฺยคฺนึ ยมํ มาตริศฺวามาหุะ ฯ

คำว่า อินทรา และคำอื่น ๆ ที่เหมือนกันนี้ เป็นชื่อของพระเจ้าไม่มีสอง ทรงอยู่ด้วยพระองค์เอง เป็นทรัพย์ที่รวมทุกอย่างไว้ ฤคเวท I, 164 46.

ทฺยุษุ ศุทฺเธษุ ปทารฺเกษุ ภโว ทิวฺยะ โศภนาน ปรฺณานิ ปาลนานิ กรฺมาณิ วา ยสฺย สะ สุปรฺณะ ฯ โย ครุวาตฺมา ส ครุตฺมานฺ ฯ โย มาตริศฺวา วายุริว พลวานฺ ส มาตวิศฺวา ฯ

(๑) ที่เรียกพระองค์ว่าอินทรา เพราะทรงแผ่อยู่ทั่วไปในอาณาจักรของธรรมชาติอย่างมหัศจรรย์ และบรรดาสิ่งทั้งหลายก็อยู่ในพระองค์

(๒) ที่เรียกว่าสุปราณ เพราะพระองค์ทรงปกป้องที่ดีที่สุด การกระทำของพระองค์สมบูรณ์

(๓) เการุตมัน เพราะความสว่างของพระองค์ คือสากลจักรวาฬ

(๔) ที่เรียกว่า มาตริวศวะ เพราะพระองค์มีอำนาจหาที่สุดมิได้ยิ่งกว่าอากาศ ดังนั้น คำว่า ทิพย์ สุปราณ ครุตมัน และมาตริวศวะ เป็นชื่อของพระเจ้า ชื่อที่ยังเหลืออยู่ทั้งหมดจะได้อธิบายต่อไป

๙. ภูรสิ ภูมิรสฺยทิติรสิ วิศฺวธายา วิศฺวสฺย ภุวนสฺย ธรฺตฺรี ปฤถิวี ยจฺฉ ปฤถิวี ภฤษฺม ปฤถิวี มาหิษ์ สีะ ฯ

ที่เรียกว่าภูมิห เพราะบรรดาสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมาทั้งหลายนั้น อยู่ในพระองค์ ชื่ออื่น ๆ ในโศลกนี้ของพระองค์จะได้อธิบายต่อไป

๑๐. **อินฺทฺโร มหฺนา โรทสี ปปฺรถจฺฉว อินฺทฺระ สูรฺย ยมโรจยตฺ อินฺทฺเร ห วิศฺวา ภุวนานิ เยมิร อินฺทฺเร สฺวานาส อินฺทวะ ฯ**

อินทรา เป็นพระนามของพระเจ้าในโศลกนี้ ฉะนั้นที่ให้พระนามไว้ในที่นี้เป็นอำนาจอันหนึ่ง—ปสอาม—เวท, ปร. ๗, เอ. ๓, เอส. ๙

๑๑. **ปราณาย นโม ยสฺย สรฺวมิทำ วเศฺ**

โย ภูตะ สรฺวสเยศฺวโร ยสฺมินฺตฺสรฺวำ ปรติษฺฐิตมฺ ฯ

พระเจ้าทรงปกครองโลกทั้งมวล เหมือนลมหายใจ ควบคุมอินทรีย์ของร่างกายอยู่ได้—อาถรรพเวท, กันฑ ๑๑, อัธยา ๒, สุกตะ ๒, มนตระ ๑.

ความหมายเบื้องต้นของอัคนี

การแปลความหมายที่ถูกต้องของคำต่าง ๆ ข้างต้น ก่อให้เกิดความจริงขึ้นมาว่า นามต่าง ๆ ข้างต้น เป็นของพระเจ้าเท่านั้น สำหรับคำว่าโอม อัคนี และนามอื่น ๆ ทำนองนั้น พูดกันจริง ๆ แล้ว พระนามนั้นหมายถึงพระเจ้า อย่างที่ไวยากรณ์แสดงไว้ นิรุติภาษาก็แสดงไว้ พราหมสูตร หรืออรรถกถาพระเวท สูตรและคำอธิบายของสูตร ที่พระมหาฤๅษีและนักปรัชญาได้กล่าวไว้ ฉะนั้นทุกคนควรจะยอมรับความหมายนี้ โอมเป็นพระนามของพระเจ้าที่ไม่รวมกับนามอื่น ๆ แต่พระนามอัคนีและพระนามอื่น ๆ หมายถึงพระเจ้า ในเมื่อเรื่องราวและคำนั้น ๆ แสดงแก่ผู้สวดอ้อนวอน สรรเสริญและทำสมาธิ นั่นหมายถึงว่า เมื่อพระนามเหล่านี้ของพระเจ้าสับเปลี่ยนและทำให้สมบูรณ์ได้โดยคำเช่นนั้นอย่าง ทรงสรรพัญญู ทรงอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทรงบริสุทธิ์ นิรันดร ทรงสร้างโลก และคำทำนองนี้ที่หมายถึงพระเจ้า

ความหมายขั้นสองของอัคนี

แต่ในตอนเช่นนั้น อย่าง

ตโต วิราฑชายต วิราโช อธิปูรุษะ ฯ โสฺรตราทวายุศฺจ ปฺราณศฺจ มุขาทคฺนิรชายต ฯ เตน เทวา อยชนฺต ฯ ปศฺจาทฺภูมิมโถ ปุระ ฯ ยชุร XXXI ตสฺมาทฺวา เอตสฺมาทาตฺมน อากาศะ สมฺภูตะ ฯ อากาศาทวายุะ ฯ วาโยรคฺนิ ฯ อคฺเนราปะ ฯ อทฺภยะ ปฤถิวี ปฤถิวฺยาะ โอษธยะ ฯ โอษธิภฺโย' นนมฺ ฯ อนฺนาทฺเรตะ ฯ เรตสะ ปุรุษะ ฯ ส วา เอษ ปุรุโษนฺนรสมยะ:—

—เตทะ— พรหมนันท V.III, อันแรก แอน คำว่า วิรัติ ปุรุษะ เทวะ อากาศ วายุ อัคนี ชาล ภูมิ และอื่น ๆ หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ในโลก เพราะการสร้าง การรักษา การทำลาย ความรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ สิ่งไม่มีชีวิต สิ่งที่เห็นได้ และคำอื่น ๆ ทำนองนั้น กล่าวไว้ในที่ใด คำเหล่านั้นมิได้หมายถึงพระเจ้า เหตุผลก็คือว่า พระเจ้าอยู่เหนือการสร้าง และการกระทำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งได้เล่าไว้ข้างต้น เป็นการกระทำโดยธรรมชาติ ฉะนั้นจึงไม่เป็นพระนามของพระเจ้า คำว่าวิรัติและอื่น ๆ หมายถึงสิ่งธรรมชาติที่เกิดขึ้น แต่เมื่อคำเหล่านั้นใช้เกี่ยวกับความมุ่งหมายเช่นนั้น อย่าง เป็นสรรพัญญู เป็นต้น จึงหมายถึงพระเจ้า แต่เมื่อคำเหล่านั้นประกอบเป็นคุณสมบัติขึ้นมา เช่นหมายถึงความอยาก ความเป็นศัตรู ความพยายาม ความสุข ความทุกข์ ความรู้งู ๆ ปลา ๆ และคำอื่น ๆ ทำนองนั้น คำเหล่านั้นหมายถึงวิญญาณมนุษย์ ความหมายนี้ย่อมก่อให้เกิดความดีทุกแห่ง เพราะการเกิดและตายของพระเจ้านั้นไม่เคยเกิดขึ้นมาเลย ดังนั้นคำว่าวิรัติและอื่น ๆ หมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งทางวัตถุและจิตใจ แต่มิได้หมายถึงพระเจ้า

ต่อไปนี้จะได้แสดงให้เห็นว่า คำว่าวิรัติและคำอื่น ๆ หมายถึงพระเจ้าแตกต่างกันออกไป

๑๐๐ พระนามของพระเจ้า

โอม ไทวย สุปราณ คารุตมัน และ มาตวิศว ทั้งห้าชื่อนี้อธิบายมาแล้วข้างต้น จงเปิดดูข้างต้น และ ๙๕ นาม จะได้พรรณนาต่อไป

๑. วิรัติ โย วิวิธํ นาม จราจรํ ชคทฺราชยติ ปฺรกาศยติ ส วิราฏฺ ฯ

คำว่าวิรัติ (ทำให้สว่าง) มาจากรากของคำว่า รชะ ทำให้สว่างหรือส่องแสง มี วิ เป็นคำนำหน้า รช และมีการเปลี่ยนตัวอักษรตัวท้ายเป็น ต ผู้ซึ่งทำโลกให้สว่าง และทำให้โลกปรากฏออกในรูปต่าง ๆ เรียกว่าวิรัติ ฉะนั้นจึงหมายถึงพระเจ้า

๒. อัคนิ อญฺจุ คติปูชนโยะ อคิ, อคํ, อิณฺ คตฺยรฺถก ฯ

คเตสฺตฺรโย' รฺถาะ ชฺญานํ คมนํ ปฺราปฺติศฺเจติ ฯ ปูชนํ นาม สตฺการะ ฯ โย' ญฺจติ อจฺยเต' คตฺยงฺคตฺเยติ วา โส' ยมคฺนิะ ฯ

คำว่าอัคนี (บูชา) มาจากรากศัพท์อันชุ คือ เคลื่อนไหว หรือบูชา อคิและอิน เป็นรากศัพท์ ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหว อัคนิจึงเป็นพระนามของพระเจ้า เพราะพระองค์คือความรู้ของมนุษย์ สรรพัญญู ควรแก่การรู้และการแสวงหาของมนุษย์

๓. วิศฺวะ วิศนฺติ ปฺรวิษฺฏานิ สรฺวาณฺยาลาศาทีนิ ภูตานิ

ยสฺมินฺ โย วา อากาศาทิษุ สรฺเวษุ ภูเตษุ ปฺรวิษฺฏะ สวิศฺว อีศฺวระ ฯ

คำว่าวิศว มาจากรากศัพท์ วิศ คือเข้าไป กับมี ว ต่อท้าย หมายถึงตัวการหรือสถานที่ที่เรียกพระเจ้าว่า วิศว เพราะว่าพระองค์เป็นที่พึ่งอาศัยของสวรรค์ พร้อมกับสิ่งที่ทรงสร้างขึ้นทุกอย่าง พระองค์ทรงแผ่ทั่วไป และทรงอยู่ในทุกสิ่ง พระนามข้างต้นที่อักษรเอ หมายถึงนั้นอยู่ในคำโอม

๔. หิรณย ครรภ ชฺโยติรฺไว หิรณยมฺ ฯ เตโช ไว หิรณฺยมฺ ไอตาเรย ศตปาธ โย หิรณฺยานำ สูรฺยาทีนำ เตชสำ ครฺภ อุตฺปตฺตินิมิตฺตมธิกรณ์ สหิรณฺยครฺภะ

ที่เรียกพระเจ้าว่า หิรณยครรภ (ครรภ์แห่งแสงสว่าง) เพราะดวงอาทิตย์และดาวฤกษ์อื่น ๆ บนท้องฟ้า ได้ถูกสร้างขึ้นมาโดยพระองค์ และเพื่อพระองค์ คำโศลกของ ยชุรเวท, XIII. ๔, ต่อไปนี้สนับสนุนความหมายนี้

หิรณฺยครฺภะ สมวรฺตฺตตาคฺเร ภูตสฺย ชาตะปติเรก อาสีตฺ

ส ทาธาร ปฤถิวี ทฺยามุเตมำ กสฺไม เทวาย หวิษาวิเธม ฯ

มีคำอื่นมากมายที่ทำให้คำหิรณยครรภ์ เป็นพระนาม ๆ หนึ่งของพระเจ้า

๕. วายุ = วา คติคนฺธโยะ, คนฺธนำ หึสนมฺ

โย วาติ ฉรา'จรำ ชคทฺธรติ พลีนำ พลิษฺฐะ ส วายุ ฯ

คำว่า วายุ (ผู้เคลื่อนไหว) มาจากรากศัพท์ วา: เคลื่อนไหว, ฆ่า ที่เรียกพระเจ้าว่า วายุ เพราะพระองค์ทรงเคลื่อนไหว, ไปได้เร็ว สนับสนุน และทำลาย สรรพสิ่งทั้งหลาย ทั้งที่เคลื่อนไหวได้ และเคลื่อนไหวไม่ได้ และมีอำนาจที่สุดของสิ่งทั้งปวง

๖. เตชฺ : ติชนิสาเน, เตชะ :—

คำว่า เตชห์ (ผู้สว่างไสว) มาจากรากศัพท์ติช : ส่องหรือสว่าง และเตชสมาจากราก ศัพท์อันเดียวกันพร้อมกับชื่อมาต่อท้าย ที่เรียกพระเจ้าว่าเตชห์ เพราะพระองค์มีแสงสว่างในตัวเอง และทำให้ดวงอาทิตย์และดวงดาวอื่น ๆ ในทำนองนั้นสว่างไสว คำข้างบนนั้นชี้ให้เห็นถึงอักษร อู ในคำโอม

๗. อิศวระ : อีศ ไอศฺวรฺเย, ย อีษฺเฏ สรฺไวศฺวรฺยวานฺ วรฺตฺตเต ส อีศฺวรฺะ ฯ

คำว่า อิศวร (ผู้ปกครอง) มาจากรากศัพท์ อิศ : ปกครอง หรือเป็นผู้มีสมบัติ มีคำ วร ต่อท้าย หมายถึงผู้กระทำ ที่เรียกพระเจ้าว่าอิศวร เพราะธรรมชาติของพระองค์ ความรู้ของพระองค์ และทรัพย์สมบัติของพระองค์ หาที่สุดมิได้

๘. อาทิตยะ : อทิติ, โท อวขนฺฑเน, น วิทฺยเตวินาโศ ยสฺย โส' ยมทิติะ อทิติเรว อาทิตยะ ฯ

คำว่า อาทิตย์ (ไม่มีสลาย หรือ อมตะ) มาจากรากศัพท์ว่า โท คือ ตัด มี อ นำหน้า และมี ติ ต่อท้าย หมายถึงผู้กระทำ และเปลี่ยน โอ เป็น อี จึงเป็น อทิติ และตามลักษณะของศัพท์ มันจึงกลับมาเป็นอาทิตย์ อาทิตย์เป็นชื่อของพระเจ้า เพราะพระองค์ไม่เคยตาย

๙. ปรัชญะ : ชฺศา อวโพธเน, ยะ ปฺรกฤษฺฏตยา จราจรสฺย ชคโต วฺยวหารำ ชนาติ ส ปฺรชฺญะ ฯ ปฺรชฺญ เอว ปฺราชฺญะ ฯ

คำว่าปรัชญา (ผู้รู้) มาจากรากศัพท์ ชฺญา หมายถึง รู้ มี ปฺร นำหน้า จึงกลายเป็นปรัชญา ตามหลักของไวยากรณ์ ปรัชญาเป็นชื่อของพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงรู้การกระทำของสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกทั้งที่เคลื่อนไหวได้ และเคลื่อนไหวไม่ได้อย่างถูกต้อง และความรู้ของพระองค์ชัดแจ้งปราศจากความสงสัย ชื่อเหล่านี้แสดงออกโดยอักษร ม ในคำว่าโอม ในที่นี้อักษรสามตัวที่จะกล่าวนี้ มาจากคำโอม ซึ่งแต่ละตัวมีความหมาย ในทำนองเดียวกันนี้ ชื่ออื่น ๆ ที่อ้างถึงมาจากนั้น

ศนฺโน มิตฺร ศำ วรุณะ ศนฺโน ภวตฺวรฺยมา ฯ ศนฺน อินฺทฺโร พฤหสฺปติ ศนฺโน วิษฺณุรฺรุกฺรมะ ฯ นโม พรหฺมเณ นมสฺเต วาโย ฯ ตฺวเมว ปฺรตฺยกฺษำ พฺรหฺมาสิ ฯ

ตฺวเมว ปฺรตฺยกฺษํ พฺรหฺมาสิ ฯ ตฺวเมว ปฺรตฺยกฺษํ พรหมวทิษฺยามิ ฯ ฤตํ วทิษฺยามิ ฯ สตฺยํ วทิษฺยามิ ฯ ตนฺมามวตฺ ฯ ตทฺวกฺตารมวตฺ ฯ อวตฺ มามฺ ฯ อวตฺ วกฺตารมฺ ฯ โอ๋ ศานฺติะ ศานฺติะ ศานฺติะ ฯ

นามต่าง ๆ ข้างบนนี้ เช่น มิตร และอื่น ๆ ทั้งหมดนั้นเป็นพระนามของพระเจ้า เพราะตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว การออกพระนามพระเจ้า การสวดอ้อนพระองค์ และการบูชาพระองค์ ย่อมเนื่องกับพระองค์ ศเรษฐ (ดีที่สุด) หรือพระผู้สูงสุดซึ่งสูงกว่าผู้อื่นในคุณสมบัติ ในลักษณะ ในธรรมชาติ และในทางที่ถูกต้อง พระองค์ผู้ซึ่งสูงกว่า แม้แต่ผู้ที่ดีที่สุด เราจึงเรียกพระองค์ว่าพระเจ้า ไม่มีใครผู้ใดเทียมเท่าพระองค์ไม่ว่าในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เมื่อไม่มีใครเสมอด้วยพระองค์ แล้วจะมีใครใหญ่กว่าพระองค์เล่า ความจริง ความเที่ยงธรรม ความกรุณา ความมีอำนาจไม่มีที่สิ้นสุด มีความรู้อันหาผู้เสมอมิได้ และคุณสมบัติอันดีเลิศอื่น ๆ อันไม่มีเขตจำกัด อันไม่สามารถจะพรรณนาให้ดีและถูกต้องของวัตถุใด ๆ เหมือนกับของพระองค์เลย ซึ่งเป็นผู้ปกครองโลก พระองค์คือความจริงแท้ สามารถมีคุณสมบัติ ลักษณะและธรรมชาติที่จริงแท้ ดังนั้นบุคคลไม่ควรขอร้อง อ้อนวอนและบูชาผู้ใด นอกจากพระเจ้า เพราะฤาษีผู้คงแก่เรียนแต่โบราณชื่อของท่าน พรหม, วิษณุ มหาเทพ แม้ตัน ยักษ์ และคนชั้นต่ำอื่น ๆ และคนสามัญทั่วไป มีความเชื่อในพระเจ้าเท่านั้น และยกย่องพระเจ้า บูชาและขอพรต่อพระองค์ผู้เดียวเท่านั้น และหาใช่ขอจากใครอื่นใดไม่ เราทุกคนก็ทำอย่างนั้นเหมือนกัน สำหรับเรื่องนี้จะได้พูดไว้ให้ยืดยาว ในบทที่ว่าด้วยความหลุดพ้น และ ความภักดี

ถาม : ถ้าจะเตือนว่า คำว่ามิตรและคำอื่น ๆ ควรจะยึดถือความหมายทั่วไปในทางโลกว่าเพื่อน อินทราและเทพอื่น ๆ เป็นที่รู้กันเพราะการกระทำของเทพเหล่านั้น

ตอบ : มันหมายความว่า ความสำคัญเหล่านี้ไม่มีความหมายในที่นี่ เพราะบุคคลเป็นมิตรกับคน ๆ หนึ่ง ย่อมเป็นศัตรูกับอีกคนหนึ่งได้ และย่อมจะเห็นได้ว่า เป็นผู้เฉย ๆ ไม่เป็นมิตรและเป็นศัตรูแก่คนที่สามได้ ดังนั้นเพื่อนและความหมายอื่น ๆ ทางโลก ไม่สามารถจะมีความสำคัญในเบื้องต้นได้ แต่พระเจ้าเป็นมิตรแท้ของคนอย่างไม่ต้องสงสัย

และไม่มีเจตนาร้ายต่อผู้ใด ไม่วางอุเบกขาต่อผู้ใด ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถจะทำเช่นนั้นได้ ชื่อต่าง ๆ นั้นหมายถึงพระเจ้าเท่านั้นในบทดังกล่าว แน่ละมิตรและคำอื่น ๆ ที่มีความหมายรองลงมาหมายถึงเพื่อนทางโลกและอื่น ๆ

๑๐. **มิตร ฌิมิทา เสฺนหเน, เมทฺยติ สฺนิหฺยติ สฺนิหฺยเต วา สมิตฺระ ฯ**

คำว่ามิตร (เพื่อน) มาจากรากศัพท์ว่านิมิท คือรักกับมีคำกตรต่อท้าย พระเจ้าเรียกว่ามิตร เพราะพระองค์ทรงรักสรรพสิ่งทั้งปวง และพระองค์ก็สมควรจะถูกรักโดยสรรพสิ่ง

๑๑. **วารุณะ วฤฌ วรเณ, วร อีปฺสยาม, ยะ สรฺวานฺ ศิษฺฏานฺ มุมุกฺษูนฺธรฺมาตฺมโน วฤโณตฺยถวา ยะ ศิษฺไฏรฺมุมุกฺษุภิรฺธรฺมาตฺมภิรฺวริยเต วรฺยเต วา สฺ วรุณะ ปรเมศฺวระ**

คำว่า วารุณ มาจากรากศัพท์ วฤ คือ เลือก กับมีคำอูนันตามหลัง ที่เรียกชื่อพระเจ้าว่า วารุณ เพราะพระองค์ทรงยอมรับ หรือถูกยอมรับ โดย นักอภิปรัชญา, นักคิดผู้คงแก่เรียน นักบุญ ผู้หลุดพ้น และ ผู้มีคุณธรรม

๑๒. **อริยม : ฤ คติปฺราปณโยะ, อรฺยฺย (มาง มาเน) "อรยมา" โย' รฺยานฺ สฺวามิโน พยายาธิศานฺ มิมีเต กโรติ โส' รฺยมา ฯ**

คำว่าอริยมา มาจากศัพท์อรยาและมา คือเคารพ กับมีศัพท์อันตามหลัง และ อรยา มาจากศัพท์ ริ คือไป, ได้มาและ ศัพท์ ย ตามหลัง ที่เรียกนามพระเจ้าว่า อารยม เพราะพระองค์ให้เกียรติแก่สรรพสิ่งซึ่งทำสิ่งที่เที่ยงธรรม และยุติธรรม และตัดสินการกระทำความดีและความชั่วของคนดีและคนชั่วอย่างถูกต้อง

๑๓. **อินทร : อิทิ ปรไมศฺวรฺเย ฯ ย อินทติ ปรไมศฺวรฺยวานฺ ภวติ ส อินฺทฺระ ปรเมศฺวระ ฯ**

คำว่า อินทร มาจากรากศัพท์ อิทิ : มีอำนาจมหาศาล และมีศัพท์ ร ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า อินทร เพราะเหตุว่า พระองค์ทรงมีอำนาจมหาศาล

๑๔. **พฤหัสปติ : โย พฤหตามาเทศาทีนำปติะ สฺวามี ปวลยิตา ส พฤหสฺปติะ ฯ**

คำว่า พฤหัสปติ มาจากรากศัพท์ ปะ : ปกป้อง กับด้วยพฤห อันเป็นคำหน้าศัพท์ ต ของบทว่า พฤหัต เอาตัว ต ออกเอาตัว ส แทน แล้วเอาศัพท์ ติ บวกข้างท้าย ที่เรียก

พระเจ้าว่า พฤหัสปติ เพราะว่า พระองค์เป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในบรรดาผู้ยิ่งใหญ่ และทรงเป็นเจ้าแห่งสวรรค์ และโลก และจักรวาฬอันกว้างใหญ่

๑๕. **วิษณุ : เวเวษฏิ วฺยาปฺโนติ จราจรำ ชคตฺ ส วิษฺณุะ**

คำว่าวิษณุมาจากรากศัพท์ว่า วิษ แปลว่า แผ่ทั่วไป และ ณุ เป็นคำต่อท้าย หมายถึงตัวกระทำ หรือ กัตตา ที่เรียกพระเจ้าว่า วิษณุ เพราะว่า พระองค์ทรงแผ่เข้าไปในวัตถุทั้งเคลื่อนที่ได้และไม่ได้

๑๖. **อุรุกรมะ : อุรฺรุมหานฺ กรฺม ปรากฺรโม ยสฺย ส อุรุกฺรมะ**

มีอำนาจหาที่สุดมิได้ เรียกพระเจ้าว่า อุรุกฺรมธฺ

โศลก หมายถึง มย (ภวัตฺ) ปรมาตมัน ผู้ซึ่งมีอำนาจทั้งปวง (อุรุกมรัช) ผู้ซึ่งเป็นมิตรของทุกคน ผู้ให้ความสุข (ศม) ผู้ซึ่งดีที่สุดของวรุณทั้งปวง ผู้เป็นบ่อเกิดของความสุข (ศม) เป็นผู้ตัดสินของ อรยามทั้งปวง ผู้มีอำนาจมหาศาล (อินทร) ผู้ให้ทรัพย์ทั้งปวง (ศม) ผู้สนับสนุนทั้งปวง (พฤหัสปติ) เป็นครูของความรู้ (ศม) ผู้ซึ่งแผ่ทั่วไป (วิษณุ) ให้พรแก่เรา (ศม)

๑๗. **พรฺหม พฤห วฤหิ วฤหเธา ฯ**

คำว่า พรหม มาจากรากศัพท์ว่า พฤห หรือ พฤหิ : แปลว่า เพิ่มขึ้น มิ ม. ต่อท้าย หมายถึงตัวกัตตาคือผู้เพิ่ม ความหมายของโศลกก็คือ เราขอมนัสการพระพรหมเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ ผู้อยู่เหนือสิ่งทั้งปวง ทรงบรรจุทุกสิ่งทุกอย่างไว้ในพระองค์ และทรงมีอำนาจหาที่สุดมิได้ พระองค์ผู้ทรงมีอำนาจล้นเหลือ ผู้เดียวเท่านั้นที่ทรงนั่งอยู่ในจิตใจ และพิทักษ์รักษาสรรพสิ่งทั้งปวง ข้า ฯ ขอนับถือพระองค์ว่าเป็นเจ้าของข้า ฯ พระองค์ทรงปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง พระองค์ทรงแซกซึมอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทรงอยู่ในสรรพสิ่ง ข้า ฯ ขอดำเนินตามพระองค์และสอนคนอื่น ๆ ถึงบัญญัติของพระองค์ในคัมภีร์พระเวท ข้า ฯ จะปฏิบัติตามความจริงทั้งในความคิด คำพูดและการกระทำ ขอพระองค์ทรงปกป้องข้า ฯ ขอให้ข้า ฯ เป็นคนซื่อสัตย์และเที่ยงตรง ฉะนั้นจิตใจของข้า ฯ อาจจะยึดพระองค์ไว้เป็นที่พึ่ง บัญญัติของพระองค์คือศาสนา และที่ตรงกันข้ามกับบัญญัติของพระองค์คือสิ่งนอกศาสนา

การกล่าววลีสุดท้ายซ้ำ แสดงถึงการเร่งรัดของผู้สวดและเริ่มต้นการศึกษา ตัวอย่างเมื่อบุคคลคนหนึ่ง พูดกับอีกคนหนึ่งว่า "จงไป จงไปตำบลนั้น การกล่าวซ้ำคำว่า "ไป" แสดงถึงความเร็ว คือไปสู่ตำบลนั้นเร็ว ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ ในประโยคก่อน หมายถึงการย้ำ คือ จงบ้องกันข้า ฯ โอพระองค์จงบ้องกันข้า ฯ ที่ทำเช่นนั้นก็เพื่อข้า ฯ จะได้มีจิตมั่นคง และปราศจากความสงสัยใด ๆ นั่นคือศาสนา และเกลียดสิ่งนอกศาสนา "โอพระองค์ ทรงโปรดประทานให้ข้า ฯ เถิด "ข้า ฯ เป็นหนี้พระกรุณาของพระองค์"

จุดหมายของการกล่าวซ้ำคำว่า ศานติ ๓ ครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นว่า ในโลกมีความทุกข์อยู่ ๓ ประเภทคือ ทุกข์ทางใจ ทุกข์ทางร่างกาย และทุกข์ทางธรรมชาติ ๑. อาธยาตมิค คือ ความโง่ ความอยาก โทษะ และความเขลา เป็นความทุกข์ทางใจ และความเป็นไข้ไม่สบาย และความชั่วในลักษณะนั้น เป็นความทุกข์ทางกาย ๒. อธิเภาติค คือความชั่วทางโลกต่าง ๆ มาจากข้าศึก เช่น เสือ งูพิษ และอื่น ๆ ๓ อธิไทวิค คือ ความชั่วตามธรรมชาติ เกิดขึ้นโดยความมากเกิน ฝนตกเกินไป หนาวเกินไป ร้อนเกินไป และการทุรนทุรายของจิตและอายตนะ ดังนั้นจึงหมายความว่า "ขอพระองค์จงรักษาข้า ฯ ทั้งปวง โอพระเจ้า ให้ห่างไกลจากความทุกข์ทั้ง ๓ ประการนี้เถิด ขอพระองค์ทรงพระปรานีแก่ข้าพระองค์ เพราะพระองค์คือบ่อเกิดแห่งความสุข พระองค์ทรงเป็นประโยชน์แก่โลก พระองค์แจกความสุขให้แก่ผู้กระทำความดี และผู้แสวงหาความหลุดพ้น ฉะนั้นพระองค์ทรงปรากฏในจิตใจของคนทุกคน จากพระกรุณาของพระองค์ ดังนั้นพวกคนทั้งหลายจักปฏิบัติศาสนาและเลิกจากสิ่งนอกศาสนา พวกเขาจะได้ความสุขนิรันดร์และพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

๑๘. สุรย : สูรฺยฺย อาตฺมา ชคตสฺตสฺถุษศฺจ ฯ

ผู้ปกครองอันประเสริฐเรียกว่า สุรย ในคำนี้ของ อายุรเวท เพราะพระองค์ทรงสว่างไสวด้วยพระองค์เอง ทำสิ่งทั้งปวงให้สว่าง และเป็นวิญญาณภายในสุดของสิ่งทั้งหมดที่เคลื่อนไหวได้ สรรพสัตว์ที่มีความรู้สึก และสิ่งทั้งหลายอื่น ๆ ที่เคลื่อนไหวได้ด้วยสิ่งอื่น และสิ่งทั้งหลายที่เคลื่อนไหวไม่ได้ ต้นไม้ แร่ธาตุ เช่นดินและอื่น ๆ

ปรมาตม : อต สาตตฺยคมเน ฯ โย'ตติวยาปฺโนติ ส อาตฺมา ปรศฺจาสาวาตฺมาิ จย อาตฺมภโย ชีเวภฺยะ สูกฺษฺเมภฺยะ ปโร'ติสูกฺษฺมะ ส ปรมาตฺมา ฯ

คำว่าอาตม มาจากรากศัพท์ อต แปลว่า แผ่ทั่วไปหมด ที่เรียกพระเจ้าว่าปรมาตมะ อาตม ผู้ประเสริฐสุด เพราะพระองค์ทรงแผ่ทั่วไปในสัตว์ทั้งปวง และสิ่งที่สร้างขึ้นอื่น ๆ และเพราะพระองค์ดีที่สุดในบรรดาสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาทั้งหลาย และทรงละเอียดที่สุดในบรรดาปรมาณูทั้งหลาย ทรงเป็นวิญญาณ เป็นท้องฟ้า ทรงเป็นชีวิตหรืออัตตาในของวิญญาณทั้งปวง

ปรเมศวร : ย อีศฺวเรษุ สมรฺเถษุ ปรมะ เศฺรษฺฐะ ส ปรเมศฺวระ ฯ

ที่เรียกว่า อีศวรเจ้า เพราะมีอำนาจมากที่สุด พระองค์ทรงเป็นผู้ปกครองของผู้ปกครองทั้งหลาย และไม่มีใครเสมอด้วยพระองค์ เรียกว่า ปรเมศวร ผู้ปกครองอันประเสริฐ

สวิต : ษุญ อภิษเว ฯ ษุงฺ ปฺราณิครฺภวิโมจเน ฯ อภิษวะ ปฺราณิครฺภวิโมจนำ โจตฺปาทนมฺ ฯ ยศฺจราจรำ ชคตฺ สุโนติ สูเต โวตฺปาทยติ ส สาวิตา ปรเมศฺวระ ฯ

คำว่า สาวิต มาจากรากศัพท์ ษุ คือผลิตขึ้นมา มีตัว ต อยู่ข้างท้าย ก่อนที่จะมีตัว ต ตามเข้าข้างท้ายนั้น ตัว ษุ กลายเป็นตัว สวิ ผู้ผลิตของโลกทั้งปวง จึงเรียกพระเจ้าว่า สาวิต

เทว : ทิวุ กฺรีฑาวิชิศีษาวฺยวหารทฺยุติสฺตุติโมทมทสฺวปฺนกานฺติคติษุ ฯ โย ทีวฺยติ กฺรีฑติ ส เทวะ, วิชิศีษเต ส เทวะ, วฺยวหารยติ ส เทวะ,ยศฺจราจรำ ชคทฺ โทฺยตยติ, ยะ สฺตูยเต ส เทวะ, โย โมทยติ ส เทวะ, โย มาทฺยติ ส เทวะ, สฺวาปยติ ส เทวะ, ยะ กามฺยเต กามฺยเต วา ส เทวะ, โย คจฺฉติ คมฺยเต วา ส เทวะ ฯ

คำว่า เทว มาจากรากศัพท์ว่า ทิว หมายถึงการเล่น ความปรารถนา การพิชิต การทำงาน ความรุ่งเรือง สรรเสริญยกย่อง ความเพลิดเพลิน ความฝัน ความงาม ความเคลื่อนไหว ที่เรียกพระเจ้าว่า เทว เพราะเหตุว่า ทรงให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้ไม่ตั้งใจ ทรงตั้งใจให้ความชนะแก่คนดี ทรงแจกจ่ายวิธีการและเครื่องวัดของความพยายามทั้งปวง และการ

เคลื่อนไหวทั้งปวง ทรงสว่างด้วยพระองค์เอง ทรงให้แสงสว่างแก่สรรพสัตว์ พระองค์ทรงสมควรได้รับการสรรเสริญทั้งปวง ทรงมีความสุขด้วยพระองค์เอง และทรงให้ความสุขแก่ผู้อื่น ทรงปราบความหยิ่งยะโส ทรงเป็นผู้สร้างกลางคืน ทรงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เหลือทั้งหมด เป็นจุดแห่งความปรารถนาทั้งหมด เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ อนึ่งที่เรียกพระเจ้าว่า เทว เพราะทรงให้ความสุขในพระองค์เอง และทรงทำให้โลกทั้งมวลอยู่ได้ด้วยธรรมชาติของเขา โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น และทรงเป็นแหล่งของความเพลิดเพลินทั้งปวง เพราะพระองค์อยู่เหนือสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด และไม่มีใครทำอันตรายใด ๆ แก่พระองค์ได้ และไม่มีใครพิชิตพระองค์ได้ เพราะพระองค์ทรงรู้และทรงสอนสิ่งถูกและผิด เพราะพระองค์ให้แสงสว่างแก่ทุกคน และพระองค์สมควรได้รับการยกย่องจากคนทั้งปวง และไม่ทรงห้ามใคร เพราะพระองค์คือความสุขในพระองค์เอง และทรงให้ความสุขแก่ผู้อื่น พระองค์ไม่มีร่องรอยแห่งความทุกข์เลย เพราะพระองค์มีสุขนิรันดร์ พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง ทรงมีความสบาย และทำให้คนอื่นพ้นจากความทุกข์ เพราะพระองค์ให้การพักผ่อนแก่สรรพสัตว์ในยามโลกสลาย เพราะเจตนาของพระองค์ทรงตั้งอยู่บนความจริง และคนดีทั้งหลายแสวงหาพระองค์ และทรงแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง และรู้หมดสิ้น

๒๓. **กุเวร : ยะ สรฺวำ กฺวติ สฺววฺยาปฺตฺยาจฺฉาทยติ ส กุเวโร ชคทีศฺวระ ฯ**

คำว่า กุเวร มาจากรากศัพท์ว่า กุวิ แปลว่า ปกคลุมทั่วไป อยู่โดยรอบ ที่เรียกพระเจ้าว่า กุเวร เพราะทรงปกคลุมทั่วไปโดยรอบโดยที่พระองค์ทรงปรากฏในที่ทุกแห่ง

๒๔. **ปริถวี : ยะ ปฺรถเต สรฺวำ ชคทฺวิสฺตฤณาติ ส ปฤถิวี ฯ**

คำว่า ปริถวิ มาจากรากศัพท์ว่า ปริตุ แปลว่า แผ่กว้างออกไป พระเจ้าแผ่กว้างออกไปมาก หรือทรงสร้างโลก เรียกว่าปริถวิ

๒๕. **ชล : ชลติ ฆาตยติ ทุษฏานฺ, สมฺมาตยติ อวฺยกฺตปรมาณฺวาทีนฺ ตทฺ พฺรหฺม ชลมฺ ฯ**

คำว่า ชล มาจากรากศัพท์ว่าชล แปลว่า ฆ่า ที่เรียกพระเจ้าว่าชล เพราะทรงลงโทษคนผิดคนชั่วร้าย ทรงประดิษฐ์ปรมาณูและทรงทำลายปรมาณู หรือโมเลกุลที่เห็นไม่ได้

๒๖. **อากาศ: ยะ สรฺวตะ สรฺวำ ชคตฺ ปฺรกาศยติ ส อากาศะ ฯ**

คำว่า อากาส (ผู้ส่องแสง) มาจากรากศัพท์ กาศ แปลว่า ส่องแสง ที่เรียกพระเจ้าว่า อากาศ เพราะพระองค์คือแสงสว่างของโลกในทุก ๆ ทาง

๒๗. **อันนะ, ๒๘ อันนท อทฺยเต'ตฺติ จ ภูตานิ ตสฺมาทนฺนำ ตทฺจฺยเต ฯ**

๒๙. **อัตต : อหมนฺนมหมนฺนมหมนฺนมฺ อหมนฺนาโท' หมนฺนาโท' หมนฺนาทะ ฯ**

คำว่า อันนะ มาจากคำ อท แปลว่ารับประทาน คำสุดท้ายคือคำย่อของ ศริริกะ หรือ เวทานตะ โดยท่านนักบุญวยาส อย่างที่เขาบรรจุไว้ ถือเอาไว้ และทรงไว้ทั้งหมด และเป็นการสนับสนุนขั้นมูลฐานของทั้งหมดซึ่งเป็นอยู่ และทั้งหมดซึ่งเคลื่อนไหว ที่เรียกพระเจ้าว่า อันนะ อันนทะ และอัตตะ การกล่าว อันนะ ซ้ำ ๓ ครั้ง ในอุปนิษัทนั้น โดยวิธีการอันประเสริฐ โลกทั้งหมดอยู่ในพระเจ้าอย่างแท้จริง เหมือนตัวหนอนอยู่ในผลไม้ของลูกมะเดื่อซึ่งเกิดอยู่ในนั้นและตายอยู่ในนั้น

๓๐. **วสุ : วสนฺติ ภูตานิ ยสฺมินฺนถวา ยะ สรฺเวษุ ภูเตษุ วสติ ส วสุรีศฺวระ ฯ**

คำว่า วสุ มาจากรากศัพท์ วส แปลว่า เป็นอยู่ มีชีวิตอยู่ มีสระ อุ ตามหลัง เมื่อเทวดาและสัตว์โลกทั้งหมดอยู่ในพระองค์ และพระองค์ก็อยู่ในสัตว์และเทวดาทั้งหมด จึงเรียกผู้ปกครองสูงสุดว่า วสุ

๓๑. **รุทระ : รุพิรฺ อศฺรุวิโมจเน, โย โรทยตฺยนฺยาย การิโน ชนานฺ ส รุทฺระ ฯ**

คำว่า รุทระ มาจากรากศัพท์ว่า รุทิร แปลว่า หลั่งน้ำตา และมี นิชตามหลังซึ่งกลายมาเป็น อะ ที่เรียกพระเจ้าว่า รุทระ เพราะพระองค์ทรงนำคนชั่วไปสู่ความเศร้าโศรก และทำให้พวกเขาเหล่านั้นร้องไห้

ยนฺมนสา ธยายติ ตทฺวาจา วทติ ยทฺวาจา วทติ ตตฺ กรฺมณา กโรติ ยตฺ กรฺมณา กโรติ ตทภิสำปทฺยเต ฯ

นี้คือข้อความที่อ้างมาจาก พราหมณะ ของยชุรเวท ซึ่งหมายถึงว่า :— คนแสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาคิดอยู่ภายในใจด้วยคำพูด เขาใส่สิ่งที่เขาแสดงออกในคำพูดไว้ในการประหาร เขารับผลของสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป นี้พิสูจน์ให้เห็นว่า ตนรับผลสิ่งที่ตนได้ปลูกมันไว้ เมื่อคนชั่วรับโทษเพราะบาปของตนจากการตัดสินอันยุติธรรมของพระเจ้า พวกเขาร้องไห้

และเศร้าโศก และนี้ก็คือสิ่งที่พระเจ้าได้ทำให้พวกเขาร้องไห้ ฉะนั้นคำว่ารุทระจึงเป็นการเหมาะสมแล้ว ที่เป็นพระนามของพระเจ้า

๓๒. **นรายณะ : อาโป นารา อิติ โปฺรกฺตา อาโป ไว นรสูนวะ ตา ยทสฺยายนำ ปูรฺวำ เตน นารายณะ สฺมฤตะ — มนู 10**

นร เป็นชื่อของ ชล คือน้ำ และ ชีวะ คือวิญญาณ นับตั้งแต่พระเจ้าได้กระจายน้ำและธาตุอื่น ๆ ออกไปทั่ว เท่า ๆ กับกระจายวิญญาณทั้งหมดออกไปทั่วเช่นกัน ซึ่งเป็นโบสถ์ของพระองค์ พระองค์ก็คือ นารายณะ อย่างแท้จริง อายนะ หมายถึงที่อยู่เป็นโบสถ์ของพระองค์ พระองค์ก็คือนารายณะอย่างแท้จริง อายนะ หมายถึงที่อยู่

๓๓. **จนฺทระ : ยศฺจนฺทติ จนฺทยติ วา ส จนฺทฺระ ฯ**

คำว่า จันฺทระ (สุข) มาจากรากศัพท์ว่า จทิ แปลว่ามีสุข เมื่อพระเจ้าเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข และทรงให้ความสุขนั้นแก่ผู้อื่นทั้งหมด จึงเรียกพระองค์ว่า จันทระ

๓๔. **มงฺคล : โย มำคติ มำคยติ วา ส มำคละ ฯ**

คำว่า มำคล ประกอบขึ้นจากคำโบราณ มงฺค หมายถึงการเคลื่อนไหว โดยมี อล ตามหลัง โดยธรรมชาติแล้ว พระเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีความสุข และเป็นบ่อเกิดความสุขของคนอื่น ๆ ทั้งหมด จึงเรียกพระองค์ว่า มงฺคล

๓๕. **พุทธ : โย พุธฺยเต โพธยติ วา ส พุธะ ฯ**

คำว่า พุทธ มาจากรากศัพท์ว่า พุธ แปลว่า รู้ ที่เรียกพระเจ้าว่าพุทธ เพราะพระองค์มีปัญญาเลิศกว่าคนทั้งหลาย และเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญาของผู้อื่น

ความหมายของคำว่า พฤหัสบดี ได้อธิบายไว้ก่อนแล้ว

๓๖. **ศุกระ ยะ ศุจฺยติ โศจยติ วา ส ศุกฺระ ฯ**

คำว่า สุกระ มาจากรากศัพท์ว่า ศุ แปลว่า บริสุทธิ์ มีตัว 'กระ' ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่าศุกระ เพราะพระองค์เป็นผู้บริสุทธิ์ และโดยพระมหากรุณาของพระองค์ หรือความรู้จักพระองค์ หรือมีความรู้ในพระองค์ วิญญาณจึงบริสุทธิ์ขึ้นมาได้

๓๗. **ศไนศจร : จร คติภกฺษณโยะ ฯ ย ศไนศฺจรติ ส ศไนศฺจระ ฯ**

คำว่า ศไนศจร มาจากรากศัพท์ จร แปลว่า เคลื่อนและรับประทาน มีกริยาวิเศษ 'ศไนศ' นำหน้า โดยธรรมชาติของพระองค์พระเจ้าทรงแผ่สร้านทั่วไปทุกหนทุกแห่ง และทรงอุตสาหะวิริยะ หรือมีพระกรุณา พระองค์จึงได้พระนามว่า ศไนศจร

๓๘. **ราหุ : โย รหติ ปริตฺยชติ ทุษฺฏานฺ ราหยติ ตฺยาชยติ วา ส ราหุรีศฺวระ ฯ**

คำว่า ราหุ มาจากรากศัพท์ รห แปลว่า ละ เมื่อพระเจ้าเป็นหนึ่ง และหนึ่งเดียวเท่านั้น ไม่มีทรัพย์ใดอื่นผสมในพระองค์ หรือไม่เป็นสอง ผู้ซึ่งทรงละทิ้งคนบาปทั้งหลาย และทำให้คนอื่น ๆ นอกนั้นปลอดภัย จึงเรียกพระองค์ว่า ราหุ

๓๙. **เกตุ : กิต นิวาเส, โรคาปนยเน จ, ยะ เกตยติ จิกิตฺสติ วา ส เกตุรีศฺวระ ฯ**

คำว่า เกตุ มาจากคำว่า กิต แปลว่า เป็นอยู่ มีชีวิตอยู่ และทำให้เชื้อโรคต่าง ๆ หายไป เมื่อพระเจ้าเป็นผู้พ้นจากเชื้อโรคทั้งปวง บรรเทาพ้นจากความเจ็บป่วยทั้งปวง ในความหลุดพ้นยึดเอาความหลุดพ้นนั้นและเป็นสถานที่พักผ่อนทั้งปวงจึงเรียกพระองค์ว่า เกตุ

๔๐. **ยชัญ : ยช เทวปูชาสังคติกรณทาเนษุ ฯ ยชฺโญ ไว วิษฺณุะ ฯ โยะ ยชติ วิทฺวทฺภิริชฺยเต วา ส ยชฺณะ ฯ**

คำว่า ยัชญ มาจากรากศัพท์ ยช แปลว่าบูชา ตามและให้ในการทำบุญ เป็นคำที่อ้างมาจากพราหมณะ ที่เรียกพระเจ้าว่า ยัชญะ เพราะพระองค์มีอยู่ทั่วไป ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นในโลก พระฤาษีทุกองค์ตั้งแต่พรหมลงมากราบไหว้บูชา และเดี๋ยวนี้ผู้คงแก่เรียนทุกคนก็กราบไหว้บูชาอยู่ และจะเป็นเช่นนั้นนั้นตลอดไปไม่สิ้นสุด

๔๑. **โหต : หุ ทานาทนโยะ, อาหาเน เจตฺเยเก ฯ โย ชุโหติ ส โหตา ฯ**

คำว่า โหต มาจากรากศัพท์ หุ แปลว่าให้และรับ รับความคิดของบุคคลบางคน ซึ่งมี ต ตามหลัง หุ ที่เรียกพระเจ้าว่าโหต เพราะพระองค์ให้สิ่งที่มีค่าควรให้แก่ และรับสิ่งที่สมควรรับจากคนทั้งปวง

๔๒. **พันธุ : พนฺธ พนฺธเน ฯ ยะ สฺวสฺมินฺ จราจรๆ ชคทฺ พธฺนาติ พนฺธุวทฺธรฺมาตฺมนำ สุขาย สหาโย วา วรฺตฺตเต ส พนฺธุะ ฯ**

คำว่า พนฺธุ มาจากรากศัพท์ พนฺธ แปลว่า ผูกพัน มีตัว อุ ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า พันธุ

เพราะพระองค์ ยึดโลกและดวงดาวเอาไว้ในอำนาจของพระองค์ โดยที่พระองค์ทรงวางระเบียบเอาไว้เป็นอย่างดี ดังนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นจึงไม่ล้ำหน้าแก่กันและกัน และไม่ละเมิดกฎระเบียบอันถาวรนั้น และเป็นการช่วยเหลือสัตว์โลกทั้งปวง เหมือนพี่น้องในท้องมารดาบิดาเดียวกัน ให้ความสะดวกและสนับสนุนโลกทั้งปวง และทั้งหมดนั้นอยู่ในมารดาบิดา

๔๓. ปิตา : ปา รกฺษเณ ฯ ยะ ปาติ สฺรฺวานฺ ส ปิตา ฯ

คำว่า ปิตา มาจากรากศัพท์ว่า ป แปลว่า ปกป้อง มิ 'ตา' ต่อท้าย ที่เรียกพระเจ้าว่า ปิตา เพราะพระองค์ทรงปกป้องสัตว์ทั้งปวง และประสงค์จะให้วิญญาณทั้งปวงได้รับความสำเร็จและความรุ่งเรือง จากพระกรุณาของพระองค์ และพระเมตตาของพระองค์ เหมือนบิดาผู้มีเมตตากรุณา ต่อบุตรธิดาของตน

๔๔. ปิตามหา : ยะ ปิตฺฤนำ ปิตา ส ปิตามหะ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า ปิตามหะ เพราะพระองค์เป็นบิดาของบิดาทั้งหลาย

๔๕. ปรปิตามหะ : ยะ ปิตามหานำ ปิตา ส ปฺรปิตามหะ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า ปรปิตามหะ เพราะพระองค์เป็นบิดาของปู่ของบิดา

๔๖. มาตา : โย มิมีเต มานยติ สฺรฺวาศฺชีวานฺ ส มาตา ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า มาตา เพราะพระองค์มีพระทัยที่จะให้ทุกคนเจริญก้าวหน้า เหมือนมารดามีแต่เมตตากรุณาประสงค์ให้ลูก ๆ ทุกคนอยู่สุขสบายในทางที่ดีที่ชอบ คำนี้มาจาก มะ แปลว่า ให้ความเคารพนับถือ มิ 'ตะ' ตามหลัง

๔๗. อาจารย : จร คติภกฺษเณนโยะ ฯ ย อาจารำ คฺราหยติ สฺรฺวา วิทยา วา โพธยติ ส อาจารฺยย อีศฺวระ ฯ

คำว่า อาจารยะ มาจากรากศัพท์ จร แปลว่า รับประทานและเคลื่อนไหว มิ 'อะ' นำหน้า และมี 'ยะ' ตามหลัง เพราะพระองค์ทรงพอพระทัยกับด้วยความประพฤติชอบ และพระองค์ทรงเป็นบ่อเกิดของความรู้ ทรงให้ความรู้แก่มนุษย์ชาติ จึงเรียกพระองค์ว่า อาจารย์

๔๘. **คุรุ : คฤ ศพฺเท ฯ โย ธรฺมฺยานฺ ศพฺทานฺ คฤณาตฺยุปทิศฺติ ส คุรุรฺ ฯ ส ปูรฺเวษามปี คุรุรฺ กาเลนานวจฺเฉทาตฺ ฯ โยคะ**

คำว่า คุรุ มาจากรากศัพท์ คฤ แปลว่า เสียงดัง ที่เรียกพระเจ้าว่า คุรุ ก็เพราะพระองค์ทรงสอนพระเวท พรรณนาถึงศาสนาที่แท้จริง และบรรจุความรู้ทั้งหมดไว้ เพราะพระองค์ทรงเป็นครูของพระอัคนี วายุ อาทิตย์ อังคิระ พรหม และเป็นครูเหมือน ๆ กันของยุคก่อนของการเริ่มสร้างโลก และเพราะความตายของพระองค์ไม่เคยเกิดขึ้น

๔๙. **อช : อช คติเกฺษปณโยะ,ชนิ ปฺราทุรฺภาเว ฯ โย' ชติ สฤษฏฺวี ปรฺติสรฺวานฺ ปฺรกฤตฺยาทีนฺ ปทารฺถานฺ ปฺรกฺษิปติ ชนาติ วา ภทาจินฺน ชายเต โส'ชะ**

คำว่า อช มาจากรากศัพท์ อช แปลว่า ให้เคลื่อน หรือทิ้งลงไป ช แปลว่าปรากฏ หรือเปิดเผยออกให้ประจักษ์ ที่เรียกพระเจ้าว่า อช เพราะ พระองค์ทรงต่อปรมาณูหรือธาตุ อากาศ และธาตุอื่น ๆ ทำนองเดียวกันเข้าด้วยกัน และทำให้ร่างกายและวิญญาณรวมเป็นอันเดียวกัน ทำสิ่งเหล่านั้นให้เกิดเป็นตัวตนขึ้น และพระองค์เองมิเคยอุบัติขึ้นมาเลย

๕๐. **พฺรหฺม : พฤหิ วฤทฺเธา ฯ โย' ขิลํ ชนนฺนิรฺมาเณน พฤหติ วรฺทฺธยติ ส พฺรหฺมา ฯ**

คำว่า พรหม มาจากศัพท์ พฤห แปลว่าเพิ่มขึ้น เป็นใหญ่ ที่เรียกพระเจ้าว่าพรหมเพราะพระองค์ทรงทำให้ดีขึ้น ทำให้โลกเจริญขึ้น หรือทำให้โลกสมบูรณ์ขึ้น หลังจากที่ได้ทรงสร้างโลกขึ้นมาแล้ว

สตฺยํ ชฺญานมนนฺตํ พฺรหฺม ฯ สรฺเวภฺโย พฤหตฺตวาท พฺรหฺม ฯ

คำนี้อ้างมาจาก ไททฺเตรียะ อุปนิษัท พรหม หรือพระเจ้าผู้ประเสริฐ ถูกเรียกว่าสัตยะชนัน และ อนันต์

๕๑. **สตฺย : สนฺตีติ สนฺตสฺตษุ สตฺสุ สาธุ ตตฺสตฺยมฺ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า สัตยะ เพราะพระองค์ คุ้นเคยกับวัตถุทุกอย่าง ในสันสกฤตเรียกว่า สัต

๕๒. **ชนน : ยชฺชามาติ จราจรํ ชคตฺตชฺ ชฺญานมฺ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า ชนน เพราะ พระองค์ทรงรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง (มาจากศัพท์ ชน แปลว่า รู้)

๕๓. **อนนฺต : นวิทฺย เต'นฺโต' วชิรฺมรฺยาทา ยสฺย ตทนนฺตมฺ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า อนันตะ เพราะพระองค์ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีขอบเขต ไม่มีอะไรวัดพระองค์ได้ กล่าวคือ ยาว กว้าง ลึก (อะ เท่ากับไม่ อันตะ เท่ากับ ปลายสุด)

๕๔. **อนทิ : อางฺ ทุทาณฺ ทาเน ฯ ยสมาตฺ ปูรฺวํ นาสฺติ ปรํ จาสฺติ ส อาทิริตฺยุจฺยเต ฯ วิทฺยเต น อาทิะ กรฺณ ยสฺย โส' นาทิรีศฺวระ ฯ**

คำว่า อนทิ มาจากรากศัพท์ โท แปลว่า ให้ มิ อะ กับ นะ อยู่ข้างหน้า ที่เรียกพระเจ้าว่า อนันตะ (ไม่มีเบื้องต้น เพราะพระองค์ไม่มีเบื้องต้น พระองค์ทรงอยู่เหนือสิ่งทั้งปวง กล่าวคือ ไม่มีสิ่งใดมาก่อน แต่ก็มีสิ่งทั้งหมดตามมาข้างหลัง

๕๕. **อานนฺท : อานนฺทนฺติ สรฺเว มุกฺตา ยสฺมินฺ ยทฺวา ยะ สรฺวาณฺชีวานานนฺทยติ ฯ ส อานนฺทะ ฯ**

คำว่า อานันท มาจากรากศัพท์ นท แปลว่า เพิ่มขึ้น หรือ ทำให้รุ่งเรือง มี อา นำหน้า ที่เรียกพระเจ้าว่า อานันทะ เพราะพระองค์ คือ ตัวความสุขเอง ผู้ที่พระองค์ทรงเลือกแล้วทั้งหมด เสวยความสุขในพระองค์ และพระองค์ทรงให้พรแก่สรรพสัตว์ที่มีคุณความดี ด้วยความสุข

๕๖. **สตฺ : อส ภูวิ ฯ ยทสฺติ ตริษุ กาเลษุ น พาธเต ตตฺสทฺ พฺรหฺมา ฯ**

คำว่า สัต มาจากคำ อส แปลว่า เป็น ที่เรียกพระเจ้าว่า สัต (เป็น) เพราะพระองค์ทรงเป็นตลอดไป และไม่มีกาลทั้งสาม อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ขัดขวาง

๕๗. **จิต : จิติ สํชฺญาเน ฯ ยสฺเจตติ เจตยติ สํชฺญาปยติ สรฺวาณ สชฺปนาณ โยคินสฺตจฺจิตฺ ปรํ พฺรหฺม ฯ**

คำว่า จิต มาจากรากศัพท์ว่า จิต แปลว่า รู้ดี ที่เรียกพระเจ้าว่า จิต เพราะพระองค์มีปัญญาสุดยอด ให้ปัญญาแก่วิญญาณทั้งปวง และทำให้วิญญาณเหล่านั้น แยกความจริงออกจากความไม่จริงได้

๕๘. **สัตจิตานันท : สจฺจินานนฺท สฺวรูป ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า สัตจิตานันทะ เพราะคำทั้งสามนี้ คือ สัต จิต อานันทะ หมายถึงความเป็น ความรู้ ความสุข เป็นการแสดงออกของคุณสมบัติอันยิ่งใหญ่ของสวรรค์

๕๙. **นิตยะ : โย นิตฺยธรฺโว' จโล' วินาศี ส นิตยะ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า นิตยะ เพราะพระองค์เป็นนิรันดร ไม่เปลี่ยนแปลง และทรงเป็น อมตะ

๖๐. **ศุทธ : ศุนธ ศุทฺเธา ฯ ยะ ศุนฺธติ สฺรวานฺ โศธยติ วา ส ศุทฺธะ อีศฺวระ ฯ**

คำว่า ศุทธ มาจาก คำ ศุธ คือ บริสุทธิ์ ที่เรียกพระเจ้าว่า ศุทธ เพราะพระองค์เองเป็นผู้บริสุทธิ์ และพ้นจากมลทินทั้งปวง พระองค์ทรงบริสุทธิ์กว่าสิ่งทั้งปวง

๖๑. **พุทธ : พุธ อวคมเน ฯ โย พุทฺธวานฺ สไทว ชฺญาตา' สฺติ ส พุทฺโธ ชคทีศฺวระ ฯ**

คำว่า พุทธ มาจากรากศัพท์ พุธ มิ ท อยู่ข้างหน้า แปลว่า รู้ ที่เรียกพระเจ้าว่า พุทธ เพราะพระองค์ทรงรู้ทุกอย่างตลอดไป

๖๒. **มุกตะ : มุจ โมจเน ฯ มุญฺจติ โมจยติ วา มุมุกฺษูน ส มุกฺโต ชคทีศฺวระ ฯ**

คำว่า มุกต มาจากรากศัพท์ มุจ แปลว่า ปล่อย มิ ต ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า มุกต เพราะพระองค์พ้นจากมลทินทั้งปวง และปล่อยผู้มีศรัทธาอันแรงกล้าที่จะเข้าสู่โมกษะ ให้พ้นจากเครื่องผูกพันทั้งปวง

อต เอว นิตฺยศุทฺธพุทฺธมุกฺตสฺวภาโว ชคทีศฺวระ ฯ

ดังนั้นที่เรียกพระเจ้าว่า นิตยะ ศุทธ พุทธ มุกต ทรงบริสุทธิ์ มีพระปัญญาและประเสริฐสุดตลอดไป

๖๓. **นิราการะ : นิรฺ อางฺ ทุกฤญ กรเณ ฯ นิรฺคต อาการาตฺส นิราการะ ฯ**

คำว่า นิราการะ มาจากรากศัพท์ว่า กรฺ แปลว่า ทำ มิ นิร และ อา นำหน้า ที่เรียกพระเจ้าว่า นิราการะ เพราะพระองค์ไม่มีรูป ทั้งไม่เคยอยู่ในรูปกายเนื้อ

๖๔. **นิรญฺชนะ : อญฺชู วฺยกฺติมฺรกฺษณกานฺติคติษุ ฯ อญฺชนำ วฺยกฺติรฺมฺรกฺษณำ กุกาม อินฺทฺริไยะ ปฺราปฺติศฺเจตฺยสฺมาทฺโย นิรฺคตะ ปฤถคฺภูตะ ส นิรญฺชนะ ฯ**

คำว่า นิรญฺชนะ มาจากรากศัพท์ อญฺช แปลว่า ปรากฏออกมา แสดงออก ปรารถนาเคลื่อนไหว และมิ นิร นำหน้า และมิ อนะ ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า นิรญฺชนะ เพราะพระองค์อยู่เหนือโลกของวัตถุอันสัมผัสทางอายตนะไม่ได้ และพ้นจากสังขารทั้งปวง พ้นจากบาป และตัณหาทั้งปวง

๖๕. **คเณศ, ๖๖. คณปติ คณ สำขฺยาเน ฯ เย ปฺรกฤตฺยาทโย ชฑา ชีวาศฺจ คณฺยนฺเต สำขฺยายนฺเต เตษามีศะ สฺวามี ปติะ ปาลโก วา ฯ**

คำว่า คเณศ และ คณปติ มาจากรากศัพท์ คณ แปลว่า นับ มิ เอศ และ ปติ ตามหลังจึงกลายเป็น คเณศ และ คณปติ และว่า เจ้า หรือ นาย ที่เรียกพระเจ้าว่า คเณศ และ คณปติ เพราะพระองค์เป็นพระเจ้าและทรงปกป้องสิ่งทั้งปวง ทั้งวัตถุ และไม่ใช่วัตถุ หรือสิ่งที่สร้างอาณาจักรของธรรมชาติขึ้นมา

๖๗. วิศเวศฺวระ : โย วิศฺวมีษฺเฏ ส วิศฺเวศฺวระ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า วิศเวศวร เพราะพระองค์คือผู้ปกครองอันประเสริฐสุดของโลก (วิศวะคือโลก อิศ คือ ปกครอง ม วร ตามหลัง)

๖๘. กูฏสถ : ยะ กูเฏ' เนกวิธเวฺยวหาเร สฺวรูเปไณว ติษฺฐติ ส กูฏสฺถะ ปรเมศฺวระ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า กูเฏสถะ เพราะพระองค์ ไม่เคยเปลี่ยนพระทัยของพระองค์ แม้จะแซกซึมการกระทำทั้งหมด หรือการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด และทรงเป็นเหตุของการกระทำเหล่านั้นทั้งหมด (กูฏ=ทรัพย์อันเป็นธาตุ สถ แปลว่า อยู่=เท่ากับอาศัยอยู่ในวัตถุนั่นเอง)

๖๙. เทวี : พฺรหฺม จิติรีศฺวรศฺเจติ ฯ

คำว่า เทวี มีความหมายหลายอย่าง เช่นเดียวกับคำว่า เทวะ ดังกล่าวแล้วข้างต้น นามพระเจ้ามี ๓ ลิงค์ คำว่า เทวะ ใช้เมื่อแสดงถึงคุณสมบัติของ อิศวร ผู้ปกครอง (เป็นเพศชาย) คำว่า เทวี แสดงถึงคุณสมบัติของ จิติ คือ วิญญาณ (สตรีเพศ) ดังนั้น เทวี จึงเป็นนามของพระเจ้า

๗๐. ศักติ : ศกฺลฤ ศกฺเตา ฯ ยะ สรฺวํ ชคตฺ กรฺตุ ศกฺโนติ สะ ศกฺตี ฯ

คำว่า ศักติ มาจากรากศัพท์ว่า "ศก" เป็นผู้สามารถ ที่เรียกพระเจ้าว่า ศักติ เพราะพระองค์สามารถสร้างโลกทั้งมวลขึ้นมาได้

๗๑. ศรี : ศฺริญ เสวายามฺ ฯ ยะ ศฺรียเต เสวฺยเต สรฺเวณ ชคตา วิทฺวทฺภิรฺโยคิภิศฺเจ สะ ศฺรีรีศฺวระ ฯ

คำว่า ศรี มาจากคำว่า ศรี แปลว่า รับใช้ ที่เรียกพระเจ้าว่า ศรี พระองค์คือ ความงามเหลือที่จะกล่าว เพราะโลกทั้งโลกรับใช้พระองค์ รวมทั้งผู้คงแก่เรียนและนักบวชทั้งหลาย

๗๒. **ลักษมี : ลกฺษ ทรฺศนานนโยะ ฯ โย ลกฺษยติ ปศฺยตฺยงฺเก จิหฺนยติ จราจรำ ชัคทฺวา เวไทราปฺไตรฺโลกิภิศฺจ โย ลกฺษยเต ส ลกฺษฺมีะ สรฺวปริเยศฺวระ ฯ**

คำว่า ลักษมี มาจากรากศัพท์ ลกฺษ แปลว่า เห็นและให้เครื่องหมาย ที่เรียกพระเจ้าว่าลักษมี (ทรัพย์สมบัติของสรรพสัตว์ทั้งหลาย) เพราะพระองค์ทรงเห็นโลกทั้งเคลื่อนไหวได้ และเคลื่อนไหวไม่ได้ ทรงให้รูปร่าง และวางแบบ ให้แก่มัน เช่น อย่างตา จมูกในร่างของมนุษย์ ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ ราก ใบต้นไม้ สีดำ สีแดง สีขาว ดิน หิน ในดิน ในน้ำ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และลักษณะเหมือน ๆ กันของโลกวัตถุอื่น ๆ พระองค์ทรงมีพระเนตรตื่นอยู่ตลอดกาลของโลก พระองค์ทรงงามของความงาม พระองค์ทรงเป็นเบ้าของพระเวท และตำราทำนองเดียวกันทั้งหมด ของนักศาสนาและผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย

๗๓. **สรัสวตี : สฤ คเตา ฯ สโร วิวิธำ ชฌานำ วิทฺยเต ยสฺยำ จิเตา สา สรสฺวตี ฯ**

คำว่า สรัสวตี มาจากรากศัพท์ สฤ คือไป จึงกลายมาเป็น สรัส วัต และ อิ ต่อท้ายกลายเป็นสรัสวตี ที่เรียกพระเจ้าว่า สรัสวตี (มารดาของการพูด) เพราะพระองค์มีความรู้มหาศาล และมีความหมายของคำที่ถูกต้อง รู้ความสัมพันธ์ ความสำคัญ และการใช้ของคำที่ถูกต้อง

๗๔. **สรวศักติมาน : สรวาะ ศกฺตโยะ วิทฺยนฺเต ยสฺมินฺ สะ สรฺวศกฺติ มานีศฺวระ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า สรวศักติมาน (มีอำนาจเหลือหลาย) เพราะในงานของพระองค์ พระองค์ทรงตั้งอยู่ในงานโดยไม่จำเป็นต้องมีอีกคนหนึ่งมาเกี่ยวข้องด้วย เพราะพระองค์ทำงานของพระองค์อันนับจำนวนมิได้นั้นสำเร็จลงสมบูรณ์ โดยพลังของพระองค์เอง

๗๕. **นยายการี : ณีณฺ ปฺราปเณ ฯ ปฺรมาไณรรฺถปรีกฺษณำ นยายะ ฯ ปกฺษปาตราหิตฺยาจรณำ นฺยายะ ฯ นฺยายำ กรฺตุำ ศีลมสฺย ส นฺยายการีศฺวระ ฯ**

คำว่า นยายการี มาจากรากศัพท์ นิ คือ เพื่อให้ได้มา และ กริ คือ ทำ และมี อิน เพิ่มเข้ามา คำอ้างข้างต้นนั้นมาจากอรรถกถา วัตสยัสนะ ณี ที่คำพูดของตรรกศาสตร ความเที่ยงธรรม คือ สิ่งที่พิศูจน์เป็นการถูกต้อง โดยประจักษ์พยานของ อายตนะ หรือมันเป็นความประพฤติทางคุณธรรมอันปราศจากความลำเอียง ที่เรียกพระเจ้าว่า นยายการี เพราะ มันเป็นธรรมชาติของพระองค์ เพื่อทำความเที่ยงธรรม

๗๖. **ทยาลุ : ทย ทานคติรกฺษณหึสาทาเนษุ ฯ ทยเต, ททาติ, ชนาติ, คจฺฉติ, รกฺษติ, หินสฺติ ยยา, สา ทยา พหฺวี ทยา วิทฺยเต ยสฺยี ส ทยาลุะ ปรเมศฺวระ ฯ**

คำว่า ทยาลุ มาจากรากศัพท์ว่า ทยา แปลว่า ให้, เคลื่อนไหว, ปกป้อง, ฆ่า รับ และคำว่า ลู เข้ามาต่อท้ายศัพท์ กลายเป็น ทยาลุ ที่เรียกพระเจ้าว่า ทยาลุ เพราะพระองค์ ทรงเป็นผู้มอบความไม่กลัวให้ ทรงรู้ความถูก และความผิด และทรงรู้ศาสตร์ทุกชนิด เป็นผู้ปกป้องคนดีทุกคน และลงโทษคนชั่วด้วยความเที่ยงธรรม

๗๗. **อัทไวท : ทฺวโยรฺภาโว ทฺวาภยามิตํ สา ทฺวิตา ทฺวีตํ วา ไสว ตเทว วา ไทฺวตมฺ น วิทฺยเต ไทฺวตํ ทฺวีตีเยศฺวรภาโว ยสฺมึสตททฺไวตมฺ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า อัทไวทะ (ไม่มีสอง) เพราะพระองค์ทรงเป็นเจ้าผู้ยิ่งใหญ่เพียงองค์เดียวปราศจากความเป็นสอง หรือ คู่คิด ในความเป็นผู้บริสุทธิ์ของพระองค์ซึ่งไม่มีเหมือน เหมือนอย่างคนซึ่งมีอีกคนหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกัน ไม่มีความต่างกัน หรือความขัดแย้งกัน หรือความเป็นศัตรูกัน เหมือนอย่างคนมีต้นไม้ มีหิน และวัตถุอื่นอันมีลักษณะตรงกันข้ามกับตน ตรงกันข้ามกับธรรมชาติคิดรู้ของเขา และไม่มีการแบ่งแยกเป็นส่วน ๆ ได้ ในพระองค์ หรือความแตกต่างอันรวมกันขึ้น แห่งลักษณะในธรรมชาติวิญญาณของพระองค์ เช่นอย่าง ดวงตา, โสตร และ แขน ขา อื่น ๆ ในร่างกายของคน

อรฺถาต สชาตียวิชาตีย สฺวคตเภทศูนยํ พฺรหฺม ฯ

ฉะนั้น ภาวะอันประเสริฐ แสดงให้เห็นเด่นชัด สำหรับความเป็นเอกภาพของสวรรค์ไม่มีสอง หรือ ไม่มีความเป็นรองอันแย้งกับสวรรค์ หรือไม่มีความต่างของสิ่งดี ๆ ทั้งหลาย ในความเป็นพระเจ้าของพระองค์

๗๘. **นิรคุณ : คุณฺยนฺเต เย เต คุณา วา ไยรฺคณยนฺติ เต คุณา =, โย คุเณ ภฺโย นิรฺคตะ ส นิรฺคุณะ อีศฺวระ ฯ**

ที่เรียกพระเจ้าว่า นิรคุณ เพราะพระองค์ทรงปราศจากคุณสมบัติของวัตถุ เช่นอย่าง สัตวะ (ภาวะที่เห็นได้) รช (การกระทำ) ตมะ (ความเฉื่อย) แสงสว่าง รส สัมผัส กลิ่นและอื่น ๆ และปราศจากคุณสมบัติของ จิต ของมนุษย์ เช่น อย่างความโง่, ความรู้ บกพร่อง ความชอบใจ ความเป็นศัตรูกัน ความอยากที่เหมือน ๆ กัน และความทุกข์ องค์การของอุปนิษัท สนับสนุน ทรรศนะนี้ ว่าเป็นตัวอย่าง

อศพฺทมสฺปรฺสมรูปมวฺยยมฺ — คาถ

มีความหมายที่จะกล่าวว่า พระเจ้านั้นห่างไกลจากการมีคุณสมบัติของวัตถุ เช่น เสียง สัมผัส รูป หรืออื่น ๆ (นิร = ไม่ คุณะ คุณสมบัติของวัตถุ)

๗๙. สคุณ : โย คุไณ สห วรฺตฺตเต ส สคุณะ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า สคุณ เพราะคุณสมบัติของพระองค์คือ สรรพัญญู บริสุทธิ สะอาด และคุณลักษณะอันเหมือนกันไม่มีขอบเขตจำกัด

คุณสมบัติ หรือความไม่มีคุณสมบัติของพระเจ้า

เหมือนอย่างที่กล่าวกันว่า ดิน มีคุณสมบัติ และไม่มีคุณสมบัติ ที่ว่ามีคุณสมบัติ คือ มีคุณสมบัติของวัตถุ เช่นกลิ่นเป็นต้น และไม่มีคุณสมบัติ คือปราศจากคุณสมบัติทางใจ เช่นความอยาก เป็นต้น ที่เรียกพระเจ้าว่า นิรคุณก็ทำนองเดียวกันนี้ คือไม่มีคุณสมบัติทางใจหรือวัตถุเข้าถึงพระองค์ได้ ที่เรียกพระองค์ว่าสคุณ เพราะพระองค์ทรงมีคุณสมบัติแห่งความสรรพัญญู และมีอำนาจอันหาที่สุดมิได้ อีกประการหนึ่ง ไม่มีอะไรซึ่งว่างจากความมี หรือไม่มีคุณสมบัติรวมกัน เช่นอย่างวัตถุ เป็นนิรคุณ กล่าวคือปราศจากคุณสมบัติ จากความไม่มีคุณสมบัติทางใจ และเป็นสคุณ คือ มีคุณสมบัติ จากความมีคุณสมบัติของตัวมันเอง วิญญาณเป็นนิรคุณก็เช่นนั้น คือปราศจากคุณสมบัติของวัตถุ และเป็นสคุณ คือจากการปรากฏของคุณสมบัติ คือ ความอยากและอำนาจทางใจอื่น ทำนองเดียวกันนั้น กรณีของพระเจ้าก็ทำนองเดียวกัน

๘๐. อันตรยามิ : อนฺตรฺยนฺตุ นิยนฺตุ ศีลฺ ยสฺย โส'ยมนฺตรยามี ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า อันตรยามิ (ผู้ควบคุมภายใน) เพราะพระองค์ทรงควบคุมโลกทั้งปวงไว้ภายใต้การควบคุมของพระองค์ ทั้งที่มีวิญญาณและปราศจากวิญญาณทั้งสองจากการที่พระองค์ทรงปรากฏในสิ่งนั้นทั้งหมด

๘๑. ธรรมราชา : โย ธรฺเม ราชเต ส ธรฺมราชะ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า ธรรมราชา (กษัตริย์แห่งความเที่ยงธรรม) เพราะพระองค์ทรงรุ่งเรืองในความเที่ยงธรรม และทรงธำรงไว้ซึ่งความถูกต้องสมบูรณ์โดยปราศจากการลำเอียงแม้แต่น้อย

๘๒. **ยมะ : ยมุ อุปรเม ฯ ยะ สรฺวานฺ ปฺราณิโน นิยจฺฉติ ส ยมะ ฯ**

คำว่า ยมะ มาจากรากศัพท์ ยม คือ ควบคุม ที่เรียกพระองค์ว่า ยมะ เพราะทรงเป็นผู้ตัดสินกฎของการให้รางวัลของการกระทำของสรรพสัตว์ทั้งมวล และไม่มีความอยุติธรรมใด ๆ มาอยู่เหนือพระองค์

๘๓. **ภควานฺ : ราช เสวยามฺ ฯ ภคะ สกไล ศฺวรฺยํ เสวนํ วา วิทฺยเต ยสฺย ส ภควานฺ ฯ**

คำว่า ภควาน มาจาก ภค ซึ่งมาจากรากศัพท์ ราช แปลว่ารับใช้ และมี**วาน**ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า **ภควาน** เพราะพระองค์เป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติในโลก และเป็นสิ่งที่ต้องเคารพบูชา

๘๔. **มนู : มน ชฺญาเน ฯ โย มนฺยเต ส มนุ: ฯ**

คำว่า **มนู** มาจากรากศัพท์ **มน** แปลว่า คิด ที่เรียกพระเจ้าว่า **มนู** เพราะความรู้ของพระองค์ คือ ความรุ่งเรืองของพระองค์ และพระองค์ผู้เดียวเท่านั้นที่เหมาะสมกับการกราบไว้บูชา

๘๕. **บุรุษ : ปฺฤ ปาลนปูรณโยะ ฯ ยะ สฺวฺวฺยาปฺตฺยา จราจรํ ชคตฺ ปฺฤณาติ ปูรยติ วา ส ปุรุษะ ฯ**

คำว่า บุรุษ มาจากรากศัพท์ **ปฺฤ** แปลว่า **ปกป้อง** และบรรจุให้เต็ม หรือ **ปุร** คือร่างกาย หรือ โลก และ **ษิ** คือ อยู่ หมายถึงผู้อยู่ภายในของโลก ที่เรียกพระเจ้าว่า **บุรุษ** เพราะพระองค์บรรจุโลกทั้งหมดเต็มไปหมด

๘๖. **วิศวมฺภา : วิศฺว ฑุภฤญฺ ธารณโปษณโยะ ฯ โย วิศฺวํ พิภรฺติ, ธรติ, ปุษณายติ วา ส วิศวมฺภโร ชคทีศฺวระ ฯ**

คำว่า **วิศวมฺภา** มาจากรากศัพท์ **ภริ** แปลว่า ทรงไว้และเลี้ยงดู มีคำ**วิศว**อยู่ข้างหน้า แปลว่าโลก ที่เรียกพระเจ้าว่า **วิศวมัภา** เพราะพระองค์ทรงไว้และสนับสนุนโลก

๘๗. กล ; กล สงฺขฺยาเน ฯ กลยติ สงฺขฺยาติ สฺรวานฺ ปทารฺถานฺ ส กาละ ฯ

คำว่า กาล มาจาก กล แปลว่า นับ และมี สระ อะ ข้างท้าย ที่เรียกพระเจ้าว่า กาละ เพราะพระองค์ทรงนับ วิญญาณทุกดวง และวัตถุของโลกทั้งหมด

๘๘. เศษะ ; ศิษลฺวิเศษเณ ฯ ยะ ศิษยเต ส เศษะ ฯ

ที่เรียกพระเจ้าว่า **เศษะ** (โอเมกะ) เพราะพระองค์ทรงอยู่ หลังจากสร้างโลก และทำลายโลกแล้ว **ศิษ** แปลว่า เจาะจง, คงอยู่

๘๙. อาปฺต : อาปฺวฤ วฺยาปฺเตา ฯ ยะ สฺรฺวานฺ ธรฺมาตฺมาน อาปฺโนติ วา สรฺไวรฺธรฺมาตฺมภิราปฺยเต ฉลาทิรหิตะ ส อาปฺตะ ฯ

คำว่า **อาปฺต**ะ มาจากรากศัพท์ **อป** แปลว่า แผ่ทั่วไป และ มี 'ตะ' ตามมาข้างหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า **อาปฺต**ะ เพราะพระองค์ทรงเป็นผู้สอนอย่างแท้จริง ทรงมีความรู้ทั้งปวง บุคคลของศาสนาทุกศาสนาได้ความรู้จากพระองค์ และทรงเข้าถึงบุคคลของศาสนาทุกศาสนา พระองค์ทรงปราศจาก ความหลอกลวง และความชั่วอื่น ๆ ทั้งหมด

๙๐. ศังกระ : ศังปูรฺวก ทุกฤญ กรเณ ฯ ยะ ศ กลฺยาณ มุขฺ กโรติ ส ศังกระ ฯ

คำว่า **ศังกระ** มาจากรากศัพท์ **กริ** แปลว่า กระทำ มี**ศ**อยู่ข้างหน้า และมี สระ **อะ** ตามหลัง ที่เรียกพระเจ้าว่า **ศังกร** เพราะพระองค์ทำความดี และทรงประทานความเพลิดเพลินและความสุขแก่ทุกรูปทุกนาม

๙๑. มหาเทว : มหตฺ เทว ฯ โย มหตำ เทวะ ส มหาเทวะ ฯ

คำว่า **มหาเทวะ** มีรูปมาจาก**เทว** กับมี **มหัตฺ** นำหน้า ที่พระเจ้าเป็นมหาเทว เพราะพระองค์เป็นเทพผู้ยิ่งใหญ่กว่าเทพทั้งหลาย คือเป็นผู้คงแก่เรียนที่สุดของผู้คงแก่เรียนที่สุดของผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย ให้แสงสว่างแก่ดวงอาทิตย์ และวัตถุที่มีแสงสว่างอื่น ๆ

๙๒. **ปริยะ** : **ปฺรีณฺ ตรฺปเณ กานฺเตา จ ฯ ยะ ปฤณาติ ปฺรียเต วา ส ปริยะ ฯ**

คำว่า ปริยะ มาจากรากศัพท์ ปฺริ แปลว่า ทำให้เพลิดเพลิน ทำให้สวยงาม ที่คำว่า ปริยะเป็นชื่อของพระองค์ เพราะพระองค์ทำให้นักบุญทั้งหลายเพลิดเพลิน ทำให้ผู้หวังโมกษะ เพลิดเพลิน และทำให้คนดีเพลิดเพลิน พระองค์เป็นสิ่งที่ปรารถนาของทุกคน

๙๓. **สวยัมภู** : **สฺวยํ, ภู สตฺตายาม ฯ ยะ สฺวยํ ภวติ สฺวยมฺภูรีศฺวระ ฯ**

คำว่า สวยัมภู มาจากรากศัพท์ ภู แปลว่าเป็น มีคำ สวยํ นำหน้า แปลว่าตัวเอง สยัมภู เป็นชื่อของพระเจ้า เพราะ พระองค์ทรงเป็นโดยตัวของพระองค์เอง พระองค์มิได้เกิดจากอีกสิ่งหนึ่ง

๙๔. **กวิ** : **กุศนฺเท ฯ ยะ เกาติ ศพฺทยติ สรฺวา วิทฺยาะ ส กวิรีศฺวระ ฯ**

คำว่า กวิ มาจากศัพท์ กุ ประกาศก้อง หรือสั่งสอน กวิเป็นชื่อของพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงสอน ความรู้ทุกสาขาวิชา โดยแนวทางพระเวท และทรงรู้วิชานั้นทั้งหมด

๙๕. **ศิว** : **ศิวุ กลฺยาเณ ฯ พหุลเมตนฺนิทรฺศนมฺ ฯ**

คำว่า ศิวะ มาจากศัพท์ ศิว คือ เป็นผู้มีสุข ศิวะแปลว่า วางไว้ ตั้งไว้ ด้วยเหมือนกัน มี ว ตามหลัง คือ สากลโลก ถูกวางไว้ภายในพระเจ้า ศิวะเป็นชื่อของพระเจ้า พระองค์ผู้ทรงเป็นองค์ของความสุข และทรงให้ความสุขแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง

ดังนั้น พระนามของพระองค์จึงได้ กล่าวไว้เป็นร้อย ๆ แต่นอกจากนี้แล้ว พระนามของพระองค์ ยังมีจำนวนนับไม่ถ้วน พระนามของพระองค์ที่อ้างถึง มีจำนวนหาที่สุดมิได้ บรรดาชื่อเหล่านั้น แต่ละชื่อหรือนาม แสดงถึงคุณสมบัติ การกระทำ หรือลักษณะแห่งธรรมชาติของพระองค์ ฉะนั้นพระนามของพระองค์ ดังข้าพเจ้าอ้างถึงข้างต้น เป็นเพียงหยด ๆ หนึ่งของน้ำในมหาสมุทร เพราะพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ ได้ให้คุณสมบัติ การกระทำ และรูปแบบธรรมชาติของพระองค์ไว้นับไม่ถ้วน การศึกษา หรือการสอนพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ ของเขาเหล่านั้น ทำให้จิตสว่างไสว เขาเหล่านั้นเท่านั้น สามารถได้ความรู้อันแท้จริงถูกต้องของสิ่งอื่น ๆ ผู้ซึ่งศึกษาพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ

การเริ่มต้นสวด

คำถาม = ทำไมท่านไม่เขียนมังคลาจารย์ เช่นคำเริ่มต้นที่เป็นมงคล คือข้อความเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุดของหนังสือ เหมือนนักเขียนคนอื่น ๆ หรือ

คำตอบ = มันไม่เหมาะสำหรับเรา เพราะผู้เขียน สิ่งที่เป็นมงคลในเบื้องต้น ท่ามกลาง หรือที่สุด จะเขียนสิ่งที่ไม่เป็นมงคลไว้ระหว่าง เบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด ดังนั้น สุภาษิตของปรัชญาสางขยะดังนี้

มังคลาจรณัง ศิษฏาจาราตฺ ผลทรฺศนาจฺฉรุติตศฺเจติ ฯ

มีความมุ่งหมายถึงว่า มังคลาจารย์ (ความประพฤติถูกต้อง) เป็นการปฏิบัติเที่ยงธรรม ถูกต้องติดต่อกันไปไม่ขาดสาย โดยปราศจากความลำเอียง ในความจริง และความเชื่อถือบัญญัติของพระเจ้า ตลอดเวลา ทุกหนทุกแห่ง ทั้งมวล การเขียนสิ่งที่ถูกและเป็นจริงจากเบื้องต้นจนที่สุดของหนังสือ เรียกได้ว่าเป็นความประพฤติที่ถูกต้อง แต่มันไม่ดีที่เขียนสิ่งที่ดีในบางแห่ง และสิ่งชั่วไว้ในที่อื่น ๆ ดังนั้นการเขียนของนักบุญ และนักคิดผู้ยิ่งใหญ่เป็นอย่างนี้

ยานฺยนวทฺยานิ กรฺมาณิ ตานิ เสวิตวฺยานิ โน อิตราณิ ฯ

คำอ้างจากไตเตริย อุปนิษัท, ปรปธัค ๗, อนุวรรค ๑๑. หมายความว่า โอ เด็กที่รักเอ๋ย เจ้าควรทำสิ่งที่ไม่ผิด ปราศจากการติเตียน หรือทำสิ่งที่ถูกต้อง แต่ไม่ควรทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ฉะนั้นการแสดงออกเช่นนั้นจากการค้นพบในหนังสือสมัยใหม่ ผู้ฉลาดควรพิจารณาว่าเป็นความผิดพลาดจากการที่เป็นการขัดแย้งต่อคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น เพราะหาไม่พบในคัมภีร์พระเวท และการเขียนของพระฤาษีที่เขียนไว้ในเบื้องต้นเช่นนั้น แต่หนังสือที่พระฤาษีเขียนไว้บรรจุ คำโอม และอถ—โอ พระเจ้า และ "ของ" ดู

อถ ศพฺทานุศาสนมฺ ฯ อเถตฺยยมฺ ศพฺโท' ธิการารฺถะ ปรฺยุปฺยเต-มหาภาษย. อถาโต ธรฺมชิชฺญาสา, อเถตฺยนนฺตราร์เถ เวทาธฺยยนานนฺตรมฺ—มิมฺ อถาโต ธรฺมํ วฺยาขฺยาสฺยามะ, อเถติ ธรฺมมงฺคลานานนฺตรํ ธรฺมมลกฺษณํ วิเศเษณ วฺยาขฺยาสฺยามะ—ไว อถ โยคานุศาสนมฺ, อเถตฺยยมฺ ธิการารฺถะ

โยคะ อถ ตฺริวิธทุะขาตฺยนฺตนิวฤตฺติรตฺยนฺตปุรุษารฺถะ ฯ สำสาริกวิษยโภคา-นนฺตรำ ตฺริธทุะ ขาตฺยนฺตนิวฤตฺตฺยรฺถำ ปฺรยตฺนะ กรฺตฺตวฺยะสนฺ อถาโตพฺรหฺมชิชฺ-ญาสา—เวท. โอมิตฺเยตทกฺษรมุทฺคีถมุปาสีต—ชหฺ โอมิตฺเย ทกฺษรมิท ษ สรฺวำ ตรฺโยปาวฺยาขฺ ยานมฺ—แมน

เหล่านี้ คือ คำเริ่มต้นของคัมภีร์เหล่านี้ ในทำนองเดียวกัน พระฤาษีอื่น ๆ และงานของผู้เขียนก็เริ่มต้นด้วยคำ โอม และ อถ การเริ่มต้นของพระเวททั้งสี่ มีคำ อัคนี แต่ไม่พบในที่อื่น การแสดงไว้เหมือน:—

ศฺรี คเณศาย นมะ ฯ สีตารามาภฺยำ นมะ ฯ ราชากฤษฺณภฺยำ นมะ ฯ ศฺรีคุรุจรณารวินฺทาภยำ นมะ ฯ หนุมเต นมะ ฯ ทุรฺคาไย นมะ ฯ วฏุกาย นมะ ฯ ไภรวาย นมะ ฯ ศิวาย นมะ ฯ สรสฺวตฺไย นมะ ฯ นรายณาย นมะ ฯ

*ศรี คเณศาย นมะ ฯ

บุคคลเหล่านี้ ผู้ซึ่งอ่านคัมภีร์พระเวท โดยออกเสียงหรือเขียน หริ โอม ได้เรียนคำเหล่านี้มาจากความเชื่อที่ผิด ของหนังสือนิยายลึกลับ หรือสาวกของปุราณะ และคัมภีร์ศาสนพิธี คำว่าหริไม่มีในคัมภีร์อื่น ๆ ฉะนั้นคำโอม และ อถ ควรเขียนไว้ในอรรถกถาเกี่ยวกับเรื่องพระเจ้าซึ่งเขียนไว้ย่อมาก ในบทต่อไป เราจะยกเรื่องการศึกษาเบื้องต้น

สรุป

๑. โอม เป็นคำ ๆ เดียว เป็นพระนามศักดิ์สิทธิ์ ของพระเจ้า

๒. คำ อัคนี อินทรา และอื่น ๆ หมายถึงพระเจ้า ตามโอกาสของผู้สวดอ้อนวอน และจุดประสงค์ทางศาสนาอื่น ๆ แต่คำเหล่านี้ให้ความสำคัญแก่วัตถุทั่ว ๆ ไป ในวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และ งานธรรมดาทั่วไปของชีวิต ส่วนที่กำหนดความหมายของ

มั้น ตัวอย่าง สินธว หมายถึงม้าก็ได้ หมายถึงเกลือก็ได้ ในการเดินทาง สินธว หมายถึงม้า; ในการรับประทานอาหาร สินธว หมายถึงเกลือเท่านั้น

๓. ฉะนั้นตัวอย่าง ๑๐๐ ตัวอย่างที่ให้ไว้ซึ่งความหมายอันถูกต้องของคำ ซึ่งให้ความสำคัญของพระเจ้าในเรื่องศาสนา ในกรณีอื่น ๆ โอกาสก็ได้ให้ความหมายที่ถูกต้อง

๔. หนังสือควรจะเริ่มต้นด้วยคำ โอม และ อถ เพราะเป็นของเก่าแก่ และไม่เกี่ยวกับการออกเสียงสวดอ้อนวอน เช่นการเคารพต่อเจ้าของ ผู้ต้อนรับหรือเจ้าถิ่น

บทที่ ๒

การศึกษาของเด็ก ๆ

มาตฺฤมานฺ บีตฺฤมานาจารฺยวานฺ ปุรุโสวิท ฯ

นี้คือข้อความที่อ้างมา จากคัมภีร์สัตพัธ พรหม เป็นความจริงที่ว่า บุคคลเป็นคนคงแก่เรียน และฉลาด ในเมื่อเขาได้รับการฝึกอบรมจากครูที่ดี ๓ ท่าน คือ ๑ มารดา ๒ บิดา ๓ ครู ครอบครัวดี นับเป็นโชคดีของเด็ก มารดาบิดาเป็นคนดีมีศีลธรรม และ เป็นนักการศึกษาคงแก่เรียน เด็กจะไม่ได้รับประโยชน์และความดีของการศึกษา จากบุคคลผู้อื่น มากไปกว่าจากมารดาของเขาเอง ไม่มีใครชอบทำความดี แก่เด็ก มากเท่ามารดาของเขา ดังนั้นคัมภีร์จึงกล่าวไว้ว่า

มาตฺฤมานฺ อรฺถาต ปฺรศสฺตา ธารฺมิกี มาตา วิทฺยเต ยสฺย ส มาตฺฤมานฺ ฯ

เด็กได้รับการอบรมอย่างดี จากมารดาผู้มีค่าควรสรรเสริญและศัทธา เด็กดี เพราะมารดาผู้เป็นครูคนแรก สร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กตั้งแต่เกิดจนกระทั่งจบการศึกษา

ประเภทอาหารที่ควรงดเว้น และควรรับประทานขณะตั้งครรภ์ก่อนการตั้งครรภ์

ระหว่างตั้งครรภ์ และหลังจากคลอดแล้ว มารดาและบิดาควรงดเว้นจากสิ่งเสพติด, เหล้า, อาหารเน่า และเปรี้ยวจัด เป็นผลร้ายต่อสมองควรใช้อาหารบำรุง เช่น เนยแข็งบริสุทธิ์ นมสด น้ำตาล ข้าว น้ำ และสิ่งที่มีประโยชน์ในทำนองเดียวกันนี้ อาหารและน้ำดื่มที่บริสุทธิ์ ซึ่งนำไปสู่สุขภาพที่ดี ความแข็งแรง ความมีอารมณ์เยือกเย็น สมองแจ่มใส ความกล้าหาญ ความประพฤติดีมีศีลธรรม และความดีมีนิสัยที่น่ารักน่านับถือ

รายการดังกล่าวข้างต้น จะทำให้รังไข่ และตัวเชื้อสมบูรณ์ปราศจากข้อบกพร่องทั้งปวง และจะทำให้ทารกที่จะเกิดขึ้น มีลักษณะทั้งร่างกายและจิตใจดีเลิศ

เวลาก่อนการตั้งครรภ์

เวลาของการอยู่ร่วมกันระหว่างสามีภรรยา จากวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๑๖ จากวันที่มีระดู ๔ วันแรกควรงดเว้นการอยู่ร่วม คืน ๑๑ ค่ำ และคืนที่ ๑๓ ของจันทรคติ ควรงดเว้นด้วย ที่เหลืออีก ๑๐ วัน เป็นวันที่ดีที่สุดที่จะอยู่ร่วมกันระหว่างสามีภรรยา หลังจากวันที่ ๑๖ จากที่ระดูหยุดแล้ว จะไม่มีการอยู่ร่วม และจะไม่มีการอยู่ร่วมจนกระทั่งเดือนต่อไป หรือปีหนึ่งผ่านไปหลังจากรู้ว่าเริ่มตั้งครรภ์ เมื่อสามีและภรรยามีร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ และไม่มีความเศร้าโศรกกดดันจิตใจ เขาควรจะอยู่ร่วมสังวาสเพื่อให้เด็กเกิดมา เขาควรจะมีอาหารดี เครื่องดื่มดี และมีเสื้อผ้าที่ดีสวมใส่ อย่างที่กล่าวในคัมภีร์ของท่านจารัก และท่านสุศรุต และมองกันและกันด้วยความสุขตามโอกาสดังกล่าวไว้ในคัมภีร์นู ซึ่งได้ร่างกฎเกณฑ์ไว้สำหรับความเหมาะสมและความสุขในการอยู่ร่วมกัน ผู้หญิงควรระมัดระวังหลังจากการเริ่มตั้งครรภ์ เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม และเสื้อผ้าที่สวมใส่ หลังจากทารกเกิดแล้ว ๑ ปี หล่อนจึงไปนอนกับสามีได้ และรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดี ความแข็งแรง ความงาม ความมีสุขภาพสมบูรณ์ ความกล้าหาญ ความยืดหยุ่น และส่งเสริมคุณภาพที่ดีอื่น ๆ

การคลอด

หลังจากทารกเกิดแล้ว เด็กควรจะได้อาบน้ำที่มีกลิ่นหอม และสายสะดือของเด็กนั้นควรตัดอย่างระมัดระวัง เตรียมขนมและเนยสะอาด จุดไฟเผาไว้หน้าแท่นบูชา ควรจะจัดแจงให้อาหารที่ดีที่เหมาะสมแก่มารดา ให้มารดาอาบน้ำที่บริสุทธิ์ ดังนั้นมารดา และทารกจะค่อย ๆ มีสุขภาพดีขึ้น มารดาหรือผู้เลี้ยงเด็กควรจะรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ที่จะทำให้น้ำนมแม่สมบูรณ์และบริสุทธิ์

การเลี้ยงดูเด็กทารก

มารดาควรให้ดื่มนมแม่ ๖ วัน หลังจากนั้นอาจให้นางพยาบาล หรือผู้เลี้ยงเลี้ยงดูเด็กได้ แต่มารดาบิดาควรให้อาหารที่ดีและเครื่องดื่มที่ดีแก่ผู้เลี้ยงผู้ที่ยากจนมากที่จะให้การเลี้ยงดูเด็ก ควรจะนำเอายาที่เป็นประโยชน์แก่ปัญญา ความกล้าหาญและสุขภาพที่ดี ละลายลงในน้ำ ต้มให้เดือด

กรองไว้สะอาด ผสมยากับน้ำเช่นอย่างน้ำนม แล้วให้เด็กดื่ม หลังจากการคลอดแล้ว มารดาและเด็กควรจะถูกส่งไปอยู่ในสถานที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ สถานที่อยู่ควรจะมีดอกไม้หอม ๆ และสวย ๆ ควรจะพาเดินไปในสถานที่อากาศบริสุทธิ์ แต่บุคคลอาจจะทำตามที่เขาชอบ เกี่ยวกับสิ่งดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในสถานที่นั้นอาจหาผู้เลี้ยงดู หรือหานมโคไม่ได้ เพราะผิวหนังของมารดาทำให้คุณสมบัติของเด็กกระทบกระเทือนด้วย หลังจากคลอดแล้วมารดามักจะอ่อนแอ ดังนั้นหล่อนไม่ควรให้เด็กดูดนม การตรวจสอบคุณภาพของนมมารดา ซึ่งควรมียาเข้าช่วยด้วย ซึ่งช่วยป้องกันมิให้เสื่อมคุณภาพ การปฏิบัติตนของมารดาจะทำให้สุขภาพของมารดาดีขึ้นภายใน ๑ เดือน ในระหว่าง ๑ เดือน สามีควรรักษาความบริสุทธิ์ทางเพศ อย่าทำตนให้เหลวไหล สามีและภรรยาปฏิบัติตนตามกฎเหล่านี้จะเป็นผู้ประเสริฐ และเด็กที่เกิดมาก็จะประเสริฐด้วย มีชีวิตที่ยืนนาน มีร่างกายแข็งแรง มีความกล้าหาญ และมีกำลังมหาศาล มารดาบิดาจะได้ลูก ๆ ที่มีนิสัยงาม และครอบครัวของเด็กก็จะมีความเจริญก้าวหน้าเหมือนเงาตามตัว มารดาควรรักษาสิ่งที่ตนสงวนไว้ให้ดีที่สุด และผู้สามีควรรักษาพลังเรี่ยวแรงไว้มิให้สูญเสียไป กฎเกณฑ์ดังกล่าวนี้จะทำให้คู่สามีภรรยา ได้เด็กที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

มารดาฝึกฝนลูก ๆ ของตนอย่างไร

มารดาควรจะสั่งสอนลูก ๆ ของตนให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ ดังนั้นพวกเด็ก ๆ โตขึ้นจะเป็นเด็กที่มีศีลธรรม เด็กจะใช้อวัยวะทุกส่วนที่ตนมีไปในทางที่เป็นประโยชน์ เมื่อเด็กเริ่มพูดได้ มารดาควรพยายามให้ลิ้นของเด็กพูดออกมาชัดถ้อยชัดคำ ถูกต้องตามอักขรวิธี ทุกอักษรที่เด็กเปล่งออกจากปากของอวัยวะที่ถูกต้อง และน้ำเสียงให้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น คำว่า ปาก จะต้องแม้มและเบ็ดกว้างออก บีดริมฝีปากทั้งสองข้างแล้วเบ็ดกว้างออก ลมก็ออกมาตามปากนั้น พยัญชนะใดยาวสั้น สระสั้นยาวจะต้องออกมาตามฐานและชัดเจน รวมความว่าเสียงใดที่นิ่มนวล เสียงใดที่แข็ง กลมกล่อม ย้ำหนัก–เบาอย่างไร ควรหยุดวรรคตอน ณ ที่ใด มารดาจะต้องฝึกหัดลูกตั้งแต่เยาว์วัย

เมื่อเด็กสามารถพูดและเข้าใจความบ้างเล็กน้อย ควรจะสอนเด็กให้พูดวาจาอ่อนหวานจะพูดกับผู้สูงศักดิ์ คนชั้นสูง ชั้นต่ำ บิดามารดา กษัตริย์ นักการศึกษาและอื่น ๆ ด้วยภาษา

อย่างไร และจะทำตนอย่างไรกับคนเหล่านั้น จะผูกมิตรกับเพื่อนให้เหมาะสมอย่างไร ความประพฤติของเด็ก จะต้องให้เหมาะสมทุกโอกาส เขาจะต้องได้รับเกียรติทุกแห่ง จะต้องฝึกเด็กให้รู้จักควบคุมตนเองได้ ให้เป็นผู้รักความรู้ ชอบคบเพื่อนที่ดี อย่าปล่อยให้เด็กทำอะไรตามใจชอบ ในการเล่นกีฬา การร้องไห้ ขบขัน หัวเราะ ทะเลาะ เศร้าโศรก ชอบ,อิจฉาริษยา และนิสัยเสีย ๆ อื่น ๆ เด็กไม่ควรโกรธแค้น และเสียใจในอวัยวะที่ได้มาแม้จะไม่สมประกอบ และสาเหตุจากโรคภัยไข้เจ็บ เราฝึกเด็กให้มีนิสัยตรงไปตรงมา กล้าหาญ อดทน มีไมตรีจิต และคุณธรรมอย่างเดียวกันนี้

การให้การศึกษาแก่เด็ก

เมื่อบุตรและธิดา อายุได้ ๕ ขวบ ควรจะสอนอักษรเทวนาครี และภาษาต่างประเทศด้วย ควรจะท่องจำ เทวมนตร์ เช่น โศลก สุภาษิต ร้อยแก้ว และร้อยกรอง พร้อมด้วยความหมาย คำสอนที่สุภาพอ่อนโยน คำแนะนำ ศีลธรรม และสอนให้รู้ว่า ควรประพฤติตนต่อเทวดา มารดาบิดา ครูอาจารย์ นักการศึกษา แขกผู้มาเยี่ยม พระเจ้าแผ่นดิน ข้าราชบริพาร ครอบครัว ญาติ น้องสาว คนใช้ และคนอื่น ๆ อย่างไร ดังนั้น พวกเขาจะไม่ถูกนำไปในทางที่ผิด และถูกผู้อื่นหลอกได้

การติดต่อกับผู้ตาย

เด็ก ๆ ควรจะได้รับการชี้แจงให้เข้าใจแจ่มแจ้งในในการกระทำที่เลวร้าย อันมีต่าง ๆ กันไปกับด้วยปรัชญาศาสนา และนำไปสู่การกระทำในแง่ชักชวนให้หลงเชื่อไปต่าง ๆ นานา ดังนั้นพวกเขาจะไม่เชื่อในภูตผีปีศาจ และไสยศาสตร์อื่น ๆ

คุโระ เปฺรตสฺย ศิษฺยสฺตุ ยีตฤเมธ์ สมาจรนฺ เปฺรตหาโระ สมฺ ตตฺร ทศราตฺเรณ ศุธฺยติ ฯ มนุ อฺ ๕ ๙ ๑ ๕ ๙ มนู วรรค ๖๕ ความหมาย เมื่อครูคนหนึ่งตาย ศพนั้นเรียกว่า "เปรต" ผี นักเรียนผู้ซึ่งเผาศพนั้น และช่วยนำศพนั้นไปส่งที่เผา ต้องทำให้บริสุทธิ์ใน ๑๐ วัน ร่วมกับคนอื่น ๆ ที่มาเอาศพนั้นไป เมื่อศพถูกเผาแล้ว เรียกว่า "ภูต" หมายถึงจากไปแล้ว ผู้ซึ่งเกิดมาและไม่อยู่ในโลกนี้อีกแล้ว จัดว่าเป็นอดีตไปแล้ว ภูตก็หมายถึงผู้ที่จากไปโดยไม่กลับมาอีกแล้ว ความเห็นของนักปราชญ์ทั้งหมด ตั้งแต่พวกพราหมณ์ จนถึง

นักศึกษาสมัยใหม่ก็เห็นเช่นนั้น แต่ผู้ที่สงสัย ยังเอาคนชั่วเป็นมิตร และมีเจตนาชั่ว ก็ต้องมีความกลัวและสงสัย และเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นตัวตนของยักษ์ของมาร ความชั่วร้าย สัตว์ร้าย ประหลาด และสิ่งหลอกลวงต่าง ๆ ตื่นขึ้นมาเห็นด้วยความคิดอันประหลาดของตนเอง เมื่อคน ๆ หนึ่งตาย วิญญาณของเขาจะอยู่ในร่างใหม่รับผลที่สุขและทุกข์จากกรรมดีและกรรมชั่วที่ตนทำไว้ในอาณาจักรของพระผู้เป็นเจ้า ใครผู้ใดจะละเมิดกฎของพระเจ้าได้หรือ คนโง่ที่ไม่ได้รับการศึกษา ไม่เคยได้ยินได้ฟัง หรือคิดถึงตำรายา หรือวิชาพิชัก จะให้สิ่งที่เป็นอันตราย ให้การเจ็บไข้ได้ป่วย และโรคทางร่างกายอื่น ๆ ความผิดปกติทางใจ โรคทางใจ ชื่อยักษ์มารผู้ชั่วร้าย ผีสาง และอื่น ๆ โดยปราศจากการได้ยาที่เหมาะกับโรคนั้น ๆ ได้ใบสั่งยา และวิธีการรักษาที่เหมาะสม อื่น ๆ พวกเขาเชื่อในความหลอกลวง ในการสะกดจิต เชื่อในคนงมงาย เชื่อในคนทำชั่ว เชื่อในเพื่อนที่เห็นแก่ตัว เชื่อคนกวาดถนน เชื่อคนทำรองเท้า คนชั้นต่ำ คนป่าเถื่อน และเชื่อในสิ่งเหลวไหลอื่นในสังคม เขาปฏิบัติไสยศาสตร์มากมายหลายประเภท เล่ห์เหลี่ยม หลอกลวง คิดเศษอาหาร แขวนเครื่องลางของขลัง ตะกรุด เปลือกหอยเล็ก และคาถาอาคม และชักชวนบุคคลอื่น ๆ ให้ใช้สิ่งอย่างเดียวกับตน เขาใช้เงินทองให้สูญไปด้วยสิ่งไร้ประโยชน์ ทำให้บุตรธิดาของเขามีจิตใจเสื่อม ส่งเสริมโรคภัยไข้เจ็บ และสร้างความทุกข์ เมื่อคนโง่เหล่านี้ผู้ซึ่งใจบอด (**อำข เก อนฺเธ เอาร คำฐี เก ปูเร** กลืนทองคำเข้าไปในท้อง เดินไปหาคนจิตใจชั่ว มีบาปและเห็นแก่ตัว และบอกแก่คนเหล่านั้นว่า : โอ มหาราช ไม่รู้อะไรเกิดขึ้นกับร่างกายเด็กชายคนนี้ เด็กหญิงคนนี้ สตรีและมนุษย์ผู้นี้ พวกเขาจะตอบว่า : พญามารตนหนึ่ง ผี ผีหลอกคน ผีไข้ทรพิษ หรือผีชั่วทำนองเดียวกันนี้ เข้าไปสิงในร่างของเขา และของเธอ เขาหรือหล่อน จะไม่เคยเป็นอิสระจากอิทธิพลนั้น จนกว่าท่านจะมีที่พึ่งที่อาศัยต่อการแก้ไขที่ถูกทาง หรือมิฉะนั้น กรณีเช่นนั้นอาจถูกพิศูจน์ว่าสิ้นเหลวทำไม่ได้ ถ้าท่านจะให้ก้อนน้ำตาลทรายหรือของขวัญมากเช่นนั้นแก่เรา เราอาจจะใช้สิ่งชั่วร้ายโดยพลังของขลัง ท่องพึมพำอยู่ในลำคอ และการทำไสยศาสตร์อื่น ๆ แล้วบุคคลเหล่านั้นหรือญาติของพวกเขา และเพื่อนๆ ผู้ใจบอดจะร้องออกมาว่า "โอ มหาราช เราทุกคนยินดีที่จะสละทรัพย์สมบัติของเขาทั้งหมด ท่านผู้เดียวเท่านั้นที่จะรักษาเขาได้ และคนหลอกลวงเหล่านั้นพบว่าตัวเขาเองอยู่ในฐานะเหนือกว่าที่จะทำอะไรได้ดังประสงค์ ดังนั้นพวกเขาจึงพูดว่า "เอาละ นำอาหารมาให้มาก นำของบวงสรวงแก่เทพเจ้ามาให้มากพอ และทำบุญแก้โชคร้าย เปลี่ยนดาวร้ายให้เป็นดาวดี แล้วพวกหลอกลวง

เหล่านี้ก็จะร้องเพลง และเต้นรำตามเสียงฉิ่ง กลองเล็ก กลองใหญ่ ฉาบ ต่อหน้าคนป่วย หรือคนที่ผีสิง คนหนึ่งของผู้หลอกลวงเริ่มเต้นรำ และก็ระโดดโลดเต้นเหมือนคนบ้า และอุทานว่า ฉันจะฆ่ามันเสีย คนโง่เหล่านั้นก็จะล้มลงที่เท้าของคนกวาดถนน หรือคนทำรองเท้า ของคนชั้นต่ำบางคน และประกาศว่าท่านจะได้สิ่งที่ท่านต้องการ เพียงแต่ปล่อยชีวิตของคนไข้คนนี้เถิด" คนหลอกลวงก็จะตอบว่า "ข้าเป็นหญุมาณ ให้ฉันได้ทานเนย น้ำมันเคี่ยวดีแล้ว ข้าวสีแดง อาหารวิญญาณ ๑ ก้อนกับ ๑ ส่วน และ เบรชแดง ๑ คู่" โอ ฉันคือพระแม่เจ้า หรืออินเดียนแบชชุด ท่านจงมอบเหล้า ๕ ขวด ไก่ ๒๐ ตัว แพะ ๕ ตัว เนื้อดี ๆ และผ้าดี ๆ" แล้วคนเหล่านั้นก็จะตอบว่า ท่านอาจจะเอาสิ่งที่ท่านชอบ จากนั้นพวกหลอกลวงทั้งหลายก็เริ่มเต้นรำ สนุกสนานโลดเต้นกัน แต่ถ้าคนฉลาดจะทุบตีเขาด้วยรองเท้า ๕ ครั้ง ตีด้วยไม้พลองตบและเตะเขาผู้ที่เป็นหญุมาณ ในไม่ช้าพระแม่เจ้าก็จะทำให้เขาพอใจ และจากเขาหรือหล่อนจากไปเด็ดขาดไม่มาอีกเลย มันเป็นการโกงเพื่อลวงเอาเงินทอง และของมีค่าอื่น ๆ ของชาวบ้าน

โหราศาสตร์

เมื่อชาวบ้านไปหาผู้ที่ตั้งตัวเป็นหมอดู ซึ่งมีดาวร้ายครองอยู่ และผู้ซึ่งเป็นดาวร้ายอวตารลงมา และถามเขาผู้นั้นว่า "โอ มหาราช อะไรที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งนี้หรือ" หมอดูก็จะตอบว่า "ผู้นี้อยู่ภายใต้อิทธิพลดาวอาทิตย์ และดาวนพเคราะห์ที่ร้ายอื่น ๆ ถ้าท่านอ่านพระเวทมนตร์ เริ่มด้วย คำว่าสันติ จัดการไหว้ดวงดาวนั้น และให้ทานแก่สมณชีพราหมณ์ แล้วเขาจะพ้นจากเคราะห์ มิฉะนั้นเขาอาจถูกดาวเคราะห์กดดันจนตายก็ได้

ฆราวาส—ท่านหมอดู โปรดบอกข้าว่า ถ้าดาวอาทิตย์ และดาวอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ไม่มีวิญญาณเช่นเดียวกับโลก ดาวเหล่านั้นก็ทำอะไรไม่ได้นอกจากให้ความร้อน แสงสว่าง เป็นต้น ดาวเหล่านั้นเป็นสิ่งมีชีวิตหรือ ดังนั้นมันจึงมีอิทธิพลทำให้เราเดือดร้อนได้ ในเมื่อดาวเหล่านั้นถูกทำให้โกรธ และให้ความสุขความสะบายแก่เรา เมื่อดาวเหล่านั้นพอใจ"

หมอดู—มันไม่ใช่ผลของดวงดาวหรือ ที่กษัตริย์และข้าราชบริพาร ได้รับความผาสุข และได้รับความเดือดร้อนลำบากในโลก

ฆราวาส—เปล่าเลย มันเป็นผลกรรมดี และชั่วเท่านั้น

หมอดู—มันเป็นวิชาหมอดูที่เหลวไหลกระนั้นหรือ

มราวาสะ เปล่าเลย อะไรที่เล่าไว้นั้นมันเป็นเรื่องของตัวเลขจำนวนเส้น ซึ่งเป็นความจริงทั้งหมด แต่อะไรที่บอกว่าเป็นอิทธิพลของดวงดาวนั้นผิดทั้งหมด

หมอดู=ดวงโหราศาสตร์ ก็ไร้ประโยชน์และชี

มารวาส=ใช่แล้ว ไม่ควรเรียกว่า โหราศาสตร์ แต่ควรเรียก "ดวงความเศร้ามากกว่า" เพราะเมื่อเด็กคนหนึ่งเกิด ทุกคนในบ้านก็ดีใจ แต่ความดีใจจะสุดหยุดลง เมื่อเขาได้ยินผลของดวงดาวที่เด็กเกิดหลังจากได้ตรวจดู ทางโหราศาสตร์แล้ว มารดาบิดาของเด็กจะขอร้องให้ดูดวงชะตาของเด็กว่าโอมหาราชช่วยตรวจดูดวงดาวของคนนี้เกิด ถ้าบิดาของเด็กร่ำรวย เขาจะลากเส้นสีแดง สีเหลือง และสีอื่นทำนองนั้นอย่างสวยงามเป็นพิเศษ ถ้าเด็กคนนั้นยากจน เขาจะดูดวงชะตาให้อย่างธรรมดา และไปที่บ้านของเด็ก อ่านดวงดาวนั้นให้พ่อแม่ของเด็กได้ฟัง มารดาบิดาก็ถามว่า ดวงดาวดีหรือท่าน หมอดูก็บอกว่า ฉันกำลังจะบอกคุณอยู่เดี๋ยวนี้ ดาวกำเหนิด และดาวจรนั้นดีมาก อิทธิพลดวงดาวจะทำให้เด็กมีเกียรติยศชื่อเสียง สมาคมหรือที่ประชุมไหนก็ตาม เมื่อเขาไปปรากฏแล้ว คนทั้งหลายจะยำเกรง เขาจะมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และเป็นที่เคารพนับถือในสังคม เมื่อได้ฟังคำบ้อยอเช่นนั้น มารดาบิดาและญาติของเด็กก็จะพูดขึ้นว่า "ท่านเป็นหมอดูวิเศษจริง ๆ" แต่เขาก็รู้ดีว่าการกล่าวคำบ้อยอเช่นนั้น เขาไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย ดังนั้นเขาจึงกล่าวว่ากลุ่มดวงดาวเหล่านี้ดีมาก แต่มีดาวร้ายปะปนอยู่ด้วย กล่าวคือ การติดต่อเข้าหากันของดวงดาวนั้น ๆ จะทำให้เด็กตายในบทที่ ๘ ของอายุขัย เมื่อได้ฟังคำทำนายเช่นนั้น มารดาบิดาก็อารมณ์เสีย เพราะการเกิดมาของเด็ก ทำให้เกิดความเศร้าโศกอย่างมาก และถามหมอดูว่า จะทำอย่างไรดี" หมอดูก็ตอบว่า ต้องบูชาเซ้นไหว้ดวงดาว มารดาบิดาก็ถามต่อไปว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร แล้วหมอดูก็ชี้แจงรายละเอียด คือเขาจะต้องทำบุญให้ทานมาก ๆ ทำพิธีสวดมนต์อ้อนวอนต่อดวงดาวที่ร้าย เลี้ยงพวกพราหมณ์ทุกวันเป็นประจำแผนการณ์อันนี้จะกลับดวงดาวร้าย ๙ ดวง ให้กลายเป็นดวงดาวที่ดีได้ คำสวดนี้อาจเป็นทางหนึ่รอดพ้นจากอันตรายได้ ดังนั้น ถ้าเด็กคนนั้นตายลง หมอดูก็จะพูดว่าไม่มีทางใดช่วยเหลือได้อีกแล้ว ไม่มีใครอยู่เหนืออำนาจพญายมได้ ฉันทำดีที่สุดแล้ว และท่านเองก็ทำอย่างนั้นเหมือนกัน แต่มันเป็นกรรมของเด็กเองหรือเป็นผลกรรมของเด็กเอง หรือเป็นผลกรรมที่เขาเคยทำมาแล้วในอดีต" ถ้าเด็กคนนั้นรอดพ้นจากอันตราย หมอดูก็จะคุยโม้ทันทีว่า

ดูชิ อำนาจของการท่องมนต์ขลังเพียงใด แม่เจ้าและพวกพราหมณ์ทั้งหลายช่วยกันป้องกันชีวิตให้รอดพ้นได้ในเรื่องนี้ ย่อมเป็นที่พอใจได้ว่า ถ้าการสวดมนต์อ้อนวอนล้มเหลว ไม่ได้ผลใด ๆ หมอดูก็ได้รับผลตอบแทนสองเท่าหรือสามเท่าตามระเบียบที่เขาควรจะได้ ถ้าเด็กคนนั้นปลอดภัย เขาจะได้รางวัลเพิ่มเป็นทวีคูณมากนั้นเพราะเมื่อหมอดูพูดว่า "ไม่มีใครมีอำนาจทำลายผลกรรมที่เด็กคนนั้นทำในชาติก่อน ภพก่อนได้ หรือไม่มีใครสามารถละเมิดกฎของพระพรหมณ์ได้ ดังนั้นพวกพราวาสก็จะพูดว่า "เด็กคนนี้พ้นจากความตาย เพราะกรรมดีของเขาเองที่ทำในชาติปางก่อน และโดยกฎเกณฑ์ที่พวกพรหมณ์วางไว้ แต่ไม่ใช่เพราะการสวดอ้อนวอนของพวกหมอดู ครูบาอาจารย์และคนอื่น ๆ ที่ชักชวนให้ประชาชนทำบุญและบริจาคทาน ซึ่งเขาต้องการจะเอาไว้เป็นส่วนตัว ของเขาเองควรจะถือว่าเป็นพวกหมอดู

ไข้ทรพิษและของขลังเครื่องลาง

เกี่ยวกับเจ้าแม่ไข้ทรพิษ มนต์ขลัง เครื่องลาง สัญลักษณ์อันลึกลับ และ เครื่องเสกเป่าอื่น ๆ พอที่จะพูดได้ว่า ถ้าเขาให้เครื่องลางหรือด้ายเสกหลังจากได้สวดมนต์พิมพำแล้ว เจ้าแม่และวิญญาณผู้ทรงอำนาจ จะทำให้ความชั่วทั้งหมดออกไปจากเขา ด้วยอิทธิพลของการเป่าเสกคาถาอาคม พวกหลอกลวงและพวกเล่นของขลัง เมื่อถูกถามว่า "ท่านสามารถจะทำให้คนพ้นจากความตายได้หรือไม่ ซึ่งเป็นกฎของพระพรหมและเป็นผลของกรรมของผู้นั้น เด็กตายเป็นจำนวนมากโดยไม่แยแสต่อการเป่าเสกของท่าน ตัวท่านเองก็สูญเสียบุตรสุดที่รักของท่าน ตัวท่านเองจะพ้นจากความตายหรือไม่" คำถามนี้ทำให้คนเหล่านั้นต้องนิ่งเงียบเหมือนถูกปิดปาก และพวกเขาจะถูกตักเตือนว่า "กลอุบายหลอกลวงของท่านไม่ได้ผลดอก ดังนั้นการหลอกลวงทุกประเภทควรเลิก ผู้สอนที่มีศีลธรรม เมตตาอารีไม่เห็นแก่ตัว และผู้ฉลาด ควรได้รับความช่วยเหลือ และได้รับบริการ เพราะท่านเหล่านั้นทำดีเพื่อโลก การให้การศึกษาเล่าเรียนแก่ประชาชนควรรีบทำเป็นการด่วน

อำนาจของเครื่องลางของขลัง

บุคคลผู้อ้างตนเป็นผู้วิเศษ สามารถเปลี่ยนสิ่งเลวร้ายให้ดีได้นั้น เช่น สาปแช่งคนให้ตาย ให้เป็นบ้า ทำคนให้เป็นทาส และทำสิ่งวิเศษประหลาดอื่น ๆ ควรจะต้องเข้าจัดการป้องกันการ

ถูกหลอก เพราะคนโง่มากมายยอมปฏิบัติตามการหลอกลวงของพวกเหล่าร้ายเหล่านั้น พวกเด็ก ๆ ควรจะสอนให้รู้จักกับความชั่วร้ายของวิธีการหลอกลวงนี้เสียตั้งแต่แรก ดังนั้นพวกเขาไม่ได้ตกเข้าไปอยู่ในหลุมพลางของพวกหลอกลวงได้

การถนอมกำลัง

คนเราควรจะได้รับรู้ว่า การรู้จักรักษากำลังของตนนั้น ก่อให้เกิดความสุขและการสูญเสียกำลังทำให้ร่างกายอ่อนแอสูญเสียพลัง และผลที่ได้รับก็คือความทุกข์ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ตัวอย่าง เมื่อมองดูบุคคลที่มีความร่าเริงหน้าตาสดชื่นแจ่มใสเพราะเขาส่งเสริมสุขพลานามัยดี สมองก็ดี อารมณ์ก็แน่นอนไม่อ่อนไหว ซึ่งเป็นผลของการรักษาน้ำอสุจิในร่างกายไว้ไม่ให้สูญเสีย ทางที่ดีที่รักษาน้ำอสุจิไว้ก็คือ นักศึกษาควรหลีกเลี่ยงจากการอ่านหนังสือเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ หรือเรื่องก่อให้เกิดกามารมณ์หลีกจากความเป็นเพื่อนกับผู้ที่มีกามารมณ์จัด คิดถึงเรื่องฟุ้งเฟ้อ ไม่มองดูผู้หญิง ไม่พูดกันในที่ลับสองต่อสอง ไม่พูดในทางชู้สาวไม่กอดรัด และเลิกจากสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ นักศึกษาควรอุทิศตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงอันประเสริฐทางศีลธรรม และแสวงหาความรู้จริง และสมบูรณ์แบบ ผู้ที่ทำให้ความเป็นผู้ชายสูญเสีย ย่อมเป็นคนอ่อนแอ ล่อแหลมต่ออันตรายทางร่างกายและจิตใจ และคิดในทางชั่ว ผู้ที่ติดโรคผู้หญิงจะค่อย ๆ ผอมลง ซูบซีด หัวทื่อ ไม่มีกำลังใจ ไม่มีความกล้า ไม่มีความอดทน หมดสมรรถภาพ และหมดคุณสมบัติของผู้ชาย ในที่สุดจะป่วยออด ๆ แอด ๆ

คำแนะนำมารดาบิดา

"โอ เด็กเอ๋ย ถ้าเธอเสียโอกาสอันดีในการฝึกฝนตนให้มีศีลธรรม และฝึกความรู้ให้สมบูรณ์ และพัฒนาร่างกายให้เจริญโดยปฏิบัติตามหลักพรหมจรรย์ ท่านจะไม่ได้เวลาอันมีค่าเลิศในชีวิตอีกแล้ว นานเท่านาน เราผู้เป็นพี่คนโตของท่าน สามารถทำหน้าที่ผู้ครองเรือน และมีชีวิตอยู่ได้ด้วยความกรุณาของพระพรหม ดังนั้นท่านควรตั้งตนเป็นผู้แสวงหาความรู้ พัฒนาบุคคลิกภาพและเสริมความแข็งแกร่งทางร่างกายให้นานที่สุด" คำแนะนำดังกล่าวนี้ และคำแนะนำอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ มารดาบิดา ควรให้แก่เด็ก ๆ เพราะคำว่ามาตริมัน แปลความมารดาผู้ทรงเกียรติ คำว่าปีตริมัน แปลว่า บิดาผู้ทรงเกียรติ ซึ่งใช้ในคัมภีร์ที่กล่าวข้างต้น อนึ่ง มารดาควรให้การศึกษาแก่ลูก ตั้งแต่เกิดจนถึง ๕ ขวบ และบิดาควรให้การศึกษาแก่ลูกตั้งแต่ ๖

ขวบจนถึง ๘ ขวบ เมื่อถึงอายุ ๘ ขวบเขาจึงเป็นผู้เกิดใหม่ (พราหมณ์ กษัตริย์ และศูทร) โดยการคล้องด้ายศักดิ์สิทธิ์ธรรมโดยพราหมณ์ จากนั้นเด็กจะถูกส่งไปสำนักของอาจารย์ ซึ่ง ณ ที่นั้น อาจารย์ผู้ทรงคุณธรรม มีความรู้ดีทั้งชายและหญิง ให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก ส่วนพวกศูทร(ชั้นต่ำ) และเผ่ารับใช้อื่น ๆ ซึ่งไม่มีการทำพิธีคล้องด้ายศักดิ์สิทธิ์ จะส่งเด็กของพวกเขาไปยังสำนักครูเพื่อรับการศึกษา*

วินัย

เด็ก ๆ ของผู้ซึ่งไม่พะเน้าพะนอ ไม่โอ๋ แต่ตรงกันข้าม เขาเข้มงวดกับเด็ก ๆ ขณะที่ฝึกฝนอบรม เด็ก ๆ เหล่านั้นจะกลับเป็นนักปราชญ์ มีความประพฤติดี และมีวัฒนธรรมสูงทั้งด้านจิตใจและวัตถุ ข้อนี้กล่าวไว้ในไวยากรณ์สันสกฤต เรียกว่ามหาภาษา เล่มที่ ๘ ข้อ ๑ หน้า ๘ ข้อเกี่ยวกับวินัยว่า

สามฤเตาะ ปาณิภิรฺธนนฺติ คุรโว น วิโมเกษฺเตาะ
ลาลนาศฺรยิโณ โทษาสฺตาฑนาศฺรยิโณ คุณาะ ๘ อ ๘ ๘ ๑ ๘ ๘ ๘

บิดามารดาครูอาจารย์ผู้ซึ่งมีความเข้มงวดกวดขัน ในการให้การศึกษาแก่เด็กๆ และนักเรียนเหมือนกับยื่นน้ำอัมฤตให้แก่เด็ก และเด็กดื่มด้วยตัวเขาเอง แต่บุคคลผู้ซึ่งโอ๋เด็กๆ รักเด็กในทางที่ไม่ควร ปล่อยเด็ก ๆ ตามชอบใจ เขาเหล่านั้นได้มอบยาพิษให้เด็กดื่ม ยาพิษนั้นจะเข้าไปทำลายจิตใจและร่างกายเด็ก เพราะการโอ๋ปล่อยเด็กไปตามชอบใจนั้น จะก่อให้เกิดนิสัยชั่ว และการกวดขันเข้มงวดเด็ก จะสร้างนิสัยที่ดีขึ้นในเด็ก เด็ก ๆ และนักเรียนนั้นจะมีนิสัยที่ดีมีคุณธรรมเสมอ และมีความสุขหลังจากได้รับการกวดขันเข้มงวดจากบิดามารดา และครูอาจารย์แล้ว ส่วนเด็ก ๆ และนักเรียนที่บิดามารดา ครูอาจารย์ปล่อยให้เด็กทำตามชอบใจ เพราะความรักไม่กล้าบังคับลูก ๆ นั้นปลายจะพบจุดจบลงด้วยความทุกข์ทรมาน อย่างไรก็ตาม มารดาบิดา และครูอาจารย์นั้นไม่ควรลงโทษเด็ก ๆ ด้วยใจเป็นอคติ ด้วยความแค้น ความอิจฉาริษยา ท่านเหล่านั้นภายนอกต้องกวดขันให้มาก แต่ภายในจิตใจ เต็มไปด้วยความเมตตากรุณาต่อเด็กเหล่านั้น

---

* คำว่าสำนักอาจารย์และสำนักครูนั้นต่างกัน สำนักอาจารย์นั้นเป็นสถานที่ ๆ คนชั้นสูงศึกษา ส่วนสำนักครูเป็นสถานศึกษาสำหรับชนชั้นต่ำสำนักอาจารย์ให้ความรู้ทุกชนิดทุกประเภททั้งทางศาสนาและทางโลก ทางศาสนามีคัมภีร์พระเวทและความรู้อาชีพ สำนักครูสอนวิชาพื้นฐาน สำหรับการบริการรับใช้ ถ้าเด็กชนชั้นต่ำมีโชคดี มีความสามารถจะไต่ขึ้นไปเรียนชั้นสูงได้ มีตำราหลายเล่มโดยเฉพาะคัมภีร์มนูกล่าวไว้อย่างแจ่มชัดว่า คนชั้นต่ำสามารถจะขึ้นไปสู่ชั้นสูงได้ด้วยคุณภาพของความรู้

คำสอนทางศีลธรรม

การสอนศีลธรรม ก็เช่นเดียวกับสอนวิชาการอื่น ๆ คือ ครูควรจะสอนเด็กให้เห็นโทษและงดเว้นจากการประพฤติผิด ในการลักการขโมย การผิดลูกผิดเมีย การเกียจคร้านไม่ทำการงาน ประมาทเลินเล่อ ติดในสุรายาเมา พูดโกหกพกลม ฆ่าสัตว์ทรมานสัตว์ ใจโหดร้าย อิจฉาริษยา มักมากและความชั่วต่าง ๆ ในทำนองเดียวกันนี้และสอนให้เห็นคุณของความประพฤติดีปฏิบัติชอบ เพราะว่าคนเรานั้นเมื่อทำผิดลงไปแล้ว ครั้งหนึ่งเช่นทำการขโมย ผิดลูกผิดเมียเขา พูดมุสา หรือทำความชั่วอื่น ๆ ต่อหน้าคนอื่น เขาจะสูญเสียความเคารพนับถือต่อหน้าชาวกำนัลตลอดชีวิต ไม่มีใครได้รับความสูญเสียชื่อเสียงมากเท่ากับคนผู้ซึ่งขาดคำมั่นสัญญาหรือพูดโกหก ดังนั้น คำสัญญาที่ถูกต้องใด ๆ ก็ตามที่ทำลงไปกับคน ๆ หนึ่ง ควรจะรักษาสัญญานั้นไว้ให้สมบูรณ์ เขียนลงไปเป็นลายลักษณ์อักษร ตัวอย่างเช่น ชายคนหนึ่งพูดกับชายอีกคนหนึ่งว่า ข้าพเจ้าจะพบกับท่านในเวลานั้น ในสถานที่นั่น หรือว่าข้าพเจ้าจะให้สิ่งนั้น ๆ แก่ท่านในเวลานั้น ๆ เขาควรจะรักษาคำมั่นสัญญาของเขาไว้ มิฉะนั้นไม่มีใครเชื่อเขาต่อไป ฉะนั้นทุกคนควรพูดคำที่สัตย์จริง และรักษาคำมั่นสัญญาไว้ ทุกคนไม่ควรทำตนเป็นคนหยิ่งยโส ความหลอกลวง ความฉ้อโกง ความอกตัญญูและการพูดเสียดแทงจิตใจของบุคคลผู้ซึ่งปฏิบัติตนเช่นนั้น ไม่จำเป็นจะต้องพูดถึงความเจ็บปวดของคนอื่นซึ่งถูกเขาหลอกลวง ความหลอกลวง และการฉ้อโกง เป็นกรรมชั่วที่บุคคลคนหนึ่งใช้การแสดงออกนอก หน้าต่างจากที่มีใน จิตใจของเขา และล่อ ให้บุคคลอีกคนหนึ่งตกอยู่ในหลุมพลางโดยไม่คำนึงว่าคน ๆ นั้นจะมีความเสียหาย หรือได้รับทุกข์ทรมานสักปานใด แต่เขาจะเอาประโยชน์เหล่านั้นเพื่อตัวเขาเอง โดยไม่คำนึงถึงสิ่งใด อกตัญญู คือความชั่วที่ไม่ยอมรับคุณความดีที่คนอื่นทำให้แก่ตน

มารยาทดีและการเชื่อฟังพ่อแม่

ความโกรธ คำพูดหยาบคาย กระด้าง และนิสัยชั่วอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ ควรเลิกละเสียให้หมดสิ้นและควรนำเอาอารมณ์สงบระงับ และคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานมาใช้ในการสนทนาปราศรัย ควรหลีกเลี่ยงคำพูดเหลวไหล ควรพูดให้พอเหมาะพอควรไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป ควรให้ความเคารพนับถือแก่ผู้อาวุโสกว่า ทางด้านคุณวุฒิ และวัยวุฒิ เมื่อผู้หลักผู้ใหญ่เดินมาควรลุกขึ้น และเชิญให้นั่งในที่สมควร หลังจากแสดงความเคารพแล้ว ไม่ควรนั่งในที่สูงกว่าท่านผู้ใหญ่ เขาควรนั่งร่วมกับคนอื่น ๆ ที่มาประชุม และไม่ควรให้เด่นกว่าคนอื่น ๆ ซึ่ง

เขาจะหมั่นไส้เราได้และไม่ควรจะทะเลาะวิวาทกัน เขาควรเป็นคนร่าเริงยอมรับคุณธรรมและขจัดอธรรม เขาควรเสวนากับคนดี และหลีกห่างจากคนชั่ว ควรปฏิบัติรับใช้บิดามารดา ครูอาจารย์ด้วยชีวิตจิตใจ ด้วยวิธีการที่ดี ด้วยสิ่งดี ๆ และด้วยความรัก

ความสัตย์จริงและความถูกต้อง

ยานุยสมฺมาทิ สุจริตานิ ตานิ ตฺวโยปาสฺยานิ โน อิตราณิ ฯ

เป็นคำอ้างจาก ตาอิทเตริยา อุปนิษัต เล่ม ๒ หน้า ๗ ในนั้นความหมายมีว่า มารดาบิดา ครูอาจารย์สอนความจริงแก่ลูก ๆ และศิษย์ พวกเขาควรจะบอกแก่ลูก ๆ และศิษย์ให้รู้จักปรับปรุงตนเอง และปฏิบัติตามสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง และละเลิกการกระทำที่ชั่วและเลว ๆ เสียให้สิ้น สิ่งใดที่เขาเห็นว่าถูกต้องและเป็นความจริง เขาควรเผยแพร่ และพิมพ์ออกให้คนอื่นได้รู้ ไม่ควรเชื่อคนหลอกลวง และคนเลว ๆ เขาควรจะทำสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งมารดาบิดา ครูอาจารย์สั่งให้เขาทำ ครูควรสอนให้นักเรียนรู้ความหมายของประโยคต่าง ๆ ที่มารดาบิดาสอนลูก ๆ ให้ท่องจำจากคัมภีร์นิคันตุ, นิรุกตะ และจาก อัฏชธยายิ และคำสุภาษิตอื่น ๆ หรือจากพระเวท เด็ก ๆ เหล่านั้นควรบูชาพระเจ้าด้วยจิตใจ ตามที่ได้พรรณนาคุณพระเจ้าไว้ในบทแรกของหนังสือเล่มนี้

ต้องระมัดระวังการรักษาอนามัย

นักเรียนควรรับประทานอาหาร ควรดื่ม แต่งตัว และทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ในลักษณะอาการที่ส่งเสริมสุขภาพ ความรู้และความแข็งแกร่ง พูดอย่างง่าย ๆ ก็คือ เขาควรรับประทานอาหารให้น้อยกว่าที่ลิ้นเขาต้องการ และงดเว้นจากการใช้เนื้อสด เหล้า และสิ่งเสพติดอื่น ๆ ไม่ควรลงไปสู่น้ำลึกที่เขายังไม่รู้ว่ามีอะไร เพราะเขาจะได้รับความลำบากจากสัตว์น้ำ หรือสิ่งที่เขาไม่รู้ หรือถ้าเขาไม่รู้จักว่ายน้ำ เขาอาจจะจมน้ำตายอย่างที่คัมภีร์มนูกล่าว่า อย่าได้ลงไปในน้ำที่ตนยังไม่รู้ เพื่ออาบ...

นาวิชฺฌาเต ชลาศเย ฯ
หฤษฏิปูตำ นฺยเสตฺปาทำ วสฺตฺรปูตำ ชลำ ปิเพตฺ
สตฺยปูตำ วเททฺวาจำ มนะปูตำ สมาจเรตฺ ฯ มนู. ๔ อ. ๖ ๔ ๔ ๖ ๔

มนูเล่ม หน้า ๖ ข้อ ๔๖ กล่าวว่า ในการเดินนั้น เขาควรมองดูทางจะเดินต่อไปได้ หลังจากเห็นทางสูงต่ำดีแล้ว จะดื่มน้ำหลังจากที่ได้กรองเรียบร้อยแล้ว ควรจะพูดแต่สิ่งที่เป็นจริง ควรทำสิ่งที่ตนเห็นแล้วว่าดีและมีประโยชน์โดยรอบคอบแล้ว

หน้าที่ของมารดาบิดา

มาตา ศตฺรุ ปิตา โวรี เยน พาโล น ปาฐิตะ
น โศภเต สภามธฺเย หำสมธฺเย วโก ยถา ฯ

มีนักปราชญ์ท่านหนึ่งกล่าวไว้ ชนักยะนิติว่า บิดา และมารดาเหล่านั้น คือศัตรูตัวร้ายกาจของเด็ก ๆ ของเขาเอง ผู้ซึ่งไม่สอนความรู้ชนิดหนึ่งชนิดใดให้แก่เด็ก ๆ ของเขาเอง เด็กเหล่านั้นเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ จะถูกดูถูกดูแคลน หรือมองน่าเกลียดน่าชังในสมาคมของนักปราชญ์ เหมือนนกกาเหว่าในฝูงหงษ์ มันเป็นหน้าที่บังคับของมารดาบิดา เป็นคุณธรรมที่สูงส่ง และเป็นเหตุของเกียรติยศชื่อเสียงของมารดาบิดาที่จะปลูกฝังลูกหลานของเขาให้เป็นนักการศึกษา มีคุณธรรม มีวัฒนธรรม และเป็นนักปราชญ์ แลกเปลี่ยนกับน้ำพักน้ำแรง ความคิด และทรัพย์สมบัติที่พ่อแม่จะต้องเสียสละเพื่อบุตรธิดาของเขา ข้อแนะนำโดยย่อ เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรธิดา มีความสำคัญพอเพียงสำหรับนักปราชญ์ เพื่อความขยายความให้กว้างขวางต่อไป

สรุป

ผู้ที่เป็นคนดี เพราะมารดาบิดา และครูอาจารย์ล้วนเป็นคนดี และมีความรอบรู้ทั้งนั้น ในระหว่างตั้งครรภ์ มารดาควรรับประทานอาหารเจ ดื่มน้ำบริสุทธิ์ แต่จะไม่ทานอาหารสด และดื่มของมึนเมาเป็นเด็ดขาด สามีของหล่อนจะไม่เสียความบริสุทธิ์ใด ๆในระหว่างที่ภรรยาตั้งครรภ์ หลังจากการตั้งครรภ์ เขาจะไม่นอนร่วมกันเป็นเวลาหนึ่งปี วันดีสำหรับการร่วมนอน มี ๑๐ วัน หลังจากสิ้น ๔ วันแรก ของการที่ระดูหยุดแล้ว วันที่ ๑๑ และวันที่ ๑๓ ควรหยุดการนอนร่วม หลังจากคลอดเด็กแล้ว มารดาและเด็กควรอยู่ในสถานที่อากาศดี มีสิ่งแวดล้อมดี มารดาหรือแม่นมควรให้เด็กดื่มนมของตนแต่เขาควรรับประทานอาหารที่มีโปรตีนและวิตามินพร้อม มารดาบิดาควรสอนให้เด็กออกเสียงอักขระวิธีให้ถูกต้องเสียแต่เยาว์วัย และสอนความรู้เบื้องต้นให้เด็กรู้เสียแต่เนิน ๆ เช่นโคลงฉันท์ในคัมภีร์พระเวท และสุภาษิตอื่น ๆ พร้อมด้วยความหมาย พ่อแม่ครู

อาจารย์ควรตักเตือนเด็ก มิให้เชื่องมงายในไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลางของขลัง พรหมจารีย์ และวัฒนธรรมทางวัตถุควรบังคับให้ทำตาม การฝึกอบรมทางศีลธรรมนั้น ควรฝึกอบรมกันไปกับการฝึกอบรมทางสติปัญญา ความประพฤติดี และความมีมารยาท ควรอบรมติดต่อกันไป มิให้ขาดระยะ โดยย่อมันเป็นหน้าที่อันแรกของมารดาบิดา ที่จะให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ เท่าที่สามารถจะทำได้ให้ดีที่สุด

บทที่ ๓

การศึกษา ในสถานศึกษา
(การหาความรู้และการให้ความรู้)

ในบทที่หนึ่ง เราได้พูดถึงระบบการหาความรู้ และการให้ความรู้ หน้าที่อันสำคัญของบิดา อาจารย์และสังคญาติ ก็คือการตบแต่งลูกหลานของตนด้วยเครื่องประดับคือความรู้ที่ดีที่สุด ความรับผิดชอบในหน้าที่ การมีคุณสมบัติที่ดี มีศีลธรรม และมีนิสัยดีงาม วิญญาณของคนจะประดับด้วยเครื่องประดับที่ทำด้วย เงิน ทอง เพชรนิลจินดา หาได้ไม่ เพราะเครื่องประดับเช่นนั้นก่อให้เกิดความเห่อหลงใหลในทางกามารมณ์ และติดตามด้วยความกลัวพวกมิจฉาชีพและอาจเสียชีวิตเพราะเครื่องประดับเหล่านั้น เราจะเห็นบ่อย ๆ คนถูกฆ่าตายเพราะเครื่องประดับก็มีมาก

การเล่าเรียน กับการรักใคร่เพื่อนมนุษย์

วิทฺยาวิลาสมนโส ธฤตศีลศิกฺษาะ สตฺยวฺรตา รหิตมานมลาปหาราะ
สำสารทุะขทลเนน สุภูษิตา เย ธนฺยา นราวิทิตกรฺมปโรปการา

จิตใจของบุรุษและสตรีที่ใคร่ต่อการแสวงหาความรู้ มีอารมณ์เป็นมิตรไมตรีต่อเพื่อนมนุษย์ นิสัยสุภาพอ่อนโยน รักษาความสัตย์จริง และคุณธรรมอื่น ๆ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รักษาความบริสุทธิ์ของตนทั้งร่างกายและจิตใจ ชักชวนผู้อื่นให้เลิกละจากสิ่งชั่วสิ่งเลว ยกย่องส่งเสริมผู้รักษาคุณงามความดี ช่วยบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของเพื่อนมนุษย์ ด้วยการอบรมและฝึกฝนคนเหล่านั้นให้มีความรู้ และทำความดีแก่คนอื่น ๆ ด้วยการให้ความรู้ในการปฏิบัติตนตามคัมภีร์พระเวท

การรับเข้าศึกษาในโรงเรียน

เมื่อเด็กชายและหญิงอายุได้ ๘ ขวบ มารดาบิดาควรจะส่งเขาเหล่านั้นไปโรงเรียน ผู้ชายก็ไปโรงเรียนของผู้ชาย ผู้หญิงก็ไปโรงเรียนของผู้หญิง ครูผู้ชายและครูผู้หญิงที่มีนิสัยเลว ไม่ควรอนุญาตให้สอนเด็ก ๆ ผู้ที่ควรอนุญาตให้สอนได้ ก็คือครูที่มีนิสัยดี ผู้คงแก่เรียนจริง ๆ คล้องด้ายศักดิ์สิทธิ์ให้กับลูกผู้ชาย และให้การศึกษาอบรมในทางศาสนากับบิดาที่บ้าน การเกิดใหม่ทางศาสนาของเด็ก ๆ นั้น ควรจะกระทำด้วยครูอาจารย์ที่มีคุณสมบัติดีจริง ๆ

สถานที่ตั้งโรงเรียน

สถานที่การให้การศึกษานั้นควรจะเลือกหาสถานที่ให้เหมาะสม สถานที่เรียนของเด็กผู้ชายกับของเด็กผู้หญิง ควรให้อยู่ห่างกันประมาณ ๒ ไมล์ หรือประมาณ ๓ กิโลเมตร ถึง ๔ กิโลเมตร ครูและคนอื่น ๆ ที่ทำงานในโรงเรียนชาย ควรเป็นผู้ชายทั้งหมด และครู และคนอื่น ๆ ที่ทำงานในโรงเรียนหญิง ก็ควรเป็นผู้หญิงทั้งหมด เด็กชายแม้อายุ ๕ ขวบ ก็ไม่ควรอนุญาตให้เข้าไปในโรงเรียนหญิง ในทำนองเดียวกัน เด็กหญิงแม้อายุ ๕ ขวบ ก็ไม่ควรอนุญาตให้เข้าไปในโรงเรียนชาย โดยสรุปแล้วก็คือว่า ตราบใดที่ยังเป็นนักเรียน เขาต้องรักษาความเป็นพรหมจารีย์อยู่ตราบนั้น เขาจะต้องสำรวมระวังรักษาพรหมจรรย์ไม่พูดกันสองต่อสอง ไม่มองตากัน ไม่พึงนิทานรัก ๆ ใคร่ ๆ ไม่คิดที่จะหาความสุขความเพลิดเพลินในทางกามารมณ์ ซึ่งมี ๘ ประเภทที่นำไปสู่ความหายนะ

คอยสังเกตความประพฤติ และการปฏิบัติให้เสมอภาคกัน

ครูผู้สอนจะต้องควบคุมให้นักเรียนของตนห่างจากนิสัยที่เลวร้าย เพื่อเขาจะได้ศึกษาหาความรู้ที่ดีที่สุด มีศีลธรรม มีนิสัยดีงาม มีจิตใจและร่างกายสมบูรณ์ และสามารถที่จะส่งเสริมชีวิตของตนให้มีความสุขได้ โรงเรียนควรอยู่ห่างจากชุมนุมชนประมาณ ๔ กิโลเมตร หรือห่างกว่านั้น นักเรียนทุกคนไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นลูกเจ้าพ้าข้าแผ่นดินยากจนหรือร่ำรวยจะต้องปฏิบัติให้เสมอภาคกัน ในการจ่ายอาหาร จ่ายเครื่องดื่ม ที่พัก และที่นั่งในห้องเรียน ทุกคนจะต้องอุทิศกายจิตใจและเวลา เพื่อการศึกษาอย่างเดียว ไม่ว่านักเรียนหรือพ่อแม่ของเขาห้ามการเยี่ยมเยียน และติดต่อกันโดยเด็ดขาด ดังนั้นนักเรียนจะได้หลีกห่างจากโลกภายนอก และจะไม่มีเวลาวุ่นอยู่กับการศึกษาอย่างเดียว เมื่อนักเรียนออกไปเดินข้างนอกสถานศึกษา ครูควรจะติดตามไปด้วย เพื่อมิให้เขาเหล่านั้นประพฤติตนในทางเสียหาย และปล่อยตนไปตามนิสัยที่ตนชอบใจจะทำ

การศึกษาภาคบังคับ

กนฺยานำ สมฺปฺทานงฺ จ กุมาราณำ จ รกฺษณมฺ—มนู เล่ม ๗ หน้า ๑๕๒

รูปแบบการศึกษา ก็คือ ควรจะเป็นคำสั่งของรัฐบาล และเป็นประเพณีของรัฐ ว่าบุคคลไม่ควรให้ลูกหลานของตนอยู่ที่บ้าน เมื่อเขามีอายุครบ ๘ ขวบแล้ว เขาจะต้องส่งลูกหลานของเขาไปโรงเรียนมิฉะนั้นจะต้องถูกลงโทษ ก่อนอื่น การสรวมด้ายศักดิ์สิทธิ์ให้แก่เด็กนั้นควรจะกระทำที่บ้าน และหลังจากนั้นควรจะทำที่บ้านของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียน

ความหมายของ กยาตริ หรือ ครีดัล เวิซ

มารดาบิดา และครู ควรเป็นผู้ริเริ่มให้เด็ก ๆ และนักเรียน เข้าไปสู่ความเข้าใจของคำ กยาตริ ของพระเวท พร้อมกับความหมายดังต่อไปนี้.

โอมฺ ภูรฺภุวะ สฺวะ ฯ ตตฺสวิตุรฺวเรณฺยํ ภรฺโค เทวสฺย ธีมหิ ฯ เธโย โย นะ ปฺรโจทยาตฺ ฯ

ความหมายของคำว่าโอม ในเบื้องต้นดังข้างต้นนั้น ได้ให้ไว้ในบทแรกแล้วซึ่งควรจะไปดูอีกครั้ง ยชุรเวท เล่ม ๓๖ หน้า ๓

ภาษาสันสกฤต ในที่นี้จะให้ความหมายสั้น ๆ ของคำ ๓ คำ อันศักดิ์สิทธิ์ เรียกว่า วยหฤติส

ภูริติ ไว ปฺราณะ ฯ ยุะ ปฺราณยติ จรา' จรํ ชคตฺ ส ภูะ สฺวยมฺภูรีศฺวระ ฯ

ภูห เป็นชื่อของพระเจ้า หมายความว่า ชีวิตซึ่งสบับสนุน หรือเป็นความเป็นอยู่ของโลกทั้งมวล ซึ่งทรงอยู่ด้วยตัวของตัวเอง และเป็นที่รักมากกว่าชีวิตส่วนบัจเจกชน

ภุวรตยปานะ ฯ ยะ สรฺวํ ทุะขมาปานยติ โส ปานะ ฯ

ภุวหฺ เป็นชื่อของพระเจ้า เพราะคำนี้หมายถึงผู้เป็นอิสระเสรีจากความทุกข์ทั้งปวง และผู้ติดตามท่านทำให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์นั้นด้วย

สฺวริติวฺยานะ ฯ โย วิวิธํ ชคตฺ วฺยานยติ วฺยาปฺโนติ ส วฺยานะ ฯ

สวหฺ เป็นชื่อพระเจ้า เพราะคำนี้หมายถึงผู้ซึ่งแทรกซึมอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งในโลก และผู้ซึ่งทำให้สิ่งต่าง ๆ มีชีวิตอยู่ได้

คำทั้งสามคำนี้ ได้มาจากคัมภีร์ ตัตเตริยะ อรันนยัก

การสวดมนต์

สวิตุ—ย: สุโนตฺยุปาทยติ สรฺวํ ชคตฺ ส สวิตา ฯ ตสฺย เทวสฺย โย ทีวฺยติ ทีวฺยเต วา ส เทวะ ฯ วเรณฺยํ วรฺตฺตุมรฺหมฺ ฯ ภรฺคะ ศุทฺธสฺวรูปมฺ ฯ ตตฺ ธีมหิ ธเรมหิ, อสฺมากมฺ ธิย พุทฺธิ: ปฺรโจทยาตฺ เปฺรรยตฺ ฯ

ขอพวกเราจงใส่ใจไว้เสมอว่า พระผู้เลิศด้วยปัญญาทั้งปวง ผู้ควรเคารพนบนอบ ผู้ล้างบาป ผู้สร้างโลก ดำรงโลก ให้ความสุขแก่สรรพสัตว์ และสรรพสัตว์ปรารถนาพระองค์ ดังนั้นพระองค์ทรงเป็นบิดาของพวกเรา เป็นองค์วิญญาณนำทางสร้างให้เราเดิน ให้ดวงปัญญาและความสามารถ ปกป้องมิให้เราทำชั่วและนำในทางดีให้พวกเราเดิน

๔๑. เห ปรเมศวร! เห สจฺจิทานนฺทสฺวรูป! เห นิตฺยศุทฺธมุกฺตสฺวภาว! เห อช นิรฺญชน นิรฺวิการ! เห สรฺวานฺตรฺยามินฺ! เห สรฺวาธาร! ชคตฺปเต! สกลชคทุตฺปาทก! เห อนาเท วิศฺวมฺภร! สรฺววฺยาปินฺ! เห กรุณามฤตวาริเธ! สวิตุ: เทวสฺย ตฺว ยทฺ ภูรฺภุว: สฺวรฺวเรณฺยํ ภรฺโคสฺติ ตทฺวยํ ธีมหิ ทธีมหิ ธฺยาเยม วา ฯ กสฺไม, ปฺรโยชนาเยตฺยตฺราห ฯ เห ภควนฺ! ย สวิตา เทวะ ปรเมศฺวโร ภวานสฺมากํ ธิย: ปฺรโจทยาตฺ ส ฯ เอวาสฺมากํ ปฺรชฺย อุปาสนีย อิษฺฏเทโว ภวตุ นาโถ นฺยํ ภวตฺตุลฺยํ ภวโต'ธิกํ จ กญฺจิตฺ กทาจินฺมยามเห ฯ

โอ ชาวประชาเอ๋ย ขอพวกเราจงถวายความเคารพนบนอบด้วยเศียรเกล้า พระองค์ผู้ประทานประทีปอันสว่างไสวแก่วิญญาณ ผู้เป็นเจ้าแห่งผู้ยิ่งใหญ่ทั้งปวง ผู้เป็นอภิมหาอำนาจแห่งผู้มีอำนาจทั้งปวง ธรรมชาติแท้ของพระองค์ก็คือความจริง ความรู้ และความสุข พระองค์ผู้บริสุทธิ์ ผู้ทรงตื่น อิสระเสรี ผู้เป็นทะเลแห่งความเมตตา ผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม นำสัตว์ให้พ้นจากความเวียนว่ายตายเกิด ทรงเป็นอภิมหาบิดา ทรงเป็นอภิเหตุแห่งเหตุทั้งปวง ทรงเป็นเจ้าแห่งทรัพย์สมบัติทั้งปวง ผู้สร้าง ผู้ทรงไว้ซึ่งโลก เป็นผู้ควรได้รับความรักความนับถือของสัตว์โลก สัตว์โลกหยุดการแสวงหา หยุดความอยาก เมื่อเข้าถึงพระองค์แล้ว นั่นคือพระองค์ผู้ทรงสรรพคุณอันประเสริฐ ทรงสถิตอยู่ภายในจิตใจของคนเราทุกคน ผู้ให้สติปัญญาปกป้องมิให้เราทำชั่วทำผิด ชี้ทางที่ถูก นำให้เราปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง ขอให้เรามีพระองค์เป็น

ที่พึ่ง หันหน้าปฏิบัติตามทางพระองค์ อย่าได้หันหลังให้พระองค์เลย และจะไม่นับถือสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์ เพราะไม่มีสิ่งใดเสมอด้วยพระองค์ ไม่มีสิ่งใดสูงกว่าพระองค์ พระองค์ผู้เดียวเท่านั้น เป็นอัครมหาบิดา ผู้ปกครอง และผู้ให้ความเที่ยงธรรมและความสุขทั้งปวงแก่พวกเรา

วิธีบูชา

การที่จะให้คำสุภาษิตในคัมภีร์พระเวทเข้าไปประทับอยู่ในจิตใจของเด็กนั้น มารดาบิดาและครูอาจารย์ควรสอนวิธีการบูชาที่ถูกต้องให้แก่เด็ก โดยการสวดภาวนาและทำสมาธิ ซึ่งประกอบด้วยการอาบน้ำชำระ การดื่มน้ำเพียงเล็กน้อยเพื่อล้างลำคอ และทำให้เลือดลมเดินสะดวก และให้หายใจลงไปลึก ๆ และวิธีการในทำนองเดียวกันนี้

วัตถุประสงค์ของการอาบน้ำ ก็เพื่อทำให้ร่างกายสะอาด เพื่อให้สุขภาพของร่างกายสมบูรณ์ เพื่อพิสูจน์ในเรื่องนี้ เราขอยกสุภาษิตที่ ๑๐๔ จากบทที่ ๕ ของคัมภีร์มนู ดังนี้ :

อทฺภิร์คาตฺราณิ ศุธฺยนฺติ มนะ สตฺเยน ศุธฺยติ (ศุธฺยติ)
วิทฺยาตโปภยำ ภูตาตฺมา พุทฺธิรชฺญาเนน ศุธฺยติ ฯ

น้ำทำให้อวัยวะภายนอกสะอาด ความประพฤติดีทำให้เจตนาสะอาด ความรู้และการฝึกความอดทน การปฏิบัติคุณธรรมในท่ามกลางของความยุ่งยากทุกประเภท ทำให้จิตใจสะอาด ปัญญาหรือความรู้ไม่เลือกชั้นวรรณะ นับแต่สัตว์ชั้นต่ำสุดจนถึงเทพ ทำให้ความเข้าใจสว่างไสว มีความเชื่อมั่นไม่หวั่นไหว ดังนั้นการอาบน้ำก่อนรับประทานอาหารเย็นจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การหายใจลึก

การกราบไหว้ด้วยจิตใจ ต้องการความมีระเบียบของการหายใจ ซึ่งสนับสนุนโดยหลักการต่อไปนี้คือ

โยคำคานุษฐานาทศุทฺธิกฺสยำ ชฺญานทีปฺติราวิเวกขยาเต : ฯ โยค, ๑๑, ๒๘

คำพังเพยจากปรัชญาโยคะ เมื่อคนเราเริ่มถือการปฏิบัติลมหายใจ ความไม่บริสุทธิ์หรือความปรารถนาชั่วค่อย ๆ หมดไปตามกาลเวลาที่ยังถือปฏิบัติอยู่ และความรู้แจ้งก็ค่อย ๆ ส่องแสงสว่างออก ดังนั้นความรู้ทางวิญญาณ ก็ค่อย ๆ ทวีขึ้นจนกว่าความหลุดพ้นจากอาสวะกิเลสจะสิ้นสุดลง

ทหฺยนฺเต ธฺมายมานานำ ธาตูนำ หิ ยถา มลา:

ตเถนฺทฺริยาณำ ทหฺยเต โทษาะ ปฺราณสฺย นิคฺรหาตฺ ฯ มนุ. VI, ๗๑

คำโคลงสองบท จากกฎมนู คือ การควบคุมลมหายใจ จะทำลายหน้าที่ที่ไร้เหตุผล และอาสวะกิเลสอื่น ๆ และสร้างความถูกต้องขึ้น เช่นเดียวกับการชะล้างทองคำให้หมดมลทิน หรือการขจัดสนิมทองเหลืองโดยการเผาไฟซึ่งทำลายขี้สนิมฉะนั้น

กระบวนการควบคุมลมหายใจ

๓. ปฺรจฺฉรฺทนวิธารณาภฺยำ วา ปฺราณสฺย–โยค. ๑, ๓๔

มันเป็นคำพังเพยของโยคะ เหมือนการอาเจียน มันจะเอาอาหารที่อยู่ในท้องและน้ำเหลวออกมาหมด ดังนั้นลมหายใจออกจะนำสิ่งชั่วร้ายภายในออก และไม่ยอมให้สิ่งชั่วที่ออกไปแล้วนั้นกลับมาอีก การหายใจออก อวัยวะส่วนล่างหรือส่วนต่ำควรจะเกร็งขึ้นข้างบน หายใจออกจนกระทั่งความเกร็งนั้นสิ้นสุด ในทำนองนี้ลมหายใจออกออกไปจนกระทั่งมีความรู้สึกอึดอัดจึงหยุด เมื่อรู้สึกอึดอัดแล้วควรปล่อยลมเข้าทีละน้อย และให้ยาวนานเท่าที่จะทำได้ การทำเช่นนี้ควรทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกว่าจะมีกำลังดีขึ้น และตั้งใจจะทำเช่นนั้นต่อไป คำว่าโอม ควรท่องแล้วท่องอีกภายในใจในเวลาหายใจ การทำเช่นนี้จะทำให้มีความบริสุทธิ์ และวิญญาณเสงบและมีกำลังใจ

การปฏิบัติลมหายใจเข้าออกมี ๔ ขั้นตอน

อนึ่ง กระบวนการทำลมหายใจเข้าออกมี ๔ ขั้นดังนี้ คือ

๑. กลั้นลมหายใจออกไว้นานเท่าที่จะทำได้ คือไม่ให้ลมภายนอกเข้ามา

๒. กลั้นลมภายในไว้ไม่ให้ออกให้นานเท่านานเท่าที่จะกลั้นไว้ได้

๓. หยุดหายใจทันทีเท่าที่จะทำได้

๔. กลั้นลมหายใจภายในไว้ เมื่อมันจะออกไปโดยการหายใจเข้ามา ในทางตรงกันข้าม และกลั้นไม่ให้ลมภายนอกเข้ามา เมื่อมันจะเข้ามาโดยให้หายใจออกแล้วหยุด โดย

การหายใจในทางกลับกัน คือเมื่อมันจะเข้าหายใจออก และเมื่อมันจะออกก็หายใจเข้า การปฏิบัติการหายใจทั้งเข้าแล้วออกก็ถูกตรวจสอบดู การนอนการหายใจก็ถูกควบคุม เจตนาและอารมณ์ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของใจหรือวิญญาณ

๑. พาหฺยวิษย, อาภฺยนฺตร , สฺตมฺภวฤตฺติ, พาหฺยานฺตรากฺเษปี ฯ

ประโยชน์ของการกระทำลมหายใจ

ความกล้าหาญจะมีมากขึ้น ความเข้าใจจะกลับแจ่มใสขึ้นและแหลมคมขึ้น ซึ่งจะเข้าใจและแก้ไขความยุ่งยากได้ทันที เพิ่มพลังในร่างกายมากขึ้น ทำให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแกร่ง กล้าหาญ ควบคุมอารมณ์ได้ ดังนั้น บุคคลจะเรียนรู้ปรัชญาทุกระบบได้ในเวลาอันสั้น ผู้หญิงก็ควรปฏิบัติโยคะ หรือควบคุมจิตใจในทางเดียวกัน

การสอนมารยาทในสังคม

นักเรียนนักศึกษาควรสอนมารยาทในสังคม เช่น วิธีการรับประทานอาหาร การแต่งตัว การเดิน การนั่ง การลาจากกัน การสนทนา และการปฏิบัติตนต่อผู้ที่ต่ำกว่าและสูงกว่า

พรหมยัญญะหรือการทำสมาธิ

ครูอาจารย์ควรจะสอนเด็ก ๆ ของตนซึ่งสันธโยปสนะ การสวดมนต์ในตอนเช้า และตอนเย็นในโบสถ์ เรียกว่าการกราบไหว้พระองค์ผู้ประเสริฐ (อ้างถึงหน้าที่อันสำคัญ ๕ ประเภทของพวกอารยัน)

ตอนที่นั่งสวดมนต์ น้ำควรนำมาดื่มนิดหน่อย เรียกว่าอชมัน ซึ่งอาจจะใส่น้ำไว้ในฝ่ามือ และดื่มเข้าไปพอถึงลำคอ แต่น้ำนั้นไม่มากและไม่น้อย ใช้ปากดูดน้ำในฝ่ามือนั้น เป็นการขจัดลำคอแห้ง และทำให้ชุ่มคอเล็กน้อย

เมื่อรวมกับประสาทความรู้สึก เรียกว่ามารชัน ควรจะกระทำ น้ำควรหยอดเข้านัยน์ตาและส่วนอื่น ๆ ของอายตนะที่อยู่ข้างหน้าส่วนกลาง และดัดนิ้วมือเพื่อให้หายง่วง ถ้าไม่ง่วงและไม่มีน้ำอยู่ใกล้มือ ก็ไม่จำเป็นจะต้องทำ

ครู พ่อแม่ควรสอนปราณยัม คือการควบคุมลมหายใจเข้าออก ด้วยคำโคลงพระเวท วิถีจิต หรือทรรศนะการสร้างโดยส่วนรวมเรียกว่ามานัสประกริอามัน การปรากฏของจิตต่อพระเจ้า เรียกว่าอุปสถาน การสวดสรรเสริญพระคุณของพระเจ้า ผู้สวดก็ดี ผู้มีจิตจดจ่ออยู่ที่พระองค์ก็ดี เรียกว่า อุปสนะ แล้วจงให้นักเรียนเรียนอมมรศาน คือไม่ควรให้เด็กมีความปรารถนาในการทำชั่ว นักเรียนทุกคนควรร่วมกลุ่มกันสวดมนต์ในสถานที่ ๆ สงัด เพื่อจิตใจจะไม่วอกแวก

อปำ สมีเป นิยโต ไนตฺยกำ วิธิมาสฺถิตะ
สาวิตฺเรามปฺยธียีต คตฺวารณฺยำ สมาหิตะ ฯ

ดังนั้นคัมภีร์มนู เล่ม ๒ หน้า ๑๐๔ กล่าวว่า บุคคลควรไปสู่ป่า หรือสถานที่อันสงบทำตนของตนเอง ยืนอยู่ใกล้แม่น้ำหรือแอ่งน้ำ ประกอบพิธีกรรมธรรมดาและท่องคยานตรี หรือคำสอนพร้อมกับด้วยความหมายไว้ในจิต เขาควรแก้ไขความประพฤติด้วยตัวเขาเองตามหลักคำสอน แต่การปฏิบัติแบบนี้ควรเริ่มเสียแต่เนิ่น ๆ

เทวยัญญ หรือการบูชาไฟ

การรับใช้ประการที่สองคือการบูชาไฟ หมายถึงเผยาเสพติดให้โทษลงในไฟ การเสวนากับนักปราชญ์ และการรับใช้นักปราชญ์ การรวมกลุ่มกันบูชาไฟ ควรจะทำทั้งในตอนเช้าและตอนเย็นเท่านั้น เพราะมีเพียงสองเวลาเท่านั้นทั้งกลางวันและกลางคืนไม่มีเวลาอื่น ควรทำสมาธิอย่างน้อยวันละ ๑ ชั่วโมง ก่อนหน้าหรือหลังพวกโยคีที่ทำสมาธิระลึกถึงพระคุณของพระเจ้า

วิธีบูชาไฟ

เวลาบูชาไฟนั้น ควรทำในเวลาเช้าหลังพระอาทิตย์ขึ้นแล้วเล็กน้อย และก่อนที่ดวงอาทิตย์ตกดิน จุดมุ่งหมายนี้ก็คือ ๑. การเปลี่ยนแปลงเหมือนอย่างทำหม้อดินหรือหม้อทองเหลือง ซึ่งจะต้องแผ่กว้างออกไป ๑๒ นิ้ว หรือ ๑๖ นิ้ว ทั้งส่วนกว้างส่วนสูง และลึก แต่ก้นหม้ออาจจะวัดโดยรอบ ๓ นิ้วหรือ ๔ นิ้ว กล่าวคือปากหม้อควรจะกว้างกว่าก้นหม้อ ๔ เท่า ๒. ท่อนไม้จันทน์ ไม้มะม่วง ซึ่งเป็นไม้ชนิดที่ดีที่สุด ควรทำให้มีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่าตามสัดส่วนตามขนาดของแท่นบูชา และวางไว้หน้าแท่นบูชานั้น และไฟควรวางไว้ตรงกลาง และเชื้อเพลิง

ดังกล่าวแล้วข้างต้น ควรวางไว้รอบ ๆ นั้น ๓. พวยตักเชื้อเพลิง ๔. หม้อ ๕. จานสำหรับใส่เนยที่บริสุทธิ์ ๖. ช้อนที่ทำด้วยทองคำ ด้วยเงินหรือด้วยไม้ น้ำควรใส่ไว้ในหม้อและในพวยน้ำ และเนยที่สะอาดในพวย หรือในถ้วยที่ใช้สำหรับใส่นม และควรจะเผาให้ละลายในไฟ ภาชนะเหล่านี้พวยน้ำ และหม้อ สะดวกในการที่จะตักน้ำออกมาล้างมือ เนยที่สะอาดควรจะต้องตรวจทดสอบให้ดีและแล้วบูชาลงในไฟโดยสวดคำโคลงต่อไปนี้

๑) ๑. โอ๋ ภูรฺเน ปฺราณาย สฺวาหา ฯ ๒. ภุวรฺวายเว[1] ปานาย สฺวาหา ฯ
๓. สฺวราทิตฺยาย วฺยานาย สฺวาหา ฯ ๔. ภูรฺภุวะ สฺวรฺโนวายฺวาทิตฺยะ ปฺราณาปานวฺยาเนภฺยะ สฺวาหา ฯ

การบูชาพระเจ้าแต่ละครั้ง ควรจะท่องคาถาด้วย แต่ถ้ามีการบูชาด้วยสิ่งของมากขึ้น ควรจะท่องคาถาในคัมภีร์พระเวทและคาถาต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วตามส่วนที่เพิ่มขึ้นมาด้วยดังนี้

๒. วิศฺวานิ เทว สวิตรฺทุริตานิ ปราสุว ฯ ยทฺภทฺรำ ตนฺน อาสุว ฯ

โอม ภู ปราน และอื่น ๆ เป็นพระนามพระเจ้า ความหมายนั้นได้กล่าวมาแล้ว คำว่าสวาห (ความจริง หรือ เสละ) หมายถึงว่า อะไรในหัวใจ ควรจะพูดออกมาไม่ใช่อย่างอื่น เมื่อพระเจ้าทรงสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ความสะดวกสบายแก่สรรพสัตว์ คนก็ควรจะทำความดีต่อทุก ๆ คนตามอำนาจที่ดีที่สุดที่เขามี

ประโยชน์ของการบูชาไฟ

ถาม — อะไรคือความดีของการบูชาไฟ

ตอบ — ทุกคนรู้ดีว่า อากาศเสีย น้ำเน่า ก่อให้เกิดเชื้อโรค อันก่อให้เกิดความทุกข์แก่มนุษย์เอง แต่ในทางตรงกันข้าม อากาศบริสุทธิ์ น้ำบริสุทธิ์ นำความมีสุขภาพสมบูรณ์ และปราศจากโรคภัย และให้ความสะดวกสบายแก่มนุษย์

I (๑) บูชาต่อโอม พระเจ้าผู้เพียบพร้อมทุกอย่าง (๒) บูชาโอม พระผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่ (๓) บูชาโอม พระผู้นิรันดร สุขนิรันดร์ (๔) บูชาโอม พระผู้ให้ชีวิตความสุข ให้สรรพสิ่ง อำนาจ และนิรันดร

II โอ พระองค์ ผู้เป็นมิตร ทรงขจัดความชั่วทั้งมวล และให้สิ่งที่ดีแก่พวกเรา

ถาม — การเอาไม้จันทน์ลูบถูที่ร่างกายของคนบางคนจะไม่เป็นประโยชน์หรือ หรือการให้เนยบริสุทธิ์แก่บางคนเพื่อรับประทาน แทนที่จะโยนเข้าไปในกองไฟและ ดังนั้น เป็นการเสียประโยชน์โดยไร้ความหมายมิใช่หรือ เป็นการแสดงให้เห็นความรู้สึกในคนผู้ซึ่งทำการบูชาไฟมิใช่หรือ

ตอบ — ถ้าท่านรู้วิชาฟิสิค ท่านจะไม่พูดเช่นนั้นเลย เพราะไม่มีอะไรถูกทำลายหรือสูญหายไปในโลกนี้ จงสังเกตดูบุคคลยืนอยู่ในที่ห่างไกลจากที่ทำการบูชาไฟ กลิ่นหอมจากการบูชาจะไปสู่เขาเหล่านั้น ในทำนองเดียวกัน เขาจะรู้สึกมีกลิ่นเหม็นหากไม่ได้เผาไฟนี่ควรแสดงให้ท่านเห็นแล้วว่า สิ่งที่ลงไปในไฟนั้นจะได้รับการเผาให้บริสุทธิ์แล้วลอยไปตามลม ในสถานที่ห่างไกล ซึ่งจะแทนกลิ่นเหม็นได้

ถาม — ถ้าเป็นเช่นนั้น ทำไมท่านไม่ปลูกต้นไม้ที่ให้กลิ่นหอม เลี้ยงชมดไว้ บูชาดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม น้ำมันหอมหรือวัตถุที่ให้กลิ่นหอมไว้ในบ้านของท่าน เพื่อทำให้อากาศในห้องนอนหอมและให้ความเพลิดเพลินแก่ท่าน

ตอบ — กลิ่นหอมไม่มีอำนาจที่ขับไล่อากาศเสียออกจากบ้าน และนำเอาอากาศบริสุทธิ์ในภายนอกเข้ามาภายในบ้าน เพราะกลิ่นหอมไม่มีอำนาจที่จะแยกแยะอากาศเน่าเสียออกไปและนำอากาศบริสุทธิ์เข้ามาภายในห้อง อำนาจของไฟเท่านั้นที่จะทำให้สิ่งที่เสียกลับดีได้ และล้างสิ่งเหล่านั้นให้บริสุทธิ์ขับออกไปภายนอกบ้าน และนำเอาอากาศบริสุทธิ์เข้ามาภายในบ้าน

ถาม — จะมีประโยชน์อะไรหรือที่จะท่องคาถาในเวลาบูชาไฟ

ตอบ — คาถานั้นพรรณนาถึงคุณประโยชน์ของการบูชาไฟ และการท่องคาถานั้นเป็นที่ประทับใจและจำไว้ได้ และเพื่อประสงค์จะรักษาการเรียนพระเวทไว้มิให้สูญเสียไป

ถาม — ถ้าไม่บูชาไฟจะเป็นบาปหรือไม่

ตอบ — แน่นอน คนที่ทำบาปมากต่อมาก เป็นเหตุให้เกิดความเจ็บปวดและความทุกข์ร้อนแก่ผู้กระทำเอง โดยสร้างโรคภัยในตัวของตัวเอง โดยเกิดจากการทำอากาศให้เสียทำน้ำให้เน่า สิ่งเหล่านี้จะเข้าไปสู่ตัวเขาเอง กลิ่นเหม็นและอากาศไม่บริสุทธิ์จะเข้าไป

สู่ร่างกาย ดังนั้นในการแก้ไขบาปที่เขาทำลงไป กลิ่นหอม สิ่งของในทำนองเดียวกัน หรือยิ่งกว่านั้นที่ก่อให้เกิดความสบายกระจายลงไปในน้ำและอากาศ การบริจาคอาหารและเครื่องดื่ม ให้ความสุขและความสบายแก่ผู้ที่รับเท่านั้น เนยที่มีกลิ่นหอมและสะอาดให้แก่บุคคลคนหนึ่งรับประทานก็ทำความสุขและความสบายให้แก่เขาผู้เดียว แต่เนยที่มีกลิ่นหอมและสะอาดบุคคลบูชาลงในไฟจะเป็นความดีแก่คนหลายพันคน

ถ้าบุคคลไม่ได้รับประทานเนยที่บริสุทธิ์ หรืออาหารที่มีคุณแก่ร่างกาย ความแข็งแรงทางร่างกายและจิตใจจะไม่ดีขึ้น ดังนั้นอาหารที่มีประโยชน์กับร่างกายควรให้แก่บุคคลเพื่อรับประทานและดื่ม แต่การบูชาไฟนั้นตนควรจะทำเสมอ ดังนั้นพิธีการบูชาไฟจึงจำเป็น

ถาม — ควรจะทำการบูชากี่ครั้ง และปริมาณแต่ละครั้งมีจำนวนเท่าใด

ตอบ — แต่ละคนควรบูชา ๑๖ ครั้ง และเนยที่บริสุทธิ์และกลิ่นหอมอื่น ๆ ที่ปราศจากเชื้อโรค ในแต่ละครั้งควรชั่งน้ำหนักไม่เกิน ๖ มาสัส หรือครึ่งรูปี ถ้าบูชายิ่งกว่านี้ก็เป็นการดีมาก ดังนั้น เพชรนิลจินดาและความภูมใจของชาวอารยัน ผู้ยิ่งใหญ่ นักวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์ พระฤาษี เจ้าแผ่นดิน และจักรพรรดิในสมัยก่อน จึงทำการบูชาไฟกันมากมาย และนำแนะให้คนอื่น ๆ ทำอย่างเดียวกันนี้ นานเท่านานที่การบูชาและประเพณีการบูชาไฟยังนิยมกันอยู่ อินเดียอารยวตารก็จะพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ และจะมีแต่ความสุขความสบาย ถ้าประเพณีดังกล่าวได้ฟื้นฟูขึ้นมาทำกันอีก ความสุขความสบายอย่างเดียวกันก็จะเพิ่มมากขึ้น

นักเรียนจะต้องได้บริการ ๒ อย่างคือ ๑ พรหมยัญญ์การเล่าเรียนและการหาความรู้ใส่ตน การท่องพระคุณของพระเจ้า การสวดมนต์และการทำสมาธิ ๒ เทวยัญญ์ คือการบูชาไฟอัศวเมธและพิธีกรรมอื่น ๆ การรับใช้นักปราชญ์และการติดตามนักปราชญ์ ดังนั้นการสวดมนต์และการบูชาไฟ นักเรียนควรจะทำในวัยแห่งการศึกษาโดยการเสียสละเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้

พฺราหฺมณสฺตฺรยาณำ วรฺณานามุปนยนำ กรฺตฺตุมรฺหติ ฯ ราชนฺโย ทฺวยสฺย ฯ ไวศฺโย ไวศฺยสฺเยเวติ ฯ ศูทฺรมปิ กุลคุณสมฺปนฺนำ มนฺตฺรวรฺชมนุปนีตมธฺยาปเยทิตเยเก ฯ

คำอ้างข้างบนนี้มาจากบทที่สองของคัมภีร์สุศรุตซึ่งหมายความว่าพราหมณ์จะคล้องสายธุรัมอันศักดิ์สิทธิ์ให้แก่วรรณะ ๓ เหล่าคือ พราหมณ์ กษัตริย์และพ่อค้าและสอนพวกเขาได้ ส่วนกษัตริย์คล้องสายธุรัมและสอนให้แก่วรรณะกษัตริย์และพ่อค้า ส่วนพ่อค้าคล้องสายธุรัมและสอนแก่พวกพ่อค้าเหล่านั้น ถ้าพวกสูทรเป็นบุตรของครอบครัวที่ดีและมีนิสัยดีเขาก็ควรได้รับการสอนในคัมภีร์ทุกคัมภีร์และตำราพระเวทด้วย พวกสูทรอาจจะอ่านคัมภีร์ได้ แต่เขาไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับการคล้องสายธุรัมนี่คือความเห็นของอาจารย์หลายอาจารย์ผู้สอนวิชาเทววิทยา

พรหมจรรย์ = ชีวิตนักศึกษาที่ยังไม่แต่งงาน

หลังจากอายุได้ ๕ ขวบแล้ว เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงควรส่งไปเรียนในโรงเรียนตามเพศของตน เขาควรจะได้รับการสอนตามปกติและหัดให้มีระเบียบวินัย

ษฏฺตฺริศทาพฺทิกํ จรฺยฺยํ คุเรา ไตรเวทิกํ วฺรตมฺ ฯ ตทรฺธิกํ ปาทิกํ วา คุรหณานฺติกเมวา ฯ

การถือพรหมจาริย์เป็นหน้าที่ของนักเรียนตั้งแต่อายุ ๘ ขวบจนถึงอายุ ๓๖ ปี คือ ๑๒ ปี ควรใช้ไปในการศึกษาพระเวท ๓ คัมภีร์ พร้อมกับคำอธิบายพิเศษและบทวิจารณ์คัมภีร์ละ ๑๒ ปี รวมเป็น ๓๖ ปี ถ้าบวกอายุก่อนการศึกษาอีก ๘ ปี รวมเป็น ๔๔ ปี หรือจะตกลงใจใช้เวลาในการศึกษา ๑๘ ปี ซึ่งก่อนการศึกษาอีก ๘ ปี รวมเป็น ๒๖ ปี หรือว่าจะเรียนเพียง ๙ ปี หรือจนกว่าจะได้ความรู้ที่สมบูรณ์ (มนู เล่ม ๓, ตอน ๑)

ระดับการปฏิญาณของนักศึกษามี ๓ ระดับ คือ:—

คำอ้าง ๖ คำ ดังต่อไปนี้มาจากชยันโตกยอุปนิษัท ในคำปฏิญาณของพรหมจาริย์ของนักศึกษานั้นมี ๓ ขั้น

ปรุโษ วาว ยชฺญสฺตสฺย ยานิ จตุรฺวิ ศติวรฺษาณิ ตตฺปราตะสวนํ, จตุรฺวิ ศตฺยกฺษจา คายตฺรี คายตฺรํ ปราตะ สวนํ, ตทสฺย วสโวนฺวายตฺตาะ ปฺราณา วาว วสว เอเต หีท สรฺวํ วาสยนฺติ ฯ ๑ ฯ

๑. ขั้นต่ำที่สุด คือ เมื่อร่างกายของเราประกอบขึ้นมาจากอาหารและจากวัตถุธาตุต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับร่างกาย และมีวิญญาณแผ่อยู่ทั่วร่างกาย หน้าที่ของเขาก็คืออยู่กับคนดีมีศีลธรรมและปฏิบัติในสิ่งที่ดี บุคคลเมื่อรู้ดังนี้แล้วควรศึกษาพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ เรียนและประพฤติ

ศีลธรรมระหว่าง ๒๔ ปี ของการปฏิญาณรักษาพรหมจรรย์และควบคุมอินทรีย์ของตน เขาไม่ควรปล่อยใจไปในทางชั่วแม้จะแต่งงานแล้วก็ตาม แล้วร่างกายของเขาก็จะกระปรี้กระเปร่าในชีวิตและคุณสมบัติดี ๆ ก็จะอยู่กับเขา

ตญเจเทตสฺมินฺ วยสิ ฐิจิทฺปตเปตฺส พฺรูยาตฺปฺราณา วสว อิทำ เม ปฺราตะสวนำ มาธฺยำทิน สวนนมนุสนฺตนุเตติ มาหำ ปราณานำ วสูนา มธฺเย ยชฺโญวิโลปสีเยตฺยุทฺไธว ตต เอตฺยคโท ห ภวติ ฯ ๒ ฯ

ชีวิตระยะแรกควรจะอุทิศให้กับการศึกษาหาความรู้ ครูก็ควรแนะนำศิษย์ให้ปฏิบัติตนเพื่อผลอย่างเดียวกัน ศิษย์ควรจะเชื่อเสมอว่า ถ้าเขารักษาปฏิญาณรักษาพรหมจรรย์ไว้ได้อย่างสมบูรณ์ในชีวิตระยะแรก ร่างกายและจิตใจจะมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและชีวิตจะมีแต่คุณสมบัติดี ๆ ทั้งนั้น โอ มนุษย์เอ๋ย จงเพิ่มความสุขและความสบายในทางนี้เถิด จงบอกกับตัวท่านเองเถิดว่าฉันจะไม่ล่วงละเมิดปฏิญาณรักษาพรหมจรรย์นี้ และถ้าข้าพเจ้าแต่งงานหลังจากอายุ ๒๔ ปีแล้ว เป็นที่แจ้งประจักษ์ว่าข้าพเจ้าจะมีสุขภาพสมบูรณ์ชีวิตจะยืนนานไปถึงอายุ ๗๐ หรือ ๘๐ ปี

อถ ยานิ จตุศฺจตฺวาริศทฺวรฺษาณิ ตนฺมาธยนฺทิน สวนำ จตุศฺจตฺวาริศำทกฺษรา ตฺริษฺฏุป์ ไตฺรษฺฏภำ มาธฺยำทิน สวนำ ตทสฺย รุทฺรา อนฺวายตฺตาะ ปฺราณา วาว รุทฺธา เอเต หีทสรฺวโรทยนฺติ ฯ ๓ ฯ

๒. ขั้นกลางของการรักษาพรหมจรรย์ เมื่อคนเรารักษาปฏิญาณพรหมจรรย์ไว้ได้ขณะเป็นนักเรียนถึง ๔๔ ปี และฝึกฝนตนเองในการแสวงหาความรู้ สมอง อินทรีย์ ปัญญาและสัญญาณจะมีความสมบูรณ์และแข็งแรง เขาจะทำลายคนชั่วและป้องกันคนดี

ตำ เจเทตสฺมินฺวยสิ ฐิจิทฺปตเปตฺส พฺรูยาตฺปฺราณา รุทฺรา อิทำ เม มาธฺยำทิน สวนำ ตฤตียสวนมนุสนฺตนุเตติ มาหำ ปฺราณานา รุทฺราณำ มธฺเย ยชฺโญ วิโลปฺสีเยตฺยุทฺไธว ตต เจตฺยคโท ห ภวติ ฯ ๔ ฯ

เขาควรจะพูดกับครูของเขา ถ้าเขาใช้ชีวิตระยะแรกในการรักษาพรหมจรรย์ปฏิญญาณเป็นพรหมจารีย์ ควบคุมอินทรีย์ ชีวิตก็จะมีความสุขและจะทำให้ขั้นกลางของการรักษาพรหมจรรย์สมบูรณ์ ครูก็ควรจะพูดกับศิษย์ว่า โอ ศิษย์เอ๋ย พวกเธอจงทำอย่างที่ฉันได้ปฏิบัติมาแล้วและเป็น

นักเสียสละเพื่อความดีโดยการถือปฏิญาณพรหมจรรย์ ฉันมาจากครอบครัวเดียวกับของครู ทั้งหลายเหมือนครูในสมัยก่อนและพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บเป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ จงทำอย่างที่นักเรียนที่ดีเขาทำในชีวิตนี้เถิด"

อถ ยานฺยษฺฏาจตฺวาริษศฺทฺวรฺษาณิ ตตฺ ตฤตียสวนมษฺฏาจตฺวาริ ษศฺทกฺษราชคตี ชาคตำ ตฤตียสวนำ ตทสฺยาทิตฺยา อนฺวายตฺตาะ ปฺราณา วาวาทิตฺยา เอเต หีท สรฺวมาททเต ฯ ๕ ฯ

๓. การถือพรหมจรรย์ข้อที่สามเป็นขั้นที่ดีที่สุด การถือนี้จะสิ้นสุดจนกระทั่งอายุ ๔๘ ปี เขาจะเป็นนายของตัวเอง มีความรู้ในวิชาการทุกสาขาเขาจะรักษาคำปฏิญาณความเป็นพรหมจารีย์ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ตำ เจเทตสฺมิน วยสิ กีจิทฺปตเปตฺส พฺรูยาตฺ ปฺราณา อาทิตฺยา อิทำ เม ตฤตียสวนมายุรนุสำตนุเตติ มาทำ ปฺราณามาทิตฺยานำ มธฺเย ยชฺโญ วิโลปฺสีเยตฺยุทฺไธว ตต เอตฺยคโท ไหว ภวติ ฯ ๖ ฯ

ครู มารดาและบิดา ควรฝึกฝนอบรมเด็กของตนให้เป็นฤาษีเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และความมีนิสัยดี และสอนประโยชน์และความก้าวหน้าในระยะแรกของชีวิตให้แก่เด็ก ๆ ของเขา เด็ก ๆ เองควรจะยึดมั่นกับคำปฏิญาความเป็นพรหมจารีย์มิให้ด่างพร้อย และปฏิบัติตนในความเป็นพรหมจารีย์ขั้นที่สามให้สมบูรณ์ เมื่อการเป็นนักปราชญ์และมีชีวิตอยู่ถึง ๔๘ ปี เขาควรปฏิบัติตามคำสอนของอาจารย์ เพราะนักเรียนผู้ซึ่งรักษาคำปฏิญาและไม่ละเมิดความเป็นพรหมจารีย์ ย่อมจะเป็นผู้พ้นจากความเป็นโรคเสมอและมีความสุขอยู่กับคุณธรรม มีโภคสมบัติรับผลสำเร็จในชีวิตและหลุดพ้นจากกิเลส

ร่างกายมี ๔ ขั้น

จตสฺโร'วสฺถาะ ศรีรสฺย วฤทฺธิรฺเยาวนำ สำปูรฺณตา กีจิตฺปริหาณิศฺเจติ ฯ อาโษฒศาทฺวฤทฺธิะ ฯ อาปญฺจวีศเตรฺเยาวนมฺ ฯ อาจตฺวารีศตะ สำปูรฺณตา ฯ ตตะ กีจิตปริหาณิศฺเจติ ฯ

ปญฺจวีเศ ตโต วฺรเช ปมานฺ นารี ตุ โษทเศ
สมตฺวาคตวีรฺเยา เตา ชานียาตฺกุศโล ภิษกฺ ฯ

คำอ้างข้างบนนี้มาจากคัมภีร์สัศรุท ร่างกายนี้มี ๔ ขั้นคือ ขั้นที่หนึ่งเป็นขั้นเจริญเติบโตทางร่างกายจากอายุ ๑๖ ปี ถึงอายุ ๒๕ ปี ในระยะเวลาดังกล่าวเนื้อหนังมังสาจะเจริญเติบโตขึ้น ขั้นที่สองคือวัยหนุ่มจะเริ่มตั้งแต่อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป ขั้นที่สามเป็นขั้นของความเป็นคนที่สมบูรณ์จะสิ้นสุดลงเมื่ออายุ ๔๐ ปี เมื่อเนื้อหนังมังสาแก่เต็มที่แล้ว ขั้นที่สี่คือขั้นของความสมบูรณ์เต็มที่ เมื่อแขนขาและอวัยวะทุกอย่างในร่างกายเจริญเต็มที่ หลังจากเวลานี้แล้วการเพิ่มขึ้นของน้ำกามจะไหลออกในเวลาหลับ ความเกินปริมาณของเหงื่อและอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ มันไม่สามารถจะคงอยู่ในร่างกายอีกต่อไป ดังนั้นอายุ ๔๐ ปีจึงเป็นเวลาที่ดีที่สุดของการแต่งงาน แต่เวลาที่ดีที่สุดยิ่งกว่านั้นก็คืออายุ ๔๘ ปี

ถาม: การถือปฏิญญาเป็นพรหมจารีย์เป็นทำนองเดียวกันทั้งผู้ชายและผู้หญิงหรือ

ตอบ: เปล่าเลย ถ้าผู้ชายรักษาพรหมจารีย์เป็นเวลา ๒๕ ปี ผู้หญิงควรจะรักษามันไว้เป็นเวลา ๑๖ ปี ถ้าผู้ชายรักษาพรหมจารีย์ไว้ได้ถึงอายุ ๓๐ ปี ผู้หญิงควรจะรักษาพรหมจารีย์ไว้ได้ถึงอายุ ๑๘ ปี ถ้าผู้ชายรักษาไว้ได้ถึงอายุ ๔๐ ปี ผู้หญิงควรรักษาไว้ได้จนถึงอายุ ๒๐ ปี ถ้าผู้ชายรักษาไว้ได้ถึงอายุ ๔๔ ปี ผู้หญิงควรจะรักษาไว้ได้จนถึงอายุ ๒๒ ปี ถ้าผู้ชายรักษาไว้ได้จนถึงอายุ ๔๘ ปี ผู้หญิงควรรักษาไว้ได้จนถึงอายุ ๒๔ ปี กล่าวคือผู้ชายไม่ควรจะรักษาพรหมจารีย์เกิน ๔๘ ปี และผู้หญิงไม่ควรรักษาเกินอายุ ๒๔ ปี แต่กฎเกณฑ์อันนี้สำหรับผู้ที่จะแต่งงานครองเรือนเท่านั้น แต่ผู้ที่ไม่ประสงค์จะแต่งงานเลย เขาอาจจะต้องรักษาพรหมจารีย์จนกระทั่งตายตามเสรีภาพของเขาเอง อย่างไรก็ตามการรักษาพรหมจารีย์ตลอดชีวิตนี้จะกระทำได้ก็โดยผู้ชาย และผู้หญิงผู้คงแก่เรียนเท่านั้น ผู้ซึ่งเป็นนายในอินทรีย์ของเขาเอง และไม่มีข้อบกพร่องใด ๆ เข้ามาเป็นอุปสรรคขัดขวาง พวกเขาควรจะเป็นโยคีมากกว่าอย่างอื่น งานนี้เป็นงานลำบากมากที่จะตรวจสอบพลังอำนาจของตัณหา และควบคุมอายตนะให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของจิต

กฎเกณฑ์ของการสอน

๑. ฤตๆ จ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๒. สตฺยๆ จ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๓. ตปศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๔. ทมศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๕. ศมศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๖. อคฺนยศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๗. อคฺนิโหตฺรศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๘. อติถยศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๙. มานุษ จ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๑๐. ปฺรชา จ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๑๑. ปฺรชนศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

๑๒. ปฺรชาติศฺจ สฺวาธฺยายปฺรวจเน จ ฯ

คำข้างบนนี้มาจากคัมภีร์เตอิท ซึ่งวางกฎเกณฑ์สำหรับครูและศิษย์ไว้ดังนี้

๑. การเรียนการสอนต้องการที่จะรักษาไว้ซึ่งความประพฤติดีปฏิบัติชอบ

๒. ผู้เรียนและผู้สอนควรจะเรียนและสอนสิ่งที่เป็นจริงในความรู้

๓. ผู้เรียนผู้สอนควรเป็นพระหรือผู้ปฏิบัติดีประพฤติชอบในการศึกษา และการสอนคัมภีร์พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ

๔. ผู้เรียนผู้สอนปกป้องมิให้อายตนะหลงใหลในสิ่งชั่วในระหว่างการเรียนการสอน

๕. ผู้เรียนผู้สอนตรวจดูวาระจิตหรือแนวโน้มของจิตทุกวิถีทาง เพื่อป้องกันมิให้ข้อบกพร่องทุกประเภทเกิดขึ้นแก่จิตได้ในระหว่างการศึกษาและการสอน

๖. ความรู้เกี่ยวกับกฎของไฟบูชาและไฟฟ้า ควรจะควบคุมให้อยู่ในความสนใจของผู้เรียนและผู้สอนในการศึกษาและการสอน

๗. การทำการบูชาไฟควรจะปฏิบัติให้เป็นปกติในการเรียนและการสอน

๘. ผู้เรียนผู้สอนควรให้ความอบอุ่นและบริการรับใช้แขกผู้มาเยี่ยมหรือฤาษีชุดงค์ ในระหว่างสมัยการเรียนและการสอน

๙. ผู้เรียนและผู้สอนควรสนใจต่อความรู้ที่เหมาะสมเกี่ยวกับงานของมนุษยชาติ

๑๐. ผู้เรียนผู้สอนควรเรียนและสอนกฎของการป้องกันเด็ก ๆ หรืออนุชนและรัฐบาล

๑๑. พวกเขาควรบ้องกันและปรับปรุงพลังงานของพวกเขาให้ดีขึ้น จนกว่าการสอนจะสิ้นสุดลง

๑๒. พวกเขาควรเรียนรู้ว่าควรบ้องกันอย่างไรและควรเลี้ยงดูลูก ๆ และนักเรียนอย่างไรขณะที่ฝึกอบรม

ยมานฺ เสเวต สตฺตำ น นิยมานฺ เกวลานฺ พุธะ
ยมานฺปตตฺยกุรฺวาโณ นิยมานฺ เกวลานฺ ราชนฺ ฯ มนุ, IV, ๒๐๔

คนฉลาดควรเอาใจใส่ยม (หน้าที่ทางศีลธรรม) และไม่ควรเอาใจใส่นิยาม (คือพิธีกรรมทางศาสนา เท่านั้น ถ้าไม่ปฏิบัติหน้าที่ทางศีลธรรม (ยม) คนเราจะเสียความยุติธรรม แม้จะปฏิบัติพิธีกรรมก็ตามเถิด หน้าที่ทางศีลธรรม (ยม) มี ๕ ประเภท มีปรากฏอยู่ในคำสุภาษิตของปรัชญาโยคะ

ตตฺราหึสา สตฺยาสฺเตยพฺรหฺมจรฺยาปริคฺรหา ยมาะ ฯ โยค, II, ๓๐.

๑. ต้องมีความจริงทั้งในความคิด คำพูดและการกระทำ

๒. เลิกจากการขโมย ในความคิด คำพูดและการกระทำ

๓. ควบคุมกามารมณ์หรือความเพลิดเพลินทางเนื้อหนัง

๔. ไม่เหย่อหยิ่งจองหองหรือไม่ลืมตัว

๕. เสียสละไม่เห็นแก่ตัวและละเลิกจากเล่ห์อุบายต่าง ๆ

หน้าที่ศีลธรรม (ยมะ) ทั้ง ๕ นี้ เป็นการขัดเกลานิสัยให้สะอาดขึ้น ควรรักษาไว้ให้เป็นปกติอยู่เสมอ และอย่าได้ปฏิบัติทางพิธีกรรมอย่างเดียว (นิยม)

เศาจสนฺโตษตปะสฺวาธฺยาเยศฺวรปฺรณิธานานิ นิยมาะ ฯ โยค, II, ๓๒,

นิยมะมี ๕ ประเภทคือ ๑. ทำให้ร่างกายสะอาดและจิตใจบริสุทธิ์ด้วยการอาบน้ำ ๒. ความพอใจหรือสันโดษ (ไม่ใช่ความขี้เกียจ) แต่จะส่งเสริมพลังทุกอย่างให้สมบูรณ์โดยไม่หวังผลประโยชน์ และหวังสิ่งที่เสียกลับคืนมา ๓. การปฏิบัติกรรมดีแม้ร่างกายจะเจ็บปวดก็ตาม ๔. การเรียนและการสอน ๕. การเสียสละชีพเพื่อพระเจ้าและการภักดีเพื่อรับใช้พระเจ้านี้คือนิยมะทั้ง ๕ ทั้งห้านี้ต้องปฏิบัติควบคู่กันไปกับยมะ และควรปฏิบัติทั้งสองประเภท ถ้าปฏิบัตินิยมะอย่างเดียวจะไม่มีทางดีขึ้นได้คือจะเป็นคนต่ำลง

กามาตฺมตา น ปฺรศสฺตา น ไจเวหาสฺตฺยกามตา
กามฺโย หิ เวทาธิคมะ กรฺมโยคศฺจ ไวทิกะ ฯ

ความอยากจนเกินไปและความอุเบกขาจนเกินไปไม่ดีสำหรับผู้ใดเลย เพราะถ้าไม่มีความอยากรู้ในพระเวท และปฏิบัติงานตามที่พระเวทต้องการแล้ว งานที่มีคุณอื่น ๆ จะไม่สำเร็จเลย (มนูเล่ม ๒ หน้า ๒๙)

สฺวาธฺยาเยน วฺรไตรฺโหไมสฺตฺไรวิทฺเยโนชฺยยา สุไตะ
มหายชฺไญศฺจ ยชฺไญศฺจ พฺราหฺมียं กฺริยเต ตนุะ ฯ

ร่างกายทำด้วยร่างพรหม เหมาะสมที่กราบไหว้พระองค์ และศึกษาพระเวท ด้วยการศึกษาและการสอนความรู้ทุกประเภท โดยการยึดมั่นในคำปฏิญญาพรหมจารีย์และความเที่ยงธรรมและโดยการบูชาไฟ โดยการนำเอาแต่ความสัจจริงมาปฏิบัติ และเลิกจากความเท็จความชั่ว โดยการให้ความรู้ที่เป็นจริงทุกประเภท โดยการทำสมาธิและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระเวท การบูชายัญและการเสียสละอื่น ๆ ทุกครั้งเดือน โดยการสร้างเด็ก ๆ และปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญอื่น ๆ ๑. การกราบไหว้พระ ๒. การบูชาไฟ ๓. การรับใช้มารดาบิดา ๔. เลี้ยงสัตว์พิการและต่ำกว่า ๕. ต้อนรับแขกผู้แปลกหน้ามีความรู้และคงแก่เรียน โดยการปฏิบัติหน้าที่การเสียสละเรียนรู้งานฝีมือหรืองานผลิตเครื่องอุปโภค วิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ผู้ปราศจากวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้นนั้นไม่ถือว่าเป็นพราหมณ์

อินฺทริยาณำ วิจรตำ วิษเยษฺวปหาริษุ
สฺยเม ยตฺนมาติษฺเฐทฺวิทฺวานฺ ยนฺเตว วาชินาม ฯ

นายสารถีผู้ชำนาญย่อมนำรถม้าของตนไปในทางที่ถูกต้อง ดังนั้นบุคคลควรพยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องอายตนะมิให้ตกไปในกามารมณ์ ซึ่งจะนำจิตและวิญญาณไปสู่ทางชั่วทางบาป (มนู ๒ หน้า ๘๘)

อินฺทริยาณำ ปฺรสำเคน โทษมฤจฺฉตฺยสำศยม
สนฺนิยมฺย ตุ ตานฺเยว ตตะ สิทฺธึ นิยจฺฉติ ฯ มนู, II, ๙๓

วิญญาณที่ตกเป็นทาสของอายตนะจะพบกับความหายนะและความอ่อนแอ แต่ถ้าวิญญาณเป็นนายเหนืออายตนะ จะกลับเป็นผู้ได้รับความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ เพราะว่า

นักเรียนชายและหญิงที่ศึกษาพระเวท ควรงดเว้นจากการดื่มสุรายาเมา เนื้อ ของหอม พวงมาลัย เครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ งดเว้นการมอง และกอดผู้ชายหรือผู้หญิง งดเครื่องดอง และการฆ่าสัตว์

อภฺยงฺคมญฺชนำ จากฺษฺโณรุปานจฺฉตฺรธารณมฺ
กามำ โกฺรธำ จ โลภำ จ นรฺตฺตนำ คีตวาทนมฺ ฯ

เลิกการลูบไล้น้ำมันที่ร่างกาย เลิกการจับอวัยวะเพศ เลิกการใส่เคมีในตา รองเท้า ร่ม เลิกความใคร่ในกาม ความโกรธ ความละโมภ ความสกปรก ความกลัว ความเศร้าโศก ความอิจฉาริษยา ความเป็นศัตรู การเต้นรำ การร้องเพลง การเล่นดนตรี (มนูเล่ม ๒ หน้า ๑๗๘)

ทฺยูตำ จ ชนวาทำ จ ปริวาทำ ตถา, นฤตมฺ ฯ สฺตรีณำ จ
เปรกฺษณาลมฺภมุปฆาตำ ปรสฺย จ ฯ

พวกเขาควรเลิกจากการเล่นการพนัน พูดถึงบุคคลอื่นให้ถูกเกลียดชัง พูดเท็จ มองดูผู้หญิงในทางชั่ว ให้ร้ายผู้อื่น และความชั่วอื่น ๆ ในทำนองนี้ (มนูเล่ม ๒ หน้า ๑๗๕)

เอกะ ศยีต สรฺวตฺร น เรตะ สฺกนฺทเยตฺกฺวจิตฺ
กามาทฺธิ สฺกนฺทยนฺเรโต หินสฺติ วฺรตมาตฺมนะ ฯ มนุ, II, ๑๘๐

พวกเขาควรหลับนอนคนเดียว จะไม่ปล่อยน้ำกาม ถ้าทำเช่นนั้น เพราะความใคร่เขาทำลายปฏิญาณพรหมจารีย์ของเขาเอง

การสอนศีลธรรม

๑. เวทมนูจฺยาจารฺโย' นฺเตวาสินมนุศาสฺติ ฯ
๒. สตฺยำ วท
๓. ธรฺมำ จร ฯ
๔. สฺวาธฺยายานฺมา ปฺรมทะ ฯ
๕ อาจารฺยายฺย ปฺริยำ ธนมาหฤตฺย ปฺรชาตนฺตุำ มา วฺยวจฺเฉตฺสีะ ฯ
๖. สตฺยานฺน ปฺรมทิตวฺยมฺ ฯ

๗. ธรฺมานฺน ปฺรมทิตวฺยมฺ ฯ

๘. กุศลานฺน ปฺรมทิตวฺยมฺ ฯ ภูตฺไย น ปฺรมทิตวฺยมฺ ฯ

๙. สฺวาธฺยายปฺรวจนาภฺยำ น ปฺรมทิตวฺยม ฯ

๑๐. เวทบีตฤการฺยฺยาภฺยำ น ปฺรมทิตวฺยมฺ ฯ

๑๑. มาตฤเทโว ภว ฯ บีตฤเทโว ภว ฯ อาจารฺยฺยเทโว ภว ฯ อติถิเทโว ภว ฯ

๑๒. ยานฺยนวทฺยานิ กรฺมงณิ ตานิ เสวิตวฺยานิ โน อิตราณิ ฯ

๑๓. ยานฺยสฺมาก สุจริตานิ ตานิ ตฺวโยปาสฺยานิ โน อิตราณิ ฯ

๑๔. เย เก จาสฺมจฺฉเรยาโส พฺรหฺมาสฺเตษำ ตฺวยาสเนน ปฺรศฺวสิตวฺยม ฯ

๑๕. ศฺรทฺธยา เทยมฺ ฯ อศฺรทฺธยา เทยมฺ ฯ ศฺริยา เทยมฺ ฯ หฺริยา เทยมฺ ฯ ภิยา เทยมฺ ฯ สંวิทา เทยมฺ ฯ

๑๖. อถ ยทิ เต กรฺมวิจิกิตฺสา วา วฤตฺติวิจิกิตฺสา วา สฺยาตฺ เย ตตฺร พฺราหฺมณาะ สมฺมรฺศิโน ยุกฺตา อยุกฺตา อลูกฺษา ธรฺมกามาะ สฺยุรฺยถา เต ตตฺร วรฺเตรนฺ ตถา ตตฺร วรฺตฺเตถาะ ฯ

๑๗. เอษ อาเทศ เอษ อุปเทศ เอษา เวโทปนิษตฺ ฯ เอตาทนุศาสนมฺ ฯ เอวมุปาสิตวฺยมฺ ฯ เอวมุไจตทุปาสฺยมฺ ฯ Tait Pr 7 An. 11

๑. ครูควรให้บทเรียนศีลธรรม แก่นักเรียนชายและหญิง ๒. จงพูดแต่ความจริงเสมอ ๓. ปฏิบัติคุณธรรมและศีลธรรม รักษาปฏิญญาพรหมจารีย์มิให้ขาด ในการแสวงหาความรู้ทุกประเภท ๔. อย่าได้ประมาทในการเรียนหรือการสอน ๕. ให้สิ่งมีค่าคือทรัพย์สมบัติ-แก่ครู จงแต่งงาน และมีลูก ๖. อย่าได้ละทิ้งความจริงจากความพลั้งเผลอ ๗. อย่าได้ละทิ้งศาสนา จากความประมาทไม่สนใจ ๘. อย่าได้ทำลายสุขภาพของตนเอง ความว่องไว ความเจริญรุ่งเรือง จากความไม่เอาใจใส่ ๙. อย่าได้หยุดการเรียนและการสอนจากความประมาท ๑๐. อย่าได้ประมาทในการปฏิบัติต่อพระเจ้า นักปราชญ์ บิดามารดา และผู้อาวุโสอื่น ๆ ๑๑. จงปฏิบัติรับใช้ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และแขกในทำนองเดียวกันกับนักปราชญ์ ๑๒. จงทำสิ่งที่ดีและปราศจากความตำหนิ เช่นพูดความสัจจริง และอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ อย่าได้ทำสิ่งที่ตรงกันข้ามเช่นพูดปด พูดให้ร้ายคนอื่น และลักษณะอาการในทำนองเดียวกัน

๑๓. เลียนแบบอย่างที่ดีซึ่งศาสนายกย่องสรรเสริญ แต่อย่าเลียนแบบในสิ่งที่เลว ๑๔. ผูกมิตรไมตรีกับพราหมณ์นักปราชญ์ เคร่งครัดในศาสนา มีความเชื่อมั่นตนดังกล่าวนั้น ๑๕. จงทำบุญจากศรัทธา ทำบุญโดยไม่ศรัทธา ทำบุญโดยต้องการชื่อเสียง ทำบุญด้วยความถ่อมตัว ทำบุญด้วยความกลัว ทำบุญเพื่อปฏิบัติตามสัญญา ๑๖. เมื่อใดที่มีความสงสัยไม่ว่าชนิดใด ท่านจงปฏิบัติตนเหมือนบุคคลผู้ฉลาดรอบคอบ ปราศจากอคติใด ๆ เหมือนโยคีหรือผู้วิเศษ ผู้มีจิตใจอ่อนโยน มีความปรารถนาดีและมีศรัทธา ๑๗. นี้คือบัญญัติ นี้คือคำสอน นี้คือสาระสำคัญของพระเวท นี้คือคำแนะนำ จงทำแต่สิ่งที่แนะนำนี้เท่านั้น และจงแก้ไขนิสัยตามนี้เท่านั้น

อกามสฺย กฺริยา กาจิทฺ ทฤศฺยเต เนห กรฺหิจิตฺ
ยทฺยทฺธิ กุรฺเต กิจิตฺ ตตฺตตฺกามสฺย เจษฺฏิตมฺ ฯ มนู, II, ๔

คนเราควรจะรู้ว่า การกลอกนัยน์ตาจะไม่เกิดขึ้นในคน ถ้าไม่มีสิ่งที่ให้ตาเห็นได้ ดังนั้นจึงเป็นการพิศูจน์ได้ว่า อะไรก็ตามที่คนเราทำไปนั้น เราจะไม่ทำโดยปราศจากวัตถุบางชนิดที่เขาเห็น

อาจารฺยะ ปรโม ธรฺมะ ศฺรุตฺยุกฺตะ สฺมารฺตฺต เอว จ
ตสฺมาทสฺมินฺสนา ยุกฺโต นิตฺยํ สฺยาทาตฺมวานฺ ทฺวิชะ ฯ มนู, I, ๑๐๘.

เกิดมาเป็นคนต้องปฏิบัติคุณธรรมเสมอ เพราะจุดหมายของการพูด การฟัง การสอน และการเผยแพร่ซึ่งบุคคลควรจะทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ซึ่งเป็นความพอใจของพระเวทและกฎต่าง ๆ ที่ตรงกับคำสอนพระเวท

อาจาราทฺวิจฺยุโต วิปฺโร น เทวผลมศฺนุเต
อาจาเรณ ตุ สํยุกฺตะ สมฺปูรฺณผลภาคฺภเวตฺ ฯ

เพราะบุคคล ๆ นั้น จะไม่สามารถได้ผลความสุขของคุณธรรมที่ตนปฏิบัติตามพระเวทเพราะความประพฤติของเขาไม่ถูกต้อง แต่เขาผู้เดียวได้ความสุขที่สมบูรณ์ผู้ซึ่งมีชีวิตที่ถูกต้องหลังสำเร็จจากการศึกษามาแล้ว (มนู ๑,๑๐๙)

โย, วมนฺเยต เต มูเล เหตุศาสฺตฺราศฺรยาทฺ ทฺวิชะ
ส สาธุภิรฺพหิษฺการฺโย นาสฺติโก เวทนินฺทกะ ฯ มนู, II, ๑๑.

บุคคลนั้นผู้ซึ่งคัดค้านพระเวท และงานที่พระมหาฤษีเขียนขึ้นตามแนวคัมภีร์พระเวท บุคคลดังกล่าวควรขับออกนอกสำนักและสังคม เพราะเป็นผู้โจมตีพระพรหม ดูถูกคัมภีร์พระเวท

เวทะ สฺมฤติะ สทาจาระ สฺวสฺย จ ปฺริยมาตฺมนะ
เอตจฺจตุรฺวิธํ ปฺราหุะ สากฺษาทฺธรฺมสฺย ลกฺษณมฺ ฯ มนุ, II, ๑๒.

ลักษณะของธรรมแตกต่างจากอธรรมมี ๔ คือ (๑) พระเวท (๒) กฎระเบียบที่พระฤษีเขียนขึ้นตามแนวคัมภีร์พระเวท เช่น ระเบียบของมนู (๓) ความประพฤติของผู้ประพฤติธรรม หรือหน้าที่อันถาวรที่พระเจ้ามอบให้ผ่านพระเวท (๔) ความพอใจของความสำนึกในหิริโอตตัปปะ หรืออะไรก็ตามที่วิญญาณพอใจ เช่นการพูดความจริง

ศาสนาคือความประพฤติซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติความยุติธรรมไม่มีความลำเอียง การถือความจริง และปฏิเสธความเท็จ ความประพฤติซึ่งตรงกันข้ามดังกล่าวนี้ คือมีอคติลำเอียง ไม่มีความเที่ยงธรรม ปฏิเสธความจริง ยึดถือความไม่จริง เป็นคนนอกศาสนา

อรฺถกาเมษฺวสกฺตานำ ธรฺมชฺญานำ วิธียเต
ธรฺมำ ชิชฺญาสมานานำ ปฺรมาณำ ปรมำ ศฺรุติะ ฯ

ผู้แสวงหาความรู้ทางศาสนา ผู้ไม่เป็นทาสของความยากได้ในเงินทอง เพชรนิลจินดา หาผู้หญิงมาบำเรอ และรูปแบบคล้าย ๆ กันนี้ บุคคลผู้ซึ่งอยากหาความรู้ทางศาสนา ควรพิสูจน์ทดสอบความรู้นั้นโดยทางพระเวทเสียก่อน เพราะความเป็นศาสนา กับความนอกศาสนา ไม่สามารถจะแยกแยะได้ ถ้าไม่นำเอาพระเวทมาเป็นหลักแยก มนู III, ๑๓

ดังนั้นครูควรว่ากล่าวตักเตือนนักเรียน กษัตริย์ และนักรบอื่น ๆ พ่อค้า และบุคคลผู้ควรได้รับการศึกษาในวรรณะสูทร ก็ควรได้รับการศึกษาเช่นกัน เพราะถ้าจะให้การศึกษาแก่พวกพราหมณ์อย่างเดียว แต่ไม่ให้แก่บุคคลในวรรณะอื่น ควรรู้ในวิชาการอื่น ๆ ทางศาสนาทางการปกครอง ทางเศรษฐกิจก็จะไม่ดีขึ้น พวกพราหมณ์ก็ต้องอาศัยทหารเพื่อรักษาประเทศชาติไว้ และวรรณะอื่น ๆ เพื่อความปลอดภัย ไม่มีผู้ใดใหญ่กว่าใคร ไม่มีผู้ลงโทษอาชญากรด้วยเหมือนกัน ฉะนั้น ทุกวรรณะตกเป็นเหยื่อของผู้หลอกลวง แต่เมื่อนักรบและวรรณะอื่น ๆ ได้รับการศึกษา พวกพราหมณ์ก็ศึกษามากขึ้น และยึดมั่นในทางของศาสนา พวกเขาไม่สามารถทำตนเป็นคนหลอกลวงคนวรรณะอื่น ๆ ที่ได้รับการศึกษาแล้วได้ แต่เมื่อกษัตริย์ แพทย์สูทรไม่ได้รับการ

ศึกษา พวกพราหมณ์ก็จะทำอะไรตามที่ตนชอบใจ และสอนให้วรรณะอื่น ๆ ทำอย่างเดียวกัน ดังนั้นถ้าพวกพราหมณ์รักความดีของเขาเอง เขาควรจะสอนกษัตริย์และวรรณะอื่น ๆ ให้รู้ในคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์ที่แท้จริงอื่น ๆ เพราะเขาผู้เดียวเท่านั้นเป็นผู้ส่งเสริมความรู้ ส่งเสริมศาสนา การปกครองและเศรษฐกิจ พวกเขาจะไม่ขอทานเลี้ยงชีวิต ดังนั้นเขาจะไม่มีอคติในเรื่องของโลกและความรู้ เมื่อวรรณะอื่น ๆ ได้รับการศึกษา และมีความประพฤติดีแล้ว ไม่มีใครจะหลอกใครได้หรือหาทางทำการหลอกลวงอีกต่อไป ดังนั้นพอประมาณได้จากข้างต้นว่า พวกพราหมณ์และพวกฤาษีเป็นผู้นำกษัตริย์ และวรรณะอื่น ๆ ไปในทางของศาสนา และพวกเขาเองก็ถูกพวกวรรณะอื่น ๆ คอยตรวจสอบเพื่อให้เดินในทางที่ถูกต้องด้วย ดังนั้นการศึกษาจึงต้องบังคับให้คนทุกคนทั้งผู้ชาย และผู้หญิงได้รับการศึกษาโดยทั่วกัน

หลักเกณฑ์ในการทดสอบ

อะไรก็ตามที่เราศึกษาหรือที่เราสอน ควรจะได้รบการทดสอบอย่างละเอียดลออ หลักเกณฑ์ในการทดสอบมีห้าอย่างคือ

๑. สิ่งใดที่เข้ากันได้กับลักษณะคุณสมบัติ การกระทำและธรรมชาติของพระเจ้าและเข้ากันได้กับวิถีทางของพระเวท สิ่งนั้นย่อมเป็นจริงและถูกต้อง สิ่งใดที่ขัดแย้งกับลักษณะดังกล่าว สิ่งนั้นไม่ถูกต้อง

๒. สิ่งใดที่เข้ากันได้กับกฎธรรมชาติ สิ่งนั้นเป็นจริง สิ่งใดที่ขัดกับกฎธรรมชาติ สิ่งนั้นไม่จริง ตัวอย่างเช่นกล่าวว่า เด็กเกิดมาโดยไม่มีพ่อมีแม่ คำกล่าวเช่นนั้นไม่จริง เพราะขัดต่อกฎธรรมชาติ

๓. สิ่งใดก็ตามที่เข้ากันได้กับคำสอนของนักบุญ นักปราชญ์ ความสัตย์จริง และความเที่ยงตรง สิ่งนั้นควรรับไว้ สิ่งใดที่ขัดกับคำสอนดังกล่าวนั้น ควรปฏิเสธเสีย

๔. ความถูกต้องของตัวเราเองย่อมเข้ากันได้กับข้อกำหนดของความรู้ อย่างเช่นเราชอบสุข เกลียดทุกข์ ดังนั้น เราจงจำไว้เสมอว่า ถ้าเราให้ความสุขหรือให้ความทุกข์แก่ใคร ๆ เขาหรือหล่อนจะได้รับผลเช่นเดียวกับที่เรารับ

๕. พยานประจักษ์มี ๘ ประเภท คือ (๑) ประจักษ์ (Perception) (๒) อนุมาน (inference) (๓) อุทาหรณ์ (Anology) (๔) คำสอนของนักปราชญ์หรือนักบุญ (๕) ประวัติศาสตร์ (๖) คำสนทนา (๗) ความเป็นไปได้ (๘) ความไม่มี

ประจักษ์พยาน ๘ ประเภท

คำพังเพยที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือคำจำกัดความประจักษ์พยาน ๘ ประเภทข้างต้น มาจากบทที่สองของตรรกศาสตร์

อินฺทฺริยารฺถสนฺนิกรฺโษตฺปนฺนำ ชฺญานมวฺยปเทศฺยวฺยภิจาริ วฺยวสายาตฺมกมฺปฺรตฺยกฺษมฺ ฯ

๑. ความรู้ซึ่งเกิดขึ้นจากการสัมผัสทันทีของจิตและเจตนา ของเจตนาและอายตนะ เช่น โสตร กาย จักษุ ชิวหา จมูก และของอายตนะภายนอกและอายตนะภายใน เช่น รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เรียกว่าประจักษ์ (ก) แต่อะไรก็ตามที่มาจากวยปเทศ คือความสัมพันธ์ของ ศัพท์ และความหมายของมัน ไม่ถือว่าเป็นประจักษ์ในความหมายที่ถูกต้อง ตัวอย่าง ชายคนหนึ่ง พูดกับอีกคนหนึ่งว่า "เอาน้ำมาให้ผม" เขานำน้ำมาวางไว้ข้างหน้าเขา แล้วพูดว่า "นี่น้ำ" แต่คำว่าน้ำ ไม่มีบุคคลใดเห็นได้ สิ่งที่เรียกว่าน้ำ สามารถเห็นได้ ความรู้ซึ่งเกิดจากเสียง ตกอยู่ภายใต้หัวข้อประจักษ์พยานบุคคล หรือหนังสือ (ข) สมมติว่าบุคคลคนหนึ่งเห็นเสาต้นหนึ่งในเวลากลางคืน เชื่อว่าเป็นคน แต่เมื่อเขาเห็นในเวลากลางวัน ความรู้ของคนในเวลากลางคืนก็หายไป และเขารู้ว่ามันเป็นเสา ความรู้หลอกอย่างนี้ เรียกว่าวยภิจารี (ค) สมมติว่าชายคนหนึ่งเห็นทรายในแม่น้ำจากที่ไกล คิดว่าผ้ากำลังตากอยู่ มีน้ำหรือบางสิ่งบางอย่างอื่น "มีเทวทัตกำลังยืนอยู่หรือ หรือบัญญทัตตายืนอยู่" ตราบใดที่ไม่มีความแน่นอนจะเรียกว่าประจักษ์หาได้ไม่ ดังนั้นประจักษ์ก็คือ**ความรู้ที่ไม่ลวง ไม่เปลี่ยนแปลงและแน่นอน**

อถ ตตฺปูรฺวกำ ตฺริวิธมนุมานำ ปูรฺววจฺเฉษวตฺสามานฺยโต ทฺฤษฺฏญฺจ ฯ

๒. ถ้าส่วนของสิ่งหนึ่งหรือทั้งหมด ได้เคยประจักษ์มาแล้วครั้งหนึ่ง หรือ ณ สถานที่หนึ่ง ความรู้ในสิ่งนั้น แม้เราจะไม่เห็น แต่มันได้มาจากประจักษ์ของส่วน ๆ หนึ่ง จากส่วนที่มันประกอบกันขึ้นในเวลาหนึ่ง หรือสถานที่หนึ่ง เรียกว่าอนุมาน ตัวอย่างเช่นเราเห็นบุตรของ

คน ๆ หนึ่ง เราก็อนุมานถึงว่าเขามีบิดา เรารู้ว่าไฟมี จากการเห็นควันบนภูเขา รู้ความมืออยู่ก่อนของชีวิต จากการเห็นความสุขและความทุกข์ในโลก การอนุมานมี ๓ ประเภทคือ:

๑. ปูรววัต เช่นเราได้ความคิดเรื่องฝน จากการปรากฏของก้อนเมฆ ได้ความคิดเรื่องการเกิดของเด็ก จากการเห็นพิธีการแต่งงาน ได้ความคิดเรื่องความรู้ความชำนาญ จากการเห็นผลงานจากความตั้งใจเรียนของนักเรียน พูดโดยย่อก็คือความรู้เรื่องผล ก็มาจากการเห็นเหตุ

๒. เสศวัต ความรู้จักเหตุ จากการเห็นผล เช่นเราอนุมาณว่าฝนตกหนักในชนบท จากการเห็นน้ำล้นฝั่งแม่น้ำ เราอนุมานว่าพ่อมี จากการเห็นบุตรของเขา เราอนุมานว่าเหตุแรกไม่มีการเริ่มต้น เรารู้ผู้สร้างจากสิ่งที่ถูกสร้าง เรารู้ความสุขความทุกข์ จากการสังเกตความดีและความชั่วในการกระทำของบุคคล

๓. สามัญญโตทฤศต คือการอนุมาน ซึ่งไม่มีเหตุและผลเกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น แต่มันมีลักษณะสามัญบางอย่างเหลืออยู่ ตัวอย่างเช่นไม่มีใครเดินจากที่หนึ่งไปสู่ที่หนึ่ง โดยไม่มีการเคลื่อนไหว บุคคลเฉพาะคน ๆ นั้น ไม่สามารถจะไปสู่ที่แห่งหนึ่งได้โดยไม่มีความเคลื่อนไหว คำว่าอนุมาน หมายถึงความรู้:

ปฺรตฺยกฺษสฺย ปศฺจานฺมียเต ชฺญายเต เยน ตทนุมานมฺ ฯ

ซึ่งได้มาหลังจากประจักษ์เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้น ไม่มีใครสามารถจะรู้ไฟที่มองไม่เห็นได้หากตาไม่ได้เห็นควัน

ปฺรสิทฺธสาธรฺมฺยาตฺสาธฺยสาธนมุปมานมฺ ฯ นฺยาย, I, i, ๖.

๓. พยานของความเหมือนกันก็คือ การพิสูจน์ซึ่งตั้งอยู่บนฐานของความเหมือนกันลงรอยเป็นอันเดียวกันกับลักษณะสำคัญที่อายตนะรับรอง

อุปมียเต เยน ตทุปมานมฺ ฯ

ตัวอย่างชายคนหนึ่ง บอกคนใช้ให้นำวิษณุมิตรผู้ซึ่งเหมือนกับเทวทัตมาหาเขา คนใช้พูดว่า เขาไม่เคยเห็นคน ๆ นั้น นายตอบว่า วิษณุทัตคล้ายกับเทวทัตในที่นี้ จะยกตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่ง กวางในป่าคล้ายกับโคตัวนี้เมื่อคนใช้ไปในสถานที่นั้น เขาพบวิษณุมิตร คล้ายกับเทวทัต ดังนั้นเขาแน่ใจว่าเขาคือบุคคลที่นายต้องการ จึงได้นำตัวคนนั้นมาพบนายของเขา อีกกรณีย์หนึ่ง เขาไปในป่าแล้วพบสัตว์เหมือนกับโค เขาแน่ใจว่ามันเป็นกวางตัวนั้นจึงพามาที่บ้าน ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าการเปรียบเทียบ และยกอุทาหรณ์

อาปฺโตปเทศะ ศนฺทะ ฯ นฺยาย, I i, ๗.

๔. องค์การที่เชื่อถือได้ ก็คือ ประจักษ์พยาน ซึ่งเป็นความเห็นของผู้ชำนาญการ หรือบุคคลผู้คงแก่เรียน มีคุณธรรม มีความโอบอ้อมอารีย์ ตรงไปตรงมา มีความพากเพียร เป็นตัวของตัวเอง ส่งเสริมความดีแก่คนทุกคน ความปรารถนาอันดีของเขาเตือนให้เขาบอกทางคนอื่นในที่เขาได้รับความสุขมาแล้ว และอะไรที่ดีในจิตของเขาก็เป็นความดีของบุคคลผู้ซึ่งคงแก่เรียน โดยรู้สรรพสัตว์ทั้งหลายตั้งแต่โลกนี้จนถึงโลกพระเจ้า ความเห็นของคนใช้คนนั้น และบัญญัติของพระเจ้าผู้ประทานพระเวท ก็ควรจะพิจารณาว่าเป็นองค์การที่เชื่อถือได้ หรือเป็นประจักษ์พยานของพระฤาษี หรือนักบุญ ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าประจักษ์พยาน บุคคล หรือตำรา

น จตุษฺฏวไมติหฺยารฺถาปตฺติสมฺภวาภาวปฺรามาณฺยาตฺ ฯ นฺยาย, II, ii, ๗.

๕. การพิสูจน์ทางประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่แท้จริง หรือการกระทำของบุคคล คือ เป็นชีวิต หรือเป็นชีวะประวัติของบุคคล

อรฺถานาปฺทฺยเต สา อรฺถาปตฺติะ ฯ เกนจิทฺจฺยเต สตฺสุ มานษุ วฺษฺฏิะ สติ การเณ การฺย ภวตีติ กิมตฺร ปฺรสชฺยเต อสตฺสุ มานษุ วฺษฺฏิรสติ การเณ จ การฺยมฺ น ภวติ ฯ

๖. การพิสูจน์ความเกิดขึ้นตามลำดับ เช่น เมื่อยืนยันได้ว่า ความมีอยู่ของก้อนเมฆทำให้เกิดฝนหรือผลทุกอย่างมีเหตุ เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า ถ้าปราศจากก้อนเมฆแล้วจะไม่มีฝน ถ้าปราศจากเหตุจะไม่มีผล

สมฺภวติ ยสฺมินฺ ส สมฺภวะ ฯ

๗. ความเป็นไปได้ ตัวอย่าง การยืนยันของบุคคลเหมือนว่า เขาเกิดมาโดยไม่มีพ่อแม่ บุคคลบางคนไม่ตาย เขาสามารถยกภูเขาได้ เขาทำหินให้ลอยน้ำได้ ทำดวงจันทร์ให้เป็นสองซีกได้ พระเจ้ามีเนื้อหนังเหมือนคน คนมีเขา ลูกชายและลูกสาวของหญิงหมันแต่งงาน และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ทั้งหมดนี้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะขัดต่อกฎของธรรมชาติ สิ่งที่เข้ากันได้กับกฎธรรมชาติถือว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

น ภวนฺติ ยสฺมินฺ โส' ภาวะ ฯ

๔. ความไม่มี เช่นชายคนหนึ่งต้องการให้คนใช้นำช้างตัวหนึ่งจากที่หนึ่งมาให้เขา เมื่อไปถึงที่นั่น เขาพบว่าไม่มีช้าง อย่างไรก็ตาม เขานำช้างมาให้นายจากที่ ๆ เขาพบ

นั่นคือการพิสูจน์ ๔ ประเภท ถ้าประวัติศาสตร์รวมอยู่ในองค์การที่เชื่อถือได้ และความเป็นไปตามลำดับ ความเป็นไปได้ และความไม่มี รวมอยู่ในการอนุมาน ก็เหลือข้อพิสูจน์เพียง ๔ ประเภทเท่านั้น คนอาจจะพิสูจน์ความจริงโดยใช้หลักการสอบ ๕ อย่างคือ กฎวิญญาณ กฎธรรมชาติ ปัญญาของนักบุญ เสียงของหิริโอตตัปปะ ประจักษ์พยาน ๔ ประเภท มีเท่านี้เท่านั้นนอกนั้นใช้ไม่ได้

ความหลุดพ้นโดยความรู้ มี ๖ รูปแบบ คือ

ธรฺมวิเศษปฺรสูตาทฺ ทฺรวฺยคุณกรฺมสามานฺยวิเศษสมวายานำ ปทรฺถานำ สาธรฺมฺยไวธรฺมฺยาภฺยำ ตตฺตฺวชฺญานานฺนิะเศฺรยสมฺ ฯ

บุคคลย่อมหลุดพ้น หรือให้ความสุขอันประเสริฐ เมื่อเขาได้ปฏิบัติธรรมนำจิตให้ผ่องใสสะอาด มีความรู้เหนือปรัญาทั้ง ๖ คือ ความเหมือนกันของสาธรมิยะ คือคุณสมบัติเสมอกัน เช่นความเฉื่อยในดินและในน้ำ ไวธรมิยะความไม่เสมอกันเช่นความกระด้างของดิน และความนุ่มของน้ำ ในทำนองเดียวกันนี้ ๑. ทรัพย์ ๒. คุณ ๓. กรรม ๔. สามัญญะ ๕. วิเศษ ๖. สมวยะ ความสัมพันธ์ที่จำเป็นหรือความเกี่ยวข้องระหว่างเหตุและผล

๕. ทรัพย์

๑. ปฤถิวฺยาปสฺเตโช วายุรากาศำ กาโล ทิคาตฺมา มน อิติ ทฺรวฺยาณิ ฯ

ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ กาละ เทศะ วิญญาณ และเจตนา หรือจิตใจ ทั้ง ๙ อย่างนี้เป็นทรัพย์ในสันสกฤต เรียกว่า ทรฺพยะ

กฺริยาคุณวตฺสมวายิการณมิติ ทฺรวฺยลกฺษณมฺ
กฺริยาศฺจ คุณาศฺจ วิทฺยนฺเด ยสฺมิสฺตตฺ กฺริยาคุณวตฺ

ทรัพย์คือสิ่งที่มีพลัง มีคุณสมบัติ หรือแม้มีคุณสมบัติอย่างเดียว ดิน น้ำ ลม ไฟ เจตนา และวิญญาณทั้ง ๖ นี้ มีทั้งคุณสมบัติ และการกระทำ อากาศ กาละ และเทศะทั้งสามนี้มีคุณสมบัติ แต่ไม่มีการกระทำหรือพลัง

(สมวายิ) สมเวตุ์ ศีลำ ยสฺย ตตฺ สมวายิ, ปฺราคฺวฤตฺติตฺวำ การณำ สมวายิ จ ตฎการณำ จ สมวายิการณมฺ ฯ ลกฺษฺยเต เยน ตลฺลกฺษณมฺ ฯ

ทรัพย์ คือเหตุ มีอยู่ก่อนผลตามธรรมชาติของมัน เกิดขึ้นโดยการสัมผัสกัน และมีส่วนรวมกันในธรรมชาติ โดยการสัมผัสดังกล่าว ความรู้เนื่องกับวัตถุก็เกิดขึ้น เรียกว่าอายตนะ แสงสว่างหรือรูปเห็นได้ทางตา

คำจำกัดความของทรัพย์

(๑) ปฐวี **รูปรสคนฺธสฺปรฺศวตี ปฤถิวี ฯ**

ดินมีรูปเป็นคุณสมบัติ หรือรวมกันขึ้น มีรส มีกลิ่น มีผัสสะ คุณสมบัติเหล่านี้มาจากการรวมตัวกัน ของไฟ น้ำ ลม

วฺยวสฺถิตะ ปฤถิวฺยำ คนฺธะ ฯ

กลิ่นเป็นคุณสมบัติแท้ของดิน รสเป็นคุณสมบัติแท้ของน้ำ รูปหรือแสงสว่าง เป็นคุณสมบัติแท้ของไฟ โผฏฐัพพะ เป็นคุณสมบัติแท้ของลม เสียงเป็นคุณสมบัติแท้ของอากาศ

(๒) อาโป **รูปรสสฺปรฺศวตฺย อาโป ทฺรวาะ สฺนิคฺธาะ ฯ**

น้ำ มีรูป มีรส มีโผฏฐัพพะ มีความเหลว และความอ่อน เป็นคุณสมบัติ แต่รสเป็นคุณสมบัติแท้ของน้ำ รูปและโผฏฐัพพะเป็นเพียงคุณสมบัติร่วมของไฟและลม

อปฺสุ ศีตตา ฯ

ความเย็นเป็นคุณสมบัติแท้ของน้ำด้วยเหมือนกัน

(๓) เตโช **เตโช รูปสฺปรฺศวตฺ ฯ**

แสงสว่างหรือสี และโผฏฐัพพะ เป็นคุณสมบัติแท้ของไฟ แต่สีเป็นคุณสมบัติตามธรรมชาติ โผฏฐัพพะเป็นคุณสมบัติร่วมกับไฟและลม

(๔) วายุ **สฺปรฺศวานฺ วายุะ ฯ**

ลมมีโผฏฐัพพะเป็นคุณสัมบัติ แต่ลมก็มีความร้อนและความเย็นร่วมอยู่ด้วยจากการร่วมกันกับไฟและน้ำ

(๕) อากาศ **ต อกาเศ น วิทฺยนฺเต ฯ**

อากาศไม่มีรูป ไม่มีรส ไม่มีกลิ่น และไม่มีโผฏฐัพพะ แต่มีเสียงเพียงอย่างเดียวเป็นคุณสมบัติของอากาศ

นิษฺกฺรมณ์ ปฺรเวศนมิตฺยากาศสฺย ลึคมฺ ฯ

คุณสมบัติของอากาศย่อมเข้าและออกได้

การฺยฺยานฺตราปฺราทุรฺภาวาจฺจ ศพฺทะ สฺปรฺศวตามคุณะ ฯ

เสียงอย่างเดียวเป็นสมบัติของอากาศ เพราะมันไม่มีในดิน และทรัพย์อื่น ๆ หรือผลิตผลของทรัพย์

(๖) กาละ **อปรสฺมินฺนปรं ยุคปจฺจิรं กฺษิปฺรมิติ กาลลึคานิ ฯ**

เวลาคือสิ่งที่นำความคิดไปใช้แสดงถึงเดี๋ยวนี้ เหนือกว่านี้ เวลาเดียวกัน เร็ว ช้า และลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นความเหมาะสม และสมควร

นิตฺเยษฺวภาวาทนิตฺเยษุ ภาวาตฺการเณ กาลขฺเยติ ฯ

เวลาไม่มีในธรรมชาติของโลกุตตระ แต่มีในโลกของปรากฏการณ์ ความคิดเกี่ยวกับเวลาเกิดขึ้นในการพิจารณาถึงเหตุและผล

(๗) ทิสะ เทสะ **อิต อิทมิติ ยตสฺตทฺทิศฺยं ลึคมฺ ฯ**

เทสะ คือ ที่ ๆ พูดถึง ตะวันออก ใต้ ตะวันตก เหนือ ขึ้น ลง อ้างถึงสถานที่ที่กำหนด

อาทิตฺยสංโยคาทฺ ภูตปูรฺวาทฺ ภวิษฺยโต ภูตาจฺจ ปฺราจี ฯ

ตะวันออกคือทิศทางที่ดวงอาทิตย์ขึ้น หรือจะขึ้น และข้างที่ดวงอาทิตย์ตก เรียกว่าตะวันตก ทิศใต้คือที่ ๆ อยู่ทางขวามือของเรา เมื่อเราหันหน้าไปทางทิศตะวันออก และทิศเหนืออยู่ทางซ้ายมือของเรา

เอเตน ทิคนฺตราลานิ วฺยาขฺยาตาน ฯ

ทิศทางระหว่างตะวันออก และใต้ เรียกว่า อาคเณย์ จุดระหว่างใต้กับตะวันตกเรียกหรดี จุดระหว่างตะวันตกกับทิศเหนือ เรียกว่าพายัพ และทิศเหนือกับตะวันออกเรียกว่าอิสาณ

คุณสมบัติของวิญญาณ

๘. อาตมัน **อิจฺฉาทฺเวษปฺรยตฺนสุขทุะขชฺญานานฺยาตฺมโน ลึคมิติ ฯ**

สิ่งที่แสดงคุณสมบัติ ความอยากได้ ความโกรธ พลัง ความสุข ความทุกข์ การรับรู้เรียกว่าวิญญาณ ปรัชญาไวเศษิกะ มีการอธิบายเพิ่มเติมข้อความข้างต้น

ปฺราณาปานนิเมโษนฺเมษชีวนมโนคตีนฺทฺริยานฺตรฺวิการาะสุขทุะเขจฺฉาทฺเวษ-ปฺรยตฺนาศฺจาตฺมโน ลึคานิ ฯ

การหายใจเข้า การหายใจออก การปิดหนังตา การเบิกตากว้าง มีชีวิต คิด หรือรู้สึก เคลื่อนไหวตามชอบใจ ใช้อายตนะรับรู้อารมณ์ภายนอก และรับอารมณ์เหล่านั้นเข้ามาภายในผ่านอายตนะ ความหิว ความกระหาย ความเป็นไข้ ความป่วย และการเปลี่ยนแปลงทำนองเดียวกันนี้ นอกจากที่กล่าวแล้วข้างต้น คือ สุข ทุกข์ ความโลภ ความโกรธ และพลังผลักดัน ทั้งหมดนั้น คือ พลังผลักดัน และคุณสมบัติของวิญญาณ

(๖) **มนัส ยุคปชฺชฺญานานุตฺปตฺติรฺมนโส ลึคมฺ ฯ**

สิ่งที่ไม่สามารถรับอารมณ์สองอารมณ์ไว้ได้ในเวลาเดียวกัน และในทันทีเรียกว่า มนะ คือเจตนา ความตั้งใจ หรือความอยาก การพรรณนาความสำหรับธรรมชาติ และลักษณะของทรัพย์นั้น เป็นการมากพอแล้ว ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงคุณสมบัติ

คุณสมบัติมี ๒๔

๒. "คุณ" รูปรสคนฺธสฺปรฺศาะ สงฺขฺยา ปริมาณานิ ปฤถกฺตฺวสงฺโยควิภาเคา ปรตฺวาปรตฺเว พุทฺธยะ สุขทุะเขจฺฉาทฺเวเษา ปฺรยตฺนาศฺจ คุณาะ ฯ

แสงสว่าง (รูป) รส กลิ่น โผฏฐัพพะ เสียง จำนวน วัด ตวง, การแยก การรวม การแบ่ง ความไกล ความใกล้ ความเข้าใจ ความสุข ความทุกข์ ความอยากได้ ความโกรธ ความผลักดัน ความดึงดูด ความเหลว ความข้น อำนาจชักจูงออก อำนาจผังแน่นอยู่ภายใน และความแตกแยกทั้งหมดนี้เป็นคุณของทรัพย์

ทฺรวฺยาศฺรยฺยคุณวานฺ สงฺโยควิภาเคษฺวการณมนเปกฺษ อิติ คุณลกฺษณมฺ ฯ

คุณก็คือสิ่งที่อาศัยทรัพย์เพื่อตัวมันเองจะอยู่ได้ และไม่ยึดเอาลักษณะอื่นอย่างหนึ่งเข้ามาและไม่เคยเป็นเหตุของการรวมและการแยก

คำจำกัดความของคุณ

โศฺรตฺโรปลพฺธิรฺพุทฺธินิรฺคราหฺยะ ปฺรโยเคณาภิชฺวลิต อากาศเทศะ ศพฺทะ ฯ

ศัพท์ : เสียง คือสิ่งที่รู้สึกทางโสต รับรู้ได้โดยการเข้าใจ และปรากฏตัวออกมาโดยการอุทาน ที่อยู่หรือธาตุของเสียงก็คืออากาศ ๑ รูปะ สีหรือรูป คือสิ่งที่รับรู้ผ่านทางนัยน์ตา

รสะ รสคือสิ่งที่เป็นผลทางลิ้น เช่นความหวานเป็นต้น คันธะ กลิ่นคือสิ่งที่รับรู้ได้ทางจมูก ผัสสะ :— ผัสสะคือสิ่งที่รู้ได้ทางผิวหนัง สางขยะ คือ จำนวนซึ่งนับเป็นหนึ่ง เป็นสอง และอื่น ๆ ทำนองนี้ ปริมาณ คือ ความวัดตวง แสดงถึงความหนัก ความเบา

ปริธักตว : ความแยก คือ การออกห่างจากกันและกัน สังโยคะ คือการรวมเข้าด้วยกัน

วิภังค : คือ การแบ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ ปรัตวะ ความไกล คือ ห่างออกจากจุดที่ตั้ง

อปรัตว : คือ ความใกล้ หมายถึง การเข้ามาใกล้จุดที่กำหนด พุทธิ : ปัญญาคือหน้าที่รู้ความถูกและความผิด สุขะ ความเพลิดเพลินยินดี ทุกขะ ความเจ็บปวดโศกเศร้า

อิจฉา : ความอยากคือยึดมั่น เทวศะ ความเกลียดคือความไม่ชอบ

ปรียัตนะ : ความผลักดัน คือผลักออกด้วยความแข็งแรง และพลังในทุกทาง

คุรุตวะ : ความดิ่งดูดลง คือ ความหนัก

เสน่ห์ : ความลื่น คือความเป็นมันและความรัก

สันสจร : อำนาจชักจูง คือผลที่เกิดขึ้นตามมาโดยการปรากฏตัวของบางอย่างอื่น

ธรรม : คุณสมบัติแท้ หรือเนื้อแท้ คือการกระทำเที่ยงธรรมไม่ลำเอียง และคุณสมบัติอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้

อธรรม : คุณสมบัติปลอม คือความไม่เที่ยงแท้ มีความลำเอียง หรือความอ่อนไม่เป็นตัวของตัว หรือคุณสมบัติอื่นทำนองนั้น

ทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นมี ๒๔ ชนิด

"กรรม" **อุตฺเกฺษปณมวกฺเษปณมากุญจนำ ปฺรสารณำ คมนมิติ กรฺมาณิ ฯ**

การยอมรับ สืบทอด สัญญา การขยายออกไป การเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนตำแหน่งแห่งที่คล้ายกันนี้ เรียกว่ากรรมคือการกระทำ ต่อไปนี้จะกล่าวถึงลักษณะของการกระทำ

เอกำ ทฺรวฺยมคุณำ สำโยควิภาเคษฺวนเปกฺษการณมิติ กรฺมลกฺษณมฺ ฯ

เอกนฺทรวฺยมาศฺรย อาธาโร ยสฺย ตเทกทฺรวฺยํ, น วิทฺยเต คุโณ ยสฺย ยสฺมิน วา ตทคุณม, สโยเคษุ วิภาเคษุ จาเปกฺษารหิตं การณं ตตฺกรฺมลกฺษณม ฯ อถวา ยตฺ กฺริยเต ตตฺกรฺม, ลกฺษฺยเต เยน ตลฺลกฺษณม, กรฺมโณ ลกฺษณं กรฺมลกฺษณม ฯ

การกระทำ คือสิ่งที่ขนอยู่กับวัตถุไม่มีคุณสมบัติ และเป็นเหตุอิสระในการรวมและการแยก

๔. "สามันยะ" **ทฺรวฺยคุณกรฺมณำ ทฺรวฺยं การณं สามานฺยม ฯ**

ทรัพย์สามัญทั่วไป คือสิ่งที่เป็นเหตุของการผลิต คุณสมบัติและการกระทำ

ทฺรวฺยาณำ ทฺรวฺยं การฺยं สามานฺยม ฯ

การผลิตของทรัพย์เป็นสามัญ หรือเหมือนกันกับการผลิตทุกอย่างเช่นนั้นเพื่อให้เป็นผลขึ้น

๕. "วิเศษ" **ทฺรวฺยตฺวं คุณตฺวं กรฺมตฺวญฺจ สามานฺยานิ วิเศษาศฺจ ฯ**

ความเป็นวัตถุอยู่ในวัตถุ ความเป็นลักษณะ อยู่ในลักษณะ การกระทำอยู่ในการกระทำ คือความเหมือนกันและความต่างกัน หรือความสามัญและวิสามัญ เพราะ ความเป็นวัตถุในวัตถุเป็นสามัญทั่วไป และแตกต่างจากความเป็นคุณสมบัติ หรือความเป็นลักษณะ และการกระทำความเป็นอย่างเดียวกันอาจกล่าวได้ว่าทั้งหมดเหมือนกันในที่ทุกแห่ง

สามานฺยं วิเศษ อิติ พุทฺธฺยเปกฺษม ฯ –

ความเหมือนกัน และความต่างกันนั้นพิสูจน์ได้ด้วยอ้างถึงปัญญา ตัวอย่าง ความเป็นมนุษย์ในปัจเจกชนของมนุษยชาติเป็นจุดเหมือนกันทุกรูปทุกนาม แต่จุดต่างกันเมื่ออ้างถึงสัตว์และสัตว์ประเภทอื่น คุณสมบัติของพราหมณ์หรือผู้เคร่งครัดในศาสนา คุณสมบัติของกษัตริย์หรือผู้กล้า คุณสมบัติของพวกพ่อค้า หรือผู้มีความสามารถในธุรกิจ คุณสมบัติของสูทร หรือผู้ให้บริการย่อมมีคุณสมบัติแตกต่างกันในระหว่างความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ย่อมมีแตกต่างระหว่างความเป็นหญิงและความเป็นชายด้วย ผู้เคร่งครัดในศาสนา หรือคุณสมบัติของพราหมณ์ย่อมเป็นลักษณะหนึ่ง ซึ่งในลักษณะนั้นบรรดาปัจเจกชนพราหมณ์ทั้งหมดย่อมมีลักษณะเหมือนกัน แต่ลักษณะเช่นนั้นทำให้กษัตริย์แตกต่างไปจากพวกพราหมณ์ กฎอันนี้ย่อมมีความดีทุกหนทุกแห่ง กล่าวคือลักษณะพิเศษของชนิดหนึ่ง ย่อมหาไม่พบในอีกชนิดหนึ่ง

๖. "สมวยะ" อิเหทมิติ ยตะ การฺยการณโยะ ส สมาวายะ ฯ นยายะ II,II ๒๖

ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างตัวย่อยกับตัวรวม กรรม การกระทำและผู้กระทำ คุณสมบัติและทรัพย์ ความเป็นสหชนและความเป็นปัจเจกชน ความเป็นเหตุและความเป็นผล เรียกว่า ความเชื่อมหรือลักษณะประจำตัว หรือความเป็นตัวของมันเอง ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพย์สองชนิดอย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่า ความร่วมกันเป็นเอกภาพ คือรวมกันโดยบังเอิญหรือร่วมกันชั่วคราว (สหภาพ)

ทฺรวฺยคุณโยะ สชาตียารมฺภกตฺวำ สาธรฺมฺยมฺ ฯ

ความเปลี่ยนแปลงที่มาในแหล่งและรากฐานอย่างเดียวกันซึ่งรวมอยู่ในผลอันเนื่องมาจากเหตุ เรียกว่า สธรรมยะ ตัวอย่าง ดินมีความเป็นสารซึ่งผลิตผลของมันก็มีส่วนร่วมกับความเป็นสารนั้นด้วย เช่นเหยือกและหม้อหรือภาชนะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันความเป็นสารที่ค้นพบในน้ำและผลิตผลที่เกิดจากน้ำ เช่นน้ำแข็งและรูปวัตถุอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากน้ำ ดังนั้นดินและน้ำมีความเหมือนกันในความมีคุณสมบัติคือสสารอย่างเดียวกัน

ทฺรวฺยคุณโยะ สชาตียารมฺภกตฺวำ สาธรฺมฺยมฺ ฯ

แสดงให้เห็นว่า ลักษณะคุณสมบัติที่ตรงกันข้าม และทรัพย์ในการผลิต เรียกว่า ไวธรรมยะ ดังนั้นคุณสมบัติของความแข็งความแห้ง และความมีกลิ่นของดิน ย่อมตรงกันข้ามกับคุณสมบัติของความเหลว ความอ่อนและความไหลของน้ำ

การณภาวาตฺการฺยภาวะ ฯ

ผลย่อมเกิดเมื่อมีเหตุ

น ตุ การฺยาภาวาตฺการณาภาวะ ฯ

ความไม่มีของผล ย่อมพิสูจน์ความไม่มีของเหตุไม่ได้

การณาภาวาตฺการฺยฺยาภาวะ ฯ

ผลมีคุณสมบัติอย่างเดียวกับเหตุหาได้ไม่

การณคุณปูรฺวกะ การฺยคุโณ ทฤษฺฏะ ฯ

ผลมีคุณสมบัติอย่างเดียวกับเหตุ

อณุมหิติ ตสฺมินฺวิเสษภาวาทฺวิเสษาภาวาจฺจ ฯ

ขนาดมีสองชนิด เล็ก ใหญ่ เช่นส่วนเล็กที่สุด (ประกอบด้วย ๓ อนู) เล็กกว่าหน่อยหรืออนู และใหญ่กว่าสองอนู และภูเขาเล็กกว่าโลก และใหญ่กว่าต้นไม้

สหิติ ยโต ทฺรวฺยคุณกรฺมสุ สา สตฺตา ฯ

คำว่าสัต ; ความเป็น หมายถึง ทรัพย์ คุณสมบัติ และการกระทำ คือคำว่าสัตหมายถึงปัจจุบันติดต่อกับทุกกาล

ภาโว' นวฤตฺเตรว เหตุตฺวาตฺสามานฺยเมว ฯ

ความมีซึ่งค้นพบในทุกสิ่ง เรียกว่า**ความเหมือน**อันยิ่งของ**ความเป็น** เรียกว่า **มหาสมันยะ** เช่นกฎของความมีของทรัพย์

ความไม่มีนั้นมี ๕ อย่างคือ

๑. กฺริยาคุณวฺยปเทศาภาวาตฺปราคสตฺ ฯ

ความไม่มี มี ๕ อย่าง ความไม่มีของทรัพย์ ของคุณสมบัติหรือการกระทำ ก่อนเหตุเฉพาะของมัน เรียกว่า **ปริก–อภาวะ** เช่นหม้อ, ชิ้นผ้า, หรือวัตถุอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งจะไม่มีก่อนผลิตผลของมัน

๒. สหสตฺ ฯ

ความไม่มีของวัตถุ มีอยู่ก่อนแล้ว เรียกว่าปรัธวานส อภาวะ เช่นหม้อที่ทำแล้วถูกทำลาย

๓. สจฺจาสตฺ ฯ

ความมีในวัตถุอันหนึ่ง และ**ความไม่มี**ในวัตถุอีกอันหนึ่ง เรียกว่า **อโยนีอภาวะ** แยกโดยอาศัยกันและกัน เช่นม้าไม่ใช่โค และโคก็ไม่ใช่ม้า คือ ความไม่มีของม้า มีอยู่ในโค และความไม่มีของโค มีอยู่ในม้า ความมีของโคมีอยู่ในโค ในทำนองเดียวกัน ความมีของม้ามีอยู่ในม้าเท่านั้น

๔. ยจฺจานฺยทสทตสฺตทสตฺ ฯ

ความไม่มีซึ่งแตกต่างจาก ๓ อย่างข้างต้น เรียกว่า **อัตยันตามาภาวะ** คือไม่มีเด็ดขาด เช่น เขาคน ดอกฟ้า และบุตรของหญิงหมัน และอื่นๆ ทำนองเดียวกันนี้

๕. นาสฺติ มโฏ เค อิติห สโต มฏสฺย เคหสฺสรฺคปฺรติเษธะ ฯ

หม้อไม่มีในบ้าน คือมันมีอยู่ในที่อื่นนอกจากบ้าน หม้อไม่ได้ติดอยู่กับบ้าน **ความไม่มี ๕ อย่าง** ก็มีอยู่เท่านี้

อินฺทฺริยโทษาตฺสสฺการโทษาจฺจาวิทฺยา ฯ

ความบกพร่องของอายตนะ และอารมณ์ (สันสจาระ) สร้างอวิชชา

ตทฺ ทุษฏชฺญานมฺ ฯ

ความรู้ไม่จริง หรือรายงานผิด คืออวิชชา หรือความไม่รู้

อทุษฏๆ วิทฺยา ฯ

ความรู้จริง หรือรายงานถูกต้อง คือ วิชชา หรือความรู้

ปฤถิวฺยาทิ รูปรสคนฺธสฺปรฺศาะ ทฺรวฺยานิตฺยตฺวาทนิตฺยาศฺจ ฯ

ความมีปรากฏการณ์ของโลก และวัตถุอื่น ๆ คือความไม่จริง และคุณสมบัติของสิ่งเหล่านั้น เช่นสี รส กลิ่น โผฏฐัพพะ ย่อมเป็นสิ่งไม่จริง เนื่องจากความไม่จริงของวัตถุที่ปรากฏ

เอเตน นิตฺเยษุ นิตฺยตฺวมุกฺตมฺ ฯ

แต่คุณสมบัติของกลิ่นและอื่น ๆ มีอยู่ใน**ความมี**ของธาตุดินและธาตุอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏนั้น ย่อมมีอยู่จริง

สทการณวนฺนิตฺยมฺ ฯ

สิ่งที่มีอยู่ และไม่มีเหตุ ย่อมมีจริง คุณสมบัติของเหตุที่ปรากฏในผล ย่อมไม่มีจริง

อสฺเยทๆ การฺยๆ การณๆ สๆโยคิ วิโรธิ สมวายิ เจติ ไลงฺคิกมฺ ฯ

ความรู้ที่เราได้มานี้ ๔ ชนิด เมื่อเราพูดว่า นี่คือเหตุหรือผลของมัน คือจากความสัมพันธ์ของทรัพย์กับคุณสมบัติ **คือสมวายี** ความรู้ที่ผังติดอยู่ในตัว หรือความสัมพันธ์ที่ติดแน่น เช่น อากาศย่อมสามารถวัดความหนักได้ **สันโยจิ** คือความรู้เกิดขึ้นพร้อมกันอยู่ด้วยกัน เช่น ร่างกายกับผิวหนัง ความสัมพันธ์ที่เป็นเช่นนั้นและเหมือนเช่นนั้น **เป็นความมั่นคงแน่วแน่**

เอการถสมวายี คือความรู้ในวัตถุสองสิ่ง โดยการแสดงออกเพียงสิ่งเดียว เช่น โผฏฐัพพะหมายถึงวัตถุที่สัมผัส และความรู้สึกสัมผัส

วิโรธิ ความรู้ตรงกันข้าม เช่นฝนตก ตรงข้ามกับฝนที่จะตก

นิยตธรฺมสาหิตฺยมุภโยเรกตรสฺย วา วฺยาปฺติ: ฯ สางขยะ ๑,๒๔

ลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นที่จะต้องพิสูจน์ และวิธีการอันเป็นเครื่องนำเข้าไปเป็นตัวพิสูจน์ หรือเป็นวิธีหนึ่งในบรรดาวิธีการหลาย ๆ อย่าง คือเหตุการณ์ที่กำหนดไว้บางอย่างในวิธีการนั้นเรียกว่า**วยัปติ** ดังนั้นจึงมีความเกิดขึ้นพร้อมกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงของควันและไฟ

นิชศกฺตฺยุทฺภวมิตฺยาจารฺยาะ ฯ สางขยะ ๑, ๓๑

— ควันเป็นสิ่ง ๆ หนึ่ง มีไฟแพร่กระจายอยู่ทั่วไป และไฟเองเป็นผู้ผลิตควันขึ้น ควันย่อมไปได้ไกลโดยไม่ต้องร่วมเป็นสภาพเดียวกับไฟ การเกิดขึ้นพร้อมกันนี้เรียกว่า**วยัปติ** อนึ่ง ควันเกิดขึ้นโดยความกระจาย และคุณสมบัติร้อนของไฟที่ทำงานอยู่บนน้ำและวัตถุสิ่งอื่น

อาเธยศกฺติโยค อิติ ปญฺจศิขะ ฯ สางขยะ ๑, ๓๒

ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจของการแผ่กระจายของทรัพย์ทางวัตถุในธาตุใหญ่ ๆ เรียกว่า **มหัตตัตวะ** และความสามารถของความแผ่กระจายของพุทธิและอื่น ๆ เรียกว่า **วยัปติ** หรือในการเกิดขึ้นพร้อมกันโดยไม่เปลี่ยนแปลงเช่นความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและเจ้าของอำนาจ หรือสิ่งถูกบรรจุกับผู้บรรจุ

ในวิธีนี้ การเรียน และการสอน ควรจะดำเนินการและทดสอบตามการพิสูจน์ที่ให้ไว้ ในหนังสือปรัชญา มิฉะนั้นแล้วนักเรียนจะไม่ได้ความรู้ที่ถูกต้อง หนังสืออะไรก็ตามที่นำมาสอน ควรจะได้ทำการทดสอบโดยหลักอ้างอิงดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และหนังสือทุกเล่มที่นำสอนนั้น ควรทนต่อการทดสอบได้ แต่หนังสือที่ควรศึกษาและไม่ควรนำมาสอน คือหนังสือที่ขัดกับหลักการทดสอบดังกล่าวข้างต้น เพราะคำจำกัดความของสิ่งเหล่านั้น (เช่นคันถวาที พฤติ—อะไรก็ตามที่เป็นดินยอมมีกลิ่น) และการพิสูจน์ (เช่นประจักษ์และอื่น ๆ) กำหนด ความจริง และความเท็จ และความมีอยู่ของวัตถุ **ลกฺษณปฺรมาณาภฺยำ วสฺตุสิทฺธะ ฯ** ปราศจากแนวทางนี้เสียแล้ว ไม่มีอะไรจะสืบสาวให้รู้ได้

วิธีการของการเรียนการสอน–แบบแผนการศึกษา

ต่อไปนี้เราจะได้กล่าวถึงวิธีการเรียนและการสอน และจะให้แบบแผนการศึกษาเอาไว้เป็นหลัก

๑. **ศึกษา** การออกเสียงที่ถูกต้องโดยปนินิ ซึ่งได้เขียนขึ้นไว้ในสูตร (คำพังเพย) ต่าง ๆ นักเรียนควรจะถูกสอน อวัยวะฐานออกเสียง ความพยายาม และเครื่องมือการออกเสียง ตัวสระ พยัญชนะ อย่างอวัยวะหรือฐานที่ออกเสียงปะ ซึ่งฐานอยู่ที่ริมฝีปาก ความพยายามออกเสียงปะ ริมฝีปากเปิดออก ลมหายใจและการเคลื่อนไหวของลิ้น สร้างเครื่องมือออกเสียง หรืออุทานขึ้น ในทำนองเดียวกันนี้ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ควรจะออกเสียงอักขระและพยัญชนะอื่น ๆ ตามกฎของการออกเสียง

๒. **ไวยากรณ์** การบรรยายหลักแปดประการของปนินิควรจะได้นำมาอ่านดังต่อไปนี้

๑. สูตร (คำพังเพย) พฤทธิรไดชะ ๒. การแยกคำออก เช่น พฤทธิ–แอต ไอช ตามตัวอย่างข้างต้น ๓. รวมอยู่ในที่เดียวกัน กลุ่มเดียวกัน เช่น อัช ช ไอช ชะ–อไดชะ และความหมายของคำ เช่น ไอ และ โอ เรียกว่า พฤทธิ สระผสม ตัวอักษร หน้าตะ และหลังตะ เรียกว่า ตประ คือ อะ หน้าตะ และ ไอชะ หลังตะ ทั้งสองเป็นตประ จุดมุ่งหมายของกฎเกณฑ์ของตประ คือ สระสั้นและยาว ไม่เรียกว่าพฤทธิ ตัวอย่าง (๑) ภาคะ มาจากรากคำว่า ภัช ฆันชะ อยู่หลัง ฆ และ นช ตัดออก หลังจากตัดออกแล้วคงเหลือ ภัชอะ สระอะของ ภ หน้า ช ทำให้ยาวออก อะจึงยาว จึงกลายเป็นภาช ชะในที่นี้เปลี่ยนเป็นคะ จึงกลายมาเป็นภาคะ จึงกลายมาเป็นรูปแบบอย่างนี้ (๒) อภยาย มาจากรากคำว่า**เอง** กับคำว่าอัยเป็นตัวนำหน้า เอาไอมาทำหน้าที่อิ จึงเป็นพฤทธิ ของคำนั้น อัน อยู่ก่อนคำว่า ฆันชะ ไอเปลี่ยนเป็นอายะ ซึ่งรวมกับ อ ของ ฆันชะ จึงเป็นอัยายะ (๓) นายก มาจากรากคำว่า นีนชะ เพราะ อี มีเสียงยาวจึงเอาไอมาแทนอี เป็นพฤทธิอยู่หน้า นวุล (ตัดออก) และกับคำไอมาผสมกัน จึงกลายเป็นอายะ และร่วมเข้ากับ อะ จึงเป็นนายกะ (๔) สตาวกะ มาจากรากคำว่า สตุ และมีนวุลอยู่หลัง ทำอุให้เป็นโอ แล้วเปลี่ยนเป็นอาว และผสมกับอะ จึงเป็น สตาวกะ (๕) การกะ มาจากรากคำว่า กรินชะ มีนวุลอยู่หลัง ลบเอ็นและแอลออก เมื่อลบออกแล้วเอา**อกะ**แทนวุ และเอา**อาร**แทนวิ เป็นพฤทธิมีเสียงยาวจึงเป็นการกะ

ครูควรอธิบายกฎเกณฑ์หรือสูตรที่นำมาใช้ในกฎเกณฑ์เหล่านี้ กรรมวิธีการเปลี่ยนแปลงรูปศัพท์ต่าง ๆ ควรอธิบายในกระดานดำหรือกระดานชนวน รูปศัพท์หยาบ ๆ ก็ควรจะเขียนไว้ และการเปลี่ยนแปลงรูปศัพท์ก็ควรอธิบายเป็นขั้นเป็นตอน ดังคำว่า ภัช ฆันช—สุ หลังจากลบ ฆและนออกตามลำดับแล้ว ควรเขียนภัช อะ สุ ไว้ หลังจากลบตัวอื่น ๆ แล้ว ตัว อะ ทำให้เสียงยาวออก และ ช เปลี่ยนเป็น ค จึงเป็น**ภาค** อะ สุ เมื่อเอาอะมารวมเข้ากับ คะ จึงเป็นภาคสุ อุ ลบออก และ ส เปลี่ยนเป็น สุ และอุก็ลบออกอีก และเมื่อลบออกแล้วจึงเป็น**ภาคร** ตัว **วิสรค** เอาตัว ฮ แทนตัว ร จึงเป็น ภาคฮ ดังนั้น ภาคฮ จึงมาจากภัช กฎเกณฑ์หรือสูตรที่นำมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงนั้นย่อมเป็นผลขึ้น จึงควรอ่านได้ดีและสอนได้ดี เขียนได้ดี สามารถจะให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการของรูปแบบของศัพท์ต่าง ๆ ได้ การอ่านการสอนในวิธีดังกล่าวนี้จะเป็นผลให้ความรู้ก้าวหน้าในไม่ช้า เมื่อได้สอนกฎเกณฑ์ ๘ ประการดังกล่าวแล้ว ครูอาจารย์ควรจะสอนต่อไปดังนี้

๓. **ธาตุปาทะ** : กริยา กับด้วยความหมาย และแบบตัวอย่างของ**ลกร**สิบอย่าง หรือมาลา และกาละ อุตสรคสูตร ควรจะสอนกฎเกณฑ์ทั่วไปตามลำดับพร้อมด้วยคำอธิบาย ดังนั้น **การมนีอัน** เมื่อคำว่า **การม**ถูกนำมาใช้อย่าง**อุปบท** ก่อนรากศัพท์ อันควรอยู่ข้างหลัง เช่น กุมภการฮ **อัปวัตสูตร** กฎเฉพาะบางอย่างที่มีการยกเว้น ควรจะนำมาสอนด้วย เช่น **อโต—นุปสรเค ก** อกะ เป็นคำต่อท้าย บวกเข้ากับอะ เมื่อมี "กรม" นำหน้า โดยไม่มีตัวเชื่อมต่อ เช่น 'วยุ' 'วยภัก' ถ้า 'กรม' นำมาใช้เป็นกรรม รากศัพท์ทั้งหมดก็คือเอา 'อัน' กฎเล็ก ๆ น้อย ๆ อื่น ๆ ก็รวมอยู่ในกฎเกณฑ์ที่กล่าวแล้วข้างต้น เกี่ยวกับรากศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ตัว อะ และเอา "กะ" มาต่อข้างท้าย กฎเฉพาะที่ยกเว้นก็ควรนำมาใช้รวมกับกฎที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไปด้วย แต่กฎทั่วไปก็ไม่ควรจะนำไปปะปนกับกฎเฉพาะ ตัวอย่างผู้ปกครองประเทศ และหัวหน้าของผู้ปกครองส่วนย่อย สามารถจะรวมเข้าในจักรภพของพระเจ้าแผ่นดินสากล แต่หัวหน้าของผู้ปกครองส่วนย่อยไม่สามารถจะรวมเข้าในผู้ปกครองประเทศ ดังนั้นปนินีได้เอาความรู้ของคำทั้งหมด และความสัมพันธ์ของไวยากรณ์มารวมไว้ในโศลกหนึ่งพันโศลก หลังจากสอนรากศัพท์ของคำแล้ว อาจารย์ควรจะสอนคำลงท้ายทั้งหมดตลอดทุกส่วนของไวยากรณ์ อุนาทิ ให้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำเริ่มต้นด้วย "อัน" กฎ

๘ ประการก็ควรจะสอนเป็นครั้งที่สอง อธิบายข้อคัดค้านที่มีต่อกฎเกณฑ์ วรติกะ บันทึกคำอธิบาย กริกะ การขยายกว้างออกไป 'ปริภาษา' การออกเสียงคำ พร้อมด้วยคำอธิบาย

๔. มหาภาษยะ มหาภาษาก็ควรจะนำมาสอน ถ้าคนมีความเฉลียวฉลาด ขยันหมั่นเพียร รักความรู้จริง ๆ เรียนหรือสอนไวยากรณ์ประจำวัน เขาจะจบกฎเกณฑ์ ๘ ประการและมหาภาษา แต่ละประเภทภายใน ๑๘ เดือน คือจบหลักสูตรไวยากรณ์ใน ๓ ปี และเป็นผู้คงแก่เรียนในไวยากรณ์อย่างสมบูรณ์ เขาสามารถจะเข้าใจพระเวท และศัพท์สันสกฤตทั่วๆไปโดยการช่วยเหลือของความชำนิชำนาญในไวยากรณ์ และแล้วจะศึกษา และสอนหนังสือสันสกฤตอื่น ๆ ก็ไปได้เร็ว และง่ายดาย การศึกษาหนังสืออื่น ๆ ไม่ต้องใช้สติปัญญา และความขยันหมั่นเพียรมากนัก เหมือนอย่างการเรียนไวยากรณ์ ดังนั้นในการศึกษาหนังสือเหล่านี้คือ หลักไวยากรณ์ ๘ ประการ มหาภาษาจึงต้องการหาความรู้มากเป็นเวลาถึง ๓ ปี ซึ่งไม่สามารถจะทำได้โดยการศึกษาหนังสือเลว ๆ ตั้ง ๕๐ ปี เช่นหนังสือ สรัสวัส, จันทริก มโนราม และอื่น ๆ หนังสือหลอกลวงที่คนใจแคบ ๆ มีความรู้ผิวเผินเขียนขึ้น หนังสือดังกล่าวไม่สามารถจะบรรจุการเรียนอันลึกล้ำและความคงแก่เรียนอย่างกว้างขวาง ซึ่งมหาบุรุษ พระอรหันต์ นักบุญ และผู้รับใช้โลก ได้แสดงผลงานของท่านไว้อย่างง่ายดายและเป็นไปตามธรรมชาติได้ วิธีการเขียนของผู้รับใช้มนุษย์นำไปสู่ความเข้าใจแจ่มแจ้งในวิชาการโดยไม่ยาก และในระยะเวลาอันสั้นเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ **วัตถุประสงค์ของคนเขียนใจแคบและมีความรู้ผิวเผินคือ เขียนภาษาให้อ่านยากทำความหนักใจแก่ผู้อ่านได้มากเท่าใดยิ่งดี แต่ได้ผลประโยชน์จากการอ่านน้อยมาก** เหมือนกับขุดภูเขาเพื่อหาเปลือกหอย แต่การ**ศึกษางานของผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อมนุษย์แล้ว เหมือนการดำลงไปในน้ำครั้งเดียวได้ไข่มุกข้ามาเต็มกำมือ** หลังจากเรียนจบไวยากรณ์แล้ว

๕. หนังสือนิฆัณฑุ และนิรุกตของท่านยัสกะ ควรจะนำมาสอนพร้อมกับความหมายใน ๖ เดือน หรือ ๘ เดือน บุคคลไม่ควรเสียเวลาเป็นเวลาหลายปีในการศึกษา อมรโกษและหนังสืออื่น ๆ ทำนองนั้นที่เขียนขึ้นโดยผู้นอกศาสนาไม่นับถือพระเจ้า

๖. ปิงคล หนังสือเขียนแบบร้อยแก้วของศาสตราจารย์ปิงคล ควรจะนำมาสอนด้วย เพราะได้ให้ความรู้พระเวท และมาตรการความรู้วิชาสันสกฤตที่นิยมกัน และวิธีการสมัยใหม่แห่งการวัดความรู้ และหนังสือที่แปลออกมาในลักษณะอาการที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หนังสือ

นี้และวิธีการของหนังสือแปลสมัยใหม่ ทั้งความวิวัฒนาการของนังสือในเวลาต่อมาด้วย สามารถจะเรียนให้จบได้ภายใน ๔ เดือน แต่ไม่ควรให้เสียเวลาหลายปีในการศึกษา พฤติรัตนการและหนังสืออื่น ๆ ที่บุคคลผู้รู้น้อยเขียนขึ้น

๗. กฎของมนู รามายนะของท่านวัลมิกิ วิทูรนิติ ศีลธรรม ในอุติโยคะ ปรวะของมหาภารตะ และหนังสือที่เลือกเฟ้นแล้วอื่น ๆ ที่ถ่ายทอดมาจากคัมภีร์ซึ่งชะล้างจิตที่ปรารถนาชั่วออกไป และปล่อยให้ความดีเข้ามาสู่ใจและกลับเป็นคนดี ควรที่จะยกขึ้นมาเล่าเรียนศึกษา หนังสือดังกล่าวเหล่านี้ ควรศึกษาอย่างละเอียดลออ แยกคำแต่ละคำในร้อยกรองออกมาอธิบายให้ชัดเจน บอกความหมายของคำ กฎเกณฑ์ของร้อยกรอง ความสัมพันธ์ของคุณศัพท์ เนื้อหาและความหมายย่อ ๆ เหล่านี้ ผู้รู้และครูผู้สอนควรอธิบายให้กระจ่าง และนักเรียนควรเรียนด้วยความตั้งใจ หลักสูตรนี้ควรเรียนไม่เกิน ๑ ปี

๘. ปูรวมีมามสา, ไวเศษิกะ, นยายะ โยคะ สางขยะ และเวทานตะ ควรนำขึ้นมาศึกษา ปรัชญาของลัทธิทั้ง ๖ ควรนำมาศึกษาพร้อมด้วยอรรถกถาอธิบายความของท่านนักบุญและนักปรัชญา หรือนักการศึกษาผู้คงแก่เรียนอื่น ๆ แต่ก่อนที่จะอ่านสูตรเวทานตะ หนังสืออุปนิษัท ๑๐ เล่ม คือ

๙. อิศะ เกนะ กถา ปรัศนะ มุนทกะ มันทุกยะ ไอตาเรยะ ไตตตริยะ จันโททะกะ และ พฤหทรันยกะ ควรนำมาศึกษาให้ตลอด และแล้วการศึกษาปรัชญาทั้ง ๖ ควรจบภายใน ๒ ปี

๑๐. ฤคะ ยุชุระ สามะ และ อาถรรพ พระเวททั้งสี่ ควรศึกษาพร้อมกับคำอธิบายประกาศและความหมายของคำ ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคเชื่อมกันแบบลูกโซ่ และการแสดงความหมายด้วยท่าทางให้รู้ และความหมายของพราหมณ์ทั้ง ๔

๑๑. ไอตาเรยะ สัตปทะ สามะ และโคปธะ เหล่านี้ควรเรียนภายใน ๖ ปี

อ่านพระเวทพร้อมด้วยความหมาย

คำนี้มาจาก นิรุกตะ ย่อมเป็นที่เชื่อถือได้ เพราะอย่างนี้ คือ

สฺถาณุรยํ ภารหาระ กิลาภูทธีตฺย เวทํ น วิชานาติ โย'รฺถมฺ
โย' รฺถชฺญ อิตฺสกลํ ภทฺรมศฺนุเต นากเมติ ชฺญานวิธูตปาปฺมา ฯ

ผู้ซึ่งอ่านพระเวทพร้อมด้วยการออกเสียงที่ถูกต้องอย่างเดียว และไม่รู้ความหมาย เหมือนต้นไม้มีกิ่งแต่ไม่มีใบ ไม่มีผล หรือเหมือนสัตว์นำเอาเมล็ดข้าวและวัตถุผงอื่น ๆ แต่ก็ไม่ได้กินเข้าไปในท้อง แต่ผู้ที่อ่านพระเวทและรู้ความหมายถูกต้องย่อมได้รับความสุขที่สมบูรณ์ในชีวิต และย่อมทำลายบาปโดยความรู้และโดยอิทธิพลของความประพฤติ หลังจากตายแล้วจะได้รับสันติสุขอย่างยิ่ง

อุต ตฺวะ ปศฺยนฺน ททรฺศ วาจมุต ตฺวะ ศฤณฺวนฺน ศฤโณตฺเยนามฺ ฯ
อุโต ตฺวสฺไม ตนูวำ วิสสฺเร ชาเยว ปตฺย อุศตี สุวาสาะ ฯ

บุคคลผู้โง่เขลา มีโสตแต่ไม่ได้ยิน มีตาแต่มองไม่เห็น มีลิ้นแต่พูดไม่ได้ พูดง่าย ๆ ก็คือ คนโง่ ไม่สามารถรู้เคล็ดลับของคำพูดนี้ได้ ความรู้เปิดเผยความรุ่งเรืองของมันเอง ไม่ได้เปิดเผยให้แก่คนโง่ แต่เปิดเผยให้คนคงแก่เรียนผู้รู้ความหมายและเข้าไปถึงความลึกซึ้งของคัมภีร์ เหมือนผู้หญิงงามประดับด้วยเพชรนิลจินดา และเครื่องแต่งตัวที่สวยงาม แสดงให้เห็นถึงลักษณะของหล่อนว่าเกิดจากความรักของสามี

ฤโจ อกฺษเร ปรเม วฺโยมนฺ ยสฺมินฺเทวา อธิวิศฺเว นิเษทุะ
ยสฺตนฺน เวท กิมฤจา กริษฺยติ ย อิตฺตทฺวิทุสฺต อิเม สมาสเต ฯ

ความสุขอะไรที่เขาผู้ศึกษาฤคเวท และพระเวทอื่น ๆ ซึ่งไม่รู้จักพระเจ้า ผู้แผ่และซึมซาบอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน เป็นอมตะ และประเสริฐสุด จะได้มาหรือ **ความรู้จักพระเจ้าเท่านั้น** คือ **ความสุดยอดของการศึกษาพระเวท** และบรรดาผู้คงแก่เรียนทั้งหมด พร้อมด้วยโลก ดวงอาทิตย์ และโลกอื่น ๆ เคลื่อนไหวและเป็นอยู่ได้ในพระผู้เป็นเจ้ามิใช่หรือ ไม่มีอะไรอื่นอีก เขาผู้คงแก่เรียนเท่านั้น ได้ความสุขอันประเสริฐและหลุดพ้น ผู้มีความเชื่อมั่นในพระเจ้า ศึกษาพระเวทเป็นผู้มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจลึกซึ้งหรือเป็นโยคี และรู้แจ้งพระเจ้า ดังนั้น สิ่งทั้งหมดก็คือการศึกษาและการสอน ควรจะได้รู้แจ้งในความรู้พร้อมด้วยความหมายและความเข้าใจ

เมื่อการศึกษาคัมภีร์พระเวทจบ ควรจะศึกษาอายุรเวท คือ ศาสตร์เกี่ยวกับยารักษาโรค ดังต่อไปนี้

15'V

๑๒. "จริก, สัญรุท" และคัมภีร์ยาอื่น ๆ ที่พระฤาษี และผู้บำเพ็ญประโยชน์ทางยาได้เขียนขึ้น ควรศึกษาให้จบใน ๔ ปี

๑๓. "ธนุรเวท" ควรจะได้ศึกษา คัมภีร์นี้ว่าด้วยหน้าที่การงานของรัฐบาล แบ่งออกเป็นสองภาคคือ ภาคหนึ่งว่าถึงผู้บริหาร และอีกภาคหนึ่งว่าถึงประชาชน บรรดานายทหารทุกเหล่า ควรจะได้รับการฝึกฝนในการใช้อาวุธและจรวด และในการปฏิบัติวางรูปแบบประเภทต่าง ๆ ของกองทัพ ปัจจุบันนี้เรียกว่าระเบียบฝึกหัดทหาร และใช้ในสนามรบในโอกาสที่รบพุ่งกับข้าศึก ยุทธวิธีแห่งการรบควรจะศึกษาให้มีความรู้อย่างจริงจัง ส่วนศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศนั้น ว่าถึงเรื่องการปกป้องประชาชน และส่งเสริมผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งควรจะได้ศึกษาว่าจะปกครองประชาชนด้วยความเที่ยงธรรมได้อย่างไร และให้ความเสมอภาคเพื่อปกป้องให้พวกเขาได้รับความผาสุกและความพอใจ นักศึกษาควรเรียนกฎของความเที่ยงธรรมเกี่ยวกับความอาญา เพื่อลงโทษผู้กระทำผิด ปกป้องคนดีผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย การศึกษาศาสตร์ทั้งสองส่วนในการบริหารนั้น ควรศึกษาให้จบในแต่ละส่วนภายในสองปี

๑๔. 'คันธรรพเวท' ซึ่งเรียกว่าดนตรีศาสตร์ ควรจะได้นำขึ้นมาศึกษา โน้ต, วิธี, การเปลี่ยนแปลง, เวลา, การวัด กำหนดกฎเกณฑ์ เสียง อากาศ เครื่องมือ การเต้นรำ การร้องเพลง และวิชาการทำนองเดียวกันนี้ ควรจะได้ศึกษาให้ถูกต้อง แต่ในการร้องเพลงสามเวท และการเล่นเสียงของเครื่องดนตรีนั้นควรศึกษาเฉพาะ วิธีการเล่นดนตรีที่ท่านฤาษีนรทเขียนไว้ และนักบุญอื่น ๆ ด้วย ควรจะได้ศึกษากัน แต่พวกเขาไม่เคยปล่อยเสียงในการร้องอย่างไร้สาระเหมือนพวกหยาบโลน หญิงแพศยา คนจรจัด ส่งเสียงร้องเหมือนพาเพื่อก่อให้เกิดกามารมณ์

๑๕. อัตถเวท เรียกว่าศิลปะของการผลิตสิ่งของ ควรจะได้เรียนให้ถูกต้องในสองปี เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบ ความรู้ในคุณภาพของสิ่งของ การปรับปรุงแก้ไข ความชำนาญ การทำแบบต่าง ๆ ของสิ่งของ และกระบวนการด้านอุตสาหกรรมซึ่งใช้ทั้งทางบกและทางอากาศ มันเป็นศิลปะของการหาโชค แล้ววิชาดาราศาสตร์จะมีในบทต่อไป

๑๖. สุรยสิทธานตะ และหนังสืออื่น ๆ เกี่ยวกับดวงดาว ซึ่งรวมทั้งพีชคณิต เลขคณิต ภูมิศาสตร์ และธรณีวิทยา ควรศึกษาอย่างมีระบบ

๑๗. การประดิษฐ์สิ่งของด้วยมือ ช่างเครื่อง ช่างวิศวกรรม และศิลปะของการใช้เครื่องยนต์อื่น ๆ ควรจะได้ศึกษา แต่หนังสือเกี่ยวกับโหราศาสตร์ กล่าวถึงอิทธิพลของดวงดาว ทั้งดาวฤกษ์และดาวนพเคราะห์ การทำนายแบบโหราศาสตร์ และการดูฤกษ์ยามทุกประเภทและวิชาเกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้ ควรเลิกให้หมด เป็นสิ่งเหลวไหล และไม่มีความจริง

ครูและนักเรียน ควรสอนและเรียนให้จบหลักสูตรในความรู้สมัยใหม่ และฝึกฝนให้ดีที่สุด ใน ๒๐ หรือ ๒๑ ปี เมื่อประชาชนได้ทำสิ่งที่ควรจะทำแล้ว เขาจะอยู่อย่างมีความสุขบนโลกนี้ ระบบการศึกษานี้จะให้ความรู้แก่ประชาชนในเวลา ๒๑ ปี หรือ ๒๐ ปี ซึ่งไม่สามารถจะหาได้โดยวิธีอื่นใดในหนึ่งร้อยปี

เหตุผลที่ว่าทำไมหนังสือทั้งหลายเหล่านี้จึงได้เขียนขึ้นโดยท่านผู้สำเร็จโมกษะและท่านนักบุญ ซึ่งควรจะนำมาศึกษาเล่าเรียนแต่อย่างเดียว นั่นก็คือว่า ท่านผู้เขียนเหล่านี้ล้วนเป็นนักการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ สิ่งที่ท่านเขียนขึ้นล้วนเป็นวิชาการที่แท้จริง และถูกต้องในเวลาเดียวกันด้วย แต่หนังสือที่เขียนขึ้นด้วยบุคคลที่เรียนรู้ ๆ ปลา ๆ จิตใจของเขามีอคติ แต่มีส่วนร่วมในความเป็นนักเขียนเท่านั้น

หนังสือที่ควรศึกษา

๑. หนังสือปุรวมิมามสาของท่านไชมินิ พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านวยาส

๒. หนังสือไวเศษิกะของท่านกนด พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านโคตม

๓. หนังสือนยายะของท่านโคตม พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านวัตสยายนะ

๔. หนังสือโยคะของท่านปตันชลิ พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านวยาส

๕. หนังสือสางขยะของท่านกปิละ พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านภักตุริ

๖. หนังสือเวทานตะของท่านวยาส พร้อมทั้งอรรถกถาของท่านวัตสยายนะ หรือท่านโพธยานะ พร้อมทั้งคำอธิบายประกอบ

ตำราสุภาษิตเหล่านี้จัดอยู่ในจำพวกเดียวกับ "กัลป" การศึกษาพระเวทด้วย อย่างตำราฤคเวท ยชุรเวท สามเวท (เพลงสวด) และอาถรรพเวท ทั้ง ๔ นี้พระเจ้าเป็นผู้เปิดเผยออกมาทางพระฤาษี ตำราไวตาเรยะ ศัตปาถ, สามะ โคปาถ พราหมณ์ทั้งสี่ ศึกษะ กัลปะ ไวยากรณะ นิคันตุ นิรุกตะ จันทะ โชติส อังคะทั้ง ๖ คือ การศึกษาเพิ่มเติมชำระคัมภีร์

พระเวท มิมามสา และอื่น ๆ อุพังคะ คือการศึกษาอรรถกถาคัมภีร์พระเวท และอายุรเวท ธานุรเวท, คันธรรพเวท และอรรถเวท "อุปเวท" ทั้งหมดควรศึกษาด้วย เพราะพระฤาษี และนักปราชญ์เขียนไว้ หนังสือใดที่ปรากฏว่าขัดกับคัมภีร์พระเวท หนังสือนั้นไม่ควรนำมาศึกษา เพราะหนังสือพระเวทพระเจ้าประทานมาให้ไม่ผิดพลาด และมีอำนาจในตัวเอง หนังสือพราหมณ์และอื่น ๆ ไม่มีอำนาจในตัวต้องอาศัยคัมภีร์พระเวทเป็นเครื่องพิสูจน์ความถูกต้อง

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับคัมภีร์พระเวท อาจต้องศึกษาจากคำนำจนถึงอรรถกถาของคัมภีร์ฤคเวท และพระเวท "ฤคเวทธาทิ ภาษาภูมิกะ" เราจะให้รายละเอียดไว้ในหนังสือเล่มนี้ต่อไป

หนังสือที่ห้ามนำมาศึกษาคือ :–

หนังสือที่ไม่ควรนำมาอ่านมีมาก ซึ่งควรจะนำมาพิจารณาว่าเป็นหนังสือลวงดังต่อไปนี้ :–

ในหนังสือไวยากรณ์มีคือ :– กตันตระ, สรัสวัต, จันทริกะ มุขธโพธิ์, เถามุติ, เศกขารมี มโนรมะ และอื่น ๆ

ในศัพทานุกรม มี อมรโกษ และอื่น ๆ

ในหนังสือดาราศาสตร์ มีศิกรโพธิ์, มุหุรัต, จินตามณี, และอื่น ๆ

ในบทกวี มี นยกเภท, ลักษณะแตกต่างของสตรี กุวลยานันท์, รัฌวันสะ, มฆะ, กิรตรชุนียะ และอื่น ๆ

ในมิมามสะ มี ธรรมสินธุ, วิรตารกะ และอื่น ๆ

ในไวเศษิกะ, ตารกะสังเคราะห์ และอื่น ๆ

ในนยายะ มี จักติศิ และอื่น ๆ

ในโยคะ มี หัตปรติพิถะ และอื่น ๆ

ในเวทานตะ มี โยควศิษตะ, บัญจทศี และอื่น ๆ

ในสางขยะ มี สางขยะตัตวะ, เกามุติ และอื่น ๆ

ในตำรายา มี สรังคธร และอื่น ๆ

ในตำรากฎหมาย มี ทั้งหมดยกเว้นโคลงฉันท์ที่เลือกแล้วของคัมภีร์มนู หนังสือตันตระทั้งหมด การศึกษาเรื่องยักษ์มาร, หนังสือปุราณะ (เกี่ยวกับสากลพิภพ) อุปปุราณะ, รามายนะของตุลสีทาส, รักมณีมันกัล และอื่น ๆ, ภาษาทั้งหมด หรือหนังสือพื้นบ้านทั้งหมด ไม่ควรให้เรียน เพราะเขียนขึ้นจากความคิดคำนึง และเป็นหนังสือหลอกลวงจิตใจ

ถาม: ในหนังสือเหล่านั้นไม่มีความจริงเลยหรือ

ตอบ: มี แต่น้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นหนังสือหลอกลวงไม่มีความจริง ฉะนั้นควรห้ามมิให้เรียน เหมือนอาหารอร่อย แต่มันผสมด้วยยาพิษ

วิษสัปฤกฺตานฺนวตฺ ตฺยาชฺยา: ฯ

ถาม: ท่านไม่มีความเชื่อในปุราณะ และหนังสือประวัติศาสตร์หรือ

ตอบ: เราเชื่อในหนังสือหล่านั้น แต่เราเชื่อความจริงเท่านั้น และไม่เชื่อความเท็จ

ถาม: หนังสืออะไรให้ความจริง และอะไรให้ความเท็จ

ตอบ: พฺราหฺมณานีติหาสานฺ ปุราณานิ กลฺปานฺ คาถา นาราศ์สีวิติ

นี้คือหนังสืออ้างถึง จากเ ครหิยะสูตร, ไอตเรยะ, ศาตปาท และหนังสือปุราณะอื่น ๆ ซึ่งได้อ้างมาก่อนแล้ว มีชื่อ ๕ ชื่อของประวัติศาสตร์, ปุราณะ, กัลปา, กถา, และนรสันสิ ศรีมาตภควัต และหนังสืออื่น ๆ ไม่ใช่ปุราณะ

ถาม: ทำไมท่านไม่ยอมรับความจริงในหนังสือลวงโลกเหล่านั้นเล่า

ตอบ: อะไรที่เป็นจริงที่พบในหนังสือเหล่านั้น มีอยู่ในคัมภีร์พระเวท และหนังสือที่มีคุณประโยชน์อื่น ๆ อยู่แล้ว แต่ความเท็จที่มีอยู่ในหนังสือเหล่านั้น ผู้เขียนสร้างขึ้นมาเอง การยอมรับคัมภีร์พระเวท และหนังสืออื่นที่บอกความจริง รวมทั้งการยอมรับความจริงทั้งหมดด้วย ถ้าใครยอมรับความจริงในหนังสือเหล่านั้น เขาจะตกหลุมพลางของความลวงโลกเหล่านั้น ดังนั้นความจริงที่มีในหนังสือดังกล่าวควรทิ้งไปเสียให้หมด เหมือนอาหารที่ผสมด้วยยาพิษ

อสตฺยมิศฺรำ สตฺยำ ทูรตสฺตฺยาชฺยมิติ ฯ

ถาม: ท่านเชื่ออะไรแน่

ตอบ: เราเชื่อในคัมภีร์พระเวท กล่าวคือ การกระทำใดที่อนุญาตให้ทำ และการกระทำใดที่ห้าม คัมภีร์พระเวทได้ระบุไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อเราเชื่อในคัมภีร์พระเวท ศาสนาของเราก็คือพระเวท ความเชื่อนี้ควรจะเป็นที่ยอมรับกันทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวอารยัน เพราะมีความเชื่ออยู่อย่างเดียวระหว่างพวกเขาเหล่านั้นขณะที่อยู่ในโลกนี้

ถาม : คัมภีร์ที่แท้จริง ก็ยังแตกต่างกันไปตามทรรศนะแต่ละทรรศนะ เกี่ยวกับความถูกและความผิด เช่นเดียวกับหนังสือแปลกปลอมอื่น ๆ ตัวอย่างเช่นปรัชญาของนิกายทั้ง ๖ ก็ยึดถือทรรศนะตรงกันข้ามเกี่ยวกับโลก ตัวอย่าง กำเนิดของโลกใน**มิมามสา**นั้น กล่าวว่าอยู่ที่การกระทำ ใน**ไวเศษิกะ**กล่าวว่าอยู่ที่เวลา ใน**นยายะ**กล่าวว่าอยู่ที่ปรมาณู ใน**โยคะ**กล่าวว่าอยู่ที่พลังงาน ใน**สางขยะ**กล่าวว่าอยู่ที่ธรรมชาติ (ปรกฤติ) และใน**เวทานตะ**กล่าวว่าอยู่ที่พระพรหม นี่ไม่ใช่ไม่เป็นการนับถือพระเจ้าหรือ

ตอบ : ประการแรก กำเนิดของโลกไม่ได้กล่าวไว้ในปรัชญานิกายทั้งสี่แต่ประการใด สางขยะกับเวทานตะเท่านั้นที่กล่าวถึงกำเนิดของโลกอย่างแท้จริง

ประการที่สอง ไม่มีการขัดแย้งกันระหว่างปรัชญานิกายต่าง ๆ เหล่านั้น เพราะท่านไม่รู้ความแตกต่างกันระหว่างความขัดแย้งกับความไม่ขัดแย้งกัน ข้าพเจ้าใครจะถามท่านว่า ฝ่ายตรงกันข้ามนั้นอยู่ที่ไหน ท่านพบในเรื่อง ๆ เดียว หรือเรื่องที่แตกต่างกันออกไป

ถาม : ความขัดแย้งกันในทรรศนะของคนหลายคนในเรื่อง ๆ เดียว เรียกว่าความคิดเห็นตรงกันข้าม ในกรณีของปรัชญาทั้ง ๖ เรื่องราวก็มีเรื่องเดียวคือกำเนิดของโลก

ตอบ : ความรู้นี้มีหนึ่งหรือสอง (มีเอกภาพในความรู้หรือ)

ถาม : มีหนึ่ง

ตอบ : ถ้ามีหนึ่ง ทำอย่างไรวิชาไวยากรณ์ เภสัชศาสตร์ ดาราศาสตร์ และหนังสืออื่น ๆ จึงแตกต่างกันและกันเล่า เมื่อมันอยู่ในศาสตร์เดียวกัน สาขาของศาสตร์ต่าง ๆ เหล่านั้นก็ย่อมกล่าวไว้ต่างกัน ดังนั้น จึงไม่มีความขัดแย้งกันในปรัชญานิกายทั้ง ๖ ตัวอย่าง เหตุของการทำหม้อดิน คือการกระทำ เวลา ดิน การออกแบบ หรือความคิดที่จะทำให้เหมาะสมกันอย่างไร และการแยกส่วนต่าง ๆ กันอย่างไร และการบอกเล่าอื่น ๆ พลังงาน คุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ และผู้ปั้นหม้อ ในทำนองเดียวกันนี้ ส่วนที่แสดงในสาเหตุของการสร้างโลกโดยการกระทำ หรือการเคลื่อนไหวที่กล่าวไว้ใน**มิมามสา** โดยกาลเวลากล่าวไว้ในไวเศษิกะ โดยวัตถุกล่าวไว้ในนยายะ โดยพลังงานกล่าวไว้ในโยคะ โดยปรมาณูกล่าวไว้ในสางขยะซึ่งได้กล่าวระบบธาตุต่าง ๆ ไว้ และโดยพระพรหม

ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญ กล่าวไว้ในเวทานตะ ดังนั้นจึงไม่มีการขัดแย้งกันในความคิดของปรัชญานิกายทั้ง ๖ นั้น ตัวอย่างแม้ในการตรวจโรค การรักษา การให้ยา การออกกำลังกาย และการอดอาหาร เป็นวิชาการที่แตกต่างกันกล่าวไว้ในหนังสือเรื่องยา ถึงกระนั้นวัตถุประสงค์อันสำคัญก็คือการรักษาโรค เหตุทั้ง ๖ ของการสร้างโลกก็ทำนองเดียวกันนี้ แต่ละสาเหตุนิกายปรัชญาทั้ง ๖ ก็อธิบายไว้ในแต่ละเหตุ ดังนั้นจึงไม่มีการขัดแย้งกัน เราจะได้กล่าวให้ละเอียดในเรื่องนี้ ในหนังสือเล่มนี้ตอนที่พูดถึงการสร้างโลก

คำแนะนำ

อาจารย์และศิษย์ ควรหลีกอุปสรรคกีดขวางในการแสวงหาความรู้ และการมีส่วนร่วมในความรู้ อุปสรรคเหล่านั้นคือ มิตรชั่ว การดื่มของมึนเมา และยาเสพติดประเภทต่าง ๆ หญิงโสเภณี และแบบอื่น ๆ ของกามสุมิจฉาจาร การแต่งงานก่อนเวลาอันควร คือผู้ชายแต่งงานก่อนก่อนอายุ ๒๕ ปี ผู้หญิงแต่งงานก่อนอายุ ๑๖ ปี พรหมจารียังไม่สมบูรณ์ ต้องการความรักเพื่อการเผยแพร่ความรู้ของพระเวท และหนังสืออื่น ๆ ที่มีคุณค่าในอ้อมอุราของกษัตริย์ แม่พ่อ และผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย การทานอาหารมากเกินไป การระวังมากเกินไป การหละหลวมเกินไปในการศึกษา การสอน การสอบ ไม่รู้ความสำคัญยิ่งของการศึกษา ไม่เชื่อในการพัฒนาความแข็งแรง สติปัญญา ความกล้า สุขภาพ และความร่วมมือกันโดยการปฏิบัติพรหมจรรย์ การธุดงค์ไปสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และการกราบไหว้รูปปูชาที่ทำด้วยหินและวัตถุอื่น ๆ เพื่อระลึกถึงพระเจ้านั้นเป็นการเสียเวลาเปล่า ไม่ปฏิบัติหรือเผ้าคอยมารดาบิดา แขกที่มาบ้าน ครูอุปัชฌาย์ และผู้คงแก่เรียนผู้ซึ่งเป็นเสมือนรูปปั้นพระเจ้าที่ยังมีชีวิตอยู่ การเอาผงไม้จันทน์เขียนเป็นเส้นตรงและกากบาทที่หน้าผาก และเอาเครื่องหมายอย่างอื่นแต้มไว้ในที่เดียวกัน และเอาผ้าพันไว้ในที่เป็นเครื่องหมายแทนการทำตามหน้าที่ของวรรณะทั้งสี่ในสังคม การห้อยลูกประคำ หรือขัดลูกประคำนับ การอดอาหารในวันที่ ๑๑ และ ๑๓ ของทุกเดือนทั้งขึ้นและแรม และการอดอื่น ๆ การเดินทางไปแสวงบุญ ณ เมืองกาสีและสถานที่อื่น ๆ การเชื่อว่าจะพ้นจากบาปโดยการออกชื่อพระนาม กฤษณา นรายนะ ศิวะ ภควดี พระคเณศ และพระเจ้าอื่น ๆ

ไม่มีความหมาย ไม่มีความอยาก เพื่อหาความรู้จากคำแนะนำของผู้หลอกลวง, มีความเชื่อเกี่ยวกับความหลุดพ้นเหมือนเกิดขึ้นมาเองโดยธรรมชาติ ไม่ได้มาจากการเข้าถึงของปัญญา โดยการประพฤติธรรม การบรรลุโมกษะ โดยการปฏิบัติโยคะ และการกราบไหว้พระเจ้า แต่หลุดพ้นมาจากการฟังเรื่องราว และเรื่องสั้น ๆ ของภควัต และหนังสืออื่น ๆ หนังสือปุราณะ หรือเรื่องราวปรัมปราที่เรียนกันมาผิด ๆ ไม่มีความรักเพื่อความรู้จากเอกสารที่รวบรวมไว้มากมายจากความอยากได้ การเดินเที่ยวไปเรื่อยโดยไม่มีจุดประสงค์ การปฏิบัติตนหลอกลวงและการกระทำอันร้ายกาจอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน การทำตามใจชอบโดยสาปแช่งบุคคลผู้มีความสุขมีความบริสุทธิ์และความรู้ และให้เขาเหล่านั้นตกอยู่ในความทุกข์อันเกิดจากเชื้อโรคต่าง ๆ และความไม่รู้ ผู้มีความเห็นแตกแยกยุคใหม่ และพระที่เห็นแก่ตัว พวกพราหมณ์ และคนอื่น ๆ พวกดังกล่าวเหล่านี้ที่ห้ามมิให้คนอื่น ๆ แสวงหาความรู้และมีเพื่อนดี ๆ และลวงให้คนเหล่านั้นตกอยู่ภายใต้หลุมพลางของตน ทำให้สุขภาพของเขาเหล่านั้นเสื่อมโทรม ทำให้ทรัพย์สมบัติและความสุขของพวกเขาเหล่านั้นหมดไป พวกพราหมณ์เหล่านั้นคิดว่า ถ้าพวกกษัตริย์และคนอื่น ๆ ได้รับการยกย่องให้แสวงหาความรู้ พวกเขาก็จะพ้นจากหลุมพลางของตน พวกเขากลับมารู้กลอุบายหลอกลวงของตน ไม่เคารพพวกตน เหล่านี้คืออุปสรรคในการให้การศึกษาเด็ก ๆ และเยาวชนเป็นอย่างนี้ กษัตริย์และประชาชนควรขจัดอุปสรรคเหล่านี้ออกไป พยายามอย่างดีที่สุดโดยใช้ความพยายาม ความคิดและเงินทองเพื่อให้บุตรชายและบุตรสาวมีความรู้ดีเป็นคนดี

สตรีและทาสได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท

ถาม : สตรี และทาส อาจศึกษาคัมภีร์พระเวทได้หรือ ถ้าคนเหล่านั้นศึกษาคัมภีร์ที่เราศึกษาก็ไม่มีอำนาจที่จะห้ามมิให้พวกเขาศึกษา

สฺตฺรีศูทฺรา นาธียาตามิติ ศฺรุเตะ ฯ

นี่คือข้อห้ามมันเป็นกฎของพระเวทที่ว่า สตรีและทาสไม่ควรอนุญาตให้เรียน

ตอบ : ท่านทำร้ายตัวท่านเอง มนุษย์ทุกคนไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการศึกษาหาความรู้ คำพูดนี้ท่านสดับขึ้นมาเอง ในหนังสือดี ๆ มีคุณค่านั้นจะหาคำพูดเช่นนี้ไม่มี

เลย ตรงกันข้ามในโศลกที่สอง ของบทที่ ๒๖ ของคัมภีร์ชุรเวท เป็นคำสั่งที่บ่งไว้ชัดเจนสนับสนุนให้บุคคลทุกคนศึกษาและฟังคำอธิบายคัมภีร์พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ

ยเทมำ วาจำ กลฺยาณีมาวทานิ ชเนภฺยะ

พฺรหฺมราชนฺยาภฺยา ษ ศูทฺราย จารฺยาย จ สฺวาย จารณาย ฯ

ถาม : พระเจ้าตรัสว่า : ฉันประกาศในพระเวททั้งสี่ ฤคเวท และอื่น ๆ เพื่อคนทุกคนทำดีทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ในที่นี้เป็นการเตือนว่า ประชาชน มีความสำคัญในการปรับปรุงตนเองโดยการประพฤติศีลธรรมเท่านั้น เพราะกฎมนูได้ให้สิทธิแก่พระ กษัตริย์ และพ่อค้าได้ศึกษาพระเวท แต่ไม่ยอมให้ผู้หญิง ทาสและคนชั้นต่ำอื่น ๆ ได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท

ตอบ : ดูซิ พระเจ้าเองยังตรัสว่า : เราได้เปิดเผยพระเวท แก่พราหมณ์ กษัตริย์ พ่อค้า กรรมกร สตรี และชนชั้นต่ำอื่น ๆ กล่าวคือ แก่คนทุกคน ผู้ซึ่งควรจะอ่านและสอนพระเวท ฟังเอง และอ่านพระเวทให้คนอื่นฟัง เพื่อให้คนเหล่านั้นได้มีความรู้ดีขึ้น เพื่อปรับความประพฤติของทุกคนให้อยู่ในศีลธรรม และเพื่อขจัดนิสัยชั่วออกจากตน เพื่อหลีกห่างจากความทุกข์ความเดือดร้อน และเพื่อให้ได้มาซึ่งความสุข

เอาละ บอกซิว่า ถ้าฉันเชื่อคุณหรือเชื่อพระเจ้าเหนือเรา บัญญัติของพระเจ้าจำต้องเชื่อฟัง ถ้าเป็นอย่างนี้ บุคคลผู้ไม่ยอมรับคำสอนของคัมภีร์พระเวทเรียกว่าผู้ไม่มีพระเจ้า พระเจ้าไม่ประสงค์จะทำความดีแก่ชนชั้นกรรมากรหรือ พระเจ้าไม่มีความเที่ยงธรรมหรือที่พระองค์ทรงห้ามมิให้ชนกรรมาชีพได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท และอนุญาตให้เฉพาะพวกพราหมณ์เท่านั้นหรือที่ศึกษาได้ ถ้าไม่ใช่เป็นเจตนาของพระองค์ที่จะให้ชนกรรมาชีพ และคนธรรมดาสามัญได้เล่าเรียนศึกษา และสอนคัมภีร์พระเวทแล้วไซร้ ทำไมพระองค์จึงให้อวัยวะของเสียงและประสาทสำหรับฟังแก่พวกเขาเหล่านั้นเล่า เมื่อพระเจ้าทรงสร้างดินน้ำลมไฟ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ อาหารที่รับประทานได้ และสิ่งอื่น ๆ สำหรับสรรพสัตว์ทั้งหลายแล้ว ดังนั้นพระเจ้าจึงเปิดเผยพระเวทแก่คนทุกคน

ที่ไหนก็ตามที่มีการห้ามมิให้มีการศึกษา นั่นหมายความว่า เขาผู้ซึ่งไม่เรียนอะไรเลยนั้นโดยอ่านกับครูคนหนึ่งที่เรียกว่าคนโง่ที่ม จากข้อเท็จจริงของความทึ่มและโง่ของคน ๆ นั้น การ

อ่าน การสอนของคน ๆ นั้นไม่มีประโยชน์อะไรเลย มันเป็นการพิสูจน์ความโง่ของท่าน ความเห็นแก่ตัวของท่าน ความเลวที่ท่านห้ามมิให้ผู้หญิงมีการศึกษา คำสอนพระเวทนั้นสนับสนุนให้การศึกษาแก่เยาวสตรี (อรรถเวท K. ll. at 24, Ad, 3 คำโคลง 18)

พฺรหฺมจรฺยเยณ กนฺยา ยุวานำ วินฺทเต ปติมฺ ฯ

ผู้หญิงก็เหมือนเด็กผู้ชายต้องการความรู้ที่สมบูรณ์ และได้รับการอบรมที่ดีโดยการรักษาพรหมจารี เมื่ออายุพอที่จะแต่งงานได้ก็แต่งงานแต่ยังสาวได้รับการศึกษา มีความรัก ความเหมาะสมเท่ากับเด็กผู้ชาย จึงยอมให้ผู้หญิงหาความรู้ที่สมบูรณ์ ฝึกฝนให้ดีที่สุด โดยการศึกษาคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ ในระหว่างรักษาพรหมจรรย์ บรรลุถึงความแข็งแกร่ง มีความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว แต่งงานกับคนหนุ่มรูปงามและได้รับการศึกษาดีเช่นเดียวกับเธอทั้งหลายเหล่านั้น ฉะนั้นผู้หญิงควรรักษาพรหมจารี และหาความรู้

ถาม: สตรี ควรศึกษาพระเวทหรือ

ตอบ: แน่นอน ควรศึกษา ให้ดูระเบียบและกฎอื่น ๆ ดังกล่าวไว้แล้ว

อิมำ มนฺตฺรำ ปตฺนี ปเฐต ฯ

หมายความว่าภรรยาควรท่องโศลกพระเวทด้วยในที่บูชายัญ ถ้าสตรีไม่ได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ หล่อนจะอ่านโศลกพระเวทออกเสียงถูกสระและพยัญชนะในสันสกฤตในการสวดมนต์ไหว้พระเจ้าได้อย่างไร การกีและสตรีอื่น ๆ ผู้เป็นเพชรน้ำหนึ่งของสตรีโบราณเป็นผู้คงแก่เรียน โดยการศึกษาคัมภีร์พระเวทและอื่น ๆ ข้อนี้ได้เขียนไว้ชัดเจนในศาสตร์บาทเอาล่ะ ถ้าสามีได้รับการศึกษาดี และภรรยาไร้การศึกษา สงครามระหว่างมารกับพระเจ้าจะเกิดขึ้นในบ้านทุกวัน จะมีความสุขในบ้านได้อย่างไร ถ้าสตรีไม่ได้เรียนรู้ พวกเขาจะเป็นครูในโรงเรียนสตรีได้อย่างไร ปราศจากความรู้เสียแล้ว สตรีไม่สามารถจะทำหน้าที่แม่บ้านได้ถูกต้อง เช่นการจัดการบ้านการเรือน การปฏิบัติหน้าที่ของภรรยา ความพอใจระหว่างภรรยาและสามี และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่บ้าน

ราชินี และสตรีผู้สูงศักดิ์ของอินเดียโบราณ ล้วนรู้ยุทธสงคราม และกฎเกณฑ์ของทหารเป็นอย่างดี ถ้าเขาเหล่านั้นไม่รู้แล้ว พระนางเกกยีและสตรีอื่น ๆ จะติดตามพระเจ้าทศรถ

และเจ้าแผ่นดินอื่น ๆ ไปสู่สงครามและร่วมรบได้อย่างไร ดังนั้น พราหมณ์และชายากษัตริย์ควรเรียนความรู้ทุกสาขาวิชา สตรีพ่อค้าก็ควรเรียนรู้เรื่องการค้า คนชั้นกรรมกรก็ควรเรียนรู้เรื่องราวของพวกกรรมกรและหน้าที่ของกรรมกร ผู้หญิงก็เหมือนกับผู้ชาย คือ เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาไวยากรณ์บ้าง ศาสนาบ้าง ศีลธรรมบ้าง ยารักษาโรค คณิตศาสตร์ งานฝีมืออื่น ๆ ที่จำเป็น เพราะถ้าปราศจากความรู้ดังกล่าวนี้แล้ว พวกเขาไม่สามารถแยกความถูกความผิดได้ และไม่สามารถจะประพฤติตนให้ถูกต้องดังใจของสามีและญาติ ๆ ได้ และฝึกอบรมลูก ๆ ให้ดีได้อย่างไร การเลี้ยงดูลูก ๆ ฝึกอบรมเด็ก ๆ ให้ดีนั้น แม่เองจะต้องมีความรู้ว่าควรปรุงอาหาร ปรุงเครื่องดื่ม ปรุงยารักษาโรคตามที่กล่าวไว้ในตำราแพทย์ และรักษาสุขภาพมิให้เชื้อโรคเบียดเบียน และอยู่อย่างมีความสุข ปราศจากความรู้เรื่องการฝีมือเสียแล้ว พวกเขาก็ไม่สามารถที่จะแนะนำการสร้างบ้าน ตรวจการทำผ้านุ่งผ้าห่ม เครื่องประดับ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ถ้าไม่มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ ก็ไม่สามารถตรวจตรานับสิ่งของได้ ปราศจากความรู้พระเวท และคัมภีร์ทางศาสนาที่ให้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องพระเจ้า เขาไม่สามารถจะรักษาตนเองเกี่ยวกับการกระทำนอกศาสนาและความชั่วได้ ดังนั้นสตรีสมควรที่จะได้รับการยกย่องนับถือที่ได้ฝึกอบรมเด็ก ๆ ให้อยู่ในเกณฑ์ของการรักษาพรหมจารี เพื่อมีความประพฤติในศีลธรรมอันดี มีความรู้พิจารณาร่างกายและจิตใจให้มีความแข็งแรงและสมบูรณ์ ดังนั้นพวกเด็กเหล่านั้นเมื่อเจริญวัยขึ้นแล้ว จะประพฤติตนอย่างเหมาะสมอย่างถูกต้องต่อมารดาบิดา สามี แม่ยาย พ่อตา พระเจ้าแผ่นดิน ประชาชน เพื่อนบ้าน ผู้รักใคร่ เพื่อน ๆ เด็ก ๆ ญาติและสหายอื่น ๆ ความรู้เป็นขุมทรัพย์ที่ไม่รู้จักหมด ยิ่งใช้ยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทรัพย์สมบัติอื่นทั้งหมดนอกจากความรู้เมื่อใช้ไป ๆ ย่อมหมดสิ้น ทรัพย์สมบัติอื่นมีผู้รับทรัพย์มรดกตกทอดได้ แต่ไม่มีทายาทหรือโจรจะแย่งชิงทรัพย์สมบัติคือความรู้ได้ พระเจ้าแผ่นดิน และประชาชนเป็นผู้ส่งเสริมและรักษาทรัพย์สมบัติคือความรู้อันหาค่ามิได้นี้ไว้

กนฺยานำ สมฺปฺรทานำ จ กุมาราณำ จ รกฺษณมฺ ฯ มนู V ๑๑, ๑๕๒

กษัตริย์ ควรมีคำสั่งบังคับ ให้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงซึ่งอยู่ในวัยของการศึกษารักษาพรหมจารี และแสวงหาวิชาความรู้พัฒนาตนเองให้เจริญ ถ้าเยาวชนไม่เชื่อฟังคำสั่งก็ให้ลงโทษมารดาบิดาแทน กล่าวคือ มีคำสั่งห้ามมิให้พ่อแม่เอาลูกชายและลูกสาวไว้ที่บ้าน เมื่ออายุครบ

๘ ปีแล้ว พวกเขาควรจะอยู่ในโรงเรียนเรียกว่าอาจารยกุล จะไม่ยอมให้ผู้ใดแต่งงานจนกว่าจะเรียนจบและฝึกฝนอบรมดีแล้ว

สฺเวษาเมว ทานานำ พฺรหฺมนานำ วิศิษฺยเต
วารฺยนฺนโคมโหวาสสฺติลกาญฺจนสรฺปิษาม ฯ มนู Iv, ๒๓๓

[(เทวสุรสงคราม) เป็นนิยายโบราณของอินเดีย เทวดากับอสูรสู้กัน พระวิษณุลงมาห้ามให้มีสันติต่อกันโดยมีข้อแม้ว่า พวกเขาจะต้องทำพิธีกวนน้ำในมหาสมุทร แบ่งปันกันในระหว่างพวกเขา โดยเอาเขาพระสุเมรุทำเป็นไม้กวน เอาตัวงูหิตรมาพันเป็นเชือก พวกอสูรจับทางหัวงู เทวดาจับทางหาง ทำการกวนมหาสมุทร ในที่สุดพิษของงูออกมาทำลายพวกอสูร เทวดาก็ได้ของมีค่าจากทะเล ๑๔ อย่าง จากพระหัตถ์ของพระวิษณุ]

ในบรรดาของขวัญที่พระเจ้าให้แก่โลกคือ อาหาร เครื่องดื่ม วัว ที่ดิน เสื้อผ้า ถั่วงา ทองคำ เนยบริสุทธิ์ การบอกระเบียบประเพณีด้วยคัมภีร์พระเวทแก่ผู้อื่นเป็นของขวัญที่ดีที่สุด ฉะนั้น ประชาชนควรพยายามตามกำลังความสามารถทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมเหตุแห่งความรู้ นักศึกษารักษาพรหมจารี ความก้าวหน้าของความรู้ ประทีปแห่งศาสนาพระเวทย่อมส่องสว่างณประเทศใดตลอดเวลา ประเทศนั้นจะมีแต่ความรุ่งเรืองและความสงบ การศึกษาและการฝึกฝนนักศึกษาได้มากเพียงใด ความเจริญก้าวหน้าของประเทศมีมากเพียงนั้น ในบทที่ ๔ จะพูดถึงนักศึกษาจบการศึกษาแล้ว และชีวิตคฤหัสถ์จะพูดกันที่นั่น

สรุป

การศึกษาชั้นสูง มีส่วนประกอบคือ ๑. การฝึกด้านจิตใจ ๒. การฝึกด้านศีลธรรม ๓. การฝึกทางปัญญา ๔. การฝึกทางร่างกาย

เด็กชายและหญิง เมื่ออายุครบ ๘ ขวบแล้ว ควรส่งเข้าโรงเรียนในเขตของตนตั้งอยู่ห่างจากบ้านราว ๔ ไมล์ และครูผู้สอนจะต้องมีนิสัยดีงาม คือ

๑. พวกเด็กเหล่านี้ควรจะได้รับการสั่งสอนเป็นกลุ่มพร้อมด้วยความมุ่งหมาย และการทำพิธีบูชาไฟ การอาบน้ำประจำวันและการหายใจลึก ควรมีก่อนการทำการบูชา นักศึกษาควรประพฤติตนเป็นพรหมจารี ซึ่งมี ๒ ขั้นตอนด้วยกัน คือขั้นที่หนึ่งการรักษาพรหมจารีจะสิ้นสุด

ลงเมื่ออายุ ๒๔ ปี ขั้นที่สองจะรักษาพรหมจารีไว้จนกระทั่งอายุ ๔๔ ปี และขั้นที่สามจนกระทั่งอายุ ๔๘ ปี ผู้หญิงควรรักษาพรหมจารีไว้จนถึงอายุ ๑๖ ปี หรือ ๒๔ ปี

๒. คุณธรรมที่สำคัญมากคือ ความสัตย์ ความซื่อ การมีชีวิตอยู่อย่างง่าย ๆ การไม่ยอมตามใจตนเอง และความสันโดษ ควรเก็บรักษาไว้ภายในใจ ควรระลึกไว้เสมอว่า บุคคลจะตกต่ำโดยการรักษาศาสนพิธีเพียงอย่างเดียวและปราศจากการทำหน้าที่ทางศีลธรรม (มนู IV, หน้า ๒๐๔) ความสุภาพอ่อนโยน และมีมารยาทที่เหมาะสม ควรยึดปฏิบัติไว้เสมอ ผู้ไม่ศึกษาพระเวท คือ บุคคลชั้นต่ำสุด

นักศึกษาควรงดเว้นจากอาหารสด ของมึนเมา เว้นจากการใช้เครื่องหอม เครื่องสำอางค์ เครื่องดื่มชนิดกระตุ้นประสาท ของดอง เครื่องปรุง น้ำมัน ห้ามเอาพลอยใส่นัยน์ตา ห้ามถือร่ม ห้ามทารุณสัตว์เดรัจฉาน ห้ามการปรารถนาทางกามารมณ์ ห้ามโลภอยากได้ ห้ามร้องเพลง ห้ามเต้นรำ ห้ามเล่นการพนัน ห้ามโกหกหลอกลวง และห้ามเที่ยวกับผู้หญิง

นักศึกษาควรหลับนอนคนเดียว และรักษาน้ำอสุจิไว้ไม่ให้เสียหาย รักษาเยื่อพรหมจารีไว้ไม่ให้ขาด ห้ามคบหากับหญิงเสเพลอันเป็นทางให้เสียพรหมจารี

นักศึกษาควรพูดสัตย์จริง ประพฤติศีลธรรม ศึกษาพระเวท ให้ความเคารพนับถือต่อครูบาอาจารย์ พ่อแม่ และแขกผู้มาหา พวกเขาควรประพฤติพรหมจารีเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ ประพฤติตนในศีลธรรม และไม่ทำสิ่งใดที่เป็นสิ่งชั่วร้ายแก่ผู้หลักผู้ใหญ่ ถ้ามีความสงสัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรจะเดินตามบัณฑิตของผู้มีศีลธรรม เป็นทางที่ปลอดภัยที่สุด

๓. การศึกษาทางเสริมปัญญา การศึกษาของพวกเขาควรพอใจในคัมภีร์อันสำคัญ คือ กฎของจิต กฎของธรรมชาติ ปัญญาของพระฤษี ตรรกศาสตร์ที่ประจักษ์ ๘ หลัก เสียงแห่งหิโตปเทศ ตรรกศาสตร์ทางประจักษ์ ๘ หลัก คือ ประจักษ์ อนุมาณ อุทาหรณ์ คัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ประวัติศาสตร์ การสนทนา ความเป็นไปได้และความไม่มี การศึกษานั้นควรจะรวมทั้งฟิซิคและอภิปรัชญาเข้าด้วยกัน เพราะเกี่ยวกับหลัก ๖ ประการของภาวะ คือ ทรัพย์ คุณ กรรม ความเหมือน ความแตกต่าง และเหตุ การที่จะยกมาตรฐานการศึกษาให้สูงถึงขั้นยิ่งใหญ่ในสมัยโบราณของอารยวตาร หลักการศึกษาควรประกอบด้วย อัฏฐทยายี นิฆันตุ นิรุกตะ บางส่วน

ที่เลือกจากคัมภีร์มนู รามายนะ มหาภารตะ ปรัชญา ๖ สาขา คือ มิมามษา โยคะ นยายะ ไวเษิกะ สางขยะ และเวทานตะ และอีก ๑๐ สาขา คือ อุปนิษัท อิศะ เกนะ กถา ปรัศนะ มุนทกะ มันทุกยะ ไอตาเรยะ จันโทกิยะ พรหทรันยกะ และเวทะ ๔ คือ ฤคะ ยชุระ สมะ และอถรรพะ พรหมณะ ๔ คือ ไอตาเรยะ สมะ โคปาธ และสัตปาทะ เภสัช—จรักและสัศรุท ดาราศาสตร์ สุรสิทธานตะ ดนตรี นรัต สัมหิต อาถรรพเวท หรือการเมือง และ ๔ พิชัยสงคราม เพื่อให้นักศึกษาไม่ยุ่งกับหนังสือไร้สาระ บรรดาหนังสือปรัมปราทั้งหมด ตันตระ หนังสือศาสนา เช่นรามายนะของตุลสีทาส หนังสือดังกล่าวไม่ควรให้นักศึกษาเรียน หลังจากนักศึกษาเรียนจบหลักสูตร ๒๐ ปีแล้ว เขาควรกลับบ้าน แต่งงาน และสู้กับโลกต่อไป

บทที่ ๔

นักศึกษากลับบ้าน การแต่งงาน และการครองเรือน

เวทานธีตฺย เวเทา วา เวทำ วาปี ยถากฺรมมฺ ฯ อวิปฺลุตพฺรหฺมจรฺโย คฤหสฺถาศฺรมมาวิเศตฺ ฯ

ชายโสด หรือหญิงสาว ควรเข้ามาสู่โลก กฎของความเป็นพรหมจารีของพวกเขายังไม่ได้ถูกละเมิด พวกเขาซึ่งได้สำเร็จการศึกษาตามความประสงค์ของอาจารย์ และได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท สี่ สาม หรือสองพระเวท แม้แต่คัมภีร์เดียว อังคะ อรรถกถา และอุปนิษัท อธิบายคัมภีร์พระเวท (Vide หน้า ๖๕, มนู III. ๓)

ตำ ปฺรตีตำ สฺวธรฺเมณ พฺรหฺมทายหรำ ปิตฺรฺ
สฺรคฺวิณำ ตลฺป อาสีนมรฺหเยตฺปฺรถมำ ควา ฯ

๑๖.๓. เมื่อเขาได้รับการรับรองด้วยคุณงามความดีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่ออาจารย์ในฐานะเป็นนักศึกษา และได้รับความรู้พระเวทจากผู้พิทักษ์ พ่อหรือครู และได้ถูกสรวมพวงมาลัยนั่งอยู่บนที่นั่ง ก่อนอื่นพ่อควรจะมอบโคให้แก่เจ้าบ่าว และในโอกาสนั้นพ่อของฝ่ายหญิง ก็ควรจะทำอย่างเดียวกันด้วย

คุรุณานุมตะ สฺนาตฺวา สมาวฤตฺโต ยถาวิธิ
อุทฺวเหต ทฺวิโช ภารฺยำ สวรฺณำ ลกฺษณานฺวิตามฺ ฯ

เมื่อเขาได้รับอนุญาตให้เป็นผู้นำด้านจิตใจ ปฏิบัติตามการชำระร่างกายตามคำแนะนำของกฎระเบียบ ควรยกหญิงสาวมีวรรณะเดียวกันกับเขาขึ้นเป็นภรรยา ทำเครื่องหมายยกย่องภรรยา ๑๖.๔

อสปิณฺฑา จ ยา มาตุรสโคตฺรา จ ยา ปิตุะ
สา ปฺรศสฺตา ทฺวิชาตีนำ ทารกรฺมณิ ไมถุเน ฯ

๑๖.๕ หญิงสาวผู้ซึ่งไม่อยู่ภายในระดับที่ ๖ ของสายเลือดจากมารดาของเจ้าบ่าว และผู้ซึ่งไม่ได้สืบเชื้อสายของบิดาของเจ้าบ่าวมาจากครอบครัวโบราณ ควรได้รับการแต่งงานอย่างถูกต้อง จุดหมายของความเป็นแม่อันยืนนานนี้ก็คือ

ปโรกฺษปฺริยา ไว เทวาะ ปฺรตฺยกฺษทฺวิษะ ฯ

เป็นข้อเท็จจริงที่รับรองแล้วว่า คุณธรรมนั้นสูงกว่าวัตถุ ดังนั้นจิตใจของคน จึงถูกดึงมาสู่ความหวานของน้ำตาล ซึ่งตนได้ยินเพียงคุณสมบัติของมันแต่ไม่เคยชิมรสเลย เหมือนคนต้องการจะเห็นสิ่งที่มองไม่เห็น โดยได้ยินได้ฟังคุณสมบัติที่เขาพูดกัน ดังนั้น ผู้ที่จะแต่งงานนั้นควรจะเลือกเพราะเขาจะไม่มีเชื้อสายใกล้ชิดกันทางฝ่ายมารดาและฝ่ายบิดา ต่อไปนี้แสดงให้เห็นผลดีของการแต่งงานของสองฝ่าย ทั้งไกลหรือใกล้ทางสายเลือด คือ

การแต่งงานในสายเลือดห่างออกไป

๑. การแต่งงานนั้น ไม่ได้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตขึ้นของความรักกันและกัน ผู้ซึ่งรู้จักกันตั้งแต่เป็นทารก เล่นด้วยกัน ทะเลาะกัน รักกันและกัน รู้จักอารมณ์ของกันและกัน รู้ความดีความชั่วในสมัยเริ่มแรก รู้ความประพฤติอันไม่ถูกต้อง และได้เห็นกันและกันตั้งแต่ยังแก้ผ้า

๒. การแต่งงานระหว่างสองฝ่ายที่มาจากตระกูลเดียวกัน สายเลือดเดียวกัน จะไม่มีความก้าวหน้าในการก่อตัวของเชื้อ เหมือนอย่างการผสมของน้ำต่อน้ำ จะไม่ได้คุณสมบัติพิเศษขึ้นมาเลย

๓. การแต่งงานระหว่างชายหญิงที่มาจากตระกูลต่างกันสายเลือดต่างกัน เป็นสิ่งที่ดีที่สุดและพึงปรารถนา เหมือนอย่างการผสมน้ำนม น้ำตาลทราย ขิง และยา ในทำนองเดียวกันผสมผลิตผลที่พึงประสงค์

๔. การแต่งงานระหว่างสองฝ่ายที่อยู่ต่างแดนกัน ย่อมได้รับความสุข เพราะการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศและอาหารจากประเทศหนึ่งที่ตนเบื่อแล้วเปลี่ยนไปอยู่ที่ประเทศหนึ่ง ทำให้สุขภาพกายและจิตดีขึ้น

๕. การแต่งงานของระหว่างสองครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกัน มีผลทั้งสุขและทุกข์ หรือเกี่ยวข้องทะเลาะกันและกันระหว่างสองครอบครัว แต่ในกรณีเช่นนี้ จะไม่เกิดขึ้นกับครอบครัวที่อยู่ห่างไกลกัน อีกประการหนึ่ง สายใยแห่งความรักนั้น จะเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณระหว่างสองฝ่ายที่อยู่ห่างไกลกัน แต่กรณีเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นในครอบครัวใกล้กัน

๖. การแต่งงานของสองฝ่ายที่อยู่ไกลกัน ย่อมสะดวกในการหาได้มาซึ่งวัตถุสิ่งของในต่างแดน และย่อมได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนต่างแดน ซึ่งในกรณีเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นในครอบครัวอยู่ใกล้ชิดกัน

ทูหิตา ทูรฺหิตา ทูเรหิตา โทคฺเธรฺวา ฯ นิรุกตะ III, ๔

ผู้หญิงถูกเรียกว่า ทูหิตา เพราะการแต่งงานของเธออยู่ในประเทศห่างไกล ย่อมเป็นการพิสูจน์ว่ามีประโยชน์ แต่ในกรณีเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นในสองฝ่ายที่อยู่ใกล้กัน

๗. มารดาบิดาฝ่ายหญิง อาจจะยากจนลง เพราะเขาจะต้องให้สิ่งของแก่ลูกสาวทุกครั้งที่มาเยี่ยม

๘. ทั้งสองฝ่ายที่แต่งงานกัน ย่อมภูมิใจจากการให้คำมั่นสัญญา จะให้การช่วยเหลือจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย จากการเข้าใจผิดกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ระหว่างทั้งสองฝ่าย ฝ่ายหญิงอาจจะไปพักบ้านของบิดาของเธอเป็นการแก้ความตึงเครียดชั่วคราว แต่การแต่งงานของสองฝ่ายที่ใกล้ชิดกัน อาจจะก่อความแตกแยกและเกลียดชังมากยิ่งขึ้น เพราะอารมณ์ของหญิงอ่อนไหวง่าย นี่คือเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกันกับการแต่งงานของผู้ที่มีตระกูลเดียวกันสายเลือดเดียวกัน ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกันถึง ๖ ชั่วคนจากฝ่ายมารดา

มหานฺตฺยปี สมฤทฺธานิ โค' ชาวิธนธานฺยตะ
สฺตฺรีสมฺพนฺเธ ทเศตานิ กุลานิ ปริวรฺชเยตฺ ฯ

มนู III—๐ ครอบครัว ๑๐ ครอบครัวต่อไปนี้ควรจะปฏิเสธสำหรับความเป็นแม่ ไม่ว่าผู้นั้นจะมีทรัพย์สมบัติ มีโค แพะ ช้างม้า บ้านเรือน เพียงใดก็ตาม

หีนกฺริยำ นิษฺปุรุษำ นิศฺฉนฺโท โรมศารฺศมมฺ
กฺษยฺยามยาวฺยปสฺมาริศฺวิตฺรกุษฺฐิกุลานิ จ ฯ

๑๖.๗ เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ไม่ควรถูกเลือกให้มาแต่งงานกับครอบครัวเหล่านี้คือ ผู้ซึ่งไม่ประพฤติในศีลในธรรม ซึ่งไม่มีบัณฑิตเป็นมิตรสหาย ผู้ซึ่งละเลยไม่ศึกษาพระเวท สมาชิกของครอบครัวที่ร่างกายมีขนยาวดกหนา ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดโรคต่าง ๆ คือ โรคริดสีดวง วัณโรค โรคหืด โรคไอ โรคลมบ้าหมู โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง และโรคธาตุพิการ เพราะการแต่งงาน

กับบุคคลดังกล่าว จะเป็นพาหนะนำเชื้อโรค และความบกพร่องต่าง ๆ ไปสู่ครอบครัวทั้งสองฝ่าย ดังนั้นชายหนุ่มหญิงสาวของครอบครัวที่ดีที่สุดควรจะแต่งงานด้วยกัน

ใครที่ควรจะแต่งงานด้วย

โนทฺวเหตฺกยี่ลำ กนฺยำ นาธีกางฺคี น โรคิณีมฺ
นาโลมิกำ นาติโลมำ น วาจาฏานฺน ปิงฺคลามฺ ฯ

ชายหนุ่มไม่ควรแต่งงานกับหญิงสาวที่ผิวเนื้อเหลือง มีรูปร่างใหญ่ เช่นสูงกว่า รูปทรงกว้าง แข็งแรงกว่าตัวเขาเอง จะได้รับความยุ่งยากเรื่องเชื้อโรค กับมีขนน้อยเกินไปหรือมากเกินไป พูดมากเกินไป หรือนัยน์ตาสีน้ำตาลหรือแดง

นรฺกฺษวฤกฺษตฺตีนามฺนี นานฺตฺยปรฺวตนามิกาม ฯ อปกฺษยหิปฺเรษฺยนามฺนี น จ ภีษณนามิกามฺ ฯ

๑๖.๕ จะไม่มีชื่อหมู่ดาว เช่น อัศวนี, ภารณี, โรหิณี เทวี เรวติ มิเย จิตตริ และชื่อเหมือนกลุ่มดาวอื่น ๆ มีชื่อเหมือนต้นไม้ เช่น ตุลเซีย เจนดะ กุลบี, จัมปา จาเมลี และพืชอื่น ๆ ชื่อแม่น้ำ เช่นคงคา, ยมนา, และชื่อเหมือนแม่น้ำ จันทลี และชื่อวรรณะต่ำ ชื่อภูเขา เช่นวินทยา หิมาลยา ปรวตี และชื่อภูเขาในทำนองนั้น ชื่อนก เช่นโกกิลา เมนา และชื่อนกอื่น ๆ ชื่องู เช่นนาคี ภูชงค์ และชื่องูอื่น ๆ ชื่อทาส เช่นมาโธทาสี มีระทาสี และชื่อทาสในทำนองนี้ ชื่อวัตถุที่น่ากลัว เช่น ภีมะ กุนวารี จันทิกา, กาลี และชื่อน่ากลัวอื่น ๆ เพราะชื่อเหล่านี้ไม่เป็นมงคล และเป็นสิ่งน่ารังเกียจ

อวฺยงฺคางฺคี เสามฺยนามฺนี หฺสวารณคามินีมฺ ฯ ตนุโลมเกศทศนำ มฤทฺวงฺคีมฺทฺวเหตฺสฺตฺริยมฺ ฯ

ผู้ชายที่แต่งงานกับผู้หญิงสาว ที่มีแขนขาสมส่วน มีขนเรียบน่ารัก มีชื่อเป็นมงคล กล่าวคือ มีเสน่ห์ดึงดูด เช่น ยโสธ สุขทา และชื่ออื่น ๆ ทำนองนั้น มีความสง่าเหมือนนางหงษ์ หรือนางช้าง มีผมสวย ฟันสวย ร่างกายนิ่มนวลงดงามน่าดูน่าชม

วัยการแต่งงาน

ถาม : วัยใด และการแต่งงานแบบใดถือว่าดีที่สุด

ตอบ : วัยที่ดีที่สุดสำหรับหญิงที่จะแต่งงาน คือระหว่างอายุ ๑๖ ปี ถึงอายุ ๒๔ ปี สำหรับชายนั้น วัยตั้งแต่ ๒๕ ปี ถึง ๔๘ ปี การแต่งงานของผู้หญิง อายุ ๑๖ ปี กับผู้ชายอายุ

๒๕ ปี เป็นขั้นต่ำ ผู้หญิงอายุ ๑๘ ปี หรือ ๒๐ ปี กับผู้ชายอายุ ๓๐ ปี ๓๕ ปี หรือ ๔๐ ปี เป็นขั้นกลาง ผู้หญิงอายุ ๒๔ ปี กับผู้ชายอายุ ๔๐ ปี เป็นขั้นที่ดีที่สุด ประเทศใดที่ยึดถือประเพณีการแต่งงานแบบหลังสุด รักษาพรหมจารีไว้ได้นาน มีโอกาสแสวงหาความรู้ได้มาก ประเทศนั้นจะอยู่ด้วยความสงบสุข แต่ตรงกันข้าม ประเทศใดไม่รักษาขนบธรรมเนียมการแต่งงานไม่รักษาพรหมจารี ไม่แสวงหาความรู้ ปล่อยปละละเลยขนบธรรมเนียมอันดีงาม ประเทศนั้นจะตกอยู่ภายใต้ความทุกข์ยาก เพราะความเจริญของสังคมนั้น ขึ้นอยู่กับการสมบูรณ์ของพรหมจารีและการแสวงหาความรู้ ตรงกันข้ามความเสื่อมของสังคมก็อยู่ที่การละเลย การรักษาพรหมจารีและการไม่แสวงหาความรู้

ถาม: คำโคลงเหล่านี้ในปรศาร และศีฆรโพธ คือ:

๑. อษฏวรฺษา ภเวทฺ เคารี นววรฺษา จ โรหิณี
ทศวรฺษา ภเวตฺกนฺยา ตต อูรฺธฺวํ รชสฺวลา ฯ

๒. มาตา ไจว ปิตา ตสฺยา ชฺเยษฺโฐ ภฺราตา ตไถว จ
ตฺรยสฺเต นรกํ ยานฺติ ทฤษฏฺวา กนฺยำ รชสฺวลามฺ ฯ

คำโคลงเหล่านี้ หมายถึงว่า (๑) เด็กหญิงชื่อ โควารี อายุ ๘ ขวบ ชื่อโรหณี อายุ ๙ ขวบ และชื่อ กัณยา อายุ ๑๐ ขวบ และราชสวาลา (มีระดู) หลังจากนั้น (๒) ถ้าหล่อนไม่แต่งงานภายในอายุ ๑๐ ขวบ มารดา บิดา พี่ชายจะต้องตกนรก ไปดูหล่อนมีระดู

ตอบ: นี้ คือ บัญญัติ พรหมปุรณะที่คิดกันขึ้นเอง

เอกกฺษณา ภเวทฺ เคารี ทฺวิกฺษเณ ยาตุ โรหิณี
ตฺริกฺษณา สา ภเวตฺกนฺยา ตต อูรฺธฺวํ รชสฺวลา ฯ
มาตา ปิตา ตถา ภฺราตา มาตุโล ภคินี สฺวสา
สรฺเว เต นรกํ ยานฺติ ทฤษฏฺวา กนฺยำ รชสฺวลามฺ ฯ

หมายถึง พรหมวัช คือพระเจ้าตรัสว่า กษณะ คือส่วน (ช่วง) เวลา ซึ่งปรมาณูหมุนเมื่อเด็กหญิงเกิด เธอได้นามว่า โควารี ในช่วงแรก (ระหว่างน้อยมาก) ชื่อโรหณี ในช่วงสอง ชื่อกัณยา ในช่วงสาม และชื่อราชวลา ในช่วงสี่ การเห็นเด็กหญิงคนนั้นในการมีระดู จะส่งมารดา พี่ชายพี่สาวทั้งหมดลงนรก

ถาม : คำโคลงเหล่านี้ ไม่มีผลอะไรหรือ

ตอบ : ทำไมจะไม่มีผล ถ้าคำของพรหมไม่มีผลอะไร คำของคุณก็ไม่มีน้ำหนัก

ถาม : ท่านไม่เชื่อบัญญัติของปรศร และกษินาถหรือ

ตอบ : ปรโว ! ทำไมยอมรับบัญญัติของพระพรหมเล่า พระพรหมใหญ่กว่า ปรศร และกษินาถมิใช่หรือ ถ้าท่านไม่ยอมรับบัญญัติที่พระพรหมตรัสไว้ เราก็จะไม่ยอมรับบัญญัติในปรศระ และกษินาถด้วย

ถาม : คำพูดของท่านจะทำลายบัญญัติไม่ได้ดอก เพราะระยะพักอันสั้นที่สุดเป็นพันเท่าผ่านไปในความเกิดขึ้นของการเกิดของเด็ก แล้วการแต่งงานจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร การปรากฏการณ์ของการของการแต่งงานในเวลานั้น ไม่มีประโยชน์

ตอบ : ถ้าคำกล่าวของเราเป็นไปไม่ได้ คำกล่าวของท่านก็มีส่วนอย่างเดียวกัน เพราะการแต่งงานของเด็กหญิง อายุ ๘ ขวบ หรือสิบขวบ หามีประโยชน์อันใดไม่ เด็กที่ดีที่สุดก็คือผลของการแต่งงานของผู้หญิงอายุ ๑๖ ปี ถึงอายุ ๒๔ ปี เมื่อมดลูกของสตรีเจริญเต็มที่และร่างกายก็แข็งแรงพอ และการแต่งงานของผู้ชายอายุ ๒๕ ปี ถึง ๔๘ ปี เมื่อน้ำกามของผู้ชายแก่เต็มที่ และร่างกายเจริญแข็งแกร่งพอ เมื่อการเกิดของเด็กในหญิงอายุ ๘ ขวบ เป็นไปไม่ได้ การเรียกชื่อเด็กคนนั้นว่าโควรีก็เป็นไปได้เช่นเดียวกัน จะเรียกโรหณีและชื่อทำนองนั้นก็เป็นไปไม่ได้เช่นกัน ถ้าหญิงไม่ได้รับความยุติธรรมหรือถูกต้องตามที่คำว่าโควรีหมายถึง แต่มันอาจจะหมายถึงความมืด ซึ่งจะให้ชื่อ โควรีก็เป็นไปไม่ได้ โควรีเป็นชื่อพระชายาของเทพเจ้ามหาเทพ โรหณีเป็นชื่อชายาของพลาเทพ พระชายาทั้งสองถือว่าเป็นมารดาของประชาชน พวกท่านผู้เชื่อปรัมปราในคัมภีร์ปุราณะ เมื่อพวกท่านให้ความนับถือแก่เด็กหญิง เป็นพระแม่โควรีและพระแม่เทพเจ้าอื่น ๆ การแต่งงานที่ถูกต้องตรงตามกฎหมาย จะสามารถเป็นไปได้อย่างไรหรือ ดังนั้นคำของท่านและคำของเราทั้งสองไม่ถูกต้อง เหมือนเราจะแต่งเรื่องราวในนามของพระพรหมโดยยืนยันว่า "พระพรหมตรัส" ดังนั้นคำที่ท่านอ้างถึงได้ถูกเขียนขึ้นและยัดเข้าใส่ในปรศระและผู้ออกกฎอื่น ๆ ดังนั้นทางที่ดีที่สุดก็คือปฏิเสธคำเหล่านั้น และปฏิบัติตามหลักคำสอนในคัมภีร์พระเวท ซึ่งมีอำนาจสูงสุดในทุกเรื่องราว มนูกล่าว IX. ๕๐

ตฺรีณิ วรฺษาณฺยุทีกฺเษต กุมารฺยฤตุมตี สตี
อูรฺธฺวํ ตุ กาลาเทตสฺมาทฺวินฺเทต สทฤศํ ปติมฺ ฯ

ขอให้หญิงสาวหาคู่ครอง มีฐานะเท่าเทียมกับเธอในคุณสมบัติภายใน ๓ ปีหลังจากมีระดู แล้วเพราะระดูมีทุก ๆ เดือน ใน ๓ ปี จึงมี ๓๖ ครั้ง หลังจากนั้น จึงแต่งงานได้อย่างถูกต้อง แต่จะไม่แต่งงานก่อนนั้น

กามมามรณาตฺติษฺเฐทฺ คฤเห กนฺยรฺตฺตุมตฺยปี
น ไจไวนำ ปฺรยจฺเฉตฺตุ คุณหีนาย กรฺหีจิตฺ ฯ

๑๖.๘๙ การที่หญิงสาวและชายหนุ่ม ยังไม่แต่งงานอยู่เป็นโสดกระทั่งตาย ยังดีกว่าที่จะแต่งงานกับคนที่มีคุณสมบัติไม่เทียมกัน กล่าวคือ เจ้าบ่าวและเจ้าสาวไม่มีคุณสมบัติเท่าเทียมกัน อารมณ์โน้มเอียงและธรรมชาตินำรังเกียจ ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า การแต่งงานก่อนเวลาดังกล่าวข้างต้น หรือแต่งงานระหว่างบุคคลมีคุณสมบัติต่างกัน ย่อมไม่เป็นการเหมาะสม

จะจัดการแต่งงานอย่างไร

ถาม : กรุณาบอกด้วยว่า การจัดการแต่งงานนั้น ควรมอบให้เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ หรือจะมอบให้คู่บ่าวสาวจัดการกันเอง

ตอบ : การจัดการแต่งงาน ควรมอบให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายที่จะแต่งงานกันจัดเป็นการดีกว่า ถ้าจะมอบให้พ่อแม่จัดการแทนบุตรชายและบุตรสาว แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่บ่าวสาวที่จะแต่งงานด้วย เพราะว่าการแต่งงานผูกพันอยู่กับการยินยอมแก่กันและกัน ซึ่งมักจะเกิดความไม่พอใจและความเห็นแตกต่างกัน และทำให้มีลูกที่ดีไม่ได้ การแต่งงานที่ปราศจากการยินยอมของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว มักจะพบกับความทุกข์ยากในภายหลัง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการแต่งงานก็คือ เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ไม่ใช่พ่อแม่ของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว เพราะถ้าเขาพอใจแก่กันและกันแล้วเขาก็จะมีความสุข และถ้าเขาทั้งสองไม่พอใจกัน การอยู่กันก็มีแต่ความทุกข์

ดร. ธานวันธารี ผู้แต่งสัศรุต ห้ามหญิงชายที่มีอายุไม่ครบตามที่กำหนดไว้ แต่งงานกัน

อูนโษฑศวรฺษามปฺราปฺตะ ปญฺจวึศติมฺ
ยทฺยาธตฺเต ปุมานฺ ครฺภํ กุกฺษิสฺถะ ส วิปทฺยเต ฯ

การมีท้องก่อนอายุ ๑๖ ปี ของหญิง และผู้ชายน้อยกว่าอายุ ๒๕ ปี ย่อมได้รับแต่โชคไม่ดี

ชาโต วา น จิรญฺชีเวชฺชีเวทฺวา ทุรฺพเลนฺทฺริยะ
ตสฺมาทตฺยนฺตพาลายำ ครฺภาธานำ น การเยตฺ ฯ

ถ้าเด็กเกิดมาก่อนหน้านั้น เด็กจะอายุสั้น ถ้ามีอายุนานไปก็อ่อนแอไม่แข็งแรง ดังนั้น ความคิดของคนส่วนน้อยไม่ควรได้รับการส่งเสริม—สัสรุต ศรีระรัศฐาน บท ๑๐

ผู้แต่งตำรา และการสังเกตกฎของธรรมชาติ ย่อมพิสูจน์ให้เห็นว่า ผู้หญิงอายุน้อยกว่า ๑๖ ปี และผู้ชายน้อยกว่า ๒๕ ปี จะไม่เหมาะกับการมีลูก ผู้ที่ละเมิดกฎนี้จะมีแต่ความเศร้า

ความสุขในบ้าน

สนฺตุษฺโฏ ภารฺยยา ภรฺตฺตา ภรฺตฺรา ภารฺยฺยา ตไถว จ
ยสฺมินฺเนว กุเล นิตฺยำ กลฺยาณำ ตตฺร ไว ธฺรุวมฺ ฯ

M. III, ๑๖ ความสุข ความมีโชค และความมีชื่อเสียง จะอยู่คู่กับครอบครัวที่ภรรยามีความพอใจอยู่กับสามี และตรงกันข้าม ความทุกข์ ความยากจน และความเสียชื่อเสียงจะมีอยู่แก่ครอบครัวที่แตกแยก และทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้นอินเดียจึงมีประเพณีผู้หญิงเลือกผู้ชาย (สวยัมภระ) ซึ่งเป็นสมัยนิยมในอารยวตารตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่พบในปลายยุคของมารดาเป็นใหญ่ เมื่อผู้ชายและผู้หญิงประสงค์จะแต่งงานกัน พวกเขาควรจะมองและสังเกตกันและกันในคุณสมบัติของกันและกัน ในส่วนเกี่ยวกับความรู้ ความอ่อนน้อมถ่อมตน อากัปกิริยา ความงาม, อายุ ความแข็งกร้าว ครอบครัว ฐานะ และความดีอื่น ๆ การแต่งงานนั้นจะไม่มีความสุขเลย ตราบเท่าที่ลักษณะของทั้งสองฝ่ายยังเข้ากันไม่ได้ และการแต่งงานก่อนกำหนดเวลาที่ควรก็เช่นเดียวกัน (พระเวท)

พระเวทในเรื่องอายุการแต่งงาน

ยุวา สุวาสาะ ปริวีต อาคาตฺส อุ เศฺรยานฺ ภวติ ชายมานะ
ตำ ธีราสะ กวย อุนฺนยนฺติ สฺวาธฺโย มนสา เทวยนฺตะ ฯ

เป็นการแน่นอนที่คนหนุ่มมีความเจริญรุ่งเรือง และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ คนหนุ่มนั้นควรได้รับการยอมรับนับถือ และได้รับสายธุรัม ผู้ซึ่งรักษาพรหมจารีไว้ได้ และมี

คุณธรรมมีความรู้สูง และมีความประพฤติดีงาม มีความสุภาพเรียบร้อยเข้าไปสู่ชีวิตแห่งการครองเรือน หลังจากที่ได้แสวงหาความรู้และฝึกฝนตนเป็นคนคงแก่เรียน มีประสบการณ์ที่ดี มีเกียรติในการส่งเสริมความรู้ตามแนวของวิทยาศาสตร์ มีความพากเพียร อดทน สังคมยกเขาขึ้นสู่สังคมว่าควรได้รับการนับถือ แต่ผู้ชายและหญิงละเมิดกฎพรหมจารี และไม่แสวงหาความรู้และไม่มีประสิทธิภาพในวัฒนธรรม แต่งงานก่อนกำหนด เป็นผู้ทำลายกฎเกณฑ์ของสังคม ทำลายประเพณี ไม่สมควรได้รับการยกย่องในสังคม

อา เธนโว ธุนยนฺตามศิศฺวีะ ศพรฺหฺมาะ ศศยา อปฺรหฺฤถาะ
อวฺยานวฺยา ยุวตโย ภวนฺตีรฺมหทฺเทวานามสุรตฺวเมกมฺ ฯ

เหมือนอย่างโคไม่ให้นมแต่ผู้ใด ขอให้ผู้หญิงสาวรับผิดชอบในความเป็นแม่ ผ่านความเป็นทารกมาแล้ว ผู้สามารถทำงานทั้งหมดได้สำเร็จในทางที่ดีที่สุด ผู้ผ่านความเป็นเด็กหญิง ผู้มีความเป็นสาว และฝึกอบรมในทางศีลธรรม พอใจในความรู้จากคัมภีร์ยิ่งใหญ่ที่นักปราชญ์เขียนขึ้น อุทิศตนเป็นนักศึกษา ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแต่งงานมีสามีได้

ข้อควรระวัง

ผู้หญิงในชีวิตเริ่มแรก ไม่ควรคิดไปหาผู้ชาย เพราะความประพฤติอันบริสุทธิ์ของพวกเขา กล่าวคือความเป็นหญิงสาวในชีวิตเริ่มแรก เป็นบ่อเกิดของความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต แต่การแต่งงานก่อนกำหนดนั้น จะทำให้สถาบันของผู้หญิงเสียมากกว่าของผู้ชาย

การแต่งงานเป็นผู้ใหญ่

ผู้ชาย และผู้หญิง ควรมีชีวิตอยู่ยืนนานเหมือนผู้ที่พร้อมแล้ว และมีพลังมากในยุคหนุ่มสาว และสามารถผลิตเด็ก ๆ แต่งงานกับหญิงสาวสวยเหมือนอยู่ร่วมกันเป็นร้อยปี หรือมากกว่านั้นอย่างมีความสุข และอยู่กับลูกหลานอย่างสบายใจ ขอให้เขาอุทานออกมาว่า

ปูรฺวีรหํ ศรทะ ศศฺรมาณา โทษา วสฺโตรุษโส ชรยนฺตีะ
มินาติ ศฺริยํ ชริมา ตนูนามปฺยู นุ ปตฺนีรฺวฤษโณ ชคมฺยุะ ฯ

ฉันจะแต่งงาน หลังจากมีความเป็นหนุ่มเต็มตัว มีร่างกายและจิตใจเข้มแข็ง และหาความรู้อย่างสมบูรณ์ ฝึกฝนตนทางศีลธรรมตามกฎเกณฑ์ของนักศึกษา เพื่อได้มีอายุยืนนาน

เมื่อวันและคืนทำให้ความงามเสื่อมไปและทำให้ความแข็งแกร่งของร่างกายอ่อนแอลงไปโดยผลักดันให้ชีวิตเสื่อมลง เหมือนอย่างใบไม้ร่วงในฤดูฉะนั้น และทำให้ความงามของใบไม้หมดไป ในทางตรงกันข้ามการแต่งงานซึ่งเป็นการขัดกับบัญญัติของพระเวท จะหาความสุขมิได้

ในประเทศอารยวตารนี้ มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้านานเท่านาน ที่ฤษี นักปรัชญา เจ้าชายเจ้าหญิง จักรพรรดิและประชาชนยังต้องการแสวงหาความรู้ในระหว่างถือพรหมจารี และยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีการแต่งงาน ซึ่งผู้หญิงเลือกผู้ชาย (สวยัมภระ เลือกตนเอง) แต่เมื่อการแสวงหาความรู้ในระหว่างการศึกษาสิ้นสุดลง การจัดการแต่งงานก็เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ความเสื่อมทรามของชาติ ความเสื่อมทางร่างกายก็เกิดขึ้น และค่อย ๆ เสื่อมลงเรื่อย ๆ ทั่วประเทศ ดังนั้น ประเพณีเลว ๆ ของการแต่งงานก่อนวัยอันสมควร ซึ่งคนดี ๆ ไม่เอาด้วย คนดี ๆ นำเอาประเพณีเก่า ๆ มาใช้และให้ผู้หญิงเลือกผู้ชาย ควรจะทำกันเป็นวรรณะ ๆ ซึ่งคู่บ่าวสาวอยู่ในวรรณะนั้น ๆ การเสื่อมของวรรณะขึ้นอยู่กับหลักการของความเหมือนกันในคุณสมบัติ นิสัย และอารมณ์

วรรณะโดยคุณธรรม

ถาม : พราหมณ์ก็เป็นวรรณะหนึ่ง บิดามารดาเป็นพราหมณ์ ลูกหลานของพราหมณ์จะแต่งงานกับคนวรรณะอื่นนอกจากวรรณะพราหมณ์ได้หรือไม่

ตอบ : ได้แน่นอน ได้เคยมีมาแล้วมากมาย และมีอยู่ในปัจจุบัน และจะมีมากมายในอนาคต ตัวอย่าง จันโดทักยะ อุปนิษัท เป็นตัวแทนนักบุญชบาล ไม่ปรากฏพ่อแม่ มหาการตะ นักบุญวิศวมิตรของวรรณะกษัตริย์ และนักบุญมาตังคะ แห่งวรรณะจันทาล หรือวรรณะต่ำ เหล่านี้กลับมาเป็นพราหมณ์ได้ ในปัจจุบันนี้ผู้สมควรจะเป็นพราหมณ์ คือผู้แสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด และนิสัยดี สำหรับคนโง่นั้น เหมาะสมที่จะจัดเป็นสูตร หรือวรรณะคนใช้ การจัดประเภทวรรณะนี้ถือเอาความดีเป็นหลักในอนาคต

ถาม : ร่างกายที่ผลิตมาจากวัตถุคือไข่ผู้หญิงและเชื้อผู้ชายของคนวรรณะหนึ่ง จะเปลี่ยนมาเป็นวรรณะหนึ่งได้อย่างไร

ตอบ : ร่างกายพราหมณ์ไม่ได้ผลิตมาจากการรวมของไข่กับเชื้อ แต่ตรงกันข้าม บุคคลผู้เป็นพราหมณ์เกิดขึ้นด้วยคุณธรรม มนู ๑๑, ๒๘ กล่าวว่า

สฺวาธฺยาเยน ชปไปรฺโหไมสฺตฺไรวิทฺเยเนชฺยยา สุไตะ
มหายชฺไญศฺจ ยชฺไญศฺจ พฺราหฺมียำ กฺริยเต ตนุะ ฯ

ความหมายของคำนี้ได้ให้ไว้ข้างต้นแล้ว แต่จะให้ไว้ ณ ที่นี้อีก ร่างกายนี้ที่เป็นพราหมณ์ก็เพราะการศึกษาและการสอน การคิดพิจารณาและสอนให้คนอื่นคิดพิจารณา ทำการบูชาไฟ ศึกษาคัมภีร์พระเวทกับความหมาย ชวนให้เข้าใจความหมาย การนำไปใช้ การอธิบายความ การออกเสียง การสะกดถูกต้อง การบูชาในวันจันทร์เต็มดวง และโอกาสอื่น ๆ ตามกระบวนการพิธีที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยการให้เด็กประพฤติถูกต้อง ปฏิบัติตามหน้าที่ ๕ ประการดังกล่าวไว้ข้างต้น สวดมนต์ บูชาไฟ ปฏิบัติมารดาบิดา ช่วยเหลือคนไร้สมรรถภาพ คนตกทุกข์ได้ยาก สัตว์ชั้นต่ำ และปฏิสันฐานดี บูชาไฟในกรณีพิเศษ บูชายัญต่าง ๆ มีบัณฑิตเป็นมิตร ให้เกียรติบัณฑิต พูดความจริง ทำสิ่งที่ดีแก่คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม หาความรู้ความชำนาญในศิลปะ การอุตสาหกรรม ไม่ประพฤติชั่ว พยายามทำแต่ความดี

ถาม ท่านเชื่อในสิ่งที่คำโคลงกล่าวถึงหรือ

ตอบ แน่ละ เชื่อ

ถาม ทำไมท่านเชื่อว่า การแบ่งวรรณะ มีฐานอยู่ที่การเกิดของคน ซึ่งมีผลมาจากไข่ของหญิงกับน้ำเชื้อของชาย

ตอบ ไม่ใช่ข้าพเจ้าผู้เดียวเชื่ออย่างนั้น แต่คนเป็นอันมากก็เชื่ออย่างนั้น จากจิตใจของเขาเอง

ถาม ท่านไม่เชื่อการสืบมรดกตกทอดของวรรณะหรือ

ตอบ เปล่าเลย แต่เราจะไม่ยอมรับความหมายที่ผิดและดังนั้นเราจึงปฏิเสธ

ถาม ท่านจะพิสูจน์ได้อย่างไรว่าความหมายของเราผิด ของท่านถูก

ตอบ ข้อพิสูจน์ง่ายมาก คือ ท่านเชื่อว่า ประเพณีที่มีอยู่หลายชั่วอายุคนเป็นสิ่งถูกต้อง แต่เราเชื่อว่าพระเวท และกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นจากเริ่มต้นของการสร้างโลกจนถึงปัจจุบันเป็นสิ่งที่ถูกต้อง จะสังเกตเห็นได้ว่าบิดามีคุณธรรม แต่บุตรของเขาเป็นอธรรม ลูกดีมีบิดาไม่ดี บางครั้งทั้งลูกและพ่อดีก็มีชั่วก็มี ดังนั้นท่านจึงผิดและหลงใหล จงดูสิ่งที่มนูกล่าวไว้

นิยาสฺย บีตโร ยาตา เยน ยาตาะ บีตามหาะ
เตน ยายาตฺสตำ มารฺคำ เตน คจฺฉนฺน ริษฺยเต ฯ

—IV, ๑๗๘ บุคคลที่ควรเดินตามทางที่บิดาและปู่ได้เดินแล้ว แต่เขาควรเดินในทางที่บิดาผู้ทำดีและปู่ผู้ทำดีเดินเท่านั้น แต่จะไม่เดินในทางที่บิดาชั่วและปู่ชั่วเดิน เพราะว่า การเดินตามทางที่ผู้กระทำดีเดินนั้นจะไม่มีบาป ท่านจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม

ถาม ใช่ เราเชื่อ

ตอบ สิ่งที่พระเจ้าเปิดเผยในคัมภีร์พระเวทนั้นเป็นอมตะ แต่สิ่งนี้ขัดกับคัมภีร์พระเวทนั้นไม่ถาวร คนไม่ควรเชื่อสิ่งที่ขัดกับคัมภีร์พระเวทไม่ใช่หรือ

ถาม แน่นอน ส่วนมากไม่เชื่อ

ตอบ จงถามคนเหล่านั้นผู้ไม่เชื่อเช่นนั้นว่า ถ้าคนผู้หนึ่ง มีความร่ำรวย และบิดาของเขายากจน เขาควรจะโยนทิ้งความร่ำรวยออกไปจากความภูมิใจในความยากจนของบิดาของเขาหรือ หรือว่าชายผู้ที่บิดาของเขาตาบอด ควักลูกตาของเขาออกไปด้วยหรือ หรือว่าบุคคลผู้ที่บิดาของเขาเป็นคนชั่ว เขาจะทำความชั่วตามหรือ

ถาม ไม่ ไม่เคยเลย ไม่เคยเลย ตรงกันข้ามคนเหล่านั้นจะหยุดทำชั่ว และพยายามทำสิ่งที่ดีที่เห็นอยู่ในการกระทำของคน

ตอบ จงถามเขาผู้ซึ่งยึดมั่นว่า การแบ่งแยกวรรณะเกิดมาจากรวมของพลังของชายและหญิง และไม่ได้เกิดมาจากคุณสมบัติและกรรมของบุคคล ทำไมเขาไม่เรียก พราหมณ์ผู้ละจากวรรณะของเขาไปอยู่ร่วมกับวรรณะต่ำหรือวรรณะไม่บริสุทธิ์ หรือไปนับถือคริสต์หรืออิสลามว่าเป็นพราหมณ์แน่นอน เขาผู้นั้นไม่ควรเรียกว่าพราหมณ์เพราะเขาเลิกทำหน้าที่เป็นพราหมณ์ จากเหตุผลดังกล่าวย่อมเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า พราหมณ์เหล่านั้นและวรรณะอื่น ๆ ผู้ทำกรรมดี ควรจะถือว่าเป็นพราหมณ์และบุคคลในวรรณะต่ำซึ่งมีคุณสมบัติดี นิสัยดี และมีธรรมชาติดีควรจะถือว่าเป็นคนที่อยู่ในวรรณะสูง ถ้าผู้ที่อยู่ในวรรณะสูงทำบาปและทำกรรมชั่วเช่นคนวรรณะต่ำ ก็ควรถือว่าเป็นผู้อยู่ในวรรณะต่ำ

ถาม ที่นี้มีบทโศลกที่ ๑๑ ของบทที่ ๓๑ ของคัมภีร์ชุรเวทว่า

พฺราหฺมโณ'สฺย มุขมาสีทฺ พาหู ราชนฺยะ กฤตะ
อูรู ตทสฺย ยทฺไวศฺยะ ปทฺภฺยา ศูทฺโร'อชายตะ ฯ

หมายความว่า พราหมณ์เกิดมาจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า กษัตริย์เกิดจากพระหัตถ์ แพทย์เกิดจากพระชงฆ์และสูทรเกิดจากพระบาท เหมือนกับว่าพระโอษฐ์ไม่สามารถเป็นพระหัตถ์

และพระหัตถ์ก็ไม่สามารถเป็นพระชงฆ์และในทางกลับกันมันก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้น พราหมณ์ไม่สามารถเป็นกษัตริย์และวรรณะอื่น ๆ ก็ทำนองเดียวกันคือเปลี่ยนกันไม่ได้

ตอบ ความหมายของคำซึ่งท่านอ้างถึงนั้นไม่ถูกต้องเพราะคำว่า "พระเจ้าไม่มีรูปร่างและแซกอยู่ในทุกหนทุกแห่ง" ซึ่งแปลมาจากคัมภีร์ก่อนที่แปลมาแล้ว เมื่อพระเจ้าไม่มีรูปร่าง พระองค์ไม่มีพระโอษฐ์และส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย ถ้าพระองค์มีพระโอษฐ์และอวัยวะส่วนอื่น ๆ พระองค์ไม่สามารถแผ่อยู่ทั่วไป ถ้าพระองค์ไม่ปรากฏอยู่ทั่วไป พระองค์ก็ไม่มีอำนาจ ไม่ใช่ผู้สร้างผู้ทรงไว้และผู้ทำลายโลก พระองค์ทรงเป็นผู้พิพากษาความดีความชั่วของวิญญาณที่ทำกรรมไว้ พระองค์จะต้องเป็นสรรพัญญู เป็นอมตะ เป็นเจ้าของคุณสมบัติทุกอย่าง ดังนั้น คำที่หมายถึงว่าบุคคลผู้เหมือนกับปากของร่างกายของคน เป็นคนดีที่สุดเด่นที่สุดของผู้ที่ถูกสร้างขึ้น คือพราหมณ์ ผู้ซึ่งมีความแข็งแกร่งกว่าผู้อื่น คือกษัตริย์ เพราะสัตบาธกล่าวคำว่า "พาหุ" หมายถึงความแข็งกร้าวและพลัง ผู้ซึ่งเดินทางด้วยความแข็งแรงของขาจากดินแดนหนึ่งสู่อีกดินแดนหนึ่งค้าขายเครื่องอุปโภค คือพ่อค้า ผู้ซึ่งโง่ และมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคนไร้การศึกษา ซึ่งเปรียบเหมือนเท้าเรียกว่าสูทร ในที่อื่นสัตบาธได้แปลความหมายของคำนี้ไว้ในทำนองเดียวกัน เช่น

"**ยสฺมาเทเต มุขฺยาสฺตสฺมานฺมุขโต หฺยสฤชฺยนฺต**" **อิตฺยจทิ** ฯ

เมื่อพูดถึงพราหมณ์ คัมภีร์นั้นกล่าวว่า เขาผู้เป็นหัวหน้าของสังคม กล่าวกันว่าเกิดจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า การแปลความหมายคำในพระเวทเช่นนั้นนับว่าฉลาด ในภาษาธรรมดาเปรียบเทียบได้ว่าปากเป็นอวัยวะที่ดีที่สุดในบรรดาอวัยวะทั้งหลาย ดังนั้นพราหมณ์เป็นวรรณะที่ดีที่สุดในการมีความรู้ที่สมบูรณ์ มีลักษณะดีเด่น มีนิสัยและธรรมชาติดี เมื่อพระเจ้าไม่มีรูปร่างและไม่ใช่วัตถุ จึงไม่มีความแตกต่างในเรื่องรูปร่าง เช่นปาก และอวัยวะอื่น ๆ ดังนั้นพราหมณ์มาจากพระโอษฐ์ของพรหมนั้นเป็นไปไม่ได้เหมือนกับการแต่งงานกับลูกชายของหญิงหมัน ถ้าพราหมณ์และวรรณะอื่น ๆ ได้เกิดมาจากพระโอษฐ์และอวัยวะอื่น ๆ ของพระเจ้า ร่างกายของเขาก็คงเหมือนกับอวัยวะเหล่านั้น คุณสมบัติอันเป็นเหตุของวัตถุธาตุก็คงผลิตผลของมันออกมาเช่นเดียวกัน ร่างกายควรจะมีรูปกลมและกลวงเหมือนอย่างปาก วรรณะกษัตริย์ก็เป็นเหมือนอย่างแขน พวกพ่อค้าก็เป็นเหมือนอย่างขา และพวกศูทรก็เป็นเหมือนอย่างเท้า แต่คนเหล่านี้หาเป็นเช่นนั้นไม่ ถ้าไม่มีใครบอกท่าน ท่านจะบอกได้อย่างไรว่า คนเหล่านี้เรียกว่าพราหมณ์และ

วรรณะอื่น ๆ ผู้ซึ่งเกิดจากปากและอวัยวะอื่น ๆ ท่านไม่สามารถจะถูกเรียกชื่อว่าพราหมณ์ได้เพราะท่านเกิดจากท้องของผู้หญิงเหมือนกับคนอื่น ๆ ท่านไม่ได้เกิดจากพระโอษฐ์ของพระเจ้าที่ท่านพอใจจะให้เรียกท่านว่าพราหมณ์ ทั้งหมดที่อ้างล้วนไม่ถูกต้องและน่าละอาย ดังนั้นการแปลความหมายที่ท่านกล่าวข้างต้น ย่อมเป็นไปไม่ได้และผิดพลาด แต่คำพูดของเราซึถูกต้องและคำพูดนี้ได้รับการสนับสนุนจากมนู ๖๕,

ศูทฺโร พฺราหฺมณตาเมติ พฺราหฺมณศฺไจติ ศูทฺรตามฺ
กฺษตฺริยาชฺชาตเมวนฺตุ วิทฺยาทฺไวศฺยาตฺตไถว จ ฯ

ถ้าบุคคลเกิดมาจากวรรณะศูทรหรือครอบครัววรรณะต่ำ มีคุณธรรมมีศีลธรรม มีนิสัยดี มีคุณงามความดีโน้มเอียงไปทางพราหมณ์ กษัตริย์และพ่อค้า เขาผู้นั้นควรจะจัดอยู่ในวรรณะตามคุณธรรมที่เขามีอยู่ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าบุคคลเกิดในสกุลพราหมณ์ กษัตริย์และพ่อค้า มีคุณสมบัติ มีนิสัยและมีชนชาติเหมือนอย่างศูทร ควรจะจัดอยู่ในระดับของศูทร ดังนั้นบุคคลซึ่งมาจากครอบครัวกษัตริย์และพ่อค้าและมีคุณสมบัติของพราหมณ์และศูทร ควรจะจัดอยู่ตามคุณสมบัติที่เขามี โดยย่อก็คือผู้ชายและผู้หญิงของวรรณะทั้งสี่ ควรจะจัดตามคุณสมบัติที่เขามี

๑. ธรฺมจรฺยยา ชฆนฺโย วรฺณะ ปูรฺวำ ปูรฺวำ วรฺณมาปทฺยเต ชาติปริวฤตฺเตาฯ
๒. อธรฺมจรฺยยา ปูรฺโว วรฺโณ ชฆนฺยำ ชฆนฺยำ วรฺณมาปทฺยเต ชาติปริวฤตฺเตา ฯ

คำเหล่านี้คือคำสุภาษิตของอบัสถัมพ์ คำเหล่านี้หมายถึง ๑ ความประพฤติดีมีศีลธรรมทำให้คนวรรณะต่ำขึ้นสู่วรรณะสูงได้ และควรจะถือว่าเป็นบุคคลของวรรณะนั้นอย่างเหมาะสมแล้วในทำนองเดียวกัน ๒. ความประพฤติที่ผิดศีลธรรมทำให้คนวรรณะสูงตกลงไปสู่วรรณะต่ำ และควรถือว่าเป็นเช่นนั้น คนที่ประพฤติตนในฝ่ายต่ำก็อยู่ในวรรณะต่ำ ผู้หญิงก็เช่นกันประพฤติตนดีก็ควรจัดอยู่ในวรรณะสูง ประพฤติตนไม่ดีก็ควรอยู่ในวรรณะต่ำ ดังนั้น อำนาจของคัมภีร์เหล่านี้ก็ควรจะทนต่อการพิสูจน์ว่าเป็นสูตร ที่วัดบุคคลผู้บรรลุมาตรฐานทางศีลธรรมมีลักษณะนิสัยและธรรมชาติ และสมควรจะรักษาความบริสุทธิ์ของเชื้อชาติไว้ กล่าวคือจะไม่มีบุคคลเหมือนกษัตริย์ พ่อค้า และศูทรในหมู่พวกพราหมณ์ และในทำนองเดียวกันนี้ กษัตริย์ พ่อค้าและศูทรก็จะรักษาความบริสุทธิ์ของตนไว้ ในลักษณะเดียวกัน จะไม่มีสิ่งปลอมในวรรณะนั้น ๆ แนวทางดังกล่าวจะไม่มีการห้าม การกีดกันของวรรณะใดวรรณะหนึ่ง

ถาม: ใครจะรับใช้ชายคนนั้นและภรรยาของเขาในสมัยแก่ชราลงเล่า ถ้าลูกชายและลูกสาวถูกจัดไว้ในวรรณะอื่น อันตรายของครอบครัวนั้นก็ต้องสูญสิ้นในกรณีเช่นนี้จะทำอย่างไร

ตอบ: ไม่มีใครจะสูญเสียการรับใช้จากลูก ๆ ของเขา หรือครอบครัวนั้นจะสูญสิ้น เพราะว่าเขาจะได้รับการเลี้ยงดูจากเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งมีคุณสมบัติในวรรณะของเขามาแทนลูกของเขาเองโดยคณะกรรมการการศึกษาและการปกครอง ดังนั้นจึงไม่มีอะไรผิดปกติ การแบ่งชั้นตามระเบียบของสังคม ตามคุณสมบัติและความเหมาะสมควรจะกำหนดดังนี้คือผู้หญิงอายุ ๑๖ ปี ผู้ชายอายุ ๒๕ ปี การแต่งงานของพวกเขาควรอยู่ในระดับหรือวรรณะเดียวกัน พราหมณ์ควรแต่งงานกับพราหมณ์ กษัตริย์ควรแต่งงานกับกษัตริย์ พ่อค้าควรแต่งงานกับพ่อค้า ศูทรควรแต่งงานกับศูทร ในลักษณะอย่างนี้ประชาชนก็จะสามารถทำหน้าที่ของตน อยู่กันด้วยความรักและความสงบในฐานะภรรยา และสามีในสังคมอย่างสุขสบาย

หน้าที่ของวรรณะทั้งสี่

ต่อไปนี้คือลักษณะและหน้าที่ของวรรณะทั้งสี่

หน้าที่ของพระ

อธฺยาปนมธฺยยนำ ยชนำ ยาชนำ ตถา
ทานำ ปฺรติคฺรหศฺไจว พฺราหฺมณานามกลฺปยตฺ ฯ

— มนู I, ๘๘ หน้าที่ของพราหมณ์ ๖ คือ ๑. การศึกษา ๒. การสอน ๓. การบูชายัญ ๔. การบริการการทำพิธีบูชายัญ ๕. การให้ทานและการรับทาน แต่การรับทานนั้นเป็นงานต่ำ ตามคัมภีร์ มนู. ปฺรติคฺรหะ ปฺรตฺยวระ ฯ

ศโม ทมสฺตปะ เศาจำ กฺษานฺติรารฺชวเมว จ
ชฺญานำ วิชฺญานมาสฺติกฺยำ พฺรหฺมกรฺม สฺวภาวชมฺ ฯ

— คีต ลักษณะ ๑๕ ประการ ซึ่งจำเป็นจะต้องมี และบุคคลที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์จำเป็นจะต้องปฏิบัติหน้าที่คือข้อ ๗ ศมะ ความสันโดษ ไม่ให้จิตใจหลงใหลคิดไปในทางจะทำความชั่ว และไม่ยอมให้ความปรารถนาเกิดบ้าคลั่งในการงานอันทุจริตคิดมิชอบ ข้อ ๘ ทมะ ควบคุมสังวรระวัง อายตนะที่เข้ามาทางโสตร ทางจักษุ และทางอื่น ๆ ที่ล่อลวงให้หลงใหลให้

กระทำการอันมิชอบ และควบคุมให้อายตนะทำในสิ่งที่ถูกที่ควร ข้อ ๙ ตบะ คือทรมานตน มีจิตมั่นคงไม่หวั่นไหว เก็บความรู้สึกให้อยู่ในความควบคุม ปฏิบัติคุณธรรมตลอดเวลา ข้อ ๑๐. โสจ รักษาความบริสุทธิ์สะอาดไว้ มนู V. ๑๐๙ กล่าวว่า

อทฺภิรฺคาตฺราณิ ศุธฺยนฺติ มนะ สตฺเยน ศุธฺยติ
วิทฺยาตโปภฺยำ ภูตาตฺมา พุทฺธิรฺชฺญาเนน ศุธฺยติ ฯ

ร่างกายภายนอกนั้น รักษาให้หมดจดสะอาดได้ด้วยน้ำ เจตนาทำให้บริสุทธิ์ได้ด้วยความ สัตย์ วิญญาณ ทำให้บริสุทธิ์ได้ด้วยปัญญา ความภักดี และความเข้าใจถูกต้อง ทำให้บริสุทธิ์ได้ด้วยวิชชาและปรัชญา กล่าวคือ จะรักษาอัตตาของตนไว้ให้พ้นจากความชั่วภายใน คือความรักความชังและกิเลสอื่น ๆ และให้พ้นจากความไม่บริสุทธิ์ในภายนอก อีกประการหนึ่ง บุคคลจะบริสุทธิ์สะอาดได้ด้วยแยกแยะความดีและความชั่ว ความแตกต่างของผลความดีและปฏิเสธความลวง ข้อ ๑๑. ขันติ ความอดทน ความมีศรัทธาแน่วแน่ในศาสนาอยู่เหนือความสรรเสริญและนินทา เหนือความสุขและความทุกข์ เหนือความร้อนความเย็น เหนือความหิว ความกระหาย เหนือการได้การเสีย เหนือเกียรติและเสียเกียรติ เหนือความดีใจเสียใจและเหนือสิ่งที่เป็นคู่กันทั้งหลาย ข้อ ๑๒ อัชวะ ความตรง ความซื่อ รักษาความอ่อนโยน ความถ่อมตัว และความดี เลิกละจากความคดความโกง และความมุ่งร้ายอื่น ๆ ข้อ ๑๓ ญาณะ การแสวงหาความรู้โดยการศึกษาคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ อันเป็นคำอรรถาธิบายคัมภีร์พระเวทและอรรถกถาฎีกาคัมภีร์นั้น ๆ การมีอำนาจสอนศิษย์ การไม่มีความรังเกียจในชนชั้นวรรณะ การมีจิตใจมั่นคงในการหาความรู้ มั่นคงในสัจจะ มีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ อย่างที่เป็นอยู่จริง ๆ กล่าวคือรู้และมั่นใจในสิ่งที่ไม่มีวิญญาณว่าไม่มีวิญญาณ รู้ในสิ่งและเชื่อในสิ่งมีวิญญาณว่ามีวิญญาณ ข้อ ๑๔. วิชชา คือรู้พิเศษรู้แจ้งในสิ่งทั้งหลายตั้งแต่โลกมนุษย์จนถึงพระเจ้า และนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในทางที่ถูกต้อง ข้อ ๑๕. อสติกตะ มีศรัทธา ไม่หวั่นไหวในคัมภีร์พระเวทและกล่าวสรรเสริญคัมภีร์พระเวท พระเจ้า โมกษะ การที่วิญญาณผ่านจากร่างหนึ่งไปยังร่างหนึ่ง ได้ส่งเสริมศาสนา ส่งเสริมความรู้ มีมิตรดี ปฏิบัติมารดาบิดา แขก

หน้าที่ของกษัตริย์ (นักรบ)

ปฺรชานำ รกฺษณำ ทานมิชฺยาธฺยยนเมว จ ฯ วิษเยษฺวปฺรสกฺติศฺจ
กฺษตฺริยสฺย สมาสตะ ฯ เศารฺยं เตโช ธฤติรฺทากฺษฺยं ยุทฺเธ
จาปฺยปลายนมฺ ฯ ทานมีศฺวรภาวศฺจ กฺษาตฺรं กรฺม สฺวภาวชมฺ ฯ

หน้าที่และลักษณะของกษัตริย์มีดังนี้

๑. รักษา คือป้องกันประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม หมายความว่าไม่มีความลำเอียงใด ๆ เกิดขึ้นในจิตใจของกษัตริย์ ให้เกียรติแก่ผู้บำเพ็ญคุณงามความดี ลงโทษผู้กระทำผิด และสนับสนุนคนดีทุกวิถีทาง ๒. ทานะใช้เงินและสิ่งที่มีค่าอื่น ๆ ไปในทางส่งเสริมเหตุปัจจัยแห่งการศึกษา และศาสนา และในการบริการรับใช้ในบุคคลที่สมควรแก่การรับใช้ ข้อ ๓. อิชยา ทำการบูชาไฟ และประกอบพิธีบำเพ็ญตนเป็นศาสนิกชน ข้อ ๔. อัธยายนะ คืออ่านคัมภีร์พระเวทและหนังสือที่มีคุณประโยชน์ทางศาสนา และรักษาสุขภาพจิตและกายไว้ให้ดีอยู่เสมอตลอดเวลาโดยการควบคุมอายตนะให้อยู่ในขอบเขต และงดเว้นจากการยั่วเย้าจากสิ่งต่าง ๆ ในภายนอก ข้อ ๕ โสรย ไม่มีความกลัวในการต่อสู้ไม่ว่าจะมีมากมายเพียงใด ข้อ ๖ เตชะ รักษาเกียรติไว้ยิ่งกว่าชีวิต มีความกล้าหาญชาญชัย ข้อ ๗. ธฤติ มีความอดทนอุตสาหะ ข้อ ๘ ทักษยะ มีความเชี่ยวชาญในกิจการของกษัตริย์และประชาชน มีความเชี่ยวชาญในกฎหมายและปรัชญา ข้อ ๙ ยุทธ ไม่มีการหลบหนีออกจากสนามรบ หรือไม่เคยละทิ้งยศในเวลาสงคราม แต่มีความมั่นใจในชัยชนะและไม่กลัวในการรบ กล่าวคือจะต้องต่อสู้จนกว่าจะได้ชัยชนะ และถ้าจำเป็นจะต้องรักษาชีวิตไว้ก็ต้องลาออกก่อนออกรบ หรือจะใช้วิธีการใดได้เพื่อนำชัยชนะมาสู่กองทัพของตน ข้อ ๑๐. ทาน การให้ทาน ข้อ ๑๑ อิศวรภาวะ ทำตนเองให้เสมอต้นเสมอปลายเท่าเทียมกันต่อคนทุกคนไม่มีอคติ ให้ทานแก่ทุกคนไม่เลือกที่รักมักที่ชัง รักษาสัญญาและไม่เคยทำลายข้อตกลงใด ๆ ทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่กษัตริย์ ๑๑ ประการ และมีความสำคัญมากแก่กษัตริย์ —มนู M.I, ๘๙ และคีต

หน้าที่ของพ่อค้า

ปศูนำ รกฺษณำ ทานมิชฺยาธฺยยนเมว จ
วณิกฺปถำ กุสีทำ จ ไวศฺยสฺย กฤษิเมว จ ฯ

มนู ๑, ๙๐ หน้าที่และคุณสมบัติของพ่อค้ามีดังนี้ ๑. ปศุรักษะ ตั้งใจเลี้ยงวัวและสัตว์สองเท้าสี่เท้าอื่น ๆ ๒. ทาน ใช้เงินและสิ่งมีค่าอื่น ๆ ไปในการส่งเสริมปัจจัยและเหตุแห่งความรู้และศาสนาและช่วยคนอื่น ๆ ให้มีการศึกษาและการศาสนา ข้อ ๓ อิชยะ ทำการบูชาไฟและรักษาขนบธรรมเนียมทางศาสนา ข้อ ๔ อัธยายนะ ศึกษาพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ ข้อ ๕ วนิกปทะ ดำเนินการค้าทุกชนิด ข้อ ๖ กุสีต ลงทุนเพื่อหากำไร (a) ๔,๖,๘,๑๒,๑๖ หรือ ๒๐ แอนนาต่อ ๑๐๐ แต่จะไม่มากไปกว่านั้น และไม่เคยรับดอกเบี้ยมากไปกว่าต้นทุน กล่าวคือ ถ้าลงทุน ๑ รูปี ไม่ควรรับมากไปกว่า ๒ รูปี เพราะแม้จะอยู่สัก ๑๐๐ ปี ก็ไม่ควรให้มากไปกว่านั้น ข้อ ๗ กฤษิ คือ ทำการเพาะปลูก

หน้าที่ของคนใช้

เอกเมว ตุ ศูทรสฺย ปฺรภุ กรฺม สมาทิศตฺ ฯ เอเตษาเมว วรฺณานำ ศุศฺรูษามนสูยยา ฯ

มนู ๑,๙๑ หน้าที่อย่างเดียวที่กำหนดให้แก่คนใช้เท่ากับลักษณะเด่นของเขาเองนั่นก็คือ เขาควรรับใช้พราหมณ์ กษัตริย์และพ่อค้าอย่างเหมาะสม เว้นจากการกล่าวปรามาศ จากอิจฉา จากความหยิ่ง และนิสัยเลว ๆ อื่น ๆ ดังนั้นลักษณะและหน้าที่ของระเบียบของสังคมได้กล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว ประชาชนทุกคนยินดีในความร่ำรวยโดยการปฏิบัติตามกฎของสังคม ซึ่งเขาได้รับสิทธิและอภิสิทธิ์จากสังคม โดยการกระทำความดีและคุณสมบัติของเขา เพราะคนชั้นสูงจะกลัวว่าบุตรหลานของเขาจะไม่มีความรู้และทำความชั่วอื่น ๆ ซึ่งจะต้องถูกจัดอยู่ในวรรณะศูทรและผู้สืบเชื้อสายเอง ก็กลัวว่าวรรณะหรือตระกูลของตนจะจมลงสู่วรรณะศูทรในกรณีที่ไม่มีความรู้และมีคุณสมบัติอันไม่เหมาะสมกับกฎของสังคม และวรรณะที่ต่ำก็จะถูกส่งเสริมให้ขึ้นไปสู่วรรณะสูง

พวกพราหมณ์จึงได้ลงทุนด้วยการใช้อำนาจเผยแผ่และรักษาไว้ซึ่งความรู้และศาสนา เพราะเมื่อมีความชำนาญในความรู้และศาสนา เขาสามารถทำหน้าที่ของเขาได้ดี การให้อำนาจการปกครองของรัฐบาลตกอยู่ที่กษัตริย์ก็ไม่ได้เป็นภัยต่อประเทศ หรือสร้างความยุ่งยากขึ้นมาแต่ประการใด พวกพ่อค้าเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงดูสิ่งมีชีวิต โค ควายของประเทศ เพราะพวกเขาทำงานประเภทนี้ได้ดีและมีผลดี พวกศูทรทำหน้าที่ของการรับใช้เพราะไม่ได้รับการศึกษาและไม่ฉลาดเขา

ไม่สามารถจะทำงานที่ใช้สมองได้และไม่มีคุณสมบัติของการศึกษา แต่เขาสามารถใช้แรงงานและทำงานเกี่ยวกับการใช้แรงได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกษัตริย์และข้าบริพารของกษัตริย์ที่จะใช้กฎเกณฑ์หน้าที่ให้บุคคลแต่ละคนใช้ตามภาวะและหน้าที่ของตน

การแต่งงานชนิดต่าง ๆ

พฺราหฺโม ไทวสฺตไถวารฺษะ ปฺราชาปตฺยสฺตถา'สุระ
คานฺธรฺโว รากฺษสศ์ไจว ไปศาศจาษฺฏโม'ธมะ

M.— III,๒๑ การแต่งงานมี ๘ ชนิดคือ ๑. พรหมะ ๒. ทวะ ๓. อรรษ ๔. ประชาบัตยะ ๕. อสุระ ๖. คันธรรพ์ ๗. รักษนส ๘. ไพศาจะ ความหมายของทั้ง ๘ ประเภท ก็คือ เมื่อชายหนุ่มและหญิงสาว รักษากฎของความเป็นนักศึกษาไว้ได้อย่างเหมาะสมและหาความรู้อยู่เสมอ เป็นผู้มีคุณธรรมมีความประพฤติเรียบร้อย เลือกการแต่งงานโดยการยินยอมของกันและกัน การแต่งงานของเขาทั้งสองเรียกว่าการแต่งงานแบบพรหม การแต่งงานแบบไทวะ เป็นการแต่งงานอีกแบบหนึ่งซึ่งเจ้าสาวแต่งตัวในชุดที่สวยเก๋ แล้วนำมอบให้แก่เจ้าบ่าว ผู้ซึ่งประกอบพิธีอย่างพระเป็นการบูชายัญอันยิ่งใหญ่ แบบการแต่งงานซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างที่เจ้าสาวรับมาจากเจ้าบ่าวเรียกว่าการแต่งงานแบบอรรษ การแต่งงานของบ่าวสาวทำไปเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพระศาสนาเรียกว่าการแต่งงานแบบประชาบัตยะ เมื่อเจ้าสาวและเจ้าบ่าวแต่งงานกันโดยถือเอาขวัญเป็นหลักเรียกว่าการแต่งงานแบบอสุระ การสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาวต่างอาศัยกันและกันโดยเหตุบางอย่างปรารถนาร่วมกัน และปราศจากกฎเกณฑ์การสมรส และปราศจากเวลาอันสมควรเรียกว่าการแต่งงานแบบคนธรรพ์ การจับผู้หญิงไปโดยพลการด้วยการใช้กำลังในการต่อสู้กันจะโดยการลวงหรือแบบประหลาดใดก็ตามเรียกการแต่งงานแบบนี้ว่ารักษะ การกอดผู้หญิงโดยกำลังในขณะนอนหลับด้วยอาการมึนเมาด้วยฤทธิ์สุราหรือยาเสพติดหรือความบ้า เรียกการแต่งงานแบบนี้ว่าไปสัจ บรรดาการแต่งงานทั้ง ๘ ประเภทนั้น การแต่งงานแบบพรหมเป็นการแต่งงานที่ดีที่สุด แบบไทวะเป็นแบบปานกลาง การแต่งงานแบบอรรษะ แบบอสุระและแบบคนธรรพ์เป็นแบบเลว แบบการแต่งงานแบบรักษะเป็นแบบเลวทรามและการแต่งงานแบบไปศัจเป็นแบบที่บาปมาก

แบบการแต่งงานที่จะวิเคราะห์ต่อไป

เพื่อขจัดความชั่ว การแต่งงานควรจะมีระเบียบขึ้นคือ เจ้าสาวและเจ้าบ่าวนั้นพ่อแม่ไม่ควรอนุญาตให้พบปะกันในที่ลับสองต่อสองก่อนการแต่งงาน เพราะการพบปะกันในที่ลับสองต่อสองในวัยหนุ่มเริ่มแรกนั้น เต็มไปด้วยอันตรายของการนินทาว่าร้าย แต่เมื่อการแต่งงานของหนุ่มสาวใกล้เข้ามา คือเมื่อเหลือเวลาอีก ๑ ปี หรือ ๖ เดือน ของการศึกษาจะจบลงและระยะเวลาแห่งการฝึกฝนอบรมจะสิ้นสุด รูปเหมือนหรือรูปภาพของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงควรส่งไปให้อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียน หรือสถานศึกษา คือรูปภาพของเจ้าบ่าวส่งไปยังอาจารย์ใหญ่ของสถานศึกษาหญิงและรูปภาพของฝ่ายหญิงส่งไปให้อาจารย์ใหญ่ของสถานศึกษาชาย เพื่อให้แต่ละฝ่ายเลือกพร้อมทั้งประวัติส่วนตัวของแต่ละคนตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน เพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัตินิสัยใจคอ เมื่อลักษณะของทั้งสองฝ่ายเข้ากันได้ รูปภาพและประวัติของทั้งสองฝ่าย ควรเอาไว้รวมกัน แล้วส่งไปยังทั้งสองฝ่ายที่จะแต่งงานกันพร้อมด้วยการขอร้องว่าทั้งสองฝ่ายควรบอกอาจารย์ใหญ่ของทั้งสองสถานศึกษา เมื่อฝ่ายที่จะแต่งงานกันมาตกลงกันว่าจะอยู่ร่วมกัน อาจารย์ใหญ่ก็ควรจะนำส่งทั้งสองฝ่ายไปยังบ้านของตน ๆ ถ้าเขาต้องการจะแต่งงานกันต่อหน้าอาจารย์ของเขาการแต่งงานก็จัดในสถานศึกษาได้ ถ้าไม่ต้องการแต่งงาน ณ สถานศึกษาก็ควรส่งไปแต่งงาน ณ บ้านพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เมื่อเจ้าบ่าวและเจ้าสาวนำมาเผชิญหน้ากัน อาจารย์ มารดาบิดาของฝ่ายหญิงเองสนทนากันเกี่ยว กับเรื่องบางเรื่องระหว่างพวกเขาโดยให้สมาชิกคนดี ๆ อยู่เป็นพยานด้วย ถ้าเขาจะถามกันและกันเป็นเรื่องส่วนตัว เขาควรจะเขียนลงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อหน้าที่ประชุมและวางไว้ในมือของกันและกันถามปัญหาถ้าต้องการ

เวลาฉลองการแต่งงาน

เมื่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีความปรารถนาจะแต่งงานกัน ผู้อาวุโสกว่าควรจัดการอาหารให้ดีที่สุด สำหรับทั้งสองฝ่าย ดังนั้นร่างกายของพวกเขาซึ่งซูบผอมจากการศึกษาเล่าเรียนอย่างหนักและรักษากฎเกณฑ์ของนักศึกษาจะได้มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ในไม่กี่วัน เหมือนดวงจันทร์ในวันปักษ์ หลังจากนั้นเมื่อฝ่ายหญิงมีประจำเดือนและอาบน้ำหลังจากประจำเดือนแล้ว ควรทำปะรำหน้าแท่นบูชา และทำพิธีบูชาไฟโดยเอาเกษรดอกไม้หอม ๆ และยา และเนยทำให้สะอาดและวัตถุสิ่งอื่นใส่ลงในไฟ ผู้ชายผู้หญิงผู้คงแก่เรียนที่ใกล้ชิด ควรจะได้รับเชิญมา และควรจะ

ได้ปฏิบัติด้วยความเคารพ เมื่อวันการแต่งงานได้กำหนดลงไปแล้วโดยสมบูรณ์ พิธีการแต่งงานโดยการเอามือฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมาประสานกัน ควรจะทำในเที่ยงคืนหรือ ๒๒ นาฬิกาตามข้อแนะนำของสันติการวิธี เมื่อพิธีการแต่งงานเสร็จสิ้นลง คู่บ่าวสาวควรจะพักผ่อนบนเตียงในห้องส่วนตัว ในการร่วมกันทางเพศนั้น ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงควรจะดำเนินตามคำแนะวิชาการทางเพศ ผู้ชายทำให้รังไข่กับน้ำเชื้ออุดมสมบูรณ์ ผู้หญิงดูดน้ำเชื้อและเก็บไว้ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงไม่ควรสูญเสียกำลังที่ได้เก็บไว้ก่อนรักษาพรหมจารี รักษาพลังเอาไว้เท่าที่สามารถ เพราะเด็กที่อาศัยอยู่ในน้ำเชื้อและรวมกับรังไข่นั้น จะมีร่างกายแข็งแรงดีที่สุด ในขณะปล่อยน้ำกามออกเข้าไปในรังไข่ของผู้หญิงนั้น ทั้งสองจะต้องหยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว ร่างกายจะต้องชิดตรง จมูกตรงกับจมูก ตาตรงกับตา ในจิตใจจะต้องสุขที่สุด ทั้งสองไม่ควรเคลื่อนไหว ผู้ชายพักร่างกายให้สบาย ผู้หญิงหยุดนิ่งและหายใจออกยาวในขณะที่รับเชื้อจากฝ่ายชายให้ช่องสังวาสเก็บน้ำเชื้อเอาไว้ไม่ให้ไหลออกมาข้างนอก นอนนิ่งเพื่อให้น้ำเชื้อเข้าไปในมดลูก หลังจากพักผ่อนสบายแล้ว ทั้งสองควรอาบน้ำบริสุทธิ์ ผู้หญิงที่มีการศึกษาดีจะรู้ว่าเธอมีครรภ์ ตอนสิ้นสุดของการนอนร่วมกัน แต่จะไม่ให้น้ำกามเกิดขึ้นอีกในปลายของเดือนตามที่ชี้แจงไว้แล้ว

การปฏิบัติตนในระหว่างมีครรภ์

หลังจากอาบน้ำแล้ว ทั้งสองคนดื่มนมผสมกับขิง หญ้าฝรั่น, ยางไม้หอม หรืออสัญธา กระวาน และสลัมมิศรีต้มผสมกันกับน้ำนม และปล่อยให้เย็นตามโอกาสและแล้วกลับไปนอนบนเตียงแยกเตียงกัน วิธีการนี้ควรจะปฏิบัติตาม เมื่อใดก็ตามที่ความปรารถนาเกิดขึ้น เมื่อเดือนหนึ่งผ่านไปแล้วประจำเดือนยังไม่มา ก็แสดงให้เห็นว่าการตั้งครรภ์เกิดขึ้นแล้ว สามีและภรรยาต้องงดเว้นจากการร่วมเพศเป็นเวลา ๑ ปี เพราะเป็นโอกาสที่เด็กจะได้เจริญดีขึ้น และเด็กที่จะเกิดต่อไปก็จะเป็นเด็กที่ดีด้วย การไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเป็นการทำให้เสียพลังงานเปล่า และทำให้ชีวิตสั้นด้วย ก่อให้เกิดโรคมากมายหลายชนิดแก่สามีและภรรยา แต่เขาทั้งสองควรจะอยู่กันอย่างมีความรักสมบูรณ์ในการพูดและการงาน ควรมีจิตใจร่วมกันเสมอ อย่างเพื่อนแท้ สามีควรเก็บน้ำอสุจิอย่าปล่อยให้เสียไปโดยไร้ประโยชน์ และภรรยาควรป้องกันลูกอ่อนในครรภ์จากความกระทบกระเทือนไม่ว่าประเภทใด อาหารการบริโภคและอุปโภคเครื่องแต่งตัวของสามีภรรยาไม่ควรให้เฉิดฉายและล่อใจ ดังนั้นผู้ชายอาจจะไม่สูญเสียความเป็นผู้ชายโดยการงดเว้นจากการเที่ยวยามราตรีและระยะเวลาการตั้งครรภ์ของภรรยาจะเป็นผลดีต่อร่างกายของเด็กในครรภ์ จะ

ทำให้การเสริมสร้างดีเลิศทั้งความงาม สุขภาพ แข็งแรง และกล้าแข็ง และเป็นผลในการคลอดได้สะดวก เมื่อถึงปลายเดือนที่ ๑๐ จากการมีครรภ์ การระมัดระวังพิเศษสำหรับเด็กในครรภ์นั้น นับตั้งแต่ตั้งครรภ์ได้ถึงเดือนที่ ๔ และระวังต่อไปถึงเดือนที่ ๘

อาหารสำหรับเด็กในครรภ์

ผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่ควรบริโภคสิ่งเหล่านี้ เช่น ยาถ่าย สิ่งผีดไม่มีมัน สิ่งมีนเมา สิ่งเป็นอันตรายต่อความเติบโตของสมอง และความแข็งแรงของร่างกายเด็กในครรภ์ ตรงกันข้าม หล่อนควรรับประทานอาหารและดื่มสิ่งที่ทำมาจากเนยบริสุทธิ์ น้ำนม ข้าวสารดี ๆ ข้าวสาลี ผลไม้ อาหารประเภทถั่ว เมล็ดถั่ว ถั่วลันเตา และอาหารอื่น ๆ ที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็กในครรภ์ ควรระมัดระวังเหตุการณ์อันไม่เป็นมงคลเกิดขึ้น และเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศอันไม่ดีไม่เหมาะ

พิธีคลอด

พิธีคลอดมีสองพิธีเท่าที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์พิธีที่แนะนำไว้ดังนี้ คือ

๑. พิธีสัตยาบรรณการตั้งครรภ์แน่นอน เรียกพิธีนี้ว่า ปุณสวนะในเดือนที่สี่

๒. พิธีการเจริญเติบโตขึ้นของเด็กในครรภ์ในเดือนที่แปด หลังจากได้อุ้มท้องมาเป็นเวลาหลายเดือน และคลอดเรียบร้อยแล้ว ระหว่างการกักตัวนี้ ต้องระมัดระวังสุขภาพของมารดา และทารกให้มาก ก่อนคลอดนั้นต้องเตรียมการผสมยาประเภทชิง หรือเกี่ยวกับยาหลังคลอดให้เรียบร้อย หลังจากคลอดและชำระสิ่งต่าง ๆ มารดาและเด็กควรจะอาบน้ำอุ่นผสมเกษรดอกไม้อันเตรียมไว้ล่วงหน้าแล้ว การตัดสายสะดือของเด็กนั้นควรจะทำอย่างระมัดระวังมาก ใช้ด้ายนิ่มผูกจากสะดือ ๔ นิ้ว ต้องผูกอย่างทะนุถนอมมิให้เลือดออกมาแม้แต่หยดเดียว แล้วห้องที่คลอดควรทำให้สะอาด การเผาเกษรดอกไม้เป็นการบูชา ยา เนย และยาบำรุงเตรียมไว้ภายในห้อง หลังจากบูชาไฟแล้ว บิดาเด็ก ควรกระซิบที่หูเด็กว่า: เวโทสิ ชื่อของเจ้า คือ เวทะ และเขียนเครื่องหมายโอม (นามพระเจ้า) ด้วยเหล็กแหลมปลายทองคำ และผสมด้วยเนยบริสุทธิ์ และน้ำผึ้งบริสุทธิ์ใส่ลงที่ลิ้นของทารก และปล่อยให้ทารกเลียยานั้น แล้วควรปล่อยเด็กไว้กับมารดา ถ้าเธอพอใจจะให้ทารกดื่มนมก็ได้ ถ้าน้ำนมในอกแม่ไม่พอ แม่นมที่มีน้ำนมสมบูรณ์และได้ตรวจดูเรียบร้อยแล้ว อาจจะจ้างมาให้นมกับเด็ก มารดาและเด็กควรจะย้ายไปอยู่ในห้องหรือที่ ๆ มีอากาศปลอดโปร่ง ณ ที่นั้นควรจะเอาเนยที่มีกลิ่นหอมบูชาไฟทั้งตอนเช้า และ

ตอนเย็น เด็กจะดื่มนมมารดาอยู่ ๖ วัน แล้วมารดาก็ควรจะทานอาหารชนิดย่อยง่ายที่ดีที่สุด เพื่อเสริมกำลังของมารดา และรักษาช่องสังวาสไว้ให้ปกติ และเพื่อให้มดลูกอยู่ในสภาพเดิม ในวันที่ ๖ หลังจากมารดาแยกออกจากเด็กแล้ว มารดาควรจะออกจากบริเวณกักเขตไว้ และมอบให้แม่นมให้นมแก่เด็ก หล่อนควรจะได้รับอาหารที่ดีและเครื่องดื่มที่บริสุทธิ์ และหล่อนควรจะให้เด็กดื่มนมและเลี้ยงดูเด็ก แต่มารดาก็ต้องจับตาดูแลเด็ก ไม่ควรปล่อยให้ความไม่เหมาะสม และผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นแก่เด็ก เพื่อป้องกันการไหลของน้ำนม การใช้ยาบางชนิดเพื่อนำมาทาที่หัวนม ซึ่งอาจจะขัดกับความประสงค์แต่ก็ไม่เป็นอันตราย หล่อนควรรับทานอาหารเป็นเวลาเกี่ยวกับเรื่องการให้นมเด็ก ฉะนั้นพิธีการตั้งชื่อเด็ก และพิธีอื่น ๆ ก็ควรจะทำตามคำแนะนำที่กล่าวไว้ในกฎเกณฑ์ของพิธีกรรมที่เรียกว่าสังกรวิธีในเวลาอันเหมาะสม เมื่อผู้หญิงมีประจำเดือนมาอีก วิธีอย่างเดียวกันก็ควรนำมาใช้ปฏิบัติวิธีเก่า ยาก็ควรจะนำมาใช้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ และการอุ้มท้อง

ฤตุกาลาภิคามี สฺยาตฺสฺวทารนิรตะ สทา
พฺรหฺมจารฺเยว ภวติ ยตฺร ตตฺราศฺรเม วสนฺ ฯ

สามีควรทำตนเหมือนคนโสด เข้าไปหาภรรยาตามฤดูกาลของสตรี และพอใจกับเธอเท่านั้น งดเว้นจากการร่วมสังวาสในคืนที่ห้ามไว้ มนู III, ๕๐

ความรักกันและกัน

สนฺตุษฺโฏ ภารฺยยา ภรฺตฺตา ภรฺตฺรา ภารฺยา ตไถว จ
ยสฺมินฺเนว กุเล นิตฺยํ กลฺยาณํ ตตฺร ไว ธฺรุวมฺ ฯ

พรประเสริฐ และโชคลาภ จะมีอยู่แก่ครอบครัวนั้นตลอดไป ตราบใดที่สามีพอใจแต่ภรรยาของตน และผู้หญิงพอใจอยู่กับสามีของตน ความชั่วร้ายและความเสียชื่อเสียงจะมีแก่ครอบครัวที่แตกแยกระหว่างสามีกับภรรยา มนู, III, ๖๐

ยทิ หิ สตฺรี โรเจต ปุมำสนฺน ปฺรโมทเยตฺ
อปฺรโมทาตฺปุนะ ปุำสะ ปฺรชนำ น ปฺรวรฺตเต ฯ

เมื่อสตรีไม่รักสามีของนาง และไม่ทำให้สามีเบิกบานใจ สามีก็ไม่มีความรู้สึกอยากกอดจูบ จากความร่าเริงเบิกบาน bi. ๖๑

สฺตฺริยำ ตุ โรจมานายำ สรฺวं ตทฺโรจเต กุลมฺ
ตสฺยำ ตฺวโรจมานายำ สรฺวเมว น โรจเต ฯ

เมื่อความสุขของครอบครัวขึ้นอยู่กับความพอใจของแม่บ้าน ความไม่พอใจของหล่อนก็เป็นเหตุของความทุกข์ในบ้าน และความยุ่งยากทั้งหลายแหล่ มนู III, ๖๒

การปฏิบัติตนกับสตรี

ปิตฺฤภิรฺภฺราตฺฤภิศฺไจตาะ ปติภิรฺเทวไรสฺตถา
ปูชฺยา ภูษยิตวฺยาศฺจ พหุกลฺยาณมีปฺสุภิะ ฯ

บิดา พี่ชาย สามีและพี่ชายของฝ่ายสามี ควรให้เกียรติ และให้เครื่องประดับตกแต่งของมีค่าแก่สตรี ถ้าเธอมีความประสงค์แสวงหาความร่ำรวยอย่างนั้น มนู. III ๕๕,

ยตฺร นารฺยฺยสฺตุ ปูชฺยนฺเต รมนฺเต ตตฺร เทวตาะ
ยตฺไรตาสฺตุ น ปูชฺยนฺเต สรฺวาสฺตตฺรา' ผลาะ กฺริยาะ ฯ

ผู้ชายซึ่งเป็นเจ้าของบ้านผู้คงแก่เรียนให้เกียรติแก่สตรี เรียกว่า เทวดา และอยู่อย่างมีความสุขในบ้าน แต่การปฏิบัติของครอบครัวในเรื่องศาสนาในที่ที่ผู้หญิงไม่ได้รับเกียรตินั้น ย่อมไม่ได้ผล bi. ๕๖

โศจนฺติ ชามโย ยตฺร วินศฺยตฺยาศุ ตตฺกุลมฺ
น โศจนฺติ ตุ ยตฺไรตา วรฺทฺธเต ตทฺธิ สรฺวทา ฯ

ครอบครัวที่ผู้หญิงอยู่ด้วยความเศร้าและความทุกข์ ย่อมจะเสื่อมและพังทลายในที่สุด ครอบครัวที่ผู้หญิงอยู่สบาย มีความเพลิดเพลินเจริญใจ ครอบครัวนั้นจะเจริญรุ่งเรือง มนู III, ๕๗

ตสฺมาเทตาะ สทา ปูชฺยา ภูษณาจฺฉาทนาศฺไนะ
ภูติกาไมรฺนไรรฺณิตฺยำ สตฺกาเรษฺตฺสเวษุ จ ฯ

bi. ๕๐ ฉะนั้น ผู้ชายหวังความร่ำรวย ควรให้เกียรติแก่สตรี และให้เครื่องประดับตกแต่งของมีค่าแก่เธอในทุกโอกาส ทั้งในงานศาสนาและงานพิธีอื่น ๆ จงใส่ใจไว้เสมอว่า ปูชยา หมายถึง เกียรติ เมื่อใดที่มีโอกาสพบกันว่าไม่ว่ากลางวันหรือกลางคืน ให้ความเคารพนับถือแก่กันและกันด้วยความรักความเสน่หา

สทา ปฺรหฤษฺฏยา ภาวฺยํ คฤหการฺเยษุ ทกฺษยา
สุสํสฺกฤโตปสฺกรยา วฺยเย จามุกฺตหสฺตยา ฯ

M.V. ๑๕๐ สตรีควรมีความร่าเริงเบิกบานกระฉับกระเฉงในการจัดบ้านเรือน คอยสอดส่องดูแลทุกสิ่งทุกอย่างของสามี ไม่ใช้จ่ายมากเกินตัว ทำให้บ้านสะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ กล่าวคือ รู้จักจับจ่ายใช้สอยให้เหมาะสม จัดทำอาหารให้สะอาดถูกหลักอนามัย เพื่อป้องกันมิให้มีเชื้อโรคใด ๆ เข้ามาสู่บ้าน และเป็นการรักษาสุขภาพจิต และสุขภาพกาย มีความสมบูรณ์อยู่เสมอ หล่อนควรจะเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายให้พอควรแก่ฐานะ และควรแบ่งงานให้กับคนใช้ในบ้านอย่างพอเหมาะพอควร และมิให้งานในบ้านจะต้องเสียไปโดยไร้ประโยชน์

สฺตฺริโย รตฺนานฺยโถ วิทฺยา ธรฺมฺยํ เศาจํ สุภาษิตมฺ
วิวิธานิ จ ศิลฺปานิ สมาเทยานิ สรฺวตะ ฯ

สตรีพึงได้ เพชรนิลจินดาทุกชนิด ความรู้ ความสัตย์ ความบริสุทธิ์ คำพูดอ่อนหวาน ศิลปะ และความขยันหมั่นเพียรทุกประเภท เป็นสิ่งที่ควรเลือกหาจากทุกประเทศ และทุกชาติ มนู, II, ๒๔๐

กฎของการพูดความจริงอันเป็นอมตะ

๑. **สตฺยํ พฺรูยาตฺ ปฺริยํ พฺรูยานฺน สตฺยมปฺริยมฺ**
ปฺริยํ จ นานาฤตํ พฺรูยาเทษ ธรฺมะ สนาตนะ ฯ

๒. **ภทฺรํ ภทฺรมิติ พฺรูยาทฺภทฺรมิตฺเยว วา วเทตฺ**
ศุษฺกไวรํ วิวาทํ จ น กุรฺยาตฺ เกนจิตฺสห ฯ

๑. เป็นกฎของโลกบรรพกาลที่จะพูดความจริงอันสบายใจ และเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น แต่จะไม่พูดความจริงอันก่อกวนใจทุกข์ใจแก่ผู้อื่น เช่นเรียกคนว่าคุณตาเดียว ตาเข จะไม่พูดความเท็จที่ทำให้คนอื่นสบายใจ

๒. จะพูดดีอยู่เสมอ กล่าวคือ ใช้การแสดงออกอันเป็นประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย ความเป็นศัตรู และการทะเลาะวิวาทอันหามูลเหตุมิได้ไม่ว่ากับบุคคลใด ไม่ควรมีอยู่ในใจเลย สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับคนอื่น แม้เขาผู้นั้นจะไม่พอใจก็ควรจะบอกให้รู้ มนู IV, ๑๓๘, ๑๓๙

ปุรุษา พหโว ราชน์ สตตำ ปฺริยวาทินะ
อปฺริยสฺย ตุ ปถฺยสฺย วกฺตา โศฺรตา จ ทุรฺลภะ ฯ

วิทุรนีติ, อุทโยค ปรว, มหาภารตะ

โอ ธริตรัศตรา ในโลกนี้มีคนประจบสอพลอมากมาย ผู้ซึ่งพูดแต่ที่จะให้คนอื่นพอใจ สบายใจ แต่ก็มีคนน้อยคนผู้พูดและผู้ฟังสิ่งที่ไม่น่าฟัง และถึงกระนั้นสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับผู้นั้น มันเป็นการเหมาะสมกับคนดีที่จะชี้ความบกพร่องของคนอื่นเฉพาะหน้า และพึงข้อบกพร่องของตนด้วยความยินดี และพูดคุณงามความดีของคนอื่นลับหลัง การพูดความดีของคนอื่นต่อหน้าเขา และพูดความชั่วของเขาลับหลังนั้น เป็นนิสัยของคนชั่ว คนไม่สามารถจะพ้นความชั่ว และหาความดีได้ตราบเท่าที่เขายังไม่บอกความบกพร่องของเขาแก่คนอื่น ๆ คนไม่ควรสบประมาทและกล่าวให้ร้ายแก่คนอื่น การสรรเสริญและการนินทานั้น มีความหมายดังนี้

คุเณษุ โทษาโรปณมสูยา อรฺถาตฺ โทเษษุ คุณาโรปณมปฺยสูยา
คุเณษุ คุณาโรปณำ โทเษษุ โทษาโรปณำ จ สฺตุติะ ฯ

การนินทา คือการกล่าวอ้างความดีของผู้อื่นเป็นความชั่ว และกล่าวอ้างความชั่วเป็นความดี การสรรเสริญ คือการชี้ความดีว่าเป็นความดี และชี้ให้เห็นความชั่วว่าเป็นความชั่ว พูดโดยภาษาชาวบ้านก็คือ การพูดความเท็จคือการนินทา การพูดความจริงคือ การสรรเสริญ

๑. **พุทฺธิวฤทฺธิกราณฺยาศุ ธนฺยานิ จ หิตานิ จ**
นิตฺยำ ศาตฺตราณฺยเวกฺเษต นิคมำศฺไจว ไวทิกานฺ ฯ

๒. **ยถา ยถา หิ ปุรุษะ ศาสฺตฺรำ สมธิคจฺฉติ**
ตถา ตถา วิชานาติ วิชฺญานำ จาสฺย โรจเต ฯ

๑. บุคคลทั้งหลาย ควรอ่าน และสอนพระเวท และปรัชญา ซึ่งจะทำให้ปัญญา ทรัพย์สมบัติ และการอยู่ดีกินดีเจริญขึ้น ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ควรคิดพิจารณาพระเวทเป็นประจำวัน และสอนสิ่งที่เขาศึกษามาในสมัยเป็นนักเรียนในสถานศึกษา

๒. เพราะว่าความรู้ที่เก็บไว้จะได้เจริญขึ้น และการชอบความรู้จะเพิ่มทวีขึ้นตราบเท่าที่เขาเรียนรู้ระบบของวรรณคดีนั้น มนู IV, qI, ๒๐

หน้าที่สำคัญ ๕ อย่าง หรือ สัตยปฏิญาณ

๑. ฤษิยชฺญํ เทวยชฺญํ ภูตยชฺญํ จ สรฺวทา
นฤยชฺญํ ปีตฤยชฺญํ จ ยถาศกฺติ น หาปเยตฺ ฯ
๒. อธฺยาปนํ พฺรหฺมยชฺญะ ปีตฤยชฺญศฺจ ตรฺปฺปณมฺ
โหโม ไทวี พลิรฺเภาโต นฤยชฺโญ' ติถิปูชนมฺ ฯ
๓. สฺวาธฺยาเยนารฺจเยทฤษีนฺ โหไมรฺเทวานฺ ยถาวิธิ
ปีตฤนฺ ศฺราทฺไธศฺจ นฤนนฺไนรฺภูตานิ พลิกรฺมณา ฯ

สัตยปฏิญาณ สองอย่าง ได้กล่าวมาแล้วในกฎอันแรก หรือความเป็นนักศึกษา คือ

๑. ฤษิ ยัญญะ การอ่านและการสอนพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ การทำสมาธิ และการสวดมนต์ และการปฏิบัติวิปัสสนาโยคะ

๒. เทวยัญญะ การติดตามฤษิ การรับใช้ท่าน ความบริสุทธิ์ การแสวงหาคุณธรรมของเทวดา **และคุณธรรมของนักบุญ การให้ทาน, การแสวงหาความรู้ หน้าที่ทั้งสองนี้ควรทำในตอนเช้า–เย็น**

๑. หน้าที่ที่มีต่อนักบุญ ต่อธรรมชาติ ต่อสัตว์เดรัจฉาน ต่อแขก และต่อพ่อแม่ ขอให้คนทำให้ดีที่สุด ตามหน้าที่และอำนาจของเขา. มนู IV, ๒๑

๒. การสอนและการศึกษาพระเวท เป็นหน้าที่ของนักบุญ การให้อาหารและน้ำแก่ท่านเป็นหน้าที่ของมารดาบิดา การบูชาไฟ เป็นหน้าที่ของธรรมชาติ การให้อาหารแก่สัตว์เป็นอยู่เป็นหน้าที่ของสัตว์ การให้เกียรติแขก เป็นหน้าที่แขก

๓. ให้เกียรติแก่ฤษีโดยการศึกษาพระเวท ทำอากาศให้บริสุทธิ์ ทำน้ำให้บริสุทธิ์โดยการจุดไฟที่กฎธรรมชาติให้ไว้ การให้เกียรติพ่อแม่โดยการรับใช้ ให้เกียรติแก่แขกโดยการเลี้ยงอาหาร ให้เกียรติสัตว์โดยการให้อาหารแก่สัตว์ทุกประเภท มนู III, ๘๑–T

สายํสายํ คฤหปติรฺโน อคฺนิะ ปฺราตะปฺราตะ เสามนสสฺย ทาตา
ปฺราตะ ปฺราตรฺคฤหปฺณิรฺโน อคฺนิะ สายํ สายํ เสามนสสฺย ทาตา ฯ

ยาที่นำไปบูชาไฟในเวลาเย็น เพื่อทำให้อากาศบริสุทธิ์ พิศูจน์ให้เห็นว่า เป็นประโยชน์ไปถึงรุ่งเช้า ยาที่นำไปบูชาไฟในตอนเช้า จะทำให้อากาศบริสุทธิ์พิสูจน์ให้เห็นเป็นประโยชน์ไปจนถึงตอนเย็น อาถรรพ K., ๑๙, AN. ๗, M. ๓,๔.

ตสฺมาทโหราตฺรสฺย สนฺโธเค พฺราหฺมณะ สนฺธฺยามุปาสีต

อุทฺยนฺตมสฺตं ยานฺตมาทิตฺยมภิธฺยายนฺ ฯ

ดังนั้นการทำสมาธิวิปัสสนามุ่งถึงพระเจ้า และการทำการบูชาไฟจะต้องทำในขณะที่กลางวันและกลางคืนร่วมเป็นอันเดียวกัน นั่นคือเวลาดวงอาทิตย์ขึ้นและดวงอาทิตย์ตก

น ติษฺฐติ ตุ ยะ ปูรฺวำ โนปาสฺเต ยสฺตุ ปศฺจิมามฺ

ส ศูทฺรวทฺพหิษฺการฺยะ สรฺวสฺมาทฺ ทฺวิชกรฺมณะ ฯ

เขาผู้ไม่ปฏิบัติกิจของศาสนาทั้งสอง คือในตอนเช้าหรือตอนเย็นทั้งสอง เขาผู้นั้นจะถูกนักปราชญ์แยกออกให้ห่างจากวรรณะ พราหมณ์ และจัดอยู่ในวรรณะต่ำ มนู II, ๑๐๓

ถาม : ทำไมสมาธิต้องทำถึงสามครั้งต่อวันเล่า

ตอบ : การรวมกันระหว่างกลางวันและกลางคืนถึงสามครั้งในวันหนึ่งนั้นไม่มีการรวม ระหว่างความสว่างกับความมืดนั้น มีเพียงสองครั้งเท่านั้น คือเช้ามืด และก่อนมืด ทำไมเขาผู้ซึ่งไม่ยอมรับข้อเท็จจริงนี้ จึงชื่อว่า มีการรวมกันระหว่างวันและคืน ในตอนเที่ยงวันเล่า ทำไมไม่ทำสมาธิและสวดสาธยายในเวลาเที่ยงคืนเล่า ทำไมเขาผู้ซึ่งสวดมนต์ในเวลเที่ยงคืน ไม่สวดในเวลาเที่ยงวันเล่า ในเมื่อมันมีการรวมกลางวันกลางคืนในเวลาเที่ยงวันเล่า (ปหาร= ๓ ชั่วโมง มรี= ๒๔ ชั่วโมง พละ ๔ ขณะ เท่ากับ ๓๐ กาละ ขณะ) ไม่มีคัมภีร์ใดที่พอเชื่อได้ที่จะให้สวดมนต์ในเวลาเที่ยงวัน ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะทำสมาธิ และทำการบูชาไฟ ๒ ครั้งต่อวันเท่านั้น คือเวลาเช้าตรู่และพลบค่ำ แต่จะไม่ทำในครั้งที่สาม การแบ่งแยกเวลาเป็น ๓ ตอนนั้น เป็นการทำเพื่อกล่าวอ้างถึง เวลา ปัจจุบัน อดีต และอนาคต แต่ไม่ได้อ้างถึงการบูชา

หน้าที่ของพ่อแม่

การปฏิญญาครั้งที่สาม คือ ปิตริ ยัญ คือประกอบกิจการรับใช้ บัณฑิต, นักพรต, นักศึกษา ครู บิดามารดา และผู้อาวุโสอื่น ๆ ที่คงแก่เรียน นักบวชมั่นคงในศาสนา หน้าที่

ของการรับใช้ มี ๒ อย่างคือ ๑ ศรัทธา ๒ ตารปนะ การให้อาหารและการให้น้ำ ศรัทธา มาจากศรัท เป็นชื่อกิริยาชื่อหนึ่งของสัจ

ศฺรตฺสตฺยำ ทธาติ ยยา กฺริยยา สา ศฺรทฺธา, ศฺรทฺธยา ยตฺ กฺริยเต ตจฺฉฺราทฺธมฺ ฯ

เจตนาที่ยอมรับความจริงเรียกว่าศรัทธา การกระทำด้วยเจตนาเช่นนั้น เรียกว่า ศรัทธา ตรปนะ มาจากคำสันสกฤต เช่น

ตฤปฺยนฺติ ตรฺปยนฺติ เยน ปิตฤานฺ ตตฺตรฺปณมฺ ฯ

นั้นคือ อะไรก็ตามที่ทำเพื่อให้มารดาบิดาที่ยังมีชีวิตอยู่พอใจ ผู้อาวุโสอื่น ๆ พอใจ หรือทำสิ่งใดก็ตามที่ทำให้ท่านเหล่านั้นพอใจ เรียกว่า ตรปีนะ แต่การรับใช้เหล่านี้ จะต้องทำแด่ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ ไม่ใช่เมื่อตายไปแล้ว

การรับใช้ผู้เห็นแจ้ง

โอำ พฺรหมาทโย เทวาสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ พฺรหมาทิเทวปตฺนฺยสฺนฤปฺยนฺตามฺ พฺรหฺมานิเทวสุตาสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ พฺรหฺมาทิเทวคณาสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ

ศตปาธ กล่าวว่า วิทวันโส หิ เทวห บุคคลผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย เรียกว่าเทพ บุคคลผู้ซึ่งรู้พระเวททั้งสี่ พร้อมกับคำอธิบาย และอรรถกถาพระเวท เรียกว่าพรหม ผู้ที่เรียกว่าเทพคือผู้ที่ต่ำกว่าพรหม ดังนั้นเทพจึงหมายถึงผู้รู้ และภรรยาผู้คงแก่เรียนของผู้รู้ เรียกว่าพราหมณี หรือเทวี บุตรและสานุศิษย์ของผู้คงแก่เรียน พร้อมทั้งผู้ทรงคุณธรรมความดี และคนใช้ของท่านเหล่านั้นก็จัดอยู่ในพวกเทพ การรับใช้คนเหล่านั้นทั้งหมด เรียกว่าศรัทธาและตรปนะ

การรับใช้นักพรต

โอำ มรีจฺยาทย ฤษยสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ มรีจฺยาทฺยฤษิปตฺนฺยสฺตฤปฺยนฺตามฺ มรีจฺยาทฺยฤษิสุตาสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ มรีจฺยาทฺยฤษิคณาสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ

ฤาษีตรปนะ หรือการรับใช้นักพรต ประกอบด้วยการให้เกียรติ และการให้ความพอใจแก่ครูอาจารย์ผู้คงแก่เรียน เช่นกับมริชิ หลานของท่านพรหม ผู้ให้ความพอใจแก่ภรรยาผู้คง

แก่เรียนของท่านเหล่านั้น เช่นเดียวกับท่านเหล่านั้นให้ความรู้แก่เด็กหญิง แก่บุตรชาย แก่ศิษย์ เท่าเทียมกับท่านเหล่านั้นที่มีคุณลักษณะอันดีงาม และแก่คนใช้ผู้มีคุณความดีเหมือนตัวท่านเอง

การรับใช้ผู้อาวุโส

๑. โอ๋ โสมสทะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๒. อคฺนิษฺวาตฺตาะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๓. พรฺหิษทะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๔. โสมปาะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตาม ฯ ๕. หวิรฺภุชะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๖. อาชฺยปาะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๗. สุกาลินะ ปีตรสฺตฤปฺยนฺตามฺ ฯ ๘. ยมาทิภฺโย นมะ ยมาทีสฺตรฺปยามิ ฯ ๙. ปีตฺเร สฺวธา นมะ ปีตรๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๐. ปีตามหาย สฺวธา นมะ ปีตามหๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๑. ปฺรปีตามหาย สฺวธา นมะ ปฺรปีตามหๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๒. มาตฺเร สฺวธา นโม มาตรๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๓. ปีตามหฺไย สฺวธา นมะ ปีตามหีๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๔. ปฺรปีตามหฺไย สฺวธา นมะ ปฺรปีตามหีๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๕. สฺวปตฺนฺไย สฺวธา นมะ สฺวปตฺนีๆ ตรฺปยามิ ฯ ๑๖. สมฺพนฺธิภฺยะ สฺวธา นมะ สมฺพนฺธินสฺตรฺปยามิ ฯ ๑๗. สโคตฺเรภฺยะ สฺวธา นมะ สโคตฺรๆสฺตรฺปยามิ ฯ

ขอให้ผู้คงแก่เรียนที่เรียกว่า พรหมพอใจ ขอให้ภรรยาของท่านเหล่านั้นพอใจ ขอให้เด็ก ๆ ของท่านพอใจ ขอให้บริพารของท่านเหล่านั้นพอใจ เพราะพรหมหมายถึงพิธี และแปลเป็นสี่ประโยคดังข้างต้น

บุคคลผู้มีความรู้ในสวรรค์ และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า โสมสัท ชื่อคำนี้มาจาก:—

๑. เย โสเม ชคทีสฺวเร ปทารฺถวิทฺยายๆ จ สีทนฺติ เต โสมสทะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งรู้ศาสตร์ของความร้อน ไฟฟ้า และวิชาธรรมชาติอื่น ๆ เรียกว่าอัคนิสวัต

๒. ไยรคฺเนรฺวิทฺยุโต วิทฺยา คฤหีตา อคฺนิษฺวาตฺตาะ ฯ

บุคคลผู้ที่มีความรู้ดีที่สุด และมีธุรกิจเจริญ เรียกว่า ปรหิศ

๓. เย พรฺหิษิ อุตฺตเม วฺยวหาเร สีทนฺติ เต พรฺหิษทะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งพิทักษ์ทรัพย์ ผู้พ้นจากโรคร้ายโดยการดื่มน้ำยาพิเศษ และผู้ซึ่งพิทักษ์โชคของผู้อื่น และรักษาผู้มีโชค โดยทางใช้ยา มีชื่อว่าโสมปะ:—

๔. เย โสมไมศฺวรฺยโมษธีรสำ วา ปานฺติ ปีนนฺติ วา เต โสมปาะ ฯ

ผู้ซึ่งอาหารของเขาได้แยกออกจากสิ่งเสพติด และจากสิ่งที่ถูกฆ่า หรือจากสิ่งที่ได้มาโดยการทำลายชีวิต เรียกว่า หวิรภุช

๕. เย หวิรฺโหตุมตฺตุมรฺหำ ภุญฺชเต โภชยนฺติ วา เต หวิรฺภุชะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งพิทักษ์สิ่งที่รู้กันว่ามีค่า และผู้ซึ่งใช้เนยบริสุทธิ์ นมและสิ่งอื่นที่ได้มาจากการรีด เรียกว่า อัชยปะ

๖. เย อาชฺยำ ชฺฌาตุำ ปฺราปฺตุำ วา โยคฺยำ รกฺษนฺติ วา ปีพนฺติ ต อาชฺยปาะ ฯ

บุคคลซึ่งเวลาที่ดีที่สุดที่ทำให้มีความสุข โดยการปฏิบัติธรรมะ เรียกว่า สูกลิน

๗. โศรานะ กาโล วิทฺยเต เยษานฺเต สุกาลินะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้พิพากษา ลงโทษผู้ทำผิด ปกป้องผู้ทำดี เรียกว่า ยมะ

๘. เย ทุษฺฏานฺ ยจฺฉนฺติ นิคฤหฺณนฺติ เต ยมา นฺยายาชีศาะ ฯ

บุคคลมีลูก และเลี้ยงลูกด้วยอาหาร และเครื่องแต่งตัว พิทักษ์รักษาพวกเขาด้วยเกียรติ เรียกว่า ปีต (พ่อ)

๙. ยะ ปาติ ส ปีตา ฯ

เขาผู้ซึ่งเป็นบิดา ของบิดา เรียกว่า บิดามหา (ปู่) และบิดาของปู่เรียกว่า ปรบิดามหา (ปู่ของปู่)

๑๐—๑๑. ปีตุะ ปีตา ปีตามหะ ปีตามหสฺย ปีตา ปฺรปีตามหะ ฯ

หล่อนผู้ซึ่งให้อาหาร เครื่องดื่ม และให้การเลี้ยงดูอย่างมีเกียรติ เรียกว่า มาตา

๑๒. ยา มานยติ สา มาตา ฯ

หล่อนผู้ซึ่งเป็นมารดาของบิดา เรียกว่า ปีตมหิ และมารดาของปู่ เรียกว่า ปรปีตมหิ

๑๓—๑๔. ยา ปีตุรฺมาตา สา ปีตามหี, ปีตามหสฺย มาตา ปฺรปีตามหี ฯ

๑๕,๑๖,๑๗ โดยย่อ ศรัทธา และทั้งตรปนะ เป็นการบริการรับใช้ของญาติฝ่ายภรรยา และน้องสาว ของสมาชิกของสายเลือดเดียวกัน และของคนอื่น ๆ และผู้อาวุโสกับด้วยความภักดี การเสียสละ โดยการให้อาหารเครื่องนุ่งห่ม พาหนะ และความจำเป็นอื่น ๆ ด้วยอาหารที่ดีที่สุดที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้เขาพอใจ และทำสิ่งนั้นด้วยความเมตตาอารีย์ เพื่อจิตใจเขาสบาย และสุขภาพสมบูรณ์

หน้าที่ต่อธรรมชาติ

๔. หน้าที่ คือ ไวศวะ เทวยัญ อาหารพร้อมสำหรับส่วนที่จัดหาไว้ส่วนหนึ่งที่ทำจากเนยและน้ำตาล เอาส่วนที่เปรี้ยว เค็ม และส่วนที่เป็นกรดออกไปเสีย แยกส่วนที่เป็นไฟออก ควรนำไปบูชาไฟอย่างที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ มนู ๑๑๑.๘๔

ไวศฺวเทวสฺย สิทฺธสฺย คฤหฺเย' คฺเนา วิธิปูรฺวกมฺ
อาภฺยะ ภูรฺยาทฺเทวตาภฺโย พฺราหฺมโณ โหมมนฺวหมฺ ฯ

บุคคลควรทำการบูชาไฟในส่วน ๆ หนึ่งซึ่งเติมไว้ในครัว เพื่อทำอาหาร เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น กับด้วยการปฏิบัติตามคำสอนในคัมภีร์พระเวท อย่างที่กล่าวไว้ใน ในกฎที่ให้ไว้

โอ๋ อคฺนเย สฺวาหา ฯ โสมาย สฺวาหา ฯ อคฺนีโษมาภฺยำ สฺวาหา ฯ วิศฺเวภฺโย เทเวภฺยะ สฺวาหา ฯ ธนฺวตรเย สฺวาหา ฯ กุหฺไว สฺวาหา ฯ อนุมตฺไย สฺวาหา ฯ ปฺรชาปตเย สฺวาหา ฯ สห ทฺยาวาปฤถิวีภฺยำ สฺวาหา ฯ สฺวิษฺฏกฤเต สฺวาหา ฯ

การบูชาควรทำในขณะที่ไฟลุก ด้วยการท่องคาถาแต่ละบท อาหารส่วนน้อยควรวางไว้ในจาน บนพื้น หรือบนใบไม้ในทิศตะวันออก และส่วนอื่นที่จัดไว้ตามลำดับ จากทิศใต้โดยการท่องซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยโศลกในพระเวทแต่ละโศลก

โอ๋ สานุคาเยนฺทฺราย นมะ ฯ สานุคาย ยมาย นมะ ฯ สานุคาย วรุณาย นมะ ฯ สานุคาย โสมาย นมะ ฯ มรุทฺภฺโย นมะ ฯ อทภฺโย นมะ ฯ วนสฺปติภฺโย นมะ ฯ ศริไย นมะ ฯ ภทฺรกาลฺไย นมะ ฯ พฺรหฺมปตเย นมะ ฯ วาสฺตุปตเย นมะ ฯ วิศฺเวภฺโย เทเวภฺโย นมะ ฯ ทิวาจเรภฺโย ภูเตภฺโย นมะ ฯ นกฺตำจาริภฺโย ภูเตภฺโย นมะ ฯ สรฺวาตฺมภูตเย นมะ ฯ

ส่วนอาหารที่จัดไว้เหล่านี้อาจนำไปใช้เลี้ยงแขก ถ้าเห็นว่าเป็นการสมควร หรือจะนำไปบูชาไฟก็ได้ และส่วนอาหารที่เค็ม และอาหารตามฤดูกาล คือ แกงจืดผัก ข้าวต้ม ผักต้ม ขนมปังและอาหารอื่น ๆ ควรแบ่งออกเป็นหกส่วน และวางไว้บนพื้นดิน มนู ๑๑๑,๔๒ กล่าวว่า

ศุนำ จ ปติตานำ จ ศฺวปจำ ปาปโรคิณามฺ
วายสานำ กฤมีณำ จ ศนไกรฺนิรฺวเปทฺภุวิ ฯ

วางส่วนของสัตว์มีชีวิต หลังจากกล่าวคำโศลกดังนี้.

ศฺวภฺโย นมะ, ปติเตภฺโย นมะ, ศฺวปคฺภฺโย นมะ
ปาปโรคิภฺโย นมะ, วายเสภฺโย นมะ, กฤมิภฺโย นมะ ฯ

เขาควรให้ส่วนอาหารเหล่านี้ แก่ผู้ที่มีความทุกข์ร้อน ผู้หิวโหย หรือให้แก่สุนัข กา และสัตว์อื่น ๆ ในที่นี้คำว่า นมห หมายถึงอาหาร กล่าวคือ อาหารควรให้แก่สุนัข ผู้มีบาปชนชั้นต่ำ คนที่โรคปอดเบียดเบียน คนโรคเท้าช้าง อีกา หนอน, มด และสัตว์ประเภทต่ำอื่น ๆ ทั้งหมดนี้กล่าวไว้ในคัมภีร์มนูเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ชั้นต่ำ จุดประสงค์ของการบูชาไฟก็เพื่อทำให้อากาศในครัวสะอาดบริสุทธิ์ และเปลื้องบาปที่เกิดขึ้นโดยไม่มีเจตนาในการฆ่าสัตว์เล็ก ๆ ที่มองไม่เห็น

หน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อแขก

๕. ปฏิญญาที่ห้า คือหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อแขก เป็นหน้าที่ให้การรับรองด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี แขกคืออติถิตามที่เรียกในภาษาสันสกฤต เป็นวันหรือดิถีของการมาถึงของแขกที่ยังไม่รู้จัก อันเป็นหน้าที่ของผู้ครองเรือนที่จะทำให้แขกผู้มาเยี่ยมพอใจไม่คิดถึงบ้านเขาเองก็เป็นคนดี เป็นผู้ประกาศความจริง ไปในที่ใดทำแต่ความดีแก่ผู้อื่น เป็นผู้คงแก่เรียน ผู้วิเศษ เป็นนักบุญ สละโลกโดยให้น้ำแก่แขก ๓ อย่าง คือ ปาทยะ ให้น้ำล้างเท้า อรคหให้น้ำอาบ อจมนิยะให้น้ำดื่ม ให้ที่นั่งตามฐานะด้วยเกียรติ และประการสุดท้ายให้อาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งอื่น ๆ ที่อร่อย ๆ ด้วยความรัก ความเมตตา ขณะที่ติดตามแขก เขาเจ้าของบ้านควรฟังคำสอนของแขกในเรื่องความรู้ทางด้านจิตใจ ความรู้ของผู้ครองเรือนที่นำไปสู่การเข้าถึงคุณธรรมความดี คุณสมบัติแห่งความมั่งคั่ง ความปรารถนา และความหลุดพ้น ผู้ต้อนรับควรแก้นิสัยและความประพฤติตามความจริงที่เขาสอนในโอกาสทำนองเดียวกัน คนอื่น ๆ ผู้ครองเรือน กษัตริย์ และใครอื่นจำเป็นต้องให้เกียรติแก่แขกผู้มาเยี่ยมในทำนองเดียวกันดังกล่าวแล้ว

คนหลอกลวง

ปาษณฺฑิโน วิกรฺมสฺถานฺ ไวฑาลวฺรตฺติกานฺ ศฐานฺ
ไหตุกานฺ วกวฺรตฺตีศฺ จ วางฺมาตฺเรณาปี นารฺจเยตฺ ฯ มนู IV, ๓๐

แต่เขาไม่ควรให้เกียรติแก่ผู้พูดขัดกับคัมภีร์พระเวท และปฏิบัติตนตรงกันข้ามกับคัมภีร์พระเวท เช่นทำสิ่งที่พระเวทห้าม เปรอะเปื้อนด้วยความลวง และเล่ห์เหลี่ยมเหมือนอย่างแมวหมอบซ่อนตัว จ้องมองนิ่งทางออกมาของหนู และสัตว์ชนิดเดียวกันกับหนู กระโดดเข้าใส่เพื่อสังหารเหยื่อนั้น บุคคลเช่นนั้นคือ คนหัวรั้น, คนดันทุรัง คนอวดดี คนโง่ และไม่หวังที่จะรับบทเรียนจากผู้อื่น บุคคลที่คอยตบตาผู้อื่น พูดเหลวไหล เหมือนพวกเวทานตะในทุกวันนี้ หรือพวกถือพระเจ้าองค์เดียว พูดพร่ำว่า "เราคือพระเจ้า และโลกคือความลวงมายา เวทานตะคัมภีร์อื่น ๆ และพระเจ้าก็คือ ความนึกคิด" และคนอื่น ๆ ที่บ่นพร่ำในทำนองเดียวกันนี้ บุคคลหลอกลวงเหมือน (นกยาง) ยืนขาเดียว ทำเหมือนนิ่งเงียบอยู่ในสมาธิ แต่พอปลาโผล่ออกมาจับใส่ปากกินหมด ความประพฤติตนที่เห็นแก่ตัว ซึ่งนักหลอกลวงยุคใหม่มีส่วนร่วม พูดดันทุรังเอาแต่ผลประโยชน์ตน คัดค้านคัมภีร์พระเวท เพราะถ้าให้เกียรติแก่คนประเภทนี้แล้ว จะนำประชาชนไปสู่ความประพฤติตนผิดศีลธรรมมากขึ้น ตัวเขาเองทำสิ่งที่เลว ๆ อยู่แล้ว เขาจะทำให้ศิษย์ของพวกเขาตกลงสู่ทะเลแห่งความโง่มากขึ้น ไม่มีวันผุดวันเกิด

ศีลธรรม

ความดีแห่งหน้าที่อันยิ่งใหญ่ ๕ อย่างดังกล่าวแล้วข้างต้น คือการปฏิบัติตนตามพรหมยัญ หรือหน้าที่ต่อพระเจ้า เป็นการส่งเสริมความรู้ ส่งเสริมศีลธรรม ส่งเสริมความถูกต้อง ส่งเสริมวัฒนธรรม และส่งเสริมความดีอื่น ๆ การทำการบูชาไฟเรียกว่า อัคนิโหตร เป็นการทำให้อากาศบริสุทธิ์ ทำให้ฝนบริสุทธิ์ ทำให้น้ำบริสุทธิ์ และช่วยให้ฝนตกตามฤดูกาล อนึ่ง เป็นการหายใจในอากาศบริสุทธิ์ มีชีวิตอย่างบริสุทธิ์ มีอาหารบริสุทธิ์ มีเครื่องดื่มบริสุทธิ์ ย่อมเป็นการส่งเสริมสุขภาพ สติปัญญา ความแข็งแกร่ง พละกำลังดี ซึ่งทำให้บรรลุคุณงามความดีทางจิตใจสำเร็จสมปรารถนา มีทรัพย์สมบัติ และเข้าถึงโมกษะในที่สุด ที่เรียกว่า เทวยัญ คือหน้าที่ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่มีวิญญาณไม่มีชีวิต เป็นการทำให้อากาศและสิ่งทั้งหลายบริสุทธิ์สะอาด

หน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อผู้อาวุโส หรือปิตริยัญ เป็นที่เห็นได้ชัดว่า เมื่อคนรับใช้มารดาบิดา นักพรต นักบุญ บัณฑิต เขาจะทำให้ความรู้ของเขาดีขึ้น ซึ่งทำให้เขาสามารถเห็นความจริงชัดเจน และปฏิเสธสิ่งที่ไม่จริง เหตุผลของการปฏิบัติปิตริยัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ความ

กตัญญู นั่นคือ การรับใช้คืนแทนหนี้เก่าแก่พ่อแม่ที่มีต่อเด็กมาก่อน เป็นการสมควร และการปฏิบัติทดแทนคุณต่อครูอาจารย์ที่ผึกสอนศิษย์ ก็เป็นการกระทำที่ดี

ประโยชน์ของพลไวศวเทพญัญ หรือหน้าที่ต่อสรรพสิ่งมีชีวิต ได้กล่าวมาก่อนแล้ว

จะไม่มีความเจริญก้าวหน้าในประเทศ ตราบเท่าที่ยังไม่มีคณะสงฆ์เดินทางจาริก การเดินทางจาริกของท่านเหล่านั้นในทุกประเทศ เพื่อเทศนาสอนความจริง ตรวจตราดูความเติบโตขึ้นของความหลอกลวง และให้ความสะดวกแก่ฆราวาสทุกแห่งที่จะรับเอาความรู้ที่แท้จริงในบ้าน คณะจาริกของพระรักษาความมั่นคงของศาสนาระหว่างประชาชนพลโลก ปราศจากการช่วยเหลือของคณะพระสงฆ์เสียแล้ว ความสงสัยของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ก็ไม่สามารถขจัดได้ และถ้าความสงสัยยังไม่ได้ขจัดออก จะไม่มีความเชื่อมั่นในศาสนา ถ้าไม่มีศรัทธา ความสุขจะหาได้จากที่ไหนเล่า

ตื่นแต่เช้าตรู่

พฺราหฺเม มุหูรฺตฺเต พุธฺเยต ธรฺมารฺเถา จานุจินฺตเยตฺ
กายกฺเลศำศฺจ ตนฺมูลานฺ เวทตตฺวารฺถเมว จ ฯ

บุคคลควรตื่นในเวลาตีสี่ก่อนดวงอาทิตย์ เพื่อตอบการเรียกร้องของธรรมชาติ ทำการชำระ และประกอบพิธีทางศาสนา คิดถึงทางศาสนา คิดถึงคุณงามความดีของการมีชีวิตอยู่เท่า ๆ กับการหายาแก้โรคทางร่างกาย ทำสมาธิจิตใจจดจ่อต่อพระเจ้า และไม่เคยทำผิดศีลธรรม

มนู IV, ๙๒

ความเที่ยงธรรมในการให้ผล

นาธรฺมศฺจริโต โลเก สทฺยะ ผลติ เคาริว
ศไนราวรฺตฺตมานสฺตุ กรฺตฺตรฺมูลานิ กฤนฺตติ ฯ

เพราะความชั่วที่คนทำไปแล้ว จะไม่สูญเปล่าย่อมมีผลตามมาเสมอ แต่มันยังไม่ให้ผลในทันทีทันใดในขณะที่ทำ ดังนั้นคนโง่จึงไม่กลัวการทำบาป แต่แน่นอนคนชั่วกำลังถอนรากแห่งความสุขลงทีละน้อย M.IV, ๑๗๒ กฎการทำงานของมันจะดำเนินไป อย่างเช่น M.IV, ๑๗๔

อธรฺเมไณธเต ตาวตฺตโต ภทฺราณิ ปศฺยติ
ตตะ สปตฺนาญฺชยติ สมูลสฺตุ วินศฺยติ ฯ

คนชั่ว ละเมิดขอบเขตของศีลธรรม ครั้งแรกร่ำรวยขึ้นเหมือนถังน้ำ น้ำจะแผ่ออกไปทุกด้านของถังฉันใด คนชั่วก็ฉันนั้น ความชั่วย่อมแผ่ไปรอบโดยการขโมยของของผู้อื่น โดยการหลอกลวง ฉ้อฉล การเอาเปรียบ นั่นคือการปฏิเสธคัมภีร์พระเวทซึ่งปกป้องคนดีมิให้หลงใหลไปทำความชั่ว แล้วคนชั่วที่ทำเช่นนั้นก็จะร่ำรวย มีทรัพย์สมบัติ มีอาหาร มีเครื่องดื่ม เครื่องแต่งตัว เครื่องประดับ ยานพาหนะ ตำแหน่งฐานะ เกียรติ อิทธิพล ปราบศัตรูของเขา ลงด้วยความอยุติธรรม แต่ในที่สุดเขาเองจะฉิบหายลง ด้วยผลของความไม่เที่ยงธรรม เช่นเดียวกับต้นไม้ถูกตัดรากลงฉะนั้น

การปฏิบัติความจริง

สตฺยธรฺมารฺยวฤตฺเตษุ เศาเจ ไจวารเมตฺสทา
ศิษฺยำศฺจ ศิษฺยาทฺธรฺเมณ วาคฺพาหูทรสำยตะ ฯ

มนู IV, ๑๗๕ ขอให้บัณฑิตปฏิบัติศาสนาที่แท้จริงที่สอนโดยพระเวท ในคำสอนนั้น บุคคลจะหลุดพ้นจากความชั่วของอยุติธรรม และยอมรับเอาความจริง ปฏิเสธความหลงงมงาย และความจริงเป็นสิ่งที่เที่ยงแท้อยู่ในตัวของมันเอง เขาจะอยู่ด้วยเกียรติและด้วยความถูกต้อง สอนให้ศิษย์ตั้งอยู่ในความพอเหมาะพอควรและเที่ยงธรรม

ความสงบอยู่กับบุคคล ๑๓ จำพวก

ฤตฺวิกฺปุโตหิตาจารฺยไยรฺมาตุลาติถิสำศฺริไตะ
พาลวฤทฺธาตฺไรรฺไวทฺยรฺชญาติสมฺพนฺธิพานฺธไวะ ฯ
มาตาปิตฺฤภฺยำ ยามีภิรฺภฺราตฺรา ปุตฺเรณ ภารฺยยา
ทุหิตฺรา ทาสวรฺเคณ วิวาทำ น สมาจเรตฺ ฯ

มนู, VI, ๑๘๐ ไม่ควรโต้เถียง ไม่ควรทะเลาะ กับผู้เสียสละไม่เห็นแก่ตัว กับอุปัชฌาย์ หรืออาจารย์ ผู้มีความประพฤติดีที่สุด กับผู้ชี้ทางถูก กับลุงฝ่ายมารดา กับแขกหรือบุคคลที่เพิ่งมาถึงและจากไปซึ่งยังไม่รู้จัก กับผู้มาพึ่งพาอาศัย กับเด็ก กับคนแก่ กับคนป่วย กับหมอ หรือผู้เชี่ยวชาญทางยา กับคนที่เป็นญาติ หรือคนเผ่าเดียวกัน กับพ่อเลี้ยง กับญาติอื่น ๆ กับเพื่อน กับมารดา กับบิดา กับน้องสาวพี่สาว น้องชายพี่ชาย กับภรรยา กับลูกสาว และกับคนใช้

คนชั่ว ๓ ประเภท

อาตปาสฺตฺวนธียานะ ปฺรติคฺรหฺรฺจิรฺทฺวิชะ
อมฺภสฺยศฺมปฺลเวเนว สห เตไนว มชฺชติ ฯ

มนู, IV, ๑๙๐ คนชั่ว ๓ ประเภทจมอยู่ในทะเลแห่งความทุกข์ความเศร้าโศก ด้วยการกระทำของเขาเอง เหมือนเรือทุกหินจะต้องจมลงในทะเลฉะนั้น คือ (๑) บุคคลมั่วในกามคุณ ไม่รักษาพรหมจารี ไม่รักษาความสัตย์ และการกระทำที่ไม่จงรักภักดี (๒) บุคคลที่ไร้การศึกษา (๓) บุคคลผู้รับสิ่งของที่คนอื่นถวายเพื่อการพระศาสนา น้อมนำมาเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง เขาเหล่านั้นไม่เพียงจมลงในท้องทะเลลึกเท่านั้น ยังทำให้ผู้บริจาคจมลงไปกับเขาผู้นั้นด้วย

ตฺริษฺวปฺเยเตษุ ทตฺตำ หิ วิธินาปฺยรฺชิตำ ธนมฺ
นาตฺรฺภวตฺยนรฺถาย ปรตฺราทาตุเรว จ ฯ

การบริจาคทรัพย์ที่ได้มาด้วยความสุจริต แก่คนสามจำพวกดังกล่าวแล้วข้างต้น ย่อมทำให้ผู้บริจาคทรัพย์ตกต่ำลงในชีวิตนี้ และทำให้ผู้รับตกทุกข์ได้ยากในภพหน้า มนู, IV, ๑๙๓ ถ้ามีบุคคลเช่นนั้น พวกเขาจะเหมือนอะไร

ยถา ปฺลเวเนาปเลน นิมชฺชตฺยุทเก ตรนฺ
ตถา นิมชฺชโต' ธสฺตาทชฺเญา ทาตฺฤปฺรตีจฺฉเกา ฯ

มนู, IV, ๑๙๔ เหมือนกับบุคคลผู้ประสงค์จะว่ายน้ำลึกลงไปในเรือทุกหิน ย่อมจมลงสู่ท้องมหาสมุทร ฉันใด ฉันนั้น บุคคลโง่ ๒ จำพวก คือผู้ให้และผู้รับ จะจมลงสู่ทะเลแห่งความเศร้าโศก

เครื่องหมายของผู้หลอกลวง

ธรฺมธฺวชี สทา ลุพฺธศฺฉาทฺมิโก โลกทมฺภกะ
ไวฑาลวฺรติโก ชฺเญโย หึสฺระ สรฺวาภิสนฺธกะ ฯ

มนู, IV, ๑๙๕ คนที่ควรจะถือได้ว่าเป็นคนหลอกลวง และคนชั่วเหมือนอย่างแมว ผู้ซึ่งไม่กระทำสิ่งที่ถูกต้องเลย แต่ลวงประชาชนในนามของศาสนา ผู้ซึ่งมีความโลภจัด ผู้หลอกลวง ผู้ซึ่งคุยโม้ถึงความยิ่งใหญ่ต่อหน้าผู้ศรัทธา ผู้ฆ่าสัตว์ เลี้ยงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ผู้มีเพื่อนทั้งชั่วและดี

อโธทฤษฺฏิรฺไนษฺกฤติกะ สฺวารฺถสาธนตตฺประ
ศโฐ มิถฺยาวินีตศฺจ วกวฺรตจโร ทฺวิชะ ฯ

มนู, IV, ๑๙๖ บุคคลที่ควรจะคิดว่าเป็นคนชั้นต่ำ เหมือนนกยาง ผู้ซึ่งมองดูสงบเสงี่ยมเพื่อได้ชื่อเสียง ผู้ซึ่งพร้อมที่จะแก้แค้นถึงความตาย ในบุคคลผู้ซึ่งทำให้เขาสูญเสียทรัพย์แม้แต่นิดเดียว ผู้ซึ่งฉลาดพอตัวที่จะให้จุดประสงค์ของตนสำเร็จไม่ว่าจะได้มาโดยการหลอกลวง ด้วยความอยุติธรรม หรือเล่ห์เพทุบายใด ๆ ผู้ซึ่งไม่เคยเลิกละความดันทุรัง แม้ว่าจะอยู่ในฝ่ายผิดก็ตาม และผู้ซึ่งทำให้ความสุภาพอ่อนโยนต้องเสียไป ความสันโดษเสียไป และความเคร่งครัดในความประพฤติภายนอกเสียไป บุคคลต้องแสดงลักษณะดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าเป็นคนหลอกลวง ไม่ควรไว้วางใจหรือปฏิบัติต่อคนเช่นนั้นด้วยความเมตตาสงสาร

ความจำเป็นที่จะต้องมีคุณธรรม

ธรฺม ศไนะ สญฺจินุยาทฺวลฺมีกมิว ปุตฺติกาะ
ปรโลกสหายารฺถํ สรฺวภูตานฺยปีฑยนฺ ฯ

ผู้ชายและผู้หญิงควรจะพัฒนาคุณธรรมไว้ในตน เพื่อความสูงในปรภพ โดยไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อน เหมือนปลวก ทำจอมปลวกของมันด้วยแรงของมันเอง มนู, IV, ๒๓๘

นามุตฺร หิ สหายารฺถํ ปีตา มาตา จ ติษฺฐตะ
น ปุตฺรทารํ น ชฺญาติรฺธรฺมสฺติษฺฐติ เกวละ ฯ

เพราะในการเดินทางไปสู่ปรโลกนั้น ไม่มีใคร แม้มารดา บิดา บุตร ภรรยา และญาติ ๆ จะช่วยเราได้ นอกจากคุณงามความดีที่ตนทำไว้เท่านั้น เป็นผู้ติดตาม และเป็นเพื่อนเดินทางตามไป มนู, IV, ๒๓๙

เอกะ ปฺรชายเต ชนฺตุเรก เอว ปฺรลียเต
เอโกนุ ภุงฺกฺเต สุกฤตเมก เอว จ ทุษฺกฤตมฺ ฯ

ดูซิ วิญญาณ เกิดมาแต่ตัวผู้เดียว ตัวเองคนเดียวเป็นผู้ทุกข์เพราะตายไป ผู้เดียวที่รับผลของกรรมดี มีความสุข และรับทุกข์จากผลของกรรมชั่ว มนู, IV, ๒๔๐

เอกะ ปาปานิ กุรุเต ผลं ภุษฺกฺเต มหาชนะ
โภกฺตาโร วิปฺรมุจฺยนฺเต กรฺตฺตา โทเษณ ลิปฺยเต ฯ

จงจำไว้ว่า คน ๆ เดียวในครอบครัวทำความชั่วนำสิ่งชั่วนั้นเข้ามา คนทั้งครอบครัวก็รับผลนั้นด้วย ผู้ทำอาชญากรรมผู้เดียวเท่านั้นที่รับผลของกรรมชั่ว แต่ผู้กินของชั่วนั้นไม่ได้รับ

มหาภารตะ ปชากร, ch. ๓๓.๔๒

มฤตं ศรีรมุตฺสฺฤชฺย กาษฺฐโลษฺฐสมं กฺษิเตา
วิมุขา พานฺธวา ยานฺติ ธรฺมสฺตมนุคจฺฉติ ฯ

เมื่อคนตาย ญาติทิ้งศพไว้บนพื้นดิน เหมือนก้อนดินก้อนหนึ่ง แล้วก็กลับไปบ้าน ไม่มีใครจะไปกับเขา นอกจากบุญกรรมเท่านั้นที่จะตามไปในโลกหน้ากับเขา มนู, IV, ๒๔๑

ตสฺมาทฺธรฺมं สหายารฺถं นิตฺยं สญฺจินุยาจฺฉไนะ
ธรฺเมณ หิ สหาเยน ตมสฺตรติ ทุสฺตรมฺ ฯ

มนู. ๒๔๒ ฉะนั้น คนเราควรเก็บทรัพย์สมบัติ คือบุญไว้ทุก ๆ วันอย่างช้า ๆ และมั่นคง เพื่อช่วยเขาในชีวิตนี้ และเพื่อให้ความสุขในชีวิตหน้าในโลกหน้า เพราะโดยการช่วยเหลือของคุณงามความดี ซึ่งคนได้ทำไว้ เขาจึงสามารถข้ามห้วงแห่งความทุกข์ไปได้ ฉะนั้น ความทุกข์ยากต่าง ๆ ก็จะตกอยู่ที่เขา

ธรฺมปฺรธานำ ปุรุษं ตปสา หตกิลฺวิษมฺ
ปรโลกं นยตฺยาศุ ภาสฺวนฺตं ขศรีริณมฺ ฯ

มนู. ๒๔๓ บุคคลผู้ซึ่งมีศาสนาเป็นชีวิตจิตใจ ย่อมพ้นจากการกระทำบาปในอนาคตโดยการปฏิบัติธรรมะในไม่ช้า ด้วยอำนาจแห่งการปฏิบัติธรรม ย่อมเข้าถึงพระเจ้า แบบของพระองค์คือแสงสว่าง รูปร่างคือท้องฟ้า

ทฤฒการี มฤทุรฺทานฺตะ กฺรูราจาโรรสฺวสนฺ
อหีสฺโร ทมทานาภฺยำ ชเยตฺสฺวรฺคं ตถาวฺรตะ ฯ

ดังนั้น บุคคลผู้มีความพากเพียร จิตใจอ่อนน้อม บังคับอินทรีย์ได้ พ้นจากสังคมแห่งการฆ่า การทารุณ และความอยุติธรรม ผู้ถึงธรรม มีความสุขโดยการบังคับตัวเองได้มีความรู้แจ้งให้ความรู้และให้ความสุขแก่ผู้อื่น มนู, ๒๔๖

วาจยรฺถา นิยตาะ สรฺเว วางฺมูลา วาคฺวินิ สฤตาะ
ตานฺตุ ยะ สฺตนยทฺวาจำ ส สรฺวสฺตยกฤนฺนระ ฯ

แต่ควรจำไว้ว่า ผู้ขโมยสิ่งของผู้อื่น และทำบาปอื่น ๆ ผู้พูดเท็จ หรือไม่ยอมพูดความจริงซึ่งสอบสวนและตัดสินแล้วทุกเรื่อง ซึ่งเป็นมูลรากของความชั่ว และดำเนินไปทำให้กิจการนั้นสำเร็จลงด้วยการพูดเท็จ ม. ๒๕๖

อาจาราลฺลภเต หฺยายุราจาราทีปฺสิตาะ ปฺรชาะ
อาจาราทฺธนมกฺษยฺยมาจาโร หหฺตฺยลกฺษณมฺ ฯ

Ib. ๑๕๖ ฉะนั้น บุคคลควรเลิกการพูดเท็จและเลิกทำความชั่วอื่น ๆ พยายามทำความดีตลอดชีวิต โดยการรักษาพรหมจรรย์ และควบคุมอินทรีย์ และปฏิบัติธรรมะ ซึ่งจะให้เขามีบุตรที่ดีที่สุดและมีสมบัติอันมั่นคงที่สุด บุคคลควรประพฤติตนในธรรมเหมือนผู้ประพฤติธรรมทั้งหลายและทำลายความชั่วทั้งหลายในชีวิต

ทฺราจาโร หิ ปฺรุโษ โลเก ภวติ นินฺทิตะ
ทฺุขภาคี จ สตตำ วฺยาธิโต'ลฺปายุเรว จ ฯ

เพราะคนชั่วจะจมลงในห้วงความติเตียนจากคนดีในโลก จะรับแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน จะมีโรคภัยเบียดเบียนอยู่ตลอดเวลา มีอายุสั้น มนู. ๒๕๗ ดังนั้นบุคคลควรปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม

ความสุขความทุกข์

ยทฺยตฺปรวศำ กรฺม ตตฺตทฺยตฺเนน วรฺชเยตฺ ฯ ยทฺยทาตฺมวศำ ตุ
สฺยาตฺตตฺตตฺเสเวต ยตฺนตะ ฯ

มนู ๑๕๔ การทำอะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับบุคคลอีกคนหนึ่ง การกระทำนั้นต้องระมัดระวังแต่การกระทำใดที่จะขึ้นอยู่กับตัวเขาเอง การกระทำนั้น เขาต้องสนใจจริงจัง

สรฺวำ ปรวศ์ ทุะขำ สรฺวมาตฺมวศ์ สุขมฺ
เอตทฺวิทฺยาตฺสมาเสน ลกฺษณ์ สุขทุะขโยะ ฯ

Ib. ๑๖๐ เพราะทุกสิ่งที่ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น ย่อมให้ผลทุกข์ และทั้งหมดที่ขึ้นอยู่กับตัวเขาเองให้ผลเป็นสุข ขอให้เขารู้อย่างนี้เพียงสองสามคำ ก็จะกำหนดความสุขและความทุกข์ได้

สามีและภรรยา

แต่อะไรก็ตามที่ขึ้นอยู่กับบุคคลอีกคนหนึ่ง ควรทำในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตัวอย่างงานของสามีและภรรยาในบ้าน ย่อมต้องอาศัยซึ่งกันและกัน เขาจะต้องทำให้เกิดความพอใจกันทั้งสองฝ่ายในลักษณะเอาใจเขามาใส่ใจเรา คือสามีก็ทำให้ภรรยาพอใจ และภรรยาก็ทำให้สามีพอใจ ไม่ควรทะเลาะกัน และไม่ควรให้เกิดความแตกแยกกัน ผู้หญิงควรทำหน้าที่งานภายในบ้าน เชื่อฟังสามี งานนอกบ้านเป็นหน้าที่ของสามี ต้องช่วยกันป้องกันมิให้ความชั่วใด ๆ เกิดขึ้นอันเป็นนิสัยที่ไม่ดี นี่คือกฎเกณฑ์ระหว่างภรรยาและสามี เมื่อได้แต่งงานกันแล้ว สามีและภรรยาช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าอะไรก็ตามที่ร่างกายตั้งแต่ศีรษะจดเท้า ไม่ว่ากิริยาท่าทาง การยกยอหรือพลังกาย และเหมือนส่วนของร่างกาย เป็นของเขาทั้งสอง เขาไม่ควรทำสิ่งใดที่ยังไม่ได้ปรึกษาซึ่งกันและกัน และได้รับความยินยอมแล้ว การกระทำที่สะเทือนจิตใจมากที่สุดคือกาเมสุมิจฉาจารย์ กรรมนอกใจ การมีชู้ และบาปในทำนองเดียวกัน ไม่ควรให้ความคิดบาปแบบดังกล่าวนี้เข้าไปสู่จิตใจ ผู้ชายควรพอใจกับภรรยาของตัวเอง และผู้หญิงก็ควรยินดีเฉพาะสามีของตนเอง

หน้าที่ของพราหมณ์ในชีวิตนี้

ถ้าเขาเป็นพราหมณ์ สามีควรสอนบุตรชาย ภรรยาควรสอนบุตรสาว เขาควรสอนเด็ก ๆ ให้เป็นผู้คงแก่เรียนและรอบรู้โดยการแนะนำและสอน ภรรยาควรได้รับการยกย่องจากสามีเหมือนเทพธิดา และสามีก็ควรได้รับการนับถือจากภรรยาเช่นเดียวกัน นานเท่านานที่นักเรียนยังอยู่ภาย

ใต้การฝึกอบรมของครู พวกเขาจะต้องถือครูเหมือนบิดาและมารดา ครูควรจะถือเด็ก ๆ เหล่านั้นเสมือนลูกของตน

หน้าที่ของครูชายและครูหญิง

๑. อาตฺมชฺญานำ สมารมฺภสฺติติกฺษา ธรฺมนิตฺยตา
ยมรฺถา นาปกรษนฺติ ส ไว ปณฺฑิต อุจฺยเต ฯ

บัณฑิตหรือผู้ฉลาดรอบรู้ คือบุคคลผู้มีความรู้จักตน ผู้ซึ่งทำงานที่มีประโยชน์ ไม่เคยทำสิ่งที่เหลวไหล มีใจมั่นคงไม่หวั่นไหวต่อทุกข์และสุข ความได้ความเสีย สรรเสริญ นินทา เกียรติ ไร้เกียรติ มีความมั่นคงไม่หวั่นไหว ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม จิตใจไม่หลงใหลไปกับสิ่งยั่วทางกามารมณ์

๒. นิเษวเต ปฺรศสฺตานิ นินฺทิตานิ น เสวเต
อนาสฺติกะ ศฺรทฺทธาน เอตตฺปณฺฑิตลกฺษณมฺ ฯ

มันเป็นหน้าที่บังคับของผู้ฉลาดที่จะทำงานที่ถูกต้อง เลิกทำสิ่งผิด จิตไม่ห่างจากพระเจ้า พระเวท ปฏิบัติความสัตย์ และมีความมั่นคงในพระเจ้าและพระศาสนา

๓. กฺษิปฺรำ วิชานาติ จิรำ ศฤณาติ, วิชฺญาย จารฺถำ ภชเต น กามาตฺ
นาสมฺปฤษฺโฏ หฺยุปยุงฺกเต ปรารฺเถ, ตตฺปรชฺญตานำ ปฺรถมำ ปณฺฑิตสฺย ฯ

ลักษณะประการแรกแห่งความรู้อันยิ่งใหญ่ของบัณฑิตก็คือ เขาสามารถเข้าใจวิชาที่ยากได้อย่างรวดเร็ว คือเขาได้ศึกษา ได้ยินคำอธิบาย ได้คิดนึกตรึกตรองถึงคัมภีร์เป็นเวลานาน เขาได้เสียสละสิ่งที่เขารู้ เพื่อประโยชน์แก่คนอื่น เขาจะไม่ทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อผลประโยชน์แก่ตัวเขาเองแต่ผู้เดียว เขาจะไม่ให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นโดยที่ผู้นั้นไม่ขอร้อง และโดยปราศจากความรู้ในเวลาอันเหมาะสม ผู้ที่ฉลาดรอบรู้คือบุคคลผู้ไม่เคยประสงค์จะได้สิ่งใดที่ผิด ไม่เสียใจต่อสิ่งที่เสียไป และไม่ย่อท้อและผ่อใจในเวลาทุกข์ยาก

๔. นาปฺราปฺยมภิวาญฺฉนฺติ นษฺฏำ เนจฺฉนฺติ โศจิตุมฺ
อาปตฺสุ จ น มุหฺยนฺติ นราะ ปณฺฑิตพุทฺธยะ ฯ

คนฉลาด คือ คนผู้ซึ่งมีความชำนาญมากในทุกระบบความรู้ และในการปุจฉา ผู้ซึ่งสามารถจะอธิบายเรื่องในคัมภีร์ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนได้อย่างมหัศจรรย์ และผู้ซึ่งสามารถจะอธิบายความหมายอันแท้จริงของตรรกศาสตร์ และกฎเกณฑ์อย่างรวดเร็ว

๕. ปฺรวฤตฺตวากฺ จิตฺรกถ อูหวานฺ ปฺรติภานวานฺ
อาศุ คฺรนฺถสฺย วกฺตา จ ยะ ส ปณฺฑิต อุจฺยเต ฯ

บุคคลผู้ซึ่งควรจะเรียกว่าบัณฑิตหรือผู้ฉลาด เพราะความเข้าใจของเขาตรงกับความหมายที่ถูกต้องของคัมภีร์ ประสบการณ์ของท่านบัณฑิตตรงกับข้ออ้างของเหตุผล และผู้ซึ่งไม่เคยชักชวนปลอมแปลงอาการและขนบธรรมเนียมประเพณีของบุคคลที่ดีที่สุดที่เรียกว่า อริยบุคคล ในภาษาสันสกฤตไปในทางผิด

๖. ศฺรุตำ ปฺรชฺญานุคำ ยสฺย ปฺรชฺญา ไจว ศฺรุตานุคา
อสำภินฺนารฺยมรฺยาทะ ปณฺฑิตาขฺยำ ลเภต สะ ฯ

ในที่ไหนก็ตามที่มีบุคคลเช่นนั้นทั้งชายและหญิง ที่สอนความก้าวหน้าของความรู้ของศาสนา และของศีลธรรม รู้ว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีขอบเขต และทำให้ชีวิตมีความสุขตลอดไปทั่วประเทศ

โศลกทั้ง ๖ เหล่านี้ ได้อ้างมาจากวิทุรประชากรของอุทโยก ปรวะ ของมหาภารตะ บทที่ ๓๓

ลักษณะเครื่องหมายของคนไม่เหมาะสมและโง่

๑. อศฺรุตศฺจ สมุนนทฺโธ ทวิทฺรศฺจ มหามนาะ
อรฺถาศฺจา' กรฺมณา เปรปฺสุรฺมูฒ อิตฺยุจฺยเต พุไธะ ฯ
๒. อนาหูตะ ปฺรวิศติ หฺยปฤษฺโฏ พหุ ภาษเต
อวิศฺวสฺเต วิศฺวสิติ มูฒเจตา นราธมะ ฯ

โศลกเหล่านี้ได้มาจากวิทุรประชากร (ความรอบคอบ) ของนักบุญวิทุระ อุทโยค ปรวะ บทที่ ๓๓) หมายถึงว่า ๑ คนฉลาดเรียกว่าเขาโง่ คือ ผู้ซึ่งไม่เคยได้อ่าน หรือไม่เคยได้ยินคำอธิบายของหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง ผู้ซึ่งหยิ่งในตนเองมาก ผู้แม้จะจน ทำความตั้งใจไว้สูง ผู้ซึ่ง

ไม่เคยทำงานใด ๆ เลย ประสงค์อยากจะได้ทรัพย์สมบัติเข้ามาหาเขาเอง ๒. เขาเป็นคนโง่ และคนทั้งหลายถือว่าเขาไพร่ในหมู่คน ผู้ซึ่งเข้าไปสู่ที่ประชุม หรือบ้านของคนโดยไม่ได้ขออนุญาต หรือไม่ได้รับการเชื้อเชิญ มีความประสงค์จะได้ที่นั่งสูง พูดมากในที่ประชุมโดยไม่มีใครขอร้อง และมีความเชื่อในสิ่งหรือในบุคคลที่ไม่ควรเชื่อ ในที่ไหนก็ตามที่มีบุคคลประเภทนี้ ทำหน้าที่เป็นครู เป็นนักสอนศาสนา เป็นผู้ทรงเกียรติ ในไม่ช้าความมืดคืออวิชชาจะเข้ามาปกคลุม และจะมีการกระทบกระทั่งกับความสะพึงกลัวของความอยุติธรรม ความบ่าเถื่อน ความทะเลาะวิวาท ความเป็นศัตรู ความแตกแยก สิ่งอุบาทว์ทั้งหลายจะเพิ่มขึ้น สร้างความทุกข์ยากให้เกิดขึ้น

อาลสฺยํ มหโมเหา จ จาปลํ โกษฺฐิเรจ จ
สฺตพฺธตา จาภิมานิตฺวํ ตถา'ตฺยาคิตฺวเมว จ ฯ
เอเต ไว สปฺต โทษาะ สุขฺยะ สทา วิทฺยารฺถินำ มตาะ ฯ

โศลกเหล่านี้ซึ่งได้มาจากวิทุรประชากร บทที่ ๔๐ หมายถึงข้อบกพร่อง ๗ อย่างของนักเรียน คือ ๑ เกียจคร้าน ๒ ติดยาเสพติดให้โทษ ๓ ติดโลก หรือมัวเมาในสิ่งของของโลก ๔. ใจไม่แน่นอนโลเล หรือพูดน้ำท่วมทุ่ง ๕. พูดหรือพึงเรื่องไร้สาระ ๖. ดื้อด้านว่ายากในการศึกษา ๗ หยิ่ง และเห็นแก่ตัว นักเรียนที่มีลักษณะดังกล่าว จะไม่ได้รับผลสำเร็จในการศึกษาหาความรู้

สุขารฺถินะ กุโต วิทฺยา กุโต วิทฺยารฺถินะ สุขมฺ
สุขารฺถี วา ตฺยเชทฺวิทฺยำ วิทฺยารฺถี วา ตฺยเชตฺสุขมฺ

บุคคลผู้ปรารถนาหาความสุข สามารถจะได้ความสุขในความรู้ได้อย่างไร ความสุขสำหรับบุคคลผู้เสียสละ เพื่อให้ได้ความรู้มานั้นอยู่ที่ไหน ฉะนั้นผู้รักความสุข ควรเลิกความคิดที่จะหาความรู้ นักศึกษาควรกำจัดความคิดที่จะหาความเพลิดเพลินทางเนื้อหนังออกเสียทางจิตใจ ไม่มีทางอื่นใดที่จะหาความรู้ได้

ความเหมาะสมที่จะหาความรู้

สตฺเย รตานำ สตตำ ทนฺตานามูรฺธฺวเรตสามฺ
พฺรหฺมจรฺยำ ทเหทฺราชนฺ สรฺวปาปานฺยุปาสิตมฺ ฯ

บุคคลประเภทนี้ผู้เดียวเท่านั้น เป็นบัณฑิตและเป็นผู้คงแก่เรียน คือผู้ทรงไว้ซึ่งความประพฤติดีงามในศีลธรรม ผู้สามารถควบคุมอินทรีย์ได้ ไม่เคยสูญเสียความบริสุทธิ์ ดังนั้นไม่ว่าอาจารย์ผู้ชายและอาจารย์ผู้หญิง ควรมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ อาจารย์ควรจะเอาหลักการ

ดังกล่าว เพื่อสร้างนิสัยให้แก่นักเรียนเป็นคนมีความสัจจริง เป็นคนสุภาพอ่อนน้อม เคารพต่อตนของตนเอง ประพฤติตนเป็นคนเคารพต่อความสัจ มีวัฒนธรรม ควบคุมอินทรีย์ไม่ให้หวั่นไหว ถ่อมตนไม่เย่อหยิ่ง และนิสัยดีอื่น ๆ ช่วยนักเรียนให้พัฒนาอำนาจพลังทั้งทางกายและทางจิตใจเท่าที่สามารถจะทำได้ให้ดีที่สุด ให้เป็นนักการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจริง ๆ ในคัมภีร์พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ อาจารย์ควรตั้งใจและจิตใจแน่วแน่ที่จะต้องป้องกันมิให้นักเรียนของตนตกลงไปสู่ทางอบายมุข และติดอยู่ในนิสัยที่เลว และพยายามสั่งสอนให้มีความรู้จักละอายเกรงกลัวต่อบาป และให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความดี

นักเรียนควรบังคับตนเอง ให้จิตใจสงบ เข้าใจต่อครูของเขา และต่อเพื่อนนักเรียน มีความคิด มีความขยัน ทำงานด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในความรู้จริง ๆ เพื่อความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว เพื่อมีส่วนร่วมในความกล้าหาญและในความถูกต้อง หน้าที่ดังกล่าวมานั้นเป็นหน้าที่ของพราหมณ์

หน้าที่ของกษัตริย์

หน้าที่ของชนชาติทหารนั้น จะได้กล่าวถึงในบทที่ว่าด้วยกษัตริย์

หน้าที่ของพ่อค้า

หน้าที่ของวรรณะพ่อค้า ก็คือการเรียนภาษาของประเทศต่าง ๆ เรียนวิธีการต่าง ๆ ของพ่อค้า เรียนเรื่องภาษีอากร อัตราค่าสิ่งของ ความเสี่ยงภัย การต้องการ และการสนองตอบ การเดินทางในต่างแดน การเริ่มดำเนินการเพื่อหาผลกำไร การเลี้ยงสัตว์ การเพาะปลูก การอุตสาหกรรม ศิลปกรรม การเพิ่มผลผลิต การเก็บรักษาทรัพย์ การจ่ายเงินเพื่อเพิ่มความรู้และเพิ่มการส่งเสริมเรื่องศาสนา เป็นคนมีความสัตย์จริง เชื่อถือได้ มีความยุติธรรมในการค้าขาย รู้จักจับจ่ายใช้สรอย ไม่ยอมให้สิ่งของเสียไปโดยไร้ประโยชน์

หน้าที่ของศูทร

หน้าที่ของคนรับใช้ คือการรับใช้ที่บ้านในงานทุกประเภท เป็นผู้รู้จักการรับใช้บริการต่อผู้อื่น ช่วยเหลือพราหมณ์ผู้คงแก่เรียน และช่วยเหลือความเป็นอยู่ของตนด้วยแรงงานของตนเอง วรรณะที่เกิดขึ้นใหม่ คือให้การช่วยเหลืออาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย

และทั้งหมดที่ต้องการ เพื่อฉลองการแต่งงาน หรือ หารายได้เป็นประจำเดือน วรรณะทั้งสี่ควรจะอยู่กันอย่างฉันท์มิตรจริง ๆ มีความเมตตากรุณาต่อกันฉันท์ญาติ มีอารมณ์ดีอยู่เสมอ และมีความร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมในการได้และการเสียด้วยกัน เขาควรอุทิศพลกำลัง จิตใจ และนโยบายวิธีการเพื่อความอยู่ดีกินดีของรัฐบาลและประชาชน

ความผิดของสามีและภรรยา

สามีและภรรยาไม่ควรแยกออกจากกันและกัน เพราะ

ปานำ ทุรฺชนสංสรฺคะ ปตฺตยา จ วิรโห'ฏนมฺ
สฺวปฺโน'นฺยเคหวาสศฺจ นารีสนฺทูษณานิ ษฏ

ดื่มของมึนเมา คบคนชั่ว ห่างเหินจากสามี เที่ยวเสเพลในต่างแดน อวดตัวร่ำรวยให้ความเคารพนับถือพระที่หลอกลวงโลก นอนหลับและอยู่ในบ้านของอีกคนหนึ่ง ความบกพร่องหรือความชั่ว ๖ ประการนี้ นำความเสียชื่อเสียงมาสู่ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว และเป็นความผิดของผู้ชายผู้แต่งงานแล้วด้วย มนู IX, ๑๓

การที่สามีและภรรยาแยกกันนั้นมี ๒ ประเภท คือ ๑, มีกิจการด้านธุรกิจอยู่อีกประเทศหนึ่ง ๒. ตาย การแก้ไขประการแรกนั้นก็คือ ผู้สามีต้องเอาภรรยาของตนไปกับตนด้วย เมื่อไปธุระอีกประเทศหนึ่ง จุดประสงค์ก็คือการแยกของเขาทั้งสองนั้นไม่ควรจะนานเกินควร

การแต่งงานใหม่

ถาม : ผู้ชายและผู้หญิงควรจะแต่งงานหลายครั้งได้หรือไม่

ตอบ : ไม่ใช่ในครั้งเดียวกันและเวลาเดียวกัน คือในชีวิตของคู่ครอง

ถาม : ก็ควรจะมีการแต่งงานหลายครั้ง ในเวลาต่างกัน

ตอบ : ใช่ อย่างตัวอย่างในมนู XI, ๑๗๘

สา เจทกฺษตโยนิะ สฺยาทฺ คตปฺรตฺยาคตาปี วา
เปานรฺภเวน ภรฺตฺรา สา ปุนะ สංสฺการมรฺหติ ฯ

เมื่อผู้ชายและผู้หญิง การแต่งงานเพียงจัดทำเป็นพิธี แต่เขายังไม่ได้พบกับคู่แต่งงานของเขาเลย กล่าวคือผู้หญิงก็ยังไม่ได้สูญเสียเยื่อพรหมจารี และผู้ชายก็ยังไม่ได้สูญเสียความบริสุทธิ์ เขาเหล่านั้นควรจะแต่งงานอีกได้ ผู้ชายและผู้หญิงของวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์

และพาณิช ซึ่งแต่งงานร่วมหลับนอนกันแล้ว ไม่ควรแต่งงานอีกหลังจากคู่ครองคนใดคนหนึ่งตายไปแล้ว

ถาม : การแต่งงานใหม่มีโทษอย่างไรหรือไม่

ตอบ : ๑ ความรักระหว่างสามีและภรรยาจะมีน้อยมาก เพราะว่าเขาจะทิ้งคู่ครองของเขาเมื่อไรก็ได้ ในเมื่อเขาชอบกับอีกคนหนึ่ง หรือติดต่อกับอีกคนหนึ่ง ๒. เมื่อเขาแต่งงานหลังจากการตายของคู่ครองแล้ว เขาจะพานอาทรัพย์สมบัติของคู่ครองเก่าไปกับเขาด้วย สมาชิกของครอบครัวของคู่ครองเก่าก็จะล่มจมลง ๓. ครอบครัวที่ดี ๆ ทั้งหลาย ก็จะหายไป และหมดไปในที่สุด และทรัพย์สมบัติทั้งหลายก็จะหมดสิ้นไปด้วย ๔. คุณธรรมพรหมจารีของผู้ชายและผู้หญิงก็จะถูกทำลายไป ลักษณะเช่นดังกล่าวข้างต้น และที่มีลักษณะดังกล่าวนี้เป็นความชั่วที่เกิดจากการแต่งงานใหม่ หรือการแต่งงานหลายครั้งหลายหน ดังนั้นวรรณะสูงจึงไม่ควรนำมาใช้เป็นอันขาด

ถาม : การสิ้นสุดลงของผู้สืบทอดตระกูล ก็จะทำลายครอบครัวเหมือนกัน ผู้ชายและผู้หญิงก็จะตกอยู่ในการผิดทางกามและความชั่วอื่น ๆ และทำการรังดูก หรือบาปอย่างอื่น ดังนั้นเขาควรจะแต่งงานใหม่ได้

ตอบ : เปล่าเลย ไม่เคยมีเลย ถ้าผู้ชายและผู้หญิง ต้องการจะมีชีวิตร่วมแบบพรหมจารีแล้วจะไม่มีความชั่วเกิดขึ้น การที่จะให้คนสืบตระกูล เพราะการที่ทั้งสองเป็นหมันหรืออย่างอื่นใด ถ้าเขาอยากได้ลูก ก็สามารถเอาลูกคนอื่นที่อยู่ในวรรณะเดียวกันมาเป็นลูกบุญธรรมได้ มันจะทำให้การมักมากทางกามน้อยลง ถ้าพวกเขาไม่อยากรักษาพรหมจรรย์เขาสามารถจะได้เด็กมาโดยวิธีแบบนิโยคะแต่งงาน (สัญญาการแต่งงานชั่วคราว) นิโยคะ

ถาม : ความแตกต่างระหว่างการแต่งงานใหม่กับนิโยคะเป็นอย่างไร

ตอบ : ๑. ในการแต่งงานนั้น เจ้าสาวจะต้องจากมารดาบิดาของหล่อนไปอยู่ในบ้านของเจ้าบ่าว และไม่เกี่ยวข้องกับบิดาของหล่อนอีกต่อไป ดังนั้นในการแต่งงานแบบนิโยคะหญิงหม้ายจะอยู่ในบ้านของสามีที่ตายไปแล้ว ๒. ลูกของหญิงหม้ายจะได้รับทรัพย์มรดกของสามีที่ตาย จะไม่ถือว่าเป็นบุตรของฝ่ายที่เข้ามาเพื่อได้ลูกและไม่ถือเป็นบุตรของผู้เข้ามาอุปถัมภ์ หรือเป็นของครอบครัวเชื้อสายของผู้ชาย ผู้ชายที่เข้ามาทำสัญญาแต่งงานชั่วคราว ก็ไม่มีสิทธิใด ๆ ต่อครอบครัวเก่าของหญิงหม้าย แต่เขาควรจะได้รับ

การยอมรับว่า เป็นบุตรของสามีเก่าของมารดาของเขา เชื้อสายก็เป็นของพ่อของเขาที่ตายไป ทรัพย์สมบัติของบิดาเขาก็ต้องได้รับ บ้านเขาก็ได้เป็นที่อาศัย ๓. ผู้ชายและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จำต้องบริการรับใช้และสนับสนุนซึ่งกันและกัน แต่ผู้ชายและผู้หญิงอยู่ร่วมกันแบบนิโยคะ ไม่มีข้อผูกพันกันแต่อย่างใด ๔. การแต่งงานกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงที่แต่งงานกันจะสิ้นสุดลงเมื่อตาย แต่ความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งเข้ามาร่วมในเวลาชั่วคราวนี้ จะสิ้นสุดลง เมื่อจุดประสงค์ของการได้ลูกสำเร็จเสร็จสิ้นแล้ว ๕. ผู้ชายและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านร่วมกันกับแม่บ้านธรรมดาของเขา แต่ผู้ชายและผู้หญิงที่ร่วมกันโดยนิโยคะจะทำงานบ้านของตน ๆ

ถาม : กฎของการแต่งงาน และกฎของนิโยคะเหมือนกันหรือต่างกัน

ตอบ : มีความแตกต่างกันบ้าง บางแง่ที่แตกต่างกันนั้นได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น แง่อื่น ๆ นั้น คือ ผู้ชายและผู้หญิงอยู่ร่วมกันด้วยการแต่งงาน สามารถจะมีลูกได้ถึง ๑๐ คน แต่ผู้ที่อยู่ร่วมกันโดยนิโยคะ สามารถจะมีลูกได้เพียง ๔ คนเท่านั้น และไม่มากไปกว่านั้น เช่นเดียวกับการแต่งงานระหว่างชายโสดกับหญิงสาวย่อมมีพิธีการแต่งงานอย่างสมบูรณ์ การแต่งงานของพ่อหม้ายและแม่หม้ายก็ทำพิธีเช่นนั้นเหมือนกัน แต่การแต่งงานระหว่างชายหนุ่มและหญิงสาว ไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันโดยวิธีนิโยคะได้ เพราะเขาจะต้องอยู่ร่วมกันเสมอ ส่วนการแต่งงานแบบนิโยคะ ไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันได้ เขาไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันได้เว้นไว้แต่ในฤดูกาลของผู้หญิง ถ้าฝ่ายหญิงได้ทำสัญญากันแบบนิโยคะ เพื่อประโยชน์ของนางเอง หล่อนสามารถจะแยกจากสามีของหล่อนได้เมื่อหล่อนมีท้องลูกคนที่สอง ถ้าผู้ชายทำแบบนิโยคะ เพื่อประโยชน์แก่ตัวเขาเอง ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับผู้หญิงคนนั้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้หญิงมีลูกคนที่สอง แต่ผู้หญิงคนนั้นจะต้องเลี้ยงลูกคนนั้นไปจนถึงอายุ ๒ หรือ ๓ ขวบ และแล้วส่งลูกนั้นแก่ผู้ชาย ดังนั้นแม่หม้ายสามารถทำลูกให้แก่ตัวหล่อนเองถึง ๒ คน และ ๒ คนให้แก่ผู้ชายที่หล่อนแต่งงานแบบนิโยคะด้วย พ่อหม้ายก็สามารถจะทำลูกให้แก่ตัวเขาเอง ๒ คน และสองคนให้แก่แม่หม้าย รวม ๔ คน ดังนั้น เด็ก ๑๐ คน อาจจะออกมาเป็นคู่ถึง ๕ คู่ ดังที่พระเวทได้กล่าวไว้ ฤคเวท X. ๘๕.๔๕,

อิมำ ตฺวมินฺทฺร มีฒฺวะ สุปุตฺรำ สุภคำ กฤณุ
ทศาสฺยำ ปุตฺรานาธหิ ปติเมกาทศๆ กฤธิ ฯ

หมายความว่า โอ คนผู้มีโชค สามารถจะมีลูกได้มาก ทำให้ผู้หญิงที่แต่งงานหรือหญิงหม้ายมีความสุข และมีลูกดีที่สุด มีลูก ๑๐ คนกับผู้หญิงที่แต่งงานด้วยกัน และถือหล่อนว่าเป็นคนที่ ๑๑ ของบ้าน ตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์พระเวท ผู้ชายและผู้หญิงในวรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ วรรณะพาณิช ควรมีลูกไม่เกิน ๑๐ คน เพราะการมีเด็กมากเกินกว่านั้น จะทำให้ร่างกายของเด็กอ่อนแอ ปัญญาทึบไม่เฉลียวฉลาด ชีวิตสั้น บิดามารดาของเด็กเหล่านั้นก็มีร่างกายอ่อนแอด้วย มีชีวิตสั้น และมีโรคเบียดเบียฬ และจะลำบากและยุ่งยากในชีวิตตอนแก่

ถาม : คำสอนนิโยคะนี้ ดูเหมือนจะเป็นการผิดทางกาม

ตอบ : การติดต่อผิดธรรมเนียมผิดกฎหมายระหว่างผู้ชายโสดและผู้หญิงสาว เรียกว่า ผิดทางกาม เมื่อผู้ชาย และผู้หญิงยังไม่ได้อยู่ร่วมกันตามแบบนิโยคะ การอยู่ร่วมกันทั้งสองก็ผิดทางกาม เป็นที่ชัดแจ้งว่า การแต่งงานแบบนิโยคะ ปฏิบัติถูกต้องตามประเพณีและกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการผิดทางกาม เมื่อผู้ชายและผู้หญิงแต่งงานแบบนิโยคะ ตามตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์พระเวท ไม่เป็นการผิดทางกาม ไม่บาป ไม่น่าละอายในการอยู่ร่วมกัน เพราะปฏิบัติตามพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ

ถาม : เป็นความจริงดังกล่าว แต่ดูเหมือนจะเป็นงานของโสเภณี

ตอบ : เปล่าเลย เพราะการร่วมสังวาสกับโสเภณีนั้น กฎหมายไม่ได้อนุญาต หรือแต่งตั้งผู้ชายคนนั้นตามกฎหมาย แต่พิธีกรรมการแต่งงานตามแบบนิโยคะ ได้รับการสนับสนุนจากกฎหมายเช่นการแต่งงาน การร่วมสังวาสระหว่างผู้ชายและผู้หญิงที่อยู่ร่วมตามแบบนิโยคะไม่น่าละอายแต่อย่างใด เพราะมันเหมือนกับการแต่งงานระหว่างชายโสดและหญิงสาว ผู้ชายและผู้หญิงที่ทำผิดทางกามเนื่องมาจากการกระทำชั่วมิใช่หรือ

ถาม : เราเห็นว่า แบบนิโยคะนั้นมีบาป

ตอบ : ทำไมท่านไม่เห็นบาปในการแต่งงาน ถ้าท่านเห็นบาปในการแต่งงานแบบนิโยคะ มันค่อนข้างจะเป็นบาปในการห้ามมิให้แต่งงานแบบนิโยคะ เพราะตามกฎของธรรมชาติที่พระเจ้าสร้างมานั้น การดึงดูดระหว่างผู้ชายและผู้หญิง ไม่มีใครสามารถจะตรวจตราได้

เว้นไว้แต่ในกรณีของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งสละโลกแล้ว ผู้ซึ่งมีความรู้เป็นเลิศ ผู้ซึ่งเป็นมหาฤษี ท่านไม่ถือว่าการรีดลูก การทำลายเด็กอ่อนในท้อง ความทุกข์ระทมของพ่อหม้ายและแม่หม้าย เป็นบาปอันยิ่งใหญ่หรือ เพราะว่า นานเท่านานที่เขายังเป็นหนุ่มและเป็นสาวอยู่ โดยธรรมชาติแล้วเขาต้องการจะมีลูก และหาความสุขในชีวิตทางโลก แต่เนื่องจากอุปสรรคที่ประสบกับระบบการปกครอง หรือระบบชนชั้นวรรณะ เขาจำเป็นต้องหาทางออกโดยการกระทำชั่ว และทำบาปในที่ลับ ๆ ทางที่ดีที่สุดที่จะป้องกันการผิดกาม และความชั่วร้ายอย่างอื่น ก็คือการควบคุมความรู้สึกทางเพศ เพื่อหลีกเลี่ยงการสัญญาแต่งงานใหม่หรือนิโยคะ ถ้าเป็นไปได้ มันจะต้องดีและถูกต้องด้วย แต่ถ้าไม่มีบุคคลเช่นนั้นที่มีความกลัวทางศีลธรรมจริง ๆ เขาควรจะแต่งงานใหม่ และยอมให้เข้าไปสู่ระบบแต่งงานแบบนิโยคะ สัญญากันในเวลาที่จำเป็นชั่วคราว ฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะทำให้การผิดกามลดน้อยลง และป้องกันมิให้พลเมืองเพิ่มขึ้น โดยวิธีการที่เหมาะสม และเพื่อให้ได้มาซึ่งอนุชนที่ดีที่สุด มันจะทำให้สิ้นบาปในการทำลายเด็กในท้องโดยการรีดลูก การผิดกามมีอยู่ระหว่างผู้ชายในวรรณะต่ำกับผู้หญิงในวรรณะสูงและโรงโสเภณี และผู้หญิงที่เสียทำลายผู้ชายที่ดี การนินทาครอบครัวสูง การดูหมิ่นไม่นับถือ เศร้าโศรกของชายและหญิง การรีดลูก และบาปอย่างอื่นจะถูกขจัดออกไปได้ ก็โดยการแต่งงานแบบนิโยคะ เพราะฉะนั้นสถาบันแห่งการแต่งงานแบบนิโยคะ จึงควรจะได้รับการส่งเสริม

ถาม : พิธีการอะไรที่ควรจะปฏิบัติในการแต่งงานแบบนิโยคะ

ตอบ : นิโยคะ ควรจะได้รับการยกย่องโดยวิธีเดียวกับแบบการแต่งงานทั่วไป ข้อผูกพันแบบนิโยคะ ก็เหมือนกับการแต่งงานทั่วไป คือควรจะได้รับการรับรองจากคนดี ๆ การยินยอมของทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่จะแต่งงานกันด้วย เมื่อผู้ชายและผู้หญิงประสงค์ที่จะอยู่ร่วมกันแบบนิโยคะ ก็ควรจะประกาศให้ทราบทั่วกันต่อหน้าสมาชิกของครอบครัวทั้งสองฝ่ายว่าเขาทั้งสองจะแต่งงานอยู่ร่วมกันแบบนิโยคะ เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะได้ลูกสืบตระกูล และทั้งสองจะแยกทางกันเมื่อจุดประสงค์นั้นสำเร็จลงแล้ว ถ้าหลังจากความสำเร็จตามจุดหมายแล้ว เขายังดีออยู่กันต่อไป เขาทั้งสองเป็นคนบาป

และควรจะได้รับการลงโทษจากวรรณะต่าง ๆ และจากรัฐบาล เขาควรจะพบกันและกันเดือนละครั้งเพื่อทำลูก หลังจากฝ่ายหญิงตั้งครรภ์แล้ว เขาจะแยกกันอยู่เป็นปี

ถาม : การแต่งงานแบบนิโยคะ จะต้องทำกันระหว่างวรรณะเดียวกันหรือต่างวรรณะกัน

ตอบ : ผู้หญิงที่จะเข้าไปแต่งงานแบบนิโยคะ จะต้องทำสัญญากับผู้ชายในวรรณะเดียวกันหรือให้วรรณะที่สูงกว่าผู้หญิง เช่นผู้หญิงในวรรณะพ่อค้า ควรแต่งงานกับผู้ชายในวรรณะเดียวกัน หรือวรรณะกษัตริย์ หรือวรรณะพราหมณ์ ผู้หญิงในวรรณะกษัตริย์จะต้องแต่งงานกับผู้ชายในวรรณะเดียวกันกับหล่อนหรือในวรรณะพราหมณ์ ผู้หญิงในวรรณะพราหมณ์ควรจะแต่งงานในวรรณะพราหมณ์เท่านั้น จุดประสงค์ก็คือว่า เด็กที่เกิดมานั้นควรจะอยู่กับผู้หญิงของสามีที่มีวรรณะเดียวกัน หรือกับสามีที่มีวรรณะสูงกว่าเธอ จุดมุ่งหมายที่สร้างผู้หญิงผู้ชายมาก็เพื่อประกาศเชื้อสายของมนุษย์หลังจากอยู่ร่วมกันตามแบบของนิโยคะ ตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ทางศาสนา หรือตามที่พระเวทได้บัญญัติไว้

ถาม : อะไรคือความต้องการของการแต่งงานแบบนิโยคะสำหรับผู้ชายหรือ เพราะเขาสามารถจะแต่งงานใหม่ได้

ตอบ : เราได้พูดมาก่อนแล้วว่า ผู้ชายและผู้หญิงของชนชั้นวรรณะพราหมณ์ คัมภีร์พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ ได้อนุญาตให้แต่งงานได้เพียงครั้งเดียว ไม่ใช่สองครั้ง การแต่งงานของชายโสดและหญิงสาวนั้นตั้งอยู่บนฐานแห่งความเที่ยงธรรม แต่มีความไม่เที่ยงธรรมหรือความไม่ถูกต้องในการแต่งงานระหว่างหญิงหม้ายกับชายโสด และระหว่างหญิงสาวกับพ่อหม้าย เมื่อชายโสดไม่ประสงค์จะแต่งงานกับหญิงหม้าย หญิงสาวก็เช่นเดียวกันไม่ประสงค์จะแต่งงานกับชายที่แต่งงานไปแล้ว เมื่อหญิงสาวไม่ประสงค์จะเอาผู้ชายที่แต่งงานแล้วเป็นสามี และชายโสดก็ไม่ต้องการเอาหญิงหม้ายเป็นภรรยา ผู้ชายและผู้หญิงจะต้องทำสัญญาต่อกันแบบนิโยคะ เพราะเป็นสิ่งจำเป็น มันเป็นการถูกต้อง ที่ผู้ชอบควรจะอยู่ร่วมกับกับผู้ที่ชอบในความสัมพันธ์ตามแบบแม่

เวทะและนิโยคะ

ถาม : มีความศักดิ์สิทธิ์ใดของพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ สำหรับการแต่งงานแบบนิโยคะเล่า

ตอบ : มีความศักดิ์สิทธิ์มากมายสำหรับการแต่งงานแบบนิโยคะ มองดูที่นี่และฟังมันดูชิ ฤคเวทกล่าว มันคนา X, สุกตา ๔๐ มันตระ ๒

๑๑๒. **กุห สฺวิทฺโทษา กุห วสฺโตรศฺวินา กุหาภิปีตฺวํ กรตะ กุโหษตุะ**
โกวํา ศยุตฺรา วิธเวว เทวรํ มรฺยํ น โยษา ถฤณุเต สธสฺถ อา ฯ

อัศวิน : โอ ผู้ชายและผู้หญิง, วิธเววะ : เมื่อแม่หม้าย อัครินุเต : อุ้มท้องเด็กให้ดีที่สุด เทวรัม กับสามีคนที่สอง และโยศะ ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มารยัมกับสามีของเธอ ศัทธาสเถะ โดยการนอนกับสามีบนเตียงเดียวกัน และในที่เดียวกัน ท่านควรจะทำอย่างนั้น ท่านได้สิ่งเหล่านี้ของท่านในที่ไหน ภิพิตวัน กรตาหะ และในเวทไหน คูหโอศตุ ท่านอยู่ ณ ที่ไหน ที่จะหลับนอนยู่ที่ไหน–โกวัม ศยุตระ ท่านเป็นใคร ประเทศของท่านคือประเทศอะไร

ถาม : ถ้าผู้ชายไม่มีน้องชายคนเล็ก แม่หม้ายจะแต่งงานแบบนิโยคะกับพี่ชายของสามีได้หรือไม่

ตอบ : แต่งกับสามีคนที่สองเรียกว่า เทวระ แต่คำว่าเทวระ มิได้หมายถึงสิ่งที่ท่านเชื่อว่าเป็นเช่นนั้น ในแง่นี้ นิรุกติ กล่าวไว้อย่างไรให้ไปเปิดดู

เทวระ

เทวระ กสฺมาทฺ ทฺวิตีโย วร อจฺยเต

เทวระ คือผู้ซึ่งเป็นสามีคนที่สองของหญิงหม้าย ไม่ว่าเขาผู้นั้นเป็นพี่ชายหรือน้องชายของสามีเก่าของเธอ เขาผู้นั้นอาจจะเป็นชนชั้นวรรณะเดียวกันกับเธอ หรืออยู่ในวรรณะสูงกว่าเธอ โดยย่อก็คือ เทวระหมายถึงผู้ที่หล่อนจะแต่งงานแบบนิโยคะด้วย

อุทีรฺษฺว นารฺยภิ ชีวโลกํ คตาสุเมตมุป เศษ เอหิ
หสฺตคราภสฺย ทิธิโษสฺตเวทํ ปตฺยุรฺชนิตฺวมภิ สํ พภูถ ฯ

รชิ : โอ หญิงหม้ายเอ๋ย เลิกความหวังทั้งหมดของ อิทัมกตสุมนี้ : สามีของเธอที่ตายแล้ว และอุไพหิะ พาสามีอีกคนหนึ่งระหว่างอภิชีวโลกับะ ผู้ชายที่ยังเป็นอยู่ และอุติรศวะ ใส่ใจไว้ว่า และปฏิบัติให้ถูกธรรมเนียมว่า ถ้าสัญญาแบบนิโยคะได้กระทำกันแล้ว เพื่อประโยชน์ของผู้ชายที่แต่งงานใหม่ หัสต กรภสัย คิดโธหะ อิทัมะ ชนิตวับ เด็กที่เกิดมาจากการอยู่ร่วมกันแบบนิโยคะ จะเป็นของสามี และถ้าความสัมพันธ์กันแบบนิโยคะทำเพื่อประโยชน์ของหญิง เด็กที่เกิดมาก็จะเป็นของผู้หญิง คงจะมีความเชื่อในกฎนี้ อภิสันนภูตา และขอให้ผู้ชายจงรับแบบนิโยคะไว้ และปฏิบัติตามนั้น

อเทวฤธนฺยปฏิมนีไหธิ ศิวา ปศุภฺยะ สุยะมาะ สุวรฺจาะ
ปฺรชาวตี วีรสูรฺเทวฤกามา สุโยเนมมคฺนิ คารฺหปตฺยํ สปรฺย ฯ

โอ ผู้หญิงเอ๋ย อปฏิมนยาะ ผู้มิได้ให้ความลำบากแก่สามี และ เทวริมนยา สามีคนที่สอง สพรยา ทำการบูชาไฟ อิมัม ต่อสิ่งนี้ ครหปตยัม ของภายในบ้าน อคนิมะ ไฟ และอิธิ เป็นพระศิวะ มีความเมตตาสงสารแก่ผู้ครองเรือน ปศุภยหะ มีความสวยและความรู้ประชาวติ ได้รับพรด้วยการมีบุตรหลานที่ดีที่สุด และญาติอื่น ๆ วรสุหะ มารดาของบุตรที่กล้าหาญ เทวริกบ มีความเป็นอันเดียวกันกับสามีคนที่สองและ สโยนะ ปรนนิบัติสามีหรือสามีคนที่สองมีความสุข

มนูในเรื่องนิโยคะ

ตามเนน วิธาเนน นิโช วินฺเทต เทวระ ฯ

เขากล่าว โศลก IX, หน้า ๖๔, ว่า ถ้าผู้หญิงไม่รู้สามีของหล่อนหายไปไหน จะกลายเป็นหญิงหม้าย น้องชายของสามีของหล่อนที่ตายไปแล้ว สามารถจะแต่งงานกับหล่อนได้

ถาม : ผู้ชายหรือผู้หญิงจะแต่งงานอยู่ร่วมนันแบบนิโยคะได้กี่ครั้ง ชื่อของสามีของนางที่ได้มาแบบนิโยคะเป็นชื่ออะไร

โสมะ ปรถโม ววิเท คนฺธรฺโว ววิท อุตฺตระ
ตฤตีโย อคฺนิษฺเฏ ปติสฺตุรียสฺเต มนุษฺยชาะ ฯ

โอ ผู้หญิงเอ๋ย ชื่อของสามี คือ ปฐมปติ ผู้แต่งงานกับเธอ เขาเป็นโธมะจากความสุภาพของเขาและคุณสมบัติอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน และชื่อของสามีคนที่สองที่ได้มาจากการแต่งงานแบบนิโยคะ เรียกว่า คนธรรพ์ จากการที่รู้ว่า เขามีภรรยาแล้ว และชื่อสามีคนที่สามชื่อ อุตตระ หลังจากแต่งงานแบบนิโยคะสองครั้งแล้ว มีชื่อ อัคนิ เพราะมีกามตัณหามาก และสามีก็ยังมีชีวิตอยู่ จากสามีคนที่สี่ชื่อ ตริย และจากคนที่สิถึงคนที่สิบเอ็ด ชื่อ มนุษยชะ ตัวอย่างเช่น ตามโศลกของคฤเวท X, ๘๕,๔๕ ผู้หญิงสามารถจะมีสามีได้จากคนหนึ่ง ไปสู่อีกคนหนึ่ง จนถึงคนที่สิบเอ็ด ในทำนองเดียวกันผู้ชายก็สามารถจะแต่งงานกับผู้หญิงจากคนหนึ่งถึงอีกคนหนึ่ง จนถึงคนที่สิบเอ็ดได้เช่นเดียวกันตามแบบนิโยคะ

ถาม : ทำไมเราไม่ยึดเอาคำว่า เอกทสะ หมายถึงบุตร ๑๐ คน และคนที่ ๑๑ คือสามีของนาง

ตอบ : ถ้าคุณแปลความหมายพระเวทไปในทำนองนั้น จะมีความขัดแย้งกันในความหมายของ

วิธเวว เทวรมฺ, เทวระ กสฺมาทฺ ทฺวิตีโย วร อุจฺยเต, อเทมฤมฺนี, คนฺธรฺโว วิวท อุตฺตระ

ผู้หญิงก็ไม่สามารถจะได้สามีคนที่สองตามที่ท่านแปลไว้แล้ว

เทวราทฺวา สปีณฺฑาทฺวา สฺตฺริยา สมฺยงฺนิยุกฺตยา
ปฺรเชปฺสิตาธิคนฺตวฺยา สนฺตานสฺย ปริกฺษเย ฯ
ชฺเยษฺโฐ ยวียโส ภารฺยำ ยวียานฺวาคฺรชสฺตฺริยมฺ
ปติเตา ภวโต คตฺวา นิยุกฺตาวปฺยนาปทิ เอารสะ เกษตฺรชสฺไจว ฯ

มนูกล่าว IX, ๕๙, ๕๘, ๑๕๙ ผู้หญิงคนหนึ่งสามารถจะแต่งงานกับน้องชายหรือพี่ชายของสามีที่ตายไปแล้ว ภายใน ๖ คนของสายเลือดนั้น ผู้เป็นคนของเผ่านั้นเท่ากับเผ่าของนาง หรือสูงกว่าชนชั้นของนาง แต่การสัมพันธ์กันแบบนิโยคะ จะอนุญาตให้ทำได้ก็ต่อเมื่อพ่อหม้าย และแม่หม้าย มีความปรารถนาที่จะได้ลูกสืบตระกูล ในเมื่อภรรยาหรือสามีไม่สามารถจะมีลูกได้ อนึ่ง ในการที่ฝ่ายสามีหรือภรรยาไม่สามารถจะมีลูกด้วยกันได้ ความสัมพันธ์แบบนิโยคะอาจเกิดขึ้นระหว่างผู้หญิงกับน้องชายของสามี หรือพี่ชายของสามี เพื่อจุดประสงค์ให้ได้ลูกสืบตระกูล แต่ถ้าทั้งสองที่มีความสัมพันธ์กันโดยสนองกามารมณ์ หลังจากเด็กได้เกิดมาแล้ว พวกเขาควรจะถูกประณาม เวลาของการร่วมกันแบบนิโยคะนั้น จะสิ้นสุดลงเมื่อมีท้องลูกคนที่สอง หลังจากนั้นจะไท่พบปะกันอีกเลย ถ้าสัญญาแบบนิโยคะทำขึ้นเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย สัญญาจะจบลงเมื่อมีท้องลูกคนที่สี่ โดยสรุปก็คือ เด็ก ๑๐ คน สามารถจะเกิดได้โดยวิธีสัญญาแบบนิโยคะดังกล่าวแล้ว หลังจากนั้นแล้ว การสมสู่กันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงถือว่าเป็นการมั่วเมาทางกามคุณ และเป็นคนที่ผู้อื่นดูถูกได้ว่าเป็นบุคคลตกต่ำ ถ้าผู้ชายและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีนิสัยร่วมกันหลังจากมีลูกคนที่ ๑๐ เขาจะถูกคนทั้งหลายคิดว่าเป็นคนหมกมุ่นในกาม และถูกตำหนิติเตียนพูดอย่างตรงไปตรงมา ก็คือ การแต่งงานและการสมสู่แบบนิโยคะ ก็เพื่อจุดประสงค์จะมีลูก ไม่ใช่เพื่อการเล่นกีฬาทางกามคุณ เหมือนสัตว์ป่า

ถาม : การแต่งงานแบบนิโยคะเกิดขึ้นหลังจากสามีของเธอตายแล้ว หรือระหว่างสามียังมีชีวิตอยู่

ตอบ : แม้ในขณะยังมีชีวิตอยู่ก็ได้เช่น **อนฺยมิจฺฉสฺว สุภเค ปรฺติ มตฺ ฯ**

เมื่อผู้ชายค้นพบว่าตัวเองไม่สามารถจะให้บุตรแก่ภรรยาได้ เขาควรจะต้องขอร้องให้ภรรยาทิ้งตนไปหาคู่ใหม่ โดยกล่าวว่า เธอผู้มีโชค หวังความเจริญ ท่านจงไปหาคู่ใหม่ที่ดีกว่าฉัน เพราะเธอไม่มีโอกาสจะได้ลูกจากฉัน แต่หล่อนควรจะรับใช้สามีของหล่อนโดยปกติ ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าผู้หญิงเป็นโรค และมีความปรารถนาที่จะมีลูกกับสามีได้ หล่อนควรจะยินยอมให้สามีของนาง พาผู้หญิงอื่นเพื่อให้มีลูกได้ โดยการกล่าวว่า นายที่รัก ท่านไม่มีหวังที่จะมีลูกจากฉันได้แล้ว ขอท่านจงทำสัญญาแต่งงานกับแม่หม้ายคนอื่นเพื่อจะได้มีลูกเป็นทายาท การแต่งงานแบบนิโยคะ ได้กระทำมาแล้วในอดีตโดยชายาของกษัตริย์ปัณฑุ คือชายากุนตี และมาตรี และผู้หญิงอื่น ๆ ในอดีต ท่านวยาสได้ทำการแต่งงานแบบนิโยคะกับภรรยาของน้องชายของท่าน วิจิตรวิรยา และจิตรังคดา ตอนที่เขาตาย ได้มีลูกคริตราศตรากับอัมพิกา และมีบุตรปัณฑุกับอัมพลิกา และมีบุตรวิทุระกับคนสาวใช้ ตัวอย่างที่กล่าวมานี้เป็นการพิสูจน์ทางประวัติศาสตร์ของคำสอนในคัมภีร์พระเวท เรื่องการแต่งงานแบบนิโยคะ

โปฺรษิโต ธรฺมการฺยารฺถํ ปฺรตีกฺษฺโย, ษฺเฏา นระ สมาะ
วิทฺยารฺถํ ษฑฺ ยโศ' รฺถํ วา กามารฺถํ ตฺรีสฺตุ วตฺสรานฺ ฯ

มนู กล่าว Ix, ๗๖ ว่า ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว อาจจะคอยสามีของนางถึง ๙ ปี ถ้าเขาจะศึกษาหาความรู้ และอาจจะคอยถึง ๖ ปี ถ้าเขาต้องการเกียรติ และคอย ๓ ปี ถ้าเขาต้องการหาทรัพย์และจุดประสงค์อื่น ๆ หลังจากนั้น นางจะมีลูกโดยการแต่งงานแบบนิโยคะ เมื่อสามีที่นางแต่งงานด้วยกลับมาแล้ว ความสัมพันธ์กับชายอื่นแบบนิโยคะ ก็สิ้นสุดลง

วนฺธฺยาษฺฏเม' ธิเวทฺยาพฺเท ทศเม ตฺ มฤตปฺรชา
เอกาทเศ สฺตฺรีชนนี สทฺยสฺตฺวปฺริยวาทินี ฯ

มนู ๙๑ กฎเกณฑ์อย่างเดียวกันนี้ก็ใช้สำหรับผู้ชายได้ ดังนั้นผู้ชายอาจจะอยู่กับภรรยาของเขาถึง ๙ ปี ถ้าภรรยาของเขาเป็นหมัน กล่าวคือผู้หญิงไม่มีลูกเป็นเวลา ๙ ปี หลังจากแต่งงานแล้ว ถ้าลูกเกิดมาแล้วตาย ผู้ชายอาจจะคอยถึง ๑๐ ปี ถ้ามีเฉพาะลูกสาวเท่านั้น อาจ

จะคอยถึง ๑๑ ปี ถ้าผู้หญิงดุร้ายไม่มีความเมตตาไม่ต้องคอยเลย หลังจากเวลาหลายปีเหล่านี้ ผู้ชายจะมีลูกกับผู้หญิงอื่นโดยการแต่งงานแบบนิโยคะ ถ้าผู้หญิงพบว่าสามีของเธอทารุณต่อเธอ เธอควรจะจากเขาไปและแต่งงานแบบนิโยคะกับชายอื่น เพื่อมีลูกสืบมรดกจากสามีที่แต่งงานอำนาจและเหตุผลสำหรับการแต่งงาน สวยมวาระและแบบนิโคยะ ซึ่งคนควรจะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงครอบครัวของเขาให้ดีขึ้นเป็นอย่างที่กล่าวมานี้

การสืบมรดก

ผู้ที่แต่งงานแบบนิโยคะ ลูกที่เกิดมาก็ได้มรดกจากบิดาของเขาเช่นเดียวกับเด็กที่เกิดจากการแต่งงานของผู้ชายและผู้หญิงที่เรียกว่าโอรส

ผู้ชายและผู้หญิงควรจำไว้เสมอว่า น้ำกามผู้ชาย และระดูของสตรี เป็นสิ่งที่หาค่ามิได้ ใครก็ตามที่ทำชีวิตของตนให้สูญเปล่าโดยไปหาหญิงโสเภณี หรือหญิงแปลกหน้า หรือไปหาผู้ชายชั่ว ผู้นั้นเป็นคนโง่ที่สุด เหมือนกับชาวนาและชาวสวนที่โง่ ไม่ปลูกพืชในสวนของตน แต่กลับไปปลูกเสียในที่อื่น คนที่โง่ที่สุด คือคนที่ทิ้งพืชพันธุ์ของต้นไม้ของร่างกายมนุษย์ลงไปในที่ดินที่ชั่ว เขาจะไม่ได้ผลอะไรเลย นอกจากเสียสิ่งมีค่าไป เหมือนชาวสวนและชาวนาที่โง่ หว่านพืชลงในที่อื่นนอกจากสวนหรือนาของตน อาตบ ไว ชยเต ปุตรหะ คำกล่าวของคัมภีร์พราหมณานั้น หมายถึงวิญญาณเกิดมาเป็นบุตร

องฺคาทงฺคาตฺสมฺภวสิ หฤทยาทธิชายเส

อาตฺมา ไว ปุตฺรนามาสิ ส ชีว ศรทะ ศตมฺ ฯ

นี่คือคำอ้างอิงจากอัตถาธิบายของคัมภีร์พระเวทในนิรุกต III. ๔ ท่านผู้ที่เกิดมาจากพืช-พันธุ์ที่ได้มาจากอวัยวะทุก ๆ ส่วน และจากหัวใจ ดังนั้นท่านเป็นวิญญาณของเรา ท่านไม่เคยตายก่อนเรา ท่านจะมีชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปี มันจะเป็นบาปหนักที่สุดที่หว่านพืชที่เกิดจากกายของมหาฤาษี และจากนักบุญลงในเพศหญิงโสเภณี หรือลงในนาข้าวชั่วอื่น ๆ หรือนำเอาเชื้อชั่วร้ายลงไปในทุ่งนาที่ดี

เหตุผลในการแต่งงาน

ถาม: ทำไมเราจึงต้องแต่งงาน เพราะการแต่งงานเป็นการผูกพันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงซึ่งถูกบังคับให้กวดขันตัวเอง และทำความทุกข์ให้แก่ตนเอง ดังนั้นเขาควรจะอยู่ร่วมกันตราบที่ที่ความรักระหว่างเขายังอยู่ แต่เมื่อความรักสิ้นสุดลงแล้ว เขาควรจะแยกจากกัน

ตอบ : นั่นคือธรรมเนียมของสัตว์สี่เท้าสองเท้าและนก ไม่ใช่ประเพณีของมนุษย์ ถ้าสถาบันการแต่งงานถูกยกเลิกออกไปจากสังคมของคนแล้ว ๑. หน้าที่ที่สุดของชีวิตครอบครัวก็จะไปสู่ความหายนะ ไม่มีใครจะบริการใคร ๒. กาเมสุมิจฉาจาร จะเพิ่มมากขึ้น และทุกคนก็จะได้รับเชื้อโรคประเภทนี้ ทำให้เกิดความอ่อนแอ และชีวิตสั้น ในไม่ช้าก็ตาย ๓. ไม่มีใครเกรงกลัวใคร หรือรู้สึกละอายในการกระทำความผิด ๔. ไม่มีใครจะเลี้ยงดูคนชรา ๕. กามคุณเพิ่มมากขึ้น เชื้อโรคแพร่หลายมากขึ้น ความอ่อนแอในร่างกายมีมากขึ้น ความเป็นอยู่ของมนุษย์ในโลกจะลดน้อยลงไป ๆ ทำให้ระบบครอบครัวของมนุษย์ค่อยลดน้อยลง และสูญพันธุ์ไปในที่สุด ๖. ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติ ไม่มีผู้ใดเป็นทายาทรับมรดก ๗. ไม่มีใครมีสิทธิต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเวลานาน การขจัดความชั่วต่าง ๆ เช่นดังกล่าวนั้น และความชั่วอื่น ๆ สถาบันการแต่งงาน จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่ควรดำเนินไป

ถาม : เมื่อมีการแต่งงานครั้งเดียว ชายคนหนึ่งก็จะมีภรรยาที่มีท้องเพียงคนเดียว และผู้หญิงก็มีสามีเพียงคนเดียว ผู้หญิงเป็นโรคเรื้อรัง หรือผู้ชายป่วยติดต่อกัน เมื่อทั้งสองอยู่ในวัยหนุ่ม ดังนั้นเขาไม่สามารถจะหลีกการสังวาสกันได้ เขาจะทำอย่างไรกันเล่า

ตอบ : ปัญหานี้ ได้ตอบไว้ชัดเจนแล้วในเรื่องธรรมเนียมของการแต่งงานแบบนิโยคะ ถ้าผู้ชายไม่สามารถควบคุมตนเองได้จากกามคุณเป็นเวลาหนึ่งปีขณะที่ภรรยาของเขามีครรภ์ เขาควรจะไปแต่งงานแบบนิโยคะกับผู้หญิง และให้มีลูกกับเธอเมื่อต้องการลูก แต่เมื่อไม่มีทางอื่นใดแล้ว ผู้ชายก็ต้องผิดกาเมสุมิจฉาจาระ หรือไปหาหญิงโสเภณี

ความรักชาติกับการภักดี

เมื่อยังมีชีวิตอยู่ คนเราควรจะคิดหาสิ่งที่เราไม่มี ป้องกันรักษาสิ่งที่เราได้มาแล้ว เพิ่มพูนสิ่งที่เราเก็บรักษาไว้แล้ว ใช้จ่ายสิ่งเพิ่มขึ้นอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เขาควรจะทำหน้าที่ตามระเบียบแห่งชนชั้นวรรณะของเขาเอง โดยทุกทางตามอำนาจหน้าที่ที่เขามี ทำด้วยความรักและความตั้งใจในลักษณะดังกล่าวข้างต้น นำเอาอำนาจ จิตใจและวิธีการมาทำงานก่อนคนอื่น ๆ เสมอ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนอื่น ๆ รับใช้มารดา บิดา มารดาเลี้ยง พ่อเลี้ยงอย่างตั้งใจ มีความรักในเพื่อน เพื่อนบ้าน พระเจ้าแผ่นดิน บัณฑิต หมอ และคนดี ๆ ทั้งหลาย และวางเฉยกับคนชั่ว ไม่ตั้งตนเป็นศัตรูกับเขา เขาควรทำตัวและแก้ตัวเขา

เอง เพื่อความดีของเขา ตราบใดที่เขายังมีอำนาจ เขาควรจะใช้เงินและวิธีการเพื่อการศึกษาของเด็กและฝึกหัดเด็กให้เป็นนักการศึกษาที่ดี และเป็นพลเมืองดีมีศีลธรรม ด้วยการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เขาควรพยายามเพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ ซึ่งจะทำเขาให้มีความสุขสมบูรณ์ชั่วนิรันดร์

การนำเอาม้าและโคไปบูชายัญ

เขาไม่ควรเชื่อในคำเหล่านี้และคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ คือ

๑. **ปติโต' ปี ทฺวิชะ เศฺรษฺโฐ น จ ศูทฺโร ชิเตนฺทฺริยะ**
นิรฺทุคฺธา จาปี เคาะ ปูชฺยา น จ ทุคฺธวตี ษรี ฯ

๒. **อศฺวาลมฺภ ควาลมฺภ สนฺยาสๆ ปลไปตฺริกมฺ**
เทวราจฺจ สุโตตฺปตฺติ กเลา ปญฺจ วิวรฺชเยตฺ ฯ

๓. **นษฺเฏ มฤเต ปฺรวฺรชิเต กฺลีเพ จ ปติเต ปเตา**
ปญฺจสฺวาปตฺสุ นารีณำ ปติรนฺโย วิธียเต ฯ

(๑) พราหมณ์ที่เลว ยังดีกว่าศูทรที่เสียสละ เพราะโคผสมที่ศักดิ์สิทธิ์ ยังดีกว่าพาตัวเมียที่ไม่มีนม

(๒) การบูชายัญม้า การบูชายัญโค การบูชาเนื้อสดแก่ผีที่ตาย การให้เด็กเกิดมาโดยน้องชายคนหนึ่งของสามี เป็นประเพณีห้ามอย่างที่ห้ามในกาลียุค (ปัจจุบัน)

(๓) สามีคนที่สองได้รับอนุญาตให้แต่งงานผู้หญิงในชนิดโชคร้าย ห้าชนิด คือการสูญหายไปของสามีของนาง การตายของสามี การตายด้าน ออกบวช และถูกสังคมตัดขาด คำเหล่านี้คือคำหลอกลวงของกฎเกณฑ์ของปรสา ๑. มันเป็นการอยุติธรรมอย่างมาก มือคติเป็นอธรรม เมื่อคนเป็นพราหมณ์เกิดในสกุลพราหมณ์เป็นคนเลว ยังถือว่า เป็นผู้ดีที่สุด มีศีลธรรม และศูทรหรือชนชั้นวรรณะต่ำ เป็นผู้เสียสละไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนต่ำ พาตัวเมียซึ่งช่างหม้อไม่สมควรระมัดระวังมาก และสัตว์ตัวอื่น ๆ ซึ่งมีนม หรือโคผอมแห้งควรที่คนเลี้ยงโคระมัดระวังหรือ ตัวอย่างดังกล่าวมานี้ไม่เหมาะสม เพราะพราหมณ์กับศูทรนั้นเป็นมนุษย์ โคและพาตัวระกูลต่างกันมีพันธุ์ต่างกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าส่วนของตัวอย่างตรงกับเรื่องที่ยืนยันไว้แล้ว คำเหล่านั้นไม่สมควรจะได้รับความเชื่อถือจากความไม่เหมาะสมของเรื่องราวที่นำมากล่าว

๒. เมื่อการพิธีบูชายัญ อัศวลัมภะ คือเอาม้ามาบูชายัญ และควลัมภนำโคมาทำการบูชายัญ หมายความว่าฆ่าสัตว์เหล่านี้เพื่อบูชาพระเพลิงจะไม่มีการบัญญัติไว้ในคัมภีร์พระเวท ทำไมการห้ามนี้ จึงไม่กระทบกระเทือนพระเวทในกาลียุคเล่า ถ้าการห้ามการกระทำชั่วนี้เป็นการเหมาะสมที่จะต้องรักษาไว้ การอนุญาตก็ควรจะเชื่อได้โดยนัยะ ในยุคเตรสะ และยุคอื่น ๆ ฉะนั้นจึงเป็นไปไม่ได้ที่จะเชื่อว่า การกระทำอันเป็นบาปนี้ ได้ถูกกระทำผิดอีกในยุคศีลธรรม มีการอนุญาตให้ออกบวชในคัมภีร์พระเวทและคัมภีร์ที่เชื่อถือได้อื่น ๆ ด้วยเหมือนกัน ดังนั้นการห้ามจึงเป็นอันว่าไม่มีมูลความจริง ถ้าการรับประทานเนื้อสัตว์ก็ห้าม การห้ามก็ต้องห้ามติดต่อกันมาถึงปัจจุบัน เมื่อคัมภีร์พระเวทได้อนุญาตให้มีการทำเด็กขึ้นมาโดยวิธีเทวระ หรือสามีคนที่สองของผู้หญิง ทำไมผู้เขียนคำโศลกบทนี้ จึงร้องออกมาโดยเปล่าประโยชน์หรือ ถ้าผู้หญิงปฏิบัติการร่วมแบบนิโยคะที่บ้านของตน เมื่อสามีจากไปสู่ประเทศอื่น ภรรยาของเขาจะคิดว่าสามีจะกลับบ้าน เขาจึงกลับมาหาสามีในเวลาเขากลับมามิใช่หรือ ถ้าคิดว่านางเป็นภรรยาของสามีคนก่อนเราเชื่อว่ามันเป็นอย่างนั้น แต่ไม่มีกฎเกณฑ์เช่นนั้นที่ค้นพบในกฎเกณฑ์ของปรสา

๓. มีโอกาสเพียง ๕ โอกาสในเวลาระกำลำบากของผู้หญิงมิใช่หรือ เวลาทุกข์ร้อนของนางมีมากกว่า ๕ โอกาส ตัวอย่าง การถูกกักขังอยู่บนเตียงอันยาวนานเมื่อสามีป่วย การเข้าใจกันระหว่างนางกับสามี และอื่น ๆ ฉะนั้นคำสอนเช่นนั้นไม่ควรจะเชื่อฟัง

หนังสือปลอม

ถาม : อัลโล่ ท่านเชื่อหรือไม่ว่า พระฤษี ปรสาพูดอะไรบ้าง

ตอบ : การพูดนั้น อาจจะเป็นของใครก็ได้ อย่างไรก็ตาม จะยิ่งใหญ่ขนาดไหนก็ตาม ย่อมเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของพระเวท ซึ่งไม่สามารถจะรับไว้ได้ ทั้งไม่ใช่คำพูดของฤษีปรสา เพราะมันเหมือนกับการแสดงออก :

พฺรหฺโมวาจ, วสิษฐ อุวาจ, ราม อุวาจ, ศิว อุวาจ, วิษฺณุรุวาจ, เทวฺยุวาจ ฯ

เป็นคำมหาบุรุษ

จุดประสงค์ของการเขียนหนังสือของบุคคลที่ควรได้รับการยอมรับนับถือโดยทั่วไป ก็คือว่า หนังสือเหล่านั้นจะต้องได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย การได้เอาชื่อของท่านผู้ยิ่งใหญ่ และ

นำเอาเรื่องมากมายมาให้แก่ผู้เขียน ดังนั้นหนังสือเหล่านั้น จึงมีแต่เรื่องไร้สาระทั้งสิ้น เว้นไว้แต่คำสอดแซกเข้าไปบ้างบางคำ กฎของมนูเท่านั้นที่เข้ากันได้กับคำสอนในพระเวท แต่ไม่ใช่กฎอื่น กฎอย่างเดียวกันนั้นอาจจะถือว่าเป็นจริงสำหรับหนังสือปลอมทั้งหมด

ความสำคัญของผู้ครองเรือน

ถาม : ชีวิตครองเรือน มีความสำคัญในขั้นอื่น ๆ ของชีวิตน้อยมาก หรือว่าความสำคัญกว่าขั้นอื่น ๆ ของชีวิต

ตอบ : ขั้นตอนของชีวิตทุกขั้นตอน มีความสำคัญมาก เมื่อพูดถึงหน้าที่ของขั้นตอนแต่ละตอนแล้ว

ยถา นทีนทาะ สรฺเว สาคเร ยานฺติ สสฺถิติมฺ
ตไถวาศฺรมิณะ สรฺเว คฤหสฺเถ ยานฺติ สสฺถิติมฺ ฯ

แต่มนูกล่าว VI, ๙๐ บรรดาระเบียบทุกระเบียบ ความมั่นคงยืนนานจากการสนับสนุนของระเบียบทางอาณาจักร เหมือนแม่น้ำใหญ่น้อยเดินทางต่อไปจนถึงทะเล ไม่มีงานอันเป็นระเบียบอื่นใด จะดำเนินไปได้สำเร็จ โดยปราศจากความมีอยู่ของระเบียบอันเป็นประโยชน์นี้.

ยถา วายุ สมาศฺริตฺย วรฺตนฺเต สรฺวชนฺตวะ
ตถา คฤหสฺถมาศฺริตฺย วรฺตนฺเต สรฺว อาศฺรมาะ ฯ

เหมือนกับบรรดาสัตว์ทั้งหลาย ทรงตัวอยู่ได้ โดยรับการสนับสนุนจากลม ความเป็นระเบียบทั้งหมดของคนทรงตัวอยู่ได้จากการสนับสนุนของผู้ครองเรือน มนู III, ๗๗

ยสฺมาตฺตฺรโยปฺยาศฺรมิณ ทาเนนานฺเนน จานฆมฺ
คฤหสฺเถไนว ธารฺยนฺเต ตสฺมาชฺเยษฺฐาศฺรโม คฤหี ฯ

เหมือนอย่างระเบียบของผู้ครองเรือนภายในราชอาณาจักร ทรงความเป็นระเบียบ ๓ ประการอยู่ได้ประจำวัน คือระเบียบทางการศึกษา ระเบียบของผู้ออกบวช และระเบียบของจิตใจ โดยการให้สิ่งของให้อาหารและให้สิ่งจำเป็นอื่น ๆ ถือว่าเป็นระเบียบขั้นมูลฐาน และเป็นแหล่งอันสำคัญของสิ่งทั้งหมด ih. ๗๘

ส สำธารฺยะ ปฺรยตฺเนน สฺวรฺคมกฺษยมิจฺฉตา
สุขำ เจเหจฺฉตา นิตฺยำ โย' ธารฺโย ทุรฺพเลนฺทฺริไยะ ฯ

ฉะนั้น ผู้ใดต้องการจะแสวงหาความหลุดพ้น และแสวงหาความสุขทางโลก ควรจะรักษาระเบียบเหล่านี้ คนผู้มีจิตใจไม่แน่นอน และขี้ขลาด ไม่สามารถจะทำหน้าที่ของระเบียบนี้ได้สำเร็จ มนู๗๙

ดังนั้นบุคคลควรรักษาระเบียบและรับผิดชอบต่อระเบียบนั้น ชีวิตครอบครัวมีหน้าที่ครึ่งหนึ่งของหน้าที่ทั้งหลายที่พบในโลก จะไม่มีระเบียบของอาณาจักร ระเบียบการศึกษาระเบียบผู้ออกบวชและระเบียบของจิตใจจะมีอยู่ได้ ถ้าขาดการทำเด็กขึ้นมาได้มิใช่หรือ ผู้ส่งเสริมระเบียบนั้น สมควรได้รับการยกย่อง แต่ชีวิตครอบครัวย่อมมีสุขมาก ก็ต่อเมื่อสามีและภรรยาพอใจแก่กันและกัน มีการศึกษา มีความขยันหมั่นเพียร และยินดีทำงานของบ้านทุกประเภทในทุก ๆ ทาง ดังนั้นแหล่งสำคัญของชีวิตการแต่งงาน ก็คือการดำเนินการศึกษาอย่างสมบูรณ์และขึ้นอยู่กับสถาบันการแต่งงานเลือกเองดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยย่อเท่าที่ได้พรรณนาถึงการกลับสู่เย้าของนักศึกษาหลังจากดำเนินชีวิตแบบนักศึกษา ชีวิตแต่งงานและชีวิตผู้ครองเรือนเรียบร้อยแล้ว ต่อไปนี้จะพูดถึงชีวิตแบบถอนตัวออกจากสังคม และการสละโลกในบทต่อไป

สรุป

เมื่อจบการศึกษาแล้ว นักศึกษาควรจะกลับบ้าน เมื่อบิดาหรืออาจารย์จะให้เกียรติโดยการให้โคเป็นรางวัล และเขาจะรับโคอีกตัวหนึ่งจากพ่อตาในโอกาสแต่งงานก็ได้

เขาอาจจะเลือกหาผู้หญิงในโคตรเดียวกันกับเขาซึ่งจะห่างกันราว ๖ ชั่วอายุคนจากครอบครัวทางมารดา และผู้ซึ่งไม่เป็นโคตรเดียวกับบิดาด้วย ไม่ควรเลือกผู้หญิงจากครอบครัวของบุคคลที่ไม่ประพฤติธรรม หรือจากครอบครัวที่มีเชื้อโรคติดต่อกันได้เช่นโรคเรื้อน โรคเท้าช้าง โรคลมบ้าหมู เป็นต้น ผู้หญิงมีความงามเป็นเสน่ห์ มีชื่อน่าดึงดูด และมีการศึกษาเท่ากับฝ่ายชาย (มนู, III ๔,๘,๙) การแต่งงานในประเทศที่ไกล ทำให้ห่างจากความเคยชิน เลือดผสมทำให้เชื้อชาติดีขึ้น ทำให้สุขภาพดีขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ ทำให้ครอบครัวของทั้งสองฝ่ายไม่ทะเลาะกันและกัน นำสิ่งใหม่และบุคคลใหม่ในการติดต่อกัน

ตามที่ท่านธันวันตริ บิดา แพทย์โบราณอินเดียว่า ผู้ชายอย่างน้อยอายุ ๒๕ ปี และผู้หญิงอายุ ๑๖ ปี จึงแต่งงานกันได้ ตามระเบียบของมนู ผู้หญิงที่จะแต่งงานกับผู้ชายที่มีคุณสมบัติดี จะต้องมีระดู ๓ ปีแล้ว จึงจะแต่งงานได้ (IX ๙๐) การแต่งงานเมื่ออายุ ๘ ขวบตามที่

อ้างในระเบียบของปรสานั้นไม่สมควร เหมือนเนื้อหาของหนังสือแปลกปลอมไป พระเวทซึ่งมีอำนาจสูงสุดในศาสนาในพิธีกรรม ได้บังคับการแต่งงานไว้ในอายุที่โตพอสมควร เมื่อหญิงสาวได้รับการศึกษาและมีลูกได้ (ฤคเวท III, VIII, ๔, IV, ๑๖) คู่แต่งงานควรเลือกคู่เองในการแต่งงานแบบสัญญา เมื่อพวกเขาเลือกกันแล้ว เขาควรแต่งงานกันสถานศึกษา หรือที่บ้านของเจ้าสาว

คุณสมบัติของคู่บ่าวสาว กำหนดเอาชนชั้นวรรณะในสังคม วรรณะตามกำเนิดนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากคัมภีร์ มนูกล่าวไว้ใน x, ๖๕ ว่า คนวรรณะต่ำจะขึ้นวรรณะสูงด้วยคุณธรรม ในทำนองเดียวกันคนในวรรณะสูง ลงสู่วรรณะต่ำ เพราะประพฤติชั่ว ชนชั้นนั้นกำหนดไว้เป็นหลักการตามหน้าที่ หน้าที่ของพระก็คือการศึกษา สอน ประกอบพิธี ให้ทาน และรับทาน และประพฤติตนเป็นผู้สันโดษ ไม่ยอมให้อำนาจฝ่ายต่ำเหนือตน ทรมานตน ประพฤติความบริสุทธิ์ อดทน ซื่อสัตย์ มีหิริโอตตัปปะ มีความเชื่อในพระเจ้า หน้าที่ของนักรบ (กษัตริย์) คือการศึกษาเล่าเรียน ประพฤติพรหมจารี ประพฤติสัตยบาน ปฏิบัติยุทธวิธีชัยสงครามกลัวต่อพระเจ้า พ่อค้ามีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก ลงทุนหาผลประโยชน์กำไรอันไม่มากไปกว่าต้นทุน หน้าที่ของศูทร คือ ปรุงอาหาร และช่วยเหลือวรรณะสูงกว่าในทุก ๆ ทาง ในสังคมนั้นมีเพียงสี่วรรณะเท่านั้น การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนในวรรณะนั้น ย่อมนำความหายนะมาสู่สังคม การคัดค้านระบบชนชั้นนี้ คือระบบวรรณะ มีทรรศนะดังนี้ ในโศลกที่ ๑๑ ของบทที่ ๓๑ ของคัมภีร์ยชุรเวทแปลความหมายได้ว่า พราหมณ์เกิดจากโอฐพระพรหม และอื่น ๆ นั้น คำแปลดังกล่าวนี้ผิด เพราะพระเวทกล่าวถึงพระพรหมณ์ว่าไม่มีโอฐและอวัยวะอื่นใด ความหมายที่แท้จริงนั้นก็คือว่า ปากเป็นส่วนที่ดีที่สุดของส่วนทั้งหมดของร่างกาย พราหมณ์เป็นส่วนที่ดีที่สุดของการเมืองของคน เพราะเขาเป็นผู้เรียนรู้และอื่น ๆ นี้แหละที่สังคมหมายถึงไม่ใช่พระเจ้า หลังจากแต่งงานแล้ว สามีและภรรยา จะนอนร่วมกันเฉพาะในปลายเดือน มนู, III, ๕๐ เมื่อมีครรภ์ในเดือนถัดไป เขาทั้งสองจะต้องงดเว้นการร่วมสังวาสจนกว่าเด็กจะคลอด อาหารสำหรับหญิงมีครรภ์ ควรเป็นอาหารบำรุง และไม่ก่อให้เกิดสิ่งกระตุ้นทางเพศ อาหารควรจะทำจากอาหารอ่อน ๆ เนย และผลไม้ ควรมีความระมัดระวังไม่ให้ครรภ์กระทบกระเทือน และความรักระหว่างสามีภรรยาควรจะเพิ่มมากขึ้นในระหว่างมีครรภ์ ผู้หญิงควรจะได้รับเกียรติจากผู้ชาย เพื่อความเจริญก้าวหน้าของครอบครัว มนู, III ๕๕, ๕๖

ในงานเกี่ยวกับชีวิตแล้ว ควรจะพูดสิ่งที่เป็นจริง แต่จะไม่พูดคำเท็จ มนู IV. ๓๘ เขาไม่ควรหยุดที่จะแสวงหาความรู้ และประโยชน์ของพระเวท เขาควรทำสิ่งที่พระเวทอนุญาตให้ทำ เขาควรทำหน้าที่ยิ่งใหญ่ ๕๐ อย่าง คือ ๑. กราบไหว้พระเจ้า ๒. บูชาไฟ ๓. รับใช้คนเฒ่าคนแก่ ๔. มีความสงสารสัตว์ ๕. ปฏิสันถารแขกโดยเคารพ มนู IV, ๒๑ การไหว้พระเจ้าเฉพาะตอนเช้า และตอนเย็นเท่านั้นต่อวัน ไม่ควรจะไหว้ ๓ ครั้ง มนู II, ๑๐๓. พวกเขาจะไม่ให้เกียรติแก่ผู้หลอกลวง ผู้คัดค้านคัมภีร์พระเวท คนดื้อด้าน ผู้ถือเรื่องสมัยใหม่แทนพระเวท (เรียกตัวเองว่าพระเจ้าเสียเอง) สามีและภรรยาควรตื่นแต่เช้าตรู่ ไม่เคยทำความชั่วซึ่งทำลายครอบครัว มนู IV, ๑๗๔ ไม่มีการทะเลาะกับผู้ปกครอง อุปัชฌาย์ อาจารย์ ลุงฝ่ายมารดา แขก คนใช้ เด็ก ผู้มีอายุ คนป่วย หมอ ญาติ พ่อตา เพื่อน มารดา บิดา น้องสาว พี่สาว น้องชายพี่ชาย ภรรยา ลูกสาว คนใช้ มนู IV, ๑๗๕, ๑๘๐ เขาควรหลีกตนให้ห่างจากคนชั่ว คบชู้ลูกเมียคนอื่น คนโกหกพกลม คนทำบาป พ่อค้าในรูปเอาศาสนาบังหน้า คนอารมณ์ร้อน ฉ้อฉล คนขี้โม้ คนฆ่าสัตว์ คนทรยศ คนลวงโลก มองคนในแง่ร้าย มนู ๑๘๕.

การแสวงหาคุณธรรม และการประพฤติธรรม เป็นสิ่งจำเป็นมาก จงดูซิ สิ่งทั้งหมดที่เรามีนั้นล้วนทิ้งไว้เบื้องหลังทั้งสิ้น คุณธรรมความดีที่ทำไว้เท่านั้นติดตามวิญญาณไปในโลกหน้า มนู, ๒๔๐ เขาปลอดภัยจากอุบาย และจะเห็นพระเจ้าซึ่งเป็นตัวความดี มนู ๒๔๓ การประพฤติดีย่อมให้ชีวิตสมบูรณ์ เด็กที่เกิดมาก็ดี ทรัพย์สมบัติไม่สูญหาย และกำจัดข้อบกพร่องได้ มนู ๑๕๖ วรรณะ ๔ เหล่า ควรอยู่อย่างสามัคคีกัน พระคือผู้สอน นักรบปกป้องประเทศ พ่อค้าทำการค้าขาย คนใช้รับใช้ช่วยเหลือผู้อื่น สามีและภรรยาควรอยู่กันเป็นขอบเขตอย่างสมบูรณ์ และมีความเชื่อมั่นในกันและกัน มีสัจจะต่อกัน เขาทั้งสองควรจะอยู่ด้วยกันทั้งในบ้านและในต่างประเทศเท่าที่จะเป็นไปได้ จนกว่าจะตายจากกันวรรณะทั้งสามข้างต้นคือ พราหมณ์ กษัตริย์ พ่อค้า ไม่ควรแต่งงานใหม่ แต่เมื่อไม่มีทายาทสืบทอดสกุล เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้สืบทอด ให้ผู้เป็นหม้ายแต่งงานใหม่โดยวิธีนิโยคะ กับวรรณะที่สูงกว่า หรือวรรณะเดียวกับตน ระหว่างพ่อหม้ายหรือแม่หม้ายที่แต่งงานกันใหม่นั้น ไม่ใช่เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นมาจากความรัก การโต้แย้งเกี่ยวกับทรัพย์สมบัติของผู้ตายระหว่างครอบครัวสองฝ่ายที่แต่งต่างกัน เพราะจะเป็นการทำลายครอบครัวที่ดี และจะเป็นการสูญเสียความบริสุทธิ์ของผู้หญิง ความแปลกปลาดของการ

แต่งงานแบบนิโยคะนั้นก็คือว่า ทั้งสองฝ่ายต่างคนต่างอยู่ในที่ที่ตนอยู่ เด็กที่เกิดมาเป็นของผู้ใดตามที่ตกลงกัน ผู้นั้นจะต้องเลี้ยงดู ทั้งสองฝ่ายไม่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ของเขาจะสิ้นสุดลงในเมื่อเด็กเกิดแล้ว อาจจะเกิดได้ ๒ คน และไม่เกิน ๔ คน การแต่งงานแบบนิโยคะซึ่งพระเวทได้อนุญาตไว้ ฤคเวท, X, LV, ๔๕ ดูเหมือนว่าจะเป็นการผิดทางกามจากการไม่ใช้ แต่เช่นเดียวกับการแต่งงาน การแต่งงานเกิดขึ้นจากการยินยอมของญาติ และทำพิธีถูกต้องตามหลักของศาสนา การแต่งงานแบบนี้ไม่ใช่สำหรับชายโสดและหญิงสาว ถ้าหญิงสาวสูญเสียสามีของนางไปก่อนที่จะรู้จักกับเขา หล่อนควรจะแต่งงานใหม่ได้ มนู IX, ๑๗๘ การแต่งงานแบบนิโยคะนี้สำหรับผู้เป็นหม้ายที่จะนำมาใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งทายาท รับมรดกของพ่อหรือแม่ของเขาไป หลังจากเด็กเกิดมาแล้ว ถ้าทั้งสองฝ่ายยังติดต่อสัมพันธ์กันอีก ถือว่าเป็นความผิดอย่างแรง ในกรณีที่ผู้ชายกามตายด้าน หรือผู้หญิงเป็นหมัน ถ้าต้องการจะให้เชื้อสายสืบต่อก็ให้ดำเนินการแต่งงานแบบนิโยคะได้ ฤคเวท X,X, ๑๐ และมีตัวอย่างพระชายาของปัณฑุผู้ชายและผู้หญิงควรจะมีลูกด้วยกัน ๑๐ คน จะโดยการแต่งงานกันธรรมดา หรือจะแต่งงานแบบนิโยคะเพราะการที่มีเด็กมากเกินไป ทำให้เผ่าพันธุ์อ่อนแอลง ถ้าชายโสดไม่ต้องการแต่งงานกับแม่หม้ายและหญิงสาวไม่ต้องการแต่งงานกับพ่อหม้าย การแต่งงานแบบนิโยคะ จะต้องบังคับแก่บุคคลให้ทำ ถ้าเขาได้รับอนุญาตให้ทำการเลือกคู่ได้ บรรดาวรรณะทั้งสี่ควรอยู่ร่วมกันแบบภราดรภาพทำงานเพื่อความผาสุกของกันและกัน รับใช้บิดามารดา เพื่อนบ้าน พระเจ้าแผ่นดิน นักการศึกษา หมอและผู้อาวุโสอื่น ๆ แสงสว่างแห่งความรู้จะต้องสว่างอยู่เสมอ เขาทั้งหลายควรจะซื่อสัตย์สุจริตต่อกันในการประกอบกิจของตน ๆ และพยายามเพื่อความหลุดพ้น เรื่องวรรณะต่ำและวรรณะสูงนั้นไม่ต้องนำมาพิจารณากันต่อไปอีกแล้ว การปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ๆ นั่นแหละ คือเกียรติศักดิ์ของทุกวรรณะ พิธีการนำม้าและโคมาบูชายัญ และการกินเนื้อสด ที่เจาะจงลงไปว่า ท่านปรสาเป็นผู้เขียนไว้นั้น เป็นเรื่องแปลกปลอมเข้ามาโดยพระบางรูปในยุคต่อมาเขียนขึ้นแล้วยัดใส่ในปากของท่านปรสา ความคิดเห็นอันเป็นอันตรายเช่นนั้น ย่อมไม่สามารถจะยอมรับได้โดยความสำคัญของวรรณะกษัตริย์ ซึ่งสนันสวรรณะอื่น ๆ ในสังคม

มนู IV, ๘๐

สนธยา

ข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติ ๕ ประการ ที่ให้ไว้ในหนังสือเล่มนี้มีย่อมาก การกราบไหว้พระเจ้า มีความสำคัญยิ่งกว่าข้อผูกพันอื่น ๆ ในที่นี้ได้ให้ไว้บริบูรณ์ แก่ผู้ที่ไม่มีหน้าที่ยิ่งใหญ่ห้าอย่างนั้น ดังนี้

โอมฺ ศํ โน เทวีรภิษฺฏย อาโป ภวนฺตุ ปีตเย ฯ ศํโยรภิ สฺรวนฺตุ นะ ฯ

ขอให้พระแม่เจ้า จงทรงโปรดเมตตาประทานความอยากภายในให้สมหวังเถิด และประทานพรให้แก่พวกข้า ฯ

โอํ วากฺ วากฺ ฯ โอํ ปฺราณะ ปฺราณะ ฯ โอํ จกฺษุศฺจกฺษุะ ฯ โอํ โศฺรตฺรมฺ โศฺรตฺรมฺ ฯ โอํ นาภิะ ฯ โอํ หฤทยมฺ ฯ โอํ กณฺฐะ ฯ โอํ ศิระ ฯ โอํ พาหุภฺยำ ยโศพลมฺ ฯ โอํ กรูตลกรปฤษฺเฐ ฯ

โอพระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงเปี่ยมไปด้วยพระมหากรุณา ข้า ฯ ขอให้สัญญากับพระองค์ เท่าที่ข้า ฯ รู้ ข้า ฯ จะไม่เคยทำบาปด้วยอวัยวะรับรู้ทั้ง ๕ และอวัยวะภายนอก ๕ กล่าวคือ ชิวหา—รส ฆานะ—คันธ จักษุ—รูปะ โสตะ—สัททะ กายะ—โผฏฐัพพะ อวัยวะเพศ—ตัณหา ใจ—ความปรารถนา คอ—เสียง สมอง—ความคิด หัตถ—กรรม

โอํ ภูะ ปุนาตุ ศิรสิ ฯ โอํ ภุวะ ปุนาตุ เนตฺรโยะ ฯ โอํ สฺวะ ปุนาตุ กณฺเฐ ฯ โอํ มหา ปุนาตุ หฤทเย ฯ โอํ ชนะ ปุนาตุ นาภฺยามฺ ฯ โอํ ตปะ ปุนาตุ ปาทโยะ ฯ โอํ สตฺยํ ปุนาตุ ปุนะ ศิรสิ ฯ โอํ ขํ พฺรหฺม ปุนาตุ สรฺวตฺระ ฯ

แต่พระผู้เป็นเจ้า ข้า ฯ อ่อนแอ และดังนั้นขอพระองค์เป็นที่พึ่ง ขอพระองค์จงฟอกจิตใจของข้า ฯ ให้สะอาด ให้อายตนะของข้า ฯ เข้มแข็ง ขอพระองค์ทรงชำระล้างสมองของข้า ฯ ให้บริสุทธิ์ด้วยเถิด ขอพระองค์ทรงชำระนัยน์ตาของข้า ฯ ให้สว่าง ขอพระองค์ทรงชำระคอของข้า ฯ ให้สะอาด และจงชำระหัวใจของข้าให้บริสุทธิ์ ขอพระองค์จงชำระลิงค์ให้สะอาด ขอพระองค์ผู้ทรงสรรพัญญูได้โปรดชำระเท้าให้สะอาดด้วยเถิด ชำระสมองให้สดใส และทรงโปรดทำทุกหนทุกแห่งให้สะอาด

โอํ ภูะ, โอํ ภุวะ, โอํ สฺวะ, โอํ มหะ, โอํ ชนะ, โอํ ตปะ ,โอํ สตฺยมฺ ฯ

พระเจ้าแห่งชีวิต พระเจ้าแห่งความดี พระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ พระบิดา พระผู้สรรพัญญู พระแห่งความจริง

โอ๋ ฤตญฺจ สตฺยญฺจาภีทฺธาตฺตปโส' ธฺยชายต ฯ ตโต ราตฺรฺยชายต ตตะ สมุทฺโร อรฺณวะ ฯ

หลักการทั้งหลาย และอณูผลิตมาจากธรรมชาติอันอุ้มอุทร แล้วความปั่นป่วนก็ออกมาพลังงานหรือความเคลื่อนไหว แล้วก็มหาสมุทร

สมุทฺราทรฺณวาทธิ สวัตฺสโร อชายต ฯ อโหราตฺราณิ วิทธทฺวิศฺวสฺย มิษโตวศี ฯ

หลังจากพลังงานและมหาสมุทรแล้ว ความเคลื่อนไหวของดวงดาวก็เกิดขึ้น พระองค์ผู้ทรงปกครองโลกก็สร้างกลางวันกลางคืนขึ้นโดยไม่ต้องใช้ความพยายามแต่อย่างใด

สูรฺยาจนฺทฺรมเสา ธาตา ยถา ปูรฺวมกลฺปยตฺ ฯ ทิวญฺจ ปฤถีวีญฺจานฺตริกฺษมโตสฺวะ ฯ

พระผู้สร้าง ก็สร้างดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ ดาวฤกษ์และดาวนพเคราะห์อื่น ๆ ดวงดาวทั้งหลายและดินแดนแห่งความสุข

โอ๋ ปฺราจี ทิคคฺนิรธิปติรสิโต รกฺษิตานิตฺยา อิษวะ ฯ เตภฺโย นโม'ธิปติภฺโย นโม รกฺษิตฤภฺโย นม อิษุภฺโย นม เอภฺโย อสฺตุ ฯ โยสฺมานฺ เทฺวษฺฏิยํ วยํ ทฺวิษฺมสฺตํ โว ชมฺเภ ทธฺมะ ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงพระปัญญาอันยิ่งใหญ่ ทรงรุ่งเรือง ทรงประทับอยู่หน้าพวกเรา ผู้ประเสริฐสุด ทรงเป็นยอดของกษัตริย์ ปกป้องคุ้มครองสภาพสัตว์ ทรงสร้างดวงอาทิตย์มีรัศมีทำให้ชีวิตบนโลกสว่างไสว เราขอนอบน้อมต่อพระองค์ด้วยความกตัญญู เพราะพระองค์ทรงปกป้อง ปกครองด้วยพระเมตตา เราจะวางเขาผู้เกลียดเราหรือผู้เราเกลียด ไว้หน้าพระพักตร์ของพระองค์ เพื่อทรงจัดการ

ทกฺษิณา ทิคินฺทฺโร ธิปติสฺติรศฺจิราชี รกฺษิตา ปิตร อิษวะ ฯ เตภฺโย ฯ

ขอพระองค์ผู้ทรงอิทธิฤทธิและอำนาจ พระองค์ทรงอยู่ทางด้านขวาของพวกเรา ความอิสรภาพ ทรงปกป้องเราให้พ้นจากข้าศึกศัตรูที่เข้ามาเบียดเบียน พระองค์ทรงส่งคนฉลาดมาสั่งสอนพวกเรา เราขอนอบน้อมต่อพระองค์ ส่วนที่เหลืออยู่ในสันสกฤตและภาษาอังกฤษ เป็นอย่างนี้

ปฺรตีจี ทิคฺวรุโณ'ธิปติะ ปฤถากู รกฺษิตานฺนมิษวะ ฯ เตภฺโย ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงสมควรได้รับความเคารพ พระองค์ทรงอยู่เบื้องหลังเรา ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดินของเรา ทรงปกป้องรักษาเราให้พ้นจากภัยสัตว์ร้าย พระองค์ทรงผลิตอาหาร ซึ่งให้ชีวิตแก่เราบนพื้นโลก (Ao I)

อุทีจี ทิกฺ โสโม'ธิปติะ สฺวโช รกฺษิตา ศนิริษวะ ฯ เตภฺโย ฯ

โอ พระบิดา พระองค์ทรงประทับอยู่ทางซ้ายของพวกเรา โอ พระองค์ทรงปกครองเรา พระองค์ทรงอยู่ด้วยตัวพระองค์เอง ทรงปกป้องพวกเรา กระแสไฟของพระองค์ ได้ทำให้เลือดในร่างกายเคลื่อนไหว ให้ชีวิตของเราอยู่ได้ ทรงผลิตความเคลื่อนไหวมากมายในโลก

ธฺรุวา ทิคฺวิษฺณุรธิปติะ กลฺมาษคฺรีโว รตฺษิตา วีรุธ วิษว เตภฺโย ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง พระองค์ทรงอยู่เบื้องล่าง ทรงพัฒนาให้เจริญขึ้น ทรงเลี้ยงดูบำรุงรักษาชีวิตของพวกเราด้วยต้นไม้กัลปพฤกษ์ ย่านเครือเถาว์มีผลมากมากหลายชนิด (As I)

อูรฺธฺวา ทิคฺพฤหสฺปติรธิปติะศฺวิตฺโร รกฺษิตา วรฺษมีษวะ ตภฺโย ฯ

โอ พระองค์ผู้ยิ่งใหญ่ พระองค์ทรงอยู่เบื้องบน ทรงพัฒนาให้เจริญ ทรงพิทักษ์รักษา พระองค์ทรงส่งฝนมารักษาที่ไร่ที่นา ซึ่งให้ชีวิตสำหรับพวกเรา (As I)

โอ๎ อุทฺวเยั ตมสสฺปริ สฺวะ ปศฺยนฺต อุตฺตรมฺ
เทวๆ เทวตฺรา สูรฺยมคนฺม ชฺโยติรุตฺตมมฺ ฯ

ขอให้พวกเราได้เห็นพระองค์ผู้ทรงรุ่งเรือง เหนือความมืดของอวิชชา ทรงสมบูรณ์ด้วยความสุขเหนือสิ่งทั้งหลาย ขอได้พระองค์มาไว้ในดวงใจ ทรงเป็นแสงดาวแห่งชีวิต และแสงแห่งวิญญาณ

อุทุตฺยๆ ชาตเวทสๆ เทวๆ วหนฺติ เกตวะ ฯ ทฤเศ วิศฺวาย สูรฺยมฺ ฯ

บรรดาสิ่งทั้งหลายในโลก เป็นผู้รับใช้จุดประสงค์ของธงที่แสดงถึงพระองค์ โอ พระองค์ผู้ทรงรุ่งเรือง พระองค์ผู้ทรงสร้างโลก สร้างดวงอาทิตย์แห่งชีวิต สร้างสรรพสัตว์ทั้งหลาย

จิตฺรๆ เทวานามุทคาทนีกๆ จกฺษุรฺมิตฺรสฺย วรุณสฺยาคฺเนะ ฯ อา ปฺรา ทฺยาวาปฤถิวี
อนฺตริกฺษ ษสูรฺย อาตฺมา ชคตสฺตสฺถุษศฺจ สฺวาหา ฯ

แม้ว่าสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดชี้ถึงพระองค์ ถึงกระนั้นพระองค์ก็แปลกประหลาด พระองค์ผู้ทรงพระเนตรทุกหนทุกแห่ง ทรงสนับสนุนให้ดวงดาวทั้งหลายอยู่ได้ แม้ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และอัคคี พระองค์ทรงยึดสวรรค์และโลกไว้ และความสว่างไสว พระองค์ทรงเป็นผู้สร้าง ทรงเป็นวิญญาณของสิ่งมีชีวิตและไร้ชีวิต เคลื่อนไหวได้และเคลื่อนไหวไม่ได้ ให้พวกเราคิดพูดและทำให้ถูกต้องเถิด

ตจฺจกฺษุรฺเทวหิตำ ปุรสฺตาจฺฉุกฺรมุจฺจรตฺ
ปศฺเยม ศรทะ ศตำ ชีเวม ศรทะ สตษ ศฤณุยาม
ศภาะ ศตำ ปฺรนฺรวาม ศรทะ ศตมทีนาะ
สฺยาม ศรทะ ศตำ ภูยศฺจ ศรทะ ศตาตฺ ฯ

ดวงตาที่ไม่เคยปิดเลยเพ่ง ดูด้วยความบริสุทธิ์ จากความเป็นนิรันดร์ เพื่อความดีของผู้คงแก่เรียน ขอให้เราได้ดูฤดูใบไม้ร่วงเป็นร้อย ๆ ฤดู ขอให้เรามีชีวิตอยู่เป็นร้อย ๆ ฤดู ขอให้เราได้ยินฤดูใบไม้ร่วงเป็นร้อย ๆ ฤดู ขอให้เราได้พูดกับฤดูใบไม้ร่วงเป็นร้อย ๆ ฤดู ขอให้เราเป็นอิสระเป็นร้อย ๆ ฤดู และเพราะร้อย ๆ ฤดูใบไม้ร่วงเป็นอย่างนั้น (ฤดูใบไม้ร่วงมีครั้งเดียวในปีหนึ่ง)

โอำ ภูรฺภุวะ สฺวะ ฯ ตตฺสวิตุรฺวเรณฺยำ ภรฺโค เทวสฺย ธีมหิ ฯ ธิโย โย นะ ปฺรโจทยาตฺ ฯ

โอ ชีพทั้งหลายเอ๋ย ความศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ความสุข เจ้าแห่งความสูงกว่า เจ้าแห่งความต่ำกว่า ผู้กระทำของเรา คือพระผู้เป็นเจ้า เรานั่งทำจิตใจให้สงบนิ่ง ในแบบแห่งแสงสว่างด้านจิตใจ ซึ่งขับไล่ความมืดแห่งบาปออกไปจากจิตใจ ขอให้พระองค์ทรงประทานความสว่างแห่งปัญญาแด่เราทั้งหลาย

โอำ นมะ ศมฺราวาย จ มโยภวาย จ นมะ ศงฺกราย จ มยสฺกราย จ นมะ ศิวาย จ ศิวตราย จ ฯ

เราขอน้อมนมัสการแด่พระองค์ผู้ทรงความสุข ความเพลิดเพลิน ผู้รับความสุข และผู้ทำให้ความอยากของเราเต็มบริบูรณ์ ผู้มีสันติและสงบนิ่ง

ในหน้า ๘๘ ว่าถึงเรื่องหน้าที่ต่อธรรมชาติไว้สองโศลกของคัมภีร์พระเวท คำแปลมีดังนี้

(a) โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้เป็นใหญ่แห่งผู้ยิ่งใหญ่ โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้เป็นเทพแห่งเทพและมนุษย์ โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้มีพระมหากรุณา โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ทรงรุ่งเรือง โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ยิ่งใหญ่ในชีวิตและความตาย โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่ผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ซึ่งรักษาโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ทรงเป็นตัวรู้ โอ พระเจ้า ขออุทิศถวายแด่พระองค์ผู้ทรงปัญญารู้ทุกสิ่งทุกอย่าง

(b) ขอนมัสการแด่พระเจ้าผู้มีพลังทั้งปวง เป็นผู้เที่ยงธรรมแก่ทุกคน ผู้ประเสริฐที่สุด ผู้สร้าง ผู้ทรงไว้ต่อพระเจ้าที่แซกซึมอยู่ทุกหนทุกแห่ง ผู้ทรงเป็นเจ้าแห่งโลกพฤกษา ผู้ควรกราบไหว้บูชา ผู้มีพระมหากรุณา ผู้เป็นเจ้าแห่งเจ้า ผู้เป็นที่พึ่งอาศัยของสรรพสัตว์ เป็นผู้ประทานความรู้แก่บัณฑิต ให้อาหารแก่สัตว์เป็นประจำวันในกลางวัน ให้อาหารแก่สัตว์ในเวลากลางคืน ขอน้อมนมัสการแด่พระองค์ผู้เป็นชีวิตแห่งชีวิตทั้งหลาย

บทที่ ๕

การปลดตัวเอง และการสละโลก

การปลดตัวเอง

พฺรหฺมจรฺยาศฺรมํ สมาปฺย คฤหี ภเวตฺ

คฤหี ภูตฺวา วนี ภเวทฺวนี ภูตฺวา ปฺรวฺรเชตฺ ฯ

ขั้นตอนอันเป็นระบบของชีวิตมนุษย์ ตามหลักของสตปาท บท XIV มีว่า เมื่อคนเราจบการศึกษาแล้ว ควรรับหน้าที่เป็นผู้ครองเรือน เมื่อสำเร็จในหน้าที่เป็นผู้ครองเรือนแล้ว ปลดตนเองออกจากงานของโลก และเตรียมตัวรับงานด้านจิตใจ ยึดถือเอาหลักศาสนาสละเรื่องทางโลกโดยสิ้นเชิง อย่างมนูกล่าวไว้ VI. ๕

เวลาของการปลดตนเอง

๑. เอวํ คฤหาศฺรเม สฺถิตฺวา วิธิวตฺสฺนาตโก ทฺวิชะ วเน วเสตฺตุ นิยโต ยถาวทฺวิชิเตนฺทฺริยะ ฯ

๒. คฤหสฺถสฺตุ ยทา ปศฺเยทฺวลีปลิตมาตฺมนะ อปตฺยสฺไยว จาปตฺยํ ตทารณฺยํ สมาศฺรเยตฺ ฯ

๓. สํตฺยชฺย คฺรามฺยมาหารํ สรฺวํ ไจว ปริจฺฉทมฺ ปุตฺเรษุ ภารฺยํา นิะกฺษิปฺย วนํ คจฺเฉตฺสไหว วา ฯ

๔. อคฺนิโหตฺรํ สมาทาย คฤหฺยํ จาคฺนิปริจฺจทมฺ ฯ คฺรามาทรณฺยํ นิะสฤตฺย นิวเสนฺนียเตนฺทฺริยะ ฯ

๕. มุนฺยนฺไนรฺวิวิไธรฺเมธฺไยะ ศากมูลยาเลน วา เอตาเนว มหายชฺญานฺนิรฺวเปทฺวิธิบูรฺวกมฺ ฯ

(๑) ผู้ครองเรือนที่เริ่มใหม่ จะเป็นพราหมณ์ กษัตริย์ พาณิช ได้เรียนจนจบความเป็นนักเรียนแล้ว และผู้ทำหน้าที่ของผู้ครองเรือน มีความภักดีต่อหน้าที่ เชื่อมั่นในศาสนา เป็นนายเหนืออายตนะ ควรปลดเปลื้องตัวเองออกจากบ้าน ไปอยู่ในป่า ให้ห่างจากที่อยู่ของคน

(๒) เมื่อผู้ครองเรือนเห็นผมของตนบนศีรษะกลายเป็นสีเทา หนังเหี่ยวเป็นริ้วรอย ลูกของเขาก็มีบุตรแล้ว เขาควรหลีกตนปลีกตนออกจากภาระทางบ้าน

(๓) เลิกการใช้สิ่งของเสื้อผ้าดี ๆ อาหารอร่อย และความฟุ่มเฟือยทั้งหลายของชาวเมือง มอบหน้าที่ภรรยาของตนให้ลูกดูแล หรือจะพาหล่อนไปกับตนด้วยให้อยู่ในป่าหรือชนบท

(๔) เขาควรจะต้องอุทิศตนเสียสละสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งความสุขแบบชาวโลก ทิ้งเมือง เข้าป่า หรือไปอยู่ในชนบทที่ห่างไกล เพื่อฝึกฝนขัดตนเอง ควบคุมอินทรีย์ให้อยู่ในอำนาจ

(๕) เขาควรปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนาอย่างเคร่งครัดห้าอย่าง และมีชีวิตอยู่กับอาหารง่าย ๆ ผักดี ๆ รากไม้ ผลไม้ รากไม้ใต้ดินพอรับประทานได้ มันหวาน ๆ รับรองแขกมาเยี่ยมด้วยอาหารที่ตนมี มนู กล่าวไว้ในคำสอนว่า VI, ๘, ๒๖

๑. สฺวาธฺยาเย นิตฺยยุกฺตะ สฺยาทฺทานฺโต ไมตฺระ สมาหิตะ หาตา
นิตฺยมนาหาตา สฺรวภูตานุกมฺปกะ ฯ

๒. อปฺรยตฺนะ สุขารฺเถษุ พฺรหฺมจารี ธราศยะ ศรเณษฺวมมศฺไจว
วฤกฺษมูลนิเกตนะ ฯ

(๑) เขาควรดำเนินชีวิตไปในด้านการศึกษา มีความเมตตาสงสาร และบริจาค คือจะต้องอยู่ด้วยการศึกษาเล่าเรียนอยู่เสมอ และสอนพระเวท มีความเป็นตัวของตัวเอง ใจเป็นกุศล เป็นนายเหนืออินทรีย์ เป็นครู มีเมตตาต่อทุกคน เป็นผู้ให้แต่จะไม่รับจากผู้ใด

(๒) ไม่เคยเอาใจใส่ทะนุถนอมร่างกาย มีความเป็นพรหมจารีตลอด ไม่ใช่หาภรรยาที่ติดตาม นอนหลับบนพื้นดิน ไม่ได้มีความอยากได้ใด ๆ ในสิ่งของตน นอนใต้โคนไม้ มันดโกปณิศัท กล่าว I, II, II:

ตปะสฺรทฺเธเย หฺยุปวศนฺตฺยรณฺเย ศานฺตา วิทฺวำโส ไภกฺษจรฺยำ จรนฺตะ
สูรฺยทฺวาเรณ เต วิรชาะ ปฺรยานฺติ ยตฺรา'มฤตะ ส ปุรุโษ หฺยวฺยยาตฺมา ฯ

เป็นคนสงบ คงแก่เรียน ปฏิบัติสัจจะด้วยศรัทธา ประพฤติธรรม และครองตนแบบนักพรต อยู่โดดเดี่ยวในป่า เลี้ยงตนเองด้วยการขอภิกขาที่ได้มาจากสวรรค์ และปราศจากการทำบาป มีความสุขด้วยการยินดีในพระเจ้า ซึ่งเป็นอมตะ สมบูรณ์ แทรกซึมอยู่ทุกหนทุกแห่ง เป็นอิสระจากการเติบโตและความเสื่อม เป็นตัวของตัวเอง ยชุรเวท กล่าว XX, ๒๔

อภยาทธามิ สมิธสคฺเน วฺรตปเต ตฺวยิ
วฺรตญฺจ ศฺรทฺธา โจไปมีนฺเธตฺวา ทีกฺษิโต อหมฺ ฯ

พระฤาษีหรือผู้อาศัยอยู่ในป่า ควรทำตนเองให้บริสุทธิ์โดยการทำการบูชาไฟ ประพฤติตนอยู่ในธรรม และเชื่อมั่นในพระเจ้า เขาควรจะสร้างบุญกุศล โดยการทรมานตนเองแบบต่าง ๆ มีมิตรดีเป็นพวกพ้อง ปฏิบัติโยคะ หรือพิจารณาตนในตน คิดในทางที่ถูก ซึ่งจะให้ความรู้ด้านจิตใจและด้านศาสนาแก่เขา หลังจากนั้น เมื่อตกลงใจที่จะสละโลกอย่างเด็ดขาดแล้ว ควรส่งภรรยาไปให้บุตรเลี้ยงดู แล้วตัวเขาเองก็สละโลก คืออยู่อย่างพระสอนพระ การปลดตัวออกจากสังคมหรือชีวิตนักพรต เป็นชีวิตที่กล้าหาญจริง ๆ

การสละโลก

๑. วเนษุ จ นิหฤตฺไยวำ ตฤตียำ ภาคหายุษะ จตุรฺถมายุโษ ภาคำ ตฺยกฺตฺวา สงฺคานฺ ปริวฺรเชตฺ ฯ

มนูกล่าว VI, ๓๓ เมื่อได้มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว ในส่วนที่สามของชีวิต กล่าวคือจาก ๕๐ ถึง ๗๕ ปี เขาควรจะสละความยึดความถือในสิ่งต่าง ๆ ของโลก ในส่วนที่สี่ของชีวิต และบวชเป็นพระหรือสัณยาสี

ถาม : เขาจะไม่รับบาปหรือรับบาป ซึ่งผ่านชีวิตการครองเรือนมา และชีวิตฤษีและดำเนินชีวิตแบบสละโลกหรือ

ตอบ : เขาอาจจะหรือไม่อาจจะ

ถาม : ทำไมท่านจึงย้อนคำตอบเป็นสองแง่

ตอบ : มันไม่ได้เป็นสองแง่ เพราะเขาผู้ซึ่งสละโลกในเวลาที่ยังหนุ่ม และยอมตนให้หมกมุ่นในกามารมณ์ในเวลาต่อมา เขาจะมีบาปอย่างยิ่งใหญ่ แต่ถ้าเขาเป็นคนดี เคร่งครัดปฏิบัติตรงไปตรงมา เขาจะไม่มีบาป คัมภีร์พราหมณะ กล่าวว่า

๒. ยทหเรว วิรเชตฺตทหเรว ปฺรวฺเชทฺวนาทฺวา คฤหาทฺวา พฺรหฺมจรฺยาเทว ปฺรวฺรเชตฺ ฯ

การเสียสละโลก ควรจะนำมาใช้จากการครองเรือน หรือจากการปลดตนเองออกจากสังคมในวันนั้น เมื่อความอยากอันแรงกล้าชนสุดขีด ในคัมภีร์ได้บอกทางที่ถูกต้องไว้ในการที่จะสละโลกบุคคลประเภทนี้ สละโลกออกบวชจากการครองเรือน ทางที่สามนั้นก็คือว่า ถ้าคนเราเรียนรู้มาโดยสมบูรณ์แล้ว ควบคุมอินทรีย์ได้แล้ว หลีกออกจากกามารมณ์ได้แล้ว และมีความอยากที่จะทำความดีแก่ผู้อื่น เขาสามารถจะสละโลกได้โดยตรงจากความเป็นนักเรียน พระเวทได้บัญญัติการออกจากโลกในวลี เช่น พรหมสห, วิชนตห ผู้คงแก่เรียนบวชเป็นฤษี แต่คาถาอุปนิษัท, II, ๒๓ กล่าวว่า

นาวิรโต ทุศฺจริตานฺนาศานฺโต นาสมาหิตะ
นาศานฺตมานโส วาปี ปฺรชฺญาเนไนนมาปฺนุยาตฺ ฯ

เขาผู้ไม่เห็นแจ้งพระเจ้าแม้ในการสละละโลก โดยความรู้อันยิ่งของเขา ผู้ยังไม่เป็นอิสระจากกรรมชั่ว ผู้ยังไม่สงบ จิตของเขายังไม่สงบระงับ จิตของเขายังไม่รู้จักพอ กถาอุปนิษัท III, ๑๓ กล่าวว่า

ยจฺเฉทฺวาง์มนสี ปฺราชฺญสฺตทฺยจฺเฉทฺ ชฺญาน อาตฺมนิ
ชฺญานมาตฺมนิ มหติ นิยจฺเฉตฺตทฺยจฺเฉจฺฉานฺต อาตฺมนิ ฯ

บุคคลผู้ฉลาดสละโลกออกบวช ควบคุมความคิด การพูดจากบาป และใช้ความคิดแ
คำพูดไปในทางความรู้ และอัตตาหรือตัวตน และนั่นอัตตาอันเต็มไปด้วยความรู้จะมุ่งตรงไป
พระเจ้า และแล้วจะทำให้จิตใจสงบระงับพร้อมกับความรู้ในพระเจ้า เขาจึงได้ความรู้มาอย่างเ
มันทก II, ๑๒ กล่าวไว้ว่า

ปรีกฺษฺย โลกานฺ กรฺมจิตานฺ พฺราหฺมโณ นิรฺเวทมายานฺนาสฺตฺยกฺฤตะ กฺฤเ
ตทฺวิชฺญานารฺถं ส คุรุเมวาภิคจฺเฉตฺ สมิตฺปาณิะ โศฺรตฺริยं พฺรหฺมนิษฺฐม

เมื่อเห็นความเพลิดเพลินของโลก ที่ได้มาด้วยเหงื่ออาบหน้า ผู้เป็นนักบุญควรปรับ
สละโลกเช่นนั้น เพราะพระเจ้าผู้เป็นองค์วิญญาณ ซึ่งยังไม่ปรากฏออกมา และเขายังไม่สามา
เข้าไปถึงการปฏิบัติงานด้านศาสนา เขาควรจะมีสิ่งของในมือ เดินไปหาอาจารย์ผู้มีความรู้ในพระเ
และรู้แจ้งพระเจ้า เพื่อประสงค์จะหาความรู้ด้านจิตใจ เขาจะได้ขจัดความสงสัยทั้งปวงได้ แต่

๑. อวิทฺยายามนฺตเร วรฺตมานาะ สฺวยं ธีราะ ปณฺฑิตมฺมนฺยมานาะ
ชงฺฆนฺยมานาะ ปริยนฺติ มูฒา อนฺเธไนว นีฺยมานา ยถานฺธาะ ฯ
๒. อวิทฺยายำ พหุธา วรฺตมานา วยं กฺฤตารฺถา อิตฺยภิมนฺยนฺติ พาลาะ
ยตฺกรฺมิโณ น ปรเวทยนฺติ ราคาตฺ เตนาตุราะ กฺษีณโลกาศฺจฺยวนฺเต

เขาไม่ควรไปหาบุคคลผู้จมอยู่ในอวิชชา เห็นว่าตนเองเป็นผู้ฉลาด เป็นผู้คงแก่เรียน
ที่โง่และมีความคิดต่ำ คือผู้นำตาบอดของคนตาบอด และจะจมลงในบ่อของความทุกข์ทรม
ผู้ที่จมอยู่ในความโง่อันหนาทึบ แต่คิดว่าตนเองมีความสุขและพอใจ แสร้งทำตน หลอกลวง
มีความรู้เช่นเด็ก ๆ และติดอยู่ในความภูมิใจในผลงาน ไม่รู้ว่าพระเจ้าคืออะไร หรือไม่ได้นำ
อื่นไปสู่ความรู้ในพระเจ้าด้วย เขาผู้ซึ่งมีจิตใจโลเล จะได้รับความทุกข์เกิดตายอยู่อย่างเ
มันทก II, ๘.๕.

เวทานฺตวิชฺญานสุนิศฺจิตารถาะ สนฺนฺยาสโยคาทฺยตยะ ศุทฺธสตฺตฺวาะ
เต พฺรหฺมโลเกษุ ปรานฺตกาเล ปรามฤตาะ ปริมุจฺยนฺติ สรฺเว ฯ

มันทกอุปนิษัท, III, ดู, ๒ โศลกที่ ๖ ดังนั้น เขาผู้ซึ่งเป็นสัณยาสี หรือสละโลกเ
ไปสู่เจตนาของพระเจ้า ตัวเขาเองยึดมั่นในพระผู้เป็นเจ้าอันเป็นองค์ความจริง โดยการศึก
เวทานตะ หรือความรู้ในพระเวท และโดยการปฏิบัติธรรม และจิตใจของเขาผู้นั้นบริสุทธิ์โ

การสละโลก และโดยการเห็นตนในตน ย่อมได้ความสุขโดยการเข้าถึงพระเจ้า และในการสิ้นสุดลงของสมัยแห่งความหลุดพ้น กลับมาสู่โลก ตราบใดที่ยังไม่ได้เข้าถึงพระเจ้า ความทุกข์ร้อนก็ไม่สามารถทำลายลงได้ในเมื่อเนื้อหนังมังสาอันเป็นมรดกของความชั่วนั้นยังอยู่ อย่างที่เราได้อ่าน

น ไว สศรีรสฺย สตะ ปริยาปฺริยโยรปหติรสฺตฺยศรีรำ วาวสนฺตำ น ปฺริยาปฺริเย สฺปฺฤศตะ ฯ

ในจันโทคกอุปนิษัท ส่วนที่ ๘ แผนกที่ ๒ ผู้มีร่างกายทั้งหมดไม่สามารถพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงได้ เมื่อวิญญาณปราศจากร่างไปอยู่กับพระเจ้าด้วยความเป็นผู้บริสุทธิ์ เขาพ้นจากความสุขและความทุกข์ของโลกได้

ปุตฺไรษณายาศฺจ วิตฺไตษณายาศฺจ โลไกษณายาศฺจ วฺยุตฺถายาถ ภิกฺศาจรฺยำ จรนฺติ ฯ

สตปาท K. ๑๔. Pr. ๕ Br. ๒, K.I อยู่เหนือความอยากของโลก คือ ชื่อเสียง ทรัพย์สมบัติ ความสุข เกียรติยศ และความรักเพื่อลูก ๆ บุคคลผู้สละละโลกอยู่ด้วยการขอทานอุทิศชีวิตทั้งกลางวันและกลางคืน เพื่อเข้าถึงซึ่งโมกษะ

YAIBR

ปฺรชาปตฺยำ นิรูปฺเยษฺฏึ ตสฺยำ สรฺวเวทสำ หุตฺวา พฺราหฺมณะ ปฺรวฺรเชตฺ ฯ
ปฺรชาปตฺยำ นิรูปฺเยษฺฏึ สรฺวเวทสทกฺษิณาม
อาตฺมนฺยคฺนีนฺสมาโรปฺย พฺราหฺมณะ ปฺรวฺรเชทฺ คฤหาตฺ ฯ

เมื่อได้จัดแจงเพื่อการบูชายัญ เพื่อรู้แจ้งพระเจ้า ขว้างลูกประคำศักดิ์สิทธิ์ลงในการบูชาไฟปิดกั้นสัญลักษณ์ทั้งหมดใช้ไฟแทน พิจารณาลมหายใจเข้าออก (ปราณ - อปน) วยนะพลังสมองอุทานะ พลังการย่อยอาหาร และสมณะพลังการเคลื่อนไหว เพราะไฟบูชายัญนั้นมี ๕ อย่าง พราหมณ์ผู้รู้ในกฎของพระเวท จะจากบ้านไป และใช้ชีวิตแบบฤาษีผู้ซึ่งสละละโลกไปแล้ว มนู. VI, ๓๘

โย หตฺวา สรฺวภูเตภฺยะ ปฺรวฺรชตฺยภยำ คฤหาตฺ
ตสฺย เตโชมยา โลกา ภวนฺติ พฺรหฺมวาทินะ ฯ

นักบุญ หลังจากไม่หวั่นไหวต่อสัตว์ร้ายทั้งหลาย ท่านก็สละครอบครัวและงานทางโ
พูดและสนทนาแต่บัญญัติและคำสอนทางศาสนา และท่านก็สอนแต่ธรรมะและความรู้ในคัม
พระเวท ซึ่งพระเจ้าได้เปิดเผย และดำเนินไปสู่อาณาจักรอันบรมสุข หลุดพ้นจากทุกข์
ความสว่างไสว (ความรู้) มนู ๓๕.

ถาม : ศาสนาของสันยาสี หรือพระนั้นคืออะไร

ตอบ : ศาสนามีศาสนาเดียวเท่านั้น คือศาสนาของมนุษยชาติ กล่าวคือ การปฏิบัติอ
ยุติธรรม ไม่มีอคติ ถือความสัตย์ ไม่ยอมรับความเท็จเข้ามา เชื่อฟังบัญญัติ
พระเจ้าที่บอกไว้ในคัมภีร์พระเวท มีความเมตตากรุณา มีความเที่ยงธรรมตรงไปตร
และคุณธรรมอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ แต่หน้าที่พิเศษของสันยาสีหรือนักบ
คือ:—

หน้าที่ของนักบวช

ทฤษฏิปูตำ นฺยเสตฺปาทำ วสฺตฺรปูตำ ชลำ ปีเพตฺ
สตฺยปูตำ วเททฺวาจำ มนะปูตำ สมาจเรตฺ ฯ

มนู, VI. ๔๖ เมื่อพระเดินไปตามทาง ท่านไม่ควรมองไปทางนั้นและทางนี้ แต่คว
ทอดสายตาไปตามทางเดิน และเดินไปช้า ๆ เขาควรดื่มน้ำที่กรองด้วยผ้าแล้วเท่านั้น และพูด
ความจริงเสมอ เขาควรพิจารณาไตร่ตรองมองในแง่ดีอยู่เสมอ ปฏิบัติความสัตย์และปฏิเสธค
เท็จ

กฺรุทฺธยนฺตำ น ปฺรติกฺรุธฺเยทากฺรุษฺฏะ กุศลำ วเทตฺ
สปฺตทฺวาราวกีรฺณำ จ น วาจมนฤตำ วเทตฺ ฯ

มนู ๔๘ เมื่อใดที่ใครโกรธท่านในการสนทนา หรือในการสอน หรือพูดก้าวร้าว
หรือโกรธแค้นท่าน ท่านไม่ควรโกรธเขา แต่ตรงกันข้ามท่านควรพูดกับเขาดี ๆ ไม่ว่ากรณีใด
ก็ตาม ท่านจะไม่พูดเท็จ เปิดเผยออกไปใน ๗ ประตู คือ ปาก รูจมูก ๒ ตา ๒ ตา หู ๒

อธฺยาตฺมรติราสีโน นิรเปกฺโษ นิรามิษะ
อาตฺมไนว สหาเยน สุขารฺถี วิจเรทิห ฯ

ท่านมีความเชื่อมั่นคง ในตัวของตัวเอง ในพระผู้เป็นเจ้า อยู่อย่างอิสระ งดเว้นจากการรับทานอาหารเนื้อสัตว์และเครื่องดื่มแก่ ๆ ท่านจะเผยแพร่ธรรมะ ส่งเสริมการปฏิบัติทางศาสนา เผยแพร่ความรู้ในโลก อาศัยอำนาจแห่งวิญญาณ เพื่อความผาสุกของท่านเอง มนู VI, ๙๕

กฺลฤปฺตเกศนขศฺมศฺรุ ปาตฺรี ทณฺฑี กุสุมฺภวานฺ
วิจเรนฺนิยโต นิตฺยํ สรฺวภูตานฺยบีฑยนฺ ฯ

เมื่อได้โกนผม โกนหนวด โกนเครา ตัดเล็บ ถือเอาหม้อและอาหารแห้ง สรวมเสื้อผ้าย้อมด้วยรากไม้ ไม่สงสัยในความมีอยู่ของอาตมัน และมีจิตใจมุ่งอยู่แต่พระเจ้า ท่านจะไปในที่ไหนที่ท่านอยากจะไป จะไม่เบียดเบียนผู้ใด มนู ๕๒

อินฺทฺริยาณำ นิโรเธน ราคทฺเวษกฺษเยณ จ
อหึสยา จ ภูตานามมฤตตฺวาย กลฺปเต ฯ

เมื่อท่านได้ควบคุมอินทรีย์ไม่ให้ตกไปสู่ความชั่ว เลิกประพฤติแบบสัตว์ หรือความชอบใจและไม่ชอบใจ ไม่เป็นศัตรูจองเวรกับผู้ใด พัฒนาพลังภายในเพื่อเข้าถึงโมกษะ มนู ๖๐

ทูษิโต'ปี จเรทฺธรฺมำ ยตฺร ตตฺราศฺรเม รตะ
สมะ สรฺเวษุ ภูเตษุ น ลิงฺคำ ธรฺมการณมฺ ฯ

ท่านพยายามที่จะปฏิบัติธรรมะตลอดไป และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติเช่นนั้นเหมือนกัน ใครจะยกย่องสรรเสริญหรือกล่าวติเตียนนินทาใครในโลก ท่านตั้งอยู่ในความยุติธรรม ไม่มีอคติต่อสัตว์ ไม่ว่าในชนชั้นวรรณะใด ท่านได้ตั้งบัญญัติไว้ในชีวิต ท่านคิดอยู่ว่า อาหารแห้ง บาตร ผ้าเหลือง และสัญลักษณ์อื่น ๆ ไม่มีความสำคัญต่อศาสนา หน้าที่อันสำคัญของนักบุญหรือสันยาสี ก็คือทำความดีแก่ประชาชนและสัตว์มีชีวิตทั้งหลาย โดยการสอนความจริงแก่พวกเขา ส่งเสริมให้เขามีความรู้ มนู ๖๖

ผลำ กตกวฤกฺษสฺย ยทฺยปฺยมฺพุปฺรสาทกมฺ
น นามคฺรหณาเทว ตสฺย วาริ ปฺรสีทติ ฯ

เพราะท่านคือส่วนผสมของแป้งผลไม้มีพิษ โดยใช้น้ำโคลนล้างมัน แต่กระนั้นหากไม่ใช้วิธีนี้ตำเป็นผง เอาใส่ลงไปในไหแล้วจะสวดมนต์ภาวนาซ้ำหรือได้ยินซ้ำนั้นเพียงใด น้ำก็ไม่สามารถสะอาดได้ มนู ๖๗

ปฺราณายามา พฺราหฺมณสฺย ตฺรโย ปี วิธิวตฺกฤตาะ
วฺยาหฤติปฺรณไวรฺยุกฺตา วิชฺเญยำ ปรมนฺตป๋ะ ฯ

พราหมณ์ หรือ สมาชิกของพราหมณ์ผู้กลั่วพระเจ้า ควรปฏิบัติลมหายใจลึก ๆ เท่าที่สามารถจะปฏิบัติได้ ท่องโอมซ้ำแล้วซ้ำเล่า ท่องชื่อพระเจ้าทั้ง ๗ ชื่อ เรียกว่า วยหริติ ดูหน้า ๔๐ ตามที่กฎได้บัญญัติไว้ แต่เขาไม่ปฏิบัติการหายใจลึกน้อยกว่า ๓ ครั้ง การหายใจลึกนั้นเป็นหน้าที่อันหนึ่งในหน้าที่เบื้องต้นของเขา มนู ๗๐.

ทหฺยนฺเต ธฺมายมานานำ ธาตูนำ หิ ยถา มลาะ
ตเถนฺทฺริยาณำ ทหฺยนฺเต โทษาะ ปฺราณสฺย นิคฺรหาตฺ ฯ

เพราะระเบียบของการหายใจนั้น ได้ทำลายข้อบกพร่องของอินทรีย์ เจตนา เหมือนกับความร้อน ได้ละลายสนิมของโลหะให้หมดไป มนู ๗๑

ปฺราณายาไมรฺทเหทฺโทษานฺ ธารณาภิศฺจ กิลฺวิษมฺ
ปฺรตยาหาเรณ สำสรฺคานฺ ธฺยาเนนานีศฺวรานฺ คุณานฺ ฯ มนู ๗๒

ดังนั้น นักบุญ หรือสันยาสี ควรขจัดความบกพร่องของจิตใจ ความบกพร่องของอายตนะภายใน และความบกพร่องของอายตนะภายนอก โดยการปฏิบัติลมหายใจเข้าออกลึก ๆ ขจัดบาปโดยการปฏิบัติธรรมะ ทำจิตให้แนวแน่ในนามของพระเจ้า ละบาปหรือความชั่วที่ติดอยู่ที่วัตถุของโลก โดยการปฏิบัติตนอ่อนน้อมถ่อมตนไม่เหย่อหยิ่ง และควบคุมอินทรีย์ให้อยู่ในอำนาจ ทำลายความไม่นับถือพระเจ้า หรือความบกพร่องของวิญญาณที่หมุนไปตามอารมณ์ของโลก คือ สุข ทุกข์ โมหะ และความไม่สมบูรณ์อื่น ๆ โดยการทำสมาธิติดต่อกัน พิจารณาถึงคุณธรรมของพระเจ้า

อุจฺจาวเจษุ ภูเตษุ ทุรฺชฺเญยามกฤตาตฺมภิะ
ธฺยานโยเคน สำปศฺเยทฺ คติมสฺยานฺตราตฺมนะ ฯ

โดยการทำสมาธิและวิปัสสนาพิจารณาถึงพระเจ้า สันยาสีก็จะมองเห็นทางไปสู่พระเจ้าอาศัยอยู่ที่ใจ เดินเข้าไปสู่การทำงานของวิญญาณ เห็นแจ้งการปรากฏของพระเจ้าในทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งเล็กและใหญ่ ซึ่งการเห็นแจ้งอย่างนี้ไม่มีความรู้ใดที่เรียนรู้ได้ และคนโง่ย่อมจะเห็นไม่ได้ มนู ๗๓

อหึสเยนฺทฺริยาสงฺไครฺไวทิไกศฺไจว กรฺมภิะ
ตปสศฺจรไณศฺโจคฺไรศฺสาธยนฺตึห ตตฺปทมฺ ฯ

ไม่มีใครอื่น นอกจากสันยาสี หรือนักบุญที่เสียสละ เข้าถึงดินแดนหรือภูมิแห่งความงาม หรือโมกษะ และช่วยเหลือผู้อื่นในโลกให้เข้าถึงดินแดนหรือภูมินั้นด้วย โดยไม่ได้เกลียดผู้ใด โดยเลิกความสุขอันเกิดจากเนื้อหนังโดยสิ้นเชิง โดยทำงานดังที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์พระเวท และโดยการปฏิบัติทรมานตน มนู ๗๕

ยทา ภาเวน ภวติ สฺรวภาเวษุ นิะสฺปฺฤหะ
ตทา สุขมวาปฺโนติ เปฺรตฺย เจห จ ศาศฺวตมฺ ฯ

เมื่อสันยาสี หลุดพ้นจากความอยากในวัตถุของโลก หรือความอยากของสดๆ ชนิดใดๆ และกำจัดการทำงานของตัณหาที่สลับซับซ้อนได้แล้ว และการทำงานของร่างกายที่ซ่อนเร้นอยู่หมดแล้ว ท่านก็จะได้ความสุขความสงบในโลกนี้และโลกหน้า มนู ๘๐

จตุรฺภิรปี ไจไวไตรฺนิตฺยมาศฺรมิภิรฺทฺวิไชะ
ทศลกฺษณโก ธรฺมะ เสวิตวฺยะ ปฺรยตฺนตะ ฯ

มนู ๙๑. ฉะนั้น นักศึกษา คฤหัสถ์ พระ และเทวดา ควรปฏิบัติคุณธรรม ๑๐ ประการณ์ คือ

คุณธรรมสำคัญ ๑๐ ประการของศาสนา

ธฤติะ กฺษมา ทโม'สฺเตยํ เศาจมินฺทฺริยนิคฺรหะ
ธีรฺวิทฺยา สตฺยมกฺโรโธ ทศกํ ธรฺมลกฺษณมฺ ฯ

มนู ๙๒. ๑. ธฤติหรือความอดทน บุคคลควรมีความอดทนเสมอ ๒. กศม.หรือการให้อภัยทนต่อความติเตียนและสรรเสริญ ทนต่อความนับถือและดูหมิ่น ทนต่อความเสียและความได้ และสิ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ วางอารมณ์ วางใจเหมือนกันหมดเหมือนแผ่นดิน ๓. ทม. มีความขยันในการปฏิบัติธรรมะ งดเว้นจากการกระทำที่ไม่เที่ยงธรรม และไม่เคยคิดทำชั่ว ๔. อัศเตยยะ หรือความซื่อสัตย์ เลิกการขโมยสิ่งของของผู้อื่น คือไม่เอาสิ่งของใด ๆ ที่เจ้าของเขาไม่อนุญาต เลิกหลอกลวง คดโกง ฉ้อฉล จะไม่ทำสิ่งใดที่ขัดต่อบัญญัติของพระเวท หรือกฎเกณฑ์ของธุรกิจซึ่งก่อให้เกิดความอยุติธรรม ๕. โศจ หรือปราศจากบาป

รักษาความบริสุทธิ์ภายใน โดยการหักห้ามความชอบ ความเกลียด อคติ และรักษาความบริสุทธิ์ในภายนอกด้วยการใช้น้ำล้าง ด้วยการใช้ดินเหนียว และวิธีการอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน ๖. อินทรีย์นิคฤห หรือการควบคุมอินทรีย์ คือตรวจสอบอินทรีย์อยู่เสมอ งดเว้นจากการทำชั่วทำบาป และนำเอาคุณธรรมมาปฏิบัติ ๗. ธิ หรือการใช้เหตุผล คือพัฒนาเหตุผล โดยการงดเว้นจากการใช้ของมึนเมา อันเป็นการทำลายเหตุผล หลีกออกจากการคบคนชั่วเป็นมิตร กำจัดขี้เกียจ กำจัดความหยิ่ง และความชั่วอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ ใช้สิ่งที่ดี คบคนดีเป็นมิตร ปฏิบัติโยคะหรือสมาธิ ๘. วิทยาหรือความรู้ มีความรู้ถูกต้องในสิ่งทั้งหลายตั้งแต่พื้นดินไปจนถึงสวรรค์ ใช้สิ่งที่รู้นั้นให้เป็นประโยชน์กับชีวิต และมีความสัตว์เป็นชีวิต ความสัตว์นั้นแสดงออกในการกระทำ ความสัตย์แสดงออกในคำพูด อะไรที่มีอยู่ในใจก็แสดงออกมาในรูปของเจตนา นี้เป็นการก่อให้เกิดความรู้ ซึ่งตรงกันข้ามกับความไม่รู้ ๙. สัตยะหรือความสัจ การรู้ว่ามันเป็นอย่างนั้นตามที่เป็นจริง ก็พูดตามนั้น ๑๐. อโกธร คือความสงบนิ่งไม่โกรธ กำจัดความโกรธ และกำจัดตัณหาอื่น ๆ ทำนองนั้น และนำเอาความสงบมาใช้ และปฏิบัติคุณธรรมอื่น ๆ ทำนองนั้น

การปฏิบัติคุณธรรม ๑๐ ประการ ย่อมผูกพันบุคคลทุกชนชั้นทั้ง ๔ วรรณะ หน้าที่พิเศษของพระหรือเทพ คือการปฏิบัติตามคุณธรรมทั้ง ๑๐ นี้ และแนะนำคนอื่นให้ปฏิบัติตนตามนั้น

อเนน วิธินา สรฺวำสฺตฺยกฺตฺวา สำคานฺ ศไนะ ศไนะ
สรฺวทฺวนฺทฺววินิรฺมุกฺโต พฺรหฺมณเยวาวติษฺฐเต ฯ

มนู ๘๑ ดังนั้น พระควรพึ่งพระเจ้า โดยการกำจัดความชั่ว อันเกิดจากความยึดมั่นในวัตถุของโลกลงทีละน้อย และทำตนให้อยู่เหนือความสุขและความทุกข์ หรือสิ่งที่มีคู่กันทั้งหลายในโลกหน้าที่สำคัญของพระก็คือการตัดสินใจแน่วแน่ที่จะปฏิบัติความจริง แนะนำคฤหัสถ์ให้ปฏิบัติตาม และชักชวนให้เลิกละจากการกระทำชั่ว ขจัดความสงสัยของเขาทั้งหลายให้หมดไป และให้พวกเขาเหล่านั้นปฏิบัติตาม

ถาม : เป็นหน้าที่ของพราหมณ์แต่ผู้เดียวหรือ ที่จะนำเอาการออกบวชมาใช้ในการดำเนินชีวิต หรือว่าชนชั้นวรรณะกษัตริย์ และวรรณะอื่นนำมาใช้ได้ด้วย

ตอบ : วรรณะพราหมณ์ผู้เดียวเท่านั้นที่จะนำเอาการบวชมาใช้ซึ่งเป็นการถูกต้องแล้ว เพราะบุคคลเช่นนั้นจึงถูกได้นามว่าพราหมณ์ ซึ่งเป็นผู้เรียนมากศึกษามากกว่าชนวรรณะ

อื่นทั้งหมด เขาเป็นคนดีมีศีลธรรม และมีเมตตากรุณาต่อคนทุกคนและสัตว์ทุกเหล่า หากปราศจากความรู้ที่สมบูรณ์ปราศจากคุณธรรมปราศจากความเชื่อในพระเจ้า และยังติดยึดในความสุขของโลกแล้ว การออกบวชของบุคคลนั้น ก็หาได้เป็นผลดีแก่โลกไม่ ดังนั้นจึงมีคำสุภาษิตว่า พราหมณ์เท่านั้นไม่ใช่คนอื่น มีสิทธิที่จะนำเอาการบวชมาใช้เป็นสันยาสี ในที่นี้คือบัญญัติในคัมภีร์มนู

เอษ โว'ภิหิโต ธรฺโม พฺราหฺมณสฺย จตุรฺวิธะ
ปุณฺโย'กฺษยผละ เปรตฺย ราชธรฺมานฺ นิโพธต ฯ

ผู้บัญญัติกฎอันยิ่งใหญ่กล่าว VI,๗๕ โอ ผู้เห็นแจ้ง มันเป็นหน้าที่ของพราหมณ์ที่จะดำเนินชีวิตผ่านหน้าที่สี่ขั้น คือ ขั้นความเป็นนักศึกษา ขั้นความเป็นผู้ครองเรือน ขั้นความเป็นผู้ออกบวช และขั้นชีวิตที่ละทุกสิ่งทุกอย่าง คุณความดีของการออกบวชให้ความสุขแบบเทพเจ้าในโลกนี้เบื้องต่ำ และความสุขของการหลุดพ้นเป็นความสุขที่ไม่มีการร่วงโรย หลังจากตายแล้ว จากนี้ไปขอได้ฟังหน้าที่ของกษัตริย์จากพระเจ้า

ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า พราหมณ์ผู้เดียวเท่านั้นมีสิทธิ์ที่จะนำชีวิตออกบวชได้ วรรณะกษัตริย์ และวรรณะอื่น มีสิทธิ์จะได้รับพรของความเป็นนักศึกษา หรือพรหมจารยาได้

ถาม : มีความจำเป็นอะไรหรือที่จะนำเอาการออกบวชสันยาสี หรือการสละทางโลกมาใช้เล่า

ตอบ : การสละโลกออกบวชหรือการเป็นครูทางศาสนา มีความจำเป็นเช่นเดียวกับวรรณะของสังคม เหมือนศีรษะกับร่างกาย เพราะความรู้และศาสนานั้นไม่สามารถจะส่งเสริมได้หากขาดครูทางศาสนาเสียแล้ว วรรณะอื่น ๆ มีเวลาน้อยมากที่จะนำประชาชนไปสู่ทางที่ถูกต้อง จากการแสวงหาความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ครองเรือน และการปฏิบัติตนในการฝึกฝนอบรมทรมาน มันเป็นการยากสำหรับวรรณะอื่นที่จะปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรมและไม่มีอคติ พวกเขาไม่สามารถที่จะทำดีแก่ประชาชนให้มากได้เหมือนกับพวกพราหมณ์ผู้ออกบวช ซึ่งเป็นผู้หลุดพ้นแล้วจากข้อผูกพันทั้งปวง พราหมณ์มีเวลามากมายซึ่งคนที่อยู่ในวรรณะอื่นไม่มีในการที่จะส่งเสริมความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งพราหมณ์มีความรู้ที่ถูกต้องไม่ผิดพลาดในวิชาการนั้นๆ

แต่บุคคลผู้มีและยึดถือบัญญัติทางศาสนาจากความเป็นนักเรียน โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว สามารถจะทำความดีกับประชาชน โดยการสอนความจริงแก่พวกเขา ได้ดีกว่าบุคคลผู้ซึ่งดำเนินชีวิตการครองเรือน และชีวิตของการหลีกออกจากบ้านไปอยู่ป่า เป็นหน้าที่พราหมณ์

ถาม : การนำเอาการออกบวชมาใช้ ย่อมเป็นการขัดกับเจตนาของพระเจ้า เพราะมันเป็นเจตนาของพระเจ้าที่จะประกาศเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่เข้าไปสู่ชีวิตสมรสแล้ว เขาก็ไม่มีลูกหลานสืบต่อเผ่าพันธุ์อีกต่อไป ถ้าการออกบวชเป็นจุดประสงค์อันสำคัญของชีวิตแล้ว และคนทั้งหมดนำวิธีการแบบนี้มาใช้แล้ว เผ่าพันธุ์ของมนุษยชาติก็สูญสิ้น

ตอบ : คนเป็นอันมากแม้จะแต่งงานแล้วก็ยังไม่มีลูก หรือถ้าเกิดมาในไม่ช้าก็จะตาย แล้วคนเหล่านั้นดำเนินชีวิตขัดกับเจตนาของพระเจ้าหรือ ถ้าท่านตอบเหมือนอย่างนักกวีบางคนตอบ

ยตฺเน กฺเต ยทิ น สิธฺยติ โก'ตฺร โทษะ ฯ

ถาม : อะไรเป็นความผิด ณ ที่นั้นหรือ หากสิ่งๆ หนึ่ง ไม่ได้เกิดขึ้นจากความเจ็บปวด และตามแนวทางนำไปสู่ความเจ็บนั้น

ตอบ : ไม่มีอะไรผิด เราขอถามท่านว่ามันจะเป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวงอย่างไรหรือ ถ้าเด็กเป็นอันมากเกิดในระหว่างผู้ครองเรือน ทะเลาะวิวาทต่อสู้กันและกัน จากการกระทำที่เป็นศัตรูกันและมีการโต้เถียง เป็นอย่างมากจากฝ่ายที่มีความเห็นตรงกันข้าม เมื่อผู้ชายคนนั้น ผู้ซึ่งละโลกออกบวชสร้างความรักใคร่ซึ่งกันและกันระหว่างประชาชน โดยการสอนธรรมะตามที่พระเวทสอนไว้ เขาผู้นั้นจะช่วยเด็กเป็นแสนเป็นล้านปลอดภัย เขาจะเป็นผู้ทำให้ความอยู่ดีของประชาชนอย่างที่คฤหัสถ์ทั้งหลายกระทำอยู่นั้นดีขึ้น คนทั้งหมดไม่สามารถจะนำวิธีการสละโลกออกบวชได้ทุกคนไป เพราะเขาเหล่านั้นเป็นทาสของความยึดมั่นในความเพลิดเพลินของโลก บุคคลผู้ซึ่งจะกลับตนเป็นคนดีจากผลของการสอนของนักบุญ ก็จะเป็นลูกหลานของพระฤษีเหล่านั้นเอง

ถาม : ผู้ออกบวชพูดว่า เราไม่มีสิ่งใดที่จะทำอีกแล้วในโลก อะไรเล่าที่ทำให้ความคิดวุ่นอยู่ด้วยความลวงของโลกหรือ ทำไมจึงไม่อยู่อย่างมีความสุข หลังจากที่ได้รับอาหารและเสื้อผ้าจากชาวบ้านแล้วหรือ เราควรพอใจในความเป็นที่พึ่งของตนว่าเป็นพรหม และสอนคำสอนเดียวกันแก่คนที่เขาถาม กล่าวคือ (เราคือพระพรหม) ไม่หวั่นไหวต่อความสกปรกของความชั่ว และความดีของกรรมดี เพราะความร้อนและความเย็นเป็นคุณสมบัติของร่างกาย ความหิวและความกระหายเป็นคุณสมบัติของการสูดอากาศ ความสุขและทุกข์เป็นคุณสมบัติของสังขาร โลกคือมายา งานของโลกคือความฝันไม่ใช่ของจริง ดังนั้นความเป็นคนฉลาด ก็ไม่ควรที่จะกัมศรษะให้เขาบรรดากรรมดีและกรรมชั่วทั้งหลายที่คนกระทำนั้น เป็นผลของการทำงานของร่างกายและอินทรีย์ แต่ไม่ใช่เป็นผลแห่งการกระทำของวิญญาณ นี่คือคำสอนของเรา แต่สิ่งที่ท่านพูดถึงสันยาสีหรือการบวชนั้น คือ สิ่งแปลกแตกต่างไปจากความคิดเห็นที่เรารับมา อย่างไหนถูกและอย่างไหนผิดกันแน่

ตอบ : เขาไม่อยากจะทำกรรมดีหรือ ดู มนูบัญญัติไวติโกษะ ไชวะ กามาภิหะ เป็นความจำเป็นสำหรับสันยาสี หรือผู้บวชจำต้องทำงานตามที่พระเวทอนุญาตไว้ ซึ่งจะเป็นการก่อให้เกิดสัจจะซึ่งติดตามมาโดยการกระทำที่ถูก เขาสามารถจะงดเว้นจากการกินและการนุ่งห่มได้หรือ ถ้าเขาไม่สามารถงดเว้นสิ่งดังกล่าว เขาจะไม่ถูกทำให้ตกต่ำลงไปหรือเป็นบาปโดยการละทิ้งงานทำความดีหรือ เขาจะไม่เป็นผู้ทำบาปอันยิ่งใหญ่หรือ ถ้าเขารับอาหารเสื้อผ้าและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ จากคฤหัสถ์ และไม่ทำสิ่งใด ๆ ที่เป็นกรรมดีกลับไปหาผู้ให้ในรูปใดรูปหนึ่งแล้ว เช่นเดียวกับจักษุมีไว้สำหรับดู โสตมีไว้สำหรับฟัง ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ปฏิบัติหน้าที่มันจะไม่มีประโยชน์อะไรเลย ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าพระไม่ได้สอนธรรมะ ไม่ศึกษาเล่าเรียน หรือเผยแพร่คำสอนของพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ก็ไม่มีประโยชน์อันใดแก่โลก เกี่ยวกับการยืนยันของเราที่ว่าที่จะยุ่งยากเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับพูดเรื่องโลกมายาและสิ่งต่าง ๆ ทำนองนั้น นั้นคือผู้สอนคำสอนเหล่านี้ซึ่งเป็นความผิดที่พวกเขาทำขึ้นเป็นผู้บาป เพิ่มการกระทำบาปขึ้น การกระทำใดก็ตามที่ทำไปโดยร่างกายจะเป็นผลไปถึงวิญญาณซึ่งจะเป็นผู้รับผลกรรมนั้น

ความแตกต่างระหว่างพระเจ้ากับวิญญาณ

ผู้ที่คิดว่าวิญญาณของมนุษย์ คือพระพรหม หลับอยู่บนเตียงของอวิชชาประดับด้วยดอกกุหลาบ จำกัดในความรู้ และพระพรหมไม่จำกัด แซกซึมอยู่ทั่วไปและรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง พระพรหมเป็นอมตะ บริสุทธิ์ ตื่นอยู่เสมอ สูงสุดโดยธรรมชาติ แต่วิญญาณบางครั้งเสรี บางครั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลการกระทำของมันเอง พระพรหมอยู่เหนืออวิชชา ปรากฏทุกหนทุกแห่ง สรรพัญญู แต่วิญญาณบางครั้งสว่างไสวด้วยปัญญา แต่บางครั้งตกอยู่ภายใต้ความมืดของอวิชชา พระพรหมไม่เคยเกิดแก่เจ็บตาย ส่วนวิญญาณต้องรับสภาพเหล่านั้น ดังนั้นคำสอนที่ว่าเราคือพระพรหมก็ไม่ถูก

ถาม : มันเป็นความจริงหรือที่ว่าพระหรือสาธุพ้นจากความผูกพันของงานการทุกอย่าง ไม่ยอมใช้ไฟเพื่อหุงอาหาร ไม่จับต้องของมีค่า

สมฺยงฺ นิตฺยมาสฺเต ยสฺมินฺ ยทฺวา สมฺยงฺ นฺยสฺยนฺติ ทะบานิ
กรฺมาณิ เยน ส สนฺยาสะ ส ปฺรศสฺโต วิทฺยเต ยสฺย ส สนฺยาสี ฯ

ตอบ : เปล่าเลย บุคคลเช่นนั้นเรียกว่าสันยาสีหรือพระ ผู้รู้พระเจ้า และผู้ซึ่งหยุดการกระทำชั่ว และทำแต่สิ่งที่ดี ท่านเป็นคนดี

ถาม : การสอนและการเผยแพร่ธรรมะนั้น คฤหัสถ์ทำได้หรือไม่ พระไม่มีหน้าที่จะทำงานเหล่านั้น

ตอบ : คฤหัสถ์อาจสอนธรรมะได้ และพึงการสนทนาธรรมะ แต่เขาไม่มีความเที่ยงธรรมหรือมีเวลาพอที่จะสอนธรรมะ เหมือนอย่างพระ อันที่จริงแล้ว มันเป็นหน้าที่ของบุคคลที่เรียกว่าพราหมณ์ (พระผู้บริหาร) ดังนั้นผู้ชายควรเผยแพร่และสอนธรรมะในระหว่างผู้ชาย และผู้หญิงสอนและเผยแพร่ธรรมะระหว่างผู้หญิง แต่พราหมณ์ไม่มีเวลาที่จะเดินทางไปสอนในที่ต่างๆ ได้เหมือนพระเมื่อพราหมณ์ทำหน้าที่ตรงกันข้ามกับคำสอนของพระเวท พระเท่านั้นที่จะเป็นผู้ตรวจสอบและควบคุมคำสอนเหล่านั้น ดังนั้นมันจึงเป็นความจำเป็นสำหรับผู้ออกบวช ที่จะดำเนินการตามบัญญัติของพระเวท

ถาม : มันเป็นความถูกต้องหรือไม่ที่ผู้บวชควรพักอยู่ในหมู่บ้านหนึ่งเพียงหนึ่งคืน ไม่นานเกินกว่านั้น อย่างที่กล่าวไว้ว่า เอก รตฺโม วาเสท ฆรเม เป็นต้น

ตอบ : มันเป็นความจริงอยู่บ้าง เพราะว่าคน ๆ หนึ่งไม่สามารถจะทำความดีได้มากแก่บุคคลส่วนใหญ่ โดยการพักอยู่นานๆ ในที่แห่งเดียว ความยึดหรือความติดก็จะเพิ่มมากขึ้น ความรักความเกลียด ก็จะเพิ่มมากขึ้นในที่นั้น ถ้าถือความดีเป็นจุดหมายในการอยู่ยาวนานในสถานที่หนึ่ง มันจะเป็นทำนองเดียวกับที่ที่พระเจ้าแผ่นดินชนิดทรงประทับ ในสถานที่นั้นงานความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพวกบัญจสิกขะ และนักบวชอื่น ๆ ก็พักอยู่ ณ สถานที่นั้นเป็นเวลานานปี แต่การอยู่ในที่แห่งเดียวนั้น พระสมัยใหม่ที่หลอกลวงได้ปลอมแปลงแต่งขึ้น เพราะถ้าพวกเขาอยู่นานความหลอกลวงก็จะถูกเปิดออก และแล้วฉากลวงนั้นก็จะจบลง

ถาม : มันเป็นความจริงหรือไม่ ที่ผู้ให้ทองคำแก่พระเป็นทาน จะต้องตกนรก เหมือนกับภาษิตเข้าจะต้องถูกยึด

ยตีนำ กาญฺจนำ ทาทฺยาตฺตามฺพูลำ พฺรหฺมจาริณามฺ
เจาราณามภยำ ททฺยาตฺส นโร นรกำ วฺรเชตฺ ฯ

ตอบ : มันเป็นเรื่องที่ฝ่ายคัดค้านความเป็นระเบียบของสังคม เป็นเรื่องของผู้ที่เห็นนอกคอก ผู้กุเรื่องราวให้เป็นตัวขึ้นมาเอง เพราะถ้าพระรับเงินรับทองได้ พวกเขาจะหาความผิดต่าง ๆ นานา ซึ่งพวกเขาจะเสียประโยชน์ที่พึงจะได้ ความมีเงินทองของพระจะทำให้พวกเขาเหล่านั้นหมดโอกาสที่จะหลอกลวงชาวบ้านได้ แต่เมื่อการขอทานและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ อยู่ในกำมือของพวกเขา พวกเขาก็จะกลัวพวกนอกรีดหรือกุเรื่องราวขึ้นมาเอง เมื่อคิดว่ามันเป็นความดีและเป็นบุญที่จะให้ทานแก่พวกคนโง่ และคนเห็นแก่ตัว การให้ทานแก่นักบวชผู้คงแก่เรียน และผู้ทำประโยชน์ก็ไม่เป็นภัยหรือเป็นบาป มนูกล่าวว่า

วิวิธานิ จ รตฺนานิ วิวิกฺเตษฺวปปาทเยตฺ ฯ

บุคคลควรให้เพชรนิลจินดา ทองคำ และสิ่งมีค่าอื่น ๆ แก่พระ ดังนั้นสองโศลกที่ห้ามไว้เพื่อถกเถียงกันนั้นก็ไม่ถูกต้อง เพราะถ้าผู้ให้ทานจะต้องไปนรกเพราะการให้ทองแก่พระเขาจะต้องไปสวรรค์โดยการให้เงิน ไข่มุก มณี และสิ่งมีค่าด้วย

ถาม : บัณฑิต หรือ พราหมณ์คฤหัสถ์ ทำผิดที่กล่าวอ้างถึงตำรานั้น ซึ่งควรจะเป็นยติหัสเต ธนฺมะ คัดยัต เขาผู้ซึ่งเอาเงินใส่ในมือของพระจะต้องไปนรก

ตอบ : ตำรานี้ก็เช่นกัน คนโง่ เขียนขึ้นจากความคิดคำนึงของเขาเอง เพราะบุคคลผู้ให้เงินแก่พระโดยใส่ลงไปในมือของท่านต้องไปนรกแล้ว เขาจะไปสวรรค์โดยวางมันไว้ที่เท้าของพระ หรือจะต้องให้วางมันไว้ที่ชายผ้าของท่าน ดังนั้นการเดาเอาเช่นนั้นหามีค่าใดๆ ไม่ อันที่จริงความเป็นจริงมีว่า ถ้านักบวชเก็บเงินไว้มากกว่าที่ต้องการ เพื่อใช้สร้อยเท่าที่จำเป็น ตัวพระนั้นเองจะถูกความกดดันด้วยความกลัวขโมยจะมาปล้นและกลัวที่จะต้องติดอยู่ในเรื่องของโลก แต่ผู้ซึ่งคงแก่เรียนจะไม่ทำสิ่งใดที่เห็นแก่ตัว ซึ่งจะทำให้ท่านต้องทิ้งอุดมการณ์ทางศาสนาได้ และท่านจะไม่ผูกตัวเองไว้กับเรื่องของโลก เพราะแต่ก่อนนี้ท่านได้ประสบพบเห็นมาแล้ว พบทั้งสุขและทุกข์ในชีวิตของคฤหัสถ์แล้ว แม้ในชีวิตของความเป็นนักเรียน เพราะท่านผู้ซึ่งประพฤติธรรมะจากความเป็นนักเรียน และไม่เคยตกอยู่ภายใต้เรื่องของโลก จากความเห็นแก่ตัวของท่าน

ถาม : มีคนกล่าวกันว่า ถ้าพระมาในงานที่จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงคนตายหรือศาจตามที่เรียกในภาษาสันสกฤต หรือนิมนต์มาฉันในงานนั้น พวกผีทั้งหลายก็จะหนีไปแล้วไปตกนรก

ตอบ : ประการแรก มันเป็นไปไม่ได้เลย และเป็นความเห็นผิดที่ว่า ผู้ตายมาในงานที่จัดขึ้นหรืออาหารบิศาจจะไปสู่บิดาปู่ที่ตายไปแล้ว เพราะมันขัดกับคำสอนของพระเวทและเหตุผล เมื่อผีเหล่านั้นไม่มาแล้วใครจะเป็นผู้หนีไปเล่า วิญญาณจะมาได้อย่างไรเมื่อตายแล้วเขาจะต้องจุติไปสู่ร่างใดร่างหนึ่งตามผลกรรมดีและกรรมชั่วที่เขากระทำเอาไว้ตามกฎของพระเจ้าที่ได้บัญญัติเอาไว้ ดังนั้นความเชื่ออันนี้ก็ถูกพวกหลอกลวงทั้งหลายได้แต่งขึ้น และผู้ที่ขอทานอยู่ในคราบผ้าเหลืองจัดกันทำขึ้นเอง แท้ที่จริงเป็นการถูกต้องที่ว่า ในที่ใหนก็ตามที่พระไปรับ พิธีเลี้ยงผีที่จัดขึ้นเป็นการขัดกับคัมภีร์พระเวทและคัมภีร์ทัด ควรจะยุติเรื่องหลอกลวงทั้งหลายเหล่านี้เสีย

ถาม : มันเป็นการยากสำหรับเขามากที่จะนำชีวิตแบบพรหมจารี และไม่สามารถควบคุมอินทรีย์ของตนได้ เขาไม่ควรที่จะสละโลกออกบวชจากชีวิตของความเป็นนักศึกษา กามารมณ์ทางเพศในวัยหนุ่มเป็นการยากที่จะควบคุมได้ ดังนั้นจึงเป็นการเหมาะสมสำหรับบุคคลที่แต่งงานครองเรือนแล้วบวชเป็นพระ หลังจากที่ใช้ชีวิตการแต่งงานมาพอสมควร และใช้ชีวิตของการออกจากบ้านเป็นครั้งคราวเพื่อประพฤติธรรมะ เมื่ออายุแก่แล้ว

ตอบ : ใครก็ตามที่ไม่สามารถประพฤติพรหมจารีได้ บุคคลผู้นั้นก็ไม่สามารถควบคุมอินทรีย์ได้ เขาผู้นั้นไม่ควรที่จะออกบวชเป็นพระจากชีวิตของนักเรียน แต่ทำไมเขาจึงไม่ควรเล่า ถ้าเขาไม่ควรทำสิ่งนั้นแล้วใครเล่าที่สามารถทำได้ เพราะเขาไม่เคยเป็นทาสของอินทรีย์ เขารู้ความชั่วอันเกิดมาจากการไม่ควบคุมอินทรีย์ และเขารู้ประโยชน์ของการรักษาพรหมจารี พลังที่เป็นเชื้อ กล่าวคือในเตาไฟของสมอง (ปัญญา) คนแข็งแรงไม่มีความจำเป็นต้องหาหมอหรือแพทย์ เหมือนอย่างที่คนไข้ต้องการ ในลักษณะอย่างเดียวกันผู้ชายหรือผู้หญิงอาจจะไม่แต่งงาน จุดมุ่งหมายของพวกเขาก็คือส่งเสริมความรู้และเพื่อส่งเสริมความดีของประชาชนชาวโลกทั้งมวล ดังตัวอย่าง บัญจสิกข สั่งให้ผู้ชาย กากะจิ และผู้หญิงมีอายุอื่น ๆ ฉะนั้นบุคคลผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมควรจะบวชแผ่ศาสนาพระเวท ถ้าบุคคลผู้มีคุณสมบัติไม่เหมาะสม เข้ามาบวชเป็นพระ เขาจะทำตัวเขาเองลงไปต่ำและทำให้ผู้อื่นเดินผิดทาง นักบวชที่เสียสละไม่เห็นแก่ตัวหรือสันยาสีปริดรัก เหมือนเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ในโลก พระเจ้าแผ่นดินผู้ยิ่งใหญ่องค์เดียวเท่านั้นที่ควรได้รับความนับถือจากข้าบริพารของพระองค์และจากพระญาติทั้งหลาย แต่นักบวชผู้เสียสละควรได้ยอมรับนับถือทุกหนทุกแห่ง

วิทฺวตฺตฺวำ จ นฤปตฺวำ จ ไนว ตุลฺยำ กทาจน
สฺวเทเศ ปูชฺยเต ราชา วิทฺวานฺ สรฺวตฺร ปูชฺยเต ฯ

ศีลตามข้อหนึ่ง ที่ท่านจานักยะพูดว่าพระเจ้าแผ่นดินและผู้คงแก่เรียนย่อมเท่ากันไม่ได้ เพราะพระเจ้าแผ่นดินได้รับการนับถือ และได้รับการยกย่องเฉพาะประเทศของพระองค์เท่านั้น แต่ผู้คงแก่เรียนได้รับการยอมรับนับถือในที่ทุกหนทุกแห่ง ฉะนั้นชีวิตนักศึกษา ก็เพื่อการแสวงหาความรู้ ฝึกฝนระบบตนในศีลธรรม พัฒนาพลังทางร่างกาย และความต้องการในทำนองเดียวกันนี้ ชีวิตที่แต่งงานแล้วก็เพื่อนำมาใช้ในทางปฏิบัติสำหรับงานดี ๆ ทุกประเภท ชีวิตเมื่ออายุมากแล้วก็เพื่อความคิดที่สุขุมรอบคอบดีขึ้น มีความคิดไตร่ตรอง มีความรู้เพิ่มขึ้น ฝึกฝนการทรมารตนอบรมตนให้ดีขึ้น พระมีหน้าที่สำหรับเผยแพร่ประทีปแห่งพระเวท และคัมภีร์ที่พอเชื่อได้อื่น ๆ ปฏิบัติตนเคร่งครัด มีศีลธรรมบริสุทธิ์ ละเสียซึ่งการกระทำชั่วทั้งปวง สั่งสอนแต่ความจริง ขจัดความสงสัยของประชาชนในเรื่องความจริง แต่ผู้ซึ่งไม่ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง ใน

ฐานะเป็นนักบวชไม่สอนความจริง ไม่ชี้ทางที่ถูกต้อง เขาจะตกลงสู่ความชั่ว และสมควรตกนรก ฉะนั้นพระควรทำดีแก่โลก โดยการสอนความจริง ขจัดความสงสัยของผู้สงสัย สอนพระเวท และคำสอนอื่น ๆ ที่เหมาะสม ส่งเสริมเหตุแห่งศาสนา

ถาม : บุคคลเหล่านี้ที่นับได้ในระหว่างนักบวชเรียกว่าสาธุ ไวราคี โกเสยน์ กากิส เป็นต้น (เหล่านี้คือชั้นต่าง ๆ ของนักบวชในชั้นดี)

ตอบ : เปล่าเลย เพราะพวกเขาไม่มีคุณสมบัติแห่งบัญญัติทางจิตใจ พวกเขาสอนตรงกันข้ามกับคำสอนพระเวท และพวกเขาให้เกียรติแต่คำสอนของสมภาร หรือผู้ตั้งนิกายมากกว่าคำอธิบายของคัมภีร์พระเวท การยกย่องความเชื่อในนิกายของเขาสูงจดฟ้า มันไปร่วมกับระบบผิด ๆ ของลัทธิลวงโลก พวกเขายกย่องผู้อื่นเข้าไปในนิกายของพวกเขาก็เพื่อความเห็นแก่ตัว แทนที่จะทำความดีเพื่อโลก พวกเขานำประชาชนลงต่ำเป็นการถอยหลังเข้าคลอง และนั้นทำให้จุดประสงค์แห่งความเห็นแก่ตัวของพวกเขาสำเร็จ เพราะฉะนั้นพวกเขาจึงไม่ควรบันทึกไว้ในบัญญัติแห่งจิตใจ ไม่ต้องสงสัยแล้วพวกเขาเป็นผู้ปลิ้นปล้นศาสนา พระผู้เดียวเท่านั้นที่ประพฤติธรรมไม่เห็นแก่ตัว มีจิตใจสูง ท่านประพฤติตัวตามกฎเกณฑ์แห่งศีลธรรม และแนะนำคนอื่นให้ปฏิบัติตามด้วย ท่านเองเป็นผู้มีความสุขแท้จริงในชีวิตปัจจุบัน และแนะนำคนอื่นให้มีส่วนความสุขนั้นด้วย ตัวท่านเองเดินทางไปตามพระเจ้า และชี้ทางให้คนอื่นเดินไปตามทางนั้นด้วย โดยย่อได้กล่าวบัญญัติทางจิตใจ เรื่องสังคมไว้พอสมควรแล้ว บทต่อไปจะได้กล่าวถึงหน้าที่ของกษัตริย์

สรุป

ส่วนแรกของชีวิต ควรอุทิศให้กับการศึกษา ส่วนที่สองควรอุทิศให้กับการครองเรือน ส่วนที่สามจาก ๕๐ ปีขึ้นไปควรใช้ชีวิตอย่างสงบซึ่งต้องการปฏิบัติปฏิญญา ๕ อย่าง ควบคุมอินทรีย์ รับประทานอาหารมังสวิรัติ ศึกษาและให้ความรู้ ให้ความเมตตาแก่สรรพสัตว์ ไม่รับสิ่งของใด ๆ จากผู้อื่น ค้นคว้าหาความรู้ด้านจิตใจ ผู้สละบ้านเรือนอาจจะเอาภรรยาไปกับเขาด้วย หรือจะให้ลูก ๆ ดูแลแม่

บทที่ ๖

หน้าที่ของกษัตริย์

๑. ราชธรฺมานฺ ปฺรวกฺษฺยามิ ยถาวฺฤตฺโต ภเวนฺนฤปะ
สมฺภวศฺจ ยถา ตสฺย สิทฺธิศฺจ ปรมา ยถา ฯ

๒. พฺราหฺมณ ปฺราปฺเตน สมฺสฺการ กฺษตฺริเยน ยถาวิธิ
สรฺวสฺยาสฺย ยถานฺยายฺย กรฺตวฺย ปริรกฺษณมฺ

มนู ผู้วางกฎอันยิ่งใหญ่ในสมัยโบราณ ได้พูดกับมหาฤาษีผู้ซึ่งเข้าไปพบท่านเพื่อสนทนาถามเรื่องการออกกฎหมายว่า เมื่อได้พรรณนาถึงชนชั้นวรรณะทั้งสี่ของประชาชน และสถาบันทั้งสี่ของสังคม คือ

๑. เขาจะได้พูดถึงหน้าที่ของกษัตริย์ กล่าวคือ กษัตริย์มีคุณสมบัติอะไรบ้าง อะไรที่เป็นไปได้สำหรับพระองค์ที่จะทำงานให้สำเร็จ พระองค์มีวิธีการอย่างไรที่จะดำเนินไปเพื่อผลสำเร็จของงาน มนู VII, ๑ ต่อไปนี้คือทางปฏิบัติ ๒ พวกทหารควรได้รับการศึกษาและฝึกหัดอบรมเหมือนพราหมณ์ผู้คงแก่เรียน ควรปกครองประเทศด้วยความเที่ยงธรรม Ib ๒—the Land กล่าว ฤคเวท III, ๓๘,๖.

ตฺรีณิ ราชานา วิทเถ ปฺรูณิ ปริ วิศฺวานิ ภูษถะ สหาสิ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินและประชาชนควรร่วมมือกันตั้งคณะบริหารขึ้นสามคณะ คือ คณะบริหารเกี่ยวกับงานของการศึกษา งานศาสนา และงานด้านการปกครอง เพื่อความอยู่ดีกินดี เพื่อความก้าวหน้าด้านความรู้ และเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของรัฐบาลและประเทศชาติ ซึ่งเป็นเครื่องประดับอารยธรรมของประชาชน ด้วยวิทยาศาสตร์ ความอิสระเสรี ศาสนา ศีลธรรม และทรัพย์สมบัติ

ตำ สภา จ สมิติศฺจ เสนา จ ฯ
สมฺย สภำ เม ปาหิ เย จ สภฺยาะ สภาสทะ ฯ

สถาบันของคณะบริหารทั้งสาม รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับสงครามและสันติภาพและกองทัพ ควรเฝ้าดูความเจริญรุ่งเรืองของรัฐบาลของประเทศ เกี่ยวกับกษัตริย์และ

ข้าราชบริพาร กษัตริย์ควรต้องการผู้นำที่เป็นหัวหน้า เพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายแห่งธรรมนูญของศาล และข้าราชบริพารอื่น ๆ ก็ควรปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาล อนึ่ง ปัจเจกชนไม่ควรจะมีอำนาจเด็ดขาดของรัฐบาล คณะองค์ผู้บริหารซึ่งพระมหากษัตริย์เป็นประมุขควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือพระองค์ พระเจ้าแผ่นดินและคณะองค์ผู้บริหารจะต้องเชื่อฟังประชาชน และประชาชนก็ควรสนับสนุนช่วยเหลือคณะองค์ผู้บริหาร ถ้าแนวการปกครองนี้ไม่นำมาใช้ อย่างสัตปาธพูดว่า

ราษฎฺรเมว วิศฺยาหนฺติ ตสฺมาทฺราษฺฎฺรี วิศำ มาตฺฤกะ
วิศเมว ราษฺฎฺรายาทฺยำ กโรติ ตสฺมาทฺราษฺฎฺรี วิศมตฺติ น ปุษฺฎำ
ปศูๆ มนฺยติ อิติ ฯ

Kand ๑๓, ปรบัตถ ๓, พรห ๓, คันดิก :, ๗,๘, องค์การปกครอง เป็นองค์อิสระของประชาชน และมีความเด็ดขาดในการใช้อำนาจ และเป็นเจ้าของประเทศ แต่ย่อมทำความเสื่อมแก่ประชาชนได้ ดังนั้นพระเจ้าแผ่นดินผู้มีอำนาจเด็ดขาด และเป็นอิสระเสรี ย่อมเป็นผู้ละเลยหน้าที่ของตน และทำความเสื่อมให้กับประชาชน เป็นผู้กดขี่ประชาชน และกินประชาชน พระเจ้าแผ่นดินที่มีอำนาจเด็ดขาดทำให้ประชาชนเสื่อมลง เหมือนอย่างสิงห์โตและสัตว์กินเนื้ออื่น ๆ ทำลายสัตว์ที่สมบูรณ์และแข็งแรง เพื่อกินมันเป็นอาหาร พระองค์ไม่ยอมให้ใครขึ้นเหนือพระองค์ พระองค์จะขโมยทรัพย์สมบัติและทำลายประชาชน ลงโทษเขาเหล่านั้นอย่างไร้ความเที่ยงธรรมเพื่อให้รับใช้ตามความประสงค์ของตน

อินฺทฺโร ชยาติ น ปรา ชยาตา อธิราโช ราชสุ ราชยาไต
จรฺกฤตฺย อีฑฺโย วนฺทฺยศฺโจปสทฺโย นมสฺโย ภเวห ฯ

อาถรรพเวท. ก. ๖. อนุ. ๑๐. V. ๙๘. M. ๑— กษัตริย์ควรแต่งตั้งผู้เป็นประธานาธิบดี คือ ผู้สนับสนุนส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของประชาชน ผู้สามารถปราบศัตรูได้ นักศึกษาไม่สามารถเอาเอาชนะเขาได้ ผู้มีคุณธรรมเหนือกว่ากษัตริย์ ผู้มีอิทธิพลมาก เป็นบุคคลที่เหมาะสมเป็นประธาน ผู้ประกอบด้วยคุณสมบัติอันสมควรสรรเสริญ ผู้ประกอบความดี มีอารมณ์ดี ควรได้รับความเคารพนับถือ มีจิตใจมั่นคงไม่หวั่นไหว ผู้สามารถเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

อิมัเทวา อสปตฺน ษสุวธฺวั มหเต กฺษตฺรายฺ มหเต ชฺไยษฺฐฺยาย มหเต ชานราชฺยาเยนฺทฺรสฺเยนฺทฺริยาย ฯ

โอ ผู้ปกครองและผู้คงแก่เรียน ทำให้โลกทั้งปวงพ้นจากข้าศึก เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม โดยการแต่งตั้งกษัตริย์เป็นประธานเหนือมนตรี เป็นมิตรกับคนทุกคน มีความรู้และความเที่ยงธรรมโดยสมบูรณ์ ไม่มีอคติใด ๆ แม้แต่น้อย ปกป้องทรัพย์สมบัติของประชาชนและรัฐบาลรุ่งเรืองของโลก มีประชาชนที่มีความรู้มากมาย เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

สฺถิรา วะ สนฺตฺวายุธา ปราณุเท วีฬู อุต ปฺรติษฺกเภ ยุษฺมากมสฺตุ ตวิษี ปนียสี มา มรฺตฺยสฺย มายินะ ฯ

พระเจ้าตรัสว่า : โอ ผู้ปกครอง ขอให้อาวุธ เครื่องมือยิ่งเร็ว จรวด ปืน เครื่องป้องกัน ธนู ดาบ และอาวุธอื่น ๆ จงมีพลังมาก และมีประสิทธิภาพในการทำลายศัตรู และต่อต้านผู้กระหายเลือด ขอให้อาวุธของท่านจงเป็นที่ยกย่องสรรเสริญและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้รับชัยชนะเสมอ แต่ขอให้อาวุธดังที่กล่าวข้างต้น และเครื่องมืออื่นของทหาร จงไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ซึ่งทำกรรมชั่วและอคติ โดยความเป็นจริง ผู้ปกครองย่อมเจริญก้าวหน้าตราบเท่าที่ประชาชนยังตั้งอยู่ในศีลในธรรม แต่เมื่อเขาปฏิบัติตนผิดศีลผิดธรรม มันก็จะจมลงและเสื่อมสูญ การแต่งตั้งบุคคลผู้คงแก่เรียน เป็นผู้บริหารการศึกษา แต่งตั้งบุคคลดีและคงแก่เรียน เป็นผู้ทรงเกียรติในคณะองค์การทางศาสนา และแต่งตั้งบุคคลผู้ซึ่งมีคุณธรรมดีเด่น และคงแก่เรียน ในคณะผู้บริหารด้านการปกครอง และแต่งตั้งบุคคลผู้ซึ่งมีชื่อเสียงดีเด่น มีคุณสมบัติเพียบพร้อม กระทำการโดยเที่ยงธรรมไม่มีอารมณ์เข้ามายุ่งเกี่ยว เป็นประชาชนของคณะองค์ผู้บริหาร ย่อมก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองหลายอย่าง และความก้าวหน้า ประชาชนทุกคนย่อมจะเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎและระเบียบตามนโยบายของรัฐบาลที่ตราขึ้น ความเห็นชอบของคณะองค์บริหารทั้งสามคณะดังกล่าวแล้วข้างต้น คณะองค์บริหารทั้งสามคณะย่อมจะเห็นพ้องต้องกันในงานทุกอย่าง ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับประชาชน เขาจำเป็นจะต้องทำสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์กับสังคมส่วนรวม เพื่องานทุกอย่างของส่วนรวม และเป็นคุณประโยชน์ต่อศาสนา พวกเขามีสิทธิเสรีที่จะทำงานในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นเอกเทศของเขาด้วย

ประธาน

อินฺทฺรา นิลยมารฺกาณามคฺเนศฺจ วรฺุณสฺย จ
จนฺทฺรวิตฺเตศโยศฺไจว มาตฺรา นิรฺหฤตฺย ศาศฺวตีะ ฯ

คุณสมบัติของประธาน คือ:— เขาควรเป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดความร่ำรวยเร็วเหมือนสายฟ้าแลบ เป็นที่รักต่อทุกคนเหมือนอากาศและชีวิต เขาเข้าใจสิ่งที่คนอื่นหมายถึง ปฏิบัติงานอย่างยุติธรรมเหมือนผู้พิพากษาผู้เที่ยงธรรม เป็นผู้ส่งเสริมยุติธรรม ศาสนา และความรู้เหมือนดวงอาทิตย์เป็นศัตรูแห่งความมืดของอวิชชา ของความอยุติธรรม เป็นผู้ทำลายบุคคลชั่ว เหมือนไฟปราบปรามคนชั่วด้วยวิธีการต่าง ๆ เหมือนอย่างวรุณ หรือผู้ควบคุม ผู้แจกความสุขให้แก่คนที่ดีที่สุดเหมือนดวงจันทร์ และเป็นผู้ให้ความร่ำรวยเหมือนพระเจ้าแห่งความร่ำรวย และบุคคลผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ควรจะได้รับเลือกเป็นประธาน

ตปตฺยาทิตฺยวจฺไจษ จกฺษุ๎ษิ จ มนำสิ จ
น ไจนำ ภุวิ ศกฺโนติ กศฺจิทปฺยภิวีกฺษิตุมฺ ฯ

บุคคลเช่นนี้เหมาะที่จะเป็นประธานของสังคมหรือของคณะ เป็นผู้น่าเกรงขามเหมือนดวงอาทิตย์ ผู้ขจัดความกลัวในจิตใจของคนทุกคนโดยอำนาจของเขา และควบคุมคนเหล่านั้น ทำลายและไม่มีใครในโลกจะสามารถมองดูเขาด้วยความโกรธและความอิจฉาตาร้อน

โส'คฺนิรฺภวติ วายุศฺจ โส'รฺกะ โสมะ ส ธรฺมราฏฺ
ส กุเวระ ส วรฺุณะ ส มเหนฺทฺระ ปฺรภาวตะ ฯ

บุคคลเช่นนั้นควรเป็นประธาน ผู้ซึ่งสามารถปราบคนชั่ว และมีขุมทรัพย์อันยิ่งใหญ่ในตัวเขาเหมือนอย่าง ไฟ อากาศ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ศาสนา และเป็นผู้ส่งเสริมและเร่งเร้าให้เกิดความร่ำรวย

กษัตริย์

ใครคือกษัตริย์ที่แท้จริง มนูถาม : VII, ๑๗—๑๙,๒๔—๒๘,๓๐,๓๑,—

ส ราชา ปุรุโษ ทณฺฑะ ส เนตา ศาสิตา จ สะ
จตุรฺณามาศฺรมาณำ จ ธรฺมสฺย ปฺรติภูะ สฺมฤตะ ฯ

นั่นคือ การลงโทษ เป็นบุคคลที่แท้อย่างที่เป็น นั่นคือกษัตริย์ (กฎหมายการลงโทษ) อย่างเดียวกันนี้เป็นผู้ให้ความยุติธรรม และผู้ปกครองคนทั้งปวง มันเป็นตัวแทนและเป็นผู้ประกันหน้าที่ของคนวรรณะทั้งสี่ และสถาบันทั้งสี่ของสังคม —มนู V,II, ๑๗

ทณฺฑะ ศาสฺติ ปฺรชาะ สรฺวา ทณฺฑ เอวาภิรกฺษติ
ทณฺฑะ สุปฺเตษุ ชาครฺติ ทณฺฑำ ธรฺมำ วิทุรฺพุธาะ ฯ

เขาปกครองคนทั้งหมด และเป็นผู้ปกป้องผู้อยู่ภายใต้การปกครอง (กฎความยุติธรรมอันเป็นผลกรรม) ย่อมตื่น เมื่อบุคคลหลับ ดังนั้นผู้ฉลาดถือกฎหมาย หรือการลงโทษว่าเป็นธรรมะหรือศาสนา มนู ๑๘

สมีกฺษฺย ส ธฤตะ สมฺยกฺ สรฺวา รญฺชยติ ปฺรชาะ
อสมีกฺษฺย ปฺราณีตสฺตุ วินาศยติ สรฺวตะ ฯ

เมื่อกฎหมายนำมาบังคับใช้ด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบและเหมาะสม ย่อมทำให้ประชาชนพอใจ แต่เมื่อถูกนำมาใช้โดยไร้การไตร่ตรอง (กฎหมาย) เอง ทำให้กษัตริย์เสื่อมจากทุก ๆ ด้าน มนู ๑๙

ทุษฺเยยุะ สรฺววรฺณาศฺจ ภินฺเยรนฺสรฺวเสตวะ
สรฺวโลกปฺรโกปศฺจ ภเวทฺทณฺฑสฺย วิภฺรมาต ฯ

การขาดความยุติธรรม ทำลายบุคคลในวรรณะทั้งสี่ และทำให้สถาบันสังคมทั้งสี่พังพินาศ การขาดความยุติธรรมทำให้ประชาชนเศร้าโศกเสียใจ

ยตฺร ศฺยาโม โลหิตากฺโษ ทณฺฑศฺจรติ ปาปหา
ปฺรชาสฺตตฺร น มุหฺยนฺติ เนตา เจตฺสาธุ ปศฺยติ ฯ

คนทั้งสี่วรรณะไม่เอาใจใส่ในหน้าที่ แล้วเขาย่อมไม่ได้รับความสงบและความสุข ในสถานที่อันสงบและมีความสุขนั้น เพราะความยุติที่แท้เหมือนบุคคลผู้น่าเกรงขามตัวดำตาแดงคอยเฝ้ายืนอยู่ในหมู่คนเพื่อทำลายอาชญากรรมและในที่นั่น ผู้บริหารความเที่ยงธรรมหรือผู้ลงโทษเป็นผู้ยุติธรรมไม่ลำเอียง และมีปัญญาฉลาด

ตสฺยาหุะ สปฺรเณตาร ราชาน สตฺยวาทินมฺ
สมีกฺษฺยการิณ ปฺราชฺญ ธรฺมกามารฺถโกวิทมฺ ฯ

ผู้มีปัญญาพิจารณาเห็นบุคคลนั้นเป็นผู้พิพากษา หรือเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะลงโทษผู้กระทำผิด ผู้เที่ยงธรรม จะทำอะไรลงไปจะต้องพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว เป็นผู้เฉลียวฉลาด เป็นประธานที่รอบรู้ให้ความพิทักษ์ด้วยความเที่ยงธรรม พิทักษ์คนดี พิทักษ์ทรัพย์สมบัติและให้ความผาสุก มนู. ๒๖

ตำ ราชา ปฺรณยนฺสมฺยกฺ ตฺริวรฺเคณาภิวรฺทฺธเต

กามาตฺมา วิษมะ กฺษุทฺโร ทณฺเฑไนว นิหนฺยเต ฯ

กษัตริย์ผู้ปกครองด้วยความเที่ยงธรรม ส่งเสริมเหตุแห่งศาสนา ทรัพย์และความสุขของชีวิต แต่กษัตริย์ผู้นั่งอยู่ในบัลลังก์ยุติธรรม และตกอยู่ภายใต้สิ่งยั่วยวนทางอินทรีย์ ประพฤติชั่ว มีวิธีการชั่ว และจิตใจต่ำ ย่อมเสื่อมในตัวของมันเอง เพราะความเที่ยงธรรมที่แท้จริงกดดันในสิ่งชั่วพินาศไป มนู. ๒๗

ทณฺโฑ หิ สุมหตฺเตโช ทุรฺธรศฺจากฤตาตฺมภิะ

ธรฺมาทฺวิจลิตำ หนฺติ นฤปเมว สพานฺธวมฺ ฯ

ความเที่ยงธรรมเป็นสิ่งที่น่าเกรงขามมาก และยิ่งใหญ่ คนโง่และคนอยุติธรรมไม่สามารถยึดถือไว้ได้ มันจะทำลายผู้ไม่เที่ยงธรรมและผู้ไม่มีคุณธรรม มนู. ๒๘

โส' สหาเยน มูเฒน ลุพฺเธนากฤตพุทฺธินา

น ศกฺโย นฺยายโต เนตุำ สกฺเตน วิษเยษุ จ ฯ

เพราะผู้ที่ไม่ได้รับคำแนะนำจากฤาษี, ผู้ไร้ความรอบรู้ ไร้การฝึกฝนอบรม ตกอยู่ภายใต้กามารมณ์ ไร้สติสัมปชัญญะ ไม่สามารถลงโทษด้วยความเที่ยงธรรม หรือใช้กฎหมายด้วยความเที่ยงธรรมได้ มนู. ๓๐

ศุจินา สตฺยสนฺเธน ยถาศาสฺตฺรานุสาริณา

ปฺรเณตุำ ศกฺยเต ทณฺฑะ สุสหาเยน ธีมตา ฯ

แต่เขาผู้เดียวที่จิตใจบริสุทธิ์ มีความประพฤติดีถูกต้อง มีคนดีเป็นมิตร ทำตามกฎศีลธรรม มีบุคคลดีที่สุดคอยแนะนำ มีความฉลาดรอบรู้ สามารถใช้กฎหมายอย่างกวดขัน และให้ความยุติธรรม มนู. ๓๑

ผู้เป็นหัวหน้า

ไสนาปตฺยํ จ ราชฺยํ จ ทณฺฑเนตฤตฺวเมว จ
สรฺวโลกาธิปตฺยํ จ เวทศาสฺตฺรวิทรฺหติ ฯ

เพราะ มนู. กล่าวว่า XII, ๑๐๐,๑๑๐—๑๑๕ บุคคลที่รอบรู้ในคัมภีร์พระเวท และรู้ในคัมภีร์อื่น ๆ เรียนรู้ในวิชาการอื่น ๆ อย่างสมบูรณ์ มีธรรมะ เป็นนายเหนืออินทรีย์ มีกิริยาสุภาพอ่อนโยน ควรได้รับการแต่งตั้งในฐานะทั้งสี่ คือ (๑) ผู้บังคับบัญชากองทัพ และมีอำนาจเด็ดขาดเหนือหน่วยบังคับการทั้งหลาย (๒) เป็นหัวหน้าศาล ทั้งศาลอาญาและศาลยุติธรรม (๓) ผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือคนทั้งหลาย และ (๔) เป็นผู้มีอำนาจฝ่ายการบริหาร คือผู้บัญชาการ ผู้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และกษัตริย์ควรเป็นผู้เรียนรู้มากในสาขาวิชาการทั้งปวง

คณะผู้บริหาร

ทศาวรา วา ปริษทฺยํ ธรฺมํ ปริกลฺปเยตฺ
ตรฺยวรา วาปี วฤตฺตสฺถา ตํ ธรฺมํ น วิจาลเยตฺ ฯ

คณะผู้ตัดสินชี้ขาด ประกอบด้วยบุคคลที่รอบรู้ ๑๐ คน เป็นอย่างน้อย หรือในการประชุมของบุคคลเหล่านั้น ๓ คน ไม่ควรจะทำการละเมิด หรือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดชี้ขาดได้ หรือเปลี่ยนแปลงได้ มนู. ๑๑๐

ไตฺรวิทฺโย ไหตุกสตรฺกี ไนรกฺตา ธรฺมปาฐกะ
ตฺรยศฺจาศฺรมิณะ ปูรฺเว ปริษตฺสฺยาทฺทศาวรา ฯ

กรรมการของคณะรู้บริหาร ควรมีความรอบรู้ในพระเวททั้งสี่ รู้ตรรกศาสตร์ นิรุตติศาสตร์ หรืออรรถกถาของพระเวท กฎหมายและคัมภีร์อื่น ๆ แต่ถ้าเขาเป็นนักเรียน เป็นคฤหัสถ์ เป็นฤๅษี ควรจะได้แต่งตั้งเป็นคณะให้เหมาะสม ในเมื่อคณะนั้นมีกรรมการน้อยกว่าบุคคลผู้รอบรู้ ๑๐ คน มนู. III

ฤคฺเวทวิทฺยชุรฺวิจฺจ สามเวทวิเทว จ
ตฺรยวรา ปริษชฺเญยา ธรฺมสํสยนิรฺณเย ฯ

การตัดสินของที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยบุคคลผู้รอบรู้ ๓ คน ในฤคเวท ยชุรเวท และสามเวท ไม่ควรให้ผู้ใดละเมิด

เอโก'ปี เวทวิทฺธรฺมฺ ยำ วฺยวสฺเยทฺ ทฺวิโชตฺตมะ
ส วิชฺเญยะ ปโร ธรฺโม นาชฺญานามุทิโต'ยุไตะ ฯ

แม้การตัดสินของจุด ๆ หนึ่งในกฎหมาย โดยนักพรต หรือสันยาสี ผู้รู้พระเวททั้งหมด และผู้ประเสริฐกว่าคนทั้งหลาย ควรจะพิจารณาว่าเป็นกฎหมายที่ดีที่สุด เพราะความเห็นที่ประชุมของคนเป็นล้าน ๆ คิดขึ้นมาก็ดี ความเห็นที่คนโง่เป็นพัน ๆ ล้าน คิดขึ้นมาก็ดีไม่ควรจะยอมรับ

อวฺรตานามมนฺตฺราณำ ชาติมาตฺโรปชีวินามฺ
สหสฺรศะ สเมตานำ ปริษตฺตฺวำ น วิทฺยเต ฯ

คณะกรรมการไม่สามารถจะประกอบด้วยบุคคล ซึ่งพบกับบุคคลเป็นพัน ๆ ได้ ผู้ไม่รู้คัมภีร์พระเวท ผู้เป็นนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝน ปราศจากความสัตย์จริง และคุณธรรมอื่น ๆ ที่ดี และความเห็นอันถูกต้อง และผู้ซึ่งเป็นพราหมณ์โดยกำเนิด แต่อยู่อย่างสูทร มนู. ๑๑๔

ยำ วทนฺติ ตโมภูตา มูรฺขา ธรฺมมตทฺวิทะ
ตตฺปาปำ ศตธา ภูตฺวา ตทฺวฤตฺตฺยานุคจฺฉติ ฯ

กฎหมายที่สอนโดยคนโง่ที่ไร้การศึกษา ไม่รู้หลักคัมภีร์พระเวท ไม่ควรจะยอมรับ เพราะบาปหลายร้อยชนิดอยู่เหนือเขา ผู้ซึ่งปฏิบัติตามคำสอนคนโง่ มนู XII, ๑๑๕

ดังนั้น คนโง่ไม่ควรเอามาเป็นกรรมการ ๓ คณะ ดังกล่าวข้างต้น คือคณะกรรมการด้านการศึกษา, คณะกรรมการด้านจิตใจ และคณะกรรมการด้านคุณาการหรือด้านการปกครอง แต่ตรงกันข้ามคณะกรรมการเหล่านี้ควรประกอบด้วยบุคคลผู้คงแก่เรียน และบุคคลผู้มีธรรมะ

กรรมการของคณะกรรมการ

ไตฺรวิทฺเยภฺยสฺตฺรยี มิทฺยำ ทณฺฑนีตี จ ศาศฺวตีมฺ
อานฺวีกฺษิกี จาตฺมวิทฺยำ ตารฺตรมฺภำศจ โลกตะ ฯ

เพราะบุคคลสามารถจริง ๆ และผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถจะเป็นกษัตริย์ได้ เป็นประธานและเป็นสมาชิกของคณะกรรมการอิสระได้ ในเมื่อเขาได้ศึกษาสามสาขาแห่งความรู้ของพระเวททั้งสี่ได้ คือ หน้าที่ การบูชาและปรัชญา กับต้องมีความเชี่ยวชาญในพระเวททั้งสี่รู้กฎหมาย อมตะความเสมอภาคและความเที่ยงธรรม ตรรกศาสตร์ อภิปรัชญา คือ รู้ในคุณสมบัติ การกระทำ และธรรมชาติของพระเจ้าได้อย่างถูกต้อง อนึ่ง รู้ศาสตร์แห่งสวรรค์ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของประชาชน ซึ่งมีความมั่นใจในการตอบและการไต่ถาม

อินฺทฺริยาณำ ชเย โยคำ สมาติษฺเฐทฺทิวานิศม มนู VII, ๔๓
ชิเตนฺทฺริโย หิ ศกฺโนติ วเศ สฺถาปยิตุ ปฺรชาะ ฯ

กรรมการทุกคน และประธานกรรมการควรข่มอินทรีย์ให้อยู่ และควบคุมให้มั่นอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของเรา ประพฤติตนตามกฎระเบียบและศีลธรรมอันดี ละความชั่ว และป้องปักรักษาคนอื่นให้ห่างจากความชั่วด้วย ปรับปรุงตนเองให้เข้มแข็ง ประพฤติโยคะและสมาธิ เพราะว่าบุคคลผู้ไม่สามารถบังคับอินทรีย์ให้เป็นขี้ข้าได้แล้ว กล่าวคือ ไม่สามารถขจัดความอยากได้ ควบคุมลมหายใจเข้าออกและร่างกายของสัตว์ซึ่งมันเป็นขี้ข้าในตัวเขาเอง เขาเหล่านั้นไม่สามารถควบคุมผู้อื่นสิ่งอื่นนอกตัวเขาได้ และทำให้คนเหล่านั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของตน

หศ กามสมุตฺถานิ ตถาษฺเฏา โกฺรธชานิ จ มนู. ๔๔
วฺยสนานิ ทฺรนฺตานิ ปฺรยตฺเนน์ วิวรฺชเยตฺ ฯ

ด้วยความตัดสินใจที่แน่นอน เขาจะต้องปัดกันความชั่ว ๑๐ อย่าง ซึ่งเกิดจากความพอใจอยากได้ ความเพลิดเพลินเจริญใจ และความชั่วอีก ๘ อย่าง อันเกิดจากความโกรธ จากความหลอกลวง ซึ่งยากที่คนจะหลุดพ้นจากเงื้อมมือของมันได้ เขาควรช่วยเหลือบุคคลอื่นให้พ้นจากบ่วงของความลวงด้วย มนู. ๔๕

ความชั่วอันเกิดจากความโกรธ

กามเชษฺวปฺรสกฺโต หิ วฺยสเนษฺวมหีปติะ
วิยุชฺยเต ธรฺมตะ โกฺรธเชษฺวาตฺมไนว ตุ ฯ

เพราะกษัตริย์ตามใจความชั่ว ๑๐ อย่าง เกิดจากความพอใจในความเพลิดเพลิน พระองค์ได้สูญเสียความมั่งมีความดี ทรัพย์สมบัติ การบริหาร ความร่ำรวยมั่งคั่ง และแหล่งทรัพยากรอื่น ๆ พระองค์ซึ่งตามใจในความชั่ว ๘ อย่าง อันเกิดจากอารมณ์ร้อน ย่อมสูญเสียร่างกายของพระองค์

มฤคยากฺโษ ทิวาสฺวปฺนะ ปริวาทะ สฺตฺรโย มทะ
เตารฺยตฺริกำ วฤถาฏฺยา จ กามโช ทศโก คณะ ฯ

ความชั่ว ๑๐ อย่าง อันเกิดจากความยินดีพอใจ คือ (๑) การล่าสัตว์ หรือกีฬา (๒) การพนันเล่นไพ่ หรือการเล่นอื่น ๆ ทำนองนั้น (๓) การหลับกลางวัน (๔) การฟังนิทานรัก ๆ ใคร่ ๆ การหล่อกลวง การพูดใส่ร้ายคนอื่น (๕) มักมากในกาม (๖) การดื่มของมึนเมา เช่น สุรายาเมา ของเสพติดต่าง ๆ (๗) ติดในเพลง (๘) เล่นดนตรี (๙) เต้นรำ และดูการเต้นรำ และวงดนตรี (๑๐) เดินไปมาโดยไร้ประโยชน์

ไปศุนฺย สาหสำ โทฺรห อีรฺษฺยาสูยารฺถทูษณมฺ มนู. ๔๗
วาคฺทณฺฑช จ ปารุษฺย โกรธโช'ปี คโณ'ษฺฏกะ ฯ

ความชั่ว ๘ อย่าง เกิดจากความโกรธ หรืออารมณ์ร้อน คือ ๑. นินทาว่าร้ายคนอื่นลับหลัง ๒ ผิดกามคุณข่มขืน ๓ ผูกโกรธ ๔ อิจฉาริษยา คือไม่อยากเห็นคนอื่นได้ดี ๕ คอยจ้องหาความผิดคนอื่น แสดงสิ่งดีเป็นชั่วและชั่วเป็นดี ๖ ใช้จ่ายเงินในสิ่งที่ไร้ประโยชน์ คือ ทำงานในทางที่ผิดกฎหมาย ขนบธรรมเนียมที่ดีงาม ๗ พูดกระด้างก้าวร้าว ๘ ลงโทษบุคคลผู้มิได้มีความผิด มนู. ๔๘

ทฺวโยรปฺเยตโยรฺมูลำ ย สรฺเว กวโย วิทุะ
ต ยตฺเนน ชเยลฺโลภ ตชฺชาเวตาวุเภา คเณา ฯ

เขาควรละความอยาก ซึ่งเป็นที่ติเตียนของนักปราชญ์ ควรถอนรากความชั่วซึ่งทำให้คนพินาศ และความชั่วอันเกิดขึ้นจากความยินดีพอใจในกาม และจากอารมณ์ร้อน มนู ๔๘

ปานมกฺษาะ สฺตฺริยศฺไจว มฤคยา จ ยถากฺรมมฺ
เอตตฺกษฺฏตมำ วิทฺยาจฺจตุษฺกำ กามเช คเณ ฯ

ความชั่วอันยิ่งใหญ่ในบรรดาความชั่วทั้งหลายอันเกิดจากความยินดีพอใจ คือ ๑ สุรา ยาเมา ๒ การพนันทุกประเภท ๓ มีผู้หญิงเป็นเพื่อนมากเกินไป ๔ ล่าสัตว์ ทั้งสี่นี้เป็นนิสัยความชั่วที่ร้ายกาจมาก มนู. ๕๐

ทฺวฺยสฺย ปาตนำ ไจว วากฺปารุษฺยารฺถทูษเณ
โกฺรธเช'ปี คเณ วิทฺยาตฺกษฏฺเมตตฺตฺริกำ สทา ฯ

บรรดาความชั่วทั้งหลายที่เกิดขึ้นจากความพอใจในกามคุณ และอารมณ์ร้อน มีความชั่วอันสำคัญที่ก่อความเจ็บปวดอย่างยิ่ง คือ ๑. ลงโทษผู้ไม่มีความผิด ๒ พูดจาหยาบคาย ๓ ใช้เงินในทางที่ผิดกฎหมาย

สปฺตกสฺยาสฺย วรฺคสฺย สรฺวตฺไรวานุษงฺคิณะ ฯ
ปูรวำ ปูรวำ คุรุตรำ วิทฺยาทฺวฺยสนมาตฺมวานฺ ฯ

บรรดาความชั่ว ๗ อย่าง มีผลมาจากการปล่อยใจไปตามกามารมณ์ และการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ร้อนไว้ได้ มรดกความชั่วเพิ่มขึ้นตามวรรณะของผู้เป็นบรรพบุรุษ เช่นการใช้เงินให้สูญเสียในทางไร้ประโยชน์ มีโทษน้อยกว่าการใช้ภาษาหยาบคาย การใช้ภาษาหยาบคายมีโทษน้อยกว่าความไม่เที่ยงธรรม ความไม่เที่ยงธรรมมีโทษน้อยกว่าการล่าสัตว์ และการล่าสัตว์มีโทษน้อยกว่าการเที่ยวผู้หญิงจนเกินไป การทำลายความบริสุทธิ์ยังมีโทษน้อยกว่าการเล่นการพนัน การเล่นการพนันมีโทษน้อยกว่าการดื่มของมึนเมา การดื่มของมึนเมาเป็นความชั่วที่ยิ่งใหญ่กว่าความชั่วทั้งหลาย

วฺยสนสฺย จ มฤตฺโยศฺจ วฺยสนำ กษฏมุจฺยเต
วฺยสนฺยาโธ'โธ วฺรชติ สฺวรฺยาตฺยวฺยสนี มฤตะ ฯ มนู. ๕๒

กฎระเบียบในกรณีนี้ ก็คือ ตายเสียยังดีกว่าที่จะตามใจในการทำชั่วจนติดเป็นนิสัย เพราะคนชั่วมีชีวิตนาน เขาจะทำบาปมากขึ้น และความทุกข์ยิ่งมากและลึกยิ่งขึ้น รับทุกข์มาก ถ้าบุคคลมิได้มีนิสัยติดความชั่วตายไป เขาจะพบความสุขได้อีก มนู. ๕๓

ดังนั้น กษัตริย์โดยเฉพาะ และประชาชนทั่วไปไม่ควรติดในการล่าสัตว์ ดื่มของมึนเมา และติดในนิสัยชั่วอื่น ๆ แต่ตรงกันข้าม ละความชั่ว ละความพอใจในกามคุณ ประกอบคุณงามความดีบำเพ็ญบุญกุศล ด้วยคุมอารมณ์ ทำการงานที่ดี เขาควรจะทำตนในการประกอบความดี

รัฐมนตร

บุคคลที่จะเป็นสมาชิกของราชสำนัก และรัฐมนตรีนั้นควรเป็นบุคคลประเภทใด ดังนั้น มนูจึงกล่าว มนู. VII, ๕๔—๕๗,๖๐—๖๔

เมาลานฺ ศาสฺตฺรวิทะ ศูรำลฺลพธฺลกฺษานฺ กุโลทฺคตานฺ
สุจิวานฺสปฺต จาษฺเฏา วา ปฺรกฺฤวีตา ปรีกฺษิตานฺ

กษัตริย์ควรแต่งตั้งรัฐมนตรี ๗ ท่าน หรือ ๘ ท่าน เกิดในเขตและในประเทศของพระองค์ รู้จบในคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ มีจิตใจแกล้วกล้าและอาจหาญ มีเจตนามั่นคงแน่วแน่ มาจากครอบครัวที่ดี ได้รับการศึกษาดี มีชื่อเสียงดี มีศีลธรรมและมีความชำนาญ

อปี ยตฺสุกรำ กรฺม ตทปฺเยเกน ทุษฺกรมฺ
วิเศษโต'สหาเยน กินฺตุ ราชฺยำ มโหทยมฺ ฯ

เพราะหากปราศจากการช่วยเหลือพิเศษ แม้การกระทำง่าย ๆ ก็ยากที่จะทำสำเร็จได้โดยบุคคลเพียงคนเดียว เมื่อเป็นเช่นนั้น งานอันยิ่งใหญ่ของรัฐบาลจะทำเพียงคนเดียวได้อย่างไร ดังนั้นการวางแผนชั่วที่จะทำให้บุคคลคนเดียว เป็นพระเจ้าแผ่นดิน และยอมให้งานของรัฐบาลอยู่ในดุลยพินิจของบุคคลเพียงคนเดียว มนู. ๕๕

การยินยอมโดยเจตนา

ไตะ สารฺทฺธ จินฺตเยนฺนิตฺยำ สามานฺยำ สนฺธิวิคฺรหมฺ
สฺตานำ สมุทยำ คุปฺตึ ลพฺธปฺรศมมานิ จ ฯ

ประธานมนตรี ควรปรึกษาหารือรัฐมนตรีผู้ชำนาญคงแก่เรียน ในงานของรัฐบาล เช่น ๑. สันติภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องทำกับคนหรือประเทศ ๒ สงคราม ๓ การเตรียมระเบียบแบบแผน เพื่อประโยชน์ในยามสงบสุข เพื่อป้องกันประเทศ ๔ ความเจริญรุ่งเรือง คือการโจมตีข้าศึกในโอกาสและเวลาอันสมควรและโอกาสสร้างความรุ่งเรือง ๕. ปกป้องภาษีอากรองค์กรของกองทัพ ๖ บัญญัติกฎหมายในจังหวัดที่ต้องการ และทำให้ประชาชนพ้นจากความยุ่งยากและอันตรายหน้าที่เช่นดังกล่าวมา ควรจะต้องพิจารณากันอย่างรอบคอบสุขุม

การตัดสินใจของคนส่วนใหญ่

เตษำ สฺวำ สฺวมภิปฺรายมุปลภฺย ปฤถกฺ ปฤถกฺ
สฺมสฺตานาญฺจ การฺเยษุ วิทธฺยาทฺธิตมาตฺมนะ ฯ

ผู้ปกครองควรออกความคิดความเห็นอย่างรอบคอบ และตั้งคณะที่ปรึกษาในงานของรัฐแต่ละคณะแยกออกไปต่างหาก รวบรวมความเห็นและข้อมูล และตัดสินใจไปตามความเห็นของคนส่วนมาก เพื่อประโยชน์แก่ตัวเองและคนอื่น มนู. ๕๗

รัฐมนตรีผู้มีประสบการณ์

อนฺยานปี ปฺรกุรฺวีต ศุจีนฺ ปฺราชฺญานวสฺถิตานฺ
สมฺยครฺตสมาหรฺตฤนมาตฺยานสุปรีนฺษิตานฺ ฯ

เขาควรแต่งตั้งรัฐมนตรีอื่น ๆ ผู้ตรงไปตรงมา ฉลาด มีการตัดสินใจแน่นอน ไม่โลเล เป็นผู้มีปัญญารอบรู้ สามารถที่จะปกป้องรักษาสิ่งที่ต้องการให้ปลอดภัย และมีความพยายามดีมีประสบการณ์

นิวรฺเตตาสฺย ยาวทฺภิรฺติกรฺตวฺยตา นฤภิะ
ตาวโต'ตนฺทฺริตานฺ ทกฺษานฺ ปฺรกุ รฺวีต วิจกฺษณานฺ ฯ

เขาควรจัดให้หัวหน้างาน และคนทั้งหลายที่ขยันหมั่นเพียร มีอำนาจ มีปัญญา และมีโอกาสเลือกเฟ้น บริการรับใช้เช่นดังที่เขาเหล่านั้นต้องการ เพื่อการปฏิบัติงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ

รัฐมนตรีต่างประเทศและรัฐมนตรีมหาดไทย

เตษามรฺเถ นิยุญฺชีต ศูรานฺ ทกฺษานฺ กุโลทฺคตานฺ
ศุจีนากรกรฺมานฺเต ภีรูนนฺตรนิเวศเน ฯ

เขาควรแต่งตั้งบุคคลผู้มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง มีศีลธรรม มีวงศ์ตระกูลดี ไว้ในตำแหน่งงานที่สำคัญในงานต่างประเทศ และแต่งตั้งบุคคลละอายต่อบาป อ่อนน้อมถ่อมตน สำหรับงานกระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งทูต

ทูตํ ไจว ปฺรกุรฺวีต สรฺวศาสฺตฺรวิศารทมฺ
อิงฺคิตากาเจษฺฏชฺญํ ศุจึ ทกฺษํ กุโลทฺคตมฺ ฯ

เขาควรแต่งตั้งบุคคลที่มีความตั้งใจแน่วแน่ มีความประสงค์ดี มีความประพฤติดี มีคุณธรรมประจำใจ สามารถจะรู้เหตุการณ์อันสำคัญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความรอบรู้ในคัมภีร์ต่าง ๆ และชำนาญงานด้านการเมือง เป็นทูตต่างประเทศ

อนุรกฺตะ ศุจิรฺทกฺษะ สฺมฤติมานฺ เทศกาลวิตฺ
วปุษฺมานฺวิตภีรฺวาคฺมี ทูโต ราชฺญะ ปฺรศสฺยเต ฯ

เอกอัครราชทูต ควรมีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงานของรัฐบาล มีความรักงาน มีความสุจริตใจ มีความบริสุทธิ์ใจ มีความคล่องแคล่วในงาน มีความจำดี ไม่ลืมสิ่งที่ผ่านมาแล้วนาน ปฏิบัติงานตามที่ประเทศต้องการและตามกาละ รูปหล่อ กล้าหาญบึกบึนพูดเก่ง บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวมา เป็นผู้สมควรที่จะเป็นทูตของพระเจ้าแผ่นดิน มนู ๔๖

หน้าที่ของข้าราชการ และความรับผิดชอบ

มนู. VII, ๖๕,๖,๖๘,๗๐,๗๔–๗๘ กล่าวถึงชนิดของบุคคล และงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

อมาตฺเย ทณฺท อายตฺโต ทณฺเท ไวนยิกี กฺริยา
นฤปเตา โกฺรศราษฺฏฺเร จ ทูเต สนฺธิวิปรฺยเยา ฯ

นายกรัฐมนตรีควรดูว่า ความเที่ยงธรรมที่ยึดถือกัน ที่ทำการลงโทษผู้ทำผิด และที่ลงโทษไม่เป็นการเที่ยงธรรมแก่ผู้ทำผิด งานด้านการคลัง และงานด้านบริหารของรัฐควรอยู่ในความดูแลของพระเจ้าแผ่นดิน คณะกรรมการของรัฐควรจัดวางระเบียบงานไว้ให้เรียบร้อย งานด้านทำสันติภาพ หรืองานด้านผูกสัมพันธไมตรีกับประเทศหนึ่งประเทศใด หรือประกาศสงครามกับประเทศหนึ่งประเทศใด ควรมอบให้กับเอกอัครราชทูต หรือรัฐมนตรีต่างประเทศ มนู ๖๕

ทูต เอว หิ สํธตฺเต จ ภินตฺตฺเยว สํหตานฺ
ทูตสฺตตฺ กุรุเต กรฺม ภิทฺยนฺเต เยน วา น วา ฯ

ทูตเป็นผู้สร้างความเป็นเอกภาพในงานที่แตกแยก และแบ่งแยกงานที่ไม่ดีต่าง ๆ ออกไปให้มันรวมตัวกันอยู่ต่างหาก เขาจะเป็นผู้สร้างความแตกแยกในหมู่ศัตรู มนู ๖๖

พุทฺธฺวา จ สรฺวํ ตตฺตฺเวน ปรฺราชจิกีรฺษิตมฺ
ตถา ปฺรยตฺนสาติษฺเฐทฺยถาตฺมานํ น บีฑเยต ฯ

ประธานรัฐมนตรีทั้งหลาย หรือองคมนตรี ทูตและรัฐมนตรีอื่น ๆ ควรจะวางแผนทำลายกษัตริย์ที่เป็นศัตรู และประชาชนของพระองค์ และวางมาตรการเช่นนั้นด้วยความรอบคอบไม่เสี่ยงภัยอันตราย หรือไม่ทำความลำบากแก่ประเทศของตน มนู ๖๙

ธนุรฺทุรฺคํ มหีทุรฺคมพฺทุรฺคํ วารฺกฺษเมว วา
นฤทุรฺคํ คิรีทุรฺคํ วา สมาศฺริตฺย วเสตฺปุรมฺ ฯ

เขาควรจะกำหนดที่อยู่อาศัยในประเทศ ทำแผนผังให้มีความสมบูรณ์ด้วยป่า ทรัพยากร และข้าวในท่ามกลางแผนผัง ควรทำกำแพงป้อมปราการเป็นชั้น ๆ มีทหารป็นธนู กำแพงนั้นสร้างด้วยดิน มีคูล้อมรอบ มีป่าล้อมรอบ มีทหารพร้อมด้วยอาวุธพิทักษ์รักษาโดยรอบ และมีภูเขาล้อมรอบ ในใจกลางของแผนผัง พระองค์จะต้องสร้างที่ประทับของพระองค์เอง ซึ่งล้อมรอบด้วยป้อมปราการอันหนา มนู ๗๐

เอกะ ศตํ โอธยติ ปฺราการสฺโถ ธนุรฺธระ
ศตं ทศสหสฺราณิ ตสฺมาทฺทุรฺคํ วิธียเต ฯ

เพราะทหารผู้มีธนูเป็นอาวุธคนหนึ่งนั่งอยู่บนกำแพง สามารถจะต่อต้านศัตรูผู้รุกรานได้เป็นร้อย และทหารหนึ่งกองร้อยประจำอยู่บนกำแพงสามารถจะต่อสู้ข้าศึกผู้มารุกรานได้เป็นหมื่น ดังนั้นมันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างป้อมปราการ มนู ๗๔

ตตฺสฺยาทายุธสมฺปนฺนํ ธนธานยเท วาหไนะ
พฺราหฺมไณะ ศิลฺปิภิรฺยนฺตฺไรรฺยวเสโนหเกน จ ฯ

กองทหารจะต้องมีอาวุธและจรวดต้องให้พร้อมมูล เงินและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่จะต้องจัดหาไว้ ยานพาหนะ สำหรับใช้ในการป้องกัน และพวกพราหมณ์คงแก่เรียนสอนวิชาการ เครื่องจักรกล เครื่องใช้อาวุธ และสิ่งอื่น ๆ อันมีหลายอย่างสำหรับใช้การสงครามและป้องกัน เช่นหญ้า เครื่องกำบัง น้ำ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ มนู ๗๕

ตสฺย มธฺเย สุปฺรฺยาปฺตำ การเยทฺคฤหมาตฺมนะ
คุปฺตำ สรฺวรฺตุกำ ศุภฺรำ ชลวฤกฺษสมนฺวิตมฺ ฯ

ในใจกลางของบ้อม กษัตริย์สร้างพระราชวังเป็นที่พัก ซึ่งมีน้ำ ต้นไม้สวยงาม ดอกไม้และสิ่งอื่น ๆ ไว้ปกบ้อง รอบ ๆ พระราชวัง สะดวกแก่การอยู่อาศัยในทุกฤดูกาล ตกแต่งให้สะอาดสวยงาม และควรให้สำนักงานของกระทรวงทบวงกรมอยู่ ณ สถานที่นั้นด้วย มนู ๗๖

ตทธฺยาสฺโยทฺวเหทฺภารฺยำ สวรฺณำ ลกฺษณานฺวิตามฺ
กุเล มหติ สมฺภูตำ หฤทฺยำ รูปคุณานฺวิตามฺ ฯ

กษัตริย์ หลังจากศึกษาจบในชีวิตแห่งการศึกษาแล้ว ควรสมรสกับผู้หญิงเพียงคนเดียว ผู้มีความสวย ความงาม มีเสน่ห์ เกิดในตระกูลนักรบ มีลักษณะนิสัยเป็นมิตรที่ดี มีความรู้เหมาะสมกับพระองค์ มีอารมณ์นิสัยและการกระทำเข้ากันได้กับพระองค์ เกี่ยวกับผู้หญิงอื่น ๆ ภายนอกขอบเขตดังกล่าว พระองค์ไม่ควรมองเลย มนู ๗๗

ปุโรหิตำ ปฺรกุรฺวีต วฤณุยาเทว จรฺตฺวิชมฺ
เต'สฺย คฤหฺยาณิ กรฺมาณิ กุรฺยุรฺไวตานิกานิ จ ฯ

พระองค์ควรเอาพวกอนุศาสนาจารย์และพระไว้ในราชสำนัก เพราะพวกเขาจะได้ทำหน้าที่บูชาไฟ ไหว้พระผู้เป็นเจ้าทุกกึ่งเดือน และพิธีศาสนาอื่น ๆ ในราชสำนัก ในเมื่อพระองค์เองก็มีงานการมากมายในเรื่องของรัฐบาล การปฏิบัติงานที่ถูกต้องนั้น เกี่ยวกับการสวดมนต์ การทำสมาธิ และการกราบไหว้อื่น ๆ ซึ่งพระองค์เองจะต้องเสียสละวันและคืนเพื่อมิให้งานของรัฐบาลดำเนินไปในทางที่ผิด

เกี่ยวกับการบรรณาการ หรือการเรียกเก็บภาษี

สำวตฺสริกมาปฺไตศฺจ ราษฏฺราทาหารเยทฺพลิมฺ
สฺยาจฺจามฺนายปโร โลเก วรฺเตต ปิตฺฤวนฺนฤษุ ฯ

พระองค์ควรจะได้รับบรรณาการ ผ่านผู้เก็บภาษีที่ดีมีศีลธรรม พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข และข้าราชการผู้เป็นหัวหน้าอื่น ๆ และคณะมนตรีทั้งหมด ควรทำการทั้งปวงตรงกับคำบัญญัติไว้ในคัมภีร์พระเวท และประพฤติปฏิบัติตนตามข้อบัญญัติของมนู มนู VII. ๘๐

อธฺยกฺษาน์ วิวิธาน์ กุรฺยาตฺ ตตฺร ตตฺร วิปศฺจิตะ

เต’ศฺย สรฺวาณฺยเวกฺเษรนฺนฤณำ การฺยาณิ กุรฺวตาม์ ฯ

คณะมนตรีของรัฐ ควรแต่งตั้งหัวหน้าตรวจสอบ ตรวจตรางานของรัฐบาล เป็นหน้าที่ที่จะต้องตรวจตราดูว่าผู้ปฏิบัติงานของรัฐบาลทุกหน่วยงาน และการปฏิบัติหน้าที่ของพวกเขาได้ดำเนินไปตามกฎและระเบียบของรัฐ ถ้าพวกข้าราชการเหล่านั้นปฏิบัติงานถูกต้องเหมาะสมและมีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ควรจะให้เกียรติแก่พวกเขาเหล่านั้นตามฐานานุรูป ถ้าเขาปฏิบัติงานขัดกับระเบียบข้อบังคับ ควรจะลงโทษคนเหล่านั้นตามควรแก่โทษเช่นกัน มนู ๘๑

อาวฤตฺตานำ คุรุกุลาทฺวิปฺราณำ ปูชโก ภเวตฺ

นฤปาณามกฺษโย หฺเยษ นิธิรฺพฺราหฺโม วิธียเต ฯ

การเผยแพร่ประทีปของพระเวทตลอดเวลา อันเป็นขุมทรัพย์อันไม่สิ้นสุดของกษัตริย์พระเจ้าแผ่นดินและองคมนตรี ควรให้เกียรติแก่ผู้ที่จบการศึกษาเล่าเรียนแล้ว หลังจากได้เรียนจบคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ แล้ว ในระหว่างที่เป็นนักศึกษา ควรจะให้เกียรติแก่นักศึกษาผู้ตั้งใจจะทำงานเพื่อนักการศึกษาเฉพาะ มนู ๘๒

สโมตฺตมาธไม ราชา ตฺวาหูตะ ปาลยนฺ ปฺรชาะ

น นิวรฺเตต สංคฺรามาตฺ กฺษเตฺรำ ธรฺมมนุสฺมรนฺ ฯ

วิธีการดังกล่าว ย่อมเป็นการส่งเสริมมูลฐานการศึกษา ส่งเสริมความรู้ในประเทศ และช่วยให้ประชาชนมีความเจริญก้าวหน้า เมื่อใดก็ตาม ที่พระมหากษัตริย์ทรงเสียสละเพื่อป้องกันประชาชน ได้ถูกท้าทายด้วยบุคคลอื่น จะเสมอหรือต่ำกว่าหรือสูงกว่าพระองค์ให้มีการต่อสู้กัน พระองค์ทรงสำนึกถึงหน้าที่ของความเป็นนักรบ ทรงรับการท้าทายไม่ยอมถอย พระองค์จะต่อสู้ด้วยความชำนาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชำนะ มนู ๘.

อาหเวษุ มิถ’นฺโย’นฺยං ชิฆำสนฺโต มหีกฺษิตะ

ยุธฺยมานาะ ปรං ศกฺตฺยา สวรฺคං ยานฺตฺยปรางฺมุขาะ ฯ

พระองค์ทรงต่อสู้ในสงครามด้วยพลังและความสามารถของพระองค์ โดยไม่ทรงหวั่นไหวและไม่ถอย ตั้งใจทำลายศัตรูให้ได้ พระองค์ย่อมได้ความสุข ไม่ทรงถอยทัพกลับเป็นเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม ทรงปราบข้าศึกได้สำเร็จ เป็นความถูกต้องที่จะทรงช่อนพระองค์ เพราะพระองค์ควรจะดำเนินการเช่นนั้น และหาวิธีการเพื่อเอาชนะศัตรู เขาไม่ควรทำลายตัวเขาเอง จากความโง่เหมือนสิงห์โตถูกเผาโดยการยิงจากทุกด้าน มนู ๗๖.

กฎของนักรบ

๑. น จ หนฺยาตฺสลารูฒำ น กฺลีวำ น กฤตาญฺชลิมฺ
น มุกฺตเกศำ นาสีนำ น ตวาสฺมีติ อาทินมฺ ฯ
๒. น สุปฺตำ น วิสนฺนาหำ น นคฺนำ น นิรายุธมฺ
นายุธฺยมานำ ปศฺยนฺตำ น ปเรณ สมาคตมฺ ฯ
๓. นายุธวฺยสนปฺราปฺตำ นารฺตำ นาติปรีกฺษิตมฺ
น ภีตำ น ปราวฤตฺตำ สตำ ธรฺมมนุสฺมรนฺ ฯ

(๑) นักรบ มีกฎนักรบ หรือกฎศีลธรรมไว้ในใจเสมอ ไม่ควรจะโจมตีบุคคลที่ยืนยกมือยอมแพ้ บุคคลโง่ ยืนสยายผมบอกว่า ผมขอเป็นที่พึ่ง ขอลี้ภัย

(๒) บุคคลที่กำลังหลับ เป็นลมสลบไป ไม่มีผ้านุ่ง ไม่มีอาวุธ เป็นผู้สังเกตการณ์ต่อสู้ ผู้ติดตามกองทัพ

(๓) ผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้ทุกข์ร้อนเป็นอันมาก มีแผลฉกรรจ์ กลัวไม่มีสติอยู่กับตัว ผู้วิ่งหนี มนู ๙๑, ๙๒, ๙๓..

แต่บุคคลเช่นนั้นควรจับเป็นนักโทษ และบุคคลซึ่งไม่ได้รับบาดเจ็บมากนักควรขังไว้ในตะราง และควรแจกข้าวอาหารและเสื้อผ้า ผู้ที่เจ็บปวดอยู่แล้วไม่ควรจะเพิ่มความเจ็บปวดให้เขาอีก ควรให้การงานพวกคนเหล่านั้นตามที่เขาถนัด จงจำไว้เสมอว่า อย่าได้โจมตีผู้หญิง เด็ก คนแก่ คนป่วย ควรเลี้ยงดูพวกเด็ก ๆ เหมือนกับลูก ๆ ของตนเอง ควรเลี้ยงดูสตรีเหมือนกับน้องสาว พี่สาว หรือลูกสาวของตัวเอง ไม่ควรมองดูคนเหล่านั้นด้วยความใคร่ เมื่อได้ทำการสอบสวนอย่างรอบคอบแล้ว บุคคลผู้ซึ่งมิได้ถูกสงสัยว่ามีส่วนร่วมในการต่อสู้ ควรปล่อยให้กลับประเทศหรือบ้านของเขา บุคคลที่สงสัยว่าก่อเหตุควรกักขังไว้ในที่เฉพาะ

ยสฺตุ ภีตะ ปราวฤตฺตะ สงฺคฺราเม หนฺยเต ปไระ
ภรฺตุรฺยทฺทุษฺกฤตๆ กิญฺจิตฺตตฺสรฺวๆ ปฺรติปทฺยเต ฯ

ทหารผู้ละทิ้งยศของตนเองหนีสงครามเกิดจากความกลัว ควรลงโทษ เมื่อจับได้ถือว่าเป็นอาชญากรทรยศต่อประเทศและรัฐบาล เขาต้องรับผลกรรมแห่งการกระทำชั่วทั้งหมดที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของเขา มนู ๘๔.

ยจฺจาสฺย สุกฤตๆ กิญฺจิทมุตฺรารฺถมุปารฺชิตๆ
ภรฺตา ตตฺสรฺวมาทตฺเต ปราวฤตฺตหตสฺย ตุ ฯ

พระเจ้ายกเอาความดีซึ่งได้ให้ความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าแก่เขา ถ้าผู้ละทิ้งถูกฆ่าตาย เขาจะไม่ได้รับความสุขเลย เขาสูญเสียผลกรรมดีของเขาทั้งหมด เขาจะไม่ได้รับผลกรรมดีนั้นซึ่งเขาหามาได้โดยต่อสู้ด้วยเกียรติตามบัญญัติแห่งสงคราม มนู ๘๕.

รถาศฺวๆ หสฺตินๆ ฉตฺรๆ ธนๆ ธานฺยๆ ปศูนฺ สฺตฺริยะ
สรฺวทฺรวยาณิ กุปฺยๆ จ โย ยชฺชยติ ตสฺย ตตฺ ฯ

กฎควรจะได้รับการยอมรับว่า นายทหารหรือนายพลทหาร ผู้ซึ่งยึดรถ, ม้า, ช้าง, ร่ม, เงิน, ข้าว, โค และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ ผู้หญิง และวัตถุชนิดต่าง ๆ ทั้งหมด และภาชนะใส่เนยน้ำมัน และของเหลวอื่น ๆ ในการจัดเป็นสะเบียงอาหาร ควรรับสิ่งเหล่านั้นถือว่าเป็นรางวัลถูกต้องตามกฎหมายแห่งสงคราม มนู ๙๖

ราชฺญศฺจ ททฺยุรฺทฺธารมิตฺเอษา ไวทิกี สฺรุติะ
ราชฺญา จ สรฺวโยเธภฺโย พาตวฺยมปฤถคฺชิตมฺ ฯ

แต่ทหารในกองทัพควรได้มากกว่า ๑๖ ส่วนของรางวัลที่มอบให้แก่พระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าแผ่นดินควรมอบสิ่งที่กองทัพยึดมาได้จากสงครามให้แก่นายทหารและพลทหารเสี้ยเศษหนึ่งส่วนสิบหก มนู ๙๗

ส่วนของผู้ตายในสงคราม ควรจะให้แก่ภรรยาและลูกที่ยังมีชีวิตอยู่ ภรรยาหม้าย และลูกกำพร้าพ่อของเขา ควรอยู่ในความอุปถัมภ์ของรัฐบาล เมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ รัฐควรจะจัดงานให้เขาทำตามความสามารถ บุคคลผู้รักความร่ำรวย เกียรติ ความสำเร็จ ความสุข และความก้าวหน้าในประเทศ ไม่ควรละเมิดกฎสงครามดังกล่าวแล้วข้างต้น

กฎของผู้ปกครอง

อลพฺธํ ไจว ลิปฺเสต ลพฺธํ รกฺเษตฺปฺรยตฺนตะ
รกฺษิตํ วรฺทฺธเยจฺไจว วฤทฺธํ ปาตฺเรษุ นิะกฺษิเปตฺ ฯ

พระเจ้าแผ่นดิน และคณะมนตรี ควรมีความมุ่งหมายดังนี้คือ: ๑. หาสิ่งที่ตนยังไม่มี ๒. รักษาสิ่งที่มีอยู่แล้วด้วยความไม่ประมาท ๓. เพิ่มขยายสิ่งที่ได้มาแล้วให้มีมากขึ้น ๔. ใช้จ่ายทรัพย์เพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้และศาสนา ให้ความรู้พระศาสนาแก่นักเรียน และผู้เผยแพร่ คัมภีร์พระเวท อุปถัมภ์เด็กกำพร้า และคนอนาถา มนู VII, ๘๘

พระเจ้าแผ่นดินควรพยายามโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้สำเร็จความมุ่งหมายสี่อย่างดังกล่าว ของชนชั้นกษัตริย์

อลพฺธมิจฺเฉทฺทณฺเฑน ลพฺธํ รกฺเษทเวกฺษยา
รกฺษิตํ วรฺทฺธเยทฺ วฤทฺธยา ทาเนน นิะกฺษิเปตฺ ฯ

เขาควรพยายามเพื่อให้ได้สิ่งที่ยังไม่ได้โดยการลงโทษ เพื่อรักษาสิ่งที่ได้มาแล้วโดย การตรวจสอบอยู่เสมอ เพื่อสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มีมากขึ้นโดยเพิ่มผลผลิต และเพิ่มด้วยวิธีการอื่น ๆ ที่ถูกกฎหมาย ใช้ทรัพย์มากขึ้นเพื่อแนวทางดังกล่าวแล้วข้างต้น มนู ๑๐๑

อมายไยว วรฺเตต น กถัญจน มายยา
พุธฺเยตาริปฺรยุกฺตา จ มายานฺนิตฺยํ สฺวสัวฤตะ ฯ

เขาไม่ควรปฏิบัติกับใคร ๆ ด้วยเล่ห์เหลี่ยมหรือโกง แต่ควรปฏิบัติกับคนเหล่านั้นด้วย น้ำใสใจจริง และช่วยเหลือเขาเหล่านั้นด้วยความระวัง ไม่ยอมให้ใครอื่นหลอกลวงและบ้องกัน มิให้คนเหล่านั้นเป็นอันตราย มนู ๑๐๔

นาสฺย ฉิทฺรํ ปโร วิทฺยาจฺฉิทฺรํ วิทฺยาตฺปรสฺย ตุ
กูเหตฺกูรฺม อิวางฺคานิ รกฺเษทฺวิวรมาตฺมนะ ฯ

ไม่มีข้าศึกคนใดรู้ความอ่อนแอของเขาได้หรือช่องโหว่ แต่เขาควรจะผู้จุดอ่อนของข้าศึก เขาควรซ่อนส่วนที่ข้าศึกจะโจมตีเขาได้ เหมือนอย่างเต่าซ่อนเท้าของมันจากอันตราย มนู ๑๐๕

วกวจฺจินฺตเยทรฺถานฺ สีหวจฺจ ปราภฺรเมตฺ
วฤกวจฺจาวลุมฺเปต ศศวจฺจ วินิษฺปเตตฺ ฯ

เหมือนนกกระยาง จ้องมองปลาด้วยความตั้งใจเพื่อจับเป็นอาหารฉันใด ขอให้ผู้ปกครองเอาใจใส่ในการรวบรวมทรัพย์สมบัติ ปรับปรุงการคลังของเขาให้ดีขึ้น ขอให้มีความเข้มแข็งเหมือนราชสีห์เอาชนะข้าศึกของมันฉะนั้น ขอให้พระองค์โจมตีข้าศึกเหมือนเสือกระโจนจับหลังเนื้อ ขอให้พระองค์ปกป้องและเพิ่มพลังขึ้นเป็นทวีคูณ เหมือนอย่างกระต่ายป่าในเมื่อข้าศึกผู้มีพลังมากเข้ามาใกล้ และทำให้ข้าศึกมีความแปลกใจ มนู ๑๐๖

นโยบาย

เอวํ วิชยมานสฺย เย'สฺย สฺยุะ ปริปนฺถินะ
ตานานเยทฺวศ์ สรฺวานฺ สามาทิภิรุปกฺรไมะ

ดังนั้น ขอให้ปธานาธิบดี ปรารถนาเพื่อผลแห่งความสำเร็จ ลดโทษให้แก่ผู้กระทำผิดทุกประเภท อาชญากร คนขี้โขมย โจรในประเทศโดย (๑) อภัยโทษ (๒) ให้ของรางวัล (๓) แบ่งแยกออก และถ้าวิธีการดังกล่าวล้มเหลวที่จะให้พวกเขายินยอม ขอให้พวกเขาอยู่ภายใต้การลดโทษโดย ๔ กองทหาร มนู ๑๐๗

ยโถทฺธรติ นิรฺทาตา กฺษๆ ธานฺยๆ จ รกฺษติ
ตถา รกฺเษนฺนฤโป ราษฺฏรๆ หนฺยาจฺจ ปริปนฺถินะ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินควรกำจัดขโมยและโจร และป้องกันประเทศไว้เหมือนชาวนาเอาฟ่างข้าวออกจากเม็ดข้าว และไม่ได้ทำให้เม็ดข้าวแตกฉะนั้น มนู ๑๑๐

โมหาทฺราชา สฺวราษฺฏรๆ ยะ กรฺษยตฺยนเวกฺษยา
โส'จิราทฺภรศฺยเต ราชฺยาชฺชีวิตาจฺจ สพานฺธวะ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินผู้ไร้สติทำให้ประชาชนของตนอ่อนแอ เพราะชอบความเพลิดเพลิน ไม่ช้าไม่นานก็ต้องเสื่อมก่อนที่จะถึงมรณกรรมพร้อมด้วยพระญาติ และทำให้พระองค์พ้นจากตำแหน่ง มนู ๑๑๑

ความเสื่อมของราชอาณาจักร

ศรีรกฺษณาตฺปฺราณาะ กฺษียนฺเต ปฺราณินำ ยถา
ตถา ราชฺญามปี ปฺราณาะ กฺษียนฺเต ราษฺฏฺรกฺษณาตฺ ฯ

ความเสื่อมของร่างกายตัดทอนชีวิตสัตว์ ชีวิตของกษัตริย์ก็เช่นกัน กล่าวคือ อำนาจและทรัพย์สิน ร่วมทั้งพระโอรสโอรสาและพระญาติ ถูกความอ่อนแอของประชาชนทำลาย มนู ๑๑๒

ราษฺฏฺรสฺย สำกฺรเห นิตฺยำ วิธานมิทมาจเรตฺ
สุสำคฺฤหีตราษฺฏฺโร หิ ปารฺถิวะ สุขเมธเต ฯ

ดังนั้น กษัตริย์ และรัฐสภาของประเทศเอกราชทั้งหลาย ควรพยายามเพื่อความสำเร็จของรัฐบาล คืองานของรัฐจะต้องปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขของกษัตริย์อยู่ที่ทรงเสียสละทุกวิถีทางเพื่อปกป้องราชอาณาจักรของพระองค์ มนู ๑๑๓

การจัดการ

ทฺวโยสฺตฺรยาณำ ปญฺจานำ มธฺเย กุลฺยมธิษฺฐิตมฺ
ตถา กฺรามศตานำ จ กุรฺยาทฺราษฺฏฺรสฺย สำกฺรหมฺ ฯ

ด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น พระองค์ควรตั้งสำนักงานของรัฐไว้ในท่ามกลางของสองตำบล สามตำบล ห้าตำบล และร้อยตำบล เพื่อให้หัวหน้าทั้งหลายที่จำเป็นอยู่ และบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำงานของรัฐบาล มนู ๑๑๔

กฺรามสฺยาธิปตี กุรฺยาทฺทศกฺรามปตี ตถา
วีศตีศำ ศเตศำ จ สหสฺรปติเมว จ ฯ

มนู ๑๑๕ ขอให้ผู้เป็นหัวหน้าผู้หนึ่งซึ่งถูกแต่งตั้งให้ดำเนินงานในตำบลหนึ่ง แต่งตั้งหัวหน้าอีกคนหนึ่งควบคุมดูแลอีกสิบตำบล แต่งตั้งคนที่สามดูแลอีก ๒๐ ตำบล แต่งตั้งคนที่สี่ดูแล ๑๐๐ เมือง แต่งตั้งคนที่ห้าดูแล ๑,๐๐๐ เมือง กล่าวคือปัจจุบัน มีพัทวรีคนเดียวในหนึ่งตำบล หรือธานะ มีสถานีตำบล อยู่ใน ๑๐ ตำบล และมีธนะใหญ่คนหนึ่ง ควบคุมสถานี

ตำรวจสองสถานี มีธนะมากกว่าห้าคน ควบคุมสถานที่เก็บภาษี และมีสถานที่เก็บภาษีเกินกว่า ๑๐ แห่งในอำเภอหนึ่ง ระบบของรัฐบาลทั้งหมดนี้ได้มาจากบัญญัติคัมภีร์มนู และผู้บัญญัติกฎคนอื่น ๆ

คฺราเม โทษานฺสมุตฺปนฺนานฺ คฺรามิกะ ศนไกะ สฺวยมฺ
ศเนทฺ คฺรามทเศศาย ทเศโศ วีศตีตินมฺ ฯ

พระองค์ควรจัดการปกครองในลักษณะดังกล่าวข้างต้น และจัดการออกกฎว่า หัวหน้าของตำบลหนึ่ง ควรรายงานประจำวันแก่หัวหน้าปกครอง ๑๐ ตำบล ในเรื่องอาชญากรรม และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขอบเขตของตน ในทำนองเดียวกัน หัวหน้าผู้ปกครองในเขต ๑๐ ตำบล ควรรายงานเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเขตของตนทุกวันแก่หัวหน้าที่ปกครองในเขต ๒๐ ตำบล

วีศตีศสฺตุ ตตฺสรฺวํ ศเตศาย นิเวทเยตฺ
ศเนทฺ คฺรามศเตสฺตุ สหสฺรปตเย สฺวยมฺ ฯ

หัวหน้าผู้ปกครอง ๒๐ ตำบล ควรรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในเขตของตนประจำวันแก่หัวหน้าผู้ปกครองใน ๑๐๐ เขต หัวหน้าผู้ปกครองใน ๑๐๐ เมือง ควรรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นประจำวันแก่หัวหน้าผู้ปกครอง ๑,๐๐๐ เมือง มนู ๑๑๗

หัวหน้า ๕ ท่านทำหน้าที่รับผิดชอบ ๒๐ หัวเมือง แต่ละท่านควรรายงานแก่หัวหน้าผู้รับผิดชอบใน ๑๐๐ ตำบล และหัวหน้า ๑๐ คน ปกครอง ๑,๐๐๐ ตำบล แต่ละคนควรรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำวันแก่ผู้ปกครอง ๑๐,๐๐๐ ตำบล และต่อคณะกรรมการของรัฐของ ๑๐๐,๐๐๐ ตำบล บรรดาคณะกรรมการของรัฐทั้งหมด ควรจะรายงานเหตุการณ์ของโลก แก่สภาอิสระสากล

เตษำ คฺรามฺยาณิ การฺยาณิ ปฤถกฺการฺยาณิ ไจว หิ
ราชโญ'นฺยะ สจิวะ สนิคฺธสฺตานิ ปศฺเยทตนฺทฺริตะ ฯ

(งานของเมืองเหล่านั้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือแยกกันปฏิบัติก็ตาม ขอให้รัฐมนตรีของพระเจ้าแผ่นดินอีกท่านหนึ่งตรวจสอบ ใครที่ทำงานได้ผลดี และใครละเลยไม่เอาใจใส่ มนู ๑๒๐)

ประธานสองคน ของแต่ละ ๑๐,๐๐๐ ตำบล ควรจะได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เฉพาะไว้คนหนึ่งในสองคนนั้น ควรจะเป็นผู้รับผิดชอบงานภายใน ซึ่งมีการพิจารณาคดี งานด้านบริหารการปกครอง และอีกคนหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลงานของข้าราชการที่ปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

นคเร นคเร ไจกำ กุรฺยาตฺสรฺวารฺถจินฺตกมฺ
อุจฺไจะสฺถานำ โมรรูปำ นกฺษตฺราณามิว ครหมฺ ฯ

เมืองที่ใหญ่นั้น ควรเป็นเมืองที่สวยงาม มีตึกสูงใหญ่ สง่าเด่นเหมือนดวงจันทร์ในเวลาค่ำคืน เพื่อเป็นองค์การปฏิบัติงานของผู้ชำนาญการในสถานที่นั้น บุคคลผู้คงแก่เรียนทั้งหลายซึ่งมีประสบการณ์ในความรู้สาขาวิชา สามารถนั่งพิจารณาตรวจตรา กลั่นกรอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมผู้ปกครองและผู้อยู่ภายใต้การปกครอง และพิจารณาตรวจสอบกฎหมายและหลักการในเชิงความรู้ มนู ๑๒๑

ส ตานนุปริกฺราเมตฺสรฺวาเนว สทา สฺวยมฺ
เตษำ วฤตฺตำปริณเยตฺสมฺยคฺราษฺฏเรษุ ตจฺจไระ ฯ

คณะออกตรวจสอบและตำรวจลับควรมีไว้ภายใต้หัวหน้าผู้ตรวจ พระเจ้าแผ่นดินควรจะต้องรู้ความดีและความไม่ดีของผู้ทำงานภายใต้พระองค์ทุกคนอย่างลับ ๆ โดยการมีตำรวจลับจากวรรณะต่าง ๆ กัน คนชั่วควรได้รับโทษ และคนดีควรได้รับเกียรติ มนู ๑๒๒

หัวหน้าสันติภาพ

ราชฺโญ หิ รกฺษาธิกฤตาะ ปรสฺวาทายินะ ศฐาะ
ภวนฺติ ปฺราเยณ เตภฺโย รกฺเษทิมาะ ปฺรชาะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งพระองค์ทรงแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นผู้พิทักษ์ประชาชน ควรเป็นคนดี อบรมมาดี มีปัญญาความรู้ มาจากตระกูลที่ดี คนเลว อาชญากร โจร ขโมย และผู้ก่อความไม่สงบอื่น ๆ อาจจะเข้ามาทำการรับใช้ได้ในงานต่ำ ๆ แต่ต้องให้คนเหล่านั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของคนดีดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นจึงสามารถกลับคนชั่วให้เป็นคนดี เป็นผู้พิทักษ์ประชาชนได้ มนู ๑๒๓

เย การฺยิเกภฺโย'รฺถเมว คฤหฺณียุะ ปาปเจตสะ

เตษำ สรฺวสฺวมาทาย ราชา กุรฺยาตฺปฺรวาสนมฺ ฯ

ถ้าข้าราชการรับสินบนจากโจทก์และจำเลย เพื่อความอยุติธรรม และมีความลำเอียง และชนะความในที่สุด พระเจ้าแผ่นดินควรยึดทรัพย์สมบัติทั้งหมด ลงโทษด่าประจานแก่เขา และขับไล่ออกไปยังประเทศที่กลับไม่ได้อีกแล้ว ถ้าไม่ถูกลงโทษก็จะเป็นตัวอย่างความชั่วเลวทราม ติดต่อไปยังผู้อื่นที่จะทำการกินสินบนต่อไป แต่ความกลัวการลงโทษจะทำให้พวกเขาเลิกจากการประพฤติชั่ว มนู ๑๒๔.

ข้าราชการควรจะได้รับที่ดิน หรือเงินทอง จากรัฐบาลเป็นรายเดือน เป็นรายปี ครั้งแล้วครั้งเล่า หรือว่าครั้งเดียวตลอดไป เพื่อทำให้เขาอยู่ได้อย่างมีเกียรติ คือทำให้เขาสามารถหาความร่ำรวยได้ เขาผู้ซึ่งแก่แล้ว ควรจะได้รับเงินบำนาญ ควรจำไว้ว่า เงินบำนาญที่ได้นั้นจะมีอยู่ตลอดที่เขายังมีชีวิต แต่หลังจากตายแล้วก็เป็นอันสิ้นสุด ลูก ๆ ของพวกเขาควรจะรับไว้พิจารณา และจัดหาให้ตามควรแก่คุณค่าความดีที่เขาได้ทำไว้ก่อน น้อง ๆ และแม่หม้ายของคนเหล่านั้น ควรได้รับบำนาญ จากรัฐบาล ตามควรแก่ความดี และตามส่วนของการรับใช้รัฐบาลนานเท่าใด แต่ถ้าเขาทำชั่วเขาจะต้องถูกริบทั้งหมด นโยบายนี้ควรดำรงรักษาไว้

การเก็บภาษี

ยถา ผเลน ยุชฺเยต ราชา กรฺตา จ กรฺมณามฺ

ตถาเวกฺษฺย นฤโป ราษฺฏฺเร กลปเยตฺสตตำ กรานฺ ฯ

การเก็บภาษีต่อประชาชนภายในราชอาณาจักร พระเจ้าแผ่นดิน หรือองคมนตรี ควรพินิจพิจารณาให้รอบคอบว่า หัวหน้าและข้าราชการอื่น ๆ และประชาชน มีความสุขความสบายเพียงใด มนู VII, ๑๒๘

ยถา'ลฺปา'ลฺปมทนฺตฺยา" ทฺยำ วารฺโยโกวตฺสษฏฺปทาะ

ตถา" ลฺปา"ลฺโป ครฺหีตวฺโย ราษฺฏราทฺราชฺญาพฺทิกะ กระ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินควรได้รับภาษีจำนวนน้อย จากประชาชนเป็นประจำปี เหมือนกับตัวปลิงหรือทาก หรือกับลูกวัว หรือตัวผึ้งดูดเอาอาหารที่ละน้อยฉะนั้น มนู VII. ๑๒๙

โนจฺฉินฺทฺยาทาตฺมโน มูลํ ปเรษำ จาติตฤษฺณยา

อุจฺฉินฺทนฺหฺยตฺมโน มูลมาตฺมานํ ตำศฺจ ชีทเยตฺ ฯ

พระองค์ไม่ควรตัดรากของความสุขของตนเอง หรือของผู้อื่น จากการละโมภเกินไป เพราะเขาผู้ซึ่งตัดรากของงานและความสุข ย่อมนำความทุกข์มาให้ตนเองและผู้อื่น มนู ๑๓๙

ตีกฺษฺณศฺไจว นฤทุศฺจ สฺยาตฺการฺยํ วีกฺษฺย มหีปติะ

ตีกฺษฺณศฺไจว มฤทุศฺไจว ราชา ภวติ สมฺมตะ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินผู้ซึ่งเข้มงวด และผ่อนผันในการปฏิบัติหน้าที่ของพระองค์ให้ลุล่วงไป ย่อมได้รับความเคารพนับถือ จากความเข้มงวดต่อคนชั่ว และผ่อนผันให้กับคนดี มนู ๑๔๐

เอวำ สรฺวำ วิธาเยทมิติกรฺตวฺยมาตฺมนะ

ยุกฺตศฺไจวาปฺรมตฺตศฺจ ปริรกฺเษทิมาะ ปฺรชาะ ฯ

ดังนั้น พระองค์จึงควรปกครองประชาชน ควรปกป้องประชาชน ทรงเสียสละเพื่องาน ของประองค์เสมอ และมิได้ทรงประมาท มนู ๑๔๒

วิกฺโรศนฺตฺโย ยสฺย ราษฺฏราทฺธฺริยนฺเต ทสฺยุภิะ ปฺรชาะ

สมฺปศฺยตะ สภฤตฺยสฺย มฤตะ ส น ตุ ชีวติ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินพร้อมด้วยองคมนตรี และข้าราชการของพระองค์ ในเมื่อพระองค์ทรงมีชีวิตอยู่ ชีวิตและทรัพย์สมบัติของประชาชนในปกครองได้ถูกพวกโจรทำลายสิ้น ร้องขอความช่วยเหลือแต่ไม่ช่วยเหลือ พระเจ้าแผ่นดินเช่นนั้นจะประสบกับความทุกข์อย่างมหันต์

กฺษตฺริยสฺย ปโร ธรฺมะ ปฺรชานาเมว ปาลนมฺ

นิรฺทิษฺฏผลโภกฺตา หิ ราชา ธรฺเมณ ยุธฺยเต ฯ

หน้าที่อันสูงสุดของกษัตริย์ก็คือปกป้องประชาชน พระเจ้าแผ่นดินผู้ซึ่งรับบรรณาการดังที่บัญญัติไว้ในบทที่ ๗ ของมนู หรืออย่างที่กำหนดไว้โดยสภาบริหาร ย่อมได้กุศลและมีความสุข แต่ถ้าปฏิบัติตรงกันข้ามดังกล่าวไว้ข้างต้น ย่อมได้รับความทุกข์ มนู ๑๔๔

ภารกิจประจำวันของกษัตริย์

อุตฺตาย ปศฺจิเม ยาเม กฤตเศาจะ สมาหิตะ
หุตาคฺนิรฺพฺราหฺมาณำ ศฺจารฺจฺย ปฺรวิเศตฺส ศฺภำ สภามฺ ฯ

ทรงตื่นบรรทมในยามสาม ตอบการเรียกร้องของธรรมชาติ ทรงสรงพระวรกาย ทรงสวดอ้อนวอนพระเจ้าด้วยตั้งพระทัย ทรงบูชาไฟ ให้เกียรตแก่บัณฑิตและผู้มีคุณธรรม ทรงเสวยพระกระยาหารแล้วทรงรับผู้เข้าเฝ้า มนู VII, ๑๔๕

ตตฺร สฺถิตะ ปฺรชาะ สรฺวาะ ปฺรตินนฺทฺย วิสรฺชเยตฺ
วิสฤชฺย จ ปฺรชาะ สรฺวา มนฺตฺรเยตฺสห มนฺตฺริภิะ ฯ

ทรงประทับยืนในท้องพระโรง ทรงแสดงถึงการยอมรับประชาชนของพระองค์ที่อยู่ ณ ที่นั่น และทรงบอกให้พวกเขาออกไปด้วยความรัก ทรงปรึกษางานของรัฐบาลกับนายกรัฐมนตรี มนู ๑๔๖

คิริมฤษฺยำ สมารุหฺย ปฺราสาทำ วา รโหคตะ
อรณฺเย นิะศลาเก วา มนฺตฺรเยทวิภาวิตะ ฯ

แล้วพระองค์ทรงพระราชดำเนินโดยพระบาทไปกับนายกรัฐมนตรี ตามไหล่เขาในที่อันเงียบ เปลี่ยวในป่า ในที่นั้นไม่มีแม้แต่ใบหญ้าจะทำความรำคาญ หรือในที่เปลี่ยว พระองค์ทรงปรึกษาหารือกับนายกรัฐมนตรี ด้วยพระทัยที่สงบ ไม่มีอารมณ์ขุ่นเคือง และความอยากใด ๆ เข้ามายุ่งในพระทัย มนู ๑๔๗

ยสฺย มนฺตฺรำ น ชานนฺติ สนาคมฺจ ปฤถคฺชนาะ
ส กฤตฺสฺนำ ปฤถิวี ภุงฺเต โกศหีโน'ปี ปารฺถิวะ ฯ

พระมหากษัตริย์พระองค์นั้น สามารถทรงปกครองโลกได้ทั้งโลก แม้จะไม่มีทรัพย์สินใด ๆ เลย ความลับอันยิ่งใหญ่ และแผนการปฏิบัติงานเพื่อความดีของประชาชน เป็นความลึกซึ้งและซ่อนเร้นจากความรู้ของคนอื่นเสมอ ดังนั้นพระองค์ไม่ควรทำอะไรลงไปจนกว่างานนั้นทางองคมนตรีเห็นด้วยแล้ว

กุสโลบายมี ๒ อย่าง

อาสนํ ไจว ยานนฺ จ สนฺธึ วิครหเมว จ
การฺยํ วีกฺษย ปฺรยุญฺชีต ไทฺวรฺ สมฺศฺรยเมว จ ฯ

พระเจ้าแผ่นดิน รัฐมนตรี และข้าราชการอื่น ๆ ควรจำไว้ว่างานของพวกเขามี ๖ อย่าง ซึ่งควรจะทำให้ถูกต้อง หลังจากได้พิจารณาด้วยความรอบคอบแล้ว คือ แผนการรุกซึ่งไม่สามารถทำลายได้ แผนโจมตี แผนสันติภาพ แผนทำสงครามกับข้าศึกที่ชั่ว แบ่งกองทัพออกเป็นสองส่วน เพื่อให้ได้ชัยชนะ ทำสัญญาพันธมิตรกับกษัตริย์ที่มีอิทธิพล ซึ่งพระองค์ไม่สามารถเอาชนะได้ มนู VII, ๑๖๑

ธรรมชาติมีลักษณะคู่กัน

สนฺธึ ตุ ทฺวิวิธํ วิทฺยาทฺราชา วิคฺรหเมว จ
อุเภ ยานาสเน ไจว ทฺวิวิธะ สมฺศฺรยะ สมฺมตะ ฯ

พระมหากษัตริย์ทรงเข้าใจธรรมชาติคู่กันของสันติภาพ สงคราม การโจมตี การป้องกัน การแบ่งแยกคณะออกเป็นคู่ และสัมพันธมิตร มนู ๑๖๒

สมานยานกรฺมา จ วิปรีตสฺตไถว จ
ตถา ตฺวายตีสนฺยุกฺตะ สนฺธิรฺษฺเฌโย ทฺวิลกฺษณะ ฯ

สันติภาพมี ๒ อย่าง คือทำสัญญากับศัตรู หรือทำสัญญาพันธมิตรกับอีกประเทศหนึ่งที่เป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับศัตรู แต่พระองค์ทรงดำเนินตามแผนทั้งปัจจุบันและอนาคตอย่างมีระเบียบ มนู ๑๖๑

สฺวยมกฺฤตศฺจ การฺยารฺถมกาเล กาล เอว วา
มิตฺรสฺย ไจวาปกฺฤเต ทฺวิวิโธ วิคฺรหะ สมฺมตะ ฯ

สงครามมีสองลักษณะ คือ ประกาศสงครามในฤดูกาลหรือนอกฤดูกาล เพื่อประโยชน์ของเขาเอง และอีกอันหนึ่งทำสงครามกับศัตรูผู้รุกรานเพื่อนบ้านหรือพันธมิตร มนู ๑๖๓

เอกากินศฺจาตฺยยิเก การฺเย ปฺราปฺเต ยทฤจฺฉยา
สหตสฺย จ มิตฺเรณ ทฺวิวิธํ ยานมุจฺยเต ฯ

การโจมตีมีสองลักษณะ คือการโจมตีข้าศึกแบบสายฟ้าแลบ ภายใต้เหตุการณ์ที่มองไม่เห็นกับด้วยสัมพันธมิตร หรือโดยไม่มีสัมพันธมิตรมาเกี่ยวข้อง มนู ๑๖๕

กฺษีณสฺย ไจว กฺรมโศ ไทวาตฺปฺรวกฤเตน วา
มิตฺรสฺย จานุโรเธน ทฺวิวิธํ สฺมฤตมาสนมฺ ฯ

การไม่กระทำมี ๒ ชนิด คือ ความเสื่อม หรือความอ่อนแอในระยะเวลาหนึ่ง หรือจากสาเหตุบางอย่าง หรือว่าไม่ดำเนินการใด ๆ ในสถานที่หนึ่ง ในการทัดทานเพื่อน มนู ๑๖๖

พลสฺย สฺวามินศฺไจว สฺถิติะ การฺยาวฺยติกฺรเม
ทฺวิวิธํ กีรฺตฺยเต ไทวฺธํ ษาฑฺคุณฺยคุณเวทิภิะ ฯ

การแบ่งทหารออกเป็นสองกลุ่ม พร้อมด้วยหัวหน้าควบคุม เพื่อความสำเร็จของกลยุทธที่เรียกว่าการแบ่งสองชนิด มนู ๑๖๗

อรฺถสมฺปาทนารฺถํ จ ปีฑฺยมานะ ส ศตฺรุภิะ
สาธุษุ วฺยปเทศารฺถํ ทฺวิวิธะ สมฺศฺรยะ สฺมฤตะ ฯ

การร่วมกันมี ๒ ชนิด คือ อย่างนี้ กษัตริย์หนึ่งเข้าไปพึ่งพาอาศัยประเทศของกษัตริย์อีกองค์หนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลและพลังมากกว่า หรือเข้าไปอาศัยบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ซึ่งข้าศึกกลัวเกรงหรือเพื่อให้แผนการกระทำนั้นสำเร็จประโยชน์ มนู ๑๖๘

สงคราม

ยทาวคจฺเฉทายตฺยามาธิกฺยํ ธฺรุวมาตฺมนะ
ตทาตฺเว จาลฺปีกา ปีฑา ตทา สนฺธึ สมาศฺรเยตฺ ฯ

เมื่อพระองค์มาทรงรู้ว่า สงครามในช่วงหนึ่ง จะทำให้พระองค์ตกอยู่ในภาวะยุ่งยากเล็กน้อย แต่ในเวลาอีกเวลาหนึ่งทำให้พระองค์เดินหน้าไปได้สะดวก และได้รับชัยชนะ พระองค์ควรจะสงบไว้ก่อน และอดทนจนกว่าเวลาอันสมควรจะมาถึง มนู ๑๖๙

ยทา ปฺรหฤษฺฏา มนุเยต สรฺวาสฺตุ ปฺรกฤตีรฺภฤศมฺ
อตฺยุจฺฉฺริตํ ตถาตฺมานํ ตทา กุรฺวีต วิกฺรหมฺ ฯ

เมื่อประชาชนทั้งหมด หรือกองทัพมีความสุขมาก และอยู่ในสภาพอุดมสมบูรณ์ และทรงใคร่ครวญเห็นว่าคนเหล่านั้นอยู่ในสภาพที่ดีที่สุด และพระองค์เองก็ทรงอยู่ในภาวะอย่างเดียวกัน มันเป็นเวลาอันเหมาะสมที่พระองค์จะทำสงครามกับข้าศึก มนู ๑๗๐

ยทา มนฺเยต ภาเวน หฤษฏ์ ปุษฏ์ พลๆ สฺวกมฺ
ปรสฺย วิปรีตๆ จ ตทา ยายาทฺริปุ์ ปฺรติ ฯ

เมื่อพระองค์ทรงพบว่ากองทัพของพระองค์ มีความร่าเริงแจ่มใส พลังแข็งแรง พร้อมที่จะปฏิบัติการได้ทุกเมื่อ และกำลังฝ่ายตรงข้ามอ่อนแอ และไม่พร้อม พระองค์ควรดำเนินการรุกรบกับศัตรูนั้นทันที มนู ๑๗๑

ยทา ตุ สฺยาตฺปริกฺษีโณ วาหเนน พเลน จ
ตทาสีต ปฺรยตฺเนน ศนไกะ สำตฺวยนฺนรีนฺ ฯ

เมื่อกองทัพมีความแข็งแกร่งลดน้อยลง และถูกเคลื่อนย้าย พระองค์ควรทำให้ข้าศึกสงบลงอย่างเป็นขั้นตอนอย่างระมัดระวัง และทรงอยู่ภายในบ้านเมืองอย่างสงบ มนู ๑๗๒

มนฺเยตารี ยทา ราชา สรฺวถา พลวตฺตรมฺ
ตทา ทฺวิธา พลๆ กฤตฺวา สาธเยตฺการฺยมาตฺมนะ ฯ

เมื่อกษัตริย์เห็นว่า ข้าศึกมีพลังมากขึ้น พระองค์ควรเพิ่มกองทัพขึ้นเป็นทวีคูณ หรือแบ่งเป็นสองกลุ่ม เพื่อให้สำเร็จความประสงค์ในที่สุด มนู ๑๗๓

ยทา ปรพลานำ ตุ คมนียตโม ภเวตฺ
ตทา ตุ สำศฺรเยตฺ กฺษิปฺรๆ ธารฺมิกๆ พลนๆ นฤปมฺ ฯ

เมื่อทรงรู้ว่าข้าศึกจะโจมตีพระองค์ในไม่ช้า พระองค์ต้องรีบหาสัมพันธมิตรที่มีคุณภาพและมีพละกำลัง มนู ๑๗๔

นิคฺรหๆ ปฺรกฤตีนำ จ กุรฺยาทฺโย'ริพลสฺย จ
อุปเสเวต ตๆ นิตฺยๆ สรฺวรตฺไนรฺคุรุๆ ยถา ฯ

พระองค์ควรจะหาทางทุกวิถีทางที่จะรับใช้ประชาชนและกองทัพซึ่งต่อสู้ พลังของข้าศึกเหมือนกับพี่ช่วยเหลือน้อง มนู ๑๗๕

ยทิ ตตฺราปี สำปศฺเยทฺโทษๆ สำศฺรยการิตมฺ
สุยุทฺธเมว ตตฺราปี นิรฺวิศำกะ สมาจเรตฺ ฯ

มนู ๑๗๖ ถ้าพระองค์ทรงสืบพบความบกพร่องในการกระทำของพันธมิตร พระองค์จะต้องรีบจัดการอย่างกล้าหาญต่อสู้กับผู้นั้นทันที

พระองค์ไม่ควรเป็นศัตรูกับพระเจ้าแผ่นดินมีคุณธรรม แต่ตรงกันข้าม ควรผูกมิตรกับพระเจ้าแผ่นดินองค์นั้น แผนการณ์ดังที่พูดไว้ข้างต้น ควรนำมาปรับปรุงจัดการกับพระเจ้าแผ่นดินดุร้าย

สรฺโวปายสฺตฺวา กุรฺยานฺนีติชฺญะ ปฤถิวีปติะ

ยถาสฺยาภฺยธิกา น สฺยุรฺมิตฺโรทาสีนศตฺรวะ ฯ

ขอให้กษัตริย์นักการเมือง จัดการกับภารกิจของพระองค์ทั้งหมด และดำเนินการเป็นขั้นตอนซึ่งไม่มีสัมพันธมิตร ไม่มีอำนาจเป็นกลางหรือข้าศึก จะได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดเหนือพระองค์ มนู ๑๗๗

อายตึ สรฺวการฺยาณำ ตทาตฺวำ จ วิจารเยตฺ

อตีตานำ จ สรฺเวษำ คุณโทเษา จ ตตฺตฺวตะ ฯ

ขอให้พระองค์ทรงพิจารณา การได้ประโยชน์และการเสียประโยชน์ แห่งแผนการณ์ของพระองค์ทั้งหมด ซึ่งดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน หรือที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต แล้วพระองค์ควรกำจัดแผนการณ์ที่เสียประโยชน์ และดำเนินการกับแผนการณ์ที่ได้ประโยชน์ มนู ๑๗๘

อายตฺยำ คุณโทษชฺญสฺตทาตฺเว ภฺษิปฺรนิศฺจยะ

อตีเต การฺยเศษชฺญะ ศตฺรุภิรฺนาภิภูยเต ฯ

พระเจ้าแผ่นดินพระองค์นั้น ข้าศึกไม่เคยเอาชนะได้เลย พระองค์ผู้ทรงชั่งความก้าวหน้าและการถอยหลังของแผนในอนาคต พระองค์ผู้ซึ่งทรงแก้ไขปัญหาทันท่วงทีในโอกาสอันควร และผู้ซึ่งรู้ว่าควรจะทำให้สำเร็จในโอกาสใด ดังที่เตรียมการไว้ล่วงหน้าแล้ว มนู ๑๗๙

ยไถนำ นาภิสำทฺยฺมิตฺโรทาสีนศตฺรวะ

ตถา สรฺวำ สำวิทฺธฺยาเทษ สามาสิโก นยะ ฯ

ผู้ปกครองซึ่งเป็นประธานอย่างอิสระ ควรพยายามเพื่อรักษาสัมพันธมิตร กำลังความเป็นกลาง และข้าศึกไว้ภายใต้อำนาจ และไม่ควรให้เขาเหล่านั้นละเลยหน้าที่ที่มอบหมาย ปฏิบัติงานตรงกันข้ามกับผลประโยชน์ของพระองค์ นี้คือสิ่งที่เรียกในคำเพียงสองสามคำว่า ปัญหาการเมือง หรือนโยบายของรัฐ มนู ๑๘๐

การโจมตี

กฤตฺวา วิธานํ มูเล ตุ ยาตฺริกํ จ ยถาวิธิ
อุปคฤหฺยาสฺปทํ ไจว จารานฺ สมฺยคฺวิธาย จ ฯ

เมื่อพระเจ้าแผ่นดินเดินทัพโจมตีข้าศึก พระองค์ควรจัดการป้องกันประเทศของพระองค์ไว้อย่างเหมาะสม นำกองทัพ รถบรรทุก สัตว์ยานพาหนะ อาวุธ จรวด และอาวุธอื่น ๆ เต็มอัตรากำลัง และวางแนวที่ห้า และลูกเสือไว้อย่างลับ ๆ เพื่อนำรายงานฝ่ายข้าศึกมาสู่พระองค์ เพื่อพระองค์จะได้ลงมือโจมตี มนู VII, ๑๘๔

สํโศธฺย ตฺริวิธํ มารฺคํ ษฑฺวิธํ จ พลํ สฺวกมฺ
สำปรายิกกลฺเปน ยายาทริปุรํ ศไนะ ฯ

ป้องกันแนวทาง คือ ทางบก ทางน้ำ—ทางทะเล หรือแม่น้ำ ทางอากาศ พระองค์ควรจะนำราชรถทหารม้า ทหารช้าง โดยทางบก ข้ามน้ำทางเรือ ทางอากาศโดยลูกบัลลูน และพาหนะอื่น ๆ พระองค์ควรนำเอาทหารรักษาพระองค์ ทหารม้า ช้าง ทหารปืนใหญ่ อาวุธ จรวด สัมภาระ เครื่องดื่ม และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ให้พอกับความต้องการ ดังนั้นเมื่อกำลังพร้อมและประกาศให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ พระองค์เดินทัพไปสู่ดินแดนของข้าศึกอย่างช้า ๆ มนู ๑๘๕

ศตฺรุเสวินิ มิตฺเร จ คูเฒ ยุกฺตตโร ภเวตฺ
คตปฺรตฺยาคเต ไจว ส หิ กษฺฏตโร ริปุะ ฯ

พระองค์ควรมีสายลับสืบความเคลื่อนไหวของข้าศึกไว้ใกล้พระองค์ และเป็นมิตรสนิทกับพระองค์ เมื่อได้เล่าเรื่องข้าศึกอย่างลับ ๆ บอกแผนของข้าศึก บุคคลผู้นั้นมีศัตรูในดวงใจแต่ภายนอกเป็นมิตร ควรถือว่าเป็นข้าศึกตัวสำคัญ มนู ๑๘๖

พระองค์ควรฝึกข้าราชการทุกคนในศิลปะการยุทธ์ และพระองค์เองก็เรียนด้วยพระองค์เองและสอนแก่ข้าบริพารอื่น ๆ บุคคลประเภทเดียวซึ่งเป็นทหารฝึกแล้วและสมบูรณ์แบบ รู้ว่าควรต่อสู้ให้ดีได้อย่างไร และชี้แจงให้คนอื่นต่อสู้ได้อย่างไร

ยุทธศาสตร์

ทณฺฑวฺยูเหน ตนฺมารฺคํ ยายาตฺตุ ศกเฏน วา
วราหมกราภฺยำ วา สูจฺยา วา ครุฑน วา ฯ

เมื่อได้ฝึกหัดเรียบร้อยแล้ว พระองค์ควรจะนำกองทัพประดาหน้ากันเป็นแนวในรูปแบบราชรถหรือเกวียน ติดตามกันไปเหมือนหมูป่า เมื่อมันวิ่งตามกันต่อ ๆ ถัดกันไป และบางครั้งทุกตัวรวมตัวกันเป็นกลุ่ม หรือจรเข้ว่ายในน้ำ หรือว่าพระองค์ให้ทหารของพระองค์จัดในรูปแบบของเข็ม ซึ่งแหลมคมในส่วนหน้า และหนาอยู่ข้างหลัง ด้ายนั้นหนากว่าเข็ม หรือว่าพระองค์ทรงจัดทหารของพระองค์ เมื่อออกสงครามในรูปนกตะขาบซึ่งคลานต่ำ มนู ๑๘๘

ยตศฺจ ภยมาศงฺเกตฺตโต วิสฺตารเยทฺ พลมฺ
ปทฺเมน ไจว วฺยูเหน นิวิเศต สทา สฺวยมฺ ฯ

พระองค์ทรงขยายกองทัพของพระองค์มุ่งตรงไปยังอันตรายที่สงสัยว่าจะมี พระองค์ทรงประทับอยู่ในใจกลางของกองทัพทั้งหมดที่ตั้งอยู่รอบ ๆ ในรูปแบบดอกบัว มนู ๑๘๑

เสนาปติพลาธฺยกฺเษา สรฺวทิกฺษุ นิเวศเยตฺ
ยตศฺจ ภยมาศงฺเกตฺ ปฺราจีๆ ตำ กลฺปเยทฺทิศมฺ ฯ

พระองค์ทรงวางผู้บัญชาการทหารและนายทหารอื่น ๆ ต่อสู้ออกรบพร้อม ๆ กับกองทัพ และออกคำสั่งการย้ายและเคลื่อนไหวใน ๘ ทิศ พระองค์ควรรักษาด้านหน้าของกองทัพตรงไปสู่จุดการต่อสู้ แต่การจัดกองทัพที่สมบูรณ์แบบนั้น ควรทำในทิศทางอื่นด้วย มิฉะนั้นจะเป็นช่องโหว่ให้ข้าศึกโจมตีได้ หรืออาจจะเป็นหนทางโจมตีได้ มนู ๑๘๙

คุลฺมำศฺจ สฺถาปเยทาปฺตานฺ กฤตสำชฺญานฺ สมนฺตตะ
สฺถาเน ยุทฺเธ จ กุศลานภีรูนวิการิณะ ฯ

กองทหารเหล่านั้น ควรตั้งไว้ในทิศทั้งสี่ของกองทัพซึ่งฝึกหัดไว้ดีแล้วในศิลปการยุทธ์ จัดเป็นรูปแบบกองพันทหารม้า หน่วยองครักษ์ หน่วยชำนาญการยิดพื้นที่ หน่วยหน้าเคลื่อนที่ต่อสู้ จิตใจต้องเสรีจากความรู้สึก ไม่ภักดีอย่างใดอย่างหนึ่ง มนู ๑๙๐

การจัดกระบวนสงคราม

สำหตานฺ โยธเยทลฺปานฺ กามำ วิสฺตารเยทฺ พหูนฺ
สูจฺยา วชฺเรณ ไจไวตานฺ วฺยเหน วฺยูหฺย โยธเยตฺ ฯ

ทหารควรจัดขึ้นเป็นรูปแนวทหาร เมื่อการต่อสู้กับข้าศึกมีจำนวนมากกว่าแข็งแรงกว่า ในโอกาสฉุกเฉินทหารเหล่านั้นควรจะขยายออก เมื่อพระองค์จำต้องต่อสู้หลังจากเข้าไปสู่เมือง ป้อม

ปราการ หรือตีตัดผ่านกำลังข้าศึก ควรจัดทัพในรูปแบบเข็มหรือรูปดาบสองคม แล้วต่อสู้ทั้งสองข้าง และพยายามก้าวไปข้างหน้าให้ได้ผล เมื่อได้จัดรูปแบบกองทัพมากมายหลายรูปแบบแล้ว พระองค์ควรเดินทัพเพื่อต่อสู้กันในสงคราม ปืนและทหารราบแม้นปืนยิงเป็นชุด ๆ ไปข้างหน้า กองทัพหลวงค่อย ๆ เดินทางเหมือนอย่างงูพิษเลื้อยยึดพื้นที่ในการจู่โจม เมื่อได้เข้าถึงที่ตั้งปืน จะโจมตีทหารปืน หรือจับกุมพวกเขาทันที แล้วหันปากกระบอกปืนใหญ่ไปสู่ข้าศึก พวกทหารม้าก็โจมตีข้าศึกกลับไปด้วยปืนของเขาเอง ฆ่าคนเหล่านั้นเท่าที่ยังต่อสู้กันต่อไป ศูนย์กลางของกองทัพควรประกอบด้วยทหารม้าที่ดี พวกเขาโจมตีศัตรูทันที และทำให้ข้าศึกแตกไม่เป็นกระบวนจับพวกเขาเป็นเชลย หรือส่งพวกเขาเข้าต่อสู้กับพวกเขาเองต่อไป

สฺยนฺทนาศฺไวะ สเมยุธฺเยทนูเป เนาทฺวิไปสฺตถา
วฤกฺษคุลฺมาวฤเต จาไปรสิจรฺมายุไธะ สฺถเล ฯ

มนู ๑๙๒ ในการต่อสู้กันบนบก ทหารม้าและทหารราบจะต้องจัดไว้ให้เรียบร้อย ทางชลมารคควรจัดเรือและทหารเรือเอาไว้ในน้ำตื้น ๆ ทหารช้างต่อสู้กันบนหลังช้าง ในป่าและละเมาะไม้ ทหารธนูจะต่อสู้กัน ที่ดินทรายทหารดาบและทหารเกราะต่อสู้กัน

ปฺรหรฺษเยทฺ พลํ วฺยูหฺย ตำศฺจ สมฺยกฺ ปรีกฺษเยตฺ
เจษฺฏาศฺไจว วิชานียาทรีนฺ โยธยตามปี ฯ

มนู ๑๙๔ ในยามที่รบพุ่งกันอยู่ ควรจะทำให้ทหารร่าเริง และมีกำลังใจดี ในยามสงบทหารควรจะได้มีความสุขร่าเริงด้วยการสนทนาพาที การส่งเสริมความกล้าหาญ และศรัทธาพึงพอใจกับเครื่องอุปโภคและบริโภค จัดพวกอาวุธ จรวด ยาและสิ่งช่วยเหลืออื่น ๆ พระองค์ไม่ควรสั่งให้ต่อสู้ หรือออกคำสั่งให้ต่อสู้โดยปราศจากการจัดทัพเพื่อสงคราม พระองค์ควรจะตรวจพลสวนสนาม เพื่อให้รู้ว่าจะต่อสู้ด้วยใจเพียบพร้อมหรือไม่

อุปรุธฺยาริมาสีต ราษฏฺรํ จาสฺโยปปีฑเยตฺ
ทูษเยจฺจาสฺย สตตํ ยวสานฺโนทเกนฺธนมฺ ฯ

ในโอกาส ถ้าความคิดแนะนำให้เป็นไปในทางดี พระองค์ควรล้อมข้าศึก และยึดข้าศึกและทำให้บ้านเมืองข้าศึกระส่ำระสาย ทำลายเสบียงอาหาร น้ำ และเชื้อเพลิง มนู ๑๙๕

ภินฺทฺยาจฺไจว ตฑาคานิ ปฺราการปริขาสฺตถา

สมวสฺกนฺทเยจฺไจนำ ราตฺเรา วิตฺราสเยตฺตถา ฯ

ที่เก็บเสบียงสิ่งของ กำแพงรอบเมือง คูเมืองของข้าศึก ควรทำลายเสียให้สิ้น ในเวลากลางคืนควรขู่ข้าศึกโดยการเข้าโจมตี วิธีการทุกอย่างควรนำมาใช้เพื่อปราบข้าศึกให้ยอมแพ้ มนู ๑๙๖

สัญญา

ปฺรมาณานิ จ กุรฺวีต เตษำ ธรฺมยานฺยโถทิตานฺ

รตฺไนศฺจ ปูชเยเทนำ ปฺรธานปุรุไษะ สห ฯ

มนู ๒๐๓ เมื่อข้าศึกยอมแพ้ ควรทำสัญญาและเซ็นสัญญาสันติภาพกันให้เรียบร้อย ถ้าคิดว่าเป็นการเรียบร้อย ญาติของข้าศึกที่มีความภักดีและมีคุณธรรม ควรจะยกขึ้นเป็นกษัตริย์ และเขาจะเป็นผู้ลงนามในสัญญาเพื่อว่าเขาจะเป็นผู้เชื่อคำสั่ง กล่าวคือ ปฏิบัติตามแนวนโยบายที่ถูกต้อง และปกครองประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม นี่ควรจะเป็นที่พอพระทัยของพระองค์ และบุคคลเช่นนั้น ควรจะมอบให้แก่พระองค์เพื่อช่วยเหลือในกิจการงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุความไม่สงบซึ่งอาจจะมีขึ้นได้ในอนาคต ข้าศึกที่แพ้ก็ควรให้เกียรติในที่ประชุมของหัวหน้านายทหารด้วยเพชรนิลจินดา และสิ่งมีค่าอื่น ๆ เป็นของรางวัล แต่ไม่ควรเอาสิ่งใด ๆ ที่เขามีอยู่แล้วจากพวกเขาเลย ถ้าเก็บพวกข้าศึกเหล่านี้ไว้ในที่จำกัด เขาควรจะได้รับการปฏิบัติด้วยความนับถือ ดังนั้นความโศกจากการแพ้จะทำให้เขาสบายใจขึ้น

การปฏิบัติกับนักโทษ

อาทานมปฺริยกรำ ทานญฺจ ปฺริยการกมฺ

อภีปฺสิตานามรฺถานำ กาเล ยุกฺตำ ปฺรศสฺยเต ฯ

มนู ๒๐๔ เพราะสาเหตุของความเป็นศัตรูนั้น ก็คือยึดทรัพย์สมบัติของอีกฝ่ายหนึ่ง เหตุของความเป็นมิตรก็คือการยกย่อง และสถาปนาทรัพย์สมบัติ และปฏิบัติอย่างเหมาะสมในเวลาอันควรเป็นพิเศษ เป็นการดีที่สุดที่จะให้สิ่งที่เขาชอบ ไม่ควรแสดงอาการเย้ยหยัน ตลกขบขัน หรือพูดสัพยอกในทำนองว่าท่านเป็นเชลย ควรพูดกับเขาด้วยน้ำเสียงกิริยาท่าทางที่เป็นมิตร เช่นท่านเป็นพี่น้องกับเรา ควรให้ประโยชน์แก่เขา ควรให้เกียรติและให้ความเคารพแก่เขาเสมอ

ความเป็นพันธมิตร

หิรณฺยภูมิสมฺปฺราปฺตฺยา ปารฺถิโว น ตไถธเต
ยถา มิตฺรํ ธฺรุวํ ลพฺธฺวา กฤศมปฺยายติกฺษมมฺ ฯ

ประโยชน์ของความเป็นพันธมิตร ก็คือ กษัตริย์จะไม่ได้รับความแข็งแกร่ง จากการแสวงหาทรัพย์สิน ดินแดนเหมือนกับความแข็งแกร่งจากความมีเพื่อนหรือพันธมิตร ซึ่งความรักของเขามั่นคง และผู้ซึ่งมีความสามารถวางแผนในอนาคตได้ และทำให้ความประสงค์ที่หวังสำเร็จได้ หรือแม้จากพันธมิตรที่มีความอ่อนแอ มนู VII ๒๐๘

ธรฺมชฺญํ จ กฤตชฺญํ จ ตุษฺฏปฺรกฤติเมว จ
อนุรกฺตํ สฺถิรารมฺภํ ลพฺธมิตฺรํ ปฺรศสฺยเต ฯ

กษัตริย์ควรได้รับความยกย่องที่มีพันธมิตรใกล้ชิดกับศาสนา และมีความสำคัญอันยิ่งใหญ่สำหรับความดีที่ได้ทำกับพระองค์ ผู้ซึ่งมีความร่าเริงเบิกบาน เป็นที่ดึงดูดจิตใจและรักษาไว้ได้ แม้แต่พันธมิตรที่เล็กและไม่มีความสำคัญ มนู ๒๐๙

ปฺราชฺญํ กุลีนํ ศูรํ จ ทกฺษं ทาตารเมว จ
กฤตชฺญํ ธฤติมนฺตญฺจ กษฺฏมาหุรฺริ พุธาะ ฯ

พระองค์ควรสนพระทัยที่จะไม่เป็นศัตรูกับปัญญาชน ผู้ประเสริฐ ผู้กล้าหาญ วีรบุรุษฉลาดมีเมตตากรุณา มีความกตัญญูกตเวที มีความอดทน เพราะผู้ที่สร้างศัตรูกับคนเช่นนั้น มีแต่ความเศร้าโศก มนู ๒๑๐

อำนาจกลาง ๆ

อารฺยตา ปุรุษชฺญานํ เศารฺยํ กรุณเวทิตา
สฺเถาลลกฺษฺยํ จ สตตมุทาสีนคุโณทยะ ฯ

อำนาจกลาง ๆ ที่เรียกว่าผู้เป็นกลาง คือมีคุณสมบัติที่ควรได้รับการยกย่อง มีความรู้ในเรื่องของคนดีและคนไม่ดี เป็นวีรชน ใจกล้าหาญ จิตใจเมตตา พูดเรื่องให้เกิดความสบายใจ มนู ๒๑๑

หน้าที่ประจำวันของกษัตริย์

เอวํ สรฺวมิทํ ราชา สห สมฺมนฺตฺรย มนฺตฺริภิะ
วฺยายมฺยาปฺลุตฺย มธฺยาหฺเน โภกฺตุมนฺตะปุรํ วิเศตฺ ฯ

ดังได้กล่าวข้างต้น กษัตริย์ทรงตื่นบรรทมแต่เช้าตรู่ สนองการเรียกร้องของธรรมชาติ สรงพระวรกาย สวดมนต์ทำสมาธิเพ่งถึงพระเจ้า ทรงบูชาไฟเอง และสั่งให้ผู้อื่นบูชาไฟเพื่อพระองค์ ทรงปรึกษาข้อราชการงานเมืองกับรัฐมนตรี ทรงเสด็จไปศาลยุติธรรม ทรงตรวจตราข้าราชการและหัวหน้า ต้อนรับคนเหล่านั้น ทรงปฏิบัติพระองค์เอง และทำให้ผู้อื่นกระทำตาม ตรวจดูการทำงานของทหารเป็นประจำวัน ตรวจช้าง ม้า วัว และสถานที่เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ ห้องสุขา โรงพยาบาล และทรัพย์สินด้วยพระเนตรของพระองค์เอง ขจัดข้อบกพร่องใด ๆ ที่พระองค์ทรงพบ ทรงเสด็จไปสถานที่ฝึกหัด ทำการฝึกหัด ณ ที่นั่น ทรงสรงน้ำ และทรงเสด็จไปในห้องส่วนพระองค์ ครอบครัว และข้าราชบริพาร และทรงเสวยพระกระยาหารเที่ยง ทรงเสวยพระกระยาหารที่ตรวจดีแล้ว อาหารส่งเสริมสมอง ความแข็งแรง ความกล้า ทำลายเชื้อโรค อาหารนั้นจะต้องประกอบด้วยอาหารหลายประเภท ภาชนะเครื่องดื่ม และสิ่งควรรับประทาน มีกลิ่นหอม หวาน และอาหารที่อร่อยอื่น ๆ อาหารบำรุง อาหารสะอาด เพื่อว่าพระองค์จะทรงมีความสุข ความสบาย ดังนั้นพระองค์ควรปฏิบัติงานของรัฐ แล้วปรับปรุงงานบ้านเมืองให้ดีขึ้น

ภาษีขาเข้า

ปญฺจาศทฺภาค อาเทโย ราชฺญา ปศุหิรณฺยโยะ
ธานฺยานามษฏฺโม ภาคะ ษณฺโณ ทฺวาทศ เอว วา ฯ

สำหรับภาษีนั้น กษัตริย์ควรเก็บส่วนที่ ๕๐ ของประโยชน์ของทองคำและเงินจากพ่อค้า และคนงานเก็บส่วนที่ ๖ ส่วนที่ ๘ และส่วนที่ ๑๒ จากข้าวและข้าวโพด มนู VII, ๑๓๐

ถ้าพระองค์ทรงเก็บภาษีเงินเป็นภาษี พระองค์ก็ทรงเก็บในทำนองเดียวกันนั้นว่า ชาวนาและประชาชนอาชีพอื่น ๆ จะไม่เดือดร้อนจากความต้องการอาหาร เครื่องดื่มและเงิน เพราะความร่ำรวยของกษัตริย์ คือการเพิ่มความร่ำรวยมั่งคั่ง ความมีสุขภาพอนามัยดี มีอาหารมากมาย และความอุดมสมบูรณ์แก่ประชาชน กษัตริย์จัดให้ประชาชนของพระองค์มีความสะดวกสบาย เหมือนอย่างพระโอรสของพระองค์เอง และประชาชนก็ควรจะถือพระมหากษัตริย์และรัฐบาลเหมือนอย่างพ่อ นี้คือข้อเท็จจริงที่ว่าพระเจ้าแผ่นดินของพระเจ้าแผ่นดิน คือชาวนา ประชาชนอื่น ๆ ผู้ทำงานหนักเพื่ออาหาร และพระเจ้าแผ่นดินคือผู้ปกป้องพวกเขา ถ้าไม่มีประชาชนเขาจะเป็นพระเจ้าแผ่นดินของใคร ทั้งพระเจ้าแผ่นดินและประชาชนมีงานของตนอย่างอิสระ ซึ่งต้องการความรัก

และการเสียสละ แต่ไม่เหมือนในงานของชุมชนทั้งหมด ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินหรือข้าราชการของรัฐบาล ซึ่งถูกแต่งตั้งขึ้นขัดแย้งกับความเห็นชอบของประชาชนทั่วไป ข้าราชการและประชาชนไม่ควรดำเนินการขัดคำสั่งของพระเจ้าแผ่นดิน วิชาการทางการเมืองซึ่งเป็นวิชาการของกษัตริย์เกี่ยวกับงานการปกครองนั้นได้กล่าวไว้แล้วโดยย่อ ผู้ต้องการจะทราบรายละเอียดควรดูในพระเวททั้งสี่ ในบัญญัติของมนู การเมืองของสุตร มหาภารตะและคัมภีร์อื่น ๆ

การดำเนินการทางศาล

ศาลยุติธรรมนั้น ควรดำเนินการบริหารอย่างที่กล่าวไว้ในบทที่ ๘ และที่ ๙ ของคัมภีร์มนู อย่างไรก็ตาม เราจะได้ให้ข้อสรุปไว้ดังต่อไปนี้

หัวข้อ ๑๘ ข้อของกฎหมาย

ปฺรตฺยหฺ เทศทษฺไฏศฺจ ศาสฺตฺรทฤษฺไฏศฺจ เหตุภิะ
อษฺฏาทศสุ มารฺเคษุ นิพฺทฺธานิ ปฤถกฺ ปฤถกฺ ฯ

คณะองคมนตรี พระเจ้าแผ่นดินและประธานศาล ควรตกลงกันตัดสินชี้ขาด เหตุข้อโต้แย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหัวข้อทั้ง ๑๘ ของกฎหมาย อันเนื่องมาจากการใช้ในท้องที่และระเบียบแบบแผนของกฎหมาย เมื่อท่านผู้บริหารพบกฎทั้งหลายอันไม่ได้กล่าวไว้ในกฎหมาย และเห็นว่ามีความจำเป็น เขาควรสร้างกฎระเบียบขึ้นมาซึ่งพิจารณาแล้วว่าดีที่สุด เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของพระเจ้าแผ่นดินและประชาชน หัวข้อทั้ง ๑๘ ข้อ ซึ่งได้มีการถกเถียงกัน คือ มนู VII ๑, ๔—๗ :—

เตษามาทฺยมฤณาทานำ นิกฺเษโป'สฺวามิวิกฺรยะ
สมฺภูย จ สมุตฺถานำ ทตฺตสฺยานปกรฺม จ ฯ
เวตนสฺไยว จาทานำ สำวิทศฺจ วฺยติกฺรมะ
กฺรยวิกฺรยานุศโย วิวาทะ สฺวามิปาลโยะ ฯ
สีมาวิวาทธรฺมศฺจ ปารุษฺเย ทณฺฑวาจิเก
สฺเตยำ จ สาหสำ ไจว สฺตฺรีสำคฺรหณเมว จ ฯ
สฺตฺรีปุำธรฺโม วิภาคศฺจ ทฺยูตมาหฺวย เอว จ
ปทานฺยษฺฏาทไศตานิ วฺยวหารสฺถิตาวิห ฯ

๑. สัญญาเรื่องหนี้ — การโต้เถียงเกี่ยวกับการให้ยืมและการขอยืม ๒. การฝากเงิน — การปฏิเสธของบุคคลในความต้องการสิ่งของหรือเงินที่ฝากไว้ในความดูแลของเขา ๓. การขาย

ทรัพย์สมบัติที่ปราศจากเจ้าของ ๔. การเกี่ยวข้องระหว่างผู้ร่วมหุ้นที่ผิดกฎหมาย ๕. การรับบรรณาการ ๖. การลดลงหรือการจ่ายค่าแรงหรือเงินเดือนน้อยลง ๗. ไม่มีการปฏิบัติงานของกิจการของประเทศที่ลงรอยกัน ๘. การโต้เถียงเกี่ยวกับการดำเนินการทางธุรกิจ ๙. การโต้เถียงระหว่างเจ้าของและผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ๑๐. การโต้เถียงเรื่องเขตแดน ๑๑. การโจมตีหรือการลงโทษอย่างแรง ๑๒. การใช้วาจาหยาบคาย หรือการพูดหลอกลวง ๑๓. การขโมย การลักการแย่งชิง ๑๔. การล่วงละเมิด หรือการล้ำเขตแดน ๑๕. การผิดลูกเมียผู้อื่น ๑๖. การสับเปลี่ยนเกี่ยวกับความล้มเหลวในหน้าที่เช่นสามีภรรยา ๑๗. การถกเถียงกันเกี่ยวกับทรัพย์มรดก ๑๘. การพนันหรือการฉ้อโกงในการเล่นการพนัน ทั้งหมดนี้มี ๑๘ หัวข้อมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

เอษุ สฺถาเนษุ ภูยิษฺฐำ วิวาทำ จรตำ นฤณามฺ
ธรฺมำ ศาศฺวตมาศฺริตฺย กุรฺยาตฺการฺยวินิรฺณยมฺ ฯ

การตัดสินชี้ขาดในกรณีดังกล่าวนี้ พระเจ้าแผ่นดินทรงความยุติธรรมพิจารณาข้อโต้เถียงของบุคคลเหล่านั้นกับด้วยกฎหมายโบราณ กล่าวคือพระองค์จะไม่มีการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มนู ๘

ความสำคัญของศาลสถิตยุติธรรม

ธรฺโม วิทฺธสฺตฺวธรฺเมณ สภำ ยตฺโรปติษฺฐเต
ศลฺยำ จาสฺย น กฤนฺตนฺติ วิทฺธาสฺตตฺร สภาสทะ ฯ

บรรดาสมาชิกทุกคนของศาลจะได้รับผลเจ็บปวดด้วยกัน ในเมื่อพบว่าศาลไม่ได้ให้ความยุติธรรมเท่าเทียมกันแก่ประชาชนผู้มาขอความยุติธรรม อนึ่ง ผู้ถูกไม่ได้รับความนับถือจากศาลและผู้ผิดไม่ได้รับการลงโทษ มนู ๑๒

สภำ วา น ปฺรเวษฺฏวฺยำ วกฺตวฺยำ วา สมฺชสมฺ
อพฺรุวนฺวิพฺรุวนฺวาปี นโร ภวติ กิลฺวิษี ฯ

มนู ๑๓ คนที่มีศีลธรรม รักความยุติธรรม ไม่เคยเข้าไปในศาล และเมื่อเขาเข้าไปในศาล เขาควรจะพูดความจริง บุคคลผู้ไม่พูดความจริง และพูดตรงกันข้ามกับความจริง และความยุติธรรม เขาผู้นั้นเป็นคนที่มีบาปมาก

ยตฺร ธรฺโม หฺยธรฺเมณ สตฺยำ ยตฺรานฤเตน จ
หนฺยเต เปฺรกฺษมาณานำ หตาสฺตตฺร สภาสทะ ฯ

คนทั้งหมดที่อยู่ในศาลเหมือนคนที่ตายแล้ว และไม่มีใครมีชีวิตอยู่ ในเมื่อความยุติธรรมถูกทำลายสิ้นแล้วโดยความลำเอียง และความจริงได้บิดเบือนโดยความเท็จต่อหน้าของลูกขุนทั้งหลาย มนู ๑๔

ธรฺม เอว หโต หนฺติ ธรฺโม รกฺษติ รกฺษิตะ
ตสฺมาทฺธรฺโม น หนฺตวฺโย มา โน ธรฺโม หโต'วธีตฺ ฯ

ความยุติธรรมที่ถูกทำลายแล้ว ย่อมจะทำลายผู้ที่ทำลายมันนั่นเอง ความเที่ยงธรรมที่รักษาเอาไว้ ย่อมจะรักษาผู้รักษา ดังนั้นจึงไม่ควรทำลายความเที่ยงธรรม มิฉะนั้นความเที่ยงธรรมที่ท่านทำลายจะทำลายตัวท่านเอง มนู ๑๕

วฤโษ หิ ภควานฺ ธรฺมสฺตสฺย ยะ กุรุเต หฺยลมฺ
วฤษลํ ตำ วิทุรฺเทวาสฺตสฺมาทฺธรฺมำ น โลเปเยตฺ ฯ

ผู้รู้ทั้งหลาย ถือบุคคลผู้ละเมิดความยุติธรรม ซึ่งให้ทรัพย์สมบัติทั้งปวง และประทานพรความสุขทั้งปวงให้ว่าเป็นคนเลวเป็นคนจัณฑาล ดังนั้นบุคคลไม่ควรทำลายความยุติธรรม มนู ๑๖

เอก เอว สุหฤทฺธรฺโม นิธเน'ปฺยนุยาติ ยะ
ศรีเรณ สมำศำ สรฺวมนฺยทฺธิ คจฺฉติ ฯ

ในโลกนี้ ความยุติหรือความถูกต้องอย่างเดียวเท่านั้นที่เป็นเพื่อนของมนุษย์ซึ่งจะติดตามตัวเขาไปหลังจากตายแล้ว สิ่งทั้งหมดหรือเพื่อนจะทิ้งเขาไปเมื่อร่างของเขาดับลง และตัวเขาเองก็จากเพื่อนเหล่านั้นไป แต่เพื่อนแห่งความยุติธรรมไม่เคยตัดขาดจากตัวเขาเลย มนู ๑๗

บาปในความอยุติธรรม

ปาโท'ธรฺมสฺย กรฺตารำ ปาปะ สากฺษิณมฤจฺฉติ
ปาปะ สภาสทะ สรฺวานฺ ปาโท ราชานมฤจฺฉติ ฯ

เมื่อความอยุติธรรมเกิดขึ้นในศาลจากความลำเอียง จึงแบ่งออกเป็นสี่ส่วน คือส่วนหนึ่งเป็นของอาชญากร หรือผู้ทำความไม่เที่ยงธรรม ส่วนที่สองเป็นของพยาน ส่วนที่สามเป็นของผู้พิพากษาอรรถคดี ส่วนที่สี่คือพระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นประธานของศาลอยุติธรรม มนู ๑๘

ราชา ภวตฺยเนนาสฺตุ มุจฺยนฺเต จ สภาสทะ
เอโน คจฺฉติ กรฺตารำ นินฺทารฺโห ยตฺร นินฺทฺยเต ฯ

พระเจ้าแผ่นดินและผู้พิพากษาศาลทุกคน พ้นจากบาป และกลายเป็นนักบุญได้ก็ต่อเมื่อพวกที่สมควรได้รับการตำหนิ ก็ได้รับการตำหนิ พวกที่สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ ก็ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ผู้สมควรได้รับการลงโทษ ก็ควรได้รับการลงโทษ ผู้สมควรได้รับการเคารพ ก็ได้รับการเคารพ ผู้ทำความอยุติธรรมผู้เดียวเท่านั้นที่ได้รับบาป มนู ๑๙

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงคุณสมบัติของพยาน

อาปฺตาะ สรฺเวษุ วรฺเณษุ การฺยาะ การฺเยษุ สากฺษิณะ
สรฺวธรฺมวิโท'ลุพฺธา วิปรีตาสฺตุ วรฺชเยตฺ ฯ

บุคคลผู้มีความเที่ยงธรรม คงแก่เรียน มีความจริงใจของทุกชั้นวรรณะ ชำนิชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายในทุกลักษณะ พ้นจากความชั่วและมีสัจจะ เป็นบุคคลที่สมควรนำมาเป็นพยานเพื่อทำการสอบสวน แต่บุคคลที่มีลักษณะตรงกันข้ามไม่ควรนำมาเป็นพยาน มนู VIII, ๖๓

สฺตรีณำ สากฺษยำ สฺตริยะ กุรฺยุรฺทฺวิชานำ สทฤศา ทฺวิชาะ
ศูทฺราศฺจ สนฺตะ ศูทฺราณามนฺตฺยานามนฺตฺยโยนยะ ฯ

ผู้หญิงควรนำมาเป็นพยานสำหรับผู้หญิง พราหมณ์ควรนำมาเป็นพยานสำหรับพราหมณ์ ทาสควรนำมาเป็นพยานสำหรับทาส คนจัณฑาล ควรนำมาเป็นพยานสำหรับคนจัณฑาล มนู ๖๔

สาหเสษุ จ สรฺเวษุ 'สฺเตยสংครหเณษุ จ
วากฺทณฺฑโยศฺจ ปารุษฺเย น ปรีกฺเษต สากฺษิณะ ฯ

ในทุกกรณีของการละเมิดกฎหมาย การขโมย การประพฤติผิดกาเมสุมิจฉาจาร การทำให้เสียชื่อเสียง การหมิ่นประมาท การโจมตีหรือรุกราน ศาลไม่ควรสอบความสามารถของพยาน การดำเนินการแบบนี้มีความจำเป็นมาก เพราะการกระทำเหล่านี้เป็นการกระทำที่ลับ มนู ๖๕

พหุตฺวำ ปริคฺรหฺณียาตฺสากฺษิทฺไวเธ นราธิปะ
สเมษุ ตุ คุโณตฺกฺรษฺฏาน্ คุณิทฺไวเธ ทฺวิโชตฺตมান্ ฯ

ขอให้ศาลตัดสินกรณีเหล่านี้ ตามความเห็นส่วนมากของพยานทั้งสองฝ่าย โดยยึดเอาหลักฐานของพยานที่มีคุณสมบัติดีที่สุดในความเท่าเทียมกันของจำนวนทั้งสองฝ่าย และโดยพยานหลักฐานของพราหมณ์ที่ดีที่สุด คือ ฤษี มหาฤษีและโยคี มนู ๖๖

สมกฺษทรฺศนาตฺสากฺษฺยํ ศฺรวณาจฺไจว สิธฺยต
ตตฺร สตฺยํ พฺรูวนฺสากฺษี ธรฺมารฺถาภฺยำ น หียเต ฯ

พยานมี ๒ ประเภท คือ บุคคลผู้ได้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง และบุคคลผู้ซึ่งได้ยินเหตุการนั้นมาจากผู้อื่น เมื่อถูกเป็นพยานให้การในศาล พยานผู้พูดความจริงไม่ควรถือว่าเป็นผู้ไร้ความเชื่อถือ และถูกลงโทษ แต่บุคคลผู้พูดเท็จหรือให้การเป็นพยานเท็จ ควรถูกลงโทษตามควรแก่โทษ มนู ๖๗

สากฺษี ทฤษฺฏศฺรุตาทนฺยทฺวิพฺรูวนฺนารฺยสํสทิ
อวางฺนรกมภฺเยติ เปฺรตฺย สฺวรฺคาจฺจ หียเต ฯ

พยานซึ่งให้การตรงกันข้ามกับสิ่งที่ตนเห็นและได้ยินต่อศาล หรือต่อที่ประชุมของคนดี ควรได้รับทุกข์ทรมานเหมือนในนรกจากการตัดลิ้นในชีวิตนี้ และเขาจะไม่มี ความสุขหลังจากตายไปแล้ว มนู ๖๘

สฺวภาเวไนว ยทฺ พฺรูยุสฺตทฺ คฺราหฺยं วฺยาวหาริกมฺ
อโต ยทนฺยทฺวิพฺรูยุรฺธรมารฺถं ตทปารฺถกมฺ ฯ

คำให้การของพยาน ศาลควรจะรับไว้ ซึ่งคำให้การนั้นตรงกับกรณีของการสอบสวน แต่ตรงกันข้ามศาลควรปฏิเสธคำให้การจากที่ได้เสี้ยมสอนกันมา มนู ๗๒

สภานฺตะสากฺษิณะปฺราปฺตานรฺถิปฺรตฺยรฺถิสนฺนิเธา
ปฺราวฺวิวาโก นฺยฺญชีต วิธินา' เนน สานฺตฺวยมฺ ฯ

พยานที่มาประชุมกันในห้องของศาล ผู้พิพากษา อัยการ และทนาย ควรจะกล่าวกับพยานเหล่านั้นอย่างอารมณ์เย็นต่อหน้าโจทก์และจำเลย มนู ๗๓

ยทฺ ทฺวโยรนโยรฺเวตฺถ การฺเย' เจษฺฏิตํ มิถะ
ตทฺ พฺรูต สรฺวं สตฺเยน ยุษฺมากํ หฺยตฺร สากฺษิตา ฯ

โอ พยานเอ๋ย ท่านจงประกาศความจริงสิ่งที่ท่านรู้ที่ได้บังเกิดขึ้นในเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายสอบสวนอยู่ เพราะหลักฐานของท่านเป็นที่ต้องการของสาเหตุเรื่องนี้ มนู ๗๔

สตฺยํ สากฺษฺเย พฺรูวนฺสากฺษี โลกานาปฺโนติ ปุษฺกลานฺ
อิห จานุตฺตมำ กีรฺตึ วาเคษา พฺรหฺมปูชิตา ฯ

เมื่อพยานพูดความจริง เขาจะรับความสุขในชีวิตหน้า เกิดในตระกูลสูงเพียบพร้อมด้วยความสุข มีชื่อเสียงดีในชีวิตนี้ และชีวิตหน้า เพราะพระเวทได้ประกาศ ซึ่งคำพูดนี้ไว้ว่าเป็นเหตุของเกียรติและความละอาย บุคคลพูดความจริงควรได้รับเกียรติ แต่บุคคลผู้กล่าวเท็จควรได้รับความติเตียน มนู ๗๕

สตฺเยน ปูยเต สากฺษี ธรฺมะ สตฺเยน วรฺทฺธเต
ตสฺมาตฺสตฺยํ หิ วกฺตวฺยํ สรฺววรฺเณษุ สากฺษิภิะ ฯ

พยานที่ให้การด้วยความจริงเท่านั้น พ้นจากบาป ความเที่ยงธรรมจะเจริญก้าวหน้าก็โดยความจริง เพราะฉะนั้น พยานทุกชั้นวรรณะจะต้องพูดความจริง มนู ๗๘

อาตฺไมว หฺยาตฺมนะ สากฺษี คติราตฺมา ตถาตฺมนะ
มา' วมำสฺถาะ สฺวมาตฺมานำ นฤณำ สากฺษิณมุตฺตมมฺ ฯ

วิญญาณ คือ พยานของท่านเอง วิญญาณคือที่พึ่งของท่านเอง โอ สุภาพบุรุษเอ๋ย เมื่อท่านรู้อย่างนี้แล้ว ท่านควรให้เกียรติแก่วิญญาณของท่าน อย่าได้ดูหมิ่นดูถูกวิญญาณของท่าน วิญญาณเป็นพยานดีที่สุดของทุกคน อนึ่งความจริงเป็นคุณธรรมอยู่ในใจของท่านแล้ว อยู่ในเจตนาของท่านแล้ว อยู่ในคำพูดของท่านแล้ว สิ่งที่ตรงกันข้ามกับความจริงก็คือวามเท็จ มนู ๗๕

ยสฺย วิทฺวานฺ หิ วทตะ เกษฺตฺรชฺโญ นาภิศงฺกเต
ตสฺมานฺน เหวาะ เศรยำสำ โลเก นฺยำ ปุรุษำ วิทุะ ฯ

ผู้รู้จะไม่พิจารณาใครว่าดีกว่าเขา ผู้ซึ่งไม่มีความสงสัยในจิตซึ่งรู้ความผิดภายในทั้งหมดในการสอบสวน

๑๖๔. เอโก หมสฺมีตฺยาตฺมานำ ยตฺตฺวำ กลฺยาณ มนฺยเส
นิตฺยำ สฺถิตสฺเต หฤทฺเยษะ ปุณฺยปาเปกฺษิตา มุนิะ ฯ

โอ มนุษย์ผู้ปรารถนาดีเอ๋ย มันไม่ถูกต้องที่ท่านพูดความเท็จที่คิดอยู่ในใจของท่านว่า "ฉันผู้เดียวเท่านั้น" ไม่มีใครเห็นฉัน แต่กลัวพระเจ้าผู้ประทับอยู่ในจิตของท่านในแบบของวิญญาณรู้ พระองค์ทรงเห็นความดีและความชั่ว ท่านควรพูดความจริง มนู ๘๐

หลักฐานพยาน

โลภาน์โมหาท์ภยาน์ไมตฺราตฺถามาตฺ ก์โรธาตฺตไถว จ
อชฺฌานาท์พาลภาวาจฺจ สาก์ษฺยำ วิตถมุจฺยเต ฯ

มนู VIII, ๑๙

พยานหลักฐาน ที่ให้การจากความอยากได้ ความกลุ้มใจ ความกลัว ความเป็นเพื่อน ความรัก ความเศร้าโศรกเสียใจ ความโง่ และความเป็นเด็กทารก ทั้งหมดของคำให้การจากเหตุดังกล่าว ถือว่าเป็นคำให้การแรกเป็นหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์

เอษามนฺยตเม สฺถาเน ยะ สาก์ษฺยมนฤตำ วเทตฺ
ตสฺย ทณฺฑวิเศษำสฺตุ ปฺรวก์ษฺยามฺยนุปูรฺวศะ ฯ

พระเจ้าแผ่นดินควรลงโทษโดยวิธีหลายวิธี ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป พยานที่ให้การเท็จในสาเหตุจากอารมณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น มนู ๑๑๙

การลงโทษ

โลภาตฺสหสฺรทณฺฑฺยสฺตุ โมหาตฺปูรฺวนฺตุ สาหสมฺ
ภยาท์เท์วา มธฺยเมา ทณฺฑ์เยา ไมตฺราตฺปูรฺวำ
กามาท์ทศคุณำ ปูรฺวำ โกสธาตฺตุ ตฺริคุณำ ปรมฺ
อชฺฌานาตฺเท์วศเต ปูรฺเณ พลิศฺยาจฺฉตเมว ตุ ฯ

มนู ๑๒๐,๑๒๑ ถ้าพยานให้การเท็จจากความคิดชั่ว เขาควรจะถูกปรับเป็นเงิน ๑,๐๐๐ ปน หรือ ๑๕ รูปี ให้การจากความกลุ้มใจ จะถูกปรับ ๒๕๐ ปนะ หรือ ๓ รูปี ๒ แอนนา ให้การจากความกลัวจะต้องถูกปรับ ๖ รูปี ถ้าให้การจากความเป็นมิตร จะต้องถูกปรับ ๑๒ รูปี ถ้าให้การจากความรักกันจะต้องถูกปรับ ๒๕ รูปี ถ้าให้การจากความโกรธ จะต้องถูกปรับ ๔๖ รูปี ๑๔ แอนนา ถ้าให้การจากความโง่จะต้องถูกปรับ ๖ รูปี ถ้าให้การจากความไม่เดียงสา จะต้องถูกปรับ ๑ รูปี ๙ แอนนา

อุปสฺถมฺหรำ ชิหฺวา หสฺเตา ปาเทา จ ปญฺจมมฺ
จกฺขุรฺนาสา จ กรฺเณา จ ธนำ เทหสฺตไภว จ

มีการลงโทษ ๑๐ แห่ง คือ (๑) อวัยวะเพศ (๒) ท้อง (๓) ลิ้น (๔) แขน (๕) ขา (๖) ตา (๗) จมูก (๘) หู (๙) ทรัพย์สมบัติชาติ (๑๐) ร่างกาย การลงโทษในสถานทั้งสิบดังกล่าว มนู ๑๒๕ การลงโทษดังกล่าวข้างต้น และที่จะกล่าวต่อไปนี้ ควรลงโทษอย่างเดียวดังตัวอย่าง พยานเท็จจากความอยากได้ ควรลงโทษ—ปรับ ๑๕ รูปี ๑๐ แอนนา

อนุพนฺธำ ปริชฺญาย เทศกาเลา จ ตตฺตฺวตะ
สารา ปราเธา จาโลกฺย ทณฺฑำ ทณฺฑฺเยษุ ปาตยตฺ ฯ

แต่ผู้จนมากควรปรับแต่น้อย คนร่ำรวยควรปรับเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ คือ ๒ เท่า ๓ เท่า และ ๔ เท่า ผู้พิพากษาควรลงโทษตามเหตุการณ์ สถานที่ กาลเวลา ราชการและลักษณะของอาชญากรรม มนู ๑๒๖

อธรฺมทณฺฑนำ โลเก ยโศมฺนำ กีรฺตินาศนมฺ
อสฺวรฺคฺยญฺจ ปรตฺราปิ ตสฺมาตฺตตฺปริวรฺชเยตฺ ฯ

เพราะการลงโทษด้วยความไม่เที่ยงธรรม ย่อมทำลายชื่อเสียง ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตระหว่างมีชีวิตอยู่ในโลก และจะถูกลงโทษทรมานในปรโลกอีกด้วย จะถูกลงโทษเจ็บปวดอย่างทรมานในชีวิตชาติต่อไป ดังนั้นการลงโทษโดยไม่เที่ยงธรรมไม่ควรจะทำไม่ว่าแก่บุคคลใด มนู ๑๒๗

อทณฺฑฺยานฺทณฺฑยนฺ ราชา ทณฺฑฺยำศฺไจวาปฺยทณฺฑยนฺ
อยโศ มหทาปฺโนติ นรกำ ไจว คจฺฉติ ฯ

พระเจ้าแผ่นดิน ผู้ไม่ลงโทษแก่บุคคลผู้ควรลงโทษ และลงโทษแก่บุคคลผู้ไม่ควรลงโทษ ตัวอย่างปล่อยคนชั่วให้เป็นอิสระ ลงโทษแก่บุคคลผู้ไม่ควรลงโทษ ทำความเสียชื่อเสียงอย่างมากมาให้แก่พระองค์ ในขณะทรงพระชนม์อยู่ และจะได้รับทุกข์ทรมานอย่างมากหลังจากสิ้นชีพแล้ว ดังนั้นพระองค์ควรลงโทษผู้มีความผิด และปล่อยบุคคลผู้มิได้มีความผิด มนู ๑๒๘

แบบการลงโทษ

วาคฺทณฺฑำ ปฺรถมำ กุรฺยาทฺธิคฺทณฺฑำ ตทนนฺตรมฺ
ตฤตียำ ธนทณฺฑำ ตุ วธทณฺฑมตะ ปรมฺ ฯ

การลงโทษอันเป็นความผิดครั้งแรก คือ ลงโทษทางวาจา คือห้ามมิให้ผู้ถูกทำผิดกระทำต่อไป ผิดครั้งที่สอง ควรทำการพิศูจน์สอบสวน เราไม่พอใจ ทำไมท่านจึงทำความผิดเช่นนั้นอีกครั้งที่สาม ยึดทรัพย์สมบัติ ครั้งที่สี่ลงโทษ คือ เฆี่ยนตี หรือประหาร มนู ๑๒๙

เยน เยน ยฑางฺเคน สฺเตโน นฤษุ วิเจษฺฏเต
ตตฺตเทว หเรทสฺย ปฺรตฺยาเทศาย ปารฺถิวะ ฯ

พวกที่ขโมยสิ่งของโดยวิธีใดก็ตามโดยการใช้มือเท้า กษัตริย์ควรตัดมือเท้าเขาเสีย หรือทุบตีแขนขาให้พิการ เพื่อป้องกันมิให้อาชญกรรมเช่นนั้นเกิดขึ้นอีก มนู VIII, ๓๓๔

ปีตาจารฺยะ สุหฤนฺมาตา ภารฺยา ปุตฺระ ปุโรหิตะ
นาทณฺฑฺโย นาม ราชฺโญ สฺติ ยะ สฺวธรฺเม น ติษฺฐติ ฯ

ผู้กระทำผิดไม่ว่าบิดา ครูอาจารย์ สหาย บุตร หรือพระ กษัตริย์จะต้องลงโทษเขาถ้าเขาไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ กล่าวคือ เมื่อพระองค์ทรงประทับอยู่บนบัลลังก์แห่งความยุติธรรม พระองค์จะต้องไม่มีความลำเอียงใด ๆ ไม่ว่าต่อบุคคลใด แต่จะลงโทษทุกคนแก่ผู้ทำความผิดตามควรแก่โทษานุโทษ มนู ๓๓๕

การฺษาปณำ ภเวทฺทณฺฑฺโย ยตฺรานฺยะ ปฺรากฤโต ชนะ
ตตฺร ราชา ภเวทฺทณฺฑยะ สหสฺรมิติ ธารณา ฯ

ในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นคนสามัญธรรมดา ควรจะถูกปรับหนึ่งส่วน ถ้ากษัตริย์ทำผิดควรถูกปรับเป็นพันเท่า คือ กษัตริย์ควรถูกลงโทษพันครั้งของคนธรรมดา รัฐมนตรี หรือเสนาบดี ควรลงโทษปรับ ๘๐๐ ครั้ง บุคคลต่ำลงมา ควรถูกปรับ ๗๐๐ ครั้ง ต่ำจากนั้นลงมาอีก ๖๐๐ ครั้ง ในทำนองเดียวกันนี้ คนที่มีตำแหน่งต่ำ จนถึงต่ำสุด กล่าวคือเขาไม่ควรจะได้รับโทษน้อยไปกว่า ๙ เท่าของคนธรรมดา เพราะบุคคลผู้ทำงานอยู่ในคณะของรัฐบาล ไม่ถูกลงโทษมากกว่าคนธรรมดาแล้ว เขาจะเป็นผู้ทำลายสถาบันของรัฐบาล และสร้างความเดือดร้อนแก่

ประชาชน เหมือนอย่างสิงโต เมื่อไม่อยู่ภายใต้การควบคุม จะต้องถูกลงโทษอย่างหนักโดยการเฆี่ยนตี และแพะควรจะลงโทษแต่น้อย ผู้รับใช้รัฐบาลตั้งแต่กษัตริย์ลงไปจนถึงภารโรง ควรจะต้องถูกลงโทษให้หนักกว่าคนธรรมดา ในเมื่อกระทำความผิดเท่าเทียมกัน

อษฏาปาทยนฺตุ ศูทฺรสฺย สฺเตเย ภวติ กิลฺวิษมฺ
โษฑไศว ตุ ไวศฺยสฺย ทฺวาตฺรึศตฺ กฺษตฺริยสฺย จ ฯ
พฺราหฺมณสฺย จตุะษษฺฏิะ ปูรฺณ วาปี ศตำ ภเวตฺ
ทฺวิคุณา วา จตุะษษฺฏิสฺตทฺโทษคุณวิทฺธิ สะ ฯ

ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าวรรณะศูตร ทำผิดเพียงเล็กน้อยในการก่ออาชญากรรม เขาควรจะถูกลงโทษ ๘ เท่ามากว่าคนธรรมดา ถ้าพ่อค้าก่ออาชญากรรม เขาควรจะได้รับโทษ ๑๖ เท่ามากกว่าคนธรรมดา ถ้ากษัตริย์ก่ออาชญากรรมเขาควรจะได้รับโทษ ๒๐ เท่ามากกว่าคนธรรมดา ถ้าพราหมณ์ทำอาชญากรรม เขาควรจะได้รับโทษ ๖๔ เท่ามากกว่าคนธรรมดา หรือ ๑๒๐ เท่า หรือ ๑๒๘ เท่า

มนู ๓๓๗—๓๓๘ อนึ่ง บุคคลที่มีความรู้มากขึ้นมากขึ้น และมีฐานและตำแหน่งยิ่งสูงมากขึ้น ๆ ในสังคม เมื่อเขาทำผิดควรจะลงโทษมากขึ้นตามความรู้และตำแหน่งสูงในสังคม

ไอนฺทฺรำ สฺถานมภิ เปฺรปฺสุรฺยศฺจาภฺยมฺวฺยยมฺ
โนเปกฺเษต ภฺษณมปี ราชา สาหสิกำ นรมฺ ฯ

ข้าราชการ และพระมหากษัตริย์ผู้ปรารถนาที่จะรักษาความเที่ยงธรรมในสังคม และหวังจะให้ประเทศและตัวของตัวเองเจริญรุ่งเรือง ไม่ควรชักช้าในการลงโทษ ต่อผู้ทำผิดเช่นพวกโจร ซึ่งจะก่อให้เกิดการทำผิดกฎหมายมากขึ้น มนู ๓๔๔

ลักษณะของผู้ทำความผิดร้ายแรง

วาคฺทุษฺฏาตฺตสฺกราจฺไจว ทณฺเฑไนว จ หึสตะ
สาหสสฺย นระ กรฺตา วิชฺเญยะ ปาปกฤตฺตมะ ฯ

ผู้ทำความผิดอย่างร้ายแรง ซึ่งฝ่าฝืนกฎหมายอย่างท้าทายยิ่งกว่าผู้ทำลายชื่อเสียง ขโมย และผู้บุกรุก มนู ๓๓๕

สาหเส วรฺตมานนฺตุ โย มรฺษยติ ปารฺถิวะ
ส วินาศํ วฺรชตฺยาศุ วิทฺเวษญฺ จาธิคจฺฉติ ฯ

มนู ๓๔๖ กษัตริย์ผู้ไม่ลงโทษผู้ทำความผิดอันร้ายแรง และปล่อยให้เขาอยู่อย่างอิสระ จะต้องเสื่อมลงในไม่ช้าเพราะความหมดศรัทธาเลื่อมใสก็จะเกิดขึ้นภายในประเทศอย่างรวดเร็ว

น มิตฺรการณาทฺราชา วิปุลาทฺวา ธนาคมาตฺ
สมุตฺสฤเชตฺ สาหสกานฺสรฺวภูตภยาวหานฺ ฯ

ไม่มีมิตรสหาย ทั้งไม่มีทรัพย์สมบัติใด ๆ ที่กษัตริย์จะทำลายยิ่งไปกว่า การล่วงละเมิดกฎหมายเป็นเหตุให้ประชาชนเดือดร้อน เว้นไว้แต่จะกักขังมันเอาไว้ และตัดแข้งขามิให้มันเดินได้ มนู ๓๔๗

คุรุํ วา พาลวฤทฺเธา วา พฺราหฺมณญฺ วา พหุศฺรุตมฺ
อาตตายินมายานฺตํ หนฺยาเทวาวิจารยนฺ ฯ

มนู ๓๕๐ ขอให้ฆ่าอาชญากรโดยไม่ต้องคิด คือคิดหลังจากฆ่าคนผู้ทำผิดเหล่านั้นแล้ว เขาผู้นั้นจะเป็นครูอาจารย์ เป็นบุตร และคนหนุ่มอื่น ๆ หรือเป็นบิดา หรือพี่ชาย หรือพราหมณ์ หรือบุคคลผู้คงแก่เรียนในคัมภีร์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ลงโทษผู้ทำความผิดและฆ่าคนอื่นโดยไม่มีทางสู้

นาตตายิวเธ โทโษ หนฺตุรฺภวติ กศฺจน
ปฺรกาศํ วา ปฺรกาศํ วา มนฺยุสฺตนฺมนฺมยุมฤจฺฉติ ฯ

บุคคลฆ่าคนชั่ว และฆ่าฆาตกรไม่ว่าส่วนตัวหรือส่วนรวม ไม่ถือว่าก่ออาชญากรรม เพราะฆ่าคนโกรธด้วยความโกรธ เหมือนความโกรธเชื่อมด้วยความโกรธ มนู ๓๕๑

ยสฺย สฺเตนะ ปุเร นาสฺติ นานฺยสฺตฺรีโค น ทุษฺฏวากฺ
น สาหสิกพณฺฑมฺเนา ส ราชา ศกฺรโลกภากฺ ฯ

ที่ว่ากษัตริย์ดีที่สุด คือในประเทศของพระองค์ ไม่มีขโมย ไม่มีการผิดประเวณี ไม่มีการทำให้เสียชื่อเสียง ไม่มีโจร ไม่มีผู้ละเมิดกฎหมาย หรือไม่เชื่อฟังคำสั่งของกษัตริย์ มนู ๓๘๖

การลงโทษผู้ทำผิดประเวณี

ภรฺตารำ ลงฺฆเยทฺยา สฺตฺรี สฺวชฺญาติคุณทรฺปิตา
ตำ ศฺวภิ: ขาทเยทฺราชา สำสฺถาเน พหุสำสฺถิเต ฯ

ผู้หญิง ละทิ้งสามี จากความยิ่งในการสูงส่งของตระกูล ทำผิดประเวณี ขอให้พระเจ้าแผ่นดินลงโทษเธอด้วยให้สุนัขกัดทิ้งเป็น ต่อหน้าผู้ชายและผู้หญิงที่ชุมนุมกัน มนู VIII, ๓๗๑

ปุมำสำ ทาหเยตฺปาปำ ศยเน ตปฺต อายเส
อภฺยาทธฺยุศฺจ กาษฺฐานิ ตตฺร ทหฺเยต ปาปกฤตฺ ฯ

ในทำนองเดียวกัน ผู้ชายมีสันดานชั่ว ละทิ้งภรรยา ทำผิดประเวณีกับภรรยาของผู้อื่น หรือไปในโรงหญิงโสเภณี ควรลงโทษโดยให้นอนบนท่อนเหล็ก เผาให้ร้อนบนไฟ เผาให้เป็นขี้เถ้าทั้งเป็นต่อหน้าผู้ชายที่ชุมนุมกันอยู่ มนู ๓๗๒

ถาม : ใครควรจะลงโทษกษัตริย์หรือราชินี ผู้พิภากษาหรือภรรยา ถ้าเขาทำผิดประเวณีและทำความผิดอื่น ๆ

ตอบ : คณะองคมนตรีของรัฐเป็นผู้ลงโทษ พวกเขาควรถูกลงโทษอย่างหนักมากกว่าคนธรรมดา

ถาม : ทำไมพระเจ้าแผ่นดิน และบุคคลอื่น ๆ ที่กล่าวข้างต้นจะต้องถูกลงโทษด้วยเล่า

ตอบ : พระเจ้าแผ่นดิน เป็นบุคคลที่มีโชคดีจิตบริสุทธิ์ ถ้าพระองค์ไม่ถูกลงโทษเพราะการทำผิด และถ้าพระองค์ไม่ยอมรับโทษ คนอื่นใครเล่าจะเชื่อฟังกฎหมาย และยอมถูกลงโทษ เมื่อประชาชนทุกคน หัวหน้าของรัฐบาล และรัฐสภา มีความประสงค์จะลงโทษด้วยความเที่ยงธรรม กษัตริย์องค์เดียวจะสามารถทำอะไรได้ ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์เช่นนั้น พระเจ้าแผ่นดิน นายกรัฐมนตรี และบุคคลอื่น ๆ ที่ครองอำนาจ ทำความไม่ยุติธรรมไม่มีความเที่ยงธรรม ได้ทำลายความเที่ยงธรรม และความถูกต้องเสียสิ้น ทำให้ประชาชนทั้งหลายหมดศรัทธาได้รับความเดือดร้อน ตัวเขาเองก็จะเดือดร้อนและถูกทำลายลงในที่สุดทำไม่เล่า จงจำไว้โศลก ๒ บท ที่กล่าวว่า การลงโทษที่ถูกลงโทษตามกฎหมายเรียกว่า พระเจ้าแผ่นดิน และความเที่ยงธรรม ใครจะเลวไปกว่าผู้ทำลายความเที่ยงธรรม

ถาม : การลงโทษอย่างหนักนี้ไม่สมควรเลย เพราะบุคคลไม่สามารถจะสร้างแขนขาของตนขึ้นมาให้เหมือนอย่างเดิมได้ ดังนั้นโทษหนักเช่นนั้นไม่ควรจะนำมาลงโทษ

ตอบ : บุคคลที่ถือว่าการลงโทษตัดแขนขาเป็นการลงโทษอย่างหนัก บุคคลนั้นย่อมไม่เข้าใจเจตนาทางการเมือง เพราะการลงโทษหนักเพียงบุคคลเพียงคนเดียว ย่อมทำให้คนอื่น ๆ ทั้งหมดพ้นจากการทำความชั่วเช่นนั้น พวกเขาจะเลิกทำผิดเช่นนั้น และดำเนินการปฏิบัติตนตามหน้าที่ ความจริงแล้ว ไม่ได้ลงโทษหนักเลย มิฉะนั้นแล้วการลงโทษก็จะต้องตกอยู่แก่คนจำนวนมากถ้าลงโทษเบา อาชญากรก็จะเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่ท่านเรียกว่าลงโทษเบา จะกลับมาเป็นโทษหนักหลายล้านเท่า โดยการกระทำอาชญากรรมบ่อย ๆ เพิ่มมากขึ้น เมื่อบุคคลมากคนทำผิด การลงโทษก็เบาลง ตัวอย่างสมมติว่าชายคนหนึ่ง ถูกลงโทษ ๘๐ ปอนด์ และ อีกคนหนึ่งถูกลงโทษครึ่งปอนด์ รวมเท่ากับ ๘๐ ปอนด์ กับครึ่งปอนด์ ผู้ถูกลงโทษเข้าใจว่าลงโทษเบา สมมติว่าคนหนึ่งถูกลงโทษ ๘๐ ปอนด์ ถ้าหนึ่งพันคนทำผิดเท่ากับ ๘๐,๐๐๐ ปอนด์ ดังนั้นการลงโทษเบานั้น หนักยิ่งกว่าลงโทษหนักมาก

การเก็บค่าผ่านทาง และการประกัน

ทีรฺฆาธฺวนิ ยถาเทศ์ ยถากาลำ ตโร ภเวตฺ
นทีตีเรษุ ตทฺวิทฺยาตฺสมุทฺเร นาสฺติ ลกฺษณมฺ ฯ

กษัตริย์ควรต้องกำหนดในการเก็บค่าผ่านทาง ตามความยาวของระยะทางจำนวนอ่าวระยะทางของประเทศขึ้นด้วยแม่น้ำ และ ลำธาร มันไม่สามารถสืบสวนได้ และกำหนดได้ด้วยมหาสมุทร แต่อาจจะทำการเก็บอัตราศุลกากรได้ ข้าวของจากเรือใหญ่เดินมหาสมุทร มนู ๔๐๖ เพื่อประโยชน์แก่พระองค์เอง

จงจำไว้ว่า ผู้ที่พูดว่าในสมัยโบราณนั้นไม่มีเรือเดินทะเล ย่อมเป็นการกล่าวเท็จ คนทะเลเดินทางไปยังดินแดนต่างประเทศ และหมู่เกาะในมหาสมุทร ได้ดูแลความเป็นอิสระของราษฎรของพระองค์ในทุกประเทศ และดูว่าเขาจะไม่ลำบากจากความไม่สามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง

อหนฺยหนฺยเวกฺเษต กรฺมานฺตานฺวาหนานิ จ
อายวฺยเยา จ นิยตาวากรานฺโกศเมว จ ฯ

พระเจ้าแผ่นดิน ตรวจตราการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในสำนักงาน พวกช้างพวกม้า และยานพาหนะอื่น ๆ การเก็บภาษี และการใช้จ่ายที่จำเป็น เหมือง แร่ จินดามณี และทรัพย์สมบัติอื่น ๆ มนู ๔๑๙

เอวำ สรฺวานิมานฺราชา วฺยวหารานฺสมาปยนฺ
วฺยโปหฺย กิลฺวิษำ สรฺวำ ปฺราปฺโนติ ปรมำ คติมฺ ฯ

นี่คือการทำงานให้สำเร็จ และการตรวจงานด้วยความเหมาะสม พระองค์ย่อมทำให้ประเทศของพระองค์พ้นจากอาชญากรรม และถึงซึ่งจุดหมายปลายทางแห่งความรุ่งเรือง มนู ๔๒๐

การเมืองในสันสกฤต

ถาม : ในสันสกฤต มีบรรจุการเมืองไว้อย่างสมบูรณ์หรือไม่

ตอบ : บรรจุไว้อย่างสมบูรณ์ เพราะอะไรก็ตามการเมืองย่อมมีอยู่หรือจะมีอยู่ในโลกต่อไปนั้นได้มีมาแล้วในสันสกฤต เกี่ยวกับเรื่องการเมือง มิได้มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณะอักษรหรือพยานที่พิศูจน์ได้ มนู VII ๓

ปฺรตฺยหำ โลกทฤษฺไฏศฺจ ศาสฺตฺรทฤษฺไฏศฺจ เหตุภิะ ฯ

รัฐสภาประกอบด้วยบุคคลที่คงแก่เรียนจริง ๆ ได้วางกฎระเบียบขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของกษัตริย์และประชาชนให้สอดคล้องต้องกับความเที่ยงธรรมและถูกต้อง พวกเขาย่อมมีทรรศนะอยู่เสมอว่าจะไม่ยอมให้ทารกมีการแต่งงานเกิดขึ้นในประเทศ แม้ในหนุ่มสาว พวกเขาก็ไม่ยอมหรืออนุญาตให้แต่งงานกันโดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่มีการยินยอม การเป็นพรหมจารีย์นั้นควรเก็บรักษาไว้ให้เหมาะสม การผิดประเวณี และการมีภรรยาหลายคน ควรจะหยุดยั้ง เพื่อว่าร่างกายและจิตใจ จะทรงไว้ซึ่งความแข็งแกร่งตลอดไป เพราะถ้าความแข็งแกร่งทางจิตใจส่งเสริมให้มีความแข็งแกร่งทางร่ายกาย คนที่มีอิทธิพลเพียงคนเดียวจะทำลายผู้คงแก่เรียนเป็นร้อย ๆ คนได้ แต่ถ้าความแข็งแกร่งทางร่างกายได้ส่งเสริม และไม่เพียงแต่ความแข็งแกร่งทางจิตใจเท่านั้น ความมีประสิทธิภาพของรัฐบาลสามารถรักษาไว้ได้ ถ้าหากปราศจาก

ความรู้ และปราศจากกฎระเบียบที่เหมาะสมแล้ว ทั้งหมดก็จะแยกตัวของมันเองออก ย่อมเป็นเหตุให้เกิด ความเกลียดชังกัน การทะเลาะวิวาทกัน และความไม่พอใจกันในหมู่พวกเขา และทำให้พวกเขาเสื่อมลง ๆ ฉะนั้นจงพยายามทำให้ร่างกายและจิตใจสมบูรณ์อยู่เสมอ ไม่มีพลังใดที่ทำลายความแข็งแกร่ง และสมองได้มากกว่าการผิดประเวณี และการมักมากในกามารมณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณะนักรบ ควรมีความแข็งแกร่งทางร่างกาย แขนขาและกล้ามเนื้อ เพราะถ้าพวกเขาเป็นทาสของกามารมณ์เสียแล้ว รัฐบาลของประเทศนั้นก็ถูกทำลาย จงจำไว้ว่าราษฎรนั้นเดินตามหลังกษัตริย์ ยถา ราช ตถาประชา ดังนั้นพระเจ้าแผ่นดินและข้าราชการไม่ควรก่ออาชญากรรมหรือทำความชั่ว แต่ตรงกันข้าม พระเจ้าแผ่นดินและข้าราชการจงทำตนเป็นตัวอย่างของประชาชนโดยรักษาความเที่ยงธรรมและคุณธรรม

เท่าที่พยายามมานี้ได้อธิบายถึงหน้าที่กษัตริย์โดยสังเขป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคัมภีร์พระเวท คัมภีร์มนู บทที่ VII, VIII, IX ศีลธรรมของ ศุกร, วิทูร ปชกร สันติปรวของมหาภารตะ เกี่ยวกับหน้าที่ของพระเจ้าแผ่นดิน และหน้าที่ในคราวเคราะห์ร้าย และหนังสืออื่น ๆ ก็อาจจะนำมาปรึกษาได้ เมื่อได้รู้เรื่องเกี่ยวกับการเมืองดีแล้ว ประชาชนก็อาจจะตั้งรัฐบาลท้องถิ่น หรือรัฐบาลกลางได้ เขาควรถือว่าตัวเขาเองเป็นประชาชนของพระเจ้า

วยำ ปรฺชาเตะ อภูม

นี่คือคำสอนของคัมภีร์ยชุรเวท พระเจ้าคือพระเจ้าแผ่นดินของเรา เขาคือผู้รับใช้พระองค์และเป็นคนของพระองค์ ด้วยพระเมตตาของพระองค์ ขอทรงประทานคุณสมบัติให้แก่เขาเพื่อรัฐบาลในโลก และขอประทานเครื่องมือของพระองค์แก่เขา เพื่อเผยแพร่สัจจธรรมและยุติธรรม ในบทต่อไปเราจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องพระเจ้าและพระเวท

สรุป

ในฤคเวท III, XXXVII, ๖ และ ศาสตร์ XIII, II ๗ เตือนว่า พระเจ้าแผ่นดินและประชาชนควรตั้งคณะมนตรีขึ้น ๓ คณะ คือ การศึกษา ศาสนาและการปกครอง จะไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจเด็ดขาดในรัฐบาล พระเจ้าแผ่นดินเป็นประธานคณะมนตรีทั้งสามคณะ คุณสมบัติของประธาน และประธานของแต่ละคณะคือความสนใจในงานของประเทศ ความดี

เด่นของการศึกษา และอุปนิสัย และอิทธิพลเหนือประชาชน ประเทศจะเจริญรุ่งเรืองนานเท่านานที่ประชาชนตั้งอยู่ ใน ศีลธรรม การอยู่ดีกินดีของประชาชนอยู่ที่การแต่งตั้งหัวหน้าผู้มีการศึกษาดี การแต่งตั้งผู้มีการศึกษาดี เป็นเกียรติของคณะมนตรีทางจิตใจ การแต่งตั้งบุคคลมีความรู้ดี มีศีลธรรม เป็นเกียรติของคณะมนตรีฝ่ายการปกครอง การเชื่อฟังกฎหมายเป็นความต้องการของทุกคนตามคัมภีร์ มนู VII, ๑๗—๓๑ กฎความเที่ยงธรรมที่ควรแก่โทษ หรือการลงโทษด้วยความยุติธรรม เป็นผู้ปกครองที่แท้จริงของประชาชน เพราะการขาดความเที่ยงธรรม ย่อมทำลายประชาชนทุกคน พระเจ้าแผ่นดินซึ่งทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมย่อมส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของประชาชน ฉะนั้นบุคคลผู้มีความรู้ดีในคัมภีร์พระเวท และกฎของมนู มีศีลธรรมไม่เห็นแก่ตัว และสุภาพ ควรแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการกองทัพ เพื่อเป็นประธานงานการปกครองและงานตุลาการ และเพื่อดำเนินการตามอำนาจที่มอบหมาย กรรมการของคณะองคมนตรี ควรมีความรู้ในคัมภีร์ทั้งหมด บุคคลผู้คงแก่เรียนนั้นไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ที่แต่งตั้งเป็นกรรมการของคณะมนตรี ระเบียบราชการประชุมกำหนดไว้ ๓ หัวข้อ บุคคลโง่ไม่ควรแต่งตั้งเป็นกรรมการของคณะมนตรี เพราะการตัดสินของคนโง่หนึ่งพันคนไม่มีค่าเลย แต่การตัดสินของคนมีการศึกษาดีประพฤติดีเพียงคนเดียว เป็นสิ่งมีค่าที่สุด

กษัตริย์ควรหลีกห่าง (๑) จากความชั่ว ๑๐ อย่าง อันเกิดจากความพอใจในกาม และ (๒) ความชั่ว ๘ อย่าง อันเกิดจาความโกรธ ความชั่ว ๑๐๐ อย่าง คือ (๑) ล่าสัตว์ การพนัน การประมง การนอนกลางวัน ชอบนินทานรัก ๆ ใคร่ ๆ หลอกลวง ฟุ่มเฟือย ดื่มน้ำเมา สูบกันชา—ฝิ่น สูบใบยา ร้องเพลง เล่นดนตรี และเดินเล่น (๒) ความชั่ว ๘๐ อย่างคือ นินาท ผิดประเวณี พยาบาท อิจฉา มองในแง่ร้าย สุรุ่ยสุร่าย พูดจาหยาบคาย และลงโทษโดยไม่เที่ยงธรรม

คณะรัฐมนตรี ควรประกอบด้วย รัฐมนตรีผู้คงแก่เรียน จากตระกูลสูง มีนิสัยดี ๓ คน หรือ ๗ คน การแต่งตั้งจะต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าตัว (มนู VII, ๕๔,๖๔) พระเจ้าแผ่นดินทำหน้าที่เป็นผู้รักษาทรัพย์และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ปกครอง ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารความเที่ยงธรรม ทูตทำหน้าที่ประกาศสงครามหรือสันติภาพ เรื่องทั้งหมดตัดสินด้วยเสียงข้างมาก

เมืองหลวงควรจะสร้างไว้ในศูนย์กลางห้อมล้อมและ ป้องกันโดยธรรมชาติ และศิลปะทำเนียบรัฐบาล ควรสร้างสำหรับงานหัวหน่วยงานไว้ในที่เดียวกัน มีป้อมปราการพร้อมด้วยอาวุธและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ไว้พร้อม

เพื่อให้งานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพ สำนักงานของรัฐบาล ควรแบ่งออกเป็น ๒, เป็น ๓, เป็น ๕ หรือเป็น ๑๐๐ ตำบล หัวหน้าผู้ทำหน้าที่ในตำบลหนึ่ง ต้องรายงานหัวหน้าที่ควบคุม ๑๐ ตำบล หัวหน้าที่ควบคุม ๑๐ ตำบล ต้องรายงานหัวหน้าผู้ควบคุม ๒๐ ตำบล และอื่น ๆ ทำนองนั้น หัวหน้าผู้ควบคุมหมื่นตำบลต้องรายงานต่อคณะมนตรีของรัฐผู้ซึ่งรับผิดชอบต่อสภาสากลของรัฐ

การเก็บภาษีที่ตราไว้ในคัมภีร์มนู VII, ๑๓๐ กำหนดให้เก็บส่วนที่ ๕๐ ของผลประโยชน์ที่ผลิตได้จากเครื่องผลิตและส่วนที่ ๖ ที่ผลิตได้จากข้าว ถ้าเงินจะต้องเสียภาษี ต้องระมัดระวังว่าประชาชนจะไม่เดือดร้อนจากการหาอาหาร กล่าวโดยสรุปก็คือ จำนวนการเก็บภาษีควรน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้เหมือนอย่างลูกโคดูดนมแม่ หรือปริงดูดเลือด ภาษีควรเก็บรถเดินบนถนน และยานพาหนะ

ข้าราชการของรัฐบาล ทั้งพลเรือนและทหาร ย่อมได้รับเงินเดือน หรือที่ดินตามที่อนุญาต พวกเขาเหล่านั้นย่อมได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ เมื่ออายุครบเกษียนแล้ว ครอบครัวและพวกลูก ๆ ของเขาย่อมได้รับความอุปถัมภ์จากรัฐบาล เมื่อเขาถึงแก่กรรม การฉ้อราษฎร์บังหลวง ควรจะได้รับการลงโทษอย่างหนักโดยการยึดหรือริบทรัพย์สมบัติทั้งหมด หรือขับไล่ออกนอกประเทศ

กลอุบายของทหารนั้น แบ่งออกเป็นยามสงบ ยามสงคราม ยามป้องกันเมื่อถูกโจมตี ยามประลองยุทธ์ และยามผูกสัมพันธ์กับมิตรประเทศ แต่ละขั้นตอนแบ่งย่อยออกเป็นสองประเภท ตัวอย่าง คือ ทำความสงบศึกกับศัตรู หรือทำสัมพันธมิตรกับอีกประเทศหนึ่งเพื่อร่วมกันต่อต้าน แบ่งกองทัพออกเป็นสองกระบวน หรือสองปีก (มนู, VII, ๑๖๑—๑๗๖) ในสังครามกฎแห่งความสัตย์จะต้องนำมาบังคับใช้ เช่นไม่โจมตีผู้ยืนดูในการต่อสู้ทหารที่บาดเจ็บ ทหารนอนหลับ ผู้ลี้ภัยเป็นต้น ข้าศึกที่ยอมแพ้แล้วควรให้เกียรติในศาล และถ้าจะมีการแนะนำควรจะกล่าวเสียใหม่ในอาณาจักรของเขา ซึ่งในกรณีที่ศัตรูตาย ควรส่งไปให้ญาติของเขา หรือให้ที่ปรึกษาช่วยเหลือ นักโทษสงครามควรปฏิบัติอย่างดีเกี่ยวกับอาหารและยารักษาโรค และเมื่อสันติภาพทำแล้วควรปล่อยเป็นอิสระ

การดำเนินการทางศาล (มนู VIII, ๓—๕) ประกอบด้วยการตัดสินเรื่อง ๑๘ เรื่อง ชนิดที่โต้เถียงกันคือ หนี้สิน เงินฝาก การขาย การรวมหุ้น ค่าจ้าง เครื่องบรรณาการ ข้อตกลง การละเมิดกฎหมาย ความเป็นเจ้าของ การแบ่งปันเขตแดน การรุกราน การทำให้เสียชื่อเสียง การขโมย การทำผิดกฎหมาย การผิดประเวณี การทะเลาะวิวาท การรับทรัพย์มรดก และการพนัน ศาลตายลงในเมื่อความยุติธรรมถูกสังหาร เรื่องราวต่าง ๆ ควรจะได้ถกเถียงกันโดยทนายและอัยการ ก่อนที่ผู้พิพากษาจะสืบพยานหลักฐาน (มนู VIII, ๖๘—๕๑) ผู้ซึ่งมีลักษณะนิสัยที่ติเตียนไม่ได้ หลักฐานที่ได้มาจากผู้โลภจัด คนบ้าคนกลัว ความเป็นเพื่อน ตัณหา โง่เขลาใจ และไม่ประสีประสา หลักฐานนั้นไม่สมบูรณ์ การปรับโทษควรวางไว้ตามเหตุการณ์ของอาชญากรรม คือ พระเจ้าแผ่นดินทำผิดควรปรับมากกว่าพันเท่าของคนธรรมดา การลงโทษควรลงที่อวัยวะเพศ ท้อง ลิ้น มือ เท้า ตา จมูก หู ร่างกาย และทรัพย์สมบัติ การลงโทษไม่ต้องคำนึงถึงบุคคล เช่นเขาเป็นพราหมณ์ ญาติ บิดา อาจารย์เป็นต้น เมื่อพบว่าทำความผิดต้องลงโทษไม่ยกเว้น การผิดประเวณีควรลงโทษถึงตาย ถ้าเป็นผู้หญิงควรให้สุนัขกัดออกเป็นชิ้น ๆ ถ้าเป็นผู้ชาย ควรเผาให้เป็นเถ้าถ่านบนเตียงเหล็กแดง การลงโทษอย่างหนัก เป็นการป้องกันมิให้เกิดการทำอาชญากรรมขึ้นอีก

พระเจ้าแผ่นดินควรตรวจตรา กองทัพและคลังมหาสมบัติ เมื่อเป็นดังนั้นงานทุกอย่างจะดำเนินไปโดยดี เพื่อส่งสริมความสุขของประชาชน

ความเหมือนกันที่มีปรากฏอยู่ในปัจจุบัน กับระบบอารยันโบราณ เป็นผลงานที่ได้มาจากคัมภีร์มนู ซึ่งเป็นผู้บัญญัติกฎหมายของอินเดียโบราณ

บทที่ ๗

พระเจ้าและพระเวท

ถึงพระเจ้า

๑๗๒ ฤโจ อกฺษเร ปรเม วโยมนฺยสฺมินฺ เทวา อธิ วิศฺเว นิษทุะ
ยสฺตนฺน เวท กิมฤจา กริษฺยติ ย อิตทฺวิทุสฺต อิเม สมาสเต ฯ

เราได้ให้ความหมายของบทนี้ เมื่อกล่าวถึงการศึกษาของนักเรียน อย่างไรก็ตาม มันหมายความว่า คนทั้งหลายไม่เชื่อว่าพระเจ้ามี ย่อมจมอยู่ในทะเลแห่งความเศร้า ผู้ซึ่งไม่เคยรู้ ไม่เคยแสวงหา ไม่เคยคิดถึงพระองค์ คุณสมบัติของพระองค์ ลักษณะของพระองค์ ธรรมชาติ และความรู้ของพระองค์ทั้งหมดนั้นคือความรุ่งโรจน์ และความประหลาดของพระองค์ โลก ดวงอาทิตย์ และโลกอื่น ๆ อยู่ในพระองค์ พระองค์แผ่ทั่วไปเหมือนท้องฟ้า เป็นเจ้าสูงสุด พระเจ้าของพระเจ้า การรู้จักพระองค์ผู้เดียวเท่านั้นนำความสุขชั่วนิรันดร์มาสู่มนุษยชาติ

เทวดา ๓๓ องค์

ถาม : ท่านเชื่อว่า พระเวทกล่าวถึงเทวดาหลายองค์หรือไม่

ตอบ : ไม่เชื่อเลย ไม่มีการพูดซุบซิบในคัมภีร์พระเวททั้งสี่ในเรื่องเทวดามากมายมีอยู่จริง แต่ตรงกันข้ามในคัมภีร์พระเวทพูดถึงเทวดาเพียงองค์เดียวเท่านั้น

ถาม : มีวัตถุประสงค์อะไรเกี่ยวกับเทวดาหลายองค์ที่กล่าวถึงในคัมภีร์พระเวท

ตอบ : สิ่งที่มีคุณสมบัติประหลาด และพิเศษที่เรียกเทวดา ตัวอย่าง โลกไม่ได้กล่าวไว้ในที่ไหนเลยว่าเป็นที่บูชาสักการะเหมือนอย่างเทพเจ้า ดูนี่ซิ คำโศลกในคัมภีร์พระเวทเองกล่าวไว้ว่า เทพเจ้าผู้เดียวเท่านั้นที่ควรจะแสวงหา และกราบไหว้เพราะเทวดาทุกองค์อยู่ในพระองค์ เป็นความเข้าใจผิดของประชาชนเองที่ใช้เทวดาแทนพระเจ้าผู้ซึ่งยิ่งใหญ่กว่าเทวดาทั้งหลาย ซึ่งเรียกว่ามหาเทพหรือพระเจ้าเพราะพระองค์ผู้เดียวเท่านั้นคือผู้สร้างผู้ทรงไว้และผู้ทำลายโลก พระองค์เป็นผู้พิพากษาและผู้ปกครองอันประเสริฐ วลีที่กล่าวถึงเทวดา ๓๓ องค์ อันมีอยู่ในคัมภีร์พระเวทได้อธิบายไว้ในสัตปาท เทวดา ๓๓ องค์นั้นก็คือ วสุ ๘ องค์ หรือที่อยู่ของสัตว์ (วสุมาจากคำว่า วสะ คือ มีชีวิตอยู่) ได้แก่ ดิน, น้ำ, ไฟ หรือแสงสว่าง

ลม ท้องฟ้า ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดาวนพเคราะห์ รุทระมี ๑๑ องค์ หรือการกระทำอันสำคัญมาจากคำว่ารุ หมายถึง การไหล เมื่อพลังเหล่านี้หมดไปจากร่างกาย ร่างกายก็อยู่ไม่ได้ เมื่อความสัมพันธ์ของการไหลหยุดลง กล่าวคือการหายใจเข้า การหายใจออก พลัง หรือความเคลื่อนไหว พลังของการกลืน พลังของการฟื้นตัว พลังของการไหลเวียน พลังของการคายออก พลังการเคลื่อนไหวไปมาเร็ว ความหิวหรือความอยาก พลังเฉื่อย พลังเสื่อม (ทำลาย) และชีวาตมัน อาทิตย ๑๒ หรือสัญลักษณ์ของดวงดาว (มาจากคำว่า อดะ คือถือเอา) คือเส้นทางของดวงอาทิตย์ ผ่านกลุ่มดาวนำเอาชีวิตของสัตว์หรือลดชีวิตสัตว์ให้น้อยลง อินทรหรือไฟฟ้า หมายถึงเหตุอันยิ่งใหญ่ของพลังและความเจริญรุ่งเรือง ประชาบดีหรือเจ้าแห่งสัตว์โลกหรือยัญญะ การบูชายัญเพราะเป็นเหตุแห่งการทำให้อากาศ น้ำ ฝนและพืชบริสุทธิ์ ย่อมเป็นการให้โอกาสที่จะแสดงความเคารพต่อนักปราชญ์และเป็นมารดาของการประดิษฐ์และชนิดของการสร้างมากมาย เทวดาทั้ง ๓๓ องค์เหล่านี้ได้ชื่อมาจากคุณสมบัติอันประหลาดดังกล่าวแล้วข้างต้น บทที่ ๑๔ ของ ศต (ปาธ) กล่าวว่าชัดว่า พระมหาเทพหรือพระเจ้า เป็นเจ้าของสิ่งทั้งหลาย และยิ่งใหญ่ที่สุดของทุกสิ่ง พระองค์คือสวรรค์ที่ ๓๔ ถ้าจะสมมติและเป็นผู้เดียวที่ควรให้ความเคารพ คัมภีร์อื่น ๆ จะต้องรับรองและแสดงออกอย่างเดียวกัน ถ้าบุคคลใดพบเห็นคัมภีร์เหล่านี้ ไม่ควรจะเดินออกไปจากทางที่ถูกต้องแล้ว และจะตกลงสู่หลุมพรางที่วางไว้ นั่นคือเทวดามากมายในคัมภีร์พระเวท

ความเป็นเอกภาพของเทพ

๑๗๓ อีศา วาสฺยมิท ษ สรฺวำ ยตฺกิญจ ชคตฺยาญชคตฺ

เตน ตฺยกฺเตน ภุญชีถา มา คฤธะ กสฺย สฺวิทฺธนมฺ ฯ

โอ มนุษย์เอ๋ย เธอกลัวพระเจ้าผู้ซึ่งสถิตย์อยู่ในทุกสิ่งในสากลโลก และควบคุมทุกสิ่ง พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าอย่างแท้จริง อย่าคิดอยากได้ทรัพย์สมบัติของผู้อื่น เลิกความไม่เป็นธรรม หาความสุขให้แก่ชีวิตโดยการรักษาศาสนา กระทำสิ่งที่ถูกต้อง

อหมฺภุวำ อสุนะ ปูรฺวฺยสฺปติรหำ ธนานิ สำ ชยามิ ศาศฺวตะ

(a) **มำ หวนฺเต บีตร น ชนฺตโว'หำ ทาศุเษ วิภชามิ โภชนมฺ ฯ**

(b) **อหมินฺทฺโร น ปรา ชิคฺย อิทฺธนำ มฤตฺยเว'วตสฺเถ กทาจน**

โสมมินฺมา สุนฺวนฺโต ยาจตา วสุ น เม ปูรวะ สขฺเย ริษาถน ฯ

a พระเจ้าตรัสแก่ทุกคน ว่า โอ มนุษย์เอ๋ย ฉันคือพระเจ้า ฉันมีอยู่ก่อนสิ่งอื่นทั้งหมด ฉันเป็นเจ้าแห่งโลกทั้งมวล ฉันเป็นเหตุนิรันดร เป็นผู้ควบคุมทุกสิ่ง เป็นนาย และประทานทรัพย์ทั้งหมดแก่ทุกคนทั่วหน้า ประชาชนทุกคนควรเรียกฉันว่า บิดา เหมือนเด็ก ๆ เรียกผู้ให้กำเนิดเขาว่าบิดา เพื่อสนับสนุนให้เขาอยู่ได้ฉันได้จัดหาอาหารหลายอย่างหลายชนิดแก่พวกเขาทั่วโลก ซึ่งเป็นแหล่งของความสุข ฉันเป็นสรรพพลัง สรรพอำนาจ ให้แสงสว่างแก่โลกทั้งปวงเหมือนดวงอาทิตย์ ไม่มีใครขัดขวางได้ ไม่เคยตาย ฉันเป็นผู้สร้างทรัพย์สมบัติในรูปของโลก จงรู้จักฉันว่าเป็นผู้สร้างโลกทั้งมวล โอ วิญญาณทั้งหลายเอ๋ย เจ้าขอฉันเพื่อทรัพย์แห่งความรู้และคุณธรรมอื่น ๆ โดยเดินในทางที่ถูกเพื่อให้ได้อำนาจและความรุ่งเรือง ไม่เคยแยกความเป็นเพื่อนกับฉันเลย

อหำ ทา คฤเต ปูณรฺยำ วสฺวหำ พฺรหฺม กฤณวำ มหฺยำ วรฺธนมฺ
อหำ ภุวำ ยชมานสฺย โจทิตานฺยชฺวนะ สากฺษิ วิศฺวสฺมินฺภเร ฯ

โอ ประชาชนของฉัน ฉันได้ให้สมบัติความรู้อันเป็นนิรันดร์ และคุณธรรมอื่น ๆ แก่บุคคลผู้ซึ่งยกย่องนับถือฉัน โดยการปฏิบัติความสัตย์จริง ฉันเป็นพรหม คือผู้เปิดเผยพระเวท ซึ่งกล่าวถึงฉันอย่างถูกต้อง โดยวิธีนั้นฉันได้ส่งเสริมความรู้ทั้งมวล ฉันเป็นผู้นำคนดีเป็นผู้ให้พรแก่ผู้ทำงานที่ดี เป็นผู้สร้าง ผู้ทรงไว้ซึ่งปรากฏการณ์ของโลกที่เห็นได้ ดังนั้นจงอย่าได้ห่างจากฉัน อย่าได้กราบไหว้ เชื่อ หรือยอมรับอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนฉันเป็นอันขาด

หิรณฺยครฺภะ สมวรฺตตาคฺเร ภูตสฺย ชาตะ ปติเรก อาสีตฺ
ส ทาธาร ปฤถิวี ทฺยามุเตมำ กสฺไม เทวาย หวิษา วิเธม ฯ

นี้คือโศลกในคัมภีร์ยชุรเวท หมายความว่า โอ มนุษย์ ด้วยความรักและการเสียสละบูชาพระเจ้าผู้ประเสริฐสุด และมีความสุขที่สุด ผู้ซึ่งมีอยู่ก่อนการสร้างโลก ผู้ซึ่งเป็นผู้สร้าง ผู้รักษา และยกดวงอาทิตย์และดวงดาวอื่น ๆ ขึ้นสูง ผู้ซึ่งเป็นพระเจ้าผู้เดียวนิรันดร์ของทุกสิ่งซึ่งได้มีมาแล้ว กำลังมีอยู่ และจะมีต่อไปในอนาคต พระองค์ได้ทรงสร้าง ทรงรักษาสรรพสัตว์ของโลก ตั้งแต่โลกจนถึงดวงอาทิตย์

การพิสูจน์ความมีอยู่ของพระเจ้า

ถาม : คุณพูดถึงพระเจ้าอย่างคล่องแคล่ว แต่คุณจะพิสูจน์ความมีอยู่ของพระองค์ได้อย่างไร

ตอบ : พิสูจน์ได้หลายวิธีหลายอย่าง เรียกว่าการพิสูจน์ทางอายตนะ ทางประจักษ์และการทดสอบโดยเหตุผล

ถาม : ข้อพิสูจน์เหล่านี้ไม่สามารถจะนำไปใช้กับเรื่องของพระเจ้าได้

อินฺทฺริยารฺถสนฺนิกรฺโษตฺปนฺนำ ชฺญานมวฺยปเทศฺยมวฺยภิจริวฺยวสายาตฺมกำ ปฺรตฺยกฺษมฺ ฯ

ตอบ : นยายะ ๑, ๔ มันเป็นอุทาหรณ์ของปรัชญานยายะของมหาฤาษีโคตมะ หมายความว่าประจักษ์หรือนยายะ หลักฐานที่เห็นได้ทางประจักษ์ คือความรู้ที่เกิดขึ้นในใจจากการสัมผัสของเจตนา โสต กาย จักษุ ชิวหา และมานะกับเสียง โผฏฐัพพะ รูป รส กลิ่น ทุกข์ เวทนา สุขเวทนา ของจริง ของปลอม และสิ่งอื่น ๆ แต่ประจักษ์นั้นสามารถจะเป็นอิสระหรือพ้นจากความสงสัย หรือความผิดพลาดได้ จงจำไว้ว่า อายตนะ และ เจตนา (สังขาร) รับรู้คุณสมบัติของวัตถุ แต่ไม่ใช่ทรัพย์ของมันซึ่งคุณสมบัติอาศัยอยู่ ดังตัวอย่างอายตนะ ๔ อย่าง เช่น ผิวหนัง และอื่น ๆ รับโผฏฐัพพะ รูป รส และกลิ่น และสังขาร (เจตนา) ร่วมกับวิญญาณรับรู้ทรัพย์คือดิน ในทำนองเดียวกัน การรับรู้พระเจ้าเป็นผลมาจากการรับรู้แบบแปลนประหลาดในโลกที่เห็นได้ และปรากฏการณ์ของความรู้และศีลธรรม เมื่อจิตใจหรือวิญญาณบังคับเจตนาหรืออำนาจรับรู้ และเจตนาก็กระตุ้นอายตนะให้หันไปทางวัตถุอย่างหนึ่งภายนอก มันอาจจะเป็นขโมยหรือคนชั่วอื่น ๆ หรือสิ่งมีคุณและคุณสมบัติอื่น ๆ และเมื่อมันเริ่มที่จะทำสิ่งนั้น ความอยาก และการตัดสินตกลงใจ ก็น้อมโน้มไปในวัตถุที่ปรารถนาในเวลาเช่นนั้น ความกลัว ความสงสัยและความละอายเกิดขึ้นในความรู้สึกตัวตนสำหรับการทำงานที่ชั่ว ความกล้าหาญ การตัดสินใจ ความสุข และความมีใจแน่วแน่สำหรับงานที่ดี เสียงภายในหรือความกระตุ้นในภายในนี้ไม่ได้มาจากตัวตน แต่มาจากพระเจ้า เมื่อใจระลึกนึกถึงพระเจ้าในความบริสุทธิ์ของพระองค์ ใจรับรู้จากพระเจ้าและวิญญาณทั้งสอง เมื่อพระเจ้าเป็นประจักษ์จากพยานทางประจักษ์ ความสงสัยอะไรจะมีในหลักฐานปรากฏของการอนุมาน และการทดสอบโดยเหตุผลเกี่ยวกับความรู้ของพระเจ้าเล่า การรู้ผลย่อมนำไปสู่ความรู้เหตุ

พระเจ้าปรากฏทุกหนทุกแห่ง

ถาม : พระเจ้าปรากฏทุกหนทุกแห่งหรือ หรือว่าพระองค์ปรากฏในที่เฉพาะ

ตอบ : พระองค์ทรงปรากฏในที่ทุกหนทุกแห่ง เพราะถ้าพระองค์จะจำกัดอยู่ในที่ที่หนึ่ง พระองค์จะไม่สามารถเป็นวิญญาณสถิตย์อยู่ในทุก ๆ คนได้ พระองค์ทรงรู้ทุกอย่าง ทรงควบคุมสิ่งทั้งหมด ทรงสร้างสิ่งทั้งปวง ทรงสิ่งทั้งปวงไว้ทั้งหมด ทรงทำลายสิ่งทั้งปวงทั้งหมด เพราะการกระทำของผู้ใดก็ตาม จะเกิดขึ้นในที่ที่เหนืออิทธิพลของพระองค์นั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้เลย

พระเจ้า ความกรุณาและความเที่ยงธรรม

ถาม : พระเจ้า เป็นผู้มีความกรุณาและยุติธรรมหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว พระองค์ทรงเป็นอย่างนั้น

ถาม : คุณสมบัติเหล่านี้ คือ ความกรุณา และความเที่ยงธรรม เป็นคุณสมบัติที่ตรงกันข้ามแก่กันและกัน การทำความยุติธรรม ย่อมไม่มีความกรุณา และถ้ามีความกรุณา ย่อมไม่มีความยุติธรรม เพราะความยุติธรรมคือการให้รางวัล และการลงโทษตามกรรมที่ทำมากหรือทำน้อยแล้วแต่ผลแห่งการกระทำ และความกรุณาก็คือการยอมให้อาชญากรหนีลอยนวลไปโดยไม่ลงโทษ

ตอบ : ความแตกต่างระหว่าง ความยุติธรรมกับความกรุณา เป็นเพียงชื่อเท่านั้น เพราะคุณธรรมทั้งสองมีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันและเหมือนกัน จุดมุ่งหมายของการลงโทษ ก็คือ ป้องกันมิให้คนทำความชั่วและทำความทุกข์ร้อนให้แก่ผู้อื่น ความกรุณาก็คือช่วยบรรเทาทุกข์ของบุคคลที่เดือดร้อนอยู่แล้ว คำจำกัดความของท่านเรื่องความยุติธรรมกับความกรุณาจึงไม่ถูก เพราะความกรุณา ประกอบด้วยการลงโทษที่สมควรแก่โทษแก่บุคคลผู้ซึ่งทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามลักษณะและความหนักเบา ถ้าอาชญากรไม่ถูกลงโทษ ความกรุณาก็หมดสิ้นเพราะการให้อภัยแก่ผู้กระทำผิด ก็คือการนำความทุกข์ร้อนมาสู่ประชาชนคนดีเป็นหลายพันคน ความกรุณาซึ่งทำความเดือดร้อน เป็นเหตุให้คนเป็นจำนวนหลายพันคนเดือดร้อนจะสามารถเป็นความกรุณาได้อย่างไร พูดตรง ๆ ก็คือ ความกรุณาที่แสดงออกในการจับคนผิดเข้าตาราง และการป้องกันมิให้เขาทำผิดอีกนั้น นั่นคือความกรุณาที่มีต่อบุคคลผู้นั้นโดยตรง ดังนั้นการลงโทษหนักแก่บุคคลคนนั้น จะเป็นความกรุณาที่แสดงออกแก่บุคคลเป็นพัน ๆ คน

ถาม : แล้วทำไมความกรุณาและความยุติธรรม จึงเป็นคำต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ถ้าคำสองคำหมายถึงสิ่งสิ่งเดียวกัน คำที่อยู่แยกกันทั้งสองก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย มันควรจะเป็นคำ ๆ เดียวกันจะดีกว่า แต่นี้มันแยกจากกัน แสดงให้เห็นว่าความมุ่งหมายของความยุติธรรมและความกรุณาย่อมไม่เหมือนกันแน่

ตอบ : ไม่มีคำที่มีความหมายอันเดียวกันและเหมือนกันหรือ และไม่มีคำที่มีความหมายต่างกันในคำ ๆ เดียวกันหรือ

ถาม : ใช่แล้ว คำเช่นนั้นมีอยู่

ตอบ : แล้วทำไมท่านจึงสงสัยเล่า

ถาม : เพราะเราได้ยินประชาชนเขาพูดกันเช่นนั้น

ตอบ : เราได้ยินทั้งความจริงและความเท็จทั้งสองอย่างในโลกนี้ แต่เป็นหน้าที่ของเราที่จะตรวจสอบตัดสินหลังจากได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว มองดูซิ มันเป็นความกรุณาอย่างยิ่งใหญ่ของพระเจ้า หลังจากที่ได้ทรงสร้างสัตว์โลกขึ้นในโลกแล้ว พระองค์ทรงมอบสิ่งทั้งหมดที่พระองค์ทรงสร้างไว้ให้แก่พวกเขาทั้งหมด เพื่อพวกเขาจะได้ใช้สรอย มีความกรุณาที่ยิ่งใหญ่กว่านั้นอีกหรือ ประโยชน์ของความยุติธรรม ก็คือประจักษ์พยานอย่างเดียว ในความมีอยู่ของความสุขและความทุกข์ตามสัดส่วนมากกว่าหรือน้อยกว่าในหมู่ประชาชน ย่อมชี้ให้เห็นผลของการกระทำของเขาหรือผลกรรมที่เขากระทำหนักเบา ความแตกต่างระหว่างคำสองคำก็คือว่า ความกรุณาก็คือความอยาก และผลการกระทำคือทำให้เขาสบายและกำจัดความทุกข์ของคนอื่น และความเที่ยงธรรมเป็นการกระทำภายนอกหรือการวัดคือใช้โซ่ตรวน ทุบแขนขาหรือตัดแขนขา และการลงโทษอันเที่ยงธรรมอื่น ๆ จุดมุ่งหมายอันสำคัญของความกรุณาและความยุติธรรมก็คือป้องกันมิให้คนกระทำผิด และบรรเทาความทุกข์ความเดือดร้อน

พระเจ้าคือวิญญาณ

ถาม : พระเจ้าเป็นรูปหรือเป็นอรูป

ตอบ : พระองค์เป็นอรูป ถ้าพระองค์เป็นรูป พระองค์ก็ไม่สามารถแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งได้ และความไม่ปรากฏในที่ทุกแห่งของพระองค์จะทำให้การพรรณนาทรงรู้ทุกหนทุกแห่ง และคุณสมบัติอื่น ๆ ก็ถูกหักล้างได้ เพราะสิ่งจำกัดย่อมมีคุณสมบัติจำกัด ลักษณะจำกัด การ

กระทำก็จำกัดด้วย ยิ่งกว่านั้นสภาวะที่จำกัดเช่นนั้นไม่สามารถจะพ้นจากความร้อน ความเย็น ความหิว ความกระหาย เชื้อโรค ความชั่ว ความเสียใจ ความแตกแยก และความทุกข์ชนิดอื่น ๆ การพิจารณาเหล่านี้นำเราไปสู่ข้อสรุปที่ว่าพระเจ้าเป็นอรูปหรือไม่ใช่วัตถุแต่อย่างใด. ถ้าพระองค์เป็นวัตถุ พระองค์ต้องมีรูปจำกัด จะต้องมีสภาวะอื่นที่สูงกว่าพระองค์ที่จะสร้างจมูก สร้างโสต สร้างจักษุ และอวัยวะอื่น ๆ ให้พระองค์และทำรูปให้แก่พระองค์ สร้างขนาดให้แก่พระองค์ มันเป็นกฎตายตัวที่เถียงไม่ได้ วัตถุที่ประกอบกันขึ้นเป็นผลิตผลมาจากการรวมตัวกัน จะต้องมีสิ่งหนึ่งอยู่ก่อนอันเป็นอรูปเป็นผู้ผสมสิ่งนั้น ผู้นั้นต้องมีปัญญา หรือถ้าจะเถียงว่าพระเจ้าสร้างพระองค์เองขึ้นมาจากเจตนาและความอยากของพระองค์ มันเป็นการพิสูจน์ถึงทฤษฎีว่า พระองค์เป็นอรูป ก่อนที่จะสร้างพระองค์เอง ดังนั้นพระเจ้าไม่มีเนื้อหนังแต่พระองค์ทรงสร้างอรูป และสร้างรูปทั้งหลายให้แก่โลกทั้งมวล จากเหตุที่มองไม่เห็น

อำนาจทั้งปวงของพระเจ้า

ถาม : พระเจ้ามีอำนาจทั้งปวงหรือ

ตอบ : ใช่ พระองค์เป็นเช่นนั้น แต่พระองค์ไม่ใช่สิ่งที่ท่านหมายถึงว่ามีอำนาจทั้งปวงหมายความว่าพระองค์ไม่ทรงต้องการความช่วยเหลือของผู้ใดแม้แต่น้อยในการปฏิบัติงานการสร้าง การรักษาไว้ และการทำลาย และในการสร้างความเที่ยงธรรมเท่ากัน แก่วิญญาณทุกดวงตามกรรมดีและกรรมชั่วของเขาเอง อนึ่งพระองค์ทรงสร้างงานทุกอย่างสำเร็จสมบูรณ์จากอำนาจอันไม่มีที่สิ้นสุดของพระองค์

ถาม : เราเชื่อว่า พระเจ้าทรงทำสิ่งที่พระองค์ชอบ เพราะไม่มีผู้ใดเหนือพระองค์

ตอบ : พระองค์ทรงชอบอะไรหรือ ถ้าท่านพูดว่าพระองค์ทรงชอบทั้งหมด และสามารถทำทั้งหมด

ที่เราถามท่าน ถ้าพระองค์สามารถฆ่าพระองค์เองได้ไหม สร้างเทวดาขึ้นมากมาย ทำพระองค์เองให้โง่ ทำการขโมย ประพฤติผิดประเวณี และความชั่วอื่น ๆ และรับความทุกข์หรือเมื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ขัดกับธรรมชาติของพระองค์ ไม่สามารถจะแข่งกับคุณสมบัติของพระองค์ได้และการกระทำของพระองค์ได้ การยืนยันของท่านที่ว่า พระองค์สามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เป็นอันตกไป ไม่สามารถจะนำไปใช้กับกรณีของพระเจ้า ดังนั้น ความหมายของคำที่ว่ามีอำนาจทั้งปวงที่ท่านให้ความหมายไว้นั้น ถูกเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

พระเจ้าเป็นนิรันดร์หรือไม่

ถาม : พระเจ้าไม่มีเริ่มต้นหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว พระองค์ไม่มีการเริ่มต้น การไม่มีการเริ่มต้น คือสิ่งซึ่งไม่มีเหตุแรกหรือเวลาการเริ่มต้น ความหมายทั้งหมดนี้ได้กล่าวไว้ยืดยาวในบทแรกแล้ว ซึ่งอาจจะอ้างไปถึงได้

จุดมุ่งหมายของพระเจ้า

ถาม : พระเจ้าต้องการอะไร

ตอบ : พระองค์ทรงประสงค์ให้ทุกคนดี และต้องการให้ทุกคนได้รับความสบายและสะดวกแต่พร้อมด้วยความอิสระเสรี พระองค์ไม่ทรงทำให้ผู้ใดขึ้นอยู่กับผู้อื่นเว้นแต่ทำบาป

การสรรเสริญ การสวดมนต์ และการทำสมาธิ

ถาม : เป็นการสมควรหรือไม่ที่จะร้องเพลงสรรเสริญความรุ่งโรจน์ของพระองค์ สวดอ้อนวอนถึงพระองค์ ทำสมาธิเพ่งพระองค์

ตอบ : ใช่แล้ว

ถาม : พระองค์จะช่วยขจัดบาปหรือยกโทษให้แก่บุคคลผู้ทำบาป ผู้ซึ่งสรรเสริญความรุ่งโรจน์ของพระองค์ สวดอ้อนวอนถึงพระองค์และคิดถึงพระองค์โดยยกเว้นกฎสำหรับคนเช่นนั้น

ตอบ : เปล่าเลย

ถาม : แล้วจะมีประโยชน์อะไรที่ร้องเพลงสรรเสริญ ภาวนาถึงพระองค์และสวดอ้อนวอนพระองค์

ตอบ : ผลของการปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ แตกต่างกันมาก

ถาม : เป็นอย่างไร

ตอบ : ผลของการร้องเพลงสรรเสริญความรุ่งโรจน์ของพระองค์ นั่นคือความรักพระองค์และเป็นการปรับปรุงธรรมชาติของผู้ภักดี ปรับปรุงคุณสมบัติและกรรมจากอิทธิพลของคุณสมบัติของพระองค์ผลการสวดมนต์ คือความอ่อนน้อมถ่อมตัว ความกระตือรือร้น และการได้ความช่วยเหลือประโยชน์ของการทำสมาธิ คือการเข้าร่วมกับสภาวะอันประเสริฐและการรู้แจ้งพระองค์ (แต่ละอย่างที่ทำ) การสวดมนต์สรรเสริญ การอ้อนวอน และการทำสมาธิมี ๒ อย่างคือ เป็นไปในทางบวก (สคุณ) และทางลบ (นิรคุณ)

คำสดุดี หรือร้องเพลงสรรเสริญความรุ่งเรืองของเทพเจ้า

ถาม : โปรดอธิบายอธิบายให้กระจ่างด้วย

ส ปรยคาจฺฉุกฺรมกายมวฺรณมสฺนาวิร ษ ศุทฺธมปาปวิทฺธมฺ

กวิรฺมนีษี ปริภูะ สฺวยมฺภูรฺยาถาตถฺยโต'รฺถานฺ วฺยทธาจฺฉาศฺวตีภฺยะ สมาภฺยะ ฯ

ตอบ : (๑) ดังนั้นตัวอย่าง พระเจ้าคือดวงวิญญาณยิ่งใหญ่หรือมหาตมแผ่ซ่านอยู่ทั่วไปทุกแห่ง เร็วกว่าความเร็วที่สุด มีอำนาจหาที่สุดมิได้ ประเสริฐ รู้ทุกอย่าง เป็นอัตตาภายในควบคุมทุกอย่างเป็นนิรันดร์อยู่ได้ด้วยตัวเอง เป็นเจ้าแห่งเจ้าทั้งหลาย พระองค์ซึ่งเป็นผู้ให้ได้เปิดเผยความรู้ที่ถูกต้องของสิ่งทั้งหลาย ผ่านทางพระเวทอันเป็นแหล่งความรู้อันหาที่สุดมิได้แก่เด็ก ๆ นิรันดร์จากความเป็นนิรันดร์ทั้งปวง นี่คือการพรรณนาคุณพระเจ้าทางอนุโลมหรือสคุณสดุดี กล่าวคือ การกล่าวคุณของเทพเจ้าอย่างเหมาะสม

(๒) พระองค์เป็นอรูป กล่าวคือ พระองค์ไม่เคยมีร่างหรืออวตารหรือเกิดในสตรี พระองค์เป็นสิ่งที่แบ่งแยกมิได้ ปราศจากระบบประสาทและศิลปะ และไม่เคยทำชั่ว ความเจ็บปวด ความทุกข์ร้อนและโมหะไม่เคยมีอยู่ในพระองค์ การพรรณนาคุณของพระเจ้าซึ่งปฏิเสธคุณสมบัติ เช่น อุปาทาน ความโกรธและคุณสมบัติอื่น ๆ ในลักษณะนี้ เรียกว่าการพรรณาคุณในทางปฏิโลม หรือนิรคุณสดุดี

ศีลธรรมที่ถูกนำมาเลียนแบบในลักษณะของตนเองและในการกระทำของคน อนึ่ง คนควรจะเป็นอย่างพระผู้เป็นเจ้าหรือเทพเจ้า การพรรณนาถึงพระมหาตมะ ท่องคุณสมบัติของพระองค์เหมือนนกแก้วหรือพวกตลก โดยปราศจากการปรับปรุงแก้ไขอุปนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น ย่อมไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิง

การสวดมนต์อ้อนวอน

ยำ เมธำ เทวคณาะ ปิตรศฺโจปาสเต

ตยา มามทฺย เมธยา'คฺเน เมธาวินำ กรุ สฺวาหา ฯ

ยชุรเวท XXXII ๑๔ โอ เทพเจ้า พระองค์ผู้ประเสริฐผู้รุ่งโรจน์ โปรดทำให้พวกเราฉลาดรอบรู้ในชีวิตนี้เถิด โปรดประทานพรความรอบรู้จากพระกรุณาซึ่งบัณฑิตและฤษีสวดอ้อนวอนแด่พระองค์

เตโช'สิ เตโช มยิ เธหิ วีรฺยมสิ วีรฺยं มยิ เธหิ
พลมสิ พลं มยิ เธหิ โอโช'สฺโยโช มยิ เธหิ
มนฺยุรสิ มนฺยุ ̣ มยิ เธหิ สโห'สิ สโห มยิ เธหิ ฯ

ยชุรเวท XIX, ๙ พระองค์คือแสงสว่าง โปรดทรงประทานความสว่างแก่ข้าพเจ้า จากพระกรุณาของพระองค์ พระองค์ทรงกล้าแข็งอันหาที่สุดมิได้ ขอพระองค์ทรงประทานความกล้าแข็งสมบูรณ์แก่ข้าพเจ้า จากพระเมตตาปราณี พระองค์ทรงมีพลังอันหาที่สุดมิได้ ขอพระองค์ทรงประทานความสามารถนั้นให้แก่ข้าพเจ้าด้วย พระองค์ทรงมีความสามารถอันหาที่สุดมิได้ ขอพระองค์ทรงประทานความสามารถนั้นแก่ข้าพเจ้าด้วย พระองค์ทรงทำพิโรธแก่คนทำชั่ว และแก่คนผู้ไม่ยุติธรรม จงปรับปรุงแก้ไขนิสัยของท่านตามลักษณะของพระองค์ พระองค์ทรงอดทนต่อการกล่าวติเตียนและยกย่องโดยประชาชน ทรงอดทนต่อคนบาปที่ขัดขืนพระองค์ ขอพระองค์จงทำให้ข้าพเจ้ามีความอดทนเหมือนพระองค์เถิด

ความบริสุทธิ์ของจิตใจ

ยชฺชาคฺรโต ทูรมุไทติ ไทวนฺตทุ สุปฺตสฺย ตไถวติ
ทูรงฺคมं ชฺโยติษำ ชฺโยติเรกนฺตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

โอ มหาสมุทรแห่งความกรุณา ขอให้เจตนาของข้าพเจ้า จงภักดีต่อความดีจากพระกรุณาของพระองค์ คือตั้งใจส่งเสริมผลประโยชน์ของสัตว์โลก ผู้ร่วมเกิดแก่เจ็บตาย และตัวข้าพเจ้าเอง และไม่เคยเกี่ยวข้องกับการทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

เยน กรฺมาณฺยปโส มนีษิโณ ยชฺเญ กฤณฺวนฺติ วิทเถษุ ธีราะ
ยทปูรฺวำ ยกฺษมนฺตะ ปฺรชานำ ตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงเป็นมหาตมะภายในของทุกรูปนาม ขอให้เจตนาของข้าพเจ้ามุ่งทำความดีและงดเว้นจากความชั่วและตั้งใจทำแต่สิ่งที่นักปราชญ์ผู้ควรเคารพทำหน้าที่ของเขา และมีส่วนในการทำสงครามและการกระทำอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งพิเศษ มีอำนาจเพรียบพร้อม และความน่ากลัวทรงอยู่ในสัตว์ทุกประเภท

ยตฺปฺรชฺญานมุต เจโต ธฤติศฺจ ยชฺชโยติรนฺตรมฤตำ ปฺรชาสุ
ยสฺมานฺน ฤเต กิจน กรฺม กฺริยเต ตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

ขอให้เจตนา (มนัส) ซึ่งมีความรู้ดีที่สุด เป็นผู้กระตุ้นเตือนผู้อื่น และเป็นสภาวะของความรู้สึกซึ่งเป็นแสงสว่างภายในของสัตว์ทั้งหลาย เป็นอมรณะ ถ้าปราศจากเจตนาเสียแล้ว ไม่มีใครจะทำงานชนิดหนึ่งชนิดใดแม้แต่น้อยได้ ขอให้เจตนาของข้าพเจ้าจงหลีกห่างจากคุณสมบัติชั่ว และให้เพรียบพร้อมด้วยความบริสุทธิ์และคุณความดีอื่น ๆ

เยเนทำ ภูตำ ภุวนำ ภวิษฺยตฺปริคฤหีตมมฤเตน สรฺวมฺ

เยน ยชฺญสฺตายเต สปฺตโหตา ตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

โอ พระองค์ผู้เป็นเจ้าแห่งโลก ขอจงโปรดประทานให้เจตนาของข้าพเจ้าเป็นแสงสว่างเหมือนกับพระองค์ที่ประทานความสว่างด้วยความรู้ที่เกิดแล้วในอดีต เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แก่ฤษีทั้งหลาย เหมือนสร้างจิตใจเป็นอมตะ มีความรู้ทุกอย่าง โดยทำให้จิตใจเข้าอยู่ร่วมกับพระเจ้า เหมือนอย่างประทานความรู้และการกระทำซึ่งมีอายตนะทั้ง ๕ เป็นฐานรับรู้ มีปัญญาและวิญญาณและพัฒนาความตั้งใจรวมเป็นอันเดียวกัน และโปรดประทานให้เข้าร่วมกับพระองค์ และให้ความรู้ด้านจิตใจ ให้พ้นจากอุปสรรคและความทุกข์ยากทั้งปวง

ยสฺมินฺนฤจะ สาม ยชูษิ ยสฺมินฺ ปฺรติษฺฐิตา รถนาภาวิวาราะ

ยสฺมิศฺจิต ษ สรฺวโมตำปฺรชานำ ตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงเป็นปราชญ์อันประเสริฐ ขอให้เจตนาของข้าพเจ้ามีความรู้ในฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอาถรรพเวทเหมือนอย่างซี่ล้อเกวียนที่ติดกับดุมกลาง และเป็นเช่นนั้นเพื่อเปิดเผยตัวอหังการ ทรงเป็นสรรพัญญู ทรงแผ่ซ่านทั่วไป เป็นพยานของสัตว์ทั้งปวง และทรงขจัดความมืดของอวิชชา ทรงเสียสละเพื่อความรู้ตลอดกาล

สุษารถิรศฺวานิว ยนฺมนุษฺยานฺเนนียเต ภีศุภิรวาชินอิว

หฤตฺปฺรติษฺฐำ ยทชิรำชวิษฺฐำ ตนฺเม มนะ ศิวสงฺกลฺปมสฺตุ ฯ

โอ พระองค์ผู้ทรงปกป้องคุ้มครอง ขอให้เจตนาของข้าพเจ้าจงเป็นเหมือนเจตนาของทุกคน ซึ่งพาคนได้มากมายทางนี้และทางนั้น เหมือนอย่างบังเหียนม้าสามารถจูงม้าหรือบังคับม้าได้ และอยู่ในจิตใจเคลื่อนไหวเต็มที่และไปได้อย่างเร็วมาก โปรดควบคุมอายตนะของข้าพเจ้าให้พ้นจากความประพฤติชั่ว และนำข้าพเจ้าไปสู่ทางที่ถูกต้อง ขอพระองค์จงทรงให้พรแก่ข้าพเจ้าเถิด

อคฺน นย สุปถา ราเยอสฺมานฺ วิศฺวานิ เทว วยุนานิ วิทฺวานฺ
ยุโยธฺยสฺมชฺชุหุราณเมโน ภูยิษฺฐำ เต นม อุกติํ วิเธม ฯ

โอ พระมหาตมะผู้ประเสริฐ ผู้แจกจ่ายความสุข มีความสว่างในตัวเอง เป็นสรรพัญญู ขอประทานให้ความรู้ที่สมบูรณ์จากแหล่งที่ดีที่สุดแก่พวกข้าพเจ้า ขอจงป้องกันมิให้พวกข้าพเจ้าทำความชั่วความเลวไม่ซื่อและความไม่เที่ยงธรรมในข้าพเจ้า ด้วยความถ่อมตน พวกข้าพเจ้าขอร้องสดุดีความรุ่งโรจน์อันมากมายแด่พระองค์ โอพระองค์ขอจงทำให้พวกข้า ฯ บริสุทธิ์เถิด

มา โน มหานฺตมุต มา โนรฺภกํ มา น อุกฺษนฺตมุต มา น อุกฺษิตมฺ
ม โน วธีะ ปีตรํ โมต มาตรํ มานะ ปฺริยาสฺตนฺโว รุทฺร รีริษะ

โอ พระองค์ผู้ทรงพิชิต ทรงพลังมหาพลัง ผู้ซึ่งนำเอาความทุกข์ไปเยี่ยมคนทำชั่ว อันเป็นผลแห่งการทำความชั่วของเขาเอง ผู้ซึ่งไม่ทำให้เยาวชน ผู้เฒ่าแก่ เด็ก ๆ บิดามารดา คนรักและญาติต้องถูกทำลาย นำเราไปสู่ทางที่เราจะไม่เป็นบาป และถูกลงโทษโดยพระองค์

อสโต มา สทฺคมย, ตมโส มา ชฺโยติรฺคมย, มฤตฺโยรฺมา'มฤตํ คมเยติ ฯ

โอพระองค์ผู้ทรงเป็นบรมครู ผู้ประเสริฐทรงนำพวกเราออกจากทางที่ผิดไปสู่ทางที่ถูก นำออกจากทางที่มืดของอวิชชาไปสู่ทางสว่างด้วยความรู้ ช่วยเหลือพวกเราจากพยาธิแห่งความตาย และให้ความสุขอันเกษมและอมตะ อนึ่งการสวดอ้อนวอนสคุณและนิรคุณของพระเจ้า ก็คือในสิ่งที่พระองค์ถูกทรงสมมติและตัวตนเองที่ประกอบด้วยคุณธรรมและอธรรม หรือแยกจากความดีหรือความชั่วตามที่ได้ยืนยันหรือปฏิเสธคุณสมบัติซึ่งมีปรากฏหรือมิได้ปรากฏ ศาต XIV.๓.๑, ๓๐

ประโยชน์ของการสวดอ้อนวอน

คนควรทำหรือประพฤติในสิ่งที่ตนสวด ตัวอย่าง คน ๆ หนึ่งสวดเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ควรพยายามอย่างดีที่สุดเพื่ออยู่กับสิ่งที่สวดนั้น พูดง่าย ๆ ก็คือ คนควรมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวเองไปตามที่สวด หลังจากที่ให้การยืนยันตัวเองแล้ว ไม่ควรสวดคำใด ๆ ที่พระเจ้าไม่ยอมรับ เช่น โอ พระเจ้าโปรดทำลายข้าศึกของข้าพเจ้า โปรดประทานความเป็นใหญ่ให้แก่ข้าพเจ้า และให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าผู้เดียว คนอื่น ๆ ทั้งหมดจงนอบน้อมแก่ข้าพเจ้า และต้องอาศัยข้าพเจ้าและอื่น ๆ เพราะถ้าคู่สงครามต่างอ้อนวอนเพื่อให้ทำลายซึ่งกันและกัน พระเจ้าก็ทำลายทั้งสองฝ่าย ถ้าจะกล่าวว่า การอ้อนวอนของเขาเป็นอันว่า พระองค์ทรงรับหรือได้รับ

ความสำเร็จ ความรักของเขายิ่งใหญ่กว่าก็อาจจะเป็นคำตอบออกมาได้ว่า ความเสื่อมที่มีต่อข้าศึกน้อยลง และความรักต่อข้าศึกนั้นก็น้อยลงด้วย การอ้อนวอนเช่นนั้นกระตุ้นให้บุคคลสวดอ้อนจากความโง่ของเขาเองว่า โอ พระเจ้าโปรดประทานขนมปังสำเร็จรูปแก่พวกข้า ฯ พระองค์โปรดกวาดบ้านให้สะอาด ซักเสื้อผ้าให้ข้า ฯ และโปรดทำนาให้ข้า ฯ ด้วย บุคคลผู้ซึ่งอาศัยความช่วยเหลือจากพระเจ้าดังกล่าวข้างต้น ทำให้เวลาของเขาเสียไปในความขี้เกียจของตนเอง นับเป็นความโง่อันยิ่งใหญ่ เพราะผู้ซึ่งละเมิดบัญญัติของพระเจ้าที่พยายามช่วยเหลือ จะไม่มีความสุขเลย

กุรุวนฺเนเวห กรฺมาณิ ชิชีวิเษจฺฉต ศ สมาะ ฯ

พระเจ้าได้บัญญัติว่า มนุษย์ควรปรารถนามีชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปี ชีวิตทั้งหมดและทำงานอยู่ตลอดเวลา เขาไม่ควรขี้เกียจเลย จงดูสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่พระองค์ทรงสร้างซิ พวกเขาทำงานตามหน้าที่ของเขาตลอดเวลาและพยายามอย่างดีที่สุดไม่เคยหยุดทำงานเลย บุคคลควรถือเอาบทเรียนจากโลกและดวงดาวทั้งหลายอื่น ๆ ซึ่งเคลื่อนไหวอยู่เสมอและหมุนกลับไปกลับมาและจงถือบทเรียนจากต้นไม้ซึ่งเจริญงอกงามอยู่เสมอ พระเจ้าช่วยเหลือบุคคลผู้ทำงานบริสุทธิ์เหมือนกับบุคคลคนหนึ่งช่วยเหลือบุคคลอีกคนหนึ่งผู้ทำงาน พระเจ้ายอมอนุญาตให้แก่ผู้สวดอ้อนวอน เพราะพระเมตตา แต่ไม่เคยช่วยเหลือบุคคลในการกระทำอันเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนทั้งแก่ผู้อื่นและตนเองเลย เหมือนผู้ว่าจ้างบุคคลผู้ทำงาน แต่จะไม่จ้างบุคคลผู้ขี้เกียจ เขาเหล่านั้นไม่ต้องการแม้เห็นหน้าบุคคลคนนั้น บุคคลชี้ทางให้แก่บุคคลที่มีตาดี ไม่ใช่บุคคลตาบอด ถ้าคน ๆ หนึ่งพูดว่าน้ำตาลหวาน แต่ตัวเขาเองไม่พยายามที่จะให้ได้น้ำตาลนั้นมาเลย เขาก็ไม่ได้น้ำตาล ทั้งไม่ได้ชิมรสน้ำตาลอีกด้วย แต่บุคคลผู้ใช้ความพยายามด้วยตัวของเขาเอง เขาคงได้น้ำตาลไม่วันใดก็วันหนึ่ง

อุปสนา: ทำสมาธิ หมายถึงการเข้าใกล้พระเจ้า

สมาธินิรฺธูตมลสฺย เจตโส นิเวศิตสฺยาตฺมนิ ยตฺสุขํ ภเวตฺ
น ศกฺยเต วรฺณยิตุ คิรา ตทา สฺวยนฺตทนฺตะกรเณน คฤหฺยเต ฯ

มันเป็นโฉลกจากอุปนิษัท หมายถึง ประสบการณ์ร่วมกับพระมหาตมะ โดยบุคคลความคิดของเขาดื่มด่ำคิดถึงพระองค์ ผู้ซึ่งเป็นอันเดียวกับพระองค์ รอยเปื้อนอวิชชา และความชั่วอื่น ๆ ถูกกำจัดออกจากอิทธิพลของฌาน หรือการร่วม มันไม่สามารถแสดงออกมาทาง

คำพูดได้ เพระมันรู้สึกได้โดยอหังการในความรู้สึกภายในตัวของมันเอง คำว่า อุปสนา (สมาธิ) หมายถึงการเข้าใกล้พระเจ้า หรือความรู้แจ้งพระเจ้า บรรดารายละเอียดของโยคะทั้ง ๘ หรือกระบวนการของการทำสมาธิ ตั้งใจที่จะเข้าถึงพระเจ้า ควรจะดำเนินไปอย่างจริงจัง ผ่านการรู้แจ้งหรือเข้าถึงพระเจ้า ซึ่งเป็นวิญญาณภายในของวิญญาณทั้งหลาย ซึ่งแผ่ซ่านอยู่ทั่วไป

ยามะ และ นิยามะ

ตตฺรา หึสาสตฺยาสฺเตยพฺรหฺมจรฺยาปริคฺรหา ยมาะ ฯ

คำสุภาษิตจากปรัชญาโยคะของท่านมหาฤษีปตัญชลี ความหมายก็คือว่า ผู้ต้องการจะเรียนสมาธิ ควรดำเนินการตามขั้นตอนเบื้องต้น คือ ไม่เกลียดบุคคลหนึ่งบุคคลใด รักคนทุกคนเสมอกัน พูดแต่ความจริง ไม่เคยพูดความเท็จ ไม่เคยขโมย มีความตรงไปตรงมา ไม่คดโกงในการทำงาน รักษาพรหมจารีย์ หรือควบคุมอินทรีย์ไว้ได้ ไม่เคยหลอกลวงผู้ใด มีความอ่อนน้อมสุภาพ ไม่เคยหยิ่งยะโส คุณธรรมทั้งห้า (ยามะ) รวมเข้าด้วยกัน เรียกว่าส่วนแรกของโยคะ หรือสมาธิ

เศาจสนฺโตษตปะสฺวาธฺยาเยศฺวรปฺรณิธานานิ นิยมาะ ฯ

บุคคลควรรักษาความบริสุทธิ์ภายในของตนไว้ โดยวิธีการสละ ละความอยาก และความโกรธและรักษาความบริสุทธิ์ภายนอก โดยวิธีการอาบน้ำชำระ และความบริสุทธิ์อื่น ๆ ทำนองนั้นบุคคลควรพยายามยกตนเองให้สูงด้วย สติปัญญา และคุณธรรมความดี เขาไม่ควรดีใจจนเกินไป ด้วยผลประโยชน์ภายนอกที่ได้มาหรือได้มาโดยโชค และไม่ควรเสียใจในเมื่อสิ่งนั้นหายไป หรือไม่สมประสงค์ เขาควรร่าเริงอยู่เสมอและเลิกขี้เกียจหลังยาว ควรกระฉับกระเฉงอยู่เสมอ อดทนต่อความสุขและความทุกข์ เขาควรประพฤติตนตามหลักศีลธรรมของศาสนา แต่จะไม่ยินดีความคิดนอกศาสนา เขาควรศึกษาและสอนคัมภีร์ที่แท้จริงของศาสนาและคัมภีร์อื่น และมีเพื่อนดีเป็นมิตร เขาควรพิจารณาถึงความหมาย และความสำคัญของโอมชื่ออันแท้จริงของพระเจ้า ซึ่งเขาควรจะกล่าว และอุทานทุก ๆ วัน เขาควรสละชีวิตเพื่อปฏิบัติตามบัญญัติของพระเจ้า คุณธรรม ๕ ประการ (นิยามะ) รวมเข้าด้วยกันเรียกว่า ขั้นที่สอง

ของอุปสนะ หรือสมาธิ ขั้นหกขั้นอื่น ๆ หรือขั้นของสมาธิ ได้กล่าวไว้ในบทนำพร้อมด้วยอรรถกถาในคฤเวทและเวทอื่น ๆ*

เมื่อบุคคลต้องการทำสมาธิ เขาควรซ่อมแซมสถานที่ที่กำหนดไว้ ทำให้สะอาด มีอาสนะนั่งพอสบายและกำหนดลมหายใจลึก ๆ ตรวจตราดูความโน้มเอียงของอินทรีย์ที่มีต่ออายตนะภายนอก ปักความตั้งใจลงไปที่บริเวณสะดือ หัวใจ คอ ตา ศีรษะ ผม หรือที่ใดที่หนึ่งในกระดูกสันหลัง เขาควรคิดถึงตัวตนของเขาเอง และมหาตมัน และพิจารณาในใจให้เข้าไปสัมผัสกับมหาตมะ เพื่อได้มาซึ่งอำนาจของสันยมะ** หรือความชำชอง

ประโยชน์ของสมาธิ

เมื่อบุคคลทำสิ่งเหล่านี้ จิตใจ และอายตนะภายใน ย่อมสะอาด และพร้อมด้วยสัจจะ เขาย่อมจะมีความก้าวหน้าในความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม จนกว่าจะเข้าถึงโมกษะ เขาผู้ซึ่งปฏิบัติสมาธิจบลักษณะดังกล่าวข้างต้น ย่อมจะมีความก้าวหน้าตลอดไป การทำสมาธิโดยทางอนุโลม คือการคิดถึงพระมหาตมะ ว่าพระองค์มีคุณสมบัติเป็นสัพพัญญูและอื่น ๆ และการทำสมาธิในทางปฏิโลม คือทำจิตใจให้ดูดดื่ม ในการพิจารณาถึงพระมหาตมะว่าพระองค์ทรงแผ่วิญญาณอันละเอียดทั้งภายในและภายนอกอยู่ทั่วไป และเป็นอิสระจากคุณสมบัติของวัตถุแห่งความผลักดัน พ้นจากรูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะและอื่น ๆ ประโยชน์ของสมาธิ คือ เหมือนกับว่าบุคคลที่ถูกความหนาวสั่นจากความหนาว และได้ความสบายเมื่อเข้าใกล้ไฟซึ่งได้ขจัดความหนาวออกไป ในทำนองเดียวกันนี้ การเข้าถึงพระเจ้า ย่อมขจัดความชั่วทั้งหมด ความทุกข์ความเดือดร้อน และทำให้ธรรมชาติและอุปนิสัยสะอาดผ่องใส และทำให้

---

* ขั้น ๘ ขั้น คือ ยามะ นิยามะ อสนะ ปราณยามะ ปรัตยหาระ ธรรมะ คยานะ และสมาธิ หน้าที่ทางศีลธรรม พิธีกรรมทางศาสนา ท่าอาสันนะต่าง ๆ ของโยคะ การหายใจลึก การกลั้นลมหายใจ การทำสมาธิ วิปัสสนา และฌาน

** ธรรม คยานและสมาธิ เรียกว่า สันยามะ และบุคคลผู้ซึ่งปฏิบัติสันยามะนี้เรียกว่า สันยมี คุณธรรมทั้งสามนี้ คือระดับของความมุ่งมั่นของใจ คยานะ คือความเป็นเอกภาพของความมุ่งมั่น คือ ๓๐ วินาที หรือ ๑๒ ครั้ง ซึ่งเป็นคยานะอีกและ ๑๒ สมาธิอีก หรือฌาน ในฌานนั้นสันยมีรู้แจ้งเกี่ยวกับธรรมชาติแท้ของสิ่ง ในกรณีเทพเจ้า ผู้เป็นสันยมีสัมผัสกับพระเจ้าโดยตรง เป็นการเห็นทแท้จริง ผลคือรู้แจ้งตลอด

การกระทำของวิญญาณสะอาด และรับเอาคุณธรรมที่เหมือนกับคุณธรรมของพระมหาตมะใส่ลงไปในบุคคลนั้น ฉะนั้น จึงเป็นความจำเป็นมากที่จะกล่าวคุณสมบัติของพระเจ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่า สวดอ้อนวอนต่อพระองค์ และมีจิตใจมุ่งมั่นแต่พระองค์ แต่ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งที่จะต้องได้จากนั้น คือวิญญาณจะแข็งแกร่งขึ้น เพื่อรักษาจิตให้อยู่ได้ แม้ในท่ามกลางแห่งความทุกข์ร้อนอย่างมากมาย วิญญาณสามารถรับทุกสิ่งทุกอย่างไว้อย่างไม่หวั่นไหว มันเป็นผลประโยชน์เพียงเล็กน้อยหรือ บุคคลผู้ไม่เคยกล่าวคุณสมบัติของพระมหาตมะเลย ไม่เคยสวดอ้อนต่อพระองค์ ไม่เคยมีจิตตั้งมั่นในพระองค์ ย่อมเป็นผู้อกตัญญู และโง่ที่สุดด้วย เพราะความอกตัญญู และความโง่อย่างบรมที่ลืมพรที่พระองค์ประทานให้ ไม่เชื่อในพระองค์ผู้ซึ่งให้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเพื่อความสบายของวิญญาณ

ถาม : พระเจ้าปฏิบัติหน้าที่ทางอายตนะอย่างไร ในเมื่อพระองค์ไม่มีตาหูเป็นต้น

ตอบ : **อปาณิปาโท ชวโน คฺรหีตา ปศฺยตฺยจกฺษุ ส ศฤโณตฺยกรฺณะ**
ส เวตฺติ วิศฺวं น จ ตสฺยาสฺติ เวตฺตา ตมาหุรคฺรฺยं ปุรุษं ปุราณมฺ ฯ

โศลกนี้เป็นโศลกที่ ๑๙ บทที่ ๓ ของคัมภีร์เศวตศวัตรอุปนิสัท หมายความว่า พระเจ้าไม่มีพระหัตถ์ แต่พระองค์ทรงสร้างโลก ทรงรักษาโลกโดยพระหัตถ์ คือ พลังของพระองค์ พระองค์ไม่มีพระบาท แต่ทรงแผ่ทั่วไปหมด พระองค์ทรงมีความเร็วที่สุด ของบรรดาความเร็ว พระองค์ไม่มีอวัยวะสำหรับดู แต่พระองค์ทรงเห็นสัตว์โลกทุกหนทุกแห่งด้วยแสงแห่งความจริง พระองค์ไม่มีโสต แต่พระองค์ได้ยินเสียงทุกเสียง พระองค์ไม่มีอายตนะภายใน แต่พระองค์ทรงรู้ทุกอย่าง ไม่มีใครในโลกที่เห็นพระองค์ พระองค์ทรงเป็นนิรันดร์ ทรงดีที่สุดในความดีทั้งหลาย และทรงปรากฏในทุกหนทุกแห่ง พระองค์ทรงเป็นบุรุษหรือสภาวะที่ปรากฏอยู่ทั่วไป พระองค์ทรงปฏิบัติงานของอายตนะ ภายในและภายนอกด้วยพระมหาอำนาจของพระองค์

ถาม : มีคนเป็นอันมาก คิดว่า พระองค์มีอยู่ ไม่ได้ทำอะไรเลย และไม่มีคุณสมบัติ

ตอบ : **น ตสฺย การฺยं กรณं จ วิทฺยเต น ตตฺสมศฺจาภฺยธิกศฺจ ทฤศฺยเต**
ปราสฺย ศกฺติรฺวิวิไธว ศฺรูยเต สฺวาภาวิกี ชฺญานพลกฺริยา จ ฯ

มีโฉลกที่ ๘ ของบทที่ ๖ แห่งคัมภีร์เศวตศวัตรอุปนิสัท หมายถึงว่า ไม่มีการผลิตของพระเจ้า เหมือนกับธรรมชาติของพระองค์ พระองค์ไม่ต้องการพระเทพอีกองค์หนึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อทำงาน ไม่มีผู้ใดเท่าเทียมกับพระองค์ หรือใหญ่กว่าพระองค์ อำนาจของพระองค์ไม่มี

ที่สุด กล่าวคือพระองค์มีความรู้หาที่สุดมิได้ มีอำนาจหาที่สุดมิได้ มีพลังหาที่สุดมิได้ ทั้งหมดนี้เป็นส่วนและเป็นชิ้นหนึ่งของธรรมชาติของพระองค์ ถ้าพระเจ้าปราศจากการกระทำหรือพลังอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็ไม่สามารถสร้าง รักษา และทำลายโลกได้ ดังนั้นพระองค์จึงปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่งเป็นองค์ปัญญาที่มีพลังหรืออำนาจที่จะกระทำ

ถาม : เมื่อพระองค์ทรงปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว การกระทำนั้นจำกัดหรือไม่จำกัด

ตอบ : การกระทำนั้น เป็นการกระทำที่ไม่จำกัด และด้วยพระปัญญา การกระทำนั้นจำกัดด้วยสถานที่และเวลา ซึ่งพระองค์ทรงพิจารณาว่าเหมาะสม พระองค์ทำสิ่งทั้งหลายไม่มากไม่น้อย

ความไม่จำกัดของพระเจ้า

ถาม : พระเจ้าทรงรู้ความจำกัดของพระองค์หรือ

ตอบ : พระเจ้ามีความรู้ไม่สิ้นสุด และสมบูรณ์ทุกอย่าง ทรงรู้สิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติแท้ของมัน หรืออย่างที่มันเป็นในธรรมชาติของมันเอง พระเจ้าไม่มีขอบเขตจำกัด ดังนั้นความรู้พระองค์เองไม่มีความจำกัด เป็นลักษณะอันแท้ของพระองค์และมีความรู้บริบูรณ์ ที่ตรงกันข้ามก็เป็นอวิชชา เป็นความรู้ที่มีปัญญาที่จะคิด ภาวะที่ไม่มีสิ้นสุดเป็นภาวะที่มีสิ้นสุด และตรงกันข้าม ยถารกทัสนัมชานัม ความรู้ที่แท้จริงประกอบด้วย การสร้างความคิดของสิ่ง ๆ หนึ่งขึ้นตามคุณสมบัติ ธรรมชาติ และพลัง และการใช้มันอย่างถูกต้อง ตรงกันข้ามกับความรู้นี้เรียกว่าอวิชชา

ความมีอยู่ของพระเจ้า

เกลศกรฺมวิปากาศไยรปรามฤษฏะ ปุรุษวิเศษ อีศฺวระ ฯ

ถาม : พระเจ้าคือมหาตมัน ซึ่งปราศจากรอยเปื้อนของอวิชชา และความชั่วอื่น ๆ ปราศจากความปรารถนาชั่ว ความไม่ชอบ และความหวัง เพื่อเสวยผลของการกระทำที่รวมกัน

โยคะ ๑,๒๔

อีศฺวราสิทฺเธะ ฯ

ปฺรมาณาภาวานฺน ตตฺสิทฺธิะ ฯ

สำพนฺธาภาวานฺนานุมานมฺ ฯ

ไม่มีการพิสูจน์เกี่ยวกับการมีอยู่ของพระเจ้า ซึ่งจะอ้างเหมือนการทดสอบทางอายตนะ (ปรัตยักษ) เมื่อไม่มีประจักษ์พยานทางอายตนะ การทดสอบอย่างอื่น อย่างเช่นการอนุมาน หรือกฎตรรกศาสตร์อื่นทำนองนั้น ก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ ในทำนองเดียวกันไม่สามารถจะมีการอนุมานแบบนำเหตุผลมาประกอบจากความต้องการของความแน่นอนว่า คุณสมบัติมีอยู่ในทรัพย์ของอาตมัน แล้วการขาดประจักษ์พยานทางอายตนะ และการอนุมานย่อมขาดอำนาจความเชื่อถือทางคัมภีร์หรือการยืนยันของนักปราชญ์ด้วย ดังนั้นความมีอยู่ของพระเจ้าไม่สามารถจะพิสูจน์ได้

ตอบ : ไม่มีประจักษ์พยานทางอายตนะ สำหรับความมีอยู่ของพระเจ้าตามที่อ้างถึงในบทโศลกข้างต้น หรือพระเจ้าไม่ใช่เหตุทางวัตถุของโลก พระเจ้าเรียกว่าบุรุษตามพยัญชนะ แผ่ทั่วไปในโลกจากภาวะของพระองค์ที่แตกต่างไปจากคน กล่าวคือจากการแผ่ซ่านเข้าไปในทุกสิ่งทุกอย่างของพระองค์ คน (อหังการ) เรียกว่า บุรุษจากการแผ่ซ่านไปทั่วร่างกายของเขา เพราะที่เรียกเช่นนั้นเกี่ยวกับตัวประธาน

ปฺรธานศกฺติโยคาจฺเจตฺสงฺคาปตฺติะ ฯ สตฺตามาตฺราจฺจตฺสรูไอศฺวรฺยมฺ ฯ

ศฺรุติรปี ปฺรธานภารฺยตฺวสฺย ฯ

ถ้าไม่มีการร่วมของบุรุษ (พระเจ้า) และประธาน (ธรรมชาติ) การร่วมส่วนต่าง ๆ ในพระเจ้าก็จะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือการร่วมส่วนประกอบก็จะเป็นคุณสมบัติที่ให้แก่พระเจ้า ดังนั้นในโลกจึงพบแต่ส่วนที่ประกอบกันเข้า ซึ่งเป็นผลิตผลของการร่วมของธรรมชาติ (วัตถุ) และพลัง (ที่มองไม่เห็น) ในทำนองเดียวกันนี้ พระเจ้าจะกลับเป็นส่วนประกอบได้ ดังนั้นพระเจ้าไม่ใช่เหตุวัตถุของโลก แต่เป็นเหตุอันสำคัญหรือเครื่องมืออันสำคัญของโลก* ถ้าโลกผลิตมาจากปัญญา มันก็จะเป็นพลังหาที่สุดมิได้เหมือนกับดวงดาวบนสวรรค์ นั่นก็คือบ่อเกิด

---

* เหตุ (กรณะ) มี ๓ อย่างคือ วัตถุ (อุปาทาน) ซึ่งให้ส่วนของทรัพย์ต่อผล เช่น ผ้าย เป็นเหตุทางวัตถุของผ้า (๒) เป็นเครื่องมือ (สาธารณะ) เช่น เก เป็นเหตุทางเครื่องมือของผ้า (๓) ประสิทธิภาพหรือปัญญาเป็นที่ทอ คือเหตุทางปัญญาของผ้า

ของพลังทั้งปวง และทรัพย์ทั้งปวง แต่ไม่ได้เป็นเหตุทางวัตถุของโลก ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ว่า พระองค์เป็นเหตุทางปัญญาหรือเป็นสาระแท้ของโลก เศวตวัตรอุปนิษัท เป็นผู้สร้างธรรมชาติ คือเหตุทางวัตถุของโลกดังนั้น

อชาเมกำ โลหิตศุกฺลกฤษฺณำ พหฺวีะ ปฺรชาะ สฤชมานำ สฺวรูปาะ ฯ

มันเป็นโศลกที่ห้าจากบทที่สาม ธรรมชาต (ปรกฤติ) เป็นผู้สร้าง และประกอบด้วย สัตวะ (ปัญญา) รชะ (พลัง) และตมะ (ความเฉื่อยหรือวัตถุ) ได้แตกแยกออกเป็นสัตว์โลก ในรูปแบบต่าง ๆ อนึ่งธรรมชาติ ย่อมรับเอาสภาพต่าง ๆ จากความเปลี่ยนแปลง พระเจ้าไม่เปลี่ยน แปลง และไม่เคยเปลี่ยนแปลงสภาวะของพระองค์ และไม่เคยปรากฏในแบบอื่นแบบหนึ่ง พระ องค์มั่นคงและไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น เขาผู้ซึ่งถือท่านกบิลจารชะ ผู้ไม่นับถือพระเจ้า เขาเอง ก็เป็นเช่นนั้นด้วย ส่วนท่านมหาฤษิ เป็นผู้นับถือพระเจ้า มิมามสาจึงเป็นผู้นับถือพระเจ้าเท่า ๆ กับปฏิบัติธรรมะ (คุณสมบัติ) และธรณี (ทรัพย์) ไวเศษิกะพูดถึงพระเจ้าอย่างชัดเจน นยายะ พูดถึงมหาตมะเพราะมหาตมะ เรียกว่า อิศวร ซึ่งมีความรู้ไม่จำกัดและมีคุณสมบัติอื่น ๆ

อตติ สรฺวตฺร วฺยาปฺโนตีตฺยาตฺมา ฯ

ผู้ซึ่งแผ่ซ่านอยู่ทั่วไปและมีความรู้ไม่จำกัด และมีคุณสมบัติอื่น ๆ และผู้ซึ่งมีอัตตาภาย ในของวิญญาณทั้งหลายตามทฤษฎีของมีมามสา ไวเศษิกะ และนยายะ พระเจ้าเป็นอย่างนั้น

การอวตาร

ถาม : พระเจ้ามีเนื้อหนังหรือไม่ หรือการอวตารของพระเจ้ามีได้หรือไม่

ตอบ : เป็นไปไม่ได้ พระเจ้าไม่เคยอวตาร ยชุรเวช กล่าวว่า

อช เอกปาตฺ ฯ ส ปรฺยคาจฺฉุกฺรมกายมฺ ฯ

พระจ้าเอกภาพไม่มีการเกิด พระองค์เป็นผู้ประเสริฐเป็นอรูป และเป็นที่สิ้น คัมภีร์ เหล่านี้พิสูจน์ว่า พระเจ้าไม่เคยเกิด

ยทา ยทา หิ ธรฺมสฺย คฺลานิรฺภวติ ภารต

อภฺยุตฺถานมธรฺมสฺย ตทาตฺมานำ สฤชามฺยหมฺ ฯ

ถาม : เทพเจ้ากฤษณะ ตรัสว่า (คีตา IV. ๗) พระองค์จะทรงอุบัติขึ้นเมื่อศาสนา หรือ ศีลธรรมถูกย่ำยี

ตอบ : การยืนยันนี้ขัดกับคัมภีร์พระเวท จึงไม่สามารถยอมรับได้ว่าเป็นจริง แต่มันอาจจะเป็นไปได้ที่ว่าเทพเจ้ากฤษณะประสงค์จะปกป้องศาสนาและนักบุญ ดังนั้นจึงกล่าวว่า พระองค์จะอวตารลงมาในยุคทั้งหลาย เพื่อปกป้องคนดี และทำลายคนชั่ว ซึ่งไม่สามารถจะคัดค้านได้

ปโรการาย สตำ วิภูตยะ ฯ

ร่างกาย วิญญาณ และทรัพย์สมบัติของคนดี ทั้งหมดนี้ก็เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน อย่างไรก็ตามไม่สามารถจะพิสูจน์ความเป็นเทพเจ้าของพระกฤษณะ

ถาม : ถ้าเป็นเช่นนั้นทำไมคนในโลกจึงพูดถึงและเชื่อ ในการอวตารครั้งที่ ๒๔ ของเทพเจ้าในโลก

ตอบ : ที่เขาเชื่อเช่นนั้น ก็เพราะว่าเขาไม่มีความรู้ในความหมายของคัมภีร์พระเวท เขาถูกพวกพระโง่ ๆ นำไปในทางผิด ตัวผู้นำเองก็บรมโง่ ตกอยู่ในวังวนของความสงสัยและหลอกลวง ดังนั้นเขาจึงพูดถึงและเชื่อในสิ่งที่ไร้ความหมายเช่นนั้น

ถาม : ถ้าพระมหาเทวะไม่อวตารลงมาในโลก กันสมาร ราพนมาร และพวกอสูรร้ายทั้งหลายจะถูกฆ่าได้อย่างไร

ตอบ : ประการแรก เขาผู้ซึ่งเกิดมาเป็นผู้หญิง จะต้องลิ้มรสแห่งความตายอย่างขมขื่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น พวกอสูร กันสะ ราพนะ และผู้ร้ายอื่น ๆ ไม่มีอำนาจอะไรต่อหน้าพระเจ้า ผู้สร้าง ผู้รักษา และผู้ทำลายโลกโดยไม่จำเป็นจะต้องอวตารลงมา หรืออุบัติมาในรูปมนุษย์ พระองค์ทรงสถิตย์อยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ทรงเข้าไปอยู่ในร่างของ กันสะ ราพนะ และตัวร้ายอื่น ๆ พระองค์สามารถฆ่าคนเหล่านั้นในเวลาใดก็ได้ ในเมื่อพระองค์ทรงปรารถนาจะทำเช่นนั้น พระเจ้าจะมีชื่ออื่นอีกไหม แต่คนโง่เท่านั้นผู้ซึ่งพูดว่า พระเจ้ามีคุณสมบัติอันหาที่สุดมิได้ มีกรรมและมีธรรมชาติเกิดและตาย เพื่อมาฆ่าผู้ซึ่งไม่มีความสำคัญ

ประการที่สอง มันเป็นความผิดที่พูดว่า พระองค์ทรงอุบัติมาเพื่อพิทักษ์คนดี คนเสียสละ เพื่อพิทักษ์นักบุญซึ่งปฏิบัติตามบัญญัติของพระองค์ พระเจ้ามีอำนาจอันสมบูรณ์ การทำการสังหารกันสะ ราพนะ และอสูรอื่น ๆ และการยกขึ้น ซึ่ง

โกเบรธนะ และภูเขาอื่น ๆ ยิ่งใหญ่กว่าการสร้างโลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และโลกอื่น ๆ รักษาและทำลายโลกเหล่านั้นหรือ ถ้าคนจะคิดถึงงานของพระเจ้าในการสร้าง เขาจะสรุปได้ว่า ภูโต น ภวิสยติ ไม่มีอะไรเลย ทั้งจะไม่มีอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนพระมหาตมะ

ประการที่สาม เหตุผลไม่สามารถจะพิสูจน์การอวตารของพระเจ้า เหมือนกับการกล่าวว่า อวกาศอันหาที่สุดมิได้ ได้ถูกนำมาไว้ในท้อง หรือถูกยึดไว้ในกำมือ ซึ่งเป็นการกล่าวที่เกินเชื่อ และไม่สามารถจะเป็นจริงได้ เพราะว่าอวกาศไม่มีที่สุด ขยายออกไปทุกหนทุกแห่งและไม่สามารถจะนำเข้ามาไว้ในสิ่ง ๆ หนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันพระเจ้าไม่มีสิ่งใดจำกัดได้ และแผ่ทั่วไป ไม่สามารถจะพูดได้ว่า มาหรือไปที่ใดที่หนึ่ง การมาหรือไปในสถานที่หนึ่งของบุคคลคนหนึ่ง สามารถจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเขาไม่ได้อยู่ ณ สถานที่นั้น ถ้าพระเจ้าไม่ปรากฏในท้อง ดังนั้นพระองค์ได้มาอยู่ในท้องนั้นมิใช่หรือ ถ้าพระองค์ไม่ปรากฏภายนอกของสิ่งนั้น ดังนั้นพระองค์ออกมาสู่ข้างนอกจากภายในมิใช่หรือ ดังนั้นการเข้าและการออก การเกิดและการตายไม่สามารถจะพิสูจน์ได้

ในทำนองเดียวกันนี้ จงใส่ใจไว้ว่า พระเยซูและบุคคลทั้งหลายเหมือนพระเยซู ไม่ใช่อวตารของพระเจ้า การยอมตนต่อความโลภ ความโกรธ ความหิว ความกระหาย ความกลัว ความเศร้าโศก ความสุข ความทุกข์ ความเกิด ความตาย และคุณสมบัติอื่น ๆ ของมนุษย์เหล่านี้เป็นมนุษย์

การให้อภัยต่อคนบาป

ถาม : พระเจ้า ย่อมให้อภัยแก่บาปที่นักบุญและผู้ภักดีทำไว้หรือไม่

ตอบ : ไม่เลย เพราะถ้าพระองค์ทรงให้อภัยแก่บาปของพวกเขาแล้วไซร้ ความยุติธรรมทั้งหลายก็หมดสิ้น ทุกคนก็จะกลายเป็นคนบาป เมื่อรู้ว่าบาปได้รับการยกเว้น พวกเขาก็กล้าทำบาปและส่งเสริมให้มีการทำบาป ดังนั้นถ้าพระเจ้าแผ่นดินให้อภัยแก่ผู้ทำอาชญากรรม ประชาราษฎร์ของพระองค์ก็ไม่มีความกลัวบาปและทำบาปมากขึ้นกว่าแต่

ก่อน เพราะมีความเชื่อว่า พระเจ้าแผ่นดินจะต้องให้อภัยแก่เขา ดังนั้นจึงเป็นอันเชื่อได้ว่า จะต้องได้รับการให้อภัยจากพระองค์โดยการขอความเมตตากรุณาต่อพระองค์ และโดยการขออภัยโทษต่อหน้าพระองค์ แล้วบุคคลทั้งหลายผู้ซึ่งไม่เคยทำอาชญากรรมก็เริ่มทำอาชญากรรมโดยไม่กลัวผลของกรรม ดังนั้นมันเป็นหน้าที่ของพระเจ้าที่จะให้รางวัลหรือลงโทษสำหรับกรรมทั้งหมดนั้น ตามความดีและความชั่ว และไม่ให้อภัยแก่คนเหล่านั้น

ความเป็นอิสระของวิญญาณ

ถาม : วิญญาณเป็นอิสระที่จะทำอะไรได้หรือ หรือจะต้องอาศัยการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับพระเจ้า

ตอบ : วิญญาณเป็นอิสระที่จะทำตามหน้าที่ของตน แต่ขึ้นอยู่กับกฎของพระเจ้า สวตันตรหฤทรตนี้คือ สุภาษิตของ ปานินิ หมายความว่า ผู้กระทำคือผู้ที่เป็นอิสระ หรือไม่ขึ้นแก่ผู้อื่น

ถาม : ที่ท่านหมายถึง อิสระ หมายความว่าอย่างไร

ตอบ : บุคคลที่เป็นอิสระ ก็คือ ร่างกาย อำนาจ อายตนะหรืออินทรีย์ อินทรีย์ภายในและอวัยวะอื่น ๆ ของเขาจะต้องยอมกับเขาด้วย ถ้าเขาไม่เป็นอิสระที่จะกระทำ เขาไม่สามารถที่จะรับผิดชอบในการกระนำของเขาได้ ผลนั้นจะดีหรือชั่วก็ตาม เขาไม่ควรรับผิดชอบ ตัวอย่างทหารในกองทัพ ฆ่าบุคคลเป็นอันมากในสงคราม โดยคำสั่งของผู้เหนือกว่า หรือโดยการเตือนให้กระทำของนายของเขา และผู้บังคับเหนือขึ้นไป ถึงกระนั้นเขาไม่ถูกกล่าวหาว่าเป็นการฆ่าคน ในลักษณะเดียวกันนี้ ถ้าประชาชนทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยการบังคับหรือกระตุ้นเตือนโดยพระเจ้า บุญและบาปจะไม่เกิดแก่เขา พระเจ้าจะเป็นผู้รับผลแห่งการกระทำนั้น สวรรค์หรือนรก ความสุขหรือความทุกข์ ก็จะเป็นส่วนของพระเจ้าเอง บุคคลคนหนึ่งฆ่าบุคคลอีกคนหนึ่ง ด้วยอาวุธบางอย่าง เขาผู้นั้นเท่านั้นถูกลงโทษ ไม่ใช่อาวุธของเขาถูกลงโทษ ในทำนองเดียวกัน วิญญาณที่อาศัยผู้อื่น ไม่สามารถจะรับผิดชอบในความดีและความชั่วที่เขากระทำ ดังนั้น

วิญญาณจึงเป็นอิสระที่จะทำตามอำนาจของเขาเอง แต่เมื่อเขาทำบาป เขาย่อมได้รับความทุกข์อันเป็นผลกรรมที่เขาทำไว้ ตามหลักเกณฑ์ที่พระเจ้าทรงบัญญัติเพื่อความเที่ยงธรรมกันทุกฝ่าย แต่ไม่ได้ขึ้นกับพระเจ้าที่จะรับผลของการกระทำดีและกระทำชั่วของเขา

ถาม : ถ้าพระเจ้าไม่ได้สร้างวิญญาณ และไม่ได้ให้อำนาจแก่วิญญาณ วิญญาณไม่สามารถจะทำอะไรได้ ดังนั้นวิญญาณท้าจากความจำเป็น หรือจากการกระตุ้นจากพระเจ้า

ตอบ : วิญญาณไม่เคยถูกสร้างหรือถูกทำลาย วิญญาณไม่มีการเริ่มต้นเช่นเดียวกับพระเจ้าและวัตถุของโลกก็เป็นเพียงเหตุการณ์ที่บริการรับใช้วิญญาณเท่านั้น บ้านเช่าของวิญญาณคือร่างกายและทางเข้าออกของอายตนะ สร้างโดยพระเจ้า แต่สิ่งเหล่านั้นเป็นคนใช้ของวิญญาณ เขาผู้ซึ่งทำบาปโดยทางความคิด การพูดหรือการกระทำ ผู้เดียวเท่านั้นที่รับทุกข์จากผลของการกระทำของตนเอง แต่ไม่ใช่ท่านมหาตมะ ตัวอย่างบุคคลคนหนึ่งขุดแร่เหล็กจากภูเขาลูกหนึ่ง และขายเหล็กนั้นให้แก่พ่อค้าคนหนึ่ง ช่างเหล็กซื้อเหล็กจากพ่อค้าคนนั้น และทำดาบจากเหล็กท่อนนั้น ทหารซื้อดาบจากช่างเหล็กและฆ่าคน ๆ หนึ่งด้วยดาบเล่มนั้น ดังตัวอย่างนี้ ไม่มีกษัตริย์องค์ใดลงโทษคนขุดเหล็กจากภูเขา บุคคลผู้ซื้อเหล็ก บุคคลผู้ทำดาบ และตัวดาบเอง แต่บุคคลผู้ทำการฆ่าคนด้วยดาบนั้น เป็นผู้ถูกลงโทษ ในทำนองเดียวกัน พระเจ้าผู้สร้างร่างกายและอวัยวะไม่ได้รับทุกข์อันเป็นผลของการกระทำ แต่พระองค์จะลงโทษวิญญาณจากผลการกระทำของวิญญาณเอง ถ้าพระเจ้าเป็นเหตุ หรือยุยงให้มีการกระทำเกิดขึ้น ไม่มีผู้ใดเป็นบาป เพราะพระเจ้าเป็นผู้ประเสริฐและเป็นผู้ถูกต้อง จะไม่ยุให้บุคคลใดทำความชั่ว เพราะฉะนั้นวิญญาณจึงมีอิสระที่จะทำดาบที่ตนต้องการ ในทำนองเดียวกันพระเจ้าก็มีอิสระที่จะทำด้วยลักษณะของพระเจ้าและวิญญาณ

ถาม : วิญญาณและพระเจ้า มีรูป มีคุณสมบัติ มีลักษณะ และธรรมชาติชนิดใด

ตอบ : ทั้งสองมีปัญญา และธรรมชาติของทั้งสองประเสริฐสุด เป็นอมตะ เป็นความถูกต้อง แต่การกระทำของพระเจ้า คือการสร้างโลก การรักษาโลก และการทำลายโลก รักษาสิ่งต่าง ๆ ในภูมิอันเป็นของมันเอง และให้มันยอมตนไปตามกฎ รางวัลแก่ผู้ทำดี ลงโทษแก่ผู้ทำชั่ว และหน้าที่ทางศีลธรรมก็ทำนองเดียวกัน หน้าที่ของวิญญาณก็คือการ

ประกาศเชื้อชาติ รักษาอนุชนให้สืบทอด ดำเนินการสร้างสรร และอาชีพอื่น ๆ ทำความดี หรือความชั่ว คุณสมบัติของพระเจ้า คือ ความรู้ ความสุขอันนิรันดร์ มีปรากฏทุกหนทุกแห่ง และมีอำนาจไม่มีขอบเขตจำกัดอื่น ๆ ส่วนคุณสมบัติของวิญญาณ คือ

อิจฺฉาเทฺวษปรฺยตฺนสุขทุะขชฺญานานฺยาตฺมโน ลิงฺคมิติ ฯ

ปฺราณาปานนิเมโษนฺเมษ ชีวน มโนคตีนฺฑฺริยานฺตรวิการะ

สุขทะเขจฺฉาเทฺวะษา ปฺรยตฺนาศฺจาตฺมโน ลิงฺคานิ ฯ

อิจฉา : ความอยากเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งต่าง ๆ เทวษะ : เกลียดความทุกข์และความชั่วอื่น ๆ ปรยัตนะ : ความกล้าและความแข็งแกร่ง สุขะ : ความสุข ทุกขะ : การร้องไห้และโศกเศร้า ญานะ การมองเห็น, ความรู้, ความจำ เป็นคุณสมบัติของวิญญาณ เหมือนกับในปรัชญานยายะและไวเศษิกะ แต่ไวเศษิกะมีปราณะ คือหายใจออก อปนะ : หายใจเข้า นิเมศะ : ปิดตา, อันเมศะ : เปิดตา มโน : ความเชื่อ, ความจำ, ความรู้สึก คติ : ความเคลื่อนไหว, อินทรีย์ : ระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ของอายตนะ อันตารวิการ : หิว, กระหาย, ดีใจ, เสียใจ และสิ่งกระทบอื่น ๆ : คุณสมบัติต่าง ๆ ของวิญญาณเหล่านี้แตกต่างจากคุณสมบัติของพระเจ้า คุณสมบัติเหล่านี้คือ ลักษณะที่กำหนดความมีอยู่ของวิญญาณ เพราะวิญญาณไม่ใช่สิ่งที่ปรุงแต่งขึ้น คุณสมบัติเหล่านี้ ย่อมปรากฏออกมานานเท่านานที่วิญญาณยังอาศัยอยู่ในร่างกาย เมื่อวิญญาณออกจากร่างกายไปแล้ว คุณสมบัติเหล่านี้ก็จะหายไปจากร่างกาย เพราะคุณสมบัติเหล่านี้มีปรากฏในเมื่ออายตนะภายนอกเข้ามากระทบ และสิ้นสุดลงในเมื่ออายตนะภายนอกหายไป คุณสมบัติเหล่านี้จึงเป็นคุณสมบัติแท้ของวิญญาณ ดังนั้น เราจะไม่พบแสงสว่าง ในเมื่อดวงอาทิตย์ลับไป และตะเกียงหายไป ความรู้ของพระเจ้าและวิญญาณโดยผ่านลักษณะของทั้งสองนี้เท่านั้น

ความรู้และเสรีภาพของวิญญาณมีอยู่ก่อน

ถาม : พระเจ้าเห็นอดีต ปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นพระองค์จึงรู้สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อะไรก็ตามที่พระองค์กำหนด วิญญาณจะต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นวิญญาณจึงไม่มีเสรีภาพ พระเจ้าไม่สามารถลงโทษวิญญาณด้วยความเที่ยงธรรมได้ เพราะวิญญาณย่อมเป็นสิ่งที่พระเจ้ากำหนดให้ทำตามที่ทรงรู้อยู่ก่อน

ตอบ : การกล่าวว่า พระเจ้าเห็นกาลทั้งสามเป็นการกระทำของคนโง่ เพราะอดีตคือสิ่งที่ผ่านมาแล้วและไม่มีในปัจจุบัน และอนาคตคือสิ่งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งยังไม่ได้มีอยู่ พระเจ้าลืมสิ่งที่พระองค์ได้ทรงรู้แล้วในอดีต พระองค์จะรู้สิ่งซึ่งพระองค์ยังไม่รู้ในปัจจุบันมิใช่หรือ ดังนั้น ความรู้ของพระเจ้าก็เป็นแบบเดียวกันอย่างนี้เสมอ โดยไม่มีการหยุด ติดต่อกันเรื่อย ๆ และปรากฏอย่างนั้นเป็นปัจจุบัน อดีตและปัจจุบันที่ กล่าวกันถึงนั้นเกี่ยวกับคน แต่อ้างถึงความรู้เรื่องกรรมของคนนั้น จึงอาจจะกล่าวได้ว่า พระเจ้าเห็นกาลทั้งสาม ส่วนที่เกี่ยวกับพระเจ้าเองนั้นกาลทั้งสามมิได้มีในพระองค์ สิ่งที่คนทำลงไปนั้นจากเสรีภาพของเขา พระเจ้าทรงรู้ด้วยพระญาณของพระองค์ วิญญาณทำกรรม พระองค์รู้ กล่าวคือพระองค์ทรงอยู่เหนือความรู้ อดีต ปัจจุบันและอนาคต และให้ความยุติธรรมแก่วิญญาณตามกรรมที่เขาทำ วิญญาณมีเสรีที่จะทำกรรมตามขอบเขตในปัจจุบัน ด้วยพระญาณของพระองค์อันไม่มีเบื้องต้น พระองค์ทรงรู้ในการกระทำของวิญญาณและทรงลงโทษในการที่วิญญาณล่วงละเมิดกฎของพระองค์เช่นกัน ความรู้ทั้งสองนี้เป็นจริง ความรู้ของพระเจ้าเกี่ยวกับกรรมของมนุษย์สามารถเป็นจริง และความรู้ในการลงโทษเป็นสิ่งเท็จหรือ ดังนั้น จึงไม่มีความแน่นอนในคำถามของท่าน

สถานที่ของวิญญาณในร่างกาย

ถาม : วิญญาณแผ่อยู่ทั่วไปในร่างกายหรืออยู่เฉพาะจุดใดจุดหนึ่ง

ตอบ : วิญญาณทำงานในจุด ๆ หนึ่ง ถ้าวิญญาณมีอยู่ทั่วไปในร่างกาย ปรากฏการณ์ตื่น, หลับ, หลับสนิท ตาย เกิด ร่วมกัน แยกกัน ทางเข้า ทางออก ก็จะไม่เคยเกิดขึ้น ดังนั้น รูปของวิญญาณ เล็ก หรือจำกัด หรือว่า ยังดีอยู่กว่า ประณีตหรือสุขุม และพระเจ้ายังละเอียดอ่อนกว่าสิ่งที่ละเอียดที่สุด ไม่มีจำกัด รู้หาที่สุดมิได้ และปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง ในเรื่องนี้เองที่ความสัมพันธ์พระเจ้าและคน เป็นความสัมพันธ์ของผู้แผ่ซ่านและผู้ที่ถูกแผ่ซ่าน

ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าและคน

ถาม : สิ่ง ๆ หนึ่งไม่สามารถจะมีอยู่ได้ ในเมื่อที่ ๆ นั้นมีสิ่งอีกสิ่งหนึ่งอยู่แล้ว ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าและคนไม่สามารถจะเป็นอันเดียวกันของผู้แผ่ซ่าน และผู้ที่ถูกแผ่ซ่าน แต่เป็นอันหนึ่งของความร่วมกัน หรือเกี่ยวข้องกัน

ตอบ : กฎที่กล่าวนี้เป็นจริงสำหรับวัตถุที่มีชนิดคล้ายกัน แต่ไม่ใช่วัตถุชนิดแตกต่างกัน ดังตัวอย่าง เหล็กมีความหนาแน่นหรือมีขนาดหนักกว่า และไฟละเอียดอ่อนหรือสุขุมกว่า ดังนั้นไฟเข้าไปอยู่ในเหล็กได้ และไฟฟ้าอยู่ทั่วไปในท้องฟ้า ในทำนองเดียวกันนี้ วิญญาณมีลักษณะหยาบกว่าพระเจ้า และพระเจ้าละเอียดอ่อนกว่าวิญญาณ ผลก็คือว่าพระเจ้าแผ่เข้าไปอยู่ในวิญญาณได้ นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้แผ่และผู้ถูกแผ่แล้ว ความสัมพันธ์อื่น ๆ ระหว่างพระเจ้าและวิญญาณจากแง่อื่น ๆ ก็คือ ระหว่างผู้ถูกรับใช้กับผู้ใช้ ระหว่างผู้ถูกบูชากับผู้บูชา ระหว่างนายกับบ่าว พระเจ้าแผ่นดินกับประชาชน ระหว่างบิดากับบุตรเป็นต้น

คำสอนของคัมภีร์พระเวท

ถาม : ถ้าพระเจ้าแตกต่างจากคน อะไรคือความหมายของคำสอนอันยิ่งใหญ่นั้นเล่า (มหาวัคย) ของพระเวท

๑. ปฺรชฺญานำ พฺรหฺม ฯ ๒. อหำ พฺรหฺมาสฺมิ ฯ ๓. ตตฺตฺวมสิ ฯ ๔. อยมาตมา พฺรหฺม ฯ

ตอบ : เหล่านี้ไม่ใช่คำสอนของพระเวท แต่มันเป็นคำสอนตอนหนึ่งจากหนังสือเล่มหนึ่งที่เรียกว่าพราหมณะ คำสอนเหล่านี้ไม่เรียกว่าคำสอนอันยิ่งใหญ่ในที่ไหน ๆ ในคัมภีร์ที่เชื่อได้ คำสอนเหล่านั้นหมายถึงว่า อหำ คือฉัน พรหมในพระพรหมหรือพระเจ้า อัสมิ มีอยู่ ในที่นี้ตัวย่อได้ถูกนำมาใช้ ดังนั้น มันจห โครษันติ—แคร่ร้องออกมา แต่ทุกคนก็รู้กันว่า แคร่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ดังนั้น จึงไม่มีกำลังที่จะพูด ดังนั้นประโยคนี้หมายความว่า บุคคลที่นั่งอยู่บนแคร่นั้นร้องออกมา ในทำนองเดียวกัน คำสอนข้างต้นควรจะแปลความหมายอย่างเดียวกัน อาจจะกล่าวได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในพระเจ้าพรหมัตถและอื่น ๆ มีความแปลกประหลาดอะไรหรือ ที่ใช้วลีพรหมัตถ (อยู่ในพรหม) เพื่อเป็นการโต้ตอบข้อคัดค้านก็คือ แม้สิ่งทั้งปวงจะอาศัยอยู่ในพระเจ้าก็จริง ถึงกระนั้นไม่มีสิ่งอื่นที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน และใกล้เคียงกันกับคุณสมบัติพระเจ้าเหมือนวิญญาณหรือชีวาตมัน ซึ่งมีความรู้ของพระเจ้าและอยู่ในที่ปรากฏของพระเจ้า

ในระหว่างความหลุดพ้น แต่จะพิสูจน์พระเจ้าและวิญญาณเหมือนกันนั้นย่อมไม่ได้ ดังนั้นถ้าคน ๆ หนึ่งพูดว่า เขาและคนอื่นอีกคนหนึ่งเป็นคน ๆ เดียวกัน เขาหมายความว่า เขาทั้งสองไม่ขัดกันและกัน ในทำนองเดียวกัน วิญญาณถูกดูดดื่มในพระเจ้าจากความภักดี และความรักในพระองค์ในองค์ฌาน วิญญาณจะพูดได้หรือคิดเอาว่าพระเจ้าและวิญญาณเองเป็นอันเดียวกัน กล่าวคือไม่ขัดแก่กันและกัน แต่ร่วมกันและคุ้นเคยกัน หรืออาศัยร่วมกัน วิญญาณผู้เดียวเท่านั้น ผู้ซึ่งสร้างลักษณะอารมณ์และการกระทำ เข้ากันได้กับการกระทำของพระเจ้า สามารถอ้างถึงความเป็นสหายหรือเป็นมิตร หรือร่วมกันได้กับพระเจ้า

ถาม : เอาละ คำว่า ตวัมอสิ (ท่านคือพระเจ้า) ท่านจะแปลว่าอย่างไร

ตอบ : คำ ๆ นั้น ท่านหมายถึงอะไร ถ้าท่านพูดว่าพรหม ท่านรู้ไหมว่าคำเหล่านี้มาจากไหน ความหมายนั้นอยู่ที่ไหน มันควรจะสนองคำนี้ได้อย่างไรเล่า

ถาม : จากคัมภีร์นี้กล่าวไว้ก่อนแล้ว

สเทว โสมฺเยทมคฺร อาสีเทกเมวาทฺวิตียํ พฺรหฺม ฯ

ตอบ : ท่านไม่เคยเห็นจันโทกยอุปนิษัทนี้เลย ถ้าท่านเห็น ท่านจะพบว่า ไม่มีคำเช่นพรหมอยู่ที่นั้น ท่านไม่ควรจะบอกกล่าวเช่นนั้น ซึ่งไม่ถูก ตรงกันข้าม จันโทกย อุปนิษัทมี

สเทว โสมฺเยทมคฺร อาสีเทกเมวาทฺวิตียมฺ ฯ

ไม่มีคำเช่นพรหมในนั้นเลย

ถาม : คำว่า ตัต หมายความว่าอย่างไร

ตอบ : **ส ย เอโษ'ณิมา ฯ เอตทาตฺมฺยมิท ษ์ สรฺวํ ตตฺสตฺย ษ์ ส อาตฺมา ตตฺตฺวมสิ เศฺวเกโตอิติ ฯ**

พระเจ้านั้นมีค่าควรรู้ พระองค์เองคืออัตตาภายในของพระองค์ ผู้ซึ่งละเอียดอ่อนที่สุด และเป็นสัญญาณของสากลโลกทั้งปวง และวิญญาณของมนุษย์ทั้งหลายด้วย อหังการ และอัตตาที่มีอยู่เอง Ch, Pr, ๖,Kh, ๘, M, ๖,๗

โอ เศวต เกโต! ลูกที่รักของฉัน

ตทาตฺมกสฺตทนุตฺรฺยามี ตฺวมสิ ฯ

ท่านรวมอยู่กับพระเจ้า วิญญาณภายใน การแปลความหมายนี้เข้ากันได้กับคำสอนในอุปนิษัท เพราะคำอ้างนี้มาจากพรหครันยก อุปนิษัท—ศัท, ๑๔,๖,๗.

ย อาตฺมนิ ติษฺ‌ฐนฺนาตฺมโน' นฺตโร' ยมาตฺมา น เวท ยสฺยาตฺมา ศรีรมฺ อาตฺมโน'นฺตโรยมยติ ส ต อาตฺมานฺตรฺยามฺยมฤตะ ฯ

๓๐, มีบันทึกไว้ว่า ครั้งหนึ่ง มีพระมหาฤษียัญญวัลกะ พูดกับชายาของท่านไมเตรยีว่า "โอที่รัก วิญญาณโง่ย่อมไม่รู้ว่า พระเจ้าผู้ทรงอยู่ในตัวเขา และแยกออกจากเขา แผ่ซ่านอยู่ในเขา โบสถ์หรือร่างกายของพระองค์ก็คืออหังการ พระองค์ทรงแผ่อยู่ในวิญญาณ เช่นเดียวกับวิญญาณอาศัยอยู่ในร่างกาย ความแตกต่างจากอหังการหรือการแยกออกจากอหังการ พระองค์ทรงเห็นการทำดีและทำชั่วของวิญญาณ พระองค์ทรงให้รางวัลและลงโทษแก่วิญญาณตามกรรมที่เขาทำ และทำให้พวกเขาปฏิบัติตามกฎ อนึ่ง พระเจ้าอมตะอย่างเดียวกัน เป็นวิญญาณควบคุมภายในแผ่อยู่ในท่าน ขอท่านจงรู้จักพระองค์ ใครเล่าจะแปลข้อความตอนนี้ได้ อยมัตมะ พรหมะ* ฉันเป็นพระเจ้า อุทานขึ้นมาโดยคนที่เข้าฌาน ในเมื่อเขารู้แจ้งพระเจ้าในสมาธิ กล่าวคือเขาพูดว่า พระเจ้าแผ่อยู่ในเขา ปรากฏอยู่ทุกแห่ง ดังนั้นผู้ซึ่งเป็นสาวกสมัยใหม่ของเวทานตะ ผู้ซึ่งพิสูจน์ว่า พระเจ้าและวิญญาณเป็นอันเดียวกัน เขาผู้นั้นย่อมไม่รู้เวทานตะ

ถาม : อเนน อาตฺมนา ชีเวนานุปฺรวิศฺย นามรูเป วฺยากรวาณิ ฯ
ตตฺสฤษฺฏวา ตเทวานุปฺราวิศตฺ ฯ

พระเจ้าตรัสว่า "เมื่อได้สร้างโลก สร้างร่างกายมนุษย์แล้ว ฉันแผ่ไปทั่วโลก ทั่วร่างกาย ในรูปของอหังการ ดังนั้นฉันจึงพรรณนาชื่อและปรากฏการณ์ของสิ่งทั้งหลาย (นาม—รูป) โลกปรากฏการณ์ พระเจ้าเองแผ่ซ่านไปทั่วโลก ทั่วร่างกาย หลังจากสร้างเสร็จแล้ว อำนาจนี้มาจากการเปิดเผยเช่นนั้น ท่านจะแปลความหมายสิ่งเหล่านั้นเป็นอย่างอื่นได้อย่างไร

---

* หมายความว่า วิญญาณก็คือพระเจ้า เพราะอยัมหมายถึงคำว่านี้ และไม่ใช่ฉัน นักปราชญ์กล่าวว่าวิญญาณนี้ เพราะเขารู้แจ้งพระเจ้า ดังนั้น เขาจึงกล่าวว่า นี่คือสิ่งหนึ่งหน้าจิตของเขา

ตอบ : ถ้าท่านรู้คำ ความหมายของคำ และความหมายของประโยค ท่านจะไม่แปลความหมายเหล่านั้นอย่างผิด ๆ เพราะท่านควรจำไว้ว่า ในที่นี้ คำที่หนึ่ง ปรเวศ (เข้าไป) และคำที่สอง อนุปรเวศ (ตามเข้าไป) ได้กล่าวไว้แล้ว เทพเจ้าเปิดเผยศาสตร์ของโลก ปรากฏการณ์และความรู้ชนิดอื่น ๆ โดยทางคัมภีร์พระเวท อย่างกับว่าพระองค์เข้าไปสู่ร่างกายหลังจากวิญญาณเข้าไปแล้ว พระองค์เอาวิญญาณใส่เข้าไปในร่างกาย และพระองค์ก็เข้าไปในวิญญาณเหล่านั้น ถ้าท่านรู้ความหมายของคำว่า "อนุ" หลังจากท่านจะไม่เคยแปลมันผิด ๆ เลย

ถาม : **โส'ยำ เทวทตฺโต ย อุษฺณกาเล กาศฺยำ ทฤษฺฏะ ส อิทานีม ปฺราวฤฏฺสมเย มถุรายำ ทฤศฺยเต ฯ**

ฉันเห็นเทวทัตคนนั้นที่เมืองมธุระ ในฤดูฝน ผู้ซึ่งฉันได้เห็น ณ เมืองกาสี ในฤดูร้อน ในที่นี้มโนภาพของเมืองกาสี และฤดูร้อน ยกไว้ก่อน และมโนภาพเกี่ยวกับเทวทัตตะได้ให้ไว้อย่างเด่นชัดมาก เป็นการใช้ตัวอักษรพูดกันว่า ภค ตยก ลักษณะ หรือเป็นการละไว้เพื่อความเข้าใจ ในลักษณะอย่างเดียวกัน การขจัด สถานที่ กาล มายา และคุณสมบัติอื่น ๆ ของพระเจ้าที่หลบซ่อนออกไป และขจัดสถานที่ กาล อวิชชา ความรู้กำจัด และคุณสมบัติอื่น ๆ ออกจากวิญญาณ โดยกฎของการละไว้ พิจารณาคุณสมบัติปัญญาอย่างเดียว เรารับรู้แต่พรหมองค์เดียว อยู่ภายใต้พระเจ้าและวิญญาณ นี่คือตัวอักษรที่พูด เรียกว่า ภค ตยก ลักษณะ มีบางสิ่งบางอย่างคงอยู่ในนั้น และละสิ่งอื่นเอาไว้ ดังนั้นการละคุณสมบัติของพระเจ้าว่าเป็นผู้รู้ทั้งหมด และคุณสมบัติอันเด่นชัด และละคุณสมบัติความรู้อันจำกัด และอำนาจจำกัดของวิญญาณ และพิจารณาถึงปัญญาเพียงอย่างเดียว ย่อมพิสูจน์ถึงคำสอนของอัตทไวทะ (ไม่มีสอง) ท่านจะให้คำตอบอย่างไรต่อคำหมายอันนี้

ตอบ : ท่านเชื่อว่า พระเจ้าและวิญญาณว่าเป็นอมตะหรือไม่

ถาม : เราเชื่อว่า ทั้งสองเป็นมตะ มีเงื่อนไข และสมมติหรือว่าอยู่ผ่านอุปาธิ ความอยากอายตนะและชีวิต

ตอบ : ท่านเชื่อว่าอุปาธิ (คุณสมบัติจร) เป็นสิ่งคงที่ทรงอยู่ชั่วนิรันดร

ถาม : ตามความเชื่อของเรา

ชีเวเศา จ วิศุทฺธาจิทฺวิเภทสฺตุ ตโยรฺทฺวโยะ
อวิทฺยา ตจฺจิโตรฺโยโคะ ษฑสฺมกมนาทยะ ฯ
การฺโยปาธิรยํ ชีวะ การโณปาธิรีศฺวระ
การฺยการณตำ หิตฺวา ปูรฺณโพโธ'วศิษฺยเต ฯ

นี้คือผลลัพธ์และทรัพย์ของศรีรถะ และเส้นอันเป็นการวิจารณ์ของคำถามแนวเหล่านั้น เราซึ่งเป็นสาวกของเวทานตะ เชื่อองคคุณ ๖ อย่าง ที่ไม่มีการเริ่มต้น คือ ๑. วิญญาณ ๒. เทพเจ้า ๓. พรหม ๔. ลักษณะพิเศษระหว่างพระเจ้าและอหังการ ๕. อวิชชา ๖. การร่วมของอวิชชากับวิญญาณ ทั้ง ๖ นี้ มีแต่พรหมเท่านั้น ไม่มีการเริ่มต้นและไม่มีการสิ้นสุด ส่วนที่เหลือทั้ง ๕ ไม่มีการเริ่มต้น และมีการสิ้นสุดได้ เหมือนกับปรักอภาวะ ทั้งห้านี้จะสิ้นสุดลงไม่ได้ถ้าอวิชชายังอยู่ การเริ่มต้นของทั้งห้านั้นไม่รู้ ดังนั้นจึงยังไม่มีการเริ่มต้น ทั้งห้านั้นสามารถจะถูกทำลายลงได้ ในเมื่อได้ความรู้ที่ถูกต้อง ดังนั้นมันจึงมีสิ้นสุดและเปลี่ยนแปลงได้

ตอบ : โศลกภาษาสันสกฤตของท่านนั้นผิด เพราะความมีอยู่ของพระเจ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ในความเชื่อของท่านโดยปราศจากการร่วมของมายาและพรหม การมีอยู่ของวิญญาณก็ไม่สามารถพิสูจน์ได้โดยปราศจากการร่วมของอวิชชากับพรหม ดังนั้น ตัจจิโตรโยคหที่ว่า สิ่งที่ท่านถือว่าเป็นภาวะที่หก ไม่ได้มีอยู่เลย เพราะมักถูกรวมอยู่ในภาวะทั้งห้า กล่าวคืออวิชชา (ความไม่รู้) ความหลง (มายา) อหังการ (ชีวะ) และเทพเจ้าอิศวร พระเจ้าย่อมไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากอิศวร มายา และวิชชา ดังนั้นการที่จะถือว่าเทพเจ้านอกเหนือจากอวิชชาและพรหม เป็นการกล่าวที่เหลือเชื่อ ดังนั้นภาวะสองอย่างเท่านั้นที่พิสูจน์ได้ในระบบความเชื่อของท่าน คือ พรหมและมายา ไม่ใช่หกอย่างดังได้ยืนยันมาก่อน

ในทำนองเดียวกัน ท่านสามารถจะพิสูจน์พรหมและชีวะว่าเป็นภาวะที่ประกอบด้วยคุณสมบัติกับเหตุและผล เมื่อท่านสามารถจะพิสูจน์อวิชชา มีอยู่ในพรหม ผู้ไม่มีขอบเขตจำกัด เป็นนิรันดร์ประเสริฐ มีปัญญา อิสระ ปรากฏอยู่ทั่วไป พรหม

ทั้งปวงไม่สามารถเป็นผู้ประเสริฐ ถ้าท่านเชื่ออวิชชาเองไม่มีการเริ่มต้น ซึมซาบอยู่ทุกหนทุกแห่งในพรหม ถ้าท่านเชื่อว่า อวิชชามีอยู่ในส่วนหนึ่งของพรหม อวิชชาก็จะเคลื่อนไปทุก ๆ ส่วนของพรหม ซึ่งไม่ติดและไม่เป็นของใคร มันจะทำให้ส่วนนั้นของพรหมเป็นอวิชชา เมื่ออวิชชาเข้าไปและเมื่ออวิชชาจากไป ส่วนนั้นก็จะฉายแสงแห่งความรู้ออกมา ภายใต้เหตุการณ์เช่นนั้น ท่านไม่สามารถจะเรียกส่วนใดส่วนหนึ่งของพรหมว่าไม่มีการเริ่มต้น ประเสริฐและรู้ทุกอย่าง ส่วนของพรหมซึ่งอยู่ในขอบเขตของอวิชชา จะรู้สึกเป็นอวิชชา พรหมจะถูกแบ่งออกเป็นภายนอกและภายใน ถ้าท่านพูดว่า ถ้าพรหมถูกแบ่งออกก็ไม่เป็นอันตราย ไม่แบ่งออกก็ไม่เป็นอันตราย ถ้าไม่แบ่งออกพรหมก็ไม่สามารถเป็นอวิชชาได้ อวิชชาหรือความรู้ผิด เป็นคุณสมบัติ พรหมจะติดต่อกับวัตถุบางอย่างบ่อย ๆ ถ้าเป็นเช่นนั้นความติดต่อหรือความสัมพันธ์เป็นคุณสมบัติแท้ จะไม่สามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้เหมือนกับร่างกายทุกส่วนมีความรู้สึกเจ็บปวด จากการถูกไฟลวกจากส่วนใดส่วนหนึ่งในทำนองเดียวกัน พรหมทั้งหมดจะรู้สึกสัมผัสกับอวิชชา ความสุขความทุกข์และข้อบกพร่องอื่น ๆ จากการที่อวิชชามีอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของพรหม ถ้าท่านเข้าใจว่าพรหมเป็นชีวะ (ego) จากคุณสมบัติของผลที่เกิดขึ้น และจากการร่วมของพรหมกับอายตนะภายใน ข้าพเจ้าขอถามท่านว่า ถ้าพรหมแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง หรือว่าพรหมถูกจำกัดหรือ ถ้าท่านปฏิเสธว่า พรหมแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง และคุณสมบัติ (อุปาธิ) เด่นชัดและชั่วคราว กล่าวคือจำกัด ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งและแยกจากกัน อายตนะภายในเคลื่อนไหวหรือคงที่หรือ

ตอบ : เคลื่อนไหว

ถาม : พรหมเคลื่อนไปกับอายตนะภายใน หรือพรหมหยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว

ตอบ : พรหมไม่เคลื่อนไหว

ถาม : เมื่ออายตนะภายในเคลื่อนจากส่วนหนึ่งของพรหม ก็เป็นอันพ้นจากอวิชชา และส่วนของพรหมที่เกี่ยวพันกับอวิชชาจะเป็นอวิชชา ดังนั้นพรหมจะเป็นทั้งรู้และไม่รู้ในขณะเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ ความหลุดพ้นและความผิดอยู่ในโลก ก็จะเปลี่ยนแปลงเช่น

เดียวกัน จะไม่มีความสามารถที่จะจำสิ่งที่ได้เห็นและได้ยินเมื่อวานนี้ เหมือนกับคน ๆ หนึ่ง ไม่สามารถจำสิ่งที่อีกคนหนึ่งเห็นได้ เพราะว่า เมื่อได้เห็นหรือได้ยินแล้ว มันเป็นเวลาต่างกันและสถานที่ต่างกัน เมื่อมันพยายามที่จะจำมัน มันก็เป็นเวลาอื่น และสถานที่อื่นเสียแล้ว ถ้าจะพูดว่าพรหมเป็นหนึ่ง และแบ่งแยกไม่ได้ แล้วทำไมพรหมจึงไม่รู้ทั้งหมดหรือ ถ้าท่านพูดว่า อายตนะภายในแยกจากกัน ดังนั้น พรหมก็แยกกันและกัน และเป็นส่วนเฉพาะตัว แล้วมันก็เป็นสิ่งไม่มีวิญญาณ ดังนั้น จึงไม่สามารถมีความรู้ได้ ถ้าท่านพูดว่า พรหมหรืออายตนะภายใน ไม่มีความรู้สึก หรือความสามารถรู้ต่าง ๆ มากมาย แต่แสงแห่งความรู้สึก (จิตภาส) อาศัยอยู่ในอายตนะภายใน (อัตหกรณ) กลับมีความรู้สึกหรือรับรู้ ในกรณีเช่นนั้น ความรู้สึกกลับมารับรู้ผ่านอายตนะภายใน แล้วทำไมมันจึงถูกจำกัดและยึดความรู้โดยจักษุหรือ ดังนั้นท่านไม่สามารถสร้างพรหมหรือตั้งทฤษฎีความมีอยู่ของพรหมได้ พรหมและชีวะร่วมกันโดยคุณสมบัติแห่งเหตุและผล แต่อิศวรเป็นชื่อของพรหม และชีวะต่างจากพรหม ไม่มีเบื้องต้น ไม่มีผู้สร้าง และเป็นอมตะ ถ้าท่านพูดว่าชีวะเป็นชื่อของแสงความรู้สึก (จิตภาส) มันจะต้องเป็นไปตามกฎของการทำลาย จากที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ใครเล่าจะได้รับผลความสุขจากความหลุดพ้นเล่า ดังนั้นพรหมไม่เคยเป็นชีวะ และชีวะก็ไม่เคยเป็นพรหม ทั้งสองจะไม่เคยเป็นเช่นนั้น

ทฤษฎีของเวทานตะ

ถาม : **สเทว โสมฺเยทมคฺร อารีเทกเมวาทฺวีตียม.**

จันโดกย อุปนิษัท แล้วความไม่เป็นสองจะพิสูจน์ได้อย่างไรหรือ ระบบความเชื่อของเราย่อมพิสูจน์ได้ แต่พรหมองค์เดียวเท่านั้น จากความไม่มีใครนอกจากพรหม แบ่งแยก, ชอบ, ไม่ชอบ สามารถแยกจากกัน ถ้าชีวะเป็นอีกอันหนึ่ง ความไม่เป็นสองสามารถพิสูจน์ได้อย่างไร

ตอบ : ทำไมท่านจึงกลัว เมื่อตกอยู่ในความหลอกลวง คิดถึงกฎเกณฑ์การใช้นามและคุณศัพท์ทั้งสองนี้รับทำหน้าที่เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ถ้าท่านพูดว่าคุณศัพท์แตกต่างจากนาม ท่านควรจะจำไว้ว่า คุณศัพท์นั้นประกอบนาม และทำให้นามปรากฏเด่นขึ้น

วฺยาวรฺตกำ วิเศษณำ ภวติ ฯ

ในกรณีที่พูดกันนี้ คำว่า อัตตไวต (ไม่มีสอง) ประกอบนามคือพรหม คุณสมบัติแตกต่างของพรหมคือ

ปฺรวฺรฺตกำ ปฺรเทศมปิ วิเศษณำ ภวติ ฯ

คุณสมบัติแยกพรหม ผู้ซึ่งไม่มีสองออกจากวิญญาณทั้งหลายและธาตุทั้งหลาย เป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า มันพิสูจน์ความเป็นเอกภาพของพรหม

อสฺมินฺนคเร ทฺวิตีโย ธนาฒฺโย เทวทตฺตะ ฯ อสฺยำ เสนายามทฺวิตียะ ศูรวีโร วิกฺรมสีหะ ฯ

ดังนั้น คนหนึ่งพูดกับอีกคนหนึ่งว่า เทวทัตตปราศจากที่สอง (ไม่มีสอง) ในหมู่คนรัก และวิกรมซิงห์ไม่มีสอง ในระหว่างคนกล้าหาญในกองทัพ คำยืนยันนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าไม่มีคนรักนอกเทวทัตในเมือง และไม่มีคนกล้านอกจากวิกรม-ซิงห์ในกองทัพมิใช่หรือ แน่นอนมีคนที่ร่ำรวยน้อยกว่าและกล้าหาญน้อยกว่า ยังมีอวกาศ มีดาวนพเคราะห์และสิ่งที่ไม่มีชีวิตอื่น ๆ มีสัตว์เลี้ยงและสัตว์อื่น ๆ พืชและสิ่งอื่น ๆ เหมือน ๆ กัน ความมีอยู่ของสิ่งเหล่านั้นไม่สามารถปฏิเสธได้ จากความไม่เป็นสองของเขา ในทำนองเดียวกัน วิญญาณและธรรมชาติ ก็ไม่เหมือนพรหม แต่ต่ำกว่าพรหม ดังนั้น จึงสามารถพิสูจน์ได้ว่าพรหมเป็นหนึ่งเสมอ และวิญญาณและธาตุทั้งหลายมีอยู่ในธรรมชาตินั้นมากมาย

การแยกพรหมออกจากสิ่งทั้งปวงซึ่งมีต่าง ๆ กัน และการพิสูจน์ความเป็นเอกภาพของพรหม คำคุณศัพท์อัตตไวท์หรือไม่มีที่สอง นำมาใช้กับพรหม นั่นไม่ได้หมายความว่าจะพิสูจน์การไม่มีอยู่ของชีวะ ของธรรมชาติและโลกที่ปรากฏ หรือมิได้ปฏิเสธว่า สิ่งเหล่านั้นไม่มี แต่ตรงกันข้าม สิ่งทั้งหมดเหล่านั้นมีอยู่ แม้ว่าสิ่งเหล่านั้นจะไม่เท่าเทียมกับพรหมก็ตาม มันหาได้เป็นอันตรายกับลัทธิไม่มีสอง ท่านจงอย่าได้สับสน จงคิดและพยายามทำความเข้าใจเรื่องนั้น

ถาม : คุณสมบัติคือความมีอยู่ ปัญญาและความมีสุขของพรหม และคุณสมบัติคือความมีชีพการปรากฏการณ์ ความเป็นมิตรของชีวะ ย่อมพิสูจน์ถึงความเหมือนกันของพรหมกับชีวะ แล้วท่านจะปฏิเสธทำไม

ตอบ : ความเหมือนกันของพรหมกับชีวะ ย่อมไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ จากความเหมือนกันของคุณบัติเพียงสองสามอย่าง ตัวอย่าง ความเป็นวัตถุและความมองไม่เห็นของดิน น้ำ ไฟ และธาตุอื่น ๆ ไม่สามารถจะทำให้สิ่งเหล่านั้นเหมือนกันได้ สิ่งเหล่านั้นไม่สามารจะเป็นหนึ่ง และอย่างเดียวกัน อย่างคุณสมบัติความแตกต่าง และความไม่เหมือนของธาตุเหล่านั้นที่นำมาพิสูจน์ เช่น กลิ่น ความหยาบ ความแข็ง และคุณสมบัติอื่น ๆ ของดิน และความเหลว ความไหล ความนุ่ม และคุณสมบัติอื่น ๆ ของน้ำ แสงสว่าง ความร้อน และคุณสมบัติอื่น ๆ ของไฟ ย่อมไม่สามารถพิสูจน์ความเหมือนของเนื้อธาตุเหล่านี้ได้ ขอยกตัวอย่างอีกอย่างหนึ่ง คนและมดใช้ตามองเหมือนกัน มีปาก และทานอาหารทางปาก เดินด้วยเท้าเช่นกัน แต่ถึงกระนั้นมดและคนก็หาได้เหมือนกันไม่ คนมีสองขา แต่มดมีขามากมาย คุณสมบัติอันแตกต่างกันเหล่านี้ไม่สามารถพิสูจน์ความเหมือนกันของมันได้ ในทำนองเดียวกัน ความรู้อันไม่จำกัด ความสุข พลัง การกระทำ ความพ้นจากความหลง ความปรากฏอยู่ทั่วไปของพรหม ทำให้พรหมแตกต่างจากชีวะ คุณสมบัติของชีวะ คือความรู้จำกัด พลังจำกัด ร่างกายจำกัด ความขยายออก ความผิด ความแตกต่างและอื่น ๆ ซึ่งทำให้ชีวะแตกต่างจากพรหม เหล่านี้ย่อมพิสูจน์ให้เห็นว่า ทั้งสองไม่ใช่หนึ่ง บุคลิกลักษณะของทั้งสองย่อมต่างกัน พรหมละเอียดอ่อนและสุขุมกว่าชีวะ ดังนั้นทั้งสองจึงแตกต่างกัน

ถาม : **อโถทรมนฺตรำ กุรุเตา อถ ตสฺย ภยำ ภวติ ฯ ทฺวิตียาทฺไว ภยำ ภวติ ฯ**

มีคำอ้างจากคัมภีร์ ปริหทรัณยกะอุปนิษัท ผู้ที่ไม่สบายใจด้วยความกลัว ผู้ซึ่งชี้ถึงความแตกต่างระหว่างพรหมและชีวะ เพราะความกลัวมาจากอีกอันหนึ่ง

ตอบ : มันไม่ได้หมายความถึงสิ่งที่ท่านพูด ความหมายที่ถูกต้องก็คือคนผู้ตกอยู่ในอำนาจของความกลัว ผู้ปฏิเสธความมีอยู่ของพรหม เชื่อว่า พรหมจำกัดอยู่ในจุดในเวลา และแยกจากชีวะ และอยู่นอกตัวตน ทำตรงกันข้ามกับบัญญัติของพรหม คุณสมบัติ ธรรมชาติ และลักษณะของพรหม หรือให้ร้ายแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เพราะคนผู้ตกอยู่ในความกลัวผู้ทรงไว้ซึ่งความแยก หรือตัดความสัมพันธ์กับพรหม หรือทะเลาะกับบุคคลโดยกล่าว

ว่า "ฉันเห็นว่าเธอไม่มีอะไรเลย เธอไม่สามารถทำอันตรายฉันได้" หรือทำให้คนอื่นเจ็บปวด หรือทำการกดขี่คนอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน เมื่อบุคคลเหล่านั้นอยู่กันด้วยความเคารพย่ำเกรงต่อทุกคน กล่าวกันว่าเขาเหล่านั้นเป็นอันเดียวกัน ดังนั้น ประชาชนย่อมกล่าวว่า เทวทัตตะ ยัชนะ ทัตต และวิษณุมิตร ทั้งหมดเป็นคนเดียวกัน กล่าวคือเขาเป็นเพื่อนกัน การที่ความเกลียดโกรธไม่มีเลยนั้น ย่อมก่อให้เกิดความสุข แต่ความโกรธมีอยู่ ย่อมก่อให้เกิดความทุกข์

ความไม่เท่าเทียมกันของพรหมและชีวะ

ถาม : การร่วมและการแยกของพรหมกับชีวะ มีตลอดไปหรือ ทั้งสองไม่รวมกันตลอด และกลับมาเป็นหนึ่ง และอย่างเดียวกันตลอดหรือ

ตอบ : ปัญหานี้ได้อธิบายไว้เป็นบางส่วนข้างต้นแล้ว อย่างไรก็ตาม ความเป็นหนึ่งหรือความเป็นเอกภาพที่สร้างขึ้น โดยคุณสมบัติที่เหมือนกันของทั้งสอง—สัทธรรมยะ และความเกี่ยวพันกันอย่างจำเป็นอันวยภาวะ เช่นเดียวกับร่างกายเป็นอันเดียวกับท้องฟ้าจากความเป็นวัตถุสามัญ และจากความไม่เคยแยกจากกันของสิ่งทั้งสอง แต่ทั้งสองแตกต่างกันจากความจริงที่ว่าท้องฟ้า รวมทุกสิ่งทุกอย่างเข้าไว้ทั้งหมด ละเอียดอ่อน, ไม่มีรูปร่าง ไม่มีการจำกัด และมีคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ ส่วนร่างกายนั้น แยกจากกันเป็นรูปที่เห็นได้ และมีคุณสมบัติแตกต่างกันอื่น ๆ ดินและร่างวัตถุอื่น ๆ ไม่สามารถจะอยู่ได้ หากไม่มีท้องฟ้า ในแง่ที่ว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์อันจำเป็นมาก กล่าวคือ ความทรงอยู่ของทั้งสอง ย่อมอาศัยสิ่งหนึ่ง แต่ทั้งสองมีความสัมพันธ์แตกต่างกัน ในเรื่องรูปร่างและลักษณะ ในทำนองเดียวกันนี้ วิญญาณ โลก และร่างวัตถุอื่น ๆ ย่อมไม่สามารถทรงอยู่ได้หากแยกออกจากพรหมซึ่งแผ่อยู่ทุกหนทุกแห่ง ทั้งสองไม่เหมือนกันในรูปร่างและลักษณะ ขอยกตัวอย่างที่เห็นกันเสมอสักตัวอย่าง ก้อนดิน ไม้สัก เหล็ก และวัตถุอื่น ๆ ที่นำมาสร้างเป็นตึก มีอยู่ในท้องฟ้า ในส่วนต่าง ๆ ของท้องฟ้า ก่อนที่จะนำสิ่งเหล่านั้นมาสร้างเป็นบ้าน เมื่อบ้านได้สร้างขึ้นแล้ว สิ่งเหล่านั้นก็ยังอยู่ในท้องฟ้า และเมื่อบ้านนั้นพังลงมา กล่าวคือ

วัตถุที่ประกอบกันขึ้นทั้งหมดสลายไปอยู่ในสภาพเดิมของมัน มันก็คงอยู่ในท้องฟ้าอีกประการหนึ่ง มันไม่เคยอยู่โดยปราศจากท้องฟ้าไม่ว่าในรูปใดตลอดเวลา เมื่อมีรูปและลักษณะแตกต่างจากท้องฟ้า มันก็ไม่เหมือนกับท้องฟ้า ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ในทำนองเดียวกันวิญญาณและสิ่งอื่นทั้งหมดของโลก กับวัตถุอันมีจำนวนมากมายนับไม่ได้ แม้จะแผ่ทั่วไปโดยพรหมก็ตาม ย่อมแตกต่างจากพรหมตลอดเวลา แตกต่างจากพระองค์ในรูปร่างและลักษณะ ไม่เคยเหมือนกับพระองค์เลย ทุกวันนี้ การเห็นทางใจของสาวกของเวทานตะ ถูกนำไปในทางผิด เหมือนคนตาเดียว มองข้ามคุณสมบัติที่แตกต่างกัน (วยติเรกภาวะ) และคลุมเอาความเหมือนกัน (อันวยะ) หรือลักษณะสามัญ ไม่มีวัตถุซึ่งไม่บรรจุคุณสมบัติทั้งบวกและลบ (positive & negative) คุณสมบัติที่สำคัญหรือซ่อนอยู่ภายใน (อันวยะ) ลักษณะที่แตกต่างกัน (วยติเรก) คุณภาพที่เหมือนกัน (สัทธรรมยะ) คุณภาพที่ไม่เหมือนกัน (ไวธรรมยะ) และความพิเศษที่แตกต่างกัน (วิเศษณภาวะ)

มีความแน่นอน

ถาม : ปลอกดาบจะบรรจุดาบ ๒ อันได้อย่างไร คุณสมบัติบวกและลบ มีคุณสมบัติและไม่มีคุณสมบัติอยู่ในวัตถุเดียวกันและเหมือนกันอย่างไร

ตอบ : มองดูนี่ซิ คุณสมบัติของวัตถุคือรูปร่าง สามารถมองเห็นได้และอื่น ๆ คุณสมบัติของสิ่งมีวิญญาณ คือความรู้และอื่น ๆ ที่เหมือนกัน ซึ่งไม่พบในสิ่งที่เป็นวัตถุ ในทำนองเดียวกัน จิตใจ มีคุณสมบัติคือความอยาก เจตนาและอื่น ๆ และไม่ได้บรรจุคุณสมบัติของวัตถุ เช่นรูปร่างและอื่น ๆ คำนี้จำกัดความไว้

ยทฺคุไณะ สห วรฺตมานำ ตตฺ สคุณมฺ
คุเณภฺโย ยตฺ นิรฺคตำ ปฤถคฺภูตำ ตนฺนิรฺคุณมฺ ฯ

สคุณะ คือสิ่งที่มีคุณสมบัติ นิรคุณคือสิ่งปราศจากคุณสมบัติ เมื่อวัตถุทั้งหลายได้บรรจุคุณสมบัติตามธรรมชาติของมัน และปราศจากคุณสมบัติ ตรงกันข้ามกล่าวกันว่ามีลักษณะสมบูรณ์ และไม่มีลักษณะ วัตถุชิ้นหนึ่งอาจมีลักษณะเท่านั้นเป็นตัวแทน แต่มันมักจะถูกปรุงแต่งโดยลักษณะที่สมบูรณ์จากแง่ลักษณะที่ตรงกันข้าม

เสมอ ในทำนองเดียวกันพรหม กล่าวกันว่าเป็นสคุณะ หรือประกอบด้วยคุณสมบัติในแง่ที่พระองค์ทรงมีความรู้อันไม่มีขอบเขต มีอำนาจและคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เหมือนกัน พระองค์ทรงเป็นนิรคุณด้วย หรือปราศจากคุณสมบัติในแง่ที่ว่าพระองค์ทรงไม่มีคุณสมบัติของวัตถุเช่นรูปร่างและอื่น ๆ และไม่มีคุณสมบัติของมนุษย์ เช่น โกรธ และอื่น ๆ

ถาม : ประชาชนเรียกภาวะที่ไม่มีรูปร่างว่าหาลักษณะไม่ได้ และเรียกภาวะที่มีรูปร่างว่ามีลักษณะ กล่าวคือเมื่อพรหมไม่มีเนื้อหนัง พระองค์ก็ไม่มีลักษณะ แต่เมื่อพระองค์อวตารลงมาเป็นรูปร่าง กล่าวกันว่าพระองค์ทรงมีลักษณะ

ตอบ : นั่นเป็นการสมมติของคนโง่ ไร้การศึกษาเท่านั้น บุคคลผู้ไม่มีความรู้ มีลักษณะเหมือนสัตว์ เช่นเดียวกับคนบ่วยเป็นโรคฮิทที่เรีย พูดออกมาเหมือนคนบ้า ดังนั้นคนโง่พูดสิ่งเกิน

ไม่มีตัณหาในพรหม

ถาม : พรหมมีตัณหาหรือไม่มีตัณหา

ตอบ : ไม่มีตัณหา พรหมไม่เหมือนกับคน เพราะคนรู้สึกอยากได้ในสิ่งที่ตนไม่มีและอยากได้สิ่งที่ดีกว่า เพราะการมีนั้นทำให้เขามีความสุขพิเศษ พรหมไม่มีความอยากแม้แต่น้อย เพราะไม่มีวัตถุใดที่พระองค์ไม่มี ไม่มีสิ่งใดที่ดีไปกว่าพระองค์ พระองค์ทรงมีความสุขที่สมบูรณ์ พระองค์ไม่มีความอยากในสิ่งใด ๆ ดังนั้น จึงเป็นไปไม่ได้เลยที่พระองค์จะมีความอยาก แต่พระองค์มีอิกษณะ คือเห็นแจ้งความรู้ทุกประเภท ทรรศนะซึ่งเป็นอำนาจของการสร้างทั้งหมด ได้กล่าวถึงความรู้ของพรหมย่อมาก สาธุชนทั้งหลายได้โปรดหาความรู้ในรายละเอียดนั้นด้วยตนเองเถิด

ของพระเวท

ยสฺมาทฤโจ อปาตกฺษนฺ ยชุรฺยสฺมาทปากษนฺ
สามานิ ยสฺย โลมานฺยถรฺวางฺคิรโส มุขมฺ ฯ
สฺกณฺภนฺตำ พฺรูหิ กตมะ สฺวิเทว สะ ฯ

ถาม : พรหมคือผู้เปิดเผย ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอาถรรพเวทหรือ

ตอบ : ผู้ซึ่งเป็นผู้สร้างทุกสิ่ง ทรงไว้ทุกสิ่ง นั่นคือพรหม

สฺวยมฺภูรฺยาถาตถฺยโต ’รฺถาน์ วฺยทธาจฺฉาศฺวตีภฺยะ สมาภฺยะ ฯ

พรหมผู้ทรงอยู่ด้วยตัวของตัวเอง อยู่ทุกหนทุกแห่ง ประเสริฐสุด นิรันดร์ และอสังขตะ ทรงสอนโอรสนิรันดร์ของพระองค์ คือ วิญญาณมนุษย์ ทรงสอนระบบความรู้ทั้งหมดผ่านวิธีการทางพระเวทด้วยแสงสว่างที่แท้จริง เพื่อความอยู่ดีของสรรพสัตว์

ถาม : ท่านเชื่อว่าพรหมเป็นสังขตหรืออสังขตะ

ตอบ : พรหมเป็นอสังขตะหรือไม่มีรูปร่าง

ถาม : ถ้าพรหมเป็นอสังขตะ พระองค์จะทรงสอนความรู้พระเวทได้อย่างไร และการออกเสียงตัวอักษรเป็นไปได้อย่างไรถ้าไม่มีพระโอษฐ์ เพราะการออกเสียงตัวอักษรนั้นจะต้องออกทางเพดานและลิ้น ซึ่งจำเป็นและต้องใช้อวัยวะการออกเสียง และต้องใช้ความพยายามของลิ้น

วิธีการเปิดเผย

ตอบ : เมื่อพรหมมีอำนาจทุกอย่าง และแผ่อยู่ทั่วไปหมด พระองค์ไม่จำเป็นจะต้องมีพระโอษฐ์และอวัยวะออกเสียง ที่จะถ่ายทอดความรู้พระเวท เพราะตัวอักษรที่ออกเสียงทางปากและลิ้น เพื่อบอกคนทั้งหลาย ที่ต่างออกไปจากผู้พูด แต่ไม่ได้บอกตัวเอง มีธุรกิจมากมายที่ทำอยู่ในใจ โดยไม่จำเป็นจะต้องออกเสียงของคำ ถ้าเอานิ้วมืออุดหูของท่านแล้วฟังว่า เสียงชนิดต่าง ๆ มากมายได้เกิดขึ้นในหูโดยไม่ต้องใช้เพดานลิ้นและปากในทำนองเดียวกัน พรหมเปิดเผยความรู้แก่วิญญาณ โดยการที่พระองค์เป็นวิญญาณควบคุมวิญญาณอยู่ภายใน ความจำเป็นของการออกเสียงก็คือการสื่อสารความคิดออกมาให้ผู้อื่นรู้ เมื่อพรหมเป็นอรูป แผ่ไปทุกแห่ง พระองค์ทรงเปิดเผยความรู้พระเวททั้งหมดแก่วิญญาณโดยการปรากฏพระองค์เองในภายในของวิญญาณเหล่านั้น

บุคคลเปิดเผยถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น โดยการออกเสียงทางปาก ดังนั้นการคัดค้านที่ยกเอาส่วนอวัยวะการออกเสียงขึ้นมาอ้างนั้นไม่มีทางจะเป็นไปได้ ในเรื่องเกี่ยวกับพรหม

เวลาและผู้รับการเปิดเผยพระเวท

ถาม : พรหมได้เปิดเผยพระเวทแก่จิตใจของใครและเมื่อใด

ตอบ : **อคฺเนรฺฤคฺเวโท วาโยรฺยชุรฺเวทะ สูรยาตฺสามเวทะ ฯ**

ในการเริ่มต้นของการสร้างโลก มหาพรหมได้เปิดเผยพระเวทแก่วิญญาณของแต่ละคน ของมหาฤษีทั้งสี่ เรียกว่า อัคนิมหาฤษี วายุมหาฤษี อาทิตย์มหาฤษี และอังคิรมหาฤษี

ถาม : **โย ไว พฺรหฺมาณํ วิทธาติ ปูรฺวํ โย ไว เวทำศฺจ ปฺรหิโณติ ตสฺไม ฯ** คำจากเศวตศวาตร อุปนิษัท VI. ๘

ตามคำที่อ้างถึงนั้นมหาพรหมเปิดเผยพระเวทแก่จิตของพรหม แล้วทำไมจึงกล่าวว่าพระเวทเหล่านั้นได้ถูกเปิดเผยแก่วิญญาณของมหาฤษีดังกล่าวแล้วเล่า

ตอบ : พรหมทำให้พระเวทเป็นสื่อผ่านมหาฤษีอัคนิและมหาฤษีอื่น ๆ ไปสู่จิตของพรหม จงดูคำที่คัมภีร์มนูกล่าวไว้ ๑, ๒๓

อคฺนิวายุรวิภฺยสฺตุ ตฺรยं พฺรหฺม สนาตนม
ทุโทห ยชฺญสิทฺธฺยรฺถมฤคฺยชุะสามลกฺษณม ฯ

ในการเริ่มแรก มหาพรหมทรงสร้างคนขึ้นมา, ทรงให้พรแก่พรหมด้วยพระเวททั้งสี่ผ่านฤษีทั้งสี่ เรียกว่า อัคนิและอื่น ๆ พรหมรับฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอาถรรพเวท จากอัคนิ, วายุ อาทิตย และอังคิรมหาฤษี

ถาม : เมื่อมหาพรหมเปิดเผยพระเวทแก่มหาฤษีทั้งสี่เท่านั้นไม่ใช่คนอื่น ก็พิสูจน์ให้เห็นได้ว่ามหาพรหมมีความลำเอียง

ตอบ : พระฤษีทั้งสี่นั้น เป็นผู้ประเสริฐกว่าวิญญาณอื่น ๆ ผู้อื่นทั้งหลายไม่เหมือนพระฤษีสี่องค์ ฉะนั้น ความรู้ทางศาสนาอันประเสริฐนั้น จึงได้บรรจุไว้ในท่านฤษีทั้งสี่ ทำไมคัมภีร์พระเวทจึงเขียนเป็นภาษาสันสกฤตเล่า

ถาม : มหาพรหมเปิดเผยพระเวทในภาษาสันสกฤต และไม่ใช้เป็นภาษาของประเทศ

ตอบ : ถ้ามหาพรหมเปิดเผยความรู้ในภาษาใดภาษาหนึ่ง พระองค์จะต้องมีอคติแน่นอน เพราะคนของประเทศ พระเวทก็ต้องเปิดเผยแก่คนประเทศนั้น เพราะเป็นภาษาของพวกเขา

คนประเทศนั้นก็ได้รับความสะดวกในการเรียนและสอน แต่คนประเทศอื่นจะค้นพบว่ามันยากมากสำหรับพวกเขา ดังนั้นการเปิดเผยที่ได้ให้ไว้ในภาษาสันสกฤตซึ่งไม่ใช่เป็นภาษาของประเทศใดประเทศหนึ่ง คำพูดเวทะเป็นมารดาของภาษาอื่นทั้งหมด ดังนั้นการเปิดเผยจึงให้ไว้ในภาษาสันสกฤต ภาษาแห่งความรู้ของพรหมควรจะเหมือนกันและเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด เหมือนอย่างวัตถุโดยธรรมชาติ เช่น ดินและธาตุอื่น ๆ จะต้องสามัญทั่วไปทุกประเทศและแก่คนทั้งปวงของประเทศนั้น ๆ ทั้งเป็นแหล่งของศิลปะและการประดิษฐ์ ดังนั้น ประชาชนของประเทศทุกประเทศ มีแรงงานเท่ากันที่จะให้ในการเรียนรู้ภาษาสันสกฤต ในการเรียนและการสอนพระเวท ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่า พรหมไม่ลำเอียง ภาษาสันสกฤตนั้นเป็นต้นของภาษาอื่น ๆ

ถาม : จะพิสูจน์ได้อย่างไรว่าพระเวทนั้น พรหมเป็นผู้สร้างไม่ใช่คนอื่น

พิสูจน์การเปิดเผยพระเวท

ตอบ : (๑) คัมภีร์นี้พรหมเป็นผู้สร้างไม่ใช่คนอื่น เพราะเนื้อหาที่บันทึกไว้มีความสมบูรณ์มาก พร้อมด้วยคุณสมบัติ ลักษณะ และธรรมชาติของพรหมผู้ซึ่งเป็นผู้ประเสริฐทรงรู้ทุกอย่าง เที่ยงธรรม มีเมตตากรุณา และประกอบด้วยคุณสมบัติ ลักษณะและธรรมชาติ

(๒) คัมภีร์นั้น พรหมบันดาลให้เขียนซึ่งจะไม่บรรจุเนื้อหาขัดกับกฎธรรมชาติ และไม่ขัดกับประจักษ์พยานของความรู้สึกทางอายตนะ และไม่ขัดกับหนังสือที่มีเหตุผลอื่น ๆ และไม่ขัดกับแนวทางที่นักบุญ ฤาษีและผู้รับใช้โลกอื่น ๆ

(๓) คัมภีร์นั้น พรหมบันดาลให้เขียนขึ้น ซึ่งอธิบายระบบแห่งความรู้ที่ปราศจากความผิดพลาด และความหลอกลวง เหมือนเรื่องความรู้ของพรหม

(๔) คัมภีร์นั้น เขียนขึ้นมาภายใต้การบันดาลของพรหม ซึ่งกล่าวถึงพรหม โลก เหตุ ผล และชีวะเหมือนอย่างพรหมจริง ๆ และเหมือนระบบของธรรมชาติที่เป็นอย่างนั้นอย่างแท้จริง

(๕) พระเวท ท้าทายต่อการพิสูจน์จริง ๆ ซึ่งตรงกับความจริงของการทดสอบทางอายตนะ และกฎเหตุผลอื่น ๆ และลักษณะของบุคคลที่เป็นนักบุญอย่างแท้จริง หนังสือทางศาสนาอื่น ๆ เช่น คัมภีร์ไบเบิ้ล คัมภีร์โกรอ่าน และอื่น ๆ มิได้มาโดยตรงจากพรหม เรื่องนี้จะได้พูดกันให้กว้างขวางในบทที่ ๑๓ และ ๑๔ ของหนังสือเล่มนี้ต่อไป

ความจำเป็นของการเปิดเผย

ถาม : ไม่มีความจำเป็นที่คัมภีร์พระเวทจะต้องมาจากพรหม เพราะคนเราสามารถจะเขียนหนังสือออกได้โดยการพัฒนาความรู้ของเขาตามลำดับ

ตอบ : เปล่าเลย คนเราไม่สามารถจะทำอย่างนั้นได้ เพราะมันเป็นไปไม่ได้เลยว่า ผลจะเกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ คนป่าเถื่อนไม่สามารถจะเป็นอารยชนได้โดยการสังเกตธรรมชาติ แต่เขาจะเป็นอารยชนได้โดยการได้ครูที่ดี แม้ปัจจุบันนี้ก็ไม่มีใครเป็นผู้คงแก่เรียนได้โดยปราศจากการสอนจากบุคคลอื่น ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าพรหมไม่สอนฤาษีในการเริ่มต้นของการสร้างโลก และถ้าพระฤาษีไม่ถ่ายทอดความรู้นั้นให้แก่ผู้อื่นแล้ว บุคคลทั้งหลายก็ยังโง่อยู่นั่นเอง ตัวอย่างถ้าเด็กถูกนำไปเลี้ยงดูในที่โดดเดี่ยว หรือในพวกคนโง่ หรือคนป่าเถื่อน หรืออยู่กับสัตว์ เขาจะเป็นเหมือนคนเหล่านั้นที่เลี้ยงดูเขา ข้อเท็จจริงนี้ย่อมเป็นตัวอย่าง ใน ภิล ผู้ป่าเถื่อน และคนป่าเถื่อน ๆ ของอินเดีย ชาวอียิปต์ ชาวกรีก ชาวยุโรปและประเทศอื่น ๆ โง่ และไม่ได้รับการศึกษา จนกระทั่งแสงสว่างแห่งความรู้เดินทางไปหาพวกเขา จากอารยวตารพวกเดิมในอเมริกาก็เป็นคนโง่ ไม่ได้รับการศึกษาเป็นเวลาหลายร้อยหลายพัน และล้านปี จนกระทั่งโคลัมบัสและคนอื่น ๆ ได้เดินทางไปที่นั่น เมื่อนั้นพวกเขาก็กลายเป็นคนคงแก่เรียน เป็นอารยชน โดยการได้ความรู้จากพวกที่ไปที่หลัง ในทำนองเดียวกันนี้ มนุษย์ได้รับความรู้และเป็นอารยชน ก็โดยพรหมในการเริ่มต้นของการสร้างโลก และพวกเขาได้รักษาความรู้นั้นไว้ แก่คนรุ่นหลังเป็นรุ่น ๆ ไป

ส เอษ ปูรฺเวษามปี คุรุ: กาเลนา' นวจฺเฉทาตฺ ฯ

— พรหมเป็นครูของฤาษีอัคนี และฤาษีอื่น ๆ ในการเริ่มต้นของการสร้างโลก เหมือนกับอย่างพวกเราประชาชน เป็นคนคงแก่เรียน และรู้แจ้งในปัจจุบันในเมื่อครูของเราได้สอนมา พรหมมีความรู้อยู่ตลอดเวลา และติดต่อกันมิได้ขาด ไม่เหมือนกับมนุษย์ในการหลับสนิท ขาดความรู้และในการที่โลกเข้ากลียุคก็ขาดความรู้ แต่ความรู้ของพรหมเป็นนิรันดร์ และดังนั้นความรู้นั้นจะต้องสืบทอดต่อกันต่อไป อย่างเป็นสัจจะโดยปราศจากความสงสัย และความรู้ที่ถ่ายทอดออกไปนั้น จะต้องไม่ขาดตอนโดยปราศจากผู้ถ่ายทอด

ถาม : พระเวทได้ถูกเปิดเผยในภาษาสันสกฤต ซึ่งพระฤาษีอัคนีและฤาษีอื่นไม่รู้ ท่านเหล่านั้นรู้ความหมายของพระเวทได้อย่างไร

ต้นเดิมของหนังสือพราหมณ์

ตอบ : พรหมทำฤาษีเหล่านั้นให้เข้าใจในความหมายของพระเวท เมื่อใดที่นักบุญ นักปราชญ์ และมหาฤาษีทำสมาธิ มีจิตแน่วแน่ในความรุ่งโรจน์ของพรหม ในฌานกับด้วยทรรศนะรู้ความหมายของคำพระเวท ซึ่งพรหมได้ให้ความสว่างขึ้นในจิตใจของท่านเหล่านั้น เมื่อนำพระเวทเข้ามาสู่จิตใจของท่านฤาษีมากมาย และนักปรัชญา พวกเขาก็เขียนหนังสือเรื่องพระเวทร่วมกับชีวิตของผู้เห็นแจ้ง หนังสือเช่นนั้น เรียกว่าพราหมณะ กล่าวคือ เป็นอรรถกถาอธิบายความพระเวท ซึ่งพระเวทเองก็เรียกว่า พรหมะ ยิ่งกว่านั้น ชื่อ

ฤษโย มนฺตฺรทฺรษฺฏาร มนฺตฺรานฺ สมฺปฺราทุะ ฯ

ของท่านผู้เห็นแจ้ง ย่อมให้ไว้ในความจำของท่านเสมอ เกี่ยวกับคำพระเวท ท่านฤาษีรู้แจ้งความหมายของคำนั้น ซึ่งไม่ได้เขียนไว้ก่อนท่าน และดังนั้นจึงยังไม่ได้สอนท่าน เขาผู้ซึ่งเรียกผู้แต่งคำพระเวทว่าผู้รู้แจ้ง ไม่ใช่ผู้บอกความจริง เป็นเพียงแต่อธิบายความหมายของพระเวทเท่านั้น

ความแตกต่างระหว่างพระเวท และ พราหมณะ

ถาม : คัมภีร์อะไรที่เรียกว่า พระเวท

ตอบ : การรวมเอาคำโศลกหรือมนต์ในคัมภีร์ฤคเวท ยชุรเวท สามเวทและอาถรรพเวท แต่ไม่ใช่คัมภีร์อื่น เข้าด้วยกันเรียกว่าพระเวท

ถาม : ท่านแปลคำสุภาษิตอธิบายความของท่านกัตยายน และฤาษีอื่นเหมือนอย่างนี้ได้อย่างไร

มนฺตฺรพฺราหฺมณโยรฺเวทนามเธยมฺ ฯ

ชื่อมนต์ (โศลก) และพราหมณะ เป็นพระเวท

ตอบ : (๑) คำพระเวท ย่อมถูกเขียนไว้ในตอนต้นหรือตอนปลาย ของบทสัมหิตาเสมอ ซึ่งรวมสรุปของคำในโศลกพระเวท ในตอนต้นหรือตอนปลายของบทในคัมภีร์พราหมณะนั้นไม่ได้เขียนบทสรุปไว้ (๒) ในนิรุกต บทที่ ๕ หมวด ๓,๔ เราพบว่า

อิตฺยปี นิคโม ภวติ ฯ อิติ พฺราหฺมณมฺ ฯ

ฉนฺโทพฺราหฺมณานิ จ ตทฺวิษยาณิ ฯ

กฎของปานินิ IV, ๑๑, ๖๖ แสดงไว้อย่างชัดเจนว่า พระเวท คือส่วนโศลก และพราหมณะคือส่วนวิจารณ์ สำหรับคำบอกเล่าต่อไปในหัวข้อนี้ คำนำของข้าพเจ้าที่มีต่ออรรถกถาของคัมภีร์ฤทเวท, และคัมภีร์อื่น ๆ อาจจะได้ปรึกษาหารือกัน ในที่นี่จะได้พิสูจน์ให้เห็นว่า (๓) พระเวท ไม่สามารถจะเป็นความคิดเห็นของท่านกัตยายนได้ เพราะขัดแย้งกับบัญญัติมากมายในคัมภีร์พระเวท ถ้ายอมรับความคิดเห็นของท่านกัตยายนะแล้ว พระเวทก็ไม่สามารถจะเป็นคัมภีร์แรกของโลกได้ เพราะคัมภีร์พราหมณะได้บันทึกเรื่องราวของนักบุญมากมาย พระฤาษีทั้งหลายและพระเจ้าแผ่นดิน และเป็นที่เห็นได้ชัดว่าเรื่องของบุคคลคนหนึ่ง ได้เขียนไว้หลังจากที่เขาได้เกิดแล้วเสมอ และหนังสือที่บรรจุความเป็นมานั้นได้เขียนไว้หลังจากการเกิดของเขาเช่นกัน (๔) คัมภีร์พระเวทไม่ได้บรรจุเรื่องราวของใคร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำเหล่านั้นถูกนำมาใช้ ซึ่งแนะนำและอธิบายระบบความรู้บางอย่าง ซึ่งไม่ได้บรรจุชื่อของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือพรรณนาเรื่องราวเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

อรรถกถาคัมภีร์พระเวท

ถาม : ส่วน หรือสาขาของคัมภีร์พระเวทมากมายมีอยู่ที่นั่นได้อย่างไร

ตอบ : ทั้งหมดคือ ๑๑๒๗

ถาม : ท่านหมายความอย่างไรเกี่ยวกับสาขา หรือส่วน หรือภาค

ตอบ : อรรถกถาหรือการชี้แจงให้เห็นชัด เรียกว่า สาขา หรือภาค

ถาม : ผู้คงแก่เรียนของโลก พิจารณาส่วนของพระเวทที่ประกอบกันขึ้นว่าเป็นสาขา

ตอบ : ถ้าท่านคิดสักหน่อยหนึ่ง ท่านก็จะเห็นความจริง เพราะ (๑) สาขาทั้งหมดหรือส่วนทั้งหมดเท่าที่เรารู้กัน เรียกตามชื่อของท่านอัศวลยนะ และฤาษีอื่น ๆ แต่ส่วนโศลกหรือมนตรที่รู้กันนั้นเรียกตามชื่อพรหม

(๒) พระเวททั้งสี่เชื่อกันว่าพรหมสร้างขึ้น และอัศวลยานี และสาขาอื่น เรียกตามชื่อฤาษีผู้ซึ่งเขียนขึ้น สาขาหรือส่วนทั้งหมด เริ่มอธิบายความพระเวทด้วยหลักมนตรหรือโศลกพระเวท ตัวอย่างไทตติริยสาขา เริ่มอธิบายด้วยหลัก **อิเศ ทโวรเต ตวะ** และอื่น ๆ แต่พระเวทที่แท้จริง (ส่วนโศลก) เริ่มด้วยหลักการหรือหัวข้อ ดังนั้นพระเวททั้งสี่เป็นรากแห่งต้นความรู้ ซึ่งพรหมเป็นผู้ปลูก และอัศวลายานี และผู้อธิบายความคนอื่น ๆ เป็นสาขามากมาย ซึ่งฤาษีและนักปรัชญาได้วิจารณ์เอาไว้ แต่ไม่ใช่พรหมเป็นผู้สร้างไว้ รายงานเกี่ยวกับวิชานี้ คือคำนำเกี่ยวกับอรรถกถาในเรื่องพระเวท อาจจะอ้างถึงได้ เช่นเดียวกับประชาชนยึดเอาการอยู่ดีกินดีของเด็ก ๆ ของเขาไว้ในจิต จากความรักในฐานะเป็นพ่อ และความรู้สึกต่อลูก ๆ พรหมก็เช่นเดียวกัน ได้เปิดเผยพระเวทแก่ลูก ๆ ของพระองค์ จากความรักอันหาที่สุดมิได้ เพื่อมนุษยชาติทั้งมวล ดังนั้นประชาชนทั้งหลายจะได้หลุดออกจากความมืดของอวิชชา จะได้หลีกออกจากข่ายแห่งความลวง เขาจะได้ถึงความสว่างแห่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ด้านจิตใจ มีชีพอยู่ด้วยความเพลิดเพลินและความสุข ส่งเสริมความรู้และให้ความสะดวกตลอดไป

ความเป็นนิรันดร์ของพระเวท

ถาม : พระเวทเป็นนิรันดร์ หรือชั่วคราว

ตอบ : เป็นนิรันดร์ เพราะพรหมเป็นนิรันดร์ คุณสมบัติของพระองค์ คือ ทรงรู้ทุกอย่าง และคุณสมบัติอื่น ๆ ก็เป็นนิรันดร์ด้วยเหมือนกัน คุณสมบัติ อิทธิพล และธรรมชาติของสิ่งนิรันดร์ ย่อมเป็นนิรันดร์ด้วย คุณสมบัติอิทธิพลและธรรมชาติของสิ่งชั่วคราว ย่อมเป็นชั่วคราวด้วย

ถาม : หนังสือเล่มนี้ (หนังสือพระเวท) เป็นนิรันดร์ด้วยหรือ

ตอบ : เปล่าเลย, เพราะหนังสือนี้ทำด้วยกระดาษและหมึก มันจะเป็นนิรันดร์และไม่แตกสลายได้อย่างไร แต่คำ ความสำคัญของคำ และความสัมพันธ์ระหว่างคำทั้งหลายเป็นนิรันดร์และคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง

ถาม : พรหมอาจจะให้ความคิดบรรจุความรู้ไว้แก่พระฤาษีพวกแรก และพระฤาษีเหล่านั้นได้พัฒนาความคิดนั้นมาเป็นคัมภีร์พระเวท

ตอบ : ไม่มีความรู้ที่ปราศจากจุดมุ่งหมายที่จะรู้ เว้นไว้แต่พรหมผู้รู้ทุกอย่าง ไม่มีใครมีอำนาจที่จะสร้างคยาตรี และชนิดของเครื่องวัดอื่น ๆ ศรัทธช และโน้ตดนตรีของอักษร อุทัตตะ (แหลม) อนุทัตตะ (ทุ้ม) และสวาริต (เสียงตื้นตัน) ออกเสียง การเขียนหนังสือซึ่งบรรจุความรู้ทั้งปวงนั้นน้อยมาก ไม่ต้องสงสัยเลยพระฤาษีและนักปรัชญาได้ศึกษาพระเวท เขียนไวยากรณ์ เขียนภาษาศาสตร์ เสียงสูงเสียงต่ำ และหนังสืออื่น ๆ เพื่ออธิบายระบบของความรู้ต่าง ๆ ถ้าพรหมไม่เปิดเผยพระเวท ไม่มีใครสามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เพราะฉะนั้นพระเวทคือพจนาของพรหม ประชาชนทุกคนควรปฏิบัติตามศีลของตน เมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดถูกถาม ว่าท่านนับถือศาสนาอะไร เขาควรจะตอบว่าเขานับถือศาสนาพระเวท กล่าวคือ เขาเชื่อในคำสอนของพระเวท การพรรณนาพรหมกับพระเวทนี้ย่อมาก เราจะได้พูดกันถึงการสร้างโลกต่อไป

สรุป

พระเวทประกาศถึงความเป็นเอกภาพของพรหม พรหมมีอยู่ก่อนสิ่งอื่น พระองค์ทรงเป็นเหตุนิรันดร์ของโลก และทรงจ่ายอาหารให้แก่สัตว์โลกทั้งมวล พระองค์ทรงเปิดเผยพระเวท ทรงนำผู้ประพฤติธรรม ให้พรผู้ทำงานดี พระองค์เป็นผู้สร้าง ผู้ทรงไว้ ผู้ทำลายโลก ยชุรเวท

XL, I, XII, 4. ฤคเวท XXLVIII, I, 5 พระองค์ทรงปรากฏในที่ทุกแห่ง, ทรงพระกรุณาและเที่ยงธรรม พระองค์คือวิญญาณ อรูป ทรงมีอำนาจทั้งปวง เป็นนิรันดร์และรู้ทั้งปวง พระองค์ทรงประสงค์ดีแก่ทุกคน

การพิสูจน์ความมีอยู่ของพรหม ได้ให้ไว้ในประจักษ์ของการออกแบบในโลก ปรากฏการณ์ความรู้และศีลธรรม ความกลัว เกิดเพราะจิตใจรู้สึกในการทำผิด และรู้สึกสบายใจในการทำความดีแก่คนอื่น ทั้งหมดนี้มาจากพรหม และดังนั้นจึงเป็นการพิสูจน์ให้เห็นชัดว่า พระองค์มีอยู่ พระองค์ผู้เดียวเท่านั้นที่ควรกราบไหว้ ร้องเพลงสรรเสริญพระคุณ และทำสมาธิจดจ่ออยู่ที่พระองค์ การกราบไหว้พระองค์บางครั้ง เรียกว่าสคุณพรหมและนิรคุณพรหม เป็นทั้งบวกและลบ เมื่อผู้กราบไหว้กล่าวยืนยันหรือกล่าวซ้ำแล้วซ้ำเล่า ถึงคุณสมบัติของพระองค์ เช่น กล่าวว่าพระองค์เป็นผู้ประเสริฐ เที่ยงธรรม และกรุณา พระองค์เป็นสคุณ เมื่อผู้กราบไหว้ปฏิเสธคุณสมบัติ เช่น ไม่เกิด ไม่ใช่วัตถุ มรณะ พระองค์เป็นนิรคุณ จุดหมายของการสรรเสริญพระองค์ก็คือ ให้คุณสมบัติเหล่านั้นประทับอยู่ที่ใจ เพื่อเลียนแบบในการประพฤติตาม เช่น พระองค์มีความกรุณา เราไม่ควรฆ่าสิ่งมีชีวิตและอื่น ๆ

ผู้สวดอ้อนวอนควรจะเป็นอย่างที่ได้กล่าวไว้แล้ว คือ ในยชุรเวท XIX, 9 พระองค์คือแสงสว่าง จงโปรดให้แสงสว่างจากพระกรุณา พระองค์ทรงมีพระกรุณา ขอให้ข้า ฯ มีความอดทนต่อข้าศึก ขอให้จิตข้า ฯ พ้นจากความชั่ว เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ และมีศีลธรรม ยชุรเวท XXXIV, 3. คนควรปฏิบัติตามที่เขาอ้อนวอน และอ้อนวอนในสิ่งที่ถูกต้อง

การทำสมาธิทำให้จิตใจสบาย และมีความสุขอย่างพรรณนาไม่ได้ ควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎของโยคะ หรือการพิจารณาใจในใจ ซึ่งมี ๘ ขั้นตอนที่นำไปสู่ความสว่างไสวแห่งจิตใจ คือ ๑. การปฏิบัติหน้าที่ทางศีลธรรม ๒. ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ๓. การกำหนดลมหายใจเข้าออก ๔. การสำรวมระวังอินทรีย์ ๕. การฝึกหัดท่าโยคะที่เหมาะกับความสงบของจิต ๖. การทำให้จิตแนวแน่ ๗. การระลึกนึกถึงพรหม ๘. การเข้าฌาน

ผู้ที่เห็นผิดก็คือผู้ที่พูดว่าเทพในพระเวทมี ๓๓ องค์ เทพเหล่านั้นคือ วัสสุ มี ๘ องค์ คือ อาทิตย์เทพ จันทรเทพ ปฐวีเทพ ชลเทพ โอภาสเทพ วายุเทพและอากาสเทพ รุทรเทพ

มี ๑๑ องค์ คือ หายใจเข้า หายใจออก การย่อยอาหาร การบดอาหาร การปิดเปิดตา การหมุนเวียนของเลือด การฟื้นจากการป่วย การสลายตัว การหิว การอาเจียนออก และการหาวนอน อาทิตย์เทพมี ๑๒ องค์ คือ จักราศรีของดวงดาว ๑๒ ราศรี ไฟฟ้า ๑ งานสุขาภิบาล ๑

เป็นการไม่ถูกต้องเลยที่จะเชื่อว่า พรหมอวตารลงมาฆ่ามารร้าย และป้องกันนักบุญ เพราะพรหมสามารถจะทำสิ่งเหล่านี้ได้ โดยไม่ต้องมีเนื้อหนังมังสาเหมือนมนุษย์ การเชื่อว่าพระลักษณะเป็นพรหมนั้นขัดกับคัมภีร์พระเวท พระองค์เป็นวิญญาณมีคุณธรรม ตั้งใจปกป้องคุณธรรม

ความเชื่อที่ว่าพรหมให้อภัยแก่คนบาป เป็นความเชื่อที่ผิด ถ้าพระองค์ทำเช่นนั้น ความเที่ยงธรรมของพระองค์จะมีได้อย่างไร วิญญาณเป็นอิสระ ทำกรรมใดรับผลกรรมนั้น ความแตกต่างกันระหว่างพรหมกับวิญญาณก็คือ พรหมไม่จำกัด สร้างโลก สร้างความยุติธรรม วิญญาณจำกัด และยุ่งอยู่กับการพิทักษ์เผ่าพันธุ์และทำความดีและชั่ว วิญญาณแสดงออกซึ่งความอยาก ความรู้สึก มีปัญญาเห็นและเข้าใจง่าย หายใจเข้าออก จำได้ หิว กระหาย เป็นต้น ซึ่งไม่มีในพรหม ความสัมพันธ์ระหว่างพรหมกับวิญญาณ ก็คือ พรหมแผ่เข้าไปในวิญญาณ พรหมเป็นบิดา วิญญาณเป็นบุตร เป็นต้น บางคนพูดว่า พระเวทเชื่อในความเหมือนกันของพรหมและวิญญาณ ตัตตวมสี (ท่านคือพรหม) คำสอนนี้ไม่เคยพบในคัมภีร์ที่มีเหตุผล ความข้อนี้หมายความว่า ท่านอยู่ในพรหม เป็นคำกล่าวของท่าน ศรวตเกตุ สัตปาท พูดว่า ยะ อัตมนิ ติสตัตติ พรหมอยู่ที่ใจ บุคคลผู้พิสูจน์ความเหมือนกันของสภาวะทั้งสอง ย่อมไม่ถือเอาคุณสมบัติที่แตกต่าง และยืนยันในคุณสมบัติสามัญทั่วไป นี้ไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องของสิ่งที่จะพิสูจน์ ดังนั้นต้นไม้โตขึ้นและสัตว์โตขึ้น ดังนั้นต้นไม้คือสัตว์ ซึ่งเป็นการเหลือเชื่อ

พรหมสร้างโลก ได้เปิดเผยพระเวท ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอาถรรพเวท เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่มนุษย์ เพื่อความอยู่ดีกินดีของมนุษย์ พระฤษีที่ได้รับคำสอนจากพรหม เรียกว่า อัคนิ วายุ รวิ และอังคิระ มนู ๑—๒๓

การพิสูจน์พระเวทนั้นจัดทำโดยพรหม คือ เนื้อหาของคัมภีร์พระเวท เป็นบันทึกที่สมบูรณ์แบบ ด้วยคุณสมบัติ ลักษณะ และธรรมชาติของพรหม ไม่ได้ขัดกับกฎของธรรมชาติ

ความรู้ของพระเวทพ้นจากความผิดพลาด พระเวท กล่าวถึง พรหม โลก ชีวะ อย่างที่เป็นจริง พิสูจน์ได้โดยการทดสอบของพระฤาษี ถ้าจะกล่าวว่าไม่มีความจำเป็นที่เปิดเผยคัมภีร์พระเวท เพราะคนก็สามารถพัฒนาความรู้ของเขาได้โดยลำดับ คำตอบก็คือว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นได้ คนป่าเถื่อนในประเทศต่าง ๆ ก็กลายเป็นคนมีอารยธรรม แต่นี่หาเป็นเช่นนั้นไม่ เขาทั้งหลายได้แสงสว่างแห่งความรู้โดยการเผยแพร่ความรู้นั้นจากอินเดีย ดังนั้น พรหมจึงเปิดเผยพระเวทตั้งแต่เริ่มต้นของการสร้างโลก ปรัชญาโยคะ กล่าวว่า พรหม เป็นครูของคนโบราณในการสร้างโลก มนู ๑.๒๖

การเรียกพระเวทว่า เป็นพราหมณะ ซึ่งเป็นเพียงส่วนย่อยอันหนึ่ง ไม่เป็นการถูกต้อง เพราะพราหมณะเป็นอรรถกถา เพราะเรื่องราวเริ่มด้วย หลักของพระเวท—ปานินิเป, ii. 66 พระเวทประกอบด้วยอุดมการณ์ ไม่ใช่กระดาษและหมึก เป็นนิรันดร์ อยู่ในพระทัยของพรหม ไม่มีมนุษย์คนใดสามารถทำ เมตร โน้ต เสียงต่ำสูง อย่างที่ให้ไว้ในคัมภีร์พระเวท อันบรรจุไว้ซึ่งความรู้ทั้งปวง

บทที่ ๘

การสร้าง การรักษา และการทำลาย

อิยํ วิสฤษฺฏิรฺยต อา พภูว ยทิ วา ทเธ ยทิ วา น ฯ
โย อสฺยาธฺยกฺษะ ปรเม วฺโยมนฺตฺโส องฺค เวท ยทิวา น เวท ฯ

โอ คนเอ๋ย พระองค์ทรงเป็นวิญญาณผู้ประเสริฐสุด โลกวัตถุมีนานาพันธุ์นี้ออกมาจากพระหัตถ์ พระองค์ทรงรักษา และทรงทำลายมันด้วย พระองค์ทรงเป็นเจ้าจักรวาฬนี้ซึ่งมันเองอยู่ในพระองค์ เคลื่อนไหว และตายในพระองค์ จงรู้พระองค์ อย่าได้เชื่อใครอื่นว่าเป็นผู้สร้างโลก

ตม อาสีตมสา คูฒมคฺเร ปฺรเกตํ สลิลํ สรฺวมา อิทมฺ ฯ
ตุจฺฉฺเยนาภฺวปีหิตํ ยทาสีตปสสฺตนฺมหินา ชายไตกมฺ ฯ

โลกทั้งหมดนี้ปกคลุมอยู่ในความมืดก่อนการสร้างขึ้น อยู่ในความปั่นป่วน รู้ไม่ได้อยู่ในแบบอรูป ไม่มีความสำคัญใด ๆ ต่อพระพักตร กล่าวคือ มันตั้งอยู่เฉย ๆ ไม่พัฒนาต่อหน้าพระพักตร์ในอวกาศ ต่อมา พระองค์นำเอาอรูปออกจากเหตุภาวะ มาสู่ผลภาวรูป เป็นรูปที่เห็นได้ด้วยอำนาจอันหาที่สุดมิได้จากพระองค์

หิรณฺยครฺภะ สมวรฺตตาคฺเร ภูตสฺย ชาตะ ปติเรก อาสีตฺ
ส ทาธาร ปฤถิวึ ทฺยามุเตมํา กสฺไม เทวาย หวิษา วิเธม ฯ

โอ คนเอ๋ย เจ้าจงรับใช้พระองค์ ผู้เป็นวิญญาณอันประเสริฐ ด้วยพระเมตตา ทรงสนับสนุนดวงอาทิตย์ และดวงดาวทั้งหลายทั้งปวง พระองค์ทรงเป็นเจ้าโลกแต่ผู้เดียวไม่มีสอง อาตมะอันประเสริฐนี้มีอยู่แล้วก่อนสร้างโลก และทรงสร้างสากลโลกทั้งหมดจากดินและดาวนพเคราะห์ จนถึงดวงอาทิตย์

ปุรุษ เอเวท ษ์ สรฺวำ ยทฺ ภูตำ ยจฺจ ภาวฺยมฺ

อุตามฤตตฺวสฺเยศาโน ยทนฺเนนาติโรหติ ฯ

โอ คนเอ๋ย พระองค์คือผู้สร้างโลกอดีต. ปัจจุบัน. และอนาคต พระองค์ทรงแผ่กระจายไปทั่ว พระองค์ทรงเป็นอมตเหตุ เป็นเจ้าแห่งวิญญาณทั้งหลาย พระองค์ทรงต่างจากโลกและวัตถุไม่มีชีวิตอื่น ๆ และจิตใจ

ยโต วา อิมานิ ภูตานิ ชายนฺเต เยน ชานาติ ชีวนฺติ

ตตฺปฺรยนฺตฺยภิสำวิศนฺติ ตทฺวิชิชฺญาสสฺว ตทฺ พฺรหฺมมฺ ฯ

พระองค์คือพรหม หรือผู้ประเสริฐ การออกแบบของพระองค์ได้ทำให้ดาวนพเคราะห์ทั้งหลาย และวัตถุอื่น ๆ เกิดขึ้น สิ่งมีชีวิตอยู่และตายในพระองค์ จงปรารถนาเพื่อรู้จักพระองค์

ชนฺมาทฺยสฺย ยตะ ฯ

พระองค์ผู้ประเสริฐควรค่าที่จะรู้ พระองค์คือปฐมเหตุของการสร้าง การรักษา และการทำลายโลก

ถาม : โลกนี้เกิดจากพรหม หรือจากสิ่งอื่น

ตอบ : เกิดจากพรหม ผู้เป็นประสิทธิเหตุ หรือบัญญเหตุ แต่วัตถุเหตุคือธรรมชาติ (ปรกฤติ)

ถาม : พรหมไม่ได้สร้างธรรมชาติ (ปรกฤติ) หรือ

ตอบ : เปล่าเลย ธรรมชาติไม่มีต้นเหตุ

ทรัพย์อันเป็นนิรันดร์ ๓ อย่าง

ถาม : ที่ว่าธรรมชาติไม่มีต้นเหตุ หมายความว่าอย่างไร มีวัตถุอันไม่มีต้นเหตุมากมายมิใช่หรือ

ตอบ : ที่ไม่มีต้นเหตุ มี ๓ คือ พรหม วิญญาณ และวัตถุเหตุ

ถาม : อะไรเป็นเครื่องพิสูจน์

ตอบ : ๒๐๓ **ทฺวา สุปรฺณา สยุชา สขายา สมานำ วฤกฺษำ ปริษสฺวชาเต ฯ**

ตโยรนฺยะ ปิปฺปลำ สฺวาทฺวตฺตฺยนศฺนนฺนนฺโย อภิ จากศีติ ฯ

ศาศฺวตีภฺยะ สมาภยะ ฯ

พรหมและชีวะทั้งสองเหมือนกัน เรื่องความรู้ การบ้องกันและคุณสมบัติอื่น ๆ มันเกี่ยวข้องกันและกัน ผู้แผ่เข้าไปและผู้ถูกแผ่เข้าไป เป็นมิตรแก่กันและกัน (สหายา) ทั้งสองเป็นนิรันดร์ และไม่มีเบื้องต้น (ปฐมเหตุ) ดังนั้น สมน คือต้นไม้ด้วย (พฤกษะ) ซึ่งเป็นเหตุขั้นมูลฐาน กิ่งของต้นไม้ เป็นปรากฏการณ์ของโลกวัตถุ และเจริญขึ้นจนถึงความพังพินาศลงในกลียุค มันเป็นทรัพย์ที่ไม่มีเบื้องต้นอันที่สาม คุณสมบัติ ลักษณะ และธรรมชาติของสภาวะทั้งสามนี้ ย่อมไม่มีเบื้องต้นเช่นกัน ในสภาวะสองอย่างคือพรหมและชีวะ ชีวะได้ชิมรสผลของกรรมดีและชั่วที่เกิดจากต้นไม้ของโลก และพรหมไม่มีผลการทำงานใด ๆ มากระทบ ทรงแผ่สร้างไปทุกหนทุกแห่งทั้งภายในและภายนอก พรหมแตกต่างจากชีวะและธรรมชาติ (ปรกฤติ) แตกต่างจากพรหมและชีวะทั้งสอง แต่ทั้งสามก็เป็นนิรันดรและไม่มีเบื้องต้น อนึ่ง พรหม ได้สอนโอรส คือ วิญญาณอันไม่มีเริ่มต้น และเป็นนิรันดร์และทรงสอนภาคความรู้โดยเปิดเผย พระเวท

อชาเมกำ โลหิตศุกฺลกฤษฺณำ นหฺวีะ ปฺรชาะ สฤชมานำ สฺวรูปาะ
อโช หฺเยโก ชุษมาโณ'นุเศเต ชหาตฺเยนำ ภุกฺตโภคามโช'นฺยะ ฯ

คำนี้มาจากเศวตศิวัตรอุปนิษัท IV ๕ ซึ่งกล่าวว่าธรรมชาติ (ปรกฤติ) ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นมา กล่าวคือมันไม่เคยเกิด ทั้งไม่เคยมีเนื้อหนัง สภาวะทั้งสามเป็นเหตุของโลกทั้งปวง แต่ตัวมันเองปราศจากเหตุ ชีวะไม่มีเบื้องต้น รับผลของการยินดีกับธรรมชาติอันไม่มีเบื้องต้น แต่พรหมไม่มีผลใดมากระทบ ทั้งไม่ได้รับผลอะไรด้วย

ธรรมชาติหรือปรกฤติ

คุณสมบัติของพรหมและชีวะได้สร้างไว้ ณ ที่นั้น ๆ แล้ว ต่อไปนี้จะพูดถึงคุณสมบัติของธรรมชาติ หรือปรกฤติ

สตฺวรชสฺตมสำ สามฺยาวสฺถา ปฺรกฤติะ ปฺรกฤเตรฺมหานฺ มหโต'หงฺ
การิ'หงฺ การาตฺ ปญฺจตนฺมาตฺราณฺยุภยมินฺทฺริยำ ปญฺจตนฺมาตฺเรภฺยะ
สฺถูลภูตานิ ปุรุษ อิติ ปฺรเจวีศติรฺคณะ ฯ

ปรกฤติหรือธรรมชาติ มีคุณสมบัติ ๓ ประการรวมกัน คือ บริสุทธิ (สัตว) กำลัง (รช) เฉื่อย (ตม) สภาพสุขุม, ร่าเริง และเฉื่อยของวัตถุ มันก่อให้เกิดมวลสารทางสมอง (พุทธิ) ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกตัว (อหังการ) จากนั้น ก็สร้างตันมาตรห้าอย่าง (หัวใจห้า) มีความเกี่ยวพันหรือความรู้สึกกับธาตุ ๕ อย่าง อายตนะ ๑๐ และเจตนาหรืออำนาจรับรู้ ตันมาตร ๕ ก่อให้เกิดธาตุ ๕ ทั้งหมดรวมกันก่อให้เกิดสาระอีก ๒๔ สาระอันที่ ๒๕ ก็คือบุรุษหรือใจ มนุษย์และสวรรค์ ในบรรดาสาระทั้งหมดเหล่านี้ ปรกฤติในสภาพเดิมของมันไม่เสื่อมสลาย และสาระทางสมอง หรือวัตถุอันละเอียด ความรู้หรือชีวิต ธาตุทั้ง ๕ เป็นผลิตผลของปรกฤติ หรือการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ และเหตุของอายตนะ เจตนา (มนะ) และธาตุหยาบ บุรุษหรือใจไม่ใช่ธรรมชาติ เหตุทางวัตถุ ทั้งไม่ใช่ผลิตผลของภาวะอื่นใด*

ถาม : สเทว โสมฺเยทมคฺร อาสีตฺ ฯ อสทฺวา อิทมคฺร อาสีตฺ ฯ
อาตฺมา วา อิทมคฺร อาสีตฺ ฯ พฺรหฺม วา อิทมคฺร อาสีตฺ ฯ

คำอ้างเหล่านี้มาจากคัมภีร์อุปนิษัท หมายถึง โอ เศวตเกตุ มีสัต (จริง) อสัต (ไม่จริง) ตัวตน (อาตมะ) และพรหม ก่อนสร้างโลก

ตไทกฺษต พหุะ สฺยำ ปฺรชา เยเยติ ฯ โส'กามยต พหุะ สฺยำ ปฺรชาเยเยติ ฯ

พรหมเองกลับกลายเป็นธรรมชาติต่าง ๆ —๑—๒

สรฺวำ ขลฺวิทำ พฺรหฺม เนห นานาสฺติ กิจน ฯ

คำอ้างเหล่านี้ด้วยเหมือนกันที่มาจากอุปนิษัท โลกนี้ทั้งหมด คือพรหม วัตถุหลายอย่างต่าง ๆ กัน ต่างจากพรหมนั้นไม่มีอะไรเลย ทั้งหมดเหล่านั้นคือรูปแบบของพรหม

ตอบ : ท่านแปลโศลกต่าง ๆ เหล่านี้ผิดทำไมเล่า เพราะอุปนิษัทเล่มเดียวกัน

โสมฺยานฺเนน ศุงฺเคนาโป มูลมนฺวิจฺฉาทฺภิสฺโสมฺย ศุงฺเคน เตโชมูลมนฺวิจฺฉ เตชสา โสมฺย ศุงฺเคน สนฺมูลมนฺวิจฺฉ สนฺมูลาะ โสมฺเยมาะ สรฺวาะ ปฺรชาะ สทายตนาะ สตฺปฺรติษฺฐาะ ฯ

---

* ตามพยัญชนะ ปรกฤติ คือ ภาวะที่คงที่ ของสัตวะ รชะ และตมะ โมหะเกิดจากปรกฤติ และอหังการเกิดจากโมหะ ตันมาตระ ๕ และอินทรีย์ทั้งสอง เกิดจากอหังการ ธาตุหยาบทั้ง ๕ เกิดจากตันมาตระห้าและบุรุษ ทั้งหมดนี้มี ๒๕ องค์ — คำสอนสังขยะ เล่ม ๑ หน้า ๑๖

หมายความว่า โอ เศวตเกตุ จงแยกน้ำที่เป็นเหตุเดิมจากดินที่มีอยู่ และผลของการแยกออกก็คือ น้ำเป็นผลมาจากความร้อน ซึ่งเป็นตัวเหตุ และความร้อนเป็นผลมาจากสัตซึ่งเป็นตัวเหตุแท้ ซึ่งเป็นปรกฤตินิรันดร์และไม่ปรากฏ หรือเป็นสิ่งเดิมมีอยู่ก่อนแล้ว อันเป็นรากและเป็นที่อาศัยของโลกทั้งมวล

โลกที่เราพบเห็นทั้งหมดนี้ ก็เหมือนกับบางสิ่งบางอย่างอันไม่จริง มีอยู่ก่อนการสร้างโลก และมีอยู่แล้วในลักษณะที่มองไม่เห็น รวมอยู่กับชีวะในพรหมและปรกฤติ จะว่าไม่มีอยู่นั้นไม่ได้เลย เกี่ยวกับวลีที่ว่า สรวัมขลู แม้ทั้งหมดนั้น มันลิ้มรสของธรรมชาติของสุภาษิตที่ว่า

กหึ กี อีฏ กหึ กาโรทฺ ฯ ภานมตี น กุหวำ โชฑฺา ฯ

คนเล่นกลสร้างบ้านจากอิฐในที่นี่ และก้อนกรวดจากที่นั่น เพราะได้พรรณนาไว้ ณ ที่นี่ว่า

สรฺวำ ขลฺวิทำ พฺรหฺม ตชฺชลานิติ ศานฺต อุปาสีต ฯ
เนห นานาสฺติ กิจน ฯ

เป็นคำอ้างจากกถาอุปนิษัท คำหรือวลีย่อมมีความสำคัญนานเท่านานที่มันยังรวมอยู่ในที่อันเหมาะสมในประโยค แต่มันจะไม่มีความสำคัญในเมื่อมันแยกจากกัน และนำไปวางไว้ในที่อื่นในประโยคอื่น เหมือนกับแขนขาของร่างกาย ย่อมมีประโยชน์นานเท่านานที่มันยังเป็นส่วนของร่างกาย แต่มันจะไม่มีประโยชน์เลยในเมื่อมันแยกออกจากกัน จงพึงฉันชิ ความหมายของมันก็คือ โอ วิญญาณเอ๋ย คิดถึงพรหม ผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการสร้างโลก รักษาโลก และทำลายโลก ซึ่งมีอยู่โดยเหตุอำนาจการสร้างและการรักษาของพระองค์ และอยู่ร่วมกับพระองค์ อย่าได้กราบไหว้ผู้ใดอื่นนอกจากพระองค์ ไม่มีสิ่งต่าง ๆ รวมอยู่ในพระองค์ ผู้ซึ่งคงที่ แบ่งแยกไม่ได้ มีปัญญาและรู้สึกอันแท้จริง แต่ธรรมชาติต่าง ๆ ที่เห็นได้ มีอยู่ในอำนาจสนับสนุนของพระองค์

เหตุของโลก

ถาม : เหตุมากมายของโลกมีอยู่ได้อย่างไร

ตอบ : มีเหตุสามอย่าง คือ (๑) นิมิตตะ (ประสิทธิผล) (๒) อุปทาน (วัตถุ) (๓) สาธารณ (เครื่องมือ) ๑. เหตุอันมีประสิทธิผล ก็คือว่า มันทำบางสิ่งบาง

อย่าง และปราศจากมันเสียแล้วไม่มีอะไรทำเลย ตัวมันเองไม่ได้ทำมาจากอะไรทั้งนั้น แต่มันทำสิ่งอีกสิ่งหนึ่งให้แตกต่างไปจากมัน ๒. เหตุทางวัตถุก็คือว่า เมื่อไม่มีวัตถุแล้ว ไม่มีอะไรที่จะทำได้ ซึ่งตัวมันจะกลายเป็นรูปแบบต่าง ๆ และซึ่งจะต้องสลายลง ๓. เหตุทางเครื่องอุปกรณ์ ก็คือว่า มันเป็นส่วนช่วยทำสิ่ง ๆ หนึ่งให้เกิดขึ้นและเป็นวิธีการทั่ว ๆ ไป

๑. เหตุประสิทธิผลอันสำคัญก็คือพรหมผู้ทรงสร้างโลกจากเหตุทางวัตถุ ทรงไว้และทำลาย ทรงรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้ดำเนินไปตามกฎของตน ๆ

๒. วิญญาณเป็นเหตุประสิทธิผลธรรมดา ซึ่งทำให้เกิดผลชนิดต่าง ๆ จากวัตถุธรรมชาติในโลก เหตุทางวัตถุก็คือปรกฤติ เป็นวัตถุหรือปรมาณูเบื้องต้น ซึ่งเรียกกันว่าวัตถุเพื่อสร้างโลกทั้งมวลขึ้น ตัวมันเองเฉื่อยและไม่มีชีวิต มันไม่ได้เปลี่ยนตัวมันเองเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งไม่ได้ทำลายตัวของมันเองด้วย แต่มันยินคอยต้องการของสภาพอีกสภาพหนึ่ง เพื่อการเปลี่ยนรูปและทำลายตัวมันเอง บางครั้งสิ่งที่ไม่มีชีวิตอันหนึ่งเปลี่ยน และทำลายสิ่งอีกสิ่งหนึ่ง ตัวอย่าง เมล็ดพืชซึ่งพรหมสร้างขึ้น มีรากขึ้นเมื่อฝังไว้ในดิน แล้วได้รับน้ำจะเกิดขึ้นเป็นต้นไม้ แต่เมื่อมันมาพบกับไฟและสิ่งที่ทำลายอื่น ๆ มันจะต้องถูกทำลายลง อย่างไรก็ตาม การเจริญเติบโตขึ้นตามระบบการเปลี่ยนแปลงและการทำลายลงนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของพรหมและในกำมือของมนุษย์ เมื่อสิ่งนั้นถูกสร้างขึ้น เหตุของมันก็คือความรู้ การออกแบบ, พลังงาน, มือ และเหตุของชนิดต่าง ๆ ทางร่างกาย เทศะ และกาละ ก็เป็นเหตุสามัญทั่วไป ตัวอย่าง เมื่อนายช่างหม้อทำหม้อ เขาเป็นเหตุประสิทธิผล มีดินคือเหตุทางวัตถุ มีล้อหมุนมีมือถือ และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ อันเป็นเหตุทางอุปกรณ์ มรรคา เทศะ กาละ อากาศ แสงสว่าง ตา มือ ทฤษฎี การกระทำและอื่น ๆ เป็นเหตุทางอุปกรณ์และเหตุทางประสิทธิผล นอกจากนี้แล้ว ไม่สามารถจะทำขึ้นได้หรือทำลายลงได้ โดยปราศจากเหตุทั้งสามเหล่านี้ คือ วัตถุ เครื่องมือ และเหตุประสิทธิผล

พรหมหลายองค์จากมหาพรหมองค์เดียว

ถาม : พวกเวทานตะสมัยใหม่ หรือสาวกของเวทานตะ ถือพรหมว่าเป็นตัวเหตุเพียงอย่างเดียว ในพรหมนั้นเหตุประสิทธิผล และเหตุทางวัตถุ รวมกันเป็นอันเดียวไม่ได้แยก

กัน อภินนนิมิตตะอุปาทาน กรณะ—เหตุมิได้แยกมาจากผลและเหตุทางวัตถุ ตัวอย่าง มุนทกอุปนิษัทพูด ๑. ๑, ๗

ยโถรฺณนาภิะ สฤชเต คฤหฺณเต จ ฯ

แมลงมุมทำใยมันเองจากร่างของมันเอง และมิได้เอาใยนั้นมาจากภายนอก มันอยู่ในใยและจ้องจับสัตว์ในใยของมัน ในทำนองเดียวกันพรหมได้สร้างโลกจากพระองค์เอง เปลี่ยนพระองค์เองเป็นโลก และพระองค์เองจ้องดูโลก มันเป็นเจตนาของพระองค์กับด้วยความอยากที่จะเป็นมากมาย แม้องค์เดียว กล่าวคือรูปแบบของโลก พระองค์กลายเป็นโลกด้วยพลังความคิดของพระองค์เองผู้เดียว เพราะอรรถกถาในมันทกอุปนิษัท กล่าวว่า

อาทาวนฺเต จ ยนฺนาสฺติ วรฺตมาเน'ปี ตตฺตถา ฯ

อะไร ไม่ใช่ในเบื้องต้น หรือไม่ใช่ในที่สุด ไม่มีอะไรในท่ามกลางหรือปัจจุบัน ไม่มีโลกในเบื้องต้นของการสร้างโลก แต่พรหมผู้เดียวเท่านั้นมีอยู่แล้ว จะไม่มีโลกในที่สุดของกลียุคหรือการทำลายโลกครั้งสุดท้าย ทำไมพรหมจึงไม่เป็นโลกทั้งมวลเล่า

ความแตกต่างระหว่างพรหมกับปรกฤติ

ตอบ : ถ้าพรหมเป็นเหตุทางวัตถุของโลก อย่างที่ท่านยืนยันมา พรหมก็เปลี่ยนแปลงได้และเสื่อมได้ เพราะคุณสมบัติ ลักษณะและธรรมชาติของเหตุทางวัตถุจะผ่านไปยังผลซึ่งก็จะเสื่อม

การฺคุณ ปูรฺวกะ การฺยคุโณ หฤษฺฏะ ฯ

มันเป็นคำสอนในปรัชญาไวเศษิกะ ซึ่งหมายความว่า ผลบรรจุไว้ซึ่งคุณสมบัติ เช่น คุณสมบัติเหตุทางวัตถุ คือ ๑. พรหมเป็นจริง มีปัญญารอบรู้ มีความสุข แต่โลกเป็นผลทางวัตถุ ไม่มีอยู่จริง เฉื่อยไม่มีชีวิต และไม่มีความสุข พรหมไม่เกิด แต่วัตถุถูกสร้างโดยพรหม พรหมเห็นไม่ได้ แต่วัตถุเห็นได้ พรหมแบ่งแยกไม่ได้ แต่วัตถุแบ่งแยกได้ ๒. ถ้าโลกเป็นผลิตผลมาจากพรหม ความเฉื่อยและคุณสมบัติอื่น ๆ ของวัตถุ จะพบในผล ซึ่งจะค้นพบในพรหมด้วย อีกประการหนึ่ง พรหมจะ

เป็นเหมือนวัตถุมากเช่นโลก ๓. โลก คือดินและสิ่งที่หนักอื่น ๆ ควรจะมีปัญญาเท่า ๆ กับพรหม ตัวอย่างแมลงมุมไม่ได้สนับสนุนทฤษฎีนี้เลย ค่อนข้างจะปฏิเสธเสียด้วยซ้ำ เหตุทางวัตถุของใยของแมลงมุม ก็คือตัวของแมลงมุม และวิญญาณในแมลงมุมก็คือเหตุประสิทธิผลของใย มันเป็นตัวอย่างเห็นได้ชัดเจนของงานอันประหลาดของพรหม เพราะวิญญาณไม่สามารถจะผลิตใยจากร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งนอกจากตัวของแมลงมุมเอง ในทำนองเดียวกันนี้ พรหมผู้แผ่ทั่วไป ได้สร้างโลกทางวัตถุหรือปรกฤติขึ้นและความปั่นป่วน ซึ่งมีอยู่ในพระองค์ ในรูปที่มองไม่เห็นแล้วได้ให้มันเป็นรูปร่างขึ้น และเห็นได้ พระองค์ทรงแผ่ไปในโลกทรงมีความสุขที่ทรงอยู่เป็นประจักษ์พยานในโลก เกี่ยวกับความเชื่อที่ว่า พรหมทรงเห็น ทรงคิดและทรงประสงค์ว่า พระองค์ควรสร้างโลก และทรงรุ่งโรจน์ หมายความว่าเมื่อโลกถูกสร้างขึ้นแล้ว พระองค์ทรงรุ่งโรจน์เช่นเดียวกับวิญญาณ คิด รู้ พิจารณา สอน และฟัง ซึ่งเปิดเผยพระองค์ ผู้ซึ่งถูกทำให้ปรากฏในโลกวัตถุอันกว้างใหญ่ แต่เมื่อโลกถูกทำลายไม่มีใครรู้พระองค์ ยกเว้นแต่พระองค์เอง และบุคคลผู้บรรลุโมกษะ เพราะในอรรถกถาอุปนิษัทมันเป็นการลวง และนำไปในทางผิด เพราะโลกไม่สามารถเห็นได้และรู้ได้ในเวลาเกิดกลียุค และคงไม่สามารถเห็นได้และรู้ได้จากการเริ่มทำลายลงจนกว่าจะเริ่มสร้างใหม่ เพราะได้กล่าวไว้ในฤคเวท—X. cxxix ๓.

ตม อาสีตฺตมสา คูฒมคฺเร

ในมนู ๑.๕ กล่าวไว้ด้วยว่า

อาสีทิทं ตโมภูตมปฺรชฺญาตมลกฺษณม
อปฺรตรฺกฺยมวิชฺเญยं ปฺรสุปฺตมิว สรฺวตะ ฯ

มันหมายความว่าโลกนี้ทั้งหมด ถูกหุ้มห่อด้วยความมืด และถูกซ่อนไว้ในความมืดในเวลาทำลายและก่อนสร้าง เป็นอย่างนั้นหลังจากเริ่มทำลาย เพราะในเวลานั้นไม่สามารถจะรู้ได้ เพราะไม่มีใครคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใดของโลก และรู้ไม่ได้ทางประสาทสัมผัส ผ่านลักษณะที่รับรู้ได้ และไม่เคยรู้ได้ในภาวะเช่นนั้น และรู้กันได้เสมอในปัจจุบัน เมื่อลักษณะที่สัมผัสได้ ย่อมสามารถรู้ได้ทางประสาทสัมผัส และมันเหมาะที่จะใช้ มีผู้วิจารณ์เขียนไว้ว่า โลกไม่มีปรากฏอยู่

ในปัจจุบัน ซึ่งทั้งหมดนี้ไร้หลักฐาน เพราะสิ่งที่รู้และรู้แจ้งได้ก็โดยประสบการณ์ ข้อพิสูจน์ทางเหตุผลไม่สามารถเป็นอย่างอื่นนอกจากเป็นจริง

จุดมุ่งหมายของการสร้างโลก

ถาม : จุดประสงค์ของพรหมในการสร้างโลกคืออะไร

ตอบ : ในการไม่สร้างโลก จุดประสงค์ของพระองค์คืออะไร

ถาม : ถ้าพระองค์ไม่สร้างโลก พระองค์จะมีความสุข และวิญญาณก็จะไม่ประสบการณ์ความสุขและความทุกข์

ตอบ : เป็นการพูดของคนโง่ คนน่าสงสาร คนสิ้นคิด แต่ไม่ใช่คำพูดของผู้กล้า และรับผิดชอบ ในยุคทำลาย วิญญาณจะรู้สึกสุขและทุกข์อย่างไรหรือ ถ้าวิญญาณมีสุขทุกข์ในขณะนั้น การสร้างโลกก็สิ้นสุดลง ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบจะเห็นว่าความสุขมีมากกว่าความทุกข์หลายเท่า (๑) วิญญาณที่บริสุทธิ์และมีคุณธรรม ได้บรรลุความสุขของการหลุดพ้นโดยการปฏิบัติวิธีแห่งความหลุดพ้นจากความผูกมัดของโลก วิญญาณจะนิ่งแน่อยู่ในกลียุคหรือยุคปั่นป่วนอย่างที่วิญญาณได้รับในเวลาหลับสนิทหรืออย่างสงบ (๒) ก่อนที่จะทำลายโลก พรหมสามารถให้คุณและให้โทษแก่วิญญาณอันเป็นผลของกรรมดีและชั่วที่ตนได้กระทำไว้ในระหว่างสร้างโลก (๓) วิญญาณยินดีต่อผลเหล่านั้นได้อย่างไร (๔) ถ้าท่านถูกถามว่า การมีอยู่ของดวงตานั้น มีจุดประสงค์อย่างไร ไม่ต้องสงสัยเลย ท่านก็ตอบว่าการมีอยู่ของดวงตานั้นเพื่อดู จะมีประโยชน์อะไรกับพรหมที่มีความรู้มีอำนาจและปฏิบัติการเพื่อสร้างโลก ต่อคำถามนี้ ท่านมีทางตอบอยู่ทางเดียวก็คือ คุณสมบัติทั้งหลายของพระองค์ที่มีอยู่ก็เพื่อสร้างโลก (๕) การใช้ความเที่ยงธรรม ความกรุณาและคุณสมบัติอื่น ๆ ของพรหม สามารถจะมีผลขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อพระองค์ทรงสร้างโลก (๖) อำนาจอันหาที่สุดมิได้ของพระองค์ที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้มากเท่ามากได้ก็เมื่อพระองค์ทรงสร้างโลก รักษาโลก ทำลายโลก และควบคุมโลกให้เป็นระเบียบขอยกตัวอย่าง คุณสมบัติของนัยน์ตาที่สำคัญก็คือเห็นในลักษณะเดียวกันนี้ คุณสมบัติอันสำคัญของพรหมก็คือความเกื้อกูล พระองค์จะให้พรมากหลายแก่วิญญาณทั้งหลายโดยวิธีการสร้างโลก

ถาม : เมล็ดหรือต้นไม้มีอยู่ก่อนกว่าใคร

ตอบ : เมล็ดมีอยู่ก่อนต้นไม้ เพราะเมล็ดเป็นเหตุ เป็นเหตุแรก เป็นเหตุประสิทธิผล เป็นเหตุสามัญ และคำเหมือนกัน ใช้แทนกันได้ เหตุเรียกว่าเมล็ดมาก่อนผล

ความมีอำนาจทั่วไปของพรหม

ถาม : เมื่อพรหมมีอำนาจหาที่สุดมิได้ พระองค์สามารถจะสร้างเหตุขึ้นมาและสร้างวิญญาณ ถ้าพระองค์ไม่สามารถสร้าง พระองค์ก็ไม่สามารถมีอำนาจสูงสุดได้

ตอบ : ความหมายของคำว่ามีอำนาจอันหาที่สุดมิได้ ได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นแล้ว แต่ผู้ที่มีอำนาจอันหาที่สุดมิได้ คือผู้ที่สามารถทำสิ่งที่เป็นไปไม่ได้กระนั้นหรือ ตัวอย่างการผลิตผลโดยปราศจากเหตุ พรหมสามารถจะผลิตพรหมอีกองค์หนึ่งขึ้นมา โดยปราศจากเหตุ แล้วพระองค์เองก็ตายกลายเป็นวัตถุ พระองค์เองรับความทุกข์ สร้างความอยุติธรรม ไม่บริสุทธิ์ กลับเป็นผู้ทำชั่วและอื่น ๆ หรือ พรหมไม่สามารถเปลี่ยนกฎของธรรมชาติ เช่นอย่างไฟร้อน น้ำเย็น ดินไม่มีชีวิต และอื่น ๆ ทำนองนั้น กฎของพรหมเป็นจริงไม่ล้มเหลว และสมบูรณ์ ดังนั้นพระองค์ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงมันได้ ฉะนั้น คำว่ามีอำนาจอันหาขอบเขตมิได้ สามารถจะหมายความว่า พรหมสามารถจะทำงานของพระองค์ทั้งหมดได้ โดยปราศจากการช่วยเหลือของใครผู้ใดผู้หนึ่ง

ร่างของพรหม

ถาม : พรหมมีรูปหรือไม่ ถ้าพระองค์ไม่มีรูป พระองค์ไม่สามารถจะสร้างโลกโดยปราศจากพระหัตถ์พระบาทและส่วนอื่น ๆ แต่ถ้าพระองค์มีรูป ไม่สามารถมีข้อคัดค้านได้

ตอบ : พรหมไม่มีรูปร่างทางวัตถุ ผู้มีรูปร่างทางวัตถุไม่ใช่พรหม เพราะเมื่อมีรูปร่าง พระองค์จะต้องมีความจำกัดในอำนาจ ถูกแบ่งแยกและถูกห้อมล้อมด้วยวัตถุ จำกัดอยู่ในกาละและเทศะ พระองค์จะต้องมีความหิวความกระหาย มีความเสื่อม เปลี่ยนแปลงรูปร่างได้ มีร้อน มีเย็น มีไข้ และโรคอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติของคน และไม่มั่นคงแน่นอนจะเปรียบกับคุณสมบัติของพรหมได้อย่างไร ท่านรู้ดีว่า ท่านและเรามีร่างกาย ดังนั้นจึงไม่สามารถจะควบคุมโมเลกุล และปรมาณูที่รวมกันได้ และไม่สามารถควบคุมปรมาณู วัตถุอันละเอียดได้ ในทำนองเดียวกัน เมื่อพรหมมีร่างกาย

ก็ไม่สามารถจะสร้างโลกจากปรมาณูที่มองไม่เห็น และทรัพย์ทางวัตถุได้ แม้พรหมที่ไม่มีอวัยวะทางประสาทสัมผัส เช่น มือ เท้าและอื่น ๆ ถึงกระนั้น อำนาจความแข็งแรงและความรุ่งโรจน์อันหาที่สุดมิได้ พระองค์ทรงใช้สิ่งเหล่านั้นในงานของพระองค์ทั้งหมด ซึ่งไม่สามารถจะทำได้โดยวิญญาณและธรรมชาติ เพราะพระองค์ทรงมีความละเอียดอ่อนกว่าธรรมชาติ และวิญญาณพระองค์จึงแผ่เข้าไปในธรรมชาติและวิญญาณได้ และสามารถเอาเขาเหล่านั้นไปไว้ในรูปแบบของโลกทางวัตถุได้

ถาม : ท่านไม่รู้หรือว่า ประชาชนมีร่างกาย เพราะบิดาของเขามีร่างกายมิใช่หรือ ถ้าบิดาของเขาไม่มีร่างกาย ลูก ๆ ก็ไม่มีร่างกายด้วย ในลักษณะเดียวกันนี้ ถ้าพรหมไม่มีร่างกาย โลกที่พระองค์ผู้ไม่มีร่างกายผลิตขึ้นก็ต้องไม่มีรูปร่างด้วย

ตอบ : ปัญหาของท่านเป็นปัญหาของเด็ก ๆ เพราะฉันได้พูดแล้วว่า พรหมไม่ใช่เหตุทางวัตถุของโลก แต่พระองค์เป็นเหตุประสิทธิผล อะไรที่กลับมาปรากฏและรูปร่างก็คือธรรมชาติปรมาณู อันเป็นเหตุทางวัตถุของโลก ซึ่งไม่ใช่ทั้งหมดที่ปราศจากรูป แต่สิ่งเหล่านั้นหยาบกว่าพรหม และละเอียดกว่าสิ่งอื่น ๆ

ไม่มีสิ่งใดปราศจากเหตุ

ถาม : พรหมไม่สามารถสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยปราศจากเหตุหรือ

ตอบ : เปล่าเลย เพราะเป็นไปไม่ได้ที่จะทำสิ่งใดให้เกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ เหมือนกับพูดถึงคน ๆ หนึ่ง ผู้ซึ่งพูดว่า เขาได้เห็นการแต่งงานของบุตรชายและธิดาสาวของหญิงหมัน เขาทั้งสองมีคันธนูอันทำจากเขามนุษย์ เขาทั้งสองสรวมพวงมาลัยที่มาจากท้องฟ้า เขาอาบน้ำในทะเลสาบของพยับแดดและอยู่ในเมืองมายา ในที่นั่นมีฝนแต่ปราศจากเมฆ มีข้าวโพดโดยไม่ต้องปลูก และมีสิ่งอื่นที่เป็นไปไม่ได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถมีผลได้โดยปราศจากเหตุ ตัวอย่าง ชายคนหนึ่งกล่าวว่า

มม มาตาปิตเรา น สโต'หเมวเมว ชาตะ

มม มุเข ชิหฺวา นาสฺติ วทามิ จ ฯ

ฉันไม่มีพ่อแม่ ฉันไม่ได้เกิดจากใคร ฉันไม่มีลิ้นแต่ฉันพูดได้ ไม่มีงูในรู แต่มันออกมาจากรู ฉันไม่ได้อยู่ ณ ที่ไหน ทั้งเขาก็ไม่ได้อยู่ในที่ใดที่หนึ่ง แต่เราได้มา ณ ที่นี้ คำพูดเช่นนั้นเป็นประโยชน์กับคนขี้เมา หรือคนบ้าเท่านั้น

เหตุหรือโมนาดไม่มีเหตุ

ถาม : ถ้าไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ อะไรเล่าคือเหตุของเหตุ

ตอบ : อะไรคือเหตุ หรือความง่าย ๆ เท่านั้น ย่อมจะไม่กลับกลายเป็นผลของสิ่งอื่น ถ้าสิ่งหนึ่งคือเหตุของอีกสิ่งหนึ่ง และเป็นผลของสิ่งที่เกิดก่อนย่อมไม่เรียกว่าเหตุบริสุทธิ์ หรือความง่ายหรือโมนาด ตัวอย่างเช่นดินเป็นเหตุของบ้านและสิ่งอื่น ๆ มันเป็นผลหรือเป็นผลิตผลของน้ำด้วย และธาตุอื่น ๆ แต่ธรรมชาติเหตุเบื้องต้น ไม่มีเบื้องต้น

ปรัชญาสางขยะกล่าว ๑.๖๗

มูเล มูลาภาวาทมูลำ มูลมฺ ฯ

ไม่มีรากของรากทั้งหลาย ไม่มีเหตุของเหตุทั้งหลาย ดังนั้น เหตุของเหตุทั้งหลายเองนั้นไม่มีเหตุหรือปราศจากเหตุ เพราะเหตุที่จำเป็นในเบื้องต้นของผลอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นมีเพียง ๓ เหตุเท่านั้น ตัวอย่าง การทำผ้า สมมติว่ามีฝ้ายอยู่ก่อนแล้ว มีหูกและอุปกรณ์ในการทออื่น ๆ ก่อนแล้ว ในทำนองเดียวกัน การสร้างโลก ย่อมสมมติถึงว่าพรหมมีอยู่ก่อนแล้ว มีวัตถุเบื้องต้นอยู่ก่อน มีกาละ มีเทศะ และวิญญาณอยู่ก่อน กล่าวคือ สิ่งเหล่านั้นไม่มีเบื้องต้น และมีอยู่ก่อนสร้างโลกแล้ว ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งยังต้องการอยู่ โลกก็เกิดขึ้นมาไม่ได้เลย

การคัดค้านของพวกไม่นับถือพรหม ย่อมตอบได้ดังนี้

อตฺร นาสฺติกา อาหุะ

ศูนฺยำ ตตฺตฺวำ ภาโว วินศฺยติ วสฺตุธรฺมตฺวาทฺวินาศสฺย ฯ
อภาวาทฺ ภาโวตฺปตฺติรฺนานุปมฤทฺย ปฺราทุรฺภาวาตฺ ฯ
อีศฺวระ การณำ ปุรุษกรฺมาผลฺยทรฺศนาตฺ ฯ
อนิมิตฺตโต ภาโวตฺปตฺติะ กณฺฏกไตกฺษฺณฺยาทิทรฺศนาตฺ ฯ
สรฺวมนิตฺยมุตฺปตฺติวินาศธรฺมกตฺวาตฺ
สรฺวำ นิตฺยำ ปญฺจภูตนิตฺยตฺวาตฺ ฯ
สรฺวำ ปฤถคฺ ภาวลกฺษณปฤถกฺตฺวาตฺ ฯ
สรฺวภาโว ภาเวษฺวิตเรตราภาวสิทฺเธะ ฯ

ถาม : ๑. พวกไม่นับถือพรหมกล่าวว่า ไม่มีอะไรที่เป็นทรัพย์ ทรัพย์นั้นมีอยู่ก่อนการสร้างโลก เมื่อโลกสิ้นสุดลงทรัพย์ก็ยังอยู่ เพราะความมีอยู่ยึดบัจจุบันไว้ จะลดลงไปไม่มีอยู่เลย คือจะลงเอยที่ความไม่มี

ตอบ : เทศะ ท้องฟ้า ไม่สามารถเห็นได้ และสูญญะหรือรหัส เรียกว่าไม่มี มันเป็นสิ่งไม่มีวิญญาณ สิ่งทั้งหมดในความไม่มีย่อมเห็นไม่ได้ เหมือนเส้นจุด ๆ หนึ่ง เส้นปรมาณู เบนไปในรูปอวกาศ โดยการออกแบบของพรหม เส้นนั้นเดินไปสร้างโลก สร้างภูเขา และปรากฏการณ์ทางวัตถุอื่น ๆ ผู้รับรู้ความไม่มี ย่อมไม่มีก็หามิได้

คริสเตียนและมุสลิม

ถาม : ๒. ความไม่มีจะผลิตความมีขึ้นมาได้ เช่น การทำลายเมล็ดก่อให้เกิดหน่อ ถ้าเมล็ดถูกตัดออกจะไม่เห็นร่องรอยของความมีของหน่อในที่นั้น เมื่อไม่มีหน่อในเมล็ด ย่อมเห็นได้ชัดว่ามันผลิตจากความไม่มี

ตอบ : พลังซึ่งทำลายเมล็ดมีอยู่ในเมล็ด ถ้าพลังไม่มี เมล็ดจะถูกทำลายลงได้อย่างไรหรือมันจะไม่เคยมีหน่อเลย

ตอบ : ๓. คนจะไม่ได้รับผลกรรม จากผลของการกระทำของตน เพราะกรรมมากมายไม่เห็นให้ผลอะไรเลย ดังนั้นจึงพอจะอนุมานได้ว่า ผลอยู่ในอำนาจของพรหมหรือไม่ก็ตาม คนควรจะได้รับผลกรรมที่ตนกระทำ พรหมทรงทำให้การกระทำนั้น ๆ มีผล ซึ่งพระองค์ชอบ และที่ซึ่งพระองค์ไม่ชอบไม่มีผล ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผลของการกระทำนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของพรหม

ตอบ : ถ้าผลการกระทำอยู่ในพระหัตถ์ของพรหม ทำไมพระองค์ไม่ยื่นผลนั้นให้แก่บุคคลโดยที่เขาเหล่านั้นไม่ต้องกระทำ ดังนั้น พรหมส่งผลของการกระทำตามควรแก่ค่าของมัน พระองค์ไม่สามารถให้รางวัลหรือให้โทษแก่บุคคลผู้ซึ่งยังไม่ได้กระทำกรรม แต่ตามกฎของพรหม คนรับผลกรรมที่ตนปลูกเอาไว้ วัตถุนิยม

ถาม : ๔. สิ่งทั้งหลายถูกผลิตขึ้นโดยปราศจากเหตุประสิทธิผล เพราะหนามของต้นไม้มีหนามย่อมคมและแหลม แต่ต้นไม้ประเภทอื่นไม่มีหนาม ดังนั้นจึงอนุมานได้ว่า เมื่อการสร้างโลกเกิดขึ้น ร่างกายและสิ่งที่เป็นวัตถุอื่น ๆ ก็เกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุประสิทธิผล

ตอบ : เหตุประสิทธิผลของสิ่ง ๆ หนึ่ง ก็คือว่าจากสิ่งนั้นมันก็ถูกผลิตขึ้น ทำไมหนามจึงไม่ถูกผลิตขึ้นโดยปราศจากต้นไม้มีหนาม

เวทานตะ

ถาม : ๕. วัตถุทุกอย่าง ย่อมจำต้องขึ้นกับการผลิตและการทำลาย ดังนั้นสิ่งทั้งหมดจึงมีการเปลี่ยนแปลง และไม่คงที่ ในที่นี้มีโศลกจากคัมภีร์บางเล่ม

โศฺลการฺเธน ปฺรวกฺษฺยามิ ยทุกฺตำ คฺรนฺถโกฏิภิะ
พฺรหฺม สตฺยำ ชคนฺมิถฺยา ชีโว พฺรหฺมไมว นาประ ฯ

มีความหมายว่า ความเห็นของพวกสาวกใหม่ ๆ ของเวทานตะ ผู้ซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ห้าของผู้ไม่นับถือพรหม จำนวนและเนื้อหาของหนังสือเป็นพัน ๆ เล่ม ก็คือว่า พรหมคือสัจจะเท่านั้น หรือมีความมีอยู่จริง ๆ นอกนั้นล้วนเป็นมายาทั้งสิ้น ชีวะไม่แตกต่างจากพรหม

ตอบ : ถ้าทั้งหมดคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งหมดก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ถาม : ความคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงของสิ่งทั้งหมด ย่อมเปลี่ยนแปลงได้เหมือนกัน เช่นไฟดับเมื่อเผาท่อนไม้หมดแล้ว

ตอบ : ไม่สามารถจะกล่าวอย่างนั้นได้ว่า อะไรที่รับรู้ได้อย่างถูกต้อง เป็นมายา และว่าเหตุสำคัญยิ่งที่ไม่เห็นนั้น อยู่ถาวร เวทานตะสมัยใหม่มีความเชื่อว่า การสร้างโลกมาจากพรหมซึ่งเป็นนิรันดร์ ผลของการสร้างหรือการผลิต ไม่สามารถเป็นสิ่งหลอกลวงหรือมายาได้ มันไม่มีเหตุผลเลยที่จะยืนยันว่าโลกปลอมและเป็นการสมมติเหมือนอย่างฝันหรือคิดเห็นงูในเชือกวางอยู่ในความมืด เพราะสมมติหรือมายาเป็นคุณสมบัติ คุณสมบัติไม่สามารถแยกออกจากทรัพย์ได้ และทรัพย์ก็ไม่สามารถแยกออกจากคุณสมบัติได้ เมื่อผู้ยินดีต่อการสมมติเป็นถาวร การสมมติของเขาก็ควรถาวรด้วย ถ้าไม่เช่นนั้นผู้ยินดีสมมติก็ถือว่าไม่ถาวรไม่มั่นคง ในทำนองเดียวกัน การฝันก็ไม่สามารถจะมีได้โดยปราศจากการเห็นหรือการได้ยินสิ่งต่าง ๆ ในเวลาตื่น สิ่งที่แท้จริงในสภาพที่ตื่นอยู่นั้น ทำให้เกิดการประทับใจ พิมพ์ลงในใจ โดยทางสัมผัสเข้ามาทางอายตนะ และดังนั้นจึงผลิตความรู้ที่ได้รับลงในชีวะ ความประทับใจเหล่านี้กลับมาเห็นขึ้นอีก และประจักษ์แก่ใจในสภาพฝัน ทรัพย์ของวัตถุมีอยู่ในเวลาเกิดการกลียุค เหมือนอย่างวัตถุภายนอกย่อมสืบต่อเข้าไปอยู่ในความขาดหายของความรู้ระหว่างหลับสนิท ถ้าความฝันสามารถเกิดขึ้นได้ โดยปราศจากการประทับใจอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อน คน

ตาบอดมาแต่กำเนิดก็สามารถฝันถึงแสงสว่างได้ มิฉะนั้น มโนภาพหรือการประทับใจเพียงอย่างเดียวในฝัน และสิ่งที่แท้จริงของฝันนั้นมีอยู่ในธรรมชาติภายนอก

ถาม : เมื่อสิ่งทั้งหลายในภาวะที่ตื่น ถูกทำลายไปในฝัน สิ่งที่มีอยู่ทั้งในเวลาตื่นและหลับอยู่ในเวลาหลับสนิท ดังนั้นสิ่งที่พบในขณะตื่นจึงถือได้ว่าลวงในความฝัน

ตอบ : เปล่าเลย นี้เป็นไปไม่ได้ เพราะความไม่รู้ในสิ่งที่เป็นจริงของโลกทางวัตถุในขณะหลับสนิทนั้นมีอยู่ แต่ภาพเหล่านั้นไม่ใช่ดับหมด มันเหมือนกับสิ่งที่อยู่ทางข้างหลังของคน สิ่งเหล่านั้นไม่ได้ลบล้างออกจากความมีอยู่ อย่างกรณีในฝันและหลับสนิทก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นก็คือ พรหม วิญญาณ และวัตถุหรือเหตุของโลก ย่อมไม่มีเบื้องต้นนิรันดร์และมีอยู่จริง

พุทธและเชน

ถาม : เมื่อตันมาตระทั้ง ๕ (ธาตุห้าอย่าง) เป็นสิ่งถาวร โลกทั้งหมดก็คงที่มั่นคงมิใช่หรือ

ตอบ : การยืนยันดังกล่าวนี้ไม่จริง เพราะถ้าวัตถุทุกอย่างเป็นสิ่งถาวรกันไปหมดแล้ว เหตุของการผลิตและการทำลายของวัตถุเหล่านั้น ก็ย่อมรู้กันดีอยู่แล้วว่าโลกวัตถุทั้งหมดพร้อมด้วยรูปร่างและสิ่งของต่าง ๆ และวัตถุอื่น ๆ ซึ่งถูกผลิตขึ้น และถูกทำลายลงควรจะเป็นสิ่งถาวร แต่ก็หาเป็นเช่นนั้นไม่ ฉะนั้นสิ่งที่ผลิตขึ้นมาหรือผล ไม่สามารถจะเป็นสิ่งถาวรและยั่งยืนได้

ถาม : ๗. ทั้งหมดแตกต่างกัน ไม่มีทรัพย์อันเดียว สิ่งอะไรก็ตามที่เราสังเกต เราไม่พบสิ่งอื่นมีอยู่ในทรัพย์นั้น

ตอบ : ทรัพย์ของวัตถุ กาละ เทศะ อัตตาใน ตระกูลและเผ่าพันธุ์ย่อมคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่มีอะไรนอกจากและห่างไกลจากสิ่งเหล่านั้น ดังนั้นวัตถุทั้งหลายย่อมไม่แตกต่างและไม่แยกจากกัน มันปรากฏว่าเป็นอย่างนั้น แต่มีทรัพย์อันเดียวที่อยู่ภายใต้สิ่งทั้งหมดไม่แตกต่างกัน

ถาม : ๘. วัตถุสิ่งหนึ่งไม่สามารถทรงอยู่ได้ในวัตถุอีกสิ่งหนึ่ง ดังนั้น สิ่งทั้งหมดก็ย่อมไม่มีอย่างเช่นโคไม่สามารถจะเป็นม้า และม้าก็ไม่สามารถจะเป็นโค* ดังนั้นทั้งหมดจึงควรจะถือว่าไม่มี

---

*๑. อนฺโว เคาะ ฯ อเคารฺวะ ฯ ๒. ควิ เคารฺเว'ศโว ภาวรโป วรฺตต เอว ฯ

ตอบ : แม้ว่าวัตถุทั้งหมดจะไม่มีในกันและกันก็ตาม อย่างเช่นโคไม่มีในม้าและม้าก็ไม่มีในโค ถึงอย่างนั้นความเป็นโคก็มีอยู่จริง ๆ ในโค และความเป็นม้าก็มีอยู่จริง ๆ ในม้า ดังนั้น ม้าและโคทั้งสองจึงมีอยู่จะว่าไม่มีไม่ได้ ถ้าความไม่มีของวัตถุมีอยู่แล้วไซร้ ความไม่มีของวัตถุนั้นในวัตถุอีกอันหนึ่ง เราจะสามารถยืนยันได้อย่างไร

ลัทธิถือว่าทุกอย่างพรหมเป็นผู้กำหนด

ถาม : ๙. ธรรมชาติผลิตโลกขึ้นมาโดยตัวของมันเอง เหมือนอย่างน้ำกับอาหารผสมกันเกิดบูดเน่า ทำให้เกิดหนอน การมีอยู่ของเมล็ดพืช ดินและน้ำทำให้เกิดหญ้า พืช หินและสิ่งอื่น ๆ คลื่นเกิดจากความสัมผัสของลมและทะเล ฟองน้ำในทะเลเกิดจากคลื่น ดินสี ปูนขาว น้ำมะนาวเมื่อผสมกัน และคนให้เข้ากันละเอียด ย่อมผลิตผงแดงขึ้นมา ในทำนองเดียวกันโลกทั้งหมดผลิตขึ้นมาจากธรรมชาติของคุณสมบัติของธาตุต่าง ๆ ไม่มีผู้สร้างโลก

ตอบ : ถ้าโลกนี้ถูกผลิตขึ้นมาโดยธรรมชาติหรือโดยอัตโนมัติ มันไม่เคยถูกทำลายลงเลย ถ้าการทำลายถูกสมมติว่าเป็นคุณสมบัติ ย่อมไม่สามารถมีการผลิตโลกขึ้นมาได้ ถ้าการสร้างและการทำลายทั้งสอง สมมติว่า อยู่ร่วมกันในวัตถุเหล่านั้น ก็ไม่สามารถจะมีความแตกต่าง และแยกของเขตของการสร้างและการทำลายได้ ถ้าเหตุประสิทธิผลถูกสมมติว่ามีอยู่เพื่อผลิตและทำลายโลก มันจะต้องคิดว่ามีอยู่ ซึ่งแตกต่างจากวัตถุที่ผลิตและการทำลายลง ถ้าการผลิตและการทำลายเป็นธรรมชาติ มันเป็นไปไม่ได้เลย สำหรับคุณสมบัติทั้งสองอย่างที่จะอยู่ในเวลาหนึ่งและบางเวลา ถ้าการสร้างโลกเป็นไปตามธรรมชาติหรือเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ทำไมจึงไม่มีโลกอื่น ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ และดาวนพเคราะห์ลักษณะเดียวกันนั้นและดาวฤกษ์ทั้งหลาย เกิดขึ้นมาใกล้กับโลกปัจจุบันนี้เล่า อะไรก็ตามจะเป็นหญ้า พืช ตัวหนอน และรูปแบบอื่นของชีวิตพืชหรือสัตว์ ได้เกิดขึ้นจากการรวมของพืช เมล็ดข้าว น้ำ และสิ่งธรรมชาติเหมือนกัน สิ่งเหล่านั้นเกิดมาจากสิ่งที่พรหมสร้างขึ้น แต่ไม่ใช่ปราศจากเหตุ ดังตัวอย่างการทำผงแดง กล่าวคือ ส่วนผสมของมัน ผงแดง ปูนขาว น้ำมะนาว พบว่าอยู่ในส่วนห่างไกลของประเทศ ไม่เคยมารวมตัวกันโดยอัตโนมัติเลย แต่สิ่งเหล่านั้นถูกนำมา

รวมกันโดยบุคคลบางคน มันประกอบขึ้นมาได้ก็โดยการผสมมันเข้าในสัดส่วนที่กำหนด และไม่ใช่เอาคุณสมบัติมากหรือน้อยเอามารวมกัน ในทำนองเดียวกันนี้ชนิดของสิ่งต่าง ๆ พันธุ์ของสัตว์ต่าง ๆ ไม่สามารถจะเกิดขึ้นเป็นตัวได้ นอกจากการรวมของพรหมในชนิดต่าง ๆ ของปรมาณูของวัตถุ จากความรู้อันหาขอบเขตมิได้ของพระองค์ และด้วยการออกแบบขั้นเหนือโลก ฉะนั้นการสร้างโลก ไม่ใช่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ หรือโดยการรวมตัวของปรมาณูเอง มันเป็นงานที่พรหมออกแบบสร้างขึ้น

ถาม : ไม่มีผู้สร้างโลกนี้ไม่ว่าในอดีต ปัจจุบันและอนาคต แต่มันมีอยู่อย่างที่มันมีจากเวลาที่ไม่มีการเริ่มต้น มันไม่ได้ถูกสร้างขึ้น และจะไม่ได้ถูกทำลายลง

ตอบ : ไม่มีการกระทำที่สามารถจะเกิดขึ้นได้ และวัตถุไม่สามารถจะสร้างขึ้นมาได้จากการกระทำที่ปราศจากผู้กระทำ ดินและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเปิดเผยถึงการออกแบบในการรวมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นพิเศษ สิ่งเหล่านั้นสามารถจะมีการเริ่มต้น อะไรที่ผลิตออกมาจากการรวมของส่วน ย่อมจะไม่มีอยู่ก่อนการรวม และหลังจากสลายตัวแล้ว ย่อมไม่เหลืออยู่ ถ้าท่านไม่เชื่อ ท่านสามารถจะพิสูจน์ทดสอบ โดยนำเอาสิ่งนั้นมาวางบนชั้นของหินอัคคี จินดา เหล็กและวัตถุแข็งอื่น ๆ โดยการทุบออกเป็นชิ้น ๆ โดยการทำมันให้เป็นขี้เถ้า และดูว่าถ้ามันไม่ได้ทำมาจากส่วน และปรมาณู ถ้ามันทำมาจากปรมาณู มันจะต้องแยกออกเป็นส่วนย่อยในเวลาต่อมา

ไม่มีพรหมแต่มีวิญญาณ

ถาม : ไม่มีพรหมที่ไม่มีเบื้องต้น วิญญาณกลับมีความรอบรู้โดยการหาความรู้อันหาขอบเขตมิได้และคุณธรรมอื่น ๆ และกลับมีอำนาจทุกอย่างโดยการบรรลุอำนาจมหัศจรรย์ หรืออำนาจที่มองไม่เห็นและอำนาจอื่น ๆ ผ่านอิทธิพลของโยคะ ที่เรียกว่าผู้ปกครองอันสูงสุด

ตอบ : ถ้าพรหม คือผู้สร้างโลก มีเบื้องต้น โลกซึ่งเต็มไปด้วยชีวิต ซึ่งสนับสนุนวิญญาณ ซึ่งสร้างขึ้นโดยการปรับวิธีการให้ตรงต่อจุดมุ่งหมาย ร่างกายของสัตว์ทั้งหลาย อวัยวะต่าง ๆ ของอายตนะ จะสามารถก่อตัวขึ้นเป็นรูปร่างได้อย่างไรหรือถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้เสียแล้ว ชีวะไม่สามารถจะมีอำนาจได้เลย ถ้าปราศจากอำนาจนี้เสีย

แล้ว ชีวะจะมีความรู้และมีอำนาจมากได้อย่างไร อย่างไรก็ตามชีวะอาจมีอำนาจ และมีปัญญามากโดยการบรรลุอำนาจพิเศษ ชีวะไม่สามารถได้อำนาจเท่ากับ อำนาจของพรหม ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระองค์ อันเป็นนิรันดร์ และไม่สามารถจะรู้อำนาจของพระองค์ ซึ่งหาขอบเขตมิได้ เพราะถ้าความรู้ของชีวะเจริญขึ้นถึงจุดสูงสุดมันก็ยังอยู่ในขอบเขตจำกัดและอำนาจก็จำกัด ชีวะไม่เคยได้ความรู้และ อำนาจอันไม่จำกัดมองดูชีวะนถึงเดี๋ยว นี้ก็ไม่มีชีวะใดมีอำนาจ ชีวะสามารถเปลี่ยนบัญญัติของธรรมชาติที่พรหมวางไว้ได้แต่ไม่เคยมีบุคคลเช่นนั้น พรหมมีอยู่จากเวลาไม่มีเบื้องต้น พระองค์ทรงสร้างกฎเกณฑ์ขึ้น เช่นตาควรจะดู หูควรจะฟัง ไม่มีโยคีหรืออำนาจสูงสุดอันใดสามารถเปลี่ยนแปลงกฎนั้นได้และวิญญาณไม่เคยกลายเป็นพรหม

ความเป็นแบบเดียวกันของการสร้าง

ถาม : พรหมสร้างโลกในรูปแบบต่าง ๆ ชนิดต่าง ๆ ในกัลปะและรอบหรือของชนิดเดียวกันหรือ

ตอบ : โลกเป็นอย่างเดียวกันก่อนอย่างที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ และจะเป็นอย่างเดียวกันในอนาคต พระองค์ไม่ได้สร้างมันแตกต่างกัน

สูรฺยาจนฺทฺรมเสา ธาตา ยถาปูรฺวมกลฺปยตฺ
ทิวํ จ ปฤถีวี จานฺตริกฺษมโถ สฺวะ ฯ

พรหมสร้างดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ แสงสว่าง โลก ท้องฟ้า และดวงดาวอื่น ๆ ในรอบปัจจุบันอย่างที่พระองค์ได้ทรงสร้างมันมาในรอบก่อนแล้ว พระองค์จะทรงสร้างมันในอาการเดียวกันในอนาคต ฉะนั้นงานของพระองค์จึงเป็นแบบเดียวกันเสมอโดยปราศจากข้อผิดพลาด งานของคนบกพร่องและผิดพลาดได้ เพราะความรู้ของเขาเพิ่มขึ้นได้และลดลงได้ แต่ความรู้ของพระองค์หาเป็นเช่นนั้นไม่

ความแน่นอนของปรัชญาหกสาขา

ถาม : พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ ที่แท้จริง มีความมั่นคงแน่นอนในเรื่องการสร้างโลก หรือว่าไม่มั่นคงแน่นอน

ตอบ : ทั้งหมดมีความมั่นคงแน่นอน

ถาม : ปรัชญาเหล่านั้นไม่มีความเห็นขัดแย้งกันหรือ ปรัชญาทั้งหมดเหล่านี้จะประสานกันได้อย่างไรเล่า ปรัชญาสาขาไหนในปรัชญาทั้งหกที่ถูกต้อง ตัวอย่างที่เราพบ

ตสฺมาทฺวา เอตสฺมาทาตฺมน อากาศะ สมฺภูตะ ฯ อากาศาทฺวายุะ ฯ วาโยรคฺนิะ ฯ อคฺเนราปะ ฯ อทฺภฺยะ ปฤถิวี ฯ ปฤภิวฺยา โอษธยะ ฯ โอษธิภฺโย นฺนมฺ ฯ อนฺนาทฺเรตะ ฯ เรตสะ ปุรุษะ ฯ ส วา เอษ ปุรุโษานฺนรสมยะ ฯ

ท้องฟ้า หรือเทศะ ซึ่งดูเหมือนมาเกิดขึ้นจากการรวมตัวของสสารเกาะเข้าหากันจากทุกหนทุกแห่งในสภาพของเหตุ ทั้งหมดนี้ผลิตออกมาจากพรหมและจากธรรมชาติ ความเป็นจริงเทศะไม่ได้ผลิตขึ้นมาหรอก เพราะวัตถุเกิดขึ้นก่อน และปรมาณูนั้นพักอยู่ที่ไหนเล่า ถ้าปราศจากความมีอยู่ของเทศะ หลังจากเทศะเกิดขึ้น ลม ไฟ น้ำ และดินก็เกิดขึ้น จากนั้นพืชที่มีผลรับประทานได้ก็เกิดขึ้น ซึ่งผลิตเชื้อ จากนั้นบุคคลก็เกิดขึ้น นี่คือกฎของการสร้างโลกในคัมภีร์พระเวทในคัมภีร์กล่าวว่าเทศะเกิดขึ้นก่อน ชฮันโดทกยะ สร้างไฟ และอื่น ๆ ก่อนสิ่งอื่น ไอเตอเรยะ สร้างน้ำ และสิ่งอื่นในการพรรณนาถึงการสร้าง พระเวทในบางครั้ง กล่าวถึงการสร้างโลกมาจากบุคคล ในเวลาอื่นพูดว่ามาจากหิรัณยครรภะ และอื่น ๆ มิมามษา พรรณนาถึงการสร้างโลก ถึงการปฏิบัติการหรือพลังงานทางสากลโลก ไวเศษิกะ พูดถึงการสร้างโลกในเวลา นยายะพูดถึงเรื่องปรมาณู โยคะพูดถึงความกล้า สางขยะพูดถึงปรกฤติหรือธรรมชาติ และเวทานตะก็พูดถึงพรหม ปรัชญาไหนถูก และปรัชญาไหนสร้างไว้ผิดหรือ

ตอบ : เรื่องราวทั้งหมดที่พูดมานั้นล้วนเป็นจริงทั้งนั้น และไม่มีข้อความใดผิด แต่ผู้ผิดก็คือผู้ที่เข้าใจผิด เพราะพรหมเป็นเหตุประสิทธิผล ธรรมชาติหรือปรกฤติ เป็นเหตุทางวัตถุของโลก เมื่อใดก็ตามที่กลียุคเกิดขึ้น การสร้างก็เริ่มขึ้นในกฎเกณฑ์ที่กล่าวแล้วข้างต้น คือท้องฟ้าหรืออวกาศและอื่น ๆ เมื่อท้องฟ้าและลมยังไม่ได้ถูกทำลาย แต่ไฟ

และสิ่งอื่น ๆ ถูกทำลาย การสร้างก็เริ่มจากไฟและอื่น ๆ เมื่อไฟฟ้าไม่ได้ถูกทำลาย การสร้างก็เริ่มจากน้ำและอื่น ๆ ซึ่งติดตามมา อนึ่งการสร้างเริ่มต้นจากจุด หลังจากกลียุคทุก ๆ ยุคจนถึงการทำลายได้เกิดขึ้น บุรุษ, หิรัณยครรภ์ และคำอื่น ๆ ได้พรรณนาไว้ในบทแรกของหนังสือเล่มนี้ว่าเป็นชื่อของมหาพรหม แต่ความขัดแย้งหรือความไม่แน่นอนก็คือ อันไหนบอกนิยายต่างกันในเหตุการณ์อันเดียวกัน และเหตุการณ์เหมือนกัน ในโอกาสต่างกันในการทำงานอันหนึ่ง ท่านจะพบความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างสมบูรณ์ที่แผ่กระจายไปในสาขาทั้ง ๖ ของปรัชญาในลักษณะอย่างนี้คือ ตามความในปรัชญามิมามษาว่า ไม่มีงานในโลก ในการปฏิบัติงาน ไม่มีการกระทำ หรือพลังที่นำมาใช้ ตามความในปรัชญา ไวเศษิกะว่า ไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากกาละ นยายะกล่าวว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากปรมาณูมีอยู่ หรือความมีอยู่ของวัตถุ โยคะยืนยันว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากความรู้ปัญญา ความฉลาด ตามความปรัชญาสางขยะว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากการรวมตัวของธาตุ เวทานตะยืนยันว่า ไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยปราศจากเครื่องมือของผู้สร้าง ฉะนั้นการสร้างโลกเกิดจากการปฏิบัติการของเหตุทั้ง ๖ แต่ละประเภทพรรณนาไว้ยืดยาวในแต่ละสาขาของปรัชญา ดังนั้นข้อความทั้งหมดของปรัชญาทั้ง ๖ จึงไม่ขัดแย้งกันและกัน มันเหมือนกับคน ๖ คน ร่วมมือกันเอาฟางไว้บนกำแพงเพื่อสร้างบ้าน สาขาปรัชญาทั้ง ๖ ก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน ได้พรรณนาเรื่องราวปรากฏการณ์ของการสร้างโลกในลักษณะพิสดาร ซึ่งเหมือนกับนิยายคนตาบอดคลำช้าง

คนตาบอดคลำช้าง

ครั้งหนึ่งมีคนตาบอด ๕ คน และอีกคนหนึ่งตาของเขาเห็นราง ๆ มีคนเอาช้างมาให้คนทั้ง ๕ คลำดูคนที่หนึ่งบอกว่าช้างมีลักษณะคล้ายเสา คนที่สองตอบว่าช้างมีลักษณะเหมือนกับพัดโบกคนที่สามตอบว่าช้างเหมือนกับหลัก คนที่สี่ตอบว่าช้างเหมือนไม้กวาด คนที่ห้าตอบว่าเหมือนกับแท่น คนที่หกตอบว่าช้างมีสีดำ ๆ และมีรูปร่างเหมือนควายยืนอยู่บนเสา

ในทำนองเดียวกัน คนไพร่ และคนมีความรู้แค่หางอึ่ง ผู้ซึ่งศึกษาคัมภีร์อันไร้เหตุผลสมัยใหม่ แต่ไม่เคยอ่านคัมภีร์ที่เขียนโดยฤาษีและนักปรัชญา ผู้ซึ่งมีความรอบรู้ในสันสกฤต แต่พวกเขาอ่านหนังสือพื้นบ้านที่คนปัญญาน้อยเขียนขึ้น บุคคลเหล่านั้นยุ่งอยู่อย่างบ้าคลั่งในการหลอกลวงคนอื่นและหลอกลวงแก่กันและกัน และทะเลาะระหว่างพวกเขาเองโดยไร้ประโยชน์ คำสอนของพวกเขาไม่เหมาะสมกับความเชื่อถือของนักปราชญ์ และบุคคลที่มีความสำนึก เพราะคนตาบอดจะหนีจากการตกหลุมแห่งทุกข์โดยตามหลังพวกตาบอดด้วยกันมิใช่หรือ แน่นอน ลักษณะอย่างเดียวกัน คือการทำลายความดีและความก้าวหน้าของนักการศาสนาในปัจจุบันอย่างเพทุบาย ความเห็นแก่ตัวได้ซึมซาบเข้าไปในบุคคลผู้มีความรู้น้อย ผู้ซึ่งได้มอบจิตใจและวิญญาณให้แก่ความมัวเมาในกามคุณ

ถาม : ไม่สามารถผลิตผลขึ้นมาได้โดยปราศจากเหตุ ทำไมจึงไม่มีเหตุของเหตุเล่า

ตอบ : โอ ประชาชนที่รัก ทำไมท่านไม่นึกเสียสักนิดเล่า ดูซิ มีสิ่งเพียงสองสิ่งในโลก คือ เหตุและผล สิ่งที่เป็นเหตุคือไม่ใช่ผล เหมือนมันเป็นผลมันก็ไม่ใช่เหตุ นานเท่านานที่คนยังไม่เข้าใจโลก เขาย่อมไม่ได้ความจริง และไม่ได้ความรู้ที่ถูกต้องของสิ่งทั้งหลาย จงฟังปรัชญานี้:—

สร้างอะไร

นิตฺยายาะ สตฺตฺวรชสฺตมสำ สามฺยาวสฺถายาะ ปฺรกฤเตรตฺปนฺนานำ ปรมสูกฺษมาณำ ปฤถกฺ ปฤถคฺวรฺตมานานำ ตตฺตฺวปรมาณูนำ ปฺรถมะ สำโยคารมฺภะ สำโยควิเศษาทวสฺถานฺตรสฺย สฺถูลาการปฺราปฺติะ สฤษฺฏิรุจฺยเต ฯ

การสร้าง คือการประชุมร่วมกันของปรากฏการณ์อันประหลาดทั้งหลาย ซึ่งเป็นวัตถุและมีรูปที่เห็นได้ โดยการพัฒนาสิ่งเดิมที่เห็นไม่ได้ซึ่งได้เปลี่ยนจากสภาพของมันที่รวมกันอยู่เป็นพิเศษ เริ่มต้นด้วยการทำงานของธาตุที่ละเอียดมากและแตกต่างกันในตัวของมันเอง ซึ่งถูกผลิตขึ้นมาจากธรรมชาติ ซึ่งคุณสมบัตินิรันดร์ทั้งสามอยู่ในสภาพสมดุลย คือ สัต รชะ และตมะ อีกประการหนึ่ง ธรรมหรือปรกฤติ คือ ความสมดุลยของความจริงขั้นมูลฐาน สัต รชะ ตมะ อันไม่มีเบื้องต้น เป็นนิรันดร์ มันผลิตธาตุ อันแตกต่างกันและละเอียดอ่อนมาก ธาตุที่แยกกันเหล่านี้เริ่มรวมกัน และการรวมกันเฉพาะของธาตุเหล่านี้ และการสัมผัสกันของธาตุก่อให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาวะของธาตุเหล่านั้น แม้ว่าธาตุเหล่านั้นละเอียดอ่อนและไม่สามารถเห็นได้ในตอนแรก มันเริ่มขยายตัวและแน่นเข้า และเกาะกันเป็นกลุ่มใหญ่ขึ้น และพัฒนาขึ้นเป็นปรากฏการณ์อันแปลกประหลาดของโลกที่มีอยู่ ความมีอยู่ของปรากฏการณ์เหล่านี้เรียกว่าการสร้างขึ้น (สังขาร) **เหตุอันแรก** ก็คือ เหตุการณ์ที่ติดตามอยู่หรือรอคอยอยู่ เพื่อการรวมกับเหตุการณ์อื่น ๆ ที่รวมตัวของสิ่งทั้งหลาย และจะเหลืออยู่หลังจากสิ่งทั้งหลายแตกแยกออกไปหรือสลายตัวออกไปแล้ว และสิ่งนั้นไม่สามารถจะแบ่งแยกต่อไปได้อีกแล้ว **ผล** ก็คือสิ่งที่ถูกผลิตขึ้น หลังจากสิ่งหรือธาตุต่าง ๆ รวมตัวกัน และไม่อยู่ในสภาพที่เหมือนกันหลังจากที่มันแยกตัวกันออกไปหมดแล้ว การพูดถึงเหตุ ของเหตุ พูดถึงผลของผล พูดถึงผู้ทำของผู้ทำ พูดถึงวิธีการของวิธีการ พูดถึงจุดหมายของจุดหมาย เรียกว่าคนตาบอดเห็น คนหูหนวกฟัง คนรู้ไม่รู้ตาของตา ตะเกียงของตะเกียง อาทิตย์ของอาทิตย์มีหรือ สิ่งที่ผลิตขึ้นคือเหตุ สิ่งที่ถูกผลิต คือ ผล ผู้ซึ่งกลับเหตุเป็นผลคือผู้กระทำ

จงตั้งใจฟังที่ตาพูด

นาสโต วิทฺยเต ภาโว นภาโว วิทฺยเต สตะ
อุภโยรปี ทฤษฺโฏนฺตสฺตฺวนโยสฺตตฺตฺวทรฺศิภิะ ฯ

เป็นคาถาที่ ๑๖ จากบทที่ ๑๑ ของคีตา หมายความว่า สิ่งที่ไม่มีอยู่ ไม่เคยกลายมาเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ๆ และสิ่งที่มีอยู่จริง ๆ จะลดน้อยหายไปเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่ก็ไม่ได้อีกเหมือนกัน ปัจจัยทั้งสองดังกล่าวมานี้นักปรัชญาได้ตรวจสอบมาดีแล้ว ทำอย่างไรคนหัวรั้น คนอคติ คนใจชั่ว คนโง่ และคนหยาบคาย จะเข้าใจความจริงเหล่านี้ได้เล่า ตัวอย่างชายคนหนึ่ง แม้ว่าจะเป็นผู้คงแก่เรียน และมีเพื่อนดีเป็นมิตร ถึงอย่างนั้น เขาก็ยังคิดถึงตัวเขาเอง และจะตรวจสอบถึงรากถึงโคนของสิ่งเหล่านั้น เขาก็ยังตกอยู่ในหลุมของความลวงอยู่นั่นเอง คนที่มีความสุขก็คือผู้รู้ซึ่งกฎเกณฑ์ของสาขาความรู้ที่รู้แล้วทั้งหมด และพยายามที่จะรู้สิ่งนั้นจริง ๆ และมีความชำชองในความรู้เหล่านั้นด้วยตัวของตัวเอง สอนความรู้เหล่านั้นแก่คนอื่นโดยความบริสุทธิ์ใจไม่มีอะไรแอบแฝง ดังนั้นบุคคลผู้ไม่รู้สิ่งหนึ่งสิ่งใด เชื่อว่าโลกนี้ถูกสร้างขึ้นจากความไม่มีอะไร เมื่อถึงเวลาที่จะสร้างโลก พรหมก็รวมเอาชิ้นของวัตถุอันละเอียดอ่อนเข้าด้วยกัน ในการพัฒนา

ขั้นแรก สิ่งที่ละเอียดอ่อนคือปรกฤติกลับกลายขึ้นมาเป็นสิ่งที่หยาบเรียกว่ามหาต ตัตว ติต (มหาภูตธาตุ) สิ่งที่ยังหยาบกว่านั้นเรียกว่า อหังการ แล้วสุกสมภูตะ (ธาตุละเอียดอ่อนแตกต่างกันห้าอย่าง) ก็เกิดมาจากอหังการ แล้วอายตนะทั้งห้าที่รับรู้ คือ ตา หนัง หู ลิ้น จมูก และอวัยวะห้าอย่างของความรู้สึกที่ดำเนินการคือ คอ (เสียง) มือ เท้า อวัยวะสืบพันธุ์ ทวารหนักเบา และส่วนที่สิบเอ็ด คือ เจตนาหรือมนะซึ่งหยาบมากขึ้นกว่าธาตุละเอียดอ่อนทั้งห้าหรือตันมาตระ ผลิตวัตถุหยาบ หรือธาตุหยาบขึ้นมาตามลำดับ มีปริมาณมากมายจากธาตุเดิมที่ละเอียดอ่อนมาสู่ธาตุหยาบมากขึ้น และทุกคนก็เห็นได้ มันผลิตจำพวกพืชผักและสิ่งอื่น ๆ จากธาตุเดิมมาเป็นอาหาร ซึ่งตัวมันเองก็เพาะเมล็ดไว้ เพาะเชื้อไว้ ซึ่งจะผลิตต้นขึ้นสืบต่อกันไป แต่การสร้างครั้งแรกนั้นไม่ใช่สร้างขึ้นมาทางเพศ เพราะเมื่อพรหมสร้างร่างกายผู้หญิงและผู้ชายขึ้นมา พระองค์ก็นำเอาวิญญาณใส่ลงไปจึงมีชีวิตขึ้นมา แล้วการพัฒนาการสร้างเพศก็เกิดขึ้น มองดูร่างกายซิ จะเห็นได้ว่า ผู้สร้างเป็นความฉลาดเหลือเกินที่สร้างขึ้นมาได้ เช่นนั้นคนผู้คงแก่เรียนประหลาดใจมากเมื่อได้สังเกตร่างกายแล้ว ภายในร่างกาย เราจะพบระบบของกระดูก ระบบของประสาท ระบบของกล้ามเนื้อ หุ้มห่อด้วยหนัง ม้าม ตับ ปอด หัวใจ การร่วมของวิญญาณและวัตถุ (ร่างกาย) อย่างลึกลับมาก โครงสร้างศีรษะ บรรจุสมองไว้ อันเป็นรากของสิ่งมีชีวิตและผม มองดูเล็บ และสิ่งเจริญเติบโตอื่น ๆ อวัยวะอันละเอียดของตา การจัดระบบประสาทเหมือนกับสายโทรเลข ต่อม ความรู้สึกในอวัยวะที่สัมผัส การจัดที่เฉพาะไว้สำหรับที่จะทำให้ตื่น ฝัน และหลับสนิทของวิญญาณ การจ่ายออกและการผลิตหนังทั้งหมด ระบบของส่วนที่ทำงานร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การจัดระบบของอวัยวะแต่ละส่วน และโครงสร้างของส่วนอื่น ๆ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างที่มหัศจรรย์ที่สุด ซึ่งไม่มีใครผู้ใดที่สามารถจะทำได้เลย นอกจากพรหม พรหมผู้เดียวเท่านั้นที่สร้างโลก รวมเอาวัตถุอันมีค่าหลายอย่างหลายชนิดเข้าไว้ในโลกนี้ โครงสร้างที่เล็กที่สุดของสิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ ของพืช ปรากฏการณ์ของสีต่าง ๆ นับจำนวนไม่ถ้วน เขียว ขาว เหลือง ดำ และเงาที่ปรากฏกลาย ๆ ซึ่งระบายไว้ที่ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ รากไม้ และอื่น ๆ นอกจากพรหมแล้วไม่มีใครจะสร้างใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ เมล็ด ก้านและราก ซึ่งประกอบด้วยรสชาติชนิดต่าง ๆ หวาน เค็ม ขมจัด เปรี้ยวจัด เปรี้ยว ขม และกฎเกณฑ์ชนิดต่าง ๆ มากมาย โลกอันนับจำนวนมิได้ ดวงอาทิตย์หลายล้านดวง ดวงจันทร์ และดาวฤกษ์อื่น ๆ การสร้าง การเปลี่ยนแปลง การรักษา ต้อง

ดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ และตามแผนอันประหลาดอื่น ๆ ของเศรษฐกิจแห่งธรรมชาติ เมื่อคนหนึ่งเห็นวัตถุสิ่งหนึ่ง เขาย่อมกลับคิดถึงสิ่งสองสิ่ง เขาจะคิดถึงวัตถุนั้นอย่างที่มันเป็นจริงประการแรก และคิดถึงผู้สร้างสิ่งนั้นจากการสังเกตแผนของมันเป็นประการที่สอง ตัวอย่างเช่น ชายคนหนึ่งพบเครื่องประดับอันสวยงามชิ้นหนึ่งตกอยู่ในป่าแห่งหนึ่ง เขาตรวจสอบดู พบว่าสิ่งนั้นทำด้วยทองคำซึ่งนักศิลปีนบางคนทำมันขึ้น ในทำนองเดียวกันนี้ การออกแบบอันประหลาดของโลกที่มีสัตว์ชนิดต่าง ๆ มากมายอาศัยอยู่นี้ พิสูจน์ให้เห็นถึงความมีอยู่ของผู้สร้าง คือพรหม

การสร้างครั้งแรก

ถาม : อันไหนสร้างก่อน คนหรือโลก และวัตถุอื่น ๆ หรือ

ตอบ : โลกและวัตถุทั้งหลายสร้างก่อน เพราะปราศจากสิ่งเหล่านั้นเสียแล้ว การเป็นอยู่และการดำรงอยู่ของคน สามารถจะเป็นผลกระทบกระเทือนได้

ถาม : มีมนุษย์คนเดียว หรือหลายคนที่สร้างขึ้นมาในโลกครั้งแรก มีกฎเกณฑ์อื่นใดหรือ

ตอบ : มีการสร้างมนุษย์มากมายในการเริ่มต้นของโลก เพราะพรหมได้ให้วิญญาณทั้งหลายเกิดขึ้นมาในการเริ่มต้นของโลก ความดีของงานที่วิญญาณได้ทำได้ส่งผลให้เขาเหล่านั้นเกิดในสวรรค์ ยชุรเวท กล่าว

มนุษฺยา ฤษยศฺจ เย ฯ ตโต มนุษฺยา อชายนฺต ฯ

แล้วคนทั้งหลายก็ถูกสร้างขึ้น ซึ่งพิสูจน์ได้ว่ามีจำนวนมากมาย กล่าวคือ เป็นร้อย ๆ เป็นพัน ๆ ได้ถูกสร้างขึ้นในตอนแรก การวิจัยของมนุษย์วิทยา พิสูจน์ให้เห็นว่า ประชาชนทั้งหลายคือเด็ก ๆ ของพ่อแม่มีจำนวนมากมาย

ถาม : มนุษย์และสัตว์ที่ถูกสร้างขึ้นในรูปของทารก หนุ่ม หรือแก่ หรือว่าชีวิตทั้งหมดที่สร้างขึ้นมี ๓ ขั้นตอน ในตอนเริ่มแรกของโลก

ตอบ : ในความเป็นหนุ่ม เพราะถ้าพรหมสร้างเด็กขึ้นมาในตอนแรก การสนับสนุนเลี้ยงดูจะต้องมีความจำเป็นที่จะต้องหาคนอื่นมา ถ้าพรหมสร้างคนแก่ขึ้นมา จะไม่มีการสืบพันธุ์เกิดขึ้น ดังนั้นพระองค์จึงทรงสร้างมนุษย์และสัตว์ในวัยหนุ่ม

การเริ่มต้นของโลก

ถาม : มีการเริ่มต้นของโลกหรือไม่

ตอบ : ไม่มีการเริ่มต้นเลย เช่นเดียวกับกลางวันมีกลางคืนมาก่อน และกลางคืนก็มีกลางวันมาก่อน หรือกลางวันติดตามด้วยกลางคืน หรือกลางคืนติดตามด้วยกลางวัน กล่าวคือการสลับติดต่อกันของแสงสว่างและความมืด เป็นสิ่งคงที่แน่นอนตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้นการสร้าง มีการทำลายเกิดขึ้นก่อน และการทำลายก็มีการสร้างเกิดขึ้นก่อน การสร้างคนโดยการทำลาย และการทำลายก็ตามโดยการสร้าง กล่าวคือวงจังหวะของโลก ดำเนินไปด้วยความมีระเบียบและแน่นอนจากนิรันดร หามีเบื้องต้นและเบื้องปลายไม่ เบื้องต้นและเบื้องปลายของการสร้างและการทำลาย ก็เหมือนกับเบื้องต้นและเบื้องปลายของกลางวันและกลางคืน เหมือนกับพรหม ชีวะ และกรณีย์ของโลก (วัตถุ) เป็นทรัพย์ ๓ อย่าง เป็นนิรันดร์โดยธรรมชาติของมันเอง ดังนั้น การสร้าง การรักษา และการทรงอยู่ของโลก ก็ไม่มีเบื้องต้นโดยเหตุที่สืบต่อกันไปไม่ขาดสาย เช่นเดียวกับกระแสธารดูเหมือนเป็นแบบเดียวกัน เดี๋ยวไหล เดี๋ยวแห้ง เดี๋ยวลดลง เดี๋ยวเอ่อขึ้นในฤดูฝน และเหือดแห้งไปหมดในฤดูร้อน กำเนิดของโลกก็เช่นเดียวกันถือว่าเป็นการสืบต่อ ๆ กันไปไม่ขาดสาย คุณสมบัติลักษณะและธรรมชาติของพรหมก็ไม่มีเบื้องต้น การสร้าง การรักษาและ การทำลายโลก ก็ไม่มีเบื้องต้นเหมือนกัน การกระทำของพระองค์เองก็ไม่มีเบื้องต้นทั้งไม่มีเบื้องปลายด้วย เช่นเดียวกับคุณสมบัติ ลักษณะและธรรมชาติของพระองค์ก็ไม่มีเบื้องต้นและเบื้องปลาย

ความแตกต่างกันของชีวิต

ถาม : ความลำเอียงของพรหมที่ว่า พระองค์ได้ให้วิญญาณบางพวกเกิดในพันธุ์มนุษย์ และให้พวกอื่น ๆ เกิดในพันธุ์สัตว์ดุร้าย เช่นสัตว์กินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร และวิญญาณบางพวกเกิดในพันธุ์สัตว์ไม่ดุร้ายเช่นกวาง โค เป็นต้น และวิญญาณพวกอื่นเกิดในพันธุ์พืชและผัก และพันธุ์สัตว์ประเภทเลื้อยคลาน และในสัตว์ชั้นต่ำ

ตอบ : เปล่าเลย พระองค์มิได้มีความลำเอียง เพราะชีวิตมีหลายอย่างหลายประเภทแตกต่างกันออกไป เนื่องจากอิทธิพลของกรรมที่สัตว์ทั้งหลายได้ทำไว้ในการสร้างโลกครั้งก่อน ถ้าพระองค์ทรงมองข้ามความดีของพวกเขาในการแบ่งพวกเขามาเกิดแล้วไซร้ พระองค์จึงมีความลำเอียง

สถานที่การสร้างมนุษย์

ถาม : มนุษย์สร้างครั้งแรกที่ไหน

ตอบ : พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ครั้งแรกในตรีปีศตปะ เดี๋ยวนี้เรียกธิเบต

ถาม : มีเพียงชนิดเดียว หรือวรรณะเดียว หรือมีหลายวรรณะในการเริ่มต้นของโลก

ตอบ : มีเพียงวรรณะเดียว หรือชนิดเดียว คือ เผ่าพันธุ์มนุษย์ ต่อมา ความที่กล่าวไว้ในฤคเวท

วิ ชานีหฺยารฺยานฺเย จ ทสฺยวะ ฯ

ผู้ที่ประเสริฐ และมีคุณธรรม เรียกว่าอารยะ ผู้คงแก่เรียนเรียกว่า เทพหรือพรหม คนเลวคนชั่วเรียกว่าทัสยุ หรือโจรและคนโง่ ดังนั้นประชาชนจึงถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายอารยะ และฝ่ายทัสยุ ยิ่งกว่านั้นในคัมภีร์ ฤคเวท กล่าวว่า อุเอตะ ศุทเร อุตะ อารเย (ในอารรพเวทมีด้วย)* ตามหลักการนี้ อารยะแบ่งออกเป็นสี่วรรณะ คือพราหมณ์ กษัตริย์ เวชและสูทร พราหมณ์และผู้คงแก่เรียนเรียกว่าอารยะ คนโง่เรียกว่าสูทร หรืออนารยะ

การมาของอารยะ

ถาม : พวกอารยะมาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร

ตอบ : เมื่อการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นระหว่างพวกอารยะ กับพวกทัสยุ กล่าวคือระหว่างผู้คงแก่เรียน เทพกับพวกดุร้าย ยักษ์ หรือคนโง่ บ่อย ๆ และมีความขมขื่น พวกอารยะเห็นว่าอินเดียเป็นดินแดนที่ดีที่สุดในโลก จึงได้มาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนที่นี่ ดังนั้นจึงได้ชื่อว่าอารยวตาร หรือถิ่นที่อยู่ของอริยชน

ถาม : อะไรคือขอบเขตของถิ่นฐานของพวกอารยะเล่า

---

* อต ศุทฺเร อุตารฺเย ฯ

อาสมุทฺราตฺตุ ไว ปูรฺวาทาสมุทฺราตฺตุ ปศฺจิมาตฺ
ตโยเรวานฺตรำ คิรฺโยรารฺยาวรฺตำ วิทุรฺพุธาะ ฯ
สรสฺวตีทฤษทฺวตฺโยเนวนทฺโยรฺยทนฺตรม์
ตำ เวนิรฺมิตำ เทศมารยาวรฺตำ ปฺรจกฺษเต ฯ

มนู, II, ๒๒, ๑๗ ขอบเขตทางเหนือมีภูเขาหิมาลัยเป็นแดนกั้น ทางใต้มีภูเขาวินธยาชาลเป็นเขต ทางตะวันออกและทางตะวันตกมีทะเลเป็นเขต อีกประการหนึ่ง ขอบเขตที่ว่านั้นเรียกว่าอารยวตารซึ่งขยายไปถึงอัตต็อคหรืออินดูสทางตะวันตก และถึงเอราวดี ซึ่งขึ้นมาทางเหนือของประเทศเนปาลและถึงพรหมบุตร ซึ่งติดกับแคว้นอัสสัมทางตะวันออก และลงไปถึงอ่าวเบงคอลทางตะวันออก และจากเส้นกลางจากเทือกภูเขาหิมาลัยถึงราเมศวาระ ทางใต้ติดต่อกับภูเขาวินทยา และล้อมรอบโดยกัตช์ เรียกว่าอารยวตาร เพราะเป็นที่อยู่ของประชาชนผู้คงแก่เรียนและมีความประพฤติดีมีศีลธรรม เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของพวกอารยะ

ถาม : ชื่อเดิมของพวกที่อาศัยอยู่ก่อนพวกอารยะ เรียกว่าอะไร

ตอบ : ไม่มีชื่อก่อนที่พวกอารยะจะเข้ามาอยู่ และไม่มีประชาชนอยู่ ณ ที่นั้น ก่อนที่ประชาชนชาวอารยะเข้ามาเพราะพวกอารยะมาจากธิเบตสู่ดินแดนนี้โดยตรงหลังจากที่ (เทพเจ้า) มหาพรหมสร้างแล้วไม่นาน

ถาม : มีคนกล่าวว่า พวกอารยะมาจากประเทศอิหร่าน (เปอร์เซีย) ฉะนั้นเขาจึงถูกเรียกว่าอารยะ ก่อนพวกอารยะ ดินแดนที่เต็มไปด้วยคนป่าเถื่อนอาศัยอยู่ ซึ่งเรียกว่า อสูร หรือรากษส และพวกอารยะเรียกตัวเองว่า เทพหรือเทวดา เมื่อต่อสู้กันและกัน การต่อสู้ของพวกเขาเรียกว่าสงคราม ระหว่างเทวดากับอสูรในนิยายปรัมปรา

ตอบ : คำกล่าวที่ท่านยืนยันมานี้ผิดทั้งนั้น เพราะมีคำกล่าวได้ในฤคเวท ๑, LI ๘—

วิ ชานิหยา รฺยานฺเย จ ทสฺยโว พรฺหิษมเต รนฺธยา ศาสทฺวรตานฺ ฯ

ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า ชื่ออารยะ ได้มอบให้แก่ผู้ที่มีคุณธรรม คงแก่เรียน เป็นเทพผู้ที่เป็นฝ่ายตรงข้าม หรือประชาชนที่มีคุณสมบัติตรงข้ามกับพวกอารยะได้ชื่อทัสยุ หรือโจรผู้ทำชั่ว ผู้ไม่มีศาสนา คนโง่ พราหมณ์ กษัตริย์ และแพทย์ หรือพ่อค้า ได้ชื่อว่าทวิชะผู้เกิดสองหน และอารยะ และพวกศูทร อนารยะ หรือโง่ เมื่อพระเวทกล่าวไว้อย่างนี้ คนผู้คงแก่เรียนพิจารณารอบคอบแล้วไม่สามารถจะเชื่อมความคิดเห็นเอาเอง และสมมติฐานของ

พวกต่างชาติ ในสงคราม ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างเทพกับอสูรในภูเขาหิมาลัย ระหว่างพวกอารยะกับพวกทัสยุ พวกป่าเถื่อน อรชุนกับจักรพรรดิทศรถติดต่อกับพวกอารยวตารช่วยเหลือเทพ และได้ชัยชนะเหนือพวกอสูร จากนี้จะเห็นได้ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ทั้งหมดรอบนอกอารยวตารจนถึงตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันตกเฉียงเหนือ เหนือเฉียงตะวันออกของภูเขาหิมาลัยเรียกว่าอสูร เพราะเมื่อใดก็ตามที่พวกอสูรโจมตีพวกอารยะที่อาศัยอยู่ในเขตของภูเขาหิมาลัย เจ้าชายหรือเจ้าแผ่นดินในดินแดนนี้ช่วยเหลือกันและกันในการต่อสู้กับพวกอสูร สงครามที่ต่อสู้กันทางใต้ โดยรามจันทร์ไม่เรียกว่าสงครามระหว่างเทพกับอสูร แต่เรียกว่ารามและราพนสงครามหรือสงครามระหว่างอารยะกับรากษส ไม่มีบันทึกในหนังสือสันสกฤต หรือหนังสือประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่าพวกอารยอพยพมาจากอิหร่าน และต่อสู้กันกับพวกป่าเถื่อนที่อยู่เดิม และขับไล่พวกถิ่นออกไป ประกาศตนเป็นผู้ปกครองประเทศ การเขียนของพวกต่างชาติ มีค่าควรเชื่อในการพิสูจพ์ทดสอบหรือ

ทัสยุหรือพวกป่าเถื่อน

เมฺลจฺฉวาจรฺศฺจรฺยวาจะ สรฺเว เต ทสฺยวะ สฺมฤตาะ ฯ

เมฺลจฺฉเทศสฺตฺวตะ ประ ฯ

ประเทศที่นอกเหนือกไปจากอารยวตาร เรียกว่าประเทศของพวกทัสยุ หรือพวกป่าเถื่อนจากหนังสือดังกล่าว เป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศรอบนอกทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศเหนือเฉียงตะวันตก ทิศตะวันตก เรียกว่าพวกทัสยุ พวกมาเลช (ป่าเถื่อนและ อสุร และประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศตะวันออกเฉียงใต้ ใต้, ใต้ตะวันตก ติดต่อกับเขตอารยวตาร เรียกว่าพวกรากษส เป็นที่เห็นได้ชัดว่า รูปร่างของพวกนิโกร น่ากลัวเหมือนกับสัตว์ร้ายดังที่พรรณนาไว้ ท่านอาจจะ เห็นได้แล้วว่ารูปร่างที่น่ากลัวของเผ่านิโกรเหมือนกับที่พรรณนาไว้ในนิยายว่าเป็นรากษส ชื่อของประชาชนที่ตรงกันข้ามกับพวกอารยะคือพวกนาคะและประเทศของเขาเรียกว่าปาตาล ซึ่งพรรณนาไว้ว่าอยู่ใต้เท้า คือบาดาล (ปา เท้า ตาล ภายใต้) มีพระเจ้าแผ่นดินของนาคเหล่านี้คือราชวงศ์ของนาค ราชธิดาของนาคองค์หนึ่ง พระนามว่าอุโลพิได้อภิเศกสมรสกับท้าวอรชุน อีกประการหนึ่งการปกครองของพวกอารยะ ได้สิ้นสุดลงจากอิคษวกุถึงโกวรวัสหรือปัณฑวะเหนือโลกทั้งปวง และได้มีการนับถือศาสนาพระเวทอยู่บ้างในประเทศอื่น นอกเหนือจาก

ประเทศอวตารถ ข้อพิสูจน์ในเรื่องนี้ก็คือว่าบุตรของพราหมณ์ ชื่อวิรัช บุตรของวิรัช ชื่อว่ามนู บุตรของมนู ๑๐ คน คือ มริจิ และอื่น ๆ ผู้สืบตระกูล ๗ คนของเขา เรียกว่า สวยัมภาวะ และอื่น ๆ เป็นพระเจ้าแผ่นดินทุกองค์ การสืบสายเลือดของพระเจ้าแผ่นดินเหล่านั้นเรียกว่า อิคษวกุและอื่น ๆ เป็นพระเจ้าแผ่นดินตระกูลแรกที่เอาอินเดียหรือเอาอารยวตารเป็นเมืองขึ้น แต่เนื่องจากโชคร้ายชิเกียจ ประมาทเลินเล่อ และทะเลาะวิวาทล้างผลาญกันเอง พวกอารยะได้สูญเสียการปกครองอันเป็นปึกแผ่นอิสระและสงบ พูดถึงการปกครองเหนือต่างชาติน้อยมาก การปกครองซึ่งเหลือไว้สำหรับพวกเขา ก็ถูกพวกต่างชาติทำลายเสียสิ้น มีพระเจ้าแผ่นดินน้อยองค์ที่เป็นอิสระเมื่อวันเวลาร้ายมาถึง ประชาชนจำต้องได้รับความลำบากมากมาย ความดีใด ๆ ก็ตามที่อาจจะได้แก่พวกเขา ก็คือการปกครองภายในบ้านเป็นสิ่งที่ดีที่สุด กฎของต่างชาติมีว่า ท่านเป็นอิสระจากการดันทุรังของศาสนา อิสระจากการอคติทางเผ่า ท่านจะมีความเมตตากรุณาต่อประชาชนเหมือนบิดามารดา มีความเมตตากรุณาและเที่ยงธรรม กฎของต่างชาติดังกล่าวไม่ตรงกับความสงบและความสุขอย่างสมบูรณ์ แต่มันเป็นความยุ่งยากมากที่จะขจัดความชั่วร้ายของภาษาต่าง ๆ คำสอนของศาสนาและการขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ปราศจากการขจัดความชั่วอันน่ารังเกียจเหล่านี้เสียแล้วเป็นการยากเหลือเกินที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมความผาสุก และผลประโยชน์ของประชาชน ให้ทั่วถึงกัน ดังนั้นกฎและระเบียบใดก็ตามสำหรับการแนะแนว และสิ่งที่มีมาก่อนประวัติศาสตร์ได้ให้ไว้ในพระเวททั้งสิ้น และคัมภีร์อื่น ๆ สมควรที่คนดี ๆ จะรักษาไว้เป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ

กาละของการสร้างโลก

ถาม : ตั้งแต่สร้างโลก กาลเวลาได้ผ่านไปนานเท่าใด

ตอบ : โลกได้สร้างมาแล้ว ๑๙๖๐ ล้าน ๆ ปี ในรอบจำนวน และพระเวทได้เปิดเผยมาพร้อม ๆ กัน รายละเอียดของพงศาวดารโลก ได้พรรณนาไว้ในบทนำของอรรถกถาพระเวทซึ่งอาจจะเป็นผลในเรื่องนี้ เวลาของการสร้างและการวิวัฒนาการของโลกเป็นอย่างนี้ เป็นที่รู้กันว่า ชั้นของวัตถุซึ่งไม่สามารถแยกออกไปได้อีก เรียกว่าปรมาณู

การรวมของ ๖๐ ปรมาณู เป็นหนึ่งอนูหรือโมเลกุล การรวม ๒ โมเลกุล หรืออนูเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า ทวิอนุก หรือโมเลกุลกำลังสอง ซึ่งเป็นทรัพย์ของวัตถุอากาศ การรวมโมเลกุลกำลังสองสามครั้ง ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าธาตุไฟ การรวมโมเลกุลกำลังสองสี่ครั้ง ทำให้เกิดธาตุน้ำ และห้าครั้งทำให้เกิดธาตุดิน โมเลกุลกำลังสองสามครั้งทำให้เกิดชั้นวัตถุ และการรวมชั้นวัตถุสองครั้งทำให้เกิดธาตุดิน และวัตถุที่เห็นได้ ในวิธีการอันมีระบบแบบนี้ และวิธีที่ค่อยเป็นค่อยไป พระพรหมได้สร้างโลกมาในทำนองนี้

การสนับสนุนโลก

ถาม : ใครทรงไว้และสนับสนุนโลก หรือ บางคนพูดว่า ไฮดร (เศศะ) มีผ้าคลุมศีรษะหนึ่งพันผืน เอาโลกไว้บนศีรษะเขา อีกคนหนึ่งพูดว่า โลกตั้งอยู่บนเขาของโคตัวผู้ คนที่สามพูดว่าไม่มีอะไรยึดโลกไว้ คนที่สี่พูดว่าอากาศหนุนโลกไว้ คนที่ห้าพูดว่า ความดึงดูดของสุริยจักรวาฬ ทำให้โลกอยู่ในที่ของมันอย่างเหมาะสม คนที่หกมีความเห็นว่าโลกหนักมากมันต่ำลงมา ๆ สุญญากาศ ทฤษฎีต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่สนับสนุนความทรงอยู่ของโลก ทฤษฎีไหนเป็นทฤษฎีที่ถูกต้องและควรแก่การเชื่อ

ตอบ : เขาผู้ซึ่งกล่าวว่า โลกตั้งอยู่บนศีรษะของงู บนเขาของโค เขาผู้นั้นควรจะถูกถามว่า โลกตั้งอยู่บนอะไรในเวลาที่พ่อแม่ของสัตว์เหล่านั้นเกิด อะไรที่หนุนงูและโคไว้เล่า พวกมุสลิมผู้ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานโค พูดไม่ออกเมื่อถูกถามปัญหานี้ แต่ผู้เชื่อในทฤษฎีงู จะพูดว่า งูพักอยู่บนหลังเต่า ซึ่งลอยบนน้ำ น้ำก็ตั้งอยู่บนไฟ ซึ่งไฟก็อยู่บนอากาศ และอากาศก็อยู่บนท้องฟ้า บุคคลผู้นี้เมื่อถูกถามอีกว่า ทั้งหมดนั้นเมื่อตั้งอยู่บนอะไรหรือบนใคร สิบคนต่อ ๑ คน จะพูดว่า พรหมทรงไว้ทั้งหมด ถ้าถามต่อไปว่า งูและ โค นั้น เป็นลูกของใคร เขาจะตอบว่า กัศยปะ เป็นลูกของกัดรู และวัวตัวผู้ มริจิ เป็นบิดาของกัศยปะและเป็นบุตรของมนู ผู้ซึ่งเป็นบุตรของวิรัช พรหม คือ บิดาของวิรัช อยู่ในตอนเช้าของการสร้างโลก มีห้าชั่วอายุคนก่อนที่งูจะเกิด ใครยึดโลกไว้เล่า พูดภาษาธรรมดาก็คือ โลกตั้งอยู่บนอะไรในเวลาที่

กัศยปะ เกิดหรือ แล้วเขาก็จะพูดว่า ท่านเงียบแล้ว ข้า ฯ ก็จะเงียบ* ทั้งผู้ถามและผู้ตอบจะเริ่มต่อสู้กัน ข้อเท็จจริงก็คือ ส่วนที่เหลืออยู่จากการต่อสู้กันก็คือเศส หรือกากของมนุษย์ ดังนั้นนักประพันธ์บางคนพูดว่าเศสยึดโลกเอาไว้ บางคนไม่เข้าใจความหมายนี้อย่างถูกต้อง เดาเอาว่างูยึดโลกไว้ แต่เพราะพรหมยังคงมีอยู่หลังจากการสร้างและการทำลายโลกแล้ว ผู้ที่ถูกเรียกว่าเศสก็คือ โอเมก้า และโลกก็สนับสนุนโดยผู้นั้น อาถรรพเวท กัณฑ ๑๔, วรรค ๑ โศลก ๑ สัตเยโนตฺตภิตา ภูมิ นั่น คือ สัตย คือความจริง มีสี่เขี้ยวชั่วนิรันดร์ ทำลายไม่ได้ใน ๓ กาละ ซึ่งเป็นพรหมยึดโลกไว้ ยึดดวงอาทิตย์และโลกอื่น ๆ อุกษ ทธาระ ปริติวิม อุต ทยัม นี้คือโศลกจากฤคเวท ปรากฏว่า บางคนพบโลก อุกษะ แปลความหมายเป็นว่า โค เพราะมันหมายถึงโคตัวผู้ แต่เพราะความโง่ของเขาเอง เขาไม่ได้คิดว่าโคได้ความแข็งแรงเพียงพอที่ยึดของใหญ่ได้อย่างโลกนั้นมาจากไหน คำว่า อุกษะ จึงหมายถึงดวงอาทิตย์ ซึ่งส่งฝนมายังโลก เพื่อให้ที่ดินอุดมสมบูรณ์ ดวงอาทิตย์ยึดโลกไว้ด้วยแรงแห่งความดึงดูด แต่ในที่นี้ไม่มีอะไรเลยนอกจากพรหมที่สนับสนุนดวงอาทิตย์และโลกอื่น ๆ

ถาม : พรหมจะยึดบรรยากาศอันประหลาดเช่นโลกไว้ได้อย่างไรหรือ

ตอบ : ก่อนมหาพรหม โลกจำนวนนับไม่ถ้วนไม่เท่ากับปรมาณูเพียงอันเดียว เหมือนอย่างท้องฟ้าอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ โลกมหึมามากมายไม่มีอะไรเลย ค่อนข้างจะเหมือนกับขี้นน้ำเพียงขี้นเดียวในทะเล มหาพรหมแผ่ไปทุกหนทุกแห่งทั้งข้างในและข้างนอก ยชุรเวทกล่าวว่า วิภูปรัชสุ มหาตมะแผ่ไปในสัตว์ทั้งหลาย สนับสนุนสัตว์เหล่านั้น ถ้ามหาตมะ มิได้แผ่ไปทุกหนทุกแห่ง อย่างพวกคริสต์ มุสลิมและปุราเนียนยืนยันไว้แล้วพระองค์จะไม่เคยสนับสนุนโลกทั้งหมดนี้เลย เพราะไม่มีใครจะยึดสิ่ง ๆ หนึ่งไว้ได้โดยที่เขาไม่มีอยู่ในมือ

ถาม : เมื่อโลกทั้งหลายถูกยึดเข้าด้วยกันโดยอิทธิพลแห่งความดึงดูดแก่กันและกันแล้ว การที่คิดว่าสวรรค์สนับสนุนให้โลกอยู่ได้นั้น ไม่มีประโยชน์อะไรเลย

---

* ๑ เตรี จุป เมรี ภี จุป ฯ ๒ เศษาธาร ปฤถิวีมฺยุกฺตมฺ ฯ ๓ สตฺเยโนตฺตภิตา ภูมิ ฯ ๔ อุกษา ทาธาร-ปฤถิวีมฺต ยามฺ ฯ

ตอบ : สากลโลกนี้มีขอบเขตจำกัดหรือไม่มีขอบเขตจำกัดหรือ ถ้าสากลโลกนี้ไม่จำกัด มันก็เกินเชื่อ เพราะสิ่งที่รวมกันเกิดขึ้น จะไม่มีขอบเขตจำกัดนั้น ไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้ามีขอบเขตจำกัด ความดึงดูดของอะไรที่จะช่วยดึงสิ่งที่เกินตัวของมัน นอกเหนือจากนั้น สิ่งอาจจะดึงดูดแก่กันและกันโดยส่วนตัวของมัน แต่วัตถุที่แตกต่างกันทั้งหมดนี้อันสร้างโลกขึ้นมาเป็นส่วนรวม ได้ถูกยึดและดึงดูดเอาไว้โดยพระองค์เท่านั้น ไม่ใช่สิ่งอื่นใด ยชุรเวท XIII ๔. กล่าวว่า พระองค์ทรงสร้าง* ทรงสนับสนุนรูปร่างอันไม่แจ่มใสทั้งหมดเช่นโลกและดาวนพเคราะห์อื่น ๆ และโลกบริวารอื่น ๆ และดวงดาวที่มีแสงสว่างเช่นดวงอาทิตย์และอื่น ๆ พระองค์ผู้ทรงแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง คือผู้สร้างผู้ทรงไว้ ซึ่งสากลโลกทั้งมวล

ถาม : โลกนี้และโลกอื่น ๆ หมุนรอบ ๆ หรือตั้งอยู่เฉย ๆ ไม่หวั่นไหว

ตอบ : มันหมุนไปรอบ ๆ ไม่ได้หยุด

โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์หรือ

ถาม : บางคนพูดว่า ดวงอาทิตย์หมุนรอบโลก และโลกอยู่เฉย ๆ คนอื่น ๆ ยืนยันว่าโลกหมุนแต่ดวงอาทิตย์ไม่ได้หมุน อันไหนเป็นความจริง

ตอบ : ทั้งสองทฤษฎีผิดกันคนละครึ่ง เพราะพระเวทกล่าวว่า

อายำ เลาะ ปฤศฺนิรฺมีทสทนฺมาตรำ ปุระ ฯ ปีตรำ จ ปฺรยนฺตฺสฺวะ ฯ

โลกนี้พร้อมด้วยน้ำทั้งหมดของมันหมุนรอบดวงอาทิตย์ ดังนั้นโลกจึงหมุน

อา กฤษฺเณน รชสา วรฺตมาโน นิเวศยนฺนมฤตำ มรฺตฺยำ จ
หิรณฺยเยน สวิตา รเถนา เทโว ยาติ ภุวนานิ ปศฺยนฺ ฯ

ดวงอาทิตย์ส่งฝนมายังโลก ดวงอาทิตย์ประกอบด้วยแสง และความร้อน เป็นสิ่งมหัศจรรย์ในสวรรค์เหนือเรา พระองค์ทรงบรรจุชีวิตลงในสัตว์และสิ่งที่ไม่มีชีวิต โดยวิธีของการทำให้เกิดเป็นฝน และให้แสงแห่งชีวิตเกิดขึ้น พระองค์ทรงเป็นเหตุของการเห็นสิ่งทั้งหลาย พระองค์ทรงดึงดูดสิ่งทั้งหลายไว้ และทรงให้สิ่งทั้งหลายนั้นหมุนไปรอบตัวของมันเอง แต่พระองค์ไม่หมุนรอบดาวนพเคราะห์ของระบบของพระองค์ ในลักษณะเดียวกันนี้ทุก ๆ ระบบมี

---

* ๑ วิภุะ ปฺรชาสุ ฯ ๒ ส ทธาร ปฤถิวีๆ ทฺยามุเตมามฺ ฯ ๓ ทวิ โสโม อธิ ศฺริษะ ฯ

ดวงอาทิตย์หนึ่งดวงให้แสงสว่าง และดาวนพเคราะห์อื่น ๆ ก็ได้รับแสงสว่างจากดวงอาทิตย์และดวงอาทิตย์ดึงดูดไว้ ดังนั้นในอาถรรพเวท K. ๑๔ An. I,M.I กล่าวว่า โลกและดาวนพเคราะห์อื่น ๆ ได้รับแสงจากดวงอาทิตย์เช่นเดียวกับดวงจันทร์ แต่การหมุนเวียนของกลางวันและกลางคืนจะปรากฏอยู่เสมอ เพราะส่วนหนึ่งของโลกซึ่งหันไปทางดวงอาทิตย์ จะได้รับแสงสว่าง กล่าวกันว่าเป็นกลางวันอันแสนสุข และอีกส่วนหนึ่งซึ่งอยู่ด้านตรงกันข้ามกับดวงอาทิตย์มืดเป็นเวลากลางคืน อีกประการหนึ่ง การขึ้น การตก เวลาสนธยา เที่ยงวัน เที่ยงคืน และการแบ่งแยกเวลาอื่น ๆ มีอยู่ในบางส่วนของโลกนี้หรือโลกอื่นเสมอ กล่าวคือ เมื่อมันเป็นตอนเช้าของอารยวตารประเทศ มันเป็นตอนเย็นในอเมริกา มันอาจจะเป็นพระอาทิตย์ตกดิน ในอินเดีย ในอเมริกาเป็นตอนเช้า มันอาจจะเที่ยงวัน เที่ยงคืนในอินเดีย มันย่อมจะเป็นเที่ยงคืนหรือเที่ยงวันในอเมริกา ประชาชนผู้ซึ่งพูดว่าดวงอาทิตย์หมุน โลกไม่ได้หมุน ทุกคนโง่ เพราะถ้ามันเป็นเช่นนั้น มันจะเป็นกลางวัน และกลางคืน เป็นระยะถึงพัน ๆ ปี ดังนั้นชื่อดวงอาทิตย์ก็คือ ปรธนห์ ใหญ่กว่าโลกเป็นแสน ๆ เท่า ห่างจากโลกเป็นสิบ ๆ ล้านไมล์ ถ้าภูเขาหมุนรอบเมล็ดมัสตาท จะใช้เวลานาน แต่ถ้าเมล็ดมัสตาทหมุนรอบภูเขาจะใช้เวลาเพียงเล็กน้อย ในทำนองเดียวกัน การหมุนของโลกก่อให้เกิดปรากฏการณ์ในกลางวันและกลางคืน แต่ในกรณีของการหมุนของดวงอาทิตย์หาเป็นเช่นไม่ ผู้ซึ่งเชื่อว่าดวงอาทิตย์หยุดอยู่กับที่ ทั้งยังไม่รู้ดาราศาสตร์ด้วย เพราะถ้าดวงอาทิตย์ไม่หมุน ดวงอาทิตย์จะไม่ผ่านกลุ่มดาวหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มดาวหนึ่ง และดังนั้นวัตถุทุกชิ้นบนสวรรค์ ไม่สามารถหยุดอยู่โดยปราศจากการหมุนในท้องฟ้า พวกเชนผู้ซึ่งเชื่อว่าโลกไม่ได้หมุน แต่มันสืบต่อ ๆ กันมาไม่สิ้นสุด และเชื่อว่า มีดวงอาทิตย์สองดวง และดวงจันทร์เพียงสองดวงเท่านั้นในชมพูทวีป (เอเชีย) พวกเขายังงมงอนหลับสนิทในการเมายาเสพติดของคัมภีร์ของพวกเขา ถ้าโลกไม่หมุน คือสืบต่อ ๆ กันมา โลกก็จะแตกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยจากการที่ไม่มีอากาศหมุนเวียนรอบ ๆ มัน และคนที่อยู่ก็ถูกกดกัน ไม่มีอากาศหายใจและผู้ที่อยู่ต่ำกว่าก็ได้อากาศมากกว่าและการหมุนเวียนของอากาศก็เป็นแบบเดียวกัน ถ้ามีดวงอาทิตย์สองดวงและมีดวงจันทร์สองดวง เขาจะทำลายความสว่าง และความมืดที่เกิดขึ้นทุก ๆ ๑๕ วัน เสียสิ้น ฉะนั้น โลกหนึ่งมีดวงจันทร์หนึ่งดวง โลกทั้งหลายมีดวงอาทิตย์เพียงดวงเดียว

โลกอื่นมีมนุษย์อยู่อาศัยหรือไม่

ถาม : ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ทั้งหลายนั้นคืออะไร มีมนุษย์อาศัยอยู่หรือไม่

ตอบ : ทั้งหมดเหล่านั้นคือโลก มีเผ่ามนุษย์อาศัยอยู่

เอเตษุ หีท ษ์ สรฺวำ วสุ หิตเมเต หีท ษ์ สรฺวำ วาสยนฺเต
ตทฺยทิท ษ์ สรฺวำ วาสยนฺเต ตสฺมาทฺวสว อิติ ฯ

สัตปาท K. 14. Pr. 6, Br. 7. Kandika 4

ดิน น้ำ ไฟ ลม ฟ้า ดวงจันทร์ ดาวฤกษ์ และดวงอาทิตย์ เรียกว่า วสุ (ที่อาศัย) เพราะสิ่งทั้งหลาย และสัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่ในนั้น ดาวทั้งหมดเหล่านั้นเป็นที่อยู่ของสัตว์ทั้งหลาย เพราะดวงดาวทั้งหลายเหล่านั้นเป็นสถานที่สำหรับอาศัย จึงเรียกว่า วสุ เมื่อดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดาวฤกษ์ทั้งหลาย เป็นที่อาศัยเช่นเดียวกับโลก ย่อมไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ดวงดาวเหล่านั้น เป็นที่อาศัยของสัตว์ทั้งหลายเช่นกัน เมื่อโลกเล็ก ๆ ของพรหมนี้เต็มไปด้วยมนุษย์ และสัตว์อื่น ๆ โลกที่ส่งแสงสว่างอื่น ๆ จะเป็นทะเลทราย และไม่มีผู้คนหรือ ไม่มีงานใดของพรหมที่ปราศจากจุดประสงค์ ถ้าโลกทั้งหมดเหล่านี้ไม่มีคน ไม่มีสัตว์อื่น ๆ มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลยกับโลกเหล่านั้น ฉะนั้น มนุษย์และเผ่าพันธุ์อื่นอาศัยอยู่ในโลก

ถาม : มนุษย์ และตระกูลของสัตว์อื่น ๆ มีลักษณะอย่างเดียวกันมีอวัยวะอย่างเดียวกัน มีแขน มีขา อย่างเดียวกันเหมือนคนอยู่ในโลกนี้ หรือว่าแตกต่างกัน

ตอบ : เป็นไปได้ที่เขาทั้งหลายเหล่านั้น อาจจะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย อย่างชาวจีน, ชาวนิโกร ชาวอินเดีย ชาวยุโรป มีความแตกต่างกันเล็กน้อยในเรื่องแขนขา อวัยวะ ผิว ผิวพรรณ และรูปร่าง ในทำนองเดียวกัน ความแตกต่างในเรื่องรูปร่างก็มีบ้าง แต่เผ่าพันธุ์ก็มีลักษณะคล้ายกัน เหมือนคนในโลกนี้ อวัยวะ และตำแหน่งในร่างกายก็ตรงกันอย่างมนุษย์ในโลก ฤคเวท X. CXC. ๓— กล่าวว่า

สูรฺยาจนฺทฺรมเสา ธาตา ยถาปูรฺวมกลฺปยตฺ
ทิวำ จ ปฤถิวี๎ จานฺตริกฺษมโถ สฺวะ ฯ

พรหม ผู้สร้าง ทรงสร้างดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดินแดนสว่าง โลกอวกาศเต็มไปด้วยดวงดาวความสุขของชีวิตในโลกนั้น ๆ ในยุคก่อน ในทำนองเดียวกันอย่างที่ได้สร้างขึ้นในยุคนี้ พระองค์ทรงสร้างสิ่งอย่างเดียวกันในโลกอื่นทั้งหมดไม่แตกต่างกัน

ถาม : พระเวทอย่างเดียวกันนี้ได้เปิดเผยในโลกอื่น เหมือนอย่างโลกนี้หรือไม่

ตอบ : พระเวทอย่างเดียวกันได้เปิดเผย ณ ที่นั้น เหมือนการปกครองและนโยบายของกษัตริย์ย่อมเป็นอย่างเดียวกันตลอดเมืองขึ้นของพระองค์ ดังนั้น มหาพรหม เจ้าแห่งเจ้ากฎทั้งหลายที่ประกาศในพระเวทบังคับใช้อย่างเดียวกัน แก่สัตว์ทั้งหลายที่เกิดขึ้น

การปกครองของพรหม

ถาม : เมื่อวิญญาณและธาตุของปรกฤติ ไม่มีเบื้องต้น และพรหมก็ไม่ได้สร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้น พระองค์ไม่มีอำนาจเหนือสิ่งเหล่านั้น เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นอิสระ

ตอบ : เมื่อกษัตริย์และประชาชนต่างอยู่ด้วยกัน และประชาชนอยู่ภายใต้การปกครองของกษัตริย์ ดังนั้น วิญญาณ และสิ่งที่ไม่มีวิญญาณทั้งหลายย่อมอยู่ภายใต้พรหม เพราะพระองค์เป็นผู้สร้างสิ่งทั้งปวงในโลก เป็นผู้แจกจ่ายผลการกระทำแก่ผู้กระทำกรรม ทรงรักษาไว้ซึ่งสิ่งทั้งปวง มีอำนาจทั้งมวล วิญญาณและสัตว์และสิ่งที่ไม่มีวิญญาณทั้งหลายจะไม่สามารถยอมต่อพระองค์หรือ แม้ว่าวิญญาณเป็นอิสระในการกระทำ แต่ต้องอาศัยพระองค์ในการเก็บผลของการกระทำนั้น ดังนั้นพระองค์ผู้ทรงอานุภาพอันยิ่งใหญ่ ย่อมสร้าง ย่อมรักษา และย่อมทำลายโลกทั้งมวล

สรุป

มหาตมะ ทรงอยู่ก่อนการสร้างโลก ซึ่งในการเริ่มต้น ซ่อนอยู่ในความปั่นป่วน— ฤคเวท x. cxxix ๓ cxxil. การออกแบบของพระองค์ก่อให้เกิดโลกนี้ที่มองเห็นได้ Tait II l. มีทรัพย์ที่เป็นนิรันดร์ ๓ อย่าง คือ พรหม วิญญาณและวัตถุ ฤคเวท I. clxiv. ๒๐ พรหมสร้างโลกจากวัตถุ เพื่อความสบายของวิญญาณ slaWet IV. ๕ คุณสมบัติอันสำคัญของวัตถุ คือ สัตวะ รชะ และตมะ ซึ่งสร้างธาตุทั้ง ๕ ขึ้น ดิน น้ำ ไฟ ลม และอากาศ และอินทรีย์ ๑๐—

อำนาจการเห็น. อำนาจการได้ยิน. อำนาจการดมกลิ่น, อำนาจการลิ้มรส, อำนาจการผัสสะ, บางท่านพูดว่า มีพรหมเพียงองค์เดียวเท่านั้นในการเริ่มแรก แล้วพระองค์ทรงสร้างโลกจากพระองค์เอง เหมือนอย่างแมลงมุมสร้างใยของมันจากตัวมันเอง เข้าใจอย่างนี้ไม่ถูกต้อง พรหมเป็นเหตุประสิทธิผล กาละ เทศะ แบบแปลน และอำนาจ เป็นเหตุอุปกรณ์ของโลก ถ้าพรหมสร้างโลกจากพระองค์เอง มันก็เป็นความฉลาด เพราะเหตุทางวัตถุจะย้ายคุณสมบัติของมัน—Vaisk l. ๒๔. แต่พรหมผู้รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง และมีปัญญารอบรู้ทั้งปวง

จุดประสงค์ของการสร้างโลกก็คือ อำนาจของพรหม อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับความดีของวิญญาณ ผู้ซึ่งไม่มีทางอื่นที่จะเสวยผลกรรมที่ได้ทำไว้ในชีวิตต่าง ๆ ระหว่างชีวิตก่อน ๆ ในการเดินทางอันไม่มีสิ้นสุด

กล่าวกันว่าเทพเจ้าหรือพรหมมีอำนาจทั้งปวง พระองค์สามารถสร้างโลกจากความไม่มีอะไร เปล่าเลย พระองค์จะไม่ทำสิ่งใด ๆ อันขัดกับกฎของพระองค์ ตัวอย่าง พระองค์จะไม่ทำบาป พระองค์ไม่ตาย หรือเกิด พระองค์ไม่มีรูป เป็นอรูป ถ้าถูกถามว่า ถ้าไม่มีอะไรออกมา โดยปราศจากเหตุแล้ว อะไรคือเหตุของพรหม พรหมคือเหตุ และเหตุทั้งหลาย ซึ่งเป็นสิ่งง่าย ๆ ไม่มีเหตุของเหตุ San. 1.67 ไม่มีรากของราก ดังนั้นจึงไม่มีเหตุของเหตุทั้งหลาย

พวกคริสต์และมุสลิมกล่าวว่า พระเจ้าสร้างโลกจากความไม่มีอะไร แต่ไม่จริง เพราะมันเป็นกฎของพระเจ้าที่ว่า ความไม่มีผลิตความไม่มี บางคนพูดว่าคนไม่ได้รับผลกรรมที่ตนทำ พระเจ้าให้สิ่งที่พระองค์ชอบแก่เขา ถ้าถามว่า ทำไมพระเจ้าไม่มอบสิ่งที่พระองค์ชอบแก่บุคคลผู้ไม่ได้ทำสิ่งหนึ่งใดเลยเล่า ชาวพุทธและชาวเชนพูดถึงความเที่ยงของธาตุ แต่โลกนี้ไม่เที่ยงอย่างที่เรารู้ในประสบการณ์

บางคนพูดว่า ปรัชญาทั้ง ๖ สาขา กล่าวถึงการสร้างโลกในสาเหตุต่าง ๆ กัน ดังนั้นจึงขัดแย้งกันและกัน เปล่าเลย ปรัชญาทั้ง ๖ สาขานั้น มีความกลมเกลียวเป็นอันเดียวกัน มีเหตุทั้ง ๖ เหตุ แต่ละปรัชญาถือเอาสิ่งหนึ่งสำหรับเหตุของโลก อย่างเวทานตะกล่าวว่า พรหมเป็นเหตุประสิทธิผลของโลก นยายะก็ว่าปรมาณูเป็นเหตุทางวัตถุของโลก โยคะก็ว่าพลังงานเป็นเหตุสามัญทั่วไปของการสร้างโลก ไวเศษิกะและมิมามษา และสางขยะก็ว่า กาละ การกระทำ และธรรมชาติ เป็นเหตุทางอุปกรณ์ของการสร้างโลก

บทที่ ๙

๑. วิชชา และ อวิชชา
๒. วัฏฏะ และ วิวัฏฏะ

วิทฺยำ จา' วิทฺยำ จ ยสฺตทฺเวโทภย ษ์ สห
อวิทฺยยา มฤตฺยุ์ ตีรฺตฺวา วิทฺยยา' มฤตมศฺนุเต ฯ

ผู้ซึ่งรู้แจ้งวิชชา และอวิชชาทั้งสองนี้ ย่อมพ้นจากความตาย โดยการทำงาน และได้ความหลุดพ้น โดยการบรรลุวิชชาโดยแท้ อวิชชา มีคำจำกัดความดังนี้

อนิตฺยาศุจิทุะขานาตฺมสุ นิตฺยศุจิสุขาตฺมขฺยาติรวิทฺยา ฯ

เป็นคำสุภาษิตจากโยคะ II. ๕. การเชื่อโลกที่เปลี่ยนแปลง และร่างกายที่เสื่อมว่าเป็นสิ่งถาวรยั่งยืน กล่าวคือ ถือว่าโลกปรากฏการณ์ เป็นสิ่งยั่งยืนอยู่ชั่วนิรันดร์ และการทำให้ร่างกายสวยงามโดยคิดจะรักษามันไว้ชั่วนิรันดร์ โดยกำลังจิต หรืออิทธิพลของโยคะ และความเชื่ออันไร้สาระ ย่อมเป็นฐานเบื้องต้นของอวิชชา การเชื่อในความบริสุทธิ์ของสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์ เช่นร่างกายของสตรีตัณหาจัด ทำด้วยหนังสัตว์ที่เสื่อม หรือ (เรื่องกามารมณ์อื่น ๆ ทางเพศ) และการปฏิบัติเช่นนั้นด้วย เช่นพูดปด ขโมย และความชั่วอื่น ๆ ก่อให้เกิดรูปแบบที่สองของอวิชชา ความคิดหาความสุขในรูปแบบที่เจ็บปวด ซึ่งเกินพอดีในการปล่อยตนตามความต้องการของเพศ ปล่อยไปตามอำนาจของตัณหา นับว่าเป็นชนิดที่สามของอวิชชา แบบที่สี่ของอวิชชาประกอบด้วยความคิดว่าร่างกายนี้เป็น เป็นคนหรือเป็นจิตใจ และคิดว่าวัตถุเป็นจิตใจ ทั้งสี่ชนิดของความรู้อันไม่ถูกต้อง หรือความคิดผิด เป็นชื่อของอวิชชาทั้งนั้น ตรงกันข้ามกับอวิชชาเป็นวิชชา กล่าวคือ คือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน เป็นสิ่งไม่แน่นอน สิ่งเที่ยงแท้แน่นอน ถือว่าเป็นสิ่งเที่ยงแท้แน่นอน วัตถุที่ไม่บริสุทธิ์ เป็นสิ่งไม่บริสุทธิ์ สิ่งบริสุทธิ์ว่าเป็นสิ่งบริสุทธิ์ สิ่งเป็นทุกข์ว่า เป็นทุกข์ สิ่งเป็นสุข ว่าเป็นสุข ไม่มีตัวตน ว่าไม่มีตัวตน มีตัวตน ว่ามีตัวตน โดยย่อก็คือรู้ สิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ในคำสันสกฤตว่า

เวตฺติ ยถาวตฺ ตตฺตฺวปทารฺถสฺวรูปฺ ยยา สา วิทฺยา ฯ

ยยา ตตฺตฺวสฺวรูปฺ น ชานาติ ภฺรมาทนฺยสฺมินฺนนฺยนฺนิศฺจิโนติ ยยา สา วิทฺยา ฯ

เมื่อเวลาสร้างโลก พรหมรวมปรมาณูเข้าด้วยกัน สร้าง มหาต, สร้างอหังการ สร้างธาตุทั้ง ๕ สร้าง อายตนะภายใน ๕ สร้างอายตนะภายนอก ๕ ตันมาตร สร้างพืช สร้างอาหาร สร้างเชื้อตัวผู้ สร้างเชื้อตัวเมีย สร้างร่างกายของสัตว์ทั้งหลาย มันเป็นงานของพระองค์ ไม่ใช่งานของใครอื่น คน (ผู้ชายและผู้หญิง) มาในรูปของความหนุ่มเต็มตัว ออกจากพระหัตถ์ของพระองค์ แล้วจากนั้นคนก็ผลิตคนขึ้นโดยการร่วมเพศ การสร้างและการทำลายโลก ย่อมเกิดขึ้นเหมือนกลางวัน และกลางคืนตามลำดับกันและกัน ก่อนอื่น คนดีเรียกว่า อารยะ คนชั่วเรียกว่าทัสยุ เขาลงมาจากธิเบตมาสู่อินเดีย ตั้งชื่อว่า อารยวตาร รอบ ๆ อารยวตาร พวกอสูรและพวกรากษสอยู่

ปัจจุบันนี้เป็นเวลาเกือบ ๑๙๖๐,๐๐๐,๐๐๐ ล้านปี โลกไม่ได้ตั้งอยู่บนสิ่งใด โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ซึ่งดึงดูดโลกไว้ อาถรรพเวท XIV, I. I, ยชุรเวท, III. ๖ และพรหมเป็นผู้ทรงจักรวาฬไว้ อชุรเวท XIII, ๔

ดาวนพเคราะห์ และดาวฤกษ์ก็มีคนอยู่อาศัยเช่นเดียวกับโลก กับด้วยความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย กฎอย่างเดียวกันอยู่ในโลกเหล่านั้นเช่นเดียวกับโลกมนุษย์นี้

ความรู้ก็คือสิ่งที่ให้ความคิดถึงสิ่งนั้นอย่างถูกต้อง และแท้จริง ความโง่ตรงกันข้ามคือมิได้ให้ความคิดถึงสิ่งนั้นอย่างถูกต้องและแท้จริง ได้ให้ความคิดที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง การงานทั้งหลาย และการภักดี เรียกว่า อวิชชาด้วยเหมือนกัน เพราะทั้งสองนั้นเป็นการกระทำทั้งภายนอกและภายใน แต่ไม่ได้สร้างความรู้ที่ถูกต้อง ดังนั้น คำสอนพระเวทจึงประกาศว่าไม่มีผู้ใดจะข้ามพ้นความทุกข์ของความตายได้ โดยปราศจากการปฏิบัติกรรมดี และกราบไหว้บูชาพระองค์ พูดภาษาชาวบ้านก็คือ การงานที่ดี การภักดีที่ถูกต้อง ความรู้อันประเสริฐนำไปสู่ความพ้นทุกข์ได้ การงานที่ชั่ว เช่น พูดเท็จ กราบไหว้ตอไม้ กราบไหว้อิฐ หิน ความรู้ชั่วนำไปสู่สังสารวัฏฏ์ ไม่มีใครจะเป็นอยู่ได้โดยปราศจากการกระทำ ความคิด และความรู้บางชนิดในขณะนั้น ดังนั้นการทำการงานที่ดีเช่นพูดความจริง และปฏิบัติคุณธรรมอื่น ๆ และการงดเว้นจากการพูดเท็จ และการงานชั่วอื่น ๆ เป็นการปูทางไปสู่ความพ้นทุกข์

การตกนรกหรือบาป

ถาม : ใครตกนรก หรือถูกมัดด้วยโซ่แห่งบาป

ตอบ : วิญญาณ ผู้หลงอยู่ในความชั่ว และอวิชชา

การถูกสาปแช่งและความหลุดพ้น

ถาม : ความติดบ่วง และความหลุดพ้น หรือการตกนรก และความหลุดพ้นเป็นไปโดยธรรมชาติหรือ เป็นการบังเอิญหรือ กล่าวคือบังเกิดขึ้นด้วยโอกาส หรือบังเอิญ

ตอบ : ทั้งหมดบังเอิญเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นพิเศษ เพราะถ้ามันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ มันจะไม่มีการหยุดลงเลยเป็นอันขาด

พรหมและวิญญาณแตกต่างกัน

ถาม : **น นิโรโธ น โจตฺปตฺติรฺน พทฺโธ น จ สาธกะ**
น มุมุกฺษุรฺน ไว มุกฺต อิตฺเยษา ปรมารฺถตา ฯ

โศลกนี้มาจาก อรรถกถาอันเป็นโคลง ในมุนดกะอุปนิษัท หมายความว่า วิญญาณที่เป็นพรหม ย่อมไม่มีอุปสรรค์กั้น กล่าวคือ ไม่เคยผ่านเข้าไปในความมืดมนธ์ ไม่เคยอวตาร หรือไม่เคยผ่านเข้าไปในการผูกพันของบาป ไม่มีผู้ใด แนะนำทาง หรือปรารถนาให้พระองค์หลุดพ้นได้ วิญญาณนั้นไม่เคยมีการหลุดพ้นใด ๆ เพราะว่า ผู้ซึ่งไม่เคยถูกผูกมัดเลยในจิตใจ จะหลุดพ้นได้อย่างไรหรือ

ตอบ : การยืนยันของพวกนับถือเวทานตะแบบใหม่นั้นไม่ถูกต้อง เพราะวิญญาณมีอำนาจจำกัดและถูกปกปิดอยู่ด้วยความมืด เธออวตารลงมาปรากฏอยู่ในร่างกาย เธอได้รับความทุกข์โดยการรับผลของบาปที่ทำเอาไว้ ต้องหาทางที่จะพ้นจากความทุกข์ ปรารถนาที่จะพ้นจากความทุกข์ หลุดพ้นจากความทุกข์ทางกาย และได้รับความสุขโดยการเข้าถึงพรหม ถึงความหลุดพ้น

ถาม : คุณสมบัติทั้งหมดเหล่านี้เป็นของร่างกาย และเป็นของอายตนะภายใน แต่ไม่ใช่เป็นของวิญญาณ เพราะวิญญาณอยู่เหนืออิทธิพลของความดีและความชั่ว วิญญาณทรงอยู่เหมือนปัญญาบริสุทธิ์ หรือเหมือนกับผู้เห็นแจ้ง ความร้อนและความเย็น คุณสมบัติ

ตรงกันข้ามอื่น ๆ ของวัตถุ เป็นของร่างกาย วิญญาณพ้นจากสิ่งบาปทั้งปวง และไม่มีอะไรจะทำให้สะเทือน

ตอบ : ร่างกายและอายตนะภายใน เป็นวัตถุ ไม่มีวิญญาณ ไม่มีความรู้สึกร้อนเย็น ไม่ยินดีเพลิดเพลินในสิ่งหนึ่งสิ่งใด สัตว์ที่มีความรู้สึกทั้งหลาย เช่นคนและสัตว์อื่น ๆ มีความรู้สึกในสิ่งทั้งหลาย รับรู้ในสิ่งทั้งหลาย มีความรู้สึกเป็นสุขและเป็นทุกข์จากสิ่งเหล่านั้น ในทำนองเดียวกัน การหายใจก็เป็นวัตถุไม่มีวิญญาณ ไม่มีความรู้สึกหิวกระหาย แต่สิ่งที่มีวิญญาณ มีการหายใจ มีความรู้สึกหิวและกระหาย ในทำนองเดียวกันนี้ เจตนา หรือ มนะ เป็นสิ่งที่ไม่มีความรู้สึก ไม่มีความรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ ในทางตรงกันข้ามวิญญาณมีความรู้สึกเป็นสุขหรือทุกข์โดยผ่านเจตนา หรือมนะ เหมือนอย่างวิญญาณรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ โดยการรับรู้วัตถุ เช่นเสียงดี และไม่ดี และอื่น ๆ โดยผ่านอุปกรณ์อวัยวะภายนอกของประสาท คือหู และอวัยวะอื่น ๆ ดังนั้น วิญญาณได้ถูกกระทบด้วยความชอบและความไม่ชอบ การแยกแยะให้เห็นความแตกต่าง ความจำ และความรู้สึกตัวตน และความเป็นผู้ถือเกียรติและมีความละอาย โดยทางอวัยวะหลาย ๆ อย่าง คือเจตนา (มนะ) ความเข้าใจ ความจำ ความรู้สึกมีตัวตน ซึ่งประกอบด้วยอายตนะภายใน เช่นผู้ใช้ดาบถูกลงโทษ เพราะเป็นฆาตกร แต่ไม่ได้ลงโทษดาบ ในทำนองเดียวกันวิญญาณย่อมจำนนต่อความสุขและความทุกข์ เท่าที่เธอยังเป็นผู้กระทำดีและชั่ว โดยทางร่างกาย ทางอายตนะภายในภายนอก และพลังทางใจ วิญญาณไม่เพียงแต่เป็นเพียงพยานของกรรมดีและกรรมชั่ว แต่เธอยังเป็นผู้กระทำกรรมนั้น และรับทุกข์ทรมานเพราะผลกรรมที่ตนกระทำนั้นด้วย พรหมทรงเป็นองค์เดียว ทรงเป็นพยานของการกระทำของเธอ แต่วิญญาณผู้ทำกรรมเหล่านั้น ย่อมรับเอกภาพพระองค์ ผลของกรรมที่ตนกระทำ เธอไม่ใช่พรหม เพราะพรหมผู้เป็นองค์เดียวเท่านั้น ที่เป็นพยานของสิ่งทั้งหลาย

วิญญาณะ การสะท้อนของพรหม

ถาม : วิญญาณ คือการสะท้อนของพรหม การสะท้อนในกระจก ย่อมจะไม่เจ็บในเมื่อกระจกแตก ในทำนองเดียวกัน วิญญาณ คือ การสะท้อนของพรหม ส่อถึงความรู้สึกภายใน

(อายตนะภายใน) จะอยู่ได้นานเท่านาน เมื่อสื่อกลางยังสะท้อนอยู่ อายตนะภายในยังอยู่ เมื่อมันถูกทำลายลง วิญญาณก็ได้หลุดพ้น หรือเข้าถึงโมกษะ

ตอบ : มันเป็นการพูดพร่ำของเด็ก เพราะสิ่งที่เป็นวัตถุ ย่อมสะท้อนสิ่งเป็นสื่อของวัตถุด้วยกัน อย่างเช่นหน้าของคน และกระจก ทั้งสองเป็นวัตถุ ซึ่งอยู่แยกกันและกัน ถ้ามันทั้งสองไม่อยู่แยกจากกัน อันหนึ่งจะไม่สะท้อนในอีกอันหนึ่ง แต่ถ้าพรหมเป็นอรูปและไม่ใช่วัตถุ พรหมเป็นภาวะที่แซกซึมอยู่ทั่วไป ไม่สามารถจะถูกสะท้อนจากวัตถุได้

ถาม : ท่านไม่เห็นหรือว่า ท้องฟ้าแผ่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง และไม่มีรูปร่าง ย่อมถูกสะท้อนในน้ำนิ่งมิใช่หรือ ในทำนองเดียวกัน พรหมย่อมถูกสะท้อนในอายตนะภายในอันบริสุทธิ์ การสะท้อนนี้เรียกว่า จิตาภาส คือ รูป หรือการสะท้อนของปัญญา

ตอบ : เป็นการกล่าวเกินเชื่อของเด็ก ๆ เพราะท้องฟ้า ย่อมมองไม่เห็น มันจะเห็นด้วยตาของคนใดคนหนึ่งได้อย่างไร

ถาม : ท้องฟ้าไม่ได้มองดูเหมือนหลังคา มืดมัวและสีฟ้าเหนือศีรษะของเราหรือ

ตอบ : เปล่าเลย มันไม่ใช่ดอก

ถาม : แล้วมันเป็นอะไรเล่า

ตอบ : มันเป็นบรรยากาศ คือ ชิ้นส่วนที่เล็กที่สุดของดิน น้ำ และไฟ ถูกมองเห็นลอยอยู่แยกจากกัน สีน้ำเงินอ่อนนั้นเนื่องจากน้ำฝนมากเกินไปในอากาศ ฝุ่นจากโลกลอยอยู่ในอากาศปรากฏเป็นสีฟ้ามัว ๆ มันคือสิ่งที่สะท้อนในน้ำ หรือกระจก แต่ท้องฟ้าจริง ๆ เราไม่เห็น หรือไม่สะท้อน

ถาม : ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เรามีเทศะ ในเบสบอล ในสำนักนางชี หรือมีสถานที่ในกลุ่มเมฆ หรือบริเวณทุกหนทุกแห่งที่กว้างออกไป ในทำนองเดียวกัน พระองค์ได้ชื่อว่าพรหม และวิญญาณ จากความแตกต่างของอุปาธิ (ภาชนะที่ใส่) กล่าวคือ สากลโลก และอายตนะภายใน เมื่อเบสบอล สำนักนางชี และเมฆ ถูกทำลายลงอย่างเดียวกันที่ปิดอยู่ในภายในนั้น เรียกว่า ท้องฟ้ายิ่งใหญ่

ตอบ : คำถามนี้ก็เหมือนกับคนโง่ ๆ ถาม เพราะท้องฟ้าไม่เคยแตกออกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ในทางปฏิบัติ เราพูด "นำลูกบอลมาให้ฉัน และอื่น ๆ ไม่มีใครใช้คำพูดว่า" นำเทศะในลูกบอลมาให้ฉัน และอื่น ๆ ฉะนั้น จึงไม่เป็นความจริง

ส่วนแห่งแสงสว่างของพรหม

ถาม : อายตนะภายในทั้งหมด ลอยอยู่ในจิตากาส ของพรหม หรือแสงปิดกั้นไว้ในจิตมนุษย์ เหมือนอย่างปลา และสัตว์น้ำอื่น ๆ อยู่ในน้ำ นกและสัตว์ประเภทเดียวกัน บินอยู่ในอากาศ ทั้งหมดเหล่านั้นเป็นวัตถุ โดยตัวของมันเอง และไม่มีวิญญาณ แต่ทั้งหมดมีวิญญาณขึ้นมาได้ ก็โดยอิทธิพลของพรหมที่แผ่กระจายไปทุกหนทุกแห่ง เหมือนอย่างชิ้นเหล็กที่ร้อนด้วยไฟ สิ่งเหล่านั้นมีการเคลื่อนไหว แต่ท้องฟ้า และพรหมไม่มีการเคลื่อนไหว ดังนั้นจึงไม่มีการผิดพลาด หรือไม่เหมาะสมที่เชื่อว่าวิญญาณเป็นพรหม

ตอบ : ตัวอย่างของท่านที่ยกมาก็ไม่ถูก เพราะถ้าพรหมแผ่ไปทุกหนทุกแห่ง กลับเป็นวิญญาณโดยเหตุที่มีแสงในอายตนะภายใน พรหมมีความรู้ทั้งปวงหรือไม่มีความรู้ และมีคุณสมบัติอันไม่มีขอบเขตจำกัดอื่นหรือ ถ้าท่านพูดว่า พระองค์ไม่ได้มีคุณสมบัติจำกัด แล้วท่านก็พูดว่าพระองค์ถูกจำกัด และแบ่งแยก หรือพระองค์ไม่สามารถแบ่งแยกได้ ถ้าท่านพูดว่าพระองค์ไม่สามารถแบ่งแยกได้ แล้วก็ไม่มีสิ่งใดกั้นพระองค์ได้ ถ้าไม่มีสิ่งกั้น หรือจำกัดในพระองค์ พระองค์จะไม่สามารถรู้ทั้งปวงได้อย่างไรหรือ ถ้าท่านพูดว่าพระองค์ลืมพระองค์เอง ปรากฏการเคลื่อนไหวไปกับอายตนะภายในอย่างที่มันเป็น แต่หาเป็นเช่นนั้นไม่ โดยแก่นสาระของพระองค์เองแล้ว เมื่อพระองค์เองไม่เคลื่อนไหว ส่วนนั้นของพระองค์ก็เป็นอิสระ จากอายตนะภายใน จะเป็นผู้รู้ทั้งปวงประเสริฐและไม่มีอะไรเปรียบเทียบได้ ส่วนที่ถูกยึดโดยอายตนะภายใน จะตกอยู่กับมายา การจำกัด และความไม่รู้ ดังนั้น พรหมทั้งปวงจะไม่มีช่องว่าง โดยอายตนะภายในเลย ผลตามธรรมชาติ การรวมกันของจิตกับร่างกาย และการจากไปของวิญญาณจากร่างกาย จะเป็นชั่วขณะ ถ้าสิ่งที่ท่านพูดเป็นความจริง ไม่มีวิญญาณที่จะจำสิ่งที่ได้เห็นได้ยินได้ เพราะพรหมที่เห็นและได้ยินจะไม่มีอยู่ เพราะฉะนั้นพรหมและวิญญาณจึงไม่เหมือนกัน

โลกคืออัยโรป หรือสมบัติ

ถาม : ทั้งหมดนี้คือตัวอย่าง ของอัยาโรป คือถือเอาสิ่งหนึ่งเพื่ออีกสิ่งหนึ่ง พูดโดยความรู้ของเราเอง โลกทั้งปวงกับงานของโลกทั้งหมด สมมติว่าอยู่ในพรหม พูดตรง ๆ ก็คือทั้งหมดก็คือพรหม

ตอบ : ใครคือเจ้าของอัธยาโรป หรือผู้สมมติ

ถาม : วิญญาณ

ตอบ : อะไรคือวิญญาณ

ถาม : วิญญาณ ก็คือความรู้จำกัดโดยอายตนะภายใน

ตอบ : ความรู้ที่ถูกจำกัดโดยอายตนะภายในเป็นภาวะที่แตกต่างจากพรหม หรือเป็นตัวพรหมเอง

ถาม : เป็นตัวพรหมเอง

ตอบ : พรหมซึ่งได้สมมติความมีอยู่ของโลก ในพระองค์เอง โดยความหลงมิใช่หรือ

ถาม : ขอให้เป็นเช่นนั้นเถิด อันตรายจะมีแก่พรหม จากการสมมติเช่นนั้นหรือ

ตอบ : ทำไม คนผู้ซึ่งสมมติผิด ๆ จะไม่เป็นคนลวงหรือ

ถาม : เปล่าเลย เพราะสิ่งที่ถูกสมมติขึ้นหรือแสดงออกโดยเจตนาหรือโดยคำพูด ย่อมผิดทั้งหมด

ตอบ : แล้ว พรหมไม่ใช่เป็นความคิดคำนึงเอาเองหรือ และเป็นผู้สร้างความผิด เพราะการสมมติผิดของพระองค์ หรือพูดผิดโดยเจตนาหรือคำพูด

ถาม : ขอให้มันเป็นอย่างที่มันอาจจะเป็น ย่อมเป็นการพิสูจน์เป้าหมายของเรา

ตอบ : ปราโอ เวทานตะผู้ลวง ท่านพิสูจน์พรหม ผู้ซึ่งเป็นสัจจะแท้จริง ความรักแท้จริง ความคิดบริสุทธิ์หรือเจตนาบริสุทธิ์ ท่านเป็นนักหลอกลวง และเป็นตัวลวง มันไม่ใช่เหตุ เพราะความทุกข์ของท่านหรือ อุปนิษัทคืออะไร เวทานตะสอนว่า เจตนาของพรหมผิดหรือ บัญญัติของพรหมคือความลวงหรือ คำยืนยันของท่านเป็นการตัดสินถึงคำสุภาษิตนี้

อุลฏิ โจร โกตวาล โก ทณฺเท ฯ

กล่าวคือ โจรลงโทษสารวัตร หลักการทั่วไปก็คือ นายตำรวจลงโทษโจร แต่ตรงกันข้าม โจรลงโทษนายตำรวจ ในทำนองเดียวกันนี้ ความเชื่อของท่านผิด คำยืนยันของท่านก็ไม่จริง ท่านนำเอาความบกพร่องของท่านเอง ไปทำความเข้าใจพรหม ถ้าความรู้ของพรหมผิด คำพูดของพระองค์ก็ผิด การกระทำของพระองค์ก็ผิด และจะเป็นเช่นนั้นทุกหนทุกแห่งโดยไม่จำกัด เพราะพระองค์จะเหมือนกันทุกหนทุกแห่ง พระองค์ทรงเป็นสัจจะตลอดกาล มีความคิดถูก พูดถูก และทำถูก ความบกพร่องข้างต้นที่กล่าวนั้น

เป็นของท่านไม่ใช่ของพรหม สิ่งที่ท่านเรียกว่าวิชชา อันที่จริงเป็นอวิชชา ความสมมติผิด ๆ ของท่าน คือยึดถือสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เป็นความผิดแท้ ๆ อะไรอีกเล่าถ้ามันไม่ใช่ความผิด ท่านคิดว่าตัวท่านเองคือพรหม และถือว่าพรหมคือวิญญาณ พรหมซึ่งแผ่ทั่วไปไม่เคยถูกจำกัด ไม่เคยโง่ และไม่เคยหุ้มห่อด้วยร่างกาย เพราะลักษณะของวิญญาณ เป็นผู้โง่ จำกัด มีที่อยู่ ไม่สำคัญ และมีแสงสว่างนิดหน่อย แต่พรหมหาเป็นเช่นนั้นไม่

ความหลุดพ้นและอวตาร

ถาม : อะไรคือความหลุดพ้น

ตอบ : **มุญฺจติ ปฺฤคฺภวนฺติ ชนา ยสฺยำ สา มุกฺติะ ฯ**
คือได้รับความอิสรภาพจากวัฏฏะ

ถาม : อิสรภาพได้มาจากอะไร

ตอบ : วิญญาณทุกดวงปรารถนาจะพ้นจากสิ่งนั้น

ถาม : วิญญาณเหล่านั้นปรารถนาจะพ้นจากอะไรหรือ

ตอบ : วิญญาณส่วนมากหลีกห่างจากอะไร

ถาม : ท่านประสงค์จะหลีกจากอะไร

ตอบ : จากความทุกข์ระทม

ถาม : หลังจากพ้นจากความทุกข์ ท่านจะได้อะไร และอยู่ ณ ที่ไหน

ตอบ : วิญญาณได้ความสุข และอยู่ในพระพรหม

ถาม : อะไรคือหนทางที่จะพ้นจากทุกข์ และอะไรที่จะก่อให้เกิดการอวตาร
ทางแห่งความหลุดพ้น

ตอบ : หนทางคือ เชื่อฟังต่อบัญญัติของพรหม หลีกห่างจากความชั่วทั้งปวง หลีกห่างจากความโง่ จากคนพาล จากความคิดชั่ว จากการเห็นด้วยกับคนชั่ว จากการตามใจของกามารมณ์จากการหาความสุขชั่วแล่นมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา มีปัญญา มีความเที่ยงธรรม เสียสละต่อเหตุแห่งความดี หรือศาสนา ระลึกถึงพระเจ้า สวดมนต์ ภาวนาถึงพระองค์ ปฏิบัติสมาธิ หรือวิปัสสนา ปฏิบัติตนอยู่ในหลักการดังกล่าวข้างต้น

หาความรู้ และสอนผู้อื่น มีอาชีพบริสุทธิ์ ก้าวหน้าในความรู้ นำวิธีการที่ถูกต้องมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำทุกสิ่งด้วยความเที่ยงธรรม ความเสมอภาค และความถูกต้อง ทำงานเช่นนั้นและอย่างอื่นที่เสมอกันเพื่อนำไปสู่ความหลุดพ้น งานที่ตรงกันข้าม ผิดธรรมชาติ เช่นการขัดขืนบัญญัติของพระเจ้า และการงานอื่น ๆ ที่จะนำวิญญาณให้ตกต่ำนำไปสู่ความลำบากในการเกิดภพต่อ ๆ ไป

ถาม : วิญญาณเมื่อเข้าถึงโมกษะแล้วไปรวมอยู่กับพระเจ้าหรือ หรือแยกอยู่ต่างหาก

ตอบ : วิญญาณแยกอยู่โดยความเป็นตัวของตัวเอง

ถาม : วิญญาณอยู่ที่ไหน

ตอบ : วิญญาณอยู่ในพระเจ้า

ถาม : พรหมอยู่ที่ไหน วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว อยู่ในที่เฉพาะที่ ๆ หนึ่ง หรือจะไปอยู่ที่ไหนก็ได้ตามที่ต้องการจะไป

ตอบ : วิญญาณที่หลุดพ้นจะอยู่อย่างอิสระ โดยปราศจากการขัดขวางอย่างใดอย่างหนึ่ง คืออยู่ในพรหมผู้ซึ่งแผ่ซ่านทั่วไปด้วยความรู้และความสุขที่สมบูรณ์

ธรรมนูนของวิญญาณ

ถาม : วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว มีร่างกายทางวัตถุหรือไม่

ตอบ : เปล่าเลย

ถาม : วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว มีความเพลิดเพลิน และยินดีในความสุขอย่างไร

ตอบ : เธอ มีคุณสมบัติภายในอย่างเช่นความคิดที่ถูกต้องและคุณสมบัติอื่น ๆ และพลังทั้งหมดถูกเก็บไว้แต่เธอเป็นอิสระจากการติดต่อทางร่างกายทั้งหมด ดังตัวอย่าง ศตปาท กล่าวใน ขัณท ๑๔.

ศฤณวนฺ โศฺรตฺรำ ภวติ, สฺปรฺศยนฺ ตฺวคฺภวติ, ปศฺยนฺ จกฺษุรฺภวติ: รสยนฺ รสนา ภวติ. ชิฆฺรนฺ ฆฺราณำ ภวติ, มนฺวาโน มโน ภวติ, โพธยนฺ พุทฺธิรฺภวติ, เจตยำศฺจิตฺตมฺภวตฺยหงฺกุรฺวาโณ' หงฺกาโร ภวติ ฯ

ร่างกายทางวัตถุ หรืออายตนะภายใน ไม่ได้ติดตามวิญญาณไปด้วย ในเมื่อหลุดพ้นจากกิเลสแล้ว แต่ยังคงคุณสมบัติอันสำคัญบริสุทธิ์อยู่ พูดง่าย ๆ ก็คือ วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว โดยเหตุที่เธอมีอำนาจ จึงกลับมีโสตร เพื่อฟังได้ มีผิวหนังเพื่อสัมผัส

มีตาเพื่อดู มีลิ้นเพื่อลิ้มรส มีเจตนาเพื่อปรารถนา หรือเพื่อคิดคำนึง มีปัญญาเพื่อตัดสินใจ มีความจำเพื่อจำ มีความรู้สึกเพื่อรู้ ความเป็นปัจเจกภาพของเธอ ร่างกายของเธอเป็นอุดมการณ์ ขึ้นอยู่กับพลังจิต เช่นเดียวกับวิญญาณ ได้ทำหน้าที่ของเธอในโลก โดยวิธีทางอายตนะภายในที่กำหนดไว้ในร่างกาย ดังนั้นเธอจึงเสวยความสุขทุกชนิดโดยวิธีแห่งอำนาจของเธอ ในสถานที่ทำให้มีความสุข

คุณสมบัติของวิญญาณ

ถาม : วิญญาณ มีอำนาจมากมายหลายชนิด และมีมากเท่าใด

ตอบ : อำนาจของวิญญาณที่สำคัญมีชนิดเดียว แต่เมื่อแยกชนิดนั้นออกแล้ว มันมีอำนาจถึง ๒๔ ชนิด คือ ๑. อำนาจแข็งแกร่ง ๒. อำนาจกล้าหาญ ๓. อำนาจดึงดูด ๔. อำนาจกระตุ้น ๕. อำนาจเคลื่อนไหว ๖. อำนาจกล้า ๗. อำนาจแยกให้เห็นความแตกต่าง ๘. อำนาจกระทำ ๙. อำนาจกล้าได้กล้าเสีย ๑๐. อำนาจการรวบรวม ๑๑. อำนาจความเชื่อ ๑๒. อำนาจความอยาก ๑๓. อำนาจความรัก ๑๔. อำนาจความเกลียด ๑๕. อำนาจการรวมกลุ่ม ๑๖. อำนาจการแยก ๑๗. อำนาจการก่อรูป ๑๘. อำนาจการทำลาย ๑๙. อำนาจการพึ่ง ๒๐. อำนาจการสัมผัส ๒๑. อำนาจการเห็น ๒๒. อำนาจการลิ้มรส ๒๓. อำนาจการดมกลิ่น ๒๔. อำนาจการรู้ ในเรื่องนี้เท่านั้น ที่วิญญาณเก็บรักษาความสุขและเสวยความสุขในการหลุดพ้นแล้ว ถ้าวิญญาณถูกดูดเข้าไปสู่ในพรหม หรือดับหายไปในเมื่อหลุดพ้นแล้ว ใครจะเสวยความสุขหรือ เขาผู้ซึ่งโง่ที่สุดที่คิดว่า เมื่อหลุดพ้นแล้ว เป็นการหมดสิ้นกันไปทุกอย่าง เพราะการหลุดพ้นของวิญญาณนั้นคือการอยู่อย่างมีความสุข ในการแผ่ซ่านทั่วไป ไม่มีจำกัด และเป็นพรหมผู้ประเสริฐ หลังจากที่พ้นจากความทุกข์ทั้งปวงแล้ว อ้างถึงศริริกะสุภาษิตของเวทานต IV. IV.

วิญญาณไม่ได้ถูกดูดเข้าไปอยู่ในพรหม

อภาวำ พาทริราห หฺเยวมฺ ฯ

ท่านวดารี บิดาของท่านวยาส เชื่อว่าวิญญาณมีอยู่ และเจตนาของวิญญาณก็มีอยู่ในภาวะที่หลุดพ้นแล้ว กล่าวคือ ปรสารัส มีชื่อว่า วดารี มีความเห็นว่า วิญญาณพร้อมกับเจตนา ย่อมไม่ถูกดูดเข้าไปอยู่ในพรหม หรือดับหายตัวไปเมื่อหลุดพ้นแล้ว

ภาวๆ ไชมินิรฺวิกลฺปามนนาตฺ ฯ

อาจารย์ไชมินีเชื่อว่า ร่างกายทิพย์ของบุคคลที่หลุดพ้นแล้วนั้น ยังมีอยู่ เช่นเดียวกับเจตนา อายตนะภายใน อำนาจการหายใจ และคุณสมบัติอื่น ๆ ยังมีอยู่หลังจากหลุดพ้นแล้ว ท่านไม่ได้ยืนยันความไม่มีของสิ่งเหล่านั้น

ทฺวาทศาหวทุภยวิธๆ พาทรายโณ'ตะ ฯ

นักปรัชญา วยาส เชื่อว่าเมื่อวิญญาณหลุดพ้นแล้ว มีทั้งมีและไม่มี กล่าวคือวิญญาณยังคงอำนาจที่บริสุทธิ์ แลไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ไว้ ส่วนคุณสมบัติอันไม่บริสุทธิ์ ความโน้มเอียงที่เป็นบาป ความเป็นไปเพื่อความทุกข์ร้อน ความโง่ และคุณสมบัติอันชั่วร้ายอื่น ๆ ย่อมไม่มีอยู่เลยในผู้หลุดพ้น

อุปนิษัทและความหลุดพ้น

ยทา ปญฺจาวติษฺฐนฺเต ชฺญานานิ มนสา สห
พุทฺธิศฺจ น วิเจษฺเฏต ตามาหุะ ปรมำ คติมฺ ฯ

นั่นคือ คาถาอันมาจาก คาถาอุปนิษัท II Vi ๑๐ สภาวะที่เจตนาบริสุทธิ์ และตั้งใจโดยอายตนะภายใน ๕ อาศัยอยู่กับอหังการ และในสภาวะเช่นนั้น ปัญญาเข้าไปตั้งอยู่ในความเชื่อ สภาวะเช่นนั้นเรียกว่า สภาวะอันสงบระงับอย่างยิ่ง หรือความหลุดพ้น ชยันโคทกะ พูดว่า

๑. ย อาตฺมา อปหตปาปฺมา วิชโร วิมฤตฺยุรฺวิโศโก' วิชิฆตฺโส, ปีปาสะ สตฺยกามะ สตฺยสงฺกลฺปะ โส' นฺเวษฺฏวฺยะ ส วิชิชฺญาสิตวฺยะ ฯ สรฺวำศฺจ โลกานาปฺโนติ สรฺวำศฺจ กามานฺ ยสฺตมาตฺมานมนุวิทฺยา วิชานาตีติ ฯ

๒. ส วา เอษ เอเตน ไทเวน จกฺษุษา มนไสตานฺ กามานฺ ปศฺยนฺ รมเต ฯ ย เอเต พฺรหฺมโลเก ตำ วา เอตำ เทวา อาตฺมานมุปสเต ตสฺมาตฺเตษาษำ สรฺเว จ โลกา อาตฺตาะ สรฺเว จ กามาะ ส สรฺวำศจ โลกานาปฺโนติ สรฺวำศจ กามานฺ ยสฺตมาตฺมานมนุวิทฺย วิชานาตีติ ฯ

๓. มมวนฺ มรฺตฺยำ วา อิท ษำ ศรีรมาตฺตำ มฤตฺยุนา ตทสฺยา' มฤตสฺยาศรีรสฺยาตฺมโน' ธิษฺฐานมาตฺโต ไว สศรีระ ปฺริยาปฺริยาภฺยำ, น ไว สศรีรสฺย สตะ ปฺริยาปฺริยโยรปหติรสฺตฺยศรีรำ วาว สนฺตำ น ปฺริยาปฺริเย สฺปฤศตะ ฯ

(๑) จงแสวงหาพรหม และปรารถนาที่จะรู้พรหม ผู้พ้นจากความเปรอะเปื้อนบาปทั้งปวงพ้นจากความแก่ ความตาย ความเศร้าโศกา ความหิว ความกระหาย เจตนาของผู้ใดจริง

ความคิดของผู้ใดจริง อาศัยความปลอดของเขา ซึ่งทำให้วิญญาณปลอดภัยจากความเป็นเจ้าของโลกทั้งปวง และจากความเต็มปรารถนาทั้งปวง ผู้ซึ่งรู้จักปรับหนทางเพื่อความหลุดพ้น และทำตนเองให้บริสุทธิ์

(๒) วิญญาณที่หลุดพ้นแล้วจะเสวยความสุขด้วยตนของตนเอง โดยเห็นสิ่งต่าง ๆ ด้วยตาทิพย์ และได้สิ่งเหล่านั้นมาด้วยความตรงของใจอันบริสุทธิ์ วิญญาณที่หลุดพ้นแล้วจะอาศัยอยู่ในพรหม รับผลความสุขของความหลุดพ้น ผู้คงแก่เรียนบรรลุถึงความหลุดพ้น พิจารณาไตร่ตรองและมีจิตมั่นในพรหม ในตัวตนชั้นใน และในแสงสว่างของทุกสิ่ง ในวิธีการนี้เท่านั้นที่วิญญาณจะเข้าถึงโลกทั้งปวง และมีอำนาจที่จะทำให้ความปรารถนาทั้งปวงสำเร็จ อีกประการหนึ่ง โลกไหนก็ตาม และความปรารถนาใดก็ตาม ที่เขาตั้งไว้ในใจ เขาจะได้รับความพอใจของสิ่งนั้น วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว จะออกจากคราบมตะ อยู่ในความอิสระภาพในสวรรค์ในองค์พรหม ในร่างทิพย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยเจตนา เพราะวิญญาณที่อยู่ในร่างของวัตถุไม่สามารถที่จะพ้นจากความเจ็บปวดของโลก

(๓) มีประเพณีอยู่ว่า ครั้งหนึ่ง พรหมประชาบดีตรัสแก่พระอินทร์ว่า โอ คนที่ร่ำรวยและมีคนนับถือเป็นอันมาก ร่างกายแบบนี้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติจำต้องจำนนต่อความตาย มันอยู่ในปากของความตายอย่างที่มันเป็น เหมือนกับแพะอยู่ในปากของสิงโต ร่างกายนี้คือที่อาศัยของวิญญาณอันไม่มีร่างและไม่ตายหมกมุ่นอยู่กับความสุขและความทุกข์ เพราะความเพลินโลกของวิญญาณที่มีรูปร่าง ถูกทำให้พอใจในทางนั้น แต่ความสุขและความทุกข์ของโลก ไม่กระทบกระเทือนวิญญาณที่หลุดพ้นแล้วซึ่งยังมีร่างกายอยู่ ผู้ซึ่งอยู่ในพรหม และผู้ซึ่งเสวยความสุขตลอดกาล

การกลับคืนมาจากการพ้นทุกข์

ถาม : วิญญาณเมื่อพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงแล้ว เคยลิ้มรสความขมขื่นของชีวิตมตะแล้วครั้งหนึ่งบนพื้นโลกแล้วมิใช่หรือ เพราะคัมภีร์เช่นนั้นกล่าวไว้ว่า

น จ ปุนราวรฺตเต น จ ปุนราวรฺตเต อิติ ฯ
อนาวฤตฺติ: ศพฺทาทนาวฤตฺติ: ศพฺทาตฺ ฯ
ยท คตฺวา น นิรฺวรฺตนฺเต ตทฺธาเม ปรมํ มม ฯ

แสดงให้เห็นว่า ความเข้าถึงโมกษะคือสภาวะที่ไม่มีการกลับคืนมาสู่โลกของวัตถุอีก

ตอบ : คำกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง เพราะขัดแย้งกับคัมภีร์พระเวท

กสฺย นูนํ กตมสฺยามฤตานำ มนามเห จารุ เทวสฺย นาม
โก โน มหฺยา อทิตเย ปุนรฺทาตฺ ปีตรำ จ ทฤเศยๆ มาตรำ จ ฯ
อคฺเนรฺวยำ ปฺรถมสฺยามฤตานำ มนามเห จารุ เทวสฺย นาม
ส โน มหฺยา อทิตเย ปุนรฺทาตฺ ปีตรำ จ ทฤเศยๆ มาตรำ จ ฯ
อิทานีมิว สรฺวตฺร นาตฺยนฺโตจฺเฉทะ ฯ

มีคำถามว่า เราควรจะถือชื่อของใครว่าว่างเปล่า พรหมใดที่ช่วงโชติเสมอระหว่างอมตะสัตว์ ผู้ให้ชีวิตเราอีกในโลกนี้ หลังจากได้เสวยสุขของความเข้าถึงโมกษะแล้ว และให้โอกาสแก่เราอีก เพื่อพบกับบิดามารดาหรือ ต่อคำถามอันนี้ คำตอบมีว่า เราถือว่าชื่อของพรหมผู้รุ่งโรจน์ นิรันดร์ ผู้ประเสริฐ และมีความสุขว่าว่างเปล่าผู้หาความสุขในสวรรค์ให้แก่เรา ให้ชีวิตบนโลกแก่เราผ่านสื่อของความเป็นพ่อแม่ และขอให้เราเห็นหน้าบิดามารดา พรหมองค์นั้นเป็นผู้วางระเบียบของความหลุดพ้นและเป็นเจ้าแห่งเจ้าทั้งหลาย

วิญญาณของโลกและวิญญาณของเทพ มีอยู่เสมอในทำนองเดียวกันในบัจจุบันนี้ ชีวิตของโลกและชีวิตของสวรรค์ไม่เคยสูญสิ้นไป พูดภาษาธรรมดาก็คือชีวิตของโลกกับความหลุดพ้นไม่เคยสูญสิ้นไปเลย

ถาม : **ตทตฺยนฺตวโมกฺโษ'ปวรฺคะ ฯ**
ทุะขชนฺมปฺรวฤตฺติโทษมิถฺยาชฺญานานามุตฺตโรตฺตราปายे
ตทนนฺตราปายาทปวรฺคะ ฯ

การหมดสิ้นความทุกข์เรียกว่าความหลุดพ้น ซึ่งสิ้นสุดกันตลอดไปชั่วนิรันดร์ เพราะมันเกิดในความเป็นเอกราชจากชีวิตที่เป็นอยู่ จากความชั่ว หลุดพ้นจากบาปที่เกิดก่อน และจากทุกข์ ความรู้ที่หลอกลวง ความโง่ ความโลภ ความอ่อนแออื่น ๆ ความโน้มเอียงในกามารมณ์และความเพลิดเพลินอันชั่วร้าย ชีวิตทางโลก และความทุกข์อันหลีกไม่พ้น

ตอบ : ไม่จำเป็นเลยว่า คำว่า 'อัตยันตะ' (ที่สุด) ควรหมายถึง การหมดโดยสิ้นเชิง ดังตัวอย่าง

อตฺยนฺตำ ทุะขมตฺยนฺตำ สุขำ จาสฺย วรฺตเต ฯ

คนนี้ได้รับความทุกข์อย่างเหลือหลาย, หรือเสวยความสุขอย่างล้นเหลือ, มันแสดงให้เห็นว่าคนกำลังได้ความสุขและความทุกข์อย่างมาก ในทำนองเดียวกันคำว่า อัตยันตะ (อย่างที่สุด) มีความหมายอย่างเดียวกันในข้อความที่อ้างถึงในที่นี่จากปรัชญานยาย

ระยะของการหลุดพ้น

ถาม : ถ้าวิญญาณจะกลับมาสู่ชีวิตทางวัตถุอีกหลังจากความหลุดพ้น เขาจะอยู่ในสภาพอันมีความสุขนั้นนานเท่าใด

ตอบ : **เต พฺรหฺมโลเก ห ปรานฺตกาเล ปรามฤตาตฺ ปริมุจฺยนฺติ สรฺเว ฯ**

มันทกะ III, ii, ๖

— วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว เมื่อถึงโมกษะแล้ว และเสวยสุขในพรหมเป็นเวลามหากัลป์ จะจากสวรรค์มาสู่โลกนี้อีก เวลาหนึ่งมหากัลป์คำนวณได้ดังนี้ ๔,๓๒๐,๐๐๐ ปี เท่ากับหนึ่งรอบของสี่ยุค เรียกว่าจตุรยุคในภาษาสันสกฤตคือสัตยุค มีระยะเวลา ๑,๗๒๘,๐๐๐ ปี เตรยุคมี ระยะเวลา ๑,๒๙๖,๐๐๐ ปี ทวาปรยุคมี ระยะเวลา ๘๖๔,๐๐๐ ปี กาลียุคมี ๔๓๒,๐๐๐ ปี ๒,๐๐๐ คูณด้วย ๔ ยุคหรือรอบเท่ากับ ๑ วัน และ ๑ คืน อโหรัตรา ๓๐ วัน เท่ากับ ๑ เดือน ๑๒ เดือน เท่ากับ ๑ ปี ๑๐๐ ปี เท่ากับ มหากัลป์ หรือปรันตกาละ หรือหาที่สุดมิได้ นับจำนวนปีตามคณิตศาสตร์ (๑๐๐×๑๒×๒๐×๒๐๐๐×๔,๓๒๐,๐๐๐ ปี = ๓๑๑,๐๔๐,๐๐๐,๐๐๐) ระยะเวลาของการเสวยความสุขในการหลุดพ้นจากกิเลสทั้งหลายเป็นอย่างนี้

ถาม : คนธรรมดาและผู้แต่งคัมภีร์ทั้งหลายเห็นเป็นอันเดียวกันว่า จะไม่กลับมาสู่ความเป็นและความตายจากการหลุดพ้นอีกแล้ว

ตอบ : นี่ย่อมเป็นไปไม่ได้เพราะประการแรก อำนาจของวิญญาณเช่นร่างกายและอุปกรณ์อื่นๆ ถูกจำกัด ผลงานของเขาจะไม่ถูกจำกัดได้อย่างไร วิญญาณมีอำนาจจำกัด เขาไม่สามารถปฏิบัติงานอันไม่จำกัดไม่ได้ และจะใช้วิธีการอันไม่จำกัดเพื่อรับประกันการเสวยความสุขอันไม่จำกัดก็ไม่ได้ ดังนั้นเขาไม่สามารถจะเสวยความเพลิดเพลินอันไม่มีขอบเขตไม่ได้ วิธีการอันเปลี่ยนแปลงหรือวิธีการทางโลก ไม่สามารถจะมีจุด

มุ่งหมายอันถาวรได้ ถ้าวิญญาณไม่เคยกลับมาสู่โลกหลังจากที่ได้หลุดพ้นไปแล้ว ปรากฏการณ์ของชีวิตในโลกก็จะหมดไปจากโลกนี้

วิญญาณเพิ่มขึ้น

ถาม : พรหม เอาวิญญาณที่ทรงสร้างขึ้นใหม่มาแทนวิญญาณที่หลุดพ้นไปแล้ว บนพื้นโลกนี้ หรือ ดังนั้นวิญญาณที่หลุดพ้นแล้วจะไม่กลับมาอีก

ตอบ : ถ้าเป็นจริง จะทำให้วิญญาณเป็นสิ่งไม่เที่ยง เปลี่ยนแปลง เพราะที่สร้างไปแล้วแน่นอนจะต้องถูกทำลาย ดังนั้นวิญญาณจะถูกทำลายหลังจากได้บรรลุถึงโมกษะแล้ว ตามความคิดเห็นของท่าน มันทำให้ความหลุดพ้นไม่ยั่งยืน และสถานที่ของความหลุดพ้นก็ยัดเยียดกันแน่น เพราะมีแต่ผู้เข้ามาแต่ไม่มีผู้จากไป ดังนั้นความยัดเยียดเบียดกันจึงไม่มีสิ้นสุด หรือการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จะไม่มีความสุข แต่จะมีแต่ความทุกข์ เหมือนของหวานที่ปราศจากขม ถ้าไม่มีขมเราจะรู้หวานได้อย่างไร เพราะรสที่ตรงกันข้ามกับอีกรสหนึ่งนำไปสู่การแยกรสทั้งสองได้ คนที่ไม่ได้กินและดื่มอะไรเลยนอกจากของหวานและรับรสอย่างนั้น ย่อมไม่ประสบความสุขหรือความเพลิดเพลินในขนมนั้นมากนัก เพราะเขาลืมรสทุกชนิดของจานที่อร่อย ถ้าพรหมจะให้ผลอันไม่จำกัดแก่การกระทำที่จำกัด ความเที่ยงธรรมและความเสมอภาคของพระองค์จะไม่มีความหมายใด ๆ มันเป็นเครื่องหมายของปัญญาที่จะใส่สัมภาระลงไปในสัตว์ที่สามารถรับสัมภาระนั้นได้ บุคคลที่เอาสิ่งของ ๒๐๐ กม. ลงใส่บ่าของบุคคลผู้ซึ่งสามารถจะแบกได้เพียง ๑๐๐ กก. เขาผู้นั้นสมควรจะถูกติเตียน ในทำนองเดียวกันนี้ไม่เป็นการถูกต้องที่พรหมจะวางภาระแห่งความสุข อันไม่จำกัดลงไปในสัตว์ผู้มีความรู้น้อยและมีอำนาจจำกัด ถ้าพรหมสร้างวิญญาณขึ้นมาใหม่ วัตถุที่พระพรหมจะสร้างวิญญาณก็จะหมดไป เพราะแม้วัตถุจะมากมายก็จริง แต่จะสิ้นสุดในวันหนึ่ง ถ้าจะไม่มีอะไรเลยนอกจากจะบีบขึ้นแล้วและใส่เข้าไป ดังนั้นมันเป็นกฎที่ถูกต้องที่ว่าวิญญาณเข้าถึงโมกษะแล้วและกลับจากสถานที่นั้นมาอีกได้ มีใครบ้างไหมที่ชอบการติดคุกตลอดชีวิต หรือลงโทษหนักตลอดชีวิตมากกว่าการถูกขังชั่วคราว ถ้าหลังจากเข้าถึงโมกษะแล้วไม่มีการกลับมาอีกมันเหมือนกับชีวิตถูกขังอยู่ตลอดชีวิต มีแต่บุคคลผู้ไม่ต้องการทำงานเพื่ออาหารใส่ท้อง การที่วิญญาณเข้าไปอยู่ในพรหมนั้น มันเหมือนกับคนตายจมลงในทะเล

ถาม : วิญญาณจะหลุดพ้นจากทุกข์ชั่วนิรันดร์ อยู่อย่างมีความสุขความสบาย พรหมก็หลุดพ้นทุกข์ชั่วนิรันดร์และมีความสุขอย่างสมบูรณ์ ในการสมมติเช่นนี้ไม่มีข้อบกพร่อง

ตอบ : พรหมเป็นผู้ไม่มีขอบเขตจำกัดทั้งในความทรงอยู่และอำนาจ และมีคุณสมบัติไม่มีขอบเขต มีลักษณะและธรรมชาติไม่มีขอบเขต ดังนั้นพระองค์จึงไม่ตกลงสู่อวิชชาและพันธะของความทุกข์ แต่วิญญาณ แม้พ้นทุกข์แล้วก็ตาม มีความบริสุทธิ์และปัญญาไม่สมบูรณ์และมีอำนาจจำกัด มีลักษณะและธรรมชาติจำกัด เธอจึงไม่เหมือนหรือเท่าเทียมกับพรหม

ถาม : ถ้าเป็นเช่นนั้นความหลุดพ้นก็เหมือนกับชีวิตและความตาย ดังนั้นมันจะเป็นประโยชน์อะไรที่เราจะพยายามเพื่อความหลุดพ้น

ตอบ : ความหลุดพ้นไม่เหมือนกับความเป็น—ความตาย เพราะการไม่มีความทุกข์และอยู่อย่างสุขสบายของความหลุดพ้นจนโลกนี้เกิดขึ้นและทำลายลง ๓๖,๐๐๐ ครั้ง เป็นเรื่องเล็กน้อยหรือ ทำไมท่านไม่พยายามหาขนมปังทาน เมื่อคิดว่าท่านคงหิวสักวันหนึ่งหลังจากรับทานอาหารไปแล้ว ทำไมท่านไม่พยายามเพื่อทำความหลุดพ้น เมื่อท่านเห็นว่าความหลุดพ้นเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อแก้ความหิวและความกระหาย เพราะการได้ทรัพย์สมบัติเพียงเล็กน้อย การได้อาณาจักร ได้เกียรติ การได้แต่งงานการมีลูกและความประสงค์อื่น ๆทางโลก ท่านพยายามเพื่อให้ได้มามิใช่หรือ และสิ่งเหล่านี้ย่อมหมดไปเสื่อมไปมิใช่หรือ แต่ความหลุดพ้นย่อมได้ความสุขตลอดกาล ทำไมจึงไม่พยายามเล่า แม้ว่าความตายเป็นสิ่งแน่นอน แต่ถึงกระนั้นท่านก็พยายามเพื่อความอยู่รอด ในทำนองเดียวกัน แม้วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว กลับมาสู่โลกอีกก็ตาม แต่ถึงกระนั้นก็เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ได้มาซึ่งความหลุดพ้นนั้น

ทางแห่งความหลุดพ้น

ถาม : อะไรคือทางที่จะบรรลุถึงความหลุดพ้นเล่า

ตอบ : ทางหลุดพ้นบางทางได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ทางที่สำคัญนั้นดังต่อไปนี้

๑. (ก) บุคคลผู้ปรารถนาเพื่อความหลุดพ้น ควรพยายามที่จะทำให้หลุดพ้นในชีวิตนี้ กล่าวคือเลิกละจากความหลอกลวงทั้งปวงและละความชั่วอื่น ๆ ผลของมัน คือความ

เศร้าโศกและความทุกข์ จงประพฤติสัจจะ ความถูกต้อง และคุณธรรมอื่น ๆ ผลของมันคือความสุขสบายและความเพลิดเพลินเจริญใจ เพราะมีสูตรอยู่ว่า บุคคลผู้หวังจะพ้นจากความเจ็บปวดและต้องการความสุข จะต้องหนีจากความชั่วและประพฤติตนตามหลักธรรมและคำสอนของศาสนา รากของความทุกข์ก็คือชีวิตประกอบกรรมชั่วและเหตุของความสุขสบายก็คือการรักษาชีวิตไปตามคุณธรรม

(ข) ผู้ต้องการความหลุดพ้นจะต้องปรารถนาถึงหน้าที่ ๆ ได้ทำไปแล้ว และการกระทำที่ควรละเลียและเรียนรู้แยกแยะความดีและความชั่ว ความจริงและความไม่จริงโดยการคบเพื่อนที่ดี

(ค) การรู้ภูมิของชีวิตทั้งห้าภูมิ เรียกว่าปัญจโกษซึ่งประกอบด้วยมนุษยภูมิ ความรู้ดังกล่าวนั้นเราควรแสดงหา คือ (๑) อันนะ มะยะโกษ ระบบอวัยวะที่เลี้ยงดูด้วยอาหาร (ร่างกาย) มีหนัง, กล้ามเนื้อ กระดูก ประสาท เส้นโลหิตใหญ่ เส้นโลหิตเล็ก น้ำกาม ทั้งหมดนี้ทำด้วยธาตุดินและธาตุน้ำ (๒) ปราณมยโกษ ระบบพลัง (โครงอากาศ) มีลมปราณ (หายใจออก) ลมอปน (หายใจเข้า) สมมะ กระบวนการย่อยซึ่งเริ่มจากสะดือจากส่วนสำคัญต่าง ๆ และส่งอาหารไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อุทานะการปฏิบัติการอย่างมีพลัง ซึ่งจะพาอาหารและเครื่องดื่มลงไปในคอให้ความแข็งแรงและความกระปรี้กระเปร่า วยานะ กำลังช่วยเหลืออหังการให้วางหน้าที่การทำงานของร่างกายให้ดำเนินไปและผลิตความเคลื่อนไหว อื่น ๆ (๓) มโนล มยโกษ ระบบสัตว์เดรัจฉาน มีเจตนา มีความรู้สึก และมีอายตนะภายใน ๕ กล่าวคือ การพูดหรือเสียง เท้า มือ อวัยวะถ่ายออก อวัยวะสืบพันธุ์ พลังอื่น ๆ ของอวัยวะ คือความคล่อง ความเคลื่อนไหว ความยืดหยุ่น การถ่ายออก การผลิต (๔) วิชนันมยโกษ ระบบสมอง สติปัญญา มีความรับรู้ ความจำ และอายตนะภายในรับรู้ ๕ อย่าง คือ หู ตา หนัง ลิ้นและจมูก หมายถึงพลังการฟัง พลังความรู้สึกทางผัสสะ (ผิวหนัง) พลังเห็น, พลังลิ้มรส พลังดมกลิ่น ซึ่งเป็นทางที่วิญญาณต้องการความรู้ (๕) อานนทมยโกษ ระบบจิตที่ปรากฏมาให้ประจักษ์ทางความรัก ความร่าเริงเบิกบาน ความดีใจน้อยหรือมาก ความสุข และทรัพย์ทางวัตถุ เช่นยานพาหนะ วิญญาณปฏิบัติการ การกระทำ ความภักดี และการหาความรู้ โดยผ่านระบบทั้ง ๕ เหล่านี้

มีสภาวะ ๓ อย่างคือ (๑) ชครีตา สภาพตื่น (๒) สวัปน สภาพฝัน (๓) สุศุปติสภาพหลับของใจ (ทั้ง ๓ สภาพนี้จะต้องศึกษาให้รู้ตัวตนจากสิ่งที่ไม่ใช่ตัวตน)

(๗) มีกาย ๓ กาย คือ (๑) สถูล กายหยาบ คือกายที่เห็นได้ (๒) สุกศม กายละเอียดอ่อนมองไม่เห็น ประกอบขึ้นด้วยการผสมกันของธาตุ ๑๗ ธาตุ คือ ปราณมีห้า พลังหลายอย่างดังกล่าวแล้วข้างต้น ปราณอินทรีย์ห้า—อายตนะรับรู้ทั้งหลาย สุกศมภูต ๕ คุณสมบัติของธาตุ มน คือ เจตนา และพุทธิคือปัญญา กายสุขุมนี้ติดตามวิญญาณในการเปลี่ยนแปลงเกิดและตาย กายมี ๒ ชนิด (๑) เภาติค ร่างกายทางวัตถุซึ่งสร้างขึ้นด้วยส่วนของธาตุต่าง ๆ (๒) สวภาวิค ร่างกายโดยธรรมชาติ ซึ่งประกอบขึ้นด้วยคุณสมบัติภายในของวิญญาณ ร่างอย่างที่สองนี้ติดตามวิญญาณไปในโมกษะ ณ ที่นั่น วิญญาณเสวยความสุขโดยวิธีการของวิญญาณ (๓) กรณหรือกายที่เป็นทรัพย์ซึ่งพบในสภาพหลับของจิต หมายถึงหลับสนิท เป็นทรัพย์ในตัวธรรมชาติเองปรากฏอยู่ทั่วไป และเหมือนกันแก่วิญญาณทุกวิญญาณ (๔) ตุริยกาย คือสภาพจิตที่สูงที่สุด คือในสภาพเช่นนั้น วิญญาณดิ่มดำในการเสวยความสุขในการเห็นแจ้งพรหมผ่านฌาน อำนาจของสภาพจิตอันบริสุทธิ์ในฌานนี้ เป็นการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพต่อวิญญาณในการบรรลุโมกษะ

จงจำไว้ว่า วิญญาณ ต่างจากระบบสภาพและกายทั้งหมดเหล่านั้น เพราะทุกคนรู้อยู่แล้วว่า โดยสัญชาตญาณแล้ว คนจะพูดในเวลาที่คน ๆ หนึ่งตายว่าวิญญาณได้จากร่างของเขาไปแล้ว วิญญาณนี้เป็นตัวการของสภาพและให้กายทั้งหลายทำงานและทรงไว้ซึ่งสภาพเหล่านั้นทั้งหมด เป็นประจักษ์พยานและผู้กระทำ เป็นผู้เสวยสุขหรือใช้สภาพเหล่านั้น มันเป็นความโง่และไม่เคยประสบการณ์ที่พูดว่า วิญญาณไม่ใช่ผู้กระทำและผู้เสวยผลกรรม เพราะสภาพทั้งหลายเหล่านั้นไม่มีวิญญาณ และตายโดยปราศจากการปรากฏของวิญญาณ สภาพเหล่านั้นไม่รู้สึกสุข และทุกข์ ไม่ได้รับผิดชอบต่อการกระทำทั้งชั่วและดี แต่วิญญาณเป็นผู้ทำเป็นผู้รู้สึกสุขทุกข์ ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ ที่เขาใช้อยู่ เมื่ออายตนะภายในติดต่อกับอายตนะภายนอก เจตนาก็ติดต่ออายตนะเหล่านั้น จิตก็ไปร่วมอยู่กับเจตนา และสั่งให้ร่างกายทำงาน เพื่อ

ความดีหรือความชั่วชนิดใดชนิดหนึ่ง และแล้วความคิดของใจก็หมุนไปตามอายตนะภายนอกที่รับเข้ามา ที่จุด ๆ นี้เองที่ความเพลิดเพลิน ความกล้า ความไม่กลัว ความกลัวต่อการกระทำความชั่ว ความสงสัย และความละอายถูกผลิตขึ้นในใจ มันเป็นเสียงของพรหมในตัวเรา ผู้เชื่อฟังคำตักเตือนนี้ และปฏิบัติตามที่แนะนำจะได้รับความสุขในความหลุดพ้น แต่ผู้ที่ขัดขืนคำตักเตือนจะมีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนในชีวิตในโลกมนุษย์นี้

๒. วิธีแห่งความหลุดพ้นอันที่สองก็คือวิเวก กล่าวคือการตัดสินใจหรือการแยกแยะให้เห็นความแตกต่าง การรู้ความจริงและความเท็จหลังจากได้แยกแยะให้เห็นความแตกต่างอย่างถี่ถ้วนแล้ว และเลือกทางที่ถูกต้องและปฏิเสธทางที่ชั่วเลวทราม เรียกว่าการตัดสินใจที่ถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วยความรู้ที่ถูกต้องของสรรพสัตว์ทั้งหลายจากมนุษย์ไปถึงพรหมเหมือนอย่างรู้ลักษณะ ธรรมชาติ และการกระทำหรือพลังของเขาเหล่านั้น และแล้วเชื่อฟังตามบัญญัติของพระองค์ ปฏิบัติต่อคำแนะของใจในการเสียสละ และงดเว้นจากการประพฤติที่ตรงกันข้ามกับบัญญัติของพรหม และใช้โลกในทางที่ถูกต้อง

๓. วิธีแห่งความพ้นทุกข์อันที่สาม ก็คือ ศตสัมปัตติ การทำบุญมี ๖ อย่าง คือ (๑) ศมะ ตรวจตราจิตตัวเองและอินทรีย์ภายในห้า จากการก่อความวุ่นวายต่อความชั่ว และใช้อินทรีย์เหล่านั้นไปในทางที่ถูกต้อง (๒) ทานะ ดึงความรู้สึกทางอายตนะและร่างกายออกจากความอยากที่จะทำความชั่วเช่นกามสุมิจฉาจาร และความชั่วอื่น ๆ และแก้ไขตัวเองในการบังคับอายตนะให้อยู่ในอำนาจ และกระทำกรรมที่ดีอื่น ๆ (๓) อุปรติ คืออุเบกขาวางเฉย ซึ่งเก็บตัวเองออกให้ห่างจากความชั่ว และบุคคลที่ทำความชั่ว (๔) ติติกษะ ความอดทน ความอดกลั้น และความพยายามไม่หยุดเพื่อเข้าถึงความหลุดพ้น หลังจากละความเพลิดเพลินความเศร้าโศกอันเป็นผลจากการความประจบสอพลอและการให้ร้ายผู้อื่น (๕) ศรัทธา : ความเชื่อมั่นในคำสอนของมหาบุรุษซึ่งแนะนำเพื่อความซื่อสัตย์สุจริต การศึกษา และความดี (๖) สมาธนะ ความมีจิตมั่นคงแน่วแน่ ทั้ง ๖ ขั้นตอนนี้ก่อให้เกิดวิถีทางแห่งความหลุดพ้น

๔. **มุมุกษุตวา** : ความปรารถนาอย่างแรงกล้าเพื่อความหลุดพ้น กล่าวคือไม่มีความ

รักอื่นใดยิ่งไปกว่าความหลุดพ้นและวิถีทางเพื่อการเข้าถึงความหลุดพ้น เหมือนอย่างความหิวและความกระหายมิได้คิดสิ่งอื่นใดนอกจากอาหารและเครื่องดื่ม

นี้คือวิถีทางเพื่อความหลุดพ้น ๔ อย่าง และมีวิถีทางน้อย ๆ อีก ๔ อย่าง เรียกว่า อนุพันธะ บุคคลผู้ซึ่งมีความดีเหล่านี้เป็นผู้ที่คู่ควรเพื่อความหลุดพ้นหรืออธิการี

วิถีทางน้อย ๆ

อนุพันธะ หรือคุณสมบัติเล็กน้อยเพื่อความหลุดพ้น มี ๔ คือ (๑) **อธิการี** คือผู้มีบุญกระทำมาอย่างช่ำชองในวิถีทาง ๔ อย่างข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว (๒) **สัมพันธะ** มีความรู้ถูกต้องที่สามารถเข้าถึงโมกษะได้ คือ ความหลุดพ้นซึ่งประกอบด้วย ความรู้แจ้งพระพรหม และวิถีทางที่จะบรรลุคือรู้พระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ และปฏิบัติตามที่รู้นั้น อีกประการหนึ่งมันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้สามารถรู้ได้และความรู้ (๓) **วิศยิ** บุคคล—วิชาการที่เขาศึกษาก็คือความรู้แจ้งพระพรหม ซึ่งเป็นพาหนะของคัมภีร์ทั้งหลาย (๔) **ประโยชนะ** คือจุดประสงค์หรือความมุ่งหมาย หรือความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะบรรลุความสุขจากการบรรลุโมกษะ ซึ่งเป็นจุดสุดยอด หลังจากได้พ้นจากความทุกข์ดังได้กล่าวไว้ทั้งหมดแล้ว นี้คือ ความสำคัญประการที่สองของความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือความพ้นทุกข์

แนวอุปการะช่วยเหลือ

มีแนวอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่น ๆ เรียกว่า**ศรวนจตุศ์ทัตยะ** มีขั้นตอนสี่ขั้นในมรรคนำไปสู่ความหลุดพ้นซึ่งควรจะปฏิบัติตามหลังจากแนวทางที่ได้ดำเนินมาแล้ว คือ (๑) **ศรวน** หมายถึง การฟังด้วยความตั้งใจและอดทนต่อคำสอนของผู้รู้โดยเฉพาะความตั้งใจจริงเพื่อความรู้ทางด้านจิตใจ (๒) **มนนะ** หมายถึงพิจารณาสอดส่องคิดให้ทะลุปรุโปร่งในสิ่งที่เขาได้ยินมา และคิดให้หายความสงสัยในสิ่งที่ตนสงสัยอยู่ ถามในเมื่อผู้พูดและผู้ฟังคิดว่าเป็นปัญหาที่ควรแก้ให้ถูกต้องแสวงหาความสงบทางใจ (๓) **นิติธยสนะ** หมายถึงการพิสูจน์ทดสอบ เมื่อความตั้งใจและความคิดไตร่ตรองขจัดความสงสัยและยืนยันถึงความแน่ใจ เรื่องที่มีปัญหาซึ่งควรจะได้พิสูจน์ทดสอบในฌาน เพื่อที่จะให้รู้แน่ถ้ามันเป็นจริงในสิ่งที่พูด หรือคิดคำนึงเกี่ยวกับเรื่องนั้น คือ เพื่อดูสิ่งที่ยกเมฆขึ้น (๔) **สักศัตกร** หมายถึงการรู้แจ้ง คือความรู้ที่แท้จริงของสิ่ง ๆ หนึ่งตามรูปแบบคุณสมบัติและธรรมชาติ

แนวทางปฏิบัติ

เลิกละและหลีกตัณหามัดเสมอ (ตมคุณ) คือความโกรธ ความไม่บริสุทธิ์ ความเกียจคร้าน ความประมาทและคุณสมบัติเลว ๆ อื่น ๆ คุณสมบัติเผ็ดร้อน (รชคุณ) คือ ความอิจฉา ความเกลียด ความปรารถนา ความหยิ่งยโส ความไม่เป็นระเบียบ (ความไม่มีวินัย) และความเลวทรามอื่น ๆ

นำคุณธรรมอื่น ๆ มาปฏิบัติ เช่น ความจริง ความสงบ ความบริสุทธิ์ ความรู้และความคิด การปลูกไมตรีกับบุคคลผู้มีความสุข มีความเมตตาสงสารแก่บุคคลผู้ตกทุกข์ แสดงมุทิตากับบุคคลผู้มีจิตใจอารีอารอบ มีความวางเฉย คือไม่เป็นเพื่อนกับคนชั่ว และไม่เป็นศัตรูกับใคร

ผู้มีความต้องการเพื่อความหลุดพ้น ต้องทำสมาธิอย่างน้อยวันละ ๒ ชั่วโมง ดังนั้น เจตนาและอายตนะภายในอื่น ๆ อาจจะต้องรู้แจ้งโดยสมบูรณ์ ดูนี่ซิ เราเป็นสัตว์ที่มีความคิดและมีความสามารถที่จะรู้ และเป็นผู้เห็นแจ้งเจตนา เพราะจะเห็นเจตนาอันถูกต้องในเมื่อจิตสงบ แต่ใจโลเล และใจทุกข์ ย่อมไม่เห็นความจริง ในทำนองเดียวกัน เรารู้จักอายตนะต่าง ๆ เรารู้การหายใจเข้า—ออก และกระบวนการอื่น ๆ เราจำได้ถึงอดีต รับรู้วัตถุมากมาย (อารมณ์) ในขณะเดียวกันและเวลาเดียวกัน เราเป็นผู้ทรงไว้และติดตามร่องรอยของอวัยวะ และถึงกระนั้นเราแตกต่างจากสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด ถ้าเราไม่แตกต่างจากสิ่งเหล่านั้น เราก็ไม่ต้องรับผิดต่อการกระทำของอวัยวะ เพราะเราไม่ใช่ผู้ใช้ไม่ใช่ผู้ควบคุม และไม่ใช่ผู้บังคับอวัยวะเหล่านั้น

อวิทยาสมิตราคเทวษภินิเวศาะ ปญจ เกฺลศาะ ฯ

เหตุแห่งความทุกข์ ๕ อย่างดังกล่าวไว้ในโศลกนี้ อวิชชา ความไม่รู้ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น อสมิต คือ ความสับสนวุ่นวายของวิญญาณและปัญญาซึ่งเป็นอำนาจที่เด่น ราคะคือความรักความสบาย เทวษคือความเกลียดต่อความทุกข์ อภินิเวศคือความกลัวต่อความทุกข์แห่งความตาย สัตว์ผู้มีกิเลสทั้งหลายประสงค์จะมีชีวิตอยู่ชั่วนิรันดร์ และไม่เคยตายหรือจากร่างไป*

*ความเป็นเอกภาพของร่างกายและวิญญาณ ความรักความสบาย ความเกลียดทุกข์ ความกลัวตาย และรักชีวิต

บุคคลควรขจัดเหตุความทุกข์โดยการปฏิบัติพิจารณาภายในกาย และปรัชญาของสิ่งต่าง ๆ และการเสวยความสุขบนสวรรค์ โดยการรู้แจ้งพระพรหม

ถาม : ไม่มีใครเชื่อในความหลุดพ้นชนิดซึ่งท่านกล่าวถึง ดูซิ พวกเชนเชื่อในแท่นที่นั่งของความหลุดพ้นซึ่งผู้หลุดพ้นนั่งอยู่บนแท่นนั้น พวกคริสต์เอาความหลุดพ้นวางไว้ในชั้นที่ ๔ ของสวรรค์ ณ ที่นั่นบุคคลเสวยความสุขโดยการแต่งงาน การพิชิต การร้องเพลง การเล่นเป็นกลุ่ม และการสรวมเสื้อผ้าที่สวยงาม พวกมุสลิมเอาความหลุดพ้นอยู่บนสวรรค์ชั้นที่ ๗ พวกวัมมารเกียนเอาความหลุดพ้นไปอยู่ ณ ศรีบูรภูมิ พวกไสวะเอาความหลุดพ้นไปอยู่ในไกลาศภูมิ พวกไสวนวาส เอาความหลุดพ้นไปไว้ในไวกูนฐภูมิ พวกโกเชนแห่งโกโลกะเอาความหลุดพ้นไปอยู่ในโกโลกภูมิ ซึ่งในที่นั่นประชาชนอยู่กันอย่างสบาย ระหว่างความสุขอันเหลือหลายของสตรีสวยงาม อาหารอร่อย เครื่องดื่มอันสดชื่น เครื่องแต่งกายอย่างสวยงาม ที่อยู่อันหรูหรา และความสุขอื่น ๆ อันสำคัญ พวกสาวกของปุราณะเชื่อในความหลุดพ้น ๔ อย่างคือ (๑) โศลกยะ ที่อยู่แห่งพรหม (๒) สนุชยะอยู่กับพรหมเหมือนกับน้องชายของพรหม (๓) สรุปยะ มีรูปแบบเป็นอย่างเดียวกันกับพรหม (๔) สมิปยะ อยู่กับพรหมเหมือน คนใช้ผู้เชื่อในคัมภีร์เวทานตะถือว่าความหลุดพ้นเหมือนแบบสนุชยะ ร่วมกับพรหมปรับวิญญาณอยู่อย่างเดียวกันกับพรหม

ตอบ : ความหลุดพ้นของพวกมุสลิม และพวกคริสต์จะได้กล่าวไว้เฉพาะในบทที่ ๑๒, ๑๓ และ ๑๔ ของหนังสือเล่มนี้โดยลำดับ เกี่ยวกับพวกวมมรรคผู้ซึ่งเชื่อว่าผู้พ้นแล้วจะมีผู้หญิงเป็นบริวารมากมายเหมือนเทพธิดาของขุมทรัพย์ พอใจในการทานเนื้อสัตว์ ดื่มสุรา และชีวิตร่าเริงด้วยเพลงร้องและความสนุกสนาน ความสุขบนสวรรค์ของพวกเขาไม่ดีไปกว่าความสุขบนโลกมนุษย์มิใช่หรือ ในทำนองเดียวกันความสุขของพวกไศวะและพวกไวศนวะ ซึ่งคิดว่าพวกเขามีรูปร่างเหมือนมหาเทพและวิษณุและร่วมเป็นอันเดียวกันกับผู้หญิง เช่นปรวดีและลักษมีเพื่อเสวยความสุขในชีวิตที่สูง แตกต่างไปจากกษัตริย์ผู้ร่ำรวย ในสวรรค์นั้นไม่มีเชื้อโรค จะมีความหนุ่มอยู่ตลอดกาล แน่ละเป็นการเหลือเชื่อ เพราะเชื้อโรคจะติดตามความพุ่มเพื่อย ความเสื่อมโทรมและความแก่เป็นผลจากเชื้อโรค พวกสานุศิษย์ของปุราณะ อาจจะถูกบอกกล่าวว่า แมลง

หนอน ยุง สัตว์ร้าย และสัตว์ประเภทอื่น ๆ ก็ได้รับความหลุดพ้นโดยธรรมชาติ เช่นเดียวกับบุคคล ๒ ประเภทดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น เพราะโลกทั้งหมดเหล่านี้เป็นโลกของพระพรหมและสัตว์ทั้งหลายก็อยู่ในโลกเหล่านั้น ฉะนั้น การหลุดพ้นโดยการอาศัยอยู่ในบริเวณของพรหมย่อมได้มาโดยปราศจากความพยายาม การหลุดพ้นโดยการเข้าไปอยู่ใกล้พรหมก็ย่อมได้มาโดยธรรมชาติ เพราะพรหมแผ่อยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง การหลุดพ้นก็อยู่ในมือของสัตว์ทุกจำพวก การหลุดพ้นแบบสนุชยะในการหลุดพ้นแบบนี้ บุคคลกลับเป็นน้องชายคนเล็กของพรหม ซึ่งอยู่ในอ้อมกอดของคนอยู่แล้วโดยไม่ต้องใช้ความพยายาม เหมือนวิญญาณผู้เป็นคนก็ต่ำกว่าพรหมในทุกลักษณะอยู่แล้ว และมีความรู้สึกเกี่ยวข้องกับพรหม สนุชยะ พ้นทุกข์แบบนี้ โดยการร่วมกันเป็นเอกภาพกับพรหมย่อมเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว หรือวิญญาณทั้งหลายก็ถูกพรหมเข้าไปแผ่อยู่ทุกส่วนแล้ว ย่อมร่วมเป็นอันเดียวกับพรหมอยู่แล้ว เมื่อว่าถึงความเชื่อของผู้ไม่นับถือพรหมว่า หลังจากตายแล้วธาตุทั้งหลายกลับไปสู่ธาตุเดิมของมันนั่นคือความหลุดพ้นอันสูงสุด ย่อมเป็นการเพียงพอที่จะพูดว่า สุนัข ม้า และสัตว์ชั้นต่ำอื่น ๆ ก็ย่อมได้ความหลุดพ้นด้วย วิธีการเหล่านี้ไม่ใช่ความหลุดพ้น แต่ค่อนข้างจะเป็นการผูกมัดรัดรึงเสียมากกว่า เพราะผู้มีความเห็นแตกแยกเหล่านี้ถือเอาไศวบุระแห่งความหลุดพ้นสวรรค์ชั้นที่สี่ สวรรค์ชั้นที่เจ็ด ศรีบุร ไกลาส ไวกุนฐ โกโลเก เป็นสถานที่หลุดพ้นตั้งอยู่ในที่เฉพาะที่จำกัดไว้ ถ้าเขาจากสถานที่เหล่านี้ไปก็จะสูญเสียภาวะแห่งความหลุดพ้น บุคคลที่หลุดพ้นแล้วอยู่ในสถานที่นั้นเหมือนกับบุคคลอยู่ในบริเวณของเทศบาล ความหลุดพ้นอันแท้จริงนั้นประกอบด้วยความอิสระเสรี จะไปในที่ไหนก็ยังอยู่ในสภาพหลุดพ้น ไม่มีอุปสรรคแก่ท่านเหล่านั้น ไม่มีความกลัว ไม่มีความสงสัยหรือปวดร้าว ความเกิดคือการสร้าง ความตายคือการทำลาย ผู้หลุดพ้นย่อมอวตารลงมาในเวลาที่สมควร

การอวตาร

ถาม : วิญญาณดวงหนึ่งเกิดหลายครั้งหรือเกิดครั้งเดียว

ตอบ : เกิดหลายครั้งหลายหน

ถาม : ถ้าเกิดหลายครั้งทำไมจำชีวิตที่เกิดชาติก่อนและตายชาติก่อนไม่ได้เล่า

ตอบ : ความรู้ของวิญญาณจำกัด เธอไม่ใช่ผู้รู้แจ้งกาลทั้งสามและจำชีวิตที่เกิดขึ้นในชาติก่อนได้ ใจซึ่งแสวงหาความรู้ได้มาไม่สามารถจะคิดถึงสิ่งสองสิ่งในขณะเดียวกันและเวลาเดียวกันได้ เมื่อปัญหาความจำในอดีตแกว่งไปแกว่งมา เราก็ไม่สามารถจะจำเหตุการณ์ชีวิตนี้ซึ่งเกิดขึ้นก่อนเราอายุ ๕ ขวบได้ หรือสิ่งซึ่งบังเกิดขึ้นในขณะที่อยู่ในท้องมารดาเมื่อร่างกายกำลังเจริญหรือเมื่อเราเกิดแล้ว ทำไมจึงไม่มีความจำเกิดขึ้นในขณะตื่นระหว่างหลับสนิทที่เรียกว่าสุศุปติในภาษาสันสฤต แม้เป็นที่ประจักษ์ว่า เราปฏิบัติงานมากมายในขณะตื่นและในขณะฝันมิใช่หรือ ถ้าจะถามว่าท่านได้พูดอะไรบ้างในนาทีแรกของ ๑๐ โมงเช้าของวันที่ ๘ เดือนเมษายน เมื่อท่านอายุ ๑๓ ขวบ หรือเมื่ออายุ ๑๒ ปีก่อน ในขณะนั้นท่านหันหน้าไปทางไหน มือหูและตาของท่านหันไปทางไหนเล่า ในขณะนั้นใจของท่านคิดอย่างไร ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ท่านไม่สามารถจะตอบได้เลย เมื่อสภาพความจำในชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างนี้ การตั้งความสงสัยในความเป็นจริงในชีวิตที่เกิดขึ้นก่อน ก็เป็นเรื่องกระทำของเด็กไร้เดียงสา การลืมก็เป็นพรอันวิเศษประการหนึ่ง มิฉะนั้นคนคงจะต้องตายเพราะความเจ็บปวดรวดร้าวในการจำเอาความทุกข์ทั้งปวงที่ผ่านมาแล้วในอดีต ถ้าคนพยายามที่จะดูเรื่องราวชีวิตในอดีตและในอนาคต เขาไม่สามารถจะทำได้ เพราะความรู้และอำนาจของวิญญาณจำกัด อดีตและอนาคตนั้นมีแต่พรหมผู้เดียวเท่านั้นรู้ มันจึงไม่ใช่หน้าที่ของวิญญาณที่จะรู้อดีตและอนาคต

ถาม : เมื่อวิญญาณไม่รู้ชีวิตในอดีต และพระพรหมลงโทษเธอเพราะการทำบาปไว้ในอดีต เธอไม่สามารถจะแก้ไขจากการลงโทษนั้นหรือทำความดีจากการลงโทษนั้นได้ เพราะถ้าเธอรู้บาปกรรมที่ได้ทำไว้ในอดีตและผลกรรมที่ติดตามมาภายหลัง เธอสามารถจะงดเว้นจากการกระทำความชั่วได้

ตอบ : คุณเชื่อว่าความรู้มีกี่ประเภท

ถาม : ตามคัมภีร์บอกว่าความรู้มีแปดประการ เรียกว่าประจักษ์และอื่น ๆ

ความไม่เท่าเทียมกันของปัจจัย

ตอบ : ทำไมท่านไม่อนุมานความเป็นอยู่ในอดีตของวิญญาณจากการสังเกต ระเบียบ ความร่ำรวย ความเข้าใจ ความรู้ ความยากจน ความโง่ ความหลง และเหมือนกับสุข

และความทุกข์ในเวลาต่างกัน ในที่ต่างกันในโลกจากเกิดจนตาย สมมติว่าหมอและคนธรรมดาล้มป่วยลง หมอตรวจเหตุของโรคได้จากสมุฏฐานที่เคยเรียนรู้ แต่คนธรรมดาไม่รู้สาเหตุของโรค เพราะตนไม่ได้ศึกษาเรื่องยา อย่างไรก็ตาม คนธรรมดาอย่างน้อยก็รู้ในอาการที่แสดงของไข้หรือโรคมีอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งเขาได้รับประทานอาหารเสียซึ่งก่อให้เกิดความเจ็บป่วยขึ้นในปัจจุบัน ในทำนองเดียวกัน ทำไมท่านไม่อนุมานความมีอยู่ของวิญญาณในชาติก่อน จากการสังเกตความไม่เท่าเทียมกันของความทุกข์และความสุขในโลก ถ้าคุณไม่เชื่อชาติก่อน คุณจะต้องยอมรับว่าพรหมมีอคติเพราะพรหมได้ประทานความยากจน และความทุกข์ในรูปแบบต่าง ๆ แก่ประชาชน โดยที่เขาไม่ได้ทำบาปในชีวิตก่อน พระองค์จะมีความเที่ยงธรรมและความเสมอภาคแก่ประชาชนได้อย่างไร หรือกฎเกณฑ์ความร่ำรวยและความจนโดยปราศจากการทำงานที่ดีของเขาในชีวิตก่อนมิใช่หรือ แต่ความเที่ยงธรรมของพรหมมีอยู่แก่วิญญาณโดยการให้รางวัลคือความสุข และลงโทษคือความทุกข์แก่ประชาชนตามความดีและความชั่วที่วิญญาณได้กระทำในภพก่อน

ถาม : ถ้าวิญญาณมีชีวิตเดียว พรหมสามารถมีความเที่ยงธรรมได้ เพราะอะไรก็ตามเกิดที่กษัตริย์ผู้ปกครองทรงทำย่อมเที่ยงธรรม ดูซิชาวสวนปลูกต้นไม้ใหญ่น้อยในสวนของเขา เขาตัดบางต้น และทอดทิ้งอีกต้นหนึ่ง ปกป้องบางต้น และพัฒนาให้ต้นอื่น ๆ เจริญเติบโต บุคคลสามารถจะทำสิ่งใดก็ตามที่เขาชอบด้วยสิ่งของของเขาเอง ไม่มีใครเหนือพรหมให้ความเที่ยงธรรมในสิ่งที่พระองค์ทรงกระทำ หรือลงโทษพระองค์ผู้ซึ่งไม่กลัวใคร

ตอบ : พรหมทรงทำสิ่งที่เที่ยงธรรมและไม่เคยทำสิ่งที่ไม่เที่ยงธรรม เพราะอย่างนี้เองคนทั้งหลายจึงกราบไหว้พระองค์ และพระองค์จึงเหนือสิ่งทั้งหลาย พระองค์ไม่มีผู้ใดเหนือพระองค์ที่จะทำขัดกับหลักแห่งความเที่ยงธรรม ตัวอย่างชาวสวนถูกติเตียนเพราะปลูกต้นไม้ไว้ในทางเดิน หรือปลูกไว้ในที่ไม่เหมาะสมโดยปราศจากการวางแผน เพราะการตัดต้นไม้ซึ่งไม่ควรตัดลงไปเพราะการปลูกต้นไม้อันไม่ควรลงไปและเพราะไม่พัฒนาต้นไม้ที่ควรพัฒนา ในทำนองเดียวกันนี้ พรหมเป็นเหตุให้เกิดการติเตียนเพราะทำสิ่งหนึ่งใดโดยปราศจากเหตุ มันเป็นความจำเป็นที่พรหมจะต้องให้ความเที่ยงธรรม

เพราะพระองค์เป็นผู้ประเสริฐและเที่ยงธรรมโดยธรรมชาติ ถ้าพระองค์ทรงทำสิ่งใดลงไปโดยปราศจากความคิด พระองค์ก็ทรงสูญเสียความเคารพนับถือ และลงสู่เหวลึกยิ่งกว่าผู้พิพากษาธรรมดา คนธรรมดาย่อมไม่ก่อให้เกิดความครหานินทา และสูญเสียความเคารพนับถือในโลกนี้ ผู้ให้เกียรติแก่บุคคลผู้ไม่ได้ทำความดีใด ๆ และลงโทษบุคคลผู้ไม่ได้ทำความผิดย่อมไม่เที่ยงธรรม แต่พรหมมีความเที่ยงธรรม พระองค์ไม่กลัวผู้ใด

มีจุดหมายกำหนดไว้ล่วงหน้า

ถาม : พรหมให้สิ่งที่ทรงตั้งพระทัยไว้ก่อน และให้สิ่งที่ตัดสินพระทัยไว้ก่อนแล้ว แก่บุคคลหรือ

ตอบ : ความตั้งพระทัย และทรงตัดสินพระทัยของพระองค์ ร่วมกับการกระทำของวิญญาณแต่ไม่ใช่อย่างอื่น ถ้าวิญญาณเหล่านั้นถูกดำเนินไปโดยไม่เกี่ยวกับการกระทำของเขาเอง พระองค์ก็ทรงปฏิบัติผิด และไม่ยุติธรรม

ความเท่าเทียมกันของทุกฝ่าย

ถาม : วรรณะของประชาชนที่สูงกว่า และต่ำกว่าจะเสวยความสุข และรับความทุกข์เท่าเท่าเทียมกัน คนผู้ยิ่งใหญ่ไม่มีความระมัดระวัง คนธรรมดามีความทะเยอทะยานน้อยหน่อย สมมติว่า นายธนาคารมีเรื่องอยู่ที่ศาลถึง ๑๐๐,๐๐๐ รูปี เขาไปศาลในวันหนึ่งซึ่งเป็นฤดูร้อน นั่งในเก้าอี้ไม้จันทน์อันสวยงามมากมีคนหามไป มีเครื่องกันแดดอันสวยงามบังกันเขาไว้มิให้ร้อน เมื่อเดินทางผ่านตลาด คนโง่ทั้งหลายก็พูดว่า นี่คือตัวอย่างของผลความดีและชั่ว นายธนาคารนั่งสบายในเก้าอี้ไม้จันทน์ แต่คนอื่น ๆ แบกหามบุคคลนั้นไปโดยเท้าเปล่าถูกแสงอาทิตย์แผดเผา บนถนนหนทางก็ร้อนจัด แต่ผู้ฉลาดรู้ว่า เมื่อศาลเข้าไปใกล้กรณีนั้น การพิทักษ์ของธนาคารก็ไม่มี ความเศร้าโศกก็เพิ่มขึ้น ขณะที่คนหามเก้าอี้ทั้งหลาย ก็ดีใจที่ได้พ้นจากภาระอันหนัก เมื่อศาลใกล้จะตัดสินนายธนาคารก็คิดที่จะทำกรณีนี้ ข้าราชการหรือผู้อ่าน และทนายที่ปรึกษาก็คิดจะดูว่าเป็นอย่างไร เขาจะแพ้หรือชนะความ เขาเองก็หัวเสียที่คิดถึงเรื่องความแต่คนหามสบายใจ นั่งสูบบุหรี่ภายใต้ต้นไม้ หลังจากสนทนากันพอหอมปากหอมคอก็ม่อยหลับไป ถ้านายธนาคารชนะความ เขาก็สบายใจ ถ้าเขาแพ้ก็ไม่สบายใจ และ

เป็นทุกข์ แต่คนหามเขาไม่รู้สึกอะไรเลย ตัวอย่างอีกอย่างหนึ่ง กษัตริย์ทรงพักผ่อนในแท่นบรรทมอันสวยงาม พระองค์จะไม่หลับในทันที แต่พวกคนงานนอนอยู่บนดิน หรือหิน นอนหลับได้ทันทีอย่างสบาย ตัวอย่างที่ดีที่สุดในทุกแห่ง

ตอบ : เป็นการโต้เถียงของคนโง่ (๑) ถ้านายธนาคารถูกขอร้องให้เขาเป็นคนใช้ เขาจะไม่ยินยอมที่จะทำเช่นนั้น แต่ถ้าคนงานถูกขอร้องให้ทำหน้าที่แทนนายธนาคาร เขาจะยินดีรับทันที ถ้าความทุกข์ของพวกคนงานเท่ากับนายธนาคาร หรือมีสัดส่วนต่อสถาบันทางสังคมเท่ากัน พวกคนงานเหล่านั้นทั้งไม่ประสงค์จะคงตำแหน่งคนงานของพวกเขาเพื่อขึ้นไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่า ดูซิ ชายคนหนึ่งประสูติกับพระราชินีของพระเจ้าแผ่นดินผู้รอบรู้ มีคุณธรรมและรุ่งเรือง และอีกคนหนึ่งเกิดในท้องหญิงคนตัดหญ้า คนแรกเสวยความสุขทุกชนิดจากเกิดจนตาย แต่คนหลังรับความทุกข์ทุกชนิดตลอดชีวิตที่เขาอยู่ เมื่อคนก่อนเกิด เขาอาบน้ำในน้ำที่เต็มไปด้วยกลิ่นหอม สายสะดือถูกตัดออกด้วยบัณฑิตผู้คงแก่เรียน และการจัดการที่ดีเลิศที่มีต่อเด็กอย่างเพรียบพร้อมเมื่อเขาต้องการจะดื่ม นมหวานรสอร่อยก็มาถึงปากด้วยความพอใจ เมื่อทำให้ทารกพอใจ คนใช้ผู้ซื่อสัตย์ คนเลี้ยงดู เครื่องเล่นต่าง ๆ และอุปกรณ์เช่นยานพาหนะ ต้องจัดหาไว้พร้อม เพื่อพาทารกนั้นไปในที่ต่าง ๆ และเลี้ยงดูด้วยความรักและความพอใจ ในทางที่ตรงกันข้าม บุตรของคนจนเกิดในป่าไม่มีน้ำอาบ เมื่อต้องการจะดื่มนม ถูกตีด้วยกล่องหรือถูกตบหน้า เด็กก็ร้องไห้เสียงดัง แต่ก็ไม่มีใครเอาใจใส่ ถ้าความทุกข์อันพูดไม่ได้นี้ทั้งหมด หรือความสุขอันไม่มีค่าเหล่านี้ ได้ให้แก่บุคคลทั้งหลายโดยที่พวกเขาไม่ได้ทำความดีหรือความชั่วอย่างใดอย่างหนึ่งหรือพรหมเองก็หนีการติเตียนไม่ได้ที่มีความไม่เที่ยงธรรมและอคติธรรม (๒) ถ้าความสุขและความทุกข์ที่เราได้รับโดยปราศจากการทำกรรมชั่วและกรรมดีอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วไซร้ จะไม่มีสวรรค์หรือนรกหลังจากตายไปแล้ว เพราะพรหมได้ให้ความสุขและความทุกข์แก่คน โดยไม่ต้องทำกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีส่วนในกรรมนั้น พระองค์อาจจะส่งบุคคลหนึ่งไปสวรรค์ และส่งอีกคนหนึ่งไปนรกตามที่พระองค์ชอบหลังจากการสิ้นชีวิตไปแล้ว ภายใต้เหตุการณ์เช่นนั้น ประชาชนทั้งหลายก็หมดความนับถือในศาสนา และประพฤติตนเป็นคนชั่ว ทำไมประชาชนทั้งหลายจึงควรทำกรรม

ดีหรือ เพราะถ้าบุคคลกระทำกรรมดี ก็ได้รับความสุขเป็นรางวัล ผู้ที่ยังมีความสงสัยอยู่ว่า อำนาจนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ผู้ซึ่งจะทำสิ่งที่พระองค์ทรงชอบ ถ้าเป็นเช่นนั้นไม่มีใครกลัวที่จะทำกรรมชั่วซึ่งจะเกิดขึ้นมากมายในโลก แต่ความดีจะค่อย ๆ ลดน้อยถอยไป และเสื่อมลงในที่สุด ดังนั้น มันเป็นความถูกต้องที่เชื่อว่าชีวิตในปัจจุบัน และเหตุการณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เข้ากันได้กันผลของกรรมที่ได้กระทำมาแล้วในอดีตชาติอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และชีวิตในอนาคตจะดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ตามผลของกรรม ที่กระทำในปัจจุบัน

วิญญาณของคนและสัตว์

ถาม : วิญญาณในร่างกายคนและร่างกายสัตว์ มีธรรมชาติเป็นอย่างเดียวกันหรือต่างกัน

ตอบ : วิญญาณทั้งหมดเหมือนกันโดยธรรมชาติ แต่วิญญาณเหล่านั้น กลับเป็นวิญญาณบริสุทธิ์ หรือไม่บริสุทธิ์ตามกรรมดีและกรรมชั่วที่เขาทำเอง

ถาม : วิญญาณของคนเข้าไปสู่ร่างของร่างสัตว์ หรือวิญญาณของสัตว์เข้าไปสู่ร่างกายมนุษย์ หรือวิญญาณของผู้หญิงเข้าไปสู่ร่างกายของผู้ชาย หรือวิญญาณของผู้ชายเข้าสู่ร่างกายของผู้หญิงหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว วิญญาณผ่านจากร่างหนึ่งไปสู่อีกร่างหนึ่ง เพราะเมื่อการกระทำความชั่วมากกว่าการกระทำความดี วิญญาณของมนุษย์ก็เข้าไปสู่ร่างของสัตว์ เมื่อกระทำความดีมากกว่าความชั่ว วิญญาณก็เข้าไปสู่ร่างของเทพหรือบุคคลผู้คงแก่เรียน เมื่อกระทำความชั่วและความดีเท่ากัน วิญญาณก็เกิดในร่างของบุคคลธรรมดา ในบรรดาหมู่คนมีบุคคลอยู่ ๓ ประเภท เกี่ยวกับร่างกาย และเหตุการณ์อื่น ๆ ตามกรรมที่เขาได้ทำไว้ คือ บุคคลที่ดีที่สุด อย่างกลาง และอย่างต่ำ ตามผลแห่งกรรมดีและกรรมชั่ว เมื่อผลกรรมชั่วเกินกว่าผลกรรมดี วิญญาณก็เข้าไปสู่ร่างของสัตว์ชั้นต่ำ เมื่อกรรมดีและกรรมชั่วในชาติก่อนมีเท่ากัน วิญญาณก็เข้าไปสู่ร่างมนุษย์ในทำนองเดียวกันนี้ เมื่อผลกรรมดีมากกว่ากรรมชั่ว วิญญาณก็เข้าไปสู่ร่างของมนุษย์ธรรมดา การที่วิญญาณออกจากร่างเรียกว่าตาย (มฤตยู) การที่วิญญาณอยู่ร่วมกับร่างกายเรียกว่าเกิด (ชันม์) เมื่อวิญญาณออกจากร่างกายท่องเที่ยวไปในอวกาศเรียกว่า ยมลัย เพราะพระเวทกล่าวไว้ว่า ยม เป็นชื่อของอากาศ—ยเมน วายุนะ มันไม่ใช่ยมที่คิดเอาเอง

(พญายม) ของคัมภีร์ ครุฤห์ ปุราณะ การปฏิเสธเฉพาะเรื่องนี้จะมีในบทที่ ๑๑ ของหนังสือเล่มนี้ หลังจากวิญญาณท่องเที่ยวไปในอากาศชั่วระยะหนึ่ง พรหมก็ให้ชีวิตแก่วิญญาณนั้น ตามบุญตามบาปที่ได้ทำเอาไว้ วิญญาณจะเข้าไปในร่างของสัตว์ทางอากาศ ทางลม อาหาร เครื่องดื่ม หรือขุมขนของร่างกายตามคำสั่งของพรหม หลังจากเข้าไปในร่างกายแล้ว วิญญาณก็ค่อย ๆ เข้าไปสู่น้ำกามของผู้ชาย และเข้าไปสู่มดลูก จากนั้นก็ค่อย ๆ เจริญเติบโตขึ้นเป็นตัว แล้วออกจากท้องดูแสงสว่าง วิญญาณปรากฏเป็นสตรีเพศ ถ้าผลกรรมของวิญญาณสามารถมีอยู่ในเพศนั้น จะปรากฏเป็นบุรุษเพศ ถ้าผลกรรมของวิญญาณทนอยู่ได้นานในเพศนั้น วิญญาณจะเกิดขึ้นในเมื่อเชื้อน้ำกามของผู้ชาย และรังไข่ของผู้หญิงมีภาวะเท่ากัน ในเวลาก่อนตั้งครรภ์ ดังนั้นวิญญาณจึงผ่านการเกิดและการตายเข้าไปในร่างกายชนิดต่าง ๆ จนกระทั่งวิญญาณจะเข้าถึงโมกษะโดยการปฏิบัติกรรมดี และมีความภักดี และแสวงหาความรู้ทางด้านจิตใจ เพราะกรรมดีให้โอกาสดีแก่วิญญาณอยู่ในร่างของมนุษย์ และได้เสวยความสุข และความอิสระเสรีจากความทุกข์ของการเกิด และการตายชั่วระยะเวลามหากัลป์

ถาม : การหลุดพ้นย่อมได้ในชีวิตหนึ่ง หรือหลายชีวิต

ตอบ : จะได้มาหลังจากหลายภพหลายชาติ เพราะ

ภิทฺยเต หฤทยคฺรนฺถิศฺฉิทฺยนฺเต สรฺวสํศยาะ
กฺษียนฺเต จาสฺย กรฺมาณิ ตสฺมิน ทฤษฺเฏ ปรา'วเร ฯ

วิญญาณอยู่ในพรหม ผู้ซึ่งแผ่ไปทั้งภายนอก และภายในวิญญาณ เมื่อความไม่รู้ภายในตัวถูกขจัด หรือเกลียวของความโง่ถูกตัดออกไป และความสงสัยทั้งหมดถูกขจัดไปสิ้น กรรมชั่วทั้งหลายถูกทำลายไป

ถาม : วิญญาณผสมผสานกับพรหม หรือแยกออกต่างหากจากพรหมในเมื่อหลุดพ้นแล้ว

ตอบ : วิญญาณคงอยู่ต่างหากจากพรหมเพราะถ้าวิญญาณไปร่วมกับพรหม ผู้ซึ่งจะเสวยความสุขจากการหลุดพ้นนั้นมิใช่หรือ แล้ววิธีที่จะทำความหลุดพ้นจากทุกข์ก็มิได้มีความหมายอะไร ถ้าเป็นเช่นนั้น มันไม่ใช่ความหลุดพ้น แต่เป็นความสูญ วิญญาณซึ่ง

เชื่อฟังบัญญัติของพรหมย่อมได้รับความหลุดพ้น วิญญาณได้กระทำกรรมดี มีเพื่อนดี เป็นมิตร ปฏิบัติโยคะ และแนวทางอื่น ๆ เพื่อความหลุดพ้น ไตตริยอุปนิษัท กล่าวว่า III, ๑

สตฺยํ ชฺญานมนนฺตํ พฺรหฺม โย เวท นิหิตํ คุหายํ ปรเม วโยมนฺ
โส'ศฺนุเต สรฺวาน กามานฺ สห พฺรหฺมณา วิปศฺจิเตติ ฯ

วิญญาณรู้จักพรหมแห่งสัจจะอันหาที่สุดมิได้ แห่งความรู้และความสุขอันอยู่ในตัวปัญญาและตัวเขาเอง ย่อมได้สมความปรารถนาทุกอย่างอย่างพอใจ ในเมื่อยังอยู่ในพรหมผู้แผ่ซ่านทั่วไป อีกประการหนึ่ง ย่อมได้ความสุขที่เธอต้องการมานานแล้ว นั่นคือ ความหลุดพ้นอย่างแท้จริง

ถาม : วิญญาณสามารถเสวยความสุขในความหลุดพ้นได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีร่างกาย เพราะเธอจะไม่ได้รับความเพลิดเพลินทางโลก โดยไม่มีร่างกายเป็นเครื่องมือ

ตอบ : ปัญหานี้ได้ตอบไว้แล้วข้างต้น เพียงแต่ขอเพิ่มเติมบ้างว่า วิญญาณจะเสวยความสุขจากความหลุดพ้นด้วยการช่วยเหลือของพรหม เพราะวิญญาณได้เสวยความสุขทางโลกด้วยเครื่องมือของร่างกาย วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว เป็นอิสระ เคลื่อนไหวอยู่ในพรหมอันไม่มีขอบเขต เธอเห็นสัตว์โลกทั้งมวลด้วยทิพยปัญญา เธอพบกับวิญญาณที่หลุดพ้นแล้วอื่น ๆ เธอคุ้นกับความรู้ที่มีระบบแห่งการสร้างโลก และท่องเที่ยวไปในภูมิที่เห็นได้และไม่ได้ เธอพิจารณาเห็นวัตถุทุกอย่างมีค่าควรรู้ทั้งนั้น เธอรู้มากขึ้นเพียงใด เธอย่อมมีความสุขมากเพียงนั้น เธอเป็นผู้บริสุทธิ์ และไม่มีมลทินในการหลุดพ้น ย่อมกลับเป็นผู้มีความรู้ที่สมบูรณ์ และผู้แจ้งธรรมชาติของวัตถุใกล้ ๆ ความสุขเฉพาะนี้มาจากการเพิ่มขึ้นของความรู้ เรียกว่าสวรรค์ และความทุกข์เกิดจากความเจ็บปวด ในการทำตามใจตนเองในการเพลิดเพลินทางเนื้อหนัง เรียกว่า นรก สวรรค์หมายถึงความสบาย สวรรค์หมายถึงสถานที่ที่คนอยู่สบาย สถานที่ที่ตรงกันข้ามกับสวรรค์คือที่ ๆ ได้รับความทุกทรมาน เรียกว่า นรก ความสุขทางโลก ก่อให้เกิดสวรรค์ชั้นธรรมดา เรียกว่า สามัญญสวรรค์ ความสุขเกิดจากการเข้าถึงพรหม เรียกว่า สวรรค์ชั้นพิเศษ หรือวิเศสสวรรค บรรดาสัตว์โลกทุกประเภทโดยเฉพาะมนุษย์

ตามธรรมดาแล้ว ต้องการได้รับความสุข และหลีกออกจากความทุกข์ แต่เขาไม่สามารถจะได้ความสุขได้ และพ้นจากความทุกข์ได้ ตลอดเวลาที่ยังไม่ได้สร้างความดี และเลิกทำความชั่ว ตราบใดที่เหตุยังไม่ได้ถูกทำลายลง หรือรากยังฝังลึกอยู่ เขาไม่สามารถจะพบความสุขได้

ฉินฺเน มูเล วฤกฺโษ นศฺยติ ตทา ปาเป กฺษีเณ ทุะขํ นศฺยติ ฯ

การเลิกความประพฤติชั่วทั้งหลาย ย่อมทำให้ความทุกข์สิ้นสุดลง เหมือนต้นไม้ถูกถอนรากถอนโคนไปหมดสิ้น ดูมนูบทที่ xii, ๘, ๙, ๒๕, ๓๓, ๓๕—๓๘ สำหรับผลกรรมดีและกรรมชั่วต่าง ๆ ชนิด

เหล่านี้มีความมุ่งหมายว่า เมื่อได้พิจารณาความดี เปรียบเทียบกับความชั่วต่าง ๆ แล้ว คนควรสร้างความดี ทำความชั่ว

เครื่องหมายแห่งธรรมชาติของคน

มานสํ มนฺไสวายมุปยุงฺกฺเต ศุภา'ศุภมฺ
วาจา วาจา กฤตํ กรฺม กาเยไนว จ กายิกมฺ ฯ

— เขาควรจะรู้ว่า อำนาจความรู้ อวัยวะสำหรับพูด หน้าที่ของร่างกายโดยทั่ว ๆ ไป แต่ละอย่างนั้นรับผลกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ตนทำไว้—๘

ศรีรไชะ กรฺมโทไษรฺยาติ สฺถาวรตำ นระ
วาจิ ไกะ ปกฺษิมฤคตำ มานไสรนฺตฺยชาติตามฺ ฯ

คนในภพหน้าจะกลับกลายเป็นพืช เพราะบาปที่เขาทำไว้ด้วยร่างกายของเขา อย่างเช่น ขโมยทำชู้กับลูกเมียเขา, ฆ่าคนดี และกระทำความชั่วอื่น ๆ เขาจะเกิดเป็นนก, เกิดเป็นสัตว์ร้าย เกิดเป็นสัตว์ชั้นต่ำอื่น ๆ เพราะบาปที่เขาทำไว้ทางวาจา เขาจะเกิดเป็นคนชั้นต่ำ เพราะทำบาปด้วยพลังความคิด—๙

โย ยไทษำ คุโณ เทเห สากลฺเยนาติรจฺยเต
ส ตทา ตทฺคุณปฺรายำ ตำ ภโรติ ศรีริณมฺ ฯ

คุณสมบัติซึ่งมีอยู่ในร่างของสัตว์เหล่านั้น บังคับให้สัตว์เหล่านั้น แสดงคุณสมบัตินั้นออกมาในชีวิตของมัน—๒๕

๓ คุณะ

สตฺตฺวํ ชฺญานํ ตโม' ชฺญานํ ราคเทฺวเษา รชะ สมฺฤตม
เอตทฺ วฺยาปฺติมเทเตษำ สรฺวภูตาศฺริตำ วปุะ ฯ

สัตวะของวิญญาณ : คุณสมบัติดีที่รสของความรู้แสดงออกมา

ตมะของวิญญาณ : คุณสมบัติมืดที่รสของความโง่ของมันแสดงออก

รชะของวิญญาณ : คุณสมบัติพลัง ที่รสของความรัก และความเกลียดแสดงออกมา คุณสมบัติทั้งสามเหล่านี้ของธรรมชาติได้ปรากฏอยู่ในวัตถุของโลกทุกชนิด—๒๖

ตตฺร ยตฺปรีติสำยุกฺตำ กิญฺจิทาตฺมนิ ลกฺษเยตฺ
ปฺรศานฺตมิว ศุทฺธาภำ สตฺตฺวำ ตทฺปธารเยตฺ ฯ

ดังนั้นควรจะพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่า เมื่อใดใจรู้สึกร่าเริง เจตนาย่อมสงบพอใจ และโน้มเอียงไปในความบริสุทธิ์ ควรจะรู้ด้วยว่า คุณสมบัติที่ดี สัตวคุณครอบคลุมอยู่ คุณสมบัติพลังกล้า และคุณสมบัติพลังมืด รชคุณ และตมะคุณ ถูกขจัดออกไปอยู่ก้น—๒๗

ยตฺตุ ทุะขสมายุกฺตมปฺรีติกรมาตฺมนะ
ตทฺรโช' ปฺรตีมำ วิทฺยาตฺสตตำ หาริ เทหินาม ฯ

เมื่อใดที่ใจ และเจตนา ถูกกระทบกระทั่งด้วยความทุกข์ย่อมหาความสุขมิได้ ชอบความเพลิดเพลินทางกามารมณ์ และนั่งไม่ติดเดินไปมา เป็นการแน่นอนว่า คุณสมบัติพลังกล้า คือ รชคุณเดินนำหน้าคุณสมบัติดีและมืด สัตวคุณและตมคุณลงไปสู่ก้น—๒๘

ยตฺตุ ศฺยานฺโมหสำยุกฺตมวฺยกฺตำ วิษยาตฺมกมฺ
อปฺรตรฺกฺยวิชฺเญยำ ตมสฺตทฺปธารเยตฺ ฯ

เมื่อใจและเจตนา เข้าร่วมกันในการให้ได้มาซึ่งวัตถุของโลก ใช้ปัญญาพิจารณาจมอยู่ในกามตัณหา และไม่สามารถแยกแยะความชั่วและความดี ย่อมเป็นการแน่นอนว่า ตมคุณมีพลังแรงกว่า คุณสมบัติดีและพลังกล้าลงสู่ก้น—๒๙

ตฺรยาณามปี ไจเตษำ คุณานำ ยะ ปโลทยะ
อคฺรฺโย มธฺโย ชฆนฺยศฺจ ตำ ปฺรวกฺษฺยามฺยเศษตะ ฯ

เราพิจารณาผลความดี ผลความเป็นกลาง และผลความชั่วของคุณสมบัติทั้งสาม—๓๐

เวทามฺยาสสฺตโป ชฺญานำ เศาจมินฺทฺริยนิคฺรหะ
ธรฺมกฺริยาตฺมจินฺตา จ สาตฺตฺวิกำ คุณลกฺษณมฺ ฯ

การแสดงออกของคุณสมบัติ สตคุณ คือ การประพฤติพระเวท ปฏิบัติตามคำแนะของศาสนา มีความก้าวหน้าในความรู้ ปรารถนาความบริสุทธิ์ ควบคุมอินทรีย์ ประพฤติสิ่งที่ถูกที่ควร และพิจารณาถึงพรหม—๓๑

อารมฺภรุจิตา'ไธรฺยมสตฺการฺยปริคฺรหะ
วิษโยปเสวา จาชสฺรำ ราชสำ คุณลกฺษณมฺ ฯ

เมื่อคุณสมบัติพลังกล้า รชคุณ มีพลังแข็งกล้า สัตวคุณ และตมคุณ ถอยลงสู่ก้น รักการทำงาน เลิกความอดทน ยอมรับการกระทำผิด และชอบการตามใจตัวเองเสมอ ๆ ในกามคุณ ย่อมเห็นได้ชัดเจนในคน—๓๒

โลภะ สฺวปฺโน'ธฤติะ เกฺรารฺยำ นาสฺติกฺยำ ภินฺนวฤตฺติตา
ยาจิษฺณุตา ปฺรมาทศฺจ ตามสำ คุณลกฺษณมฺ ฯ

— เมื่อตัณหาอันเป็นคุณสมบัติมืดดันขึ้น คุณสมบัติสัตวะ และรชก็ระงับดับลง ความโง่เกินไป ซึ่งเป็นรากของการทำชั่วทั้งหลายเกิดขึ้นในใจ ความเกียจคร้าน ความหลับ ความทุรนทุราย ความโหดร้าย ความดื้อด้าน กล่าวคือ ไม่มีความเชื่อในพระเวทและพระพรหม ความโน้มเอียงของอายตนะภายในหลายอย่าง ความหงุดหงิดพุ้งซ่าน และการตามใจในกามคุณมีอิทธิพลแข็งกล้า อันเป็นผลของตัณหานี้—๓๓.

ยตฺกรฺม กฤตฺวา กุรฺวีศฺจ กริษฺยีศฺไจว ลชฺชติ
ตชฺชฺเญยำ วิทุษา สรฺวำ ตามสำ คุณลกฺษณมฺ ฯ

— ความละอาย ความสงสัย และความกลัว เกิดขึ้นในใจในการทำกรรม และมีความประสงค์จะทำกรรมนั้น เมื่อตมคุณมีอำนาจเหนือคน ๆ นั้น—๓๕

เยนาสฺมินฺกรฺมณา โลเก ขฺยาติมีจฺฉติ ปุษฺกลามฺ
น จ โศจตฺยสมฺปตฺเตา ตตฺวิชฺเญยำ ตุ ราชสมฺ ฯ

— เมื่อใจปรารถนาชื่อเสียงโด่งดังจากการกระทำ และให้ทานต่อไปไม่หยุดแก่ผู้เป็นบรรพบุรุษทั้งหลาย แก่พวกแต่งเพลงร้องเพลง แก่พวกเล่นดนตรี แม้จะยากจนก็ตาม นี่คือลักษณะของคุณสมบัติพลังกล้า มีอิทธิพลเหนือคน รชคุณ—๓๖

ยตฺสรฺเวเณจฺฉติ ชฺญาตุ๎ ยนฺน ลชฺชติ จาจรนฺ
เยน ตุษฺยติ จาตฺมาสฺย ตตฺสตฺตฺวคุณลกฺษณมฺ ฯ

เมื่อใจประสงค์จะรู้ทุกอย่าง ต้องการหาคุณธรรม ไม่มีความละอายในการกระทำคุณงามความดี ตามการแนะนำของสติสัมปชัญญะ และตามหลักของศาสนา นี่คุณสมบัติดี สัตวคุณมีอำนาจเหนือคน—๓๗

ตมโส ลกฺษณำ กาโม รชสสฺตฺวรฺถ อุจฺยเต
สตฺตฺวสฺย ลกฺษณำ ธรฺมะ ไศฺรษฺฐฺยเมษำ ยโถตฺตรมฺ ฯ

ลักษณะอันสำคัญของตมคุณ ก็คือความอยาก และตัณหา คุณสมบัติของรช คือ ความอยากได้ทรัพย์สมบัติ และคุณสมบัติของสัตว การเสียสละเพื่อศาสนา หรือความรักคุณธรรม—๓๘ แต่คุณสมบัติของรชะดีกว่าตมะ แต่คุณสมบัติของสัตวะ ดีที่สุดของคุณสมบัติทั้งสอง

ผลของศีลธรรม

เราจะเริ่มพรรณนาถึงสภาพทั้งหลายซึ่งวิญญาณได้รับ โดยเหตุที่คุณสมบัติทั้งสามของธรรมชาติให้ผล มนู xii ,๔๐, ๔๒—๕๐, ๕๒

เทวตฺวำ สาตฺวิกา ยานฺติ มนุษฺยตฺวญฺจ ราชสาะ
ติรฺยกฺตฺวำ ตามสา นิตฺยมิตฺเยษา ตฺรีวิชา คติะ ฯ

— บุคคลมีคุณสมบัติดีกลายเป็นเทพหรือผู้คงแก่เรียน บุคคลผู้มีคุณสมบัติรชะกลับเป็นคนธรรมดา บุคคลผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตมะ กลับเป็นคนต่ำต้อย—๔๐

สฺถาวราะ กฤมิกีฏาศฺจ มตฺสฺยาะ สรฺปาศฺจ กจฺฉปาะ
ปศวศฺจ มฤคาศฺไจว ชฆนฺยา ตามสี คติะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งเต็มไปด้วยตมคุณ เกิดในชีวิตพืช หนอน แมลง ปลา งู เต่า วัว ควาย สัตว์ร้าย—๔๒

หสฺตินศฺจ ตุรงฺคาศฺจ ศูทฺรา เมฺลจฺฉาศฺจ ครฺหิตะ
สีหาะ วฺยามฺรา วราหาศฺจ มธฺยมา ตามสี คติะ ฯ

บุคคลผู้มีตมคุณธรรมดา เกิดมาในโลกจะเป็นช้าง เป็นม้า เป็นคนชั้นต่ำ ป่าเถื่อน เป็นผู้ทำกรรมชั่ว เช่น เป็นสิงโต เสือ หมูป่า—๓๔

จารณาศฺจ สุปรฺณาศฺจ ปุรุษาศฺไจว ทามฺภิกาะ
รกฺษำสิ จ ปีศาจาศฺจ ตามสีษฺตฺตมา คติะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งมีส่วนดีที่สุดของธรรมชาติมืด (ตมคุณ) เกิดมาในโลกจะเกิดเป็นนักกวี แต่งโคลง กลอน ให้แก่บุคคลผู้ประจบสอพลอ เกิดเป็นนกที่สวยงาม เป็นคนเห็นแก่ตัว ต้องการยกย่องตนเองเพื่อหาความสบาย เป็นสัตว์ร้ายกินคน เป็นอสุรกาย เช่นคนขี้เมา และอาชญากร—๔๔

ฌลฺลา มลฺลา นฏาศฺไจว ปุรุษาะ ศสฺตฺรวฤตฺตยะ
ทฺยูตปานปฺรสกฺตาศฺจ ชมนฺยา ราชสี คติะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งมีส่วนเลวที่สุดของรชคุณ เกิดมาเป็นนักดาบ, นักขุดแร่ธาตุ กลาสี นักแสดงละคร ผู้ชำนาญกายกรรม นักแสดงยิมนาสติค คนรับใช้ทางถืออาวุธ และนักดื่ม—๔๕

ราชานะ กฺษตฺริยาไจว ราชฺญำ ไจว ปุโรหิตะ
วาทยุทฺธปฺรชานาศฺจ มธฺยมา ราชสี คติะ ฯ

บุคคลมีรชคุณธรรมดา เกิดมาเป็นกษัตริย์ เป็นราชานักรบ นักโต้วาที นักการทูต ทนายความ อัยการ และผู้บัญชาการกองทัพ—๔๖

คนฺธรฺวา คุหฺยกา ยกฺษา วิพุธานุจราศฺจ เย
ตไถวาปฺสรสะ สรฺวา ราชสีษฺตฺตมา คติะ ฯ

บุคคลซึ่งมีส่วนดีที่สุดของรชคุณ เกิดมาจะเป็นนักร้อง นักเล่นออร์แกน คนใช้ของคนร่ำรวย ของบุคคลผู้คงแก่เรียน มีรูปร่างสวยงาม—๔๗

ตาปสา ยตโย วิปฺรา เย จ ไวมานิกา คณาะ
นกฺษตฺราณิ จ ไทตฺยาศฺจ ปฺรถมา สาตฺตฺวิกี คติะ ฯ

บุคคลผู้มีปริมาณคุณสัตวะประเภทที่หนึ่ง เกิดมาเป็นฤาษีผู้ภักดี เป็นพระนักเสียสละ เป็นนักปราชญ์ทางพระเวท เป็นนักบิน นักดาราศาสตร์ นักสุขพลานามัย—๔๘

ยชฺวาน ฤษโย เทวา เวทา ชฺโยตีษิ วตฺสราะ
ปิตรศฺไจว สาธฺยาศฺจ ทฺวิตียา สาตฺตฺวิกี คติะ ฯ

บุคคลผู้มีปริมาณคุณสัตวะประเภทที่สอง เกิดมาเป็นนักเสียสละ เทศนาสอนพระเวท ชำชองในพระเวท นักการไฟฟ้า นักพงศาวดาร ผู้ปกป้อง ผู้รับใช้สามารถทำงานยิ่งใหญ่สำเร็จ—๔๙

พฺรหฺมา วิศฺวสฤโช ธรฺโม มหานวฺยกฺตเมว จ

อุตฺตมำ สาตฺตฺวิกีเมตำ คติมาหุรฺมนีษิณะ ฯ

บุคคลผู้มีปริมาณคุณสัตวะประเภทที่สาม เกิดมาเป็นคนเห็นแจ้งพระเวท เป็นผู้อยู่เหนือกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ และเป็นสถาปนิกของยานพาหนะทุกชนิด วิศวสฺวัชหรือเป็นเมคแคนนิก เป็นเทพ เป็นผู้ประเสริฐเจ้าของลัทธิ และเหนือธรรมชาติ—๕๐

อินฺทฺริยาณำ ปฺรสำเคน ธรฺมสฺยาเสวเนน จ

ปาปานฺสยานฺติ สำสารานวิทฺวำเสา นรวธมาะ ฯ

— คนโง่ทำตามความพอใจของกามคุณจากความเป็นทาสของอายตนะ และปฏิเสธไม่นับถือศาสนา ทำบาป เกิดเป็นบุคคลชั่ว และมีความเจ็บป่วยทุกข์ทรมานทางร่างกายอย่างน่ากลัว—๕๒

ดังนั้นบุคคลได้รับผลของกรรมที่ตนได้กระทำไว้ต่าง ๆ กัน ตามบุญและบาปทั้งหลายที่ตนทำภายใต้พลังของคุณสมบัติทั้งสาม คือ ความบริสุทธิ์ พลังและตัณหา สัตวะ รชะ และตมะ บุคคลผู้เข้าถึงโมกษะ ท่านอยู่เหนือคุณสมบัติของธรรมชาติทั้งสาม อิทธิพลของคุณสมบัติทั้งสามไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน ท่านเหล่านั้นเป็นผู้พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง ตามที่กล่าวไว้ในบทโศลกโยคปตัญชลีว่า—๑, ๒, ๓—

โยคศฺจิตฺตวฤตฺตินิโรธะ ฯ ตทา ทฺรษฺฏุะ สฺวรูเป ’วสฺถานมฺ ฯ

บุคคลควรสังวรระวังจิตของเขาให้พ้นจากอิทธิพลของรชคุณและตมคุณ และจากสัตวคุณด้วย และเป็นตัวของตัวเอง เป็นธรรมชาติแห่งความดีบริสุทธิ์ด้วยตน แล้วเขาจะพ้นจากอิทธิพลของคุณทั้งสาม และทำจิตของเขาให้มุ่งอยู่ที่พรหม และใช้จิตไปในทางทำความดี การมีจิตจดจ่อชนิดนี้อยู่ที่หน้าผาก เรียกว่าตรวจดูจิตใจ จิตใจแผ่กระจายไปทุกทางก็จะสั้นสุดลง เมื่อจิตใจถูกควบคุมไว้ให้อยู่ในจุดเดียว ความเปลี่ยนแปลงของใจถูกตรวจอยู่ตลอดเวลา ใจก็จะถูกถูกควบคุมให้อยู่กับพรหม และความรุ่งโรจน์ของพรหมผู้รู้ทั่งปวง ความหมายของความหลุดพ้นเช่นนั้น ถูกนำมาใช้โดยนักศึกษาแห่งความหลุดพ้น โศลกของปรัชญาสางขยะ กล่าวว่า ๑. ๑

อถ ตฺริวิธทุะขาตฺยนฺตนิวฤตฺติรตฺยนฺตปุรุษารฺถะ ฯ

ความหลุดพ้นเป็นความพยายามอย่างกล้าหาญ เพื่อขจัดความทุกข์ทั้งสามชนิด คือ (๑) อัธยัทมิค เชื้อโรคทางกาย (๒) อธิโภติค ความชั่วทางสังคม (๓) อธิไดวิค ความหายนะทางธรรมชาติ คือ ฝนตกเกินไป ร้อนเกินไป เย็นเกินไป ความวุ่นวายใจ และอายตนะ

เราขอผ่านไปกล่าวถึงกฎเกณฑ์ของความประพฤติ และอาหารอันเหมาะสม และไม่เหมาะสมของคน

สรุป

อวิชชา กล่าวได้ว่า เป็นต้นเหตุของความทุกข์ จากความตาย และความรู้เป็นเหตุให้ได้มาซึ่งความไม่ตาย หรือความพ้นจากทุกข์ ยชุรเวท หน้า ๑๔ อวิชชา คือ เชื่อสิ่งที่ไม่เป็นจริง อย่างเชื่อว่าโลกเที่ยง เป็นต้น โยคะ เล่ม ๒ หน้า ๕ วิชชา คือ ความคิดสิ่ง ๆ หนึ่งซึ่งเป็นจริง เช่นวิญญาณเป็นอมตะ อวิชชา ก่อให้เกิดการล่อลวง กราบไหว้รูปปั้น และบาปประเภทอื่น ๆ และดังนั้น ก่อให้เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อน วิชชาทำให้บุคคลทำงานที่ดีที่ถูกต้อง อย่างเช่นพูดคำสัจและอื่น ๆ และดังนั้นจึงเป็นหนทางแห่งความหลุดพ้น

ความมีบาป และการหลุดพ้น ไม่ได้เป็นไปตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ต้องหาต้องทำ ย่อมไม่เป็นการถูกต้องที่เชื่อว่า วิญญาณย่อมเป็นบาปโดยธรรมชาติ หรือติดบาปมาโดยสันดาน เพราะถ้าเป็นดังนั้น ความหลุดพ้นก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ และความหลุดพ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากความรู้ ย่อมเป็นที่เห็นได้ชัดว่าได้มาโดยความพยายาม

ทั้งไม่เป็นการถูกต้องที่จะเชื่อว่า วิญญาณคือพรหม หรือผลสะท้อนของพรหม เพราะพรหมเป็นสภาวะที่ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่จำกัด ส่วนวิญญาณมีสภาพจำกัดในทุกลักษณะ เกี่ยวกับวิญญาณว่าเป็นแสงของพรหม อาศัยอยู่ภายในใจ ย่อมเป็นการเพียงพอที่จะพูดว่า เป็นการแบ่งแยกพรหมออกเป็นส่วน ซึ่งพรหมเองแผ่ซ่านอยู่ทั่วไป อวิชชาซึ่งแสดงออกมาโดยวิญญาณย่อมแสดงถึงคุณสมบัติของพรหมด้วย ซึ่งก็เป็นการเหลือเชื่อ ดังนั้น วิญญาณจึงแตกต่างไปจากพรหม การที่วิญญาณอยู่ในที่ปรากฏของพรหมนั้น คือ ความหลุดพ้น

แนวทางแห่งความหลุดพ้นก็คือ การแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ การคบบัณฑิตเป็นมิตร การงดเว้นจากการทำชั่ว การประพฤติดีมีศีลธรรม การรู้แจ้งธรรมชาติของวิญญาณ เป็นความจำเป็นที่จะต้องรู้ว่าอะไรคือบัญจโทษ ปลอก ๕ ชนิด ซึ่งทำให้คนเป็นคน คือ ๑. ระบบ

อวัยวะ หนัง กล้ามเนื้อ กระดูก ประสาท เส้นเลือด เลือด น้ำกาม ๒. ระบบพลังงาน การหายใจเข้า หายใจออก การย่อย การเปลี่ยนแปลงลงในระบบเหมือนกัน การหมุนเวียน และการฟื้นตัวขึ้น ๓. ระบบสัตว์—เจตนา, ความรู้สึก, ระบบการพูด การเปล่งเสียง พลังเคลื่อนจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง เข้าใจในสิ่งนั้นได้ ความอ่อนเพลีย การผลิตพันธุ์ ๔. ระบบปัญญา—เข้าใจ จำ หน้าที่เห็น ได้ยิน ดมกลิ่น ลิ้มรส สัมผัส หรือรู้สึกได้ทางเนื้อหนัง ๕. ระบบจิต—รัก, ร่าเริง เพลิดเพลิน สบาย สภาพ ๓ อย่าง คือ สภาพตื่น สภาพฝัน และสภาพสะลึมสะลือ ร่างกายมี ๓ ชนิด คือ ร่างกายคือวัตถุที่เห็นได้ ร่างกายคือธาตุ และร่างกายคือธรรมชาติ สภาพที่สี่เรียกว่า ตุริยะ ในสภาพนี้วิญญาณหลุดพ้นแล้วอาศัยอยู่ เป็นการหลุดพ้นโดยสมบูรณ์ เมื่อประสงค์จะพัง วิญญาณก็สรวมอำนาจการพัง และอื่น ๆ วิญญาณจึงแตกต่างจากสภาวะอื่นทั้งปวง และแตกต่างจากพระเจ้าด้วย (พรหม)

วิธีอื่น ๆ แห่งความหลุดพ้น คือ การตัดสินใจที่ถูกต้อง ความดีหกอย่าง—ความพอใจ สันโดษ การควบคุมตนเอง อุเบกขา ความอุตสาหพยายาม สัทธา สมาธิ ความปรารถนาเพื่อความหลุดพ้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ ความรู้ในเทพเจ้าอย่างถูกต้อง ความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อคำสอนทางศาสนา การพิจารณาไตร่ตรอง การประสบการณ์ และการรู้แจ้งสิ่งที่ศาสนาสอน ทั้งหมดนี้ย่อมมีความจำเป็นด้วยเหมือนกัน

ความหลุดพ้น ๔ อย่างตามเทพนิยาย คือ สโลกย หมายถึงอยู่ในบริเวณของพรหม สมิปย หมายถึงอยู่กับพรหมเหมือนน้องคนเล็ก สรูปย หมายถึงการเป็นพรหมเอง สยุชย หมายถึงการเข้าไปรวมเป็นอันเดียวกันในพรหม ทั้ง ๔ ประการนี้ไม่ถูกต้อง ทั้งสี่ประการนี้ล้วนพบแล้วในโลก เพราะพรหมแผ่ซ่านทั่วไป การเข้าไปรวมอยู่ในพรหมนั้น ไม่ใช่ความหลุดพ้น แต่เป็นการสูญ

ความหลุดพ้น อาจจะไม่เป็นผลในชีวิตเดียว ดังนั้น วิญญาณจึงเกิดแล้วเกิดอีกหลายครั้งหลายหน เพื่อให้ได้มาซึ่งความหลุดพ้นอย่างสมบูรณ์ ไม่เป็นการถูกต้องที่เชื่อว่าวิญญาณมีเพียงชีวิตนี้ชีวิตเดียว เพราะการให้ความสุขไม่เท่าเทียมกันเท่าที่มีอยู่ในโลก มันจะต้องเป็นผลกรรมดีและกรรมชั่วที่วิญญาณได้ทำไว้ในชาติก่อน ถ้าไม่เช่นนั้น พรหมย่อมมีอคติที่ทำให้ผู้หนึ่งมีความสุข แต่ให้ทุกข์แก่อีกคนหนึ่ง แต่พรหมเป็นผู้เที่ยงธรรม ดังนั้น ปัจจุบันจึงเป็นผลของอดีตชาติ ความยุติธรรมจึงมีอยู่ในอาณาจักรของพรหม

ดังนั้น บุคคลควรพัฒนาคุณงามความดีให้เกิดมีในตน คุณสมบัติอีก ๒ อย่าง คือ คุณสมบัติเป็นและคุณสมบัติตาย คุณสมบัติเหล่านี้ คือ สตวะ รชะ และตมะ มีอยู่ในสัตว์ทุกประเภท และการกระทำของคุณสมบัติเหล่านั้นนำไปสู่ชะตากรรมต่าง ๆ กัน

ระยะเวลาของความหลุดพ้น คือ หนึ่งปรานตกาละเท่ากับ ๓๑๑,๐๔๐,๐๐๐.๐๐ ปี ของปีมนุษย์ หลังจากนั้นวิญญาณเริ่มเดินทางต่อไปไม่มีที่สุด

วิญญาณทั้งหลาย ผู้ซึ่งไม่พยายามเพื่อความสุขประเภทนี้ จะได้รับทุกข์ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในการเกิดและตาย

บทที่ ๑๐

ความประพฤติที่สมควรและไม่สมควร และอาหารที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

ความประพฤติที่ดี คือการกระทำการงานที่ดีและถูกต้อง มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน มีคนดีเป็นมิตร รักการค้นคว้าหาความรู้ที่ถูกต้อง และความประพฤติอันตรงกันข้ามดังกล่าวมาเรียกว่า ความประพฤติเลว ในบทที่ ๒ มนูกล่าวว่า

วิทฺวทฺภิะ เสวิตะ สทฺภิรฺนิตฺยมเทฺวษราคิภิะ
หฤทเยนาภฺยนุชฺญาโต โย ธรฺมสฺตนฺนิโพธต ฯ

ควรเตือนใจไว้ว่า อะไรก็ตามที่เราเชื่อมั่น และนักปราชญ์ทั้งหลายประพฤติ ปราศจากอคติและความโกรธ และตรงกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดี นั่นคือศาสนา ซึ่งควรจะเชื่อและประพฤติปฏิบัติตาม—๑

กามาตฺมตา น ปฺรศสฺตา น ไจเวหาสฺตฺยกามตา
กามฺโย หิ เวทาธิคมะ กรฺมโยคศฺจ ไวทิกะ ฯ

ความเห็นแก่ตัวอย่างเลยเถิด และการไม่เห็นแก่ตัวอย่างสุดโต่ง ไม่ใช่สิ่งที่ดีที่สุดในโลก เพราะความรู้ในพระเวท และการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กล่าวไว้ในพระเวท จะสำเร็จบริบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีเจตนาที่จะ—๒

สงฺกลฺปมูละ กาโม ไว ยชฺญาะ สงฺกลฺปสมฺภวาะ
วฺรตานิ ยมธรฺมาศฺจ สรฺเว สงฺกลฺปชาะ สฺมฤตาะ ฯ

ถ้าบุคคลใดกล่าวว่า เขาไม่มีความอยากไม่มีอารมณ์ หรือเขาอาจจะเป็นเช่นนั้น เขาไม่เคยที่จะเป็นเช่นนั้นได้ เพราะงานทั้งหมด คือ ความเสียสละ ความสัตย์สุจริต ยมะ นิยมะ* และคุณธรรมอื่น ๆ คือ ผลของความอยากทั้งสิ้น—๓

---

*ความกรุณาสงสาร ความสัตย์ ความซื่อตรง ความบริสุทธิ์ และความอ่อมน้อมถ่อมตน คือ ยมะ นิยมะ คือ ความบริสุทธิ์ ความสันโดษ ความทรมานตนเอง การอ่านคัมภีร์ และความเชื่อ

อกามสฺย กฺริยา กาจิทฺ ทฤศฺยเต เนห กรฺหิจิตฺ

ยทฺยทฺธิ กุรุเต กิญฺจิตฺ ตตฺตตฺกามสฺย เจษฺฏิตมฺ ฯ

เพราะความเคลื่อนไหว ของ แขน ขา นัยน์ตา ความร่าเริงเบิกบานของเจตนาเกิดขึ้นมาจากความอยากหรืออารมณ์ ถ้าไม่มีความอยาก ก็ไม่มีการเปิด หรือปิดนัยน์ตา—๔

เวโท' ขโล ธรฺมมูลํ สฺมฤติศีเล จ ตทฺวิทามฺ

อาจารศฺไจว สาธูนามาตฺมนสฺตุษฺฏิเรว จ ฯ

ฉะนั้น คำสอนในคัมภีร์พระเวท ระเบียบแบบแผนของมนู คำสอนในคัมภีร์ทั้งหลายที่พระฤาษีได้เขียนไว้ ตัวอย่างของบุคคลดี และการงานทั้งหลายที่ทำให้ความรู้สึกรับผิดชอบพอใจ กล่าวคือไม่มีความละอาย ไม่มีความกลัว ไม่มีความสงสัย ควรจะดำเนินตาม—๖

มองดูซิ เมื่อบุคคลประสงค์จะพูดเท็จ ทำการปล้น และความชั่วอื่น ๆ ความกลัว ความสงสัย ความละอายเกิดในจิตใจเขา ดังนั้นงานเช่นนั้นไม่ควรทำ

สรฺวนฺตุ สมเวกฺษเยทำ นิขิลำ ชฺญานจกฺษุษา

ศฺรุติปฺรามาณฺยโต วิทฺวาน สฺวธรฺเม นิวิเศต ไว ฯ

บุคคลควรยอมรับนับถือศาสนา ซึ่งมีความสมบูรณ์ด้วยคำสอนหรือปรัชญา พระเวทตัวอย่างความถูกต้องและความรับผิดชอบ หลังจากได้ตรวจตราพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว ด้วยปัญญา และทดสอบด้วยการปฏิบัติตามคำสอน และความยินยอมของสติสัมปชัญญะ—๘

ศฺรุติสฺมฤตฺยทิตำ ธรฺมมนุติษฺฐนฺ หิ มานวะ

อิห กีรฺติมวาปฺโนติ เปฺรตฺย จานุตฺตมำ สุขมฺ ฯ

เพราะบุคคลผู้ปฏิบัติตามคำสอนพระเวท และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อันไม่ขัดกับพระเวท ย่อมได้ชื่อเสียงในโลกนี้ และย่อมได้ความสุขในโลกหน้า หลังจากตายแล้ว—๙

กิจการงานทุกอย่างที่จะปฏิบัติตาม และที่จะละเว้น ควรจะพิจารณาไตร่ตรอง โดยเอาพระเวทมาเป็นหลักพิจารณาช่วยเหลือ และอาศัยธรรมศาสตร์เป็นหลัก (กฎอันศักดิ์สิทธิ์)

กิจการทางศาสนา

โย' วมนฺเยต เต มูเล เหตุศาสฺตฺราศฺรยาทฺ ทฺวิชะ

ส สาธุภิรฺพหิษฺการฺโย นาสฺติโก เวทนินฺทกะ ฯ

บุคคลผู้ไม่เคารพนับถือคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ อันตั้งอยู่บนฐานของพระเวท บัณฑิตทั้งหลายไม่ควรคบบุคคลเช่นนั้น เพราะเขาผู้ซึ่งดูหมิ่นพระเวท คือผู้ไม่มีเรหมเป็นที่พึ่ง—๑๑

เวทะ สฺมฤติะ สทาจาระ สฺวสฺย จ ปฺริยมาตฺมนะ
เอตจฺจตุรฺวิธํ ปฺราหุะ สากฺษาทฺธรฺมสฺย ลกฺษณมฺ ฯ

ลักษณะ ๔ ประการซึ่งแสดงถึงศาสนา คือการเชื่อฟังคำสอนพระเวท เชื่อฟังคำสั่งของกฎหมาย ตัวอย่างของคนดี และงานที่เป็นคุณประโยชน์ซึ่งสติสัมปชัญญะคอยชี้แนะ—๑๒

อรฺถกาเมษฺวสกฺตานำ ธรฺมชฺญานำ วิธียเต
ธรฺมำ ชิชฺญาสมานานำ ปฺรมาณำ ปรมำ ศฺรุติะ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งไม่ให้โอกาสแก่ความชั่วในสิ่งต่าง ๆ ของโลก และแก่ตัณหาหรือตามใจในการแสวงหาความเพลิดเพลินทางเนื้อหนัง เขาผู้เดียวเท่านั้นที่จะหาความรู้ทางศาสนาได้สำเร็จ เพราะเวทเป็นองค์กรที่สูงที่สุด ในศาสนาต่อบุคคลผู้ซึ่งปรารถนาจะเรียนศาสนา—๑๓

ไวทิไกะ ธรฺมภิะ ปุณฺไยรฺนิเษกาพิรฺทฺวิชนฺมนามฺ
การฺยะ ศรีรสำสฺการะ ปาวนะ เปฺรตฺย เจห จ ฯ

มันเป็นการเหมาะสมสำหรับบุคคลก็คือ เขาควรปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เช่นนิเศกะและอื่น ๆ ของเด็ก ๆ ของพวกพราหมณ์ กษัตริย์และพ่อค้า ตามพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์เท่าที่ล่าวไว้ในคัมภีร์พระเวท ซึ่งทำให้พวกเขาเป็นผู้สมควรทั้งในโลกนี้และโลกหน้า—๒๖

เกศานฺตะ โษฑเศ วรฺเษ พฺราหฺมณสฺย วิธียเต
ราชนฺยพนฺโธรฺทฺวาวฺเศ ไวศฺยสฺย ทฺวฺยธิเก ตตะ ฯ

พิธีโกนจุก ปลงผม ควรทำเมื่ออายุ ๑๖ ปี ในกรณีของพราหมณ์ อายุ ๒๒ ปีในกรณีของกษัตริย์ อายุ ๒๔ ปี ในกรณีของพ่อค้า—๖๕

เมและเครา

อีกประการหนึ่ง พวกเขาควรโกนเคราเสมอ หนวดและหนังหัว ยกเว้น ผมจุก หลังจากทำพิธีแล้ว เครา หนวด หนังหัวและจุกไม่ควรเก็บไว้หลังจากทำพิธีแล้ว แต่ประชาชนที่อยู่

ในถิ่นฐานที่หนาวจัด ควรจะรักษาผมเอาไว้เพื่อความสะดวก ผมและจุกบนศีรษะก็ไม่ควรยกเว้น ควรโกนเสียให้สิ้น เพราะผมบนศีรษะให้ความร้อนแก่ร่างกายมาก ทำให้ความเข้าใจตกต่ำลง การเอาเคราและหนวดไว้ ทำให้การรับประทานอาหารไม่สะดวก เศษอาหารจะติดอยู่ในหนวดบนริมฝีปากและคาง

อินฺทฺริยาณำ วิจรตำ วิษเยษฺวปหาริษุ
สยเม ยตฺนมาติษฺเฐทฺวิทฺวานฺ ยนฺเตว วาชินาม ฯ

หน้าที่อันสำคัญของคนก็คือพยายามปราบอินทรีย์ (อายตนะ) ที่จะนำจิตไปสู่กามารมณ์ เหมือนอย่างสารถีบังคับม้าให้เดินไปในทางที่ถูกต้อง ในทำนองเดียวกันนี้เขาควรควบคุมอายตนะเหล่านั้น เพื่อมิให้มันทำชั่ว และนำมันไปในทางที่ดี มนู ๑๑.๘๘.

อินฺทฺริยาณำ ปฺรสงฺเคน โทษมฤจฺฉตฺยสำศยมฺ
สนฺนิยมฺย ตุ ตานฺเยว ตตะ สิทฺธึ นิยจฺฉติ ฯ

เพราะบุคคลผู้ก่อให้เกิดความติเตียน โดยยอมให้อายตนะหาความฟุ่มเฟือย และเดินตามคำสั่งของมารร้าย แต่เมื่อเขาอยู่เหนืออายตนะ และใช้อายตนะในทางดี เขาย่อมได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา มนู ๙๓

น. ชาตุ กาม กามานามุปโภเคน ศามฺยติ
หวิษา กฤษฺณวรฺตฺเมว ภูย เอวาภิวรฺทฺธเต ฯ

แน่นอนไฟไหม้มากขึ้น เชื้อเพลิงก็เพิ่มขึ้น เนยที่บริสุทธิ์เราก็จะใส่ลงไปในนั้น ในทำนองเดียวกันนี้ ความอยากนั้น ไม่เคยรู้จักพอโดยการทำตามอำเภอใจ ค่อนข้างจะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนไม่ควรจะเป็นผู้ฟุ่มเฟือย หรือทำอะไรตามใจชอบ มนู ๙๔

เวทาสฺตฺยาคศฺจ ยชฺญาศฺจ นิยมาศฺจ ตปำสิ จ
น วิปฺรทุษฏภาวสฺย สิทฺธึ คจฺฉนฺติ กรฺหิจิตฺ ฯ

คนที่ปล่อยไปตามความต้องการของอายตนะ เรียกว่าคนชั่ว วิปรทุศต คนเช่นนั้น คือ คนไม่ควบคุมอายตนะ ย่อมไม่ได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้พระเวท ในการสละโลก ในการเสียสละ ในยมะ หรือในคุณสมบัติเบื้องต้น ๕ อย่าง และในการปฏิบัติทางศาสนา บุคคลผู้ซึ่งควบคุมอายตนะได้ และจิตใจบริสุทธิ์ผู้เดียว ย่อมได้รับความสำเร็จในทุกอย่าง มนู—๙๗

วเส กฤตฺเวนฺทฺริยคฺรามํ สํยมฺย จ มนสฺตถา
สรฺวานฺ สํสาธายทฺรถานากฺษิณฺวนฺ โยคตสฺตนุมฺ ฯ

ดังนั้น คนควรได้อายตนะรับรู้ ๕ อย่าง และอายตนะเป็น ๕ อย่าง และเจตนาอายตนะที่ ๑๑ ไว้ในอำนาจของเขา รักษาสุขภาพให้ดี โดยรู้รักประมาณในการบริโภค ในการปฏิบัติโยคะ หรือการหายใจลึก ๆ และเป็นนายเหนือวัตถุทั้งปวงด้วยการประพฤติธรรม มนู ๑๐๐

ศฺรุตฺวา สฺปฤษฏฺวา จ ทฤษฺฏวา จ ภุกฺตฺวา ฆฺราตฺวา จ โย นระ
น หฤษฺยติ คลายติ วา ส วิชฺเญโย ชิเตนฺทฺริยะ ฯ

บุคคลผู้ปราบปรามอายตนะของเขาได้แล้ว ไม่เคยยินดีต่อคำสรรเสริญ ไม่เคยเสียใจต่อคำนินทาว่าร้าย ไม่เคยรู้สึกสบายในการสัมผัสอ่อนนุ่ม ไม่เคยรู้สึกเจ็บปวดเมื่อได้รับทุกข์ทรมาน ไม่เคยยินดีที่เห็นสิ่งสวยงาม ไม่เคยยินร้ายต่อการเห็นสิ่งน่าเกลียด ไม่เคยรู้สึกพอใจกับรสอร่อย หรือเสียใจในอาหารไม่อร่อย ไม่เคยพอใจในกลิ่นหอม ไม่เคยเสียใจในกลิ่นเหม็น มนู ๙๘

นาปฤษฺฏะ กสฺยจิทฺ พฺรูยานฺน จานยาเยน ปฤจฺฉตะ
ชานนฺนปิ หิ เมธาวี ชฑวลฺโลก อาจเรตฺ ฯ

เขาไม่เคยตอบปัญหาโดยไม่ได้ถาม หรือเมื่อคนอคติธรรม และคนหลอกลวงถาม บัณฑิตจะมีความสุขใจที่ได้อยู่ต่อหน้าคนเหล่านั้น แต่เขาจะสนทนาปราศรัยกับคนผู้มีความจริงใจและผู้มีความปรารถนาดี แม้จะไม่ถาม มนู ๑๑๐

แหล่งแห่งเกียรติ

วิตฺตํ พนฺธุรวยะ กรฺม วิทฺยา ภวติ ปญฺจมี
เอตานิ มานฺยสฺถานานิ ครีโย ยทฺยทุตฺตรมฺ ฯ

ประการแรก ทรัพย์สมบัติ ประการที่สอง ญาติ ตระกูล หรือเผ่า ประการที่สาม อายุ ประการที่สี่ การงานดี ประการที่ห้า ความรู้ดีที่สุด ทั้งห้าสิ่งนี้ เรียกว่าแหล่งของเกียรติ แต่ตระกูลดีกว่าทรัพย์สมบัติ อายุดีกว่าตระกูล การงานที่ดีดีกว่าอายุ การเรียนรู้ดี ดีกว่าการงานที่ดี กล่าวคือ แต่ละสิ่งที่ตามมาในลำดับข้างหลังนั้น ดีกว่าสิ่งที่อยู่ข้างหน้า มนู ๑๓๖

อชฺโฌ ภวติ ไว ทาละ ปีตา ภวติ มนฺตฺรทะ

อชฺฌำ หิ พาลมิตฺยาหุะ ปีเตตฺเยว ตุ มนฺตฺรทมฺ ฯ

บุคคลอาจจะมีอายุถึง ๑๐๐ ปี แต่ปราศจากการเรียนรู้ และปราศจากความรู้ทางศาสนา เขาก็คือเด็กทารกเท่านั้นเอง แต่เขาผู้ซึ่งมีความรู้ทางศาสนา และมีความรู้ทางโลก แม้จะหนุ่ม ก็ควรจะได้รับการนับถือว่าเป็นผู้เฒ่า เพราะคัมภีร์ทั้งหมดถือคนโง่ ไร้การศึกษา และคนที่หนักด้วยกิเลสว่าเป็นเด็ก และถือบุคคลผู้คงแก่เรียน และฉลาดรอบรู้ว่าเป็นบิดา—มนู ๑๕๓

น หายไนรฺน ปลิไตรฺน วิตฺเตน น พนฺธุภิะ

ฤษยศฺจกฺริเร ธรฺมำ โย' นูจานะ ส โน มหานฺ ฯ

บุคคลผู้ได้เห็นโลกมาเป็นเวลานานปี จนผมเป็นผมสีเทา มีเงินมากมายหรือมีตระกูลใหญ่โต เขาไม่ควรนับถือว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่หรือมหาบุรุษ แต่มันเป็นกฎตายตัวกับพระฤาษี หรือนักปรัชญาที่ว่า เขาผู้ซึ่งเป็นผู้มีความยิ่งใหญ่กว่าในความรู้ทางโลก และทางธรรมระหว่างบุคคลเหล่านั้น มนู ๑๕๔

วิปฺราณำ ชฺญานโต ชฺไยษฺฐฺยำ กฺษตฺริยาณำ ตุ วีรฺยตะ

ไวศฺยานำ ธานยธนตะ ศูทฺราณาเมว ชนฺมตะ ฯ

พราหมณ์ เป็นผู้ควรนับถือ จากการเรียน และจากปัญญา กษัตริย์เป็นผู้ควรนับถือจากความแข็งแรงและกล้าหาญ พ่อค้าเป็นผู้ควรนับถือจากความมีทรัพย์หรือมีเงิน และสูทร เป็นผู้ควรนับถือจากอายุแก่กว่า มนู ๑๕๕

น เตน วฤทฺโธ ภวติ เยนาสฺย ปลิตำ ศิระ

โย ไว ยุวาปฺยธียานสฺตำ เทวาะ สฺถวิรำ วิทุะ ฯ

ผมสีเทานั้น มิได้หมายความว่าบุคคลผู้มีผมเช่นนั้น ควรเป็นที่นับถือของคนทุกคน แต่ผู้รู้มองดูเขาผู้เรียนรู้ว่าควรแก่การเคารพ แม้ยังหนุ่มก็ตาม—๑๕๖

ยทา กาษฺฐมโย หสฺตี ยถา จรฺมมโย มฤคะ

ยศฺจ วิปฺโร' นธียานสฺตฺรยสฺเต นาม พิภฺรติ ฯ

เขาผู้ไร้การศึกษา เหมือนกับช่างไม้ หรือกรงที่ทำด้วยหนัง ในทำนองเดียวกันนี้ คนโง่เป็นคนในโลกแต่ในนามเท่านั้น มนู ๑๕๗

อหึสไยว ภูตานำ การฺยำ เศฺรโย' นุศาสนมฺ
วากฺไจว มธุรา ศฺลกฺษฺณา ปฺรโยชยา ธรฺมมิจฺฉตา ฯ

คนควรเป็นผู้คงแก่เรียน โดยการเก่งกล้าในความรู้นั้นจริง ๆ เป็นผู้มีศีลธรรม และพูดความจริง เพื่อความดีของทุกคน จากความรักไม่ใช่ความชัง ผู้มีพรสวรรค์ก็คือ ผู้ซึ่งพูดคำอ่อนหวาน ภาษาที่ชวนให้ฟังในการสอน ดังนั้นการสอนความจริง จึงส่งเสริมคุณธรรม และขจัดเสียซึ่งความไม่ดีจากคน มนู ๑๕๖

ความประพฤติ

บุคคลควรอาบน้ำทุกวัน เสื้อผ้าต้องสะอาด รับประทานอาหารที่บริสุทธิ์สะอาด ดื่มน้ำบริสุทธิ์ อยู่ในที่อากาศปลอดโปร่งสะอาด เพราะความสะอาดของสิ่งจำเป็นเหล่านี้ นำไปสู่ความบริสุทธิ์ทางใจ และทำให้สุขภาพทางร่างกายสมบูรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความกล้าหาญไม่ขลาดกลัว ความสะอาดควรจะดำเนินไปถึงจุดที่ขจัดฝุ่นละอองให้หมด ผงขยะ และกลิ่นเหม็น มนู ๑, ๑๐๘

อาจาระ ปฺรถโม ธรฺมะ ศฺรุตฺยุกฺตะ สฺมารฺตฺต เอว จ ฯ

การประพฤติสัจจะ และคุณสมบัติอื่น ๆ คือความประพฤติที่พระเวทสอนไว้ และกฎของมนูด้วย

มา โน วธีะ บีตรำ โมต มาตรมฺ ฯ
อาจารฺย อุปนยมาโน พฺรหฺมจาริณมิจฺฉเต ฯ
มาตฤเทโว ภว ฯ บีตฤเทโว ภว ฯ อาจารฺยเทโว ภว ฯ
อติถิเทโว ภว ฯ

การรับใช้บิดา มารดา ครูอาจารย์ และแขกผู้มาเยี่ยมเยียน เรียกว่าการกราบไหว้บูชา หน้าที่อันสำคัญของคนก็คือการปฏิบัติตนอันเป็นประโยชน์แก่โลก และทำสิ่งที่ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายสงบลง การเป็นเพื่อนกับคนพาล คนหลอกลวง คนอกตัญญู คนพูดเท็จ

คนเห็นแก่ตัว อาชญากร คนต้มคน และคนชั่วประเภทอื่น ๆ ควรหลีกให้ห่างไกล การคบคนพูดจริงทำจริง คนมีศีลธรรม รักการกระทำดีของบุคคลซึ่งควรแสวงหาให้ได้มา เพราะสร้างความประพฤติที่ดี

การจาริกไปต่างประเทศ และการเดินทางเรือ

ถาม : ลักษณะของผู้ที่อยู่ในดินแดนอารยวรรต ย่อมจะสูญเสียไปโดยการเดินทางไปต่างประเทศ

ตอบ : ความคิดนี้ก็ไม่ถูก เพราะว่าลักษณะนั้นประกอบด้วยความบริสุทธิ์ภายในและภายนอก การซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติคุณธรรม ในทำนองเดียวกันนี้ ดังนั้นคนปฏิบัติความดีได้ทุกแห่ง เขาจะเป็นผู้มีนิสัยที่ดี และไม่เคยพลาดในการปฏิบัติดี แต่ถ้าบุคคลนั้นปฏิบัติตนไม่ดีในอินเดีย เขาจะเป็นผู้ละทิ้งศาสนา มหาภารตะสานติ ปารวะ กล่าวว่า Ch ๓๒๗

การเดินทางไปต่างประเทศ

เมโรรฺหเรศฺจ เหฺว วรฺเษ วรฺษ ไหมวตำ ตตะ
กฺรเมไณว วฺยติกฺรมฺย ภารตำ วรฺษมาสทตฺ ฯ
ส เทศานฺ วิวิธานฺ ปศฺยำศฺจีนหูณนิเษวิตานฺ ฯ

มีการสนทนาระหว่างท่านวยาสกับท่านศุก เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติของความหลุดพ้น

(ก) ครั้งหนึ่งในอดีตกาล ท่านวยาสกับบุตรและศิษย์ชื่อศุก พักอยู่ที่ปตละ ซึ่งเดี๋ยวนี้เรียกว่าอเมริกา ศุกถามปัญหาแก่บิดา ถ้าความรู้ทางศาสนามาก หรือถ้าความรู้ทางศาสนามากกว่าทางโลกเล่า ท่านวยาสไม่ตอบปัญหานั้น เพราะเขามีคำตอบอยู่พร้อมแล้ว เพื่อให้อำนาจอีกส่วนหนึ่งแก่บุตร เขาจึงบอกบุตรของเขาให้ไปเมืองมิถิลาบุรี ถามปัญหาแก่พระเจ้าชนกที่นั่น ผู้ซึ่งจะตอบปัญหานั้นอย่างพอใจ จากนั้นศุกก็ได้ไปเมืองมิถิลาบุรี เขาเดินทางผ่านยุโรป (เมรุ)(๑) และอินเดีย แล้วมาประเทศจีน(๒) ข้ามภูเขาหิมาลัย เขาก็มาถึงเมืองมิถิลาบุรี

---

(๑) ประเทศอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือภูเขาหิมาลัย เรียกว่าหริพรรษ จากหริหมายถึงลิง คนในประเทศนั้นหน้าเหมือนลิง ตาสีเขียว เรียกว่ายุโรป สันสกฤต เรียกว่าหริพรรษา แต่ข้า ฯ คิดว่า หริ-พรรษามาจากคำว่า หริ กฤษณะ หรือ เธอรคิวเลส วรรษะหมายถึงที่อยู่ของกฤษณะ

(๒) ประเทศฮูนะ บางทีเป็นประเทศ ฮังการี

(ข) ศริกฤษณะ และอรชุนก็ไปอเมริกาโดยทางเรือ แล้วนำเอาฤษีอุทกลกไปทำการบูชายัญซึ่งพระเจ้าโยทธิฏฐิระฉลอง

(ค) ธริตรัศตรได้แต่งงานกับเจ้าหญิงคันธาร เรียกว่า กัณฑาหรในอาฟกานิสถาน

(ฆ) มัทริ ชายาของพระเจ้าปัณฑุ เป็นธิดาของพระเจ้าแผ่นดินอิหร่าน อรชุนได้แต่งงานกับเจ้าหญิงอุโลบี ธิดาของพระเจ้าแผ่นดินอเมริกา

(ง) ถ้าประชาชนไม่ไปต่างประเทศและเกาะต่าง ๆ แล้ว สิ่งเช่นนั้นจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

การเดินทางโดยทางทะเล

ภาษีสำหรับเรือเดินทะเลดังที่กล่าวไว้ในกฎมนู แสดงถึงว่า เรือทั้งหลายที่สร้างขึ้น เพื่อเดินทางไปในดินแดนต่างประเทศจากอารยวรรต

เมื่อจักรพรรดิ ยุธิษฐิระ วัดพิธีฉลอง—ราชสุยยัญ ท่านภีมะ อรชุน นากุละ และสหเทพเดินทางไปทั้งสี่ทิศ เพื่อเชิญกษัตริย์ในโลกมาในพิธีนี้ ถ้าพวกท่านเหล่านั้นคิดว่าการเดินทางไปต่างประเทศเป็นบาปแล้วไซร้ ท่านเหล่านั้นก็คงจะไม่ไปเป็นแน่

ดังนั้นประชาชนในอินเดียในสมัยก่อนได้เดินทางไปสู่ประเทศต่าง ๆ ในโลก เพื่อการค้าเพื่องานการบริหารของรัฐบาล และเพื่อหาความเพลิดเพลิน การกลัวจะทำลายความบริสุทธิ์และศาสนาจากการเดินทางไปต่างประเทศ เนื่องจากนำไปในทางผิดของคนโง่และเป็นการเผยแผ่ความโง่เท่านั้น บุคคลผู้ตั้งใจเดินทางไปต่างประเทศ และหมู่เกาะต่าง ๆ เริ่มปรับปรุงตนเองโดยการผสมกับคนต่างชาติต่าง ๆ ประเทศมากมาย และโดยการรักษาอากัปกิริยาและขนบธรรมเนียมเอาไว้ และกล้าได้กล้าเสียโดยการส่งเสริมการค้าขายและการปกครอง พวกเขามีทรัพย์สมบัติมากมายโดยการเลิกประพฤติชั่ว และนำเอาประเพณีที่มีประโยชน์มาใช้ ที่แปลก ก็คือ คนไม่พิจารณาตนเอง ว่าถูกทำให้เปรอะเปื้อน และศาสนาของเขาถูกทำลาย โดยการไปติดพันสตรีและนางโลมที่เกิดจากคนชั่ว แต่พวกเขากลับถือว่าการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ยิ่งใหญ่ในโลกเป็นการสกปรกและเป็นการทำลาย นี่ไม่ใช่ผลของความโง่หรือคนโง่หรือ แน่ละเป็นความจริงที่ว่าร่างกาย น้ำกามผู้ชาย และเนื้อหนังอื่น ๆ ของผู้กินเนื้อสัตว์ และพวกขี้เมา เป็นสิ่งเน่าเหม็นและน่ารังเกียจ เป็นที่กลัวกันว่าพวกอารยะ อาจจะไม่ถูกทำให้ตกต่ำจากการติดต่อกับคนเหล่า

นั้นแต่ไม่มีความสกปรก หรือเป็นบาปที่จะเรียนรู้งาน และคุณธรรมจากคนเหล่านั้น ทั้งไม่เป็นอันตรายที่จะเลียนแบบนำเอาคุณสมบัติที่ดีของพวกเขามาใช้ และทิ้งส่วนที่ชั่วของพวกเขาเสีย เช่นการดื่มของมึนเมา และความชั่วอื่น ๆ เพราะคนโง่ จะเชื่อว่ามันเป็นบาปที่จะสัมผัสหรือเห็นคนเหล่านั้น พวกเขาไม่สามารถจะต่อสู้กับคนเหล่านั้น เพราะการต่อสู้จำเป็นจะต้องเห็นพวกเขาและสัมผัสกับพวกเขา เกี่ยวกับคนดี ควรเลิกความรักอันไม่บังควร เลิกความเกลียด ความอยุติธรรม การโกหกและความชั่วอื่น ๆ เสียและสร้างความเป็นมิตร ความรัก ความกรุณา ธรรมชาติของความดี และความสุภาพอ่อนโยน สร้างความประพฤติที่ดี และนิสัยที่ดี พวกเขาควรจะคิดว่า ศาสนานั้นมีความเกี่ยวข้องกับวิญญาณและหน้าที่ของพวกเขา เมื่อเราทำกิจการงานที่ดีการเดินทางไกลในดินแดนต่างประเทศ และหมู่เกาะต่าง ๆ พวกต่างแดนเหล่านั้นไม่สามารถจะนำเอาความชั่วอย่างใดอย่างหนึ่งมาใส่ให้เราได้ เพราะความชั่วเกิดขึ้นจากการทำชั่ว แน่ละมันเป็นความจำเป็นที่เลี่ยงไม่พ้นที่จะมีความเชื่อในศาสนาที่สอนโดยคัมภีร์พระเวท และเรียนรู้ที่จะไม่ยอมรับนับถือสนาอันไร้เหตุผล ดังนั้น เราจะไม่ถูกนำไปในทางผิด โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เชื่อในไสยศาสตร์ ความก้าวหน้าอย่างใดอย่างหนึ่งในประเทศจะสามารถมีได้หรือ หากปราศจากการบริหารงานและการค้าขายกับต่างประเทศ และหมู่เกาะต่าง ๆ แล้ว เราจะไม่มีอะไรเลยนอกจากความยากจนและความทุกข์ เมื่อประชาชนไม่ไปค้าขายนอกขอบเขตของประเทศของเขาในสถานที่ต่าง ๆ ที่ชาวต่างประเทศปกครองและค้าขาย พระของโปปคิดว่า ถ้าเขาสอนประชาชน และอนุญาตให้ประชาชน เดินทางไปในต่างประเทศ เขาเหล่านั้นจะเป็นคนฉลาด และดังนั้นเขาจะไม่ตกเป็นเหยื่อของคนหลอกลวงทั้งหลาย คนหลอกลวงจะเอาเกียรติและความเป็นอยู่ของเขาทิ้งเสีย ดังนั้นพวกเขาจึงยกเอาเรื่องการกิน การดื่ม และความเป็นอยู่ขึ้นมาเป็นเครื่องอ้าง ซึ่งพวกเขาไม่ต้องเสี่ยงภัยไปในต่างประเทศ แต่ประชาชนจะต้องวางกฎไว้กับพวกเขาว่าไม่เคยรับประทานเนื้อสัตว์ และดื่มเหล้าไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม ถ้าบรรดาคนฉลาดทั้งหลายมิได้พิจารณาสอบสวนว่าประเพณีในระหว่างพวกกษัตริย์และพวกนักรบรับประทานอาหารในที่ ๆ สะอาด ปรุงด้วยน้ำนมโค แม้ในสงครามพวกเขาทำอาหารด้วยมือของพวกเขาเอง เป็นการแน่นอนว่าพวกเขาจะต้องแพ้สงครามแน่ ๆ มิใช่หรือ แต่ความประพฤติของวรรณะนักรบที่ดีในสงครามนั้นก็คือรับประทานขนมปัง และดื่มน้ำด้วยมือข้างหนึ่ง และฆ่าศัตรูกับด้วยมืออีกข้างหนึ่ง ขณะที่อยู่บน

หลังม้า หลังช้าง หรืออยู่บนรถหรือเดินเท้า ความประพฤติที่ถูกต้องของพวกนักรบก็คือการเอาชนะศัตรู และความประพฤติที่เลวของนักรบคือความแพ้ มันเป็นความโง่ที่สุดของคนโง่เหล่านี้ที่ว่าพวกเขาได้สูญเสียอิสระเสรี ความสบาย ทรัพย์สมบัติ การปกครอง ความรู้ และความกล้าหาญ โดยการจู้จี้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ จนเกินไปในการกินการดื่ม และเดี๋ยวนี้นั่งยกมือไหว้เหมือนไร้สมรรถภาพ เขากระหายเพื่อให้ได้เงินมา เพื่อซื้ออาหารและปรุง และทานมันเท่านั้น แต่ความกระหายของเขาไร้ผล ในการกวาดสถานที่รับประทานอาหาร เรียกว่าโจวกะ พวกเขาจะกวาดอารยวรรตของทุกสิ่งทุกอย่าง และทำให้มันเสื่อมลง มันเป็นความจำเป็นที่ว่าสถานที่ที่เขารับประทานอาหาร ควรจะต้องล้างให้สะอาดให้ลื่นด้วยน้ำนมโคหรือโคลน กวาดเอาสิ่งที่เป็นขยะมูลฝอยออกให้หมด เขาจะไม่ทำให้ครัวสกปรกเหมือนอย่างพวกมุสลิมและคริสเตียน

การเตรียมอาหาร มี ๒ ชนิด

ถาม : อะไรคือ สขรี และอะไรคือ นิขรี

ตอบ : สขรี คืออาหารเตรียมไว้ซึ่งปรุงกับน้ำอย่างเดียว และ นิขรี คืออาหารเตรียมไว้ซึ่งปรุงกับเนยและนมที่บริสุทธิ์ ซึ่งของการเตรียมอาหารที่ปรุงด้วยน้ำ คือ โปขี พักติ คือ บริสุทธิ์ ย่างให้สุก ประเพณีนี้เป็นการตั้งขึ้นอย่างไร้เหตุผลโดยพวกพระที่หลอกลวง เมื่อมันเป็นการอร่อยที่จะรับประทานอาหารเช่นนั้น และดื่มเครื่องดื่มชนิดนั้น ซึ่งผสมด้วยเนยและนมบริสุทธิ์ เมื่ออาหารผสมด้วยน้ำมันเนยจำนวนมาก ถูกโยนลงไปในท้องอย่างง่ายดาย คนโง่พวกนี้ก็วางส่วนแบ่งแบบนี้ขึ้น ยกความแตกต่างอย่างโง่ ๆ นี้ไว้ก่อน ปักกะ คืออาหารซึ่งปรุงกับไฟ หรือตั้งไว้บนเตาไฟ และทำให้สุกตามเวลากำหนด กเชห คืออาหารซึ่งไม่ปรุงบนไฟ มันเป็นการถูกต้องที่จะพูดว่า อาหารที่ปรุงหรืออาหารที่สุกแล้วเท่านั้นควรจะรับประทาน แต่ไม่ควรรับประทานอาหารที่ไม่ปรุงบนไฟหรืออาหารที่ไม่สุกด้วยไฟ เพราะเมล็ดหรือพืชอื่น ๆ และผลไม้ ทานได้โดยไม่ต้องทำให้สุก

ถาม : ควรที่คนผู้เกิดสองหน เช่น พราหมณ์ กษัตริย์ และพ่อค้า ควรรับประทานอาหารเฉพาะที่ปรุงด้วยตัวเขาเองหรือ หรือว่ารับประทานอาหารที่ปรุงด้วยพวกทาส

ตอบ : เขาควรรับประทานอาหารที่พวกทาสปรุงให้เขา เพราะผู้ชายและผู้หญิงที่เป็นทวิชาตินั้น ควรจะทำงานเกี่ยวกับการสอน การจัดการงานของรัฐบาล เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ปลูกข้าว-กล้า และทำการค้าขาย เขาไม่ควรรับประทานจากภาชนะของพวกสูทร เว้นไว้แต่ในโอกาสไม่ดี หรือไม่ควรรับประทานอาหารที่เตรียมเอาไว้ในบ้านของสูทร นี้คือคำสอน

อารฺยาธิษฺฐิตา วา ศูทฺราะ สำสฺกรฺตาระ สฺยุะ ฯ

นี้คือโศลกของท่านอัปสตัมพะ สูทร คือผู้ชายและผู้หญิงที่โง่ ควรรับใช้ในครอบครัวของอารยะเพื่อปรุงอาหาร และงานบ้านอื่น ๆ แต่เขาควรรักษาร่างกายให้สะอาด และเสื้อผ้าที่ใส่ก็ต้องสะอาดด้วย เมื่อปรุงอาหารในบ้านของพวกอารยะเสร็จแล้ว เขาเอาผ้าปิดปาก เพื่อป้องกันน้ำลายและฝุ่นที่ออกมาผสมกับอาหาร เขาควรจะโกนผมและตัดเล็บทุก ๆ ๘ วัน ปรุงอาหารหลังจากอาบน้ำเรียบร้อยแล้ว ทานอาหารหลังจากพวกอารยันทานเสร็จแล้ว

ถาม : การทำนองอาหารที่ปรุงด้วยน้ำมันเนย ถูกจับต้องโดยพวกสูทร ย่อมถูกตำหนิ เมื่ออาหารนั้นพวกทาสปรุงขึ้น พวกทวิชาติจะทานได้อย่างไรหรือ

ตอบ : ความเชื่ออย่างนี้ นึกเอาเอง และไม่ถูกต้อง เพราะพวกเขาทานอาหารที่เตรียมไว้ เพื่อคนทั่วโลก และมันเป็นเศษที่ทิ้งแล้ว เช่นผู้ทานน้ำตาลสด น้ำตาลแห้ง เนยใส นม แป้ง ผัก ผลไม้ และรากไม้ ตัวอย่าง พวกทาส เป็นผู้ทำรองเท้า เป็นคนกวาดถนน พวกมุสลิม พวกคริสเตียน และคนอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ ตัดต้นอ้อยในสวนอ้อย ล้างให้สะอาด บีบอัดให้มันออกมาเป็นน้ำอ้อย งานในกระบวนการแบบนี้ทำด้วยมือที่ยังไม่ได้ล้าง หลังจากเข้าส้วม และเข้าปัสสาวะ พวกเขาพาเอาต้นอ้อย และนำเข้าเครื่องหนีบอ้อย เขาตัดมันครึ่งหนึ่ง และทิ้งส่วนอีกส่วนหนึ่งเข้าไปในเครื่องหนีบ เมื่อทำน้ำอ้อยที่หนีบให้ร้อนแล้ว เขาก็เอาขนมปังใส่ลงไปในนั้น ในการทำน้ำตาล พวกเขาเอารองเท้าเก่า ๆ ขัดไปมา ส้นเท้าจะเจาะลงไปกับเครื่องกรอง น้ำปัสสาวะ น้ำนม และฝุ่น คนพวกนี้ ผสมนมกับน้ำในหม้อที่ไม่สะอาดใช้สำหรับเนยใสในบ้าน หลังจาก

ปิดข้าวโพดแล้ว พวกเขาก็เอาแป้งผสมกับด้วยมือที่สกปรก หยดเหงื่อตกลงในแป้ง สิ่งอันไม่สะอาดอื่น ๆ ทำนองนี้เกิดขึ้นในการเตรียมปรุงอาหาร ในกรณีเกี่ยวกับผลไม้ รากไม้ และรากพืชอื่น ๆ ก็เช่นกัน เมื่อสิ่งเช่นที่กล่าวมานี้ทานกันได้ เขาก็ควรรับประทานอาหารที่อยู่ในมือของคนอื่นได้ด้วย

ถาม : ไม่มีการห้ามที่จะทานผลไม้ รากพืช น้ำคั้น และสิ่งอื่น ๆ ที่ปรุงเอาไว้โดยที่ตนไม่เห็นด้วยตาหรือ

ตอบ : เอาละ ท่านจะทานอาหารที่พวกกวาดถนนปรุงไว้ หรือพวกมุสลิม ในที่ต่าง ๆ กัน จากของท่านหรือถ้าท่านตอบว่า'ไม่' แล้วอาหารที่ทำสำเร็จแล้ว จากที่ท่านไม่ได้เห็นจะเป็นสิ่งที่ควรปฏิเสธไม่ยอมรับประทานหรือ ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ท่านชาวอารยันดูเหมือนว่าได้ถูกอิทธิพลความชั่วในเวลาต่อมาด้วยการทานเนื้อสด ดื่มสุรา และนิสัยชั่วอื่น ๆ จากการรับประทานอาหารปรุงโดยชาวมุสลิม คริสเตียน และคนทานเนื้อและดื่มสุราอื่น ๆ แต่ปรากฏการณ์เหล่านี้จะไม่มีอันตราย ในการรับประทานอาหารร่วมกันระหว่างชาวอารยันด้วยกัน มันเป็นการลำบากมากที่จะหวังความเจริญก้าวหน้า โดยปราศจากความเป็นเอกภาพทางศาสนา ความเป็นเพื่อนในยามสุขและยามทุกข์ ความเป็นสหายในยามได้และยามเสีย และความเห็นใจกันในยามสบาย และความเศร้าโศก แต่การร่วมรับประทานอาหารร่วมกันบนโต๊ะเดียวกันกับคนทุกคน ไม่สามารถแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ได้ เว้นไว้จะเลิกประเพณีเลว ๆ เสีย และนำเอาประเพณีดี ๆ มาใช้แทน จะไม่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างแท้จริงได้ แต่จะมีความชั่วเป็นผลมากกว่า เหตุแห่งความแตกแยกของรัฐบาลต่างประเทศในอารยวรรต คือการแตกสามัคคีภายใน ความแตกต่างกันในเรื่องศาสนา การไม่ใช้สถาบันของพรหมจารีย์ การขาดการแสวงหาความรู้ และการไม่ให้การแต่งงานแต่เยาว์วัยโดยคู่ผู้แต่งงานไม่ยินยอมด้วย การใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย การหลอกลวงและความชั่วอื่น ๆ ความไม่รู้คัมภีร์พระเวท และการปฏิบัติตนชั่วอื่น ๆ เมื่อพี่ ๆ น้อง ๆ ต่อสู้กันและกันเอง พรรคที่สามชาวต่างประเทศก็เข้ามา ตั้งตนเองขึ้นเป็นอนุญาโตตุลาการ ถ้าท่านลืมเหตุการณ์ของสงครามครั้งใหญ่ในมหาภารตะยุทธ์ ซึ่งเกิดขึ้นประมาณ ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว ดูซิ คนทุกคนที่เข้าร่วมสงครามในครั้งนั้น รับประทาน

อาหารในรถรบ ดื่มในรถรบในระหว่างสงคราม ความแตกสามัคคี และความแตกร้าวกันภายใน ได้ทำลาย พวกเการพ์ ปัณฑวะ และ ยควะ

สิ่งที่ทำแล้วก็แล้วกันไปแล้ว แต่ที่น่าสงสารก็คือ เชื้อโรคชนิดเดียวกันยังติดอยู่ในหมู่พวกเราในยามอัปโชค ยังไม่รู้เลยว่าความชั่วร้ายนี้จะจากพวกเราไปเมื่อใด เชื้อโรคนี้ทำลายความสุขของพวกอารยัน และทำให้พวกอารยันจมลงไปในห้องของความทุกข์ เพื่อตายเหมือนสุนัข พวกอารยันเองยังเพิ่มความทุกข์ของเขาลงไปอีก โดยการเดินไปในทางที่ชั่วร้าย เหมือนอย่างทุรโยชน์ผู้ฆ่าญาติของเขาเอง และทำลายประเทศของเขาเอง มหาเทพยังมีความกรุณาต่อพวกเรา โชคร้ายจะหมดสิ้นไปในระหว่างพวกอารยัน

อาหารที่อนุญาต และห้ามมี ๒ ประเภท คือ (๑) ประเภทหนึ่ง กฎหรือธรรมศาสตร์ห้าม (๒) ประเภทที่สองโดยคัมภีร์แพทย์ ตัวอย่างธรรมศาสตร์กล่าวว่า

อภกฺษฺยาณิ ทฺวิชาตีนามเมธฺยปฺรภวาณิ จ ฯ

ทวิชาติ (พรหมณ์ กษัตริย์ และแพทย์) ไม่ควรทานผัก, ผลไม้ รากไม้ และอาหารอื่น ๆ ที่ผลิตมาจากปุ๋ยของสกปรก, น้ำเยี่ยว และสิ่งสกปรกอื่น ๆ

วรฺชเยนฺมธุมำสं จ ฯ

พุทฺธิ ลุมฺปติ ยทฺ ทฺรวฺยं มทการี ตทฺวฺยเต ฯ

สิ่งเหล่านี้ไม่ควรใช้เพราะมันทำให้สมองเสีย เช่น ของมึนเมาเสพติดหลายอย่าง กัญชา ฝิ่น และยาอื่น ๆ ทวิชาติไม่ควรรับทานอาหารเน่า อาหารเสีย อาหารมีกลิ่นเหม็น หรืออาหารเน่าฉุ หรือปรุงไม่ดี เขาไม่ควรรับประทานอาหารที่พวกคนป่าเถื่อนปรุง ไม่ควรรับประทานเนื้อและดื่มเหล้า และร่างกายของเขาผสมกับส่วนของเหล้าและเนื้อ

ประโยชน์ของโค

คนทั้งหลายไม่ควรฆ่าเองหรือยอมให้ผู้อื่นฆ่าสัตว์ที่มีประโยชน์ ตัวอย่าง โคตัวหนึ่ง ย่อมให้น้ำนมสด เนยบริสุทธิ์ และลูกวัว ทั้งตัวผู้และตัวเมียในวงกว้างออกไปเช่นนั้น เช่นหนึ่งชั่วอายุหนึ่งของแม่โคตัวนั้นจะให้นมและอาหารแก่คนถึง ๔๗๕,๖๐๐ คน แม่โคบางตัวให้นมถึง ๔๐ ปอนด์ และตัวอื่น ๆ ให้นมถึง ๔ ปอนด์ ทุก ๆ วัน รวมเฉลี่ยแม่โคแต่ละตัวให้น้ำนม ๒๒ ปอนด์

ต่อ ๑ วัน แม่โคบางตัวให้นมโคถึง ๑๙ เดือน และตัวอื่น ๆ ให้ได้เพียง ๖ เดือน ระยะเวลาของการให้นมของแม่โคแต่ละตัว โดยส่วนเฉลี่ยก็จะให้นมได้ ๑๒ เดือน ดังนั้นแม่โคตัวหนึ่งก็จะให้นมได้มากในระหว่างที่มันมีชีวิตอยู่ อย่างที่โคตัวหนึ่งจะทำนมให้คนได้ถึง ๒๕,๙๖๐ คน มันจะเกิดลูกวัว ตัวผู้ ๖ ตัว และลูกวัวตัวเมีย ๖ ตัว ถ้าสองตัวตายไป มันยังคงเหลืออีก ๑๐ ตัว ดังนั้น การให้น้ำนมของแม่โคสาว ๕ ตัว ตลอดชีวิตของมัน แก่คนได้ถึง ๑๒๔,๘๐๐ คน ส่วนวัวตัวผู้อีก ๕ ตัว ยังสามารถผลิตข้าว และพืชได้อีกอย่างน้อยถึง ๕,๐๐๐ มอว์นซ์ ซึ่งเลี้ยงคนได้ถึง ๒๕,๐๐๐ คน ถ้าคนหนึ่งทานอาหาร ๑/๔ ปอนด์ ต่อวันโดยเฉลี่ย รวมทั้งสองอย่าง คือนมและข้าวรวมกันที่โคตัวผู้และโคตัวเมียผลิตขึ้นในชั่วชีวิตของมัน จะเลี้ยงคนได้ถึง ๓๗๕,๘๐๐ คน ฉะนั้น โคตัวหนึ่งในชั่วระยะรุ่นหนึ่งของชีวิตจะให้น้ำนมและอาหารแก่คนได้ถึง ๕๓๕,๖๐๐ คน

ถ้ารุ่นของโคเหล่านี้เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ สัตว์ที่มีประโยชน์เหล่านี้จะเลี้ยงคนได้นับจำนวนไม่ถ้วน นอกจากจะขุดดินเพาะปลูกข้าวแล้ว โคตัวผู้ทั้งหมดนี้ ยังได้ให้บริการอันมากมายแก่มนุษย์อีก เช่นลากเกวียน ลากรถ และบรรทุกสัมภาระอื่น ๆ อีกมากมาย โคตัวผู้จึงเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์มาก เช่นเดียวกับโคตัวเมียที่ให้นม ควายก็มีประโยชน์เท่า ๆ กับโค ยิ่งกว่านั้น น้ำนมของโค และเนยที่บริสุทธิ์ ทำให้สมองดีของคนดีกว่าน้ำนมของควาย เพราะเหตุนี้พวกอารยันจึงเห็นว่าโคเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์มากแก่มนุษย์ คนที่เป็นนักปราชญ์อื่น ๆ ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน

นมของแพะตัวหนึ่ง ในระหว่างมีชีวิต มันจะให้นมแก่คนได้มากถึง ๒๕,๙๒๐ คน ในลักษณะเดียวกันนี้ ช้าง ม้า อูฐ แกะ ฬา และสัตว์อื่นทำนองเดียวกันได้ให้บริการแก่คนบุคคลผู้ฆ่าสัตว์เหล่านั้น อาจจะถือได้ว่าเป็นผู้ฆ่าสัตว์ทุกประเภทรวมทั้งมนุษย์ด้วย เมื่อพวกอารยันปกครองดินแดนนี้ สัตว์ที่มีประโยชน์ทั้งหลายไม่ถูกฆ่าเลย ประชาชนในดินแดนอีราวตาร์และประเทศอื่น ๆ อยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข เพราะนม เนยมีปริมาณมากมาย โคตัวผู้และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ ได้ผลิตข้าวโพด นม และอาหารอื่น ๆ เพื่อความสุขของคน แต่ตั้งแต่ชาวต่างประเทศ ผู้กินเนื้อเป็นอาหาร และขี้เมา ได้ฆ่าโคและสัตว์อื่น ๆ เป็นอาหาร ได้เข้ายึดครองประเทศนี้ ความทุกข์ของประชาชนก็ได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

นษฺเฏ มูเล ไนว ผลํ น ปุษฺปมฺ ฯ

เพราะเมื่อรากของต้นไม้ถูกถอนแล้วดอกไม้และผลไม้จะไม่มี

ถาม : ถ้าไม่มีใครรับประทานเนื้อสัตว์ พวกเสือและสัตว์ภัยอื่น ๆ จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น จะเข้าทำลายกันได้ และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ เป็นอาหาร มันจะทำให้ความเมตตากรุณาของท่านไร้ประโยชน์

ตอบ : มันเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองจะต้องลงโทษสัตว์โหดร้ายเหล่านั้น แม้แต่คน ถ้ามีความจำเป็นก็จะต้องฆ่ามันเสีย

ถาม : เมื่อฆ่าแล้ว จะเอาเนื้อขว้างทิ้งไปเสียหรือ

ตอบ : มันอาจจะทิ้งขว้างไป หรือให้แก่สัตว์ที่กินเนื้อเป็นอาหาร ควรจะเผาเสีย ถ้าสัตว์กินเนื้อกินมัน มันก็ไม่เป็นอันตรายแก่โลกส่วนใหญ่ แต่ธรรมชาติของคน ๆ นั้นจะกลับเป็นผู้ดุร้าย และมันอาจจะกลายเป็นนักฆ่าในเวลาต่อมา

อาหารที่ถูกต้อง

การที่จะรับประทานอาหาร หรือใช้สิ่งที่ได้มาโดยวิธีอันตราย วิธีผิด การขโมย อกตัญญู ฉ้อฉล หลอกลวง และวิธีการชั่วร้ายอื่น ๆ นั้นไม่เป็นการสมควรเลย แต่จะรับประทานและหาความสุขในสิ่งที่ได้มา โดยปราศจากการทำร้ายแก่บุคคลใด ๆ และโดยความถูกต้อง ย่อมเป็นการเหมาะสม ข้าว ข้าวสาลี และพืชผลอื่น ๆ ผลไม้ รากไม้ ถั่ว นม เนย น้ำตาล และอาหารที่ดีอื่น ๆ ซึ่งส่งเสริมสุขภาพ ขจัดเชื้อโรค และทำให้ร่างกายแข็งแรง กล้าหาญ และอายุยืนควรจะรับประทานในปริมาณที่สมควร ในการที่เหมาะสม หลังจากได้ปรุงอาหาร และต้มแกงอย่างถูกต้องวิธีเท่าที่ทำได้ อาหารทั้งหมด ซึ่งไม่ถูกต้องกับธรรมชาติของคน และก่อให้เกิดความเจ็บไข้ได้ป่วยควรหลีกเลี่ยง แต่อาหารเหล่านั้น ซึ่งเหมาะสมแก่คน ๆ หนึ่ง นั่นคืออาหารที่เหมาะสมกับเขาเหล่านั้น

การรับประทานอาหารร่วมกัน

ถาม : การรับประทานอาหารร่วมกันจากจานเดียวกัน มีหรือ

ตอบ : มีอยู่ มันเป็นอันตรายที่จะทำเช่นนั้น เพราะธรรมชาติและอารมณ์ของคน ๆ หนึ่ง ย่อมไม่เข้ากันกับธรรมชาติ และอารมณ์ของอีกคนหนึ่ง ดังนั้นคนที่มีสุขภาพดีรับประทาน

อาหารร่วมกับคนเป็นโรคเรื้อน หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่เป็นโรคติดต่อ โรคนั้นก็จะติดคนอื่นได้ และเลือดของเขาก็จะเสีย มันเป็นอันตรายที่จะรับประทานอาหารร่วมกัน และไม่ดีดังมนู II, ๕๖ กล่าวว่า

โนจฺฉิษฏฺ กสฺยจิทฺททฺยานฺนาทฺยาจฺไจว ตถานฺตรา
น ไจวาตฺยศนำ กุรฺยานฺน โจจฺฉิษฏะ กฺวจิทฺ วฺรเชตฺ ฯ

ไม่ควรจะให้เศษอาหารแก่ผู้อื่น และไม่ควรรับประทานอาหารร่วมกันในจานเดียวกัน บุคคลไม่ควรรับประทานอาหารมากเกินไป หลังจากทานอาหารแล้วควรล้างมือล้างปาก และก่อนจะทานก็ควรล้างมือเสียก่อน

ถาม : วินัยนั้นหมายถึงอะไร

คุโรรุจฺฉิษฏโภชนมฺ ฯ

ตอบ : หมายความว่า หลังจากที่อาจารย์รับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว บุคคลคนนั้นควรรับประทานอาหารซึ่งจัดไว้ต่างหาก และไม่มีใครมาจับต้อง คือ อาจารย์ควรทานเสียก่อน และแล้วลูกศิษย์จึงทาน

ถาม : ถ้าไม่มีเศษอาหารเหลือที่ใครควรจะทานต่อ ไม่มีใครจะกินน้ำผึ้ง ซึ่งเป็นเศษอาหารเหลือของตัวผึ้ง นมซึ่งเป็นเศษนมที่เหลือจากลูกโค และการรับประทานอาหารชิ้นแรกเมื่อมันยังเหลืออยู่ อาหารนั้น ก็เป็นอาหารเหลือของตนเอง

ตอบ : น้ำผึ้งเป็นเศษอาหารแต่ในนาม มันดูดมาจากเกษรดอกไม้ ลูกโคกินนมจากภายนอกไม่ใช่จากภายใน ดังนั้น ไม่ใช่เศษเหลือ แต่เต้านมโคนั้นควรล้างให้สะอาด ก่อนที่จะรีดนมลงในถัง เศษอาหารเหลือของตนเองนั้นไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มันเป็นธรรมชาติที่ว่าคนหนึ่งรู้สึกสอิดสะเอียนที่รับประทานอาหารที่เหลือของอีกคนหนึ่ง ไม่มีใครจะรู้สึกสอิดสะเอียนที่ล้างปากของตนเอง ล้างจมูก ล้างหู ล้างตา อวัยวะเพศ และอวัยวะอื่น ๆ ที่สกปรก แม้แต่ที่บีสสาวะของตนเอง แต่จะรู้สึกสอิดสะเอียนที่จะรับสิ่งสกปรกของคนอื่น เป็นอันได้ความว่า ความประพฤติของคนแบบนี้ไม่ขัดกับกฎของธรรมชาติ ไม่มีประชาชนคนใดจะรับประทานอาหารของอีกคนหนึ่ง

ถาม : สามีและภรรยา ไม่ควรรับประทานอาหารเหลือของกันและกันหรือ

ตอบ : ไม่ควรเลย เพราะอุณหภูมิของร่างกายของเขาทั้งสองนั้น ต่างกันและกัน

การรับประทานอาหารสากล

ถาม : จะเป็นอันตรายหรือไม่ ในการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยคนอื่น เพราะร่างกายของพราหมณ์ ร่างกายของสูทรซึ่งถือว่าเป็นวรรณะต่ำ สร้างขึ้นมาจากกระดูก เนื้อและหนัง เลือดของพราหมณ์ ก็เหมือนกับเลือดของคนวรรณะต่ำ ภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น จะมีอันตรายอะไรหรือที่จะรับประทานอาหารที่เตรียมไว้เรียบร้อยแล้วด้วยการปรุงของคนอื่น

ตอบ : อันตรายมีอยู่ เพราะเชื้อผู้ชาย และไข่ผู้หญิงที่ผลิตในร่างกายของผู้ชายและผู้หญิงในวรรณะต่ำ ไม่บริสุทธิ์และไม่พ้นจากความไม่บริสุทธิ์ กลิ่น หรือความสกปรกชนิดอื่น ๆ เหมือนกับของพวกพราหมณ์ และร่างกายของภรรยาของพราหมณ์ซึ่งเติบโตขึ้นด้วยความบริสุทธิ์ของอาหาร ส่วนร่างกายของคนวรรณะต่ำ เต็มไปด้วยอนูและกลิ่นเหม็น และสิ่งเป็นพิษอื่น ๆ แต่สำหรับพวกพราหมณ์และวรรณะชั้นสูงอื่น ๆ ไม่เป็นเช่นนั้น ดังนั้นการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยมือของพราหมณ์และวรรณะชั้นสูงอื่น ๆ จึงเป็นการสมควร แต่การรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยคนวรรณะต่ำ เช่นพวกกวาดถนน คนทำรองเท้า คนจันฑาลนั้น ไม่เป็นการสมควร ถ้าท่านถูกถามมั่ง ท่านจะประพฤติตัวท่านเองกับแม่ยาย กับลูกสาว หรือกับลูกสะใภ้อย่างไร ถ้าหล่อนเป็นภรรยาของท่าน เมื่อเห็นว่าร่างกายของหล่อนทำขึ้นจากหนัง และวัตถุอื่น ๆ เหมือนกับของภรรยาของท่านหรือ ท่านจะรู้สึกขยะแขยงและพูดไม่ออก เมื่อมีสิ่งที่เน่าส่งกลิ่นเหม็น ท่านจะรับประทานอาหารที่อร่อยนั้นได้หรือ ท่านจะกินของเสียจากร่างกายคนอื่นหรือ ใครจะสามารถดูหมิ่นเกียรติหรือ

ถาม : เมื่อท่านล้างหรือขัดถู สถานที่ด้วยมูลโคนั้น เพื่อรับประทานอาหาร ทำไมท่านล้างสถานที่นั้นด้วยของสกปรกของท่านเองเล่า ทำไมสถานที่รับประทานอาหารกลับมาไม่สะอาดด้วยการนำเอามูลโคเข้ามาบ้ายเล่า

ตอบ : มูลโคไม่มีกลิ่นเหม็นเหมือนมูลของคน กลิ่นของโคไม่ออกไปเร็วจากที่มันผสมกันแน่นแล้ว มูลโคแห้งจะไม่จมลงไปเหมือนกับดิน สถานที่ที่ตบแต่งด้วยดินและมูลโคนั้นดูสวยงามมาก แมลง มด และตัวหนอนอื่น ๆ และแมลงมีอยู่ในครัวเสมอ จากการ

สกปรก เช่นเนย น้ำตาล และเศษอาหารตกอยู่ในครัวในเวลารับประทานอาหารและเมื่อเวลาปรุงอาหาร ถ้าสถานที่นั้นไม่ปัดกวาดทำให้สะอาดเป็นประจำวันแล้ว มันก็จะมองดูเป็นส้วมไป ฉะนั้นครัวและสถานที่รับประทานอาหารจะต้องทำให้สะอาดทาด้วยดินและมูลโค ถ้าสถานที่นั้นทำให้สะอาดด้วยการผสมกับหินและปูน มันทำให้สะอาดด้วยน้ำเท่านั้น ความระมัดระวังนี้จะขจัดข้อคัดค้านทั้งปวง สถานที่รับประทานอาหารของพวกอารยันไม่เหมือนกับครัวของพวกมุสลิม ในครัวของคนเหล่านั้น มีถ่าน มีขี้เถ้า น้ำมัน เศษหม้อแตกหัก จานไม่สะอาด กระดูกสัตว์ ทิ้งไว้เกลื่อนกลาด และเต็มไปด้วยแมลงวัน สถานที่มองดูน่าเกลียด และสกปรก ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่สุภาพบุรุษเข้าไปแล้วจะอาเจียน มองดูไม่สดใส ถ้าคุณจะคัดค้านการทำความสะอาดสถานที่รับประทานอาหารด้วยมูลโค โดยการนำดินมาผสมละก็ เราขอถามคุณว่าการเผาขนมมูลโคในเตาและการจุดปล่องมูลโค และการทาฝาผนังบ้านกับมูลโค และการใช้มูลโคทำอย่างอื่นจะควรคัดค้านหรือไม่ประการใด และเป็นการทำให้สถานที่ของพวกมุสลิมสะอาดหรือไม่ ข้อนี้ไม่เป็นการสงสัยเลย ย่อมไม่มีการคัดค้านใด ๆ

ถาม : อะไรจะดีกว่าหรือ การรับประทานอาหารในห้องอาหารที่จัดไว้ หรือรับประทานอาหารในที่อื่นดี

ตอบ : การรับประทานอาหารนั้น ควรจะรับประทานในที่ ๆ สะอาดเป็นดี ทั้งสถานที่นั้นก็สบายและสวยงามยิ่งดี แต่ในโอกาสฉุกเฉิน และในสงครามสนามรบ จะรับประทานอาหารบนหลังม้า บนหลังรถรบ จะยืนทานอาหารหรือนั่งทานอาหารบนพื้นดินตามควรแก่กรณีก็ย่อมทำได้

ถาม : ควรรับประทานอาหารที่เตรียมไว้ด้วยมือของตนเอง หรือควรรับประทานอาหารที่อื่นที่เตรียมไว้

ตอบ : ไม่มีอันตรายเลยที่จะรับประทานอาหารร่วมกันกับชาวอารยันทั้งหมด ถ้าอาหารนั้นเตรียมไว้ด้วยความสะอาดอย่างแท้จริง เพราะถ้าผู้ชายและผู้หญิงของวรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ และวรรณะพ่อค้า มาทำการยุ่งอยู่กับการปรุงอาหาร การชำระล้างสถานที่ทานอาหาร ล้างห้องสุขาเสียแล้ว เขาก็ไม่สามารถพัฒนาความรู้ของเขาให้เจริญได้ และไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชั้นสูงขึ้นไปได้ จงจำไว้ว่า กษัตริย์ พระฤาษี และนักปรัชญาของโลก ผู้ซึ่งมาร่วมในราชพิธีของพระเจ้ายุธิษฐิระ ได้รับประทานอาหารจากโรงครัว

เดียวกัน แต่เมื่อผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ เช่น คริสเตียน และมุสลิมเข้ามาสู่ประเทศนี้ ประชาชนเลยแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นเหล่า พวกชาวต่างประเทศดื่มสุรา รับประทานเนื้อวัว และเนื้อชนิดอื่น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความลำบากอันยิ่งใหญ่ในประเพณีของการรับประทานอาหารและการดื่ม ดูซิ พระเจ้าแผ่นดินของอารยวรรตได้ทำสัญญาสัมพันธ์กันในการแต่งงานกับกษัตริย์คาบูล กับกษัตริย์คันธาหระ กับกษัตริย์เปอร์เซีย กับกษัตริย์อเมริกา กับกษัตริย์ยุโรป และประเทศอื่น ๆ และได้ภิเศกสมรสกับเจ้าหญิงคันธาหรี มัทรี อุโลบี และเจ้าหญิงอื่น ๆ ของประเทศเหล่านั้น ศกุณี และชาวต่างประเทศอื่น ๆ ได้ร่วมเสวยกระยาหารกับกษัตริย์เการพ และปัณฑพ ไม่มีศัตรูในระหว่างพวกเขา เพราะว่าในสมัยโน้น ในโลกมีศาสนาเดียวคือศาสนาพระเวท ประชาชนทั้งหมดเชื่อในพระเวท และถือพระเวทเป็นตัวตนที่สองของตน เขาทุกคนมีความเมตตาสงสารแก่กันและกัน ร่วมเสวยความสุขและความทุกข์ด้วยกัน ร่วมกันในยามร่ำรวยและความยากจน เพราะเหตุนี้เองความสงบสุขก็มีทั่วไปบนผิวโลก และประชาชนก็สบาย แต่เดี๋ยวนี้ ความทุกข์ และความเป็นศัตรูกันเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในหมู่คนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ กัน มันเป็นหน้าที่ของผู้รู้ที่จะขจัดความทุกข์เหล่านี้เสีย ขอมหาเทพได้ปลูกเมล็ดพืชของศาสนาอันแท้จริงในหัวใจของคนทุกคน ดังนั้น ความเชื่อผิด ๆ ก็จะหมดไปในไม่ช้า และจะไม่กลับมาเลย มันเป็นเรื่องสำคัญมากที่ควรปรารถนาอย่างรอบคอบ ขอให้เอาเรื่องความเป็นศัตรูกันทิ้งไปเสีย พวกเขาควรจะเสียสละเพื่อส่งเสริมความสุขและความสงบของคนทุกคน

สำหรับความประพฤติดีและความประพฤติไม่ถูกต้อง อาหารที่อนุญาต และอาหารที่ห้ามเราได้กล่าวมามากแล้ว

บทที่ ๑๐ นี้ จะจบ ภาคแรกของหนังสือเล่มนี้ เหตุผลว่าทำไมในภาคแรกของหนังสือเล่มนี้ จึงไม่มีเรื่องราวการคัดค้านศาสนาจอมปลอมเอาไว้ นั่นก็คือว่า จนกระทั่งถึงบัจจุบันคนได้พัฒนาตัวของเขาให้ดีขึ้นในการพิจารณาหาความจริงให้ถ่องแท้ และแยกให้เห็นระหว่างความถูกและความผิดเขาไม่สามารถเข้าใจ ในความหมายของการปฏิเสธความเชื่อที่ผิดทั้งโดยสามัญและเฉพาะ ดังนั้น ครึ่งแรกของหนังสือเล่มนี้ อธิบายคำสอนของศาสนาอย่างแท้จริง ครึ่งภาคหลังของหนังสือเล่มนี้ มี ๔ บท จะกล่าวถึงเฉพาะในการสนับสนุนศาสนาที่แท้จริง และปฏิเสธ

ศาสนาปลอม ใน ๔ บทนั้น บทแรก จะพูดถึงเรื่องศาสนา และปฏิเสธศาสนาในอินเดียทั้งหมด บทที่สอง พูดถึงศาสนาเชน บทที่สามพูดถึงศาสนาคริสต์ บทที่สี่พูดถึงศาสนามุสลิม และในบทสุดท้าย จะพูดถึงความเชื่อของตนเองไว้ในบทที่ ๑๔ ผู้ซึ่งหวังจะรู้การปฏิเสธศาสนาอื่นอย่างละเอียด ขอให้อ่านบทเหล่านี้อย่างตั้งใจจริง ๆ แต่การอธิบายโดยทั่ว ๆ ไป และการปฏิเสธศาสนาต่าง ๆ นั้น ได้กล่าวไว้ย่อ ๆ แล้วในบท ๑๐ บทข้างต้น ผู้ที่อ่านหนังสือนี้ทั้ง ๑๔ บท ด้วยจิตใจเที่ยงตรง และจะพบความสุขแท้ แต่ผู้ที่อ่านหนังสือและได้ยินหนังสือนี้ด้วยความลำเอียงในใจ และความอิจฉา เขาจะไม่พบความจริง และไม่เข้าใจหนังสือเล่มนี้เลย ดังนั้น เขาผู้ไม่สนใจที่จะพิจารณาหนังสือเล่มนี้อย่างแท้จริง จะไม่ได้ความหมายที่ตั้งใจของผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ และจะเข้าใจผิดพลาดอย่างแน่นอน มันเป็นหน้าที่ของผู้ฉลาดที่จะแยกแยะความจริงออกจากความเท็จ และแล้วรับความจริงและปฏิเสธความเท็จ และโดยวิธีนั้นจะได้รับความดีอันสูงสุด มันเป็นบุคคลประเภทเดียวเท่านั้นที่อยู่ในฐานะที่ยกย่องสรรเสริญความดี และกลายเป็นบุคคลผู้คงแก่เรียน และได้รับความจริงของศาสนา และได้ความสุขในทรัพย์สมความปรารถนา และความสุขในความหลุดพ้น ทำให้ชีวิตของเขาผ่านไปด้วยความสุข และความร่าเริงบนโลกนี้

สรุป

ความประพฤติดี แสดงถึงความประพฤติถูกต้อง การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ความอ่อนน้อมถ่อมตน มีมิตรดี มีความรู้ถูกต้อง ส่วนความประพฤติไม่ดีนั้น แสดงถึงลักษณะตรงกันข้าม ความประพฤติดีติดตามโดยศาสนาที่เที่ยงธรรม ความรัก หิริโอตตัปปะ และความประพฤติของฤาษี การไว้ผมและหนวดเคราน้ันอยู่ที่ความสมัครใจไม่ห้าม การควบคุมอินทรีย์เป็นสิ่งจำเป็น การปล่อยตนไปตามอำนาจของอินทรีย์จะตกไปสู่ความชั่ว การรู้จักประมาณในการกินและในการทำงาน ควรทำสมาธิ และมีความซื่อสัตย์สุจริต สม่ำเสมอ ความเหมาะสม ความสุภาพ ความเคารพต่อผู้สูงอายุ และการเรียนรู้ ควรทำเสมอ ๆ ทรัพย์ ครอบครัว อายุยืน การทำประโยชน์ และความรู้ย่อมเพิ่มความเคารพนับถือขึ้นในหมู่ลูกหลานและอนุชน

การเดินทางในต่างแดน การเดินทางด้วยทางเรือ มีอยู่ในสมัยโบราณแล้ว มหาภารตะ สานติปรวะ ch. ๓๒๗ เล่าถึง ศุกเทพ เดินทางไปประเทศยุโรป ประเทศตารตรี และประเทศจีน

เล่าถึงพระกฤษณะเดินทางไปอเมริกาโดยทางเรือ กษัตริย์ของอารยวรรตทั้งหลาย ได้อภิเศกสมรสในต่างประเทศ พระนางเจ้าคันธารีของพระเจ้าธฤตรัศตระ คือเจ้าหญิงพระองค์หนึ่งของเมืองคันธาระ

พวกอารยันทั้งหมดได้รับประทานอาหารที่โต๊ะเดียวกัน การเตรียมอาหารนั้นเป็นหน้าที่ของพวกสูทร การรับประทานเนื้อสัตว์และการดื่มเหล้านั้นควรหลีกให้พ้น อาหารควรรับประทานในบ้านที่สะอาด กฎเกณฑ์โง่ ๆ ที่เรียกว่า โจวกควรเลิกเสีย นักรบสามารถรับประทานอาหารบนหลังม้าได้

การรับประทานเนื้อสัตว์จะทำให้คนเป็นคนโหดร้ายได้ และจะทำลายสัตว์ที่มีคุณกับมนุษย์ ตัวอย่างโคตัวหนึ่ง ได้ให้นม ๒๒ ปอนด์ ต่อ ๑ วัน เป็นเวลา ๑๒ เดือน มันจะเลี้ยงคนได้ถึง ๒๔,๘๖๐ คน ดังนั้นโคตัวหนึ่งในชั่วระยะอายุหนึ่งของรุ่นหนึ่งจะเลี้ยงคนได้ถึง ๔๗๕,๐๐๐ คน ในเวลาหนึ่ง แพะ แกะ และม้า ก็เป็นประโยชน์แก่มนุษย์อย่างมากมาย ฉะนั้น สัตว์เหล่านี้ก็ไม่ควรฆ่ามาเป็นอาหารเลย

อนุบทนำ

เป็นที่รู้กันดีแก่ทุกคนแล้วว่าทั้งโลก เมื่อ ๕,๐๐๐ ปี มาแล้ว ไม่มีศาสนาอื่น เกินกว่าศาสนาพระเวท เพราะศาสนานี้ยืนอยู่คู่กับความรู้และความจริงซึ่งอยู่ในจิตใจมนุษย์ การเสื่อมของศาสนาพระเวทนั้น เนื่องจากผลความชั่วของมหาสงคราม ซึ่งนำไปสู่การขยายตัวของความโง่ (อวิชชา) ทั่วโลก จึงเป็นผลทำให้ปัญญา (สมอง) ของคนมืดมัว ด้วยความสงสัยและความไม่เชื่อซึ่งกันและกัน ความมืดมัวของจิตใจนี้ก่อให้เกิดมีศาสนามากมาย ตามความคิดคำนึงและเล่ห์กลของผู้ตั้งศาสนา แต่ศาสนาทั้งหมดนี้สามารถจะจัดแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นมูลฐานของศาสนาอื่น ๆ คือ ปุราณี ไชนี กิรนี และ โกรานี (ปุราณี คือ ศาสนาฮินดู, ไชนี คือ ศาสนาเชน, กิรนี คือ ศาสนาคริสต์ และโกรานี คือ ศาสนาอิสลาม) ศาสนาเหล่านี้เกิดขึ้นมาตามลำดับกาลเวลาดังที่จะกล่าวไว้ในที่นี้ ศาสนาทั้งหมดนั้นมีประมาณ ๑,๐๐๐ ศาสนา วัตถุประสงค์ของหนังสือเล่มนี้ ก็เพื่อให้ความสะดวก แก่ผู้นับถือศาสนา ผู้ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และบุคคลอื่น ๆ เพื่อต้องการค้นคว้าหาความจริงในศาสนา จึงหวังว่าอะไรก็ตามที่พูดไว้ในการสนับสนุนศาสนาที่แท้จริง หรือคัดค้านศาสนาจอมปลอม ทุกคนจะได้รับความรู้อันมีค่านี้ ข้าพเจ้าคิดว่ามันเป็นการเหมาะสมที่จะนำเอาสิ่งที่ข้าพเจ้ารู้เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ เหล่านั้นมาเสนอต่อหน้าประชาชน เพื่อตัดสินใจว่าศาสนาไหนแท้ศาสนาไหนไม่แท้ ตามที่

ข้าพเจ้ารู้ และตามความสามารถของข้าพเจ้า หลังจากที่ข้าพเจ้าได้พิจารณาตรวจเนื้อหาสาระของคัมภีร์ศาสนาต่าง ๆ แล้วนำเอาสิ่งดังกล่าวนี้มาเสนอต่อประชาชน เพื่อพวกเขาจะได้พิจารณาเอาเองและตัดสินตามที่เห็นสมควร เพราะไม่เป็นการง่ายนักที่จะได้ศาสนาที่แท้จริงกลับคืนมา ผู้อ่านที่มีใจบริสุทธิ์ ย่อมจะรู้ได้เร็วว่าศาสนาใดแท้ และศาสนาใดปลอม มันเป็นการง่ายสำหรับบุคคลเช่นนั้นที่จะรับเอาศาสนาที่แท้ และปฏิเสธศาสนาปลอม ตามความสามารถและความเข้าใจของเขาเอง บทที่ ๑๑ ของหนังสือเล่มนี้ จะกล่าวถึงความสวยสดงดงามของศาสนาในอินเดีย และข้อบกพร่องต่าง ๆ ของศาสนาในอินเดียด้วย ที่กล่าวเช่นนี้ ก็โดยอาศัยฐานที่ตั้งของศาสนาในคัมภีร์บุราณะ อรรถกถาประกอบกัน ผู้อ่านไม่ควรเข้าใจผิด ว่าข้าพเจ้าให้ร้ายต่อศาสนาจอมปลอม เพราะข้าพเจ้าไม่เคยมีเจตนาจะให้ร้ายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ตรงกันข้ามจุดประสงค์ของข้าพเจ้า เพื่อนำคนทั้งหลายไปสู่ทางที่ถูกต้องและแจ่มใส เพื่อให้พบความจริงในทำนองเดียวกันนี้ มันเป็นหน้าที่ของคนทุกคนที่**จะปฏิบัติตนต่อความจริงและความเที่ยงธรรม** จุดประสงค์ของชีวิตของคนก็คือ **เพื่อรู้ความจริงและเพื่อสอนความจริง** แต่ไม่เคยปล่อยให้ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวการโต้เถียงแบบชอบทะเลาวิวาท ผู้รู้ทั้งหลายรู้ดีว่า ความชั่วต่าง ๆ เกิดขึ้นจากการโต้เถียงเช่นนั้นมีมากมายเพียงใด มิตรภาพและความรักจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย จนกว่าการทะเลาะวิวาทซึ่งเกิดขึ้นจากความขัดแย้งกันทางศาสนา และศาสนาจอมปลอมจะต้องถูกระงับดับลงสนิทในหมู่มนุษย์ เรื่องนี้ย่อมปฏิบัติได้สำหรับคนทั่วไปอยู่แล้ว ยิ่งผู้ได้ศึกษาเรียนรู้ดีด้วยแล้วย่อมทำได้ง่าย นั่นคือ การเลิกความเกลียดชัง และความเป็นศัตรูกันเสีย และปฏิบัติตามศาสนาที่แท้จริง เมื่อพบแล้ว ควรรับเอาศาสนาที่แท้จริงนั้นเข้ามาไว้ และปฏิเสธศาสนาปลอม น่าเศร้าที่จะให้ข้อสังเกตในที่นี่ว่า ศาสนาที่ปลอมนั้น กลายมาเป็นที่ยอมรับว่าเป็นศาสนาจริง ซึ่งก่อให้เกิดความแตกแยก และนำประชาชนอื่น ๆ เข้าไปสู่ข่ายความเห็นผิด ๆ ถ้าผู้รู้เหล่านั้นเลิกความเห็นแก่ตัว และถือเอาสิ่งที่ดีแท้ไปให้แก่ประชาชน เราจะได้ศาสนาที่แท้จริงขึ้นมาในโลกอีกครั้งหนึ่ง โครงการที่จะทำสิ่งนี้ให้สำเร็จได้ ได้กล่าวไว้ในตอนท้ายของหนังสือเล่มนี้ ขอพระองค์ผู้ทรงมหาอำนาจทั้งปวง ผู้เป็น มหาตมะในทุกคน จงทรงดลบันดาลให้จิตใจคนมั่นคงในศาสนาสากลนั่นเทอญ คำเดียวก็พอสำหรับปัญญาชนแล้ว

คยานันท สิริสวดี

บทที่ ๑๑

การปฏิเสธ และ การสนับสนุน
ของ
ศาสนาในประเทศอินเดีย

ข้าพเจ้าจะสนับสนุน หรือ คัดค้าน ศาสนาทั้งหลายของพวกอารยัน กล่าวคือชาวอินเดีย เรียกว่าอารยวรรตในสมัยโบราณ ตามที่ศาสนาสอนความจริงหรือปลอม ประเทศนี้โบราณเรียก อารยวรรต เป็นประเทศที่ประเสริฐไม่มีประเทศใดเสมอเหมือนในโลก เพราะ-แผ่นดินเต็มไปด้วย ทอง และวัตถุมีค่ามากมาย และเพราะความอุดมสมบูรณ์นี้ พวกอารยันจึงตั้งถิ่นฐานในดินแดนนี้ มาตั้งแต่โลกได้เกิดขึ้น ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในเรื่องการสร้างโลกแล้วว่า คำว่าอารยะนั้น หมายถึงผู้ประเสริฐ ส่วนผู้ไม่ใช่อารยันเรียกว่าทัสยุ ประเทศอื่นทั้งหมดพูดถึงประเทศนี้ ในทางยกย่องชูเกียรติ พวกเขาคิดว่า เรื่องราวก้อนหินกลายเป็นทองคำของนักปรัชญานั้นเป็นสิ่งไม่จริง แต่ถึงกระนั้น ดินแดนของพวกอารยัน คือเรื่องราวก้อนหินดังกล่าวนั้นอย่างแท้จริง เพราะการสัมผัสของนักปรัชญา มันทำให้ก้อนหินของความยากจนของอินเดียกลายเป็นทองคำของชนต่างชาติ กล่าวคือ พวกเขากลายเป็นคนร่ำรวย

ชาวอารยัน เป็นประชาชนผู้ยิ่งใหญ่เหนือชนทั้งหลายในโลก ตั้งแต่อารยธรรมเกิดขึ้นจนถึง ๕,๐๐๐ ปี ที่แล้วมา ปกครองประเทศอื่น ๆ ในโลก ยอมรับความยิ่งใหญ่จากอินเดีย เพราะความยิ่งใหญ่นี้ เหนือการโต้เถียงใด ๆ จนถึงสมัยคุรุและบัณฑุ

มนู เป็นกฎหมายที่เขียนไว้เก่าแก่มาก คือ ๑๑.๒๐

เอตทฺเทศปฺรสูตสฺย สกาศาทคฺรชนฺมนะ ฯ สฺวं สฺวं จริตฺรं ศิกฺเษรนฺ ปฤถิวฺยำ สรฺวมานวาะ ฯ

ประชาชนของโลก—พราหมณ์ กษัตริย์ พ่อค้า และพวกศูทร ทัสยุ และมเลกษัส, เรียนวิชาอาชีพของเขา อากัปปกิริยา ขนบธรรมเนียม และศึกษาวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์

กับพวกพราหมณ์ หรือผู้คงแก่เรียนของประเทศนี้ ดังนั้นอำนาจของอารยวัตรจึงเหนือกว่าประเทศต่าง ๆ ในโลก จนกระทั่งถึงสมัยที่ทำการฉลองการบูชายัญราชสุยะ ของจักรพรรดิยุทธิษเตอร์ และสงครามมหาภารต (มหาสงคราม ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว) เพราะเราได้อ่านเรื่องในมหาการตะปรากฏว่า กษัตริย์ภักทัตตะของจีน, กษัตริย์ปพรูวหนะของอเมริกา กษัตริย์วิทลักษะซึ่งมีนัยน์ตาเหมือนแมวแห่งยุโรป กษัตริย์กรีก กษัตริย์เปอร์เซีย และกษัตริย์อื่น ๆ มาร่วมในมหาสงครามด้วย และมาร่วมฉลองในการราชสูยสุขยัญของพระเจ้ายุทธิสเตอร์ด้วย เมื่อบ้านของรฆุเป็นบ้านยิ่งใหญ่มาก กษัตริย์ราพนะได้ให้ความเคารพต่อบ้านนั้น เมื่อสงครามระหว่างเขาทั้งสองเกิดขึ้น จักรพรรดิรามจันทร์ ทำสงครามได้ชนะราพนะ และยก วิภิศนะ น้องชายของราพนะขึ้นครองราชในประเทศลังกา ดังนั้นพวกอารยันเป็นผู้ประเสริฐ และอิสระยิ่ง จากมนูลงมาจนถึงพระเจ้ายุทธิสเตอร์

แล้วพวกเขาก็รู้สึกตัวพวกเขาเองว่ากำลังเสื่อมลงไปเรื่อย ๆ เพราะความยิ่งยโส ความไม่เที่ยงธรรม ความโง่ สิ่งเหล่านี้จะอยู่ไม่ได้นาน ในโลกของเทพเจ้าปรากฏความจริงซึ่งมันเป็นกฎของธรรมชาติที่ว่า ความขี้เกียจ ความต้องการความกล้า ความอิจฉาริษยา ความเกลียดชัง ความฟุ่มเฟือย ความหยิ่งยโส เกิดขึ้นและทรัพย์สินเพิ่มมากเกินความต้องการของประชาชน ความชั่วเหล่านี้ได้ทำลายความรู้ การศึกษา และก่อให้เกิดการฉ้อฉล คดโกง และความมักมากในกามารมณ์ อีกประการหนึ่ง การรับประทานเนื้อสัตว์ การแต่งงาน แต่เยาว์วัย ความเห็นแก่ตัว และการละเมิดศีลธรรม มีอยู่มากมายในประชาชน เมื่ออำนาจทางทหารของประชาชน และกองทัพที่เตรียมพร้อมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่มีใครกล้าต่อสู้กับพวกเขา พวกเขาก็หยิ่งยโส และหาความเที่ยงธรรมมิได้ แล้วพวกเขาก็ทะเลาะกันเองในระหว่างพวกเขาเอง หรือว่ากลุ่มชนกลุ่มอื่นเกิดขึ้น และสามารถต่อสู้ได้ชนะ ตัวอย่างอาณาจักรโมกุลได้ถูกปราบลง โดยกษัตริย์ศิวจิ และโคบิณทสิงห์ ดูชี ไมตรีอุปนิษัทกล่าวไว้

อถ กิเมไตรฺวา ปเร' นฺเย มหาธนุรฺธราศฺจกฺรวรฺตินะ เกจิตฺสุทฺยุมฺนราริทฺยุมฺเนนฺทสทฺยุมฺน กุวลยาศฺวเยาวนาศฺวทฺยฺยรศฺวาศฺวปติศ์ศพินฺทุหริศฺจนฺทฺรามฺพรีษนนกฺตุสรฺยาติยยาตฺยนรณฺยากฺษเสนาทยะ ฯ อถ มรุตฺภรตปฺรภฤตโย ราชานะ ฯ

มีจักรพรรดิมากมายในโลก เช่นสุทุมนะ, ภูริทุมนะ, อินทรทุมนะ กุวลยัสวะ ยุวนสวะ อัธรยสวะ, อัสวปติ, ศัสบิณฑุ หริจันทร, อัมพริษ, นานักตุ สรยัติ, ยยติ, อนารัณยะ อักษะเสนะ, มารุต และภารตะ นามของจักรพรรดิทั้งหลายเหล่านี้เขียนไว้ในประวัติศาสต์ของเรา มนูและนามอื่น ๆ ได้อ้างถึงในกฎหมายของมนู และมหาภารตะ มันเป็นบุคคลที่สนใจ และโง่เท่านั้น ที่คิดว่าจักรพรรดิเหล่านี้ เป็นเพียงนิทานเล่าต่อ ๆ กันมา ความยิ่งใหญ่อันเป็นสากลเหล่านี้ คือพวกอารยันตั้งแต่การเริ่มต้นของโลก จนถึงมหาสงคราม ภารตะแต่เดี๋ยวนี้โชคร้ายของผู้อยู่สืบต่อมา ได้ทำให้พวกอารยันหมดอำนาจ และสูญสิ้นรัฐบาล และได้มอบอำนาจและการบริหารเหล่านั้นไว้แทบเท้าของชาวต่างประเทศ และได้ถูกเหยียบย้ำลงเป็นผงธุลีและทำลายเสียสิ้น

ถาม : สิ่งที่เขียนไว้ในตำราสันสกฤต เกี่ยวกับศิลปะของการใช้อาวุธสงครามนั้นเป็นความจริงหรือ ปืนเล็กและปืนใหญ่ในสมัยก่อนนั้นมีหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว อาวุธสงครามเหล่านี้มีอยู่ เพราะอาวุธสงครามเหล่านี้เป็นศาสตร์ทางฟิสิก

ถาม : อาวุธเหล่านี้ได้ทำขึ้น และทำมาใช้ โดยอิทธิพลของการอวตารของเทพเจ้าหรือ

ตอบ : เปล่าเลย มันเป็นกฎเกณฑ์ และวิธีการที่เรียกว่ามนตร์ในสันสกฤต ตามหลักของมนตร์นั้น จรวดและอาวุธสงครามต่าง ๆ นั้นได้ถูกจัดทำกันขึ้นด้วยคนเราเอง มนตร์เหล่านี้ คือ จำนวนของคำ ซึ่งไม่สามารถจะผลิตรูปวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งได้ ถ้าคนยืนยันว่า มนตร์ หรือคำสาป ผลิตกันขึ้นมาได้แล้ว เขาก็จะควรจะถูกบอกว่าไฟจะไหม้ลิ้น และคอของคน ๆ นั้น ผู้ซึ่งเปล่งมนตร์ หรืออุทานมนตร์นั้นออกมา เขาไปฆ่าศัตรูของเขา แต่เขาเองจะถูกทำลายเสียก่อน ความจริงนั้นมีว่า **มนตร์ก็คือความลับอย่างหนึ่งเหมือนกับคำในราชมนตรี** หมายถึงบุคคลซึ่งถือความลับของประเทศ ดังนั้น**มนตร์ก็คือความรู้ในสิ่งนั้น ๆ ของโลก** การนำเอาสิ่งที่ผลิตแล้วจัดไว้เป็นชนิดต่าง ๆ แล้วนำขึ้นมาใช้งานจัดทำเป็นอุตสาหกรรม และศิลปกรรม ตัวอย่าง ถ้าเอาลูกศรเหล็ก หรือลูกบอลเหล็กมาทำกับวัตถุเช่นนั้น แล้วประจุไฟก่อให้เกิดการขยายตัวออกของควัน หรือประจุเข้ากับแสงอาทิตย์ หรืออากาศ เรียกว่าอาวุธประจุไฟฟ้า ถ้าบุคคลต้องการจะยิงลูกไฟนั้นออกไป ถ้าจะต้องผลักมันออก

กับด้วยวรุนัสตระ เป็นอาวุธชนิดหนึ่งทำงานร่วมกับน้ำ เมื่อข้าศึกต้องการจะทำลายกองทัพกองทัพหนึ่ง โดยการสร้างอาวุธไฟยิง ลงไปในกองทัพนั้น ผู้บัญชาการทหารก็สั่งให้ยิงอาวุธน้ำนั้นออกไปซึ่งประกอบด้วยวัตถุเช่นนั้น ควันก็จะกลายเป็นเมฆด้วยการผสมกับอากาศ และเริ่มทำให้ฝนตก และทำให้ไฟดับได้

มันเป็นอย่างเดียวกันกับกรณีที่เกี่ยวกับนาคพันธ์ ซึ่งเมื่อส่งออกไปทำลายศัตรู จะทำให้แขนขาของศัตรูเป็นอัมพาต ยังมีมนตร์อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า โมหนัสตร หรืออาวุธทำให้มึนงง ซึ่งใช้กับวัตถุเสพติด ควันของอาวุธชนิดนั้นทำให้กองทัพของศัตรูมึนงงเหมือนถูกสะกดจิต สำหรับใช้เป็นอาวุธสุดท้ายอื่นทั้งหมด มีเป็นชิ้น ๆ ในสมัยโบราณนั้น ประชาชนทำลายกองทัพของข้าศึก โดยวิธีการใช้ไฟฟ้าเหมือนกัน คือผลิตมาจากลวด ชิ้นของตะกั่ว หรือสารทำนองเดียวกันนั้น อาวุธเช่นนั้นเรียกว่าอัคเนยสตร และปศุปตัสตร ปืนเล็กและปืนใหญ่นั้น เป็นคำของภาษาชาวต่างประเทศ มันไม่ใช่คำในภาษาสันสกฤต หรือภาษาอินเดียภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่สิ่งที่ชาวต่างประเทศเรียกว่าปืนเล็ก ภาษาสันสกฤต และภาษาฮินดีเรียกว่าศตคณี และที่เรียกว่าปืนใหญ่ ในภาษาสันสกฤต และภาษาอินเดีย เรียกว่า ภุศุนทิ บุคคลผู้ซึ่งไม่คุ้นเคยกับภาษาสันสกฤต เขียนและพูดโดยไม่รู้ความหมาย และสิ่งซึ่งไม่ตรงกับความหมายเมื่อพูดออกมาก่อให้เกิดความสับสนในความนึกคิด ผู้คงแก่เรียนไม่สามารถมองการเขียนเหล่านั้นว่ามีเหตุผล ควรเชื่อได้ คนที่มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ และศิลปศาสตร์ เดินทางไปสู่ดินแดนต่างประเทศ ก็ไปจากอินเดียทั้งนั้น

นิรสฺตปาทเป เทเศ เอรณฺโฑ'ปี ทฺรุมายเต ฯ

คนมีความรู้ใน ศาสตร์ และศิลปะ เดินทางไปสู่ประเทศอียิปต์ แล้วเดินทางต่อไปยังประเทศกรีก และจากนั้นเดินทางไปสู่กรุงโรม จากนั้นเดินทางต่อไปทุกประเทศในยุโรป แล้วไปสู่อเมริกา และประเทศอื่น ๆ ต่อไปแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ ไม่มีประเทศใดที่มีความรู้มากในภาษาสันสกฤตเหมือนอย่างประเทศอินเดีย มันเป็นเพียงพูดกับคนที่ไม่มีขาจะยืนในเมื่อกล่าวกันว่า ภาษาสันสกฤตนั้นมีในเยอรมันเป็นส่วนใหญ่ และว่าไม่มีใครในโลกอันกว้างนี้ มีความรู้ภาษาสันสกฤตยิ่งไปกว่า ศาสตราจารย์ แมกซ์ มูลเลอร์ เพราะมีคำสุภาษิตในภาษาสันสกฤตที่ว่า ตนไม้เล็ก ๆ ก็ถือว่าเป็นต้นไม้ใหญ่ได้ในเมื่อที่นั่นไม่มีต้นไม้ใหญ่ที่จะเห็นได้ ภาษาสันสกฤตนั้นไม่มีมากมายนักในพวกชาวยุโรป ความรู้ในภาษาสันสกฤตของชาวเยอรมันและ

ศาสตราจารย์ แมกซ์ มูลเลอร์ มีเพียงนิดหน่อย แต่ทำให้มันเป็นภูเขาสูงในยุโรป ความรู้ของพวกเขามีเพียงนิดหน่อยเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับชาวอารยวรรต ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากจดหมายของอาจารย์ใหญ่ของวิทยาลัยเยอรมันว่า มีผู้เข้าใจหนังสือภาษาสันสกฤตเพียงนิดหน่อยเท่านั้น ข้าพเจ้าคิดได้จากที่ข้า ฯ ได้เห็นคู่มือวรรณคดีสันสกฤต และบทวิจารณ์ ในส่วนบางส่วนของคัมภีร์พระเวท ของท่านศาสตราจารย์ แมกซ์มูลเลอร์ว่า อะไรที่เขาผู้นั้นได้เขียนไว้ เขาได้แปลหนังสือสันสกฤตที่ชาวอินเดียเขียนไว้ ตัวอย่าง เขาแปลคำว่าปรัธนัม ว่าม้าในคัมภีร์พระเวท

ยุญชนฺติ พฺรธฺนมรุษ์ จรนฺตำ ปริตสฺถุษะ ฯ โรจนฺเต โรจนา ทิวิ ฯ

แม้การแปลของสัยนาจารย์ ซึ่งแปลคำนั้นว่าดวงอาทิตย์ ซึ่งยังดีกว่าการแปลของศาสตราจารย์แมกซ์ มูลเลอร์ แต่ความหมายที่ถูกต้องคือ มหาตมัน ตามคำนำของข้าพเจ้าเกี่ยวกับอรรถกถาของคัมภีร์พระเวท ซึ่งได้ให้ความหมายไว้อย่างสมบูรณ์ดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่นี้ก็พอที่จะแสดงให้เห็นว่า ความรู้ในภาษาสันสกฤตของชาวเยอรมันและของศาสตราจารย์แมกซ์มูลเลอร์มีมากเพียงใด

อินเดียคือสถานที่เริ่มต้นของอารยธรรม

มันเป็นความจริงที่ว่า วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และศาสนา ทั้งหมดที่ค้นพบในโลกทั้งปวงนั้น มีจุดเริ่มต้นจากประเทศอินเดีย ดอกเตอร์จาโคเลียท ชาวฝรั่งเศสเขียนเรื่องหนังสือคัมภีร์ใหญ่ของอินเดียว่า "อารยวรรต คือ สถานที่แผ่ขยายของความรู้ทั้งปวง และศีลธรรมทั้งมวล วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และศาสนา แผ่ออกจากประเทศนี้เท่านั้น เขาอ้อนวอนต่อมหาเทพว่า โอมหาเทพ ขอให้ประเทศของข้าพเจ้ามีความก้าวหน้า เช่นเดียวกับ อารยวรรตประเทศในสมัยโบราณเถิด ท่านดาราซิโกะมีความเห็นในทำนองเดียวกัน คือภาษาสันสกฤตไม่มีภาษาเสมอเหมือนในการจัดระบบความรู้ และทำให้ความรู้สมบูรณ์ เขาได้แสดงความคิดเห็นในการแปลอุปนิษัท แม้เขาได้ศึกษาภาษาอาหรับและภาษาอื่น ๆ มากมายก็จริง ถึงกระนั้นก็ยังไม่หายความสงสัย และยังข้องใจอยู่ แต่เมื่อเขาได้ศึกษาภาษาสันสกฤต และตัวเขาเองมีความคุ้นเคยสนิทสนมกับประชาชนผู้รู้ภาษาสันสกฤต ความสงสัยทั้งหลายที่เขามีก็หายไปหมดสิ้น

เขาจึงมีความสุขมาก ถ้าท่านเห็นจักรราศีในโบสถ์มนน์* ในเมืองพาราณสี ซึ่งยังไม่ได้ทำการปฏิสังขรณ์ให้ดี และเก็บรักษาไว้ให้เหมาะสม แม้กระนั้น ภาพนั้นก็ยังมองเป็นการดึงดูดสายตาแท้ ๆ ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าในสมัยโบราณของอินเดียในทางดาราศาสตร์ และวิธีการของการศึกษาดวงดาว มันจะเป็นประโยชน์มากกับโลกวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ถ้ารัฐเจโปเก็บรักษาศิลปะโดยการปฏิสังขรณ์ และปกป้องมิให้มันเสียหาย ดังนั้นประเทศอันสวยงามนี้ อันเป็นเพชร์น้ำหนึ่งของโลก ได้รับความกระทบกระเทือนจากภัยมหาสงครามอย่างมาก และยังไม่ได้ฟื้นจากความเสื่อมโทรมนั้นจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ความเสื่อมนี้ขยายออกไปทั่วโลก ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลย ความเสื่อมนี้ ย่อมสมบูรณ์ในเมื่อพี่น้องกันต่อสู้ซึ่งกันและกัน และลงสู่ความหายนะ จานักย์ กล่าว XVI. ๑๗

วินาศกาเล วิปรีตพุทธิ ฯ

บุคคลได้สูญเสียความรู้สึกสำนึก เมื่อความเสื่อมของเขามาถึงเข้า และเริ่มทำสิ่งอันไม่มีเหตุผล เขาเข้าใจคำแนะนำที่ถูกต้องไปในทางผิด ๆ และเชื่อสิ่งที่ถูกต้องนั้นว่าเป็นภัยต่อผลประโยชน์ของตน

เมื่อบัณฑิตตั้งหลาย คือ กษัตริย์ จักรพรรดิ พระฤาษี และนักปรัชญา ถูกฆ่าตายในสงครามกุรุเกษตร หรือมิฉะนั้นตายในระหว่างมหาสงคราม ความรู้เสื่อมถอย และพังพินาศลง ในอินเดีย และด้วยเหตุนั้น ศาสนาของพระเวทก็สูญหายไปด้วย ประชาชนมีแต่ความอิจฉาริษยากัน เกลียดชังและหยิ่ง ผู้ที่แข็งแกร่งกว่า ก็ยึดเอาจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศ และยกตนเองขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ดังนั้นประเทศก็แบ่งออกเป็นเสี่ยง ๆ ไม่มีใครที่จะ ควบคุมการปกครองของประเทศอื่น ๆ เมื่อพวกพราหมณ์ไม่ใส่ใจในความรู้ ก็ไม่ต้องพูดถึงชนในวรรณอื่น ๆ จะเป็นกษัตริย์ พ่อค้า และพวกคนงาน ประเพณีเก่าแก่ของการศึกษา และการสอนพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ ด้วยการแปลความหมายที่ถูกต้องนั้นได้เสื่อมไป พวกพราหมณ์ได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท โดยปราศจากจุดหมาย เขาศึกษาเพียงเพื่อการหาเลี้ยงท้องของเขาเอง เขาไม่ได้สอนพวกกษัตริย์ และ คนในวรรณะอื่น ๆ เพราะเมื่อคนเหล่านั้นไม่มีความรู้ในคัมภีร์พระเวทและถือว่า เป็นเพียงสถาบันพระ การหลอกลวง ฉ้อฉล และการไร้ศาสนา ก็ก่อตัวขึ้นในหมู่คนเหล่านั้น และยึดเอาอำนาจมาเป็นธรรม ในโอกาสที่อำนาจนั้นไปอยู่ที่คนที่แข็งแกร่งกว่า พวก

---

* มหาราชมันน์ ผู้สร้างโบสถ์นี้ เป็นกษัตริย์ชัยปูร์ และเป็นแม่ทัพของกษัตริย์อักบา ฉะนั้นโบสถ์จึงเป็นโบสถ์เมืองชัยปูร์

พราหมณ์คิดว่า พวกเขาควรจะทำการเปลี่ยนเพื่อการหาเลี้ยงชีพ ดังนั้นพวกเขาจึงเห็นด้วยที่จะสอนวรรณะกษัตริย์ และวรรณะอื่น ๆ ซึ่งถือว่าพวกพราหมณ์ คือพระของพวกเขา ถ้าปราศจากการบริการของพวกพราหมณ์แล้ว พวกวรรณะอื่น ๆ จะขึ้นสวรรค์ไม่ได้ หรือจะพ้นทุกข์ก็ไม่ได้ แต่ตรงกันข้ามพวกเขาเหล่านั้นจะตกลงนรก ถ้าพวกเขาไม่ปฏิบัติตามพวกพราหมณ์ พวกเขาแปลเปลี่ยนความหมายที่เขียนไว้ในพระเวทหมดสิ้น และหนังสือซึ่งพระฤาษี และนักปรัชญาเขียนไว้ที่เรียกว่าผู้คงแก่เรียนนั้น กลายเป็นบุคคลผู้กราบไหว้ ผู้ศรัทธา คือพวกพราหมณ์ และนำความหมายมาใช้ตามที่ตนเห็นดีเห็นชอบ แม้เขาผู้นั้นจะเป็นคนโง่ คนสรุ่ยสุร่าย คนหลอกลวง คนฉ้อฉล และคนนอกศาสนา เราประหลาดใจว่า คนโง่เหล่านี้จะสามารถสนับสนุนคุณธรรมของบัณฑิตเหล่านั้นได้อย่างไร แต่กษัตริย์สาวกของเขา และคนอื่น ๆ ผู้ไม่รู้ในภาษาสันสกฤต จะเชื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พวกพราหมณ์เหล่านั้นบอกแก่พวกเขา จะเหลือเชื่ออย่างไรก็ตามเถิด แล้วพวกพราหมณ์เหล่านั้น ก็เริ่มรู้สึกว่าฐานะของตนมั่นคง และล่อลวงคนอื่น ๆ ให้เข้าไปในข่ายความเชื่องมงาย และควบคุมคนเหล่านั้นให้อยู่ในอำนาจของตน แล้วพวกเขาก็สอนว่า (ดูบัณฑพคีตา)

พฺรหฺมวากฺยं ชนารฺทนะ ฯ

อะไรก็ตามที่เขาพูดออกมานั้น มันเหมือนตกลงมาจากพระโอษฐ์ของมหาเทพ คือตัวเขาเอง เมื่อกษัตริย์และคนอื่น ๆ มีปัญญามืดทึบ หรือไร้ความรู้ แต่เขาเหล่านั้นร่ำรวย และมีทรัพย์สมบัติมาก กลายมาเป็นสาวกของพวกเขา ความขี้เกียจของพวกพราหมณ์เริ่มฝังรากลงในห้วงของความฟุ่มเฟือย พวกเขาก็ประกาศว่าสิ่งที่ดีที่สุดในโลกจะเป็นอะไรก็ตาม ต้องตั้งใจมอบให้แก่พวกเขา (มิฉะนั้นขึ้นสวรรค์ไม่ได้) อีกประการหนึ่ง พวกเขาได้ยกเอาชนชั้นวรรณะขึ้นมาเป็นฐาน ซึ่งเดิมที่นั้น ชนชั้นวรรณะตั้งอยู่บนคุณงามความดี ลักษณะนิสัย และคุณธรรมที่ประพฤติ แต่พวกเขาได้ยกเอาการเกิดในวรรณะนั้น ๆ เป็นหลัก พวกเขารับทานบริจาคในนามของบุคคลที่ตายไปแล้ว เขาทำสิ่งที่คิดอยู่ในสมองของเขา พวกเขายังได้ก้าวไปไกลในการเพิ่มอำนาจเพิ่มความร่ำรวย เพิ่มความนับถือขึ้นในตัวเขามากขึ้น ดังที่อ้างว่า พวกเขาคือเทพเจ้าบนโลก และไม่มีใครจะขึ้นสวรรค์ได้โดยที่ไม่เส้นสรวง และกราบไหว้บูชาพวกเขา พวกเขาควรจะถูกถามว่า ในภูมิอะไรที่เขาควรจะไป เพราะการกระทำของเขาเหล่านั้นเหมาะสมที่จะไป

นรกมากกว่า หรือว่าพวกเขาเหล่านั้นควรจะกลับชาติไปเป็นพวกหนอน พวกแมลง และ สัตว์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันนั้น ดังนั้นเมื่อพวกเขาถูกถาม พวกเขาก็จะโกรธและพูดว่า พวกเราจะสาปแช่งพวกเธอทั้งหลาย พวกเธอจะต้องพินาศ เพราะในคัมภีร์ได้เขียนไว้ว่า ผู้ใดเกลียดพวกพราหมณ์ผู้นั้นฉิบหาย ไม่ต้องสงสัยเลยมันเป็นความจริงที่ว่า บุคคลที่ฉิบหาย คือผู้ที่เกลียดคนผู้มีการศึกษาดีในคัมภีร์พระเวท และธรรมชาติของเทพเจ้า และผู้ที่มีคุณธรรมและผู้มีใจอารีย์ แต่ไม่เป็นการสมควรเลยที่จะเรียกพวกเขาว่าเป็นพราหมณ์ หรือรับใช้พวกเขาผู้ซึ่งมิได้เป็นพราหมณ์จริง ๆ นั้น

เจ้าพ่อของอินเดีย

ถาม : แล้วเราคือใคร

ตอบ : ท่านคือพ่อ

ถาม : อะไรคือพ่อ

ตอบ : พ่อ หมายถึงผู้ที่แก่กว่า หรือบิดาในภาษาของชาวโรมัน แต่เดี๋ยวนี้คำนั้นหมายถึงบุคคลผู้หลอกลวงคนอื่น เพื่อรับใช้ดังที่เขาประสงค์

ถาม : เรา คือ พราหมณ์ และเป็นบุคคลผู้ประเสริฐ เพราะบิดาและมารดาของเราเป็นพราหมณ์และเราเป็นสาวกของบุคคลผู้ประเสริฐ

ตอบ : นั่นเป็นความจริงไม่ต้องสงสัย แต่จงฟังข้าพเจ้าก่อน ไม่มีใครจะเป็นพราหมณ์บนพื้นฐานของที่มารดาบิดาของเขาเป็นพราหมณ์ และบนพื้นฐานของความเป็นสาวกของบุคคลผู้ประเสริฐ บุคคลที่เป็นพราหมณ์นั้นจากความดีของเขาเอง จากลักษณะจากการกระทำ และความเมตตาอารีย์ของเขาเอง แต่พราหมณ์ธรรมดา ทำหน้าที่เหมือนพ่อของโรมันคาทอลิก ผู้ซึ่งพูดกับสาวกของเขาต่อผลที่จะตามมา :—

เจ้าพ่อของชาวยุโรป

ถ้าท่านสารภาพบาปของท่านต่อหน้าเรา เราจะให้อภัยแก่ท่าน ไม่มีใครสามารถจะขึ้นสวรรค์ได้ หากไม่รับใช้เรา และเชื่อฟังเรา ถ้าท่านต้องการจะขึ้นสวรรค์ ท่านจะได้ทรัพย์มหาศาลบนสวรรค์โดยที่ท่านจะต้องฝากทรัพย์สมบัตินั้นแก่เราในรูปของเหรียญตรา

ตามหลักแล้ว บางคน มีเงินทองมายมาย แต่ไม่มีปัญญาจักษุ นำเงินทองเป็นจำนวนมากไปฝากไว้กับพ่อพระของเขา เพราะเขาหวังจะได้ทรัพย์สมบัตินั้นมากเป็นทวีคูณบนสวรรค์ พ่อพระก็ยืนข้างหน้ารูปปั้นของพระเยซู และแม่แมรี่ แล้วเขียนใบอนุโมทนาเพื่อไปรับผลข้างหน้า :—

โอ พระเยซูเจ้า ศรัทธาผู้นี้ได้มอบเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ รูปี แก่พระองค์ไว้กับเราแล้ว เมื่อเขาขึ้นไปบนสวรรค์ พระองค์ทรงโปรดอภัยให้แก่พวกเขาในอาณาจักรสวรรค์ของพระองค์ พร้อมด้วยมอบคฤหาสน์ใหญ่ ๆ สวน และส่วนประกอบอื่น ๆ ราคา ๒๕,๐๐๐ รูปี กับด้วยรถและม้า คนรับใช้ และหัวหน้าคนรับใช้ด้วยการเพิ่มเงินขึ้นเป็น ๒๕,๐๐๐ รูปี อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า เตียงนอน ที่นอน ราคา ๒๕,๐๐๐ รูปี และให้เงินสดแก่เขาได้ใช้จ่าย อีก ๒๕,๐๐๐ รูปี เพื่อหาความสำราญกับนางพ้าเพื่อน ๆ และญาติ

พ่อพระก็ลงนามในใบอนุโมทนานั้น และมอบให้แก่ผู้ฝาก เพื่อนำไปขึ้นเอาเงินบนสวรรค์ ด้วยถ้อยคำต่อไปนี้ :—

เมื่อท่านตายได้บอกครอบครัว และสมาชิกในครอบครัว นำใบอนุโมทนานี้ไปวางไว้ที่เสาหินหน้าหลุมศพ นางพ้าก็จะนำท่านไปที่นั้น และช่วยท่านให้ได้ทุกสิ่งที่กล่าวไว้ในใบอนุโมทนาบนสวรรค์นั้น

นั่นแสดงให้เห็นว่าพ่อพระได้รับอนุญาตจากสวรรค์แล้วให้เป็นตัวแทน พ่อพระได้สั้นสุดลงในยุโรป นานเท่านานที่มันตกอยู่ในอวิชชา แต่เมื่อวิทยาศาสตร์ได้เกิดขึ้นในโลก มันได้ตรวจทดสอบการหลอกลวงของพ่อพระ แม้ว่าอำนาจของพ่อพระยังไม่หมดสิ้นไปจากยุโรปก็ตาม อะไรที่ได้เกิดขึ้นแล้วในยุโรป มีอยู่ในอินเดียเหมือนกัน พ่อพระในอินเดียได้เผยแพร่กลหลอกลวง หลายร้อยหลายพันอย่าง พวกเขาไม่ยอมให้กษัตริย์และประชาชนของพระองค์ แสวงหาความรู้ และแสวงหาบุคคลดี เพื่อเสวนา เพื่อความเจริญก้าวหน้าของเขาเองทั้งกลางวันและกลางคืน พวกพ่อพระเหล่านั้นยุ่งอยู่กับการนำบุคคลไปในทางที่ผิด และไม่ได้ทำอะไรอื่นนอกจากนั้น แต่พ่อพระเหล่านี้ควรจะจำไว้ว่า บุคคลทั้งหลายเหล่านั้นผู้เดียวเท่านั้นที่เรียกว่าพ่อพระผู้ซึ่งทำการหลอกลวงผู้อื่น และทำกรรมชั่วอื่น ๆ ระหว่างพวกเขาเหล่านั้น บุคคลผู้ซึ่งมีศรัทธา

อย่างแท้จริง มีเมตตาอารีย์ และผู้คงแก่เรียน คือพวกพราหมณ์แท้ และเป็นผู้ประเสริฐ บุคคลที่หลอกลวง เห็นแก่ตัว หลอกลวงผู้อื่น เพื่อให้ได้เงินทองมาหรือได้ผลประโยชน์ ผู้นั้นเรียกว่าพ่อพระ และคนดีเท่านั้นที่เรียกว่าพราหมณ์และผู้ประเสริฐ ถ้าไม่มีพราหมณ์ที่ดีเช่นนั้น และประเสริฐเช่นนั้นแล้ว เราจะหนีออกจากหลุมพรางของพวกเชน พวกอิสลาม และคริสเตียน ได้อย่างไร บุคคลเช่นนั้นจะสอนพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ ด้วยการออกเสียง และความหมาย ที่ถูกต้อง ส่งเสริมกำลังใจของพวกอารยันให้กล้าหาญ รักการศึกษาพระเวท ปรัชญา และ รักษาพวกเขาภายใต้พันธมิตรของพวกอารยันมิใช่หรือ ผู้ที่ประพฤติตนเช่นนั้นเรียกได้ว่าเป็น พราหมณ์ที่แท้จริง

วิษาทปฺยมาฤตๆ คฺ่ราหฺยมฺ ฯ

เพื่อหลีกเลี่ยงหลุมพรางของพ่อพระ และเสน่ห์ของพวกเชน และลัทธิอื่น ๆ เหมือน กับการสกัดยาแก้พิษออกจากพิษ

เมื่อคฤหัสถ์กลับมาไม่รู้เรื่องศาสนา และพวกพระผู้รู้ประเพณีน้อย ก็กลายเป็นคนหยิ่ง ประชาชนทั้งหลายก็กราบทูลแก่กษัตริย์เป็นเสียงเดียวกันว่า พวกพราหมณ์และพระคาทอลิก เหล่านี้ ไม่ควรจะถูกลงโทษ เพราะมีคำที่เขียนไว้ดังนี้

พฺราหฺมโณ น หนฺตวฺยะ ฯ สาธุรฺน หนฺตวฺยะ ฯ

พราหมณ์ไม่ควรถูกฆ่า พระคาทอลิกไม่ควรถูกฆ่า หลักการเหล่านี้ เดิมที่มีเจตนา มุ่งหมายสำหรับพราหมณ์ และพระคาทอลิกที่แท้จริง แต่หลักเหล่านี้ถูกนำไปใช้ในทางผิดกับ พ่อพระ พ่อพระเหล่านี้ได้เขียนหนังสือผิด ๆ และในนามของหนังสือเหล่านั้น พวกเขาปฏิบัติ การหลอกลวง พวกเขาเองทำตนเหนืออำนาจกฎหมาย ภายใต้เสื้อคลุมของผู้วิเศษ และบัณฑิต ผู้คงแก่เรียน แล้วพวกเขาก็ทำอะไรต่ออะไรตามที่เขาชอบ และวางกฎเกณฑ์ดังตัวอย่าง ไม่มี ผู้ใดควรจะนอนหลับ ตื่น นั่ง เดินไป เดินมา กิน ดื่ม เป็นต้น โดยปราศจากการได้รับ อนุญาตจากพ่อพระ พวกเขาได้พยายามชี้แนะกษัตริย์ว่า พวกเขาไม่ควรถูกลงโทษ เพราะกฎมีว่า กษัตริย์ไม่เคยลงโทษพราหมณ์ และพระคาทอลิก โดยมิได้คำนึงถึงความชั่วเลวทรามของพวกเขา

โดยเพียงหลักการอย่างเดียวว่า พวกเขาเป็นพราหมณ์และ พระคาทอลิก ดังนั้นกษัตริย์ไม่ควรคิดลงโทษพวกเขา

เมื่อประชาชนไม่สนใจในศาสนา และโง่เง่ามากขึ้น พ่อพระอินเดียก็ทำสิ่งที่ตนชอบ เพราะความเสื่อมนี้ได้เริ่มประมาณ ๑,๐๐๐ ปี ก่อนมหาสงคราม ในสมัยนั้น มีพระฤาษีนักปรัชญา แม้กระทั่งความขี้เกียจ ความหยิ่ง ความอิจฉาริษยา ความเกลียดชัง แผ่ขยายออกไปอย่างเห็นได้ชัด ในเวลาต่อมา สิ่งเหล่านี้ก็ผังรากลึกลงไป และค่อย ๆ เติบใหญ่ขึ้น เมื่อการเผยแพร่สัจธรรมสิ้นสุดลง ความโง่ก็ปกคลุมดินแดน และประชาชนก็เกิดบาดหมางในระหว่างกันและกันเอง เพราะปรัชญา สางขยะ กล่าว III, ๗๕,๘๑

อุปเทศฺโยปเทษฺทฤตฺวาตฺ ตตฺสิทฺธิะ ฯ อิตรถานฺธปรมฺปรา ฯ

นักประกาศศาสนาที่อยู่ในที่ใด ประชาชนได้รับผลสำเร็จในการแสวงหาการทำบุญ การแสวงหาทรัพย์ ความสำเร็จในชีวิต และความหลุดพ้นจากทุกข์ แต่เมื่อความโง่ขึ้นมีอำนาจเหนือ ความสำเร็จเหล่านั้นย่อมหายไป อย่างไรก็ตาม เมื่อคนดีสอนความจริง ความโง่ที่มีอยู่ก่อนก็ถูกขจัดออกไป แสงสว่างก็เกิดขึ้นแก่พวกเขา

ดังนั้นพ่อพระอินเดีย จึงทำให้ประชาชนกราบไหว้พวกเขา และกราบเท้าของพวกเขา และถูกสอนว่าการภักดีต่อพวกเขายอมเป็นหนังสือนำพวกเขาไปสู่ความสุข เมื่อประชาชนถูกควบคุมโดยพ่อพระเหล่านั้นแล้ว พวกพระเองก็ตกเป็นเหยื่อของความหยิ่งยะโสและ ความฟุ่มเฟือย พวกเขาเป็นเหมือนคนเลี้ยงแกะ และประชาชนเหมือนฝูงแกะ แต่พวกเขาเป็นผู้นำทางจิตใจที่ผิด เป็นเหตุให้ ความรู้ อำนาจ เหตุผล ความกล้า ความเป็น วีระชน และความมีคุณธรรม ทั้งหมดนั้น ค่อยเสื่อม ๆ ไปเรื่อย ๆ เมื่อพวกพระเหล่านั้นกลับเป็นคนฟุ่มเฟือย พวกเขาหาทางรับประทานเนื้อสัตว์ และดื่มเหล้าในที่ลี้ลับ และพวกเขาก็เริ่มศาสนาใหม่ที่เรียกว่าวามมรรค

วามมรรค*

พวกเขาได้เขียนตำราตันตระไว้ในหนังสือดังกล่าว เขาได้ใช้การแสดงออกมาในรูปเช่นนั้นอย่างพระศิวะพูดว่า ปรวตีพูดว่า ภัยรวะพูดว่า และเทพอื่น ๆ พูดว่า พวกเขาได้บอกสิ่งประหลาด ๆ ในหนังสือนั้นซึ่งทำให้กระทบกระทั่งต่อความเป็นมนุษยชาติ

มทยํ มาสํ จ มีนํ จ มุทฺรา ไมถุนเมว จ ฯ ไอเต ปญฺจ มการาะ สุยุรฺโมกษทา หิ ยุเค ยุเค ฯ

กาลิตันตระ กล่าวว่า เหล้า เนื้อ ปลา ขนม และการร่วมเพศ คือ ม. ๕ ตัว คำนี้ในสันสกฤต ขึ้นต้นด้วย ม. พวกเขาจะเข้าถึงโมกษะ ทุกขั้นตอนของอายุ

ปฺรวฤตฺเต ไภรวีจกฺเร สรฺเว วรณา ทฺวิชาตยะ ฯ นิวฤตฺเต ไภรวีจกฺเร สรฺเว วรฺณาะ ปฤถกฺ ปฤถกฺ ฯ

กุลานวตันตระ กล่าวว่า วรรณะทุกวรรณะ ย่อมสืบทอดต่อ ๆ กันไป เมื่อยอมรับการทำพิธีลึกลับ แต่เมื่อได้เลิกพิธีนั้นแล้ว เขาทั้งหลายก็กลายเป็นคนเด่นทั่วไป คือหมดทุกข์

บีตฺวา บีตฺวา ปุนะ บีตฺวา ยาวตฺปตติ ภูตเล ฯ ปุนรุตฺถาย ไว บีตฺวา ปุนรฺชนฺม น วิทฺยเต ฯ

มหานิวาณตันตระ กล่าวว่า ถ้าคน ๆ หนึ่งดื่มติดต่อกันไป จนกระทั่งล้มฟุบลงบนพื้น และเมื่อลุกขึ้นมาได้ ก็ดื่มต่อไปอีก เขาจะหลุดพ้นจากการเกิดใหม่ (ซึ่งเป็นการลงโทษต่อการทำบาปนั้น) กล่าวคือเขาจะเข้าถึงโมกษะ

มาตฤโยนี ปริตฺยชฺย วิหเรตฺ สรฺวโยนิษุ ฯ เวทศาสฺตฺรปุราณานิ สามานฺยคณิกา อิว ฯ

---

* ชาวฮินดูมีความเห็นว่า เทพเจ้าปรากฏพระองค์เอง เป็นคนดีหรือคนชั่ว ตัวอย่างคนดีนารทเห็นเทพเจ้าต่อหน้าต่อตา และราพนะเห็นเทพเจ้าในสนามรบ ความคิดเห็นของชาวฮินดูเหมือนกับความคิดเห็นของพวกคริสต์ โมเสสเห็นเทพเจ้าซึ่ง ๆ หน้า แต่ซาตานพูดถึงเทพเจ้าในหนังสือของจอบ ดังนั้นจึงสรุปลงได้ว่าคนควรนำเอาสิ่งที่ดีของเทพมาปฏิบัติ หรือเขาควรปฏิบัติสิ่งที่ชั่วอันตรงกันข้ามกับความดี การบฏิบัติคุณงามความดีนั้น เรียกว่าทางถูก (ทักษิณมรรค) การปฏิบัติชั่วนั้นเรียนว่าวามมรรค ดังนั้นทางขวาหรือทางซ้าย คือ แนวทางดำเนินของศาสนา จุดหมายก็คือการเห็นเทพเจ้า คนผู้ไม่สามารถปฏิบัติความดีหรือเดินไปในทางถูกนั้น หรือนำเอาวิธีการชั่วมาใช้ (มันพอใจวัยหนุ่ม) หรือเดินไปทางซ้าย ฉะนั้นความชั่วทั้งหมด พวกสาวกของวามมรรคเป็นผู้ปฏิบัติ

คยานสันกัลนิตันตระ กล่าวว่า ผู้ชายคนหนึ่ง อาจไปหาผู้หญิงทุกคนได้ เว้นไว้แต่มารดา พระเวท ปรัชญา และปุราณะ ก็เหมือนกับโสเภณีธรรมดา

เอไกว ศามฺภวี มุทฺรา คุปฺตา กุลวธูริว ฯ

การทำความร่าเริงของภัชชุ คือการทำบุญเท่านั้น (เพื่อได้ขึ้นสวรรค์) มันเก็บไว้เป็นความลับเหมือนนางงามในบ้านคลุมหน้าไว้ (อินเดียโบราณไม่มีการคลุมหน้าสำหรับผู้หญิง ฉะนั้นศาสนานี้จึงไม่ใช่ศาสนาโบราณ)

การอ่านหนังสือ ได้เปิดเผยเล่ห์กลหลอกลวงอย่างประหลาด ของพ่อพระอินเดีย ศาสนาของพวกเขาประกอบด้วยสิ่งตรงกันข้ามจริง ๆ เช่น เหล้า เนื้อ ปลา ขนม น้ำมัน ขนมสตุ ขนมทำด้วยเนย ขนมปัง หม้อถ่มน้ำลาย หม้อล้างมือ และการร่วมเพศ อีกประการหนึ่ง การเชื่อว่า คนทุกคนเป็นพระศิวะและเชื่อว่า ผู้หญิงทุกคนเป็นพระแม่ปรวตี พวกเขาทุกคนอุทานคำ ๆ นั้น

การหาความเพลิดเพลิน

อหำ ไภรวสฺตฺวำ ไภรวี หยาวโยรสฺตุ สำคมะ ฯ

ข้าพเจ้าคือพระศิวะ และท่านเป็นพระแม่ปรวตี และอยู่ร่วมกันแบบสามีภรรยาและคิดว่าไม่เป็นบาป เขาจะเลือกเอาผู้หญิงที่บริสุทธิ์ ซึ่งการสัมผัสผู้หญิงเช่นนั้น คัมภีร์ถือว่าสกปรก ตัวอย่างพวกเขามองดูผู้หญิงมีระดูว่าเป็นหญิงบริสุทธิ์ แม้คัมภีร์จะห้ามการติดต่อกับผู้หญิงเหล่านั้นก็ตาม คัมภีร์ของพวกเขากล่าวว่า

รชสฺวลา ปุษฺกรำ ตีรฺถำ จำฑาลี ตุ สฺวยำ กาศี,
จรฺมการี ปฺรยาคะ สฺยาทฺรชกี มถุรา มตา ฯ อโยธฺยา ปุกฺกสี โปรกฺตา ฯ

การนอนร่วมกับผู้หญิงคนหนึ่งในระยะเวลาหนึ่งเดือน ย่อมเป็นการบุญการกุศลเหมือนอาบน้ำในแท้งน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ของบุศการะ การนอนร่วมกับผู้หญิงที่ต่ำกว่า หรือผู้หญิงในวรรณะต่ำในการเดินทางไปสู่เมืองพาราณสี การนอนร่วมกับภรรยาของพ่อค้าหนังสัตว์ เหมือนการอาบน้ำในแม่น้ำคงคาที่เมืองอัลลฮบาด การนอนร่วมกับผู้หญิงซักรีด ในการเดินทางไปสู่เมืองมธุระ (ที่ประสูติของพระกฤษณะ) และการนอนร่วมกับหญิงโสเภณี ในขณะเดินทางไปสู่เมืองอโยธยา (สถานที่ประสูติพระราม) ล้วนเป็นบุญทั้งนั้น

พวกเขาเหล่านั้นเรียกเหล้าว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่หนึ่ง เรียกเนื้อสัตว์ว่าบริสุทธิ์ ว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สอง เรียกปลาว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สามของภาชนะน้ำเต้าใส่น้ำ เรียกอาหารที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นประสาทว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สี่ เรียกการร่วมประเวณีว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ห้า ซึ่งถือว่ามีความสำคัญของศาสนา พวกเขาเป็นผู้สร้างชื่อเหล่านั้นขึ้น ดังนั้นจึงไม่มีใครเข้าใจคำสอนอันร้ายกาจของพวกเขาได้ พวกเขาเรียกตัวเขาเองว่าเกาลา อาทรวีระ ศัมภาวะและคณะ และเรียกบุคคลอื่น ๆ ผู้ซึ่งไม่ขึ้นกับวามมรรคว่าเป็นกันตกัก (นาม) วิมุขศุศกพัศุ ตามความเชื่อของพวกเขา บุคคลทุกคนจากวรรณะพราหมณ์จนถึงวรรณะต่ำที่สุด ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปสู่ภายรีจักร (เทพภายรวะหรือวงของภัชชุ) เรียกว่าทวิชหรือเกิดใหม่แต่เมื่อพวกเขาจากวงของภัชชุไป พวกเขาทั้งหลายได้รับการปฏิบัติตามวรรณะของตน ๆ

การกราบไหว้บูชาของพวกวามมรรค

สาวกของพวกวามมรรค บูชาไหเหล้าที่วางไว้บนพื้น หรือวางไว้บนแท่นทาสีทำเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม หรือเครื่องหมายวงกลม พวกเขาจะประกาศก่อนล่วงหน้า

พฺรหฺมศป์ วิโมจล

โอ เหล้าเอ๋ย ท่านพ้นจากบ่วงหรือคำสาปของพรหมแล้ว ผู้ชายและผู้หญิงชุมนุมกันในที่ลับซึ่งในที่นั่นไม่มีใครนอกจากผู้มีศรัทธาในวามมรรค ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามา ณ ที่นั่น ผู้ชายจะกราบไหว้ผู้หญิงที่เปลือยกายโทนโท่ และผู้หญิงก็จะกราบไหว้ผู้ชายที่เปลือยกายเช่นเดียวกันแล้วในการประชุมนั้น มีผู้หญิงที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ชายแบบภรรยา ลูกสาว มารดา น้องสาว ลูกสะใภ้ แก้วเหล้า จานใส่เนื้อและขนมได้วางไว้ในที่ประชุมนั้น พระของพวกเขาเหล่านั้นก็ชูแก้วเหล้าขึ้นและอุทานขึ้น

ไภรโว'หมฺ ฯ ศิโว'หมฺ ฯ

ข้า ฯ คือภัชชุ ข้า ฯ คือศิวะ และแล้วก็ดื่มเหล้าในแก้วนั้นจนหมดสิ้น แล้วคนอื่นทั้งหมดก็ดื่มเหล้าจากแก้วที่ไม่ล้างใบนั้น แล้วภรรยาของคนบางคนหรือหญิงโสเภณีหรือผู้ชายก็เปลื้องผ้าเหลือแต่ชุดวันเกิด และดาบก็ถูกมอบไว้ในมือ ผู้หญิงเช่นนั้นเรียกว่าเทวีและผู้ชายเรียกว่ามหาเทพ คนที่เหลือนอกนั้นก็ไหว้อวัยวะเพศของพวกเขา และคนทั้งหลายก็ถวายแก้วเหล้าแก่พวกพระเพื่อดื่มจากนั้นคนอื่น ๆ ก็จับอวัยวะเพศโดยวิธีหลายวิธีด้วยกัน

พวกเขาท่องสูตรนั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกระทั่งเมา และร่วมประเวณีกันและกันอย่างสับสนปนเป โดยไม่คำนึงถึงความลี้ลับของการร่วมสังวาส และทำไปด้วยอำนาจของกามตัณหา บางครั้งมีการทะเลาะทุบตีกัน และชกต่อยกัน เตะกัน ดึงผมกันและตีกันด้วยรองเท้าเพราะความเมา บางครั้งพวกเขาก็อาเจียรลงบนพื้น ใครก็ตามที่เป็นสัตว์อดยากในหมู่พวกเขา ก็จะกินอาหารที่อาเจียรออกมานั้น ผู้ที่เก่งกาจเช่นนั้นคือผู้ยิ่งใหญ่ มันบันทึกไว้ว่าะ—

หาลำ ปีนติ ทีกฺษิตสฺย มนฺทิเร สุปฺโต นิศายำ คณิกาคฤเหษุ
วิราชเต เกาลวจกฺรวรฺตี ฯ

บุคคลผู้ซึ่งดื่มเหล้าหมดไปขวดแล้วขวดเล่าในบ้านของผู้ขายเหล้า นอนหลับในบ้านของหญิงโสเภณีเพื่อร่วมประเวณี และทำบาปในทำนองเดียวกันนั้นโดยปราศจากความสังเวชและความละอายแก่ใจ ได้รับการพิจารณากันว่าเป็นจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่เหนือคนอื่น ๆ โดยสาวกของวามมรรค อนึ่ง ผู้มีบาปมากที่สุดนั้น คือผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในระหว่างพวกเขา และใครก็ตามที่ทำความดีและหลีกเลี่ยงความชั่ว ได้รับการดูถูกว่าเป็นคนเลว เพราะกล่าวกันในคัมภีร์ตันตระ (มายาดำ) ว่า วิญญาณของมนุษย์คือสิ่งหนึ่งซึ่งผูกมัดเอาไว้กับความละอาย กับบัญญัติ กับความเห็นของครอบครัว และกับความเห็นของคนทั่วไป แต่บุคคลผู้ทำกรรมชั่วโดยปราศจากความละอาย เรียกว่า พระศิวะนิรันดร์

ปาศวฺโธ ภเวชฺชีวะ ปาศมุกฺตะ สทา ศิวะ ฯ ดยานสันกัลนิตันตระ โศลก ๔๗

อุทาหรณ์ ตันตระ กล่าวถึงการฉลองอย่างหนึ่งไว้ คือ ขวดที่ใส่เหล้าเต็ม ควรจะเอาไปวางไว้ ณ ที่เหมาะสมรอบ ๆ ห้อง แล้วคนจะไปดื่มเหล้าจากขวดนี้แล้วก็ไปดื่มขวดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อชิมความอร่อยของมัน ในทำนองเดียวกันนี้ คนอื่น ๆ ก็ทำอย่างนี้เช่นเดียวกัน คือจากขวดที่สาม เดินไปชิมขวดที่สี่และขวดที่ห้าและต่อ ๆ ไป จนกระทั่งเขาเมาล้มลงนอนบนพื้นเหมือนท่อนไม้ เมื่อการเมาเหล้าสร่างลง และเขาลุกขึ้นยืนได้อีก เขาควรดื่มเหล้านั้นอีกในลักษณะอาการอย่างเดียวกัน จนกระทั่งเขาล้มลงบนพื้นอีก ถ้าเขาทำอย่างนี้หลายครั้งหลายหน เขาก็หลุดพ้นจากการเกิดอีก แต่ความจริงก็คือว่า คนเช่นนั้น จะไม่กลับมาเกิดเป็นคนอีกในโลกนี้ แต่จะไปเกิดเป็นสัตว์ชั้นต่ำสุดเป็นเวลาอันยาวนาน คัมภีร์ของพวกวามมรรคสอนให้มีการละเมิด

การเสพประเวณีกับผู้หญิงคนใดคนหนึ่งไม่ว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นลูกสาวหรือน้องสาว เว้นแต่มารดาของตนเอง ตามคำสอนของพวกเขา (วามมรรค) การไปเสพเมถุนกับผู้หญิงคนใดคนหนึ่ง จะเป็นบุตรีหรือน้องสาวของตนเอง เป็นการสมควรทั้งนั้น ความรู้นั้นมี ๒ ประเภท ประเภทแรกคือมนต์จิวิทยา และผู้นับถือความรู้ประเภทนี้ เขาไม่ละเว้นแม้แต่มารดาของเขาเองโดยไม่ให้เกียรติแม้แต่มารดา เขาจะท่องคาถาเสน่ห์ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในระหว่างร่วมเพศ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจลี้ลับบางอย่าง มีบุคคลน้อยคนนักในโลกที่จะโง่และหลงเท่าๆ กับสาวกของพวกวามมรรค

บุคคลผู้ส่งเสริมความไม่ถูกต้องนี้ ย่อมดูหมิ่นและทำลายความจริง นี้คือตัวอย่างที่สาวกของวามมรรคพูดกัน : พระเวท ปรัชญา และปุราณะทั้งหมดนี้ เหมือนกับโสเภณีธรรมดาและสัมภวีมูทร หรือพิธีฉลองของวามมรรคเหมือนกับผู้หญิงสูงศักดิ์ปิดหน้าฉะนั้น เมื่อได้ทำผิดพลาดอย่างมหันต์แล้ว พวกเขาก็ตั้งศาสนาที่ขัดกับคำสอนของพระเวท ศาสนาของพวกเขาได้แผ่กว้างออกไปทั่วอินเดียส่วนใหญ่ ในเวลาต่อมา พวกเขาสร้างพิธีหลอกลวงขึ้นและปฏิบัติพิธีนั้นในนามของพระเวท ดังตัวอย่าง

เสาตฺรามณฺยำ สุรำ ปีเนฺ ฯ โปรฺกฺษิตำ ภกฺษเยนฺมำสมฺ ฯ
ไวทิกี หึสา หึสา น ภวติ ฯ

จงดื่มสุรา เพื่อบูชาเซาตรามณี แต่ความจริงก็คือ ดื่มน้ำโสมเพื่อบูชาเซาตรามณี พวกสาวกโง่ของวามมรรคสอนคำสอนเช่นนั้นอย่างที่มนูกล่าวไว้

น มำสภกฺษเณ โทโษ น มทฺเย น จ ไมถุเน ฯ
ปฺรวฺฤตฺติเรษา ภูตานำ นิวฺฤตฺติสฺตุ มหาผลา ฯ

V. ๕๖ ไม่เป็นบาปในการรับประทานเนื้อสัตว์ เพื่อเป็นการบูชาเทพเจ้าจากข้อความในคัมภีร์ แต่ถ้าผู้ฆ่าสัตว์เพื่อบูชาเทพในพระเวทไม่เป็นบาปอย่างที่พวกวามมรรคกล่าว การฆ่าพวกเขา (วามมรรค) ก็จะไม่มีบาปด้วยเหมือนกัน และการฆ่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวของเขา และเผาพวกเขาเพื่อเป็นการบูชาเทพก็ไม่เป็นบาปมิใช่หรือ การที่พูดว่าไม่เป็นบาปในการกินเนื้อสัตว์และการดื่มเหล้าหรือการเสพเมถุนกับภรรยาของเพื่อนบ้าน เพราะเนื้อสัตว์ไม่สามารถได้มาโดยมิได้ก่อความเจ็บปวดให้แก่สัตว์เหล่านั้น และมิใช่วิธีการของศาสนาที่จะให้ความเจ็บปวดแก่ผู้อื่นโดยปราศจากการกระทำผิด เป็นที่รู้กันดีว่า การดื่มเหล้านั้น คัมภีร์ทุกคัมภีร์ของศาสนาทุกศาสนา

ห้ามไว้เด็ดขาด เว้นแต่คำสอนของพวกวามมรรค และเป็นบาปแก่บุคคลผู้ล่วงประเวณีกับหญิงโดยที่ยังมิได้แต่งงานด้วย ใครก็ตามที่พูดว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นบาป เขาเองนั่นแหละคือผู้บาป

การบูชายัญ โค ม้า และมนุษย์

พวกเขาทั้งหลายได้บรรจุคำสอนเช่นนั้นไว้ในหนังสือของฤาษี และนักปรัชญาทั้งหลาย และได้เขียนหนังสือไว้ในนามของฤาษีและนักปรัชญาเหล่านั้น พวกเขาได้สร้างพิธีบูชายัญเช่น โคเมธ และอัศวเมธ กล่าวคือพวกเขายอมให้ประชาชนฆ่าโคและม้า และเผาสัตว์ทั้งเป็นหน้าแท่นบูชาเทพ เพื่อขึ้นสวรรค์ด้วยตัวเขาเอง และเพื่อสัตว์ที่ถูกฆ่าตายได้ขึ้นสวรรค์ด้วย มูลเหตุแห่งประเพณีอันแปลกประหลาดนี้ก็คือว่า พวกเขาไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้องของคำนั้น ๆ คำว่า อัศวเมธ โคเมธ และคำอื่น ๆ ทำนองนั้น มีอยู่ในคัมภีร์พราหมณะ (คัมภีร์ที่กล่าวถึงพิธีกรรมในคัมภีร์พระเวท) หรือมิฉะนั้นพวกเขาจะไม่เคยทำความผิดพลาดเช่นนั้น และเป็นบาปอันร้ายกาจ

ถาม : อะไรคือความหมายอันแท้จริงของคำว่า อัศวเมธ โคเมธ นรเมธ และคำอื่น ๆ เล่า

ตอบ : ความหมายของคำเหล่านั้นก็คือ ศัท XIII. ๑, ๖, ๓; IV. ๓, ๑, ๒๕; ตามลำดับ

ราษฏรำ วา อศฺวเมธะ ฯ อนฺน ษ หิ เดาะ ฯ อคฺนิรฺวา อศฺวะ ราษฺยำ เมธะ ฯ

การอนุญาตให้ทำเช่นนั้นในคัมภีร์ต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้นั้น ไม่เคยค้นพบเลย การยอมอนุญาตให้ฆ่าคน ม้า โค และสัตว์ชั้นต่ำอื่น ๆ เผาบูชายัญต่อเทพ มีเขียนไว้ในคัมภีร์ของผู้เชื่อวามมรรคเท่านั้น และถ้าจะมีเขียนไว้ในหนังสือหรือคัมภีร์ของคนอื่นใดละก็ โปรดจำไว้ว่ามีการเขียนเพิ่มเติมขึ้นที่หลังของพวกวามมรรคหรือสาวกของพวกเขาเท่านั้น คำว่า **อัศวเมธ** ตามความหมายที่ถูกต้องนั้นคือ **กษัตริย์ปกครองประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม และความเสมอภาคและตามหลักธรรมที่ถูกต้อง** กิจกรรมของบุคคลในการพัฒนาการศึกษาและการปฏิรูปอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ และการเผาน้ำมันเนยที่บริสุทธิ์ และเผาวัตถุที่มีกลิ่นหอม เพื่อทำให้บรรยากาศบริสุทธิ์ **โคเมธ**หมายถึง **ความบริสุทธิ์ของเครื่องปรุงอาหาร การควบคุมอินทรีย์** การใช้แสงอาทิตย์ และการปรับปรุงโลกโดยรอบให้ดีขึ้น **นรเมธ**หมายถึง **การเผาร่างกายของบุคคลที่ตายแล้วตาม**หลักคำสอนในคัมภีร์พระเวท

ถาม : เป็นความจริงหรือไม่ที่ผู้บูชายัญ ยืนยันว่า คฤหัสถ์ผู้ทำการบูชายัญ และสัตว์ที่ถูกฆ่าตายเพื่อทำการบูชานั้น ได้ขึ้นสวรรค์ตามผลกรรมที่ทำนั้น และการเผาสัตว์ที่เป็นเหยื่อเพื่อบูชายัญที่แท่นบูชาจะมีชีวิตขึ้นมาอีก

ตอบ : เปล่าเลย เป็นไปไม่ได้ เพราะถ้าคนฆ่าสัตว์ได้ขึ้นสวรรค์ ครูผู้สอนให้ทำเช่นนั้น ควรจะถูกส่งไปขึ้นสวรรค์โดยการฆ่าและเผาเขาบนแท่นบูชา ทำไมเขาไม่ช่วยบิดา มารดา ภรรยา และเด็ก ๆ ของเขาไปขึ้นสวรรค์โดยการฆ่า และบูชาเขาเหล่านั้นหน้าแท่นบูชา และทำให้พวกเขามีชีวิตขึ้นมาใหม่จากเถ้าถ่านของไฟศักดิ์สิทธิ์นั้นเล่า พระเวทไม่อนุญาตให้ทำเช่นนั้น

ถาม : การที่ประชาชนท่องคาถาพระเวทในการบูชายัญ ก็เพราะพระเวทได้อนุญาตให้พวกเขาทำเช่นนั้นได้

ตอบ : โศลกในคัมภีร์พระเวทนั้น มิได้บังคับมิให้ประชาชนอ่านหรือท่องพระเวทในกาลใดกาลหนึ่งและที่ใดที่หนึ่ง เพราะคาถาเหล่านั้นก็คือกลุ่มหรือวลีของคำ แต่มันมิได้หมายความว่าสัตว์ควรจะถูกฆ่าและเผาบูชายัญ ตัวอย่าง อกนเย สวถาะ โศลกการบูชายัญนี้ หมายถึงว่า การเผายาบำรุง เนยบริสุทธิ์ และสิ่งที่มีกลิ่นหอมอื่น ๆ ลงในไฟ เพื่อทำให้อากาศ ฝน และน้ำ สะอาดและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้ใช้น้ำนั้น แต่พวกพระที่โง่ ๆ ไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้องนี้ เพราะพวกเขาผู้แสวงหาประโยชน์แก่ตนเอง ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์อันดีของคนอื่น ๆ

พุทธศาสนา

เมื่อศาสนาที่ชั่วร้ายนี้และผู้หลอกลวงทั้งหลาย มีชัยชนะ และพระก็รับไทยทานเพื่อความสุขแก่วิญญาณที่จากไป และฉันอาหารเพื่ออุทิศบุญให้แก่ผู้ตายที่เรียกว่าศารัทธและตรโปนะ ศาสนาอันร้ายกาจมากศาสนาหนึ่ง ชื่อพุทธหรือเชนได้เกิดขึ้นซึ่งนำพระเวทและระบบปรัชญาไปใช้ในทางผิด เล่ากันว่า มีกษัตริย์องค์หนึ่งที่ใครก็บูชาในอินเดีย ปุโรหิตได้แนะนำกษัตริย์องค์นั้นให้ทำการบูชายัญ ในพิธีบูชายัญนั้น พ่อพระอินเดียเป็นผู้ทำพิธี ชายาของพระองค์สิ้นชีวิตใต้ม้าบูชายัญในลักษณะที่ร่วมเพศกับสัตว์อย่างผิดธรรมชาติ เป็นความประสงค์ของพิธีบูชายัญนั้น ผลของมัน กษัตริย์องค์นั้นก็เกลียดศาสนา ทรงสละราชสมบัติให้แก่ราชโอรสและทายาท และก็เริ่มสอนกลหลอกลวงของพวกพ่อพระ

จารวากะ : วัตถุนิยม

นิยามของศาสนานี้เรียกว่าจารวาก หรือ อภานก นิยามนี้เขียนคำโศลกเหล่านี้ไว้ดังนี้:—

การปฏิเสธการทำบุญอุทิศให้วิญญาณของผู้ตาย

ปศุศฺเจนฺนิหตะ สฺวรฺคำ ชฺโยตีษโฏเม คมิษฺยติ
สฺวปิตา ยชมาเปน ตตฺร กสฺมานฺน หึสฺยเต ฯ
มฤตานามิห ชนฺตูนำ ศฺราทฺธำ เจตฺตฤปฺติกาเณม์
คจฺฉตามิห ชนฺตูนำ วฺยรฺถปาเถยกลฺปนม์ ฯ

หมายความว่า : ถ้าสัตว์ถูกฆ่าตายเพื่อนำไปบูชายัญ และเผาหน้าแท่นบูชาเพื่อได้ไปขึ้นสวรรค์แล้วไซร้ ทำไมเล่าผู้ทำการบูชาจึงไม่ฆ่ามารดาบิดาและญาติพี่น้องของเขาเป็นการช่วยเหลือเขาเหล่านั้นให้ขึ้นไปเสวยความสุขบนสวรรค์ ถ้าศรัทธาและตรปนะ (อาหารและน้ำเพื่อวิญญาณที่จากไป) ย่อมเป็นไปเพื่อความพอใจ และระงับการหิวและการกระหายของผู้ตายแล้ว มันจะมีประโยชน์อะไรหรือที่จะนำอาหารและสิ่งอื่น ๆ ไปกับบุคคล ผู้เดินทางไกล และการใช้จ่ายต่าง ๆ ติดตัวไปด้วย เพราะอาหารและเครื่องดื่มที่เตรียมไว้ที่บ้าน และที่เก็บไว้ในจานและในหม้ออุทิศในนามของเขาผู้นั้น ก็จะถึงเขาในการเดินทางไกลหรืออยู่ในต่างประเทศ เหมือนกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ในศรัทธาและตรปนะ เชื่อกันว่าจะถึงผู้ตายบนสวรรค์ ถ้าบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ไม่สามารถได้รับสิ่งที่ผู้อื่นอุทิศให้แก่เขา เมื่อเขาอยู่ในต่างแดนหรือต่างประเทศ คนที่ตายไปแล้วจะได้สิ่งที่ผู้อื่นอุทิศไปให้เขาบนสวรรค์ซึ่งอยู่ไกลแสนไกลได้อย่างไรหรือ

การโต้เถียงอันตอบไม่ได้เหล่านี้ ย่อมมีอยู่ในจิตใจของคนทั่วไป และศาสนาใหม่นี้ก็เริ่มขยายเข้าไปสู่พวกเขา เมื่อกษัตริย์และเสนาบดีของกษัตริย์เป็นสาวกของศาสนาใหม่นี้ พ่อพระก็พอใจล่อลวงต่อไป เพราะพ่อพระเหล่านั้นพร้อมที่จะไปในที่ไหนที่เขาสามารถจะได้เงินทองมาก

ลัทธิเชน

ดังนั้น คนทั้งหลายเริ่มหันมานับถือศาสนานี้ แต่บุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่บนภูเขา เมืองพาราณสี เมืองแคเนาช์ ทางตะวันตก และทางใต้ของอินเดียไม่ได้ยอมรับศาสนานี้ ผู้นับถือ

ศาสนาเชนได้ยอมรับอรรถกถาที่พระของพวกเขาอธิบายในเรื่องพระเวทว่า มีอยู่ในพระเวทนั่นเอง อันเกิดจากความโง่ พวกเขากล่าวตำหนิพระเวท พวกเขาห้ามศึกษา และสอนพระเวท ทำลายพิธี สรวมสายธุรำอันศักดิ์สิทธิ์ และเลิกกฎของนักศึกษา หรือกฎพรหมจารีย์ พวกเขาทำลายคัมภีร์พระเวทมากมายเท่าที่พวกเขาพบเห็น รบกวนและปราบปรามอารยันผู้ปฏิบัติตามคัมภีร์พระเวท เมื่อพวกเขาได้อำนาจและไม่กลัวใคร พวกเขาให้เกียรติแก่คฤหัสถ์และสมณะ แต่พวกเขาดูหมิ่นดูแคลนผู้มีความเชื่อในพระเวท และลงโทษคนเหล่านั้นอย่างไร้ความเที่ยงธรรม

มูลเหตุของการกราบไหว้รูปปูชา

เมื่อพวกเชนลำพองยโส พวกเขาก็ตกอยู่ในความฟุ่มเฟือย พวกเขาได้ทำรูปปั้นขนาดใหญ่ของศาสดาของพวกเขา เรียกว่า ติรถังกร ตั้งแต่ฤษภเทพจนถึงมหาวีระ ฉะนั้นสาวกของพวกลัทธิเชนจึงได้วางรากฐานของการกราบไหว้รูปปั้นที่ทำด้วยหิน แล้วความเชื่อในเทพเจ้าก็เสื่อมลงไป ประชาชนก็ยึดถือเอารูปปั้นเป็นที่พึ่ง กฎระเบียบของลัทธิเชนได้สิ้นสุดลงประมาณได้ ๓๐๐ ปี ในอินเดีย คนทั่วไปก็ไม่รู้แนวทางที่ถูกต้องของพระเวท สมัยยุคมืดเหล่านี้ได้ผ่านอินเดียไปประมาณ ๒๕๐๐ ปีมาแล้ว

เทพเจ้าสังกร

ประมาณ ๒๒๐๐ ปีล่วงแล้ว ท่านสังกราจารย์ วรรณะพราหมณ์ของเผ่าดราวิเดียน (อินเดียใต้) ผู้ได้ศึกษาไวยากรณ์ ปรัชญา และวรรณคดีสันสกฤตทั้งหลาย ได้พิจารณาเห็นสภาพของสิ่งต่าง ๆ และมีความเสียใจมากที่ค้นพบว่า ศาสนาที่ถือเทพเจ้าองค์เดียวอย่างแท้จริงของพระเวทนั้นได้หายไป ลัทธิเชนและลัทธิไม่ถือเทพเจ้าได้มีอยู่ทั่วไปในอินเดีย นับว่าเป็นการสูญเสียคุณค่าทางจิตใจเป็นอย่างมาก ท่านมีความตั้งใจที่จะขจัดศาสนาผิด ๆ เหล่านั้นออกจากอินเดีย ท่านเองไม่เพียงแต่รู้ลัทธิปรัชญาของอารยันทั้ง ๒ เท่านั้น แต่ยังรู้วรรณคดีของศาสนาเชนด้วย นอกจากนี้ พลังเหตุผลของท่านนั้นมีมหาศาล และใคร ๆ ก็ทำลายไม่ได้ ท่านคิดว่าการสอนและการโต้เถียงกับพวกเชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อของพวกเขา (เชน) เป็นวิธีที่ดีที่สุด ด้วยจุดประสงค์ดังนี้ ท่านจึงเดินทางไปเมืองอุชเชนในอินเดียกลาง ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของกษัตริย์สุธานวะ ผู้รอบรู้ในคัมภีร์เชน และสันสกฤตพอสมควร แล้วท่านก็ประกาศศาสนาพระเวทที่นั่น ในการให้สัมภาษณ์แก่กษัตริย์ ท่านได้ทูลถามกษัตริย์ว่า ตั้งแต่พระองค์ทรงยอมรับนับถือศาสนาเชนและรู้ภาษาสันสกฤตดีเท่า ๆ กับคัมภีร์ศาสนาเชน พระองค์เคยจัดการโต้วาทีระหว่างผู้รู้ศาสนาเชน

และศาสนาพระเวท โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญว่า ผู้แพ้จะต้องนับถือศาสนาของผู้ชนะ และเขาควรปฏิบัติตามคำสอนศาสนานั้นด้วย แม้กษัตริย์จะเป็นสาวกของศาสนาเชนก็ตาม แต่ถึงกระนั้น พระองค์ทรงมีความคุ้นเคยกับตำราสันสกฤต และทรงมีความรู้ในศาสนาอยู่บ้าง ฉะนั้น เหตุผลของพระองค์คงไม่มืดมัว เพราะผู้มีความรู้นั้นย่อมสามารถแยกแยะความถูกและความผิดได้ และยอมรับความจริงและปฏิเสธความไม่จริง นานเท่านานที่พระเจ้าสุธานวะยังไม่พบนักเทศน์ผู้คงแก่เรียน พระองค์ก็ยังทรงสงสัยว่าศาสนาไหนจริงและศาสนาไหนปลอม แต่เมื่อพระองค์ทรงได้ทราบ การขอร้องของท่านสังกราจารย์ พระองค์ทรงพอพระทัยมากและตรัสว่า พระองค์จะต้องจัดการโต้วาทีเพื่อค้นหาความจริงอย่างแน่นอน ดังนั้น พระองค์จึงเชิญนักปราชญ์อันยิ่งใหญ่ของศาสนาเชนจากภาคต่าง ๆ ของประเทศ และนักปราชญ์อื่น ๆ เพื่อโต้เถียงกัน ในการโต้เถียงกันนี้ ท่านสังกราจารย์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าศาสนาพระเวทนั้นเป็นศาสนาที่แท้จริง และปฏิเสธศาสนาเชนและนักปราชญ์ศาสนาเชนก็ปฏิเสธศาสนาพระเวท และได้โต้เถียงหาเหตุผลมาประกอบกันและกัน

ชัยชนะของศาสนาพระเวท

การโต้วาทีได้ดำเนินต่อไปเป็นเวลาหลายวัน นักปราชญ์ศาสนาเชนยืนยันว่า ไม่มีพรหมผู้สร้างโลก วิญญาณและโลกนั่นเอง เป็นนิรันดร ทั้งสองไม่มีเกิดและไม่มีตาย ในทางตรงกันข้ามกับลัทธินี้ ท่านสังกราจารย์ยืนยันว่า พรหมผู้นิรันดรเท่านั้นเป็นผู้สร้างโลก วิญญาณและโลกคือมายา เพราะพรหมได้สร้างโลกจากมายาของพระองค์ : มายาหรืออำนาจลึกลับ พรหมองค์ผู้เดียวเท่านั้นที่ทรงโลกไว้และทำลายโลก วิญญาณและโลกที่เราเห็นอยู่นั่นเหมือนกับความฝัน พรหมเองคือโลก และปรากฏออกมาอย่างที่มันเป็น การโต้วาทีได้ดำเนินกันไปไม่หยุดเป็นเวลาหลายวัน แต่เหตุผล และข้อพิสูจน์ที่ยอมรับได้ พระสังกราจารย์มีข้อพิสูจน์ที่ก้าวหน้าและเหนือกว่า และในที่สุดสามารถหักล้างข้อโต้เถียงของนักปราชญ์ศาสนาเชนได้หมด นักปราชญ์ศาสนาเชนและกษัตริย์เลิกนับถือศาสนาเชน มายอมรับนับถือศาสนาพระเวท ความสำเร็จของท่านสังกราจารย์ทำให้มีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นในประเทศอินเดีย กษัตริย์สุธานวะได้ทรงส่งสาส์นถึงกษัตริย์อื่น ๆ และขอร้องให้นัดประชุมโต้เถียงกันระหว่างนักปราชญ์ในศาสนาอื่น ๆ กับท่านสังกราจารย์ แต่การปฏิเสธลัทธิเชนในสถานที่ ๆ ที่โต้เถียงกันแต่ละครั้ง ทำให้เห็นความผิดพลาดของศาสนาเชนนั้นปรากฏชัดแก่สายตาของคนทั่วไป จึงทำให้คนเลิกนับถือศาสนานั้นและมายอมรับนับถือศาสนาพระเวท

การเผยแผ่ศาสนาพระเวท

กษัตริย์สุธานวะได้จัดให้ท่านสังกราจารย์เดินทางไปประกาศศาสนาทั่วอินเดีย และได้จัดทหารคุ้มครองป้องกันท่านทุกหนทุกแห่ง ทั้งมอบคนใช้ให้ปฏิบัติท่านด้วย จากอิทธิพลของการเผยแพร่ ประชาชนก็สรวมสายธุรัมศักดิ์สิทธิ์ต่อไปและเริ่มการศึกษาพระเวทกันเป็นการใหญ่ ท่านได้เดินทางประกาศศาสนาพระเวทไปทั่วอินเดียเป็นเวลา ๑๐ ปี และได้ปฏิเสธศาสนาเชนโดยเด็ดขาด และสถาปนาศาสนาพระเวทขึ้นมาแทน รูปปั้นที่แตกหักถูกขุดค้นออกมาอีกในปัจจุบัน รูปปั้นเหล่านั้นได้ถูกทำลายในสมัยของท่านสังกราจารย์ แต่บางรูปพบว่ายังมีอยู่ทั้งองค์ไม่แตกหัก เพราะถูกฝังไว้ใต้ดินโดยพวกเชนเพื่อมิให้ถูกทำลาย

ท่านสังกราจารย์ได้ปฏิเสธศาสนาไศวะ ซึ่งชุมนุมชนบางแห่งมีความเชื่อถือเช่นเดียวกับพวกวามมรรค ในสมัยนั้นประเทศอินเดียร่ำรวยมาก จิตใจของประชาชนกลับมารักชาติอีกครั้งหนึ่ง ท่านสังกราจารย์และกษัตริย์สุธานวะไม่ได้ทำลายโบสถ์ของศาสนาเชน เพราะตั้งใจจะทำเป็นวิทยาลัยพระเวท และให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา ท่านสังกราจารย์ถูกวางยาพิษโดยศิษย์สองคนที่นับถือศาสนาพระเวทแต่ภายนอก แต่ภายในของพวกเขายังมีศาสนาเชนอยู่ และเป็นที่ไว้ใจของท่านสังกราจารย์เพราะการสอพลอ ท่านเป็นโรคทางเดินอาหารอักเสบ และร่างกายพุพองไปทั้งตัว ๖ เดือนต่อมาท่านก็ถึงแก่กรรม การถึงแก่กรรมของท่านทำให้เกิดความเศร้าโศกอย่างลึกซึ้งไปทั่วอินเดีย และสาวกทั้งหลายก็สูญเสียกำลังใจ มูลเหตุของการศึกษาก็ได้มีการเปลี่ยนแปลง สาวกของท่านพยายามที่จะส่งเสริมการศึกษาสริรกภาษยะของท่าน (อรรถกถาปรัชญาเวทานตะ)

สาวกของท่านสังกราจารย์

อีกประการหนึ่ง สาวกของท่านสอนว่า พรหมคือสัจธรรมอย่างเดียวเท่านั้น โลกเหมือนกับพรหมหรือเทพวิญญาณซึ่งท่านสังกราจารย์ได้วางหลักได้เพื่อปฏิเสธศาสนาเชน พวกเขาได้เปิดสถานที่ศึกษาที่สรินครในภาคใต้ และตั้งสถานศึกษาที่ภูโกวาธนทางภาคตะวันออก และตั้งโรงเรียนโจศิมาธทางภาคเหนือ และตั้งโรงเรียนสารททที่ทวารกะทางภาคใต้ พวกเขาเองก็กลับเป็นเจ้าของและดำเนินการและเป็นผู้ริเริ่ม พวกเขารวบรวมทรัพย์สมบัติไว้เป็นอันมากและติดอยู่ในความสุขเพราะหลังจากการถึงแก่กรรมของท่านสังกราจารย์แล้ว พวกเขาได้รับการยกย่องอย่างสูงจากประเทศ

ขอให้เราหยุดพิจารณาปัญหาข้างต้นสักนิดหนึ่ง ถ้าคำสอนที่ว่า วิญญาณ พรหม และมายาของโลกเหมือนกัน ซึ่งท่านสังกราจารย์มีความเชื่ออย่างนั้นจริง ๆ แล้ว มันไม่ดีแน่ แต่ถ้าเข้าใจเพียงว่าเป็นการปฏิเสธลัทธิเชน มันก็มีความดีอยู่บ้าง คำสอนของพวกเวทานตะสมัยใหม่เป็นดังนี้:—

เวทานตะ

(๑)เวทานติ — โลกไม่จริงหรือปลอมเหมือนความฝัน เหมือนความลวงของงูซึ่งปรากฏที่เชือกในความมืด ความลวงของเงินปรากฏที่เปลือกหอยเมื่อดวงอาทิตย์ส่องลงมา เหมือนความลวงของน้ำในพยับแดด เหมือนเมืองนางฟ้าหรือปราสาทที่ปรากฏในอากาศ หรือเหมือนมายากลของพวกเล่นกล พรหมหรือมหาเทพเท่านั้นที่เป็นจริงหรือเป็นสัจ

(๒)สิทธานติ— ที่ว่าไม่จริงหรือปลอมนั้น ท่านหมายถึงอะไรกันแน่

เวทานติ— อะไรที่ปรากฏแต่ไม่มีอยู่ในความเป็นจริง

สิทธานติ— สิ่งที่ไม่มีอยู่จริง ๆ จะปรากฏออกมาได้อย่างไร

เวทานติ— มันปรากฏออกมาจากอัธยาโรป (สมบัติ)

สิทธานติ— อะไรคืออัธยาโรป

วสฺตุนฺยวสฺตฺวาโรปณมธฺยาสะ ฯ อธฺยาโรปาปวาทาภฺยำนิษฺปฺรปญฺจยเต ฯ

การที่วัตถุชิ้นหนึ่ง กับการเดาหรือคาดคะเนลงรอยกันไม่ได้ เรียกว่า อัธยาโรปะ หรืออัธยาสะ(๓) อีกประการหนึ่ง การคาดคะเนคุณสมบัติทั้งหลายของวัตถุเหล่านั้นไม่ได้มีอยู่ในวัตถุชิ้นนั้น การแยกแยะคุณสมบัติเหล่านั้นออกไปเสีย เรียกว่า อพวทกะ โลกที่ปรากฏเราสมมติว่ามีอยู่ในพรหม ซึ่งพ้นจากการคาดคะเน และการแยกแยะคุณสมบัติออกไป

---

(๑) เวทานติ หมายถึง ศิษย์ของปรัชญาเวทานตะ ซึ่งยืนยันว่ามีทรัพย์เพียงอันเดียวเท่านั้นที่เรียกว่าพรหม สิ่งอื่นทั้งหมดเป็นเพียงมายา ไม่มีอะไรนอกจากพรหม ผู้เป็นทั้งหมดอยู่ในทุกสิ่ง

(๒) สิทธานติ หมายถึง ศิษย์ของปรัชญามีมามสายืนยันว่า โลก เทพเจ้า และวิญญาณคนมีจริงและแตกต่างกัน กล่าวคือ ทรัพย์ ๓ ชนิด คือ เทพเจ้า วิญญาณ และวัตถุมีอยู่จริง วิญญาณมีมากและแตกต่างกัน

(๓) อัธยาโรปะ คือ การกระทำของการรับรู้ในนั้น บุคคลคนหนึ่ง กล่าวถึงคุณสมบัติทั้งหลายต่อวัตถุชิ้นหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากคุณสมบัตินั้น เช่นเห็นเชือกในที่มืด เราคิดว่ามันเป็นงู แต่เมื่อมีแสงสว่างเกิดขึ้น งูก็ไม่มีอีกต่อไป แต่เชือกมีอยู่ งูที่คิดเอานั้นหายไป ก่อนหน้าแสงสว่างหรือความรู้ที่แท้จริง ในทำนองเดียวกันนี้ เราคิดว่าโลกนี้อยู่ในพรหมหรือมหาเทพ แต่เมื่อความรู้จริงเกิดขึ้น โลกจะไม่มี แต่พรหมจะมีอยู่ทั่วไป

สิทธานติ — ท่านผิดพลาดแล้วจากการคิดว่าเชือกเป็นจริง และว่างูไม่จริง งูไม่ใช่สิ่งที่เป็นจริงหรือ ถ้าท่านพูดว่างูไม่ได้มีอยู่ในเชือก งูมีอยู่ในที่บางแห่ง และความคิดถึงเรื่องงูหลบซ่อนอยู่ในจิตของท่าน ดังนั้นงูจะว่าไม่มีจริงก็ไม่ได้ ในทำนองเดียวกันนี้ มันเป็นความจริงของตัวอย่างอีกอย่างหนึ่ง เมื่อมองดูท่อนไม้ เขาคิดถึงคน ๆ หนึ่ง ความเป็นคนซ่อนอยู่ในใจ มองท่อนไม้เป็นคน เมื่อเห็นเปลือกหอย เขาคิดถึงเงินจึงมองเปลือกหอยเป็นเงินและอื่น ๆ ทำนองนี้ สิ่งต่าง ๆ ที่เห็นในฝันก็มีอยู่ในที่บางแห่ง ความคิดของเขามีซ่อนอยู่ในใจ ฉะนั้น ความฝันไม่ใช่ผลของการคาดคะเนวัตถุนั้นว่าผิด

เวทานติ — สิ่งที่ไม่เคยเห็น หรือไม่เคยได้ยินนั้น จะเป็นจริงได้อย่างไร ตัวอย่างคนเห็นศีรษะของตนเองถูกตัดออก และเขาเองก็ร้องไห้ กระแสน้ำไหลขึ้นต้นน้ำซึ่งไม่เคยมีหรือไม่เคยได้ยินแต่มันมีในฝันมิใช่หรือ

สิทธานติ — ตัวอย่างที่ท่านยกมานี้ก็เหมือนกัน ไม่สามารถพิสูจน์ข้อเสนอของท่านได้ เพราะไม่เคยมีการพิมพ์ใจของสิ่ง ๆ หนึ่งลงบนจิตใจโดยปราศจากการเห็นหรือการได้ยิน เมื่อปราศจากการพิมพ์ใจแล้ว ก็ไม่มีความจำ ๆ ไว้ได้ และเมื่อปราศจากความจำแล้ว ก็ย่อมไม่มีการรู้แจ้งสิ่งนั้น เมื่อบุคคลคนหนึ่งได้ยินหรือได้เห็นศีรษะของบุคคลบางคนถูกตัดออก และได้ยินหรือเห็นบิดาหรือพี่ชายของเขาร้องไห้ในสนามรบ หรือเมื่อเขาได้เห็นหรือได้ยินจรวดน้ำพุ่งขึ้นไปข้างบน จิตใจของเขาถูกประทับไว้กับด้วยความคิดเหล่านั้น เมื่อเขาฝัน เขาได้เห็นสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นซึ่งเขาได้เห็นหรือได้ยินมาก่อนฝังอยู่ในใจของเขา เมื่อเขาเห็นสิ่งเหล่านั้นในฝันภายในตัวเขาเอง เขาจึงคิดคำนึงว่าศีรษะของเขาถูกตัดออก และตัวเขาเองร้องไห้ หรือเห็นในฝันว่ากระแสน้ำไหลขึ้น ดังนั้น ความคิดคำนึงเหล่านี้ ไม่ใช่ตัวอย่างของความคิดคำนึงที่ผิด แต่ความคิดคำนึงเหล่านี้ก็เหมือนกับกรณีทั้งหลายเหล่านั้นที่นักเขียนแบบแปลนได้เขียนแปลนหยาบ ๆ บนกระดาษ จากความคิดคำนึงของสิ่งที่เขาเคยเห็นเคยได้ยินหรือได้ปฏิบัติมาแล้ว หรือเหมือนกับนักวาดเขียนได้สังเกตเห็นวัตถุชิ้นหนึ่ง วางรูปความคิดของสิ่งนั้นขึ้นในใจ และแล้วทำรูปภาพสิ่งนั้นขึ้นตามที่คิดไว้ในใจจริง ๆ อย่างไรก็ตามในความฝันนั้น มีความรู้สึกของ

การกระทำของความจำอยู่ด้วย เช่น คน ๆ หนึ่งเห็นครูของเขาในฝัน บางครั้ง คน ๆ หนึ่งไม่สามารถที่จะทวนความจำสิ่งที่ตนได้เห็นได้ยินในเวลาก่อน ๆ อันยาวนานได้ เขาไม่รู้ ถ้าสิ่งที่เขาเห็น เขาได้ยิน หรือทำสิ่งที่เขาได้ประสบพบเห็นมาก่อนได้ เขาไม่สามารถจะจำได้ดีในความฝันเหมือนเวลาตื่น ดังนั้น คำจำกัดความของคำว่า อัธยาโรปะ หรือ อัธยาสะ เป็นการตีความที่ผิดโดยสิ้นเชิง มันเป็นความผิดพลาดด้วยเหมือนกันที่เราเรียกว่า 'วิวัตรวาท' หรือการรู้ประจักษ์งูในเส้นเชือก ทั้งไม่สามารถที่จะนำไปใช้กับกรณีนี้ด้วยคือที่ว่าโลกปรากฏว่ามีอยู่ด้วยความลวงในพรหม

เวทานตินฺ — ไม่มีการรับรู้ คุณสมบัติที่คิดคำนึงเอา นอกจากคุณสมบัติของทรัพย์ เพราะไม่สามารถจะมีความลวงของงูโดยปราศจากเชือก ย่อมไม่มีงูในเชือก แต่ถึงกระนั้นคนก็ตัวสั่นจากความกลัวในการรับรู้ลวง ๆ ของงูในเส้นเชือก ซึ่งบังเอิญผลิตขึ้นโดยความมืดซึ่งมีความสลัว ๆ แต่ความกลัวและความสงสัยหายไปเมื่อเขาเห็นสิ่งนั้นด้วยแสงสว่าง ดังนั้น ความคิดผิดเกี่ยวกับโลกในพรหมย่อมหายไปในเมื่อรู้แจ้งพรหม เมื่อความคิดผิด ๆ ในงูหายไป และการเห็นเชือกกลับคืนมาในใจด้วยแสงสว่างมีขึ้น

สิทธานติ — ใครหรือประสบความลวงของโลกในพรหมเล่า

เวทานติ — วิญญาณประสบความลวงนั้น

สิทธานตี — วิญญาณนั้นมาจากไหน

เวทานติ — วิญญาณออกมาจากความโง่

สิทธานติ — ความโง่ออกมาจากไหน

เวทานติ — ความโง่ไม่มีเบื้องต้น และอาศัยอยู่ในพรหม

สิทธานติ — ความโง่ในตัวตน หรือความโง่ในบางสิ่งบางอย่าง มีอยู่ในพรหมหรือ และใครมีความโง่นั้น

เวทานนิ — จิตภาสมีความโง่นั้น

สิทธานติ — อะไรคือธรรมชาติของจิตภาส

เวทานทิ. — พรหมและความโง่ในตัวตนของพรหม[๑] กล่าวคือ พรหมลืมตัวของตัวเอง

สิทธานทิ. — อะไรคือเหตุที่พรหมลืมตนเองเล่า

เวทานทิ. — อวิชชา

สิทธานทิ. — อวิชชาเป็นคุณสมบัติของพรหมซึ่งแผ่ทั่วไปและรู้ทั้งปวงหรือ หรือเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความรู้จำกัด

เวทานทิ. — เป็นคุณสมบัติของพรหมผู้มีความรู้จำกัด

สิทธานทิ. — มีความคิดอีกอย่างหนึ่ง หรือที่มีอยู่ในความคิดเห็นของนิกายของท่านอื่น ๆ กว่าความเห็นที่ว่าพรหมมีความรู้ไม่จำกัด และรู้หมดทุกอย่างมิใช่หรือ และความมีความรู้จำกัดนั้นมาจากไหนเล่า เอาละ ถ้าท่านเชื่อว่าความมีความรู้จำกัดแตกต่างไปจากพรหม ถ้าพรหมไม่รู้ตัวเองในภาคหนึ่งของความมีอยู่ทั้งหมด และเหมือนกับความเจ็บปวดของผู้ที่อยู่ในส่วนหนึ่งของร่างกาย ย่อมไม่สามารถทำให้อวัยวะทั้งหมดปวดได้ ดังนั้นถ้าพรหมมีความโง่ และความโง่เป็นผลกระทบต่อส่วนหนึ่ง มันจะเป็นความโง่และเป็นผลกระทบในทุกส่วนของความเป็นอยู่ของพรหม

เวทานทิ. — มันเป็นลักษณะของอุปาธิ แต่ไม่ใช่ลักษณะของพรหม

สิทธานทิ. — อุปาธิ คือสิ่งมีวิญญาณหรือไม่มีวิญญาณ มันเป็นจริง หรือไม่จริง

ความลึกลับของอุปาธิ : โลก

เวทานทิ — มันเป็นสิ่งที่พูดไม่ได้ (อนิร วจนิย), กล่าวคือไม่สามารถจะพูดได้ว่าเป็นจริงหรือไม่จริง ไม่มีความรู้สึกหรือมีความรู้สึก

สิทธานทิ — คำยืนยันของท่านก็เหมือนกับ วาทโต วยกัตห์ : เป็นการขัดแย้งกันในตัวของมันเอง เพราะท่านพูดว่า มีอวิชชา ซึ่งไม่สามารถจะพูดได้ว่ามีความรู้สึกเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง เหมือนกับเรื่องที่ว่า เมื่อบุคคลคนหนึ่งถือเอาชิ้นทองเหลืองแล้วเอาทองคำและทองเหลืองผสมกัน นำเอาไปให้พ่อค้าเพชรทดสอบพิสูจน์ดู พ่อค้าคนนั้นพูดว่าของสิ่งนี้ไม่ใช่ทองคำ ทั้งก็ไม่ใช่ทองเหลือง แต่มันทำด้วยของสองสิ่งนั้น

---

(๑) พรหมเป็นเพศกลาง ๆ

เวทานติ — ดูชิ มันมีพันที่อยู่ในภาชนะใส่น้ำ มีพันที่อยู่ที่สถานศึกษา มีพันที่อยู่ในเมฆ มีพันที่อยู่ในสวรรค์ ทั้งนี้เพราะอุปาธิ กล่าวคือมีพันที่ปรากฏมากมายในภาชนะใส่น้ำ ในตึก ในก้อนเมฆ แต่ความจริงแล้ว มีเทศะเพียงที่เดียวเท่านั้นในสวรรค์ หรือในความกว้างยาวลึก ในทำนองเดียวกันนี้ พรหม ปรากฏมากมายแก่คนโง่ หรือคนบาป เพราะอุปาธิของมายา (ความลวง) อวิชชา (ความไม่รู้) สมาศติ (การรวบรวมกันขึ้น) วยาศติ (ความมากมายหลายอย่าง) และอันตกรรม (อายตนะภายใน) แต่ความจริงแล้ว พรหมเท่านั้นมีอยู่ เพราะกล่าวไว้ในกโธปนิษัต

อคฺนิรฺยไถโก ภุวนำ พฺรวิษฺโฏ รูปำ รูปำ ปฺรติรูโป พภูว
เอกสฺตถา สรฺวภูตานฺตราตฺมา รูปำ รูปำ ปฺรติรูโป พหิศฺจ ฯ

ส่วนที่ ๙ โศลกที่ ๙ ว่า เหมือนอย่างดวงไฟย่อมมีรูปร่างต่าง ๆ ในเมื่อไฟนั้นเข้าไปอยู่ เช่นมีรูปยาว มีรูปกว้าง มีรูปกลม มีรูปใหญ่ มีรูปเล็ก ตามวัตถุที่ไฟนั้นเข้าไปอาศัยอยู่ ถึงอย่างนั้นไฟก็แตกต่างจากรูปร่างที่มันเข้าไปอาศัย ดังนั้น พรหมซึ่งเป็นมหาเทพแผ่ทั่วไป ปรากฏออกมาต่าง ๆ กัน และจากการแผ่ซ่านทั่วไปของพรหมในอายตนะภายในที่แยกกันและกัน แต่ความจริงแล้วพรหมต่างจากคุณสมบัติเหล่านั้น

สิทธานติ — การยืนยันของท่านนี้ก็ผิดอีกเหมือนกัน เพราะท่านเชื่อว่า ภาชนะใส่น้ำ สถานที่เรียน เมฆ และสถานที่ เป็นสิ่งที่ต่างกันออกไป ท่านอาจจะเชื่อว่า วิญญาณและโลกกับปรากฏการณ์ของเหตุและผล แตกต่างจากพรหม และพรหมก็แตกต่างจากสิ่งเหล่านั้น

เวทานติ — เมื่อไฟ เข้าไปมีรูปปรากฏอย่างเดียวกันกับวัตถุที่มันเข้าไปอาศัยอยู่ ดังนั้น พรหมก็มีรูปแบบปรากฏอย่างเดียวกับสิ่งที่เข้าไปอาศัยอันปรากฏแก่คนโง่ แต่ความจริงแล้ว พรหมไม่ใช่จิตทั้งไม่ใช่วัตถุ (มีความรู้สึก หรือไม่มีความรู้สึก) ถ้าดวงอาทิตย์ที่เราเห็นในถาดใส่น้ำหลายพันถาด ปรากฏหลายพันรูปร่าง ต่อสายตาของคน แต่ความจริงแล้วดวงอาทิตย์มีเพียงดวงเดียว ทั้งทำลายไม่ได้ เคลื่อนไหวไม่ได้

หรือระเหยไปเพราะการทำลายถาดนั้นก็ไม่ได้ หรือเทน้ำในถาดนั้นทิ้งไปหมด ดวงอาทิตย์ก็ยังอยู่ ในลักษณะเดียวกันนี้ พรหมได้ถูกสะท้อนกลับในอายตนะภายใน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์เรียกว่า จิตภาส ดังนั้นวิญญาณจะมีอยู่นานเท่านานที่ยังมีอายตนะภายในอยู่ แต่เมื่ออายตนะภายในดับลงโดยความรู้อันบริสุทธิ์ (ญาณ) วิญญาณก็จะได้ความเป็นอย่างเดียวกันกับพรหมอีก จิตภาสนี้ (วิญญาณหรือความสะท้อนกลับของเทพเจ้า) คือความไม่รู้ของธรรมชาติของพรหมนั่นเอง วิญญาณสมมติตัวเองว่า เป็นผู้ทำ ผู้ร่ำรวย ผู้มีความสุข ผู้มีความทุกข์ ผู้บาป ผู้ทำประโยชน์ และผู้จะต้องเกิดและตาย และดังนั้นมันจึงไม่พ้นจากความผูกพันของโลก

สิทธานิ — ตัวอย่างของท่านนี้ ก็ผิดอีกเหมือนกัน เพราะดวงอาทิตย์ก็ตาม น้ำก็ตาม ถาดใส่น้ำก็ตาม ล้วนมีรูปร่างจำกัด ดวงอาทิตย์แตกต่างไปจากน้ำและถาด ในทำนองเดียวกัน น้ำและถาดก็แตกต่างไปจากดวงอาทิตย์ การสะท้อนแสงของดวงอาทิตย์ในน้ำ ย่อมเป็นได้ แต่ถ้าดวงอาทิตย์ไม่มีรูปร่างเลย ดวงอาทิตย์ก็ไม่สามารถสะท้อนแสงได้ ดังนั้นมหาเทพซึ่งไร้รูปร่าง และแผ่ทั่วไปเหมือนเทศะไม่มีวัตถุชิ้นใดจะพ้นจากการแผ่ของพรหม หรือในทางกลับกัน ความสัมพันธ์คือมหาเทพผู้แผ่ทั่วไป และโลกคือสิ่งที่ถูกพรหมแผ่เข้าไป ย่อมไม่ทำให้พรหมและโลกเป็นอันเดียวกัน และเหมือนกันได้ อีกประการหนึ่ง เมื่อพิจารณาจากแง่กฎเกณฑ์ของการติดต่อกัน และความแตกต่างกันของเหตุการณ์ทั้งหลายนั้น อันวยะ วยติเรก ภาวะ เหตุการทั้งหลายเหล่านั้น ปรากฏรวมเป็นอันเดียวกันเสมอ และถึงกระนั้นมันก็ยังแตกต่างกัน ถ้าเหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านั้น เป็นสิ่งเดียวและเหมือนกันแล้ว จะไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านั้นของผู้แทรกซึม และสิ่งถูกแทรกซึมดังได้กล่าวไว้ในวลีที่ว่า อันตรยามี พรหมัน ของท่านปริหฑรันยกะ จะไม่มีการสะท้อนกลับของพรหมอีกเหมือนกัน เพราะการสะท้อนกลับนั้นเป็นไปไม่ได้หากไม่มีรูป เมื่อท่านมีความเชื่อว่า พรหมกลับเป็นวิญญาณ จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง หรือว่าอุปาธิของอายตนะภายใน ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้และแยกกัน และพรหมเป็นภาวะที่

เปลี่ยนแปลงไม่ได้และเป็นภาวะอันเดียวหมดสิ้น ถ้าคุณมีความบริสุทธิ์ใจที่จะเชื่อว่า พรหมและวิญญาณ เป็นภาวะสองอย่างต่างกัน โปรดตอบปัญหาของข้าพเจ้า ท่านเชื่อหรือว่าส่วน (ภาค) ของพรหมเป็นอวิชชา หมายถึงภาคที่อายตนะภายในปรากฏ และในภาคที่อายตนะภายในไม่ปรากฏเป็นวิชชาหรือ เหมือนร่มตัดแสงอาทิตย์ออกเมื่อกาง และในเมื่อหุบร่มลงแสงอาทิตย์ก็เป็นเสรี ดังนั้นอายตนะภายในเป็นเหตุทำให้พรหมเป็นอวิชชาและปัญญาทุกๆขณะ และเป็นเหตุผูกพันพรหม และปล่อยพรหมเป็นอิสระ พรหมโดยส่วนรวมจะเป็นผู้หลงจากผลของการปรากฏของอยาตนะภายในในส่วนหนึ่งซึ่งอาจจะต้องขยายออกไปทั่วทุกส่วน เพราะพรหมมีความรู้สึกมีชีวิต พรหมที่ได้เห็นที่เมืองมธุระ ซึ่งถูกจำกัดอยู่ด้วยอายตนะภายใน ย่อมไม่สารถจะจำได้โดยพรหมที่เห็นที่เมืองกาสี เพราะความจริงมีว่า คน ๆ หนึ่งย่อมทำสิ่งที่อีกคนหนึ่งเห็นไม่ได้ จิตภาสะ (การสะท้อนของพรหม) ซึ่งได้เห็นส่วนหนึ่งที่เมืองมธุระ ย่อมไม่มีอีกเลยที่เมืองกาสี พรหมซึ่งทำให้อายตนะภายในสว่างปรากฏที่เมืองมธุระ ไม่ใช่พรหมองค์เดียวกันกับพรหมที่ปรากฏในเมืองกาสี ถ้าพรหมจริงๆ คือวิญญาณ และไม่แตกต่างจากวิญญาณ วิญญาณจะเป็นผู้รู้ทั้งปวง ถ้าการสะท้อนของพรหมแตกต่างกัน ไม่มีใครจะมีความรู้ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินมาก่อน ถ้าท่านพูดว่า มีความจำอยู่ เพราะพรหมเป็นอันหนึ่งแล้วความเจ็บปวดหรือความหลงอยู่ในส่วนหนึ่งของพรหม ดังนั้นควรจะมีความทุกข์หรือความหลงแซกซึมอยู่ทั่วทุกส่วน คือพรหม ตัวอย่างของท่านเช่นนั้น พิสูจน์ พรหมเป็นผู้ประเสริฐนิรันดร มีปัญญา เป็นอันติมะ ว่าพรหมเป็นผู้เลวโง่ และมีขอบเขตจำกัด และท่านยังนำเอาพรหมซึ่งแบ่งแยกไม่ได้ไปเป็นผู้แบ่งแยกได้

เวทานนิ — สิ่งที่ไร้รูป ย่อมทำการสะท้อนแสงได้เหมือนกัน เช่น ท้องฟ้าสะท้อนแสงลงในกระจก หรือน้ำ ในนั้นเราจะเห็นเป็นสีน้ำเงิน และบางสิ่งบางอย่างกว้างและลึก ในทำนองเดียวกันนี้ พรหมก็สะท้อนในอายตนะภายในทั้งหมด

สิทธานนิ — เพราะท้องฟ้าไร้รูป จึงไม่มีใครเห็นท้องฟ้า สิ่งซึ่งเห็นไม่ได้เลย จะเห็นในกระจกหรือในน้ำได้อย่างไร สิ่งซึ่งมีขอบเขตจำกัดเท่านั้นย่อมมีรูป มองดูกว้างและลึก แต่สิ่งที่ไร้รูปหาเป็นเช่นนั้นไม่

เวทานนิ — สิ่งที่เห็นเป็นสีน้ำเงินข้างบน และที่สะท้อนเข้าไปในกระจกนั้น คืออะไรเล่า

ไม่มีการสะท้อนของพรหม

สิทธานนิ — มันเป็นชั้นส่วนเล็กที่สุดของน้ำ ของดิน และของไฟ ระเหยลอยขึ้นไปจากเบื้องต่ำ ฝนจะมาจากที่ ๆ ไม่มีไอน้ำได้อย่างไร ฉะนั้น สิ่งที่เห็นออกไปไกลโพ้นเหมือนเต้นท์ คือที่หนึ่งของน้ำ น้ำเห็นบนท้องฟ้าเป็นหมอกสีเทา เหมือนเมฆจากที่ไกล แต่มันเป็นหมอกหนาจากที่ใกล้ หรือเหมือนกับเต้นท์

เวทานนิ — ตัวอย่างของเราเกี่ยวกับงูและเชือก ความฝันและความเข้าใจผิดเหมือนอย่างนั้นมิใช่หรือ

สิทธานนิ — เปล่าเลย มันไม่ใช่ความเข้าใจของท่านที่ว่าผิด หรือควรถูกตำหนิ อย่างที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วข้างต้น ช่วยบอกข้าพเจ้าที่เถิดว่า ใครที่ตกอยู่ในห้วงอวิชชาเป็นคนแรก

เวทานนิ — พรหมตกอยู่ในห้วงอวิชชาเป็นคนแรก

สิทธานนิ — พรหมมีความรู้จำกัดหรือ หรือมีความรู้ไม่จำกัด

เวทานนิ — ไม่ใช่มีความรู้จำกัด หรือมีความรู้ไม่จำกัด เพราะทั้งสองอย่าง คือทั้งจำกัดและไม่จำกัดอยู่ในสิ่ง ๆ เดียว กับด้วยอุปาธิ

สิทธานนิ — ใครหรืออะไรที่อยู่กับอุปาธิ

เวทานนิ — พรหมนะซิ

สิทธานนิ — แล้วพรหมผู้เดียวเท่านั้น มีความรู้ทั้งจำกัดและไม่จำกัด แล้วทำไมท่านปฏิเสธความรู้เหนือจำกัด และจำกัดในพรหมเล่า ถ้าท่านพูดว่าอุปาธิคือสิ่งสมมติ และไม่ถูกต้องเป็นของปลอม ใครผู้นั้นซึ่งสมมติมันขึ้นมาเป็นคนแรก

ความแตกต่างกันของวิญญาณ

เวทานนิ — วิญญาณคือพรหม หรือวิญญาณแตกต่างไปจากพรหม

สิทธานนิ — มันแตกต่างไปจากพรหม เพราะถ้าวิญญาณเป็นอย่างเดียวกันเหมือนพรหมแล้ว ผู้ตั้งสมมติฐานผิด ไม่สามารถจะเป็นพรหม เพราะตั้งการสมมติฐานผิด เขาจะเป็นจริงได้อย่างไรหรือ

เวทานนิ — เราเชื่อว่า ทั้งจริงและไม่จริง เป็นผิดทั้งนั้น และการแสดงออกมาเป็นภาษา ก็ผิดด้วยเหมือนกัน

สิทธานนิ — เมื่อท่านพูดผิด และเชื่อในสิ่งนั้นว่าผิดหรือ ทำไมท่านไม่สมควรจะผิดเล่า

เวทานนิ — ไม่เป็นไร ความผิดและความถูกเป็นเพียงสมมติของเราเองเท่านั้น เราเป็นเพียงพาหะ และผู้สังเกตของสิ่งทั้งสองนี้เท่านั้น

สิทธานนิ — เมื่อท่านเป็นสื่อหรือเป็นพาหะของความจริง และความไม่จริง ท่านก็เหมือนกับนายธนาคารคนหนึ่ง หรือคนซื้อสัตย์คนหนึ่ง และเป็นเหมือนโจรในคน ๆ เดียว ดังนั้นท่านไม่สามารถจะเป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ เพราะผู้ที่เป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ ก็คือผู้ที่เชื่อในความจริง ปฏิบัติตามความจริง ผู้ไม่เชื่อในสิ่งผิด พูดความผิด และปฏิบัติต่อความผิด เมื่อตัวของท่านเอง ทำคำพูดของท่านเองให้ผิด ท่านก็กลายเป็นผู้พูด

เวทานนิ — ท่านเชื่อในมายา หรือความลวงอันไม่มีเบื้องต้น อาศัยอยู่ในพรหม และปิดบังพรหมเอาไว้

สิทธานนิ — เปล่าเลย ข้าพเจ้าไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะท่านให้คำกำจัดความมายาว่า เป็นสิ่งซึ่งไม่มีอยู่อย่างแท้จริง แต่มันปรากฏว่ามี บุคคลผู้มีดบอดทางปัญญาเท่านั้นจะเชื่ออย่างนั้นได้ เพราะการปรากฏของสิ่ง ๆ หนึ่งซึ่งไม่มีอยู่ ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะมันไม่สามารถจะมีรูปภาพของบุตรของหญิงหมัน การยืนยันของท่านขัดกับคำสอนของชฮันโดกย อุปนิษัท เช่น **สนฺมูลห สมเยมห ปราชห*** โอ คนดีสัตว์โลกเหล่านี้ มีความจริงสำหรับมูลฐานของเราทั้งหลาย

เวทานนิ — ท่านปฏิเสธสิ่งที่พระฤษีเขียนไว้ จากวาสิษฐ์และสังกราจารย์จนถึงนิษชัลทาสผู้ซึ่งคงแก่เรียนมากกว่าท่าน เรามองดูบุคคลเหล่านั้นแล้วเป็นเหมือนมหาบุรุษรับใช้โลก

สิทธานนิ — ท่านเป็นผู้คงแก่เรียนหรือว่าเป็นคนโง่

---

*สมฺมูลา โสมฺเยมาะ ปฺรชาะ

เวทานนิ — เราเป็นผู้คงแก่เรียนอยู่บ้าง

เวทานตะยุคใหม่ถูกท้าทาย

สิทธานนิ — เอาละ ขอท่านจงพิสูจน์ข้อสมมติฐานของท่านวาสิษฐ์ ท่านสังการจารย์ และท่านนิษชัลทาส ต่อหน้าข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะปฏิเสธให้ดู ถ้าข้อสมมติของท่านเหล่านั้นได้พิสูจน์ว่าจริงละก็ ท่านเหล่านั้นเป็นผู้ยิ่งใหญ่จริง ๆ แต่ถ้าข้อสมมติของท่านเหล่านั้นและข้อสมมติของท่านเอง ลบล้างไม่ได้ มันจะเป็นได้อย่างไรว่า ท่านไม่สามารถลบล้างทฤษฎีของข้าพเจ้าได้ ด้วยการช่วยข้อโต้แย้งแทนท่านเหล่านั้น ถ้าท่านทำได้เช่นนั้น ข้อสมมติของท่านก็สมควรยอมรับ แต่มันอาจเป็นไปได้ที่ท่านสังกราจารย์และคนอื่น ๆ อาจจะนำวิธีการเช่นนั้นลบล้างลัทธิเชนเท่านั้น เพราะคนคงแก่เรียนมีความเห็นแก่ตัวมากมาย ได้ปฏิบัติขัดกับความรู้สึกของพวกเขา เพื่อพิสูจน์ลัทธิของพวกเขาในเวลาต่างกันและสถานที่ต่างกัน ถ้าพวกเขาเชื่อว่า การที่พรหมและวิญญาณเหมือนกันและอย่างเดียวกัน ว่ามันเป็นจริงแล้วไซร้ โลกก็ไม่จริง และการกระทำของคนก็ไม่จริงด้วย ดังนั้นพวกเขาทั้งหลายก็ผิด

การลบล้างข้อสมมติของนิชชัลทาส

การเรียนของท่านนิษชัลทาส เท่าที่แสดงไว้ในการอนุมานที่มีในวฤตติประภากร่วาถึงเรื่องความเหมือนกันของพรหมและวิญญาณ* ชีโว พรหมภินนศฺ เจตฺนตฺวาต คือ วิญญาณไม่แตกต่างไปจากพรหม ในฐานะของความรู้สึกของวิญญาณ มันเป็นการอนุมานของผู้มีความรู้น้อย เพราะการที่คุณสมบัติทั้งหลายลงเป็นอันเดียวกันนั้น มิได้หมายความว่าสองสิ่งนั้นเป็นสิ่งเดียวกัน ตัวอย่าง คน ๆ หนึ่งพูดว่า ดินไม่แตกต่างไปจากน้ำ เพราะทั้งสองเป็นสิ่งไม่มีชีวิต ปฐวี ชลา ภินนา ชฑตฺวาต เมื่อการอนุมานนี้ไม่ถูกต้อง การอนุมานของนิชชัลทาสก็ไม่ถูกต้องด้วย เพราะวิญญาณถูกจำกัด และมีความรู้จำกัด คือควรที่จะผิดพลาดได้ ซึ่งคุณสมบัตินี้ขัดกับธรรมชาติของพรหม และพรหมก็มีคุณสมบัติ คือมีทุกหนทุกแห่ง มีความรู้ไม่จำกัด ไม่สมควรผิดพลาด และมีซึ่งลักษณะเหล่านี้ตรงกันข้ามกับธรรมชาติของวิญญาณ ในทำนองเดียวกันนี้ดินมีกลิ่น มีความแข็งและมีลักษณะอื่น ๆ แตกต่างไปจากความเหลว ความเคลื่อนไหล และคุณสมบัติอื่น ๆ

---

*ชีโว พฺรหฺมาภินฺนศเจตนตฺวาตฺ *ปฤถิวี ชลาภินฺนาชฑตฺวาตฺ

ของน้ำ ดังนั้น ดินและน้ำจึงไม่เป็นอันเดียวกัน ในทำนองเดียวกันนี้ลักษณะอันแตกต่างของพรหมและวิญญาณ ไม่ได้ทำให้สภาวะทั้งสองนี้เหมือนกัน ทั้งสองสภาวเหล่านี้ไม่ได้เป็นอันเดียวกันและเหมือนกัน ทั้งเดียวนี้ก็ไม่ได้เป็นอันเดียวกัน และจะไม่เป็นอันเดียวกัน และเหมือนกันในอนาคตด้วย สำหรับท่านนิษชัลทาส และการเรียนของเขา และปรัชญาของเขาก็มากพออยู่แล้ว

โยควาสิษฐ์

ผู้แต่งโยควาสิษฐ์ คือ เวทานตะบางท่าน และไม่ได้เขียนขึ้นโดยท่านวัลมิกิ, วาสิษฐ์ และรามจันทร์ ทั้งไม่ได้อ่านให้ท่านเหล่านั้นฟังด้วย เพราะท่านเหล่านั้นเป็นสาวกของพระเวทอย่างแท้จริง พวกท่านเหล่านี้จะไม่เขียนสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ขัดต่อพระเวท ทั้งไม่ฟังและพูดสิ่งที่ขัดต่อพระเวท

ถาม : วิญญาณและพรหมที่สอนในศรีรักสูตร (อภิปรัชญา) เขียนโดยท่านวยาสไม่เหมือนกันหรือเป็นอันเดียวกันหรือ เพราะสูตรนั้นกล่าวว่า:—

ไชมินิ, วยาส เรื่อง โมกษะ

(๑) สมฺปาทฺยา" วิรฺภาวะ เสฺวน ศพฺทาตฺ ฯ

(๒) พฺราหฺเมณ ไชมินิรฺปนฺยาสาพิภยะ ฯ

(๓) จิตีตนฺมาตฺเรณ ตทมกตฺวาพิตฺเยาฑุโลภิะ ฯ

(๔) เอวมปฺยุปนยาสาตฺ ปูรฺวรภาวาทวิโรธ วาทรายณะ ฯ

(๕) อตเอว จานนฺยาธิปติะ ฯ

เวทานต iv, NI, ๕ ๗, ๙

(๑) วิญญาณกลับมาปรากฏ เพื่อแสวงหาแบบของตนเอง ซึ่งเป็นแบบของพรหมแต่เดิม เพราะคำว่า สว (ตนเอง) ในสูตรนั้นหมายถึงธรรมชาติของพรหม (๒) กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เท่า ๆ กับเหตุผลที่ได้ให้ไว้นั้น ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นพรหม เพื่อเป็นการพิสูจน์ความมีอยู่ของวิญญาณเท่า ๆ กับความมีอยู่ของพรหม ซึ่งเป็นคำสอนของท่านนักบุญไชมินิ (๓) นักบุญโอโดโลมิ เชื่อว่า วิญญาณมีอยู่ในโมกษะ ในธรรมชาติความรู้สึกของเธอเอง ดังแสดงไว้ในเหตุผลที่ให้ไว้ในปริหครณยก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าวิญญาณและพรหมเป็นอัน

เดียวกัน (๔) ศาสดาวยาส เชื่อความเป็นพรหมว่า ไม่เหมือนกันกับวิญญาณอันประกอบด้วยธรรมชาติของพรหม จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้นที่ได้ให้ไว้ในกฎเกณฑ์ที่จะให้ได้มาซึ่งความเป็นพรหม (๕) ทฤษฎีหรือผู้ประกาศศาสนา รับเอาธรรมชาติของพรหมและคิดว่าตนเป็นใหญ่เหนือผู้อื่น กล่าวคือ รู้ตนของตนเองเท่านั้น มีอยู่ในโมกษะ ในแบบอันสำคัญของพรหมอันรวมไว้ทั้งหมด

ตอบ : คำโศลกเหล่านั้น มิได้หมายความเช่นนั้น ความหมายอันแท้จริงของพวกเขาก็คือว่า วิญญาณไม่ได้มาซึ่งความสุข หรือไม่ได้รู้แจ้งพรหมที่อยู่ภายใน เพราะอำนาจของปัญญาจักษุยังน้อยอยู่ จนกว่าวิญญาณจะบริสุทธิ์ และพ้นจากเครื่องเศร้าหมองทั้งปวง และได้มาซึ่งความบริสุทธิ์อันแท้จริง ในทำนองเดียวกันนี้ โยคีสามารถเสวยความสุขของการปรากฏของพรหมในโมกษะ เมื่อเขาได้ชำระความชั่วต่างๆ ออกหมดแล้ว และกลับมามีอำนาจทิพย์ คำสอนของท่านไชมินิเป็นเช่นนั้น เมื่อวิญญาณหลุดพ้นจากอวิชชา และกลับมีปัญญาบริสุทธิ์ แล้ววิญญาณก็เข้าไปรวมอยู่กับพรหม เมื่อวิญญาณได้ความรู้อันประเสริฐสุดแล้ว พลังทางจิตร่วมกับพรหมก็มีได้ในภพนี้ เธอได้ความบริสุทธิ์เดิมของเธอและเสวยความสุขด้วย เมื่อโยคีมีความปรารถนาบริสุทธิ์ เธอได้เป็นอันเดียวกับพรหม และได้รับสุขในโมกษะ แล้วก็จะอยู่อย่างอิสระเสรี ในโมกษะนั้นไม่มีความสูงเด่น และความต่ำต้อย เหมือนอย่างในโลกนี้ แต่วิญญาณที่หลุดพ้นแล้วทั้งหมดเท่ากันดังที่ พระเวทล่าวว่า

เนตโร'นุปปตฺเตะ ฯ เภทวฺยปเทศาจฺจ —๑, i, ๑๖, ๑๗ **วิเศษณเภทวฺยปเทศาภฺยำ จ เนตเรา—ii, ๒๒ อสฺมินฺนสฺย จ ตทฺโยคำ ศาสฺติ ฯ อนฺตสฺตทฺธรฺโมปเทศาตฺ ฯ เภทวฺยปเทศาจฺจานฺยะ—i. ๑๙,—๒๑ คุหำ ปฺรวิษฏาวาตฺมาเนา หิ ตทฺทรฺศนาตฺ ฯ อนุปตฺเตสฺตุ น ศาีรีระ ฯ อนฺตรฺยามฺยธิไทวาทิษุ ตทฺธรฺมวฺยปเทศาตฺ ฯ ศาีรีรศฺโจภเย'ปี หิ เภเทไนนมธียเต—i, ๑๑, ๓, ๑๘, ๒๐**

ตามโศลกข้างต้นของเวทานตะ ไม่มีวิญญาณอื่นจากพรหมหรือผู้สร้างโลก เพราะการสร้างโลก ย่อมเข้ากันไม่ได้กับธรรมชาติจำกัด ความรู้จำกัด อำนาจจำกัดของวิญญาณ ดังนั้นวิญญาณไม่ใช่พรหม อุปนิษัท กล่าวว่า **รสำเยวายำ ลพธอานนฺโท ภวติ** ว่า วิญญาณและ

พรหม คือภาวะที่ต่างกันสองอย่าง ดังนั้นจึงสร้างไว้แยกจากกันและกัน ถ้าไม่ใช่เช่นนั้น ก็ไม่สามารถพูดได้ว่า วิญญาณมีความสุขในการได้เป็นพรหม ธรรมชาติของพรหมคือความสุข ในธรรมชาตินั้นพรหมคือสิ่งหนึ่ง ซึ่งควรจะได้มา และวิญญาณก็คือผู้ได้สิ่งนั้น ดังนั้น วิญญาณและพรหมจึงไม่เหมือนกัน มุณฑกอุปนิษัทกล่าวว่า

ทิวฺโย หฺยมูรฺตฺตะ ปุรุษะ ส พาหฺยาภฺยนฺตโร หฺยชะ ฯ อปฺราโณ หฺยมนาศฺภฺโร หฺยกฺษราตฺปรตะ ประ ฯ

มหาตมัน ยิ่งใหญ่ ประเสริฐ ไร้รูป แผ่ ซ่านอยู่ทั่วไป ปรากฏภายนอกภายในทั่วไป ไม่เกิด พ้นการจากเกิด พ้นจากการตาย และอวตาร หายใจออก หายใจเข้า ติดต่อกันหมดทั่วร่างกาย และจิตใจ รุ่งโรจน์ และอื่น ๆ วิญญาณเป็นอมต ไม่เสื่อมคลาย และอยู่เหนือสิ่งทั้งหลาย หรือละเอียดกว่าวัตถุ (ปรกฤติ) พรหมยิ่งเหนือกว่าวิญญาณ กล่าวคือ พรหมละเอียดยิ่งกว่าสิ่งทั้งหมด ดังนั้น พรหมจึงแตกต่างจากวิญญาณ และวัตถุ เพราะเหตุผลที่ว่า พรหมมีคุณสมบัติแตกต่างจากจิตใจและวัตถุ ทั้งสามแตกต่างจากข้อเท็จจริงที่ว่าประชาชนสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของวิญญาณกับพรหมซึ่งแผ่ซ่านอยู่ทั่วไป หรือในทางกลับกัน เพราะการรวมกันเป็นอันเดียว ย่อมเกิดขึ้นในสิ่งที่ต่างกัน

ความแตกต่างของพระเจ้า และวิญญาณ

พรหมนั้น พรรณนากันไว้ว่า อาศัยอยู่ภายใน และแผ่ซ่านไปทั่ว วิญญาณผู้ซึ่งถูกแผ่เข้าไป และแตกต่างไปจากพรหมผู้แผ่ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกแผ่ และผู้แผ่ ย่อมเป็นไปได้ในวัตถุที่แตกต่างกันเท่านั้น พรหม ย่อมต่างจากวิญญาณ และต่างจากอายตนะภายในและอายตนะภายนอก ธาตุทั้งห้า เทศะ ดวงอาทิตย์ ความสุขในความมีคุณสมบัติพรหม ประชาชนผู้คงแก่เรียน หรือผู้พ้นจากอันตรายแล้ว เรียกว่าเทพ* คำสอนในคัมภีร์อุปนิษัทอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับพรหม และวิญญาณว่าแตกต่างกัน คำสอนอย่างเดียวกันนั้น ค้นพบในที่หลายแห่งในอุปนิษัท*

วิญญาณที่อยู่กับร่างกายนั้น ไม่ใช่พรหม เพราะคุณสมบัติ ธรรมชาติ และกรรมของพรหม ไม่สามารถจะยืนยันได้ว่าเป็นคุณสมบัติ ธรรมชาติ และกรรมของวิญญาณ พรหมปรากฏในวิญญาณทุกดวง เพราะแผ่ซ่านทั่วไป ในสิ่งที่ละเอียดเช่นจิตใจ และอายตนะ ธาตุทั้งหลาย

---

*คุหำ ปฺรวิษฺฏา สุกฤตสฺย โลเกฯ *ศรีเร ภนะ ศารีระ ฯ

เช่นดินเป็นต้น และวิญญาณทั้งปวง เพราะอุปนิษัท พรรณนาคุณสมบัติของพรหมว่าแผ่ไปในที่ทุกหนทุกแห่ง วิญญาณนั้นมีร่างกายเป็นพาหะ จึงไม่ใช่พรหม เพราะวิญญาณแตกต่างจากพรหม ย่อมเห็นได้จากธรรมชาติอันแท้จริงของพรหม ดังนั้น ศรีรกสูตร พิสูจน์ความแตกต่างระหว่างพรหมและวิญญาณจากองค์ประกอบของธรรมชาติของมัน และองค์ประกอบที่อาศัยอยู่ภายใน

ในทำนองเดียวกันนี้อุปกรม และอปสัมหร ของเวทานตะนั้น หาเหตุผลมิได้ เพราะพวกเวทานตะเชื่อว่า *การเริ่มต้น (อุปกรม) และที่สุด (อปสัมหร) ของการสร้างโลก* มาจากองค์ประกอบของพรหม ตั้งแต่นั้นมา พวกเขาเชื่อว่าไม่มีสิ่งอะไรเลย มีแต่พรหมผู้เดียวเท่านั้น การสร้าง และการทำลายกลายเป็นคุณสมบัติของพรหม แต่พระเวท และคัมภีร์อันมีเหตุผลอื่นๆ พิสูจน์ให้เห็นว่า พรหมนั้น เป็นผู้พ้นจากการสร้างและการทำลาย พรหมอาจจะพิโรธพวกเวทานตะสมัยใหม่ เพราะความเปลี่ยนแปลง การสร้างและอวิชชา ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะค้นพบในพรหม ผู้ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง ไม่เสื่อม บริสุทธิ์ นิรันดร และไม่ผิดพลาด แม้ในกลียุค พรหมคือเหตุทางวัตถุ และวิญญาณ ทั้งสามสภาวะนี้ย่อมแตกต่างกัน ดังนั้น คำสอนเรื่องเบื้องต้น และเบื้องปลายของพวกเวทานตะสมัยใหม่จึงผิดพลาด มีคำสอนอื่นๆ มากมายในนิกายนี้ ซึ่งขัดกับคัมภีร์พระเวท และขัดกับชนิดของประจักษ์ ๘ ประเภท

วิกรมาทิตย์

ต่อมาคำสอนของไชนี และสานุศิษย์ของท่านสังกราจารย์ แผ่ไปทั่วอินเดีย พวกเขายึดเอาการโต้วาทีระหว่างพวกเขาเอง สามร้อยปีหลังจากท่านสังกราจารย์สิ้นชีพแล้ว มหาราช-วิกรมาทิตย์แห่งเมืองอุชเชน กลับมีชื่อเสียงขึ้นในบางส่วนของอินเดีย พระองค์ได้ปราบปรามการทะเลาะกันภายในระหว่างพระราชาทั้งหลาย และสร้างสันติภาพขึ้น แล้วมหาราชภารตวิหารี ซึ่งคงแก่เรียนในการกวี และในหนังสือวรรณคดีอื่นๆ ได้มีชื่อเสียงขึ้น และได้สละราชสมบัติบวชเป็นฤษีหลังจากมหาราชวิกรมาทิตย์ ๕๐๐ ปี มหาราชโภชได้มีอำนาจขึ้น พระองค์ทรงส่งเสริมการศึกษาวิชาไวยากรณ์ ศิลปแห่งการพูด และบทกวีมากเท่าๆ กับท่านกาลิทาส ผู้ซึ่งเป็นคนเลี้ยงแกะ เขียนบทกวีของรฆุวันษะ กษัตริย์ราชโภชให้รางวัล และยกย่องเกียรติแก่ท่านกาลิทาส ผู้ซึ่งนำโศลกมาถวายแก่พระองค์ พระองค์ทรงให้ทรัพย์สมบัติแก่ท่านกาลิทาสเป็นอันมาก แล้วหลัง

จากนั้น พวกราชา และขุนนางทั้งหลายก็เลิกการศึกษา แม้พวกวามมรรคจะมีความรุ่งเรือง ก่อนท่านสังกราจารย์เท่าๆ กับนิกายไศวะ และนิกายอื่นๆ ทำนองนั้น แต่ถึงอย่างนั้นลัทธิของพวกเขาก็ยังไม่แพร่หลายไกลและกว้างขวาง แต่อำนาจของนิกายไศวะ เพิ่มมากขึ้นตั้งแต่สมัยของพระเจ้าวิกรมาทิตย์ พวกไศวะได้แบ่งแยกออกมากมายหลายนิกาย อย่างเช่น นิกายพศุปาท คล้ายกับนิกาย ๑๐ นิกาย ของมหาวิทยาของวามมรรค ประชาชนเชื่อว่า ท่านสังกราจารย์ เป็นอวตารของพระศิวะ สานุศิษย์และพระของท่านสังกราจารย์ได้เข้าเป็นพวกเดียวกับลัทธิไศวะ และเข้าร่วมกับพวกวามมรรคด้วย พวกวามมรรคซึ่งกราบไหว้พระแม่เทวี ชายาของพระศิวะ พวกไศวะคือ พวกที่นับถือพระมหาเทพ ผู้ที่นับถือทั้งสองประเภทได้นำเอาลูกประคำรุทรักษ์แขวนคอและนำเอาขี้เถ้าและเจิมหน้าผากจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ แต่พวกนับถือพระศิวะหรือพวกไศวะ ปฏิบัติตนไม่ขัดกับพระเวทมากนักเหมือนพวกวามมรรค

๑. **ธิกฺ ธิกฺ กปาลं ภสฺมรุทฺรากฺษวิหีนมฺ ฯ**

๒. **รุทฺรากฺษานฺ กณฺฐเทเศ ทศนปริมิตานฺมสฺตเก วีศตีเทฺว**
ษฏฺ ษฏฺ กรฺณปฺรเทเศกรยุคลคตานฺ ทฺวาทศานฺทฺวาทไศว ฯ
พาหฺโวรินฺโทะ กลาภิะ ปฤถคิติ คทิตเมกเมวं ศิขายามฺ
วกฺษสฺยษฏฺยาธิกं ยะ กลยติ ศตกं ส สฺวยं นีลกณฺฐิะ ฯ

พวกไศวะ สอนว่า บุคคลไม่ควรเอาขี้เถ้าทาที่หน้าผาก และเอาลูกปมะคำรุทรักษ์คล้องคอ และควรกำจัดสิ่งเหล่านั้นออกไปจากตัวเหมือนคนจัณฑาลสกปรกฉะนั้น พวกเขาได้แต่งโศลกประกอบคำสอนของพวกเขา และยึดถือคนๆ นั้นเหมือนมหาเทพอวตารมาเกิด คือผู้ที่สรวมลูกประคำ ๓๒ ลูกที่คอ ๑๐ลูก รอบศีรษะ ๖ ลูกที่หู และผูกข้อมือข้างละ ๑๒ ลูก และ ๑๖ ลูก แต่ละข้างรอบแขนและ ๑ ลูก ก็ใส่ไว้บนศีรษะ และ ๑๐๘ ลูกแขวนไว้ที่หน้าอก และยังเป็นความเชื่อของพวกศักตะด้วยเหมือนกัน หรือพวกกราบไหว้ชายาของพระศิวะ ดังนั้น นิกายเหล่านี้คือวามมรรค และพวกไศวะทั้งสองมีความเข้าใจร่วมกันที่จะสร้างรูปอวัยวะเพศหญิง และเพศชายเพื่อการกราบไหว้ของพวกเขา เรียกว่าลิงค์และชลไดส์ในภาษาของตน ดังนั้นพวกเขาจึงไม่ละอายที่จะกราบไหว้อวัยวะเพศ และไม่เคยสำนึกเลยว่านั่นคือการกระทำของพวกป่าเถื่อน และไม่เป็นการเหมาะสมสำหรับพวกเขาเลย แต่พวกเขาเข้าใจสิ่งที่นักกวีพูดไว้ว่า **คนที่เห็นแก่ตัว ย่อมไม่เห็นความผิดของเขาเอง และคนอุทิศตนเองเพื่อผู้อื่นนั้นย่อมเห็นความผิดของตน**

สฺวารฺถี โทษ น ปศฺยติ ฯ

พวกเขาค่อนข้างจะเห็นว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความดี ดังนั้น พวกเขาจึงเริ่มเชื่อว่า ความสำเร็จของศาสนาทั้งหมด งานสังคม ความอยาก และความหลุดพ้นจากทุกข์ อยู่ที่การกราบไหว้รูปปั้นทำด้วยหิน และอวัยวะเพศของมนุษย์ เมื่อพวกเชนยกรูปปั้นขึ้นไว้ในโบสถ์ หลังจากสมัยของพระราชาโภชแล้ว พวกทายกทายิกาทั้งหลายก็พากันไปกราบไหว้รูปปั้นนั้น พวกสาวกของพ่อพระอินเดียก็เริ่มปฏิสังขรณ์แท่นบูชาภายในโบสถ์ ดังนั้น เมื่อศาสนาใหม่ถูกนำไปสอนในประเทศตะวันตก และพวกกรีก และพวกมุสลิมก็เริ่มเข้ามาในอินเดีย พ่อพระอินเดียกล่าวว่า

นวเทหฺยาวนี ภาษา ปฺราโณ กณฺฐคโตรยี

หสฺตินา สาหฺยมาโน'ปี น คจฺเฉชฺโชนมนฺพริม ฯ

โศลกนี้ ซึ่งหมายความว่า ไม่มีใครจะอุทานคำของกรีก หรือมุสลิมได้ แม้เขาอาจจะถูกตรึงกางเขนให้เจ็บปวด และนำไปสู่ความตายก็ตาม ไม่มีใครจะเข้าไปสู่โบสถ์เชนได้ แม้จะทำให้ชีวิตของเขารอดพ้นจากการเหยียบของช้างตกมันก็ตาม กล่าวคือ ยอมให้ช้างเหยียบตายเสียดีกว่าเข้าไปอาศัยในโบสถ์เชน นี่คือคำสอนที่พวกเชนสอนแก่สาวกของเขา เมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดถามท้าเกี่ยวกับเรื่องความรู้ในคัมภีร์ พวกเขาจะอ่านเรื่องราวจากมาร์คันเทยปุราณะ และหนังสืออื่น ๆ หรือให้คำอธิบายของพระแม่เทพีอย่างนี้ดังให้ไว้แล้วในทุรคาปาท

มาร์คันเทยะ และไศวะปุราณะ

บางท่านเขียน มาร์คันเทยะ ปุราณะ และไศวะปุราณา ในสมัยพระเจ้าราชาโภช ในนามของท่านนักปราชญ์วยาส เมื่อพระราชาองค์นั้นมาทราบเรื่องเข้า พระองค์ลงโทษผู้ปลอมแปลงโดยทรงสั่งตัดแขนคนเหล่านั้น สั่งเนรเทศโดยประกาศผลการทำชั่วของคนเหล่านั้น และว่าผู้ใดจะเขียนบทกวี หรือเขียนหนังสือ ควรจะทำโดยลงชื่อของตนเอง ไม่ควรทำในนามของพระฤาษีและนักปรัชญาในสมัยก่อน เรื่องนี้พระราชาโภชได้เขียนไว้ในประวัติศาสตร์ เรียกว่า สันชีวนี และได้ถูกค้นพบพร้อมกับติวารี พราหมินของเขตบีณฑ ในรัฐกวาลิเออร์ ท่านราวของเมืองลักธุนา และบริษัทของท่านโชเมย์รามเทยัล ได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว

มหาภารัต

ได้ถูกเขียนขึ้นไว้ในหนังสือเล่มเดียวกันโดยแสดงว่า ท่านวยาสได้เขียนมหาภารตะถึง ๔,๔๐๐ โศลก และศิษย์ทั้งหลายของท่านเขียนเพิ่มอีก๕,๖๐๐ โศลก ทั้งหมด ๑๐,๐๐๐ โศลก เรื่องมหาภารตะทั้งหมดจึงมี ๑๐,๐๐๐ โศลก แต่ในสมัยพระเจ้าวิกรมาทิตย์เขียนเพิ่มขึ้นเป็น ๒๐,๐๐๐ โศลก พระเจ้าโภชน์ตรัสว่า ในสมัยของพระบิดาของพระองค์ มหาภารตะเพิ่มขึ้นเป็น ๒๕,๐๐๐ โศลก และในสมัยของพระองค์เพิ่มขึ้นเป็น ๓๐,๐๐๐ โศลก ถ้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ท่านอง นี้ ในไม่ช้าก็เต็มหลังอูฐ ถ้าหนังสือหรือปุราณะ ได้ถูกเขียนขึ้นในนามของฤาษีและนักปรัชญา และถูกนำไปในทางผิด ถูกหันเหให้ออกจากศาสนาพระเวทที่แท้จริง ก็จะถูกทำลายเช่นเดียวกับชาติ การประกาศนี้แสดงให้เห็นว่า พระเจ้าราชโภชน์มีพระทัยรักในพระเวท

ปรากฏจากโภชประพันธ์ว่า มีนักวิชาการฉลาดมากมายในสมัยของพระราชาโภช และในการบริหารของพระองค์ว่า พวกเขาได้สร้างเครื่องจักรเหมือนม้า ซึ่งไปเร็วได้ ๑๑ โกส หรือ ๒๒ ไมล์ ต่อ ๑ การหิ หรือ ๒๔ นาที ต่อ ๒๗ $\frac{1}{2}$ โกส หรือ ๕๕ ไมล์ต่อ ๑ ชั่วโมง มันไปได้ทั้งในอากาศและบนดิน พัดก็ถูกประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งหมุนได้เองโดยอัตโนมัติ กล่าวคือไม่ต้องใช้คนหมุน และทำให้อากาศหมุนเวียนสะดวก

ฆฏฺโยกยา โกฺรศทไศกมศฺวะ สุกฤตฺริโม คจฺฉติ จารุคตฺยา
วายุ กฺทาติ วฺยชนำ สุปุษฺกลำ วินา มนุษฺเยณ จลตฺยชสฺรมฺ ฯ

ถ้าการผลิตทั้งสองอย่างถ่ายทอดต่อๆมาจนถึงสมัยนี้ ชาวยุโรปก็คงไม่ผยองเหมือนอย่างที่เขาเป็นอยู่ในเวลานี้

ต้นกำเนิดของศาสนาฮินดู

แม้ว่าพวกพ่อพระจะห้ามศาสนิกชน มิให้เข้าไปในโบสถ์ของศาสนาเชนก็ตาม แต่ถึงกระนั้นพวกศาสนิกชนก็ไม่ฟังเสียง พากันไปจนได้ พวกประชาชนไปในที่นั่นเพื่อฟังคำอธิบายของกฎหรือเรื่องราวของพวกเชน แล้วพ่อพระเชนก็เริ่มพูดกับสาวกของพ่อพระปุราณะอย่างอ้อนวอน ดังนั้นพวกสาวกของปุราณะ คิดว่ามันเป็นการแนะนำที่ให้นำวิธีการบางอย่างไปใช้โดยห้ามมิให้พวกเขาไปหาพวกเชน พวกเขาก็มาสรุปเอาเองว่า ระบบศาสนาของพวกเขาก็เหมือนกับพวกเชน ควรสร้างรูปอวตาร สร้างโบสถ์ สร้างรูปปั้น และเขียนเรื่องราวขึ้นเพื่อใช้สำหรับการบูชา

ดังนั้น พวกเขาจึงสร้างองค์อวตารขึ้น ๒๔ องค์ หลังจากสร้างรูป ๒๔ ติรถังกรของเชนแล้ว พวกเขาก็สร้างโบสถ์และรูปปั้น และเขียนหนังสือขึ้นมาอีก ๑—๘ ปุราณะ เช่น อทิ และอุตตร-ปุราณะของลัทธิเชน

กำเนิดของลัทธิวิษณุ

ลัทธิไวษณะ เกิดขึ้นประมาณ ๑๕๐ ปี หลังจากพระเจ้าราชาโภช ลัทธินี้สอนครั้งแรกโดย (๑) ท่านศตโกปะ เกิดในตระกูลกานชร (วรรณะต่ำ) จากท่านผู้นี้แล้ว มี (๒) ท่านมุนิ-บานัน เกิดในครอบครัวคนกวาดถนน เป็นผู้สอนลัทธิ จากนั้นก็มี (๓) ท่านยาวนาจารย์ เกิดในตระกูลกรีกมุสลิม และจากนั้น มี (๔) ท่านรามานุช เป็นพราหมณ์โดยกำเนิด ผู้สอนลัทธินี้อย่างมีชีวิตชีวา และก้าวหน้าไปไกลมาก

กำเนิดของปุราณะ

พวกไศวะได้สร้าง ศิวะ ปุราณะ ศักตะเป็นเทวีภควตา ไวษวนะเป็นวิษณุปุราณะ พวกเขาไม่ได้ใส่ชื่อของพวกเขาไว้ในหนังสือเหล่านั้น เพราะกลัวว่า ถ้าชื่อพวกเขาปรากฏในหนังสือ ไม่มีใครจะยอมรับว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้น พวกเขาจึงใส่ชื่อของท่านวยาส และฤษีที่มีชื่อทำนองนั้นลงในหนังสือ เพื่อทำให้หนังสือเหล่านั้นเป็นที่นิยม ชื่อของหนังสือเหล่านั้นควรจะเป็น นวีนะ (ใหม่) และไม่ใช่ปุราณะ (เก่า) แต่ก็ไม่น่าแปลกประหลาด เพราะบุคคลจน ๆ บางครั้งเรียกบุตรของเขาว่ามหาราชาธิราช หรือกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ และให้ชื่อสิ่งใหม่นี้ว่า สนตนะ หรือเก่า

ลัทธิศักดิ

การทะเลาะของพวกเขาทั้งหมด แสดงภาพให้เห็นปรากฏในหนังสือปุราณะอยู่แล้ว ตัวอย่างที่ว่าเทวีภควตา กล่าวถึงพระแม่เจ้านามว่าศรี เป็นผู้ครองเมืองศรีปุระ พระแม่สร้างโลกขึ้นทั้งหมดเช่นเดียวกับพรหม วิษณุ และมหาเทพ เมื่อพระแม่ตั้งพระทัยจะสร้างอะไรขึ้น เธอก็ลูบพระหัตถ์ แล้วก็มีจุดแดงขึ้นที่ฝ่าพระหัตถ์ จากฝ่าพระหัตถ์พรหมก็เกิดขึ้น เธอขอร้องให้พรหมแต่งงานกับเธอ แต่พรหมพูดว่าเธอเป็นมารดา ดังนั้น จึงไม่สามารถแต่งงานได้ เธอโกรธและก็สาปให้เป็นเถ้าถ่าน แล้วหล่อนก็ลูบพระหัตถ์อีก แล้วก็เกิดบุตรองค์ที่สอง นามว่าวิษณุ นางได้ขอร้องเขาในทำนองเดียวกัน และได้รับคำตอบเช่นเดียวกับบุตรองค์แรก นางจึงสาปเป็นเถ้าถ่านอย่างเดียวกัน ในทำนองเดียวกันนี้ นางก็ผลิตบุตรองค์ที่สามขึ้นมาอีก นามว่า

มหาเทพ ได้ถูกขอร้องให้แต่งงานกับนางอีก เขาพูดว่า เขาไม่สามารถจะแต่งงานกับนางได้ เว้นไว้แต่นางจะแปลงร่างเป็นอีกรูปหนึ่ง ซึ่งนางก็ยอม จากนั้นมหาเทพก็ถามนางถึงสิ่งที่วางอยู่ข้างหน้าเหมือนกองเถ้าถ่านอันมีอยู่ ๒ กอง นั่นคือพี่ชายของเจ้าซึ่งกลายเป็นเถ้าถ่านเพราะไม่เชื่อฟังเธอ มหาเทพจึงพูดว่าเขาไม่สามารถทำอะไรคนเดียวได้ เขาขอร้องให้นางชุบชีวิตทั้งสองขึ้นมา และสร้างผู้หญิงขึ้นอีก ๒ คน ดังนั้น ทั้งสามก็แต่งงานกับผู้หญิง ๓ คนโดยแยกกันเป็นคู่ ๆ พระแม่เจ้าก็ทำตามที่ได้ขอร้อง ชายสามคนก็แต่งงานกับผู้หญิงสามคน แน่นอนเขาปฏิเสธที่จะแต่งงานกับมารดา แต่ก็ไม่ชักช้าที่จะแต่งงานน้องสาว มันเป็นความคิดที่ถูกต้องแล้วหรือ แล้วพระแม่ก็สร้างพระอินทร์ และเทพองค์อื่น ๆ และทำให้ พรหม วิษณุ มหาเทพ และพระอินทร์เป็นคนรับใช้ใกล้ชิดเธอ นิทานอันคิดฝันและน่าเบื่อได้เขียนขึ้นในคัมภีร์

ควรจะถามพ่อพระในอินเดียว่า ใครเป็นผู้สร้างร่างกายของพระแม่เจ้าเล่า และใครเป็นผู้สร้างศรีปุระ และใครเป็นบิดามารดาของพระแม่เจ้า ถ้าตอบว่าพระแม่เจ้าไม่มีจุดเริ่มต้น ก็อาจจะถูกคัดค้านว่า สิ่งซึ่งผลิตขึ้นจากการรวมกันนั้น จะไม่มีจุดเริ่มต้นหาได้ไม่ ถ้ามารดารู้สึกเวทนาในการแต่งงานกับบุตร การแต่งงานระหว่างพี่ชายกับน้องสาวเป็นการสมควรแล้วหรือ เมื่อเทวิภควตา พรรณนาถึงความขายหน้าของพรหม, วิษณุ มหาเทพ และเทพอื่น ๆ และเทอดทูนอำนาจของพระแม่เจ้า ดังนั้น ศิวะ ปุราณะ จึงได้เรื่องราวที่น่าขายหน้าของพระแม่เจ้า และเทพองค์อื่น ๆ กล่าวคือ มันทำให้พวกเขาเหล่านั้นเป็นสาวใช้ของมหาเทพ ผู้ซึ่งสมมติว่ายิ่งใหญ่กว่าเทพอื่น ๆ ถ้าการสรวมใส่ลูกประคำรุทรักษ์ และการทาร่างกายด้วยขี้เถ้าเป็นการสมมติว่าคนๆ นั้นพ้นจากทุกข์ ทำไมพวกฤาและสัตว์อื่น ๆ ซึ่งคลุกฝุ่นทุกวันจะไม่พ้นทุกข์ด้วยหรือ และที่เรียกว่าภิลซ์ กันชารซ์ และอื่น ๆ ซึ่งสรวมลูกปัด เปลือกหอย ก็ย่อมได้พ้นทุกข์ด้วยกันละซิ

การเอาขี้เถ้าทาร่างกาย

ถาม : บัญญัติที่นำเอาขี้เถ้ามาทาร่างกาย ที่กล่าวไว้ในกาลักนิรุทโรปานิษัท เป็นความจริงหรือไม่ เวทมนต์เช่น ตรยุศม ชมดักเน* แห่งอายุรเวท สั่งให้เอาขี้เถ้ามาทาร่างกาย ปุราณะกล่าวว่า ต้นไม้ที่เป็นรุทรักษ์ซึ่งผลิตขึ้นมาจากน้ำตาของมหาเทพ ฉะนั้น จึงเป็นบุญมากที่เอาขี้เถ้ารุทรักษ์มาทาร่างกาย การสรวมลูกประคำรุทรักษ์จะทำให้บุคคลพ้นจากบาป และส่งเขาไปสวรรค์ เขาไม่มีอะไรที่จะกลัวจากความตายและนรก*

---

๑ ตฺรยายุษ์ ยมทคฺเน ๒ ยสฺย ปฺรถมา เรขา สา ภูรฺโลกะ ฯ ๓ จกฺษุไว ชมทคฺนิะ ศตปถ

การปฏิเสธการเอาขี้เถ้ามาทาร่างกาย

ตอบ : กาลักนิอุปนิษัท ซึ่งบุคคลบางคนเขียนขึ้นไว้ ผู้ซึ่งเอาขี้เถ้าทาร่างกาย เพราะในคัมภีร์นั้นไม่มีความหมายอะไร ตัวอย่าง ผัสย ปรตน เรขุ ส ภูรโลกห บรรทัดแรกทุก ๆ วัน ให้เอามือลากไปมาบนหน้าผาก คือดิน นั่นจะเป็นไปได้อย่างไรหรือ อ้างถึงเวทมนต์ไม่ได้ให้เอาขี้เถ้าทาหรือแต้มที่หน้าผากเป็นเส้น ๓ เส้น โศลก ตรยุศม ชมดักเน อ้างถึงที่กล่าวข้างต้น หมายความว่า โอ เทพเจ้า ขอให้สายตาของข้า ๆ อยู่ได้ถึง ๓๐๐ ปีเถิด ขอให้ข้า ๆ ได้ทำกรรมดีเหล่านี้ ซึ่งจะไม่ทำลายสายตา ความโง่อันยิ่งนี้สมมติว่า ต้นไม้ต้นหนึ่งจะสามารถเกิดขึ้นมาได้จากน้ำตาหรือ มีใครบ้างไหมจะเปลี่ยนกฎธรรมชาติอันเป็นของเทพเจ้าเล่า ต้นไม้ทุกชนิดผลผลิตขึ้นมาจากเมล็ดพืชพันธุ์เดิมของมันเอง แต่ไม่ได้ผลิตมาจากที่อื่น ฉะนั้น อาการทั้งหมดของการนำเอาลูกประคำรุทรักษ์ ขี้เถ้า ใบแมงรัก ลูกบัว หญ้า ไม้จันทน์ และสิ่งอื่น ๆ มาสรวมคอ และส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย คือ การกระทำแบบคนป่าเถื่อน พวกความมรรค และพวกไศวะ นำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ คือ พวกงมงาย หลอกลวง พวกขี้เกียจ คนดีที่มีอยู่ในระหว่างพวกเหล่านั้น ย่อมไม่เชื่อคำสอนของพวกเขา และทำความดีแก่ประชาชน ถ้าลูกประคำ และขี้เถ้า สามารถทำให้ผู้ทำเช่นนั้นพ้นจากความตาย อย่างน้อยที่สุด เขาควรจะทำให้พวกตำรวจกลัวพวกเขาด้วย เมื่อสุนัข เสือ งูพิษ แมลง ยุง และสัตว์เล็ก ๆ ทั้งหลายไม่กลัวการใช้ลูกประคำ และเอาขี้เถ้าทาตัวแล้ว ทหารของพญายมจะกลัวคนเหล่านั้นได้อย่างไร

การกราบไหว้พระวิษณุ

ถาม : ถ้าพวกความมรรคและพวกไศวะ ไม่ดีแล้ว พวกไวศนวาสดีกระนั้นหรือ

ตอบ : พวกที่มีคำสอนขัดต่อพระเวทนั้น เลวยิ่งกว่าพวกนั้น

ถาม : ทำไมท่านปฏิเสธลัทธิไศวะ ลัทธิไวศนวาส และลัทธิอื่น ๆ เล่า เพราะคำสอนเหล่านั้นก็มีในคัมภีร์พระเวทดังตัวอย่าง

นมสฺเต รุทฺรมนฺยเว ฯ ไวษฺณวมสิ ฯ วามนาย จ ฯ คณานำ ตฺวา คณปติษ หวามเห ฯ ภควตี ภูยาะ ฯ สูรฺย อาตฺมา ชคตสฺตสฺถุษศฺจ

ตอบ : คำสอนเหล่านั้น มิได้พิสูจน์ว่า ลัทธิไศวะ และลัทธิอื่น ๆ ทำนองนั้น เป็นลัทธิที่ถูกต้องเพราะคำว่ารุทร หมายถึงเทพเจ้า ชีวิต อากาศ วิญญาณ ไฟ และอื่น ๆ คำเหล่านั้นหมายถึง การแสดงความนอบน้อมที่มีต่อเทพเจ้า ความโกรธของเทพเจ้าทำให้คนชั่วนั่งร้องไห้ อาหารนั้นควรจ่ายให้เป็นการบริโภคโดยความร้อนของเครื่องมือย่อย เพราะคำว่านาม หมายถึงอาหาร* เทพเจ้าผู้มีความเมตตาแก่โลกทั้งมวล ควรได้รับการกราบไหว้ เช่นพระศิวะ วิษณุ คันปติ สุรยะ และเทพอื่น ๆ เป็นชื่อของเทพเจ้า และคำภควติ คือ คำพูดเป็นสัจจะ พ่อพระได้ยกเอาความทะเลาะวิวาทระหว่างพวกเขาโดยปราศจากการเข้าใจความหมายอันแท้จริง ดังจะแสดงไว้ในเรื่องราวต่อไปนี้

คนงมงาย ๒ คน

ท่านฤาษีองค์หนึ่งมีศิษย์ ๒ คน ผู้ล้างเท้าและนวดให้อาจารย์ทุกวัน เขาทั้งสองมาตกลงกันแบ่งหน้าที่กันทำ คนหนึ่งล้างเท้าและนวดเท้าข้างขวาของอาจารย์ อีกคนหนึ่งรับหน้าที่เท้าข้างซ้าย ครั้งหนึ่งมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ขณะที่ศิษย์คนหนึ่งไปตลาด และศิษย์อีกคนก็กำลังนวดขาข้างที่ตนทำอยู่ทุกวัน ครั้นแล้วอาจารย์ก็ยกขาอีกข้างหนึ่งซึ่งเพื่อนของเขาทำอยู่วางไว้บนขาที่ตนนวดเพื่อให้เขานวดต่อไป แต่เขาไม่ได้คิดอย่างนั้น เขาคิดว่าขานั้นแกล้ง และดูหมิ่นขาที่เขาเคยนวด จึงเอาท่อนไม้ที่อยู่ข้าง ๆ เขานั้นตีลงไปบนขาของอาจารย์อย่างแรง อาจารย์ร้องโอ้ยขึ้น อ้ายชาติชั่ว มึงทำอะไร ศิษย์คนนั้นตอบว่า ทำไมขาข้างนี้จึงมาวางทับขาที่เขานวดอยู่ทุกวันเล่า ในขณะนั้นเองศิษย์อีกคนหนึ่งก็กลับมาจากตลาด และยกเอาขาของอาจารย์ที่ตนเคยนวดมานวด เมื่อเห็นขานั้นบวมขึ้น ถามอาจารย์ได้ความว่าเพื่อนของเขาเอาไม้ตี เพราะมันอยู่เหนือขาอีกข้าง ศิษย์คนนั้นก็โกรธเหมือนกัน คิดอยู่ในใจเก็บเงียบ เอาไม้เท้าตีลงบนขาอีกข้างหนึ่งซึ่งเพื่อนเคยนวด เพราะความเจ็บปวด ท่านก็ร้องดังขึ้น ศิษย์อีกคนหนึ่งก็มา เอาไม้ทุบขาอีกข้างของอาจารย์ ท่านร้องลั่น ทำให้คนทั้งหลายแตกตื่นมาเห็นเข้าจึงช่วยจับเอาศิษย์ทรยศไว้มิให้ทำเช่นนั้น แล้วถามอาจารย์ ทำไมเหตุการณ์จึงเกิดขึ้น ท่านก็เล่าให้ฟัง แล้วอธิบายให้ศิษย์ทั้ง

---

๑ นม อิติ อนุนามฺ (นิฆัณฑุ) ฯ ๒ ศิวสฺย ปรเมศฺวรสฺยายํ ภกฺตะ ไศวะ ฯ วิษฺโณะ ปรมาตฺมโน'ยํ ภกฺโต ไวษฺณวะ ฯ คณปเตะ สกลชคตฺ สฺวามิโน'ยํ เสวโก คาณปตะ ฯ ภควตฺยา วาณฺยา อยํ เสวกะ ภควตะ ฯ สูรฺยสฺย จราจราตฺโน'ยํ เสวกะ เสาระ ฯ

สองทราบว่าขาทั้งสองนั้น เป็นขาของอาจารย์ของพวกเขา การรับใช้ของศิษย์ทั้งสองควรนำความสุขมาให้อาจารย์ การทำความเจ็บปวดแก่ขาข้างใดข้างหนึ่งนั้น จะเป็นเหตุก่อให้เกิดความทุกข์แก่อาจารย์

ความโง่ของพ่อพระ

คนผู้ซึ่งไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้องของชื่อต่าง ๆ ของมหาเทพที่ได้กล่าวไว้ยืดยาวในบทแรกของหนังสือเล่มนี้ กล่าวคือ อินทร วิษณุ เป็นต้น คือชื่อต่าง ๆ ของมหาเทพองค์เดียว ซึ่งเป็นนิรันดร บริสุทธิ์ และสรรพัญญู การพูดให้ร้ายแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง และทำให้เขาทั้งสองทะเลาะกัน เหมือนอย่างลูกศิษย์พระโง่ทั้งสองคนนั้นในเรื่องที่กล่าวแล้วข้างต้น โดยคิดว่าขาทั้งสองนั้นเป็นของตน พ่อพระเหล่านี้มิได้ตัดสินตกลงใจว่า วิษณุ อินทรา ศิวะ และชื่ออื่น ๆ ของมหาเทพ เป็นองค์ปรมัตมันเดียวกัน เป็นภาวะภายในของทุกสิ่ง เป็นผู้คุ้มครองและเป็นเจ้าของโลก เป็นตัวแทนของอำนาจ คุณสมบัติ และอาการความเป็นอยู่ของพระองค์ เทพเจ้าไม่โกรธพวกเขาหรือ ขอให้เรากลับไปหาพ่อพระของจักรานกิต ไวศวนะอีกครั้ง

จักรานกิต ไวศวนะ

ตาปะ ปุณฺฑฺรं ตถา นาม มาลามนฺตรสฺตไถว จ ฯ อมี หิ ปญฺจ
สมฺสฺการาะ ปรไมกานฺตเหตวะ ฯ อตปฺตตนูรุน ตทาโม อศฺนุเต ฯ

(๑) เครื่องหมายของหอยสังข์ ของจักร ของคทา และดอกบัว ถูกย่างบนไฟ และข้อมือก็ถูกเผาไปกับเครื่องหมายนั้นด้วย แล้วเอามันใส่ลงในหม้อนมซึ่งบางคนก็ดื่มมันหมดสิ้น มันอาจจะเป็นไปได้ว่า มันอาจจะบรรจุรสของเนื้อมนุษย์ลงไปด้วย ผู้เชื่อในลัทธินี้หวังที่จะได้ถึงมหาเทพโดยงานทั้งหมดนี้ พวกเขายืนยันว่า วิญญาณจะไม่เข้าไปถึงมหาเทพโดยปราศจากการทำเครื่องหมายดังกล่าวแล้วข้างต้นบนร่างกาย เพราะวิญญาณไม่บริสุทธิ์ พวกเขามีความเห็นว่าทูตมรณะย่อมกลัวเมื่อเห็นเครื่องหมายสังข์ จักร คทา และดอกบัวของพระวิษณุ เหมือนบุคคลธรรมดา ทำเลียนแบบโดยการสมมติเป็นข้าราชการของรัฐ มีผ้าพันหัวและเครื่องหมายติดไว้

(๒) พวกเขายังกล่าวต่อไปว่า

พานา พฺฤา ทยาล กา ติลก ฉาปา เอาร มาล ฯ ยม ฑรไป กาล ก็ไห ภย ภาเน ภูปาล

มันเป็นความสำคัญมากที่จะเอาเครื่องหมายเหล่านั้นติดไว้ที่หน้าผาก ที่แขน และคล้องไว้ที่คอ อันเป็นสัญลักษณ์ของเทพเจ้า เครื่องหมายเหล่านั้นทำให้พยายาม และผู้พิทักษ์สวรรค์กลัว พวกเขาจึงทำเครื่องหมายตรีศูนย์ไว้ที่หน้าผาก ตั้งชื่อเขาว่า (๓) ชื่ออย่างเช่นนรยันทาส วิษณุทาส ตอนท้ายต้องใส่คำว่าทาส (คนรับใช้) และสรวม (๔) สร้อยประคำเม็ดบัว (๕) เครื่องประดับอันเป็นสัญลักษณะทางศาสนาของคนธรรมดา คือ* โอม ขอนอบน้อมต่อพระนารายณ์ สำหรับคนร่ำรวย เขามีเครื่องหมาย** ข้า ฯ ขอพระบาทพระนารายณ์เป็นที่พึ่ง ขอนอบน้อมต่อพระรามานุช มันมีลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องหมายการค้าขายของพวกเขาเหล่านั้นอยู่ที่หน้าผากหรือทำให้ใหญ่โตสวยงาม

การปฏิเสธลัทธิจักรานิต

พวกจักรานิตเหล่านี้ ยึดถือสัญลักษณ์ทั้งห้าเหล่านี้ว่า เป็นแนวทางนำไปสู่ความพ้นทุกข์ เหมือนกับพวกวามมรรคมีความเชื่อในสัญลักษณ์ ๕ อย่าง ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำ ม. ในภาษาสันสกฤต (มีในคัมภีร์ของพวกเขา หน้า ๒๘๖ ว่า มัทย คือเหล้า มันสคือ เนื้อ มีน่า คือปลา มุทร คือเครื่องหมายลึกลับ ไมธูนคือการร่วมเพศ) เวทมนตร์ที่พวกเขาท่องแล้วท่องเล่าในขณะที่เผาเหล็กเพื่อทาบลงเป็นเครื่องหมายของจักร คทา สังข์ และดอกบัว (โอ เทพเจ้า ผู้ปกป้องสากลโลก และพระเวท ทรงสรรพอำนาจ สรรพพลัง พระองค์ทรงแผ่ในทุกรูปและในทุกส่วนของโลก บุคคลผู้ปราศจากคุณธรรม คือความเป็นพรหมจารี ความสัจจ์ ความสันโดษ ความสังวรระวังในอายตนะ สมาธิ การปฏิเสธตัวตน ตะปะและการคบคนดี และเป็นผู้ด้อยในเหตุผล และด้อยทางจิตใจ เข้าถึงที่ประทับของพระองค์ไม่ได้ แต่เขาผู้ซึ่งบริสุทธิ์ได้ด้วยวิธีห้าประการข้างต้นดังกล่าวแล้วจะได้พบกับพระองค์ เพื่อความพอใจของพวกเขาเหล่านั้น บุคคลผู้ซึ่งบำเพ็ญทุกกรกิริยาอันยิ่งใหญ่ในรูปของการรักษาความประพฤติในทางดีในโลกของพระองค์ จะกลับเป็นคนมีคุณสมบัติคู่ควรที่จะรู้แจ้งพระองค์ เป็นการประหลาดที่ว่าสานุศิษย์ของท่านรามานุช สามารถจะพิสูจน์การตีตราลงบนตัวเองด้วยเครื่องหมายเหล็กร้อน ๆ จากเวทมนตร์ที่กล่าวข้างต้นได้อย่างไร พวกเขา

---

* โอ๋ นโม นารายณาย ฯ

** ศฺรีมนฺนารายณจรณๆ ศรณๆ ปฺรปทฺเย ฯ ศฺรีมเต นารายณาย นมะ ฯ ศฺรีมเต รามานุชาย นมะ ฯ

เป็นผู้รู้หรือเป็นคนโง่กันแน่ ถ้าพวกเขาเป็นผู้รู้ พวกเขาจะเอาเวทมนต์ทำการปฏิบัติตนอย่างนั้นโดยไร้เหตุผลได้อย่างไรเล่า เพราะโศลกเหล่านี้มีคำอตัปตะ ตนุห แต่ไม่ใช่คำอตัปตะ ภูช เอกเทศห

(๑) ปวิตฺรํ เต วิตตํ พฺรหฺมณสฺปเต ปฺรภูรฺคาตฺราณิ ปรฺเยษิ วิศฺวตะ ฯ
อตปฺตนูรฺน ตทาโม อศฺนุเต ศฤตาส อิทฺวหนฺตสฺตตฺสมาศตะ ฯ
ตโปษฺปวิตฺรํ วิตตํ ทิวสฺปเท

(๒) อตปฺตนูะ ฯ อตปฺตภฺเชกเทศะ ฯ

(๒) โศลกที่หนึ่ง แสดงถึงร่างกายทั้งหมดตั้งแต่ศีรษะจดเท้า ดังนั้น ถ้าพวกจักรานกิตยอมรับความร้อนของร่างกายในเวทมนตร์นี้ พวกเขาควรเผาร่างกายทุกส่วนบนเตาไฟ และพวกเขายังพบว่าความประพฤติของพวกเขาขัดต่อความหมายของมนตร์ด้วย เพราะตปะในมนตร์นั้นหมายถึงความสัจจริง และการกระทำสิ่งที่ดี ไตรตติรียะ อุปนิษัท กล่าว : pra. 10 adh. 8, ว่า

ฤตํ ตปะ สตฺยํ ตปะ ศฺรุตํ ตปะ ศานฺตํ ตโป ทมสฺตปะ สฺวาธฺยายสฺตปะ

ความเปิดเผยของจิต การปฏิบัติสัจในความคิด คำพูด และการกระทำ ห้ามจิตจากการคิดกระทำชั่ว ควบคุมอินทรีย์มิให้หลงงมงายในความชั่ว อนึ่ง ทำแต่สิ่งที่ดีโดยทางร่างกาย ทางวิญญาณและหัวใจ เรียกว่าตบะ ซึ่งไม่สามารถจะเผาได้ด้วยชิ้นโลหะที่ร้อน

ศาสดาของพวกจักรานกิต

พวกจักรานกิต คิดว่าพวกเขาเป็นไวศนวาสอันยิ่งใหญ่ แต่พวกเขาไม่เคยสนใจต่อประเพณีอันเลว และการกระทำที่ชั่วของพวกเขา ศาสดาคนแรกของพวกเขาก็คือ (๑) ศถโคปะ เกิดจากวรรณะต่ำ ตามหลักฐานหนังสือของจักรานกิต และหนังสือภักติ–มาลา ซึ่งเขียนโดยท่านนภา เพราะในหนังสือนั้น เขียนว่า โยคีศถโคปะ เคยทำและเคยขายเครื่องบดข้าว* (๓) กล่าวคือเขาเกิดในตระกูลกันชาร์ เมื่อเขาจะอ่านคัมภีร์กับพวกพราหมณ์ หรือฟังคัมภีร์ที่พวกพราหมณ์อ่าน พวกพราหมณ์จะต้องปฏิบัติกับเขาด้วยการดูถูก ดังนั้นเขาจึงประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ที่ขัดกับพวกพราหมณ์ และคัมภีร์ของพวกพราหมณ์ อย่างเช่นเครื่องหมายที่หน้าผาก เอาเหล็กแดงทับเป็นตราบนแขนด้วยเครื่องหมายของพระวิษณุ สาวกของเขา (๒) มุนิวหัน เกิดในครอบครัวจัณฑาล เขามีสาวกคนหนึ่งชื่อ (๓) ยาวนาจารย์ เกิดในครอบครัวกรีกถือศาสนาอิสลาม แต่ชื่อของ

* วิกฺริยฺ ศูรูป์ วิจจาร โยคี ฯ

ท่านถูกเปลี่ยนเป็นยมุนาจารย์ ท่านมีสาวกที่ติดตามมาก็คือ (๔) รามานุช เกิดในตระกูลพราหมณ์ และเป็นผู้ริเริ่มความลึกลับของลัทธิจักรานกิต ก่อนสมัยของเขาหนังสือเกี่ยวกับลัทธินี้เขียนตามภาษาท้องถิ่น แต่ท่านมีความรู้สันสกฤตอยู่บ้าง ท่านจึงเขียนคัมภีร์ร้อยกรองเป็นภาษาสันสกฤต ท่านได้เขียนอธิบายความหมายของคัมภีร์พระเวท และอุปนิษัทขัดกับความหมายของพระเวทที่ท่านสังกราจารย์เขียนไว้

สังกราจารย์และรามานุช

เมื่อท่านสังกราจารย์เชื่อในความเป็นหนึ่ง หรือเชื่อว่าวิญญาณเป็นอันเดียวกันกับพรหม และในความเป็นจริงนั้นไม่มีอะไรเลย โลกทั้งโลกเป็นมายา ไม่มีอยู่จริง และเปลี่ยนแปลง ท่านรามานุชเชื่อตรงกันข้าม กล่าวคือ วิญญาณ พรหมและมายาเป็นอมต เป็นนิรันดร์ การที่ท่านสังกราจารย์ไม่เชื่อว่าวิญญาณ วัตถุ แตกต่างจากพรหมนั้นไม่ถูกแน่ แต่ท่านรามานุชก็ผิดเหมือนกัน ในเมื่อท่านยอมรับความเป็นหนึ่งของพรหม และเชื่อในทรัพย์อันแตกต่างกัน ๓ อย่าง คือ พรหม วิญญาณ และมายา กล่าวโดยย่อก็คือ ลัทธิของจักรานกิตเลว ๆ นี้ เชื่อว่า วิญญาณอาศัยพรหมเสมอเพื่อการกระทำของวิญญาณเอง เช่นการใช้สายประคำคล้องไว้ที่ศีรษะ การนับลูกประคำ การกราบไหว้รูปปั้น และความชั่วอันเลวอื่น ๆ แต่สาวกของท่านสังกราจารย์นั้น ประพฤติมิได้ขัดกับพระเวทมากนัก เหมือนกับพวกจักรานกิต เราจะพูดถึงรูปปั้นต่อไป

ถาม : รูปปั้นสำหรับบูชานั้น เกิดมาจากไหน

ตอบ : เกิดจากพวกเชน

ถาม : ในบรรดาพวกเชนนั้น รูปปั้นมาได้อย่างไร

ตอบ : มันมาจากความโง่ของเขาเอง

ถาม : พวกเชนยืนยันว่า จิตของคนเปลี่ยนไปได้ตามวิธีการของศาสนา ตามที่เขาเห็นว่ารูปปั้นนั้นมองดูแล้วสงบเยือกเย็น และทำให้จิตดูดดื่มในสมาธิ

ตอบ : จิตเป็นสิ่งรู้สึกสำนึกได้ แต่รูปปั้นเป็นวัตถุ จิตจะเป็นวัตถุเหมือนอย่างรูปปั้นได้อย่างไร รูปปั้นเป็นศาสนาจอมปลอม บริสุทธิ์และง่าย พวกเชนเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้น ดังนั้นการปฏิเสธลัทธินี้จะมีในบทที่ ๑๒

ถาม : การกราบไหว้รูปปั้นของพระแม่เจ้า และรูปปั้นเทพอื่น ๆ ไม่ได้เอามาจากพวกเชน เพราะรูปปั้นของพวกไวศนวาสนั้นไม่เหมือนกับรูปปั้นของพวกเชน

ความแตกต่างระหว่างรูปปั้นของลัทธิเชนและลัทธิไวศนวาส

ตอบ : มีความแตกต่างกันจริง เพราะถ้าไวศนวาสทำรูปปั้นเช่นเดียวกับรูปปั้นของพวกเชน มันทำให้สับสนปนเปกันไป ดังนั้นพวกเขาจึงทำให้มีลักษณะตรงกันข้าม หน้าที่อันสำคัญของพวกไวศนวาสก็คือทะเลาะกับพวกเชน และพวกเชนก็คิดว่ามันเป็นหน้าที่ของพวกเขาที่จะเป็นศัตรูกับพวกไวศนวาส ตั้งแต่นั้นมาพวกเชนจึงทำรูปปั้นของศาสดาของพวกเขาเปลือยทั้งสิ้น มีท่าอยู่ในดื่มด่ำสมาธิเหมือนบุคคลผู้พ้นจากโลก พวกไวศนวาสทำรูปปั้นของเขาสรวมเสื้อผ้าประดับด้วยเครื่องประดับตกแต่ง มีสตรีอยู่เคียงข้าง ด้วยท่าทางยืนหรือนั่ง มีการประกอบด้วยเครื่องดนตรี มีเครื่องประดับอันน่าชมเชย และมีสิ่งฟุ่มเฟือยล้อมรอบรูปปั้นด้วย พวกเชนไม่เป่าสังข์ ไม่ใส่กำไลมือกำไลเท้า พวกเขานำเอาเครื่องดนตรีทำด้วยหนังสัตว์มาแสดงในเวลากราบไหว้บูชา แต่คนเหล่านี้จะส่งเสียงดังมากในเวลาทำพิธี มันเป็นอุบายของพวกไวศนวาสที่จะทำให้สาวกของพวกเขามิให้ตกเป็นเหยื่อ หรือกลลวงของพวกเชน และบ้องกันพวกเขาให้ยึดมั่นอยู่ในลัทธิของตน พวกเขาได้เขียนหนังสือขึ้นหลายเล่ม เกี่ยวกับนิยายต่าง ๆ ที่พวกเขาคิดขึ้นและเป็นสิ่งไม่น่าเชื่อ โดยลงชื่อผู้เขียนอื่นที่มีชื่อเสียง เช่น ลงในนามของฤษีวยาสและบุคคลอื่น ๆ เล่าเรื่องราวในหนังสือนั้นแก่ประชาชน โดยเรียกหนังสือนั้นว่าปุราณะ

ความหลอกลวงของพระ

แล้วพวกเขาก็ดำเนินการหลอกลวงแปลก ๆ พวกเขาแกะสลักรูปหินและซ่อนไว้ในภูเขาหรือในป่า หรือฝังไว้ใต้ดินในที่เปลี่ยวห่างไกล และแล้วบุคคลบางคนบอกแก่สาวกของพวกเขาว่า มหาเทพ ปรวตี ราธ กฤษณะ สีดา ราม ลักษมี นรายณ์ ไภราพ หรือหนุมาน ได้บอกพวกเขาในฝันเมื่อคืนนี้ว่า รูปแกะสลักของพระองค์หรือของเจ้าแม่ ได้อยู่ที่นั่นแล้วพระก็ไปสถานที่นั้น ขุดพบและนำมาประดิษฐานไว้บนแท่นบูชา พระผู้เฒ่าก็จะบอกแก่ประชาชนว่าพระรูปเจ้าแม่จะให้สิ่งที่พวกท่านต้อง

การ เมื่อเรื่องราวเหล่านี้มาเข้าหูคนโง่ และคนร่ำรวย พวกเขาก็เชื่อว่ามันเป็นความจริง พวกเขาก็ถามพระที่เผ้ารูปนั้นอยู่ว่ารูปนั้นอยู่ที่ไหนได้มาอย่างไร พระก็จะบอกว่า ได้ค้นพบในที่นั่น ๆ หรือบนภูเขา แล้วเขาก็แสดงรูปปั้นแก่คนเหล่านั้น ถ้าคนเหล่านั้นจะติดตามเขาไปดูในที่ ๆ ค้นพบ พวกคนโง่เหล่านั้นก็จะไปกับเขา และพบรูปปั้นในที่นั่น พวกเขาก็กราบลงที่เท้าของพระ ด้วยความประหลาดใจและพูดว่า "เทพองค์นี้ช่างมีเมตตาต่อท่านเหลือเกิน ท่านควรจะนำรูปปั้นนี้ไปไว้ที่นั่น พวกเขาจะสร้างโบสถ์ให้ท่านได้ปฏิบัติพิธีกรรม และนำเทวรูปไว้บูชาในโบสถ์นั้น เราจะได้ทำการบูชาเทวรูปองค์นี้ เพื่อท่านจะให้สิ่งที่เราปรารถนา" เมื่อคน ๆ หนึ่งได้รับผลสำเร็จในการหลอกลวง พระสาธุอื่น ๆ ก็เอาตัวอย่างบ้างโดยสร้างรูปปั้นขึ้นและใช้วิธีหลอกลวงอย่างเดียวกัน เพื่อจุดมุ่งหมายเพื่อหาเลี้ยงชีพโดยวิธีนี้เกียจ

การร้องขอต่อรูปบูชา

ถาม : เทพเจ้านั้นไร้รูป เราไม่สามารถจะเห็นพระองค์ได้ ดังนั้นควรจะมีรูปปั้นเพื่อกราบไหว้บูชาแทนพระองค์ เอาละ ถ้าเราไม่ทำอะไรอื่นเลย แต่เราเข้าไปหารูปปั้นนั้น และหลังจากกราบลง ในขณะเดียวกันเราก็คิดถึงเทพเจ้ายกมือประนมขึ้นขอถึงเทพเจ้านั้นจะมีอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ

การปฏิเสธรูปบูชา

ตอบ : เทพเจ้าไร้รูปจริง และแผ่ไปทั่วทุกหนทุกแห่ง การสร้างรูปปั้นแทนเทพเจ้านั้นไม่สามารถจะสร้างแทนได้ ถ้าเพียงได้เห็นรูปนั้นแล้วเป็นการเตือนใจท่านให้คิดถึงเทพเจ้าและวัตถุอื่น ๆ แล้ว ทำไมท่านไม่คิดถึงเทพเจ้าเมื่อเห็นดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ พืช ในทำนองเดียวกันนั้นเล่า เพราะสิ่งต่าง ๆ ล้วนแต่มหาเทพผู้มีอำนาจ เป็นผู้สร้างขึ้นมา ทั้งนั้น แสดงถึงความชำนาญพิเศษยิ่งของพระองค์ที่ทรงอยู่ในสิ่งเหล่านั้น ซึ่งความจริงแล้วเป็นรูปที่ยิ่งใหญ่จริง ๆ ทรงสร้างขึ้นเต็มท้องฟ้าล้วนเป็นแปลนของพระองค์ทั้งสิ้น คนเราได้สร้างสิ่งต่าง ๆ เลียนแบบพระองค์ทั้งสิ้นมิใช่หรือ การยืนยันของท่านที่ว่า การเห็นรูปปั้นนั้นแล้วทำให้ระลึกนึกถึงมหาเทพนั้นเล่าล้วนแต่ไม่จริงทั้งสิ้น เมื่อไม่มีรูปปั้นนั้นอยู่ต่อหน้าคน คนทั้งหลายจะไม่คิดถึงเทพเจ้าและกลับไปเป็นโจรทำ

มิจฉาชีพ ทำเมถุนธรรม และความชั่วอื่น ๆ เพราะเขารู้ว่า ไม่มีใครเห็นเขาในที่นั้น และดังนั้นเขาจึงกระทำความชั่วกระนั้นหรือ ความชั่วต่าง ๆ เช่นนั้นเกิดขึ้น เพราะการกราบไหว้รูปปูชาทำด้วยหิน และด้วยวัตถุอย่างอื่น อีกประการหนึ่ง ถ้าคน ๆ หนึ่งปฏิเสธรูปปั้นทำด้วยวัตถุ มีความเชื่อและรู้ว่าเทพเจ้ามีอยู่ทุกหนทุกแห่งสอดส่องอยู่ภายในจิตใจ และทรงความเที่ยงธรรม เขายึดมั่นในความเชื่อนี้ว่า เทพเจ้าเห็นการกระทำชั่วและดีของเขาตลอดเวลา ดังนั้นเขาจึงไม่คิดที่จะให้ตัวเขาเองอยู่ห่างจากเทพเจ้าแม้ชั่วขณะหนึ่ง เขาไม่เคยคิดชั่วแม้แต่น้อย เขารู้ว่าถ้าเขาทำชั่วใด ๆ จะเป็นทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ เขาย่อมไม่พ้นจากการถูกลงโทษจากการตัดสินของเทพเจ้า ซึ่งพระองค์ทรงอยู่ภายในตัวเราของเรา

การออกนามเทพเจ้าภายในลำคอ

การออกนามเทพเจ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่าหาทำให้เขาผู้นั้นเป็นคนดีได้ไม่ เหมือนอย่างปากไม่มีความรู้สึกความหวาน จากการกล่าวคำว่าน้ำอ้อย ๆ และจะไม่รู้สึกขมจากการออกชื่อควินิน ๆ แต่เราจะรู้สึกเมื่อเราลิ้มรสของมัน

ถาม : การออกนามเทพเจ้าเป็นการผิดหรือ คัมภีร์ปุราณะกล่าวไว้ในที่ทุกแห่งว่า การออกนามเทพเจ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่านั้น ได้ทำบุญอันยิ่ง ผลบุญจะตามมามากยิ่งด้วย

ตอบ : การที่ท่านกล่าวออกนามเทพเจ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่านั้น ย่อมไม่ดี มันเป็นความผิดทั้งหมด

ถาม : การออกนามเทพเจ้าเป็นการผิดอย่างไรหรือ

ตอบ : เพราะขัดกับคัมภีร์พระเวท

ถาม : กรุณาบอกชี้ว่าการออกนามเทพเจ้าตามคัมภีร์พระเวทนั้นเป็นอย่างไร

ตอบ : ควรจะเป็นอย่างนี้ตัวอย่าง คัมภีร์กล่าวว่า เทพเจ้าทรงความยุติธรรมที่สุด มีความหมายแก่เราว่า พระองค์ไม่ทรงลำเอียงแก่ผู้ใด แต่ทรงปฏิบัติเท่าเทียมกันทุกคน เราควรยึดมั่นในความหมายอันนี้ และประพฤติตนให้เที่ยงธรรม และจะไม่เคยทำอะไรไร้ความยุติธรรมเลย ควรปฏิบัติตนอย่างนี้ ชื่อคุณสมบัติของเทพเจ้าเพียงชื่อเดียวจะเป็นการเพียงพอสำหรับคนที่จะหลีกห่างจากความชั่ว

รูปอวตาร

ถาม : เขารู้ว่าเทพเจ้าไร้รูป แต่พระองค์อวตารลงเป็นพระศิวะ วิษณุ คเณศ อาทิตย์ พระแม่เทพี (ทุรคา) และแสดงพระองค์เองมาในรูปอวตารของพระราม กฤษณะ และอื่น ๆ ฉะนั้นเราจึงสร้างรูปเปรียบเทียบของพระองค์ขึ้น ท่านคิดว่าการทำเช่นนั้นผิดหรือ

ตอบ : ใช่ ผิดแน่ ๆ (๑) เพราะพระเวทประกาศแล้วว่า พระองค์พ้นจากการเกิด การตาย และการอวตารย่อมเห็นได้จากข้อความว่า อช เอกปต เอกยัม เป็นต้น (ไม่เกิด, เป็นอันติมะ เป็นอสังขาต) (๒) เหตุผล ย่อมพิสูจน์ไม่ได้ว่าเทพเจ้าอวตาร เพราะพระองค์ทรงปรากฏในที่ทุกหนทุกแห่งเหมือนอากาศ ไม่มีที่จำกัด และปราศจากคุณสมบัติ คือ ความสุข ทุกข์ และไม่สามารถเห็นพระองค์ได้ พระองค์จะทรงอยู่ในเชื้อกามหรือในมดลูกได้อย่างไร บุคคลผู้ซึ่งอยู่ในที่หนึ่งสามารถมาได้ไปได้ การพูดถึงเทพเจ้า ผู้ไม่เคลื่อนไหว ไม่เห็น และอยู่ในที่ทุกแห่งทุกปรมาณูว่าอวตารนั้นมันเหมือนกับเห็นลูกหญิงหมันกำลังเข้าพิธีแต่งงาน และได้ลูกชายจากการแต่งงานนั้น กล่าวคือมันเป็นการขัดกันในตัวเอง

เทพเจ้าปรากฏอยู่ในทุกแห่งอยู่ในรูปปั้น

ถาม : เมื่อเทพเจ้าปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง พระองค์ทรงอยู่ในรูปปั้นนั้นด้วย แล้วทำไมเล่าการเชื่อเช่นนั้นจะไม่เป็นการดีหรือ และเราก็กราบบูชาพระองค์ในรูปปั้นนั้น ท่านชนักยะถาม

น กาษฺเฐ วิทฺยเต เทโว น ปาษาเณ น มฤณฺมเย ฯ ภาเว หิ วิทฺยเต เทวาสฺตสฺมาทฺภาโว หิ การณมฺ

เทพเจ้าไม่ได้อยู่ในสิ่งที่ทำด้วยไม้ หิน หรือดิน แต่พระองค์ทรงอยู่ในทุกหนทุกแห่งที่เรามีความเชื่อในสิ่งนั้น

การผิดพลาดและการปฏิเสธ

ตอบ : เมื่อเทพเจ้าปรากฏทุกหนทุกแห่ง การเชื่อว่าพระองค์อยู่ในวัตถุสิ่งหนึ่ง และไม่ใช่ในวัตถุสิ่งอื่น ก็เหมือนกับพิจารณาจักรพรรดิองค์หนึ่งว่าเป็นนายของสัตว์เล็กตัวหนึ่ง

แต่แทนการมีอำนาจเหนือขันฑสีมาทั้งหมดของพระองค์ ไม่เป็นการเหยียบย่ำพระราชอำนาจของพระองค์ดอกหรือ ดังนั้นมันเป็นความเสียหายแก่เทพเจ้าที่จะเอาพระองค์ไปจำกัดไว้ในที่หนึ่ง ถ้าท่านเชื่อว่าเทพเจ้าปรากฏในที่ทั้งปวง ทำไมท่านเด็ดดอกไม้จากสวนไปบูชารูปปั้นเล่า ทำไมท่านเอาผงไม้จันทน์ทารูปปั้นนั้น ทำไมท่านเอาน้ำหอมรดลงที่รูปปั้นเล่า ทำไมท่านสรวมแหวน กำไลแก่รูปปั้น ท่านติฉิ่ง กลองเมื่อพระองค์อยู่ในมือของท่าน ทำไมท่านยกมือไหว้แสดงความเคารพต่อรูปปั้น พระองค์ทรงอยู่บนศีรษะท่าน ทำไมท่านถ้มเสียรให้รูปปั้น พระองค์ทรงปรากฏในอาหารในเครื่องดื่ม ทำไมท่านเอาอาหารและเครื่องดื่มนั้นไปให้รูปปั้นเล่า พระองค์ทรงอยู่ในน้ำ ทำไมท่านจึงอาบน้ำให้รูปปั้นนั้นเล่า เมื่อเทพเจ้าปรากฏอยู่ในที่ทุกแห่งและในทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ท่านบูชาผู้ที่แผ่ซ่านเข้าไปในวัตถุนั้น หรือว่าท่านบูชาวัตถุที่ถูกแผ่เข้าไปเล่า ถ้าท่านบูชาเทพเจ้าผู้แผ่ซ่าน ทำไมท่านเอาดอกไม้ผงจันทน์ไปให้แก่วัตถุที่ถูกแผ่นั้นเล่า ถ้าท่านบูชาวัตถุที่ถูกแผ่ การยืนยันที่ว่ากราบไหว้พระมหาเทพนั้นผิด ทำไมท่านไม่พูดความจริงว่า ท่านกราบไหว้หิน และท่อนไม้เล่า โปรดบอกข้าฯ ซิว่า ความเชื่อของท่านจริงหรือเท็จ ถ้าความเชื่อของท่านเป็นจริง เทพเจ้าก็จะอยู่ในวัตถุจากผลที่ท่านเชื่อ

ศรัทธาอย่างเดียวไม่มีผล

โดยวิธีที่ท่านเชื่อ ทำไมท่านไม่เปลี่ยนดินให้เป็นทองคำเล่า เป็นเงิน หรือเป็นโลหะชนิดอื่นเล่า ทำไมไม่เปลี่ยนหินให้เป็นเพชรพลอย เป็นหยกเป็นบุษราคำ และจินดาอื่นๆ เปลี่ยนเปลือกหอยเป็นไข่มุก เปลี่ยนน้ำเป็นเนย เป็นนม และนมส้ม เป็นต้น เปลี่ยนทรายเป็นแป้งสาลี เป็นน้ำตาล และอื่นๆ ท่านไม่เคยคิดถึงความเจ็บปวด แต่ทำไมท่านได้รับความเจ็บปวด ท่านคิดถึงความสบาย และความสุข แต่ทำไมท่านไม่ได้รับความสุขสบายเล่า ทำไมคนตาบอดจึงมองไม่เห็น โดยการคิดถึงตาดี ท่านไม่คิดถึงความตายแต่ท่านก็ต้องตาย ฉะนั้นความเชื่อของท่านหรือความคิดของท่าน ย่อมไม่จริง หรือเป็นผลดีแต่อันใด ความเชื่อที่แท้จริงนั้น **คือความเชื่อในสิ่งที่มันมีอยู่จริงๆ** ตัวอย่างเชื่อว่าไฟคือไฟ น้ำคือน้ำ การเชื่อว่า

ไฟเป็นน้ำ และน้ำเป็นไฟนั้นมันตรงกันข้ามกับความเชื่อ การรู้ว่าสิ่งนั้นมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ย่อมก่อให้เกิดปัญญาความรู้ที่แท้จริง การรู้สิ่งที่ไม่มีจริงและไม่เป็นจริงนั่นคือความโง่ ดังนั้นท่านเรียกความไม่เชื่อว่า เป็นความเชื่อ และเรียกความเชื่อว่าเป็นความไม่เชื่อ

ถาม : ไม่มีเทพเจ้ามาเข้าในรูปปั้น จนกว่าจะถูกเชื้อเชิญให้เข้ามาโดยวิธีเวทมนตร์ เทพเจ้าจะเข้ามาสู่รูปนั้นทันทีเมื่อถูกเชิญ และจะจากไปเมื่อพิธีนั้นเสร็จ

ความผิดพลาดของการเชิญเทพเจ้า

ตอบ : ถ้าเทพเจ้าลงมาสิงสู่รูปปั้นได้ ทำไมรูปปั้นนั้นจึงไม่มีชีวิตขึ้นมาเล่า ทำไมจึงไม่จากไปเมื่อเสร็จพิธี เทพเจ้าที่เชิญมานั้นมาจากไหนและจะไปที่ไหน จงฟังข้าพเจ้าภราดรเอ๋ย เทพเจ้าอยู่ทุกหนทุกแห่ง ไม่ได้มาจากที่ไหนและไปสู่ในที่ไหน ถ้าท่านสามารถเรียกเทพเจ้าโดยพลังแห่งเวทมนตร์ได้ ทำไมท่านไม่เรียกวิญญาณที่จากร่างไปแล้ว เข้ามาสู่ร่างอีก ทำไมท่านไม่ฆ่าศัตรูของท่านโดยวิธีขับไล่วิญญาณของเขาออกจากร่าง โอ เจ้าโง่ทั้งหลายเอ๋ย พวกพระลวงพวกท่านให้ทำงานหาเงินมาเลี้ยงชีวิตอันชั่วเกียจของพวกเขาโดยการสอนสิ่งโง่ ๆ แก่พวกท่าน ในคัมภีร์พระเวทนั้นไม่มีการกล่าวไว้เลย เกี่ยวกับการกราบไหว้รูปปั้น การเชื้อเชิญเทพเจ้าโดยเวทมนต์

ปฺราณา อิหาคจฺฉนฺตุ สุขํ จิรํ ติษฺฐนฺตุ สฺวาหา ฯ อาตฺเมหาคจฺฉตุ สุขํ จิรํ ติษฺฐตุ สฺวาหา ฯ อินฺทฺริยาณีหาคจฺฉนฺตุ สุขํ จิรํ ติษฺฐนฺตุ สฺวาหา ฯ

ถาม : โศลกเหล่านี้ และโศลกอื่น ๆ คือเวทมนตร์ ท่านพูดได้อย่างไรว่าไม่มีในคัมภีร์พระเวท

ตอบ : สหายที่รัก ท่านจงใช้ความสำสึกนิดหน่อย จะเห็นว่าคำเหล่านี้ไม่ใช่คำสอนในคัมภีร์พระเวท แต่มันเป็นคำหลอกลวงที่พ่อพระอินเดียเขียนขึ้น และใส่ไว้ในหนังสือตันตระ (มายากล) ของพวกวามมรรค

ถาม : ตันตระผิดหรือ

ตอบ : แน่นอน คำสอนทั้งหมดผิด ในพระเวทนั้นไม่มีการเชิญวิญญาณ หรือทำให้วิญญาณเข้ามาสู่รูปปั้น ไม่มีการกราบไหว้รูปปั้น ไม่มีคำสอนเช่นนั้น เช่นการทำพิธีอาบน้ำ เราไม่เคยพบในที่ไหน

ปาษาณาทิมูรฺตึ รจยิตฺวา มนฺทิเรษุ สฺถาปฺย คนฺธาทิภิรฺรจเยตฺ ฯ

การเอาหิน และโลหะมาทำรูปปั้นแทนเทพเจ้า แล้วนำไปไว้บนแท่นบูชาในโบสถ์ และกราบไหว้บูชาด้วยธูปหอม ข้าวสารและอื่น ๆ

ถาม : ถ้าไม่มีคำสั่งในพระเวทให้สร้างรูปปั้นไว้บูชา และไม่ได้ห้ามไว้ที่จะให้ทำรูปปั้นด้วย จะปฏิเสธจากการกระทำดังกล่าวนั้นหรือ

ตอบ : ไม่มีการห้ามไว้โดยตรงจริง แต่ตรงกันข้าม มีบัญญัติไว้อย่างแจ้งชัดว่าไม่ให้นำวัตถุใด ๆ มาบูชาแทนพระองค์ นั้นเป็นการห้ามไว้มิใช่หรือ และไม่ได้ห้ามไว้ก่อนกระนั้นหรือ นี่กล่าวไว้ :—

มีเทพเจ้าองค์เดียวในพระเวท

อนฺธนฺตมะ ปฺรวิศนฺติ เย'สมฺภูติมุปาสเต ฯ ตโต ภูย อิว เต ตโม ย อุ สมฺภูตฺยา ษ์รตาะ ฯ

บุคคลทั้งหลายผู้กราบไหว้ธรรมชาติอันไม่ปรากฏ เป็นนิรันดร์ และวัตถุแทนเทพเจ้าย่อมจะตกอยู่ในความมืดของอวิชชา และห้วงแห่งความทุกข์ แต่บุคคลผู้กราบไหว้ธรรมชาติที่ปรากฏ กล่าวคือสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างขึ้น เช่น ดิน หิน ต้นไม้ และวัตถุอื่น ๆ ที่รวมกันขึ้นและร่างคน และร่างสัตว์อื่น ๆ แทนเทพเจ้า จะตกลงสู่ความมืดของอวิชชา และจะรับทุกข์ทรมานยิ่งกว่าพวกแรก ยชุร XL. 9 I6 xxx 11.3

น ตสฺย ปฺรติมา อสฺติ ฯ

เทพเจ้านิรรูปผู้แผ่อยู่ทุกแห่งในสากลโลก ไม่มีรูปเปรียบใด ๆ ในทำนองนั้นมาแทนได้

กราบไหว้ด้วยจิตใจในอุปนิษท

ยทฺวาจานาภฺยุทิตๆ เยน วาคมฺยุทฺยเต ฯ ตเทว พฺรหฺม ตฺวๆ วิทฺธิ เนทๆ ยทิทมุปาสเต ฯ

จงรู้และกราบไหว้พระองค์ว่าเป็นพรหม แสดงออกทางวาจาไม่ได้เหมือนคนพูดถึงน้ำว่านี่คือน้ำ จงดื่มเสียซิ แต่คำพูดของเราให้กระตุ้นเกิดจากการปรากฏ และอำนาจของพระองค์ อะไรก็ตามที่แตกต่างไปจากพระองค์ไม่สมควรกราบไว้ อุปนิษท ภาค ๑.๔

ยนฺมนสา น มนุเต เยนาหุรฺมโน มตมฺ ฯ ตเทว พฺรหฺม ตฺวํ วิทฺธิ เนทํ ยทิทมุปาสเต ฯ

จงรู้ว่าพระองค์เป็นพรหม กราบไหว้พระองค์ผู้ซึ่งไม่จำกัดด้วยการรับรู้ทางใจ แต่พระองค์ผู้ทรงรู้ใจ อย่าได้กราบไหว้วิญญาณ และอายตนะภายใน ซึ่งแตกต่างไปจากพรหม เกนอุปนิษัท ภาค ๕

ยจฺจกฺษุษา น ปศฺยติ เยน จกฺษูษิ ปศยนฺติ ฯ ตเทว พฺรหฺม ตฺวํ วิทฺธิ เนทํ ยทิทมุปาสเต ฯ

จงรู้พระองค์ว่าเป็นพรหม กราบไหว้พระองค์องค์เดียว ซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเนื้อ แต่พระองค์ทรงบันดาลให้ตาของเรามองเห็นวัตถุ อย่าได้กราบไหว้ดวงอาทิตย์ พ้าแลบ ไฟ และวัตถุอื่น ๆ เกนอุปนิษัท ภาค ๖

ยจฺโฉฺรตฺเรณ น ศฤโณติ เยน โศฺรตฺรมิทิ ษัศฺรุตมฺ ฯ ตเทว พฺรหฺม ตฺวํ วิทฺธิ เนทํ ยทิทมุปาสเต ฯ

จงรู้พระองค์ว่าเป็นพรหม และกราบไหว้พระองค์ผู้เดียว ผู้ซึ่งหูเราไม่ได้ยิน แต่บันดาลให้หูเราได้ยิน อย่ากราบไหว้เสียง และสิ่งอื่นแทนพระองค์ เกนอุปนิษัท ภาค ๗

ยตฺปฺราเณน น ปฺราณิติ เยน ปฺราณะ ปฺรณียเต ฯ ตเทว พฺรหฺม ตฺวํ วิทฺธิ เนทํ ยทิทมุปาสเต ฯ

จงรู้พระองค์ว่าเป็นพรหม และกราบไหว้พระองค์ผู้เดียว ผู้ซึ่งไม่ได้มีชีวิตอยู่ได้ด้วยลมหายใจ แต่พระองค์ผู้ทรงวางระบบการหายใจ อย่ากราบไหว้ลมซึ่งไม่ใช่พรหม เกนอุปนิษัท ภาค ๘ มีการห้ามมากมายในทำนองเดียวกันนี้

ไม่มีรูปบันบูชาในพระเวท

วัตถุทั้งที่มีอยู่ และไม่มี ได้ห้ามไว้มิให้กราบไหว้บูชาในคัมภีร์พระเวท ดังนั้น การหันหน้าของท่านไปสู่บุคคลคนหนึ่ง ซึ่งนั่งอยู่ในที่แห่งหนึ่งนั้น เป็นตัวอย่างการห้ามสิ่งที่มีอยู่ ตัวอย่างการห้ามสิ่งที่ไม่มีอยู่ คือ โอ ลูกเอย เจ้าไม่ควรชโมย เจ้าไม่ควรตกลงไปในบ่อ เจ้าไม่ควรคบคนชั่วเป็นมิตร อย่าเป็นคนโง่ ดังนั้นการกระทำนั้นคือการห้ามสิ่งที่ไม่มีอยู่และไม่ได้ทำ

นั้น ไม่ได้มีอยู่ในจิตของคน แต่มีอยู่ในจิตพระองค์ ดังนั้น การกราบไหว้รูปปั้นหิน และวัตถุสิ่งอื่นจึงห้ามไว้ตลอด

ถาม : ถ้าในการกราบไหว้บูชารูปปั้นแทนเทพเจ้าไม่ได้บุญ ในการกราบไหว้เช่นนั้น ก็ไม่เป็นบาปมิใช่หรือ

ตอบ : การกระทำมี ๒ ประเภทเท่านั้น คือ (๑) หน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์พระเวท เช่นพูดความสัจ เป็นต้น (๒) การกระทำที่พระเวทห้ามไว้ เช่นการพูดเท็จ เป็นต้น มันเป็นบุญที่ทำตามหน้าที่ ตามที่พระเวทบัญญัติไว้ และเป็นบาปที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ มันเป็นบาปที่ละเมิดสิ่งที่ห้าม แต่เป็นบุญที่ไม่ทำสิ่งที่ห้ามไว้ ท่านจะพ้นจากบาปได้อย่างไรในเมื่อท่านทำสิ่งที่พระเวทห้ามไว้ เช่นกราบไหว้รูปปั้นและอื่น ๆ ทำนองนั้น

ถาม : โปรดฟัง พระเวทไม่มีการเริ่มต้น ไม่มีการใช้รูปปั้นในสมัยพระเวท เทพเจ้าเองก็ปรากฏในสมัยนั้น การกราบไหว้บูชามาในสมัยหลังย่อมเลื่อนรางจากการใช้ตันตระและปุราณะ เมื่อความรู้และอำนาจของคนเสื่อมถอยลง เขาก็ไม่เห็นเทพเจ้า เขาสามารถที่จะคิดถึงรูปเทียมพระองค์ ดังนั้นการกราบไหว้รูปบูชามีขึ้นเพื่อคนโง่ เพราะคนที่จะขึ้นบันใดไปถึงยอดนั้นจะต้องขึ้นไปเป็นขั้น ๆ เขาไม่สามารถจะขึ้นไปได้ ถ้าเขาไม่ขึ้นไปจากขั้นที่หนึ่งก่อน ฉะนั้นการกราบไหว้รูปบูชาเป็นขั้นต้นที่จะก้าวขึ้นไปถึงเทพเจ้า เมื่อความรู้เกิดขึ้นในจิตใจจากการกราบไหว้รูปบูชา อายตนะภายในก็บริสุทธิ์ คนก็จะสามารถคิดถึงเทพเจ้าได้ เหมือนนายขมังธนู หรือนักยิงปืน ก่อนอื่นเขาจะต้องปฏิบัติตนยิงลูกศรหรือลูกปืนไปยังจุด หรือเป้าหมายที่เห็นได้ แล้วเขาจึงสามารถยิงจุดที่มองไม่เห็นได้ ในลักษณะเดียวกันนี้ คนเข้าถึงพรหมอันละเอียดสุขุมได้ หลังจากปฏิบัติกราบไหว้บูชารูปหยาบ ๆ แล้ว เด็กหญิงเล่นกับตุ๊กตา เมื่อเธอยังไม่เจริญเติบโตพอที่จะมีสามีได้ ฉะนั้นการกราบไหว้รูปบูชาจึงไม่เป็นการกระทำความชั่ว

ตอบ : ถ้าการทำความดีทางศาสนา ประกอบด้วยการกระทำตามหน้าที่ดังที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์พระเวท และการทำบาปประกอบด้วยการกระทำที่ขัดกับข้อบัญญัติในคัมภีร์พระเวท

---

๑. สุนานัสมรุปยามิ ฯ ๒. ปุราปิเตา สตยำ นิเษธะ ฯ

การยืนยันของท่านเองพิสูจน์ให้เห็นว่าการกราบไหว้รูปบูชานั้นเป็นบาป การที่คิดเอาว่าหนังสือเหล่านี้เป็นคำสอนมาจากคัมภีร์พระเวทนั้น เป็นการขัดกับคัมภีร์พระเวท มันเป็นการทรยศต่อศาสนาพระเวท ตัวอย่างที่มนูกล่าวไว้ II, 11. ดังนี้

นาสฺติโก เวทนินฺทกะ ฯ
ยา เวทพาหฺยาะ สฺมฤตโย ยาศฺจ กาศฺจ กุทฤษฏยะ
สรฺวาสฺตา นิษฺผลาะ เปฺรตฺย ตโมนิษฺฐา หิ ตาะ สฺมฤตาะ ฯ
อุตฺปทฺยนฺเต จฺยวนฺเต จ ยานฺยโต'นฺยานิ กานิจิตฺ
ตานฺยรฺวากฺกาลิกตยา นิษฺผลานยนฤตนิ จ ฯ

บุคคลผู้ไม่นับถือเทพเจ้า หมิ่นประมาทศาสนา ทำให้เสื่อมเสีย ประกาศเลิกศาสนา และกระทำขัดกับพระเวท หนังสือที่เขียนโดยพวกคนชั่วเหล่านี้ขัดกับพระเวททั้งนั้น นำผู้คนทั้งหลายไปสู่ห้วงทุกข์ พวกเขาเป็นคนเหลวไหล คนหลอกลวง และเกิดมาโง่ กล่าวคือ นำความทุกข์ร้อนมาสู่ผู้อ่านทั้งในโลกนี้และโลกหน้า มนู XII. ๙๕, ๙๖.

หนังสือทั้งหลายที่เขียนขึ้นขัดกับพระเวทในปัจจุบัน จะไม่มีคนนำมาใช้ในไม่ช้า การจะถือเอาว่า หนังสือเหล่านั้นเป็นหนังสือที่ถูกต้อง เป็นการไร้สาระ และผิดด้วย ฉะนั้นพระฤษิจากสมัยพรหม จนมาถึงสมัยไชมินิ สอนเรามิให้เชื่อสิ่งที่ขัดกับพระเวท แต่มันเป็นการปฏิบัติของศาสนาที่จะให้พระเวทมีชีวิตสืบไป เพราะพระเวทสอนแต่ความจริงเท่านั้น ฉะนั้น ตันตระและปุราณะทั้งหมดทั้งสิ้นที่ขัดกับพระเวทนั้น ผิดทั้งนั้น และการกราบไหว้รูปบูชาที่พวกเขาพอใจอยู่นั้น ก็ผิด และไม่ใช่เรื่องของศาสนาด้วย ความรู้ของคนไม่สามารถจะเจริญขึ้นมาได้จากการกราบไหว้บูชาสิ่งที่ไร้วิญญาณ แต่ตรงกันข้ามความรู้ที่เขามีอยู่แล้วนั้นจะถูกทำลายลงด้วยการกระทำโง่ ๆ แบบดังกล่าวนั้น ความรู้จะเพิ่มพูนขึ้นมาได้ด้วยการรับใช้บัณฑิต และการมีบัณฑิตเป็นเพื่อน แต่ไม่ใช่น้อมหัวลงกราบรูปบูชาเช่นหินหรือดิน คนจะคิดถึงพระพรหมได้ด้วยการกราบไหว้รูปบูชากระนั้นหรือ เปล่าเลย ไม่เคยมีรูปบูชาใดเป็นบันไดไปสู่เทพเจ้า มีแต่จะนำลงไปสู่นรก และตกลงเหวทำให้แขนขาของเขาหักไปเท่านั้น แล้วเขาไม่สามารถจะออกจากเหวนั้นมีแต่ตายในเหวนั่นเอง แต่ความรู้และความจริงที่เรียนจากการติดตามบัณฑิต และจากนักการศาสนา จนถึงผู้มีความรู้อันยิ่ง และจากผู้บริสุทธิ์ เป็นขั้นบันไดที่จะก้าวไปสู่เทพเจ้า

เหมือนขั้นบันไดที่จะก้าวขึ้นไปตามลำดับ ไม่เคยเห็นผู้ใดที่กราบไหว้บูชาจะฉลาดขึ้นมาได้ แต่ตรงกันข้าม ผู้กราบไหว้รูปบูชาทำให้ชีวิตของเขาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ และจากชีวิตไปอย่างไร้ความหมาย บุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือผู้ที่จะเกิดมาในอนาคต จะเป็นผู้เกิดมาโดยปราศจากความหมายของชีวิต คือคุณธรรม ทรัพย์ ความสุข และความหลุดพ้น และจะตายอยู่ในห้วงแห่งอวิชชา การกราบไหว้รูปบูชา ไม่ได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพรหม เหมือนของหยาบกับของละเอียด ความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง ก็คือความเป็นนักศึกษาหาความรู้จริงของโลก เมื่อเขามีความรู้บริบูรณ์แล้ว เขาก็เข้าถึงพระพรหม การกราบไหว้รูปบูชาไม่เหมือนกับการเล่นตุ๊กตา แต่การสอนตัวหนังสือและการศึกษานั้นเหมือนกับการเล่นตุ๊กตาในการเข้าถึงเทพเจ้า ฟังฉันซิ เมื่อบุคคลต้องการหาความรู้อันลึกซึ้งและการฝึกฝนอบรมดีแล้ว เขาจะเข้าถึงเทพเจ้าอันแท้จริง

ถาม : จิตสามารถจะยึดสิ่งที่ปรุงแต่งขึ้นเป็นรูปได้ แต่เป็นการยากที่จิตจะยึดอยู่ในสิ่งที่เป็นอรูป ฉะนั้นการกราบไหว้บูชาจึงควรอนุญาต

การโต้เถียงที่ขัดกับการกราบไหว้รูปบูชา

ตอบ : (๑) จิตของเรา ไม่สามารถจะบีบลงไปในสิ่งปรุงแต่งขึ้น เพราะจิตรับอารมณ์ในทันทีที่กระทบ และแล้ววิ่งจากส่วนหนึ่งไปสู่อีกส่วนหนึ่งของสิ่งที่กระทบนั้น แต่จิตจะมีพลังมากที่ยึดเอาเทพเจ้ามาเป็นอารมณ์ และไม่สามารถลืมพระองค์ได้ จิตจะได้รับความสงบจากพระองค์ซึ่งไม่มีรูป แต่จิตจะดูดดื่มเอาคุณสมบัติ การกระทำและธรรมชาติของพระองค์ทำให้มีความสุขและสงบ ถ้าสิ่งที่เป็นสังขาตะทำให้จิตสงบ จิตของโลกทั้งมวลก็จะถูกทำให้สงบลงด้วย เพราะจิตยึดติดอยู่ในวัตถุหยาบ ๆ เช่น ผู้ชาย ผู้หญิง ลูก ความร่ำรวย เพื่อนทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสังขาตะ แต่ว่าไม่มีจิตใจของผู้ใดได้รับความสงบ จนกว่าเขาจะฝึกหัดจิตของเขาให้มุ่งตรงไปสู่เทพเจ้าอันเป็นวิสังขาตะ เพราะจิตจะสงบอยู่กับพระองค์ แม้พระองค์จะไม่มีอวัยวะก็ตาม ฉะนั้นการไหว้รูปบูชาจึงผิด ไม่ใช่กิจของศาสนา

(๒) ก่อให้เกิดความยากจน เพราะต้องจ่ายเงินเป็นแสน ๆ รูปีในการสร้างโบสถ์ มันก่อให้เกิดความหยิ่งยโสในตัว และเลิกปฏิบัติหน้าที่ที่พระเวทบัญญัติ

(๓) การรวมกลุ่มผู้ชายและผู้หญิงในโบสถ์ ก่อให้เกิดการล่วงประเวณี เกิดการทะเลาะต่อสู้เพื่อชิงดีชิงเด่น ก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บและอื่น ๆ

(๔) ทำให้ชีวิตของเขาเสียไปโดยไร้ประโยชน์ เป็นคนขี้เกียจ ไม่กล้าที่จะคิดปฏิบัติตนให้ดีงามด้วยความสามารถของตน ไม่คิดหาทรัพย์สมบัติด้วยความสุจริต ไม่หาความสุข และความพ้นทุกข์ด้วยตนเอง

(๕) ความเป็นเอกภาพของพระก็จะถูกทำลายลง เพราะการกราบไหว้รูปบูชาอันมีลักษณะ นามและแบบตรงกันข้ามกับเทพเจ้า เขาใช้วิธีการอันตรงกันข้ามกับศาสนาแยกตัวของเขาเองออกจากคนอื่น ๆ และนำความเสื่อมมาสู่ประเทศชาติ

(๖) ผู้กราบไหว้รูปบูชาเชื่อว่า ชัยชนะ และการแพ้ของศัตรูนั้น ขึ้นอยู่กับศรัทธาที่เขามีอยู่ต่อรูปบูชา และดังนั้นจึงนำชีวิตเขาไปสู่ความเซ็ง เมื่อพวกเขาแพ้ ความเป็นเอกราชของประเทศ และความเป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติก็ตกอยู่ในกำมือของศัตรู แล้วพวกเขาก็ได้รับความทุกข์ทรมานในกำมือของศัตรู เหมือนอย่างฟาของช่างหม้อหรือฟาของพวกเผ้าโรงแรม

(๗) เมื่อคนบางคนได้รับข่าวว่า มีคนทำรูปหุ่นของเขาขึ้น หรือเอาหินมาแกะสลักเป็นรูปของเขา และใช้ชื่อเขาแทนรูปนั้น หรือในนามของเขา เขาย่อมโกรธ และใช้พลัง และด่าว่าคนปั้นรูปนั้นอย่างเสียหาย ทำไมเทพเจ้าจะไม่โกรธเขา ทำลายเขาผู้มีจิตชั่วนั้นเล่า ผู้ซึ่งเอาหินไปแทนที่ของพระองค์ในหัวใจหรืออินทรีย์ภายใน ซึ่งเป็นโบสถ์ของเทพเจ้าหรือ

(๘) ผู้กราบไหว้รูปบูชา ท่องเที่ยวไปจากโบสถ์นี้ถึงโบสถ์นั้นในชนบทที่ห่างไกล และได้รับความลำบากมาก ละเลยหน้าที่ทางศาสนา หน้าที่ของโลก และหน้าที่ชีวิตจิตใจ ถูกรบกวนโดยพวกขโมย และถูกหลอกลวงด้วยบุคคลชั่ว

(๙) พวกเขาให้เงินทองแก่พระที่ชั่วที่เลว ผู้ซึ่งใช้จ่ายเงินนั้นไปเสพเมถุนกับหญิงโสเภณี ทานเนื้อ และดื่มเหล้า และทะเลาะกันระหว่างพวกเขาในสิ่งเล็กๆ น้อย ๆ เหตุการณ์ซึ่งทำลายความสุขของผู้ที่ให้ และทำให้คนผู้ให้เศร้าใจ

(๑๐) คนกราบไหว้รูปบูชา ไม่ให้เกียรติและไม่ให้ความเคารพแก่บิดามารดา และพี่สาวพี่ชาย แต่ให้ความเคารพแก่รูปบูชาหิน พวกเขาไม่มีความกตัญญูต่อผู้มีคุณ

(๑๑) ถ้ารูปบูชานั้น ถูกโขมย หรือแตกหักลง พวกเขาจะทุบอกและร้องไห้อย่างขมขื่น

(๑๒) พวกพระย่อมถูกกดดันด้วยภรรยาของคนอื่นและแม่ชีติดตาม ทั้งมีผู้ชายแปลกหน้าติดตามไปด้วย ย่อมสูญเสียความสุขแห่งชีวิตรักของการแต่งงาน

(๑๓) พวกเขาถูกทำลายและถูกทำให้เสื่อมเสียจากความเกลียดในเรื่องไม่ให้การเคารพอย่างเหมาะสมในการบริการรับใช้ต่อคำสั่งของนาย

(๑๔) จิตใจของคนผู้คิดถึงสิ่งไร้ชีวิต ย่อมจะหยาบช้า และด้อยในเหตุผล หรือธรรมชาติของสิ่งไม่มีชีวิตนั้น แผ่อิทธิพลลงในชีวิตจิตใจของผู้คิดโดยผ่านอินทรีย์ภายใน

(๑๕) เทพเจ้าทรงสร้างดอกไม้มีกลิ่นหอม และวัตถุอันมีกลิ่นอื่น ๆ เพื่อขจัดอากาศเสียและน้ำเสียและส่งเสริมสุขภาพ พวกพระเด็ดดอกไม้เหล่านั้นมาบูชารูปหิน กลิ่นดอกไม้เหล่านั้นจะแผ่กลิ่นหอมไปในอากาศกลางแจ้ง เพื่อทำให้อากาศนั้นบริสุทธิ์มิใช่หรือ แต่พระผู้บูชารูปได้ทำลายมันเสียก่อน ก่อนที่มันจะมีชีวิตสืบต่อไปนาน ๆ พวกเขาจะโยนดอกไม้ลงในถังและผสมกับน้ำสกปรกมันก็ผลิตกลิ่นเหม็น เทพเจ้าไม่ได้สร้างดอกไม้เหล่านั้นมาเพื่อนำไปบูชาหินมิใช่หรือ

(๑๖) ดอกไม้และผลไม้จันท์ ข้าว และวัตถุอื่น ๆ ที่นำไปถวายหิน ทั้งหมดถูกกว้างทิ้งลงในถังขยะ ซึ่งมันจะเน่าและก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นขึ้นในอากาศ ซึ่งมันส่งกลิ่นรบกวนผู้อื่นเป็นการกระทำที่เลว หนอนหลายพันตัวก็จะเกิดขึ้นและตายในนั้น

ความชั่วเหล่านี้ และความชั่วอื่น ๆ มากมาย เกิดขึ้นมาจากการกราบไหว้รูปบูชา ฉะนั้นคนดี ๆ จะเลิกบูชารูปนั้น บุคคลผู้ซึ่งบูชารูปนั้น หรือจะบูชามันต่อไปในอนนาคตไม่สามารถจะพ้นจากความชั่วที่กล่าวแล้วข้างต้น

การกราบไหว้เทพเจ้าห้าพระองค์

ถาม : ไม่มีการเคารพรูปบูชากันหรือ ทำไมการกราบไหว้เทพเจ้าห้าพระองค์จึงมีอยู่ในอารยธรรม (อินเดีย) ของเราจากเวลานานเล่า ไม่มีการบูชาอื่นนอกจารูปนั้นของพระศิวะ วิษณุ อัมพิก (เจ้าแม่ทุรดา หรือ มิเนรวา) คเนศ และสุรยะ ไม่มีการบูชาเทพเจ้าทั้งห้าองค์หรือ

ตอบ : การบูชารูปปั้นไม่ว่าชนิดใดไม่ควรทำทั้งนั้น แต่ภาวะซึ่งประกอบกันขึ้นทั้งห้าดังต่อไปนี้ ควรกราบไหว้ หรือให้ความนับถือ การกราบไหว้เทพทั้งห้านั้นประเสริฐยิ่ง การกราบไหว้ร่างกายทั้งห้าก็ประเสริฐเหมือนกันมีความหมายดี แต่คนโง่คิดค้านสิ่งที่ให้ความหมายที่ดี และยอมรับสิ่งที่ชั่ว การกราบไหว้เทพเจ้าสมัยใหม่อย่างเช่น ศิวะ และอื่น ๆ ได้ปฏิเสธมาแล้ว แต่การกราบไหว้ร่างกายทั้งห้าท่านอนุญาตไว้ในคัมภีร์พระเวท และการกราบไหว้เทพเจ้า และรูปปั้นเทพเจ้าอันประมวลด้วยคำสอนของพระเวทดังต่อไปนี้

มา โน วฺธีะ ปีตรำ โมต มาตรม ฯ
อาจารฺเย พฺรหฺมจรฺเยณ พฺรหฺมจารีณมฺจ.....
อติถิรฺคฤหานาคจฺเฉตฺ ฯ
อรฺจต ปฺรารฺจต ปริยเมธาโส อรฺจต—
ตฺวเมว ปฺรตฺยกฺษำ พฺรหฺมาสิ ตฺวาเมว ปฺรตฺยกฺษำ พฺรหฺม วทิษยามิ ฯ
กตม เอโก เทว อิติ ส พฺรหฺม ตยทิตยาจกฺษเต ฯ
มาตฤเทโว ภว, ปีตฤเทโว ภว, อาจารฺยเทโว ภว, อติถิเทโว ภว ฯ
ปีตฤภิรฺภฺราตฤภิศฺไจตาะ ปติภิรฺเทวไรสฺตถา ฯ ปูชฺยาภูษยิตวฺยาศฺจ พหุกลฺยาณมีปฺสุภิะ ฯ
อุปจรฺยะ สฺตฺริยา สเธฺวยา สตตำ เทววฺปติะ ฯ

พระแม่เจ้าอันเป็นสังขาตะอันแรกคือมารดา คือ บุตรควรทำให้มารดาพอใจ โดยการรับใช้ท่านด้วยร่างกาย วิญญาณและทรัพย์ บุตรไม่ควรทำการขัดใจแม่ ทั้งไม่ทำให้ท่านเจ็บช้ำน้ำใจ เทพอันเป็นสังขาตะที่สองก็คือ คุณพ่อที่เราควรให้ความเคารพ พ่อผู้ซึ่งลูกควรรับใช้เช่นเดียวกับมารดา เทพอันเป็นสังขาตะองค์ที่สามก็คือครูผู้ซึ่งให้ความรู้ ศิษย์ควรจะรับใช้ท่านด้วยร่างกาย วิญญาณและทรัพย์ เทพองค์ที่สี่ก็คือแขกผู้มาเยี่ยม เขาเป็นนักปราชญ์ผู้ประพฤติธรรม มีความจริงใจ และมีเมตตากรุณา และผู้ซึ่งประกอบแต่คุณงามความดี โดยการสอนแต่ความจริงทั่วโลกประชาชนควรจะรับใช้เขา บุคคลที่ห้าที่ควรเคารพคือสามีหรือภรรยาควรให้ความเคารพ และภรรยาเล่า ซึ่งสามีควรให้ความนับถือ เทพทั้งห้าก็คือเทพดังกล่าวแล้วนั่นแหละ

การคบหาสมาคมกับเทพทั้งห้านั้น ซึ่งพรหมได้สร้างร่างกายมนุษย์ขึ้น ผู้ให้ความคุ้มครองและให้การศึกษาแก่พวกเขา ความรู้และความจริงก็ได้มาจากเทพทั้งห้านั้น เทพทั้งห้านี้เท่านั้นที่เป็นขั้นบันไดให้ก้าวเข้าไปหาเทพเจ้า บุคคลผู้ซึ่งไม่รับใช้เทพทั้งห้านั้น แต่ไปไหว้รูปปั้นหินและวัตถุอย่างอื่น เป็นผู้ละเมิดและขัดบัญญัติพระเวท

ถาม : ถ้าเขากราบไหว้รูปบูชา และรับใช้มารดาบิดา และผู้อาวุโสอื่น ๆ จะไม่มีความผิดหรือ

ตอบ : เปล่าเลย ความดีของท่านอยู่ที่การเลิกกราบไหว้รูปบูชา และรับใช้บุคคลผู้ควร [illegible] นั้นจะเป็นสิ่งไร้ความหมายถ้าเลิกเคารพเทพผู้ควรบูชาในรูปบิดามารดา และท่านอาวุโสอื่น ๆ การให้พรของท่านเป็นที่ประจักษ์ และการกราบไหว้รูปดินและรูปหินแทนย่อมนำเอาความยุ่งยาก แต่บุคคลดูเหมือนจะชอบนำเอารูปปั้นมาทำการกราบไหว้ เพราะว่าอาหารก็ดี ไทยทานอื่น ๆ ก็ดี วางไว้ต่อหน้ามารดาบิดาและผู้อาวุโส ท่านเหล่านั้นก็จะทานด้วยตัวท่านเองหรือเก็บไว้ทาน อาหารที่พวกเขาให้ก็ไม่มีเหลือไว้ให้พวกเขา แต่ถ้าพวกเขาถวายอาหารแก่รูปปั้นและวัตถุแทนอื่น ๆ เช่นกำไลมือ กำไลเท้า กลอง สังข์ และทำเสียงดังอื่น ๆ เขาไม่สูญเสียอะไรเลย เขาได้สิ่งทั้งหมดที่เขาถวายแก่รูปนั้น เหมือนกับเป็นการทำการหลอกลวงคนอื่น คือ

ตฺวมคุษฺฐํ คฤหาณ โภชนํ ปทารฺถํ วา'หํ คฺรหีษฺยามิ ฯ

— ชี้นิ้วไปหาอีกคนหนึ่ง คนนั้นอาจจะบอกเขาว่า ให้ดูหัวแม่มือของฉัน เอาสิ่งทั้งหมดที่เขาถวายมาจากเขาผู้นั้นหมด เล่ห์อุบายของพระมีมากอย่างนี้ คนทั้งหลายเรียกพระพวกนี้ว่า บูชารี อริ คือศัตรูของการบูชา หรือศัตรูของธรรมะ พระเหล่านี้แต่งตัวเหมือนคนหลอกลวง ทำตนให้เป็นที่ดึงดูดคนอื่น แต่งตัวรูปปั้นที่เขาบูชานั่นให้สวยงาม ขโมยทรัพย์จากคนโง่ ๆ ปัญญาทึบผู้ร่ำรวยและมีทรัพย์สมบัติมาเป็นทรัพย์สมบัติของตน ถ้ามีกษัตริย์ผู้ศรัทธาในศาสนา พระองค์ควรจะเอาคนเหล่านั้นไปทำงาน ขุดหิน แกะสลัก และสร้างบ้าน เพื่อพวกเขาจะได้มีอาหารรับประทานและมีน้ำดื่ม และช่วยเหลือเขาให้ทำงานในทางสุจริต

รูปปั้นของบุคคลผู้ยิ่งใหญ่

ถาม : ทำไม ความคิดในความรักสงบและความพอใจจึงไม่เกิดขึ้นเมื่อเห็นรูปปั้นของบุคคลผู้เสียสละ และสงบเล่า เช่นเดียวกับตัณหาเกิดในการเห็นรูปปั้นผู้หญิงปรากฏ

ตอบ : เปล่าเลย จะไม่เคยเป็นเช่นนั้น เพราะการนำเอาคุณสมบัติเฉื่อยของรูปปั้นเข้ามาสู่จิต ทำให้อำนาจความคิดและอำนาจการวิเคราะห์แยกแยะลดน้อยลง เมื่อปราศจากอำนาจการวิเคราะห์แยกแยะ ก็ไม่มีความเสียสละ เมื่อปราศจากความเสียสละก็ไม่มีความรู้และปราศจากความรู้ ก็ไม่มีความเย็นความนิ่ง ความไม่เห็นแก่ตัวเกิดขึ้นในใจก็เนื่องมาจากการคบผู้รู้ ฟังคำสอนของเขาและ เรียนรู้ชีวิตของเขา เพราะว่าไม่มีความรัก รูปปั้นไม่รู้ความดีของเขา เหตุของความรักด้วยรู้คุณของความดี ความชั่วก่อให้เกิดการบูชารูปปั้นและรูปอื่น ๆ ทำให้คนหลายล้านคนเป็นคนไร้ประโยชน์กลายเป็นพระบ้าง เป็นคนขอทานบ้าง ขี้เกียจ และกลัว คนเหล่านี้เผยแพร่ความโง่ไปทั่วโลก ความผิดพลาดมากมายเกิดขึ้นในโลกเท่า ๆ กับความชั่วในการกราบไหว้บูชารูปปั้น

ความมหัศจรรย์ และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

เมืองพาราณสี

ถาม : จงคิดถึงเมืองกาสี (พาราณสี) ณ สถานที่นั่น พระเจ้าเอารังเซ็พ ได้เห็นสิ่งมหัศจรรย์มากมายซึ่งลัทภัยรวะแสดงให้ชม เมื่อมุสลิมทำการโจมตีโดยเจตนาว่าจะทำลายโบสถ์ และเริ่มยิงปืนครกไปยังโบสถ์ หมู่ผึ้งได้โจมตีข้าศึกซึ่งต้องหนีกันอลหม่านและต้องยอมจำนน

ตอบ : การมหัศจรรย์นี้มิได้เกิดจากรูปปั้นหิน แต่จะต้องเป็นรังผึ้งจำนวนมากซึ่งโดยธรรมชาติแล้วเป็นสัตว์ดุร้าย และโจมตีศัตรูผู้รุกรานมัน ความมหัศจรรย์ของกระแสน้ำนมซึ่งเห็น ณ ที่นั้นเป็นความหลอกลวงของพวกพระ

ถาม : ทำไมมหาเทพ (ศิวะ) ซ่อนพระองค์อยู่ในบ่อ และ เบนิมัธวะ (กฤษณะ) ซ่อนพระองค์ในบ้านของพราหมณ์คนหนึ่ง เพื่อไม่ให้คนบ่นเถือน (มเลจห) เห็นได้มันไม่ใช่เป็นความมหัศจรรย์หรือไฉน

ตอบ : เมื่อคนผู้มหัศจรรย์ทั้งหลาย มี โกตพล, กาลภัยรวะ ลัทภัยรวะ และผู้มีวิญญาณอื่น ๆ ผีศาจ และครุฑ (เทพครึ่งนกครึ่งคนพาหนะของพระวิษณุ) ทำไมคนเหล่านั้นไม่ต่อต้านมุสลิมในการต่อสู้เล่า ทำไมพวกเขาไม่สาบพวกมุสลิมให้เป็นขี้เถ้าเล่า เหมือนพวกเขาได้ทำการขับไล่ตริปุรสุร และสัตว์ร้ายอื่น ๆ ตามเรื่องของมหาเทพและวิษณุที่มีในนิยายของปุราณะ ดังนั้นจึงเป็นการพิศูจน์ให้เห็นว่า รูปปั้นหิน [redacted] เมื่อพวกเขาได้มาถึงเมืองกาสี ได้ทำลายโบสถ์และทุบตีรูปบูชาแตกหัก พวกพระก็โยนรูปปั้นนั้นลงไปในบ่อ และเอารูปของพระศิวะไปซ่อนไว้ในบ้านของพราหมณ์ เมื่อพญามัจจุราชไม่เข้าไปในเมืองกาสี เพราะความกลัวต่อกาลภัยรวะ และรูปปั้นก็ไม่ถูกทำลายในกาลียุคครั้งนั้น ทำไมรูปปั้นเหล่านั้นจึงไม่ทำให้มุสลิมกลัวแล้วหนีไปเล่า ทำไมจึงยอมให้พระราชวังถูกทำลายเล่า ความจริงก็คือว่าทั้งหมดนี้เป็นความหลอกลวงของพวกพระทั้งสิ้น

เมืองคยา

ถาม : การทำบุญศราธ คือ พิธีทำบุญอุทิศให้วิญญาณที่จากไป โดยการถวายทานอุทิศให้บรรพบุรุษที่ตายไปแล้วและส่งพวกเขาไปสู่สวรรค์ ด้วยการทำบุญส่งไปให้ บรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะยื่นมือออกมารับข้าว นี่ก็เป็นความเท็จหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว นั่นก็ไม่ถูกต้อง ถ้าวิญญาณบรรพบุรุษที่จากไปได้รับบุญโดยพิธีถวายข้าวแก่พระ ในพิธีนั้นหลายร้อยรูปได้ใช้ไปเพื่อเลี้ยงคนตาย ทำไมพวกเขาไม่ได้ร่วมในบาปที่พระคยาทำผิดเช่นเสพเมถุนกับหญิงโสเภณีและอื่น ๆ โดยใช้เงินจากที่ได้มาจากการประกอบพิธีนั่นหรือ วิธีส่งบุญให้คนตายเดี๋ยวนี้ไม่ได้ทำกันแล้ว แต่มือของพระได้รับไทยทาน ดูเหมือนว่า ได้คนทุจริตบางคน มีการขุดหลุม แล้วซ่อนบุคคลคนหนึ่งไว้ในหลุมนั้น แล้วเอาหญ้ากลบไว้ พระยื่นบาตรข้าวออกไป และบุคคลที่ซ่อนตัวอยู่นั่นเองยื่นมือออกไป ดังนั้นพระจึงได้หลอกลวงคนบางคนที่ไร้ความคิดแต่มีทรัพย์ซึ่งเห็นเป็นความประหลาด จึงได้ถวายเงินแก่พวกพระ ในทำนอง

เดียวกันนี้ มันไม่เป็นการมหัศจรรย์อะไรเลย ที่เชื่อว่ายักษ์ราพณะนำรูปปั้นไภชนาถ (รูปปั้นพระศิวะ อยู่ใกล้เมืองกังกระ, แคว้นปัญจาบ) อาจจะเป็นเรื่องไร้สาระด้วยกัน

กัลกัตตา

ถาม : ไม่เป็นการแปลกประหลาดหรือที่คนเป็นแสน ๆ กราบบูชาเจ้าแม่กาลี เจ้าแม่กมากศ และเจ้าแม่อื่น ๆ ในเมืองกัลกัตตา

ตอบ : เปล่าเลย คนเหล่านี้ตาบอด เดินตามกันไปเหมือนแพะ ซึ่งตกลงไปในบ่อแต่ก็ไม่ยอมเลิก ยอมให้คนตาบอดนำทาง ในทำนองเดียวกันคนโง่เดินตามกันไปคนแล้วคนเล่า และตกลงไปในบ่อของการกราบไหว้เทวรูป และได้รับความทุกข์เพราะการกระทำเช่นนั้น

จากันนาธบุรี

ถาม : เอาละ ที่แล้วก็แล้วกันไป ไปร่วมพิธีที่จากันนาธบุรีกันเถิด ซึ่งในที่นั่นมีความมหัศจรรย์ที่เห็นได้ คือ (๑) ท่อนไม้จันท์ลอยขึ้นมาจากทะเลในสมัยการเปลี่ยนรูปของเทพเจ้าจากันนาธ เป็นรูปที่เปิดช้างในได้ (ทุก ๆ ๑๒ ปี ท่อนไม้จันท์มีรูปคล้ายร่างมนุษย์ใส่รูปหุ่นของเทพเจ้าจากันนาถที่เมืองบุรีในโอริสสา (๒) หม้อ ๗ ใบ ตั้งซ้อนกันบนเตาใส่ข้าวสารเต็มหม้อทั้ง ๗ ใบแล้วหุงหม้อใบบนจะสุกก่อน แล้วจะสุกถัดลงมาเป็นลำดับ (๓) ถ้าบุคคลไม่รับประทานเศษอาหารที่เหลือจากเทพเจ้าจากันนาธ เขาผู้นั้นจะเป็นโรคเรื้อน (๔) รถที่เทพเจ้าจากันนาธนั่งจะเคลื่อนไหวไปมาพร้อม ๆ กัน (๕) คนชั่วจะไม่เห็นเทพเจ้าจากันนาธ (๖) เทพทั้งหลายได้สร้างโบสถ์ในสมัยพระอินทรทามนะ (๗) ในสมัยการเปลี่ยนแปลง ท่อนไม้จันท์ที่สร้างขึ้นเป็นรูปคนนั้น กษัตริย์ พระและช่างไม้ (ผู้ประดับให้เทพ) ตายไปหมด ท่านไม่สามารถปฏิเสธความมหัศจรรย์นี้ได้

ตอบ : ครั้งหนึ่งมีชายคนหนึ่ง กราบไหว้ เทพเจ้าจากันนาถ (เจ้าแห่งโลก) เป็นเวลาถึง ๑๒ ปี ได้เดินทางมาถึงเมืองมธุระ เมื่อเขาพบกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ถามเขาถึงสิ่งเหล่านี้ เขาบอกข้าพเจ้าว่า ทั้งหมดเหล่านั้นหลอกทั้งนั้น คือ (๑) เหตุผลของเขาทราบว่าบางทีท่อนไม้จันท์ส่งมาอย่างลับ ๆ ในเรือ และปล่อยให้มันลอยอยู่ในทะเลในคราว

เปลี่ยนเครื่องทรงของเทพ ท่อนจันท์นั้น คลื่นซัดขึ้นมาบนฝั่ง ช่างไม้ก็นำมันมา และทำเป็นรูปเทพ (๒) เมื่ออาหารปรุงเสร็จแล้ว ไม่ยอมให้ใครเข้าไปในครัว นอกจากพ่อครัวเข้าไปดูในที่นั้นมีเตาอยู่ ๖ เตา วางเป็นรูปวงกลม มีเตาใบหนึ่งอยู่ตรงกลาง พ่อครัวก็เอาเนย ดิน และถ่านใส่ลงไปที่ก้นหม้อใหญ่ และต้มข้าวบนเตาไฟทั้ง ๖ นั้น แล้วเขาก็ล้างก้นหม้อให้สะอาด เอาข้าวสารที่ยังดิบใส่ลงไปในหม้อใบกลาง เอาหม้อข้าวทั้ง ๖ ที่สุกแล้วตั้งซ้อนกันขึ้นไป แล้วเอาเหล็กแผ่นปิดเตาทั้ง ๖ นั้นเสีย แล้วเรียกให้คนที่จะมาตรวจดูเหล่านั้น เข้ามาดูหม้อข้าว ซึ่งล้วนแต่เป็นคนร่ำรวย พวกเขาดูหม้อข้าวใบบนสุด แล้วพระก็ขอให้เขาบริจาคเงินเพื่อหม้อเหล่านั้น บุคคลใจบอดแต่ร่ำรวยได้บริจาคเงินทองลงไปในหม้อ บางก็บริจาคให้เป็นรายเดือน (๓) พวกชนวรรณะต่ำก็นำขนมนมเนยมาที่วัด และเมื่อถวายเสร็จแล้ว ได้เอาออกไว้กินส่วนหนึ่ง แล้วหม้อข้าวก็ถูกส่งไปยังบ้านของบุคคลที่ถวายเงินสำหรับหม้อข้าวนั้น ครอบครัวที่ยากจน พระและสาธุ ชนชั้นต่ำ และพวกสลัมทั้งหลายก็นั่งเรียงกันเป็นแถว เพื่อคอยกินเศษอาหารที่เหลือ เมื่อพวกหนึ่งได้รับประทานแล้ว อีกพวกก็เข้ามาแทนรับประทานอาหารบนจานใบไม้ ซึ่งการกินเช่นนั้นสกปรกมาก แต่มีคนมากมายที่ไม่ยอมรับประทานเศษอาหาร พวกเขาปรุงอาหารของเขาเองจนกว่าเขาจะกลับบ้าน เขาก็ไม่เป็นโรคเรื้อนและโรคอื่น ๆ ชาวบ้านในเมืองนั้นมากมายที่ไม่เคยรับประทานอาหารที่มีคนนำมาถวายเทวรูป พวกเขาก็ไม่เป็นโรคเรื้อน และโรคอื่น ๆ แต่ก็มีคนเป็นโรคเรื้อนมากมายเหมือนกัน พวกเขาไม่หายเพราะรับประทานเศษอาหารที่ถวาย มีไภรวีจักร (กงจักรของเทพพัชชุ) ซึ่งพวกวามมรรคสร้างขึ้น เทพีสุภัทรผู้เป็นน้องสาวของพระกฤษณะ และพัลเทพ ได้เอาเทวีองค์นี้ไว้ตรงกลางของพี่ชายของเธอทั้งสองในฐานะเป็นภรรยาและมารดา ซึ่งไม่น่าจะเป็นเรื่องขึ้นมาได้อันไม่มีกงจักรของเทพพัชชะ (๔) ล้อรถทำด้วยเครื่องจักรซึ่งเมื่อหมุนไปทางขวา มันจะทำให้รถหมุน แต่เครื่องจักรจะหยุดมันไว้เมื่อมันหมุนมาถึงตรงกลางงานพิธีที่จัดไว้ ซึ่งมีระเบียบว่าจะต้องหันรถนั้นไปทางซ้าย แล้วพระผู้ทำพิธีจะร้องจนสุดเสียงว่า จงบริจาคทาน จงให้ทาน ดังนั้นเทพเจ้า-

จากันนาถจะทรงพอพระทัยเพื่อเคลื่อนรถของพระองค์ต่อไป ศาสนาของพวกเขาก็จะได้ปฏิบัติกันต่อไป พวกเขาจะร้องตะโกนอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ นานเท่านานที่การบริจาคยังคงดำเนินต่อไป เมื่อพวกเขาหยุดลง ชาวบ้านแห่งตำบลวราชคนหนึ่ง ใกล้เมืองมธุระแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าชุดสวยงาม และมีผ้าพาดคออันเด่น ยืนอยู่หน้ารถและประนมมือทั้งสองขึ้นกล่าวว่า "โอ เทพจากันนาถ ขอพระองค์จงทรงเคลื่อนรถต่อไป และจงพิทักษ์ศาสนาของพวกเราเถิด" แล้วเขาก็ขึ้นไปบนรถ แล้วจากนอนราบลงหน้ารถนั้น แล้วเครื่องจักรก็หมุนไปทางขวา โดยร้องประกาศว่า "ขอชัยชนะจงมีแด่เทพเจ้า ขอชัยชนะจงมีแด่เทพเจ้า" คนหลายพันคนก็ดึงเชือกที่ผูกติดกับรถ และเคลื่อนไปข้างหน้า (๕) โบสถ์มีที่กว้างพอสมควร แต่ค่อนข้างมืด ดังนั้นจึงต้องจุดตะเกียงไว้ตลอดเวลามีม่านกั้นไว้ทั้งสองข้างของเทวรูป พระยืนอยู่ข้าง ๆ เทวรูปอยู่ข้างใน เมื่อม่านปิดรูปนั้นก็ถูกซ่อนไว้ทันที เมื่อผู้ควบคุมและพระ ร้องประกาศแก่ประชาชนที่ยืนชุมนุนกันอยู่ที่ทางเข้าเพื่อดูเทวรูป คำประกาศว่า "จงถวายสิ่งของแก่เทพ บาปของท่านทั้งหมดก็จะจากท่านไป แล้วท่านก็จะเห็นเทพเจ้า จงรีบทำบุญเร็ว ๆ" พวกคนสามัญทั้งหลายถูกขโมยเงินทองโดยวิธีโกงของพวกพระ แล้วม่านก็จะถูกเปิดออก แล้วคนทั้งหลายก็เห็นเทพพร้อมกับตะโกนว่า "ชัยชนะจงมีแด่เทพเจ้า" และพวกเขาก็มีความสบายใจร่าเริงกันเป็นการใหญ่ และก็จากกันไป

ารรับประทานอาหารระหว่างชาติ

เชื้อสายของราชวงศ์อินทรคามนะ ยังคงมีอยู่ในเมืองกัลกัตตา พระองค์เป็นกษัตริย์ร่ำรวยละบูชาพระแม่เทวี พระองค์ใช้เงินหลายแสนรูปีสร้างโบสถ์เจ้าแม่ จุดมุ่งหมายก็เพื่อแก้ปัญหาารรับประทานอาหารร่วมกันในชามเดียวกัน แต่คนโง่ได้เลิกนิสัยแยกกันทานอาหารของพวกเขาย่างไร ถ้าท่านเชื่อในเทพเจ้า ท่านควรจะถือนักแกะสลักผู้สร้างโบสถ์ขึ้นว่าเป็นเทพด้วยเราะกษัตริย์ พระและช่างไม้ไม่เคยตายในสมัยที่เปลี่ยนแปลงผ้าคลุมท่อนไม้จันท์ แต่ลับมาเป็นหัวหน้าผู้ปกครองโบสถ์ ซึ่งดูเหมือนว่าในบางโอกาสได้ทำการทารุณโหดร้ายกับนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกเขา ผู้ซึ่งได้วางแผนต่อต้านชีวิตของพวกเขา เพราะข้างในปูชานั้นว่างเปล่า จึงได้เอารูปหินสลิงแกรม (สลิงกรามา) เป็นรูปหุ่นกลม ๆ หรือหินแบบรูปไข่

เหมือนหินอ่อนซึ่งได้พบในแม่น้ำกานดกิ อยู่ทางเหนือของเบงคอล ได้ถูกนำมากราบไหว้โดยถือว่าเป็นอวตารของพระศิวะ วางไว้ภายในโกษฐทองคำ และรูปหุ่นนั้นก็ถูกอาบน้ำทุกวันเพื่อทำเป็นน้ำปาทอมฤตหินนั้นได้ (ชรนามฤต) เขาอาจจะใส่กรดบางอย่างลงในรูปให้เกิดแสงสว่างในเวลากลางคืน และให้น้ำอมฤตนั้นแก่ผู้อาวุโส ๓ ท่าน ซึ่งอยู่ในที่นั่นในตอนเช้าและให้เขาตายในตอนกลางวัน ดังนั้นขณะที่พวกเขายังตายอยู่ พวกตะกระทั้งหลายก็บ่าวประกาศว่าพระเจ้าจากันนาถได้พาเอาคนทั้งสามนั้นไปกับพระองค์ด้วย และในขณะที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวมีอุบายหลอกลวงหลาย ๆ อย่างที่จะหลอกคนโง่ผู้มีเงิน

ราเมศวร

ถาม : มันเป็นกลลวงด้วยหรือที่ว่า ศิวลิงค์ที่ราเมศวรขยายตัวขึ้นในขณะที่เทน้ำจากแหล่งแม่น้ำคงคาลงบนศิวลิงค์

ตอบ : เป็นกลลวงแน่นอน เพราะโบสถ์มืด แม้ในเวลากลางวันก็ต้องจุดตะเกียงกันตลอดทั้งวันและคืน เมื่อน้ำลดลงบนศิวลิงค์ แสงสว่างจากตะเกียงก็สะท้อนไปที่น้ำไหลเหมือนสายฟ้าแลบ ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ณ ที่นั้น รูปหินก็ไม่ได้ขยายตัวขึ้น ทั้งมิได้ลดลง มันเป็นอยู่อย่างไรมันก็เป็นอย่างนั้น พระหลอกคนโง่ด้วยวิธีลวง

ถาม : ราเมศวร พระเจ้ารามจันทร์เป็นผู้สร้างขึ้น ถ้าการไหว้รูปบูชาเป็นการขัดกับพระเวทล่ะก็พระองค์จะสร้างสถานที่นั้นทำไม และทำไมท่านวัลมิกิจึงได้เขียนไว้ในเรื่องรามายนะ

ตอบ : ไม่มีชื่อ และไม่มีร่องรอยของศิวลิงค์ในสมัยพระเจ้ารามจันทร์ แต่ที่แน่นอนก็คือกษัตริย์เดคคานามว่าราม ทรงสร้างโบสถ์นั้น เรียกว่าโบสถ์ศิวลิงค์ราเมศวร เมื่อพระเจ้ารามจันทร์กับพระนางสีดา หนุมานและคนอื่น ๆ เริ่มเดินทางไปอยุธยาจากเกาะลังกา โดยลูกบอลลูนทางอากาศ พระองค์ตรัสแก่พระแม่สีดาว่า

อตฺร ปูรฺวํ มหาเทวะ ปฺรสาทมกโรทฺวิภุะ ฯ เสตุพนฺธ อิติ ขฺยาตมฺ ฯ

วัลมิกิรามายณะ ลังกากัณฑ สรค ๑๒๕, โศลก ๒๐

"โอ สีดา เมื่อฉันมีความกลุ้มใจจากการแยกจากกันของเธอกับฉัน ฉันเดินทางเที่ยวไป ได้พักอยู่ที่นี่เป็นเวลา ๔ เดือนในฤดูฝน ฉันคิดถึงและทำสมาธิถึงพระมหาเทพผู้แผ่ทั่วไปในสากลโลก เป็นเทพแห่งเทพทั้งหลาย ยิ่งใหญ่กว่าเทพ

มหาบุรุษ โดยความกรุณาของพระองค์ทำให้เราได้สิ่งที่ต้องการทั้งหมดในที่นี้ มีสะพานซึ่งเราได้สร้างไปลังกา ซึ่งในที่นั้นเราได้ฆ่าราพนะและนำเธอกลับมา"

ไม่มีอะไรมากไปกว่านี้ที่ท่านวัลมิกิเขียนไว้

เดคคา

รัค ไห กาลิยากนฺต โก ฯ ชิสเน หุกฺกา บีลายา สนฺต โก ฯ

ถาม : มีรูปปั้นของเทพกัลยากันต ยังสูบยาอยู่จนกระทั่งปัจจุบัน ถ้าการกราบไหว้รูปบูชาเป็นกลลวง ความมหัศจรรย์นี้ก็เป็นกลลวงด้วยเหมือนกัน

ตอบ : แน่นอน เป็นกลลวงทั้งนั้น มันเป็นกลลวงของพวกพระ ปากของรูปปั้นนั้นกลวง จากปากนั้น มันจะมีรูกลวงเป็นช่องผ่านกำแพงทะลุหลังกำแพงไปสู่บ้านอีกบ้านหนึ่ง เมื่อพระสูบบุหรี่ ควันก็จะผ่านไปทางช่อง และไปออกทางช่องปากของรูปปั้นและเมื่อม่านเปิด พระจะออกไปข้างนอก และแล้วคนที่ซ่อนอยู่ข้างหลังรูปปั้นก็จะสูบบุหรี่ ดังนั้นมันจึงทำเป็นเสียงฮับ ๆ มันจะต้องมีรูอีกรูหนึ่งผ่านมาทางจมูกและปากของรูปปั้น ดังนั้นเมื่อคนที่หลบซ่อนอยู่พ้นควันออกมา มันก็จะออกมาทางปากและรูจมูกของรูปปั้น มันเป็นโอกาศที่พวกพระจะหลอกเอาเงินออกจากกระเป๋าของผู้แสวงบุญโง่ ๆ ทั้งหลาย

ทวาริกะ

ถาม : ท่านไม่รู้หรือว่า รูปปั้นของพระเจ้าดะกอร์ ได้ไปกับผู้ภักดีคนหนึ่งจากทวาริกะ แม้ว่ารูปปั้นทองคำนั้นจะหนักหลายสิบปอนด์ก็ตาม แต่มันมีน้ำหนักเพียงนิดหน่อยเท่านั้น มันไม่มหัศจรรย์หรือ

ตอบ : เปล่าเลย มันไม่มีอะไรเลย ผู้ภักดีคนนั้นได้ขโมยรูปปั้นนั้นไป เพราะน้ำหนักของรูปปั้นนั้นหนักมาก มันจะเท่ากับ ๑/๒ บาท ได้อย่างไร เป็นการหลอกลวงแท้ ๆ ที่เดียว

โสมนาถ

ถาม : ดูซิ พระโสมนาถ นอนอยู่เหนือพื้นดิน ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์อันยิ่งใหญ่ มันเป็นการหลอกลวงหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว หลอกลวงแน่ ๆ ขอโปรดฟังข้าพเจ้า มันมีแม่เหล็กทั้งข้างบนและข้างล่าง ดังนั้นรูปปั้นนั้นจึงลอยอยู่ในอากาศ จากการดึงและดูดของแม่เหล็กทั้งบนและล่าง เมื่อพระเจ้ามาห์มูดแห่งกาซานีต่อสู้แผ่วทางไปสู่โบสถ์ ความมหัศจรรย์คือ เขาได้ทำลายโบสถ์นั้น และทำให้พระเหล่านั้นเสื่อมเสีย กองทัพฮินดูเป็นแสน ๆ คน ล้วนแข็งแรง ได้ถูกตีพ่ายและแตกกระจายไปโดยทหารมุสลิมเพียงหมื่นคน พวกพระได้ทำการเส้นสรวงเทพ ขอร้องเทพทั้งหลาย และสวดอ้อนวอนว่า "โอ พระมหาเทพ ขอพระองค์จงฆ่าคนนอกศาสนานี้ และปกป้องรักษาเรา" พวกพระได้แนะนำข้าราชบริพารให้มีความอดทน เพราะมหาเทพจะส่งไภราพ หรือภิรภัทร ผู้ซึ่งจะฆ่าพวกนอกศาสนาทั้งหมด หรือทำให้พวกเขาตาบอด เทพเจ้าของพวกเขาก็ถูกปลอบโยนอีกเหมือนกัน หนุมาน แม่ทุรดา และไภราพได้เห็นในฝันและพวกเขาก็พูดว่าเทพเจ้าจะยุติเรื่องราวทั้งหมด พระเจ้าแผ่นดินและพวกนักรบทั้งหลายได้ถูกชักนำให้เชื่อไปตามคำแถลงของพวกพระ พระที่เป็นนักดาราศาสตร์หลายท่านที่พูดว่ามันไม่ใช่กาลเวลาสำหรับพวกเขาที่จะเจริญก้าวหน้า เพราะดาวจันทร์ย้ายที่ไปสถิตย์อยู่ในราศีที่ ๙ และดาวอีกดวงหนึ่งโคจรไปร่วมราศีเดียวกันและอื่น ๆ ดังนั้น พวกนักรบทั้งหลายจึงถูกชักนำให้เชื่อและทำให้ล่าช้าในการปฏิบัติการ กองทัพนอกศาสนาก็ยกทัพมาล้อมพวกนักรบฮินดูได้หมด นักรบฮินดูก็วิ่งหนีอย่างไม่เป็นท่า พวกพระและสานุศิษย์ถูกจับได้เป็นจำนวนมาก พวกพระประนมมือขึ้นขอชีวิตและไม่ให้ทำลายโบสถ์ และทำลายรูปปั้น โดยเสนอจะให้เงินจำนวนสามแสนรูปี พวกมุสลิมตอบว่าพวกเขาไม่ได้กราบไหว้รูปบูชา แต่เป็นผู้ทำลายรูปบูชา พวกเขาก็ทำลายโบสถ์นั้นทันที เมื่อหลังคาโบสถ์ถูกทำลายลงแล้ว รูปบูชาก็ตกลงมา เนื่องจากการนำเอาแม่เหล็กออกไปกล่าวกันว่าเมื่อรูปบูชาแตกแล้ว เพชรนิลจินดามีค่าถึงหนึ่งล้านแปดแสนก็ไหลออกมาจากรูปบูชานั้น เมื่อหัวหน้าพระและพระทั้งหลายถูกพวกมุสลิมเฆี่ยนตี ต่างร้องไห้ออกมาดัง ๆ อย่างน่าสมเพช พวกเขาถูกเฆี่ยนตีอย่างทารุณ จึงได้เปิดเผยความลับออกมา พวกมุสลิมก็ปล้นสดมภ์และเก็บเอาทรัพย์เหล่านั้น และได้นำพวกทาสและคนเผ้าประตูโบสถ์หัวหน้าพระและสานุศิษย์ของพระ มาทำงานหนัก เช่นให้ตัดหญ้า ให้ล้างส้วมและให้อาหารแก่พวกเขาเหล่านั้นแต่เพียงเล็กน้อย อนิจจาเอ๋ย

พวกเขาได้ทำลายตัวเขาเองโดยการกราบไหว้รูปบูชา ทำไมพวกเขาไม่รับใช้เทพเจ้า ดังนั้นพวกเขาอาจจะทำลายพวกนอกศาสนาได้และได้ชัยชนะ จงสังเกตด้วยว่า ถ้าพวกเขากราบไหว้วีรชนแทนรูปบูชา พวกเขาจะอยู่ได้รอดปลอดภัย แม้ว่าพวกพระจะรับใช้รูปบูชานี้มากยิ่ง แต่ก็ไม่มีรูปบูชารูปใดจะไปทำลายศีรษะของข้าศึก ถ้าพวกเขารับใช้วีรชนคนหนึ่งคนใด อย่างที่เขารับใช้รูปบูชา เขาจะทำสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อพิทักษ์เพื่อนของเขา และทำลายศัตรู

ตั๋วแลกเงินของนรสี

ถาม : มันเป็นการหลอกหลวงหรือที่ว่า เทพรันจฮอร์ธ[๑] แห่งทวาริก ส่งบิลแลกเงินไปให้นรสี เมห์ตะ และจ่ายหนี้สินของท่าน

ตอบ : ใช่แล้ว โกหกทั้งนั้น นายธนาคารบางคนจำจะต้องจ่ายเงิน และแล้วบางคนอาจจะประกาศว่าตั๋วแลกเงินนั้นพระศรีกฤษณะส่งมา เมื่ออังกฤษระดมยิงโบสถ์พร้อมกับรูปบูชาในปี A.V. ๑๙๑๔ รูปบูชานั้นไปอยู่ที่ไหนเล่า อย่างไรก็ตาม แบกฮอรัส ได้แสดงความกล้าอันยิ่งใหญ่ในการต่อสู้และฆ่าศัตรู แต่ไม่มีรูปบูชารูปใดวิ่งไล่ตีขาผู้วิ่งหนี ถ้ามีบุคคลบางคนเหมือนศรีกฤษณะ เขาก็จะทำให้ข้าศึกแพ้อย่างรวดเร็ว บอกข้าพเจ้าซิว่า ทำไมผู้อุปถัมภ์ของเขาจึงไม่ถูกทุบตี ส่วนผู้ปกป้องเขาถูกเฆี่ยน

ภูเขาไฟในปัญจาบ และ ฮินกลาชในแคว้นสินธ์

ถาม : ชวลา–มุขี (ภูเขาไฟแคว้นปัญจาบ) คือแม่เจ้าที่เห็นประจักษ์อันหนึ่ง เธอเสวยทุกอย่างหมด ถ้าท่านถวายทาน เธอจะเสวยเสียครึ่งหนึ่ง เหลือไว้ครึ่งหนึ่ง กษัตริย์มุสลิมขุดคลองส่งน้ำเข้าไปใส่ลงในปล่องไฟนั้น และพยายามเอาแผ่นเหล็กกลบให้สนิท ถึงกระนั้นไฟก็ยังไม่ดับและก็ปิดไม่ได้ด้วย ในทำนองเดียวกันนี้ พระแม่เจ้าฮินกลาชขี่ม้าขึ้นภูเขาในเวลาเที่ยงคืน และทุกคนเห็นเธอ ในเวลานั้น เธอส่งเสียงดังเหมือน

---

๑ เหล่านี้คือเทพผู้มีอำนาจในการรับใช้มหาเทพตามนิยายปุราณะ มันเป็นชื่อของพระกฤษณะที่ตนให้แก่พระองค์ที่ทรงห้ามมิให้เกิดสงครามกับจรสินธ พระเจ้าแผ่นดินมคธ พระกฤษณะเดินทางออกจากเมืองไปอยู่กับประชาชนของพระองค์ที่ทวาริกะ ปลายดินแดนอินเดีย ในสมัยของพระเจ้าวิกรมาทิตย์ ซึ่งเกิดก่อนคริตศักราช ๕๗ ปี

พ้าคำรณในภูเขา ท่านจันทรคุป กล่าวไว้ดีมาก ถ้าผู้ชายคนใดผ่านโยนียันตร์ (เครื่องจักรเหมือนอวัยวะเพศหญิง) ผู้นั้นจะไม่เกิดอีกแล้ว บุคคลผู้ยิ่งใหญ่ครั้งเดียว เขาสรวมเครื่องประดับธโฮเมอร์หะอันสวยงามมาก ผู้นั้นเป็นคนยิ่งใหญ่ครั้งเดียวจะไม่เคยมาฮินกลาชอีกเลย สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดไม่มีค่าควรเชื่อหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว ไม่ควรเชื่อเลย ไฟนั้นเกิดจากภูเขาไฟ ณ ที่นั่นเอง เป็นอุบายลวงของพระ มันเหมือนกับไฟเมื่อเอาช้อนตักถ่านที่ร้อนแล้วเอาเนยใส่ลงไปพร้อมกับเครื่องเทศละลายในหม้อซุป ซึ่งไฟไปจะติดอยู่ที่ช้อนนั้น เมื่อเอาช้อนออก หรือเป่าด้วยปาก ไฟก็จะดับและไฟก็จะดับเมื่อมันไหม้เนยหมดแล้ว และไม่มีอะไรให้มันไหม้อีก มันไม่แตกต่างอะไรไปจากเตาไฟ ทุกสิ่งที่ใส่ลงไปมันก็จะไหม้เป็นเถ้าถ่านหมด เอาไฟไปจุดบ้านหรือจุดบ่ามันก็ไหม้หมดเช่นกัน เรื่องเจ้าแม่ฮินกลาช (ใกล้เมืองการาจี) มีอะไรบ้างไหมที่มากไปกว่านี้ แต่เป็นกลอุบายลวงของพวกพระเท่านั้นเอง ไม่มีกระบวนการของพระแม่เจ้าที่ฮินกลาชเลย อุบายที่ลวงทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่พระสร้างขึ้นเอง คนเหล่านั้น (พระ) มีบ่อน้ำและมีโคลนจากก้นบ่อและมีฟองน้ำผุดขึ้นมาจากก้นบ่อนั้น มันเป็นผลสำเร็จของคนโง่ ๆ ที่หลอกนักแสวงบุญ โยนียันตร์ (เครื่องโยนี) พระเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อหลอกเอาทรัพย์สินจากคนร่ำรวย เครื่องดึงดูดอันสดสวยต่าง ๆ พระเป็นผู้สร้างด้วยจุดประสงค์อันเดียวกันถ้าสิ่งนั้นทำให้คนเป็นผู้ยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้แล้ว สัตว์ซึ่งได้บรรทุกสิ่งเหล่านั้นมาบนหลังของมัน ก็ควรจะเป็นคนผู้ยิ่งใหญ่ด้วย คนผู้ยิ่งใหญ่นั้นคือคนผู้ประกอบด้วยคุณธรรมอันดีที่สุด มีคุณธรรมเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีความกล้าหาญ

อัมฤตสระ

ถาม : บ่อน้ำที่อัมฤตสระ ก็เหมือนกับน้ำอมฤต ผลไม้ของมูฤตี (เมล็ดสะบู่) หวานมาก ครั้งหนึ่งนั้นมีกำแพงซึ่งชำรุด แต่ก็ไม่ล้มลง ทุ่งนาลอยอยู่ที่เรวัลสระ เครื่องหมายศิวลิงค์ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันกับที่อมรนาถ นกพิราบจากภูเขาหิมาลัยมา ณ ที่นั้น ซึ่งพวกนักแสวงบุญได้เห็นและแล้วก็บินกลับไป ทั้งหมดเหล่านี้ไม่สมควรจะเชื่อหรือ

ตอบ : ใช่แล้วไม่ควรเชื่อเลย บ่อน้ำที่อมฤตสระเพียงแต่เรียกชื่อว่าอมฤต ความจริงแล้วไม่มีอะไร น้ำอาจจะดีเพราะมันมีบ้า จึงเรียกว่าอมฤต หรือบ่อน้ำแห่งความไม่ตาย แต่ทำไมประชาชนที่อยู่ในที่นั้นตายเล่า เพราะน้ำอมฤตทำให้เขาเป็นขึ้นมาได้หรือตามหลักปุราณะ การสร้างกำแพงอาจจะมุ่งหมายให้มันเป็นอย่างนั้นคือให้สั่นไปมาได้ โดยไม่ล้มต้นเมล็ดสบู่จะต้องเป็นเม็ดลูกบัว หรืออาจจะเป็นสิ่งหลอกลวง และการที่ทุ่งนาลอยที่เรวัลสระ เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาใหม่ ที่ภูเขาอมรนาถ รูปศิวลึงค์ทำด้วยก้อนน้ำแข็งถ้ารูปศิวลึงค์เล็ก ๆ ทำด้วยหิน แล้วขยายออกโดยวิธีนั้นจึงน่าแปลก ประหลาดนกพิราบคู่หนึ่งมันถูกได้ถูกทำให้คุ้นกับคนแล้ว เมื่อปล่อยออกไปมันจะบินไปทางภูเขาหิมาลัย เพื่อต้องการจะลวงคน

ฮาร์ดวา

ฮาร์ดวา คือประตูสวรรค์ การอาบน้ำที่ ฮาร์—กิเปาจิ (ทางขึ้นของเทพฮาริ) จะล้างบาปทั้งปวง การอยู่ที่**ตโปพน**ทำให้ผู้อยู่เป็นนักบุญ การเดินทางแสวงบุญไปที่**เทวปรยัก**ปากโคที่แอ่งน้ำ (ต้นแม่น้ำคงคา) **อุตตรกษี คุปตกษี ตริยกินรายณะ** และการเห็นสถานที่เหล่านั้นย่อมให้บุตรแก่คนหนึ่งคนใดได้ **เกดาร นาถ** และ **พัทรีนรยัน** (ในเมือง**การฮวาล**) พวกสามัญชนมากราบไหว้บูชาเป็นเวลา ๖ เดือน และพวกสาธุมากราบไหว้บูชา ๖ เดือน **พสุปติ** พระพักตรของ **มหาเทพ** เห็นได้ในประเทศเนปาล ตะโพกสองข้างของมหาเทพเห็นได้ที่ **เกดารนาถ** ขาสองข้างเห็นได้ที่ **ธุนถานาถ** และเท้าทั้งสองเห็นได้ที่ **อมรนาถ การเห็น** การแสดงความเคา และการอาบ ที่บ่อของคนเหล่านั้น จะทำให้คนทั้งปวงเข้าถึงโมกษะได้ ถ้าบุคคลต้องการจะไปสวรรค์ จาก **เกดารนาถ** และ**พัชรีนาถ** เขาสามารถจะไปได้ ท่านคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นอย่างไร

ตอบ : ฮาร์ดวา เป็นทางขึ้นภูเขาหิมาลัยไปทางทิศเหนือ บันไดฮารีนั้นเป็นบันไดไปสู่บ่อน้ำสำหรับอาบ ความเป็นจริงแล้วเป็นบันไดกระดูก เพราะกระดูกของผู้ตายทุกคนทั่วอินเดียได้ฝังอยู่ที่นั่น ไม่มีสถานที่ใดจะล้างบาปได้ดอก โดยปราศจากการปฏิบัติธรรมด้วยตนเอง ไม่มีอะไรล้างบาปได้ **ตโปพน** อาจจะเป็นสถานที่สำหรับนักบุญในอดีต แต่ปัจจุบันนี้เป็นสถานที่ของคนขอทานไปเสียแล้ว ไม่มีการปฏิบัติตนของคนที่ไปอยู่ที่**ตโปพน**นั้น มีการปฏิบัติตบะกันอย่างเคร่งครัด แต่มีผู้ขายสิ่งของ ณ

ที่นั่นมากมายพูดโกหก **หิมวตาฮะ ปรภาวติ คงคา** คือแม่น้ำคงคามาจากภูเขาหิมาลัยซึ่งปกคลุมด้วยหิมะ น้ำไหลมาจากภูเขานั้น ปากโคนั้นได้ถูกทำขึ้นเพื่อหลอกลวงประชาชน ภูเขานั้นเป็นสวรรค์ของพวกพระ ณ ที่นั่นเรียกว่า **อุตตรเกษี** และที่อื่น ๆ เป็นสถานที่เหมาะสมดีสำหรับผู้ทำสมาธิ แต่พวกขายสิ่งของทั้งหลายในสถานที่นั่น ก็ดำเนินกิจการของพวกเขาด้วย **เทวปรยัก** เป็นสถานที่ทำการหลอกลวงในปุราณะ เพราะถ้าพระเหล่านั้นไม่พูดโกหกว่า เทพทรงอยู่ในสถานที่ที่แม่น้ำคงคากับแม่น้ำอลักขนันทพบกันแล้ว ผู้ที่ไปที่นั่นก็จะไม่ให้เงินแก่พวกเขาเหล่านั้นมิใช่หรือ **คุปตกษี** ไม่ใช่สถานที่หลบซ่อนอย่างที่ชื่อหมายถึงต่อไปอีกแล้ว แต่มันเป็นสถานที่เห็นได้เหมือนกลางวัน **ที่ตรียุตินรายณะ** หาใช่สถานที่บูชาไฟของสามยุคไม่ มันอาจจะเก่าแก่เท่า ๆ กับ ๑๐ หรือ ๒๐ ชั่วอายุของพวกพระที่นั่น เหมือนอย่างสถานที่บูชาไฟแห่งบัญญัติของพวก**บกี** (ผู้ซึ่งทาร่างกายด้วยขี้เถ้า) และพวก**ปาชี**ผู้ซึ่งทำให้ไฟเผาไหม้อยู่เสมอ **ทัพตะ กุณดาซ์** (น้ำพุร้อน) ให้ความร้อนจากใต้พื้นดิน และน้ำก็ถูกทำให้ร้อนเมื่อผ่านท่อน้ำ น้ำพุเย็นใกล้ ๆ กับน้ำพุร้อนได้รับน้ำจากภูเขาข้างบนจากสถานที่นั่น มันไม่มีความร้อน ดังนั้นน้ำจึงเย็น สถานที่ที่เมือง**เกทารนาถ**ตั้งอยู่นั้นเป็นสถานที่ดีมาก แต่พวกพระหรือสาวกของพวกเขาได้สร้างโบสถ์ขึ้นรอบ ๆ หินที่พื้นข้างล่างนั้น เจ้าอาวาส พระ และผู้ประกอบพิธีได้รับเงินจากคนผู้บอดทางใจผู้มีเงินมาก ผู้ซึ่งพอใจในกามคุณ ในทำนองเดียวกันนี้มีผู้หลอกลวงมากมายที่**พัธรีนรายณะ รวัลจิ** เป็นพระหัวหน้า เขามีภรรยาหลายคนแทนที่จะมีเพียงคนเดียว **พศุปติ** เป็นโบสถ์ซึ่งมีรูปบูชาห้าภักตร เมื่อไม่มีใครไต่ถามถึงเรื่องเหล่านี้ ความลวงก็ร่วมกันแข็งกร้าว แต่พวกไต่ภูเขานั้นย่อมไม่ลวง และไม่อยากได้เงินง่าย ๆ เหมือนคนที่ทำตัวเป็นพระอาศัยอยู่ในที่ศักดิ์สิทธิ์นั้น อย่างไรก็ตามสถานที่นั้นมีทิวทัศน์สวยงามมาก

พระแม่เจ้าวินธยาใกล้เมืองมิรซาปูระ

ถาม : พระแม่กาลีมีกร ๘ กร เป็นวินธเยษวารีของภูเขาวินธยาชาล (อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือ) เป็นพระแม่เจ้าอย่างประจักษ์ที่แท้จริง เธอเปลี่ยนเครื่องแต่งตัววันละ ๓ ครั้ง ไม่มีแมลงวันแม้ตัวเดียวในบริเวณที่เธออยู่ (แพะถูกฆ่าตายวันละมาก ๆ เพื่อบูชา

ความโกรธของแม่เจ้า ดังนั้นควรจะมีแมลงวันมามาก ๆ) ปรยัก (อัลลฮบาด) คือ สถานที่ ๆ ศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ชายคนหนึ่งได้รับผลสำเร็จในชีวิต โดยการโกนศีรษะหมดทั้งศีรษะ ณ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ ความปรารถนาทั้งปวงจะสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการอาบน้ำที่จุดพบกันของแม่น้ำคงคากับแม่น้ำยมนาแห่งนี้ ในทำนองเดียวกันนี้ เมืองอโยธยา (พีชาบาด) ได้ขึ้นไปสู่สวรรค์หลายครั้ง โดยพาเอาพลเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองอโยธยาทุกคนไปสวรรค์ด้วย เมืองมธุระเป็นเมืองชั้นดีเลิศของบรรดาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ปรินตปนา เป็นสถานที่ควรให้ความเคารพ เพราะเป็นสถานที่เล่นกีฬาของพระกฤษณะ มันเป็นโชคอันยิ่งใหญ่ของคนซึ่งได้เดินทางแสวงบุญไปสู่ปรัชและภูเขาโคเปอรชนะ งานที่มีคนชุมนุมกันเป็นแสน ๆ คน รวมกันในโอกาสสุริยุปราคา ณ คุรุเกษตร (ใกล้เมืองเดลฮี) ทั้งหมดเหล่านี้เป็นความหลอกลวงหรือ

ตอบ : นัยน์ตาของเราเห็นรูปหุ่นบูชาเพียง ๓ รูปนั้นเท่านั้น ซึ่งทั้ง ๓ รูปทำด้วยหิน เกี่ยวกับการเปลี่ยนรูปทั้งสามนั้น เหตุก็คือ ความว่องไวของพระผู้เปลี่ยนเครื่องประดับให้รูปหุ่นและตกแต่งอย่างรวดเร็ว มีแมลงวันมากมายบินอยู่ไปมาในสถานที่นั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วยนัยน์ตาของข้า ๆ เอง เกี่ยวกับการโกนศีรษะที่ปรยัก ช่างตัดผมบางคนสามารถเขียนโคลงเป็นภาษาสันสกฤตได้ หรือด้วยการมอบเงินให้แก่พระอินเดียอาจจะเขียนหรือได้อ่านคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา เขียนเรื่องการโกนศีรษะว่าเป็นบุญเพื่อตัวเขาเอง ถ้าบุคคลได้ขึ้นสวรรค์โดยการอาบน้ำที่ปรยักแล้วล่ะก็ ทำไมหลังจากอาบน้ำแล้ว เขาจึงกลับมาบ้านเล่า ไม่มีใครสังเกตเห็นผู้ไปแสวงบุญขึ้นไปสวรรค์ แต่คนทั้งหมดเห็นเขาเหล่านั้นกลับบ้าน ถ้าคน ๆ หนึ่งตายในที่นั่นโดยการจมลงในน้ำ วิญญาณของเขาก็จะขึ้นไปอยู่ในอากาศท่องเที่ยวอยู่ในอากาศพร้อมกับกระแสอีเธอร์ แล้วก็จะกลับมาเกิดในโลก มันเป็นเรื่องของพระผู้อยากได้เงินซึ่งเรียกปรยักติรถราชา เพื่อลวงเอาเงินจากประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กันเลย ระหว่างกษัตริย์หรือประชาชนของพระองค์กับหินก้อนหนึ่งนั้น มันเป็นไปไม่ได้เลยที่ว่าเมืองอโยธยาขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ถึง ๓ ครั้ง พร้อมด้วยประชาชนของเมืองนั้นมีสุนัข น้ำ คนกวาดถนน คนทำรองเท้า และคนปัดกวาดฝุ่น เมืองไม่เคยขึ้นไปบนสวรรค์ แต่มันจะอยู่

ในที่ที่มันอยู่นั่นแหละ มันเป็นการโกหกที่ไร้ยางอายโดยพระอินเดียที่พูดต่อ ๆ กันไปว่า เมื่อลอยขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ การโกหกนี้ส่งต่อ ๆ กันไปโดยไม่มีการสอบถามในทำนองเดียวกันนี้พวกเขาได้ขยายความโกหกหลอกลวง เกี่ยวกับ**เนมิษรันยะ**และสถานที่ต่าง ๆ

เมืองมธุระ

มันเป็นการหลอกลวงอีกเหมือนกันที่ว่า **มธุร ทีน โลเก เส นยาริ** เมืองมธุรนั้นแยกออกจาก ๓ เขต มันไม่ได้แยกจากโลก แต่มันมีครอบครัวที่คดโกงอันยิ่งใหญ่อยู่ ๓ ครอบครัวในเมืองมธุรนั้น ความทรราชของครอบครัวทั้งสามนั้น ทำให้เมืองนั้นยากแก่บุคคลผู้มาพักผ่อนไม่ว่าทางบก ทางน้ำหรือทางอากาศ ประการแรกก็คือ มีพวกโชว์เบย์พร้อมที่บังคับเก็บภาษีจากบุคคลผู้ไปอาบน้ำ และพวกเขาพูดเสมอ ๆ ว่า โอ ผู้เสียสละเอ๋ย จงให้อาหารแก่พวกเรา ดังนั้นพวกเราจะกินและดื่มใบไม้ พริกไทย และขนมหวาน และประกาศชัยชนะให้แก่ท่าน" ประการที่สอง พวกเต่าที่อยู่ในแม่น้ำซึ่งกัดคนไปอาบน้ำ ย่อมเป็นอันตรายที่จะไปอาบน้ำในที่นั้น ประการที่สามมีลิงหน้าแดงอยู่บนต้นไม้ บนหลังคาบ้านและลักเอาผ้าโพกศีรษะ หมวก เครื่องประดับ และรองเท้า พวกมันจะกัด ต่อสู้ ทำลาย และบางครั้งฆ่าคนที่ไม่ระวังตัว ทั้งสามประการนี้ได้รับความนับถือจากพระและสาวกของพวกเขา พวกพระเอาถั่วและพืชไปให้เต่ากิน พวกเขาก็ให้ถั่ว ขนมและสิ่งที่กินได้อื่น ๆ แก่ลิง พวกเขาและสาวกของพระก็ให้ขนมหวานและสิ่งของอื่น ๆ แก่พวกโชว์เบย์ **ปรินดาปนา**อาจจะเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ในอดีต แต่ในปัจจุบันหาเป็นเช่นนั้นไม่ มันเหมือนกับซ่องโสเภณีไปเสียแล้ว เต็มไปด้วยความชั่วเลวทรามของพวกพระและสาวกที่โง่ ของเด็กหนุ่มที่มีราคะตัณหาจัด และของหญิงที่เลว ๆ ในลักษณะเดียวกัน พวกพระหัวหน้าก็จัดทำทุกสิ่งทุกอย่างไปในเรื่อง ของงานฉลองประทีปโคมไฟ **โคเบอร์ธนา**และการจาริกแสวงบุญของวราชา การหลอกลวงอย่างเดียวกันนี้ ได้กระทำโดยหัวหน้าพระที่คุรุเกษตร (สนามรบของมหาภารตะ) เพื่อความมีชีวิตอยู่อย่างเกียจคร้านในหมู่พวกเขาเหล่านั้น ใครก็ตามที่ประพฤติดีและมีเมตตาจะเลิกติดต่อกับพวกเขา

การไหว้รูปบูชาแบบใหม่

ถาม : การกราบไหว้รูปบูชา และการเดินทางแสวงบุญ ได้เคยปฏิบัติกันมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว มันจะผิดพลาดได้อย่างไรหรือ

ตอบ : ท่านหมายความว่าอย่างไรที่ท่านกล่าวว่ามีมาตั้งแต่ไหนแต่ไร มันมีมาตั้งแต่ก่อนเกิดหรืออย่างไร ถ้ามันมีมาก่อนเวลานั้นล่ะก็ มันไม่มีร่องรอยชื่อของการกระทำแบบดังกล่าวปรากฏในพระเวท ในพราหมณะ และคัมภีร์อื่น ๆ ที่พระฤษีและนักปรัชญาเขียนขึ้นเลย การกราบไหว้รูปบูชาเริ่มต้นด้วยพวกวามวรรคและพวกเชน ประมาณ ๒๕ หรือ ๓๐ ศตวรรษที่แล้วมานี้ ไม่พบในอารยวัตรมาก่อนเลย และไม่มีกล่าวไว้เกี่ยวกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ด้วย เมื่อพวกเชนได้ทำการแสวงบุญ ณ **ศิรนร ปลิตนะ ศิขร ศัทรุนชัย อบู** และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ พวกพราหมณ์ได้ทำตามอย่าง คนทั้งหลายผู้ต้องการจะสอบเรื่องราวเพื่อหาความเก่าแก่ของมัน ควรดูเรื่องที่บันทึกไว้ที่เก่าแก่ที่สุด และแผ่นจารึกเป็นต้นของพระ ณ สถานที่นั่น แล้วพวกเขาจะเข้าใจถึงความจริงว่า สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมดเหล่านี้ได้เกิดขึ้นเมื่อ ๕๐๐ ปี หรือ ๑,๐๐๐ ปีล่วงแล้ว ไม่มีใครในระหว่างพวกพระ จะมีหนังสือเขียนไว้แก่กว่า ๑,๐๐๐ ปี ดังนั้นมันจึงเป็นของใหม่

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ถาม : สิ่งเช่นนั้น เช่นการทำบุญโดยการเดินทางสู่ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ การออกนามเทพย่อมมีผล การกระทำเช่นนั้นเป็นการผิดหรือ ดังตัวอย่าง

อนฺยกฺเษตฺเร กฤตๆ ปาปๆ กาศีเกฺษตฺเร วินศฺยติ ฯ

บาปที่ได้ทำไว้แล้วในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่น ย่อมถูกทำลายหายไปที่เมืองกาสี (พาราณสี)

ตอบ : แน่นอน เป็นการผิด เพราะถ้าบาปสามารถทำลายลงได้ คนจนก็จะกลายเป็นคนรวยได้ กษัตริย์ที่ถูกโค่นบัลลังก์ก็จะได้กลับคืนมาตามเดิม คนตาบอดก็จะมีตาดี คนเป็นโรคเรื้อนก็จะหาย แต่ไม่มีสิ่งเช่นนั้นเกิดขึ้นในเมืองกาสี ฉะนั้น บาปไม่ว่าของบุคคลใดไม่เคยขจัดได้เลย และไม่มีใครจะได้บุญเพราะการไปสถานที่นั่นเพิ่มขึ้น

การออกนามเทพเจ้า

ถาม : **คงฺคาคงฺเคติ โย พฺรูยาทฺโยชนานำ ศไตรปี**
มุจฺยเต สรฺวปาเปภฺโย วิษฺณุโลกำ ส คจฺฉติ ฯ

หริรฺหรติ ปาปานิ หริริตฺยฤษภาวยมฺ
ปุราตะกาเล ศิวำ ทฤษฺฏวา นิศิ ปาปำ วินศฺยติ
อาชนฺมกฤตำ มธฺยาหฺเน สายาหฺเน สปฺตชนฺมนามฺ ฯ

โศลกภาษาสันสกฤตเหล่านี้ มาจากปุราณะของพระ มันหมายความว่า: (๑) ถ้าคนออกนามแม่น้ำคงคา แม้จะอยู่ไกลเป็น ๑๐๐ หรือ ๑,๐๐๐ ไมล์ บาปของเขาจะถูกขจัดไปสิ้น และเขาจะไปสู่สวรรค์ของพระวิษณุ (๒) การออกนามสองพยางค์ของนามเทพฮา—ริ จะทำให้บาปทั้งหมดสิ้นไป การออกนามราม กฤษณะ ศิวะ ภควติ และนามศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ก็จะทำให้บาปสิ้นไปในลักษณะเดียวกัน (๓) ถ้าคนเห็นศิวลึงค์และก้มลงกราบ หรือเห็นภาพศิวลึงค์ในตอนเช้า บาปทั้งหมดที่เขาได้กระทำมาแล้วในคืนก่อนก็จะถูกขจัดสิ้น และถ้าเห็นและกราบศิวลึงค์ในเวลาเที่ยงวัน บาปทั้งหมดที่ติดมาในชีวิตเป็นเวลายาวนานจะถูกขจัดออกไป ถ้าเห็นและกราบไหว้ศิวลึงค์ในเวลาตอนเย็น บาปทั้งหมดของเขาใน ๗ ชีวิตที่ผ่านมา จะถูกขจัดออกไปโดยสิ้นเชิง ผลของการเห็นรูปบูชาก็จะเป็นเช่นเดียวกันนั้น มันจะผิดได้อย่างไร

ตอบ : ยังมีความสงสัยอยู่หรือว่ามันผิดได้อย่างไร เพราะการออกนามของแม่น้ำคงคา ฮา—ริ ราม กฤษณะ ศิวะ และภควติ ซ้ำแล้วซ้ำเล่านั้น ยอมขจัดบาปไม่ได้ดอก ถ้าบาปกำจัดได้ด้วยการออกนามแล้ว คงไม่มีใครได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน และกลัวต่อการทำบาป เพราะบาปมากมายเหลือเกินที่ทำในนามของหัวหน้าพระ คนโง่ก็เชื่อว่า ถ้าพวกเขาออกนามผู้ศักดิ์สิทธิ์หรือไปแสวงบุญในที่ศักดิ์สิทธิ์ บาปจะถูกขจัดออกหมดสิ้นจากตัวพวกเขา ด้วยความเชื่อมั่นเช่นนี้ซึ่งทำให้พวกเขานำความเสื่อมมาสู่ชีวิตนี้ของเขาและชีวิตอื่น ๆ ด้วย แต่ผลของบาปที่เขาทำลงไปนั้นเขาจะต้องรับผลของกรรมนั้น

ถาม : มีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ หรือวิธีออกนามเทพใด ๆ ซึ่งเป็นจริงหรือ

ตอบ : มี การอ่านและสอนพระเวท และคัมภีร์ที่แท้จริงอื่น ๆ การคบนักปราชญ์ผู้ประพฤติธรรม การประพฤติดีมีเมตตากรุณา การใช้ปัญญาพิจารณาตนเอง การปฏิบัติโยคะ การไม่คบคนชั่ว การไม่สร้างศัตรู การไม่หลอกลวงผู้อื่น การมีวาจาสัจ การถือสัตย์

การทำจริง การรักษาความบริสุทธิ์พรหมรรย์ การรับใช้ครูอาจารย์ การปฏิบัติกับแขกผู้มาเยี่ยม การปฏิบัติมารดาบิดา การกล่าวสรรเสริญคุณเทพเจ้า การสวดมนต์ การทำสมาธิ ความสงบระงับ การสังวรระวังอินทรีย์ การรู้จักประมาณ ความกล้าในการทำความดี ความมีสติสัมปชัญญะ และคุณธรรมอื่น ๆ และการปฏิบัติตนซึ่งเป็นผลทำให้คนเหล่านั้นหลุดพ้นจากบาป และความทุกข์ความเศร้าโศก ผู้ปฏิบัติตนในคุณธรรมดังกล่าวคือ ผู้เป็นติรถาอันแท้จริง สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ซึ่งเป็นดินและน้ำไม่สามารถจะเป็นที่พึ่งได้ นอกจากผู้หลุดพ้นอย่างแท้จริง เพราะ ชนฮฺ ยอิสตรนฺติ ตานิ ติรถานิ ติรถาคือบุคคลผู้นำประชาชนข้ามพ้นห้วงความทุกข์ ดินและน้ำไม่ใช่ผู้ช่วยเหลือในเรื่องนั้น มันอาจทำให้คนจมลงไปและฆ่าเขาเสีย เรือและยานพาหนะอื่น ๆ สามารถจะเรียกว่าติรถา เพราะสามารถพาคนข้ามทะเลถึงฝั่งได้

สมานตีรเถ วาสี ฯ อาถรรพนเวท ๔ พี. ๔ วี ๑๐๔

นมสฺตีรฺถฺยาย จ ฯ ยชุรเวท xvi

นักศึกษาผู้เป็นพรหมจารีย์ ศึกษาตำราร่วมกับอุปัชฌาย์สามัญของเขา กล่าวกันว่าเป็นของติรถาเดียวกันหรือผู้หลุดพ้นด้วยกัน ติรถา (สถานที่ศักดิ์สิทธิ์) คือการให้อาหารหรือสิ่งจำเป็นอื่น ๆ แก่บุคคลผู้มีความรู้ดีในพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ และอยู่กับความจริงและความถูกต้อง รับความรู้จากอาจารย์และผู้รู้อื่น ๆ

การออกนาม : ยสัย นาม มหัต ยัศห จงจำเทพเจ้า คือการปฏิบัติตนในงานอันยิ่งใหญ่ของความถูกต้อง และความรุ่งเรืองของศาสนา ตัวอย่าง **พรหม** ผู้ปกครองอันสูงยิ่งเป็นเจ้าแห่งเทพเจ้า ทรงความยุติธรรม ทรงพระมหากรุณาธิคุณมีสรรพเดช เป็นต้น คือ พระนามของพระองค์ ชี้บอกถึงคุณสมบัติของพระองค์ ความทรงอยู่และคุณลักษณะของพระองค์ อีกประการหนึ่ง **พรหม**คือภาวะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของสิ่งทั้งปวง **ปรเมศวร**คือเจ้าแห่งเทพเจ้า กษัตริย์แห่งกษัตริย์ทั้งหลาย **อิศวร**คือสรรพเดชานุภาพ ในฐานะที่พระองค์ทรงความยุติธรรม ไม่เคยการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยปราศจากความยุติธรรมเลย พระองค์ทรงมีพระมหาเมตตาและพระมหากรุณาต่อสรรพสัตว์ถ้วนหน้า พระองค์ทรงสรรพเดช โดยเดชแห่งพระองค์เอง พระองค์ทรงสร้าง ทรงธำรงไว้ และทรงทำลายโลก พระองค์ไม่ต้องการขอความช่วยเหลือจากผู้หนึ่งผู้ใด

พรหมคือผู้สร้างวัตถุต่าง ๆ ของโลก **พระวิษณุ**ทรงแผ่และปกป้องรักษาสิ่งทั้งปวง **มหาเทพ**คือเทพแห่งเทพทั้งหลาย **รุทร**คือผู้ทำลายโลก ดังนั้นความหมายแห่งชื่อดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ควรจะประทับแน่นอยู่ที่ใจของเรา คนควรพยายามเพื่อความเป็นใหญ่เป็นโตโดยการปฏิบัติตนในการงานที่ยิ่งใหญ่ เขาควรแสวงหาความแข็งแกร่งและอำนาจซึ่งจะต้องพัฒนาอยู่เสมอ เขาไม่ควรทำกรรมชั่วไม่ว่าในกรณีใด ๆ เขาควรมีเมตตาอารีย์กับคนทุกคน สัตว์ทุกประเภท และบำเพ็ญบารมีให้สมบูรณ์จนถึงคุณความดีที่สุดแห่งอำนาจ เขาควรสร้างสิ่งชนิดต่าง ๆ ทั้งที่เป็นศิลปะและวิทยาศาสตร์ และถือเอาความสุขและความทุกข์ของผู้อื่นในโลกเสมือนความสุขและความทุกข์ของตัวของเขาเอง ปกป้องคนทุกคน เป็นผู้คงแก่เรียนในหมู่ผู้คงแก่เรียน พยายามลงโทษผู้กระทำกรรมชั่ว และคนบาป ปกป้องคนดี ในทำนองเดียวกันนี้เขาควรพยายามเพื่อเรียนรู้ความหมายของนามของเทพทั้งหลาย และพยายามฝึกฝนตนเองตามแบบมหาเทพในคุณสมบัติต่าง ๆ และลักษณะของพระองค์ เพราะว่านั่นคือการจำพระนามอันยิ่งใหญ่ของพระองค์

การรับใช้ครูอาจารย์

คุรุรฺพฺรหฺมา คุรุรฺวิษฺณุคุรุรฺเทโว มเหศฺวระ
คุรุเรว ปรำ พฺรหฺม ตสฺไม ศฺรีคุรเว นมะ ฯ

ถาม : บุญเหล่านี้และบุญอื่น ๆ มีผลมาจากการรับใช้ครูบาอาจารย์อย่างถูกต้องหรือ บุคคลควรดื่มน้ำล้างเท้าของอาจารย์หรือ ควรฟังคำสั่งของท่านไม่ว่าคำสั่งนั้นจะเป็นอย่างไร ให้ถือครูคนนั้นเสมือน**วมนะ*** (อวตารเป็นคนแคระ) ถ้าเขาเป็นคนอยากได้ เหมือนอย่างนรสิงห์ (อวตารเป็นสิงห์โต) ถ้าเขาเป็นคนมีอารมณ์ร้อน เหมือนอย่างราม ถ้าเขายินดีอยู่กับโลก และเหมือนอย่างกฤษณะถ้าเขายังมีกามราคะอยู่ อาจารย์ที่ชั่วก็ต้องชั่ว คนจะหมดศรัทธาในเขาเอง การทำบุญของเขาก็คือยอมทำตามผู้เป็นเจ้าของในทุก ๆ จุดในการเดินทาง ศิษย์จำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อดูแลครูอาจารย์ของเขา นี่เป็นความจริงหรือ

---

*พระนารายณ์ ๑๐ ปาง คือ เกิดเป็นปลา (มังกร), เต่า, หมูป่า, สิงห์โต, คนแคระ, ปรัศรม, ราม, กฤษณะ, พุทธะ, นิษ–กาลุง (องค์ที่จะมาเกิดในอนาคต)

ตอบ : มันไม่ได้เป็นความจริงดอก พรหม วิษณุ มเหศ และพระองค์ผู้ยิ่งใหญ่ เป็นชื่อของเทพ ครูอาจารย์นั้นไม่สามารถจะเท่าเทียมกับมหาเทพได้เลย การทำบุญทางศาสนาเกิดจากการรับใช้ครูอาจารย์ คุรุคีตา มันเป็นการหลอกลวงอันยิ่งใหญ่ทั้งสองอย่างของพระอินเดีย ครูที่แท้จริงนั้นคือมารดา บิดา ครูสอนวิทยาการ และแขกผู้มาเยี่ยม มันเป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะรับคำสอนจากครู และรับใช้ครู หน้าที่ของครูก็คือสอนนักเรียน แต่ถ้าครูเป็นคนโลภจัด อารมณ์ร้อนจัด เห็นแก่ตัว และมีราคะมาก ครูเช่นนั้นนักเรียนควรจะหลีกให้ห่างไกลเสมอ การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น ถ้านักเรียนไม่เชื่อฟังคำสั่งครูในการเรียนในวิธีธรรมดาแล้ว เขาควรจะถูกครูลงโทษ มันไม่ผิดเลย ถ้าความตายจะเกิดขึ้นแก่เขา ในการมีความรู้ และในการมีคุณธรรมความดี ย่อมไม่เกี่ยวกับความเป็นครูหรือเป็นพระ ผู้ใดหลอกลวงให้สรวมลูกประคำรอบคอ เอาผงไม้จันทน์บ้ายบนหน้าผาก และยุยงให้คนนิยมความลึกลับอันขัดกับคัมภีร์พระเวท ผู้นั้นไม่ใช่ครู เพราะเขาทั้งหลายเหล่านั้นเหมือนฝูงแกะ พวกพระหลอกลวงเอาเงินของคนโง่เพื่อประโยชน์ตน เหมือนคนเลี้ยงแกะนำแพะและแกะไปขายเพื่อรีดนม

คุรุ โลภี เจลา ลาลจี, โทโนๆ เขเล ทาว
ภวสาคร เม๋ ทูพเต, ไพฐ ปตฺถร กี ทาว ฯ

ครูที่ชั่วและลูกศิษย์ที่เลวทั้งสองทำตนเป็นคนหลอกลวงประชาชน ทั้งสองจมลงในห้วงของสังสารวัฏฏ์ นั่งอยู่ในเรือหิน

หัวหน้าพระคิดว่า ผู้จงรักภักดีทั้งผู้ชายและผู้หญิง จะต้องให้บางสิ่งบางอย่างแก่เขา ลูกศิษย์ก็คิดว่า ครูของเขาสามารถจะให้ความหวังทั้งหมด จากการให้สัตยาบันที่ผิดนั้นหมดสิ้นไปได้ และสามารถจะทำให้เขาพ้นจากบาปได้ จากความคิดอันเห็นแก่ตัวทั้งของอาจารย์และศิษย์จะต้องทำให้เขาทั้งสองตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ของโลก เหมือนบุคคลจมลงในทะเลและตาย ผู้ซึ่งนั่งอยู่ในเรือหิน ไม่มีใครคบหาสมาคมกับอาจารย์และศิษย์ดังกล่าวนั้น ใครก็ตามที่คบกับบุคคลเช่นนั้น จะจมอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ ครูเลี้ยงแกะมีความเชื่อผิด ๆ ดำเนินการหลอกลวงเช่นเดียวกับพระและผู้นิยมไสยศาสตร์ได้ทำมาแล้ว ทั้งหมดนี้ก็คืองานของการเห็นแก่ตัว ความไม่เห็นแก่ตัว แม้ว่าจะเผชิญกับความลำบาก หรือทำตัวเองให้เดือดร้อน แต่ไม่เคย

ละทิ้งจากการกระทำความดีต่อผู้อื่น การทำบุญอย่างงมงายอันเป็นผลมาจากการรับใช้ครูและคุรุคิต เกิดขึ้นมาได้โดยบุคคลเลวทรามเหล่านั้นเป็นผู้สอน

ผู้แต่งปุราณะ (นิยายอินเดีย)

ถาม : **(๑) อษฺฏาทศปุราณานำ กรฺตา สตฺยวตีสุตะ ฯ**

(๒) อิติหาสปุราณาภฺยำ เวทารฺถมุปพฤๆหเยตฺ ฯ

(๓) ปุราณานฺยขิลานิ จ ฯ

(๔) อิติหาสปุราณะ ปญฺจโม เวทานำ เวทะ ฯ

(๕) ทศเม' หนิ กลิตฺปุราณมาจกฺษีต ฯ

(๖) ปุราณวิทฺยา เวทะ ฯ

(๑) ท่านนักบุญวยาสคือผู้แต่งคัมภีร์ปุราณะ ๑๘ เล่ม คำสอนของท่านต้องยอมรับว่าเป็นที่เชื่อถือได้แน่นอน

(๒) ความหมายของพระเวทควรจะเรียนรู้ได้จากประวัติศาสตร์ มหาภารตะ และปุราณะ ๑๘ เล่ม เพราะคำสอนเหล่านั้นมันเป็นอันเดียวกันกับความหมายของพระเวท

(๓) เรื่องราวของปุราณะ และฮาริบันสา ควรจะฟังในการประกอบพิธีวิญญาณที่จากร่างไปแล้ว

(๔) ประวัติศาสตร์และปุราณะ เรียกว่าพระเวทที่ห้า เหล่านี้คือความเชื่อถือสำหรับความจริงของปุราณะ ความเชื่อถือของคัมภีร์นั่นเองได้สร้างความจริงของการบูชาเทวรูป และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะปุราณะบรรจุไว้ซึ่งการให้และการอนุญาต

(๕) ในวันที่ ๑๐ ในการสำเร็จบริบูรณ์ของการบูชายัญม้า (อัศวเมธ) มีเรื่องเล็กน้อยเกี่ยวกับปุราณะที่ควรจะอ่าน

(๖) ความรู้ของปุราณะนั้นคือพระเวท จากการช่วยเหลือของปุราณะทำให้การแปลคัมภีร์พระเวทได้ถูกต้อง

ตอบ : ถ้าท่านนักบุญวยาสเป็นผู้แต่งปุราณะทั้ง ๑๘ คัมภีร์ คัมภีร์เหล่านั้นจะไม่มีความผิดพลาดมากมายเช่นนี้ เพราะจากการตรวจตราโศลกของเวทานตะ และอรรถกถาของ

ท่านนักบุญวยาสในเรื่องปรัชญาโยคะแล้ว แสดงให้เห็นว่า ท่านเป็นผู้คงแก่เรียนจริง ๆ เป็นคนสัตย์จริง และเป็นนักบุญที่มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ ท่านไม่เคยเขียนเรื่องราวเหลวไหลและหลอกลวงคน ทั้งเป็นการแสดงให้เห็นว่าความเห็นแตกแยกของลัทธิทั้งหลายที่ขัดแย้งกัน ลัทธิที่เขียนคัมภีร์ภควตา และหนังสือใหม่ ๆ ของลัทธิซึ่งไม่มีส่วนใดอันเป็นของท่านนักบุญวยาสอยู่เลย การเขียนเรื่องผิด ๆ ขัดต่อพระเวทและปรัชญาทั้งหลายนั้นไม่ใช่งานของบุคคลผู้คงแก่เรียนอย่างท่านนักบุญวยาส แต่มันเป็นเรื่องงานของการทะเลาะ และของความโง่ที่เห็นแก่ตัว ประวัติศาสตร์และปุราณะไม่ใช่ชื่อของคัมภีร์ศิวปุราณะและคัมภีร์อื่น ๆ แต่เป็นคัมภีร์ไอตาเรยะ ศัตปาธ สมะ และโคปาธ พราหมณะ ถูกเรียกโดยชื่อของคัมภีร์ทั้งห้าของประวัติศาสตร์ ปุราณะ กัลปะ คาถา (ประเพณี) นรศันสี ดังโศลกต่อไปนี้ของพราหมณะย่อมพิสูจน์ว่า: **พฺราหฺมณานีติหาสานฺ ปุราณานิ กลฺปานฺ คาถา นาราศ์สิริติ.** ประวัติศาสตร์บรรจุไว้ซึ่งเรื่องเช่นนั้น เช่น การสนทนาระหว่างท่านชนก และท่านยัญวัลกะ คัมภีร์**ปุราณะ**บรรจุเรื่องราวของการสร้างโลก คัมภีร์**กัลป**พรรณนาถึงการเข้าถึงความหมายของคัมภีร์พระเวทและวลีต่าง ๆ **คาถา**พูดถึงเรื่องราวโดยวิธีแสดงให้เห็นถึงหลักศีลธรรมบางอย่าง คัมภีร์**นรศันสี**ว่าถึงเรื่องการกระทำดีและชั่วของมนุษย์วิชาการต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยเหลือเราให้เข้าใจในความหมายของ**พระเวท** การรับใช้วิญญาณที่จากร่างไปแล้วประกอบด้วยการฟัง พฤติกรรมของฤาษีที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญซึ่งจะมีการบรรยายติดต่อกันในที่สุดของพิธีอัศวเมธ การอ่านและการฟังหนังสือที่เขียนโดยนักบุญวยาส สามารถจะเป็นไปได้หลังจากที่ท่านเกิดแล้ว แต่ไม่ควรจะมีก่อนหน้านั้น เมื่อท่านวยาสยังไม่เกิด คนก็เรียนรู้และสอน ท่องจำ และฟัง การแปลความหมายของพระเวท ฉะนั้นเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้ จะสำเร็จสมบูรณ์ได้ก็โดยคัมภีร์พราหมณะที่เก่าแก่ที่สุดเท่านั้น แต่ไม่ใช่โดยหนังสือที่คิดฝันเขียนขึ้นมาใหม่ หนังสือเดาผิด ๆ และมีข้อบกพร่องมากมายซึ่งเรียกว่า ศรีมาตภควัต ศิวปุราณะ และอื่น ๆ ท่านนักบุญวยาสได้นามว่าเวทวยาส เพราะท่านศึกษาคัมภีร์พระเวท ท่านเผยแพร่คำสอนพระเวทในหมู่ประชาชน คำว่าวยาส หมายถึงเส้นผ่าศูนย์กลางวงกลม เพราะ

ท่านเดินตรงสู่พระเวททั้งสี่จาก**ฤคเวท**ถึง**อาถรรพเวท** ท่านสอน**พระเวท**แก่นักศึกษาของท่าน คือ ท่านศุลเทพ ท่านไชมินิ และท่านอื่น ๆ มิฉะนั้นชื่อทางศาสนาของท่าน คือกฤษณะ ดไวปยนะ ก็ไม่ถูกต้อง ที่พูดว่าท่านวยาสรวบรวมคัมภีร์พระเวทขึ้น เพราะบิดา ปู่ และปู่ของปู่คือ ท่านปรสระ ท่านศักติ ท่านวศิศก ท่านพรหม และท่านอื่น ๆ ด้วย ได้ศึกษาพระเวทก่อนท่าน ถ้าท่านเป็นผู้รวบรวมพระเวทข้อนี้จะเกิดขึ้นได้อย่างไรเล่า

ความผิดพลาดของคัมภีร์ปุราณะ

ถาม ; มีความจริงอะไรบ้างไหมในคัมภีร์ปุราณะ หรือว่าไม่มีความจริงใด ๆ เลย

ตอบ : ส่วนมากมีผิดเกือบทั้งนั้น มีความจริงอยู่บ้างโดยเคลือบความบกพร่องเอาไว้ อะไรก็ตามที่เป็นสิ่งถูกต้องในคัมภีร์ปุราณะนั้น ล้วนมาจากท่านวยาสทั้งนั้น และจากคัมภีร์อื่น ๆ ที่ดี อะไรก็ตามที่ผิดพลาดในนั้น ล้วนมาจากความคิดฝันบั้นน้ำเป็นตัวจากพระอินเดีย ตัวอย่างในคัมภีร์ศิวปุราณะ สาวกของศิวะ (โอสิริส) ยอมรับเขาว่าเป็นมหาเทพ และถือพระวิษณุ พรหม, อินทร์ คเณศ สุรยะ เป็นต้นว่าเป็นคนใช้ของมหาเทพ ในคัมภีร์วิษณุปุราณะ สาวกของพระวิษณุสมมติพระวิษณุว่าเป็นมหาเทพ พระศิวะและเทพอื่น ๆ เป็นคนใช้ ในคัมภีร์เทวีภควัต พระแม่เจ้าเทวี ได้ถูกยอมรับนับถือว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ พระศิวะ วิษณุและเทพอื่น ๆ เป็นคนใช้ ในคัมภีร์คเณศขันฑ์ พระคเณศ ได้ถูกยอมรับว่าเป็นมหาเทพ ส่วนเทพอื่น ๆ เป็นผู้รับใช้ ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เป็นการสร้างขึ้นมาโดยพวกพระที่ตั้งก๊กขึ้นมาแล้ว มันจะเป็นของใครเล่า ความขัดแย้งกันมิได้ค้นพบในผู้เขียนคนเดียวและเหมือนกัน สิ่งเหล่านี้จะเกิดมาจากผู้คงแก่เรียนนั้นน้อยมาก ถ้ายอมรับเรื่องหนึ่งว่าเป็นจริง เรื่องอื่นก็ไม่ถูก ถ้าเรื่องอื่นถูก เรื่องที่ถามก็ผิด และเรื่องอื่น ๆ ก็เป็นไปในทำนองนี้ ผู้เขียนคัมภีร์ศิวปุราณะ เขียนว่าพระศิวะสร้างและทำลายโลก ผู้เขียนคัมภีร์วิษณุปุราณะ เขียนว่าพระวิษณุสร้างและทำลายโลก ผู้เขียนคัมภีร์เทวีปุราณะ เขียนว่าพระแม่เทวีสร้างและทำลายโลก ผู้เขียนคัมภีร์คเณศขัณฑเขียนว่าพระคเณศสร้างและทำลายโลก ผู้เขียนคัมภีร์สุรยปุราณะ เขียนว่าพระสุรยสร้างและทำลายโลก ผู้เขียนคัมภีร์วายุปุราณะเขียนว่าพระวายุสร้างและทำลายโลก แต่ละคนพรรณนาถึงผู้สร้างของเขา ว่าเป็นผู้สร้างเหนือผู้สร้างอื่น ๆ

ถ้าจะถามพระเหล่านั้นว่า ผู้สร้าง ผู้รักษา และผู้ทำลายเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และสิ่งที่ถูกสร้างเป็นเหตุแรกของการสร้าง พวกเขาจะอ้าปากค้างและตอบไม่ได้เลย การสร้างร่างกายของผู้สร้างเหล่านี้ จะต้องมาจากโลกที่สร้างแล้ว ถ้าเป็นอย่างนั้น ผู้ซึ่งสร้างกับวัตถุที่ถูกสร้าง ย่อมแตกต่างจากการสร้าง และผู้สร้างของการสร้างมิใช่หรือ เรื่องของการสร้างของพวกเขาเหล่านั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเกิดขึ้น ขอยกตัวอย่างเพื่อความกระจ่างดังนี้

การสร้างโลกในคัมภีร์ศิวะปุราณะ

ตามคัมภีร์ศิวปุราณะ พระศิวะอยากจะสร้างโลก ดังนั้นพระองค์จึงสร้างมหาสมุทร ดอกบัวได้เกิดมาจากสะดือมหาสมุทร และพรหมก็เกิดมาจากดอกบัว พรหมมองดูรอบ ๆ ตัวเอง ไม่เห็นอะไรนอกจากน้ำโดยรอบ พรหมเอาน้ำมาหนึ่งกำมือจากมหาสมุทรเพื่อดู และแล้วก็ทิ้งกลับลงไปในมหาสมุทรอีก การทำเช่นนี้ของพรหมก่อให้เกิดฟองน้ำขึ้นมา จากฟองน้ำนั่นเอง วิษณุ (วิษณุ) ก็เกิดขึ้นซึ่งพระองค์ได้พูดกับพรหมว่า "โอ ลูกเอ๋ย เจ้าจงสร้างโลก พรหมพูดกับเขา (วิษณุ) ว่า ฉันไม่ใช่ลูกของท่าน ท่านต่างหากเป็นลูกของฉัน ดังนั้นเขาทั้งสองเริ่มต่อสู้กันและกัน และการต่อสู้ก็จบลงในน้ำ เป็นเวลา ๑,๐๐๐ ปีของเทพเจ้า แล้วพระศิวะก็คิดถึงพระองค์ว่า บุคคลทั้งหลายที่พระองค์ทรงส่งไปสร้างโลกกำลังต่อสู้กันและกัน ดังนั้นแสงศิวลึงค์ได้ออกมาจากเขาทั้งสอง แล้วพุ่งตรงไปยังท้องฟ้า พวกเขาทั้งสองแปลกประหลาดใจที่เห็นแสงเช่นนั้น เขาทั้งสองจึงตั้งใจค้นหาจุดเริ่มต้น และจุดจบของมัน แล้วทำให้เขาทั้งสองเข้าใจดีต่อกันว่า ผู้ซึ่งกลับมาก่อนด้วยการค้นพบการเริ่มต้นและการสิ้นสุด ย่อมเป็นบิดาของอีกคน และคนผู้มาสุดท้ายก็จะเป็นบุตรคือ พระวิษณุ เพราะเป็นชื่อของบุคคลผู้เกิดมาจากฟองน้ำและได้ถือเอารูปเต่าและลงไปสู่ก้นมหาสมุทร ส่วนพรหมถือเอารูปหงส์ลอยขึ้นไปบนน้ำ เขาทั้งสองเริ่มดำเนินการเดินทางด้วยความเร็วของใจ เขาทั้งสองเดินทางติดต่อกันไปเป็นเวลา ๑,๐๐๐ ปี ของเทพ แต่ก็ไม่พบที่สุดโต่งของศิวลึงค์ของพระศิวะ

แล้วพระวิษณุก็คิดตั้งแต่ข้างล่างลงไป พระพรหมคิดจากข้างบนตั้งแต่ท้องฟ้าขึ้นไปว่า ถ้ามีอีกคนคิดออกมาได้ว่าความรู้แห่งที่สุดโต่งของศิวลึงค์มาจากไหน ควรจะพิจารณาบุคคลผู้นั้นว่า

เป็นบุตรของเขา ในขณะที่พรหมกำลังดื่มด่ำอยู่ด้วยความคิด โคตัวหนึ่ง และต้นไม้มีกลิ่นหอมต้นหนึ่ง ลงมาจาก สวรรค์ พรหมถามสิ่งทั้งสองนั้นว่าพวกท่านมาจากไหน เขาทั้งสองตอบว่าพวกเขาอาศัยศิวลึงค์มาเป็นเวลาพัน ๆ ปี พรหมถามเขาทั้งสองว่า จะมีที่สิ้นสุดของศิวลึงค์ไหม เขาทั้งสองตอบว่า ไม่มีที่สุดของศิวลึงค์ พรหมขอให้เขาทั้งสองติดตามเขาไปเพื่อเป็นพยานว่าโคได้ให้นมและเทนมลงไปบนศิวลึงค์ และต้นไม้ก็ได้ให้ดอกไม้บนยอดศิวลึงค์ ถ้าเขาทั้งสองเห็นด้วยตามข้อเสนอ เขาจะพาสิ่งทั้งสองนั้นไปยังสถานที่พักผ่อน เขาทั้งสองตอบว่า เขาจะไม่ให้พยานเท็จ แล้วพรหมก็โกรธและบอกพวกเขาว่า เขาจะสาปสิ่งทั้งสองให้เป็นเถ้าถ่าน ณ ที่นั้น และแล้วพวกเขาควรปฏิเสธที่จะให้พยานเช่นนั้นหรือ เมื่อเขาทั้งสองกลัวคำขู่ของพรหม จึงได้ยินยอมให้การเป็นพยานตามที่พรหมต้องการ แล้วทั้งสามก็เดินทางลงไปสู่จุดเริ่มต้น แต่พระวิษณุได้อยู่ในที่นั้นแล้ว เมื่อพรหมมาถึงก็ถามพระวิษณุว่าพบที่สุดของศิวลึงค์หรือ พระวิษณุตอบว่ายังหาไม่พบ พระวิษณุต้องการพยานหลักฐานจากบางอย่างจากพรหม เพื่อพิสูจน์ข้อความของพรหม แล้วโคและต้นไม้ก็ได้แสดงพยานหลักฐาน ว่าเขาทั้งสองได้อยู่บนยอดของศิวลึงค์ แล้วเสียงก็ดังออกมาจากศิวลึงค์ และสาปแช่งต้นไม้นั้นก่อนว่า ดอกไม้ของเจ้าจะไม่ให้นำไปถวายแก่ศิวลึงค์หรือแก่เทวดาองค์หนึ่งองค์ใดในโลก เพราะเจ้ากล่าวเท็จ แต่ถ้าใครนำเอาดอกไม้ไปถวาย เขาผู้นั้นจะต้องตาย และศิวลึงค์ก็สาปแช่งโคอีกว่าเจ้าจะต้องกินเศษอาหารด้วยปากของเจ้า เพราะการพูดเท็จ ไม่มีใครไหว้ปากของเธอ แต่หางของเธอจะมีคนไหว้ และได้สาปแช่งพรหมว่า เขาจะไม่ถูกใครกราบไหว้ในโลกเพราะโกหก เสียงนั้นได้ให้พรแก่พระวิษณุว่า ตั้งแต่เจ้าพูดความจริง เจ้าจะถูกคนกราบไหว้ในที่ทุกแห่งที่เจ้าไป แล้วทั้งพรหมและวิษณุก็สวดอ้อนวอนศิวลึงค์ ขณะที่อ้อนวอนอยู่นั้น รูปพระศิวะอันมีผมดกยาวก็ออกมาจากศิวลึงค์ แล้วถามพวกเขาทั้งสองว่า เมื่อเขาถูกส่งลงมาให้สร้างโลก ทำไมเขาจึงทะเลาะแก่กันและกันเล่า พรหมและวิษณุตอบว่า พวกเขาสร้างโลกโดยปราศจากวัตถุได้อย่างไร ระหว่างนั้น มหาเทพ (เทพออกจากศิวลึงค์) ให้ก้อนขี้เถ้าก้อนหนึ่งจากมวยผมแก่เขาทั้งสองและบอกเขาให้สร้างโลกจากนั้น ผู้เขียนคัมภีร์ปุราณะควรจะถูกถามว่า ร่างกายของพรหม วิษณุ มหาเทพ น้ำ ดอกบัว ศิวลึงค์ โค ต้นไม้หอมและก้อนขี้เถ้า เกิดมาจากไหน ในเวลาที่ยังไม่มีเหตุทางวัตถุสำหรับสร้างโลกและธาตุทั้งห้า เขาเหล่านั้นออกมาจากบ้านของปู่ของเขาหรือ

การสร้างโลกในคัมภีร์ภควัต

ในทำนองเดียวกันนี้ เรื่องการสร้างโลกในคัมภีร์ภควัต ก็เป็นการปลอมแปลงเหมือนกัน ตามความในคัมภีร์นั้น ดอกบัวเกิดขึ้นจากสะดือ**พระวิษณุ พรหม**เกิดขึ้นจากดอกบัว หัวแม่เท้าข้างขวาของพระ**วิษณุ** ได้สร้างพระ**สยัมภูว**ขึ้นมา และหัวแม่เท้าข้างซ้าย สร้างพระ**สัตยรูป**ขึ้นมา หน้าผากของ**วิษณุ**สร้างพระ**รุทร มาริจิ** และบุตรอีก ๑๐ คน (มริจิ, อตริ, อังคิรส, ปุลัสติย, ปุลาห, ริตุ, ประเจตส, วสิษฐ, ภริคุ นารด. มนู ๑๓๕) ประชาปติ (หรือ ผู้เป็นใหญ่ของประชา ๑๐ คน) เกิดจากบุตร ๑๐ คนนั้น ลูกสาวของพวกเขาอีก ๑๓ คน แต่งงานกับ **กัศยปะ** ในบรรดาลูกสาวทั้ง ๑๓ นั้น ดิติเกิดลูกกับกัศยปะคือไดทยะ ดนูเกิดลูกกับกัศยปะคือ ดนว, อดิติได้ลูกคืออทิตยะ วินตะได้ลูกเป็นนกทั้งหลาย กครูได้ลูกเป็นงูใหญ่ ศรมได้ลูกเป็นสุนัข สุนัขจิ้งจอกเป็นต้น และลูกสาวอื่น ๆ ได้ลูกเป็น ช้าง ม้า อูฐ ฟา ควาย หญ้า ฟาง ต้นระงับ และต้นไม้มีหนามอื่น ๆ โอ ผู้แต่งโง่บรมเอ๋ย ท่านแต่งภควัต ช่างโง่จริง ๆ ท่านไม่รู้สึกละอายใจในการเขียนเรื่องหลอกลวงเช่นนี้ แต่ช่างมืดบอด ความเป็นจริงแล้ว การรวมเป็นอันเดียวระหว่างไข่ของฝ่ายหญิงกับตัวเชื้อของผู้ชาย ทำให้เกิดมนุษย์ขึ้นมา แต่สิ่งเหล่านั้นมิได้ผลิตสัตว์เดรัจฉาน นก งู ต้นไม้ และสิ่งประหลาดทั้งหลาย ซึ่งขัดกับกฎธรรมชาติของเทพ มดลูกของหญิงจะมีความสามารถพอที่บรรจุช้าง อูฐ สิงโต สุนัข ฟา หรือต้นไม้หรือ ทำไมสิงโตและสัตว์ร้ายอื่น ๆ ไม่กินพ่อแม่ของมันเสียเล่าหลังจากเกิดแล้ว มันเป็นไปได้อย่างไรหรือที่สัตว์เดรัจฉาน นก ต้นไม้ และอื่น ๆ จะเกิดในร่างกายของมนุษย์ น่าละอายเหลือเกินต่อการหลอกลวงของคนเหล่านี้ ซึ่งนำประชาชนพลโลกไปสู่ทางที่ผิด มันแปลกประหลาดเหลือเกินที่พระผู้มืดบอดเหล่านี้ และลูกศิษย์ติดตามคนตาบอดสองชั้นฟังคำสอนอันปดมดเท็จ และเชื่อในสิ่งเหล่านั้น พวกนี้เป็นคนหรือเป็นอะไรแน่ ผู้เขียนภควัตและปุราณะได้ตายเสียตอนเกิดแล้ว หรือตายในท้องมารดา ถ้าไม่มีพวกพระจำพวกนี้ ชาวอารยวรรตคงจะไม่เจ็บปวดแบบนี้

ถาม : เรื่องเหล่านี้มิได้ขัดแย้งกันมิใช่หรือ เพราะคณะแต่งงานแต่ละคณะยกย่องเจ้าบ่าวของตนเองเมื่อประชาชนสวดอ้อนวอนต่อพระวิษณุ พวกเขาถือพระองค์ว่าเป็นมหาเทพ และถือเทพอื่น ๆ ว่าเป็นผู้รับใช้พระวิษณุ เมื่อพวกเขาสวดอ้อนวอนต่อพระศิวะ พวกเขาก็ยกย่องพระองค์ว่าเป็นมหาวิญญาณและถือเทพอื่น ๆ ว่าเป็นผู้รับใช้พระองค์

ชิสฺกา วิวาห อุสี เก คีต ฯ

ทุก ๆ สิ่งย่อมเป็นไปได้กับด้วยอำนาจของเทพ เทพเจ้าสามารถสร้างโลกจากคนได้ ดูซิพระองค์ได้สร้างโลกทั้งหมด ซึ่งตั้งอยู่หน้าเราโดยปราศจากเหตุโดยอำนาจลึกลับของพระองค์ (มายา) อะไรที่เป็นไปไม่ได้สำหรับพระองค์หรือ พระองค์สามารถสร้างทุกสิ่งที่พระองค์ชอบ

ตอบ : โอ คนผู้น่าสงสารเอ๋ย ในการแต่งงาน แม้ว่าจะมีประชาชนร้องเพลงสรรเสริญ เจ้าบ่าวก็ตามเถอะ ถึงกระนั้น พวกเขามิได้ทำให้เจ้าบ่าวเหนือกว่าคนอื่น ๆ หรือทำให้คนอื่น ๆ ต่ำต้อยกว่าเจ้าบ่าว หรือดูถูกคนอื่น ๆ หรือถือว่า เจ้าบ่าวเป็นพ่อของคนอื่น ๆ ทั้งหมด โอคุณพ่อพระเอ๋ย เจ้าบอกแก่เราซิว่า ถ้าเจ้าไม่ใช่ผู้นินทาว่าร้ายคนอื่นอย่างยิ่งยงกว่า พวกประจบสอพลอและผู้เกาะแข้งเกาะขาเจ้านาย ท่านทำให้เขาผู้ซึ่งท่านติดตามยิ่งใหญ่ที่สุดกว่าคนทั้งหลาย และทำให้เขาผู้ซึ่งท่านเกลียดต่ำที่สุดกว่าคนทั้งหลายแน่นอน ท่านไม่ได้มีอะไรเลยเกี่ยวความสัจจริงและศาสนา ท่านทำเพื่อความประสงค์ของท่านเองเท่านั้น มายาหรืออำนาจที่หลอกลวงนั้นอยู่ในคนผู้โกงและผู้หลอกลวง ดังนั้นเขาจึงได้นามว่ามายา หรือผู้หลอกลวง ในเทพเจ้านั้นไม่มีการโกง ไม่มีการหลอกลวง ไม่มีความชั่วอื่นใด พระองค์จึงไม่ได้ถูกขนานนามเช่นนั้น ถ้าในการเริ่มต้นของกัศยปะ และภรรยาทั้งหลายของเขา สามารถอุ้มเอาสัตว์เดรัจฉาน นก งู ไว้ในท้องของเขาได้ ทำไมมนุษย์ทุกวันนี้จึงไม่อุ้มท้องเช่นเดียวกันเล่า กฎของการสร้างโลก และกฎธรรมชาติดังกล่าวไว้ข้างต้น (ในบทที่ ๘ เป็นบทที่แท้จริงบทเดียว) และบางที่พระโง่ ๆ จะถูกนำไปสู่การพูดชมเชยดังข้างต้นจากความเข้าใจผิดพลาดต่อเรื่องเหล่านั้น

ตสฺมาตฺ กาศฺยปฺย อิมาะ ปฺรชาะ ฯ

ตามหลักของสัตปาธ, ๗. ๕. ๑. ๕, กัศยปะสร้างโลกนี้ทั้งหมด-

กศฺยปะ กสฺมาตฺ ปศฺยโก ภวติ ฯ

กัศยปะ คือชื่อของเทพเจ้า ผู้สร้างโลก เพราะคำกัศยปะในภาษาสันสกฤต หมายถึงเทพผู้เห็นวัตถุของโลกทั้งหมดทั้งที่เคลื่อนไหวได้ และเคลื่อนไหวไม่ได้ และวิญญาณทั้งปวงกรรมที่พวกเขาทำทั้งหมด และระบบของความรู้ในความจริงแท้ของมัน

ปศฺยตีติ ปศฺยะ, ปศฺย เอว ปศฺยกะ ฯ

คำถูกเปลี่ยนเป็นกัศยปะ จากการสับเปลี่ยนของอักษรตัวแรกและตัวสุดท้าย ตามกฎภาษยะ

: อัคยันตวิปรยศจ ตัวอักษรตัวแรกและตัวสุดท้ายสับที่กัน เมื่อมองไม่เห็นความหมายของกฎนี้ และมัวเมากับด้วยการผสมกัญชา พระพวกนี้ทำชีวิตของเขาให้เสียไปในการเขียนเรื่องต้นกำเนิดของโลก อันขัดต่อกฎธรรมชาติ

การสร้างโลกในมารกันเดยปุราณะ

ในทำนองเดียวกันนี้ ตาม**ทุรคาปาธแห่งมารกันเดยปุราณะ** พระแม่เจ้าเกิดมาจากความรุ่งโรจน์อันมาจากร่างของเทพทั้งหลาย นางได้ฆ่ายักษ์**มหิศสุระ** กล่าวกันว่าโลกทั้งหมดเต็มไปด้วยยักษ์รักตพีชผู้ซึ่งเกิดมาจากหยดเลือดตกลงบนพื้นดินจากร่างของยักษ์รักตพีช กล่าวกันว่าแม่น้ำมีเลือดไหลล้น นิยายเหล่านี้ และนิยายอันน่าเบื่ออื่น ๆ บรรจุอยู่ในหนังสือเล่มนี้ เมื่อโลกทั้งหมดเต็มไปด้วยยักษ์รักตพีช เทพทั้งหลาย ราชสีห์ของแม่เจ้า กองทัพของแม่เจ้าอยู่ที่ไหนเสียเล่า เจ้าจะกล่าวว่ายักษ์รักตพีชห่างไกลจากพระแม่เจ้า แล้วโลกทั้งโลกก็ไม่เต็มด้วยยักษ์รักตพีช หรือถ้าเต็มด้วยยักษ์ โลก สัตว์เดรัจฉาน นก มนุษย์ และสัตว์ประเภทอื่น ๆ น้ำ ดิน จระเข้ เป็นต้น อยู่ที่ไหนเล่า

กำเนิดของภควัต

จงฟังคำหลอกลวงของสิ่งที่เรียกว่า ศรีมาท ภควัต เทพนารายณ์สอนพรหมเพียงภควัต ๔ โศลกเท่านั้น

ชฺญานำ ปรมำ คุหฺยำ เม ยทฺวิชฺญานสมนฺวิตมฺ
สรหสฺยำ ตทงฺคญฺจ คฤหาณ คทิตำ มยา ฯ

"โอ พรหม เธอจงรับเอาความรู้อันลึกซึ้งที่สุดซึ่งตามมาด้วยแสงแห่งสวรรค์และความลึกลับจากเรา และเป็นแนวทางของคุณธรรม ทรัพย์สมบัติ ความสุขและความหลุดพ้น" มันไม่มีความจำเป็นเลยที่จะต้องใช้คุณศัพท์ "ลึกซึ้งที่สุด" ของความรู้ที่ตามมาด้วยแสงแห่งสวรรค์ มันเป็นการกล่าวซ้ำกับคำว่าลึกลับของความรู้อันลึกซึ้ง ฉะนั้นถ้าคำสองบรรทัดขั้นมูลฐานไม่มี

ความหมาย ทำไมจึงไม่ถือว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นเพียงชั้น ๆ หนึ่งเล่า พระนารายณ์ให้พรพระพรหม ภค. ๑๑. ix. ๓๖ :

ภวานฺ กลฺปวิกลฺเปษุ น วีมุหฺยติ กรฺหิจิตฺ ฯ

— ว่าเขาไม่ควรหลงใหลในโลกหรือเดินตามโลก ทั้งในการสร้างและการทำลาย แต่มันได้เขียนไว้ในบทที่ ๑๐ ว่า พรหมขโมยลูกโคของพระกฤษณะจากความติดโลก การยืนยันประการหนึ่งในการยืนยันสองประการนี้ คือ พรหม ปราศจากการติดอยู่ในความเป็นโลก และพรหมขโมยลูกโคพระกฤษณะ ซึ่งเป็นความติดโลกที่หนามาก จะต้องผิดแน่ ๆ และอีกประการหนึ่งนั้นถูก ความจริงแล้วมันควรจะหัวเราะเยาะทั้งสองอย่างนั้น เพราะไม่มีความรัก ความชัง ความโกรธ ความริษยา ทั้งไม่มีความทุกข์บนสวรรค์ด้วย ทำไมฤษีสนกและพี่น้องทั้งหลายจึงโกรธเล่า แม้จะยืนเฝ้าประตูทางเข้าสวรรค์ก็ตามมิใช่หรือ เมื่อพวกเขาทั้งหลายโกรธ สถานที่นั้นก็ไม่สามารถจะเป็นสวรรค์ได้ เมื่อยักษ์ชัยและยักษ์วิชัยซึ่งเป็นยามเฝ้าประตูเทพเจ้าทั้งสองตน ผู้ซึ่งมีหน้าที่จะต้องให้ความเคารพต่อเจ้านายของเขา ถ้าเขาทั้งสองป้องกันมิให้ฤษีสนกและพี่น้องชายทั้งหลายเข้าไปในสวรรค์ พวกเขาจะมีความผิดได้อย่างไร เมื่อพวกเขาไม่มีความผิด พวกเขาไม่ควรจะถูกสาปแช่งหรือถูกตำหนิ แต่พวกเขาควรจะถูกตำหนิที่ตกลงไปบนโลก การตกลงไปบนพื้นโลกของพวกเขาทั้งสองนั้นแสดงให้เห็นว่า ไม่มีดิน แต่มีท้องฟ้า อากาศ ไฟและน้ำเท่านั้น แล้วประตูบ้าน คฤหาสน์และน้ำ ได้รับการหนุนว่ามีอยู่โดยปราศจากดินได้อย่างไรหรือ แล้วยักษ์ชัยและยักษ์วิชัย สวดอ้อนวอนต่อฤษีสนกและพี่น้องของเขาว่า "โอ ท่านฤษีผู้ประเสริฐ เมื่อไรพวกเราจึงได้รับอนุญาตให้ขึ้นไปบนสวรรค์หรือ ฤษีเหล่านั้นตอบแก่ยักษ์ทั้งสองว่า : ถ้าท่านทั้งสองรับใช้พระนารายณ์ด้วย ความรัก ท่านจะเข้าถึงสวรรค์ในการเกิดครั้งที่เจ็ด แต่ถ้าพวกท่านเกลียดและขัดคำสั่งพระนารายณ์ ท่านจะเข้าถึงสวรรค์ในการเกิดครั้งที่สาม เอาล่ะจงคิดดูซิว่ายักษ์ชัยและยักษ์วิชัยเป็นผู้รับใช้พระนารายณ์ มันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของยักษ์ทั้งสองที่จะป้องกัน และช่วยเหลือฤษีทั้งสองก่อน ถ้าคนขัดคำสั่งเจ้านายโดยปราศจากความผิด และเจ้านายก็ไม่ลงโทษผู้ผิดนั้น พวกคนใช้ทั้งหลายก็จะต้องถูกปราบโดยคนทั้งหลาย พระนารายณ์ควรจะปฏิบัติกับยักษ์วิชัยและยักษ์ชัยทั้งสองเป็นอย่างดี และลงโทษฤษีสนกและพี่น้องเขาอย่างหนัก เพราะละเมิดที่เข้าไปสู่ประตูสวรรค์ และเพราะการต่อสู้กับคนใช้ของพระองค์ พระนารายณ์ควรยึดเอาความยุติธรรมเป็นหลัก โดยผู้ละเมิดลงไปสู่โลกเพราะสาปแช่งคนใช้ของพระองค์ เมื่อกฎเกณฑ์ผิด และสภาพของความยุติธรรมในสำนักของพระนารายณ์เป็นเช่นนั้น

มันไม่น่าประหลาดใจอะไรเลย เจ้าพวกกราบไหว้พระนารายณ์ถูกเรียกว่าไวษณวาส ได้ถูกกดขี่มากและถูกปฏิบัติอย่างผิด ๆ หลังจากถูกตำหนิแล้ว ยักษ์ชัยและยักษ์วิชัยก็มาเกิดในโลกเป็นหิรัณยักษ์ และหิรัณย กัษยปะ คนแรกถูกฆ่าตายโดยวรห์ (หมูป่า)

อวตารเป็นหมูป่า

เรื่องราวที่เล่ากันเป็นอย่างนี้ : หิรัณยักษ์ ม้วนโลกเหมือนอย่างเสื่อ แล้วเอาไปทำเป็นหมอนหนุน พระวิษณุอวตารเป็นหมูป่าสวรรค์ และเอาเขี้ยวยกโลกขึ้นจากใต้ศีรษะของหิรัณยักษ์เขาตื่นขึ้นและทั้งสองก็ต่อสู้กัน ซึ่งหมูป่าก็ฆ่าหิรัณยักษ์ตาย เอาละ พระเหล่านั้นเป็นผู้สร้างเรื่องราวขึ้นมา ควรจะถูกถามว่า โลกกลมหรือแบนเหมือนเสื่อหรือ พวกเขาไม่สามารถจะตอบได้ เพราะสาวกของปุราณะเป็นศัตรูกับภูมิศาสตร์ เอาล่ะ เมื่อโลกถูกม้วนมาทำเป็นหมอน แล้วเขานอนบนอะไรเล่า หมูป่ายืนอยู่บนอะไร เมื่อหมูป่าเอาเขี้ยวยกโลกขึ้น เขายืนบนอะไร และในการต่อสู้กันเขายืนอยู่บนอะไรเล่า ไม่มีอะไรที่จะหนุนเขาทั้งสองให้ยืน บางทีพวกเขาต่อสู้กันและกันบนอกของพระผู้แต่งภควัต แต่แล้ว พระนอนบนอะไรเล่า เรื่องนี้มันเหมือนกับการเล่าลือต่อ ๆ กันไป และบอกแก่ผู้แต่ง ผู้บอกเล่าก็ไปบ้านคนโกหกบ่อย ๆ ไม่มีอะไรแปลกประหลาดในข่าวลือต่อ ๆ กันไปเช่นนั้น

อวตารเป็นสิงห์โต

เมื่อหิรัณย์กัษยปะมีบุตรคนหนึ่ง ชื่อปรห์ลดา ผู้ซึ่งมีศรัทธาในศาสนามาก เป็นผู้ภักดีบิดาส่งไปอยู่โรงเรียน เขาขอร้องให้ครูเขียนคำว่ารามรามบนกระดาน เมื่อบิดาของเขารู้เรื่องเข้าเขาถามบุตรว่า เธออุทานชื่อของศัตรูข้าทำไม เด็กไม่สามารถจะหยุดการอุทานราม ๆ ได้ เมื่อเขาถูกมัดมือให้นอนอยู่กับพื้น บิดาขว้างลูกเขาจากยอดภูเขา และทิ้งลงไปในบ่อ แต่เด็กก็ปลอดภัย เมื่อเขาเอาท่อนเหล็กเผาให้ร้อน และบอกลูกเขาว่า ถ้าเทพเจ้าที่เขาภักดีนั้นมีอยู่จริง ๆ และเป็นเทพเจ้าแล้ว เขาจะไม่ถูกเผาไหม้ด้วยเหล็กแดง เมื่อจับเหล็กนั้น ปรห์ลดาเดินไปจับแต่ในใจของเขานั้นยังลังเลอยู่ว่าจะปลอดภัยจากการเผาของเหล็กหรือไม่ พระนารายณ์บันดาลให้ฝูงมดเดินไปบนเหล็กแดงนั้น เขาก็หมดความสงสัยและจับเหล็กแดงนั้นทันที มันเกิดเป็นช่อง

ขึ้นและสิงห์โตก็ออกมาจากช่องนั้น มันก็จับบิดาของเด็กนั้นทันทีและฉีกท้องออก ดังนั้น หิรัณย-กัษยปะจึงตาย แล้วสิงห์โตก็เลียเด็กจากความรัก และขอให้ปรห์ลดาบอกชื่อพรที่เขาชอบ เขาก็ขอให้บิดาของเขาเข้าถึงโมกษะ และสิงห์โตก็ให้พรแก่เขาตามที่ขอ และพูดว่า ๒๑ รุ่นอายุคนจะปลอดภัย ดูความเหลือเชื่อของผู้แต่งภควัต มันเป็นการพูดที่ไร้มูลฐานโดยสิ้นเชิง เช่นเดียวกับเรื่องอื่น ๆ ถ้าผู้เขียนภควัตถูกขว้างลงมาจากภูเขา ไม่มีใครเข้าไปรับขณะตกลงมา เขาจะต้องแตกออกเป็นเสี่ยงและตาย บิดาของปรห์ลดา ไม่ได้ทำอะไรชั่วที่ส่งลูกไปโรงเรียน ปรห์ลดาก็โง่เกินไปที่เลิกการศึกษาและกลับบวชเป็นพระ ถ้าคน ๆ หนึ่งเชื่อเรื่องนั้นว่าเป็นจริงคือเชื่อว่ามดที่คลานไปบนท่อนเหล็กร้อน และปรห์ลดาจับต้องเหล็กร้อนนั้นก็ไม่ไหม้ เขาควรจะถูกผูกมัดด้วยเหล็กร้อนแดงนั้น ถ้าเขาไม่ได้ไหม้แล้วและแล้ว เราควรแต่เชื่อหรือว่าปรห์ลดาอาจจะไม่ถูกเหล็กร้อนเผาไหม้ ทำไมสิงห์โตจึงไม่ถูกเผาไหม้เล่า พรของสนกและพี่ชายน้องชายของเขา ก็คือว่าเขาจะไปสู่สวรรค์ในการเกิดใหม่ครั้งที่สาม ซึ่งพระนารายณ์ลืมไปแล้ว ตามหลักของภควัต สายสัมพันธ์ของตระกูลก็คือ พรหม, ประชาปติ, กัษยปะ หิรัณยักษ์ และหิรัณยกัษยปะ ดังนั้นคนสุดท้ายก็คือคนที่สี่ในสายสัมพันธ์ ฉะนั้น จึงไม่มีรุ่นอายุ ๒๑ รุ่น ของบรรพบุรุษของปรห์ลดา และมันเป็นการโกหกอย่างหน้าด้าน ที่พูดว่า บรรพบุรุษของเขามี ๒๑ รุ่นอายุคนที่ไปสู่สวรรค์ หิรัณยักษ์และหิรัณยกัษยปะ ได้อวตารลงมาเป็นราพนะ และกุมภากัณฑ์ และแล้วอวตารมาเป็นษิษุปาลและทัณฑวกร ดังนั้นพรของสิงห์โตที่ให้ไว้เพื่อความพ้นทุกข์ของเขาทั้งสองนั้นอยู่ที่ไหน การอุทานออกมาอย่างประมาทเช่นนั้น จะเชื่อได้ก็โดยคนโง่ ๆ เท่านั้น แต่คนผู้คงแก่เรียนคงไม่เชื่อ

ปุตนะเจ้าแม่ผู้ยิ่งใหญ่

ระย้อนไปถึงเรื่องของปุตนะและอครุระ :

รเถน วายุเวเคน ฯ

ชคาม โคกุลๆ ปุรติ ฯ

อครุระ ถูกส่งไปโดยกษัตริย์กันสะ (พระเจ้าแผ่นดินมธุระ และลุงฝ่ายมารดา และศัตรูของกฤษณะ พระองค์ทรงส่งอครุระไปเพื่อนำเอากฤษณะมาในงานเลี้ยงซึ่งเตรียมไว้สำหรับฆ่า

พระกฤษณะ แต่พระกษฤณะได้ฆ่าเขาเสียก่อนในการต่อสู้กัน) เขานำรถเทียมม้าไปอย่างเร็ว เหมือนกับลมในเวลากลางวัน และถึงโคกาลระยะทางห่างอีก ๔ ไมล์ ในเวลาพระอาทิตย์ตกดิน บางทีม้าวิ่งแข่งกันรอบผู้แต่งภควัตในขณะนั้นก็เป็นได้ หรือมิฉะนั้น ม้าเหล่านั้นวิ่งผิดทาง ดังนั้น นายสารถีและอครุระไปที่บ้านของผู้แต่งเพื่อไปนอนหลับที่นั่น ร่างของปุตนะ กล่าวกันว่า กว้างถึง ๑๘ ไมล์ และสูงมาก หล่อนถูกฆ่าตายโดยศรีกฤษณะ และทิ้งศพเอาไว้ระหว่างมธุระกับโคกาล ถ้าเป็นความจริง มธุระและโคกาลทั้งสอง รวมทั้งบ้านของพระผู้แต่งภควัตด้วย จะต้องถูกฝังไว้ภายใต้ดินของแม่เจ้าปุตนะ

อัชเมล

เรื่องของอัชเมล ไม่มีหัวและไม่มีหาง เขาตั้งชื่อบุตรของเขาว่านารายณ์ตามคำแนะนำของพระฤาษีนารอด ตอนที่เขาจะตาย เขาเรียกชื่อลูกของเขา แต่พระนารายณ์ก็ปรากฏพระองค์ พระนารายณ์ไม่รู้ความตั้งใจของเขาหรือว่าเรียกใคร เขาเรียกลูกของเขาไม่ใช่พระองค์ ถ้าการเรียกชื่อมีผลเกิดขึ้น ทำไมพระนารายณ์ไม่มาช่วยคนทั้งหลายที่เรียกชื่อพระองค์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า และปลดเปลื้องความทุกข์ทรมานของพวกเขาหรือ ถ้ามันเป็นความรริง ทำไมพวกนักโทษไม่ถูกปล่อยให้เป็นอิสระโดยการเรียกพระนามพระนารายณ์เล่า

สุเมรุ

ในทำนองเดียวกันนี้ ความกว้างความสูงของเขาพระสุเมรุที่กล่าวไว้ด้วยความเหลือเชื่อ มันขัดกับนักดาราศาสตร์ มหาสมุทรเกิดจากหลุมที่ล้อรถของราชาปริยวรัตผ่านไป ความกว้างยาวของพื้นโลกที่ให้ไว้ถึง ๔๙ โกฏิของโยชน์ (๑ โกฏิ = ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ๑ โยชน์ = ๙ ไมล์) เรื่องอันไร้สาระเช่นนั้น และข่าวลือของภควัต ความผิดพลาดของกควัตมีมากเหลือเกิน

ผู้เขียนภควัต

ภควัตถูกเขียนขึ้นโดยโบบาเทพ น้องชายของโพพาเทพได้เขียนคีตโกวินทะ ท่านรู้ว่าเขาได้เขียนไว้เพียง ๒ บรรทัดในหนังสือของเขา เรียกว่า หิมาทริ ด้วยผลอันนั้นเขาได้เขียนศรีมาภควัตปุราณะ เรามีหนังสือชิ้นนั้นที่เขียนไว้ผิดอยู่ ๓ ชิ้น ชิ้นหนึ่งได้หายไปแล้ว ความ

มุ่งหมายของโศลก ๒ บทที่ให้ไว้ในชั้นส่วนนี้ ซึ่งเราจะนำมาใส่ไว้ในที่นี้ ๒ โศลกด้วยกัน ใครก็ตามที่ต้องการจะหาความจริง ก็อาจจะค้นได้ในหิมาทริ

หิมาทฺเระ สจิวสฺยารฺเถ สูจนา ภฺริยเต ตฺนา
สฺกนฺธา ตฺยายภถานำ จ ยตฺปฺรมาณำ สมาสตะ ฯ
ศฺรีมทฺภาคภตำ นาม ปฺราณำ จ มเยริตมฺ
วิทุษา โพพเทเวน ศฺรีกฤษฺณสฺย ยโศนฺวิตมฺ ฯ

ส่วนที่หายไป ๒ โศลกนั้น ก็เหมือนอย่างนี้ โศลกนั้นหมายความว่า หิมาทริ คือเสนาบดีของพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่ง ได้บอกกับบัณฑิตโบบาเทพว่า เขาไม่มีเวลาที่จะฟังภควัตที่สมบูรณ์ที่เขาเขียนขึ้น ดังนั้นเขาควรจะเขียนเฉพาะที่เป็นสาระย่อ ๆ ยาวสักเมตร ดังนั้น เขาอาจจะรู้สาระของเนื้อหา ของศรีมาท ภควัต โดยการมองเนื้อหานั้น แล้วโพพาเทพก็เขียนเนื้อหาเพียง ๑๐ โศลก ซึ่งกำลังต้องการอยู่เป็นส่วนที่หายไป เนื้อหาเหล่านี้เริ่มโศลกที่ ๑๑ ทั้งหมดเหล่านี้เขียนโดยโพพาเทพ

โพธยนฺตีติ หิ ปฺราหุะ ศฺรีมทฺภาควตำ ปุนะ
ปญฺจ ปฺรศฺนาะ เศานกสฺย สูตสฺยาตฺโรตฺรำ ตฺริษุ ฯ
ปฺรศฺนาวตารโยศฺไจว วฺยาสสฺย นิรฺวฤติะ กฤตาตฺ
นารทสฺยาตฺร เหตูกฺติะ ปฺรตีตฺยรฺถำ สฺวชนฺม จ ฯ
สุปฺตมฺนำ เทฺราณฺยภิภวสฺตทสฺตฺราตฺปาณฺฑวา วนมฺ
ภีษฺมสฺย สฺวปทปฺราปฺติะ กฤษฺณสฺย ทฺวาริกาคมะ ฯ
โศฺรตุะ ปรีกฺศิโต ชนฺม ธฤตราษฺฏฺรสฺย นิรฺคมะ
กฤษฺณมรฺตฺยาคสุจา ตตะ ปารฺตฺถมหาปละ ฯ
อิตฺยษฺฏาทศภิะ ปาไทรธฺยายารฺถาะ กฺรมาตฺ สฺมฤตาะ
สฺวปฺนรปฺรตินนฺโธนำ สฺผีตำ ราชฺยำ ชเหา นฤปะ ฯ
อิติ ไว ราชฺโญ หารฺตฺโยกฺเตา โปฺรกฺตา เทฺราณิชยาทยะ ฯ

เนื้อหาของหนังสือ ๑๒ เล่มของภควัต ที่ท่านโพพาเทพเขียนสำหรับเสนาบดีหิมาทริ ใครก็ตามที่ต้องการจะดูหนังสือนั้นอย่างละเอียด อาจจะปรึกษาหิมาทริที่ท่านโพพาเทพเขียนได้ การปลอมหนังสือปุราณะอื่น ๆ นั้นเป็นชั้น และแต่ละชั้นล้วนเกินกว่าอีกชั้นหนึ่งในความเหลือเชื่อ

ป้องกันพระกฤษณะ

ท่านรู้แล้วว่า เรื่องพระกฤษณะที่มีอยู่ในมหาภารตะ เป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะคุณธรรม การกระทำ อุปนิสัยและชีวิต เหมือนกับมหาฤาษีผู้ยิ่งใหญ่ พระองค์ไม่เคยเกี่ยวข้องกับการทำชั่วใด ๆ หรือทำผิดตั้งแต่เกิดจนตาย มันไม่เคยกล่าวถึงเรื่องที่ภควัตเขียนถึงพระองค์ในมหาภารตะ แต่หนังสือภควัตได้พรรณนาถึงพระองค์ว่าทำความผิดอันไม่สมควร เขาป้ายสีพระองค์ว่าขโมยนมสด นมเปรี้ยว นมแข็ง และอื่น ๆ กล่าวกันว่าพระองค์ได้ติดต่อสัมพันธ์กับนางกุปชาคนใช้อย่างลับ ๆ ชอบเล่นกีฬา ชอบเกี้ยวผู้หญิง และเต้นรำกับภรรยาของคนอื่น ๆ และการกระทำบาปอื่น ๆ ที่ผู้แต่งภควัตป้ายสีให้กับพระองค์ คนในศาสนาอื่น ๆ ได้อ่านและฟังเรื่องราวก็ต้องกล่าวในทางเสีย ๆ ของพระกฤษณะ ถ้าไม่มีภควัต ผู้ยิ่งใหญ่อย่างพระกฤษณะจะถูกกล่าวหาโดยการปั้นน้ำให้เป็นตัวได้อย่างไร

ลึงค์ ๑๒ ประเภทของแสงสว่าง

ศิวปุราณะ ได้ให้เรื่องราวของลึงค์ผู้ชายให้แสงสว่าง ๑๒ ประเภท เป็นเหมือนรูปบูชา แต่ลึงค์เหล่านั้นไม่มีแสงสว่างออกมา มันมองไม่เห็นในเวลากลางคืนโดยไม่มีตะเกียง การโกหกหลอกลวงเหล่านี้ คือการสร้างขึ้นจากสมองของพระอินเดีย

บุราณะสำหรับพวกศูทร

ถาม : เมื่อคนได้สูญเสียพลังของการอ่านพระเวท สมฤติ (กฎ) ได้ถูกสร้างขึ้น เมื่อเขาทั้งหลายไม่สามารถศึกษาสมฤติ ศาสตร (ปรัชญา) ก็ถูกเขียนขึ้น และเมื่อพวกเขาไม่สามารถจะอ่านและเข้าใจศาสตรได้ ปุราณะก็ได้ถูกเขียนขึ้นสำหรับผู้หญิงและศูทร (คนวรรณะต่ำ) เท่านั้น เพราะพวกเขาไม่มีสิทธิ์ที่จะศึกษาและฟังต่อการอ่านพระเวท

ทุกคนมีสิทธิ์ศึกษาพระเวท

ตอบ : ทั้งหมดที่ว่ามานั้น ผิดทั้งนั้น เพราะว่าความสามารถของคน จะพัฒนาขึ้นมาได้ก็โดยการศึกษาและการสอน ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะศึกษาและฟังการอ่านพระเวท ตัวอย่าง การกิ

และผู้หญิงอื่น ๆ มีความรู้ดีในพระเวท และชนัษรุติผู้เป็นสูทรก็ได้ อ่านพระเวทกับไรกยมุนี ตามตัวอย่างของจยันโดทัย โศลกที่สองของบทที่ ๑๖ ของยุรเวท กล่าวไว้ว่า บรรดามนุษย์ทุกคนมีสิทธิจะอ่านและฟังการท่องพระเวท แล้วทำไมบุคคลผู้เขียนหนังสือผิด ๆ เช่นนั้น ทำให้ประชาชนคนธรรมดาหันเหไปจากหนังสือที่ถูกต้อง และวางกับดักพวกคนเหล่านั้นให้รับใช้พวกพระเอง ซึ่งนับว่าเป็นบาปมหันต์

วิชาดาราศาสตร์

มองดูไปที่ท้องฟ้าเห็นกลุ่มดาวซึ่งเป็นหลุมพรางสำหรับจับคนโง่ทั้งหลาย (๑) อกริษ-เนนะรชสา เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดวงอาทิตย์ (๒) อิมันเทว อสบัตนะ วาท ธวัน เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดวงจันทร์ (๓) อังคิม มูรธ ทิวห กกุต ปติห เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวอังคาร (๔) อุทวู ธยส วาคเน เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวพุธ (๕) ปริหสปาเต อติยทารโย เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวพฤหัสบดี (๖) ศุก มันธสา เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวศุกร์ (๗) เสาโนเดโอธิ รภิศตยะ เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวเสาร์ (๘) กยนรห จิตร อภย เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวราหู (ปุ่มที่ขึ้นไป) (๙) เกตุม กฤนวนศุเคตเว เรียกว่า การใช้เวทมนต์ของดาวเกตุ (ปุ่มที่ตกลงมา) โศลกที่หนึ่งสอนความดึงดูดของดวงอาทิตย์และโลก โศลกที่สอง กล่าวถึงหลักการการกระทำของธรรมชาติ โศลกที่สาม พรรณนาถึงไฟ โศลกที่สี่ พรรณนาถึงหน้าที่ของผู้ครองเรือน โศลกที่ห้า พูดถึงคุณสมบัติของผู้คงแก่เรียน (บัณฑิต) โศลกที่หก พรรณนาถึงน้ำเชื้อผู้ชายและอาหาร โศลกที่เจ็ด พรรณนาถึงน้ำ การหายใจเข้าออกและเทพเจ้า โศลกที่แปด ได้ให้คุณสมบัติต่าง ๆ ของเพื่อน และโศลกที่เก้า พรรณนาถึงวิธีแสดงหาความรู้ โศลกต่าง ๆ เหล่านี้มิได้เกี่ยวข้องกับดาวนพเคราะห์บนท้องฟ้า ประชาชนถูกนำไปในทางผิดจากการที่เขาไม่รู้ความหมายอันถูกต้อง

ถาม : กลุ่มของดาวฤกษ์จะมีผลหรืออิทธิพลอย่างหนึ่งอย่างใดหรือ

ตอบ : ไม่มีผลหรืออิทธิพลใด ๆ อย่างที่พระดาราศาสตร์กล่าวไว้ แน่นอนดาวนพเคราะห์เป็นเหตุของความสุขและความทุกข์ของคนในความสัมพันธ์กับอารมณ์ของเขา ในการเปลี่ยนแปลงฤดู และในความร้อนและความหนาว โดยทิศทางของแสงอาทิตย์และแสงจันทร์ แต่ผู้มีความเชื่อในพระอินเดียจะพูดว่า : โอ นายธนาคารและผู้เสียสละ

ที่ดี วันนี้ท่านจะได้ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เป็นต้น ในราศีที่ ๘ ท่านจะได้พบกับดวงดาวที่ไม่ดี ในดวงเกิดของท่านวันเสาร์ (ดวงดาวร้าย) จะมีอิทธิพลต่อเท้าของท่าน ๒ ปีครึ่ง ท่านจะลำบากมาก มันจะพาท่านเดินทางไปในต่างประเทศไกลจากบ้านของท่าน แต่ท่านจะพ้นจากความยุ่งยากเหล่านั้น ถ้าท่านถวายสิ่งของแก่เราในนามของดาวนพเคราะห์ดวงนั้น เพราะการออกชื่อ ท่องคาถาในคัมภีร์และกราบไหว้

ต้นกำเนิดของอำนาจของพระ

ถ้าประชาชนทั้งหลายถามพระเหล่านี้ว่า พวกเขามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อะไรกับกลุ่มดวงดาวเหล่านี้เล่า พวกเขาจะให้คำตอบดังนี้

ไทวาธีนำ ชคตฺสรฺวำ มำตฺราธีนาศฺจ เทวตาะ
เต มำตฺรา พฺราหฺมณาธีนาสฺตสฺมาทฺ พฺราหฺมณไทวตมฺ ฯ

ดูซิ มันมีอำนาจอะไรอย่างนี้ เทพเจ้าทั้งหลาย มีอำนาจเหนือประชาชนทั้งหมด และเวทมนต์ก็มีอำนาจเหนือเทพทั้งปวง มนต์เหล่านี้อยู่ในอำนาจของพวกพราหมณ์ ผู้ซึ่งเรียกกันว่าเทพ เพราะเขาสามารถจะเรียกเทพองค์หนึ่งองค์ใดตามที่เขาชอบ โดยผลของเวทมนต์และผลของการอ้อนวอนจึงทำให้เทพทำความปรารถนาของเขาสมหวัง ถ้าเขาไม่มีอำนาจได้มาจากเวทมนต์แล้วเช่นนั้น พวกคนผู้ไม่นับถือเทพเจ้า ก็จะไม่ยอมให้พวกเขามีชีวิตอยู่บนโลกนี้เลยจนเดี๋ยวนี้

ผู้พูดความจริง พระเจ้าของท่านจะต้องมีอำนาจเหนือบุคคลทั้งหลาย ผู้เป็นโจร ผู้ปล้น และผู้ทำกรรมชั่ว มันจะต้องเป็นเทพผู้ซึ่งทำให้เขาเหล่านั้นทำกรรมชั่ว ถ้าเป็นจริงอย่างนั้น จะไม่มีความแตกต่างระหว่างเทพเจ้ากับยักษ์ร้าย เมื่อท่านสามารถทำมนต์ได้ซึ่งอยู่ในอำนาจของท่าน จงทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อท่าน ทำไมท่านไม่บังคับเทพทั้งหลาย นำเอาทรัพย์สมบัติของกษัตริย์มายังบ้านของท่าน เพื่อท่านจะได้หาความสุขจากชีวิตได้มิใช่หรือ ทำไมท่านจึงไปตามประตูบ้านของประชาชน ขอให้เขาบริจาคน้ำมัน ซึ่งบุคคลย่อมเห็นการสะท้อนแสงได้ และซึ่งบุคคลจะบริการดาวเสาร์และดาวอื่น ๆ ได้ ทำไมท่านจึงไม่ร่ำรวยจากสิ่งที่ท่านเรียกว่า กุเรว (เทพแห่งความร่ำรวย) โดยใช้อิทธิพลของท่านเหนือเทพเจ้าองค์นั้น ทำไมท่านขโมยเงินของคนจน ๆ ที่เขาหามาได้ด้วยความลำบากเล่า ถ้าสัญลักษณ์แห่งจักราศรีของดวงดาวจะก่อให้เกิดความสุขแก่

คนได้ โดยการถวายสิ่งของแก่ท่าน และก่อให้เกิดความทุกข์แก่คน โดยปฏิเสธไม่ยอมให้สิ่งของแก่ท่าน กรุณาได้แสดงความสุขและความทุกข์อันเกิดจากดวงดาวให้เราได้เห็นประจักษ์ดังตัวอย่าง จงทำให้คน ๆ หนึ่งผู้ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของราศีที่ ๘ ของดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ และอีกคนหนึ่งซึ่งตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของราศีที่สามของดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ ทั้งสองคนเดินภายใต้แสงแดดอันแผดเผาในเดือนมิถุนายน โดยไม่ได้สรวมรองเท้า ถ้าดวงดาวเหล่านี้ถูกทำให้พอใจกับด้วยคนทั้งสองคน ร่างกายและเท้าของเขาจะไม่รู้สึกร้อน แต่ถ้าดวงดาวเหล่านี้ถูกทำให้โกรธเพราะการที่ท่านไม่ได้รับสิ่งใดตอบแทน เขาทั้งสองก็ถูกเผาไหม้ เขาทั้งสองอาจจะยืนเปลือยกายตลอดคืนเดือนเต็มดวงของเดือนธันวาคม ถ้าคนหนึ่งใน ๒ คนนั้นรู้สึกหนาว และอีกคนหนึ่งไม่รู้สึกหนาว เราควรจะรู้ว่า ดาวนพเคราะห์นั้นเป็นมงคลและไม่เป็นมงคล ดาวนพเคราะห์เหล่านั้นเป็นญาติของท่านหรือ ท่านเคยติดต่อกับดวงดาวเหล่านั้นทางจดหมายหรือทางโทรเลข ท่านไปเยี่ยมพวกเขาหรือท่านเคยต้อนรับพวกเขามาเยี่ยม ถ้าท่านมีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใดเหนือเวทมนต์ ทำไมท่านจึงไม่เป็นเศรษฐีหรือพระเจ้าแผ่นดินเสียเองเล่า ทำไมท่านไม่ทำศัตรูให้มาเคารพนบนอบต่อท่านเล่า คนไม่มีศาสนาก็คือบุคคลผู้หลอกลวงคนอื่นโดยปฏิบัติขัดกับบัญญัติของพระเวทหรือบัญญัติของพระเจ้า มันจะเป็นอะไรหรือ ถ้าคน ๆ หนึ่งตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของดวงดาวร้ายดวงหนึ่ง เขาพอใจในทานที่ให้ในนามของดวงดาว เพื่อตัวเขาเอง แต่ไม่ให้ทานนั้นแก่ท่าน ถ้าท่านพูดว่าดาวเหล่านั้นจะพอใจได้ก็โดยการให้ทานแก่ท่านเท่านั้น และไม่ให้แก่คนอื่น ท่านก็ยึดเอาดวงดาวเหล่านั้นไว้สำหรับท่านผู้เดียวเท่านั้น ถ้าคุณได้ใบอนุญาต ที่คุณได้รับใบอนุญาตให้ใช้ดวงดาว ขอได้ไปหาเรียกดวงอาทิตย์และดาวอื่น ๆ มาที่บ้านของท่านให้เผาไหม้ ความจริงก็คือดวงอาทิตย์และดาวอื่น ๆ เป็นสิ่งไม่มีชีวิต มันไม่สามารถให้ความสุขหรือความทุกข์แก่ใครได้ดอก แต่ท่านทุกคนอยู่ได้ด้วยทานจากคนอื่นที่เขาให้ในนามของดวงดาว เพราะความหมายของคำ (คฤห์=ดาว) เหมาะกับท่านคฤหขันติ เต คฤหฤห์ บุคคลทั้งหลายผู้เป็นคฤหัสผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผู้อื่น จนกระทั่งท่านไปเผ้ากษัตริย์ ขุนนาง เศรษฐี พ่อค้า บอกเขาเกี่ยวกับราศีทั้ง ๙ ราศี ไม่มีใครคิดถึงราศีนั้นเลย แต่เมื่อท่านอวตารเป็นดวงอาทิตย์ ดาวเสาร์และดาวอื่น ๆ ท่านก็โจมตีบุคคลคนหนึ่ง ท่านไม่เคยยอมให้เขาจากไปโดยปราศจากการถลกหนังของเขาออกเสียก่อน คุณให้ร้ายเขาผู้นั้นโดยเรียกเขาว่าคนนอกศาสนา เพราะเขาไม่ทำตามท่านในเรื่องอันเหลือเชื่อ

(๑) **พ่อพระ** (หัวหน้าพระ) พูดว่า—ความจริงที่เห็นได้ของโหราศาสตร์หรือดาราศาสตร์พิสูจน์ได้โดยการเกิดขึ้นของสุริยุปราคาและจันทรุปราคาในท้องฟ้าดังเราได้พูดไว้ก่อนแล้ว อิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อจุดหมายปลายทางของมนุษย์ ก็ย่อมเห็นได้จากปรากฏการณ์เหล่านี้ ท่านรู้ว่ามันเป็นอิทธิพลของดวงดาวที่ทำให้คนจนคนรวย เป็นกษัตริย์เป็นขอทาน มีสุขมีทุกข์

(๒) **ผู้พูดจริง** อธิบายว่า — ความจริงของดาราศาสตร์ที่เห็นนั้น เป็นเรื่องของวิชาดาราศาสตร์ไม่ใช่เป็นเรื่องของโหราศาสตร์ ดาราศาสตร์เป็นจริง แต่โหราศาสตร์ไม่จริง เว้นไว้แต่ว่ามันเกี่ยวข้องกับผลธรรมชาติของดวงดาว ในเรื่องความเป็นอยู่บนพื้นโลกของคน ดังตัวอย่างสุริยุปราคาและจันทรุปราคา เกี่ยวกับการเบียดบังหรือกฎการหมุนเวียนของดวงดาวบนท้องฟ้าย่อมรู้ได้โดยการคำนวณว่าจะเกิดขึ้นในวันนั้นวันนี้หรือจะเห็นได้ ณ ที่นั่นที่นี่

ฉาทยตฺยรฺกมินฺทรฺวิธุ ภูมิภาะ ฯ

มันเป็นคำอ้างจากสิทธานต์ ศิโรมณิ ข้ออ้างอันหนึ่งที่เหมือนกับข้ออ้างข้างต้น เราค้นพบในสุรย สิทธานต์ มันหมายความว่า สุริยุปราคาเกิดขึ้น เมื่อดวงจันทร์เข้ามาขวางระหว่างดวงอาทิตย์กับโลก และจันทรุปราคาเกิดขึ้น เมื่อโลกเข้ามาอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ กล่าวคือ เงาของดวงจันทร์ตกลงไปสู่โลกในสุริยปราคา และเงาของโลกตกลงไป (บิด) บนดวงจันทร์ในจันทรุปราคา ไม่มีสิ่งใดจะทำให้เงาตกลงไปสู่พื้นดวงอาทิตย์ได้ ในฐานะผู้ให้แสงสว่างในกรณีอุปราคา มันก็เหมือนกับว่า เมื่อเงาของสิ่งหนึ่งสะท้อนกลับไปบังอีกสิ่งหนึ่ง ถ้าสิ่งนั้นอยู่หน้าดวงอาทิตย์หรือตะเกียง บุคคลจะรวย จน เป็นกษัตริย์ และขอทาน เป็นผลของกรรมและการงานของเขาเอง แต่ไม่ใช่อิทธิพลของดวงดาว พวกนักโหราศาสตร์มากมาย ทำพิธีแต่งงานลูกชายหรือลูกสาวของเขาตามหลักพยากรณ์ของหลักโหราศาสตร์ ถึงกระนั้นการแต่งงานเหล่านั้นก็หามีความสุขไม่ การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างกันทำให้ความรักต้องสลาย สองฝ่ายต้องเป็นพ่อหม้ายหรือแม่หม้าย ถ้าการพยากรณ์ของโหราศาสตร์เป็นจริง คงไม่มีสิ่งเช่นนั้นเกิดขึ้น ฉะนั้นผลของการกระทำย่อมเป็นจริง และการเคลื่อนไหวของดวงดาวบนท้องฟ้านั้น ไม่ใช่เหตุแห่งความสุขและความทุกข์ของมนุษย์ ไม่มีอะไรที่เกี่ยวข้องที่เราจะเห็นได้ระหว่างดวงดาวบนท้องฟ้า และมนุษย์ที่มีความสามารถทำงานได้ และอยู่บนพื้นโลกอันห่างไกลจากดวงดาวเหล่านั้น มนุษย์เป็นผู้กระทำและเป็นผู้รับผลของการกระทำของตนเอง พระเจ้าทำให้คนเหล่านั้นได้รับความทุกข์ เพราะผลแห่งการกระทำของเขา ถ้าท่านเชื่อในอิทธิพลของดวงดาว ท่านควรจะตอบคำถามนี้ : เมื่อคน ๆ

หนึ่งเกิดในเวลาหนึ่ง ท่านจะวางจักราศีของชายคนนั้น ตามตำแหน่งของดวงดาวเหล่านั้น และความสัมพันธ์อื่น ๆ ของระหว่างดวงดาว มีบุคคลอื่นบ้างไหมที่เกิดในเวลาเดียวกันในโลก ถ้าท่านตอบว่า ไม่มี นั่นผิดแล้ว แต่ถ้าท่านยอมรับว่ามี มันเป็นไปได้อย่างไร กล่าวคือ คนหนึ่งเป็นจักรพรรดิของโลก แต่อีกคนหนึ่งไม่เป็น เอาล่ะ ถ้าท่านยอมรับว่ากลอุบายทั้งหมดนี้ มันเป็นวิธีเลี้ยง เพื่อหาอาหารใส่ท้องด้วยความขี้เกียจ บุคคลทั้งหลายจะเชื่อว่ามันเป็นจริง

ครุรห์ ปุราณะ

ถาม : ครุรห์ ปุราณะ เป็นการปลอมด้วยหรือ

ตอบ : ใช่แล้ว มันเป็นการปลอมแปลงหลอกลวง

ถาม : แล้ววิญญาณที่ตายไปแล้วจะเป็นอะไร

ตอบ : วิญญาณก็จะเสวยผลกรรมของการกระทำของเขาเอง

ถาม : อะไรที่กล่าวเกี่ยวกับวิญญาณที่จากร่างไปแล้ว จะผิดได้อย่างไร คือเรื่องของพญายม เรื่องจิตรคุปตะ เสนาบดีของเขา ยมบาลผู้น่ากลัว ซึ่งมีร่างสูงใหญ่เหมือนภูเขาดำเหมือนเขม่า ผู้ซึ่งจับวิญญาณไปให้พญายม และผู้ซึ่งจะทิ้งเขาลงไปสู่นรก หรือจะพาขึ้นไปบนสวรรค์ ตามคำพิพากษาของพญายมตามที่เขาทำกรรมชั่วหรือกรรมดี เพราะไทยทานและการทำบุญให้ทานแก่พราหมณ์ในงานทำบุญให้แก่วิญญาณที่จากร่างไปแล้ว น้ำที่ให้แก่วิญญาณที่จากไปนั้น และโคที่ได้ให้เป็นของขวัญแก่วิญญาณที่จากไปเพื่อข้ามแม่น้ำกั้นระหว่างเมืองนรกกับมนุษย์

ตอบ : สิ่งต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ เป็นการแต่งเรื่องขึ้นของพวกพระ เพราะพญายม (กษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม) จิตรคุปตะ เป็นต้น ตัดสินเรื่องของวิญญาณที่จากไปในที่นั้น ศาลของพญายมอีกศาลหนึ่งตั้งอยู่ที่ไหน ซึ่งจะต้องตัดสินเรื่องของวิญญาณซึ่งทำบาปเอาไว้ และวิญญาณซึ่งผ่านจากแดนของพญายม มันจะต้องมีศาลดังนั้น ยิ่งกว่านั้นถ้าร่างของยมบาลใหญ่เหมือนภูเขาล่ะก็ ทำไมเราไม่เห็นเขาเหล่านั้นเล่า ไม่มีวี่แววเดียวของยมบาลที่จะสามารถเข้าไปสู่ประตูของคนตายได้เลย เพื่อนำเอาวิญญาณนั้นออกมาจากบ้าน ทำไมยมบาลเหล่านั้นจึงไม่ขัดขวางทางจราจรบนท้องถนนเล่า ถ้าท่านตอบว่า เขาสามารถจะเนรมิตรให้ร่างเล็กลงนิดเดียวได้ แล้วเขาเอาร่างกายส่วนใหญ่ของเขาไว้ที่

ไหนเล่า ถ้าไม่มีบ้านของพระผู้แต่งเรื่อง เมื่อป่าถูกจุดไฟ สัตว์เดรัจฉานจำนวนมาก เช่นมดและอื่น ๆ ถูกเผาตาย ถ้ายมบาลเป็นจำนวนมากมาที่ป่าเพื่อจับเอาวิญญาณของสัตว์ที่ตาย มันจะมีความมืดมหึมา จากร่างสูงใหญ่ดังภูเขาดำของเขาเหล่านั้น เมื่อเขาวิ่งจับวิญญาณที่ตายไป เขาจะต้องวิ่งชนกันแน่นอน เมื่อยอมให้ยมบาลอันสูงใหญ่ตกลงมาสู่พื้นภพ ดังนั้นแขนขาอันใหญ่ของพวกเขาก็จะแตก และตกลงในบ้านของผู้แต่งคัมภีร์กรุรห์ปุราณะ จะทำให้ผู้ติดตามเขาต้องตายหรือขวางประตูหรือทางเดิน *แล้วเขาเหล่านั้นจะหลบหลีกมันได้อย่างไร*

ศรัทธาหรืออาหารที่ให้แก่วิญญาณที่จากไป

อาหารที่ให้แก่วิญญาณที่จากไป น้ำและก้อนข้าวที่ให้แก่เทพเจ้า ไม่เคยถึงวิญญาณที่จากไปเลย แต่สิ่งเหล่านั้นจะไปสู่บ้านของพวกพระ เป็นผู้แทนของพญายม ไส้ท้องของพวกเขาหรือมีกำไลทองใส่ข้อมือ โคที่ให้วิญญาณเดินทางข้ามแม่น้ำ ระหว่างนรกกับเมืองมนุษย์ ก็จะไปบ้านของพระหรือโรงฆ่าสัตว์ โคไม่เคยไปสู่แม่น้ำดังกล่าวนั้น แล้วผู้ตายจะยึดหางโคของใครข้ามแม่น้ำเล่า มือของผู้ตายถูกเผาหรือฝังบนโลกนี้ แล้วเขาจะเอาอะไรจับหางโคไปเล่า มีเรื่องเล่าพอเป็นตัวอย่าง ดังนี้:—

โคชาวนา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวนาคนหนึ่ง เขามีโคอยู่ตัวหนึ่งสวยมากเลี้ยงไว้เอานม โคตัวนั้นให้นมวันละ ๔ แกลลอน นมมีคุณภาพดีมาก มีพระผู้คุ้นเคยกับตระกูลนั้นเคยมาฉันนมที่บ้านติดในรสชาติของนม เขาคิดอยู่ในใจว่า "ชาวนาคนนี้จะต้องให้โคตัวนี้เป็นทานแก่เขา เมื่อพ่อของเขาตาย" ต่อมาไม่นาน พ่อของชาวนามีอาการเจ็บหนักใกล้จะตาย พูดไม่ได้ นอนอยู่บนพื้นและเกือบจะหมดลมหายใจ เมื่อเพื่อนและญาติของเขาได้มาประชุมกัน พระรูปนั้นร้องตะโกนบอกแก่เขาดัง ๆ ว่า "โอ ท่านผู้มีศรัทธา ท่านควรจูงโคมาที่พ่อของท่านมอบให้เขาเพื่อเขาจะได้ให้ทานโคด้วยมือของเขาเอง" ชายผู้บุตรเอาเงิน ๑๐ รูปีใส่ในกำมือของพ่อเพื่อถวายทานแก่พระ พระจะได้ทำการอนุโมทนา พระก็พูดว่า : "คนผู้น่าสงสารเอ๋ย บิดาของท่านตายบ่อย ๆ หรือ ในวิกฤติกาลเช่นนี้ เจ้าควรจะนำโคนมที่ยังสาวอยู่ซึ่งเป็นโคนมที่ดีที่สุด โคเช่นนั้นควรทำเป็นทานให้

บิดาของเจ้า" ชาวนาผู้บุตรพูดกับพระว่า "ฉันมีโคอยู่ตัวเดียวเท่านั้น หากไม่มีโคนมตัวนี้แล้ว ฉันไม่สามารถจะเลี้ยงครอบครัวและลูก ๆ ได้ ดังนั้นฉันจึงไม่ยอมถวายโคตัวนี้เป็นทาน ขอท่านจงรับเอาเงิน ๒๐ รูปี และให้พรแก่บิดาของข้าพเจ้า ท่านสามารถจะซื้อนมโคได้จากเงินจำนวนนี้" พระพูดว่า "งดงามมาก ท่านเห็นว่าโคตัวนี้มีค่ามากกว่าบิดาหรือ ท่านต้องการให้บิดาของท่านจมลงไปในอเวจีหรือ และรับความทุกข์ทรมาน ช่างเป็นบุตรที่ดีจริง ๆ" แล้วญาติทุกคนก็เห็นด้วยกับความคิดของพระ เพราะพระชักชวนพวกเขาไปในทางผิดและทำให้พวกเขามืด แล้วเขาชักชวนคนเหล่านั้นตลอดเวลา ดังนั้นพวกเขาทุกคนจึงยืนยันว่า ควรจะเอาโคตัวนั้นทำบุญไปกับบิดาของเขา เรื่องก็ต้องไปทำนองนั้น ชาวนาจึงไม่สามารถจะคัดค้านต่อไปได้ บิดาของชาวนาคนนั้นก็ตายและพระก็นำโคพร้อมทั้งลูกโคของมันไปด้วย เอาถังสำหรับใส่นมไปที่อาศรมของเขาด้วย ซึ่งในที่นั้นเขาจะรีดนมและใส่ถังเอาไว้ เขากลับไปสู่บ้านของชาวนาอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับแคร่สำหรับหามศพไปในพิธีเผาศพ ในที่นั่น เขาต้องการจะใช้กลอุบายเอาบางสิ่งบางอย่าง เขาทำพิธีโดยขู่ให้ชาวนากลัว เรียกว่า ทัษกัตระสปิ่นที การทำพิธีมอบก้อนข้าวถ้วยข้าวสมบัติส่งไปให้วิญญาณผู้ตาย เพื่อเดินทางไปสู่สวรรค์ หลังจากพิธีนั้นเสร็จลงแล้ว ผู้ประกอบพิธีการหรือมหาพราหมณ์ก็ได้รับผลประโยชน์มากจากกลลวงของพระ พระที่หิวกระหายด้วยความอยาก ก็สมความอยาก เมื่อพิธีเสร็จแล้ว ชาวนาก็ต้องเที่ยวขอนมจากเพื่อนบ้าน ในวันที่ ๑๔ หลังจากพ่อเขาจากไปแล้ว ชาวนาไปที่อาศรมของพระรูปนั้นแต่เช้ามืด ในที่นั่น เขาเห็นว่าพระได้รีดนมโคเต็มถัง เมื่อพระเห็นชาวนาเดินมา เขาจึงพูดขึ้นว่า เชิญข้างใน ทายกผู้มีศรัทธา เชิญนั่ง

ชาวนา : ท่านผู้ประเสริฐ ท่านโปรดมาที่นี่

พระ : ดีมาก ขอให้ข้าพเจ้าเอานมไปไว้ในที่ปลอดภัยหรือ

ชาวนา : เปล่าเลย จงนำถังนมนั้นมาที่นี่

พระก็เดินไปที่เขา และนำถังนมมาวางไว้ข้างหน้า

ชาวนา : ท่านเป็นคนโกหกหลอกลวง

พระ : ข้าพเจ้าพูดอะไรผิดหรือ

ชาวนา : ท่านบอกกับข้าพเจ้าหน่อยซิ ว่าทำไมท่านเอาโคมาจากข้าพเจ้าเล่า

พระ : เพื่อให้บิดาของท่าน ข้ามพ้นจากห้วงเหวอเวจี

ชาวนา : ทำไมท่านไม่ส่งโคไปที่ผั่งเหวอเวจี่เล่า ข้าพเจ้าเชื่อใจท่าน และท่านก็เอาโคมาไว้ที่อาศรมของท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้เลยว่า บิดาของข้าพเจ้าได้ดำน้ำข้ามเหวอเวจี่หลายครั้งหลายหนได้อย่างไร

พระ : เปล่าเลย ไม่เป็นเช่นนั้น มีโคอีกตัวหนึ่ง เกิดขึ้นจากการบริจาคโคของท่านนี้ โคตัวนั้นจะต้องช่วยเหลือบิดาของเจ้าเพื่อข้ามเหวอเวจี่นั้น

ชาวนา : เหวอเวจี่ไกลจากนี้ประมาณเท่าใด และมีขนาดกว้างลึกแค่ไหน

พระ : ข้าพเจ้าคิดว่า มันประมาณ ๓๐๐ ล้านล้านลึก เพราะว่าโลกกว้าง ๔๙ ล้านล้านลึก และเหวอเวจี่ก็อยู่ประมาณ เอส. เอส. ดับบลิว

ชาวนา : จงได้แสดงโทรเลข หรือจดหมายตอบรับจากบิดามายังท่านเท่าที่มี แสดงให้เห็นว่าโคตัวนั้นเกิดจากอิทธิพลของการกระทำบุญ และหลักฐานที่บิดาของข้าพเจ้าข้ามพ้นอเวจี

พระ : ข้าพเจ้าไม่มีจดหมายหรือโทรเลขเลย นอกจากคำสอนในคัมภีร์ กรุรหปุราณะ

ชาวนา : ข้าพเจ้าจะเชื่อได้อย่างไรว่า คัมภีร์ กรุรห ปุราณะ เป็นคัมภีร์ที่เป็นจริง

พระ : ก็เหมือนอย่างคนอื่น ๆ เขาเชื่อ

ชาวนา : หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นโดยบรรพบุรุษของท่าน เพื่อเลี้ยงชีวิต เพราะไม่มีอะไรอื่นเป็นที่รักยิ่งแก่บิดา มากไปกว่าบุตร เมื่อบิดาของฉันส่งจดหมาย หรือโทรเลข มาถึงข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะส่งโคตัวนี้ไปที่ผั่งอเวจี และนำเอาบิดาข้ามเหวอเวจี แล้วนำโคกลับบ้าน เพื่อมันจะได้เลี้ยงข้าพเจ้าและลูก ๆ ของข้าพเจ้าต่อไป เอาถังนมให้แก่ข้าพเจ้า แล้วชาวนาก็เอาโค และลูกโค พร้อมด้วยถังนมกลับบ้านของเขา

พระ : คุณเอาสิ่งที่คุณถวายเป็นทานแล้วกลับไป คุณจะฉิบหาย

ชาวนา : ท่านจงหยุดพูด มิฉะนั้น ฉันจะตีหัวท่านให้แตกเป็นเสี่ยงเป็นการแก้แค้น เพราะความลำบากที่ฉันได้รับ ๑๓ วันที่แล้วมา แล้วพระก็หยุดพูด ชาวนาก็นำเอาโคและลูกโคกลับบ้าน

เมื่อประชาชนในโลกมีลักษณะเหมือนชาวนาคนนี้ พวกพระเหล่านี้ก็หยุดเป็นคนหลอกลวงต่อไป ประชาชนเชื่อว่าวิญญาณที่ตายไปแล้ว ไปรวมกับร่างกายนั้นอีกโดยการประกอบพิธี ทักษ ภัตร และพวกเขาทำก้อนข้าว เท่าร่างกาย ๑๐ เท่า อุทิศส่งไป

ร่างกายนี้เล็กเท่า ๆ กับหัวแม่มือ และวิญญาณไม่มีรูปร่างต้องอาศัยร่างเล็กนั้นไปสู่ดินแดนของพญายม ถ้าคำอ้างนี้เป็นความจริง การมาของพวกยมบาลเพื่อจับเอาวิญญาณก็ไร้ความหมายพวกยมบาลจะมารับเอาวิญญาณหลังจากวันที่ ๑๓ ที่คนตายแล้ว ถ้าวิญญาณต้องอาศัยร่างเล็กอย่างว่า ทำไมไม่ยอมกลับไปบ้านเพื่อหาภรรยา ลูก ๆ และเพื่อนจากความรักเล่า

ถาม : ไม่มีอะไรที่จะได้บนสวรรค์หรือ อะไรก็ตามที่ให้ทานบนพื้นโลก ย่อมได้บนสวรรค์ ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างควรจะให้เป็นทาน

ตอบ : โลกนี้ดีกว่าโลกสวรรค์ของท่านมาก เพราะในโลกนี้มีโรงแรมสร้างขึ้น ประชาชนให้ทานเขาเชิญเพื่อน ๆ ไปทานอาหารเย็นที่บ้าน มีชุดแต่งตัวที่สวย ๆ งาม ๆ แต่อย่างที่ท่านพูดไม่มีอะไรที่จะได้บนสวรรค์ จะมีประโยชน์อะไรกับคนดี ๆ ที่จะไปอยู่บนสวรรค์ พระควรจะไปบนสวรรค์และเสวยความสุขในที่นั้นดีกว่า

ถาม : ถ้าไม่มีพญายม และไม่มีดินแดนของพญายมอย่างที่ท่านว่า แล้วหลังจากตายแล้ววิญญาณไปอยู่ไหนเล่า ใครเป็นผู้ตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ของวิญญาณที่จากไปเล่า

ตอบ : คำสอนที่กรุรห ปุราณะสอนนั้นผิด แต่สิ่งที่พระเวทสอนถูก

ยเมน,.....วายุนา,.....สตฺย ราชน.....

คัมภีร์พระเวทนั้น แสดงให้เห็นว่า พญายม คือชื่อของอากาศ วิญญาณเมื่อจากร่างไปแล้วจะอยู่ไปในภูมิแห่งดาวนพเคราะห์ในอากาศ และเทพเจ้าผู้ทรงเห็นความยุติธรรมจะตัดสินว่าอะไรถูก เรียกว่าธรรมราชา พระองค์เป็นผู้ตัดสิน

ถาม : ท่านดูเหมือนจะพิสูจน์ให้เห็นว่า การให้ทานโค การถวายข้าว หรือการทำบุญอื่น ๆ ไม่ควรจะทำ

ตอบ : สิ่งที่ท่านเข้าใจนั้นผิด เพราะเงินทอง มณี ไข่มุก พลอย ข้าวน้ำ ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า จำเป็นจะต้องให้เป็นทาน แก่บุคคลผู้ที่ควรจะได้รับ และแก่บุคคลผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อทำความดีแก่คนอื่น ๆ แต่จะไม่ให้อะไรแก่บุคคลผู้ไม่สมควรจะได้รับทาน

ถาม : อะไรคือสัญลักษณ์เครื่องหมายของความสมควร และความไม่สมควรจงแสดงให้เห็นความแตกต่าง

ความไม่สมควร

ตอบ : คุณสมบัติที่เด่นของความไม่สมควร คือ ความหลอกลวง การใช้เล่ห์อุบาย ความเห็นแก่ตัว ความเลวทราม ความโกรธ ความโลภ ความลโมภ การทำความทุกข์ร้อนและเจ็บปวดให้แก่คนอื่น ๆ โกง โกหก โมหะ คบคนชั่วเป็นมิตร ความขี้เกียจ ทำความรำคาญให้แก่ผู้ให้ทาน โดยการขอบ่อย ๆ นั่งขวางประตูบ้านบังคับให้ ๆ ทาน เมื่อผู้ให้ปฏิเสธแล้ว ยังดื้อขอทานอยู่ไม่มักน้อย พูดให้ร้ายคนอื่นผู้ซึ่งไม่ให้ทาน แก่ตน สาปแช่ง และกลับเป็นศัตรูแก่เขาผู้ซึ่งรับใช้เขาหลายครั้งหลายหนแต่เพียงครั้งเดียวไม่สนองตอบ โกงประชาชนโดยการทำตนเป็นนักบุญภายนอก (มือถือสากปากถือศีล) ทำตนเหมือนไม่ยอมมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย แม้จะมีทรัพย์สมบัติมากมาย จุดมุ่งหมายของเขาก็โดยการหลอกลวงและทรยศหักหลัง ยุ่งอยู่กับการขอทานตลอดวันและคืน เมื่อมีประชาชนนิมนต์ไปฉันอาหาร ก็ฉันมากเกิน รับประทานสิ่งมึนเมาที่ผสมด้วยใบกระท่อมและสิ่งเสพติดอื่น ๆ หลงงมงายต่อสิ่งมึนเมา ขัดขวางหนทางที่ถูกต้อง และสร้างเรื่องราวทางศาสนาที่ผิด ๆ เพื่อให้สำเร็จจุดหมายของตน สอนพวกบริวารให้ศรัทธาเลื่อมใสในตัวเขาเองเท่านั้น แต่ให้ร้ายผู้อื่นแม้เป็นผู้ที่สมควรคัดค้านการเผยแพร่ความรู้ที่แท้จริง พยายามสร้างเรื่องราวขึ้นในจิตใจของประชาชน ยุยงให้รังเกียจ ภรรยา สามี บิดา มารดา ลูก ๆ กษัตริย์ ราชบริพาร ญาติ และเพื่อน โดยการกล่าวว่า ทั้งหมดเหล่านี้ก็เหมือนกับโลก คือเป็นมายา และคำสอนเช่นนั้นทำให้สถาบันทางสังคมปั่นป่วน

ความสมควร

คุณสมบัติอันเด่นของความสมควร คือ การรักษาพรหมจารี การควบคุมอินทรีย์ การรักความรู้และรักการสอนพระเวท และระบบความรู้อื่น ๆ ความสุภาพอ่อนโยน ความตรงไปตรงมา การรักในการบำเพ็ญประโยชน์ ความเพียรพยายาม ความมีเมตตาอารีย์ ความรักที่จะส่งเสริมความรู้ และศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ความมีคุณธรรมความดี ความสงบเยือกเย็น ความอิสระจากความยินดีเมื่อได้รับการส่งเสริม และไม่เสียใจเมื่อถูกนินทา ปราศจากความกลัว มีความกล้า บำเพ็ญโยคะหรือสมาธิ มีปัญญารอบรู้ มีความรู้เกี่ยวกับโลก ปฏิบัติตามหลักของ

พระเวท พร้อมที่จะปฏิบัติตามบัญญัติแห่งเทพเจ้า ด้วยอ้างถึงความทรงอยู่ของพระองค์ อ้างถึงลักษณะ คุณสมบัติ ความยุติธรรม ความไม่ลำเอียง การสอนความจริง ความสามารถที่จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้ศึกษา และสอนความรู้จริงกับบุคคลที่ทำตนปลอม-แปลง ไม่ประจบสอพลอ พอใจที่จะตอบปัญหาที่มีความสำคัญ คือความเพลิดเพลิน ความทุกข์การได้การเสียของบุคคลอื่น ๆ เหมือนของตนเอง พ้นจากเงาของอวิชชา ปราศจากความดันทุรัง ปราศจากความคลั่งคลั่ายหลงใหล ปราศจากความหยิ่งยะโส ถือความไม่เคารพของคนเหล่านั้นว่าเป็นสิ่งดี ถือการเคารพว่าเป็นยาพิษ มีความสันโดษ มีความพอใจกับสิ่งที่คนอื่นให้ด้วยความรัก แสดงตนเป็นคนสุภาพอยู่เสมอ ไม่รู้สึกเสียใจ เมื่อถูกปฏิเสธไม่ให้ทาน หรือหันหลังให้ เมื่อได้รับการปฏิเสธจะจากไปโดยทันที ไม่พูดให้ร้ายแก่คนผู้ปฏิเสธ มีคนดีเป็นมิตร สงสารบุคคลผู้มีทุกข์และเดือดร้อน ยินดีกับผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ วางเฉยกับบุคคลผู้ทำชั่ว คือไม่รักหรือชัง เคารพความจริง เป็นผู้ซื่อสัตย์ มีความประพฤติถูกต้อง ตรงไปตรงมา อิสระจากศัตรู และไม่มีอคติ เป็นคนเคร่งขรึมและลึกซึ้งโดยนิสัย เป็นชายชาตรีที่แท้จริง ความมีคุณธรรม พ้นจากการทำชั่ว เสียสละ พ้นจากความเห็นแก่ตัว ทรัพย์สมบัติและความอยากเพื่อผลประโยชน์และความดีของผู้อื่น และเสียสละชีพของตน เพื่อความสุข ความสบายของผู้อื่น

แต่ในยามเดือดร้อน และอดอยาก มนุษย์ทุกคน ควรจะได้รับอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้ายารักษาโรค สุขภัณฑ์ และที่อยู่อาศัย

ถาม : ผู้บริจาคมีกี่ประเภท

ตอบ : มีอยู่ ๓ ประเภท คือผู้บริจาคที่ดีเลิศ ผู้บริจาคที่ดีขั้นกลาง และผู้บริจาคที่ดีขั้นต่ำ ผู้บริจาคที่ดีเลิศ ก็คือบุคคลผู้บริจาคให้แก่บุคคลที่เหมาะสม คือผู้ที่ทำประโยชน์เพื่อความอยู่ดีของประชาชน โดยการแนะนำให้มีความรู้ที่ถูกต้อง ในศาสนาที่ถูกต้อง และบริจาคทานในเวลาอันเหมาะสมและสถานที่อันเหมาะสม ผู้บริจาคที่ดีขั้นกลาง คือบุคคลผู้บริจาคสิ่งของ เพื่อชื่อเสียงและผลประโยชน์ของตนเอง ผู้บริจาคที่ดีขั้นต่ำคือบุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตัวเขาเอง หรือเพื่อผู้อื่น แต่จะให้เงินของเขาเพื่อหญิงโสเภณี เพื่อคนพูดตลก และคนสอพลอเป็นต้น และแสดงความดูถูกดูหมิ่น และไม่เคารพต่อผู้รับ เขาไม่รู้จักแยกแยะระหว่างผู้สมควร

เขาเป็นเหมือนกับบุคคลขายของทุกสิ่งในราคาเดียวกันหมด เขาวุ่นวายอยู่กับการโต้เถียงการต่อสู้ และชอบความสนุกเพื่อดูคนผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบได้รับความทุกข์ยากจากที่เขาสร้างขึ้น อีกประการหนึ่ง ผู้ถวายทานอันประกอบด้วยปัญญาด้วยการให้เกียรติแก่บุคคลผู้คงแก่เรียน และผู้มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ เป็นผู้บริจาคขั้นดีเลิศ ผู้ให้ทานด้วยสิ่งของมีเงินทองเป็นต้น ด้วยปัญญา หรือปราศจากปัญญา เพื่อให้คนอื่นยกย่องตน คือผู้บริจาคที่ดีขั้นกลาง ผู้บริจาคอย่างหลับหูหลับตา และเอาหน้าเอาตา ในสิ่งอันไร้ประโยชน์ คือผู้บริจาคที่เลวที่สุด

ถาม : รางวัลโดยการบริจาคที่จะได้รับนั้น ได้รับจากไหน อยู่ในโลกนี้หรือโลกหน้า

ตอบ : อยู่ทุกแห่ง

ถาม : ผลแห่งกรรมดีมาสู่คนด้วยกรรมที่เขาทำไว้เอง หรือมีผู้นำมาให้เขา

ตอบ : เทพเจ้าเป็นผู้ให้รางวัล เหมือนอย่างขโมยหรือโจร ไม่ต้องการจะไปเข้าตะรางด้วยตนเอง แต่กษัตริย์ส่งเขาไปที่นั้น กษัตริย์ทรงปกป้องให้ความสดวกสบายให้ความสุขแก่บุคคลผู้ประพฤติดี ป้องกันเขาให้ปลอดภัยจากโจร และจากคนชั่ว ดังนั้นเทพเจ้าจึงต้องมาเกี่ยวข้องกับทานที่ให้ในลักษณะที่เหมาะสม ตามส่วนความสุขหรือความทุกข์ตามผลกรรมดี และชั่วที่ทำเอาไว้

ถาม : กรุรห ปุราณะ และคัมภีร์อื่น ๆ อธิบายความหมายของพระเวท และสนับสนุนพระเวทมิใช่หรือ

ตอบ : เปล่าเลย คัมภีร์ดังกล่าวนั้นคัดค้านพระเวท และอธิบายตรงกันข้ามกับพระเวท คัมภีร์ตันตระ เป็นเพียงชั้นหนึ่ง ผู้เชื่อในคัมภีร์ปุราณะ และตันตะ ก็เหมือนบุคคล มีเพื่อนเพียงคนเดียว และเป็นศัตรูกับคนที่เหลือนอกนั้น เพราะหนังสือเหล่านี้ทำให้เกิดการทะเลาะระหว่างบุคคลทั้งหลาย ไม่มีบุคคลผู้คงแก่เรียนคนใดจะเชื่อในคัมภีร์เหล่านั้น การเคารพต่อคัมภีร์เหล่านั้น เป็นการแสดงถึงความโง่เขลา

วันอดอาหาร

ตามคำสอนปุราณะ วันอดอาหารคือวันที่ ๑๓ และวันจันทร์ (ศิวปุราณะ) วันอาทิตย์ (อาทิตย์ปุราณะ) วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ เมื่อวันนี้ ดาวเหล่านี้เกิดขึ้นโดยการเชื่อมโยงของดวงจันทร์ กับการโคจรของกลุ่มดาวนพเคราะห์อื่น ๆ วันซึ่งเกิดขึ้นตามจุด

โคจรโดยการขึ้นลงของดวงดาว วันที่ ๑๑ เป็นวันของวิษณุ วันที่ ๑๒ เป็นวันของวมัน วันที่ ๑๔ เป็นวันของเทพนฤสิงห์ หรือเทพอนันต์คือ วันที่พระจันทร์เต็มดวง วันที่ ๑๐ เป็นวันของเทพดิกปาล วันที่ ๙ เป็นวันของเจ้าแม่ทุรคา วันที่ ๘ เป็นวันของเทพวาสุ วันที่ ๗ เป็นวันของพระฤาษี ๗ ตน วันที่ ๖ เป็นวันของเทพสวามีการติก วันที่ ๕ เป็นวันของเทพนาคราช วันที่ ๔ เป็นวันของพระคเนศ วันที่ ๓ เป็นวันของเจ้าแม่ โคอุริ (ไอซิช) วันที่ ๒ เป็นวันของเทพ ๒ องค์ อัศวินีกุมาร (เยมินี) วันที่ ๑ เป็นวันของพระแม่เจ้าอัคยา วันที่ ๑๕ เป็นวันของวิญญาณที่จากร่างไปแล้ว ได้มีบันทึกเอาไว้ทุกแห่งว่า ใครก็ตามที่กินและดื่มในวันดังกล่าวเหล่านี้ จะตกนรก เอาล่ะ พวกพระผู้นำและสานุศิษย์ของเขา ไม่ควรทานอาหารและดื่มในวันใดวันหนึ่งดังกล่าวแล้ว เพราะมิฉะนั้นแล้ว เขาจะต้องตกนรก

หนังสือเหล่านี้ เรียกว่า นิรนย สินธุ ธรรมสิททุ ปริตารกเป็นต้น ซึ่งเขียนขึ้นโดยผู้ไร้สติสัมปชัญญะ ทำให้เกิดความยุ่งเหยิงเรื่องวันการอดอาหาร ซึ่งเรียกวันใดวันหนึ่งว่าไม่ดี ตัวอย่าง ผู้นับถือพระศิวะ (สานุศิษย์ของเทพศิวะ) ดูถูกวันที่ ๑๑ ของการอดอาหาร และบางคนก็ถืออดวันที่ ๑๑ ซึ่งติดต่อกับวันที่ ๑๒ ในปฏิทิน เป็นเรื่องแปลกของพระที่ยุยงให้ผู้อดอาหารทะเลาะกันเอง มันเป็นความเห็นแก่ตัวของพระ ในการสร้างวันอดอาหารในวันที่ ๑๑ และไม่มีความเมตตาในวันนั้น ดังนั้น จึงกล่าวกันว่า

เอกาทศฺยามนฺเน ปาปานิ วสนฺติ ฯ

บรรดาบาปทั้งหมดไปชดใช้ค่าอาหารข้าว ในวันที่ ๑๑ ขอถามพระรูปนี้ซิว่า บาปทั้งหมดของใครเข้าไปอยู่ในอาหาร ของท่านเองหรือของบิดาของท่าน ถ้าบาปเหล่านี้เข้าไปอยู่ในอาหารข้าวในวันที่ ๑๑ ในวันนั้นก็จะไม่มีใครทุกข์ร้อน แต่ตรงกันข้าม ผู้อดอาหารทุกข์ร้อนด้วยความหิวและกระหาย ความทุกข์คือผลของบาป ดังนั้น การหิว ก็คือบาป พระเหล่านี้ได้เขียนบทสนทนาเรื่องนี้ไว้อย่างยืดยาว เกี่ยวกับบุญจากการอดอาหาร และหลอกลวงประชาชนโดยการอ่านคำอธิบายนั้น มีเรื่องที่เขาสนทนากันเรื่องการอดอาหารดังต่อไปนี้

หญิงแพศยาบนสวรรค์

มีหญิงแพศยาคนหนึ่งบนสวรรค์ เธอละเมิดกฎบางอย่างบนสวรรค์ และถูกสาปแช่งให้ตกลงมาบนโลก ดังนั้นเธออ้อนวอนต่อเทพเจ้าว่า "โอ เทพเจ้า ข้า ฯ จะกลับขึ้นไปบนสวรรค์ได้อย่างไร" เธอได้รับคำบอกเล่าว่า เมื่อไปถึงที่ ๆ มีบางคนได้อุทิศบุญแก่เธออันเป็นผลมาจากการ

อดอาหารในวันที่ ๑๑ เธอได้ตกลงไปในเมืองมนุษย์พร้อมกับรถสวรรค์ที่นางนั่งลงไปด้วย พระมหากษัตริย์ ณ เมืองที่นางตกลงไปนั้น ได้ถามนางว่าเธอเป็นใคร นางได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้พระองค์ทรงทราบ และได้ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าบุคคลหนึ่งบุคคลใด อุทิศส่วนบุญที่เกิดจากการอดข้าวในวันที่ ๑๑ แก่นาง นางจะกลับขึ้นไปบนสวรรค์อีก ตั้งแต่นั้นพระมหากษัตริย์ก็ให้คนเที่ยวถามว่าใครอดข้าวในวันที่ ๑๑ บ้าง ก็ไม่พบว่า มีผู้ใดอดข้าวในวันนั้น อย่างไรก็ตาม มีเรื่องบังเอิญเกิดขึ้น คือมีบุคคลในวรรณะต่ำคนหนึ่ง กับภรรยาของเขาได้เกิดทะเลาะกันขึ้น ภรรยาเลยไม่ทานอาหารตลอดวันและคืน ซึ่งเป็นการบังเอิญตรงกับวันที่ ๑๑ พอดี นางคนนั้นจึงพูดว่า นางไม่ได้อดอาหารในวันที่ ๑๑ เพราะรู้ว่ามันเป็นวันที่ ๑๑ แต่ว่าเป็นการบังเอิญ เมื่อข้าราชสำนักได้ยินเรื่องนี้เข้า พวกเขาก็พานางไปกราบทูลพระเจ้าแผ่นดิน แล้วพระองค์สั่งให้นางจับรถสวรรค์คันนั้น นางก็ได้ทำตามสั่ง แล้วรถสวรรค์คันนั้นก็พานางพ้าคนนั้นขึ้นไปบนสวรรค์ทันที การอดอาหารในวันที่ ๑๑ มีบุญอย่างนี้ แม้การอดนั้นจะไม่รู้ไม่ตั้งใจก็ตาม ความยิ่งใหญ่ของบุญอันเป็นผลของการอดอาหารเป็นอย่างนี้

คนผู้เชื่อในนิยายเรื่องนี้ช่างตาถั่วเสียนี่กระไร ถ้ามันเป็นจริงเราจำเป็นต้องส่งคนขายหมากพลูไปสู่สวรรค์เสียแล้ว ในที่นั้นไม่มีคนขายหมากพลู (หลังจากทานอาหารเสร็จแล้ว ประชาชนมักจะเคี้ยวหมากพลู ซึ่งผสมกันหลายอย่าง มีปูน หมาก ถั่วเป็นต้น ซึ่งทานแล้วทำให้ริมฝีปากแดง) ขอให้ผู้อดอาหารในวันที่ ๑๑ อุทิศส่วนบุญไปให้เขาผู้นั้น ถ้าคนมีขายพลูไปที่นั่น เราก็จะส่งเป็นล้าน ๆ คนไปที่นั่น และอดอาหารในวันที่ ๑๑ แต่ถ้ามันไม่มีอะไรเกิดขึ้น เราจะทำให้ท่านปลอดภัยจากเวลาทุกข์ร้อนเพราะการอดอาหาร วันที่ ๑๑ ของปีมี ๒๔ ครั้ง มีชื่อต่าง ๆ กัน (เดือนทางจันทรคติ มี ปักษ์ ๒ ปักษ์ คือข้างขึ้น และข้างแรม แต่ละปักษ์เริ่มด้วยเลขหนึ่ง และสิ้นสุดในเลขสิบห้าค่ำ ล้วนแต่มีชื่อแยกกัน อันหนึ่งเรียกว่า ธนทา (ให้ทรัพย์สิ่งของ) อีกอันหนึ่งเรียกว่า กามทา (ให้ด้วยความใคร่) อันที่สาม เรียกว่า บุตรทา (ให้บุตร) อันที่สี่เรียกว่า นิรชล (ไม่มีน้ำ) ประชาชนทั้งหลายยากจน ทะเยอทะยานไม่มีบุตร กลายเป็นคนแก่ ขณะที่อดอาหารในวันที่ ๑๑ และตายจากไป แต่เขาไม่เคยได้ทรัพย์สมบัติหรือสมประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้อดอาหารรู้สึกได้รับความลำบากมากในขณะอด ในวันเพ็ญกลางเดือน ของเดือน มิถุนายน—กรกฎาคม) ความร้อนแผดเผาในเดือนนั้น ทำให้คนกระหายน้ำได้รับ

ความลำบาก ถ้าเขาไม่ได้ดื่มน้ำชั่วเวลาอันสั้น นี้คือกรณีพิเศษเกิดขึ้นในรัฐเบงคอล มีผู้หญิงคนหนึ่งในเมืองนั้นได้รับความลำบากมากในการอดอาหารในวันที่ ๑๑ นักฆ่าในรูปพระอันไร้เมตตาธรรมเหล่านี้ ไม่เคยรู้สึกสงสารแม้แต่นิดเดียว เมื่อเขียนหนังสือเหล่านี้ มิฉะนั้นแล้วพวกเขาจะเรียกวันที่ ๑๑ เป็นวันไม่มีน้ำ เพราะวันนั้น เป็นวันเก็บน้ำดื่มไว้เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ถ้าเขาผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการอดอาหาร เรียกวันที่ ๑๑ ว่า เป็นวันปักษ์ที่สดใสของเดือน พฤศจิกายน—ธันวาคม (โพศ) วันที่ ๑๑ ไม่มีน้ำ จะไม่มีอันตรายอันยิ่งใหญ่ แต่พระรูปนี้มีอะไรเกี่ยวกับความกรุณาหรือ

โกอี ชีโว วา โกอี มโร ฯ โปปชี กา เปฏ ปูรา ภโร ฯ

มันเป็นเรื่องเล็กน้อยเหลือเกินว่าใครจะเป็นหรือตาย แต่ขอให้ท้องของพระอิ่มก็พอแล้ว ผู้หญิงมีครรภ์ ผู้หญิงเพิ่งสมรส เด็กและผู้ใหญ่ทั้งหลายไม่เคยอดอาหาร ถ้าใครต้องการจะอดอาหาร เขาควรจะทำในวันที่เขารู้สึกว่า อาหารในท้องของเขาไม่ค่อยจะย่อย หรือเขารู้สึกว่าทานอาหารไม่ค่อยมีรสชาติเลย เขาควรจะทานน้ำผสมน้ำตาล หรือเครื่องดื่มหรือนมสดเท่านั้น บุคคลไม่ทานอาหารเมื่อเขาหิวจัด หรือบุคคลผู้ทานอาหารโดยปราศจากรสชาติ จะเป็นรังของโรค ภัยไข้เจ็บ และจะทุกข์ทรมาน ไม่มีใครจะถือการเขียนหนังสือของบุคคลผู้ไม่รับผิดชอบคนนี้ว่าเป็นจริง

นิกายของศาสนา

เราจะพรรณนาถึงสภาพการณ์ปัจจุบันของการรับศิษย์ของครูทางศาสนา และระบบความเชื่อต่าง ๆ

หนังสือพระเวทที่สูญหายไป

ถาม : บุคคลผู้กราบไหว้รูปบูชากล่าวว่า พระเวทมีมากนับไม่ถ้วน มีสาขา ๒๑ สาขา หรือส่วนข้องฤคเวท ยชุรเวทมี ๑๐๑ สามเวทมี ๑๐๐ และอาถรรพนเวทมี ๙ ในบรรดาคัมภีร์เหล่านี้ น้อยคัมภีร์ที่ยังมีเหลืออยู่ ที่เหลือนอกนั้นสูญหายไป มันจะต้องบรรจุคำสอนสำหรับการกราบไหว้บูชารูปเปรียบ และการเดินทางไปสู่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ถ้ามันไม่ได้กล่าวไว้ในคัมภีร์พระเวทแล้ว คำสอนนั้นจะมาอยู่ในคัมภีร์ปุราณะได้

อย่างไร เราอนุมาณเหตุจากการสังเกตผลของมัน แล้วเราจะสงสัยในความเหมาะสมของการบูชาเทวรูปได้อย่างไร เพราะเราพบว่ามีคำสอนกล่าวไว้ในคัมภีร์ปุราณะ

ตอบ : สาขาของต้นไม้ต้นหนึ่งมีธรรมชาติอย่างเดียวกันกับต้นไม้ต้นนั้น แต่มันไม่เคยมีธรรมชาติตรงกันข้ามกับต้นไม้นั้นเลย มันอาจจะต้นเล็กต้นใหญ่ก็ตามเถิด แต่มันไม่สามารถจะมีธรรมชาติแตกต่างกันและกันได้ ในทำนองเดียวกันนี้ กิ่งที่สูญหายไปหรือส่วนของคัมภีร์พระเวทที่สูญหายไป ไม่สามารถจะบรรจุคำสอนว่าถึงการกราบไหว้รูปหินได้ และการเดินทางแสวงบุญไปสู่เมืองและแม่น้ำที่เรียกว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ได้ เพราะว่าคัมภีร์เหล่านี้ยังอยู่ ไม่สามารถจะบรรจุร่องรอยของมันไว้ได้ พระเวททั้งสี่เราพบว่ามันยังคงพบอยู่ในรูปสมบูรณ์อยู่ทุกอย่าง ส่วนที่หายไป หรือค่อนข้างจะเป็นส่วนประกอบเท่านั้น ไม่สามารถจะขัดแย้งกับคัมภีร์พระเวทได้ ถ้ามันขัดแย้งกับคัมภีร์พระเวท ไม่ควรจะเรียกว่าส่วนของคัมภีร์พระเวท เมื่อเป็นเช่นนั้น คัมภีร์ปุราณะไม่สามารถจะเป็นส่วนหรือสาขาของพระเวท แต่ตรงกันข้าม มันเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นโดยพวกแบ่งแยกศาสนา สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นแก่กันและกัน เมื่อท่านเชื่อว่า พระเวทนั้นเทพเจ้าเป็นผู้สร้างขึ้นมา ทำไมท่านจึงไม่เชื่อหนังสือที่มีชื่อของพระฤาษีและเทพอย่างอัศวลยนะ เหมือนอย่างกิ่งและใบไม้ แสดงถึงชนิดของต้นไม้ เช่น ต้นไทร ต้นมะม่วง และอื่น ๆ หนังสืออรรถกถาพระเวท เช่น พราหมณะ อังคะ อุพังคะ และ อุป—เวทะ และคัมภีร์อื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ได้ช่วยในการแปลความหมายของพระเวท ดังนั้นหนังสือทั้งหลายนั้นเรียกว่า สาขาพระเวท มันไม่สามารถจะเป็นคำสอนที่ขัดต่อคัมภีร์พระเวทได้ และในทำนองเดียวกันมันจะสอดคล้องต้องกับคัมภีร์พระเวท อย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ ถ้าท่านคิดว่าการบูชาเทวรูปได้กล่าวไว้ในพระคัมภีร์พระเวทบางส่วนที่หายไป และถ้ามีบุคคลหนึ่งบุคคลใดบอกท่านว่าหนังสือพระเวทส่วนที่หายไปนั้น มีกล่าวไว้กลับกันในวรรณะทั้งสี่ คือ บอกว่า วรรณะ สูทรนั้น คือ พวกพราหมณ์ และพวกพราหมณ์ก็คือ วรรณะสูทร และวรรณะต่ำ และถือความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวรรณะนี้ซึ่งห้ามจากการแต่งงานอย่างเหมาะสม ห้ามการกระทำงานที่มีค่าอันควร ถือการโกหกเป็นคุณธรรม คือ การพูดสัจจริงเป็นบาป เราพูดว่า ถ้าบุคคลหนึ่งบุคคลใดพูดเช่นนั้น ตัวท่านเอง

จะส่งคำตอบอย่างเดียวกันไปให้เขา อย่างที่เราได้คัดค้านแก่ท่าน กล่าวคือ เราเชื่อว่าสิ่งที่เขียนไว้ในพระเวทที่มีอยู่นั้น เป็นจริงและการศึกษาที่เข้าถึงคัมภีร์พระเวทเรียกว่าพราหมณะ และคัมภีร์ที่เหมือนอย่างนั้น เกี่ยวกับวรรณะพราหมณ์ และวรรณะอื่น ๆ ความหมายอย่างเดียวกันนี้ จะต้องมีในส่วนพระเวทที่หายไปซึ่งยังค้นหาไม่พบในปัจจุบัน ถ้าท่านไม่เชื่อสิ่งนี้บรรดากฎทั้งหลายเกี่ยวกับหน้าที่และสิ่งอื่น ๆ จะยุ่งเหยิงไปหมด และไว้วางใจไม่ได้

พระเวททั้งหมดในสมัยของท่านนักบุญวยาส

ถาม : หนังสือที่หายไปเหล่านั้น มีอยู่ในสมัยของท่านไชมินี ท่านวยาส และท่านปตัญชลีหรือ ถ้าหนังสือเหล่านั้นมีอยู่ในสมัยนั้น แล้วท่านไม่สามารถจะยกขึ้นมาคัดค้านดังข้างต้นได้ และถ้าหากว่าหนังสือเหล่านั้นไม่มีอยู่ในสมัยนั้น อะไรเป็นพื้นฐานแห่งความเชื่อของท่านที่ว่ามีหนังสือเช่นนั้น อย่างที่ท่านเชื่อว่าหายไปยังหาไม่พบกระทั่งบัดนี้หรือ

ตอบ : ดูชิว่า ท่านไชมินีได้ให้ไว้ซึ่งหน้าที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทั้งหมดในมิมามสา ท่านปตัญชลีได้ให้กระบวนการกราบไหว้บูชาทั้งหมดในโยคะ และท่านวยาสได้ให้ระบบปรัชญาอย่างสมบูรณ์ในเวทานตะ ไม่มีการกล่าวแม้แต่นิดเดียวเกี่ยวกับการกราบไหว้เทวรูป-หิน หรือการเดินทางแสวงบุญในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ว่าเป็นปรยัก เอาละพวกเขาได้เขียนไว้เป็นอย่างอื่นนอกจากนี้ไว้อย่างไรหรือ ถ้าการกราบไหว้บูชาเขียนไว้ในพระเวท เขาเหล่านั้นจะต้องเขียนไว้ในหนังสือของพวกเขา ฉะนั้นจึงไม่มีการกล่าวถึงเรื่องการกราบไหว้เทวรูปในส่วนพระเวทที่หายไป

ส่วนที่หายไปนั้นไม่ใช่พระเวท

ส่วนทั้งหมดที่หายไปนั้น หาใช่พระเวทไม่ เพราะมันอธิบายพระเวท โดยยึดเอาพระเวทเป็นหลัก และได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของโลกด้วย ดังนั้นส่วนของหนังสือที่หายไปนั้นจึงไม่สามารถรวมเข้าไปในพระเวท ซึ่งสอนคนให้รู้เท่านั้น มันไม่ได้บรรจุชื่อของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ฉะนั้นการกราบไหว้บูชาเทวรูปจึงควรจะคัดค้านเสมอ

การกราบไหว้เทวรูปคือการดูหมิ่นพระรามเป็นต้น

ประเพณีการกราบไหว้บูชา เป็นการดูหมิ่น และนำความประหลาดอดสูมาสู่ พระราม-จันทร์, พระกฤษณะ พระนารายณ์ พระศิวะ และอื่น ๆ ใคร ๆ ก็รู้ว่า ท่านที่กล่าวนามเหล่านั้น คือ จักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ ชายาของท่านเหล่านั้น คือสีดา รูกมณี ลักษมี ปรวดี และอื่น ๆ เป็นผู้ยิ่งใหญ่ แต่เมื่อพระได้เอารูปปั้นของท่านเหล่านั้นมาไว้ในโบสถ์ และในตึกหรืออาคารที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน และขอทานในนามของท่านเหล่านั้น คือทำให้ท่านเหล่านั้นเป็นขอทาน ร้องตะโกนออกมาว่า "โอ พระมหากษัตริย์ เจ้าชาย เศรษฐี พ่อค้า จงเข้ามาดู นั่งลง ดื่มน้ำที่ล้างเท้าของท่านเหล่านั้น จงถวายสิ่งของต่าง ๆ แก่ท่านเหล่านั้นเร็ว" มันเป็นเวลาสามวันมาแล้วตั้งแต่ท่าน, สีดา ราม ราช เป็นต้น เสวยพระกระยาหารและทรงดื่ม ท่านเหล่านั้นไม่มีอะไรที่จะเสวยวันนี้ ขอให้เจ้าชายทั้งหลาย ภรรยาของท่านเศรษฐี เอาแหวนใส่จมูก ทำเพื่อพระนางสีดา และพระนางอื่น ๆ ส่วนอาหารและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งจะนำมาถวายแด่พระราม พระกฤษณะ และพระอื่น ๆ เครื่องทรงของท่านเหล่านั้นได้ขาดเป็นชิ้น ๆ แล้ว มุมโบสถ์ที่ท่านเหล่านั้นทรงอยู่ก็พังลงมาด้วย หลังคาโบสถ์ก็รั่ว พวกขโมยทั้งหลายได้ขโมยสิ่งที่ท่านมีอยู่ไปหมดสิ้น สิ่งอื่น ๆ ก็ถูกหนูแทะกัดทำให้เสียหาย ครั้งหนึ่งหนูทำอันตราย แก่ตาของเทพรูป มันดึงตาของท่านออกไป เราไม่สามารถจะทำตาเทวรูปด้วยเงินได้ ดังนั้นเราจะทำตาของท่านจากเปลือกหอย" พวกเขาทั้งหลายยึดถือสิ่งที่พวกเขาเรียกว่า รามลิลา (ละครรามเกียรติ) และรสมันดสา (การเต้นรำของพระกฤษณะเป็นหมู่) พระนางสีดา พระราม ราช และพระกฤษณะเต้นรำในที่นั้นด้วย เจ้าชายทั้งหลายและเจ้าอาวาสเหล่านั้น ก็พอใจในการดูการเต้นรำ ณ ที่นั่งของเขาด้วย พระนางสีดา พระราม และเทวรูปอื่น ๆ ยืนอยู่ในโบสถ์ ส่วนพระลูกวัดและเจ้าอาวาสนั่งอยู่บนพรหม และเสื่อนอนเอกขเนกพิงหมอนใหญ่ ในฤดูร้อนพระเหล่านี้จะปิดโบสถ์และล๊อกประตูห้องไว้ เขาเหล่านั้นเอง จะเอาเตียงไปตั้งไว้ข้างนอกกลางแจ้ง นอน ณ ที่นั้นอันมีอากาศดี พระเป็นอันมากเอาเทวรูปของพวกเขาใส่ไว้ในโกษฐ์เล็ก ๆ ห่อด้วยผ้าและเอาแขวนไว้ที่คอเหมือนอย่างลิงตัวเมีย เอาลูกน้อยของมันให้เกาะคอของมันไว้เมื่อใครก็ตามทำลายเทวรูปนั้น เขาจะร้องตะโกนออกทันทีด้วยความขมขื่น และตีอกชกตัวอุทานขึ้นว่า "คนเลวบางคนได้ทำลายพระนางสีดา พระราม พระราช พระกฤษณะ พระศิวะ และพระปรวดีเสียแล้ว เราควรจะได้เทวรูปอีกองค์หนึ่งซึ่งช่างแกะสลักทำด้วยหินอ่อน และเอาไว้บูชา หลังจากได้ยกขึ้น

ไว้ ณ แท่นบูชาในโบสถ์แล้ว อาหารไม่ควรจะถวายแก่พระนารายณ์ โดยไม่มีน้ำมันเนยที่บริสุทธิ์ ถ้าท่านไม่สามารถส่งมาจำนวนมากได้ ท่านจะส่งมาจำนวนน้อย ๆ ก็ได้" ดังนั้นเขาจะพูดถึงบุคคลิกภาพอันยิ่งใหญ่เหล่านี้ เมื่อสรุปเกี่ยวกับละครของพระราม และการเต้นของพระกฤษณะ พวกเขาทำให้พระรามและพระกฤษณะขอเงินจากผู้ที่มาดูในที่ไหนก็ตามที่มีงานรื่นเริง หรือประชาชนมาชุมนุมกัน พวกเขาจะเอามงกุฎบาง ๆ วางไว้บนหัวเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นพระกฤษณะและให้เด็กคนนั้นขอทานแก่บุคคลที่สัญจรไปมาบนท้องถนน

ท่านควรคิดถึงสิ่งเหล่านี้ให้ดีว่า มันน่าเศร้าสักเพียงไหน บอกข้า ฯ ซิว่าถ้าพระนางสีดาและพระรามมีความยากจน และเป็นคนขอทานอย่างนั้นหรือ ถ้าไม่ใช่เป็นการดูหมิ่นและดูแคลนแก่ท่านเหล่านั้นแล้ว มันจะเป็นอะไรเล่า มันเป็นการให้ร้าย แก่บรรพบุรุษที่เราเคารพนับถือเมื่อพระนางสีดา พระนางรักมณี พระนางลักษมี และ พระนางปรวดียังมีชีวิตอยู่ ท่านเหล่านั้นจะไม่ยอมให้พระโง่ ๆ เหล่านี้ เอาพระนางเหล่านั้นไปยืนข้างถนนหรือในบ้าน เพื่อขอเงินทองและสิ่งของแก่ผู้เดินทางผ่านไปมาเป็นอันขาด และไม่ยอมให้คนที่ได้เห็นพระองค์ออกเงินใส่ให้เป็นอันขาด ท่านบรรพบุรุษเหล่านั้นคงไม่ยอมให้กระทำเช่นนั้น ถ้ามีใครพยายามที่จะทำความสนุกสนานเช่นนั้น ท่านเหล่านั้นจะไม่ยอมให้เขาออกไปโดยปราศจากการลงโทษแก่เขาผู้นั้นเป็นอันขาด เพราะเมื่อเขาไม่ได้รับการลงโทษจากประชาชนส่วนใหญ่ ความชั่วที่เขาทำไว้นั้น จะนำความทุกข์เป็นอันมากมาให้แก่เขา และเป็นการเสียชื่อเสียงอย่างน่าขายหน้า ที่ตกไปอยู่ในกำมือของผู้ทำลายเทวรูป เขาทั้งหลายยังได้รับความทุกข์อยู่เดี๋ยวนี้ และทุกข์มาแล้ว จากศัตรูผู้ทำลายเทวรูป เขาจะต้องทุกข์ร้อนต่อไปจากความโง่นั้น จนกว่าเขาจะเลิกประเพณีอันชั่วร้ายนี้ เสียไม่ต้องสงสัยเลยว่าอินเดียได้สูญเสียประโยชน์อันยิ่งใหญ่จากการบูชาเทวรูป และการพ่ายแพ้ของผู้บูชาเทวรูป ก็เนื่องมาจากกรรมชั่วเหล่านี้ เพราะความทุกข์คือผลของบาป การที่ประชาชนเชื่อในการบูชาเทวรูป นับว่าเป็นอันตรายร้ายแรงแก่ประเทศ เขาจะทุกข์ร้อนและลำบากมากขึ้นทุก ๆ วัน ถ้าเขาไม่เลิกสิ่งเหล่านี้เสีย

การเริ่มต้นของพวกวามมรรค

บรรดาพวกบูชาเทวรูป สาวกของพวกวามมรรค (พวกเดินทางซ้ายมือ) เป็นพวกที่มีบาปหนาที่สุด เมื่อพวกเขาให้คน ๆ หนึ่ง กลับนับถือลัทธิของพวกเขา เขาจะยอมรับคนนั้นเข้าสู่ความลึกลับด้วยหลักเกณฑ์ของลัทธิของพวกเขาคือ

ทำ ทุรฺคายไย นมะ ฯ ภำ ไภรวาย นมะ ฯ
ไอ หฺรี กฺลี จามุณฺฑายไย วิจฺเจ ฯ

(เคารพต่อ เจ้าแม่ทุรคา เคารพต่อ ภม ไภรวะ เคารพไออิง หริง กลิง ชมุนด) แต่ในแคว้นเบงคอล พวกเขาจะยอมรับบุคคลเข้าในลัทธิด้วยบทความเพียงอักษรเดียว ของลัทธิอย่าง ฮริม ศริม กลิม ศวร ตันตระ ๔๔

เหล่านี้ คือ ชื่อของพระแม่เจ้า พวกเขาเอาน้ำมันทาตลอดเวลาทำพิธี สูตรนี้มีอยู่ใน ๑๐ มหาวิทยา ดังนั้น (ศวร ๕๑)

หฺรำ, หฺรี, หฺรุ พลลามุขฺไย ผฏฺ สฺวาหา ฯ

ถวายแก่เจ้าแม่ พระพักตร์ขาวเหมือนนกกระยาง ดังนั้นในที่บางแห่งเราพบว่า ฮรุม พต สวหฺ—กาม รัตน ตันตระ พิจ มนตระ ๔

พิธีของพวกวามมรรค

พวกพระวามมรรค ประกอบพิธีด้วยวัตถุประสงค์เพื่อทำให้สำเร็จจุดมุ่งหมายทางด้านจิตวิทยา เช่นพิธีกรรมโดยการสาบแช่งข้าศึกของเขาให้ตายด้วยวิธีการโง่ ๆ การไร้เหตุผล ความเกลียดในจิต การยินยอม และเหตุการณ์ทำนองนั้น แม้ว่ามนตร์เสน่ห์ของพวกเขาล้มเหลวที่จะทำให้ความมุ่งหมายของเขาสำเร็จก็ตาม แต่ถึงกระนั้น การกระทำทางกายของเขาได้ก่อให้เกิดขึ้น เมื่อพวกเขาประกอบพิธีล้อมรอบร่างศัตรู เขาได้เอาเงินจากบุคคลที่ว่าจ้างให้ฆ่าศัตรูของเขา ในพิธีการเช่นนั้น เขาสร้างรูปหุ่นของเหยื่อของเขาขึ้นด้วยดิน หรือด้วยแป้ง และใช้มีดปักที่หัวอก เอาปักที่หน้าท้อง เอาปักที่คอ และเอาตะปูฝังลงในนัยน์ตา ตรึงไว้ที่มือและที่เท้า และพวกเขาก็ทำรูปเจ้าแม่ทุรคา หรือภัยรวะเทพ และเอาตรีสูลย์ปักไว้ที่มือของรูปหุ่นซึ่งพวกเขาจะทุบตีรูปหุ่นนั้น บ้างก็ทำให้แท่นบูชาสว่าง และถวายเนื้อสดแก่เจ้าแม่ เมื่อพวกเขาทำสิ่งเหล่านี้อย่างเปิดเผย พวกเขาก็ส่งพวกมือสังหารไปฆ่าเหยื่ออย่างลับ ๆ โดยการใส่ยาพิษหรือโดยการแทงเหยื่อนั้นให้ตาย ถ้าพวกเขาฆ่าคนผู้นั้น สำเร็จในระหว่างทำพิธีล้างโคตรอยู่นั้น พวกเขาจะเรียกตัวเขาเองว่าเป็นสื่อกลางของภัยรวเทพ หรือพระแม่เทวี พวกเขาจะอุทานขึ้นว่า "ภัยรว และ ภูต—นาธ" เหล่านี้คือนามของพระศิวะเทพผู้น่ากลัว และเป็นเจ้าแห่งสัตว์โลก หรือวิญญาณชั่ว

ภารย ๒, อุจฺจาฏย ๒, วิเทฺวษย ๒, ฉินฺธิ ๒, ภินฺธิ ๒,

วศีกฺรุ ๒, ขาทย ๒, ภกฺษย ๒ โตฺรฏย, นาศย ๒,

มม ศตฺรูนฺ วศีกฺรุ ๒, หุ ผฏ สฺวาหา ฯ

พวกเขาจะอุทานซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซึ่งวลีไสยศาสตร์อันขลังเหล่านี้ วลีนั้นหมายความว่า: ฆ่าทำลายพวกชั่ว ผู้ไม่ใช่มนุษย์ ตัดให้เป็นชิ้น ๆ ปราบมัน กินมันเสีย กลืนมันเสีย หักมือหักเท้า ทำลาย และเอาศัตรูมาเป็นทาส พวกเขากินเนื้อสด ดื่มเหล้า เพื่อทำตามความพอใจของพวกเขา ทำเครื่องหมายเส้นตรงขึ้นไประหว่างคิ้วทั้งสอง ด้วยชาดสีแดง และบางครั้งกินเนื้อมนุษย์ หลังจากพวกเขาบูชายัญคน ๆ หนึ่ง ผู้ซึ่งพวกเขาจับมา เซ่นไหว้แก่พระแม่กาลี ถ้าคน ๆ หนึ่งไม่เข้าสู่ไภรว จักร (วงของหมู่คนทำพิธีไหว้ไภรวเทพ หรือพัชชู—พัชชฉเลีย เทพเจ้าขี้เมา) และไม่ลิ้มรสเนื้อสด และเหล้า พวกเขาก็จะฆ่าคน ๆ นั้นเสีย และนำไปเซ่นบนหน้าแท่นบูชาแม่กาลี ในบรรดาคนเหล่านั้น คนผู้ซึ่งเป็นอคโหรีหรือมนุษย์กินคน เขากินทุกอย่าง กินเนื้อของคน พวกเขากินของสกปรก และดื่มน้ำปัสสาวะ

นิกายและความลึกลับของนิกายวามมรรค

ลัทธิ วามมรรคมี ๒ นิกาย นิกายหนึ่งเรียกว่า "โชลิ มารค์" และอีกนิกายหนึ่งเรียกว่า "พิชมารค์" นิกายแรก ทำห้องที่อยู่ให้เป็นสถานที่ลับ หรือ ห้องนั้นอยู่ภายใต้ดิน ณ ที่นั่น พวกเขาทั้งหลาย ภรรยาของพวกเขา เด็ก ๆ ของพวกเขา ลูกชาย ลูกสาว น้องสาว พี่สาว มารดา ลูกสะใภ้ และคนอื่น ๆ ที่ร่วมประชุมกันอยู่ในห้องลับนั้น จะทานเนื้อสด และดื่มเหล้า เอาผ้านุ่งของผู้หญิงหนึ่งคนออกหมด ทุกคนจะเคารพอวัยวะเพศของเธอถือว่าเป็นพระแม่ทุรคา แล้วพวกเขาก็แก้ผ้าของผู้ชายคนหนึ่งออก ผู้หญิงทุกคนก็เคารพอวัยวะเพศของผู้ชายคนนั้น เมื่อเขาทุกคนดื่มเหล้าจนเมามายแล้ว พวกเขาก็เอาเสื้อชั้นในของผู้หญิงทุกคนใส่ลงไปในภาชนะดิน และระคนมันเข้าด้วยกัน แล้วผู้ชายแต่ละคน เอามือล้วงลงไปในภาชนะนั้นหยิบเสื้อชั้นในมาตัวหนึ่ง คนที่เป็นเจ้าของเสื้อก็จะไปนอนกับผู้ชายคนนั้นที่จับเสื้อตัวนั้นขึ้นมาได้ โดยไม่คำนึงว่า ผู้นั้นจะเป็นใคร เป็นมารดาเขาเอง น้องสาว ลูกสาว หรือลูกสะใภ้เขาเอง พวกนี้ทำบาปมากมาย และเมื่อเขาเหล่านั้นเมามายมากแล้ว จะต่อสู้กัน

และกันโดยใช้รองเท้าทุบตีกัน ในเวลาเช้าตรู่ยังไม่ทันสร่าง พวกเขาก็ตกแต่งบ้านเสียใหม่ แล้วความสัมพันธ์ของเขาเหล่านั้นก็กลับมาเป็นอย่างเดิม คือ เป็นมารดา ลูกสาว พี่สาว น้องสาว และลูกสะใภ้ต่อไป

นิกายที่สอง หรือพิชมารคี หลังจากเสพเมถุนกันเสร็จแล้ว เอาน้ำกามของพวกเขาละลายรวมกันในน้ำระคนกันและตักกลืนเข้าไปใหม่ คนบ่าเถื่อนพวกนี้เห็นว่ากรรมอันชั่วร้ายนี้เป็นหนทางความพ้นทุกข์ พวกเขาขาดความรู้ ไร้ความคิดนึก ไร้ความสุภาพอ่อนโยน และคุณสมบัติดีอื่น ๆ

ลัทธิไศวะ

ถาม : พวกนับถือลัทธิไศวะ ดีหรือไม่

ตอบ : พวกคนเหล่านั้นจะดีได้อย่างไร พวกเขาเป็นเสมือนเทพเจ้าแห่งปีศาจ เป็นเจ้าแห่งผีที่น่ารังเกียจ พวกพระของลัทธิไศวะ ได้พรากเงินทองของคนเช่นเดียวกับสาวกของพวกวามมรรค โดยการรับคนผู้ที่จะนับถือลัทธิของตนเข้าไปสู่ความลึกลับของมนต์ขลัง พวกเขาจะให้สาวกของพวกเขาเริ่มด้วยอักษร ๕ ตัว คือ โอม นมห์ ศิวย ขอนอบน้อมต่อเทพศิวะ พวกเขาสรวมประคำที่คอ เอาขี้เถ้าทาตัว กราบไหว้อวัยวะเพศของพระศิวะ เรียก ลิงค์ ทำด้วยดินหรือหิน เขาเหล่านั้นอุทานออกมาว่า ฮาร่า ฮาร่า บัมบัม ตะโกนออกมาสุดเสียงเหมือนกับแพะร้อง เหตุผลที่เขาทำอย่างนั้นก็เพื่อ พระแม่ปรวดีพอพระทัย และพระศิวะไม่พอพระทัย กับด้วยการตบมือดัง ๆ และตะโกนออกมาด้วยเสียง บัมบัม เพราะเมื่อมหาเทพ (พระศิวะ) วิ่งออกมาจากยักษ์ ภัสมสุระ เขาได้ร้องออกมาด้วยเสียงบัมบัม และประชาชนตบมือเป็นการเยาะเย้ย พระแม่ปรวดีไม่พอพระทัย และมหาเทพพอพระทัยกับการตบแก้มที่พองออกมา เพราะเมื่อเศียรของพระบิดาของพระแม่ปรวดี ถูกตัดออก และโยนเข้าไปในกองไฟเผาเป็นการเซ่นไฟ หัวแพะได้ถูกนำมาไว้แทน บัมบัมของผู้บูชาเชื่อกันว่าเป็นการแทนเสียงแพะร้องไห้ ซึ่งเกิดขึ้นโดยการตีแก้มที่ป่องออกมา พวกเขาอดอาหารในวันศิวาราตรี และวันที่ ๑๓ ของปฏิทินฮินดู ซึ่งเขาคิดว่า เป็นผลของความหลุดพ้น ดังนั้นผู้นับถือพระศิวะ จึงทำผิดมากเท่า ๆ กับพวกวามมรรค

นิกายไศวะ

ประชาชนที่มีหูแต้มเป็นส่วน ๆ เรียกว่า นาถ อีกพวกเรียกว่า ศิริ (ชาวเขา) อีกพวกเรียกปุริ (คนเมือง) อีกพวกเรียก พน (คนอาศัยอยู่ในป่า) อีกพวกอรัญญ (คนอยู่ในดินแดนที่รกร้าง) และปรวัต (ภูเขา) คนที่มีครอบแล้ว ก็เป็นสาวกของไศวะ ได้เหมือนกัน บางคนขี่ม้า ๒ ตัว อย่างที่มันเป็นได้ คือเขาเหล่านั้นเชื่อในลัทธิไศวะ และลัทธิวามมรรค ทั้งสอง ซึ่งเขาเหล่านั้นเคารพเสมอ บ้างก็ไหว้พระวิษณุ ข้อความสำคัญของลัทธินี้แสดงไว้ ณ ที่นี้

อนฺตะ ศากฺตา พหิศฺไศวาะ สภามธฺเธ จ ไวษฺณวาะ
นานารูปธระ เกาลา วิจรนฺติ มหีตเล ฯ

หมายความว่า : ผู้มีความเชื่อในวามมรรค อยู่ในโลก เสมือนกับว่าเป็นสาวกของวามมรรคอยู่ภายใน และ ผู้ศรัทธา ในไศวะ เป็นเสมือนสาวกภายนอก แต่ทั้งสองพวกก็แขวนลูกประคำ และเอาขี้เถ้าทาตัว และคิดว่าเป็นสาวกของพระวิษณุ ในเวลาร่วมประชุมกัน พวกเขาทำตัวในรูปแบบต่าง ๆ กันในชีวิตของพวกเขาบนพื้นโลก

ลัทธิวิษณุ

ถาม : ผู้กราบไหว้พระวิษณุดีกว่าหรือ

ตอบ : ไม่ดีเลย มันเหมือน ๆ กับการกราบไหว้พระศิวะ พวกเขาถือตัวเองว่าเป็นคนใช้พระวิษณุ ในบรรดาพวกเขาเหล่านั้น ผู้ซึ่งเป็นศรี ไวศนวาส และมีเครื่องหมายจักรพระวิษณุ คิดว่าตัวเขาเองดีกว่าผู้อื่น แต่น่าขายหน้า

ถาม : ทำไมจึงไม่มีอะไรดี พวกเขาดีกว่าคนทั้งหลาย พวกเขาเอาสีแต้มที่หน้าผากเหมือนรอยเท้าคล้ายดอกบัวของพระนารายณ์ และที่ตรงกลางของหน้าผากมีเส้นผ่ากลางสีเหลือง เรียกว่าศรี (พระแม่ลักษมีแห่งทรัพย์) ดังนั้นพวกเขาจึงถูกเรียกว่าไวศนวาส พวกเขาไม่ได้กราบไหว้อะไรอื่น นอกจากพระนารายณ์ เขาไม่ได้ไหว้รูปของมหาเทพ (อวัยวะผู้ชาย) เพราะศรีนั้นอยู่ที่หน้าผากของเขา พระแม่ละอายที่ที่จะดูสิ่งนั้น เขากล่าวนามของ เทวีซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าโอลมันทร หรืออื่น กราบไหว้

พระนารายณ์ กับด้วยท่องโศลกพระเวท และไม่ได้ทานเนื้อ และเหล้า แล้วทำไมเขาจึงไม่ดีเล่า

ตอบ : ไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะคิดถึงเครื่องหมายที่หน้าผากว่าเป็นรอยเท้าของเทพ และเส้นตัดที่หน้าผากสีเหลือง ว่าเป็นเครื่องหมายศรี เพราะทั้งหมดมันเป็นเพียงตัวอย่างของความชำนาญของท่าน และเป็นรูปภาพบนหน้าผาก เหมือนบุคคลเอาชาดทาที่หัวบ้าง ท่านได้เครื่องหมายรอยพระบาทของพระวิษณุมาจากไหน ท่านเคยอยู่บนสวรรค์หรือ และท่านเอารอยเท้าของพระวิษณุทำเป็นเครื่องหมายที่หน้าผากของท่านหรือ

ผู้คิด : ศรี คือ สิ่งวัตถุที่ตาย หรือเป็นสิ่งมีชีวิต

ไวศนวาส : เป็นสิ่งที่มีวิญญาณ

ผู้คิด : แล้วเส้นสีเหลือง บนหน้าผากของท่านเป็นสิ่งตายไม่สามารถจะเป็นศรีได้ ฉันถามว่าศรีไม่ได้ทำด้วยมือ หรือ หรืออย่างอื่น ถ้าศรีไม่ได้ทำด้วยมือ แล้วเส้นนี้ก็ไม่ใช่ศรี ท่านลากเส้นนี้ทุกวันบนหน้าผากของท่าน ดังนั้นมันไม่สามารถจะเป็นแม่ศรีได้ถ้าศรี (หมายถึงเจ้าแม่แห่งความงาม) อาศัยอยู่ในหน้าผากของคนของท่าน แล้วทำไมหน้าตาของบุคคล เหล่านั้น จึงมองดูหน้าตาน่าเกลียดเล่า ศรีเป็นเจ้าแม่แห่งทรัพย์อยู่บนหน้าผากของท่าน และท่านก็ยังขอทานจากประตูบ้านนั้นไปประตูบ้านนี้ ทำไมท่านอยู่ด้วยทานที่เขาให้หรือ มันเป็นรสชาติของบุคคลบ้า และหมดยางอาย ซึ่งเขามีศรีบนหน้าผากเจ้าแม่แห่งทรัพย์ และยังทำตัวเหมือนคนที่ยากจนเหลือเกิน

โจรชื่อปริกัล

มีผู้ภักดีต่อไวศนวาสคนหนึ่ง ชื่อปริกัล เขาชอบถวาย ทานแก่พระไวศน ทรัพย์สมบัติที่เขาหามาได้ด้วยการขโมย หลอกลวง ฉ้อฉล และแย่งชิงผู้อื่น ครั้งหนึ่งเขาขโมยไม่ได้อะไรเลย และเดินท่องเที่ยวไปด้วยความไม่สบายใจ พระนารายณ์เห็นคนภักดีของพระองค์ เกิดความยุ่งยาก จึงแปลงพระองค์เป็นเศรษฐี สรวมแหวน และเครื่องประดับอื่น ๆ นั่งอยู่

ในรถ ทำให้ปรากฏข้างหน้า ปริกัลเดินไปที่รถยนต์ บังคับให้เศรษฐีถอดแหวน และเครื่องประดับอื่น ๆ เมื่อเห็นชักช้าเขาก็ดึงแหวนออกจากมือและปลดเครื่องประดับ เพราะเหตุนี้พระนารายณ์ จึงพอพระทัยมาก และแสดงคทาออกให้ปริกัลเห็นและตรัสว่า "เจ้าเป็นผู้ภักดีที่ฉันรักมาก เจ้ารับใช้พวกสาวกของฉันมากเช่นกันโดยการขโมย และปล้นเงินทองจากผู้อื่น ฉันขอบใจมาก ๆ" แล้วเขาก็นำเอาเครื่องประดับเหล่านั้นไปถวายพระบูชาวิษณุ อีกครั้งหนึ่งมีพ่อค้าบางคน พาปริกัลไปรับใช้ และพาเขาเดินทางไปในดินแดนไกล เขาบรรทุกหมากเต็มลำเรือ ปริกัล ทุบหมากเป็น ๒ ซีก และบอกกับพ่อค้าคนนั้นว่าขอให้เขาแบ่งหมากในเรือออกเป็นสองส่วนเขาเอาส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นของพ่อค้า และให้เขียนสัญญาไว้ว่าได้ให้ส่วนหนึ่งแก่ปริกัล พ่อค้าบอกเขาว่า มันไม่มีประโยชน์อะไรที่จะเขียน เขาสามารถจะเอาสักพันสักหมื่นก็ได้ ถ้าเขาอยากได้ ปริกัล ชักลังเลใจและพูดว่า เขาจะไม่เอาสิ่งที่เขาไม่มีสิทธิ์ เขาควรจะเอาเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น พ่อค้าก็ตกลงเขียนให้เขาด้วยความไม่เฉลียวใจ เมื่อเรือได้ถึงท่าเรือของประเทศของเขาแล้ว เขาก็เตรียมที่ขนสินค้าทั้งหมดขึ้นไป ปริกัลต้องการบังคับให้เอาครึ่งหนึ่งของหมากของเขา พ่อค้าก็เอาครึ่งหนึ่งส่งให้เขา แต่ปริกัลก็ต้องการว่าหมากครึ่งหนึ่งที่อยู่ในเรือเป็นของเขา ดังนั้นเขาควรจะได้ครึ่งหนึ่งทั้งหมดของสินค้า การโต้เถียงเป็นความกันก็เกิดขึ้น เรื่องก็ขึ้นศาล ปริกัลก็แสดงหลักฐานที่พ่อเขียนไว้ให้ แม้พ่อค้าจะเถียงสักเพียงใด ถึงอย่างนั้นเขาก็ได้ครึ่งเดียวของสินค้าที่อยู่ในเรือ ซึ่งเขาจะต้องนำไปบูชาพระวิษณุ คนทั้งสองก็มีความร่าเริงเบิกบานตั้งแต่นั้นมา รูปของผู้ขโมย และผู้ปล้นคือ ปริกัล ก็มีอยู่ในโบสถ์วิษณุ เรื่องนี้มีอยู่ในคัมภีร์ภักตมาล

นิกายลัทธิวิษณุ

ผู้มีความคิดสามารถจะเข้าใจจากนี้ได้ว่า ถ้าพระผู้นับถือวิษณุ และสาวกของเขา และพระนารายณ์ทั้งหมด ๓ พวกนี้ เป็นคณะโจร แม้ว่าศาสนา จะบรรจุความดีไว้บ้างหรือคุณธรรมที่มีคุณอยู่บ้าง แต่ถึงอย่างนั้นไม่มีใครเชื่อในสิ่งเหล่านั้น ว่าเป็นคุณงามความดีทั้งหมด มีการสนทนาเกิดขึ้นในหมู่ผู้นับถือเทพวิษณุ ซึ่งใช้เครื่องหมายที่หน้าผาก และมีประคำแขวนคอต่างจากคนอื่น ๆ สาวกของรามนันท์ แต้มเครื่องหมายที่หน้าผากด้วยเส้น ๒ เส้น เส้นหนึ่งขาว และอีกเส้นหนึ่งแดงพวกนิมวัด มีเส้นเครื่องหมายบนหน้าผาก ๒ เส้น เช่นกันแต่บางมาก

มีจุดสีดำใหญ่อยู่ในระหว่างกลางของเส้น พวกมัธวัต ใช้เส้นดำทั้งหมดบนหน้าผาก พวกโกรฮพราหมินของแคว้นเบงคอล ทำเครื่องหมายบนหน้าผากด้วยสัญลักษ์ด้วยรูปกริช คำสอนของพวกเขา ทำให้อยากรู้มาก สาวกของรามนันท์ เชื่อว่าเส้นสีแดงที่หน้าอกของผู้นับถือเป็นเครื่องหมายของพระนางลักษมี (แม่แห่งทรัพย์) แต่พวกโคเธียนเชื่อว่า เป็นพระราธะอยู่ที่หัวใจของพระกฤษณะ

เรื่อง มูลของกา

ตามเรื่องเล่าไว้ในหนังสือภักตา—มาล ว่าครั้งหนึ่งมีชายคนหนึ่ง นอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้และตายในขณะที่หลับนั่นเอง บังเอิญกาตัวหนึ่งขี้ลงมาตกลงบนหน้าผากของชายคนนั้นมีเครื่องหมายเป็นรูปเหลี่ยมมุมฉาก ยมทูตก็มาจะพาเขาไปสู่ยมโลก แต่ทูตของพระวิษณุก็มาจะพาไปเขาไปเฝ้าพระวิษณุ ทั้งสองฝ่ายก็โต้เถียงกัน ยมทูตก็พูดว่าเขาได้รับคำสั่งจากพญายมให้นำตัวชายคนนี้ไป เพื่อตัดสินความในยมโลก และทูตของพระวิษณุก็พูดว่าเขาได้รับคำสั่งให้นำชายคนนี้ไปสู่สวรรค์ แล้วก็พูดว่า ท่านจงดู เขามีเครื่องหมายบนหน้าผากแสดงว่าเป็นผู้นับถือพระวิษณุ ท่านจะพาเขาไปสู่ยมโลกได้อย่าไร ยมทูตเห็นสัญลักษณ์นั้น ก็นิ่งเฉย แล้วก็จากไป ทูตของพระวิษณุก็นำชายคนนั้นไปเฝ้าพระวิษณุ พระองค์ได้ให้ที่อยู่แก่ชายคนนั้นบนสวรรค์ เอาล่ะเมื่อความสำคัญของสัญลักษณ์เครื่องหมายของลัทธิวิษณุเกิดขึ้นโดยบังเอิญที่หน้าผากของชายที่ตายไปนั้น มันช่างน่าฉงนเสียนี่กระไรที่ว่า บุคคลผู้ซึ่งเอาเครื่องหมายวิษณุใส่ไว้ที่หน้าผากด้วยมือของตนเองด้วยความภักดีจริง ๆ ไปสวรรค์แทนที่จะไปนรกมิใช่หรือ เราขอถามว่า ถ้าเครื่องหมายบนหน้าผากเล็ก สามารถจะพาคนไปขึ้นสวรรค์ได้ ถ้าเขาเอาเครื่องหมายใส่เต็มหน้าหรือทำให้เป็นเครื่องหมายดำหมดทั้งหน้า หรือทำเครื่องหมายทั่วร่าง จะไม่ขึ้นไปสู่สวรรค์ที่สูงกว่าหรือยิ่งกว่าสวรรค์ หรือ คำสอนทั้งหมดนี้ช่างน่าขำและไร้สาระ

ฤาษีกาลี

มีพวกฤาษีแบบกาลีมากมายที่มีความเชื่อถือเป็นแบบเดียวกัน พวกเขาเอาผ้าขาด ๆ วิ่น ๆ พันร่างกาย และนั่งบนกองไฟที่ลุกด้วยน้ำมัน ผมของเขา เขาปล่อยให้มันยุ่งรุงรัง ทำตนในรูปแห่งผู้เคร่งครัดศาสนา เขาแสร้งทำนั่งสมาธิเหมือนกับนกกะยาง ซึ่งยืนนิ่งคอยจ้องเหยื่อของ

มันฉะนั้น พวกเขาสูบกัญชา และสูบฝิ่น และดื่มภาง หรือเครื่องดองของเมา นัยน์ตาของเขาแดงก่ำอยู่เสมอ พวกเขาเที่ยวไปตามประตูบ้านขอแบ่งข้าวสาลี อาหาร เปลือกหอย และเหรียญเงิน และชักชวนลูกของคนร่ำรวยมาเป็นสานุศิษย์ของพวกเขา เขารับศิษย์จากพวกคนงาน ถ้าศิษย์คนใดพยายามศึกษาหาความรู้ พวกเขาจะบ่องกันสาวกของพวกเขามิให้กระทำเช่นนั้นบางทีพวกเขาจะสอนดังนี้

ปฐิตวฺยำ ตทปี ภรฺตวฺยำ ทนฺตกฏากเฏติ กึ กรฺตวฺยมฺ

ซึ่งหมายความว่า มันไม่เป็นประโยชน์สำหรับนักบุญเลย ที่กระดกลิ้นกระทบฟันเหมือนในการศึกษาเพราะเขาตายใครจะต้องการความรู้ นักบุญควรเดินทางแสวงบุญในสถานที่ ๔ แห่ง ปฏิบัติรับใช้นักบุญผู้อาวุโส และคิดถึงพระราม ถ้าใครยังไม่เคยเห็นรูปหุ่นด้วยความไม่รู้ เขาควรจะเห็นนักพรตกากี คนทั้งหลายเรียกเขาหรือหล่อนว่า เจ้าหนุ่มน้อย หรือน้องสาวน้อย แม้ว่าเขาหรือหล่อน อาจจะแก่กว่าพ่อแม่ของคนเหล่านั้น

เหมือนกับฤาษีกากี กีมี พวกรุนขารหฺ สุนักรหฺ โคครหิเย สุขาเรเขน อยู่กันเป็นพวก ๆ พวกอกาสี กันพต โยคี เอากรหฺ และนิกายอื่นของพระทั้งหมดเป็นพวกเดียวกันต่างนิกายต่างอยู่

บัณฑิต และกากี

ครั้งหนึ่งมีสาวกของ พวกฤาษีกากีคนหนึ่งไปที่บ่อน้ำเพื่อเอาน้ำมา เขาท่องว่า "ข้าพเจ้าขอนมัสการพระภิคเณศเจ้า" เพื่อที่จะเรียนรู้ มีบัณฑิตคนหนึ่งอยู่ที่บ่อน้ำนั้น พบว่าชายคนนั้นออกเสียงคำนั้นผิด จึงบอกเขาให้กล่าวให้ถูกต้อง เมื่อยกหม้อน้ำขึ้นแล้วเขาเดินตรงไปหาอาจารย์ของเขาทันที และบอกว่า มีพราหมณ์คนหนึ่งบอกเขาว่าที่เขาท่องไปนั้นไม่ถูกต้องให้แก้ไขเสียใหม่ ทันทีนั่นเองพวกกากีก็เดินทางไปที่บ่อน้ำนั้น และถามบัณฑิตว่า ทำไมเขาจึงแนะนำศิษย์ของเขาในทางผิด เขาอุทาน คุณรู้แค่หางกะรอก คุณรู้อะไรหรือ ดูซิ คุณรู้เพียงคำ ๆ เดียวเท่านั้น แต่ฉันรู้ถึง ๓ ประโยค ดังนั้น

"สฺรีคเนสาชนฺนเมฺ" "สฺรีคเนสายนฺนเมฺ" "สฺรีคเนสายนเมฺ"

บัณฑิต : ท่านนักบุญครับ วิชาความรู้หรือศาสตรนั้นยากที่จะเข้าใจ ย่อมไม่รู้หรอกหากไม่ศึกษา

กาฬี : อัปรีย์ ไปเสียให้พ้นจากนี้ ฉันทำให้ผู้คงแก่เรียนทั้งหลายเงียบเสียง ชั่วพริบตาเดียว โดยให้ดื่มน้ำใบกัญชา สถานที่ของนักบุญมีที่ว่างอยู่ ท่านจะทำอะไรเล่า จะรู้อะไร

บัณฑิต : เอาล่ะ ถ้าท่านมีความรู้บางอย่าง ท่านจะไม่ใช้ภาษาโง่ ๆ เช่นนั้น ท่านควรรู้วิธีการทั้งหมดว่าสมควรและไม่สมควร

กาฬี : ท่านต้องการที่จะเป็นอาจารย์ของฉันหรือ ฉันไม่ต้องการคำสอนจากท่าน

บัณฑิต : ท่านจะยินดีกับมันได้อย่างไรหรือ เพราะท่านไม่มีความรู้สึก การที่จะเข้าใจคำแนะนำที่ดีนั้น ย่อมต้องการความคุ้นเคยกับความรู้อยู่บ้าง

กาฬี : ถ้าคนได้ศึกษาคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ แต่เขาไม่สามารถจะเอาชนะนักบุญได้ แล้วท่านควรจะรู้ได้อย่างแน่นอนแล้วว่าท่านไม่รู้อะไร

บัณฑิต : ใช่แล้ว น่าจะเป็นอย่างนั้น เรารับใช้นักบุญ แต่เราไม่รับใช้คนเช่อขี้เกียจเหมือนอย่างท่าน คนดีคนมีความรู้ คนมีศาสนา คนมีเมตตากรุณา เรียกว่านักบุญ

กาฬี : ดูซิ เราไม่สรวมใส่เสื้อผ้า ทั้งกลางวันและกลางคืน เรานั่งที่ไฟ เราสูบกัญชา สูบฝิ่น เป็นร้อยครั้ง เราดื่มเครื่องดองวันละ ๓ หม้อทุกวัน เราทานเนื้อผสมกัญชา ใบกระท่อม และใบธาตุร เรากลืนสารหนู และฝิ่นทันที เรามีความร่าเริงในการดื่มของมึนเมาทั้งกลางวันและกลางคืน เราไม่คิดว่าคนอื่นเขาจะว่าเราอย่างไร เราขอแบ่งคนอื่นเพื่อทำขนมบังเพื่อเลี้ยงชีวิต เราไอตลอดทั้งคืน ซึ่งคนไม่สามารถจะหลับนอนข้างเราได้ อำนาจเหล่านี้ทั้งหมด และความเป็นนักบุญทั้งหมดอยู่ในเรา คุณจะกล่าวใส่ร้ายเราหรือ ระวัง โอ ท่านผู้คงแก่เรียน ถ้าท่านเล่นตลกกับเรา เราจะทำให้ท่านเป็นขี้เถ้า

บัณฑิต : ลักษณะทั้งหมดที่ท่านกล่าวมานั้น เป็นลักษณะของคนชั่ว คนโง่ และคนร้าย มันไม่ใช่ลักษณะของนักบุญ ฟังข้า ๆ สิ ผู้ที่เขาเรียกว่านักบุญ คือผู้ประพฤติคุณธรรมมีการกระทำที่บริสุทธิ์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความดีแก่คนอื่นเสมอ ไม่มีคุณสมบัติชั่วในตน นักบุญมีความรอบรู้ และสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยการแนะนำที่ดี

กาลี : สายตาของท่านเลวมาก นั่นคือสิ่งที่นักบุญกระทำหรือ เท่าที่ท่านรู้ ความคิดของนักบุญช่างเป็นอิสระมากสำหรับท่านที่จะยึดถือ อย่าได้เอานักบุญไปวัดกับดาบมิฉะนั้นเขาจะเล่นงานท่านลงไปด้วยคม และเขาจะฉีกสมองของท่านออกไป

บัณฑิต : เอาละ กาลี เชิญไปนั่งที่เก้าอี้ อย่าได้โกรธฉันมากนัก ท่านรู้ว่าปัจจุบันนี้รัฐบาลเป็นรัฐบาลชนิดไหน ถ้าท่านทุบตีใครคนใดคนหนึ่ง ท่านจะต้องถูกจับและไปขังไว้ในที่คุมขัง หรือท่านอาจจะถูกลงโทษแทนที่ท่านตีเขา แล้วท่านจะทำอย่างไรสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ลักษณะของนักบุญ

กาลี : โอ สาวกของฉัน ขอให้เราไปเสียเถอะ ท่านได้แสดงความชั่วอันยิ่งใหญ่เช่นนี้กระไร

บัณฑิต : ท่านไม่เคยมีผู้ยิ่งใหญ่เป็นมิตรเลย มิฉะนั้นแล้วท่านจะไม่โง่อย่างนี้

กาลี : ฉันเองเป็นบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ ฉันไม่ต้องการผู้ใหญ่อีกคนหนึ่ง

บัณฑิต : ผู้ที่โชคร้าย คือบุคคลที่มีความรู้สึก และหยิ่งยะโสเหมือนอย่างท่าน กาลีก็กลับไปนั่งที่ของเขา และบัณฑิตก็กลับบ้าน เมื่อพิธีศาสนา และการแสดงเล็ก ๆ น้อย ๆ เลิก พวกกาลีจำนวนมากพิจารณาเห็นบัณฑิตคนนั้นว่าเป็นคนแก่ มาทำความเคารพต่อไป และนั่งพับเพียบเรียบร้อยแสดงความเคารพต่อเขา กาลีคนนั้น คือกาลีคนหนึ่งในจำนวนนั้น โอสาวกของรามทาส ท่านอ่านหนังสืออะไร*

รามทาส: โอ นาย ข้า ฯ อ่าน เวสนุ สหสาร นาม

กาลี : โอ โคมินท์ทาส ท่านอ่านหนังสืออะไร

โคมินท์ : ข้า ฯ อ่านหนังสือ รามสต ภารัช กับ หนังสือ
แล้วรามทาสก็พูดว่า โอนาย ท่านอ่านอะไร

กาลี : ข้า ฯ อ่านหนังสือคีตา

รามทาส: ท่านอ่านกับใคร

---

*๑. สาธุโนติ ปราณิ ธรฺมการฺยาณิ ส สาธุะ ฯ
๒. เวสฺนุ สห สร นาม
๓. ปราค ราช อกฺขร

กากี : ช่างอัปรีย์ ข้า ฯ ไม่เคยให้ใครเป็นอาจารย์ของฉัน ท่านรู้ว่า ข้า ฯ อยู่ปรัก–ราช (อัลลฮบาด) แล้วฉันไม่เคยรู้หนังสือ

เมื่อข้า ฯ เห็นบัณฑิตสรวมใส่ผ้ายาว ข้า ฯ ถามเขาถึงชื่อตัวอักษรข้างบนว่าอะไร ในทำนองนี้ฉันไม่เคยให้ใครเป็นอาจารย์ของฉันเลย

เอาล่ะ ถ้าความโง่ ไม่สร้างบ้านของมันขึ้นมาเป็นข้าศึกของความรู้แล้ว ความโง่สามารถจะหาที่จะอาศัยอยู่ที่ไหนหรือ พวกกาก็ไม่ได้ทำความดีอะไรเลย นอกจากดื่มของมึนเมาเสียนเล่อ ทะเลาะวิวาท กิน และ หลับ ตีฉิ่ง ตีระฆัง ทำเสียงกรุ่มกริ่มปล่อยให้ไฟลุกไหม้อยู่เสมอ อาบน้ำ ทำความสะอาด เที่ยวไปในทุกใจกลางเมืองอย่างไร้ความหมาย มันเป็นการง่ายที่จะเผาหินให้ละลาย แต่จะเร่งเร้าให้พระกากีมีความรู้สึกนั้น เป็นไปไม่ได้ เพราะมันเป็นคนวรรณะต่ำ คนงาน ชาวนา คนตักน้ำ ผู้ซึ่งเลิกทำงานสุจริตนำเอาขี้เถ้าทาตัวของพวกเขา คนพวกนี้กลับมาเป็นพวกไวราคี กากีและพวกฤาษีอื่น ๆ พวกเขาไม่รู้ว่า ความรู้และความมีมิตรดีมีความสำคัญอย่างไร*

สูตรเคล็ดลับของลัทธินาถ คือ การเคารพต่อพระศิวะ สูตรลับของพวกกากี คือการกราบไหว้สิงห์โตเทพ สูตรลับของลัทธิราม–อวตาร์ คือการกราบไหว้พระรามหรือพระรามและนางสีดา สูตรลับของลัทธิของผู้กราบไหว้พระกฤษณะ คือการกราบไหว้ พระนางราธะและพระกฤษณะ หรือวาสุเทพ สูตรลับของลัทธิเบงคาลี คือการกราบไหว้โคมินท์ พวกเขารับลูกศิษย์โดยการกระซิบสูตรเหล่านี้ที่หูของผู้เริ่มเข้ามานับถือ พวกเขาก็บอกผู้เข้าใหม่ด้วยเหมือนกันว่า โอ เด็กเอ๋ย จงเรียนรู้สูตรของน้ำเต้าขวด ซึ่ง

ชล ปวิตร สถล ปวิตร เอาร ปวิตร กุอะ
ศิว กเห สุน ปารฺวตี ตุมฺพา ปวิตร หุอา ฯ

คนเช่นนั้นสามารถจะมีคุณสมบัติ เป็นนักบุญหรือเป็นผู้คงแก่เรียน หรือทำดีแก่โลกพวกกากีเผาไม้ และก้อนมูลโคทั้งกลางคืนและกลางวัน พวกเขาเผาไม้อันมีค่ามากมายหลายรูปต่อเดือน

---

* นมะ ศิวาย ฯ นาถสีหาย นมะ ฯ ศฺรีรามจนฺทฺราย สีตารามาภฺยำ นมะ ศฺรี ราธากฤษฺณาภฺยำ นมะ ฯ นโม ภควเต วาสุเทวาย ฯ โควิทาย นมะ ฯ สตฺยนาม กฬีร ฯ

ถ้าพวกเขาจะซื้อผ้าขนสัตว์ หรือผ้านุ่งด้วยเงินที่ซื้อไม้มาเผาทุกเดือน พวกเขาจะอยู่อย่างสบาย ในส่วนหนึ่งเศษร้อยของการจ่ายซื้อไม้ แต่พวกเขาจะมีความรู้สึกแบบนั้นได้อย่างไร เขาเหล่านั้นเรียกตัวเขาเองว่าฤษีโดยทำให้ร่างกายอบอุ่นข้างไฟที่เผาไหม้อยู่ ถ้าคนสามารถจะเป็นฤษีหรือตปสีโดยวิธีนี้เท่านั้น คนที่อยู่แถบภูเขา จะเป็นฤษีผู้ยิ่งใหญ่กว่าพวกกาที่เหล่านี้ ถ้าคนสามารถจะเป็นฤษีโดยการไว้ผมยาว โดยการเอาขี้เถ้าทาตัว โดยการเอาผงไม้จันทร์ทำเป็นเครื่องหมายบ้ายไว้ที่หน้าผากทุกคนก็สามารถจะเป็นฤษีแบบนั้นได้ คนเหล่านี้ทำตนเสมือนเป็นคนละโลก แต่ภายนอกเท่านั้น แต่ภายในใจของเขาแล้วเป็นคนเห็นแก่ตัว

ศาสนาของนักบุญกบิระ

ถาม : สาวกของท่านนักบุญกบิระดีหรือ

ตอบ : เปล่าเลย พวกเขาไม่ดีเท่าที่คิด

ถาม : ทำไม พวกเขาจึงไม่ดีเล่า เขาติเตียนการกราบไหว้รูปบูชาที่ทำจากหินและจากวัตถุอื่น ๆ เทพกบิระ เกิดจากดอกไม้ และสิ้นชีวิตก็กลับเป็นดอกไม้ ท่านมีอยู่ก่อนแล้ว เมื่อพรหมวิษณุ และมหาเทพยังไม่เกิดขึ้น ท่านยิ่งใหญ่และคุ้นเคยกับทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งเขารู้สิ่งที่พระเวท และปุราณะ ไม่สามารถจะรู้ได้ เขาผู้เดียวเท่านั้นที่ชี้ทางที่ถูกต้องให้คน สูตรลับแห่งลัทธิของท่าน คือ สัตย นาม กบิระ โอ กบิล นามของเทพเท่านั้น เป็นจริงหรือแท้ (น้ำบริสุทธิ์ ดินบริสุทธิ์ บ่อน้ำบริสุทธิ์ พระศิวะกล่าวแก่นางปรวดี ว่าจงพึงเปลือกน้ำเต้ากลายมาบริสุทธิ์)

ตอบ : มันก็ไม่น้อยไปกว่าพวกบูชาเทวรูปที่บูชา กราบเตียงนอน เสื่อ และหมอน ไม้จันท์หรือตะเกียง หรือแสงสว่าง ซึ่งเราได้พบเห็นในหมู่พวกผู้นับถือ ท่านกบิระเป็นแมลง หรือเป็นดอกไม้ตูม ซึ่งท่านได้เกิดมาจากดอกไม้ และเมื่อสิ้นไปก็เป็นดอกไม้ มันอาจจะเป็นสัญลักษณ์ ในที่นี่ว่า อะไรที่เราได้ยินจากเขา มันจะต้องเป็นจริงละก็ มันน่าจะเป็นอย่างนี้

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีคนร้อยพวงมาลัยคนหนึ่ง อยู่ที่เมืองพาราณสี เขาไม่เคยมีลูกชาย หรือลูกสาวของเขาเองเลย บังเอิญว่า คืนหนึ่ง เมื่อเขาเดินผ่านไปในถนนเป็นเวลาดึกสงัดเกือบใกล้รุ่ง เขาเห็นเด็กคนหนึ่งนอนอยู่ในตะกร้าวางไว้ข้างถนน เขาก็นำเอาเด็กทารกคนนั้นกลับบ้าน และมอบให้แก่ภรรยาเลี้ยงดูเด็กทารกคนนั้น เมื่อเขาโตขึ้นเป็นหนุ่มเขา (กบิระ) ก็ดำเนินอาชีพตามแบบอย่างคือเป็นคนร้อยพวงมาลัย เขาไปหาบัณฑิตเพื่อศึกษาสันสกฤต แต่ถูกบัณฑิตดูถูกกล่าวว่า เขาจะไม่สอนแก่คนร้อยพวงมาลัย ดังนั้นเขาจึงไปหาบัณฑิตอื่น ๆ คนแล้วคนเล่า แต่ก็ไม่มีใครคนใดสอนสิ่งหนึ่งสิ่งใดแก่เขา แล้วเขาก็สร้างภาษาอันไม่เป็นระเบียบ และไม่ถูกต้องขึ้น และสอนแก่พวกร้อยพวงมาลัย และคนชั้นต่ำอื่น ๆ เขาร้องเพลงประสานเสียงกับพิณ เขาแต่งเพลงสวดขึ้นมาเองและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเขาติเตียนบัณฑิตทั้งหลาย ด่าคัมภีร์ต่าง ๆ และพระเวท คนโง่บางคนก็ตกหลุมพรางของเขา ประชาชนยกย่องเขาว่าเป็นพระอรหันต์ หลังจากเขาตายไปแล้ว อะไรก็ตามที่เขาได้แต่งไว้ในสมัยที่เขามีชีวิตอยู่พวกลูกศิษย์ของเขาก็ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เสียงที่ได้ยิน ทำให้หูหยุดฟังนั้น พวกเขาเรียกว่าอนหัต ศัพท์ สิทธานตะ คำสอน เสียงนิรันดร พวกเขาเรียกพฤติของใจ หรือเจตนาว่าสุรติ การทำให้ใจหยุดฟังต่อเสียงนิรันดรนั้นเรียกว่าการเพ่งจิตอยู่ที่เทพเจ้า และบุคคลผู้ทำเช่นนั้นได้เรียกว่าอรหันต์ ความตายไม่สามารถจะติดตามเขาได้ เขาทำเครื่องหมายไว้บนหน้าผากเป็นรูปทวน และผูกลูกประคำไว้ที่คอ เอาล่ะลองคิดดูสักหนิดซิว่าความก้าวหน้าจิตใจในด้านความรู้นั้นจะเป็นไปได้อย่างไรในลัทธินี้ มันเหมือนกับการเล่นของเด็กเล็ก ๆ เท่านั้น

ศาสนาท่านศาสดานานัก

ถาม : ในรัฐปัญจาบ ท่านศาสดานานักสอนศาสนา ท่านติเตียนการบูชาเทวรูป และทำให้พวกฮินดูรอดพ้นจากการถูกบังคับให้นับถือศาสนาอิสลาม เขาไม่ได้เป็นพระ แต่ก็ยังคงเป็นคนธรรมดามีครอบครัว เขาสอนหลักธรรมในศาสนาของเขา ซึ่งแสดงว่าเขามีเจตนาที่ดี

โอ๋ สตฺยนาม กรฺตา ปุ รุษ นิรฺโภ นิรฺไวร อกาลมูรฺต
อโชนิ สหภ์ คุรุ ปฺรสาท ชป อาทิ สจ ชุคาทิ
สจ ไห ภี สจ นานก โหสี ภี สจฺ ฯ

โอม เขา ผู้ซึ่งนามของเขาเป็นสัต คือผู้สร้าง เป็นภาวะที่แผ่ซ่านทั่วไปทุกแห่ง ปราศจากความกลัว และความเกลียด เป็นอมต กาละหรือความเกิดผูกพันไม่ได้ มีความสว่างในตัวเอง กล่าวนามของท่านบ่อย ๆ โดยคิดถึงบรมครู มีอยู่ก่อนกาละ มีอยู่ในปัจจุบันจะมีในอนาคต โอนานัก

ตอบ : อารมณ์ของท่านศาสดานานักนั้นถูกต้อง แต่ท่านไม่มีความรู้ชั้นสูงเลย อย่างไรก็ตาม ท่านรู้ภาษาท้องถิ่นที่มีอยู่ในตำบลนั้น ท่านไม่รู้คัมภีร์พระเวท คัมภีร์อื่น ๆ และภาษาสันสกฤต ท่านสามารถเขียนคำนิรภัย เป็นนิรโภ ตัวอย่างอีกอันหนึ่งแสดงถึงความไม่คุ้นเคยเกี่ยวกับภาษาสันสกฤต ก็คือคำสวดมนต์ภาษาสันสกฤต ซึ่งท่านเองได้เขียนขึ้น ท่านมีความพยายามที่แต่งคำสวดเป็นภาษาสันสกฤต แต่สันสกฤตไม่สามารถจะรู้ได้โดยปราศจากการศึกษาเล่าเรียนมิใช่หรือ อย่างไรก็ตาม ท่านอาจจะเป็นนักศึกษาของสันสกฤตอยู่บ้าง โดยได้เขียนโศลกสันสกฤต หลายโศลก ในหมู่ชาวชนบท ผู้ซึ่งไม่เคยได้ยินคำสันสกฤตมาก่อน ท่านไม่เคยทำเช่นนั้นมาก่อน แต่เพื่อความอยากที่จะมีชื่อเสียง มีเกียรติ และเพื่อความดัง ท่านจะต้องมีความอยากในเกียรติยศชื่อเสียง เพราะมิฉะนั้น ท่านควรจะสอนในภาษาที่ท่านรู้ ท่านควรจะพูดว่า ท่านไม่เคยศึกษาสันสกฤต เพราะท่านมีความโอ่อวดอยู่บ้าง ท่านจึงทำยะโสเพื่อประสงค์จะได้เกียรติยศและความนับถือ ในกรณีนี้เองที่การดูหมิ่น และการยกย่องพระเวท จึงพบในที่นั้นบ้างที่นี่บ้างในหนังสือของท่าน เพราะถ้าท่านไม่ทำเช่นนั้น บางคนจะถามความหมายของพระเวท และถ้าท่านไม่สามารถจะบอกได้ ท่านก็จะสูญเสียความนับถือ ดังนั้นบางครั้งท่านจึงพูดจากเบื้องต้นอันขัดกับพระเวทต่อหน้าสาวกของท่าน ในที่บางแห่ง ท่านพูดยกย่องพระเวทในหนังสือของท่าน เพราะถ้าไม่พูดในทางดีเกี่ยวกับพระเวท คนก็จะดูถูกท่านว่าเป็นผู้ไม่นับถือเทพเจ้า ดังนี้:—

เวท ปฒฺต พฺรหฺมา มเร จาโรฺ เวท ภหานิ

สนฺต (สาธ) ภี มหิมา เวท น ชาเน ฯ

สุขมานิ, โพหริ ๗, Chorek ๘

นานก พฺรหฺมชฺญานี อาป ปรเมศฺวร ฯ สุขมานิ ๘,๖

หมายความว่า พรหมได้สิ้นไปแล้ว แม้จะกล่าวไว้ในพระเวท พระเวททั้งสี่ทั้งหมดนั้นเป็นเพียงนิยาย โอ นานัก พระเวทไม่รู้ความยิ่งใหญ่ของนักบุญ ผู้รู้พรหมก็คือมหาเทพผู้เป็นตัวท่านเอง นักศึกษาพระเวทไม่มีมากไปกว่านี้ แล้วตายไปและหรือ ท่านนานักและคนอื่น ๆ จะคิดว่าตัวเองเป็นอมตชนได้อย่างไรหรือ เขายังไม่ตายไม่ใช่หรือ พระเวทคือขุมทรัพย์แห่งความรู้ทุกอย่าง แต่การพูดไร้สาระทั้งหมดเกี่ยวกับพระเวททั้งสี่ว่านิยายนั้น นั่นคือตัวการโกหกเสียเอง เพราะคนโง่ที่เรียกตัวเองว่านักบุญเขาย่อมไม่รู้คุณค่าของพระเวท ถ้าท่านนักบุญนานักมีความเคารพต่อพระเวท นิกายของท่านก็จะไม่เกิดขึ้น หรือท่านเองก็จะไม่เป็นศาสดา เพราะท่านไม่ได้ศึกษาสันสกฤต และท่านจะสอนสันสกฤตแก่คนอื่นได้อย่างไร และให้คนเหล่านั้นเป็นนักเรียนของท่านได้อย่างไร เป็นความจริงที่ว่าเมื่อนักบุญนานัก อยู่ในปัญจาบ รัฐนี้ขาดความรู้ด้านสันสกฤต และถูกพวกมุสลิมกดขี่มาก ท่านนานักได้ช่วยเหลือประชาชนให้รอดพ้นจากการบังคับกดขี่ของมุสลิมในสมัยนั้น ในสมัยของท่านนั้น ไม่มีสาวกของท่านมากมายนัก เพราะมันเป็นกฎของคนโง่ที่ว่า พวกเขาทำครูของเขาให้เป็นศาสดาหลังจากท่านถึงแก่กรรมแล้ว และแล้วยกย่องความยิ่งใหญ่ของศาสดาของเขาทั้งทำให้ศาสดาของเขาเป็นเทวดา ไม่ต้องสงสัยเลย ท่านนานักไม่ใช่เป็นคนร่ำรวย หรือเป็นคนตระกูลสูง แต่สาวกของท่านได้กล่าวว่า ท่านเป็นนักบุญยิ่งใหญ่ และเป็นบุคคลที่มั่งคั่งสมบูรณ์มาก ดังมีอยู่ในนานักจันทโรทัย ชนัมสขี และหนังสืออื่น ๆ และได้เขียนไว้ในหนังสือนั้นด้วยว่า ท่านนานักได้พบกับพรหมและเทพอื่น ๆ และได้สนทนากับเทพเหล่านั้น เทพเหล่านั้นทุกองค์ได้ให้เกียรติแก่ท่านนานัก ไม่มีการนับจำนวนม้า จำนวนรถ จำนวนช้าง และสิ่งต่าง ๆ ทำเป็นปุ่ม ๆ ด้วยทองคำ เงิน ไข่มุกข์ จินดา และ หินอันมีค่าอื่น ๆ อะไร คือสิ่งเหล่านี้ แต่มันเป็นความฝันเท่านั้นเองในเรื่องนี้ ผู้ที่ถูกดิเตียนก็คือสาวกของท่านนานัก ไม่ใช่ท่านนานักเอง

นิกายของศาสนาซิกซ์

แล้วนิกายอุทาสีเกิดขึ้นจากบุตรของท่านนานัก นิกายนิรมาล เกิดมาจากรามทาสและครูอื่น ๆ และนิกายอื่น ๆ ตั้งตัวเองขึ้นเป็นนิกายต่างหาก พวกเขาได้แต่งโศลกต่าง ๆ และได้รวมเอาโศลกเหล่านั้นเข้าไว้ในคัมภีร์กรานธ์ (คัมภีร์ของซิกซ์) ไม่มีการเพิ่มเติมโศลกที่นิกายต่าง ๆ เขียนขึ้นลงในคัมภีร์ซิกซ์ หลังจากท่านคุรุโคบิณฑสิงห์ ซึ่งเป็นศาสดาองค์ที่ ๑๐ แต่หนังสือเล่มเล็ก ๆ ทั้งหมดได้รวบรวมเย็บไว้เป็นเล่มเดียว พวกเขาได้เขียนโศลกมากมายหลังจากท่านคุรุนานัก โศลกมากมายเหล่านั้นทำเป็นนิยายต่าง ๆ หลายประเภท เหมือนกับนิยายของคัมภีร์ปุราณะ พวกเขาได้ตั้งตัวเองขึ้นในฐานะเป็นผู้มีความรู้ของเทพเจ้าเสียเอง และอ้างว่าเป็นเทพเจ้า ได้เลิกการทำความดี และกล่าวอ้อนวอน เลิกการนับถือคัมภีร์เวทานตะ ซึ่งสาวกของซิกซ์มีศรัทธาอยู่มาก และซึ่งได้นำความเสื่อมเสียมาสู่ลัทธิอีกประการหนึ่ง ถ้าพวกเขาปฏิบัติตามคำสอนของท่านนานัก ผู้เขียนความภักดีต่อเทพเจ้า และการบูชาเทพเจ้าไว้มากมาย พวกเขาควรจะดำเนินไปด้วยดี แต่เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ นิกายอุทาสี (ฤาษี) กล่าวว่าพวกเขาดีกว่านิกายอื่น ๆ และพวกนิรมาล (บริสุทธิ์) พวกเขาเป็นนิกายที่ตรงกับนิกายเดิม นิกายอกาลีและสุทรสยิ ยืนยันว่า นิกายของพวกเขาสูงกว่านิกายอื่น ๆ

ศาสดาคุรุโคบิณฑสิงห์

บรรดาศาสดาผู้สืบทอดศาสนานานักนั้น ศาสดาคุรุโคบิณฑสิงห์ เป็นผู้กล้าที่สุดและอาจหาญที่สุด ท่านต้องการแก้แค้นความเจ็บปวด และความทรมานที่พวกมุสลิมได้ทำแก่บรรพบุรุษของท่าน แต่ท่านไม่มีทางที่จะสำเร็จจุดมุ่งหมายนั้นได้ และอำนาจของมุสลิมก็สูงยิ่ง ท่านจึงยึดเอาพิธีการทางศาสนา และประกาศให้ทราบว่าท่านได้พรและดาบจากเจ้าแม่เทพีซึ่งสั่งให้ท่านทำสงครามกับพวกมุสลิม ในการทำสงครามนั้นท่านจะเป็นผู้ชนะ ด้วยเหตุนั้นคนทั้งหลายจึงติดตามท่าน ท่านได้วางระเบียบอันสำคัญห้าอย่าง เริ่มต้นด้วยตัว ก. ซึ่งผู้เป็นซิกซ์ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นวิธีการคล้ายคลึงกับพวกวามมรรคที่มีสัญลักษณ์ห้าอย่างเริ่มต้นด้วยตัว ม. และสัญลักษณ์ห้าอย่างของพวกจักรันกิจ ซึ่งจะต้องรับษาสันสการหรือพิธีห้าอย่าง แต่สัญลักษณ์ตัว ก. ห้าอย่างนั้นมีประโยชน์ในสงคราม ก. ห้าอย่างนั้นคือ ๑. เกษหรือผม เอาไว้เพื่อการป้องกันการถูกพันศีรษะ หรือถูกตีด้วยดาบหรือด้วยพลองในเวลาสงคราม ๒. กังอันซึ่งพวกซิงห์

ทำเป็นผ้าพันศีรษะ การห์ กำไลมือสรวมไว้ที่ข้อมือ ป้องกันทั้งมือและศีรษะ ๓. กชห์ หรือ ผ้าพันแข้งคู่หนึ่งซึ่งป้องกัน และปกคลุมก้น มันเป็นการสะดวกในการวิ่งและการกระโดด เหมือนในกรณีของกายกรรมในการเล่นมวยปล้ำในสนาม และในการใต่เชือกในการเล่นยิมนัสติก ทำให้เขารู้สึกกระฉับกระเฉง และไม่มีสิ่งขัดขวาง ๔. กังค หวีสำหรับแต่งผม ๕. กัชชูหรือ มีดซึ่งใช้ต่อสู้ข้าศึกในเวลาประชิดตัว ประเพณีเหล่านี้ท่านคุรุโคบินฑสิงห์เป็นผู้สร้างขึ้นจากสติ ปัญญาของท่านในเวลานั้น เดี๋ยวนี้การรักษาประเพณีแบบนั้นไม่มีประโยชน์แล้ว แต่พวกซิกซ์ ก็ถือเอาสิ่งเหล่านี้ไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำสงครามว่าเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาของพวกเขา

การกราบไหว้หนังสือในศาสนาซิกซ์

แม้คนเหล่านี้จะไม่ไหว้รูปบูชา แต่พวกเขาก็กราบไหว้หนังสือ (กรานธ์) มากกว่าการบูชารูปหุ่น มันไม่ใช่การกราบไหว้รูปจริงหรือ การกราบไหว้รูปนั้น ก็คือการทำความเคารพหรือการไหว้วัตถุอย่างหนึ่งอย่างใด พวกเขาทำสิ่งอย่างเดียวกันกับพวกกราบไหว้รูปบูชา ซึ่งเป็นวิธีการธุรกิจนำเงินเข้ากระเป๋าเป็นอันมาก พวกซิกซ์ก็เหมือนพวกบูชาเทวรูป หรือเหมือนกับพวกพ่อค้าขายสินค้าหน้าร้าน ร้องบอกขาย ได้แสดงสินค้าคือเทวรูปแก่ประชาชนที่เดินไปมา และพวกเขาก็รับสิ่งของที่ประชาชนถวายแก่เทวรูปนั้น สาวกของท่านศาสดานานักก็กราบไหว้คัมภีร์กรานธ์เช่นเดียวกัน คือยอมให้ประชาชนกราบไหว้คัมภีร์และยอมรับสิ่งของที่ประชาชนถวายให้แก่คัมภีร์นั้น ประชาชนที่นับถือคัมภีร์กรานธ์ พวกเขาย่อมจะไม่เคารพพระเวทเช่นเดียวกับผู้บูชาเทวรูป แต่ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะพูดว่า พวกเขาผู้เคารพคัมภีร์กรานธ์ไม่เคยได้ยินได้ฟังหรือได้อ่านคัมภีร์พระเวท แล้วอะไรเล่าที่เขาจะทำได้ เมื่อใดผู้มีปัญญาไม่ถูกชักนำหรือชวนไปในทางผิด เมื่อนั้นพวกเขาย่อมได้ยินได้ฟังหรือได้อ่านคัมภีร์พระเวท และก็จะยอมรับนับถือคัมภีร์พระเวท ไม่ว่าจะเป็นนิกายใด อย่างไรก็ตาม พวกซิกซ์ได้ตัดประเพณีที่เหลือเชื่อหลายอย่างออกไปในเรื่องของการกิน ในทำนองเดียวกับที่พวกเขาได้ทำอยู่แล้วในเวลานี้ ถ้าพวกเขาได้เลิกความติดอยู่ในกามารมณ์และความหยิ่งยะโสอันชั่วร้ายเสีย และส่งเสริมศาสนาพระเวท จะสามารถทำให้โลกดีได้

ลัทธิดาดู

ถาม : ศาสนาของนิกายดาดูดีหรือ

ตอบ : ศาสนาดี คือ พระเวทมรรค ถ้าท่านยึดเอาพระเวทมรรคได้ ก็ลงมือปฏิบัติตามทันที ในทุกวิถีทาง หรือมิฉะนั้นท่านจะหลงผิด จะไม่มีวันหยุดเกิด ตามความเชื่อในลัทธิ

ดังกล่าว ท่านดาดูเกิดในแคว้นกุเชอรัต ต่อมาได้ย้ายมาอยู่ที่อัชเมอร์ใกล้เจโปร์ ท่านมีอาชีพเป็นนักอุตสาหกรรมน้ำมัน มันเป็นการแปลกประหลาดในโลกที่ว่า ท่านดาดูได้รับผลสำเร็จที่ทำให้ตัวเองเป็นที่กราบไหว้ของผู้อื่นได้ ทั้งคำสอนของพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ สาวกของท่านมีความเชื่อว่า ความหลุดพ้นนั้นจะมีได้ก็ในการกล่าวคำ "ดาดูงาม" ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เมื่อไม่มีใครสอนความจริง สิ่งวิปริตเช่นนั้นจำเป็นจะต้องเกิดขึ้น

ลัทธิ ราม สเนฮี

ความเชื่อนี้เรียกว่า รามสเนฮี เพิ่งเริ่มมีที่เมืองสหปุระเมื่อเร็ว ๆ นี้ สาวกของลัทธินี้ได้เลิกศาสนาที่สอนโดยพระเวท และเห็นว่าการท่องบ่นคำว่า "ราม" เป็นสิ่งที่ดีกว่า ซึ่งเขาเชื่อว่าเขาได้ความรู้จากการท่องบ่นนั้น จะทำให้จิตเป็นสมาธิและหลุดพ้นในที่สุด แต่เมื่อความหิวคุกคามคนเหล่านั้น เขาไม่สามารถจะได้ขนมปังมาทาน และอาหารจาก "รามนาม" เพราะอาหารและเครื่องดื่ม สามารถจะมีขึ้นได้ก็จากบ้านของคนผู้มีครอบครัว คนเหล่านี้ติเตียนการบูชาเทวรูป แต่พวกเขาเองกลับเป็นเทวรูปเสียเอง โดยอยู่กับพวกผู้หญิงเป็นคณะ เพราะพระรามจะไม่มีความสุข ถ้าไม่มีผู้หญิงคือพระแม่เจ้ารามกี (ชายาพระราม)

ครั้งหนึ่ง มีพระรูปหนึ่ง นามว่า ราม จรัน ศาสนาของเขาได้แผ่ไปในเมืองสหปุรในแคว้นเมวาร์ สาวกของเขาถือว่าการท่องบ่นคำว่า "ราม" ว่าเป็นสิ่งที่สูงยิ่ง และเป็นลัทธิที่เขาเชื่อหนังสืออันศักดิ์สิทธิ์ของพวกเขาบรรจุคำสอนของท่านนักบุญสันต์ทาส และพระอื่น ๆ คำสอนมีอย่างนี้

ภรม โรค ตพ หี มิฏยา, รฏยา นิรฌชน ราอิ
ตพ ชม กา ภาคช ผฏยา, กฏยา กรุม ตพุ ชาอิ ฯ

เชื้อโรคแห่งความสงสัยย่อมรักษาให้หายได้ ในเมื่อชื่อของอรูปได้อุทานขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าแล้ว หมายสั่งจับของพญายมก็ถูกฉีกลงเป็นชิ้น ๆ และกรรม (บาป) ก็ถูกทำลายหมดสิ้น ผู้ฉลาดควรจะคิดว่า ความสงสัยซึ่งเป็นอวิชชา หรือเป็นคำสั่งของพญายมให้ไว้ตามผลกรรมของบาป สามารถจะทำลายได้หรือไม่ ความเชื่อนี้น้อมไปที่จะทำให้คนมีบาปมากขึ้น และทำให้ชีวิตเสียไปโดยไร้ประโยชน์ ท่านจงฟังคำสอนผู้เป็นหัวหน้าศาสดาของเขาชื่อ เรียก ราม จรัน

มหมา นำว ปฺรตาป กี สุเนา สรวณ จิต ลาอิ
รามจรณ รสนา รเฏา, กฺรม สกล ฌทฺ ชาอิ ฯ
ชิน ชิน สุภรฺยา นำว กู, สพ อุตรฺยา ปาร
รามจรณ โช วีสรฺยา, โส หี ชม เก ทฺวาร ฯ
ราม พินา สพ ญูธ พตาโย ฯ
ราม ภชน ฉูฏฺยา สพ กฺรมฺมา ฯ จนฺท อรุ สูร เทอิ ปรกมฺมา ฯ
ราม กเห ตีน กู ไม นาหี ฯ ตีน โลก เมำ กีรติ คาหี ฯ
ราม รฏต ชค โชร น ลาไค ฯ
ราม นาม ลิข ปถร ตราอี ฯ ภวติ เหติ เอาตาร หี ธรหี ฯ
อูจ นีจ กุล เภท วิจาเร ฯ โส โต ชนม อาปโณ หาไร ฯ
สำตำ ไก กุล ทีไส นาหี ฯ ราม ราม กห ราค สมฺหาหี ฯ
ไอสี กุณ โช กีรติ คาไว ฯ หริ หริ ชน โก ปาร น ปาไว ฯ
ราม สำตำ กา อนฺต น อาไว ฯ อาป อาปกี พุทฺธิ สม คาไว ฯ

ก่อนอื่น หนังสือของ ราม จรัน และคนอื่น ๆ ทำให้เราเห็นว่า เขาเป็นคนโง่ธรรมดา และไม่มีศิลปะอะไร เขาเป็นคนไร้การศึกษา มิฉะนั้นแล้ว เขาจะไม่เขียนสิ่งไร้สาระเช่นนั้นเลย มันเป็นความลวงของพวกเขาที่ว่า การท่องคำ "ราม" จะขจัดผลบาปทั้งหมดที่เขาทำไม่ดีเอาไว้ โดยวิธีนั้นเขาทำให้ชีวิตของพวกเขาเองและคนอื่น ๆ สูญเสียไปโดยไร้ประโยชน์ ไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น แม้เขาจะท่องรามตลอดคืนตลอดวัน เขาไม่สามารถจะขจัดความกลัวจากข้าราชการของรัฐบาล พวกโจร พวกปล้น งู งูเห่า สิ่งเล็ก ๆ และอื่น ๆ โดยวิธีการนั้นได้ ยิ่งกว่านั้น ความกลัวความตายอันเป็นความกลัวที่ยิ่งใหญ่ เขาไม่สามารถขจัดได้แม้แต่น้อย การอุทาน "ราม" ไม่มีผลดีอะไรเลย ถ้าปราศจากการพูดความจริง และการทำสิ่งที่ดีและถูกต้องอื่น ๆ เหมือนปากของบุคคลคนหนึ่งจะไม่หวานเลย โดยการกล่าวบ่อย ๆ ว่าน้ำตาล ๆ ถ้าพระรามไม่ได้ยินเสียงอุทานนั้น เมื่อเขากล่าวนามสองครั้ง พระองค์จะไม่ได้ยินคำกล่าวของเขาเหล่านั้น ถ้าเขาทั้งหลายจะท่องคำว่า "ราม" ตลอดชีวิตของพวกเขาก็ตาม ถ้าพระรามได้ยิน มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องกล่าวซ้ำอีกเป็นครั้งที่สอง พวกเขาทำการตบตาประชาชน ก็เพื่อหาเลี้ยงชีพของพวกเขานั่นเอง และทำให้ชีวิตของผู้อื่นเสียประโยชน์ไปด้วย มันเป็นสิ่งที่น่าประหลาดมากที่เราได้ยินได้เห็น

ว่าที่เขาเรียกตัวเขาเองว่าเป็นผู้รักพระราม แต่การกระทำของพวกเขาย่อมพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นผู้รักแม่หม้ายหรือผู้หญิง ในที่ไหนก็ตามที่สายตาของเขาทอดลงไป มันไม่ได้พบอะไรนอกจากผู้หญิงที่อยู่รอบ ๆ นักบุญเหล่านั้น ถ้าพวกเขาไม่ทำความชั่วเช่นนั้น อินเดียจะไม่ตกอยู่ในภาวะที่ได้รับทุกข์ร้อนเหมือนในปัจจุบัน พวกคนเหล่านี้ได้ให้เศษอาหารที่เหลือกินให้แก่พวกสาวกของเขารับประทาน ผู้หญิงทั้งหลายได้หมอบตัวเธอเองไปที่เท้าของพวกเขาเพื่อแสดงความเคารพ ผู้หญิงและนักบุญเหล่านั้นพบกันในที่โดดเดี่ยว

กุรห พันธ

นิกายศาสนาอีกนิกายหนึ่งได้เจริญขึ้นในตำบล ๆ หนึ่ง เรียกว่า**เขอหปา** ใน **มรวาร์รัฐ** ประวัติมีดังนี้ มีชายคนหนึ่งชื่อรามทาส วรรณเธรห เป็นคนที่ฉลาดมากคนหนึ่ง เขามีภรรยา ๒ คน ครั้งแรกเขาทำตนเป็นคนบ้า และกินอาหารร่วมกับสุนัขอยู่ครั้งหนึ่ง แล้วเขาก็กลับมาเป็นสาวกคนหนึ่งของนิกาย กุรหพันธ เป็นนิกายของวามมรรค แล้วเขาก็กลับมาเป็นนิกาย "กามรหิยา" เขาเคยร้องเพลงกับภรรยาของเขาทั้งสองคน ในการเดินทางท่องเที่ยวไปของเขานั้น เขาก็มาถึงเมืองสิธัลเป็นตำบลใหญ่ในรัฐโจธปุระ ณ ที่นั่นเอง เขาพบกับท่านรามทาส ศาสดาของนิกายเชอรหัสผู้ซึ่งได้ทำการเจิมเขาให้เข้าอยู่ในสรัทธาของรามเดี่ยว (พระราม) และได้รับเขาไว้เป็นศิษย์ รามทาสได้ตั้งสำนักงานใหญ่ของเขาที่เขอรหปา ณ ที่นั่น ศาสนาของเขาเริ่มแผ่ออกไปในตำบลใกล้เคียงและศาสนาของรามจรันก็ได้เผยแพร่ในเมืองสหปุระ

รามจรัน

ประวัติของรามจรันเป็นอย่างนี้ "เดิมทีเดียว เขาเป็นพ่อค้าเมืองไชปุระ เขารับคำสั่งของนักบุญในตำบลนั้น เรียกว่า ทานตรห และมอบให้เขาเป็นครู แล้วเขาก็เดินทางไปยังเมืองสหปุระ เพื่อตั้งสำนักงานใหญ่ที่นั่น การหลอกลวงนี้ได้รับผลดีกับพวกชาวบ้านโง่ ๆ ลัทธินี้เริ่มฝังรากลึกในใจของประชาชนของเพื่อนบ้าน

คนพวกนี้ก็ได้กลับใจคนอื่น ๆ ให้หันมานับถือคำสอนของรามจรันดังกล่าวข้างต้น พวกเขาไม่ได้ทำการแยกแยะระหว่างวรรณะสูงและวรรณะต่ำ พวกเขารับสมัครคนทุกชั้นตั้งแต่สูงถึงต่ำสุด พวกเขายังเป็น "กุณท–พันธิ" เพราะพวกเขากินในหม้อดิน พวกเขากินเศษอาหารเหลือ

ของนักบุญ พวกเขาทำให้ประชาชนเหินห่างจากศาสนาพระเวท เหินห่างจากการรับใช้บิดามารดา เหินห่างจากงานของโลกอื่น ๆ เพื่อหันเหให้พวกคนเหล่านั้นมานับถือนิกายของเขา พวกเขาถือรามนาม (ชื่อพระราม) ว่าเป็นสิ่งสูงสุด และเป็นเวทที่ลึกลับ การท่องคำราม ทำให้ผลบาปที่ทำในชาติก่อน ๆ นับไม่ถ้วนหมดสิ้นไป ไม่มีใครเข้าถึงโมกษะได้โดยปราศจากการท่องคำ "ราม" พวกเขาเรียกรามจรันว่าเป็นครูที่แท้จริง ผู้ซึ่งได้อุทานนามของพระรามทั้งลมหายใจเข้าและออก พวกเขาเห็นว่าครูอันแท้จริงของพวกเขานั้นยิ่งใหญ่กว่าเทพเจ้า พวกเขาเพ่งพิจารณาอยู่ที่รูปภาพของครู และดื่มน้ำล้างเท้าของนักบุญ เมื่อสาวกของเขาเดินทางไกลออกไป เขาจะต้องเอาเล็บและผมของครูของเขาติดตัวไปด้วย และเอาน้ำล้างเท้าของครูไปด้วยเพื่อดื่มทุก ๆ วัน พวกเขาเคารพต่อหนังสือที่บรรจุคำสอนของครู (รามทาส) และหรรามทาสมากกว่าคัมภีร์พระเวท พวกเขาเดินเวียนรอบหนังสือเหล่านั้น และโค้งคำนับต่อหนังสือนั้น ๙ ครั้ง ถ้าครูเข้ามาใกล้ พวกเขาจะคุกเข่าลง และโค้งตัวลง พวกเขาให้สูตรอย่างเดียวกันของลัทธิรามรามา แก่ผู้ชายและผู้หญิง และเชื่อผลของการอุทานนาม การศึกษานั้นถือว่าเป็นบาปสำหรับพวกเขา หนังสือลึกลับของพวกเขากล่าวว่า

ปฑตาอี ปาเน ปฑี, โอ ปูรพโล ปาป
รามราม สุมรฺยำ พินา, รอิคฺโย รีโต อาป ฯ
เวท ปุราณ ปเท ปฑ คีตา, ราชภชน พิน รห คเย รีตา ฯ

การเป็นนักศึกษากินดิน บาปจะมาจากตะวันออกถึงตะวันตก คนจะไม่มีค่าเลยถ้าปราศจากการท่องจำคำราม

ธรรมชาติของหนังสือของพวกเขาเป็นอย่างนี้ พวกเขาสอนว่า ผู้หญิงจะมีบาปในการรับใช้สามีของเธอ แต่จะได้บุญในการรับใช้ครูหรือนักบุญ พวกเขาปฏิเสธฐานะความแตกต่างของสังคม คือ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ สูทร ถ้าพวกพราหมณ์ไม่ส่งเสริมสนับสนุนศาสนาของพวกเขา เขาจะดูถูกพราหมณ์คนนั้นว่าเป็นคนวรรณะต่ำ แต่ถ้าพราหมณ์คนนั้นนับถือและสนับสนุนศาสนาพวกเขา พวกเขาจะถือว่าเป็นคนดีที่สุด พวกเขาไม่เชื่อในลัทธิอวตาร แต่ยอมรับคำสอนของท่านรามจรันซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลัทธิอวตาร ซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้น คือ เทพเจ้าอวตารลงมาเพื่อประโยชน์แก่ผู้ภักดีต่อเทพเจ้าและแก่นักบุญ

ภวติ เหติ เอาตาร หี ธรหี ฯ

คำสอนเหล่านี้และการกระทำหลอกลวงอื่น ๆ ของพวกเขาทั้งหมดนั้นล้วนมีอคติ เพื่อผลประโยชน์อันแท้จริงของอารยวัต คำเดียวย่อมพอสำหรับคนฉลาด

ลัทธิโคไสน์

ถาม : ความเชื่อของพวกโคไสน์ของโคกาลไม่ดีมากหรือ ดูซิ พวกเขามีความสุขอยู่ด้วยความมั่งมีของพวกเขา มันสามารถทำได้แล้วโดยปราศจากเงื่อมมือของเทพเจ้าหรือ

ตอบ : ทรัพย์นี้ได้ไปสู่พวกโคไสน์จากกระเป๋าของผู้ครองเรือน ไม่ใช่พวกโคไสน์เป็นผู้หามาเอง

ถาม : ฮัลโล่ มันไม่ได้มาจากอิทธิพลของพวกโคไสน์หรือ เพราะทำไมคนอื่นจึงหามันไม่ได้เล่า

ตอบ : ถ้าคนอื่นทำการหลอกลวง และเล่ห์อุบายอย่างเดียวกัน พวกเขาควรจะได้ทรัพย์สมบัติมาโดยไม่ต้องสงสัย ถ้าผู้ใดก็ตามแสดงความชั่วร้ายยิ่งขึ้น เขาสามารถจะรวบรวมทรัพย์ได้มากขึ้น

ถาม : เทพเจ้าดีหรือ จะวางโทษอะไรในความประพฤติของเขาเล่า มันเป็นการงานทั้งหมดตามหลังเทพเจ้า (โกโลเก)

ตอบ : มันไม่ใช่งานของเทพเจ้า แต่เป็นอุบายหลอกลวงของพวกโคไสน์ ถ้ามันเป็นงานของเทพเจ้า มันจะต้องเป็นเหมือนอย่างนั้น ความเชื่อนี้ย่อมเริ่มต้นขึ้นในเตลังคนาในมัทราสเพรสิเดนซี ครั้งหนึ่งมีพราหมณ์สกุลเตลังคนาชื่อ ลัษห์มาน ภัตตะคนหนึ่ง หลังจากแต่งงานแล้ว เขาก็จากมารดาบิดาและทิ้งภรรยาไว้จากเหตุใดไม่ปรากฏและไปเมืองพาราณสี ในที่นั่น เขาได้บวชเป็นสันยาสี เขาโกหกว่าเขาไม่ได้แต่งงาน มารดาบิดาของเขารู้จากแหล่งบางแห่งว่า เขาได้บวชเป็นสันยาสีอยู่ที่เมืองพาราณสี พวกเขาก็เดินทางไปเมืองพาราณสีทันทีและถามคนที่บวชลูกชายของเขาว่า ทำไมจึงยอมให้เขาบวชเป็นฤาษี นี่คือภรรยาสาวของเขา หล่อนกล่าวว่าถ้าพวกเขาไม่ส่งสามีของเธอกลับมาให้เธอล่ะก็ พวกเขาควรจะรับเธอไว้เป็นพระด้วย แล้วเขาก็เรียกพราหมณ์

คนนั้นมา และพูดว่าเขาโกหกมาก เขาควรจะลาออกจากความเป็นสันยาสี และกลับไปครองเรือนตามเดิม เพราะเข้ามาบวชด้วยความโกหก พราหมณ์ผู้นั้นก็ปฏิบัติตาม ลาออกจากฤาษีกลับเป็นฆราวาส และได้ติดตามภรรยากลับบ้าน มูลฐานของลัทธินี้ตั้งอยู่บนความโกหกและความหลอกลวง เมื่อเขาไปถึงบ้านเกิดของเขา ตระกูลของเขาไม่ยอมรับเขาเข้าในตระกูลต่อไป เขาจากบ้านเกิดของเขาและเดินทางท่องเที่ยวไปเรื่อย ๆ และเดินทางผ่านป่าดงเรียกว่าจัมปารันยะ ในบริเวณจารนาร์ การห์ ใกล้เมืองพาราณสี เขาได้พบเด็กคนหนึ่งทิ้งไว้ในป่าโดยบุคคลบางคนผู้ซึ่งเผาป่าซึ่งอยู่ในระยะห่างไกลจากจุดที่พบเด็ก เพราะเขาคิดว่าถ้าเขาไม่จุดไฟเผาป่ารอบ ๆ สัตว์บางตัวในที่นั่นอาจจะทำลายเด็กนั้นได้ ลัชห์มานภัตตะและภรรยาของเขาพาเด็กคนนั้นไป และรับไว้เป็นบุตรของเขาและตกลงตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองพาราณสี

พัลลภ อาจารย์

เมื่อเขา (พัลลภ) โตขึ้นเป็นหนุ่ม บิดามารดาของเขาก็ตาย เขาเคยศึกษาตั้งแต่เด็กจนถึงเป็นหนุ่ม ณ เมืองพาราณสี แล้วเขาก็จากเมืองพาราณสีไปอยู่ที่วัดวิษณุสวามี แล้วเขาก็เป็นศิษย์ของท่านสวามี มีการทะเลาะโต้เถียงกันเกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่วัด เขาก็กลับมาสู่เมืองพาราณสีอีก และก็ได้บวชเป็นสันยาสี มีพราหมณ์คนหนึ่งถูกขับออกจากวรรณะพราหมณ์ อยู่ที่เมืองพาราณสีนั่นเอง มีลักษณะเหตุการณ์ใกล้เคียงกัน เขามีลูกสาวอยู่คนหนึ่ง ดังนั้นเขาจึงยกลูกสาวให้แก่พราหมณ์หนุ่มคนนั้น (พัลลภ) โดยให้เขาลาออกจากความเป็นพระ และแต่งงานกับลูกสาวของเขา เขาย่อมรับคำเสนอนั้น ทำไมเด็กจะไม่ทำสิ่งอย่างเดียวกับบิดาของเขาที่ทำมาแล้ว หรือ เขากับภรรยาได้ไปวัดวิษณุสวามีซึ่งเขาเคยบวชพระครั้งแรกที่นั่น แต่เนื่องจากเขามีภรรยาแล้ว เขาก็บวชอีกไม่ได้

แล้วเขาก็ปฏิบัติโดยนำเอากลอุบายต่าง ๆ มาใช้ ณ ตำบลปริชา ซึ่งเป็นหมู่บ้านของคนโง่ และ ณ ที่นั่นเองเขาก็เริ่มเผยแพร่ความคิดเห็นผิด ๆ เขาได้ประกาศว่า เทพกฤษณะได้พบกับเขาและสั่งเขาให้ส่งวิญญาณสวรรค์ที่ลงมาจุติในโลกมนุษย์กลับไปสู่สวรรค์ หลังจากที่วิญญาณเหล่านั้นบริสุทธิ์ด้วยความกรุณาของเทพเจ้า ดังนั้น เมื่อเขาได้บอกสิ่งที่น่าเพลิดเพลินเจริญใจต่อคนโง่แล้ว เขาได้รับผลสำเร็จที่ได้คน ๘๔ คนไว้เป็นสาวก เขาได้สร้างโศลกต่อไปนี้ขึ้นมาและร้อยกรองความลับบางอย่างไว้ในโศลกนั้น ชื่อ ๑,๐๐๐ ของโคบาล

ศฺรีกฤษฺณะ ศรณํ มม ฯ กฺลี กฤษฺณาย โคปีชนวลฺลภาย สฺวาหา ฯ

เทพกฤษณะ เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า จงถวายหญิงรีดนมแก่กลิมกฤษณะ

สันกัลปะ (ของถวาย)

เหล่านี้คือโศลกธรรมดา ๒ โศลก แต่โศลกถัดไปเป็นของพิธีกรรมแห่งความกรุณาของเทพเจ้า และการบริจาค :—

ศฺรีกฤษฺณ ศรณํ มม สหสฺรปริวตฺสรมิตกาลชาตกฤษฺณวิโยคชนิตตาปกฺเลศา-นนฺตติโรภาโว'หํ ภควเต กฤษฺณาย เทเหนฺทฺริยปฺราณานฺตกรณาตทฺธรฺมาศฺจ ทาราคาร-ปุตฺราปฺตวิตฺเตหปราณฺยาตฺมนา สห สมรฺปฺปยามิ ทาโส'หํ กฤษฺณ ตวาสฺมิ ฯ

เทพกฤษณะ คือที่พึ่งของข้า ฯ ผู้ตกอยู่ในความมืดแห่งความทุกข์และความเดือดร้อนเพราะตัดขาดจากพระกฤษณะ เป็นเวลานับไม่ถ้วนหลายพันหลายหมื่นปี ข้า ฯ ขอสละร่างกาย อินทรีย์ ชีวิต หัวใจพร้อมด้วยบริวาร ภรรยา ลูก เกียรติยศ ทรัพย์สมบัติ และญาติพร้อมด้วยวิญญาณ แก่พระกฤษณะ โอพระกฤษณะ ข้า ฯ เป็นทาสของพระองค์

โดยวิธีการของโศลกเหล่านี้ พระในนิกายนี้ ทำให้ผู้ชายและผู้หญิงอุทิศตนถวายสิ่งต่าง ๆ ในโศลกนี้ กลิม กริษนัย คำว่ากลิม เป็นของคัมภีร์ตันตระ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความเชื่อของพัลลภ เป็นนิกายหนึ่งของความเชื่อวามมรรค และดังนั้นนิกายโกไสน์จึงพอใจในการสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้หญิง โกปีชนพัลลภ หมายถึงความพอใจของโกปีหรือหญิงรีดนม กฤษณะพอใจหญิงรีดนมเท่านั้น และไม่พอใจคนอื่นหรือ ความพอใจของผู้หญิงอยู่ที่ว่าผู้ชายพอใจที่จะหาความสุขความเพลิดเพลินในสังคมของผู้หญิง พระกฤษณะเป็นอย่างนั้นหรือ สหัสรปริวัตสระ : จำนวนเป็นพัน ๆ ปี ไม่มีประโยชน์อะไร เพราะพัลลภและศิษย์ของเขาไม่ได้เป็นสรรพัญญู การแยกคนออกจากพระกฤษณะเป็นเพียงพันปีเท่านั้นหรือ ทำไมเทพไม่มาทำความบริสุทธิ์ให้แก่วิญญาณและรับวิญญาณขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ จนกระทั่งไม่มีศาสนาหรือไม่มีการเกิดของพัลลภกระนั้นหรือ คำว่า ตบะ และ เกลศ มีความหมายเหมือนกัน คำใดคำหนึ่งควรจะนำมาใช้ ไม่ใช่นำมาใช้ทั้งสองคำ คำว่า อนันตะ เป็นคำที่ไม่มีประโยชน์อะไร เพราะถ้าคำว่าเป็นพัน ๆ ถูกนำมาใช้แทนแล้ว คำว่า อนันตะ (ไม่มีที่สิ้นสุด) ไม่สามารถจะนำมาใช้อีก และในทางกลับกัน ถ้าคนหุ้มห่อไปด้วยบาปเป็นเวลาหาที่สุดมิได้ แล้วความเป็นอยู่ของพัลลภก็หาประโยชน์มิได้ เพราะเวลาอันหาที่สุดมิได้นั้นไม่มีวันจบ ทำไมพระเหล่านั้นทำให้สาวกทั้งหลายของเขาต้องอุทิศอวัยวะ

ของร่างกาย ชีวิต และจิตใจ และภรรยา บ้าน บุตร ทรัพย์สมบัติให้แก่พระกฤษณะเล่า เพราะสมความพอใจ หรือสมความอยากนั้น พระกฤษณะไม่ประสงค์จะได้ร่างกายและทรัพย์สมบัติของผู้อื่นได้ ทั้งร่างกายและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่สามารถจะเอาไปได้ เพราะในการมอบร่างกายซึ่งมีเนื้อหนังและอวัยวะอื่น ๆ จากหัวถึงเท้า ท่านจะมอบสิ่งที่ดีและชั่วเช่นอุจจาระและปัสสาวะได้อย่างไรเล่า เพราะการกระทำทั้งหมดนั้นจะเป็นบุญหรือบาปก็ตาม การมอบสิ่งเหล่านั้นให้แก่พระกฤษณะ จะทำให้ท่านต้องเก็บผลของการกระทำเหล่านั้นไปกับท่านด้วย พวกเขาเพียงออกนามพระกฤษณะเท่านั้น แท้ที่จริงแล้ว พวกเขาเป็นตัวการทำให้มีการถวายสิ่งดังกล่าวเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อตัวเขาเอง มันก็เป็นอุจจาระและปัสสาวะในร่างกายนั่นเองที่ได้ถวายให้แก่พวกโคไสน์ พวกเขาต้องการสิ่งที่หวาน และทั้งสิ่งที่ขมมิใช่หรือ มันได้เขียนไว้ในตำของพวกเขาว่า สิ่งที่ถวายให้แก่พระกฤษณะนั้น จะต้องนำมาถวายแก่พวกโคไสน์ และไม่ใช่คนในศาสนาอื่น มันเป็นแผนการของความเห็นแก่ตัว เป็นแผนการขโมยทรัพย์สมบัติของคนอื่น และเป็นการทำลายศาสนา พระเวทนี่คือข้อบังคับของพัลลภ :—

ศราวณสยามเล ปกษ เอกาทศยำ มหานิศิ
สากษาทภควตา โปรกตำ ตทกษรส อุจจยเต ฯ
พรหมพนธกรณาตสรเวษำ เทวชีวโยะ
สรวโทษนิวฤตติรหิ โทษาะ ปญจวิธาะ สมฤตาะ ฯ
สหชา เทศกาโลตถา โลกเวทนิรูปีตาะ
สำโยคชาะ สปรศชาศจ น มนตวยาะ กทาจน ฯ
อนยถา สรวโทษาณำ น นิวฤตติะ กถญจน
อสมรปีตวสตูนำ ตสมาทวรชชนนาจเรต ฯ
นิเวทิภิะ สมรปไยว สรวำ กุรยาทิติ สถิติะ
น มตำ เทวเทวสย สวามิภกติสมรปณม ฯ
ตสมาทาเทา สรวการเย สรววสตุสมรปณม
ทตตาปหารวจนำ ตถา จ สกลำ หเระ ฯ
น คราหยมิติ วากยำ หิ ภินนมารคปรำ มตม
เสวกานำ ยถา โลเก วยวหาระ ปรสิชยติ ฯ

ตถา การฺยํ สมรฺปฺไยว สรฺเวษำ พฺรหฺมตา ตตะ
คำตฺวคุณโทษาณำ คุณโทษาทิวรฺณนมฺ ฯ

โศลกเหล่านี้ได้ให้ไว้ในตำราคำสอนลับ ๆ ของพวกโคไสน์ โศลกเหล่านี้บรรจุสาระสำคัญอันเป็นหัวใจของลัทธิของพวกเขา พวกเขาอาจจะถูกถาม เช่นว่า มันเป็นเวลาเกือบ ๕,๐๐๐ ปี ตั้งแต่การสวรรคตของพระกฤษณะ พระองค์จะมาเยี่ยมพัลลภตอนเที่ยงคืนในเดือน ศรวน (กรก—สิงห์) ได้อย่างไร บาปทั้งหมดของวิญญาณ ความชั่วทางร่างกายของศิษย์คนนั้นผู้ซึ่งทำการถวายทรัพย์สมบัติทั้งหมดของเขาไป จะหมดสิ้นไป นี่คือข้อบังคับของพัลลภ นำคนโง่ ๆ ไปในทางผิดและล่อลวงคนเหล่านั้นไปในลัทธิของเขา ถ้าความชั่วทางจิตใจและร่างกายของศิษย์ชายและหญิงของพวกโคไสน์ ถูกขจัดไปหมดสิ้น ทำไมคนเหล่านั้นจึงได้รับความทุกข์ทรมาณจากโรคภัยไข้เจ็บ ความจนและความชั่วอื่น ๆ เล่า ข้อบกพร่องหรือความชั่วเหล่านี้มี ๕ อย่าง คือ :— ความบกพร่องที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติเอง ซึ่งเกิดมาจากความอยาก ความโกรธ และตัณหาอื่น ๆ ๒. บาปมากมายซึ่งกระทำขึ้นในเวลาหนึ่งและสถานที่หนึ่ง ๓. อะไรที่ประชาชนเรียกว่ารับประทานอาหารที่ต้องห้ามและการกระทำทั้งหลายที่พระเวทชี้แจงไว้ว่าผิด และการกระทำเหมือนอย่างนั้น ๔. ความชั่วทางสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากการมีมิตรชั่ว อย่างพวกขี้ลักขี้ขโมย พวกปล้นกามคุณ ทำการร่วมประเวณีกับมารดา น้องสาว ลูกสาว ลูกสะใภ้ ภรรยาของครู ๕. ความบกพร่องซึ่งเกิดขึ้นจากการสัมผัส คือสัมผัสกับบุคคลซึ่งต้องห้ามไม่ให้สัมผัส บาปทั้งหมดเหล่านี้ พวกสาวกของโคไสน์ไม่ได้ยึดถือเลย กล่าวคือ พวกเขาอิสระที่จะทำในเรื่องเหล่านี้ ไม่มีทางที่จะขจัดบาปทั้งหลาย นอกจากจะมีความเชื่อในคำสอนของพวกโคไสน์เท่านั้น ดังนั้นสาวกของพวกโคไสน์ ย่อมไม่เพลิดเพลินกับสิ่งใด ๆ โดยปราศจากการถวายสิ่งของแก่พระโคไสน์ คือศาสนาของพวกเขา เพราะเหตุนี้เองที่สาวกของลัทธิโคไสน์ได้ถวาย ภรรยา ลูกสาว ลูกสะใภ้ ทรัพย์สมบัติและสิ่งมีค่าอื่น ๆ ให้แก่ศาสดาของพวกเขา กฎเกณฑ์ของการถวายมีดังนี้ : ชายคนหนึ่งไม่ควรดูภรรยาของเขา จนกว่าเธอจะถูกนำไปถวายให้เป็นผู้รับใช้พระโคไสน์ พวกเขาจะเสวยความสุขในสิ่งเหล่านั้นก็หลังจากที่ได้ถวายให้แก่พระเหล่านั้นไปแล้ว เพราะสิ่งที่เขาได้รับความพอใจครั้งหนึ่งแล้วไม่สามารถจะถวายแก่พระได้ เพราะฉะนั้น สิ่งทั้งหมดควรจะต้องถวายแก่พระโคไสน์เสียก่อน แล้วตนจึงจะนำไปใช้ได้ ภรรยาและคนอื่น ๆ ตนจะรับมาใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้ถวายสิ่งนั้นให้แก่พระโคไสน์ไปแล้ว ในทำนองเดียวกันนี้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนจะนำไปใช้หลัง

จากได้ถวายสิ่งเหล่านั้นแก่เทพเจ้าแล้ว สาวกทั้งชายและหญิงของลัทธิโคไสน์นี้ ได้ถูกห้ามจากการฟังคำสอนของลัทธิอื่น และจากการนำเอาคำสอนของลัทธิอื่นมาปรับเข้ากับตน ความประหลาดนี้ย่อมเป็นที่รู้กันดีในหมู่สาวกของลัทธินี้ หลังจากได้ถวายทุกสิ่งทุกอย่างแก่เทพเจ้าแล้ว เขาควรจะคิดถึงสิ่งเหล่านั้นอยู่เสมอว่ามันเป็นเทพเจ้า เหมือนอย่างแม่น้ำทุกสายไหลลงสู่แม่น้ำคงคา กลับมาเป็นอันเดียวกับแม่น้ำคงคาฉันใด กรณีของคุณสมบัติดีทั้งหลายในลัทธิของโคไสน์ และในกรณีของความบกพร่องทั้งหลายของพวกเขาก็เป็นเช่นนั้น ดังนั้นสาวกของเขาจึงพูดถึงความดีของลัทธิโคไสน์ จงดูซิว่าลัทธิโคไสน์มีความเห็นแก่ตัวกว่าลัทธิอื่น ๆ ขอให้เราถามพวกโคไสน์ว่าเมื่อท่านไม่รู้คุณสมบัติของเทพเจ้าแม้คุณสมบัติเดียว ท่านจะเอาคุณสมบัติที่เกี่ยวกับเทพเจ้าให้แก่สาวกชาย—หญิงของท่านได้อย่างไร ถ้าท่านตอบว่า ท่านเป็นพรหม ความเกี่ยวดองกับท่านก็คือความเกี่ยวดองกับพรหม แล้วท่านก็ไม่มีคุณสมบัติ ไม่มีคุณลักษณะ และธรรมชาติของพรหมแม้แต่น้อยเลย ท่านเป็นพรหมเพื่อต้องการหาความสุขและความเพลิดเพลินกระนั้นหรือ เอาละท่านทำให้สาวกของท่านทั้งชายและหญิงบริสุทธิ์ โดยที่ให้พวกเขาถวายทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ท่าน ภรรยา ลูกสาว ลูกสะใภ้ และญาติอื่น ๆ ไม่บริสุทธิ์จากการที่ไม่ได้ถวายมิใช่หรือ ท่านเชื่อว่าสิ่งที่ไม่ได้ถวายเป็นสิ่งที่ไม่บริสุทธิ ทำไมท่านเกิดจากคนเหล่านั้นจึงบริสุทธิ์เล่า ฉะนั้นท่านควรจะถวาย ภรรยา ลูกสาว ลูกสะใภ้ และคนอันเป็นที่รักของท่านให้แก่คนในศาสนาอื่น ถ้าท่านปฏิเสธที่จะทำเช่นนั้น ท่านควรจะเลิกประเพณีที่ทำให้สาวกของท่านมอบภรรยาและสิ่งต่าง ๆ ของเขาแก่ท่าน เอาละสิ่งที่แล้วก็แล้วไปแล้ว แต่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ท่านควรจะเลิกความหลอกลวง ความผิดและความชั่วอื่น ๆ ของท่าน และรับเอาหนทางพระเวทอันสวยงาม ซึ่งพระพรหมเป็นผู้สร้างขึ้น ควรหาความสุขในชีวิตโดยการสร้างคุณธรรมอันดีงาม ทรัพย์สมบัติ ความสำเร็จในความหลุดพ้น

พวกโคไสน์ เรียกลัทธิของเขา "ทางแห่งสุขภาพ" กล่าวคือหนทางที่จะกิน ดื่ม มีความร่าเริง หรือความมีสุขภาพ ทำตามความพอใจของหัวใจ และการร่วมประเวณีกับสตรี ถ้าเราจะถามพวกเขาว่า เพราะบางครั้งพวกเขาตาย ด้วยโรคร้ายเช่นมะเร็งและเชื้อโรคอื่น ๆ ด้วยความเจ็บปวดและ ความชั่วที่ทำให้เกิดเชื้อโรคเหล่านี้ซึ่งตัวเขาเองก็รู้อยู่แก่ใจ ทำไมพวกเขาจึงไม่บอกความจริงออกมาให้โลกรู้ และควรจะเรียกลัทธินั้นว่าทางของโรคเรื้อนหรือ เพราะคน

ที่เป็นโรคเรื้อนตายเพราะความพุพองอย่างทรมาร ผิวหนังที่น่าเกลียดน่ากลัวทั่วร่างกายและมีน้ำเหลืองตกลงมาอย่างน่าสังเวช สภาพของคนเหล่านี้ เป็นความตั้งใจและความประสงค์ของพวกเขาเช่นนั้นหรือ ฉะนั้น ลัทธิของพวกเขาควรจะเรียกว่าเป็นหนทางนรกมากกว่า เพราะความทุกข์เรียกว่านรก ความสุขเรียกว่าสวรรค์ ในทำนองเดียวกันนี้ พวกเขาได้วางกับดักพวกชาวบ้านผู้ไม่ประสา เมื่อพวกเขาสรวมรูปร่างแห่งพระกฤษณะ พวกเขาพูดว่า "พวกเรารับประทานเนื้อ เหมือนอุดมการณ์ของเทพเกี่ยวกับมนุษยชาติ เพราะการจะนำเอาวิญญาณสวรรค์ซึ่งลงมาจุติในโลกแล้วให้หลุดพ้นจากโลกได้นั้นทำได้ยากมาก จนกว่าจะรับคำสอนของพวกเขา มิฉะนั้นก็ไม่สามารถจะขึ้นสวรรค์ ซึ่งในที่นั้นพระกฤษณะผู้เดียวเท่านั้นเป็นผู้ชาย นอกนั้นเป็นสตรีทั้งนั้น" ดีเลิศจริง ๆ ลัทธิของท่าน สาวกของพวกโคไสน์ทั้งหมดก็จะกลายเป็นสาวใช้รีดนมโค เอาล่ะ จงคิดเสียหน่อยซิ ผู้ชายผู้มีภรรยาสองคนได้รับความทุกข์อันหนักมาก ความทุกข์เกี่ยวกับสถานที่ซึ่งในที่นั่นมีผู้ชายเพียงคนเดียว และมีผู้หญิงเป็นล้าน ๆ ห้อมล้อมเขาอยู่ มันจะทุกข์มากสักเพียงไร ความยุ่งยากของเขาจะมีสิ้นสุดที่ไหนกัน ถ้าท่านบอกว่าพระกฤษณะมีความแข็งแรงเพียงพอที่จะให้ความสุขแก่ผู้หญิงทุกคน แล้วภรรยาของศาสดาโคไสน์ ผู้ซึ่งถูกเรียกว่า "สตรี" (สวามินี) จะต้องมีความร้อนแรงเท่ากัน เพราะหล่อนเป็นชายาของเขา เมื่อความร้อนแรงทางกามารมณ์ของผู้ชายและผู้หญิงมีเท่ากัน หรือผู้หญิงมีตัณหาร้อนแรงกว่าในโลกนี้แล้ว ทำไมพวกเขาจะไม่มีตัณหาร้อนแรงในทำนองเดียวกันบนสวรรค์หรือ ถ้าเป็นเช่นนั้น เธอจะต้องทะเลาะกับสตรีอื่นที่เป็นคู่แข่งของเธอบ่อย ๆ เพราะคู่แข่งเป็นเรื่องใหญ่ในหมู่สตรี สวรรค์จะต้องเป็นนรกแน่ ๆ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว อีกประการหนึ่งสถานภาพของสวรรค์ จะต้องเหมือนกับสถานภาพของคนเสเพล ซึ่งมีเชื้อโรคติดตัวเช่นโรคมะเร็งและอื่น ๆ ควรหลีกให้ห่างไกลจากสวรรค์เช่นนั้น โลกมนุษย์ หรือดินแดนที่มีการตายเสียอีกยังดีกว่าอยู่บนสวรรค์เช่นนั้น ถ้าศาสดาของโคไสน์ผู้ซึ่งเห็นว่าตัวเขาเองคือพระกฤษณะ และอยู่ร่วมประเวณีกับผู้หญิงมากมาย ย่อมเป็นโรคมะเร็ง โรคซิฟิลิส และโรคติดต่ออื่น ๆ และต้องทรมารด้วยความเจ็บปวด ข้าพเจ้าขอพูดว่า ถ้าพวกโคไสน์หรือผู้อ้างตัวเองว่าเป็นพระกฤษณะ ไม่มีการยกเว้นจากเชื้อโรคดังกล่าวและจากความเจ็บปวด พระกฤษณะ เจ้าแห่งสวรรค์จะรอดพ้นจากเชื้อโรคนั้นได้อย่างไร ซึ่งทำไมผู้เรียกตนเองอย่างพวกโคไสน์ จะพ้นจากเชื้อโรคดังกล่าวนั้นได้เล่า

ถาม : เชื้อโรคเป็นผลทำให้เขาพ้นจากความมาเกิดในโลก เพื่อชี้ทางประชาชนไปในงานของพวกเขา แต่มันหาเป็นเช่นนั้นไม่ในโลกของสวรรค์ เพราะว่าบนสวรรค์ไม่มีเชื้อโรคและไม่มีความเจ็บปวด

ตอบ : โภเค โรคภยัม มีอันตรายของเชื้อโรคในกามคุณ ชายาของพระกฤษณะเป็นล้าน ๆ ให้กำเนิดแก่เด็กในสวรรค์นั้นหรือ ถ้าพวกเขาเหล่านั้นให้กำเนิดเด็ก เขามีเด็กผู้ชายหรือผู้หญิงเท่านั้นหรือทั้งสองเพศ ถ้าเขาเหล่านั้นมีเฉพาะลูกสาวเท่านั้น ลูกสาวเหล่านั้นจะแต่งงานกับใครเล่า เพราะไม่มีใครอื่นนอกจากพระกฤษณะ ถ้าไม่มีเพศชายอื่นนอกจากพระกฤษณะ คำยืนยันของท่านก็หมดความหมาย ถ้าท่านพูดว่ามีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่เกิดมา ความยุ่งยากอย่างเดียวกันก็เกิดขึ้น กล่าวคือ พวกเขาจะแต่งงานกับใครและจะแต่งในที่ไหน หรือว่าลูกชายและลูกสาวของผู้อื่นบนสวรรค์มีอยู่หรือ ในกรณีเช่นนั้นคำพูดของท่านที่ว่ามีแต่ผู้ชายคนเดียวเท่านั้น คือพระกฤษณะก็เป็นอันขัดกันเอง ถ้าท่านพูดว่าไม่มีเด็กเกิด ข้อบกพร่องของความหย่อนสมรรถภาพย่อมเป็นการพิสูจน์ให้เห็นในตัวของพระกฤษณะ และความเป็นหมันของผู้หญิงมันเป็นสวรรค์หรือเป็นค่ายกักกันของชายาทั้งหลาย และเป็นฮาเรมของจักรพรรดิเมืองเดลฮีหรือมันไม่เป็นการถูกต้องนักที่พวกโคไสน์ให้สาวกชาย—หญิง ของพวกเขาถวายบุคคล ถวายเจตนา และทรัพย์สมบัติแก่พวกเขา เพราะร่างกายของบุคคลได้ถูกมอบให้ไปแล้ว แก่สามีหรือภรรยาในเวลาเขาแต่งงานกัน และเจตนานั้นเล่าก็ไม่สามารถมอบให้แก่บุคคลอื่นได้ ส่วนร่างกายนั้นสามารถจะมอบให้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็ด้วยเจตนา ถ้าร่างกายถูกนำไปมอบให้โดยปราศจากการยินยอมของเจตนา นั่นก็เป็นการกระทำมิจฉาจาร ในเรื่องทรัพย์สมบัติก็ทำนองเดียวกัน เพราะไม่มีอะไรสามารถจะมอบให้ได้โดยปราศจากเจตนา เจตนาของพวกโคไสน์ก็คือ สาวกของพวกเขาควรจะหาเลี้ยงชีพแต่พวกพระเองนั้นควรหาความสุข พวกโคไสน์ของนิกายพัลลภ ย่อมถูกห้ามมิให้เข้าไปอยู่ในวรรณะพราหมณ์ไทลังกะดังเดิมของพวกเขาอีกต่อไป ถ้าบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้ลูกสาวของเขาแก่พวกโคไสน์ในการแต่งงานเนื่องจาก

ความโง่หรือโดยความเข้าใจผิด เขาจะต้องถูกออกจากวรรณะนั้น และดังนั้นเขาจึงเป็นคนถูกสาบแช่ง พวกโคไสน์เหล่านั้นก็ถูกตัดขาดจากสังคม พวกเขาใช้ชีวิตทั้งหมดของพวกเขาในความโง่และความเกียจคร้าน

จงสังเกตความประพฤติของพวกโคไสน์ซิ เมื่อใดก็ตามที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดนิมนต์พระโคไสน์ไปที่บ้านของเขา เขาจะไปที่นั่นและนั่งลงเหมือนรูปหุ่นไม้ ไม่พูด ไม่เคลื่อนไหว เพื่อนน่าสงสารเอ๋ย เขาจะพูดได้อย่างไร เพราะเขาโง่ มุรขนัม พาลัม เมานัม เพราะความแข็งแกร่งของความโง่อยู่ที่ความเงียบ ถ้าเขาพูด ความโง่ของเขาก็จะปรากฏออกมา แต่เขาจะจ้องไปที่ผู้หญิงอย่างจงใจ, หล่อนที่ถูกพระจ้องมองนั้นเข้าใจกันว่าเป็นสตรีที่มีโชค สามี พี่ชาย ญาติ มารดาบิดา กลับดีใจมากที่ได้เห็นเช่นนั้น ผู้หญิงทุกคนที่อยู่ในที่นั่น จะจับเท้าของพระรูปนั้นและก้มศีรษะลงที่เท้าของพระ เป็นการแสดงความเคารพ เขาจะเอาเท้าเหยียบมือผู้หญิงซึ่งเขารักและนัยน์ตาจ้องดูที่ผู้หญิงคนนั้น ผู้หญิงคนนั้น สามีของเธอ และญาติคนอื่น ๆ ขอบคุณดวงดาวของพวกเขาที่พระรูปนั้นให้ความรัก สามีของหล่อนและญาติของเธอบังคับเธอให้ไปหาพระรูปนั้น เพื่อบริการท่านรูปนั้น (อยู่ร่วมกับพระรูปนั้น) ถ้าบังเอิญว่าสามีและญาติของเธอไม่ยอมส่งเธอไปให้พระรูปนั้น เขาจะทำให้ความประสงค์ของเขาสำเร็จโดยวิธีของพวกแมงดา พวกแม่สื่อ ความจริงแล้วคนทั้งหลายเหล่านี้มีอยู่มากมายในโบสถ์ของพระโคไสน์ พระก็ล้อมรอบไปด้วยคนจำพวกนี้ จงดูซิว่า เขาเล่นเกมส์เลว ๆ อย่างไรในการขอคนอื่น โอ ผู้เสียสละตนเพื่อพระกฤษณะเอ๋ย ท่านจงเอาของถวายนี้ไปให้พระโคไสน์คือสตรี เจ้าหญิง ชายา ผู้หญิงสูงศักดิ์ คนเผ้าประตู นักร้อง และเจ้าแห่งเทวรูป คนเหล่านี้ทำให้ตนเองอ้วนขึ้นโดยธาตุต่าง ๆ ซึ่งเขาหามาได้ด้วยการหลอกลวงคนโง่ โดยวิธีการหลอกเจ็ดอย่างเพื่อให้สมใจที่เขาต้องการ เมื่อสาวกคนใดของพระโคไสน์ใกล้จะตาย เขาจะเอาเท้าของพระวางไว้บนอกเขา และบนกระเป๋าซึ่งเขาได้มาโดยวิธีนั้น มันมองดูไม่เหมือนกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ (มหาพราหมณะ) ผู้แบกโลงศพ และผู้เผาสุสานหรือ สาวกบางคนนิมนต์พระโคไสน์ไปประกอบพิธีแต่งงานของบุตรชายและบุตรสาวของเขา

การรับใช้พระโคไสน์

สาวกบางคนรับใช้พระโคไสน์ถึงกับไปอาบน้ำให้เขา เตรียมจีวรให้เขานุ่งและถูร่างกายให้เขาในเวลาอาบน้ำ บางทีเขาใช้ผู้หญิงให้ถูตัวให้เขาและแล้วทั้งผู้ชายและผู้หญิงให้บริการร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงลงไปนั่งอยู่ในอ่างอาบน้ำถูร่างกายของเขา เมื่อเขาห่มจีวรสีเหลืองและออกมาจากห้องอาบน้ำ เขาทิ้งผ้ากางเกงในของเขาไว้ในอ่างอาบน้ำและให้สาวกของเขาดื่มกินน้ำนั้น พวกคนเหล่านี้ได้จับหมากพลูรวมทั้งใส่เครื่องผสม มีถั่วงาและอื่น ๆ ลงไปด้วย ส่วนที่เขาเคี้ยวและคายออกมาจากปากจะลงไปในกะโถนเงิน ซึ่งพวกสาวกของเขาจะนำเอามากินกัน ชานหมากที่ออกมาจากปากนี้ถือกันว่าเป็นอาหารศักดิ์สิทธิ์ สาวกคนใดได้กินเข้าไปถือว่ามีบุญ อาหารที่เรียกว่าปสาทิ จงคิดดูซิว่า คนเหล่านี้คือใครกันแน่ช่างโง่เง่าและไร้ยางอายเสียเหลือเกิน พวกโคไสน์เป็นอันมากรับสิ่งของจากคนอื่น (สมารพัน) คนอื่น ๆ กินอาหารในมือของพวกไวศนวาส หรือพวกบูชาพระวิษณุ แต่ก็ไม่ใช่พวกอื่นในเมื่อพวกอื่นไม่ได้รับประทานอาหารที่พวกเขาจับต้อง พวกเขาล้างแม้แต่ไม้ที่มียางถวายแก่เขาแต่ถ้าแป้งสาลี น้ำอ้อย น้ำตาลเนยแข็ง อาหารอื่น ๆ ถูกล้างละก็ อาหารเหล่านั้นจะไม่สะอาด น่าสมเพช ถ้าพวกเขาล้างสิ่งดังกล่าวนั้น อาหารทั้งหมดก็จะถูกทำลายและเสียไปสิ้น พวกเขาพูดว่า เขาใช้เงินเป็นอันมากในการตกแต่งประดับประดาเทพเจ้าของเขา การร้องเพลง การให้ความร่าเริงเบิกบาน แต่จริง ๆ แล้ว สิ่งเหล่านี้พวกเขาหามาก็เพื่อหาความเพลิดเพลินให้แก่ตัวเขาเอง ความจริงก็คือว่าพวกเขาได้กระทำกรรมอันน่ากลัวอย่างยิ่งและสร้างบาปที่หนักมาก ตัวอย่าง ในโอกาสเทศกาลรื่นเริง พวกพระโคไสน์เอากระบอกฉีด ฉีดน้ำเข้าไปในอวัยวะลับของผู้หญิง แม้การขายนมสดและนมเปรี้ยวถูกห้ามแก่พวกพราหมณ์แต่พวกพระเหล่านั้นก็ทำ

ถาม : พวกพระโคไสน์ไม่เคยนั่งในร้านอย่างเปิดเผยในตลาด เพื่อขายขนมปัง ขายซุบข้าวต้มข้าวโอด ผัก ถั่ว ขนมหวาน และอาหารชนิดอื่น ๆ แต่เขาให้จานใบไม้รับอาหารแทนที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย

การขายนมสดถูกห้าม

ถ้าเขาให้เงินแก่คนเหล่านั้นจ่ายเป็นรายเดือน ทำไมเขาเหล่านั้นจึงรับอาหารด้วยจานเล่าพวกโคไสน์ให้ซุบ ข้าวสุกและอาหารอื่น ๆ แก่บริวารของเขาแทนการจ่ายเงินและพวกเขาก็เล่า

ก็เอาอาหารเหล่านั้นไปขายในตลาด ถ้าพวกโคไสน์ขายสิ่งเหล่านี้ด้วยตัวเขาเอง พวกพราหมณ์ซึ่งเป็นคนใช้ของเขาก็จะไม่ถูกตำหนิที่ขายนมสด และเขาผู้เดียวเท่านั้นที่เป็นผู้รับบาปในการขายนมสด ประการแรกเขาตกอยู่ในหลุมของบาปและเขาก็หาโอกาสให้คนอื่นตกลงในหลุมของบาปด้วย แต่ในที่บางแห่งอย่างนาถทวารและโบสถ์อื่น ๆ พวกโคไสน์ได้ขายอาหารที่ห้ามเหล่านี้ด้วยเหมือนกัน มันเป็นหน้าที่ของคนวรรณต่ำที่จะขายนมสด แต่ไม่ใช่คนวรรณะสูง บุคคลเช่นนั้นได้นำเอาความเสื่อมมาสู่อินเดีย

ลัทธิสวามี นรยัน

ถาม : ท่านคิดว่า ลัทธิสวามี นรยัน เป็นอะไร

ตอบ : ยาทฤศี ศีตลาเทวี ตาทฤโศ วาหโน บระ ฯ

— พระแม่เจ้าไข้ทรพิษเป็นอย่างใด พาก็เป็นอย่างนั้น ยานพาหนะของพระแม่เจ้า (คือทั้งสองชั่วเหมือน ๆ กัน) การหลอกลวงของสวามีนรยัน ก็เหมือนกับการหลอกลวงของลัทธิโคไสน์ในการลวงประชาชนเพื่อเอาเงินของพวกเขา จงฟังเรื่องราวของเขาซิ

ครั้งหนึ่งมีพราหมณ์คนหนึ่ง นามว่า สหชนันท์ อยู่ที่ตำบลใกล้เมืองอโยธยา โดยความเป็นโสด เขาเดินทางเที่ยวไปในแคว้นกุสเซอรัส แคว้นคัตเตียวาระ แคว้นกุชภุช เขาพบว่าภาคนั้นของประเทศมีคนโง่อยู่มาก ประชาชนเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ และไม่มีศิลปะ สามารถจะเปลี่ยนให้นับถือศาสนาหนึ่งศาสนาใดได้ง่ายอย่างที่เขาชอบ ณ ที่นั่นเขาได้ศิษย์สองหรือสามคน ผู้ซึ่งยอมรับเขาเป็นเอกฉันท์ว่า เขาเป็นผู้อวตารมาจากเทพเจ้าและเป็นมหาฤษี เขาได้แสดงรูปเทพของเขาให้แก่ศิษย์ว่ามีสี่กร บางครั้งหลังจากที่ศิษย์ขอให้เจ้าของที่ดินผู้มั่งคั่งคนหนึ่งซื้อดดักขจาร เจ้าของกุรเดย์ว่าถ้าเขาต้องการจะเห็นพระนารายณ์สี่กร พวกเขาจะต้องสวดอ้อนวอนต่อท่านสหชนันท์เพื่อปลอบประโลมให้เขาพอใจ เขาตอบว่าอะไรที่จะดีไปกว่านั้นหรือ เขาเป็นคนง่ายเรียบ ๆ

สหชนันท์เอามงกุฎครอบศีรษะเขา ถือสังข์ถือจักรไว้ในมือ มีคน ๆ หนึ่งอยู่ข้างหลังเขาถือคทาและดอกบัวในมือของเขา ซึ่งเขาสอดเข้ามาจากภายใต้รักแร้ของเขา (สหชนันท์) และดังนั้นทำให้เขาปรากฏเหมือนพระนารายณ์สี่กร ศิษย์ของสหชนันท์แนะนำเศรษฐีให้ทอดสายตาไปที่เทพเพียงครั้งเดียว แล้วปิดนัยน์ตาทั้งสองเสียทันที และกลับมายังสถานที่ที่จัดไว้ก่อน

ถ้าเขามองไปที่เทพเป็นเวลานาน เทพก็จะโกรธเขาทั้งหลาย และทำให้เกิดความกลัวขึ้นในจิตใจของพวกเขา มิฉะนั้นผู้ร่ำรวยดดักขจาระก็จะจับอุบายของพวกเขาได้ แล้วคนเหล่านั้นก็พาผู้ร่ำรวยคนนั้นไปในห้องมืด ณ ที่นั้น สหชนันท์จะแต่งตัวยืนอยู่ด้วยผ้าใหม่สีม่วงมีลายขลิบทอง พวกลูกศิษย์ก็ทำให้ห้องนั้นสว่างพรึบขึ้นมาทันทีด้วยตะเกียงโปร่งแสง เมื่อดดักขจารเศรษฐีมองเข้าไปในห้องเขาจะเห็นเป็นรูปสี่กร แล้วแสงสว่างก็ดับวูบลงเหมือนเดิม ทุกคนที่อยู่ในห้องนั้นก็จะโค้งกราบลงไปที่เทพ และแล้วอีกพวกหนึ่งก็เข้ามา พวกก่อนก็ออกไป ณ ที่นั้นพวกเขาจะสนทนากับเศรษฐีคนนั้น แสดงความยินดีกับเศรษฐีที่มีโชคดี และขอให้เขามาเป็นศิษย์ของเทพคนนั้น เขาก็ยินยอมรับเป็นศิษย์ เมื่อเขาออกมาในห้องข้างนอก เขาจะพบกับสหชนันท์ในเครื่องแต่งตัวอีกแบบหนึ่ง นั่งอยู่บนเสื่อ ศิษย์ของเขาจะบอกเศรษฐีว่า เทพเจ้าได้อยู่ ณ ที่นั่นในอีกรูปหนึ่ง ดังนั้นดดักขจารก็ติดกับดักที่เขาได้วางไว้แล้ว ฉะนั้นความเชื่อใหม่นี้จึงฝังรากลึกลงบนดินแดนนั้น เพราะเขาเป็นคนร่ำรวยมากเป็นเจ้าของที่ดิน เมื่อได้ปักหลักลงเป็นการถาวรแล้ว ท่านสหชนันท์ก็เดินทางประกาศคำสอนของเขาต่อไป เขาได้กลับใจคนให้มาบวชเป็นพระในลัทธิของเขามากมาย และบางครั้งสหชนันท์ทำให้พระรูปหนึ่งหมดสติลงโดยการลูบปราสาทที่คอหอยของพระรูปนั้นแล้วประกาศว่าเขาอยู่ในฌาน ความหลอกลวงของเขาเช่นนั้นทำให้คนโง่ ๆ ชาวบ้านติดหลุมพลางที่เขาดักเอาไว้ หลังจากที่เขาได้ตายไปแล้ว ศิษย์ของเขาก็ทำการหลอกประชาชนต่อไป กรณีของเขาได้เตือนพวกเราให้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ของลัทธินี้

การตัดจมูก

ครั้งหนึ่งมีโจรคนหนึ่ง ถูกจับได้ขณะขโมย และศาลได้ลงโทษตัดจมูกของเขา เมื่อจมูกของเขาถูกตัดแล้ว เขาก็เริ่มเต้นรำ ร้องเพลง และหัวเราะ ประชาชนถามเขาว่า ทำไมเขาจึงหัวเราะเล่า เขาตอบว่า เหตุที่ทำให้เขาหัวเราะนั้น เกินอำนาจของเขาที่จะแสดงออก คนทั้งหลายก็พยายามถามเขาว่ามันเป็นสิ่งชนิดใดหรือ เขาตอบว่ามันเป็นสิ่งมหัศจรรย์เหลือเกินที่เขาเคยเห็น ประชาชนก็ขอร้องเขาให้บอกออกมาว่ามันเป็นอย่างไร เขาก็บอกว่าพระนารายณ์สี่กรเองทรงยืนอยู่ข้างหน้าเขา การณ์ปรากฏของพระองค์ข้างหน้าเขานั้น ทำให้เขาเกิดปีติยินดีอย่างเหลือล้น ดังนั้นเขาจึงเต้นรำ ร้องเพลง และขอบคุณดวงชีตาของเขาว่า เขาได้เห็นพระนารายณ์ด้วยดวงตาของเขาเอง ชาวบ้านจึงถามเขาว่า ทำไมพวกเขาจึงไม่เห็นพระนารายณ์

แต่ถ้าพวกเขาตัดจมูกเสีย พวกเขาก็จะเห็นพระนารายณ์ มิฉะนั้นแล้วไม่สามารถจะเป็นไปได้ บางคนในชุมชนนั้นคิดว่า เขาควรจะได้เห็นพระนารายณ์แม้จะสูญเสียจมูกไปก็ตามเถิด ดังนั้น เขาจึงขอร้องชายคนนั้นให้ตัดจมูกของเขา และให้เขาแสดงพระนารายณ์ให้เขาได้เห็น เขาตัดจมูกของชายคนนั้น แล้วกระซิบที่หูของชายคนนั้นว่า เขาควรจะพูดอย่างเดียวกันอย่างที่เขาได้ทำมาแล้ว มิฉะนั้นโลกก็จะหัวเราะเยาะเขาทั้งสอง ชายคนนั้นก็คิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะเอาจมูกกลับคืนมาเหมือนอย่างเดิม ดังนั้นเขาก็ติดตามชายผู้นั้น เขาก็เริ่มเต้นรำ ร้องเพลง เต้น เล่นดนตรี หัวเราะ และร้องประกาศว่า เขาได้เห็นพระนารายณ์ ในทำนองเดียวกันนี้ มีคนจำนวน ๑,๐๐๐ คน ได้ร่วมกับลัทธิไม่มีจมูกนี้ ซึ่งทำให้เสียงดังมากขึ้นในโลก เขาเรียกลัทธิของเขาว่า "เห็นพระเจ้า" พระเจ้าแผ่นดินโง่บางพระองค์ได้เชิญพวกเขามาในวัง และพระองค์ก็ไปหาพวกเขา พวกเขาก็ดีใจและเริ่มเต้นรำ หัวเราะ ร่าเริง พระเจ้าแผ่นดินถามพวกเขาว่ามันเรื่องอะไรกัน พวกเขาตอบว่าพวกเขาเห็นพระนารายณ์ด้วยตัวเขาเอง พระองค์ถามว่าทำไมพระองค์ไม่เห็นเล่า เขาตอบว่าตราบใดที่พระองค์ยังมีพระนาสิกอยู่ พระองค์จะไม่เห็นพระนารายณ์ เมื่อพระองค์เอาพระนาสิกออกแล้วพระองค์จึงจะเห็นโดยอำนาจของพระนารายณ์

พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงคิดว่ามันอาจจะถูกต้อง ดังนั้นจึงสั่งให้โหราจารย์หาฤกษ์สำหรับตัดพระนาสิกออก โหราจารย์ก็ทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะดำเนินการตามพระบัญชา เวลาสำหรับตัดพระนาสิก และทอดพระเนตรพระนารายณ์ คือ เวลา ๘ นาฬิกาในเวลาเช้าในวันที่ ๑๐ ของเดือน

ดีมาก ผู้ลวงโลกเอ๋ย ท่านได้ยืนยันเวลาเป็นมงคลที่จะตัดจมูกในหนังสือของท่านไว้เถิด เมื่อพระเจ้าแผ่นดินได้ทรงพระเมตตาแก่เขาเหล่านั้นโดยทรงถวายอาหารประจำวันแก่พระ ๑,๐๐๐ รูป ของพวกท่าน พวกเขาก็ดีใจมาก เริ่มเต้นรำ และร้องเพลง แต่เรื่องนี้ทำความไม่สบายใจแก่พวกเสนาบดีทั้งหลาย ผู้มีความรอบรู้ มีรัฐมนตรีซึ่งอายุมากคนหนึ่งซึ่งได้เห็นคนมาสี่ชั่วอายุแล้ว และเหลนของเขาเป็นนายกรัฐมนตรี ได้บอกเรื่องนี้กับทวดเขาคนนั้น

ทวดของเขาก็บอกว่า พวกเขาเหล่านั้นหลอกลวงและขอร้องให้นายกรัฐมนตรีนำเขาไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน นายกรัฐมนตรีก็ทำตาม พระเจ้าแผ่นดินทรงเล่าเรื่องทั้งหมดด้วยความพอพระทัย เมื่อทวดของนายกรัฐมนตรีนั่งฟังอยู่ คนแก่คนนั้นก็ทูลว่า โอ พระอาชญาไม่พ้นเกล้า ขอได้งดไว้ก่อนอย่าทรงรีบร้อน การทำสิ่งใดด้วยความรีบร้อนจะทรงเสียพระทัยภายหลัง

กษัตริย์ : คนเป็นพัน ๆ เหล่านี้จะพูดเท็จละหรือ

อดีตรัฐมนตรี : หากไม่ทดสอบเสียก่อน จะพูดอะไรออกไปหาได้ไม่ว่ามันเป็นความจริงหรือเท็จ

กษัตริย์ : จะทดสอบอย่างไร

อดีตรัฐมนตรี : โดยวิธีแห่งเหตุผล ระบบของธรรมชาติ หรือกฎของธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ของตรรกศาสตร์ เป็นต้น

กษัตริย์ : ถ้าเขาไม่มีความรอบรู้ เขาจะทดสอบได้อย่างไร

อดีตรัฐมนตรี : โดยการส่งเสริมความรู้ ในการคบหาสมาคมกับบัณฑิต

กษัตริย์ : ถ้าไม่พบบัณฑิต จะทำอย่างไรเล่า

รัฐมนตรี : การที่จะเข้าถึงบุคคลเช่นนั้นย่อมเป็นไปได้

กษัตริย์ : ท่านบอกแก่เราซิว่า เราควรจะทำอย่างไรเล่า

อดีตรัฐมนตรี : ข้าพระพุทธเจ้าแก่แล้ว และใช้เวลาอยู่กับบ้าน ข้าพระพุทธเจ้ามีชีวิตอยู่ไม่นานนัก ดังนั้นขอให้ข้า ฯ ทดสอบคนเหล่านั้น แล้วพระองค์จะทรงทำสิ่งที่พระองค์ทรงคิดว่าเหมาะสม

กษัตริย์ : ดีมาก โอ ท่านโหราจารย์ ท่านหาฤกษ์ยามเป็นมงคลสำหรับผู้อาวุโสเถิด

โหราจารย์ : ข้า ฯ พระองค์ จะดำเนินการตามพระบัญชาพระเจ้าข้า มันเป็นเวลา ๑๐ โมงเช้า เดือนที่ ๕ ของวันเพ็ญนี้พระเจ้าข้า

พอถึงเดือนที่ ๕ ผู้อาวุโสก็มาเฝ้ากษัตริย์ เวลา ๘ โมงเช้า และกราบทูลให้นำทหารไป ๑๐๐๐ คน หรือ ๒,๐๐๐ คน ไปในพิธีตัดจมูกนั้นด้วย

กษัตริย์ : ประโยชน์อะไรที่จะนำทหารไปที่นั่น ๑,๐๐๐ ถึง ๒,๐๐๐ คนเล่า

ผู้อาวุโส : พระองค์ยังไม่มีประสบการณ์พอ เกี่ยวกับการบริหารการปกครอง ขอพระองค์ได้ทรงโปรดสั่งตามที่ข้า ฯ พระองค์ขอร้องเถิด พระเจ้าข้า ฯ

กษัตริย์ : เอาละ เตรียมทหารให้พร้อม

เวลา ๘.๓๐ น. พระเจ้าแผ่นดินพร้อมด้วยข้าราชบริพารทั้งหมดได้ไปในสถานที่นั่น

พิธีการตัดจมูกก็เริ่มขึ้นต่อพระพักตรของพระองค์ เริ่มการร้องเพลง และเต้นรำ พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงประทับอยู่ที่นั่น ทรงให้เจ้าอาวาสผู้เป็นหัวหน้านิกายนั้น ผู้ถูกตัดจมูกคนแรก

มาทำพิธี พระองค์ทรงตรัสกับพระรูปนั้นว่า จงแสดงพระนารายณ์ให้ปรากฏแก่อดีตรัฐมนตรีของเราได้เห็นในวันนี้ มีผู้ชายคนหนึ่งเอาจานไปวางไว้ใต้จมูกของอดีตรัฐมนตรี พระก็ดึงมีดแหลมคมออกมาและตัดจมูกของรัฐมนตรี แล้วเอาจมูกที่ตัดออกวางไว้บนถาด ด้วยเหตุนั้น เลือดก็ไหลออกจากแผลนั้นมาก และท่านก็เจ็บปวดด้วยแผลที่ตัดนั้นมาก และพระขี้โกงคนนั้นก็กระซิบที่หูของอดีตรัฐมนตรีกล่าวว่า "ท่านควรจะยิ้มและบอกประชาชนว่า ท่านได้เห็นพระนารายณ์ เดี๋ยวนี้จมูกของท่านถูกตัดออกแล้ว ท่านจะทำให้เหมือนเดิมก็ไม่ได้ ถ้าท่านไม่พูดเช่นนั้นประชาชนจะหัวเราะเยาะท่านเป็นการใหญ่" เมื่อได้พูดเช่นนั้นแล้ว พระคนนั้นก็จากเขาไป รัฐมนตรีก็เอาผ้าปิดแผลอุดจมูกที่มีเลือดออกมา เมื่อกษัตริย์ถามเขา ว่าเขาได้เห็นพระนารายณ์หรือ รัฐมนตรีกระซิบที่พระโสตว่าเขาไม่เห็นอะไรเลย ชายคนนี้ได้ทำให้คนเสียโฉมเป็นอันมาก กษัตริย์ก็ถามรัฐมนตรีว่าควรทำอย่างไร ผู้อาวุโสก็ทูลว่า ควรจับดำเนินการลงโทษอย่างหนัก ควรจับขังคุกไว้ตลอดชีวิต และชายผู้เป็นหัวหน้าควรนั่งบนหลังม้า และตีประจานให้มากเพื่อคนจะได้ไม่เอาเป็นเยี่ยงอย่าง เมื่อกษัตริย์และรัฐมนตรีปรึกษาตกลงกันแล้ว พวกเขา (พระพวกนั้น) ก็ตกใจกลัวและพยายามที่จะหนี แต่ทหารก็ล้อมพวกเขาไว้หมดแล้ว ดังนั้นพวกเขาจึงไม่สามารถหนีไปได้ กษัตริย์สั่งว่าพวกคนเหล่านั้นควรถูกจับทั้งหมด และตีตรวนใส่คุกไว้ และที่หน้าของพระหัวหน้าเอาทาสีให้ดำให้หมด และให้นั่งบนหลังม้า เอารองเท้าเก่า ๆ ที่ทิ้งแล้วร้อยเป็นพวงแขวนคอมันไว้พาไปรอบ ๆ ถนนทุกแห่งเป็นการประจาน พวกเด็ก ๆ เอาขี้เถ้าขว้างใส่เขาขณะที่แห่ไปตามถนน เขาควรจะถูกตีด้วยรองเท้าทุก ๆ สี่แยก และส่งให้ไปในหมู่สุนัข เพื่อให้สุนัขกินเนื้อออกเป็นชิ้น ๆ เพื่อคนอื่น ๆ จะไม่กล้าทำอย่างนั้นอีกต่อไป เมื่อหลักการนี้ได้ยอมรับและดำเนินการตามแผนของผู้อาวุโสฉะนั้นนิกายของการตัดจมูกก็สิ้นสุดลงด้วยประการฉะนี้

การหลอกลวงของสวามีนรายัน

ในทำนองเดียวกันนี้ บรรดาผู้เป็นข้าศึกกับพระเวททั้งหลายก็ฉลาดมาก ในการจะหลอกเอาทรัพย์สมบัติของคนอื่น การหลอกลวงของนิกายเหล่านั้นก็เป็นอย่างนั้น สาวกของลัทธิสวามีนรายันได้หาเงินอย่างผิดกฎหมาย ประพฤติตนเป็นนักปลิ้นปล้นและหลอกลวง การนำคนไปในทางผิดนั้น พวกสาวกของเขากล่าวว่า ในเวลาตาย ท่านสหชนันท์ (อาจารย์ของพวกเขา) จะนั่งมาบนพาหนะเงินสีขาวเพื่อนำเอาผู้ตายไปสู่โมกษะ ท่านอาจารย์ของเขาจะมาวันละ

ครั้งในโบสถ์ของพวกเขา เมื่องานเทศกาล พระทั้งหลายก็จะอยู่ภายในโบสถ์ ร้านขายของก็จะมีอยู่ข้างล่าง พวกเขาทำเป็นรูเอาไว้สำหรับติดต่อกันและกัน ถ้าชายคนหนึ่งจะถวายมะพร้าว มันก็จะถูกนำผ่านไปยังร้านนั้น ดังนั้นมะพร้าวลูกเดียวกันนั้น จะถูกขายถึงพันครั้งในวันเดียว ในทำนองเดียวกันนี้ พวกเขาก็ขายสิ่งอื่น ๆ พวกเขาจะจัดให้ศิษย์ของพวกเขา รับงานตามชนิดของงานที่เหมาะกับวรรณะนั้น ๆ ดังตัวอย่างที่ว่าถ้าชายคนหนึ่งเป็นช่างตัดผม เขาจะทำหน้าที่ตัดผมในที่นั้น ช่างหม้อก็ทำหน้าที่เป็นทำหม้อ ช่างที่ชำนาญการในด้านใดก็ทำหน้าที่ในด้านนั้น พ่อค้าก็ทำหน้าที่เป็นพ่อค้า และคนชั้นต่ำก็ทำหน้าที่ของคนชั้นต่ำ พวกเขาเก็บภาษีจากสาวกของพวกเขา พวกเขาสะสมเงินไว้เป็นล้าน ๆ ด้วยความหลอกลวง และหาทางจัดการเก็บเงินให้เพิ่มมากขึ้น ผู้ซึ่งยกขึ้นเป็นหัวหน้าของพวกเขานั้น แต่งงาน, และเป็นฆราวาส เขาสรวมเครื่องประดับต่าง ๆ และเพชรนิลจินดาอื่น ๆ ที่ไหนก็ตามที่ มีพิธีทางศาสนาเกี่ยวกับคนที่จากโลกนี้ไปแล้วพวกเขาจะรับการบริจาคเหมือนกับพวกโคไสน์แห่งโกกัล ในนามของพระเจ้า พระแม่เทวีและอื่น ๆ พวกเขาเรียกตัวเขาเองว่าเป็นคนดี และเรียกคนในศาสนาอื่นว่าชั่ว พวกเขาไม่เคยให้ความเคารพและรับใช้คนดี มีความสุจริต และนักปราชญ์ ซึ่งอยู่ในนิกายแตกต่างไปจากพวกเขา เขาถือว่าการทำดีแก่คนอื่นในลัทธิต่างกับเขานั้นเป็นบาป ภายนอกแล้ว คนพวกนี้ไม่มองดูสตรี แต่ไม่มีใครรู้ว่าอะไรมันเกิดขึ้นในความมืด นิกายนี้ทำให้เสียชื่อเสียงในที่ทุกแห่ง บางทีมีการข่มขืนอนาจารและทำกรรมชั่วอื่น ๆ ในนามของนักบุญของพวกเขา และได้ถูกนำมาเปิดเผย เมื่อคนยิ่งใหญ่ของพวกเขาตายลง พวกเขาจะทิ้งลงไปในบ่ออันเร้นลับ และประกาศว่านักบุญคนนั้นได้ขึ้นสวรรค์ไปแล้วด้วยกายเนื้อของเขา กล่าวว่า : "ท่านสหชนันท์ ลงมาจากสวรรค์นำผู้นั้นไป พวกเขาต้องสวดอ้อนวอนต่อท่านอย่างหนัก ซึ่งท่านไม่ควรจะพาเขาขึ้นไป เพราะที่อยู่ของท่านบนโลกนี้ ก็เป็นประโยชน์แก่คนทั้งปวง ท่านสหชนันท์ตอบในทางปฏิเสธ และพูดว่าเขาต้องการจะไปอยู่บนสวรรค์ ฉะนั้นท่านจึงนำเขาขึ้นสวรรค์ เขาเห็นราชรถสวรรค์นำเขาไปด้วยตาของพวกเขาเอง เขาขึ้นไปบนสวรรค์แล้ว โปรยดอกไม้ทิพย์มายังโลก" เมื่อนักบุญคนหนึ่งล้มป่วยลง และไม่มีหวังที่จะรอดชีวิตได้ เขาจะพูดว่าเขาจะไปสวรรค์พรุ่งนี้กลางคืน ได้ยินกันว่า ถ้าบังเอิญเขาไม่ตายในคืนนั้น แต่เพียงแต่สลบไป พวกเขาจะทิ้งคนนั้นลงในบ่อ เพราะถ้าเขาไม่ทำเช่นนั้น พวกเขาจะถูกกล่าวหาว่าโกหกหลอกลวง ดังนั้นพวกเขาจึงจัดการฆ่าเสีย พวกโคกาลีโคไสน์ก็ทำในทำนองเดียวกันนี้ เมื่อนักบุญของนิกายนี้ตาย สาวกของเขาก็จะพูดว่า ศาสดาของพวกเขาไป

สนามกีฬาแล้ว เรื่องความเชื่อของพวกโคไสน์ และพวกสวามีนารายัน มีเหมือนกัน คือ ศรี กฤษณ์ ศรมาน มม" เขาแปลอย่างนี้ พระกฤษณะคือทัพพังของข้า ฯ หรือข้า ฯ อยู่ในเขา แต่มันอาจจะหมายความเหมือนกันว่า พระกฤษณะเป็นทัพพังของข้า ฯ และข้า ฯ ก็เป็นทัพพังของพระกฤษณะ ลัทธิทั้งหมดเหล่านี้เขียนไว้เกินพอดีและขัดกับคำสอนของคัมภีร์ที่มีเหตุผล เมื่อพวกเขาเป็นคนโง่ พวกเขาก็ไม่รู้กฎของความรู้

ลัทธิมัธวะ

ถาม : ลัทธิมัธวะ ดีหรือ

ตอบ : นิกายนี้ก็เหมือนกับนิกายอื่น ๆ สาวกของพวกเขาก็คือ จักรานกิจ มีสัญลักษณ จักรและสัญลักษณะอื่น ๆ ของพระวิษณุ พวกเขาแตกต่างจากพวกจักรานกิจในแง่ที่ว่าสาวกของท่านรามานุช ทำเครื่องหมายครั้งเดียวในชีวิต แต่ของพวกมัธวะมีทุกปี จักรานกิจ ทำเครื่องหมายสีเหลืองไว้บนหน้าผาก และของพวกมัธวะทำเครื่องหมายสีดำเป็นเครื่องหมายบนหน้าผาก มีครั้งหนึ่งนักปราชญ์ โต้เถียงกับบัณฑิตในเรื่องของนิกายนี้

นักปราชญ์ : ทำไมท่านทำเครื่องหมายสามเหลี่ยมสีดำไว้บนหน้าผากเล่า และใส่เครื่องหมายอื่น ๆ ไว้บนหน้าผาก

บัณฑิต : ข้า ฯ จะไปสวรรค์ด้วยการใช้เครื่องหมายนี้ สีพระวรกายของพระกฤษณะก็ดำ ดังนั้นข้า ฯ จึงใช้เครื่องหมายสีดำไว้บนหน้าผาก

นักปราชญ์ : ถ้าโดยการลากเส้นตรง และเครื่องหมายสีดำไว้บนหน้าผาก ท่านจะไปสวรรค์ ถ้าท่านทาที่หน้าของท่านให้ดำหมดทั้งหน้า ท่านจะไปไหน ท่านจะไปเลยสวรรค์ไปอีกหรือ ท่านควรจะทาให้ดำหมดทั้งตัว เหมือนพระกฤษณะ แล้วระหว่างท่านกับพระกฤษณะ ก็จะเหมือนเป็นอันเดียวกัน ดังนั้นนิกายนี้ก็เหมือนกับนิกายที่กล่าวแล้วข้างต้น

ลัทธิลิงคันกิจ

ถาม : ลัทธิของพวกลิงคันกิจ เป็นศาสนาชนิดไหน

ตอบ : ลัทธินี้ก็เหมือนกับลัทธิหรือนิกายจักรานกิจนั่นแหละ แต่จักรานกิจทำเครื่องหมายบนหน้าผากเป็นวงกลม และไม่บูชาพระอื่นใด นอกจากพระนารายณ์ ส่วนพวกลิงคันกิจทำเครื่องหมายบนหน้าผากเป็นเส้นตั้งตรง และไม่บูชาพระอื่นนอกจากมหาเทพ ความแตกต่างระหว่างลัทธิทั้งสองนี้ก็คือว่า ลิงคันกิจยึดถือลิงค์ทำด้วยหินเหมือนรูปลิงค์หุ้มด้วยทองคำหรือเงิน แขวนไว้ที่คอของพวกเขา เมื่อเขาจะดื่มน้ำ เขาเอาน้ำบูชารูปนั้นเสียก่อนแล้วจึงดื่ม หลักการของพวกเขาก็เหมือนกับพวกนับถือพระศิวะ

ถาม : พรหโม สมาช และ ประอัณสมาชดีหรือไม่

ตอบ : แต่ที่ดีนั้นมีน้อย ส่วนใหญ่ไม่ดี

ถาม : ลัทธิทั้งสองนี้ดีที่สุดกว่าลัทธิอื่น เพราะหลักการของเขาดีมาก

ตอบ : ๑ หลักการของเขาไม่ดีทั้งหมดดอก เพราะการสมมติของบุคคลที่ปราศจากความรู้พระเวท เป็นสิ่งที่เป็นจริงได้ทั้งหมดหรือ ร่องรอยของความดีของพวกเขานั้นก็คือว่า เขาได้ทำให้คนจำนวนน้อยหลุดพ้นจากความเป็นคริสต์ เขาได้เลิกการบูชาเทวรูป และทำให้คนบางคนพ้นจากการเดินทางผิด โดยตามคัมภีร์ที่ผิด และอื่น ๆ แต่สมาชิกของพวกเขาที่เสียสละเพื่อผลประโยชน์ของประเทศนั้นมีน้อยมาก พวกเขาได้นำเอาวิธีการและประเพณีของคริสเตียนมาใช้เป็นส่วนมาก และได้เปลี่ยนวิธีการกินการดื่ม และการแต่งงาน และศาสนพิธีต่าง ๆ ไป

๒ ดังนั้นความพอใจของพวกเขา พวกเขาร่ำร้องถึงความรุ่งเรืองของประเทศ และความยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษน้อยมาก และกลายไปยกย่องพวกคริสต์อังกฤษเสียเป็นต้น ในการปาฐกถาของพวกเขานั้น เขาไม่เคยอ้างถึงพรหม และฤาษีอื่น ๆ ตรงกันข้าม เขาอ้างว่า ไม่มีคนเป็นนักปราชญ์จริง ๆ ในโลก จนถึงปัจจุบันนี้ เว้นแต่ชาวอังกฤษ นั่นแสดงให้เห็นว่า ประชาชนชาวอินเดียเป็นคนโง่หมด และไม่ได้ทำความเจริญก้าวหน้ามาก่อนเลย

๓ เขาไม่เคยงดเว้นในการกล่าวให้ร้ายต่อพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ หนังสือที่เขียนขึ้น กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของพรหโมสมาชและได้กล่าวถึงนักบุญ

เยซู โมฮัมมัด นานัก โชตันยะ แต่เขาไม่พูดถึงชื่อของพระฤาษีอินเดียสมัยโบราณ หรือนักปราชญ์ชาวอินเดีย สิ่งเหล่านี้พิสูจน์ให้เห็นว่า สุภาพบุรุษเหล่านี้ดำเนินตามศาสนาตามชื่อที่เขาอ้างถึงนั่นเอง งานนั้นของคนผู้เกิดในอินเดีย อินเดียเป็นผู้บำรุงรักษาและรับการสนับสนุนจากอินเดีย แต่เลิกศาสนาของบรรพบุรุษของเขาเสีย และมีความโน้มเอียงที่จะนับถือศาสนาของคนต่างชาติ ผู้ซึ่งเรียกตนเองว่านักปราชญ์ แม้ปราศจากความรู้สันสกฤตของประเทศนี้ และศึกษาภาษาอังกฤษเรียกตนเองว่าบัณฑิต และเริ่มต้นศาสนาใหม่ จะมีความมั่นคงและก้าวหน้าไปได้อย่างไรหรือ

๔ พวกเขาไม่เคยเลิกรับประทานอาหารร่วมกับคนอังกฤษ พวกมุสลิมและชนวรรณะต่ำอื่น ๆ บางทีพวกเขาคิดว่า พวกเขาและประเทศของเขาจะต้องมีการปฏิรูป โดยเลิกการแบ่งชั้นวรรณะ และประเพณีการกินการดื่ม สิ่งเช่นนั้น จะไม่นำไปสู่การปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่ตรงกันข้ามจะนำไปสู่ความเสื่อม

วรรณะ

ถาม : การแบ่งชั้นวรรณะ พระเจ้าสร้างขึ้นหรือคนสร้างขึ้น (มันเป็นธรรมชาติหรือทำขึ้น)

ตอบ : บางส่วนเป็นธรรมชาติ และบางส่วนสร้างขึ้น

ถาม : อันไหนเป็นธรรมชาติ และอันไหนสร้างขึ้น

ตอบ : คน สัตว์ นก หนอน ต้นไม้ น้ำ เป็นต้น คือ พืชพันธุ์หรือ ภาวะความเป็นชนิดต่าง ๆ พระพรหมสร้าง พรหมสร้างโค ม้า ช้าง และพืชพันธุ์อื่น ๆ ในบรรดาหมู่สัตว์ทั้งหลาย เมล็ดพืช ต้นไทร มะม่วง และบรรดาต้นไม้ชนิดต่าง ๆ พวกหงษ์ พวกอีกา เหยี่ยว และบรรดาพวกนกทั้งหลาย ปลา จระเข้ และสัตว์ครึ่งน้ำครึ่งบกทั้งหลาย ในทำนองเดียวกันนี้ วรรณะพราหมณ์และวรรณะอื่น ๆ ที่คิดกันขึ้นในระหว่างหมู่คนทั้งหลาย ไม่ใช่เป็นชนิดธรรมดาเหมือนกันทั้งหมด แต่มันเป็นคนซึ่งมีชนิดแตกต่างกันออกไป มันเป็นความจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ ที่ถือว่า ความแตกต่างของชนชั้นวรรณะตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรม การกระทำ และลักษณะนิสัย อย่างที่ได้กล่าวไว้ในการพรรณนาถึงขั้นตอนของชีวิต มันเป็นหน้าที่ของกษัตริย์และนักปราชญ์ที่จะขันตั้ง

โดยวิธีการตรวจสอบซึ่งความแตกต่างของพราหมณ์ กษัตริย์ แพทย์ และศูทร ตามคุณธรรมความดี อาชีพ และลักษณะดังได้พรรณนาไว้แล้ว อย่างที่สร้างขึ้นมาโดยคนนั่นเอง ความแตกต่างของอาหาร เป็นทั้งพระสร้าง และคนสร้าง อย่างเช่นสิงโตเป็นสัตว์กินเนื้อ ควายป่ากินหญ้า และผักซึ่งพระพรหมสร้าง ความแตกต่างของอาหารนี้คนเป็นผู้สร้างขึ้น จากเหตุการณ์ของดินฟ้าอากาศและสิ่งแวดล้อม

ถาม : ดูชิ ชาวยุโรป สรวมรองเท้าบูท สรวมเสื้อโค๊ท สรวมกางเกง และทานอาหารในโรงแรมด้วยคนทั้งหมด ดังนั้น เขาจึงก้าวหน้า

ความโง่ของพวกพรหโมสมาช

ตอบ : มันเป็นความโง่ของพวกท่านเอง เพราะพวกมุสลิมทั้งหมด และพวกที่อยู่ในสลัมทานอาหารร่วมกันด้วยมือ ทำไมคนพวกนี้จึงไม่ดีขึ้น ชาวยุโรปมีความก้าวหน้าและได้รับความสำเร็จจากคุณธรรม และความดีที่เขาได้ทำ ตัวอย่างพวกเขาไม่แต่งงานตั้งแต่ยังเยาว์วัย พวกเขาให้การศึกษาและฝึกฝนเด็กชายหญิงให้ดี และแต่งงานหลังจากได้เลือกคู่ครองกันเรียบร้อยแล้ว พวกเขาไม่ยอมให้คนชั่วไปเทศนาสอนพวกเขา พวกเขาเป็นผู้คงแก่เรียนไม่ตกอยู่ในหลุมพลางของใคร ๆ อะไรก็ตามที่เขาทำ เขาจะทำก็ต่อเมื่อเขาได้ปรึกษาหารือกัน และตกลงกันในที่ประชุมแล้ว พวกเขาเสียสละชีพ เสียสละความสนใจ และทรัพย์สมบัติเพื่อการอยู่ดีกินดีของประเทศของเขา และชาติของเขา เขาเลิกความขี้เกียจงอมืองอเท้า และพยายามยกตัวของเขาเองขึ้นอันมาจากลำแข้งของเขาเอง ดูชิ เขายอมให้คนทั้งหลายเข้าไปในสำนักงานของเขา ทั้งรองเท้าซึ่งทำในประเทศของเขา แต่ไม่ใช่ทำในประเทศนี้ มันเป็นการเพียงพอที่จะแสดงให้ท่านเห็นว่า พวกเขาเคารพแม้กระทั่งรองเท้าที่ทำในประเทศของเขาอย่างไรมากเพียงใด แต่ว่าไม่ใช่คนของประเทศอื่น ดูชิ เป็นเวลา ๑๐๐ ปีมาแล้วที่พวกเขาเข้ามาอยู่ในประเทศนี้ แต่พวกเขาก็ยังใช้เสื้อผ้าหยาบ ๆ และหนาทึบอย่างที่เขาเคยใช้ในประเทศของเขา แต่พวกเขาก็ยังไม่เลิกอากัปกิริยา และประเพณีของประเทศของเขา แต่พวกท่านเป็นอันมาก (พรหโม) ได้เลียนแบบตามพวกเขา เพราะเหตุนี้เองพวกเขาเป็นบุคคลที่ฉลาด และพวกท่านเป็นคนโง่ การเลียนแบบตามคนอื่นอย่างไร้

ความหมายนั้น ย่อมไม่เป็นคนที่เข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย ใครก็ตามในระหว่างพวกเขาได้รับหน้าที่การงานใด เขาจะทำมันด้วยความเหมาะสม พวกเขาเป็นคนเชื่อฟังง่ายเสมอ พวกเขาช่วยเหลือคนประเทศของเขาในทางการค้าขาย คุณสมบัติอันประเสริฐและการงานซึ่งก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่พวกเขา พวกเขามิใช่มีความก้าวหน้าโดยการใช้เสื้อโค๊ท นุ่งกางเกง รับประทานอาหารในโรงแรม และนิสัยชั่วอื่น ๆ พวกเขามีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นวรรณะด้วยเหมือนกัน ดูซิ เมื่อชาวยุโรปคนหนึ่ง จะมีตำแหน่งสูงหรือฐานะสูงใหญ่ก็ตาม แต่งงานกับลูกสาวของชาวต่างประเทศ หรือต่างศาสนา หรือลูกสาวของชาวยุโรปแต่งงานกับชาวต่างประเทศ พวกเขาจะไม่เชิญเขาหรือหล่อน หรือไม่พวกเขาจะไม่รับประทานอาหารร่วมโต๊ะกับเขาหรือหล่อน และจะไม่แต่งงานกันระหว่างญาติพี่น้อง ถ้ามันไม่เป็นการแบ่งชั้นวรรณะแล้ว มันเป็นอะไรเล่า พวกเขานำท่านซึ่งเป็นบุคคลง่าย ๆ และโง่ไปในทางผิด โดยเพียงพูดว่า พวกเขาไม่ถือชนชั้นวรรณะ ท่านเชื่อคำพูดนั้นจากความโง่และเซ่อของท่านเอง ดังนั้นอะไรก็ตาม ที่ท่านควรจะทำหลังจากที่ท่านได้พิจารณามันอย่างรอบคอบแล้ว ดังนั้นท่านอาจจะไม่ต้องเสียใจในภายหลัง ดูซิ คนป่วยต้องการหมอและยา แต่ไม่ใช่คนแข็งแรง คนคงแก่เรียนคือคนที่มีสุขภาพดี และคนโง่ย่อมทุกข์ร้อนจากเชื้อโรคของความโง่ การที่จะรักษาให้หายจากเชื้อโรคของความโง่ เขาต้องการความรู้ที่แท้จริง และคำแนะนำที่เป็นจริง เขาต้องป่วยเพราะความโง่ และคิดว่าศาสนาอยู่ที่การกินและการดื่ม เมื่อการเห็นบุคคลหนึ่งบุคคลใดกินและดื่มไม่เหมาะสม พวกเขาจะพูดและเชื่อว่า เขาเป็นคนนอกศาสนานั้นแล้ว เขาไม่ควรจะฟังผู้นั้น หรือไม่ควรจะนั่งใกล้ผู้นั้น หรือไม่อนุญาตให้เขานั่งใกล้ เอาล่ะ บอกข้าซิว่า ถ้าความรู้ของท่าน เป็นไปเพื่อความเห็นแก่ตัวเสียแล้ว ความรู้นั้นจะเป็นไปเพื่อความส่งเสริมเหตุของความเมตตาสงสาร ซึ่งมันเป็นประโยชน์กับคนโง่ ถ้าท่านยืนยันว่า เพราะท่านไม่ต้องการได้ผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งท่านจึงไม่ทำแล้วมันก็เป็นความผิดของท่านเอง ไม่ใช่ความผิดของพวกเขา ถ้าท่านมีความประพฤติดี พวกเขาทั้งหลายก็จะได้ประโยชน์โดยการรักและนับถือท่าน แต่ถ้าท่านทำลายความดีของคนหลายพันคน เพื่อความดีของตัวท่านเอง มันเป็นบาปหนักซึ่ง

ท่านจะต้องตกลงไปในนรกขุมนั้น เพราะ**ศาสนาคือการทำความดีกับคนอื่น** และความ**ไม่มีของศาสนาก็คือการทำความเจ็บปวดให้กับคนอื่น** ฉะนั้นผู้รู้จึงควรทำสิ่งที่เหมาะที่ควรและตัวเขาเองจะเป็นเหมือนกับเรือพาคนโง่ข้ามทะเลแห่งความทุกข์ไปฉะนั้นพวกเขาไม่ควรทำเหมือนอย่างคนโง่ ๆ พวกเขาทำสิ่งที่ค่อนข้างส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของพวกเขา และความอยู่ดีกินดีของผู้อื่นทั้งกลางคืนและกลางวัน

ถาม : เราไม่เชื่อ หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง ที่พระเจ้าเขียนไว้ หรือเชื่อว่าเป็นจริงทั้งหมด เพราะเหตุผลของมนุษย์นั้นย่อมผิดได้ ดังนั้นหนังสือที่คนเขียนขึ้น ย่อมผิดได้ด้วยกันทั้งหมด ฉะนั้นเราขอต้อนรับความจริงจากทุกท่านและปฏิเสธความเท็จ เรายอมรับความจริงที่มีอยู่ในพระเวท ในใบเบิล ในโกรอ่าน หรือหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง แต่เราไม่เคยรับเอาความเท็จใด ๆ มาเลย

ตอบ : อะไรที่ท่านประสงค์จะพิศูจน์ก็คือว่า ท่านเป็นผู้รักความจริง ท่านจะไม่พิศูจน์ตัวท่านเองว่าเป็นผู้ผิด เพราะคนทุกคนสามารถจะผิดได้ หรือว่าไม่สามารถจะพ้นจากความผิดได้ ท่านก็เป็นคนที่สามารถผิดได้ หรือสิ่งที่ท่านพูดก็ผิดได้ เพราะคำพูดที่ผิดย่อมเป็นที่เชื่อถือไม่ได้ คำพูดของท่านเองก็เหมือนกัน เชื่อไม่ได้ ดังนั้นสิ่งที่ท่านพูดก็ไม่ควรจะเชื่อ เมื่อเป็นเช่นนั้นคำพูดของท่านก็ควรปฏิเสธ เหมือนอาหารที่ผสมด้วยยาพิษและความเชื่อในหนังสือที่ท่านเขียนขึ้น ก็เพื่ออธิบายความเห็นของท่านจึงไม่ควรจะยอมรับโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใด กรณีของท่านก็เหมือนกับที่พูดไว้ในสุภาษิตอินเดียว่า

จเล โต เจาเพ ชี ฉพฺเพ ชีพนเน โก, ดำฐ เก โท โบ กร ทุเพ ชี พน คเย ฯ

พราหมณ์คนหนึ่งมีความสามารถพิเศษ ๔ อย่าง อยากจะมี ๖ อย่าง แต่เสียไปเสีย ๒ อย่าง คงเหลือกับเขาเพียง ๒ อย่าง ท่านก็เหมือนกับคนอื่น ไม่ใช่เป็นสรรพัญญู บางทีตัวท่านเองได้เลิกความจริง โดยการรับความเท็จเข้ามาจากความเข้าใจผิด ดังนั้นเราเป็นบุคคลที่มีความรู้น้อย ต้องการจะได้ความช่วยเหลือจากพระโอษฐ์ของพระเจ้าผู้รู้ทุกอย่าง เป็นความจำเป็นที่ท่านควรเชื่อสิ่งที่พูดไว้ในข้อความของพระเวท มิฉะนั้น ยโต ภรษตห ตโต รษตห

ท่านจะพบอุปสรรคทุก ๆ ก้าว เมื่อความจริงทั้งหมดมาจากพระเวท ซึ่งไม่มีความเท็จปะปนอยู่เลย ท่านทำอันตรายแก่ตัวท่านเอง และทำลายคนอื่นด้วย โดยความลังเลที่จะรับเอาความจริงเหล่านั้น ดังนั้นประชาชนของอารยวัต จะไม่มองท่านในฐานะเป็นมิตรและญาติ และท่านเองก็ไม่สามารถจะอุทิศตนทำความเจริญก้าวหน้าแก่อินเดียได้ เพราะท่านเป็นคนขอทานจากบ้านนั้นไปบ้านโน้น หรือผู้แทนที่ถูกเลือกจากกลุ่มต่าง ๆ ท่านคิดว่าท่านทำความดีเพื่อตัวท่านเองและเพื่อคนอื่นด้วยวิธีการเช่นนี้หรือ ท่านจะล้มเหลวเช่นเดียวกับบิดามารดาของเด็กทั้งหลาย ผู้คิดจะเลี้ยงเด็กทั่วโลกซึ่งก็เป็นไปไม่ได้ ละเลยลูก ๆ ของตนเอง และทำลายคนทั้งหลายอื่นด้วย กรณีของท่านก็เหมือนกับคนดังกล่าวแล้ว ท่านสามารถจะทดสอบความจริง หรือรู้ความเท็จ ในทรรศนะของท่าน หรือส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของอารยวัต โดยไม่ยอมรับพระเวทและคัมภีร์อื่น ๆ กระนั้นหรือ ท่านไม่มียาที่รักษาประเทศซึ่งล้มเจ็บลง ชาวยุโรปไม่ต้องการท่าน และประชาชนชาวอารยวัต ถือว่าท่านเป็นพวกเดียวกันกับคนผู้นับถือศาสนาอื่นมากกว่าศาสนาของเขาเอง มันถึงเวลาสำหรับท่านที่จะยอมรับพระเวท และคัมภีร์อื่นในทำนองเดียวกัน เพื่อทำความดีแก่ประเทศ ถ้าท่านจะทำตามก็เป็นการถูกต้อง ทำไมท่านไม่เชื่อพระเวทซึ่งไม่ผิดเลย ซึ่งพระเจ้าเปิดให้แก่จิตใจของพระฤษี เพราะท่านกล่าวว่า ความจริงทั้งหมดนั้นมาจากพระเจ้ามิใช่หรือ แน่นอนสาเหตุก็คือท่านไม่ได้ศึกษาพระเวท ทั้งไม่ต้องการที่จะศึกษาด้วย แล้วท่านจะรู้พระเวทได้อย่างไร

๖. แล้วท่านเชื่อในการสร้างโลก โดยปราศจากเหตุทางวัตถุ เหมือนคริสต์และอิสลาม และมีความเชื่อว่า วิญญาณถูกสร้างขึ้นมาด้วย การปฏิเสธความเชื่อนี้ อาจจะต้องกล่าวไว้ในบทว่าถึงการสร้างโลก และว่าถึงพระเจ้าและวิญญาณ ไม่มีผลใด ๆ เกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ และสิ่งซึ่งผลิตขึ้นในอาการเหมือนอย่างนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะถูกทำลาย

๗. แล้วยังมีข้อบกพร่องอีกอย่างหนึ่งในความเชื่อของท่านก็คือ ท่านเชื่อในการกำจัดบาปโดยวิธีรู้สึกเสียใจในการกระทำลงไปแล้ว และการสวดอ้อนวอนต่อพระเจ้าให้ยกโทษ เพราะความเชื่ออันนี้ซึ่งก่อให้เกิดคณะผู้ประกอบการถ่ายบาปขึ้นในโลก เพราะสาวกทั้งหลายของปุราณะเชื่อในการขจัดบาปโดยปราศจากการรับทุกข์โดยการลงโทษแทนผลกรรมที่ทำโดยวิธีง่าย ๆ เพียงเดินทางไปแสวงบุญ และการลงโทษด้วยความเสียใจในการกระทำผิดอื่น ๆ พวกศาสนาเชน

ล้างบาปได้โดยการอุทุนโสลกโนวกร และการเดินทางแสวงบุญไปสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และพิธีการทางศาสนาอื่น ๆ พวกคริสต์ถ่ายบาปโดยมีศรัทธาในพระเยซู พวกมุสลิมถ่ายบาปด้วยการเสียใจยอมสารภาพบาป ฉะนั้น ความโน้มเอียงของประชาชนที่ทำบาปจึงเพิ่มขึ้น เพราะความไม่กลัวบาป ในลักษณะเช่นนี้ พวกพรหโมและพวกประอัตนสมาช ก็เหมือนกับพวกสาวกของปุราณะ ถ้าท่านได้ยินคำอธิบายของพระเวท ท่านจะกลัวจากการทำบาป โดยทำความดี และงดจากการทำบาปทั้งปวง เพราะท่านจะต้องได้รับผลของกรรมที่ท่านทำลงไป และดังนั้นทำให้ท่านต้องปฏิบัติคุณธรรมความดีอยู่เสมอ ถ้าท่านเชื่อในการถ่ายบาปโดยมิได้รับผลของบาปที่ท่านทำลงไป ท่านจะทำให้พระเจ้าเป็นผู้ไร้ความเที่ยงธรรม

๘. ความเชื่อของท่านในความเจริญก้าวหน้าของวิญญาณอันไม่มีที่สิ้นสุดนั้น ก็ไม่มีเหตุผลเหมือนกัน เพราะผลของคุณสมบัติ ผลของการกระทำ และผลธรรมชาติของวิญญาณที่จำกัด มันจะต้องจำกัดด้วย

ความก้าวหน้าอันไม่มีความสิ้นสุด

ถาม : พระเจ้ามีความกรุณา พระองค์จะให้รางวัลความดีอันไม่มีวันสิ้นสุด แก่การกระทำอันมีวันสิ้นสุดหรือ

ตอบ : ถ้าพระเจ้าทำอย่างนั้น ความยุติธรรมของพระเจ้าก็จบสิ้น ไม่มีใครจะสนใจในการทำความเจริญก้าวหน้าโดยการทำความดี เพราะพระเจ้าจะให้รางวัลความดีอันไม่มีที่สิ้นสุด สำหรับการกระทำความดีเพียงเล็กน้อย และบาปไม่ว่ามากมายเพียงใดก็สามารถขจัดได้ด้วย ด้วยผลของการสารภาพบาป และการสวดอ้อนวอนต่อพระเจ้า คำสอนของลัทธิเช่นนั้น นำไปสู่ความเพิ่มพูนของความอยุติธรรม และการทำลายคุณธรรม

ถาม : เราเชื่อว่า ความรู้โดยสัญชาตญาณนั้นยิ่งใหญ่กว่าพระเวท แต่เราไม่ยอมรับความรู้ที่เราได้มาโดยการศึกษาว่าสูงกว่า เพราะถ้าไม่มีความรู้โดยสัญชาตญาณที่เทพเจ้าให้แก่เราแล้ว เราสามารถจะเรียนรู้หรือสอนเข้าใจได้อย่างไร หรืออธิบายพระเวทได้อย่างไรเล่า ดังนั้นความเชื่อของเราจึงดีกว่า

ตอบ : สิ่งที่คุณกล่าวนั้นเกินเลยไปเสียแล้ว เพราะความรู้ที่ได้มาโดยการเรียนผู้จากผู้อื่นนั้น ไม่สามารถที่จะเป็นความรู้โดยสัญชาตญาณได้ ความรู้โดยสัญชาตญาณนั้น เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณแห่งความรู้สึกเมื่อถูกกระตุ้น มันไม่สามารถเพิ่มได้หรือลดได้ ไม่มีใครสามารถทำให้มันเจริญก้าวหน้าได้ เพราะคนป่าเถื่อนก็มีความรู้โดยสัญชาตญาณถึงกระนั้นมันก็ไม่สามารถปรับปรุงให้มันดีขึ้นกว่าเดิมได้ ดังนั้นความรู้ที่ได้มาใหม่ จึงเป็นเหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าได้ ท่านและข้าพเจ้าไม่เคยรู้เกี่ยวกับหน้าที่และข้อห้าม ความดีและความชั่ว ในภาวะแห่งความเป็นเด็กทารกมาก่อนเลย แต่เมื่อเราได้ศึกษากับผู้รู้ เรามารู้ถึงหน้าที่ ข้อห้าม ความดีและความชั่ว ดังนั้นมันไม่เป็นการเหมาะสมที่จะถือว่า ความรู้โดยสัญชาตญาณเป็นความรู้ที่เหนือความรู้อื่นใดหรือเป็นสิ่งจำเป็นเพียงอย่างเดียว

๙. ท่านจะต้องนำเอาความไม่เชื่อของท่านในการกลับชาติมาเกิดใหม่ จากพวกคริสต์ และพวกอิสลามอย่างแน่นอน ท่านอาจจะปรึกษาข้อปฏิเสธของข้าพเจ้าในเรื่องนี้ในการอธิบายถึงการเกิดใหม่ แต่ท่านจะต้องจำไว้ในใจว่า วิญญาณนั้นเป็นนิรันดร และดังนั้นการกระทำของวิญญาณ จะต้องทรงอยู่คู่กับเขาด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำกับการกระทำของเขาจะต้องไปคู่กัน วิญญาณจะนั่งนิ่งเฉย ๆ ในที่บางแห่งก่อนเกิดนั้นได้หรือ เธอจะต้องเป็นอย่างนั้น ๆ หรือความเชื่อของท่านพิสูจน์ว่า พระพรหมมีอยู่โดยปราศจากการทำงาน ความไม่เชื่อในการเกิดใหม่ย่อมแสดงถึงคุณสมบัติชั่วที่ทำลายผลงานของเรา และเป็นการให้รางวัลสำหรับผู้ไม่ทำงาน และแสดงถึงคุณสมบัติโหดร้ายและไม่แน่นอนที่ท่านมอบให้แก่พระเจ้า เพราะเมื่อปราศจากการเกิดใหม่ ผลของการปฏิบัติคุณงามความดี และการทำความชั่ว ก็จะไม่มีผลใด ๆ ปราศจากการเกิดใหม่ เราก็ไม่สามารถจะวัดความสุข และความทุกข์ ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ในการที่เรามีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้ เราจะคำนวนถึงความสุขและความทุกข์ในชีวิตนี้ของเราได้อย่างไร ถ้าปราศจากการยอมรับเอาผลความดีหรือชั่วในชีวิตอดีตเข้ามาไว้ด้วย หรือ ถ้าผลความสุขในปัจจุบันไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ได้ทำไว้แล้ว ชีวิตก่อนของวิญญาณ จะเป็นการพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าพระพรหมไม่มีความเที่ยงธรรมเลย และผลของการกระทำก็จะถูกทำลายลงไปโดยมิได้รับผลตอบแทน ดังนั้นความเชื่อของท่านที่ว่าไม่มีการกลับชาติมาเกิดใหม่นั้นไม่ดีอะไรเลย

๑๐. ไม่เป็นการเหมาะเลยที่เชื่อว่า ไม่มีสัตว์ใดที่มีคุณสมบัติรุ่งโรจน์ และบุคคลผู้รู้ไม่สามารถจะเป็นเทพได้ เว้นไว้แต่พระเจ้า เพราะพระเจ้าเรียกว่ามหาเทพ ถ้าเทพชั้นผู้น้อย ๆ ไม่มี พระเจ้าก็เป็นมหาเทพไม่ได้

๑๑. ไม่เป็นการดีเลยที่ไม่ยอมรับ การบูชาไฟและพิธีต่าง ๆ ทำนองนั้น ว่าเป็นงานที่มีประโยชน์

๑๒. ไม่เป็นการดีเลยที่ดำเนินตามรอยพระเยซูและคนอื่น ๆ หลังจากที่ท่านไม่รับรู้ความดีที่ฤษีอินเดียและเทพได้ทำเอาไว้

๑๓. เป็นไปไม่ได้เลยที่คิดว่า การเกิดขึ้นของระบบความรู้ที่ได้มา โดยปราศจากการยอมรับ แหล่งความรู้เบื้องต้น ในคัมภีร์พระเวท

๑๔. มันเป็นการเหลวไหล ที่จะโยนด้ายสายธุรัมซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นใหญ่ในสาขาของความรู้ทิ้งไปเสีย และการจะตัดผมให้เกรียนเหมือนพวกคริสต์และอิสลาม น้ำหนักของด้ายสายธุรัม มันหนักกว่ากางเกง และเครื่องแต่งตัวอื่น ๆ หรือมันเป็นการเสียหายยิ่งกว่าเหรียญตราที่ท่านอยากได้อยู่หรือ

๑๕. ควรจะเรียกว่าอะไรหรือ นอกจากความลำเอียงและความประจบสอพลอที่โน้มไปเพื่อการยกย่องสรรเสริญชาวยุโรป และไม่ให้ความเคารพถึงอนุสรณ์ความรำลึกถึง ท่านผู้รู้มากมายของอารยวัต ซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาตามแบบพรหม

๑๖. มันเป็นการขัดแย้งกันในตัวของท่านเองที่เชื่อว่าการเกิดขึ้นของวิญญาณนั้น มาจากการผสมเข้ากันระหว่างวัตถุกับจิต เหมือนกับหน่อเกิดมาจากเมล็ด วิญญาณย่อมไม่มีอยู่ก่อน ๆ ที่วิญญาณเกิด และหลังจากสิ่งที่ถูกผลิตขึ้นได้ทำลายลงไปแล้ว ถ้าไม่มีใจและวัตถุก่อนการสร้าง (กิด) แล้ววิญญาณมาจากไหนเล่า อะไรที่มันรวมตัวกันขึ้นโดยสร้างวิญญาณขึ้นมาหรือ ถ้าท่านเชื่อว่าจิตและวัตถุทั้งสองเป็นนิรันดร์ มันเป็นการถูกต้อง ความเชื่อของท่านที่ว่า ไม่มีอะไรเลยก่อนการสร้างโลก นอกจากพระเจ้านั้นเป็นการผิดอย่างมหรรพ์

คำแนะนำ

ดังนั้น ถ้าท่านต้องการที่จะทำความเจริญก้าวหน้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านควรจะมาร่วมกับอารยสมาช ยอมรับและกระทำตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หรือมิฉะนั้นแรงงานของ

ท่านจะไร้ผล เพราะว่ามันเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับท่านและการที่จะร่วมกันดำเนินการเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทรัพย์สินของอารยสมาชจะสนับสนุนเราตลอดเวลา พร้อมด้วยความเมตตากรุณา และโดยวิธีการทุกอย่าง ในอำนาจของเรา ดังนั้น ไม่มีสังคมใดที่จะเหมาะสมอันเป็นเหตุแห่งความก้าวหน้าของอินเดียเหมือนอารยสมาช มันเป็นการดีมากสำหรับท่าน ถ้าท่านช่วยอารยสมาชอย่างเหมาะสม เพราะเป็นหน้าที่ของคณะบุคคล ไม่ใช่เพื่อส่วนตัว ที่จะส่งเสริมกิจการงานส่วนรวมของอารยสมาช

ถาม : ท่านปฏิเสธศาสนาทุกศาสนา แต่ศาสนาเหล่านั้นมันก็ถูกต้องตามหลักการศาสนาของมันเอง ท่านไม่ควรปฏิเสธศาสนาใด ๆ ถ้าท่านทำอย่างนั้น ท่านมีอะไรที่จะแสดงให้เราเห็นมากกว่านี้หรือ ถ้าท่านชี้ให้เราเห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ยิ่งไปกว่าหรือเท่ากันกับท่านมิใช่หรือ ท่านไม่ควรที่จะมองตัวมากนัก เพราะมันมีมากมายในการสร้างโลกของพระเจ้า อันยิ่งใหญ่กว่า หรือเท่ากัน และน้อยกว่ากันและกัน ดังนั้นจึงไม่มีใครจะพึงพากภูมิใจ

ความเห็นในวงกว้าง ๆ ของศาสนา

ตอบ : ศาสนาทุกศาสนาเป็นอันเดียวกัน และเหมือนกัน หรือว่าต่างกันและกันหรือมันเป็นสัมพันธมิตรกัน หรือขัดแย้งแก่กันและกัน ทุกศาสนาขัดกันและกัน ไม่มีศาสนาไหนเหมือนกัน แต่มันจะต้องมีศาสนาหนึ่งที่เป็นศาสนาที่เหมาะสม ถ้าทุกศาสนาเข้ากันได้ ความต่างกันของศาสนาก็ไม่มีความหมาย ดังนั้นศาสนามีพระเจ้า หรือไม่มีพระเจ้า ย่อมเป็นหนึ่งและเป็นอันเดียวกัน แต่ไม่มีมากมาย เพียงให้ข้อสังเกตไว้ว่า ถ้ากษัตริย์เรียกประชุมนิกายศาสนาทุกศาสนา เพื่อฟังคำสอนของศาสนาเหล่านั้น นิกายศาสนาเหล่านั้น จะมีไม่น้อยไปกว่า ๑๐๐๐ นิกาย แต่เมื่อพิจารณาสักเล็กน้อย นิกายศาสนาทั้งหมดนั้นจะแบ่งตัวมันเองออกเป็นสี่ชั้นสี่ประเภท คือ ปุราณะ (พวกสาวกนิยายลึกลับของอินเดีย) พวกคริสต์ พวกเชน และพวกอิสลาม ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของนิกายศาสนาเหล่านั้นทั้งหมด ขอให้พระองค์ทรงถามพวกวามมรรคก่อน (ผู้ดำเนินตามทางซ้ายดังที่กล่าวไว้ในสันสตฤต)

ในความสามารถของผู้เริ่มต้นดังนี้ โอ ท่านนักบุญ ข้า ฯ ไม่ได้นับถือศาสนาหรือไม่ได้นำศาสนาไหนมาปฏิบัติ ศาสนาของใครเป็นศาสนาที่ดีที่สุดที่ข้าพเจ้าควรจะยอมรับ

วามมรรค — ของเราดีที่สุด

ผู้ริเริ่มถาม — ศาสนาอื่นที่เหลือ ๙๙ เป็นศาสนาชนิดใด

วามมรรค — ทั้งหมดเลวและเหลวไหลทั้งนั้น สาวกของพวกเขาทุกคนไปนรก เพราะสุภาษิตกล่าวว่า เกาวลัต ปรตรัม นัสติ ไม่มีศาสนาใดยิ่งกว่าของเรา

ผู้ริเริ่มถาม : ศาสนาของท่านเป็นอย่างไร

วามมรรค : มันเป็นความเชื่อในพระแม่เจ้า — คือใช้เนื้อ เหล้า และส่วนที่เหลือ ของวิธีการห้ามอย่างแห่งความเชื่อของพวกเรา ยอมรับ ๖๔ ตันตระ บรรจุไว้ซึ่งรุทรมาลและอื่น ๆ ถ้าท่านจะบรรลุโมกษะ ท่านควรเป็นศิษย์ของเรา

ริเริ่ม : ดีมาก แต่เราต้องการจะปรึกษา ผู้มีศรัทธาอื่นในแง่นี้เสียก่อน แล้วจะยอมรับศาสนาซึ่งทำให้ข้าพเจ้ายินยอมและมีศรัทธา

วามมรรค : โอ มนุษย์เอ๋ย ทำไมท่านจึงลังเลใจเล่า คนพวกนั้นจะชักชวนท่านให้ตกในหลุมพลางของพวกเขา ดังนั้น อย่าได้ไปหาบุคคลหนึ่งบุคคลใด จงไว้ใจพวกเรา มิฉะนั้นท่านก็จะเสียใจที่หลัง ศาสนาของเรา ทำให้คนมีความสุขใจ และสัญญาจะพาเขาไปสู่ความพ้นทุกข์

ริเริ่ม : ไม่เป็นไร แต่ขอให้เราได้พบปะกับคนศาสนาอื่น ๆ ด้วย

ดังนั้น เขาก็ไปหาสาวกของพวกไศวะ และถามปัญหาแก่สาวกไศวะอย่างเดียวกับที่ได้ถามพวกวามมรรค ได้รับคำตอบอย่างเดียวกันโดยมีความแตกต่างเพียงว่า ไม่สามารถจะได้ความหลุดพ้นได้โดยปราศจากพระศิวะ การนับลูกประคำ การทาขี้เถ้า และการบูชาศิวลึงค์ เมื่อเขาลาพวกไศวะแล้ว ท่านก็ไปหาพวกเวทานตะใหม่ และได้ถามสาวกของพวกเวทานตะใหม่อย่างเดียวกัน

ริเริ่ม : โอ ท่านนักบุญ ขอได้โปรดให้ข้าพเจ้ารู้คำสอนและลัทธิของท่านเถิด

วามมรรค : เราไม่เชื่อ ทั้งในศาสนาหรือนอกศาสนา อันที่จริงแล้ว เราเป็นพรหม ศาสนาและนอกศาสนาในเราอยู่ที่ไหนเล่า โลกทั้งหมดคือมายา ถ้าท่านประสงค์จะเป็นผู้รู้และเป็นผู้มีปรีชาญาณอย่างแท้จริง ท่านควรจะถือตัวท่านเองว่า เป็นพรหม และจงเลิกคิดเสียว่า ตัวท่านเองเป็นวิญญาณ แล้วท่านจะปลอดภัยชั่วนิรันดร

ริเริ่ม : ถ้าท่านเป็นพรหม เป็นผู้ประเสริฐจริง ๆ ชั่วนิรันดร ทำไมท่านไม่มีคุณสมบัติมีธรรมชาติ และมีการกระทำของพรหมอยู่เล่า ทำไมท่านขังตัวท่านเองไว้ในร่างกายเล่า

เวทานต : ท่านเห็นร่างกาย และดังนั้น ท่านก็เห็นผิด พวกเราไม่เห็นอะไรนอกจากพรหม

ริเริ่ม : ใครคือท่านผู้เห็น และท่านเห็นใคร

เวทานต : ผู้เห็นก็คือพรหม และพรหมก็เห็นตัวเขาเอง

ริเริ่ม : มีพรหมสองตนหรือ

เวทานต : เปล่า พระองค์เห็นตัวเอง

ริเริ่ม : ใครสามารถจะขึ้นไปอยู่บนบ่าของตนเองเล่า สิ่งที่ท่านพูดคือไม่มี มันเป็นการลิ้มรสความบ้า

แล้วผู้ริเริ่มก็เดินทางไปถามพวกเชน และถามปัญหาอย่างเดียวกัน พวกเชนก็ตอบคำถามคล้ายคลึงกัน เพียงแต่เพิ่มเข้าไปว่า ศาสนาอื่นทั้งหมดนั้นล้วนมีข้อบกพร่อง เว้นไว้แต่ศาสนาเชน—ชินธรรมะ ไม่มีพระเจ้า ไม่มีการเริ่มต้น ไม่มีผู้สร้างโลก โลกมีอยู่แล้วในแนวทางอย่างเดียวกัน ตั้งแต่ต้นทั้งหมด และจะดำเนินต่อไปอย่างนั้น ท่านควรจะเป็นศิษย์ของเราเพราะศาสนาเราดีกว่าศาสนาอื่นในทุก ๆ แง่ เรารับสิ่งที่ดีที่สุด ศาสนาอื่นทั้งหมด เว้นศาสนาเชน มีการบกพร่องและผิดพลาด เขาได้ไปหาพวกคริสต์และถามปัญหาอย่างเดียวกัน พวกคริสต์ตอบปัญหานั้นในทางเดียวกันกับพวกวามมรรค มีเพิ่มเข้าไปก็เพียงว่า ทุกคนมีบาป พวกเขาเหล่านั้นไม่สามารถพ้นจากบาปได้ด้วยความพยายามของตนเอง เว้นไว้แต่ด้วยความเชื่อในพระเยซู ความบริสุทธิ์นั้นไม่สามารถจะเข้าถึงความพ้นทุกข์ พระเยซูมีความเมตตากรุณาเสียสละชีวิต เพื่อถ่ายบาปของมนุษย์ ดังนั้น ท่านควรเป็นศิษย์ของเรา

แล้วเขาก็ไปหาเมาลวี (พระอิสลาม) และถามเขา (พระอิสลาม) ในเรื่องเดียวกัน พระเมาลวีพูดเฉพาะว่าไม่มีใครจะหลุดพ้นได้โดยปราศจากความเชื่อในพระเจ้าอัลเลาะห์องค์เดียว

ไม่มีสองเชื่อในศาสนาโมหมัด และเชื่อในคัมภีร์กุรอ่าน เขาผู้ไม่เชื่อในศาสนานี้จะไปนรก และสมควรถูกฆ่าตายในที่นั่น

ครั้นแล้วสุภาพบุรุษคนนั้น ก็เดินทางไปหาสาวกของพระวิษณุ เขาก็ได้สนทนาเรื่องศาสนาอย่างเดียวกัน เมื่อสาวกของพระวิษณุพูดว่า พญายมกลัวมากเมื่อเห็นเครื่องหมายทำด้วยผลไม้จันท์บนศีรษะของนักศาสนา และพิมพ์ด้วยผลไม้จันท์ที่แขนของเขาเหล่านั้น ผู้ถามพูดกับตัวเขาเองว่า มันเป็นไปไม่ได้ที่พญายมจะกลัวเครื่องหมายเหล่านั้น ดูซิ ยุง แมลง พลตำรวจ ขโมย โจร และศัตรูของเขาไม่กลัวเครื่องหมายเหล่านั้นเลย ดังนั้น เขาก็ถามต่อไปและพบว่าผู้เชื่อในศาสนาทุกศาสนานั้น ยืนยันว่า ลัทธิของเขาเป็นลัทธิที่ถูกต้องที่สุด บ้างก็พูดว่าท่านกบิระ เป็นศาสดาของศาสนาของพวกเขา เป็นผู้ประกาศศาสนาอย่างแท้จริง บ้างก็พูดอย่างเดียวกันว่า ท่านคุรุนานัก บ้างก็พูดว่า ท่านดาดู บ้างก็พูดว่า ท่านพัลลภ บ้างก็พูดว่า สหชนันท์ บ้างก็พูดว่า มัชอะ และคนอื่น ๆ ก็พูดในทำนองเดียวกันว่าศาสดาของเขาเป็นครูประกาศศาสนาอันแท้จริงของพวกเขา บุคคลเหล่านี้ต้องยกย่องศาสดาของตน ๆ ว่ายิ่งใหญ่กว่าศาสดาของศาสนาอื่นทั้งนั้น และถือว่าศาสดาของพวกเขาเป็นอวตารของพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้น ผู้ถามก็ถามบุคคลเป็นพัน ๆ คน และพบว่าพวกเขาโต้เถียงกันระหว่างพวกเขา และอิจฉาริษยาในบรรดาพวกถือศาสนาเอง ซึ่งทำให้เขาเข้าใจว่า ไม่มีผู้ใดที่เหมาะสมที่จะทำให้เขายอมรับนับถือศาสนาของคนเหล่านั้น เพราะความผิดพลาดบกพร่องของแต่ละนิกายของศาสนา อันเป็นประจักษ์พยานของศาสนาที่เหลืออยู่ถึง ๙๙ ศาสนา พวกเขาไม่ดีไปกว่าพวกขายของหน้าร้านหญิงโสเภณี แม่สื่อ ผู้ยกย่องสินค้าของตนว่าเป็นสิ่งที่ดีกว่า ๆ ของคนอื่น ซึ่งเขาร้องตะโกนขายจนสุดเสียง เมื่อพิจารณาถึงศาสนาทั้งหมดในลักษณะนี้แล้ว เขาคิดถึงมันทกอุปนิษัท ซึ่งแนะนำว่า

ตทฺวิชฺญานารฺถํ ส คุรุเมวาภิคจฺเฉตฺ สมิตฺปาณิ โศฺรตฺริยं พฺรหฺมนิษฺฐมฺ ฯ
ตสฺไม ส วิทฺวานุปสนฺนาย สมฺยกฺปฺรศานฺตจิตฺตาย ศมานฺวิตาย
เยนากฺษรํ ปุรุษं เวท สตฺยํ โปฺรวาจ ตานฺตตฺตฺวโต พฺรหฺมวิทฺยามฺ ฯ

บุคคลควรจะเข้าไปรับใช้ครูคนหนึ่ง ผู้ซึ่งรู้พระเจ้า มีศรัทธาอันแท้จริงในพระเจ้า และรู้พระเวท เพื่อที่จะสอบสวนถึงความจริง เขาไปหาผู้นั้นด้วยมือสิบนิ้ว เพื่อเขาจะไม่ตกไปในหลุมพรางของคนหลอกลวง เมื่อผู้แสวงหามีจิตสงบระดับควบคุมอินทรีย์ได้ เขาควรจะไปหา

นักปราชญ์ นักปราชญ์ก็จะจุลเจิมเขาด้วยความรู้ด้านจิตใจ ซึ่งชี้ถึงคุณสมบัติอันเป็นแนวทาง และธรรมชาติของพระเจ้า อาจารย์จะบอกเขาถึงทางที่ถูกต้อง เพื่อบรรลุคุณธรรม ทรัพย์สมบัติ ความรัก และทางพ้นทุกข์ เมื่อผู้ถามของเราไปหาครูผู้เผยแพร่เช่นนั้น เขาก็จะพูดถึงว่า คุณพ่อครับ ข้า ฯ สับสนเกี่ยวกับข้อโต้เถียงของนิกายต่าง ๆ เพราะถ้าข้าเป็นศิษย์ของนิกายใด นิกายหนึ่ง ข้า ฯ ต้องถูกบังคับให้ดำเนินการขัดกับนิกายอีก ๙๙๙ ข้า ฯ จะไม่มีความสุขใจเลย เพราะข้า ฯ มีศัตรู ๙๙๙ คน และมีเพื่อนเพียงคนเดียวเท่านั้น ดังนั้น ขอท่านได้โปรดแสดงศาสนาที่ดีกว่าแก่ข้า ฯ เพื่อจะได้ยอมรับนับถือศาสนานั้นได้

หลวงพ่อนักบุญ : ศาสนาทั้งหมดเหล่านี้ คือผลที่ผลิตขึ้นมาจากความไม่รู้และจากการเป็นข้าศึกกับความไม่รู้ พวกเขาทำให้ความมุ่งหมายของเขาสำเร็จได้ ก็โดยการนำคนโง่ไปในทางผิด วางกับดักคนโง่ คนขี้เมาและคนบ่าเถื่อนซึ่งต้องชดใช้หนี้ความผิดในชีวิตที่ตนเองทำเสียไปเปล่า ๆ ดูซิ สิ่งที่นิกายเป็นพัน ๆ เห็นด้วย ก็คือพระเวทอันมีค่าที่ท่านควรจะรับไว้ อะไรที่เป็นการขัดแย้งกันในตัวของมันเอง ก็คือความคิดคำนึง ความเข้าใจผิด ความไม่มีศาสนา และความไม่มีคุณค่าที่จะยอมรับ

ผู้ถาม : จะสามารถทดสอบความจริงในพระเวทได้อย่างไร

ฤาษี : ไปถามคนเหล่านั้นเกี่ยวกับแง่ต่อไปนี้ ซึ่งจะทำให้เห็นร่วมกันได้ในระหว่างพวกเขา

ความเหมือนกันของศาสนา

แล้วผู้ถามยืนขึ้นในที่ประชุมของนิกายศาสนา ๑,๐๐๐ นิกาย และกล่าวในที่ประชุมนั้นว่า ศาสนาประกอบด้วยความจริงหรือความเท็จ

ศาสนาและไม่ใช่ศาสนา

ทุกศาสนาร้องประกาศออกมาว่า : ศาสนาประกอบด้วยความจริง และที่ไม่ใช่ศาสนาประกอบด้วยความเท็จ ในทำนองเดียวกัน บรรดาศาสนาทั้งหมดประกาศออกมาด้วยเสียงเดียวกันว่า ศาสนานั้นต้องการความรู้ ปฏิญญาความเป็นพรหมจารีย์ ทำการแต่งงานเมื่ออายุวัยรุ่นสมบูรณ์แล้ว และมีความเป็นผู้ใหญ่ มีมิตรดี มีเงินพอใช้จ่าย ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และอื่น ๆ แต่การไม่มีศาสนาแสดงออกมาในรูปการโกหก ความโง่ นำไปสู่ชีวิตเมาในกามารมณ์ผิดประเวณี มีมิตรชั่ว ทำการงานที่หลอกลวง ตบตาคนอื่น ทรยศหักหลัง ฆ่าคน ทำความเจ็บปวดแก่ผู้อื่น และการทำบาปหยาบคายอย่างอื่นอย่างเดียวกันนี้ นอกจากนี้ ผู้ถามก็ถาม

ต่อไปว่า ทำไมพวกท่านทั้งหลายจึงไม่ร่วมเข้าด้วยกันด้วยจิตใจ และวิญญาณ ในการส่งเสริมมูลเหตุของศาสนาที่แท้จริง และปฏิเสธศาสนาที่ไม่จริง พวกเขาทุกคนตอบว่า ถ้าพวกเราทำอย่างนั้นใครจะนับถือเราหรือ สาวกของเราจะไม่เชื่อฟังเรา ความเป็นอยู่ของพวกเรา ก็จะอยู่ไม่ได้อีกต่อไป แล้วความสะดวกสบายและความฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ที่เราเสวยอยู่ในปัจจุบันนี้ก็ไม่มี ดังนั้น แม้เราจะรู้ความจริง ถึงกระนั้น เราก็ต้องสอนความเชื่อเฉพาะของเราเอง และยืนยันบนหลักการอันนั้น เพราะมีสุภาษิตกล่าวไว้ว่า

โรฏี ขาอิเย สกฺกร เส ฯ ทุนิยา ฐิคิเย มกฺกร เส ฯ

เราควรทานขนมปังกับน้ำตาล และลวงโลกด้วยความหลอกลวง ดูซิ โลกให้อะไรแก่บุคคลที่สุจริตและสัตย์ซื่อ ทั้งประชาชนก็ไม่ได้ให้เกียรติแก่เขา ผู้ที่หลอกลวงและฉลาดแกมโกง ได้รับความเป็นอยู่ดี และทำเงินได้มาก

ผู้ถาม : เมื่อท่านหลอกลวงคนอื่นโดยวิธีเพทุบายของท่าน ทำไมท่านจึงไม่ถูกลงโทษ โดยพระเจ้าแผ่นดินหรือรัฐบาลหรือ

พระ : เราได้ทำให้พระเจ้าแผ่นดินเป็นสาวกของพวกเรา และทำให้เชื่อแน่ได้ว่าเขาอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของเรา ซึ่งไม่มีทางให้เขาหนีเราไปได้

ผู้ถาม : เมื่อท่านหลอกลวงสาวกของศาสนาอื่น และทำให้ผลประโยชน์ของเขาต้องกระทบกระเทือน ท่านจะตอบคำถามต่อหน้าผู้พิพากษาของพระเจ้าได้อย่างไร ท่านจะต้องไปสู่นรกอเวจี ทำไมท่านไม่เลิกการทำบาปเช่นนั้นเสียเล่า เพราะชีวิตนี้มันสั้นนัก

พระ : มันจะได้เห็นกัน ก็ต่อเมื่อสิ่งเช่นนั้นผ่านถึง ขอให้นรกและการลงโทษของพระเจ้าจงมาเถอะ ถ้ามันจะมี เดี๋ยวนี้เรานอนอยู่บนเตียงแห่งดอกกุหลาบ คนทั้งหลายให้ทรัพย์สมบัติแก่เรา โดยเจตนา และความสุขของเขาเอง เราไม่เคยใช้กำลังบังคับให้เขานำมาให้เรา ทำไมพระเจ้าแผ่นดินจะลงโทษเราเล่า

ผู้ถาม : ทำไม ท่านไม่ได้รับโทษ เหมือนผู้ขโมยเด็กที่สรวมใส่สิ่งมีค่าราคาแพง หรือมีเครื่องประดับตกแต่ง โดยการปลอบโยน และดังนั้นรัฐบาลจึงลงโทษเขา เพราะมนูกล่าวไว้ หน้า ๒ โศลก ๕๓ :

ศฺรชี ภวติ โว พาละ ปีตา ภวติ มนฺตรทะ ฯ

บุคคลผู้ปราศจากความรู้คือเด็ก และบุคคลผู้ซึ่งมีความรู้ คือบิดาหรือผู้อาวุโส บุคคลผู้ซึ่งฉลาด และคงแก่เรียนจะไม่ตกลงในหลุมพลางของท่าน แต่เพราะการหลอกลวง คนโง่ผู้ซึ่งเหมือนกับเด็กทารกมีมากมาย ท่านควรจะได้รับโทษจากรัฐบาลแน่นอน

พระ : ใครจะลงโทษเราเล่า เพราะพระเจ้าแผ่นดิน และประชาชนเป็นสาวกของพวกเราแล้ว เมื่อมีกฎหมายเช่นนั้นบังคับที่จะลงโทษแก่เรา เราจะวางขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ต่างหาก และสร้างข้อปฏิบัติอื่น ๆ ขึ้นมาแทน

ผู้ถาม : ทำไมท่านไม่แสวงหาความรู้ และสอนเด็กชายและเด็กหญิงของชาวบ้าน ซึ่งจะทำให้ท่านและฆราวาสมีความดีในการทำเช่นนั้นมากขึ้น แทนที่จะใช้ทรัพย์สมบัตินั้นอย่างไร้ประโยชน์อันเป็นการเพิ่มพูนความชั่วร้ายของท่าน

พระ : จะมีประโยชน์อะไรหรือ ที่จะสละความสบายซึ่งเราเคยได้รับตั้งแต่เกิดจนถึงตายและจะมาเกี่ยวข้องในการศึกษาเด็กจนถึงแก่เล่า และแล้วพยายามสอนและเทศน์ตลอดชีวิตหรือ เราได้เงินเป็นล้าน ๆ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามเลย และเป็นอยู่อย่างสบาย ทำไมเราจะทิ้งความสุขทั้งหมดนี้เล่า

ผู้ถาม : ผลการเลี้ยงชีวิตของท่านเลวมาก ดูซิ ท่านเป็นโรคที่น่ารังเกียจ ท่านจะตายเร็ว ท่านเสื่อมในทางความรู้และความคิด ท่านยังไม่รู้ดอกหรือ

อำนาจของเงิน

พระ : โอ เพื่อนรัก

ฏกา ธรฺมษฺ ฏกา กรฺม ฏกา หิ ปรมำ ปทมฺ

ยสฺย คฤเห ฏกา นาสฺติ หา ฏก ฏกฏกายเต ฯ

เงินคือศาสนา เงินคืองาน และเงินคือความหลุดพ้น ผู้ที่ไม่มีเงินจะร้องออกมา "เงิน เงิน" และเจ็บปวดมาก

ท่านยังเป็นเด็ก และไม่มีประสบการณ์ทางโลก จงจำใส่ใจไว้ว่า ไม่มีศาสนาใดจะอยู่ได้โดยไม่มีเงิน ไม่มีการงานที่ดีอันสามารถจะทำให้สำเร็จได้โดยปราศจากเงิน ไม่มีทางหลุดพ้นจากทุกข์โดยปราศจากเงิน ผู้ที่ไม่มีเงินอยู่ในบ้าน หายใจกับเงิน และมองดูสิ่งดี ๆ ต่าง ๆ ด้วยความอยากได้อย่างปวดร้าว และพูดกับตัวเขาเองว่า "ถ้าฉันมีเงิน ฉันจะได้รับความสุขจากสิ่งนั้น ๆ เพราะทุกคนได้ยินว่าพระเจ้านั้นไม่มีใครมองเห็นได้และพรรณนากันว่า มีคุณ

สมบัติถึง ๑๖ อย่าง แต่เขาเหล่านั้นก็ไม่เคยพบเห็นพระเจ้า แต่พระเจ้าที่แท้จริงนั้นก็คือ รูปี (เงินอินเดีย) ซึ่งมีคุณสมบัติทุกอย่าง และแบ่งส่วนออกเป็น ๑๖ แอนนาต่อ ๑ รูปี เพราะฉะนั้นทุกคนดิ้นต่ำอยู่ด้วยการแสวงหาเงิน ซึ่งรับใช้ความประสงค์ของเขาทุกคน

ผู้ถาม : ถูกต้อง ความหลอกลวงของท่านได้ปรากฏออกมาให้เห็นกันแล้ว ความหลอกลวงทั้งหมดที่ท่านได้สร้างขึ้นมานั้น เป็นแผนการณ์เพื่อสร้างความสบายให้แก่ท่านเอง และหาประโยชน์ให้แก่พวกพ้องของท่าน แต่คราบลวงต่าง ๆ นั้น ก่อความเสื่อมเสียให้แก่โลกโดยส่วนรวม เพราะการสอนความจริงแก่โลกนั้นมันเป็นประโยชน์มากแก่โลก การประกาศความเท็จก็ทำความเจ็บปวดให้โลกมากเช่นกัน ทำไมท่านไม่หาเงินด้วยวิธีการรับใช้ประชาชน และด้วยวิธีการธุรกิจ ถ้าเงินอย่างเดียวเป็นจุดมุ่งหมาย

พระ : มันจะต้องใช้แรงงานมาก และผลของมันมักจะสูญเสียบ่อย ๆ แต่แผนของเรานี้ไม่เคยล้มเหลวเลย มันค่อนข้างจะทำประโยชน์มาให้อย่างแน่นอน และไม่ผิดพลาด ดูนี่ซิ เราให้ใบมะตูมใบหนึ่ง น้ำล้างเท้าของเทวรูปนิดหนึ่ง สรวมสายประคำลูกไม้ที่คอของเขา ให้เข้ามานับถือนิกายศาสนาของเรา เขารับใช้เราเหมือนอย่างวัวควายตลอดชีวิต เขาจะเดินไปตามที่เราพอใจจะให้เขาไป เขาตามเราเหมือนอย่างเงาตามตัว

ผู้ถาม : ทำไมคนเหล่านี้จึงให้ทรัพย์สมบัติแก่ท่านมากมาย

พระ : เพื่อประโยชน์ของศาสนา สวรรค์ และความหลุดพ้น

ผู้ถาม : เมื่อตัวท่านเองยังไม่พ้นภัยจากนรกแล้ว ทั้งท่านเองก็ไม่รู้ธรรมชาติหรือหนทางที่จะไปสู่ความพ้นทุกข์ คนเหล่านั้นจะถึงความพ้นทุกข์จากการรับใช้ท่านได้อย่างไรเล่า

พระ : รางวัลที่ให้เขาในการรับใช้อยู่ในโลกนี้หรือ เปล่าเลย มันจะได้ไปสวรรค์เมื่อตายไปแล้ว ทั้งหมดที่เขาถวายให้แก่เรา หรือทำบุญโดยการรับใช้เราในโลกนี้ พวกเขาจะได้คืนทั้งหมดบนสวรรค์

ผู้ถาม : พวกเขาจะได้สิ่งตอบแทนจากท่าน กลับคืนมาหรือไม่นั้น ไม่ใช่ปัญหา แต่สิ่งที่ท่านได้ทำลงไปนั้นใครเป็นผู้รับผลกรรม นอกจากการรับเงินจากพวกเขาแล้ว ท่านจะได้นรกหรือได้รับบางสิ่งบางอย่างเหมือนอย่างนั้นมิใช่หรือ

พระ : เราร้องเพลงออกนามของพระเจ้าของเรา เราจะได้บุญจากนั้น

ผู้ถาม : ความภักดีของท่านที่มีต่อพระเจ้าก็เพื่อเงิน ซึ่งจะเหลือไว้ในโลกนี้ทั้งหมด เมื่อตายแล้วร่างกายซึ่งประกอบด้วยเนื้อและเลือด ซึ่งท่านเลี้ยงดูประคับประคองมาอย่างดี ก็จะเหลือเพียงเถ้าถ่านไว้ในโลกนี้ ถ้าท่านรับใช้พระเจ้า จิตใจของท่านจะต้องบริสุทธิ์

พระ : พวกเราไม่บริสุทธิ์หรือ

ผู้ถาม : ภายในใจของท่านนั้น สกปรกมาก

พระ : ท่านรู้ได้อย่างไร ว่าใจเราสกปรก

ผู้ถาม : จากความประพฤติ และกรรมที่ท่านทำ

พระ : ความประพฤติของมหาบุรุษ เหมือนกับงาช้าง

หาถี เก ทำต ขาเน เก ภินฺน เอาร ทิขาเน เก ภินฺน

เหมือนอย่างฟันช้างใช้ในการกิน ย่อมแตกต่างจากสิ่งที่แสดงออกแก่โลก ดังนั้น หัวใจของเราบริสุทธิ์ แต่แสดงออกมาอย่างโลก ๆ หรือปฏิบัติการหลอกลวงแก่คนเพียงภายนอกเท่านั้น

ผู้ถาม : ถ้าหัวใจของท่านบริสุทธิ์จริง การกระทำในภายนอกของท่านก็จะบริสุทธิ์ด้วยเหมือนกัน ดังนั้น ใจของท่านจึงไม่บริสุทธิ์ด้วย

พระ : เราอาจจะเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ได้ แต่สาวกของเราไม่ดีหรือ

ผู้ถาม : สาวกของท่านจะต้องเหมือนกันกับท่านผู้ซึ่งเป็นผู้นำทางจิตใจของเขา

พระ : ไม่เคยมีศาสนาเดียวเพื่อคนทั้งหมด เพราะคุณสมบัติ ความโน้มเอียงของพวกเขาที่มีต่อการกระทำ และธรรมชาติของพวกเขาทั้งหลายนั้น ย่อมแตกต่างจากกันและกัน

ความเป็นเอกภาพของศาสนา

ผู้ถาม : ถ้ามีการศึกษาที่ถูกต้องและได้นำมาสอนแก่เด็กในชีวิตต้น ๆ สอนความซื่อสัตย์สุจริต และคุณธรรมอื่น ๆ ให้มีการปฏิบัติกันจริงๆ การหลอกลวงโกหก และความชั่วอื่น ถูกห้ามเสียในตอนแรก ๆ แน่นอนศาสนาจะมีเพียงศาสนาเดียวเท่านั้น นิกายศาสนาก็มีเพียง ๒ เท่านั้น คือ ธรรมะกับอธรรม มันก็ไม่มีอะไรมากนัก แต่การเพิ่มขึ้นของธรรมะและการลดลงของอธรรม จะเป็นการส่งเสริมความสุขของโลก และเมื่อความชั่วมีจำนวนมากขึ้น ความทุกข์ความเดือดร้อนก็จะมีมากขึ้นในหมู่ประชาชน ถ้าผู้รู้ทั้งหมดสอนอย่างเดียวกัน ความเป็นเอกภาพในศาสนาในหมู่ประชาชนก็จะมีได้เร็วขึ้น

พระ : เวลานี้มันเป็นสมัยของกาลียุค เป็นยุคมืด อย่าได้หวังที่จะให้สิ่งทั้งหลายเป็นไปด้วยดีเหมือนสัตยุคเลย หรือยุคของความสัตย์จริง

ผู้ถาม : กาลียุค เป็นชื่อของกาลเวลา ซึ่งเป็นสิ่งไร้วิญญาณ หรือเป็นสิ่งหยุดนิ่ง มันไม่ได้ช่วยเหลือหรือขัดขวางการปฏิบัติธรรมหรืออธรรม แต่ตัวท่านเองนั่นแหละ คือ ภาพของกาลียุคล่ะ ถ้าคนเป็นคนชั่วเพราะกาลียุคเป็นเหตุ ก็จะไม่มีมนุษย์คนใดดีเลย หรือมีคุณธรรมเลย แต่เพราะพวกเขาทั้งหลายดีหรือชั่ว เพราะผลของความมีเพื่อนดี หรือเพื่อนชั่วต่างหากเล่า ไม่ใช่ชั่วหรือดีโดยธรรมชาติ

เมื่อกล่าวดังนั้นแล้ว ผู้ถามก็เดินทางไปหาท่านฤาษีผู้ประเสริฐตนหนึ่ง แล้วถามท่านว่า ดังนี้:—

โอหลวงพ่อผู้ประเสริฐ ขอท่านได้โปรดช่วยข้า ฯ ให้พ้นจากนรกด้วยเถิด มิฉะนั้น ข้า ฯ มีความเดือดร้อนวุ่นวายในใจ และจะถึงความหายนะ โดยการจะตกในหลุมพรางกลลวงของนิกายศาสนาบางศาสนา ดังนั้น ข้า ฯ จึงปฏิเสธไม่ยอมรับพวกหลอกลวงเหล่านั้น และจะสนับสนุนศาสนาอันแท้จริงของพระเวท

ฤาษี : มันเป็นหน้าที่ของคนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีความรอบรู้ และบุคคลผู้มีจิตใจเจริญแล้ว ที่จะสอน และประกาศเหตุของความจริงแก่คนทั้งหลายอื่น และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องงดเว้นจากความชั่วความเลว และทำแต่ความดีแก่คนทั้งหลายโดยการสนับสนุนส่งเสริมความจริง

พระ : พรหมจารี (นักศึกษา) และสันยาสี (พระ) ดีหรือ

ตอบ : ในหลักการแล้ว ระบบสังคมเหล่านั้นดีมาก แต่ระบบเหล่านี้ในปัจจุบันมันเสื่อมโดยการหลอกลวงเสียมากแล้ว คนทั้งหลายที่ได้รับชื่อของพรหมจารี และไว้ผมยาวรกรุงรังตั้งตนเองเป็นนักบุญโดยการทำตนเป็นคนลวงโลก พวกเขายุ่งอยู่ด้วยการอุทานนามเทพเจ้า และประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอื่น ๆ พวกเขาไม่เคยคิดที่จะหาความรู้ ซึ่งแต่เดิมนั้นได้ชื่อว่าพรหมจารี เพราะมุ่งแต่หาความรู้ และเป็นคนรอบรู้ แต่เดี๋ยวนี้พวกเขาไม่เคยเอาใจใส่แม้แต่น้อยที่จะศึกษาพระเวท พวกพรหมจารีเหล่านี้ไม่มีประโยชน์อะไรเลย เหมือนกับต่อมไทรอย พวกสันยาสีก็ไม่มีประโยชน์เช่นเดียวกัน เพราะพวกเขาไม่มีความรู้อะไร เดินทางโดยมีภาชนะขอข้าวชาวบ้านกินไปมื้อ ๆ

หนึ่ง ไม่ได้ส่งเสริมเหตุทางศาสนาพระเวท แต่กลับเป็นคนจรจัด จากชีวิตต้นๆ โดยการทำสัตยปฏิญญาว่าจะสละโลก และเลิกการแสวงหาความรู้ พวกพรหมจารีและพวกสันยาสี เดินท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ แม่น้ำต่าง ๆ ที่ถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์ และเที่ยวดูรูปหุ่นเทวรูปทำด้วยหิน และทำด้วยวัตถุอย่างอื่นคล้าย ๆ กัน พวกเขามิได้พูดสอนในที่สาธารณะ เพราะไม่มีความรู้ นอนหลับพักผ่อนหลังจากกินอาหารเสร็จแล้ว พวกเขาใช้เวลาในการหลอกลวงชาวบ้าน และทำกรรมชั่วจากความอิจฉา และความโกรธ พวกเขาคิดว่าได้ทำหน้าที่ของเขาแล้ว เมื่อเขาได้สรวมเครื่องนุ่งห่มสีเหลือง และมีภาชนะขอทานในมือ พวกเขาคิดว่าตัวเขาเองประเสริฐกว่าคนอื่น ๆ พวกเขาไม่ได้ทำความดีอะไรเลย พระสันยาสีพวกนั้นอยู่หนักโลก เป็นภาระของชาวบ้าน แต่ผู้ที่อุทิศตนทำความดีแก่โลกทั้งหมดนั้น ย่อมเป็นการถูกต้อง และควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ

ถาม : พวกคิริ ปุรี ภารตี โคไสน์ และนักบวชอื่น ๆ ของศาสนานั้นดีหรือไม่ เพราะพวกเขาไปกันเป็นคณะเป็นพวก และมีพระเป็นร้อย ๆ รูป ใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย พวกเขาประกาศศาสนามีพรหมเพียงองค์เดียว พวกเขาศึกษาและสอนพระเวทอยู่บ้างตามสมควร ดังนั้น พวกเขาจะต้องเป็นคนดี

ตอบ : ชื่อทั้งหมดสิบชื่อ ได้มาตั้งขึ้นภายหลัง ไม่ใช่เป็นของเก่าเลย การรวมตัวกันเป็นคณะของพวกเขา ก็เพื่อประโยชน์ของอาหารและเครื่องดื่ม พระเป็นอันมากที่รวมตัวกันขึ้นตั้งตัวเป็นคณะก็เพื่อความอยู่รอดของพวกเขาเท่านั้น พวกพระเหล่านี้ก็ไร้ความหมาย มันเป็นเสมือนเงาเท่านั้น เพราะเมื่อได้เลือกพระรูปหนึ่งขึ้นมาเป็นสมภารแล้ว พระรูปนั้นก็เป็นหัวหน้าของคณะนั้น พระอื่น ๆ ก็ยกเขาขึ้นนั่งบนเสื่อ หรือนั่งบนเก้าอี้ พวกพราหมณ์ และพระทั้งหมดก็ยืนขึ้นต่อหน้าสมภารเอาดอกไม้ไว้ในกำมือยกขึ้นแล้วประกาศว่า

นารายณํ ปทฺมภวํ วสิษฺฐํ ศกฺตึ จ ตตฺปุตฺรปราศรํ จ
วฺยาสํ ศุกํ เคาฑปกํ มหานฺตมฺ ฯ

และร้อยกรองสองบทนี้เหมือนกัน อุทานออกมาว่า ฮารา' ฮารา' พวกคนเหล่านั้นชูดอกไม้ขึ้นต่อหน้าเขา แล้วก้มลงกราบแสดงความเคารพต่อเขา ตัวเขาผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติ

ตามประเพณีนี้ จะพบว่ามันยากมากที่จะดึงไปตามพวกเขา กลลวงเหล่านี้เป็นแต่เพียงแสดงต่อหน้าของประชาชนเท่านั้น ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นได้รับเกียรติจากประชาชนและได้รับเงินจากประชาชนนั้นด้วย พระส่วนมากมีวัดของตนเอง และมีครอบครัว แต่ยังเรียกตนเองว่าสันยาสีหรือฤาษี (ผู้ซึ่งประกาศให้ประชาชนรู้) แต่ในนามเท่านั้น แต่ไม่ใช่ในการกระทำ หน้าที่ของสันยาสีได้ให้ไว้ในบทที่ ๕ แล้ว นอกจากจะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของสันยาสีแล้ว พวกเขายังนำเวลาของพวกเขาให้สูญเสียไปโดยไร้ประโยชน์อีกด้วย พวกเขายังตั้งตนเป็นศัตรูกับผู้ที่ประกาศความจริง โดยทั่ว ๆ ไป แล้ว พวกเขาเอาขี้เถ้าทาไว้หน้าผาก และมีลูกประคำไม้แขวนคอ และพระบางรูปก็ภูมิใจในตนเองที่ได้มาอยู่ในนิกายนี้ซึ่งบูชาพระศิวะ เมื่อพวกเขาโต้เถียงกันในเรื่องศาสนา พวกเขายืนยันในความเชื่อของพวกเขาว่า พระสังกราจารย์เป็นผู้สอนเขา และปฏิเสธนิกายจักรันกิจ และนิกายอื่น ๆ พวกเขาไม่เคยทำงานเพื่อความก้าวหน้าของแนวทางพระเวท และไม่เคยทำงานเพื่อปฏิเสธความเชื่อในไสยศาสตร์ทั้งหมดซึ่งอยู่ในความมืดมัว พระเหล่านี้เชื่อว่า พวกเขาเหล่านี้ไม่มีอะไรที่จะทำ เพื่อการสนับสนุน หรือปฏิเสธความเชื่อเหล่านั้น พวกเขาเป็นมหาตมะหรือผู้เชี่ยวชาญ พูดจริง ๆ แล้ว พวกพระเหล่านี้อยู่หนักโลก เมื่อพระเหล่านี้ถูกนำไปในทางผิดเช่นนั้นแล้ว ก็ย่อมเป็นผู้คัดค้านพระเวท สาวกของพวกความมรรคและนิกายศาสนาอื่น ๆ อย่างเช่นคริสต์ อิสลาม เชน และลัทธิอื่น ๆ มีจำนวนมากมาย และเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ พระเหล่านี้ได้ถูกทำลายลง แต่เขาก็ยังไม่ตื่นจากความสลึมสลือของยุค แล้วเขาจะลุกขึ้นมาได้อย่างไรเล่า ในจิตใจของเขานั้นไม่ได้คิดถึงผลประโยชน์ ความเมตตากรุณาและความรักเพื่อกรรมอันดีงาม พวกเขายังมองไม่เห็นเกียรติที่พวกเขาจะได้รับ ยิ่งไปกว่าที่พวกเขาได้เลี้ยงดูพวกเขาและกลัวการเรียกร้องของประชาชน

เดี๋ยวนี้ พระรูปหนึ่งควรพลิความอยากของเขาเพื่อชื่อเสียงในหมู่ฆราวาส พลิความยากเพื่อทรัพย์สมบัติ และความสุขทางโลก พลิความอยากได้เด็ก ๆ หรือเพื่ออยากได้ศิษย์ เขาจะเป็นพระได้อย่างไร ในเมื่อเขาไม่ละความอยากได้ทั้งสามอย่างนี้ของเขาหรือ อีกประการหนึ่งมันเป็นหน้าที่เบื้องต้นของพระที่จะต้องปฏิบัติตนในการกระทำความดีทั้งกลางคืนและกลางวัน โดย

การปฏิบัติศาสนาพระเวทโดยปราศจากความลำเอียง ในเมื่อเขาไม่ปฏิบัติหน้าที่ผูกพันของพวกเขา มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่เรียกตัวเขาเองว่าพระ คือผู้สละโลก เพื่อให้เป็นจริงตามชื่อของเขา เขาจะต้องทำงานในการทำประโยชน์แก่ชาวโลกหนักกว่าชาวบ้านทำงานของโลก และสละผลประโยชน์ของตนเอง ในวิธีการนี้เท่านั้น บรรดาระบบศาสนาทั้งหมดสามารถจะเจริญเติบโตขึ้นมาได้

ดูซิ ความเชื่อผิดๆ ทั้งหลาย กำลังเจริญขึ้นต่อหน้าต่อตาของท่าน ประชาชนหันไปนับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ท่านไม่สามารถปกป้องบ้านเรือนของท่านแม้แต่นิดเดียว และไม่สามารถกลับใจคนอื่นๆ ให้มานับถือศาสนาของท่านหรือ มันสามารถจะทำได้ เมื่อท่านมีความตั้งใจจริงๆ จะมีความก้าวหน้าเกิดขึ้นในหมู่ประชาชนชาวอินเดีย อารยวัต และประเทศอื่นผู้จะเกิดมาในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้ก็ต่อเมื่อเหตุแห่งความก้าวหน้ามีอยู่ คือการศึกษาพระเวท และการเผยแพร่ของพระเวท การสอนพระเวท และคัมภีร์อันแท้จริงอื่นๆ การทำหน้าที่อันเหมาะสมเกี่ยวกับพรหมจรีย์ (ชีวิตนักศึกษา) และขั้นตอนของชีวิตอื่นๆ และการสอนความจริง จงจำไว้ว่า ตัวท่านเองเห็นสิ่งต่างๆ มากมายอันเป็นไสยศาสตร์จริงๆ ดังตัวอย่าง มีพระพ่อค้ารูปหนึ่งประกาศอำนาจโดยการให้พรแก่ฆราวาสให้มีลูกชาย และให้พรอื่นๆ แล้วผู้หญิงทั้งหลายที่ไปหาเขา และยกมือไหว้ขอร้องเขาให้พรเธอมีลูกผู้ชาย แล้วพระรูปนั้นก็ให้พรแก่เธอมีลูกเป็นผู้ชายทุกๆ คน ผู้หญิงที่ได้ลูกเป็นผู้ชายก็คิดว่าที่เกิดมานี้ก็เพราะท่านให้พร ถ้าสตรีคนนั้นถูกถามว่าพรของพระที่ให้กับโคนั้นว่าอย่างไร ให้กับลูกสุนัขตัวเมีย ม้าตัวเมีย แม่ไก่ และสัตว์อื่นๆ ประเภทตัวเมีย คลอดลูกน้อยของมันโดยวิธีใด หล่อนไม่สามารถที่จะตอบได้ ถ้าพระรูปนั้นกล่าวว่า เขาสามารถที่จะให้เด็กรอดพ้นจากความตายได้ ทำไมตัวเขาเองจะรอดจากความตายได้เล่า

กลลวงของพระ

พระบางรูปเป็นเจ้าเล่ห์มาก และเผยแพร่กลลวงของเขาอย่างฉลาดว่า แม้คนฉลาดทั้งหลายก็อยู่ในกำมือของพวกเขา พวกเขาเหมือนโจรปล้นตามทางหลวง คนพวกนี้ไปในจังหวัดไกลๆ เป็นหมู่ๆ หมู่ละ ๕ คนถึง ๗ คน พวกเขาแต่งตั้งคนหนึ่งซึ่งอ้วนท้วน และหน้าตาดีเป็นหัวหน้านักบุญ พวกเขาให้หัวหน้าพักอยู่ในบ่าใกล้กับเมือง หรือตำบล ซึ่ง ณ ที่นั่นก็มี

คนร่ำรวยบางคนตั้งบ้านเรือนอยู่ แล้วพวกเขาก็เดินเข้าไปในหมู่บ้านถามคนทั้งหลายว่า พวกเขาได้เห็นนักบุญมีรูปร่างหน้าตาอย่างนั้นๆทำเหมือนว่าพวกเขาไม่เคยรู้จักมักคุ้นกับนักบุญคนนั้นมาก่อน อันที่จริงแล้วพวกเขาเองเป็นตัวการก่อขึ้น และช่วยกันโกงชาวบ้าน แล้วชาวบ้านก็ถามพวกเขาว่านักบุญคนนั้น คือใคร ท่านเป็นนักบุญชนิดไหน พวกคนขี้โกงก็บอกว่า ท่านเป็นนักบุญผู้ยิ่งใหญ่ ท่านรู้จิตใจคน คำใดที่ท่านพูดจะเป็นจริงทุกอย่าง เขาเป็นมหาบุรุษ พวกเราทั้งบ้านทั้งเรือนเพื่อมาหาท่านนักบุญคนนี้ คนหนึ่งในจำนวนนั้น พูดขึ้นว่า ฉันได้ยินจากบุคคลบางคนพูดว่า ท่านนักบุญคนนี้เดินทางมุ่งตรงมาสู่ตำบลบ้านนี้ ฆราวาสคนหนึ่งในหมู่นั้นขอร้องพระพวกนั้นให้นำทางไปหานักบุญคนนั้น เพื่อไปพบท่านแล้วจะได้ถามถึงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ดังนั้นพระพวกนั้นก็พาคนทั้งหลายเดินไป และประกาศแก่คนทุกคนเกี่ยวกับนักบุญรูปนั้น พวกเขาประชุมกันในเวลากลางคืนทานอาหารและเข้านอน รุ่งเช้าขึ้นพวกเขาก็ทำอย่างเดียวกัน และจะดำเนินการแบบเดียวกันนี้ประมาณสองหรือสามวัน แล้วพวกโกงทั้งสี่คนก็เดินทางไปหาคนร่ำรวยในหมู่บ้าน และบอกเขาว่าได้พบนักบุญคนนั้นแล้ว ถ้าเศรษฐีคนนั้นต้องการจะพบนักบุญก็เดินทางไปกับพวกเขา เมื่อพร้อมแล้ว คนโกงเหล่านั้นก็ถามเศรษฐีว่า เขาต้องการจะถามท่านนักบุญอย่างไร เขาควรจะบอกคำถามนั้นก่อน แล้วบ้างก็บอกว่าต้องการบุตร บ้างก็ต้องการร่ำรวย บ้างก็ต้องการหายจากโรคภัยไข้เจ็บ และคนอื่นๆ ก็ต้องการเอาชนะศัตรู พวกขี้โกงก็พาเอาชาวบ้านเหล่านั้นไปหานักบุญเก๊ พวกเขาก็ใช้อุบายของพวกเขานั่นเอง เพื่อตบตาคนเหล่านั้น โดยวิธีการดังนี้ คือ ผู้ที่นั่งอยู่ทางด้านขวามือ คือ ผู้ที่ต้องการความร่ำรวย ผู้ที่นั่งอยู่ทางด้านหน้าต้องการบุตร ผู้ที่นั่งอยู่ทางด้านซ้ายมือ ต้องการให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ ส่วนผู้ที่ต้องการเอาชนะศัตรูนั่งอยู่ตรงกลางของพวกที่อยู่ข้างหน้า หลังจากที่ได้แนะนำชักใยอยู่เบื้องหลัง เมื่อบุคคลเหล่านั้นกราบลงต่อหน้าท่านนักบุญ และนั่งลงเรียบร้อยแล้ว ทันทีนั่นเองนักบุญก็แสดงอำนาจมหัศจรรย์ออกมาอย่างดังๆ อ่านจิตใจคนเหล่านั้น เขาจะพูดกับคนๆ หนึ่งที่นั่งอยู่ว่า "เจ้าจะมีลูกกับเราหรือ เจ้ามาที่นี่เพื่อต้องการอย่างนั้นใช่ไหม" ในทำนองเดียวกันนี้เขาก็กล่าวกับอีกคนหนึ่งผู้ต้องการความร่ำรวย "เจ้าจะมาหาโชคกับพระได้อย่างไร" เขาก็พูดกับคนที่ต้องการจะให้หายจากโรคว่า "เราเป็นหมอหรือ เจ้าจึงมาหาเราให้รักษาโรคให้เจ้า เราไม่ใช่หมอที่จะรักษาเจ้า จงไปหาหมอเสียซิ" พวกหลอกลวงให้สัญญลักษณ์แก่นักบุญเก๊คนนั้นที่จะแสดงว่าบิดาของชายคนหนึ่ง

ป่วย โดยเอาหัวแม่มือชี้ ถ้ามารดาป่วยก็ยกนิ้วชี้ขึ้นให้ดู ถ้าพี่ชายป่วยก็ยกนิ้วกลางขึ้นแสดงให้เห็นสัญลักษณ์ ถ้าภรรยาป่วยก็ยกนิ้วนางขึ้น ถ้าลูกสาวป่วยก็ยกนิ้วก้อยขึ้น พวกเขาโกงคนด้วยวิธียกมือให้นักบุญเก็ได้ทราบ แล้วนักบุญเก็ก็ประกาศออกมาว่า บิดาของเจ้าป่วย มารดาของเจ้าป่วย พี่ชายของเจ้าป่วย ภรรยาของเจ้าป่วย ลูกสาวของเจ้าป่วย คนถามทั้งสี่คนก็พอใจกับคำตอบของนักบุญ พวกชักสายใยทั้งหลายก็เตือนชาวบ้านเกี่ยวกับที่นักบุญบอกแก่พวกเขา "เขาไม่ใช่บุคคลที่บอกท่านดอกหรือ" ชาวบ้านก็พูดว่า "ใช่แล้ว เขาเป็นนักบุญแท้ ๆ อย่างที่ท่านบอก เราเป็นหนี้บุญคุณท่านมากเหลือเกิน เป็นโชคของพวกเราที่ได้พบพระนักบุญเช่นนี้ การพบท่านทำให้เราสมประสงค์" คนโกงคนหนึ่งในจำนวนนั้นพูดว่า "โอ พี่น้องเอ๋ย ฟังฉันซิ นักบุญคนนี้จิตใจสูงจริง ๆ ท่านจะไปเมื่อใดท่านก็ไป เขาไม่ชอบอยู่ที่ไหนนาน ๆ สิ่งที่ท่านอยากจะได้อะไรจากเขา ท่านจะต้องรีบทำทันที รับใช้ท่านด้วยร่างกาย วิญญาณ ทรัพย์สมบัติ ตามกำลังของเท่านเอง เพราะการรับใช้ท่านนั้นจะได้ผลบุญเร็ว ถ้าท่านพอใจกับใครคนใดแล้วละก็ พรอันยิ่งใหญ่ท่านจะมอบให้แก่คน ๆ นั้น จะใหญ่เพียงใดไม่มีใครรู้ สันโทน กิ กัต อปรเห ทางของนักบุญนั้นไม่สามารถจะหยั่งรู้ได้ พวกฆราวาสก็กลับบ้านด้วยความพอใจ โดยการยกย่องพระนักบุญตลอดทาง พวกชักใยเหล่านั้นก็ตามพวกชาวบ้านเหล่านั้นไปในหมู่บ้านด้วย ดังนั้น จึงไม่มีใครจะเปิดเผยกลลวงของคนพวกนั้นได้ ถ้าเพื่อนคนหนึ่งของคนร่ำรวยพบพวกเขาเข้า พวกโกงเหล่านี้จะยกย่องนักบุญคนนั้นต่อหน้าเขา เขาเหล่านั้นก็จะบอกเรื่องราวทั้งหมดแก่ชายคนนั้น ถึงที่คนทั้งหลายติดตามเขาไปหาท่านนักบุญ เมื่อชื่อเสียงของนักบุญคนนั้นดังเป็นที่เล่าลือกันทั่วบ้านแล้วว่า นักบุญอันยิ่งใหญ่ได้มาสู่บ้านนั้นแล้ว ประชาชนจะไปหาเขาเป็นทวีคูณ เมื่อคนเป็นอันมากไปหาเขาและถามเขาว่า อะไรที่อยู่ในใจของพวกเขา พระเก๊จะนั่งนิ่งไม่พูดออกมา เพราะกลัวว่าแผนการที่วางไว้จะไม่ได้ผล เขาจะพูดอยู่คำเดียวว่า "อย่าล้อเล่น" แล้วพระผู้ชักใยทั้งหลายก็พูดว่า "ถ้าพวกท่านทำความยุ่งยากให้ท่านมากนัก ท่านก็จะไปจากที่นี่" คนร่ำรวยคนหนึ่งในจำนวนนั้น พูดขึ้นโดยไม่คำนึงถึงการหลอกลวงของพระว่า ถ้านักบุญบอกความอยากที่ข้า ฯ มีอยู่ในใจออกมาได้ ข้า ฯ จะเชื่อว่าท่านเป็นนักบุญจริง ๆ และคนขี้โกงชักใยก็จะถามว่าเขาต้องการอะไร ครั้นคนร่ำรวยคนนั้นบอกแล้ว เขาก็พาคนนั้นไปนั่งตามที่วางแผนกันไว้ แล้วพระนักบุญคนนั้น ก็ประกาศความอยากของเขาออกมาต่อหน้าประชาชนทั้งหมด ซึ่งพวกเขาก็

อุทานออกมาว่า "โอ ท่านนักบุญผู้ประเสริฐ" จากนั้น บางคนก็นำสิ่งของมีอาหารคาวหวานมากมาย บ้างก็นำเอาชิ้นผ้าและเงินทองมากมาย นำเอาเสื้อผ้า อาหารและสิ่งอื่น ๆ มากมายมาถวายท่าน ตราบใดที่ประชาชนยังเคารพนับถือนักบุญเก๊คนนั้นนานเพียงใด* คนขี้โกงทั้งหลายก็ขโมยทรัพย์สมบัติของชาวบ้านอยู่ตราบนั้น บางครั้งเขาจะให้พร หรือให้ขี้เถ้าเป็นการให้พรเพื่อให้ได้บุตร บางคนที่โง่แต่ร่ำรวย นำเอาเงินเป็นพัน ๆ รูปีมามาถวายท่าน และท่านรูปนั้นพูดกับเขาว่า "ถ้าท่านมีความภักดีต่อนักบุญอย่างแท้จริง ท่านจะได้บุตรแน่นอน"

ดังนั้น จึงมีผู้โกงกิดขึ้นมามากมายซึ่งนักปราชญ์เท่านั้นจะสามารถรู้ได้ ฉะนั้น ความรู้พระเวทและความรู้ระบบอื่น ๆ และการมีเพื่อนดีซึ่งสามารถจะพิสูจน์คนขี้โกง และสามารถจะทำให้คนอื่น ๆ รอดพ้นจากการถูกโกง หรือจากการกระทำความชั่ว เพราะความรู้พระเวทอย่างเดียวเท่านั้นคือตาของคนเรา ไม่มีการทำความดีเกิดขึ้นได้ ถ้าปราศจากการอบรมสั่งสอนและการให้ความรู้แก่บุคคลตั้งแต่อายุยังเยาว์ เขาผู้ได้รับการอบรมจะเป็นคนมีความสัจจริง และเป็นนักปราชญ์ ส่วนบุคคลผู้มีเพื่อนเป็นพาล จะกลายเป็นคนพาล เป็นบาป เป็นคนโง่ และได้รับความจิบปวดมาก ฉะนั้น ผู้มีความรู้จึงได้รับการสรรเสริญทั่วไป เพราะเขาผู้รู้เชื่อในคุณธรรมชนักยะกล่าวไว้ในหนังสือ เล่มแรกของท่าน หน้า ๑๒ ว่า

น เวตฺติ โย ยสฺย คุณปฺรกรฺษ์ ส ตสฺย นินฺทำ สตตำ กโรติ
ยถา กิราตี กริกุมฺภชาตา มุกฺตาะ ปริตฺยชฺย พิภรฺติ คุญฺชาะ ฯ

ผู้ไม่รู้คุณสมบัติของอีกคนหนึ่ง จะมีคุณสมบัติเหมือนคนผู้นั้น ดังที่คนป่าเถื่อนละทิ้งไข่มุกแล้วมาสวมพวงมาลัยลูกไม้ ฉะนั้น ในทำนองเดียวกันนี้ บุคคลผู้ฉลาดรอบรู้ มีคุณธรรม คบมิตรดีเสมอ คบนักบุญผู้กล้า ผู้สามารถควบคุมอินทรีย์ได้ และสุภาพ จะได้รับผลสำเร็จในศาสนา ในความปรารถนาทรัพย์สมบัติ และในความหลุดพ้น และจะอยู่อย่างสบายในชีวิตนี้และชีวิตหน้า

ความย่อ เรื่องความเชื่อของประชาชนชาวอารยวัตมีเท่านี้ ต่อไปคือประวัติย่อของพระเจ้าแผ่นดินอารยะ ซึ่งอยู่ในมือของเรา และได้ให้เรื่องราวของคนดีไว้ในที่นี้

---

*เสวา เล เมวา มิลตา ไห ฯ

การสืบราชวงศ์ของกษัตริย์ของอารยวัตร

เราจะได้ให้ประวัติของการสืบสันตติวงศ์ของอารยวัตร ซึ่งจะเริ่มจากจักรพรรดิยุธิษฐิระ และสิ้นสุดลงด้วยจักรพรรดิยัษปาล ประวัติของกษัตริย์ทั้งหลายจากสวยัมภาวะ มนู จนถึงจักรพรรดิยุธิษฐิระ ได้มีอยู่ในมหาภารตะ และหนังสืออื่น ๆ แล้ว หนังสือเล่มนี้จะได้พูดถึงบุคคลดี ๆ แม้ว่าได้พูดถึงไว้แล้วในหนังสือหริษจันทร จันทริกะ และโมฮันจันทริก เป็นหนังสือแนะทางของนักศึกษา เป็นหนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายปักษ์จากนาถทวาร จิตโตรกรธ อุทัยปุระ เมยวารรัฐ ราชบุตร และดังนั้นทุก ๆ คนก็รู้กันทั่วไป ถึงกระนั้นเราก็แปลมันมาจากหนังสือนั้น เพื่อแสดงว่า ถ้าประชาชนดี ๆ ของเราได้ค้นคว้าอย่างรอบคอบ และพิมพ์หนังสือประวัติศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เขาเหล่านั้นจะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศอย่างเหลือหลาย บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้น ได้เรื่องนี้มาจากหนังสือโบราณ ซึ่งเขาได้มาจากเพื่อนของเขา ซึ่งได้เขียนไว้ ณ ปี ๑๗๓๒ ของยุควิกรม และพิมพ์เรื่องนี้ในหนังสือพิมพ์รายปักษ์ของมารคษิรษ์ ๒ ครั้ง ของปี ๑๙๓๙ (ค.ศ. ๑๘๘๒) ฉบับที่ ๑๙ และ ๒๐ ดังนี้

ทางจันทรคติ

อินทรปรัสถ คือ สำนักงานของรัฐของอารยะ จนถึงรัชสมัยของจักรพรรดิยัษปาล จากรัชสมัยของจักรพรรดิยุธิษฐิระ จนถึงจักรพรรดิยัษปาล มีพระเจ้าแผ่นดินประมาณ ๑๒๕ องค์ ทรงปกครองรัฐอารยวัตรอยู่ ๔,๑๕๗ ปี ๙ เดือน ๑๔ วัน รายละเอียด คือ:—

พระราชวงศ์ขององค์ยุธิษฐิระ มีพระเจ้าแผ่นดินปกครองเป็นเวลา ๑๗๗๐ ปี ๑๑ เดือน ๑๐ วัน ดังแบ่งออกได้ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน	เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	ยุธิษฐิระ	๓๖	๘	๒๕	๗	จิตตรถ	๗๕	๓	๑๘
๒	ปริกษิต	๖๐	๐	๐	๘	ทัษต ไศลย	๗๕	๑๐	๒๔
๓	ชนเมชย	๘๔	๗	๒๓	๙	อุกร เสน	๗๙	๗	๒๑
๔	อัศวเมธ	๘๒	๘	๒๒	๑๐	ษูร เสน	๗๙	๗	๒๑
๕	ราม II	๘๘	๒	๙	๑๑	ภูวันปติ	๖๙	๕	๕
๖	ษัตรมาล	๘๘	๑๑	๒๗	๑๒	รน ชิต	๖๕	๑๐	๔

เลขที่	อารยะกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑๓	ริกษก	๖๔	๗	๔
๑๔	สุขเทพ	๖๒	๑๐	๒๔
๑๕	นรหริเทพ	๕๑	๑๐	๒
๑๖	สุจิรถ	๔๒	๑๑	๒
๑๗	ศุร เสน II	๕๘	๑๐	๘
๑๘	ปรวต เสน	๕๕	๘	๑๐
๑๙	เมธาวิ	๕๒	๑๐	๑๐
๒๐	โสนจิร	๕๐	๘	๒๑
๒๑	ภีมเทพ	๔๗	๙	๒๐
๒๒	นฤหริเทพ	๔๕	๑๑	๒๓
๒๓	ปุรณ มาม	๔๔	๘	๗
๒๔	กรทวิ	๔๔	๑๐	๘
๒๕	อลมิก	๕๐	๑๑	๘
๒๖	อุทยปาล	๓๘	๙	๐
๒๗	ทุรวน มาล	๔๐	๑๐	๒๖
๒๘	ทมต	๓๒	๐	๐
๒๙	ภีมปาล	๕๘	๕	๘
๓๐	กเษมก	๔๘	๑๑	๒๑

กษัตริย์กเษมก ถูกปลงพระชนม์ โดยเสนาบดีของพระองค์ นาม วิหารว ราชวงศ์มีกษัตริย์ปกครอง ๑๔ องค์ เสวยราชย์ติดต่อกัน ๕๐๐ ปี ๓ เดือน ๑๗ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	วิหารว	๑๗	๓	๒๕
๒	ปุรเสนี	๔๒	๘	๒๑
๓	วีร เสน	๕๒	๑๐	๑๗
๔	อนังค ศยี	๔๗	๘	๒๓
๕	หริ จิต	๓๕	๕	๑๗
๖	ปรม เสนี	๔๔	๒	๒๓
๗	สุข ปตล	๓๐	๒	๒๑
๘	กัทรุต	๔๒	๕	๒๔
๙	สัจจ	๓๒	๒	๑๔
๑๐	อมร จุรห	๒๗	๓	๑๖
๑๑	อมิพล	๒๒	๑๑	๒๕
๑๒	ทศรถ	๒๕	๔	๑๒
๑๓	วีร สาล	๓๑	๘	๑๑
๑๔	วีร สาล เสน	๔๗	๐	๑๔

กษัตริย์วีรสาลเสน ถูกปลงพระชนม์โดยวีรมหาประธานมนตรี ราชวงศ์ของพระองค์มี ๑๖ องค์ ครองราชย์อยู่ ๔๔๕ ปี ๕ เดือน และ ๔ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยะกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	วีรมหา	๓๕	๑๐	๘
๒	อชิตสินห	๒๗	๗	๒๕
๓	สรว ทัตต	๒๘	๓	๑๐
๔	ภูวน ปติ	๑๕	๔	๑๐
๕	วีร เสน	๒๑	๒	๑๓

เลขที่	อารยะกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๖	มหิพล	๔๐	๘	๗
๗	ศัตรุ ศาล	๒๖	๔	๓
๘	สังฆราช	๑๗	๒	๑๐
๙	เตชพล	๒๘	๑๑	๑๐
๑๐	มนิก จันท	๓๗	๗	๒๑
๑๑	กาม เสน	๔๒	๕	๑๐
๑๒	ศัตรุ มารดาน	๘	๑๑	๑๓
๑๓	ชีวัน โลก	๒๘	๙	๑๗
๑๔	หริ ราว	๒๖	๑๐	๒๙
๑๕	วีร เสน II	๓๕	๒	๒๐
๑๖	อาทิตย์ เกตุ	๒๓	๑๑	๑๓

กษัตริย์อาทิตย์เกตุ แห่งมคธเทศ ถูกปลงพระชนม์ และสืบสมบัติต่อมาด้วยกษัตริย์ธันธารแห่งปรยก ราชวงศ์ของพระองค์มีกษัตริย์ ๙ องค์ครองราชย์อยู่ ๓๗๔ ปี ๑๑ เดือน ๒๖ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	ธันธาร	๔๒	๗	๒๔
๒	มหาฤษี	๔๑	๒	๒๙
๓	สนรชิ	๕๐	๑๐	๑๕
๔	มหาคช	๓๐	๓	๘
๕	ทุรนาถ	๒๘	๕	๒๕
๖	ชีวน ราช	๔๒	๒	๕
๗	รุทร เสน	๔๗	๔	๒๘
๘	อริลก	๕๒	๑๐	๘
๙	ราชพล	๓๖	๐	๐

กษัตริย์ราชพล ถูกปลงพระชนม์ และครองสมบัติต่อมา โดยกษัตริย์สามันต มหัมพล ครองราชย์อยู่ ๑๔ ปี พระองค์ถูกโจมตี และถูกปลงพระชนม์ และครองราชย์ต่อมาโดยวิรมทิตย์ แห่งอุชเชนี หรืออวันตีทรงครองราชย์อยู่ ๙๓ ปี และถูกปลงพระชนม์ และครองราชย์ต่อมาโดยสมุทรพล โยคีแห่งปรถัมภ์เสนาบดีแห่งศลิวัน มีกษัตริย์ในวงศ์ของพระองค์ถึง ๑๖ พระองค์ ครองราชย์อยู่ ๓๗๒ ปี ๔ เดือน ๒๗ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	พลมุสทร	๕๔	๒	๒๐
๒	จันทรพล	๓๖	๕	๔
๓	สโหยพล	๑๑	๔	๑๑
๔	เทวพล	๒๗	๑	๒๘
๕	นรสิงหพล	๑๘	๐	๒๐
๖	สมพล	๒๗	๑	๑๗
๗	รมุพล	๒๒	๓	๒๕
๘	โคบิณฑพล	๒๗	๑	๑๗
๙	อมฤตพล	๓๖	๑๐	๑๓
๑๐	ปาลิพล	๑๒	๕	๒๗

เลขที่	อารยะกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑๑	มหิพล	๑๓	๘	๔
๑๒	หริพล	๑๔	๘	๔
๑๓	สีสพล	๑๑	๑๐	๑๓
๑๔	มหันพล	๑๗	๑๐	๕
๑๕	กรัมพล	๖	๒	๒
๑๖	วิกรมพล	๒๔	๑๑	๑๓

พระเจ้าวิกรมพล ยกทัพไปโจมตีกษัตริย์มุลุขจันทรโพหร ทางอินเดียตะวันตก แต่ถูกปลงพระชนม์ในสนามรบ ผู้ได้ชัยชนะพระองค์ได้ครองราชย์ต่อมา มีกษัตริย์ ๑๐ องค์ ปกครอง ๑๔๑ ปี ๑ เดือน ๑๖ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	มลุข จันทร	๕๔	๒	๑๐
๒	วิกรม จันทร	๑๒	๗	๑๒
๓	อมิ จันทร	๑๐	๐	๕
๔	ราม จันท	๑๓	๑๑	๘
๕	หริ จันท	๑๔	๕	๒๔
๖	กัลยาน จันท	๑๐	๐	๕
๗	ภิม จันท	๑๖	๒	๖
๘	โลเบ จันท	๒๖	๓	๒๒
๙	โคมิน	๓๑	๗	๑๐
๑๐	พระนางเจ้าพัทมวดี	๒	๐	๐

พระนางสิ้นพระชนม์ ไม่มีผู้สืบต่อราชวงศ์ เสนาบดียกเอาพระสาธุ หริเปรมขึ้นครองราชย์แทน และปกครองพวกเขา สืบสันตติวงศ์ ๔ องค์ เป็นเวลา ๕๐ ปี และ ๒๑ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	หริ เปรม	๗	๕	๘
๒	โคบิณฑ เปรม	๒๐	๒	๑
๓	โคบาล เปรม	๑๕	๗	๒๘
๔	มหาวาหุ	๖	๘	๒๕

พระองค์สละราชสมบัติไปเป็นฤาษี จากนั้น อธิเสน กษัตริย์เบงคอล ก็มาสู่เมืองอินทรปรัษฐ์ สันตติวงศ์ มี ๑๒ องค์ ครองราชย์อยู่ ๑๑๕ ปี ๑๑ เดือน ๒ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	อธิเสน	๑๘	๕	๒๑
๒	วิลวาล เสน	๑๒	๔	๒
๓	เกษว เสน	๑๕	๗	๑๒
๔	มธ เสน	๑๒	๔	๒
๕	มยุร เสน	๒๐	๑๑	๒๗
๖	ภิม เสน	๕	๑๐	๕
๗	กัลยาน เสน	๔	๘	๒๑
๘	หริ เสน	๑๒	๐	๒๕
๙	กเษม เสน	๘	๑๑	๑๕

เลขที่	อารยะกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑๐	นรยัน เสน	๒	๕	๒๕
๑๑	ลักษมี เสน	๒๖	๑๐	๐
๑๒	ทโมทร เสน	๑๑	๕	๑๕

กษัตริย์ ทโมทร เสน กดขี่ต่อเสนาบดีของเขามาก เสนาบดีทิป สิงห์ ชนะเหนือกองทัพ และทำการรบกับกษัตริย์ ซึ่งถูกปลงพระชนม์ และทิปสิงห์ก็ขึ้นครองราชย์ มีพระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์ ๖ องค์ ปกครองอยู่ ๑๐๗ ปี ๕ เดือน ๒๒ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	ทิป สิงห์	๑๗	๑	๑๖
๒	ราช สิงห์	๑๔	๕	๐
๓	รน สิงห์	๕	๘	๑
๔	นร สิงห์	๔๕	๐	๑๕
๕	หริ สิงห์	๑๓	๒	๒
๖	ชีวัน สิงห์	๘	๐	๑

กษัตริย์ชีวัน สิงห์ ส่งกองทัพของพระองค์ไปทางเหนือ เพื่อหาเหตุผลบางอย่าง เมื่อกษัตริย์ปริถวี ราช เชาวัน แห่งวิรัต ทราบข่าว ได้ยกทัพไปโจมตีกษัตริย์ชีวัน สิงห์ ผู้ถูกปลงพระชนม์ในสนามรบ แล้วกษัตริย์ปริถวี ราช ได้สืบสันตติวงศ์ของพระองค์ได้ ๕ พระองค์ ครองราชย์ ๘๖ ปี ๒๐ วัน ดังนี้

เลขที่	อารยกษัตริย์	ปี	เดือน	วัน
๑	ปริถวี ราช	๑๒	๒	๕
๒	อภัย ปาล	๑๔	๕	๑๗
๓	ทุรชัน ปาล	๑๑	๕	๑๔
๔	อุทัย ปาล	๑๑	๗	๗
๕	ยัษ ปาล	๓๖	๔	๒๗

กษัตริย์ยัษ ปาล ถูกโจมตีโดยสุลต่านศหปุทดีน โครีการหุ กัชมี และถูกจับได้ขังไว้ที่บ้อมปริยัก ปี ๑๒๔๘ วิกรมสมัย สุลต่านครองราชย์ที่อินทรปรัษฐ์ ราชวงศ์มี ๕๓ องค์ ปกครองอยู่ ๗๕๔ ปี ๑ เดือนกับ ๑๗ วัน รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีอยู่ในหนังสือหลายเล่ม ดังนั้นจึงไม่นำมากล่าวไว้ในที่นี้

ทางจันทรคติ

๑ วิษณุ พรหม มริจิ กัศยป

๕ ไววัสวัต มนู เอลลา (ลูกสาว) แต่งงานกับพุทธ ที่ ๕ ตามสายโลหิตจากอัตริ น้องชายของมาริจิ ปุรว อายุ

๑๐ โนหัส ยยติ โอรา วหน โสวหนา

๑๕ ตริสนี กตันทุน มิริถา ยัสมาถา วิรูต

๒๐ ดรูช เสธ ดูร คันธาร ธรรมเสนะ

๒๕ ทริดเสน ปริตชิต กน โคบาน ตริสาน

๓๐ กุรุนทุมา เมรุ มารูติ ทุษยันต ภารัต

๓๕ วิตาถ มันยู วรหเตเศตร สโหตรหัสติ

๔๐ อัชมิดา ริกษะ สัมวารนะ คูรู ปริกษิต
๔๕ ชหุน โสรถ วิทูรถา สรวภูมา ชยเสน
๕๐ ราชิจา อวุตย โครธานะ เทวติถิ ริกษะ
๕๕ ภีเมน ทุเลปะ เปรติปะ สันตนู ริจิตรริยะ
๖๐ พันตู ยุธิษฐิระ

ทางสุริยะ

พรหม มริจิ กัศยปะ ไววัสวัต มนู
๑ อิกษวกู วิคุกษิ ปุรุนชาหุ อันปริธู
๕ วิสคันธิ อาทรห ยว สรวัส นิกุมป
วรินสวา
๑๐ ธุนทมาร ทริทัสวะ หริอัสวะ นิกุมปะ
วรุนอัสวะ
๑๕ เสนจิต ยวนัสวะ มันธต ปุรกุตชุ อรุน
๒๐ ตริวิธุนว อัตรรุน สุทวริถ ตริโสนช
หริสจันทร
๒๕ โรหิต หริต จัมปา วิเชย มารุก
๓๐ วริคษ พาหุก สาคร เกสิ อัสมันชัส
๓๕ เอาสุมาน ทิลิป ภกิรถ สรุตเสน นาปม
๔๐ อัมพริษ สินธุทวิป อายุตยุ ริทุปรน นาล
๔๕ นิรุอห เสวทส อัสโมรก มาลุก สัตวริก
๕๐ ไอทวิร วิสวสห ขารภัง พิรกพาหุดิลิป
๕๕ รฆุ อช ทัสรัต รามจันทร ลว
๖๐ อธิฐ นิสิท นภ ปุนทริก เมฆุนน
๖๕ พล สุล พัชรนพ สุชันส วิสิตัสว
๗๐ วิทธิตะ หิรนพ ปุสปค สุนทสาน
อุกกันวุรน
๗๕ สิกร มูรรู ปริสิสูต เสตเสมท–อมรสุนท
๘๐ อวัสวน วิสวสวะ ปริเสนชิต ตักขยัช
วิรหิตพล
๘๕ วิรหิตวิระ โอรูกริอา พัชวริดา ปริฐีเวโอมา
ภันนู
๙๐ สยเทว วเรหิทิสวะ วาหุมาน ปรติ
กุสวะ สุปริติก
๙๕ มูรูเทว โสนิเขตร ปุษกร เรช สุท
๑๐๐ อุมิตรชิต วริหิตรย ปาริเกตุ เกรชินชยา
รินินชยา
๑๐๕ สุนเชห สักย สุทิป สันกาล อัสมาน-
ชิต
๑๑๐ โรมิก สุริต สุมิตร ยุคเดียวกับวิกร-
มาทิตย ๕๗ ก่อนคริสตกาล Col Tod.

สรุป

เมื่อ ๕,๐๐๐ ปีล่วงแล้ว มีแต่ศาสนาพระเวทเท่านั้นทั่วโลก เมื่อมหาสงครามมหาภารตะ ได้มีการต่อสู้กันระหว่างพวกเการพกับพวกปัณฑพ ในมหาสงครามครั้งนั้น คนผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหมด ได้สูญสิ้นไป ทำให้อินเดียตกอับลง ก่อนมหาสงครามนั้น อารยธรรมอินเดียเป็นสิ่งประหลาด มากต่อโลก และได้ดึงดูดประชาชนพลโลกมาสู่ประเทศอินเดีย เพื่อวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์

(เหมือนอย่างปัจจุบันคนเดินทางไปยุโรป เป็นดินแดนแห่งอารยธรรมสมัยใหม่) มนูเล่ม ๒ หน้า ๒๐ ว่าอินเดียคือราชินีแห่งโลก ดังนี้ อ้างไว้ในไมตรีอุปนิษัท ซึ่งมีจักรพรรดิถึง ๑๗ องค์ ปกครองทั่วโลกเท่าที่รู้กันในยุคนั้น บรรดากษัตริย์เหล่านั้นองค์สุดท้าย คือ ภารัต ประเทศอินเดียได้นามตามพระองค์ภารตขัณฑ์ หรือภารตพรรษา หรือดินแดนภารต อินเดียโบราณได้พัฒนาศิลปะการยุทธทางทหารถึงขั้นที่ประหลาด แข่งขันกับรัฐสมัยใหม่ได้อย่างเช่นปืนใหญ่เรียกว่า ศตคณี (ปืนใหญ่) ภูษุนทิ (ปืนคาบศิลา) เป็นต้น ความก้าวหน้าในทางปรัชญาทางอายุรศาสตร์ ทางคณิตศาสตร์ กวี และวิชาการแขนงอื่น ๆ ซึ่งมีหนังสือบางเล่มได้นำวิชาการมาพิสูจน์เดี๋ยวนี้ได้ขยายอีกมาก และเป็นที่รู้กันในหมู่นักปราชญ์

จากเดียอินนั้น ความรู้ทั้งหลายได้ขยายไปสู่ประเทศตะวันตก ความรู้เดินทางไปสู่ประเทศอียิปต์ จากนั้นเดินทางไปสู่ประเทศกรีก แล้วไปโรม และจากนั้นขยายออกไปทั่วยุโรป แล้วเดินทางต่อไปยังอเมริกา บางครั้งนักศึกษาภาษาตะวันออกชาวยุโรป แปลความหมายหนังสือสันสกฤตผิด ดังนั้นจึงสรุปเรื่องผิด ๆ ตัวอย่างศาสตราจารย์ แมคซ์ มูลเลอ ได้แปลคำว่า ปรัธนัมว่า ม้า แท้จริงหมายถึงมหาตมัน ดร. โกลด์สตัคเกอร์ ได้ให้ข้อสังเกตในคัมภีร์ใบเบิลในอินเดียอย่างถูกต้องว่า อารยวัต (อินเดีย) คือแห่งน้ำพุของความรู้ทั้งหมด ศิลธรรม วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ และศาสนาได้แผ่จากดินแดนนี้ออกไปทั่วโลก เขาอ้อนวอนต่อเทพเจ้า โอ พระองค์ ขอให้ประเทศของข้า ฯ จง (ฝรั่งเศส) ยิ่งใหญ่เท่า ๆ กับอารยวัต (คำอ้อนวอนนี้ได้ถูกตอบออกมา อย่างยุโรปทั้งหมดเรียกดินแดนฝรั่งเศสว่าฟรังค และเป็นดินแดนอารยธรรมสมัยใหม่ เหมือนกับอินเดียในสมัยโบราณ ดารศีโกห บุตรผู้คงแก่เรียน และทายาทของจักรพรรดิชาห์แจฮันแห่งเดลฮี กล่าวในการแปลอุปนิษัทของเขาว่า โธ เขาศึกษาภาษาอารบิค และภาษาอื่น ๆ ถึงกระนั้น เขาก็ยังไม่สงบนอกจากภาษาสันสกฤต แต่ความก้าวหน้าทั้งหมดเหล่านี้ได้ถูกทำลายไปในสงครามใหญ่ซึ่งก่อให้เกิดยุคแห่งความโง่

ตั้งแต่นั้นมา พวกพราหมณ์ก็เลิกการบำเพ็ญเพียร และเลิกสอนความรู้แก่ชนชั้นวรรณะอื่น ๆ ในสังคมคนก็กลายเป็นคนโง่ พระก็สร้างรูปแบบต่าง ๆ ของตนขึ้นมากมาย พราหมณ์ที่โง่ก็สอนว่าสิ่งที่เขาพูดนั้นเป็นความจริงเหมือนบัญญัติของเทพเจ้า และสิ่งที่ดีที่สุดของโลกก็ต้องมีความตั้งใจเพื่อมอบให้แก่พวกเขา เมื่อประชาชนกลายเป็นคนป่าเถื่อนมากขึ้น ก็เชื่อ

สิ่งที่พวกพราหมณ์สอนทั้งหมด พวกพราหมณ์ก็กลายเป็นพ่อพระของอินเดีย และทำตนในทำนองเหมือนกันหมด พระยุโรปเคยใช้เขียนกระดาษจองไว้เพื่อไปสู่สวรรค์ในนามของพระเยซู พระอินเดียเล่นมายากลในทำนองนั้นหลายพันแบบ พวกเขาเหล่านั้นก็ยังนำคนไปในทางผิด เหตุผลที่ปรากฏในภายนอกก็คือ เมื่อผู้สอนโง่ ก็พาคนที่รับฟังคำสอนไปสู่นรก ดังนั้น พระอินเดียก็เริ่มศาสนาใหม่ เรียก (๑) วามมรรค คำสอนของลัทธินี้ (ก) ทานเนื้อสัตว์ (ข) ดื่มสุรา (ค) ทานปลา (ฆ) อาหารที่ก่อให้เกิดความกระตุ้นเบิกบาน (ง) โน้มไปตามความต้องการของกามารมณ์ เช่นการเสพเมถุน พวกเขาบูชาอวัยวะเพศชาย—หญิง ผู้ชายเรียกว่าไภรว (เทพเจ้าแห่งเมรัย) และผู้หญิงเรียกว่าไภรวี (ภรรยาของเขา) บุคคลที่ตายเพราะการดื่มเหล้าเชื่อกันว่าไปเกิดบนสวรรค์ หนังสือศาสนาของพวกเขาเรียกว่าตันตระ ในการบูชายัญนั้น พระเหล่านี้จะเผาโคและม้าหน้าแท่นบูชา เรียกว่าโคเมธและอัศวเมธตามลำดับ แต่ความหมายในสมัยโบราณของพิธีดังกล่าวนี้หมายถึงการควบคุมอินทรีย์ และปราบอินทรีย์ เพราะพระเวทไม่เคยอนุญาตให้มีการฆ่าโคและม้าในรูปใดรูปหนึ่งเลย

เมื่อศาสนาอันน่าสพึงกลัวนี้ได้ถึงขั้นนิยมสูงสุด พระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศติเตียนศาสนานั้น โดยทรงถามว่า ถ้าสัตว์ที่บูชายัญได้ขึ้นไปสวรรค์ ดังที่พระอินเดียยืนยันถึงความเที่ยงธรรมของการบูชายัญของพวกเขาแล้ว ทำไมผู้ทำการบูชายัญนั้นจึงไม่เผามารดาบิดาของเขาเองต่อหน้าแท่นบูชาเพื่อส่งบิดามารดาของพวกเขาขึ้นสู่สวรรค์เล่า ข้อโต้แย้งนี้ไม่สามารถจะตอบได้ และเป็นความสำคัญยิ่งของ (๒) พุทธศาสนา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมา มีนิยายที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน เรียก (๓) ลัทธิเชน และ (๔) ลัทธิจารวาก (วัตถุนิยม) ได้เกิดขึ้นเหมือนกัน ผู้เชื่อในลัทธิเช่นกล่าวโจมตีพระเวทคิดว่าพระเวทได้อนุญาตให้ทำพิธีบูชายัญโดยการฆ่าสัตว์ ด้วยการปฏิเสธพระเวท ลัทธิของพวกเขาจึงสิ้นสูญไป เมื่อท่านสังกราจารย์จับความผิดพลาดของพวกเขาได้ และทำให้พุทธศาสนิก เชน และ จารวาก แพ้ในการโต้เถียง ท่านสังกราจารย์ได้กู้พระเวทให้ยิ่งใหญ่กว่าศาสนาเหล่านั้นตามเดิมอีกครั้งหนึ่ง ในเหตุอันประเสริฐนี้ท่านสังกราจารย์ได้รับการสนับสนุนจากกษัตริย์สุธันวะ ลัทธิเชน พุทธและจารวาก ยืนยันว่าไม่มีพระพรหมผู้สร้างโลกชั่วนิรันดร และยืนยันว่าโลกที่เห็นได้นี่ คือทั้งหมดล่ะ หรือสากล ท่านสังกราจารย์ได้ปฏิเสธความมีอยู่จริงของโลก และพิสูจน์ให้เห็นว่าพรหมมีอยู่จริง ๆ ท่านได้ชัยชนะเหนือคู่

แข่งขันซึ่งได้ทำพวกเขาให้กลับนับถือศาสนาพระเวท การถึงแก่กรรมของท่านสังกราจารย์เมื่ออายุยังเยาว์ทำให้เกิดความเสียหายอันสำคัญต่อเหตุของศาสนาพระเวท สาวกของท่านสอนพระเวทในรูปใหม่ (๕) ว่า วิญญาณและพรหมเป็นอันเดียวกันและเหมือนกัน และสอนว่าโลกคือมายาเหมือนเชือกในความมืดมองดูเป็นงู ซึ่งจะหายไปเมื่อแสงสว่างปรากฏ โลกที่เราเห็นก็เป็นอย่างนั้น เมื่อพรหมเกิดขึ้นในจิตของเราโลกก็หายไป แต่คำอธิบายนี้ผิด เพราะถ้ามีแต่พรหมเท่านั้น และไม่มีสิ่งอื่นใด วิญญาณและวัตถุทั้งสองก็เป็นพรหม มันเป็นพรหมคือผู้มีความเห็นผิดเกี่ยวกับโลก กล่าวคือความโง่ของวิญญาณเกี่ยวกับโลก ก็จะวางอยู่ที่ประตูของพรหม แต่มันเป็นเหตุที่ผิดที่เชื่อว่าอวิชชาอยู่ในพรหม ดังนั้นพวกเวทานตะรูปใหม่จึงผิด

มันเป็นความผิดที่สมติว่า วิญญาณและพรหมเหมือนกันซึ่งท่านวยาสและไชมินิสอนและปรัชญาเวทานตะของพวกท่านวยาส พูดไว้อย่างชัดเจน (I i. ๑๗) วิญญาณไม่ใช่พรหม

เมื่อพระเจ้าวิกรมาทิตย์ เป็นจักรพรรดิของอินเดีย ๓๐๐ ปี หลังทางสังกราจารย์ (๖) ไสวิซึ่ม (ลัทธิศิวะ) แผ่อยู่ในอินเดียเป็นที่นับถือกันมาก นิกายที่สอนว่า การเอาขี้เถ้าบ้ายไว้ที่หน้าผาก การเอาลูกประคำแขวนคอ การบูชารูปศิวลึงค์ของพระศิวะ และการอดหารในวันที่ ๑๓ ของเดือน จะทำให้บุคคลผู้ปฏิบัติตามพ้นจากทุกข์ การบูชานี้ได้กล่าวไว้ในศิวปุราณะเขียนไว้ในสมัยกษัตริย์โภช ผู้ซึ่งปกครองอินเดีย ๕๐๐ ปี หลังกษัตริย์วิกรมาทิตย์

ประมาณ ๑๔๐ ปี หลังจากกษัตริโภช (๗) ไวศนวาส กลับมาเป็นที่นับถือของประชาชน ผู้สอนคนแรกของลัทธินี้คือ ศัตโกปะ เป็นคนวรรณะต่ำ และแล้วต่อมายวนาจารย์เป็นชาวกรีกนับถืออิสลามเป็นผู้สอนต่อ ครูผู้คงแก่เรียนมีเพียงคนเดียวคือท่านรามานุช ผู้สอนลัทธินี้อย่างช่ำชองมาก ลัทธิของนิกายนี้ คือที่แขนมีเครื่องหมายเป็นรอยรูปจักร สังข์ คทาและดอกบัว (สมมติกันว่า เทพเจ้ามีพระหัตถ์ ๔ กร เอาผุ่นไม้จันท์ทาที่หน้าผาก ให้นามตัวเขาว่านารายณ์ทาส เอาเมล็ดบัวทำเป็นลูกประคำแขวนคอ และอุทานว่า ข้าขอนอบน้อมต่อพระนารายณ์ สิ่งเหล่านี้คือทางพ้นทุกข์ ความผิดพลาดของพวกเขาเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้ว

บรรดานิกายเหล่านี้ สอนให้บูชาเทวรูป ได้เลียนแบบศาสนาเชน ซึ่งเป็นผู้สร้างรูปบูชามาแต่ดั้งเดิม ความแตกต่างในรูปแบบแห่งการบูชาเทวรูป ถูกเก็บรักษาไว้เพื่อแสดงการคัดค้านต่อศาสนาเชน หรือเอาโคลนสีขาวทาที่หน้าผาก รูปบูชาของศาสนาเชนนั้นเป็นรูปเปลือย

แต่รูปบูชาของพระอินเดียในนิกายอื่นนั้นนุ่งห่มผ้าและเครื่องประดับอื่น ๆ ผู้บูชาเทวรูป โต้แย้งว่า เทพเจ้าไม่มีรูปไม่สามารถจะเห็นได้ ดังนั้นรูปจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการกราบไหว้บูชาพระองค์ คำตอบข้อนี้มีว่า การคิดถึงงานของเทพเจ้าอย่างที่แสดงอยู่ในธรรมชาติเป็นการเพียงพอที่จะก่อให้เกิดความนึกคิดถึงเทพเจ้าต่อผู้บูชาพระองค์ การกราบไหว้เทวรูปนั้นย่อมจะเป็นบาปอย่างแน่นอน เพราะเขาคิดถึงพระองค์ในรูปหุ่นนั้นเท่านั้น แต่บุคคลผู้ซึ่งมีความเชื่อในความสัพพัญญูของพระองค์ย่อมจะไม่ทำบาปแม้ในความมืด

การอุทานพระนามของเทพต่อหน้าเทวรูปของผู้บูชา ย่อมไม่มีประโยชน์อันใด เพราะเหมือนกับกล่าวว่าน้ำตาลบ่อย ๆ ปากของเขาย่อมไม่ได้รับรสหวาน

การเชื่อว่าเทพเจ้าอวตารลงมาอยู่ในรูปพระราม กฤษณะเป็นต้น ก็ไม่ถูกอีกเหมือนกัน พระเวทประกาศออกมาว่าเทพเจ้าไม่เคยลงมาเป็นกายเนื้อ เพราะพระองค์ทรงปรากฏทุกหนทุกแห่งไม่จำเป็นจะต้องอวตารลงมา

บุคคลบางคนคิดอย่างผิด ๆ ว่า เทพเจ้าลงมาอยู่ในเทวรูปโดยการปลุกเสกโดยวิธีท่องโศลกพระเวท ความเชื่อผิด ๆ นี้จะปรากฏให้เห็นชัดในเมื่อมารู้ว่า ตำราที่อ้างถึงนั้นไม่ใช่คำโศลกในคำภีร์พระเวท คำโศลกเหล่านั้น พวกพระอินเดียทำปลอมขึ้นมา เพื่อหลอกหลวงเอาเงินของชาวบ้าน ยชุรเวทกล่าวไว้อย่างง่าย ๆ (XXXII,๓) ว่าไม่มีรูปของเทพเจ้า เกนอุปนิษัทกล่าวว่าจงรู้จักพระองค์และบูชาพระองค์เหมือนกับภาวะสูงสุดยิ่ง ซึ่งแสดงออกโดยคำพูดไม่ได้ ซึ่งพระองค์ก่อให้เกิดขึ้นด้วยการปรากฏแห่งพระองค์ การบูชาเทวรูปได้ก่อให้เกิดความชั่วเลวทรามมากมายในอินเดีย คือทำให้จิตใจวุ่นวายไม่สงบเมื่อเอารูปนั้นเป็นสรณะ และแล้วจิตใจก็จะดุร้ายเหมือนสัตว์บ่า ทำให้เสียเงินทองเป็นล้าน ๆ ซึ่งสร้างการทะเลาะวิวาทระหว่างกันเป็นต้น ผู้บูชาเทวรูปละเลยต่อหน้าที่และกลับมายุ่งในเรื่องเหลวไหลไม่เป็นสาระ บิดามารดาครูอาจารย์และแขกผู้มาเยี่ยม คือเทพที่มีชีวิตอยู่ซึ่งเราควรจะรับใช้ท่านตามหน้าที่

ผู้บูชาเทวรูป สร้างรูปเหล่านั้นไว้ในเมืองต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเรียกว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ พระก็หลอกหลวงเอาเงินทองของผู้แสวงบุญ ขอยกตัวอย่างสองสามเรื่อง ที่เมืองพาราณสี คนพูดกันว่า มหาเทพซ่อนพระองค์เองอยู่ในบ่อ เพื่อมิให้พวกมุสลิมได้เห็น ความจริงมีว่าพระบางรูปทิ้งรูปปั้นนั้นลงในบ่อ เมื่อพวกมุสลิมตีเมืองพาราณสี ในสมัยกษัตริย์อุรังเซฟ

ผู้ทำลายรูปปั้นของชาวฮินดู ที่เมืองจากันนาถบุรี พระทั้งหลายเล่นกลลวงมากมาย พวกเขาเอาหม้อข้าวหลายใบวางซ้อนกันไว้บนเตาไฟ และแสดงแก่ผู้มาแสวงบุญว่า หม้อข้าวที่อยู่บนสุดนั้นจะสุกก่อนข้อเท็จจริงก็คือ พวกเขาวางหม้อข้าวที่สุกแล้วไว้ข้างบนสุดของหม้ออื่น ๆ และแล้วนำพวกแสวงบุญไปดู

ที่เมืองเดกกา รูปหุ่นทำอย่างประณีตซึ่งเขาสามารถจะใส่หลอดเข้าไปในรูปหุ่นนั้นได้ ดังนั้นคนผู้สูบบุหรี่อยู่เบื้องหลังรูปหุ่น ก็พ่นควันเข้าไปทางหลอดที่ใส่ไว้ทำให้เห็นว่ารูปหุ่นนั้นสูบบุหรี่ รูปปั้นของโสมนาถซึ่งพวกมุสลิมเข้าไปทำลายและปล้นเอาของในนั้น รูปนั้นลอยอยู่ในอากาศด้วยวิธีการใช้แม่เหล็กดูดและดึงกัน

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกกันเหล่านี้ เพิ่งจะมีเมื่อไม่นานมานี้ เมื่อพวกเชนได้ทำรูปปั้นกิรนาร์ อาบู ปาลิตนะ เป็นต้น ในศตวรรษที่ ๑๒ พวกพระตระกูลพราหมณ์ ก็ทำตามเลียนแบบอย่างพวกเชน ถ้าจะเอาผลงานของพระเหล่านี้นำมาตรวจสอบแล้ว จะมีอายุไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ปี

นิกายของลัทธิเหล่านี้ทั้งหมดยืนยันในการกราบไหว้ครูคนแรกของพวกเขา ซึ่งพวกเขาถือว่ามีความเท่าเทียมกันกับเทพเจ้า แต่มันเกินเชื่อ เพราะอย่างไรก็ตาม ไม่มีผู้ยิ่งใหญ่คนใดจะสามารถเท่าเทียมกับเทพเจ้าซึ่งสร้างสวรรค์และโลก

เมื่อการบูชาเทวรูป ได้เขียนไว้ในปุราณะ ๑๘ หรือหนังสือว่าด้วยเรื่องนิยายแห่งเทพต่าง ๆ ผู้เชื่อทั้งหลายพรรณนาถึงความเชื่อต่อท่านวยาสซึ่งเป็นผู้แต่งหนังสือเวทานตะเหล่านั้น แต่เมื่อได้อ่านผลงานที่ท่านเขียนแล้ว ไม่ได้ทำให้เชื่อได้ว่าท่านวยาสเขียนหนังสือโง่ ๆ เช่นนั้น และขัดแย้งกันเอง อย่างที่พบเห็นในปุราณะ ตัวอย่างศิวะปุราณะ ยกพระศิวะขึ้นเป็นเทพเจ้า และทำให้เทพอื่น ๆ เป็นเทพรับใช้ของพระศิวะ วิษณุปุราณะ กล่าวถึงพระวิษณุเป็นผู้สร้างโลก มนุษย์และสวรรค์และทำให้เทพอื่นเป็นทาสรับใช้ เรื่องเหล่านี้และเรื่องอื่นแห่งหนังสือปุราณะไม่สามารถจะเป็นฝีมือเขียนของคน ๆ เดียวได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สามารถจะเป็นแบบการเขียนของท่านวยาสได้ เรื่องราวการสร้างโลกในคัมภีร์ปุราณะเป็นสิ่งที่น่าขบขันมาก ดังตัวอย่างตามคัมภีร์ภควัตว่าดอกบัวเกิดขึ้นจากพระนาภีของพระวิษณุ สร้างพรหมขึ้นจากดอกบัว นิ้วหัวแม่เท้าทางด้านขวาของพระวิษณุทำให้เกิดกษัตริย์สวยัมภู และนิ้วหัวแม่เท้าทางด้านซ้ายทำให้เกิดราชินีสัตยรูป หน้าผากของพระวิษณุทำให้เกิดพระสุทร และพระฤาษีอีก ๙ องค์

เกิดต้นไม้ เกิดภูเขา คน ยักษ์มาร นาคเป็นต้น ทั้งหมดนี้เป็นผลงานของคนบ้าคลั่ง ดังนั้นท่านวยาสจึงไม่ใช่ผู้แต่งคัมภีร์ปุราณะ ๑๘

เป็นการกล่าวกันอย่างผิด ๆ ว่า ท่านกัศยปะ และบรรดาภรรยาของท่าน ได้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นในโลกมากมาย เพราะมนุษย์ชาตินั้นไม่สามารถจะสร้างภูเขา ต้นไม้และแม่น้ำ คำว่ากัศยปะเป็นรูปศัพท์ที่สับเปลี่ยนที่กันศัพท์ว่าปัศยัก ซึ่งหมายถึงผู้เห็นพรหม และเป็นชื่อของเทพเจ้า ผู้ซึ่งสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในโลก

การอ้างของพระอินเดียที่ว่า พวกเขาสามารถจะอ้อนวอนให้ดวงดาวร้าย ๆ ที่คุกคามโชคชะตาของคนอยู่นั้นให้ระงับไว้ได้ ล้วนเป็นคำอ้างที่ผิด ถ้าดวงดาวทั้งหลายอยู่ในอำนาจของพวกพระ ทำไมพวกเขาขออาหารจากคนแทนที่จะขอจากดวงดาว การขึ้น ๆ ลง ๆ ของโชคชะตาของคนนั้น เป็นผลกรรมของการกระทำของเขาเอง

กรุรหปุราณะสอนว่า ผู้ตายนั้นควรถวายโคแก่พระ เพื่อนำผู้ที่ตาย ข้ามแม่น้ำวิตรณีไปได้ แต่โคและสิ่งอื่น ๆ พระเป็นผู้รับไป และไม่มีอะไรที่ถูกส่งไปกับคนตาย เพื่อช่วยเหลือในการเดินทางขึ้นไปบนสวรรค์ เมื่อประชาชนทั้งหลายคิดถึงแต่ตัวเอง คนหลอกลวงทั้งหลายก็มาหาพวกเขาถึงบ้าน ครั้งหนึ่งมีชาวนาคนหนึ่งได้ถวายโคแก่พระ เพื่อทำบุญให้แก่บิดาของเขาที่ตายไป วันหนึ่งต่อมาเขามาที่บ้านของพระ และถามพระว่าทำไมเขาไม่ส่งโคไปให้บิดาของเขาเพื่อช่วยเหลือผู้ตายข้ามแม่น้ำวิตรณี ดังนั้น เขาจึงพูดว่าเขาจะนำโคตัวนี้กลับบ้าน แม้ความรู้สึกนี้จะทำให้พระผู้หลอกลวงนี้สิ้นหวังลงได้

สิ่งที่พระพูดเกี่ยวกับการอดอาหารว่าเป็นการได้บุญนั้น ก็ไม่ถูกต้องด้วยเหมือนกัน กล่าวกันว่าครั้งหนึ่ง มีผู้หญิงโสเภณีตกลงมาจากสวรรค์ เธออ้อนวอนขออนุญาตต่อเทพให้เธอกลับขึ้นไปบนสวรรค์อีกครั้งหนึ่ง เธอได้รับการบอกจากเทพมาว่า เธอจะกลับขึ้นไปบนสวรรค์ได้อีก ถ้ามีบุคคลใดให้ส่วนบุญเกี่ยวกับการอดอาหารในวันที่สิบเอ็ดของเดือน มีหญิงในเมืองคนหนึ่งบังเอิญเกิดทะเลาะกับสามีของเธอ เธอโกรธสามีและอดอาหารในวันนั้น บังเอิญวันนั้นเป็นวันที่สิบเอ็ดของเดือน เธอไม่ได้อดอาหารด้วยความตั้งใจ กษัตริย์ของเมืองนั้นบังคับให้เธอแผ่ส่วนบุญที่ได้รับจากการอดอาหารในวันนั้นให้แก่เธอ (นางพ้า) เธอจึงได้กลับขึ้นไปบนสวรรค์อีก เรื่องนิยายโง่ ๆ เหล่านี้ คนโง่เท่านั้นจะเชื่อ

ผู้บูชาเทวรูปกล่าวว่า พระเวทมีสาขาวิชาการหลายสาขาที่สูญเสียไป แต่ที่หายไปนั้น บรรจุคำกล่าวอนุญาตให้กราบไหว้เทวรูปไว้ด้วย ถ้าเรื่องราวเหล่านี้ขยายไปถึงสมัยของท่านวยาส แล้ว ท่านจะต้องกล่าวเรื่องนี้เอาไว้ แต่ท่านวยาสไม่ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้เลย มันเป็นการโกหกเอาดื้อ ๆ

ผู้กราบไหว้เทวรูป ดูหมิ่นพระราม กฤษณะ และบุคลิกลักษณะของบุคคลอื่น ๆ เพราะเขาสร้างรูปพระรามและรูปเทพอื่น ๆ ขึ้นมา และทำการเต้นรำ ร้องขอทานในนามของพระรามเป็นต้น ถ้าพวกเขาทำอย่างนั้นในสมัยของพระรามแล้ว พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างหนัก

มีนิกายของลัทธิมากมาย ซึ่งสาวกของลัทธินั้น ๆ ไม่รู้ศาสนาที่แท้จริง พวกกาปิโยคี สันยาสีเป็นต้น ดำเนินชีวิตของเขาไปในทางไร้ความหมาย เพราะพวกเขาทั้งหมดคัดค้านศาสนาพระเวท

นิกาย (๘) ของลัทธิของนิกายของท่านกบิระกล่าวว่า "โอ กบิระ พระนามของพระองค์เท่านั้นจริงแท้ นิกาย (๙) ของนานักเรียกว่าซิกข์ คัมภีร์ของเขาคือกรานธ์ ในที่บางแห่งกล่าวยกย่องพระเวท และในที่อื่น ๆ ก็ติเตียนพระเวทสัญลักษณ์ของศาสนานี้มี ๕ คือ ๑ ไว้ผมยาว ๒ หวี ๓ กำไลมือเหล็ก ๔ ผ้าพันเท้าสองคู่ ๕ มีด สิ่งเหล่านี้ครูคนสุดท้ายของเขาสร้างขึ้น คือท่านคุรุโควินทสิงห์ เวลารุ่นเดียวกับพระราชินีแอนนา พวกเขาบูชาคัมภีร์เหมือนกับรูปหุ่นบูชานิกาย (๑๐) ของรามเสนหิ อุทานนามของพระราม นิกายนี้ได้สร้างขึ้นมาโดยรามจรันคนหนึ่ง เขาตั้งสำนักงานใหญ่ของเขาที่สหปุระ ในเมืองราชปุตนะ พวกเขาด่าว่าพระเวทและคีตะ และดูถูกบุคคลผู้ไม่นับถือลัทธิของเขา

นิกาย (๑๑) ของลัทธิโคไสน์ ตั้งขึ้นมาโดยคนเป็นลูกหลงพ่อแม่คนหนึ่งซึ่งถูกนำมาเป็นลูกบุญธรรมโดยพราหมณ์นอกคอกคนหนึ่งชื่อ ลัชหมาน ภัตตะ เด็กทารกชื่อ (พัลลภาจารย์) เมื่อเจริญวัยใหญ่โตขึ้น มีความรู้ในภาษาสันสกฤตก็เริ่มตั้งนิกายนี้ขึ้น เขาเขียนหนังสือสันสกฤตเพื่อต้องการผู้ปฏิญาณที่จะยินยอมต่อเจตนา ยินยอมต่อบุคคล และทรัพย์สมบัติต่อนิกายของเขาในนามของกฤษณะ พวกสาวกยินดีมอบภรรยาของพวกเขาให้พระโคไสน์ใช้ตามความต้องการ ถ้าพระเหล่านั้นจะเลือกเอาพวกเขา โบสถ์อันเป็นสำนักงานใหญ่ของนิกายนี้ (กฤษณะ) ตั้งอยู่ที่เมืองมธุระ รับการบริจาคเป็นล้าน ๆ รูปี ซึ่งเงินเหล่านี้พวกโคไสน์นำไปใช้เพื่อบำรุงตัณหาของพวกเขา

นิกาย (๑๒) ของสวามีนรายัน นิกายนี้ได้ตั้งขึ้นโดยพราหมณ์คนหนึ่ง ชื่อสหราชนันท์ ผู้ซึ่งหลอกลวงคนอื่นปลอมแปลงตนเองเป็นพระนารายณ์ ตั้งขึ้นที่เมืองคาเธียรวาร นิกาย (๑๓) ของมัธวาจารย์กราบไหว้พระกฤษณะโดยเอาดินขาวขีดเป็นเส้นตรงสองเส้นที่หน้าผากแ ละทำเป็นจุดดำ ๆ ในระหว่างเส้น มันจะทำให้พวกแขาเข้าถึงโมกษะ

นิกายต่อมาคือพรหโมสมาธ (๑๔) และประธานสมาธ (๑๕) สมาคมทั้งสองนี้ไม่เชื่อว่าหนังสือศาสนานั้น (พระเวท) ว่าไม่ผิดพลาด ไม่รักษาระบบชนชั้น และไม่ยอมรับการเกิดใหม่ พวกเขาเลียนแบบศาสนาคริสต์และยกย่องอากับปกิริยาและประเพณีของชาวยุโรป แต่พวกเขาขาดคุณสมบัติของชาวยุโรป อย่างเช่นความรักชาติ ความไม่เห็นแก่ตัวเป็นต้น ความชั่วอันสำคัญของพวกเขาก็คือการสร้างจิตใจและวัตถุ ความเจริญของวิญญาณอันไม่จำกัด การถ่ายบาปโดยความปรานีของเทพเจ้า และประสิทธิภาพของการสวดอ้อนวอน การสร้างวิญญาณและวัตถุนั้นไม่สามารถจะเชื่อได้ และปฏิเสธโดยเหตุผล วิญญานของคนนั้นจำกัด ไม่สามารถทำมันให้ก้าวหน้าโดยไม่มีขอบเขตจำกัดได้ การถ่ายบาปได้ทำให้เทพเจ้าหมดสภาพความยุติธรรม

นิกายทั้งหมดเหล่านี้ เห็นว่าตนเองอยู่ในทางที่ถูกต้องแล้ว และนิกายอื่นทั้งหมดอยู่ในทางผิด ตามความเห็นของพวกไวศนวาส คนนิกายอื่นทั้งหมดนอกจากพวกเขาแล้วเดินทางไปสู่นรก สวรรค์ของพวกคริสต์ก็ปิดสำหรับชาวฮินดู สวรรค์ของพวกมุสลิมก็จะยอมให้พวกเขาผู้เชื่อในพระอัลเลาะห์ โมหมัด กุรอ่าน และวันสุดท้ายเท่านั้นขึ้นสวรรค์ได้ แต่พวกหัวเก่าทั้งหมดนี้ คือพวกพระที่มุ่งหวังเอาแต่เงิน

ศาสนาที่แท้จริงค้นพบในพระเวท และอุปนิษัทซึ่งมีคำสอนร่วมกันว่า นักปราชญ์ควรจะสอนและประกาศความจริงแก่ตน และชี้ให้เห็นว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องเลิกความชั่วและประกอบแต่ความดี ความรู้ในพระเวทการมีมิตรดี ความเชื่อในศีลธรรม ควบคุมอินทรีย์ และลักษณะที่บริสุทธิ์เป็นผลในการได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์

บทที่ ๑๒

อนุปรัมภบท ๒

เมื่อความรู้ในพระเวทซึ่งได้แยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างความจริงและความไม่จริงไม่ถูกนำมาใช้ในหมู่ประชาชนอารยวัต ความโง่มีฐานะสูงขึ้นแผ่ขยายออกไปทั่ว ทำให้นิกายลัทธิศาสนามากมายเกิดขึ้นและตั้งชื่อนิกายของตนออกไปต่าง ๆ นานา มันเป็นเหตุให้ความเชื่อในศาสนาเชน และศาสนาอื่นซึ่งขัดกับคุณสมบัติขั้นสุดยอดของความรู้แผ่ขยายออกไปทั่ว มูลเดิมของความรู้ได้พิศูจน์โดยข้อเท็จจริงว่า วัลมิกิรามายนะ มหาภารตะ และหนังสืออื่น ๆ ไม่ได้บรรจุแม้แต่ชื่อของไชนิไว้ แต่หนังสือของไชนิได้ให้เรื่องพระราม พระกฤษณะ และเทพอื่น ๆ ไว้อย่างยืดยาว ดังนั้นย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า ความเชื่อของไชนิได้เกิดขึ้นหลังจากหนังสือเหล่านั้นได้เขียนขึ้นมาก่อนแล้ว เพราะถ้าความเชื่อของพวกไชนิมีความเก่าแก่เท่ากับที่เขาเป็นตัวแทนดังที่อ้างนั้น เรื่องราวของพวกเขาทั้งหมดก็จะต้องค้นพบได้ในแนวทางที่มีอยู่ในวัลมิกิรามายนะและหนังสืออื่น แต่เมื่อหนังสือเหล่านั้นไม่ได้บรรจุเรื่องไชนิเอาไว้ก็แสดงให้เห็นว่า ความเชื่อนี้เลื่อนลางหลังจากการแต่งหนังสือเหล่านั้นแล้ว ถ้าจะกล่าวว่า วัลมิกิรามายนะและหนังสืออื่น ๆ ได้แต่งขึ้นมาได้ก็มาจากหนังสือของไชนิ ก็จะถูกถามว่ามันเป็นไปได้อย่างไร ซึ่งก็ไม่ได้กล่าวชื่อหนังสือของพวกเขา ทั้งไม่มีข้อความตอนใดมาจากหนังสือนั้น ทำไมหนังสือของพวกเขาจึงอ้างถึงเรื่องราวของวัลมิกิรามายนะ และหนังสืออื่น ๆ ซึ่งเหมือนกับว่าลูกสามารถจะเห็นการเกิดของบิดาของเขาหรือ เปล่าเลยไม่เคยเป็นไปได้ ดังนั้นจึงเป็นที่ประจักษ์ว่า ความเชื่อของไชนิและพุทธ ในส่วนมูลฐานแล้วมีมาทีหลัง ต่อมาจากเรื่องของศิวะและศักติและนิกายอื่น ๆ ก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

อะไรที่เขียนไว้ในบทที่ ๑๒ นี้ เกี่ยวกับศาสนาของพวกเชน ซึ่งนำเอาคำอ้างของงานของพวกเชนเองมาเป็นเครื่องสนับสนุน สุภาพบุรุษของเชนไม่ควรจะเข้าใจผิด เพราะอะไรก็ตามที่ให้ไว้ที่นี่ก็เกี่ยวกับความเชื่อของเชน และได้ทำไปด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์ใจที่สุด เพื่อหาข้อเท็จจริงที่แตกต่างออกไปจากความไม่จริง แต่ไม่เคยทำไปเพื่อจุดมุ่งหมายสร้างความเกลียดชังแก่พวกเขาหรือทำไปเพื่อให้เขาเจ็บปวดแต่อย่างใด เมื่อพวกเชนพวกพุทธและศาสนาอื่น ๆ เห็น

สิ่งอะไรก็ตามที่เขียนไว้ในที่นี้ เขาเหล่านั้นควรถือเอาโอกาสนี้คิดและเขียนในเรื่องสำคัญในการแยกแยะให้เห็นความจริงและความเท็จ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มเติมส่วนประกอบอันสำคัญของความรู้ที่ถูกต้องของพวกเขา การตรวจสอบความจริงนั้นไม่สามารถจะเข้าถึงอย่างพึงพอใจได้ จนกว่าการโต้เถียงหรือสนทนากันอย่างฉันท์มิตรได้มีขึ้นในเรื่องนั้นโดยบุคคลทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายปฏิเสธ เมื่อไม่มีความแน่ใจในความจริงอันแสดงให้เห็นว่าขัดกับความเท็จในระหว่างนักปราชญ์แล้ว คนโง่ก็จะตกลงสู่ความมืดยิ่งขึ้น และได้รับความทุกข์ยิ่ง ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของมนุษย์ทุกคนที่จะร่วมประชุมถกเถียงกันฉันท์มิตรจะโดยวาจาหรือโดยการเขียน เพื่อชัยชนะของความจริงและทำลายความเท็จ ถ้าไม่นำวิธีการอย่างที่กล่าวมานี้มาใช้แล้วจะไม่มีความเจริญก้าวหน้าของประชาชนอันควรแก่ชื่อเลย คำวิจารณ์นี้ของศาสนาเชนและศาสนาพุทธจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เชื่อศาสนาอื่น ๆ อย่างมาก และจะให้เรื่องราวที่ถูกต้องแก่พวกเขาเพราะประชาชนเหล่านี้จะไม่ยอมให้หนังสือของพวกเขาแก่ศาสตราจารย์ของศาสนาอื่นอ่าน ตรวจสอบ หรือเขียนถึงศาสนาของพวกเขา หนังสือเชนนั้นได้มาด้วยความลำบากโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องผ่านอิทธิพลของเสธ สวัก ลาล กฤษณะ ทาส เลขาธิการอารยสมาชเมืองบอมเบย์ ข้า ฯ ได้หนังสือบางเล่มของพวกเชนสำหรับการวิจารณ์ของข้า ฯ จากเชนประภากร โรงพิมพ์เมืองพาราณสีและจากการพิมพ์ปรการณะ รัตนกร เมืองบอมเบย์ซึ่งได้ให้ความสะดวก แก่นักปราชญ์เพื่อการศึกษาศาสนาเชน

พวกเขาเหล่านั้น เป็นนักปราชญ์ประเภทไหนกัน ประเพณีของพวกเขาก็คือเก็บหนังสือศาสนาเพื่อตัวพวกเขาเองเท่านั้น และไม่ยอมให้ใครอื่นอ่าน ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้แต่งหนังสือของพวกเขามีความสงสัยเสียแต่เบื้องต้นว่า หนังสือเหล่านี้บรรจุเนื้อหาสาระในขอบเขตที่เป็นไปไม่ได้ พวกเขารู้ดีว่า ถ้าหนังสือเหล่านั้นได้มาสู่การพิจารณาไตร่ตรองของคนในศาสนาอื่นแล้ว พวกคนเหล่านั้นจะปฏิเสธและชี้ให้เห็นความผิดพลาดของหนังสือนั้นและว่า ถ้านักการศาสนาของพวกเขาเองอ่านหนังสือของศาสนาอื่น พวกเขาเหล่านั้นก็จะสูญเสียศรัทธาในศาสนาของพวกเขาเอง อย่างไรก็ตามยังมีคนมากมายซึ่งไม่เห็นความผิดของตนเอง แต่เป็นผู้ที่กระหายใคร่เห็นความผิดของคนอื่น นี่หาเป็นความเที่ยงธรรมไม่ ก่อนอื่นเขาควรจะ

ค้นหาความผิดของเขาเอง ค้นหาความไม่ถูกต้องของตนเสียก่อน และขจัดข้อผิดพลาดและเริ่มทำลายความผิดให้หมดสิ้นไป เอาละ ข้า ๆ จะได้เผยเรื่องราวของศาสนาพุทธและศาสนาเชนไว้ต่อหน้านักปราชญ์และคนดี ๆ ทั้งหลาย และทิ้งเอาไว้ให้พวกเขาพิจารณาด้วยความเที่ยงธรรม คำเดียวก็เป็นการเพียงพอสำหรับผู้มีปัญญาแล้ว

กิมธิกเลเขน พุทฺธิมทฺวรฺเยษุ ฯ

บันทึกประวัติศาสตร์

ตามหลักฐานของเอลพินสโตน พุทธศาสนาได้สูญสิ้นไปในสมัยพระเจ้าอชาตศัตรู ๕๕๐ ก่อน คริสตกาล และตามหลักฐานของแมกซ์มูลเลอร์ ๔๔๗ ปี ก่อนคริสตกาล ศาสนาของพุทธมีนิกายมากมาย นิกายที่เก่าแก่ที่สุดปฏิเสธว่าพระพรหมไม่มี และเชื่อในวัตถุว่ามีอยู่นิรันดร ความรุ่งเรืองที่สูงที่สุดตามสัดส่วนที่มีอยู่นั้นก็สมัยของพุทธเจ้า และองค์สุดท้ายคือ สากยมุนีโคตมะ ศาสนาของท่าน คือท่านเป็นมหาเทพซึ่งมีคนนับถือมากมายเช่นจีน ธิเบต พม่า สยามและลังกา จุดมุ่งหมายแห่งชีวิตของพวกเขาก็คือ การบรรจุถึงความสมบูรณ์โดยการวางเฉยไม่สนใจ แต่ศาสนาอันแท้จริงประกอบด้วยความเมตตา

เอลบินสโตนกล่าวว่า ศาสนาเชน ได้เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๖ หรือที่ ๗ ของยุคของเราและได้รุ่งเรืองสูงสุดในศตวรรษที่ ๑๑ และหลังจากศตวรรษที่ ๑๒ แล้วก็เสื่อมแคว้นที่มีคนนับถือมากก็อยู่ในแคว้นตะวันตกของอินเดีย คือกุชรัต และราชปุตน์ เชนกับพุทธได้ปฏิเสธความมีอยู่ของพรหม และเชื่อในความเป็นนิรันดรของวัตถุ พวกเขากราบไหว้นักบุญที่สมมติขึ้นและเกลียดการฆ่าสัตว์ คำสอนปรัชญาสางขยะของท่านกปิละดูเหมือนจะสะท้อนให้เห็นภาพในการไม่นับถือพรหมของพุทธซึ่งปรากฏซ่อนรูปมันอยู่ในศาสนาเชน

การพิจารณาตรวจสอบของลัทธิไม่นับถือเทพเจ้า รวมทั้งวัตถุนิยม พุทธ และ เชน

ลัทธิจารวากหรือวัตถุนิยม

ครั้งหนึ่ง นานมาแล้วมีชายคนหนึ่งชื่อ ปริหัสปติ ซึ่งไม่เชื่อในพระเวท เทพเจ้า และในผลกรรม ความเชื่อของเขาเป็นอย่างนี้

ยาวชฺชีวํ สุขํ ชีเวนฺนาสติ มจฺตฺโยรโคจระ

ภสฺมีภูตสฺย เทหสฺย ปุนราคมนํ กุตะ ฯ

ไม่มีคนหรือสิ่งมีชีวิตอื่นใดพ้นจากอำนาจของความตาย กล่าวคือทั้งหมดต้องตาย ดังนั้น ขอให้คนเรามีความสุขเสีย และหาความเพลิดเพลินให้นานเท่านานตราบที่วิญญาณยังมีอยู่ในร่างกาย ถ้ากล่าวว่า การทำหน้าที่ทางศาสนาเป็นความทุกข์และการเลิกทำหน้าที่ทางศาสนา ก็คือการติดตามมาด้วยความเจ็บปวดอย่างมหันต์ในชีวิตหน้า จารวากหรือวัตถุนิยมในอินเดียตอบแก่ผู้ถามอย่างนี้ว่า "โอ สหายเอ๋ย ร่างกายซึ่งกินข้าวและน้ำจะต้องลดลงคงเหลือแต่เถ้าถ่านหลังจากตายแล้ว มันไม่เคยมาสู่โลกนี้อีกเลย ดังนั้น จงหาความสุขให้กับชีวิตในสังคมให้มากเท่าที่กฎหมายกำหนดไว้ เพิ่มทรัพย์สมบัติของท่านให้มากขึ้น หาความสุขให้กับชีวิตด้วยวิธีการใช้ทรัพย์ที่ได้มานั้น จงเชื่อว่าโลกนี้มีอยู่จริง ๆ และโลกหน้านั้นไม่มี จงพิจารณาดูร่างกายนี้เสียซิประกอบด้วยธาตุทั้งสี่ คือดินน้ำ ไฟและลม การรวมกันขึ้นของธาตุเหล่านี้ ทำให้เกิดความรู้สึกขึ้นในร่างกาย เช่นเดียวกับความมึนเมาโดยเอาวัตถุมึนเมาทั้งหลายผสมกัน ในทำนองเดียวกันวิญญาณเกิดกับร่างกายและตายพร้อมกับร่างกายแล้ว ใครจะรับผลกรรมดีและกรรมชั่วเล่า

ตจฺไจตนฺยวิศิษฏ เทห เอว อาตฺมา เทหาติริกฺต อาตฺมนิ ปฺรมาณาภาวาตฺ ฯ

— การรวมกันของธาตุทั้งสี่จึงได้ผลิตวิญญาณขึ้นมา ซึ่งจะสิ้นสุดลงด้วยการแยกตัวออกของธาตุเหล่านั้น เพราะไม่มีการปรากฏของอายตนะทั้งหลายว่าวิญญาณทรงอยู่หลังจากตายไปแล้ว เราย่อมรับความจริงทางประจักษ์โดยทางอายตนะเท่านั้น เพราะไม่มีมูลฐานของการอนุมาน และหลักฐานชนิดอื่น ๆ โดยปราศจากหลักฐานทางอายตนะ ฉะนั้นหลักฐานทางอายตนะจึงเป็นหลักฐานเบื้องต้น ส่วนการอนุมานและการพิสูจน์อื่น ๆ เป็นหลักฐานขั้นที่สอง หลักฐานอันสุดท้ายนี้ไม่สามารถจะยอมรับได้ ผลการยืนยันที่จะทำให้จุดประสงค์ของชีวิตสำเร็จได้นั้น ก็คือความเพลิดเพลินที่ได้จากการกอดรัดผู้หญิงสวย ๆ ด้วยความเสน่หา

ตอบ : ธาตุดินและธาตุอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต มันไม่สามารถผลิตวิญญาณขึ้นมาได้ เพราะในปัจจุบันนี้ การผลิตร่างกายขึ้นมานั้นมันมาจากการอยู่ร่วมกันของบิดาและมารดา ดังนั้นในการเริ่มต้นสร้างรูปแบบของมนุษย์และร่างกายอื่น ๆ ไม่สามารถจะผลิตขึ้น

โดยปราศจากอำนาจของเทพเจ้า การผลิตและการทำลายวิญญาณนั้น ไม่เหมือนกับการผลิตและการทำลายสิ่งมีนเมา การทำลายวัตถุแห่งธรรมชาติก็คือการสิ้นไปของวัตถุนั้น ไม่ใช่สิ่งหนึ่งของสิ่งเหล่านั้นกลับไม่มีอะไรหรือสูญหายไป ในทำนองเดียวกันนี้ความไม่ปรากฏของวิญญาณ (อหังการ) ก็ไม่ควรจะถือว่าวิญญาณนั้นไม่มี การปรากฏของวิญญาณนั้นเกิดขึ้นมาอีกก็ต่อเมื่อมันมีรูปร่างหรือปัจจัยปรากฏขึ้นมาอีก เมื่อวิญญานจากร่างกายไป ร่างกายก็แตกดับลงและร่างกายไม่สามารถจะมีความรู้สึกได้เหมือนเมื่อก่อนที่วิญญาณจากไป ข้อนี้ได้กล่าวไว้ใน ปรหทรันนยกอุปนิษัท

นาหำ โมหำ พฺรวีมิ อนุจฺฉิตฺติธรฺมายมาตฺเมติ ฯ

ท่านยัญวัลกยะ กล่าวว่า โอ ไมเตอริยะ ข้า ฯ ไม่ได้พูดมาจากความรักตัวเอง แต่ข้า ฯ พูดมาจากความตัดสินใจแนวแน่ว่าวิญญาณเป็นอมต ความเคลื่อนไหวของร่างกาย เนื่องมาจากการรวมของธาตุกับวิญญาณ ในการแยกออกของธาตุเหล่านั้น ร่างกายก็หยุดทำงาน เพื่อเป็นการเปิดเผยร่องรอยของวิญญาณ วิญญาณแตกต่างจากร่างกายซึ่งได้รับพลังของวิญญาณและมีชีวิตจากการปรากฏของวิญญาณ และเมื่อวิญญาณจากไป ร่างกายก็เข้าสู่ภาวะความเฉื่อย และไม่มีความรู้สึก

เหมือนกับดวงตาซึ่งไม่สามารถดูตัวมันเอง แม้ว่าจะดูสิ่งอื่นได้ วิญญาณซึ่งเป็นผู้รับรู้แต่รับรู้ทางอายตนะอันเป็นส่วนของร่างกาย วิญญาณรับรู้ หม้อ เสื้อผ้า และวัตถุภายนอกอื่น ๆ ผ่านทางนัยน์ตา ในทำนองเดียวกันวิญญาณรับรู้ทางตาโดยผ่านการรับรู้ของใจ ผู้รับรู้ยังคงเป็นอย่างนั้นอยู่เสมอ และไม่เคยกลับมาเป็นผู้ถูกรับรู้ หรือสามารถรับรู้ได้ มันเป็นหลักที่แน่นอนได้ว่าสิ่งที่ถูกหนุนอยู่นั้นไม่สามารถจะทรงอยู่ได้โดยปราศจากหนุน ไม่สามารถจะมีการกระทำโดยปราศจากผู้กระทำ ในทำนองเดียวกันนี้ การรับรู้ไม่สามารถจะมีได้โดยปราศจากผู้รับรู้ หรือการกระทำโดยปราศจากผู้กระทำ

ความผิดอย่างฉกรรจ์

ถ้าการกอดหญิงสาวสวยอย่างมีเสน่หา ถือเป็นผลจุดหมายของชีวิต หรือเป็นจุดหมายแห่งความพยายามของมนุษย์ ความสุขชั่วครู่โดยมีความทุกข์เป็นผล อาจจะนำมาพิจารณาได้ว่าความสุขเป็นผลของความพยายามอย่างเดียวกัน ถ้าเป็นเช่นนั้น ความเศร้าโศกอย่างเดียวเท่านั้นที่เป็นจุดหมายของชีวิตด้วย เพราะในสวรรค์ วิญญาณเสวยความสุขบริสุทธิ์อย่างเดียวเท่านั้น

ถ้าจะกล่าวว่า ความพยายามควรจะทำเพื่อขจัดความทุกข์และส่งเสริมความสุข คำตอบย่อมมีว่าแนวทาง อย่างนั้นแสดงให้เห็นว่า ความสุขแห่งความหลุดพ้นนั้นไม่มีอยู่ ฉะนั้น มันไม่ใช่ผลแห่งความพยายาม หรือจุดหมายปลายทางแห่งชีวิต

จารวาก กล่าวว่า คนที่สละความเพลิดเพลินผสมด้วยความทุกข์นั้นคือคนโง่ คนฉลาดในโลกเลือกเอาความเพลิดเพลินและปฏิเสธความทุกข์ เพราะคนต้องการเมล็ดข้าว ก็เอาเฉพาะเมล็ดของมันส่วนเปลือกก็ทิ้งไปเสีย เพราะคนโง่ผู้เลิกความสุขในปัจจุบันของโลกนี้ ปรารถนาความสุขบนสวรรค์ที่ยังไม่มาถึง และเพื่อให้ได้ขึ้นไปบนสวรรค์ ได้ปฏิบัติพิธีการทางศาสนา การบูชาไฟ และหน้าที่ทางศาสนาอื่น ๆ ตามที่พระเวทเขียนไว้โดยพระผู้โหดร้าย การอ้อนวอนและความพยายามเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ด้านจิตใจ เมื่อไม่มีสวรรค์หรือไม่มีโลกหน้า มันก็เป็นการโง่ที่สุดที่หวังจะไปถึงที่นั่น เพราะปรหัสปติ ผู้สนับสนุนศาสนาจารวาก หรือวัตถุนิยมกล่าวว่า

อคฺนิโหตฺรํ ตฺรโย เวทาสฺตริทณฺฑํ ภสฺมคุณฺฐนมฺ
พุทฺธิเปารุษหีนานำ ชีวิเกติ พฤหสปติะ ฯ

พิธีการบูชาไฟ พระเวททั้งสามเวท ทัณฑ์ ๓ อย่างและการทาร่างกายด้วยขี้เถ้า ที่คนโง่และคนเลี้ยงชีพด้วยความขี้เกียจสร้างขึ้น แต่ความเจ็บปวดอันเป็นผลมาจากการทำให้ร่างกายพุพองด้วยหนาม และวิธีการทรมานตนของพระฤาษี เรียกว่านรก กษัตริย์ของประเทศที่มีชื่อเสียงในโลกคือเทพเจ้า การที่ร่างกายสลายไปนั่นคือความพ้นทุกข์ มีเท่านั้นและไม่มีอะไรยิ่งไปกว่านั้น

ตอบ : มันเป็นการโง่มากที่เชื่อว่าความสุขทางกามารมณ์อย่างเดียวเท่านั้น ว่าเป็นจุดหมายของชีวิตบุรุษอรรถคือการหลีกออกจากความทุกข์ทางกายว่าเป็นความสำเร็จแห่งความเป็นอยู่ของมนุษย์และความงามของมนุษย์ ความศักดิ์สิทธิ์ของการบูชาไฟ และพิธีกรรมอื่น ๆ เป็นผลทำให้อากาศบริสุทธิ์ ทำให้น้ำฝนบริสุทธิ์ซึ่งก่อให้เกิดความมีสุขภาพอนามัยของประชาชนและโดยวิธีนั้นช่วยให้ประชาชนได้รับผลสำเร็จในศาสนา ทรัพย์สมบัติ ความสุขและความหลุดพ้น มันเป็นการกระทำของคนชั่วที่พูดให้ร้ายต่อพระเวทและเทพเจ้าศาสนาพระเวท โดยปราศจากความเข้าใจดีในสิ่งเหล่านั้น การปฏิเสธตรีทัณฑ์ (มาตราวัดความยาว ๓) และการเอาขี้เถ้าทาตัวว่าถูกต้อง ถ้าความปวดเกิดจากการท

หนามทิ่มแทงเรียกว่านรก เชื้อโรคที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดยิ่งกว่า และความเจ็บไข้อื่น ๆ จะไม่เรียกว่านรกหรือ ถ้าถือกษัตริย์ว่าเป็นบุคคลที่ดีที่สุดของมนุษย์ โดยความที่พระองค์เป็นเจ้าแห่งโชคชตาแล้วไซร้ และสามารถปกป้องประชาชนของพระองค์ได้นั้นมันเป็นการถูกต้องแล้วไซร้ แต่ถ้าท่านพิจารณาเห็นว่าพระเจ้าแผ่นดินที่ชั่วเลวทรามเป็นเทพเจ้าแล้ว การพิจารณาของท่านไม่เป็นการยุติธรรมและไม่มีอะไรที่จะโง่ไปกว่านี้ถ้าการสูญสิ้นไปของร่างกายเป็นการหลุดพ้น อะไรคือความแตกต่างระหว่างคนกับสัตว์เล่า ทั้งสองนั้นอาจจะแตกต่างกันในรูปร่างเท่านั้น

อคฺนิรุษฺโณ ชลํ ศีตฺ สมสฺปรฺศสฺตถา' นิละ
เกเนทำ จิตฺริตำ ตสฺมาตฺสฺวภาวาตฺตทฺวฺยวสฺถิติะ ฯ

C—๑. จารวาก อภนักซ์ พุทธ และเชน เชื่อว่า กำเนิดของโลกนั้นเกิดมาจากธรรมชาติ สิ่งทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยสสาร มีคุณสมบัติตามธรรมชาติของมันเอง ไม่มีผู้สร้างโลก

น สฺวรฺโค นา'ปวรฺโค วา ไนวาตฺมา ปารเลากิกะ
ไนว วรฺณาศฺรมาทีนำ กฺริยาศฺจ ผลทายิกาะ ฯ

๒. นี่คือความเชื่อของจารวาก แต่พุทธและเชน เชื่อชีวิตในภายหน้า และความมีอยู่ของวิญญาณ ซึ่งจารวากปฏิเสธ เว้นแต่ในบางแง่ ความเชื่อของศาสนาทั้งสามนี้เป็นอย่างเดียวกัน ไม่มีสวรรค์ หรือนรก ไม่มีวิญญาณสืบทอดไปในภายหน้า การปฏิบัติตามหน้าที่ของวรรณะทั้งสี่ไร้ประโยชน์ ไม่มีผลต่อผู้ปฏิบัติ

ปศุศฺเจนฺนิหตะ สฺวรฺคำ ชฺโยติษฺโฏเม คมิษฺยติ
สฺวปิตา ยชมาเนน ตตฺร กสฺมานฺน หึสฺยเต ฯ

๓. ถ้าสัตว์ถูกฆ่าตาย และเผาบูชาพระ ต่อหน้าแท่นบูชา จะไปสู่สวรรค์ ทำไมผู้บูชายันเองไม่ฆ่ามารดาบิดา และคนอื่นที่ตนรักบูชาพระ เผาพวกเขาหน้าแท่นบูชาส่งไปสวรรค์เสียเอง

มฤตานามปี ชนฺตูนำ ศฺราทฺธำ เจตฺตฤปฺติการณมฺ
คจฺฉตามิห ชนฺตูนำ วฺยรฺถำ ปาเถยกลฺปนมฺ ฯ

๔. ถ้าการถวายอาหารและเครื่องดื่มไปให้แก่วิญญาณที่ตายไปแล้ว เพื่อให้คนที่ตายไปแล้วได้รับความสบายกายสบายใจแล้ว มันจะเป็นประโยชน์อะไรที่ผู้เดินทางไกล จะต้องนำ

อาหาร นำเสื้อผ้า และเงินทองติดตัวไปด้วย ญาติของผู้เดินทาง จะต้องถวายสิ่งที่ต้องการที่ผู้เดินทางจะนำติดตัวไปเอาไว้เสียที่บ้าน ในนามของผู้เดินทาง แล้วอุทิศสิ่งเหล่านั้นไปให้ญาติของเขาที่เดินทางในต่างประเทศ อย่างเดียวกับที่ถวายทานอุทิศไปให้ผู้ตาย ก็จะถึงผู้ตายบนสวรรค์ ถ้าสิ่งเหล่านั้นไม่ถึงบุคคล ผู้เดินทางบนพื้นโลก สิ่งเหล่านั้นจะถึงผู้ตายบนสวรรค์ได้อย่างไร

สฺวรฺคสฺถิตา ยทา ตฤปฺตึ คจฺเฉยุสฺตตฺร ทานตะ
ปฺราสาทสฺโยปริสฺถานามตฺร กสฺมานฺน ทียเต ฯ

๕. ถ้าทานคืออาหารและเครื่องดื่มที่ถวายแก่พระบนพื้นโลก ทำให้ความอยากของผู้อยู่บนสวรรค์สงบลงได้ อาหารที่ถวายพระภายในบ้าน จะไม่ทำให้บุคคลผู้อยู่บนหลังคาบ้านอิ่มหรือ

ยาวชฺชีเวตฺสุขํ ชีเวทฤณํ กฤตฺวา ฆฤตํ ปิเพตฺ
ภสฺมีภูตสฺย เทหสฺย ปุนราคมนํ กุตะ ฯ

๖. ฉะนั้น ขอให้บุคคลอยู่อย่างมีความสุขนานเท่านานที่จะมีชีวิตอยู่ได้ ถ้าที่บ้านของเขาไม่มีเงิน เขาควรจะยืมเงินจากผู้อื่น และมีชีวิตอยู่อย่างสบาย เขาไม่ควรจะใช้หนี้สินคืน เพราะไม่ว่าร่างกาย หรือวิญญาณที่ทานอาหารและดื่มขณะที่อยู่ในร่างกาย จะกลับมาสู่โลกนี้อีก แล้วใครเล่าจะเป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้

ยทิ คจฺเฉตฺปรํ โลกํ เทหาเทว วินิรฺคตะ
กสฺมาทฺ ภูโย น จายาติ พนฺธุสฺเนหสมากุละ ฯ

๗. มันเป็นการผิดพลาดที่บุคคลพูดว่า วิญญาณของคนจากร่างกายนี้ไปในเวลาตาย และไปสวรรค์ เพราะถ้ามันเป็นจริงอย่างว่า ทำไมวิญญาณไม่กลับมาบ้านเล่า ซึ่งควรจะดึงดูดด้วยพลังของความรัก ของญาติในครอบครัว เศร้าโศรกร่ำไห้ในการตายของเขา

ตตศฺจ ชีวโนปาโย พฺราหฺมไณรฺวิหิตสฺตฺวิห
มฤตานำ เปฺรตการฺยาณิ น ตฺวนฺยทฺวิทยเต กฺวจิตฺ ฯ

๘. ฉะนั้น เรื่องราวอันเหลือเชื่อทั้งหลายเหล่านี้ พระพราหมณ์เป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อเลี้ยงชีพอย่างเกียจคร้านของพวกเขา เพราะพิธีกรรมแห่งทสกัตร หรือวันอันไม่บริสุทธิ์ ๑๐ วัน หลังจากตาย มันเป็นพิธีลวงที่พระสร้างขึ้นเพื่อเลี้ยงชีพของพวกเขา

ตฺรโย เทวสฺย กรฺตาโร มณฺฑูกธูรฺตนิศาจราะ
ชรฺยรีตุรฺผรีตฺยาทิ ปณฺฑิตานำ วจะ สฺมฤตมฺ ฯ

๙. ผู้เขียนพระเวทมี ๓ พวก คือ พวกตลกขบขัน คนชั่ว และมารร้าย มันทำให้การพูดของเขาเป็นตัวตนขึ้นโดยการพูดว่า จาฟาริ เตอร์ฟาริ และบัณฑิตอื่น ๆ

อศฺวสฺยาตฺร หิ ศิศฺนนฺตุ ปตฺนีคฺราหฺยำ ปฺรกีรฺติตมฺ
ภณฺไทสฺตทฺวปรำ ไจว คฺราหฺยชาตำ ปฺรกีรฺติตมฺ ฯ

๑๐. ความเลวทรามของการแต่งเรื่องของพวกเขา อย่างแสดงไว้ในการกล่าวถึงนี้ว่า ผู้หญิงควรจับลิงค์ของม้าในการบูชายัญ และว่าภรรยาของผู้บูชายัญควรสมสู่กับม้า และว่าการหัวเราะเยาะจะต้องทำให้ติดต่อกันไม่ขาดสาย และอื่น ๆ ใครสามารถจะเขียนเรื่องน่าเกลียดเช่นนี้ นอกจากคนบ้า

มำสานำ ขาทนำ ตทฺวนนิศาจรสมีริตมฺ ฯ

๑๑. กล่าวถึงการกินเนื้อแสดงว่า ส่วนของพระเวทได้เขียนไว้โดยพวกมารร้าย

การปฏิเสธความเห็นของจารวาก

ตอบ : ๑ ถ้าปราศจากการพึ่งพาอาศัยของพระเจ้าในการสร้างโลกแล้ว วัตถุทั้งหลายไม่สามารถเกิดขึ้นมาได้โดยอาศัยเหตุทางธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ถ้าวัตถุเหล่านั้นเกิดขึ้นมาได้โดยตัวของมันเอง หรือโดยธรรมชาติของมันเอง ทำไมจึงไม่เกิดดวงอาทิตย์ ดวงที่สองดวงจันทร์, โลกและดาวฤกษ์อื่น ๆ เล่า ถ้ามันเกิดได้ด้วยตัวของมันเอง

๒ สวรรค์คือชื่อของความสุขและความเพลิดเพลิน นรกคือชื่อของความทุกข์ ถ้าวิญญาณไม่มี ใครเล่าเสวยสุขและเสวยทุกข์เล่า เหมือนในชีวิตปัจจุบันวิญญาณเป็นภาวะอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความรู้สึกสุขทุกข์ในชีวิตภายหน้าด้วย ความสัตย์จริง การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ความเมตตาสงสาร และความดีอื่น ๆ ของบุคคลทั้งหลายในวรรณะสี่ ก็จะไร้ประโยชน์ทั้งสิ้น และปราศจากการให้ผลทั้งปวง หรือ เปล่าเลย สิ่งเหล่านี้ไม่เคยเป็นอย่างนั้น

๓. การบูชายัญโดยการฆ่าสัตว์ต่อหน้าแท่นบูชา ไม่มีเขียนไว้เลยในคัมภีร์พระเวท และหนังสืออื่น ๆ ที่กล่าวถึงความสัตย์จริง การถวายอาหารและเครื่องดื่ม

แก่วิญญาณที่จากร่างไป เป็นการสร้างเรื่องขึ้นมาจากความนึกคิดของพระเอง พิธีนี้ขัดต่อคำสอนของพระเวท และคัมภีร์อันดีอื่น ๆ มันเป็นคำสอนของลัทธิภควัต และปุราณะอื่น ๆ หรือเทวนิกาย ฉะนั้นการปฏิเสธของพวกเขาจึงพังไม่ขึ้น

๔. อะไรที่มีอยู่ ไม่สามารถจะลดลงไปเป็นความไม่มี วิญญาณมีอยู่ไม่สามารถจะลดลงไปเป็นความไม่มี วิญญาณมีอยู่ไม่สามารถจะกลับเป็นความไม่มี ร่างกายลดลงเป็นขี้เถ้าได้ แต่วิญญาณลดลงไม่ได้ วิญญาณผ่านเข้าไปสู่ร่างกายอีกร่างหนึ่งได้ ฉะนั้นใครก็ตามที่ซื้อความสุขของเขาในโลกนี้ ในการทำคนอื่นให้เสียหายโดยการทำสัญญากู้หนี้หรือโดยอื่นใด และไม่ยอมจ่ายหนี้คืน แน่นอนบุคคลนั้นจะต้องเป็นคนบาป และตกนรกไปรับทุกข์ในชาติหน้า โดยไม่ต้องสงสัยเลยแม้แต่น้อย

๕. ในการทิ้งร่างกายไปแล้ว วิญญาณจะต้องผ่านไปอยู่ในอีกที่หนึ่ง ในสถานที่ต่างกัน วิญญาณไม่มีความรู้ของชาติในอดีต หรือครอบครัวของเขา และญาติอื่น ๆ ฉะนั้นวิญญาณจึงไม่กลับมาสู่ครอบครัวเดิมของเขา

๖. แน่แท้ พระพรหมณ์นั่นเองเป็นผู้สร้างพิธีกรรมการฝังศพ เพื่อการเลี้ยงชีวิตของพวกเขาเอง แต่พระเวทไม่ได้อนุญาตไว้ มันเป็นการสมควรได้รับการปฏิเสธ

๗. เป็นที่เห็นได้ชัดแล้วว่า ถ้าจารวากหรือพวกวัตถุนิยมของอินเดีย และพวกไม่นับถือพระเจ้าอื่น ๆ ได้อ่าน ได้ยิน หรือได้ศึกษาพระเวท และหนังสือที่มีเหตุผลที่แท้จริงอื่น ๆ พวกเขาจะไม่ติเตียนคัมภีร์เหล่านั้น และกล่าวว่า พระเวทถูกเขียนขึ้นโดยบุคคลเลว คนชั่ว และคนหลอกลวง พวกเขาไม่เคยใช้ภาษาเลว ๆ เช่นนั้นใช่แล้ว มรินเธอ และผู้วิจารณ์คัมภีร์พระเวท เหมือนกับคนตลก คนขี้โกง และว่ามันเป็นการหลอกลวงของพวกเขา ไม่ใช่ของพระเวท แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า จารวาก อภนักซ์ พุทธและเชน ไม่ได้เห็นหรือไม่ได้ยินคำอธิบายของพระเวทหรือศึกษาพระเวทกับพวกนักปราชญ์ ฉะนั้นเมื่อสูญเสียความสมดุลย์ของใจ และการทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง พวกเขาจึงได้ติเตียนพระเวทโดยปราศจากเหตุผล เมื่ออ่านคำวิพากษ์วิจารณ์ของพวกวามมรรค หรือพวกแบ่งแยกลัทธินิกายไร้การสนับสนุนของประจักษ์เป็นการนึกคิดเอาเอง และมีเจตนาเป็นบาป พวกเขาจึงเป็นศัตรูของพระเวท และตกลงสู่ทะเลลึกของอวิชชา

๘. จงจำไว้ว่า มันเป็นงานของพวกนักปราชญ์วามรรคว่า ผู้หญิงยึดถือองค์ชาติของม้า และร่วมเพศกับม้า และว่าลูกสาวของผู้บูชายัญ ควรเล่นสนุกสนานกับการล้อเล่นแบบพิเรน บุคคลผู้ซึ่งเลวที่สุดควรจะเป็นบุคคลในลัทธิวามรรค นอกจากผู้มีความเชื่ออันชั่วร้าย (ตามศัพท์คือทางของหญิง) ซึ่งเขียนคำวิจารณ์ผิด ๆ และน่าขายหน้าที่เขียนเกี่ยวกับพระเวทซึ่งขัดกับความรู้สึกอันถูกต้องของพวกเขามิใช่หรือเป็นที่น่าสมเพทมากที่พวกจารวากและพวกนิยมวัตถุอื่น ๆ ริบร้อนให้ร้ายพระเวทโดยไม่ได้พิจารณาให้ถ่องแท้ พวกเขาควรจะใช้เหตุผลทำความเข้าใจสักเล็กน้อย สหายผู้น่าสมเพทเอ๋ย พวกเขาควรจะทำตรงกันข้ามได้อย่างไรเล่า พวกเขาไม่มีความรู้มากมายนักที่สามารถจะใช้แยกแยะให้เห็นความแตกต่างระหว่างความจริงและความเท็จและส่งเสริมความจริง ติเตียนความเท็จ

๙. สำหรับการรับประทานเนื้อสัตว์ก็เช่นกัน มันเป็นอุบายลวงของพวกอรรถกถาวามมรรค ดังนั้นมันเป็นการเหมาะสมที่จะเรียกพวกเขาว่ารากษส (พวกผี) แต่การรับประทานเนื้อนั้นมิได้เขียนไว้ในที่ไหน ในคัมภีร์พระเวท ฉะนั้น บาปของการกล่าวคำเท็จข้างต้น ไม่ต้องสงสัยเลยอยู่ในหัวของอรรถกถาเหล่านั้น ผู้ซึ่งยอมตนตามอารมณ์และกล่าวล้อเลียนพระเวท ในหัวใจของเขาไม่มีความรู้พระเวท ความจริงก็คือว่าคนเหล่านี้ได้เป็นศัตรู และจะเป็นศัตรูของพระเวท ผู้จะจมลงในความมืดของอวิชชาและแทนที่จะได้รับความสุข เขาต้องยอมรับความทุกข์ทรมานอันยิ่งใหญ่ ในการก่อความโหดร้ายทารุณของความประพฤติตนของพวกเขา ฉะนั้นมนุษยชาติทั้งหมดควรดำเนินตามบัญญัติพระเวทในชีวิตของของตน ๆ

๑๐. สาวกของพวกวามมรรค ดูถูกพระเวท เพื่อให้สมความมุ่งหมายของตนภายใต้ความมืดคืออวิชชา พวกเขาส่งเสริมการกระทำชั่ว ในการดื่มสุรายาเมา การเสพประเวณี และบาปอื่น ๆ การใช้ตุลยพินิจผิด ๆ นำไปสู่การกล่าวหาผิด ๆ ทำให้พวกจารวาก พุทธและเชน ติเตียนพระเวทและสร้างนิกายขึ้นต่างหากอันขัดกับพระเวท และขัดต่อความเชื่อในพระเจ้า คือเป็นลัทธิที่ไม่มีพระเจ้า ถ้าจารวาก

และวัตถุนิยมอื่น ๆ จะถือเอาความลำบากที่จะพิจารณา ความหมายอันถูกต้องของพระเวท พวกเขาควรจะค้นหาความจริงอันบริสุทธิ์ของพระเวท โดยการเลิกอ่านคำวิจารณ์พระเวทในทางผิด ๆ เสีย แล้วค้นหาตรง ๆ ในตำราพระเวทเสียเอง ก็จะพบความจริงอันบริสุทธิ์ สหายผู้น่าสงสารเอ๋ย พวกเขาสามารถจะทำอะไรได้อีกเล่า เมื่อเวลาความเสื่อมของคนมาถึงเข้า เหตุผลก็ใช้ไม่ได้เสียแล้ว

วินาศกาเล วิปริตพุทฺธิ: ฯ

เราได้กล่าวถึงประเภทของจากรวากหลายอย่าง พวกเขาเห็นตรงกันในหลาย ๆ แง่ แต่จารวากที่แท้จริงนั้น เชื่อว่าวิญญาณเกิดขึ้นพร้อมกับร่างกาย และทำลายลงพร้อมกับร่างกาย พวกเขาไม่เชื่อในการเกิดใหม่ และชีวิตภายหน้า พวกเขาไม่เชื่อความรู้ทางประจักษ์ความรู้ทางอนุมานและความรู้ทางพิสูจน์ชนิดอื่น ๆ เว้นไว้แต่ความรู้ทางประจักษ์ทางอายตนะเท่านั้น คำว่าจารวากหมายถึงผู้ไม่เกรงกลัวการครหา หยิ่งจองหอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ชอบโต้เถียงจากความรักที่จะโต้เถียง

พุทธและเชนยอมรับความจริงของความรู้ทางประจักษ์ทั้งสี่ชนิด คือ (ประจักษ์ เหตุผลหรือการอนุมาน ประจักษ์พยานบุคคล และประวัติศาสตร์) และเชื่อในความเป็นนิรันดรของวิญญาณเชื่อในการเกิดใหม่ ความจริง และชีวิตอนาคต และภาวะความหลุดพ้น นี่คือความแตกต่างระหว่างลัทธิจารวากและลัทธิเชน แต่พวกเขามีความเห็นพ้องต้องกันว่าไม่มีเทพผู้สร้างโลก กล่าวให้ร้ายเทพเจ้าและพระเวท เกลียดลัทธิศาสนาอื่น (ความทุกข์มี ๖ ชนิด กรรมมี ๖ ชนิด ที่จะพรรณนาต่อไป) การปฏิเสธความทรงอยู่ของผู้สร้างโลก และความเชื่ออื่น ๆ ที่เหมือนกัน ดังนั้นทฤษฎีย่อของจารวากหรือวัตถุนิยมมีเท่านี้

พุทธศาสนา

ต่อไปนี้ เราจะเขียนเรื่องของศาสนาพุทธโดยสังเขป

การย การณภาวาทฺวา สฺวภาวาทฺวา นิยามกาตฺ
อวินาภาวนิยโม'ทรฺศนานฺนตุ ทรฺศนาตฺ ฯ

กรย กรณ ภาวะ = เหตุผล คือความรู้ผล นำไปสู่ความรู้เหตุ, และในทางกลับกัน ความรู้ทางประจักษ์ผ่านทางอายตนะ นำไปสู่การอนุมานในใจในที่สุด การกระทำของสัตว์โลก

ที่มีความรู้สึก ไม่เคยเข้าถึงความสมบูรณ์เลยหากปราศจากความรู้จริง การยอมรับความรู้ทางอนุมานว่ายิ่งกว่าทำให้นิกายของพุทธแตกแยกออกเป็น ๔ นิกายใหญ่ ๆ

นิกายพุทธมี ๔ นิกาย

อะไรที่เหตุผลตั้งขึ้น คือ อะไรที่ปัญญาของคนเข้าใจได้ ควรจะยอมรับไว้สำหรับความเชื่อ แต่อะไรที่ความเข้าใจยังไม่ยอมรับ ก็ไม่ควรยอมรับ มี ๔ นิกายเหล่านี้คือ

๑. (ก) นิกายมัธยามิกะ เชื่อในความสูญโดยสิ้นเชิง คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่นั้น ย่อมไม่มี เหตุผลก็คือ สิ่งเหล่านั้นไม่ได้มีอยู่ในการเริ่มต้น มันจะสิ้นสุดลงในที่สุด ในท่ามกลางของการเริ่มต้นและการสิ้นสุดนั่นเอง สิ่งทั้งหลายดูเหมือนว่ามีอยู่ แต่ปรากฏการณ์ของความมีอยู่ เกิดขึ้นในกาละ หลังจากเวลาของมันผ่านไปแล้ว มันกลับไม่มีอีก ตัวอย่าง คนโยนลูกเบสบอล ไม่มีอยู่ก่อน ๆ เริ่มต้น และหลังเลิกไปแล้วก็ไม่มี ความรู้ของมันในฐานเป็นผู้โยนเบสบอลล์ปรากฏในเวลาหนึ่งเท่านั้น ความคิดของผู้เล่นเบสบอลจะไม่มีในเมื่อความคิดถึงสิ่งอีกสิ่งหนึ่ง เกิดขึ้นหรือใจคิดถึงสิ่งนั้นโดยตรง ฉะนั้นความไม่มีคือธาตุหรือทรัพย์เท่านั้น—ลัทธิ-สุญญตา

(ข) นิกายนี้ยังเชื่อต่อไปว่าทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนอยู่เสมอหรือไหลอยู่เสมอไม่ขาดสายเหมือนน้ำ คือความคิดเปลี่ยนอยู่ทุกขณะ ความคิดถึงสิ่งหนึ่งในขณะหนึ่งจะไม่ติดต่อกันไปเหมือนอย่างที่เกิดมาแล้วในอดีตก่อนนั้น ฉะนั้นทุกสิ่งเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ความเชื่อเรื่องโลกก็เป็นเช่นนั้นเหมือนกัน

๒. (ก) นิกายโยคาจาร เชื่อว่าปรากฏการณ์นั้นไม่มี หรือโลกภายนอกไม่มี คือวัตถุหรืออารมณ์ในใจปรากฏเป็นเหมือนสิ่งภายนอก แต่มันไม่ได้อยู่ภายนอก ดังนั้นความคิดของผู้โยนเบสบอลล์ก็อยู่ในใจ ดังนั้นที่คนหนึ่งกล่าวว่า เขาคือผู้โยนลูกเบสบอลล์ ถ้าเขาไม่มีความคิดในใจ เขาไม่สามารถพูดอย่างนั้นได้ ทฤษฎีของโยคาจารเป็นอย่างนี้—จิตนิยม

(ข) นิกายนี้ด้วยเหมือนกันที่เชื่อว่า บรรดาการกระทำคือรูปแบบของความทุกข์ เพราะไม่มีใครที่จะพอใจกับสิ่งที่ได้มา การได้มาซึ่งสิ่ง ๆ หนึ่งย่อมก่อให้เกิดความอยากได้อีกสิ่งหนึ่ง ธรรมชาติแห่งความเชื่อของมันเป็นอย่างนั้น

๓. (ก) เสาตรานติกนิกาย เชื่อในความมีอยู่ของสิ่งภายนอก รู้ได้โดยผ่านการอนุมาน เพราะไม่สามารถจะรับรู้อย่างสมบูรณ์ของสิ่งภายนอกในทุกส่วนของมันได้ แต่รับรองได้เพียงส่วนหนึ่งของมันเท่านั้น การที่จะรู้ส่วนที่เหลือของมันได้นั้น ต้องผ่านการอนุมาน ทฤษฎีของนิกายนี้เป็นเช่นนั้น ลัทธิรับรู้แต่ชอหรือสมบัติเท่านั้น

(ข) นิกายนี้อีกเหมือนกันที่เชื่อว่า สิ่งทั้งหลาย แยกให้เห็นความแตกต่างกันได้ โดยคุณสมบัติของมันเอง เช่นโค จะรู้ได้โดยคุณสมบัติของมัน ม้ารู้ได้โดยคุณสมบัติของม้า คือคุณสมบัติซ่อนอยู่ในสิ่งนั้น ๆ ทฤษฎีของนิกายนี้เป็นอย่างนั้น

๔, (ก) ไวภาษิกนิกาย เชื่อในการรับรู้ความจริงในภายนอก แต่มันหาได้มีอยู่ในใจไม่ เช่น อยมฺ นิโล ฆฏหฺ นี้คือกาน้ำสีน้ำเงิน ความเชื่อนี้ชี้ให้เห็นความมีอยู่ในภายนอกของรูปกาสีน้ำเงิน ลัทธิการเห็นประจักษ์สิ่งภายนอกของพวกเขาเป็นอย่างนี้ คือประจักษ์นิยม

(ข) นิกายนี้ เชื่อความไม่มีอยู่ว่าเป็นทรัพย์อันหนึ่ง และเพียงอย่างเดียว

นิกายมัธยามิก เชื่อทุกอย่างไม่มีอยู่จริง ซึ่งก็เป็นความเชื่อของไวภาษิกด้วยเหมือนกัน นิกายเหล่านี้และนิกายอื่น คือนิกายที่มีความแตกต่างกันของพุทธ เกิดจากทรรศนะต่าง ๆ กัน ตามที่พวกเขายึดถือ เกี่ยวกับการมีอยู่ของโลก ดังนั้น พวกเขามีความเชื่อ ๔ อย่าง เกี่ยวกับความมีอยู่ของโลก

แม้ว่านิกายพุทธศาสนาทุกนิกาย มีพระพุทธองค์เพียงองค์เดียวเป็นศาสดาทั่วไปทุกนิกายของพวกเขา ถึงกระนั้นความแตกต่างในความคิด แบ่งพวกเขาออกเป็น ๔ นิกาย เหมือนอย่างว่าดวงอาทิตย์ตกดินแล้ว คนมักมากในกามทำการคบชู้สู่สาวตามอารมณ์ และผู้ที่เป็นนักปราชญ์ก็ทำสิ่งที่ถูกต้อง เช่นการพูดความจริง และการปฏิบัติคุณธรรมอื่น ๆ แม้พวกเขาจะมีเวลาเหมือนกัน ถึงกระนั้น เขาก็ทำงานต่างชนิดกัน ตามการแนะนำของผู้มีปัญญาต่าง ๆ กัน

การปฏิเสธลัทธิพุทธ

ตอบ : ๑ เกี่ยวกับนิกายมัธยมิก ถ้าทุกอย่างไม่มี ผู้รับรู้ความไม่มี ก็ไม่สามารถจะมีได้ ถ้าทุกอย่างไม่มี ความไม่มีก็ไม่สามารถจะรับรู้ความไม่มีได้ ดังนั้นสิ่งสองสิ่งจึงพิสูจน์ได้ กล่าวคือ ความไม่มีกับผู้รับรู้ความไม่มี

๒. ตามความเชื่อของนิกายโยคาจารเกี่ยวกับความไม่มีของสิ่งภายนอก ควรจะสมมติว่าภูเขาลูกหนึ่งมีอยู่ในตัวเขา ถ้ายอมรับข้อนี้ว่า ภูเขาลูกหนึ่งอยู่ภายในใจเขา ความสามารถของใจของเขา ควรจะเป็นเหมือนภูเขา ซึ่งเป็นการเหลือเชื่อ ดังนั้นภูเขามีอยู่ข้างนอกใจ ไม่ใช่ภายในใจ แต่ความคิดเรื่องภูเขาอยู่ในใจ

๓. นิกายเสาตรานติก ไม่เชื่อในการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉะนั้นเขาและคำพูดของเขา ก็คือสิ่งที่เขาอนุมานเอา แต่ไม่ใช่สิ่งที่เขารับรู้จริง ๆ ถ้าสิ่งนั้นไม่ใช่สิ่งที่เขารับรู้ทางประจักษ์ การประกอบเป็นประโยคของคำพูด อยมฺ ฆตหฺ ก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ แต่มันควรจะเป็น อยมฺ ฆไตกเทสหฺ นี้คือส่วนหนึ่งของกาน้ำ ส่วนของกาน้ำจะเรียกว่ากาน้ำหาได้ไม่ แต่ต้องเป็นทั้งหมดจึงเรียกกาน้ำได้ นี้คือกาน้ำ เป็นการกระทำของการรับรู้ ไม่ใช่เป็นการกระทำของการอนุมาน เรารับรู้กาน้ำใบนั้น ไม่ใช่เราอนุมานเอา เพราะทั้งหมดคือหนึ่งในทุก ๆ ส่วน การรับรู้หมายถึงการรับรู้ทุกส่วนกาน้ำกับทุกส่วนของกาน้ำ คือสิ่งที่เรารับรู้มิใช่หรือ

๔. นิกายไวภาษิก เชื่อในการรับรู้สิ่งภายนอกเท่านั้นซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะการรับรู้ย่อมเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อผู้รับรู้ หรือผู้รู้และการรับรู้มีอยู่ในที่นั้น แม้ว่าสิ่งที่รับรู้นั้นจะเป็นสิ่งภายนอกก็ตาม ถึงกระนั้นความรับรู้สิ่งนั้นเกิดขึ้นในใจ

ในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าความจริงในภายนอกเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การรับรู้ของมันก็จะต้องเปลี่ยนแปลงด้วยเหมือนกัน ปรัตย ภิกย จะไม่มีความจำของการกระทำนั้นมีอยู่เลยว่าฉันได้ทำมันแล้ว แต่ความจำของสิ่งที่ได้เห็นแล้ว ได้ยินแล้ว ก่อนนั้นมีอยู่ ดังนั้นที่ว่าทฤษฎีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะนั้น ไม่สามารถจะทนต่อการพิสูจน์ได้

ถ้าทุกสิ่งเป็นทุกข์ และถ้าไม่มีความสุขใด ๆ เลย ความมีอยู่ของความทุกข์ก็ไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ หากปราศจากความมีอยู่ของความสุข เหมือนกลางคืน มีความสัมพันธ์กันกับกลางวัน และในทางกลับกัน ฉะนั้น จึงไม่เป็นการถูกต้องที่เชื่อว่า ทุกสิ่งเป็นทุกข์

ถ้าคุณสมบัติของวัตถุเพียงอย่างเดียวเป็นที่ยอมรับ แล้วตาซึ่งเป็นอวัยวะรับแสงสว่างและแสงสว่างก็เป็นสิ่งที่สามารถรับรู้ได้ด้วยตา เหมือนอย่างแบบของกาน้ำ ย่อมแตกต่างจาก

ส่วนนั้น (อวัยวะ) ของแบนนั้น นั่นคือตา และกลิ่นก็แตกต่างไปจากดิน ในทำนองเดียวกัน คุณสมบัติ และวัตถุที่คุณสมบัติเข้าไปอาศัยควรจะถือว่าแตกต่างกันโดยเหตุผล

การตอบลัทธิความไม่มี (สูญ) ได้บรรยายไว้ข้างต้นแล้ว กล่าวคือผู้รู้ความไม่มี ย่อมแตกต่างจากความไม่มี

สรฺวสฺย สำสารสฺย ทุะขาตฺมกตฺวำ สรฺวำตีรฺถกรสมตมฺ ฯ

บรรดาศาสดาทั้งหมดมีความเห็นว่า โลกคือห้วงของน้ำตา หรือความทุกข์เอง เราถือว่าศาสดาของพุทธศาสนาอยู่ในแนวทางเดียวกันกับศาสนาเชน ดังนั้น ลัทธิทั้งสอง ย่อมเป็นอันเดียวกันและเหมือนกัน ลัทธิทั้งสองเชื่อใน ภาวนา ๔ หรือความเห็น ๔ อย่าง ว่าเป็นหนทางที่จะขจัดความอยากทั้งหมดได้ โดยวิธีนั้นจิตใจจะบริสุทธิ์ได้ พระนิพพานคือความพ้นทุกข์ พวกเขาแนะนำให้สาวกของพวกเขาปฏิบัติโยคะ คือทำจิตใจไว้ในอารมณ์เดียว คำสอนของอุบัชฌาย์ เป็นคำสั่งที่ควรปฏิบัติ เมื่อตัณหา และความอยากจากไปไม่กลับแล้ว ปัญญาก็ปรากฏเป็นแบบต่าง ๆ คือมีความคิดมากมาย ชั้นต่าง ๆ ของความรู้ของปัญญา คือ

ขันธ์ ๕

รูปวิชฺญานเวทนาสำชฺญาสำสฺการสำชฺญกะ ฯ

(๑) รูปขันธ์ หรือ รู้รูป คือความรู้ที่ได้มาโดยทางอายตนะของสิ่งภายนอก เช่นสีและสิ่งอื่น ๆ

(๒) วิญญาณขันธ์ หรือรู้ภายใน คือพฤติของความรู้ เกี่ยวกับการกระทำของอวัยวะของอายตนะหรือความรู้สึก

(๓) เวทนาขันธ์ หรือความรู้สึก รู้สุข รู้ทุกข์ เกิดจากความรู้ภายนอกและภายใน

(๔) สัญญาขันธ์ ความรู้สึกที่สัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่ถูกรับรู้ และชื่อของมัน เช่นโคเป็นสัตว์และโคเป็นคำศัพท์

(๕) สังขารขันธ์ หรือการประทับใจ ความรู้แห่งความรู้สึกที่เกิดขึ้น ความอยาก ความโกรธ และความทุกข์อื่น ๆ ความหิว ความกระหาย และความทุกข์เล็ก ๆ น้อย ๆ ตัณหา ความประมาท ความหยิ่ง ความดี ความชั่ว และกรรมอื่น ๆ

จารวากเชื่อไกลไปกว่าพุทธ คือ เชื่อในความอิสระเสรีจากโลกซึ่งเต็มไปด้วยทุกข์ บ้านของความทุกข์และแหล่งของความทุกข์ พวกเขาเชื่อในความถูกต้องของการอนุมาน

พุทธไม่เชื่อว่า วิญญาณมีอยู่

เทศนา โลกนาถานำ สตฺตวาศยวศานุคา
ภิทฺยนฺเต พหุธา โลเก อุปาไยรฺพหุภิะ กิล ฯ

๑. บุคคลควรเชื่อคำสอนของศาสดา ทรงปัญญา เห็นแจ้ง ตื่นแล้วซึ่งรู้แจ้งธรรมชาติของสิ่งทั้งหลาย พระองค์ทรงแยกแยะให้เห็นกระจ่าง และแนวทางแห่งความพ้นทุกข์

คมฺภีโรตฺตานเภเทน ภฺวจิจฺโจภยลกฺษณา
ภินฺนา หิ เทศนา'ภินฺนา ศูนฺยตา ทฺวยลกฺษณา ฯ

๒. การเชื่อคำสอนของพระศาสดา ซึ่งมีความหมายลึกซึ้ง ที่รู้กันทั่วไป และบางครั้งเร้นลับ แตกต่างจากกันและกัน ซึ่งได้พรรณนาไว้แล้วข้างต้น อย่างที่อ้างถึงในเรื่องลัทธิสุญญตา

การบูชาอายตนะ

อรฺถานุปารฺชฺย พหุโศ ทฺวาทศายตนานิ ไว
ทวาทศายตนปูชา เศรยสฺกรีติ เพาทฺธา มนฺยนฺเต
ปริตะ ปูชนียานิ กิมนฺไยริห ปูชิไตะ ฯ

๓. การบูชาที่เรียกว่า ทวาทสายตน เป็นหนทางไปสู่ความหลุดพ้น การที่จะทำให้สำเร็จได้ มีหลายสิ่งและทรัพย์สมบัติเป็นอันมากที่ควรต้องการหามา การบูชาอายนะนี้ประกอบด้วยสถานที่ตั้ง ๑๒ แห่ง หรืออารมณ์ของสิ่งนั้น การบูชาอายตนะโดยทุกวิถีทาง มันมีประโยชน์อะไรหรือ ในการกราบไหว้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ชฺญาเนนฺทฺริยาณิ ปัไจว ตถา กรฺเมนฺทฺริยาณิ จ
มโน พุทธิริติ โปฺรกฺตำ ทวาทศายตนำ พุไธะ ฯ

๔. ทวาทสายตนะบูชานั้น ได้ให้ไว้ดังนี้:— อายตนะภายใน ๕ คือ โสตร ผิวหนัง นัยน์ตา ลิ้น และจมูก อายตนะภายนอก ๕ คือ เสียง มือ, เท้า, ช่องทวารหนัก, ช่องทวาร

เบา รวม ๑๐ ช่อง มโนทวารใจ และเหตุผล ทั้ง ๑๒ แห่งนี้เท่านั้นที่ควรจะรับใช้ กล่าวคือ มันควรนำไปใช้ในทางแห่งความสุข ดังที่กล่าวนี้และอื่น ๆ ที่เหมือนกันนี้ คือความเชื่อของชาวพุทธ

ตอบ : ถ้าโลกนี้เป็นทุกข์เสียหมดแล้ว ไม่มีสัตว์ที่มีความรู้สึกใด ๆ จะปรารถนาอยู่ในโลกนี้ แต่ที่พวกเขายังรักที่อยู่ในโลกนี้ ยังเป็นประจักษ์พยานให้เห็นแก่คนทั้งปวงอยู่ ฉะนั้น โลกไม่ใช่เต็มไปด้วยความทุกข์อย่างเดียว มันมีความสุขและความทุกข์ทั้งสองนี้ปะปนผสมกันอยู่ แต่ถ้าพวกเขายึดถือเอาคำสอนนี้อย่างเดียว ทำไมพวกเขาจึงเชื่อว่าความสุขและความสบายติดตามความพอใจในการกินและการดื่ม ความมีระเบียบในการกิน การนอน และการใช้ยา ในกรณีการเจ็บไข้ได้ป่วย เพื่อรักษาให้ร่างกายอยู่ได้มิใช่หรือ ถ้าจะกล่าวว่า แม้พวกเขาจะชอบที่จะนำวิธีการเช่นนั้นมาใช้ก็ตาม ถึงกระนั้นพวกเขาก็ยังถือสิ่งเหล่านั้นว่าเป็นความทุกข์อยู่นั่นเอง มันก็เป็นการตอบได้ว่า การยืนยันเช่นนั้น มันเป็นการขัดแย้งในตัวของมันเอง เพราะวิญญาณเลือกทำงานอันหนึ่ง โดยรู้ว่ามันมีความสุขที่จะเป็นผลตามมา แต่ถ้ารู้ว่าการกระทำนั้น ก่อให้เกิดความทุกข์ตามมา เขาก็ไม่ตั้งใจทำเช่นนั้น

ในโลกนี้งานด้านศาสนา การเข้าถึงซึ่งความรู้ การคบคนดีเป็นมิตร และการกระทำความดีอื่น ๆ ทั้งหมดนี้ตรงกับการได้มาซึ่งความสุข ไม่มีคนใดเว้นไว้แต่ชาวพุทธ สามารถจะถือสิ่งดังกล่าวนั้นว่าเป็นแหล่งของความทุกข์

เกี่ยวกับขันธ์ ๕ หรือสาขาของความรู้ สิ่งที่กล่าวนี้ไม่ใช่ถูกต้องหมดจดและสมบูรณ์ เพราะขันธ์ ๕ เช่นนั้น เมื่อพิจารณาโดยความรอบคอบแล้ว มันสามารถแบ่งแยกออกได้หลายชั้นมาก

ถ้าเขาเชื่อพระโบราณของพวกเขาที่เรียกว่าศาสดา ว่าเป็นบรมครูของพวกเขาและเป็นเจ้าแห่งโลก และไม่เชื่อในพระเจ้า ในความเป็นนิรันดร ในพระเจ้าแห่งเทพ ครูเหล่านั้นรับคำสอนนั้นมาจากใครเล่า ถ้าเขาพูดว่า เขารับคำสอนนั้นมาจากจิตใจของเขาเอง การยืนยันของเขานั้นเป็นไปไม่ได้เลย เพราะผลที่ปราศจากเหตุนั้นย่อมมีไม่ได้ ถ้าจะยอมรับว่าเป็นไปได้เพื่อประโยชน์แก่การโต้เถียง มีใครบ้างไหมที่

เป็นนักปราชญ์และฉลาดรอบรู้โดยปราศจากการรับรู้จากอาจารย์ โดยปราศจากการได้ยินได้ฟังจากผู้รู้ และปราศจากการคบหาสมาคมกับผู้รู้และคนดีเล่า ถ้าเหตุการณ์เช่นนั้น เป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดขึ้น ความเชื่อของพวกเขา และการยึนยันคำสอนที่ครูของพวกเขาเองหามาได้ ไม่มีมูลโดยสิ้นเชิง และปราศจากเหตุผลทั้งปวง เหมือนกับการพูดเพ้อของคนไข้ผู้มีอาการเพ้อคลั่งด้วยความมืนเมา ถ้าลัทธิพุทธคือความไม่มีอยู่และเป็นหนึ่งเดียว ความมีในบัจจุบันก็ไม่สามารถจะลดลงเป็นความไม่มีได้ ไม่ต้องสงสัยเลยมันเปลี่ยนไปตามสถานที่ที่มองไม่เห็นด้วยตา หรือเป็นปรมาณู ฉะนั้นลัทธินี้จึงเป็นตัวอย่างแห่งการหลอกลวงตัวเอง

ถ้าพวกเขาถือว่าการบูชาทวาทสายตนะ ประกอบด้วยการแสวงหาทรัพย์สมบัติอย่างเดียวว่าเป็นทางไปสู่ความพ้นทุกข์ ทำไมพวกเขาไม่บูชาช่องลมที่สำคัญทั้ง ๑๐ ช่อง หรือกระบวนการ และวิญญาณซึ่งเป็นอายตนะที่ ๑๑ ถ้าสภาพแห่งการพ้นทุกข์คิดกันว่า เหมือนประกอบด้วยการบูชาอายตนะภายนอกและภายใน อะไรคือความต่างกันระหว่างพุทธกับพวกนิยมอายตนะเล่า ถ้าพวกเขาไม่แตกต่างอะไรกันพวกเขาจะพูดถึงการหลุดพ้นได้อย่างไรเล่า

ลัทธิเช่นนั้นมีอยู่ที่ใด ความหวังเพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ จะมี ณ ที่นั่นได้อย่างไร (อะไรที่มีความพ้นทุกข์ที่เกี่ยวกับกรรมเช่นนั้นเล่า) ความโง่ของพวกเขาได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ดังนั้น จึงไม่มีความเสมอเหมือนกัน กันกับความโง่ในโลก นอกจากนี้แล้ว ชาวพุทธได้เก็บเกี่ยวผลแห่งความไม่เชื่อของพวกเขาในพระเจ้า และพระเวท ประการแรก พวกเขาสนับสนุนความเชื่อว่า ในโลกนี้คือความทุกข์มาเกิด แล้วพวกเขาก็จัดงานการบูชาทวาทสายตนะขึ้นเกินกว่าวัตถุทั้งหลายของโลก และว่าการบูชานั้นสามารถจะให้ความหลุดพ้นได้ คนบ้าตาสามารถจะหาจินดาได้หรือ เพราะเหตุนั้นพวกเขาจึงไม่เชื่อพระเวทและพระเจ้า อย่างไรก็ตามพวกเขาก็หวังที่จะได้ความสุขเหมือนกัน พวกเขาจึงควรหาที่พึ่งในพระเวท และพระเจ้าเพื่อทำให้ชีวิตถึงจุดหมาย

หนังสือเล่มหนึ่งเรียกว่าวิเวกวิลาส ได้พรรณนาถึงความงมงายของศาสนาพุทธดังนี้:—

ลัทธิพุทธ

เพาทฺธานำ สุคโต เทโว วิศฺวำ จ กฺษณภำคุรมฺ

อารฺยสตฺวาขฺยยา ตตฺตฺวจตุษฏยมิทำ กฺรมาตฺ ฯ

๑. ธาตุทั้ง ๔ ของความเชื่อชาวพุทธ คือ ความเป็นพุทธของพระพุทธเจ้า ซึ่งชาวพุทธเรียกว่า สุคตเทพแปลว่าผู้ไปดีแล้ว ความไม่แน่นอน หรือการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดของโลก ความประเสริฐของชายและหญิงและความรู้เรื่องธาตุทั้งหลาย

ทุะขมายตนะ ไจว ตตะ สมุทโย มตะ

มารฺคศฺเจตฺยสฺย จ วฺยาขฺยา กฺรเมณ ศฺรูยตามตะ ฯ

๒. ความก้าวหน้าจะเกิดขึ้นได้โดยการพิจารณาโลกว่าเป็นสถานที่เกิดของความทุกข์ จงฟังคำอธิบายของลัทธินี้ดังนี้:—

ทุะขำสำริณ สฺกนฺธาสฺเต จ ปญฺจ ปฺรกีรฺติตาะ

วิชฺญานำ เวทนาสำชฺญา สำสฺกาโร รูปเมว จ ฯ

๓. ในโลกนี้มีแต่ความทุกข์เท่านั้น การได้มาซึ่งขันธ์ ๕ ดังกล่าวแล้วข้างต้น หรือสาขาทั้งหลายของความรู้เรื่องขันธ์ ๕ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น

ปญฺเจนฺทฺริยาณิ ศนฺทาทฺยา วิษยาะ ปญฺจ มานสมฺ

ธรฺมายตนเมตานิ ทฺวาทศายตนานิ ตุ ฯ

๔. สิ่งที่เกี่ยวข้อง ๑๒ อย่าง คือ อายตนะภายในสำหรับรับรู้ ๕ อย่าง อายตนะภายนอก ๕ อย่าง ซึ่งถูกรับรู้ เช่น เสียง และคุณสมบัติวัตถุอื่น ๆ เจตนา ใจ ความเข้าใจและความถูกต้อง

ราคาทีนำ คเณา ยสฺมาตฺสมุเทติ นฤณำ หฤทิ

อาตฺมาตฺมียสฺวภาวาขฺยะ ส สฺยาตฺสมุทยะ ปุนะ ฯ

๕. เหตุของความอยาก ความเกลียด และตัณหาอื่น ๆ เกิดขึ้นในหัวใจของคน เรียกว่าสมุทัย หรือเหตุ และใจ และธรรมชาติของใจ อขย หรือตัวการซึ่งก่อให้เกิดสมุทัย

กฺษณิกาะ สรฺวสำสฺการา อิติ ยา วาสนา สฺถิรา

ส มารค อิติ วิชฺเญยะ ส จ โมกฺโษ'ภิธียเต ฯ

๖. สันสจรทั้งหมด หรือความอยาก และตัณหาอื่น ๆ เป็นไปชั่วขณะ การอยู่ด้วย

ความเชื่อว่า (ตัณหาเกิดขึ้นชั่วประเดี๋ยวประด๋าว) เป็นหนทางของชาวพุทธ การที่ตัณหาสูญสิ้นไปนั้น เรียกว่าพ้นทุกข์ (มันเป็นธาตุของความไม่มี จิตที่ปราศจากตัณหา คือการพ้นทุกข์)

ปุรตฺยกฺษมนุมานำ จ ปฺรมาณำ ทฺวิตยำ ตถา
จตุะปฺรสฺถานิกา เพาทฺธาะ บฺยาตา ไวภาษิกาทยะ ฯ

๗. ชาวพุทธย่อมรับความรู้ประจักษ์ซึ่งมีเพียง ๒ อย่าง คือ ความรู้ประจักษ์ทางสัมผัส และความรู้ประจักษ์ทางอนุมาน

๘. นิกายพุทธแบ่งออกเป็น ๔ นิกายใหญ่ ๆ คือ ไวภาษิก เสาตรานติก โยคาจาร และมัธยามิก

นิกายของพุทธ ๔

อรฺโถ ชฺญานานฺวิโต ไวภาษิเกณ พหุ มนฺยเต
เสาตฺรานฺติเกน ปฺรตฺยกฺษคฺราหฺโย รฺโถ น พหิรฺมตะ ฯ

บรรดานิกายทั้ง ๔ นั้น นิกายไวภาษิก เชื่อในความมีของสิ่งที่อยู่ในใจ หรืออารมณ์ที่อยู่ในใจ เพราะนักวิทยาศาสตร์ไม่สามารถยอมรับความมีอยู่ของสิ่ง ซึ่งไม่มีความคิดอยู่ในใจ หรือไม่มีความรู้ นิกายเสาตรานติก เชื่อในการรับรู้ความคิดภายในใจโดยตรง แต่ไม่ใช่สิ่งภายนอก

อาการสหิตา พุทฺธิรฺโยคาจารสฺย สมตา
เกวลำ สำวิทำ สฺวสฺถำ มนฺยนฺเต มธฺยมาะ ปุนะ ฯ

๙. นิกายโยคาจาร เชื่อในปัญญารวมกับความคิด และเชื่อความรู้ของความจริงในภายนอก ส่วนนิกายมัธยามิก เชื่อในความรู้ (วิญญาณ) หรือความคิดถึงสิ่งต่าง ๆ แต่ไม่เชื่อว่ามันมีอยู่จริงในโลกวัตถุ

ราคาทิชฺญาณสนฺตานวเสนาจฺเฉทสมฺภวา
จตุรฺณามปี เพาทฺธานำ มุกฺติเรษา ปฺรกีรฺติตา ฯ

๑๐ บรรดานิกายทั้ง ๔ ของพุทธ เชื่อในความหลุดพ้นอันเกิดจากความสูญสิ้นของร่องรอยที่ฝังอยู่ที่ใจที่ ความรัก ความชัง และตัณหาอื่น ๆ ทับถมไว้ภายในใจ

กฤติ กมฌฺทลุเมำณฺฑฺยำ โจรำ ปฺรวาหฺณโภชนมฺ
สำโม รกฺตะพรตฺวำ จ ศีศฺรี เยเพาทฺธภิกฺษุภิ : ฯ

๑๑. ประเพณี และเครื่องแต่งกายของพระในพุทธศาสนา คือ จีวรสำหรับห่ม—นุ่ง บาตร สำหรับภิกขาจาร โกนศีรษะ เครื่องแต่งกายย้อมด้วยเปลือกไม้ ฉันอาหารก่อนเที่ยง ไม่อยู่คนเดียว สวมหรือนุ่งห่ม ผ้าสีเหลืองแก่

ตอบ: ๑. ถ้าสุคตพุทธ เป็นศาสดาของศาสนาพุทธ ใครเล่าเป็นครูของพระองค์ ถ้าโลกเปลี่ยนอยู่ทุกขณะ จะจำวัตถุที่รับรู้ก่อนนั้นย่อมไม่ได้ ก่อนที่จะได้รับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มันจะต้องเป็นสิ่งเดียวกันกับสิ่งที่รับรู้มาก่อน ถ้ามันจะต้องเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ นาที มันก็จะไม่มีอยู่ แล้วก็ไม่สามารถจำได้

๒. ถ้าลัทธิสอนความเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ เป็นแนวทางของชาวพุทธ ความพ้นทุกข์ของพวกเขา ย่อมจะเปลี่ยนแปลงด้วย และเปลี่ยนแปลงทุกขณะด้วย

ถ้าความคิดถึงสิ่งภายนอก ยืนอยู่คู่กับความรู้ สิ่งที่รับรู้นั้น ควรประทับเครื่องหมายของปัญญาไว้ด้วย ก่อนที่มันจะเคลื่อนไป มันได้ประทับเครื่องหมายนั้นไว้มิใช่หรือ

สิ่งที่รับรู้จากภายนอก เป็นการลวงตาได้อย่างไร ถ้ามีปัญญา มันก็สามารถสังเกตได้ ถ้าเพียงแต่ความคิดหรือความรู้ มีอยู่ในใจ และสิ่งภายนอกที่มีอยู่เป็นเพียงความคิดหรือความรู้ การรับรู้สิ่งภายนอก ไม่สามารถจะมีได้เลย ถ้ารอยประทับใจถูกทำลายลง หรือวาสนาอย่างเดียวคือความพ้นทุกข์ สภาพของการหลับสนิทควรจะถือว่าเป็นการพ้นทุกข์ ลัทธิที่ขัดแย้งกับความรู้ทางประจักษ์ ควรได้รับการติเตียน ทรรศนะของพุทธเป็นอย่างนี้ ที่นี้ ขอให้เป็นหน้าที่ของนักปราชญ์ และนักคิดที่จะตัดสินเอาเอง โดยพิจารณาตรวจสอบให้ถ่องแท้ถึงหลักความรู้ และความจริงของศาสนาของพวกเขา และทรรศนะนี้ พวกเขาก็มีความเชื่ออย่างนั้นด้วย

พุทธและเชน

หนังสือที่มีชื่อว่า ปรกาวณรัตนกร ภาคที่หนึ่ง นาจักรสารา ได้กล่าวถึงเรื่องราวของเชนไว้ดังนี้:— ชาวพุทธตลอดเวลาไม่มีอะไรใหม่ รับรองลักษณะความมีอยู่ ๔ อย่าง คือ (๑) อากาศ (๒) กาละ (๓) ชีวะ (๔) วัตถุ (บุคคล) เชนเชื่อในลักษณะ ๖ อย่าง คือ ๑ ธรรมะ (ดี) (๒) อธรรมะ (ชั่ว) (๓) อากาศ (เทศ) (๔) วัตถุ (บุคคล) (๕) ชีวะ (ego) อัสติกาย ความมีอยู่ (๖) กาละ ในบรรดาลักษณะเหล่านี้ กาละไม่ได้รับการยอมรับ

เหมือนอัสติกาย : ภาวะหรือทรัพย์ พวกเขาพูดกันว่า กาล : มีความหมายถึงทรัพย์ โดยการใช้ภาษาเท่านั้น ความจริงแล้ว มันไม่ได้เป็นภาวะอันหนึ่งอันใดเลย

(๑) ธรรมะ คือการจัดระบบการกระทำ ซึ่งเกิดจากความเคลื่อนไหวของร่างกาย และการกระทำของวิญญาณ อันมีคุณสมบัติประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงในผลเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ ธรรมะแผ่ไปทั่วทุกสถานที่ ทุก ๆ ร่างกาย และทุก ๆ โลก (ธรรมะคือการตรวจสอบการกระทำของร่างกายและวิญญาณตลอดเวลา)

(๒) อธรรมะ คือ แหล่งแห่งความยึดมั่น ของร่างกายและวิญญาณอันเปลี่ยนไม่รู้จักหยุด (ความชั่ว คือ ต้นกำเนิดแห่งการรวมของร่างกายและวิญญาณ หรือการกลับมาเกิดใหม่)

(๓) เทศะ คือการทรงไว้ หรือการบรรทุก สัตว์ทั้งปวง ไว้ภายในตัวมัน หรือรูปแบบของความมี หรือทรัพย์ เพราะในทรัพย์นั้น มีการซึมซาบ มีการเข้า และมีการออก และมีการกระทำอื่น ๆ ของสิ่งมีชีวิต เช่นเดียวกับการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของร่างกาย ย่อมเป็นไปได้ก็เพราะทรัพย์ เทศะแผ่อยู่ทั่วไปหมด

(๔) วัตถุ (บุคคล) คือเหตุที่มองไม่เห็น เป็นนิรันดร เป็นแบบตายตัว มีคุณสมบัติของสี กลิ่น สัมผัส การเปลี่ยนแปลง การแบ่งแยกออกโดยธรรมชาติของมันเอง

(๕) ใจคือตัวการอันหนึ่ง เป็นผู้เสวยสุข คงอยู่คู่กับวิญญาณ เหมาะสมที่จะรู้และรับรู้พร้อมที่จะเปลี่ยนรูปแบบจากการเปลี่ยนแปลง

(๖) กาละ แสดงให้เห็นด้วยสัญลักษณ์ ความไกล ความใกล้ ความใหม่ ความเก่าของทรัพย์ทั้ง ๕ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น หรือสิ่งต่าง ๆ ของความเป็น อันปรากฏอยู่ และอยู่กับการเปลี่ยนแปลง

การปฏิเสธ

ผู้สัมภาษณ์ มันไม่ถูกต้องที่พูดว่า ทรัพย์ใหม่ ๔ ชนิด ที่พุทธศาสนิกกล่าวถึง คือ เทศะ กาละ จิตและวัตถุ เพราะทั้ง ๔ ชนิดนี้ไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าเป็นทรัพย์ใหม่หรือเก่า ทรัพย์ทั้ง ๔ ไม่มีเบื้องต้น และโดยเหตุที่ธรรมชาติของเขาไม่สามารถจะเสื่อมสลายได้ แล้วความใหม่และความเก่าจะเป็นคุณสมบัติของทรัพย์ทั้งสี่ได้อย่างไรเล่า ความเชื่อของพวกเขานี่ก็ไม่ถูกต้องอีกเหมือนกัน เพราะความดี

และความชั่วไม่ได้เป็นทรัพย์ แต่เป็นคุณสมบัติ ความดีและความชั่วทั้งสองนั้น รวมอยู่ในคำจำกัดความของชีวะ ฉะนั้น พวกเขาน่าจะถูกต้อง ถ้าหากพวกเขาพูดถึงเพียง เทศะ ปรมาณู จิตและกาละ นักปรัชญาไวเษศิกะ พูดถึงทรัพย์ ๙ อย่าง คือธาตุดินและธาตุอื่น ๆ และอีก ๕ คือ กาละ เทศะ จิต และเจตนาภาวะที่แตกต่างอันมี ๙ อย่าง เป็นการยอมรับกันทั่วไป พวกเชนและพุทธมีอคติที่เชื่อในความมีอยู่ของวิญญาณและชีวะ แต่ไม่เชื่อในเทพเจ้า

ข้อเสนอ ๗ ชนิด

จะได้อธิบายย่อ ๆ ของข้อเสนอ ๗ ชนิด สัปตภังคะ ข้อเสนอ ๗ ข้อ และสยัทปท คือสัทธิอนิจจัง ซึ่งเชนและพุทธสอน ข้อเสนอ สันฆตหฺ มีดังนี้คือ "มีกระบวยตักน้ำใบหนึ่ง" เรียกว่า การยืนยันข้อเสนอที่หนึ่ง ภังคะ หมายถึงแตก หรือตรงกันข้าม เพราะความมีอยู่ของกระบวยตักน้ำ คือ การแตก หรือตรงกันข้ามกับการยืนยันว่าไม่มีอยู่ ข้อเสนอข้อที่สอง อสันฆตาหฺ "ไม่มีกระบวย" ข้อเสนออันที่หนึ่ง ยืนยันว่า กระบวยมี และแล้วปฏิเสธว่า กระบวยไม่มี หรือเป็นแบบอีกแบบหนึ่งที่มีความขัดแย้งกันในตัวเอง ข้อเสนอข้อที่สาม คือสันน อสันนะฆตาหฺ หมายความว่ามันเป็นกระบวยอันหนึ่ง แต่มันไม่ใช่ชิ้นผ้า มันแตกต่างจากข้อเสนอทั้งสองข้อข้างต้น ข้อเสนอข้อที่สี่ คือ ฆโต ฆตาหฺ ถ้าความไม่มีกระบวย หมายถึงความเป็นชิ้นผ้าชิ้นหนึ่ง และถ้าไม่มีชิ้นผ้าความมีกระบวยก็อาจจะเรียกว่า ความไม่มีกระบวย ดังนั้นมันมีชื่อสองอย่างในเวลาเดียวกัน คือกระบวย และความไม่มีกระบวย ข้อเสนอข้อที่ ๕ คือ มันไม่เป็นการเหมาะสมที่จะเรียกกระบวยว่า เป็นชิ้นของผ้า คือคุณสมบัติของความเป็นกระบวย ย่อมยืนยันถึงกระบวย คุณสมบัติของผ้าไม่สามารถจะยืนยันได้ ข้อเสนอข้อที่ ๖ ก็คือ อะไรที่ไม่ใช่กระบวย ไม่ควรจะแสดงออก อะไรที่มีอยู่ ย่อมมีอยู่และแสดงออกได้ ข้อเสนอข้อที่ ๗ คือ มันเป็นความปรารถนาเพื่อแสดงออกมา แต่มันไม่ปรากฏอยู่ และมันไม่เหมาะสมที่จะเรียกกระบวย ภังคะหรือข้อเสนอด้วยเหตุผลทั้ง ๗ ข้อ ของคนโง่มีเท่านี้

สฺยาทสฺติ ชีโว'ยํ ปฺรถโม ภงฺคะ ฯ ๑ ฯ สฺยานฺนาสฺติ ชีโว ทฺวิตีโย ภงฺคา ฯ ๒ ฯ สฺยาทวกฺตวฺโย ชีวสฺตฤติโย ภงฺคะ ฯ ๓ ฯ สฺยาทสฺติ นาสฺติ นาสฺติรูโป ชีวศฺจตุรฺโถ ภงฺคะ ฯ ๔ ฯ สฺยาทสฺติ อวกฺตวฺโย ชีวะ ปญฺจโม ภงฺคะ ฯ ๕ ฯ

สฺยานฺนาสฺติ อวกฺตวฺโย ชีวะ ษษฺโฐ ภังคะ ฯ ๖ ฯ สฺยาทสฺติ นาสฺติ อวกฺตวฺโย ชีว อิติ สปฺตโม ภังคะ ฯ ๗ ฯ

ความหมาย— วิญญาณ มีอยู่ คือ ข้อเสนอนี้ยืนยันถึงความไม่มีอยู่ของสิ่งไม่มีชีวิตในวิญญาณ ซึ่งพวกเขาคัดค้าน จึงเรียกว่าภังคะข้อที่หนึ่ง ภังคะข้อที่สอง คือ ไม่มีวิญญาณในวัตถุ หรือในสิ่งที่ไม่มีชีวิต นี่คือแบบข้อเสนอเหมือนกัน ฉะนั้นจึงเรียกว่า ภังคะข้อที่สองหรือข้อเสนอ หรือข้อยืนยัน ภังคะข้อที่สาม คือ มีวิญญาณ แต่มันปรากฏออกมาไม่ได้ ข้อเสนอที่ ๔ คือว่า เมื่อวิญญาณถือเอารูปกายเนื้อ ย่อมเป็นที่เห็นประจักษ์ และเมื่อวิญญาณออกจากกายเนื้อก็รู้ไม่ได้ ภังคะข้อยืนยันข้อที่ห้า มีวิญญาณแต่แสดงออกมาไม่ได้ ข้อเสนอข้อที่หกคือไม่มีประจักษ์พยานรับรู้ของวิญญาณ ดังนั้นมันไม่สามารถเห็นได้ด้วยตา ธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น ข้อเสนอข้อที่ ๗ คือ วิญญาณย่อมพิสูจน์ให้เห็นว่ามีอยู่ในเวลาหนึ่งโดยการอนุมาน และไม่มีการแสดงออกให้เห็น ในความที่มันไม่สามารถจะเห็นได้ ย่อมไม่เป็นการคงที่ แต่มันเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา มันไม่มีอยู่ทั้งไม่มีอยู่ก็หามิได้ และมันไม่มีอยู่ มีอยู่ และกระทำอยู่ก็หามิได้ แบบข้อเสนอข้อที่ ๗ นี้เป็นอย่างนั้น

ในทำนองเดียวกันนี้ ความคงที่ (นิจจัง) และความไม่คงที่ (อนิจจัง) ได้แสดงไว้ในข้อเสนอทางเหตุผล ๗ ข้อ เหล่านี้ ความเห็นด้วย ความแตกต่างกัน ลักษณะอาการต่าง ๆ และเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทุกขณะ สามารถแสดงออกได้ในแนวทางแห่งข้อความเจ็ดอย่างเหล่านี้ หรือสัปตภังคะ ยิ่งกว่านั้น ทรัพย์ คุณสมบัติ ธรรมชาติ และรูปแบบอันนับไม่ถ้วนได้ให้การแสดงออกเจ็ดอย่างอันหาจำนวนมิได้นี้ คำสอนสยัดบทอันคลุมเครือไม่แจ่มชัด และเหตุผลข้อเสนอเจ็ดอย่าง เป็นเช่นนี้

---

* เป็นความเข้าใจทั่วไปที่ผ่านมาแล้ว ว่าทำไมลัทธิเชนจึงรวมเอาข้อเสนอโง่ ๆ ไว้ในหนังสือตำราตรรกศาสตร์ ซึ่งตั้งใจจะฝึกอบรมพลังปัญญาของคนหนุ่มที่มีพลังความคิดยังไม่เจริญไว้ในหนังสือศาสนาด้วย พวกเขามีจุดมุ่งหมายอะไรที่จะปฏิรูปอุปนิสัยของคน เพื่อให้พวกเขาได้อยู่ร่วมกับรัฐบาลที่มีศีลธรรมของโลกกระนั้นหรือ เป็นการประหลาดมากที่สาวกของพวกเชน ได้สร้างโบสถ์ของเขาแตกจากไปจากโบสถ์ของฮินดูในรูปแบบที่เป็นไปได้ดังกล่าวข้างต้น ดังข้อเสนอทางเหตุผลของพวกเขามันเป็นการเสียเวลาที่จะนำมาพิจารณา พวกเขานำเอาการปฏิเสธคัดค้านพวกเขาเอง พวกเขาเป็นผู้หลอกลวงเด็กในโรงเรียน ไม่ใช่เป็นวิชาการสำคัญของศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์: รูปแบบของข้อเสนอนี้ อาจจะได้ประโยชน์ในการพิจารณา ความเหมือนกัน ความต่างกัน และความเป็นไปได้ของวัตถุ แต่เป็นการที่จะทิ้งแนวทางง่าย ๆ และสร้างความวกวน อันยุ่งยากของศัพท์ขึ้นมาใหม่ ในการกำหนดลักษณะสำคัญ และไม่สำคัญของวัตถุนั้น คือ การหลอกลวงคนโง่ และทำให้คนโง่คิดในความสับสนวุ่นวาย ตัวอย่าง ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ความไม่มีอยู่ของชีวะ เราพบได้ในสิ่งไม่ใช่ชีวะ (non—ego) และความไม่มีของสิ่งไม่มีชีวะ เราพบได้ในชีวะ (ego) มีความเหมือนกันระหว่างชีวะ กับไม่ใช่ชีวะ โดยเหตุที่ความเป็นของมันอยู่ในความมี มีความแตกต่างระหว่างชีวะ กับไม่ใช่ชีวะ เพราะเหตุสิ่งหนึ่งมีความรู้สึกได้ และอีกสิ่งหนึ่ง ไร้ความรู้สึก อีกประการหนึ่ง ชีวะมีความรู้สึก อสติ แต่ไม่ใช่ นาสติ: ไม่มีความรู้สึก ในทำนองเดียวกันนี้ วัตถุมีความเป็นวัตถุ แต่ไม่ใช่วิญญาณ วิธีการนำเอาวิชาการความเหมือนและความต่างกันของคุณสมบัติ การกระทำและธรรมชาติของวัตถุมาใช้เพื่อให้ความสะดวกแก่ความเข้าใจในความประณีตของข้อเสนอ ๗ ข้อ และลัทธิคลุมเครือไม่กระจ่างแจ้งของลัทธิเชนและลัทธิพุทธ แล้วอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อความยุ่งยากทั้งหมดนี้เล่า ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ลัทธิเหล่านี้ทั้งเชนและพุทธเป็นผู้สร้างขึ้นมา มีความแตกต่างกันเล็กน้อยมากในระหว่างคำสอนของลัทธิทั้งสองนี้ เพียงแต่ในส่วนย่อยเท่านั้น ต่อไปนี้เราจะพิจารณาเฉพาะลัทธิเชน เท่านั้น

ลัทธิเชน

จิทจิทฺ เหฺว ปเร ตตฺตฺเว วิเวกสฺตทฺวิเวจนมฺ
อุปาเทยมุปาเทยํ เหยํ เหยํ จ กุรฺวตะ ฯ

๑. พวกเชนเชื่อในทรัพย์ที่สำคัญ ๒ อย่างเท่านั้น คือ จิต กับ อจิต พิจารณาถึงคำสองคำนี้ก่อให้เกิดการเห็นแตกต่างกัน หรือก่อให้เกิดความรู้ ผู้รู้หรือฤาษี คือบุคคลผู้ซึ่งยอมรับสิ่งที่มีค่าควรแก่การยอมรับ และปฏิเสธสิ่งที่ควรแก่การปฏิเสธ

เหยํ หิ ทรฺตฤราคาทิ ตตฺ การฺยมวิเวกินะ
อุปาเทยํ ปรํ ชฺโยติรูปโยไคกลภฺยณมฺ ฯ

๒. เป็นการดีที่สุด และน่าชมเชยที่สุด ที่จะปฏิเสธคำสอนหรือลัทธิผู้สร้างโลก ตัณหา และคุณสมบัติของจิตอื่น ๆ และว่าพระเจ้าผู้สร้างโลก ซึ่งได้ยึดถือโดยผู้ไร้ปัญญา หรือโง่ และรับเอาลัทธิจิต ซึ่งดำเนินไปด้วยกันกับอำนาจของสมาธิ หรือวิปัสสนา หรือโยคะ และเป็น

ความสว่างสูงสุดในธรรมชาติของมัน อีกประการหนึ่งพวกเขาไม่เชื่อในพระเจ้าว่าเป็นภาวะที่มีชีวิตอีกอันหนึ่ง นอกจากวิญญาณ และพวกเขาเชื่อว่าไม่มีเทพเจ้าที่ปราศจากการเริ่มต้น นั่นคือความเชื่อของเชนและพุทธ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีนี้ ท่านราชาศิวะ ประสาทเขียนไว้ในหนังสือของเขาเรียกว่า อิติหาสติมาร นาศก คือว่าเขาได้แบ่งแยกออกเป็นสองนิกาย คือเชนและพุทธ คำทั้งสองนี้ใช้แทนกันได้ แต่มีผู้เชื่อในวามมรรค หรือ ผู้เห็นแตกแยกแบ่งนิกาย พวกคนขี้เมาและพวกหมกมุ่นในกามระหว่างชาวพุทธ พวกเชนมีความเห็นขัดแย้งกันกับพวกวามมรรค แต่มหาวีระ และโคตมะเป็นศาสดาดั้งเดิม—คณธร พวกชาวพุทธเรียกศาสดาของเขาว่า พุทธเจ้า และพวกเชน เรียกศาสดาของพิวกเขาว่า คณธร และชินวร ผู้ดำเนินตามรอยของชิน คือนิกายเชน ราชาศิวประสาท กล่าวไว้ในตอนที่สามของหนังสือนั้น เรียกว่า อิติ หัส ติมาร นัยก ว่า ชินะอยู่ได้เกือบ ๑๐๐๐ ปี ก่อนที่ท่านสวามีสังกราจารเกิด พุทธและเชน มีอิทธิพลแผ่ไปทั่วอินเดีย

บันทึกของราชาในเรื่องนี้ จะได้พูดไว้ในตอนท้ายของบทนี้—T

สันสกฤต เธเสารัส เรียกว่า อมรโกษ ให้ทรรศนะไว้เหมือนกัน

สรฺวชฺญะ สุคโต พุทฺโธ ธรฺมราชสฺตถาคตะ
สมนฺตภทฺโร ภควานฺมารชิลฺโลกชิชฺชินะ ฯ
ษฑภิชฺโญ ทศนโล' ทฺวยวาที วินายกะ
มุนีนฺทฺระ ศฺรีฆนะ ศาสตา มุนิะ ศากฺยมุนิสฺตุ ยะ ฯ
ส ศากฺยสึห สรฺวารฺถะ สิทฺธศฺเศาทฺโธทนิศฺจ สะ
เคาตมศฺจารฺกพนฺธุศฺจ มายาเทวีสุตศฺจ สะ ฯ

จงดูคำว่า พุทธ และชินะ พุทธและชิน ไม่ใช่นามของบุคคลคนเดียวกัน อมรซิงห์ผู้เขียนโกษได้เขียนไว้ผิดพลาดในการทำให้พุทธเจ้า กับชินะ มีความสับสนกระนั้นหรือ พวกเชนผู้โง่เขลา รู้ว่าไม่ใช่ศาสดาของเขาเองทั้งไม่รู้ว่าศาสนาของศาสดาอื่นหรือ แต่พูดอย่างไร้สาระจากความดันทุรังของเขา แต่พวกเชนที่คงแก่เรียนรู้ดีว่า พุทธและชินะเป็นองค์เดียวกัน และไม่ต้องสงสัยเลย

พวกเชนยืนยันว่า ใจเป็นพระพรหมได้ พวกเขานับถือศาสดาของพวกเขาว่า ติรถังกร เมื่อได้เข้าถึงโมกษะสมบูรณ์แล้ว และกลับมาเป็นเทพเจ้า ไม่มีเทพเจ้าที่มีมาจากนิรันดร ผู้ชนะเป็นผู้รู้ทุกอย่างตลอด ไม่มีตัณหา ควรแก่การกราบไหว้ เป็นผู้ประเสริฐ หลุดพ้นจากเครื่องผูกพันทั้งปวง ทั้งหมดนี้มี ๖ ข้อของเทพ ของผู้ที่ไม่นับถือเทพเจ้า ดังนั้น จันทสุริ พรรณนาลักษณะของอธิเทพว่าเป็นเทพเจ้าองค์แรกในหนังสือที่เรียกว่า อัปต นิศจย อลังกร เพื่อชรความเชื่อของพวกเชน

สรฺวชฺโญ วีตราคาทิโทษสฺไตฺรโลกฺยปูชิตะ
ยถาสฺถิตารฺถวาที จ เทโว'รฺหนฺ ปรเมศฺวระ ฯ

(๑) เทพเจ้าคือ ผู้ซึ่งพ้นจากตัณหา และความอยากอื่น ๆ ควรแก่การบูชาทั้งสามโลก ตรัสวิชาการทุกอย่างได้ถูกต้อง สรรพัญญู และเป็นเทพควรแก่การบูชา อย่างเดียวกันที่เขียนไว้ในเตาตาติตะ

สรฺวชฺโญ ทฤศฺยเต ตาวนฺเนทานิมสฺมทาทิภิะ
ทฤษฺโฏ น ไจกเทโศ'สฺติ ลิงฺคำ วา โย'นุมาปเยตฺ ฯ

(๒) เพราะเราไม่เห็นเทพเจ้าในบัจจุบัน จึงไม่มีเทพเจ้า ก่อนความเริ่มต้น ทั้งไม่ได้เป็นสรรพัญญู ไม่มีประจักษ์พยานที่รับรู้ได้ในกรณีของความมีอยู่ของเทพเจ้า การโต้เถียงเรื่องการนำเอาการอนุมานมาใช้ ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะการอนุมานไม่สมบูรณ์ ถ้าปราศจากความรู้ทางประจักษ์ของส่วนวัตถุที่จะพิสูจน์นั้น

น จาคมวิธิะ กศฺจินฺนตฺยสรฺวชฺญโพธกะ
น จ ตตฺรารฺถวาทานำ ตาตฺปรฺยมปี กลฺปฺยเต ฯ

(๓) เมื่อไม่มีความรู้ทางประจักษ์อันเป็นพยานแห่งการรับรู้ทางอายตนะ หรือไม่มีการรับรู้ทางการอนุมาน ก็ไม่สามารถจะมีความรู้ทางประจักษ์อันเป็นพยานแห่งความเชื่อหรือคัมภีร์ที่จะแสดงถึงความมีอยู่ของเทพเจ้า อันเป็นนิรันดรไม่มีเบื้องต้น เป็นสรรพัญญู

ในการที่ความรู้ทางประจักษ์ทั้ง ๓ ประการนั้นไม่มี การโต้วาที อรรถบทที่ตรงกันข้าม หรือโต้เถียงเรื่องการชม การติ การกระทำของบุคคล อันความมีอยู่ของเขาย่อมเป็นการพิสูจน์ ไม่สามารถจะเชื่อถือได้ หรือพยานหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอดีต ก็ไม่สามารถจะยอมรับรู้ได้

น จานฺยารฺถปฺรชาไนสฺตทสฺติตฺวำ วิธียเต
นจานุวาทิตุ ศกฺยะ ปฺรฺวมนฺไยรโพธิตะ ฯ

(๔) ลักษณะของการพิสูจน์ โดยการนำมาปฏิบัติ (อนยัตถ ปรธาน) หรือ วหฺวฤหิ เหมือนคำผสมคุณศัพท์ ซึ่งชี้แนะถึงทรัพย์ (ตัวการ) ไม่สามารถยึดถือว่าถูกต้องในกรณีของเทพเจ้าอันมองเห็นได้ ทั้งไม่สามารถจะรับรู้จากการเล่าต่อ ๆ กันมา โดยปราศจากการได้ฟังผู้สอนของเทพเจ้า

ปฏิเสธ— ถ้าไม่มีเทพเจ้าก่อนการเริ่มต้น ใครจะเป็นผู้สร้างรูปแบบแห่งร่างกายของบิดามารดาของเทพเจ้าที่ควรแก่การบูชาหรือ (อรหันตเทพ) (๑) ปราศจากผู้เริ่มต้นที่ทำให้รูปแบบเป็นเอกภาพแล้ว ร่างกายก็ไม่สามารถจะสมบูรณ์ในการปรับกับอวัยวะทุกส่วน และปรับเนื้อหนังเข้าหากันได้ มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม อันเป็นความจำเป็นเพื่อความสุขของมัน (๒) ธาตุต่าง ๆ ของร่างกายก็เหมือนกัน เฉื่อย และไม่มีปัญญา ตัวมันเองไม่สามารถจะสร้างรูปร่างตามแบบที่กำหนดได้ เพราะมันไม่มีความรู้ในเรื่องการสร้างที่ถูกต้องเหมาะสมและทำให้เป็นอันเดียวกัน (๓) เขาไม่สามารถจะเป็นเทพเจ้าในเวลาต่อมาได้ ผู้ซึ่งครั้งหนึ่งเคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของตัณหาและความอยากอื่น ๆ และแล้วเขากลับมาหลุดพ้นจากตัณหาดังกล่าวนั้น เพราะเหตุซึ่งทำให้เขาหลุดพ้นจากความเป็นทาสของตัณหานั้น มันได้ยุติลงไปแล้ว เมื่อเขาเป็นอิสระ ฉะนั้น ความหลุดพ้นของเขาซึ่งเป็นผลอันหนึ่งนั้น เป็นเพียงการหลุดพ้นชั่วคราว (๔) เขาผู้มีอำนาจ และความรู้จำกัด ไม่สามารถจะเป็นสรรพัญญู และปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่งได้ เพราะการสร้างวิญญาณนั้น เป็นความจำกัด หน้าที่ การกระทำ และธรรมชาติของวิญญาณก็จำกัด เขาไม่สามารถจะเป็นผู้ประกาศที่แท้จริง และไม่ผิดพลาดได้ในวิชาการทุกสาขา และทุกลักษณะได้ ฉะนั้นศาสดาของเชนไม่สามารถจะเป็นเทพเจ้าได้

การพิสูจน์เทพเจ้า

ท่านยอมรับรู้เฉพาะสิ่งที่สัมผัสได้ทางอายตนะ และไม่ยอมรับรู้สิ่งที่สัมผัสไม่ได้ทางอายตนะหรือ เช่นแสง สีสัมผัสไม่ได้ทางหู เสียงสัมผัสไม่ได้ทางตา ดังนั้นอายตนะภายในห้าคือตา หู จมูก ลิ้นและกาย ไม่ได้สัมผัสเทพเจ้าผู้นิรันดร การสัมผัสเทพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ในจิตที่

บริสุทธิ์หรือมโนที่บริสุทธิ์ได้ เพราะความรู้จะเกิดขึ้นได้ก็โดยการปฏิบัติโยคะ หรือบำเพ็ญวิปัสสนาญาณ ซึ่งมีการสัมผัสรับรู้เทพเจ้าผู้บริสุทธิโดยประการทั้งปวง เทพเจ้านั้นเราไม่สามารถจะเห็นได้หรือรู้ได้และเข้าใจได้โดยปราศจากการปฏิบัติสมาธิ หรือวิปัสสนา และการเบื่นสรรพัญญูนั้น ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ โดยปราศจากการได้มาซึ่งความรู้ เทพเจ้าจะสัมผัสได้ก็โดยรูปแบบพิเศษ ที่เทพเจ้าออกแบบไว้ และแจ้งไว้ในการสร้างโลก และได้รับการปฏิบัติถูกต้อง เช่นเดียวกับการสัมผัสดิน ย่อมเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อใช้การสังเกตคุณสมบัติของรูปแบบและคุณลักษณะอื่น ๆ และการสังเกต เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ภายในระหว่างดิน กับคุณสมบัติของมัน ส่วนความกลัว ความชะงัก ริ้รอ ความละอายต่อบาปที่รู้สึกขึ้นในจิตใจในเวลาทำบาป เกิดมาจากเทพเจ้า ที่ปรากฏอยู่ภายในจิตของเรา การตกลงใจทำสิ่งที่ดี ก็โดยการสัมผัสเทพเจ้าในใจ จะมีความสงสัยอะไรอยู่หรือในการอนุมานความมีอยู่ของเทพเจ้า

ความรู้ทางประจักษ์อันเบื่นพยานทางตำรา พิสูจน์ถึงความมีอยู่ของเทพเจ้าผู้นิรันดรและสรรพัญญู ในการเปล่งเสียงของฤาษีในขณะจิตสงบ ดังนั้นพยานหลักฐานทางเอกสารในเรื่องความมีอยู่ของเทพเจ้าพอจะเอามาใช้เบื่นเครื่องพิสูจน์ได้

เมื่อจิตรู้ในพระพรหมหรือเทพเจ้า อันเบื่นอนุมานมาจากความรู้ทางประจักษ์อันเบื่นพยาน ๓ อย่าง คือ ความรู้ทางประจักษ์อันสัมผัสรับรู้หนึ่ง จากการอนุมานหนึ่ง และจากตำราเอกสารหนึ่ง การร้องเพลงสรรเสริญถึงความรุ่งโรจน์ของเทพเจ้า ซึ่งสร้างการโต้เถียงอันเบื่นความรู้ทางประจักษ์พยานของอรรถบท หรือประวัติศาสตร์อันลึกลับ ย่อมเบื่นเครื่องตัดสินได้โดยยุติธรรม เพราะทรัพย์อันเบื่นนิรันดรนั้นมีคุณสมบัติ การกระทำและธรรมชาติอันเบื่นนิรันดร ไม่มีข้อโต้แย้งหรือคัดค้าน ต่อการยกย่องคุณสมบัติเหล่านี้ เพราะไม่มีงานใดในระหว่างหมู่คนจะทำสำเร็จได้โดยปราศจากผู้กระทำ ดังนั้น ความสำเร็จของงานมหัศจรรย์ของการสร้างโลก หากปราศจากตัวการผู้สร้างแล้ว ย่อมเบื่นไปไม่ได้เลย เมื่อเหตุเบื่นอย่างนี้ แม้คนโง่ ๆ ก็ไม่สามารถจะสงสัยในความมีอยู่ของเทพเจ้า เมื่อประชาชนได้ยินคำสอนของเทพเจ้าจากผู้สอนพระเวท เขาก็แปลความหมายที่ถูกต้องของคำสอนสวรรค์ในจิตของพวกเขาได้ ดังนั้นการกระทำที่พวกเชนยกขึ้น เพื่อปฏิเสธความมีอยู่ของเทพเจ้า โดยนำเอาการโต้แย้งเรื่องการรับรู้ทางอายตนะ และพยานหลักฐานอื่น ๆ มาใช้พิสูจน์อันเบื่นไปได้นั้น ย่อมไม่เบื่นการเหมาะสมเลย

อนาเทราคมสฺยารฺโถ น จ สรฺวชฺญ อาทิมานฺ
กฤตฺริเมณ ตฺวสตฺเยน ส กถํ ปฺรติปาทฺยเต ฯ
อถ ตทฺวจเนไนว สรฺวชฺโญ'ชฺญะ ปฺรตียเต
ปฺรกลฺปฺเยต กถํ สิทฺธิรนฺโย'นฺยาศฺรยโยสฺตโยะ ฯ
สรฺวชฺโญกฺตยา วากฺยํ สตฺยํ_เตน ตทสฺติตา
กถํ ตทุภยํ สิธฺเยตฺ สิทฺธมูลานฺตราทฤเต ฯ

ถาม : ๑. หนังสือที่ไม่มีการเริ่มต้น หรือเบื้องต้น ย่อมหาความหมายมิได้ ทั้งไม่มีผู้เป็นสรรพัญญู ที่สามารถจะมีเบื้องต้นได้ เพราะเราไม่สามารถจะพิสูจน์ผู้นั้นได้โดยการกล่าวอ้างขึ้นมาอย่างผิด ๆ ๒. ถ้าเทพเจ้าพิสูจน์ไม่ได้ โดยคำของเขาผู้นั้นเอง เทพเจ้าอันไม่มีเบื้องต้น พิสูจน์ได้โดยคัมภีร์อันไม่มีเบื้องต้น และคัมภีร์อันไม่มีเบื้องต้น พิสูจน์ได้โดยเทพเจ้าไม่มีเบื้องต้น มันเป็นความผิดพลาด ที่กล่าววกไปวนมาไม่สิ้นสุด ๓. เพราะพระเวทเป็นจริง เป็นการอุทานของผู้สรรพัญญู และสรรพัตถีก็ย่อมพิสูจน์ได้จากพระเวทแท้ ๆ การโต้เถียงนี้จะสมบูรณ์ได้อย่างไร การพิสูจน์ความจริงของคัมภีร์ และการพิสูจน์ความมีอยู่ของเทพเจ้า ความเชื่อได้อันเป็นข้อมูลที่สามจำเป็นที่จะต้องได้มา ถ้ายอมรับความเชื่ออันที่สามแล้ว และความเชื่อข้อมูลอันที่สี่ก็ต้องมี และแล้วข้อมูลที่ห้า—หก จนไม่มีที่สุด นั้นคือข้อบกพร่องอันหาความแน่นอนมิได้ อนวยวัสถาโทษะ

เทพเจ้าเป็นนิรันดร

ตอบ : เราเชื่อเทพเจ้าและคุณสมบัติ การกระทำ และธรรมชาติของเทพเจ้าว่าไม่มีเบื้องต้น ข้อบกพร่องของการโต้เถียงวกไปเวียนมา ย่อมไม่สามารถจะกล่าวถึงทรัพย์นั้นอันไม่มีเบื้องต้น และเป็นนิรันดร เพราะความรู้ผล นำไปสู่ความรู้เหตุ และเพราะคุณลักษณะอันสำคัญของเหตุมีความคงที่แน่นอนอยู่ในผลของมัน และในทางกลับกัน คุณลักษณะอันสำคัญของผลมีความคงที่แน่นอนอยู่ในเหตุของมัน ดังนั้นเทพเจ้าและความรู้อันหาที่สุดมิได้ของพระองค์ และคุณสมบัติอื่น ๆ ยังคงที่แน่นอน และเป็นนิรันดร พระเวทซึ่งสร้างโดยพระองค์—อิศวร ปรนิต่— ไม่สามารถจะมีข้อบกพร่อง แห่งความไม่แน่นอน หรือตกลงใจอะไรมิได้

ข้อที่ท่านเชื่อว่า ติรถังกรเป็นเทพเจ้า ไม่สามารถจะเป็นความจริงขึ้นมาได้เลย เพราะร่างของติรถังกรไม่สามารถจะเกิดขึ้นมาได้โดยปราศจากตัวการคือ บิดามารดาของเขา ท่านเหล่านั้นจะมีความรู้ตบัษจารยได้อย่างไร ความรู้เกี่ยวกับความเป็นฤาษี และความหลุดพ้น ในทำนองเดียวกันนี้ การรวมกันเป็นเอกภาพจะต้องมีเบื้องต้น เพราะการรวมหมายถึงการแยกกันมาก่อน การรวมไม่สามารถจะเกิดขึ้นมาได้ โดยปราศจากการแยกกันมาก่อน เพราะฉะนั้นท่านควรจะเชื่อเทพเจ้า ว่าเป็นตัวการอันเป็นเบื้องต้นของการสร้างโลก อย่างไรก็ตาม ดูคนซิ เขาอาจจะเป็นผู้เก่งกาจยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตาม เขาไม่สามารถจะรู้การสร้างร่างกายและสิ่งอื่นให้สมบูรณ์ได้ เมื่อวิญญาณของผู้เก่งกาจผ่านเข้าไปในสภาพของการหลับสนิท สุสุปติ มันไม่รับรู้อะไรเลย หรือไม่มีความรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย เมื่อวิญญาณได้รับความเจ็บปวด ความรู้ของวิญญาณลดน้อยลงมาก บุคคลเช่นนั้นมีอำนาจจำกัด และอาศัยอยู่ในที่หนึ่ง ไม่สามารถจะเชื่อได้ว่าเป็นเทพเจ้าได้ แต่อาจจะเป็นพวกเชนที่มีความรู้สึกแปลก ๆ พิกล ถ้าท่านยืนยันว่า ติรถังกรเกิดมาจากพ่อแม่ของท่านเอง อาจจะถามต่อไปว่าพ่อแม่ของท่านเกิดมาจากใคร และใครเป็นบรรพบุรุษของปู่ของปู่อีกอีกเล่า แล้วใครเป็นบิดามารดาของบรรพบุรุษของบรรพบุรุษจนไม่มีที่สุดมิใช่หรือ ดังนั้นเหตุผลของพวกเขาได้สร้างข้อบกพร่องแห่งความไม่แน่นอน

การสนทนาระหว่างผู้เชื่อ เทพเจ้าและผู้ไม่เชื่อ

เราจะได้ดำเนินการให้การสนทนา ระหว่างผู้เชื่อเทพเจ้า และผู้ไม่เชื่อ ได้พบในภาคที่สองของปรการณะ รัตนากร ในแบบถาม—ตอบ ซึ่งพวกเชนชั้นนำยอมรับเป็นเสียงเดียวกัน และได้พิมพ์ที่บอมเบย์

ผู้ไม่เชื่อเทพเจ้า ไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยเจตนาของเทพเจ้า อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นนั้น มันเนื่องมาจากกรรม

ผู้เชื่อเทพเจ้า ถ้าทั้งหมดเกิดขึ้นจากผลของกรรม กรรมที่เกิดขึ้นมาจากไหน หรือผลของกรรม และถ้าท่านตอบว่า กรรมทั้งหมดวิญญาณเป็นผู้ทำ และอื่น ๆ อวัยวะอื่น ๆ ของอายตนะใครเป็นผู้สร้างขึ้น วิญญาณทำกรรมไปด้วยอะไร ท่านพูดว่ากรรมเหล่านั้น ได้เกิดขึ้นมาแล้วในเวลาที่ไม่มีเบื้องต้น และ

อิสระเสรีจากสิ่งที่เป็นนิรันดร และเป็นไปตามธรรมชาติ มันจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเกิดขึ้น และการหลุดพ้นในศาสนาของท่านก็เป็นเพียงสัตว์โลกแห่งความคิดคำนึง ถ้าท่านพูดว่า กรรมเหล่านั้นไม่มีเบื้องต้น แต่เหมือนปรัภภนะสิ้นสุดได้ แล้วผลของกรรมของวิญญาณทุกดวงจะสิ้นสุดลงได้ และจบลงได้โดยปราศจากความพยายามของวิญญาณ ถ้าเทพเจ้าไม่ใช่ผู้ให้รางวัล และผู้ให้โทษ สำหรับกรรมดีและกรรมชั่ว ไม่มีวิญญาณดวงไหนจะรับเอาความทุกข์ในผลของการทำบาป เหมือนอย่างพวกโจร และพวกทำอาชญากรรม ไม่ได้ตั้งใจรับโทษสำหรับกรรมที่ตนทำลงไป แต่โทษนั้นจะต้องทำแก่พวกเขาโดยกฎหมายของบ้านเมือง ในทำนองเดียวกันนี้ วิญญาณ เทพเจ้าเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อรับผลของกรรมดีและกรรมชั่วที่พวกเขาทำลงไป มิฉะนั้นแล้วจะเกิดความสับสนเรื่องกรรม คือ ผลดีจะมีแก่ผู้ทำผิด ผลชั่วจะมีแก่ผู้ทำถูก คือ คนดีรับทุกข์คนชั่วรับสุข

ผู้ไม่นับถือเทพเจ้า

เทพเจ้าไม่ได้ทำอะไรเลย ถ้าเขาทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขาควรจะได้รับทุกข์เพราะผลกรรม ดังนั้น ท่านควรจะเหมือนกับพวกเรา เชื่อในผู้สำเร็จอรหันต์ของเรา ผู้ซึ่งเข้าถึงโมกษะโดยสิ้นเชิง เป็นผู้อิสระจากกรรมทั้งปวง

ผู้นับถือเทพเจ้า

เทพเจ้ามิได้ทำอะไร หามิได้ แต่พระองค์ทำอยู่ตลอดเวลา เมื่อพระองค์มีวิญญาณ พระองค์จะไม่ทำได้อย่างไร หรือไม่เป็นผู้สร้างได้อย่างไร ถ้าเป็นผู้สร้าง จะอยู่พ้นจากการสร้างได้อย่างไร ไม่มีนักปราชญ์คนใดเชื่อในเทพเจ้า อย่างติรถังกรจอมปลอม และเทพที่ท่านประดิษฐ์ขึ้นเอง ติรถังกรผู้ซึ่งเกิดขึ้นจากวิญญาณและไปสู่ความเทพเจ้า เพราะเขาผู้ถูกสร้างขึ้นเป็นเทพเจ้าโดยเหตุบางอย่างจะไม่ถาวรและอาศัยสิ่งอื่น เพราะว่าเขาเป็นวิญญาณ ก่อนที่เป็นเทพเจ้า เขาเป็นเทพเจ้าจากบางเหตุ เขาจะกลับเป็นวิญญาณอีก เขาไม่สามารถจะหลีกเป็นธรรมชาติของวิญญาณได้ดอก เพราะความเป็นวิญญาณมาจากความเป็นนิรันดร นั้นต่อความเป็นนิรันดร ฉะนั้นท่านควรจะเชื่อในเทพเจ้าผู้นิรันดร และทรงอยู่

ไม่เคยกลับมาเป็นคนหรือวิญญาณ ผู้ทำความดีและชั่วในเวลาปัจจุบัน รมที่ตนทำไว้ ถ้าเทพเจ้าไม่ใช่ผู้สร้าง พระองค์สร้างโลกนี้ขึ้นมาได้

อย่างไร ถ้าท่านจะถือว่ากรรมทั้งหลาย ไม่มีเบื้องต้น และมันสามารถจะทำให้สิ้นสุดลงได้ เหมือนกับสิ่ง ๆ หนึ่งไม่มีเบื้องต้น แต่มันมีที่สุด ปรักภาวะ พวกเขาจะสูญเสียเงื่อนไขอันสำคัญในความสัมพันธ์ที่จำเป็นระหว่างผู้ทำกรรมและผลของกรรม อะไรที่ไม่มีสัมพยสัมพันธ : ความสัมพันธ์ที่แน่นอนกลับเป็นการสัมพันธ์ที่หาความแน่นอนมิได้ (อนิจจัง) โดยเหตุแห่งธรรมชาติการร่วมตัว สังโยคะ ถ้าท่านไม่เชื่อกรรมในโมกษะ จงบอกเรา ถ้ามีผู้เข้าถึงโมกษะมีความรู้ ถ้าท่านพูดว่าเขาเหล่านั้นมีความรู้ เขาเหล่านั้นมีการกระทำในอายตนะภายใน (ใจ) คือเขาทำโดยใจของเขาในภายใน ถ้าในโมกษะ บุคคลกลับนิ่งเฉยเหมือนอย่างหิน นอนอยู่ในสถานที่หนึ่งเท่านั้น และไม่มีการเคลื่อนไหวใด ๆ อะไรคือเสรีภาพแห่งความหลุดพ้น แต่มันเป็นความมืดมนธ์ของอวิชชา และสังสารวัฏก์มิใช่หรือ

ผู้ไม่นับถือเทพเจ้า เทพเจ้าไม่ได้แผ่ซ่านอยู่ทั่วไปดอก ถ้าเขาเป็นเช่นนั้น ทำไมสิ่งทั้งหลายจึงไม่มีชีวิตเล่า ทำไมจึงมีความแตกต่างของสิ่งที่ดีที่สุด ปานกลาง และเลวที่สุดที่เทพเจ้าสร้างขึ้นมาให้เป็นพราหมณ์ กษัตริย์ แพทย์ และศูทรเล่า เพราะถ้าเทพเจ้าแผ่อยู่ทั่วไปในรูปของพระองค์แล้ว จะไม่มีความแตกต่าง ระหว่างดีที่สุด และเลวที่สุด

ผู้นับถือเทพเจ้า ผู้แผ่ซ่านกับผู้ถูกแผ่ซ่านนั้นไม่ใช่คน ๆ เดียวกัน และเหมือนกัน ผู้ที่ถูกแผ่มีขอบเขตจำกัด คือจำกัดสถานที่ แต่ผู้แผ่ปรากฏอยู่ทั่วไป เหมือนอย่างท้องฟ้าแผ่ทั่วไป แต่ดินและวัตถุอื่น ๆ เช่นอย่างหม้อ เสื้อผ้า และอื่น ๆ ทั้งหมดเป็นผู้ถูกแผ่ และจำกัดอยู่ในที่หนึ่ง เหมือนท้องฟ้าและดินไม่ใช่อย่างเดียวกันและสิ่งเดียวกัน ดังนั้นเทพเจ้าและโลกไม่ใช่สิ่งเดียวกันและเหมือนกัน เพราะเทศะแผ่ไปทั่วทุกวัตถุ เช่นอย่างหม้อ เสื้อผ้า และอื่น ๆ สิ่งเหล่านั้นไม่ใช่เป็นอย่างเดียว เหมือนกับเทศะ ดังนั้นเทพเจ้าจึงปรากฏอยู่ทั่วไปในทุก ๆ สิ่ง แต่มันไม่ได้มีชีวิตและวิญญาณ

นักปราชญ์ และคนโง่ คนดีและคนชั่ว เท่ากัน การยอมรับโดยธรรมชาติของคุณธรรมในการเข้าถึง ความรู้ ความดี ความจริง ความสุภาพอ่อนโยน และคุณธรรมอื่น ๆ ได้สร้างความแตกต่างขึ้นระหว่างพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ศูทร และคนเลว และปัญหาทางสังคม

สูงและต่ำ หลักการจัดประเภทของสังคม ได้กล่าวไว้ยืดยาวในบทที่ ๔ ซึ่งท่านสามารถจะพลิกไปดูได้ ตามประเภทของคนดังกล่าวแล้ว

ผู้ไม่เชื่อเทพเจ้า

ถ้าการสร้างโลก เทพเจ้าเป็นผู้ดำเนินการเสียเองแล้ว มารดาบิดาจะมีประโยชน์อะไรเล่า

ผู้นับถือเทพเจ้า เทพเจ้าเป็นผู้สร้างทุกอย่างในโลก แต่พระองค์ไม่ได้สร้างงานของคน พระองค์ไม่เคยทำหน้าที่หรือทำงานของคน แต่คนคือผู้ทำงานนั้น ตัวอย่าง เทพเจ้าทรงสร้างต้นไม้ ผลไม้ ต้นยา สมุนไพร พืชพันธุ์ และสิ่งอื่น ๆ ที่รับประทานได้ ถ้าคนไม่ได้สิ่งเหล่านั้น และหลังจากทำให้เป็นผง บด และปรุง โดยทำเป็นขนมปัง และสิ่งอื่น ๆ สำหรับรับประทานได้ หรือเพื่อปรุงให้มีรสชาติอร่อยขึ้นตามความพอใจ เทพเจ้าจะทำงานเหล่านั้นเพื่อคนหรือ ถ้าเทพเจ้าไม่เคยทำงานการสร้างของพระองค์ คนไม่สามารถจะมีชีวิตอยู่ได้ในโลก ฉะนั้นในการเริ่มต้นของการสร้างโลก โครงสร้างของร่างกาย แบบและสัดส่วนของสิ่งมีชีวิต เทพเจ้าเป็นผู้สร้าง แต่หลังจากนั้น งานการโฆษณาชวนเชื่อของมนุษย์เผ่าพันธุ์มนุษย์ ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ผูกพันของวิญญาณ

ผู้ไม่เชื่อ เมื่อเทพเจ้าเป็นนิรันดร ไม่มีเบื้องต้น มีปัญญา สุข และฉลาด ทำไมเล่าจึงสร้างโลกให้สับสนปนเป และตกอยู่ในความทุกข์ยากเล่า แม้คนธรรมดา ก็ไม่ทำงานเช่นนั้นที่จะให้สูญเสียความสุข และตกลงสู่ความทุกข์ยาก เทพเจ้าสร้างโลกแบบนี้ขึ้นมาได้อย่างไร

ผู้เชื่อ เทพเจ้าไม่เคยตกอยู่ในความสับสนวุ่นวาย และลำบาก ทั้งไม่ได้สูญเสียความสุขของพระองค์ เพราะมันเป็นหน้าที่ของวิญญาณหรือสิ่งมีชีวิตอันจำกัด ไม่ใช่หน้าที่ของเทพเจ้าที่จะตกลงไปสู่ความลวงและความทุกข์ ถ้าเทพเจ้าเป็นเหตุแรก เป็นวิญญาณ เป็นความสุข และมีปัญญา ไม่สร้างโลกนี้แล้ว ใครเล่าจะสร้างโลก วิญญาณของมนุษย์ไม่มีอำนาจที่จะสร้างโลก เพราะวัตถุไม่มีอำนาจการสร้างตัวของมันเอง เป็นที่ประจักษ์ว่า เทพเจ้าผู้เดียวเท่านั้นสร้างโลก และทรงอยู่ด้วยความสุข เทพเจ้าได้สร้างกฎเกณฑ์ต้นกำเนิดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ ผ่านอุปกรณ์เครื่องมือ พ่อแม่ มันเป็นกฎของเขาที่จะสร้างโลกจากปรมาณู

ผู้ไม่เชื่อ ทำไมเทพเจ้าหาความยุ่งยากในการสร้างโลกขึ้น รักษาโลกไว้และทำลายโลก แทนที่พระองค์จะมีความสุขบนสวรรค์หรือ

ผู้เชื่อ พระองค์ทรงมีความสุขชั่วนิรันดร์ เป็นผู้ประเสริฐสุดและไม่ตาย ไม่เหมือนครูของศาสนาของท่าน ติรถังกร บรรลุโมกษะโดยใช้วิธีการ ผู้มีชีวิตอยู่ในสถานที่แห่งหนึ่ง และผู้ซึ่งได้หลุดพ้นจากสังสารวัฏฏ์ ส่วนเทพเจ้าไม่จำกัดในคุณสมบัติ ในการกระทำ และในความทรงอยู่ไม่ได้สูญเสียอิสรภาพของพระองค์ในการสร้างโลก การธำรงไว้ซึ่งโลก และในการทำลายโลกอันไม่มีความสำคัญนี้ เพราะพระองค์ไม่มีอะไรผูกมัด การผูกมัดและการพ้นจากความผูกมัดนั้นเป็นศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันเท่านั้นเอง เพราะการผูกมัดก็คือการไม่มีความหลุดพ้น และในทางกลับกันก็เป็นเช่นนั้น คือผู้ซึ่งไม่เคยผูกมัดไว้กับสภาวะ ผู้นั้นไม่สามารถจะกล่าวได้ว่า เป็นผู้หลุดพ้นจากความผูกพัน วิญญาณเป็นสภาวะที่จำกัด จึงต้องตกอยู่ในข้อผูกพันของความทุกข์และการหลุดพ้นจากความทุกข์ ส่วนเทพเจ้าไม่จำกัด ปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง เห็นแจ้งทั่วไป ไม่เคยเข้าไปอยู่ในวังวลแห่งการแสดงความทุกข์ และความหลุดพ้นชั่วคราว เหมือนอย่างผู้พ้นทุกข์อย่างาศาสดาติรถังกรของท่าน ฉะนั้นเทพเจ้าจึงเป็นผู้อิสระนิรันดร

ผู้ไม่นับถือ

วิญญาณได้รับทุกข์ทรมานจากผลกรรมที่ตนก่อขึ้นไว้ เหมือนอย่างผู้ดื่มเหล้าย่อมได้รับความมึนเมาตามธรรมชาติ ไม่มีพระหัตถ์ของเทพเจ้าไปอยู่ในความเมานั้น

ผู้นับถือ

โจร คนขี้โกง คนขโมย และคนชั่วอื่น ๆ ไม่ได้แขวนคอตัวเองโดยความตั้งใจ หรือไปสู่ตารางด้วยความจงใจ หรือเข้าไปอยู่ในเรือนจำด้วยความสมัครใจ เพื่อลงโทษตัวเขาเอง เพราะการกระทำกรรมชั่วเอาไว้ โดยปราศจากการบังคับของกฎหมาย ที่ตราขึ้นโดยกษัตริย์ผู้ลงโทษเขาด้วยการบังคับ และตามกรรมที่ตนกระทำตามโทษานุโทษ ในทำนองเดียวกันนี้ เทพเจ้าทรงบัญญัติกฎอันเที่ยงธรรม และทรงให้คุณและให้โทษแก่วิญญาณ ตามควรแก่กรณี ตามกรรมอันควรแก่ผลของกรรมนั้น ๆ เพราะไม่มีวิญญาณประสงค์จะรับผลกรรมของกรรมชั่วที่ตนกระทำไว้ ดังนั้นเทพเจ้าจึงเป็นผู้พิพากษาที่เที่ยงธรรมและจำเป็นทั่วไป

ผู้ไม่เชื่อ ไม่มีเทพเจ้าในโลก แต่วิญญาณทุกดวงที่เข้าถึงโมกษะ คือ เทพเจ้ามากมาย

ผู้เชื่อ การยืนยันนี้ ย่อมไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิง เพราะวิญญาณผู้ซึ่งอยู่ในเนื้อหนังมังสามาก่อนและแล้วพ้นจากรอยเปื้อนของเลือดและเนื้อ มีความต้องการมาสู่เนื้อหนัง

นั้นอีก เพราะโดยธรรมชาติวิญญาณย่อมไม่หลุดพ้นชั่วนิรันดร เหมือนอย่างติรถังกร ๒๔ องค์ของท่าน ซึ่งตอนแรกต้องยอมรับทุกข์ของความเป็นมนุษย์ (พัทธ) แต่ต่อมาพ้นจากความผูกพันนั้น เขาจะต้องกลับไปสู่สภาพเดิมอีก เมื่อมีเทพเจ้ามากมาย เทพเจ้าเหล่านั้นก็จะต้องทะเลาะกันเอง เช่นเดียวกับวิญญาณมีจำนวนมากมายนับไม่ถ้วน

ผู้ไม่เชื่อ ท่านโง่มาก ไม่มีผู้สร้างโลกเลย แต่โลกมีโดยตัวของมันเอง

ผู้เชื่อ มันเป็นความผิดของพวกเชนอย่างใหญ่หลวงที่เชื่อในความไม่มีตัวการผู้สร้างโลก มีตัวอย่างอย่างใดอย่างหนึ่งในโลกแห่งการกระทำเกิดขึ้นมาโดยปราศจากผู้กระทำหรือตัวอย่างของผลกรรม หรือกรรมที่ปราศจากการกระทำหรือ มันเหมือนกับกล่าวว่าแป้งมันทำตัวของมันเอง มันประกอบเข้าเป็นขนมปัง ในนาข้าวสาลี แล้วมันเข้าไปเองในท้องของพวกเชน ต้นฝ้าย ผ้า, โค๊ท, ผ้าพาดคอ โธตี ผ้าโพกศีรษะ และเสื้อผ้าอื่น ๆ ไม่เคยทำตัวของมันเอง ถ้าสิ่งเช่นนั้นไม่เคยเกิดขึ้น โลกอันกว้างใหญ่ไพศาลมีชนิดของรูปแบบต่าง ๆ แสดงออกมาในแบบเฉพาะ จะเกิดขึ้นโดยปราศจากผู้กระทำได้อย่างไร ถ้าท่านยังยืนยันว่า โลกวัตถุนี้ทรงอยู่ได้เป็นอยู่ได้โดยตัวของมันเอง ท่านควรยกตัวอย่างผ้าชุดชนิดต่าง ๆ ที่มันทำขึ้นมาโดยตัวของมันเองและสิ่งอื่น ๆ ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น มันเกิดขึ้นโดยตัวของมันเองโดยปราศจากเครื่องมือการกระทำ ถ้าท่านไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ คนประเภทไหนจะเชื่อทฤษฎีของท่านโดยปราศจากการพิสูจน์หรือ

ผู้ไม่เชื่อ เทพเจ้ามีความโลภ และมีตัณหาหรือไม่ ถ้าไม่มี ทำไมเขาจึงมายุ่งยากกับการสร้างโลกขึ้นมาเล่า ถ้าเขาเป็นอันติมะ (ดีสุดยิ่ง) และไม่มีการยึดมั่นอยู่กับโลก เขาจะไม่สามารถสร้างโลกได้เลย

ผู้เชื่อ การสละโลกหรือการเบื่อโลก ไม่สามารถจะพูดถึงการเป็นคุณสมบัติของเทพเจ้าได้ เพราะเทพเจ้าซึ่งแผ่ทั่วไปจะส่งใครออกไปหรือจะรับใครเข้ามาหรือ ไม่มีอะไรดีไปกว่าเทพเจ้า หรือเข้าถึงเทพเจ้าได้ ดังนั้นพระองค์จึงไม่มีอุปาทานยึดถือสิ่งหนึ่งสิ่งใด การละการยึดและการชอบนั้นเป็นคุณสมบัติของวิญญาณ แต่ไม่ใช่คุณสมบัติของเทพเจ้า

ผู้ไม่เชื่อ ถ้าท่านเชื่อว่าเทพเจ้าเป็นผู้สร้างโลก และเป็นผู้ให้ผลกรรมแก่วิญญาณตามกรรมที่ทำลงไป พระองค์จะเป็นผู้ทุกข์ยิ่งในโลก และจะต้องรับทุกข์อยู่ตลอดไป

ผู้เชื่อ เอาล่ะ เมื่อผู้พิพากษามีความเที่ยงธรรม เป็นผู้คงแก่เรียนและมีใจเป็นกลาง ผู้ซึ่งทำงานยิ่งใหญ่นั้น เป็นผู้ให้ผลกรรมแก่ประชาชน และไม่เคยเปรอะเปื้อนด้วยอิทธิพลของการกระทำทั้งไม่ได้เกี่ยวพันกับโลก เทพเจ้าผู้มีอำนาจอันไม่มีขอบเขตจะเป็นโลกได้อย่างไร และจะรับทุกข์ได้อย่างไร แน่นอนท่านถือว่า เทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่นั้น เหมือนกับตัวท่านเอง และศาสดาของท่านติรถังกร นั่นมันมาจากความโง่ของท่านเอง เป็นผลแห่งความโง่ของท่านเอง ถ้าท่านต้องการจะพ้นจากความผิดพลาดอันเนื่องมาจากความโง่ และความชั่วอื่น ๆ ของท่าน ท่านควรจะหาที่พึ่งในความจริงของพระเจ้า และคัมภีร์อันมีเหตุผลอื่น ๆ ทำไมท่านจะย่ำอยู่กับความมืดมนของอวิชชาเล่า และทำชีวิตอันมีค่าให้เสียไปโดยไร้ประโยชน์

ต่อไปนี้เราจะแสดงชนิดของความคิดเห็น ซึ่งพวกเชนได้ยึดถือเรื่องโลกอันมาจากคำสอนของคัมภีร์ของเขา ความหมายของคัมภีร์นั้นจะให้ไว้อย่างย่อ ๆ และทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนั้นจะให้ไว้ด้วย เพื่อแสดงว่า อะไรจริงและอะไรไม่จริง

สามิ อณาอี อณนฺเต จจูคาอิ สํสาวโสรกานฺตเร
โมหาอิ กนฺมครุ ฐิอิ วิวาค วสนุภมอิชีวโร ฯ

ปรการณ รัตนกร ภาค II ศาทก ๖๐ สูตร ๒

โน้ต—นี้คือคำสนทนาระหว่างโคตมกับมหาวีระ ได้ให้ไว้ในหนังสือที่เรียกว่ารัตนสารภาค ในเรื่องรามยหประกาศ ความสว่าง

ความหมายอันเหมาะสมของการสนทนาย่อ ๆ คือว่า โลกนี้ไม่มีเบื้องต้นเบื้องปลาย ไม่เคยสร้างขึ้นและไม่เคยถูกทำลาย อนึ่งไม่มีใครสร้างโลกนี้ คำสนทนานี้ได้มีอยู่อย่างสมบูรณ์

ผู้ไม่เชื่อเทพเจ้า ท่านโง่มาก ไม่มีผู้สร้างโลก โลกนี้ไม่เคยถูกสร้างขึ้นมาเลย และจะไม่ถูกทำลายโดยใครด้วย

ผู้ชี้ทรรศนะ อะไรเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันหรือ ซึ่งไม่เคยมีเบื้องต้น และเบื้องปลาย การสร้างโลกและการทำลายโลก ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้โดยปราศจากการกระทำ ทุกสิ่งที่เรา

เห็นในโลก ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะผลิตขึ้นและทำลาย แล้วจะพูดว่าโลกไม่น้อมเอียงไปเพื่อการผลิต และการทำลายได้อย่างไรหรือ ฉะนั้นศาสดาของท่านไม่มีความรู้จริง ถ้าเขามีความรู้จริง เขาจะเขียนสิ่งที่เป็นไปไม่ได้นี้ ได้อย่างไรเล่า

ศาสตรของพวกเชน

ศาสดาของท่านเป็นอย่างใด ท่านผู้เป็นศิษย์ก็เป็นอย่างนั้น บุคคลผู้ฟังคำพูดของท่านไม่เคยได้ความรู้จากความจริง หรือสัจจะเลย เอาละ ทำไม ท่านจึงไม่เชื่อการสร้างและการทำลายในสิ่งที่ท่านได้รับรู้มาว่ามันรวมกันขึ้นหรือ แน่นอนพวกเชนและศาสดาของพวกเขา ไม่มีความรู้ทางภูมิศาสตร์ และดาราศาสตร์ สาขาความรู้ทั้งหลายเหล่านี้ย่อมไม่มีในพวกเขา มิฉะนั้นแล้ว พวกเขาจะเชื่อหรือยืนยันสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เหล่านี้ได้อย่างไรหรือ

ดูซิ ในการสร้างโลก ปฐวีกาย: โลกคือ ร่างกายที่อาศัยของวิญญาณ พวกเขาเชื่อว่าชลกายคือน้ำและธาตุอื่น ๆ ย่อมเป็นร่างกายของวิญญาณ นี่ไม่มีใครเชื่อดอกนา

ดูต่อไปในคำสอนที่ผิด ๆ นี่คือส่วนน้อยของคำสอนที่ผิด ๆ ของศาสดาของเชน ผู้ซึ่งพวกเชนถือว่า มีความรู้ที่ถูกต้อง และเป็นเทพผู้ยิ่งใหญ่

พงศาวดาร

พวกเชนเชื่อหนังสือชื่อรัตนสารภาค ซึ่งพิมพ์ที่โรงพิมพ์เชนประภาคาร พาราณสี และพิมพ์โดยนานักจันทเชน วันที่ ๒๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๗๔ ในหน้า ๑๔๕ กล่าวถึงกาละไว้ดังนี้

การนับกาละ

กาละเฉพาะกาละหนึ่ง ๆ เรียกว่า **สุกษัมกาล** (หน่วย กาละ) หน่วยกาละเช่นนั้นอันมีมากมายนับไม่ถ้วนเรียกอวลี ๑, ๖๗, ๗๐, ๒๑๖, อวลี เป็น ๑ มุหูรตา ๓๐ มุหูรตา เป็น ๑ ทิวาส คือ ๑ วัน ๑๕ วัน เป็น ๑ ปักษ์ (สองสัปดาห์) ๒ ปักษ์เป็น ๑ เดือน ๑๒ เดือนเป็น ๑ ปี ๗๐ แล็ค เป็น ๑ ค รอร์ซ ๕๖ พันครอร์ซของปี เช่นนั้น เป็น ๑ ปุรว หรือ วัฏฏ์ วัฏฏ์เช่นนั้นอันมากมายนับไม่ถ้วน เป็น ๑ พาลโยพมกาล อสังขยตะ คือดังนี้ การนับไม่ถ้วนหมายถึงว่าบ่อหนึ่งบ่อ ยาว ๑๖ ไมล์ (ลีกซ์) มีความกว้าง ๑๖ ไมล์ ลึก ๑๖ ไมล์ บรรจุด้วยเส้นผมเต็มบ่อนั้น

ของเด็กสองฝ่าแฝด ผมของฝ่าแฝดย่อมละเอียดอ่อนกว่าผมของคนในปัจจุบันถึง ๔๐๕๖ เท่า ถ้าผมของฝ่าแฝดรวมกันถึง ๔๐๕๖ เท่า ผมเหล่านั้นจะทำเป็น ๑ เส้นของคนปัจจุบัน ส่วนหนึ่งของผมของฝ่าแฝด ยาวและหนา ๑ นิ้ว ควรตัดเป็น ๗ ครั้ง แต่ละครั้งแบ่งออกเป็น ๘ ส่วน ซึ่งแต่ละส่วนทำออกเป็นชิ้นได้ ๒,๐๕๗,๑๕๒ ชิ้น บ่อดังกล่าวข้างต้นควรจะบรรจุให้เต็มด้วยชิ้นผมเช่นนั้น แล้วชิ้นผมชิ้นหนึ่ง จะเอาออกจากบ่อระยะห่างกันหนึ่งร้อยปีต่อ ๑ ชิ้น เมื่อชิ้นผมทั้งหมดถูกเอาออกจากบ่อหมดแล้ว และบ่อนั้นว่างเปล่า มันจะนับกาละได้เป็นหนึ่งครั้ง แล้วชิ้นผมเหล่านั้นก็จะแบ่งออกเป็นชิ้น แต่ละชิ้นแบ่งออกเป็นหลาย ๆ ชิ้นนับไม่ถ้วน บ่อนั้นก็จะบรรจุด้วยชิ้นผมเหล่านั้นเช่นนั้นอีก และกดลงให้แน่นไม่สามารถจะยุบลงได้อีก เมื่อกองทัพของกษัตริย์ของโลกทั้งมวลเดินผ่านบ่อนั้น แล้วชิ้นผมเหล่านั้นก็ควรจะเอาออกจากบ่อแต่ละชิ้น ๆ ห่างกัน ๑๐๐ ปี จนหมดบ่อนั้น มันจะเป็นระยะเวลา ๑ วัฏฏ์ (ปุรวะ) อันมีจำนวนไม่ถ้วน ซึ่งจะเป็นเวลาหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจากระยะเวลาดังกล่าว เรียกว่าหนึ่งพาลโยปม เมื่อ ๑๐ โกฏคูณด้วยโกฏพาลโยปมกาลผ่านไป มันจะเป็นหนึ่งสคโรปมเทว เมื่อ ๑๐ โกฏ คูณด้วยสคโรปมเทวโกฏผ่านไป มันเป็นหนึ่งอุตสรปาณี และเมื่อเวลาหนึ่งอุตสรปาณี และหนึ่งอวสรปาณีกาลผ่านไป มันจะเป็นหนึ่งกาลจักรหรือวงศ์พงศาวดาร เมื่อจักรหมุนของเวลาอันไม่สิ้นสุดเช่นนั้นผ่านไป มันเป็นหนึ่งปทโกลปุรพฤต อะไรคือกาละอันหาที่สุดมิได้หรือ มันคือสิ่งที่อยู่เหนือสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้ง ๙ ตัวอย่างของหนังสือที่เชื่อถือได้ เมื่อมาถึงจุดนี้ วิญญาณได้ท่องเที่ยวไปในกัลปะอันหาที่สุดมิได้ของปทกาลปุรพฤตกาล หนังสือของเชนนั้นยังดำเนินต่อไปในการโต้เถียงอย่างเคร่งเครียดนี้

การปฏิเสธ

จงฟังทางนี้ โอน้องชายของข้า ๆ มีความรู้ชำชองในวิชาคณิตศาสตร์ ท่านสามารถคำนวณกาลหรือไม่สามารถคำนวณได้ซึ่งเวลาของพวกเชน ท่านจะถือว่าการคำนวณของพวกเขาจะจริงหรือไม่ก็ตาม จงดูซิความรู้ทางการคำนวณของพวกเชนที่หามาได้เป็นเช่นนั้น เป็นความรู้การคำนวณของติรถังกรของพวกเขา ครูและศิษย์ในศาสนานั้น ว่า ไม่มีการคิดคำนึงถึงความโง่อันหาที่สุดมิได้ของพวกเขา จงฟังคำพูดของคนโง่ต่อไป.

สัตวศาสตร์

ในหนังสือรัตนากรภาคหน้า ๑๓๓ กล่าวว่าเรามีทรัพย์ (แก่นหรือสาระ) ที่สอนไว้โดยศาสดา ๒๖ องค์ เริ่มจากฤษภเทพ (เจ้าแห่งโค) จนถึงมหาวีระ (โคตม) ในหนังสือศักดิ์สิทธิ์ของพวกเชน หนังสือรัตนากรภาค หน้า ๑๔๘ กล่าวว่าวิญญาณ และพวกหินต่าง ๆ (ดิน หินและอื่น ๆ) มีรูปต่าง ๆ กันของรูปแบบของดิน (ปฐวีกาโย) ขนาดของร่างกายของสัตว์ อยู่ในรูปแบบเหล่านั้น ซึ่งพวกเขาอาจจะคิดว่าเป็นส่วนอันหาส่วนจำกัดไม่ได้ของความกว้างของนิ้วมือ อนึ่งมันเล็กมากเหลือเกิน ชีวิตของพวกเขายาวนานถึง ๒๒,๐๐๐ ปี เป็นอย่างมาก

หนังสือหน้า ๑๔๙ หนังสือเล่มเดียวกันที่เราได้อ่าน คือ ในต้นไม้ต้นหนึ่ง (หมายถึงรูปแบบของอาณาจักรพืช) มีพวกจุลินทรีย์มากมายนับไม่ถ้วน สิ่งเหล่านั้นเรียกว่าพืชพันธุ์ทั่วไป (สาธารณวนสปติ) รากของพืช และพืชชนิดอื่น มีรูปร่างพืชชนิดต่าง ๆ กัน นับไม่ถ้วน (อนันตกาย) อาจจะเรียกว่าชีวิต (ชีวะ) ของพืชทั่วไป อายุของพืช คือ อันตรมุหุรตา แต่มุหุรตาดังกล่าว ข้างต้นของพวกเชนนั้น อาจจะนำมากล่าวอีกในที่นี่ ถ้าพืชมีความรู้สึกอันหนึ่งคือมีความรู้สึกทางผัสสะ มันก็มีสัตว์ตัวหนึ่งอยู่ในพืชนั้น มันจึงเรียกว่าปรัตเยกะ หรือบัจเจกพืช ขนาดของพืชมี ๑๐๐๐ โยชน์ โยชน์ของผู้เชื่อหรือเขียนหนังสือปุราณะ คือ ๑๒ ไมล์ หรือลีค (๓๖๐ เส้น) แต่โยชน์ของพวกเชนคือ ๓๐,๐๐๐ ไมล์ ต้นพืชมีความยาว ๑๒,๐๐๐ ไมล์ อายุของพืชก็เท่ากับ ๑๐,๐๐๐ ปีเป็นอย่างมาก

สัตว์ที่มีความรู้สึก ๒ ทางคือ ทางร่างกาย และทางปาก (สัมผัสทางกาย และลิ้มรส) เช่น หอย หมัด และอื่น ๆ ประเภทเดียวกัน ร่างของสัตว์พวกนี้วัดได้ ๑๔๔ ไมล์ โดยรอบมันมีชีวิตอยู่ได้ ๑๒ ปี ผู้เขียนได้ให้เวลาของสัตว์พวกนี้ผิดมาก เพราะเขาให้ระยะเวลาอายุของสัตว์ยาวเกินไป หมัดมีความยาวถึง ๔๘ ไมล์ อาจจะพบในบุคคลผู้นับถือศาสนาเชน และพวกเขาจะต้องเห็นหมัดตัวนั้น คนอื่น ๆ ไม่มีวาสนาพอที่จะเห็นหมัดตัวใหญ่ถึงขนาดนั้น

ดูหน้า ๑๕๐ หนังสือรัตนากรภาค เพราะสัตว์ในความคิดคำนึงของพวกเขา แมลงปอง จิ้งจก แมลงต่าง ๆ มีตัวโตขนาด ๑ โยชน์ อายุที่ยาวนานของสัตว์เหล่านั้นอยู่ได้ ๖ เดือน พึงฉันชิ ไม่มีใครเห็นแมลงปอง ยาวถึง ๑๒ ไมล์ มันมีในศาสนาเชน ซึ่งในศาสนานั้นบอกว่าแมลงปอง และแมลงมีขนาดยาว ๘ ไมล์ จำเป็นจะต้องพบกับมันเสียแล้ว แมลงปองและ

แมลงทั้งหลาย อาจจะมีเฉพาะในบ้านของพวกเชนเท่านั้น และพวกเขาผู้เดียวเท่านั้นที่จะต้องเห็นสัตว์เหล่านั้น ไม่มีบุคคลใดอื่นในโลกที่จะเห็นสัตว์เหล่านั้น อะไรที่จะเป็นเงื่อนไขต่อพวกเชนผู้ซึ่งถูกต่อยโดยแมลงป่อง

ตัวปลาและตัวสัตว์อื่น ๆ ที่พรรณนาไว้ในคัมภีร์เชน ยาว ๑,๐๐๐ โยชน์ คือตัวปลานั้น ยาว ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ไมล์ นับได้ ๑ โยชน์ เป็น ๓๐,๐๐๐ ไมล์ ชีวิตของมันอยู่ได้ ๑ โกฏของปีปุรวะ ไม่มีใหนอื่นนอกจากพวกเชน จะต้องเห็นสัตว์เช่นนั้น

ขนาดของตัวช้างและสัตว์สี่เท้าอื่น ๆ มีขนาดตัว ๖ ถึง ๒๗ ไมล์ และอายุของสัตว์เหล่านั้นมีถึง ๘๔,๐๐๐ ปี พวกเชนจะต้องเห็นสัตว์เหล่านั้น พวกเขาผู้เดียวเท่านั้นเชื่อว่าสัตว์เหล่านั้นยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่มีนักปราชญ์ และผู้มีความสำนึกคนใดจะเชื่อสิ่งเช่นนั้น

หนังสือรัตนากรภาค หน้า ๑๕๑ มีกล่าวถึงสัตว์ประเภทต่าง ๆ และขนาดของพวกมันไว้ว่ายาวถึง ๑,๐๐๐ โยชน์ หรือหนึ่งโกฏไมล์ ชีวิตของสัตว์ยาวนานถึงหนึ่งโกฏปีปุรวะ มันเป็นศาสดาของพวกเชนผู้ซึ่งเห็นสัตว์ที่ใหญ่และยาวยังมีชีวิตอยู่ มันไม่โกหกดอกหรือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นไปไม่ได้เลย

ภูมิศาสตร์

จงฟังเรื่องของโลก ในหนังสือรัตนากรภาค หน้า ๑๕๒ กล่าวว่า โลกอันเอียงลาดนี้มีหมู่เกาะมากมายนับไม่ถ้วน และมีทะเลนับไม่ถ้วน การจะรู้จำนวนเกาะและทะเลนี้ กล่าวกันว่าสิ่งเหล่านั้นมีสัดส่วนตามจำนวนกับกาลเวลาของสองสาคโรปมาและครึ่งหนึ่ง ก่อนอื่นทั้งหมดในระหว่างเกาะและพื้นแผ่นดินในโลกนั้นมีเพียง ๑ เท่านั้น เรียกว่าชมพูทวีป ตั้งอยู่ในใจกลางของเกาะและพื้นแผ่นดินบริเวณของชมพูทวีป มี ๑๐๐,๐๐๐ โยชน์ หรือ ๔ แล็คของโคซ์ มีทะเลน้ำเค็มรอบทุกด้าน ทะเลนั้นมีกว้างยาว ๒๐๐,๐๐๐ โยชน์ หรือ ๘ แล็คโคซ์ รอบชมพูทวีปมีเกาะ เรียกว่า ธัทกิขณะ ขนาดของเกาะ มี ๔๐๐,๐๐๐ โยชน์ หรือ ๑๖ แล็คโคซ์ หลังเกาะมีทะเลเรียกว่า กโลทธิ ขนาดทะเลมี ๘๐๐,๑๐๐ โยชน์ หรือ ๓๒ แล็คโคซ์ แล้วปุษกรอวรตาพื้นแผ่นดินอยู่เบื้องหลังทะเลนั้นมีบริเวณกว้างยาว ๔๘ ไมล์ ขอบเขตด้านในของแผ่นดินขรุขระไม่เรียบ ครึ่งบริเวณภายในพื้นดินนั้นเป็นที่อยู่ของคน เลยจากนั้นไปเป็นเกาะและทะเลนับไม่ถ้วน ในสถานที่นั่นมีพวกแมลงและหนอนอาศัยอยู่

หนังสือเล่มเดียวกันหน้า ๑๓๕ กล่าวว่า ในชมพูทวีป (อินเดีย) มีที่ราบอยู่ ๖ แห่ง คือ หิมวันต์ ไอรันยวันต์ หริพรรษา รัณยกะ เทวคุรุ อุตรกุรุ

ผู้สัมภาษณ์ — พี่น้องทั้งหลายฟังข้า ฯ ซิ ใครรู้ภูมิศาสตร์ พวกเชนหรือท่านทำผิดในการคำนวณโลก ถ้าพวกเชนทำผิด ท่านควรอธิบายความผิดนั้นแก่พวกเขา ถ้าท่านคิดว่ามันเล็กน้อย มันจะปรากฏว่า ครู และนักปราชญ์ของเชนไม่ได้ศึกษาภูมิศาสตร์เลย ไม่ได้ศึกษาดาราศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ถ้าพวกเขาได้อ่านวิชาการดังกล่าวเหล่านั้นแล้ว พวกเขาจะพูดเหลวไหล และสิ่งเป็นไปไม่ได้ได้อย่างไรเล่า ถ้าคนโง่เช่นนั้นเชื่อว่าโลกมีขึ้นมาโดยปราศจากผู้สร้าง และเทพเจ้าไม่มีเลยนั้น น่าอัศจรรย์เสียกระไร ดังนั้น พวกเชนจึงไม่ยอมให้หนังสือของพวกเขาแก่นักปราชญ์ในศาสนาอื่นเพื่อให้พวกเขาได้อ่าน เพราะหนังสือซึ่งพวกเขาถือว่าบ่อเกิดปัญญา ศักดิ์สิทธิ์ และเขียนโดยผู้บรรลุแล้วนั้น (ติรถังกร) เต็มไปด้วยเรื่องน่าเหลือเชื่อ ดังนั้นจึงไม่เหมาะที่จะวางไว้ในมือของนักปราชญ์ ถ้าพวกเขายอมอนุญาตให้นักปราชญ์ในศาสนาอื่นได้อ่านคัมภีร์ของพวกเขา ความไม่มีอะไรของพวกเขาก็จะแสดงออกมาทำให้พวกเขาขายหน้า เว้นไว้แต่พวกเชนเท่านั้น ไม่มีคนอื่นใดที่มีความสำนึกแม้เพียงนิดหน่อย จะเชื่อสิ่งเหล่านั้นว่าเป็นจริงซึ่งเต็มไปด้วยเรื่องราวอันไร้สาระ การหลอกลวงทั้งหมดนี้พวกเชนเป็นผู้ถูกขึ้นเพื่อสนับสนุนคำสอนคร่ำครึของความเป็นนิรันดรของโลก แต่มันเป็นความหลอกลวงแท้ ๆ ที่สร้างขึ้นมา แน่นอนเหตุของโลกเป็นนิรันดร เพราะมันประกอบด้วยปรมาณูอันเป็นมูลฐานของวัตถุ โดยปราศจากผู้สร้างมัน แต่ปรมาณูของวัตถุนั้นไม่มีอำนาจอะไรเลยที่สร้างตัวมันเองหรือทำลายตัวมันเอง เพราะปรมาณูของวัตถุไม่เหมือนกัน และแตกต่างกันโดยธรรมชาติของมันเอง และเฉื่อยไม่มีชีวิตจิตใจ มันไม่สามารถสร้างตัวของมันเอง คงเป็นแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้น ย่อมมีผู้สร้างที่ชาญฉลาด แน่นอนที่สามารถสร้างเป็นรูปปรากฏการณ์ขึ้นมา ดูซิมันเป็นงานของความไม่มีการเริ่มต้น และความไม่มีที่สิ้นสุด เทพเจ้าผู้มีความรู้มีความฉลาดรักษาดวงอาทิตย์และดวงดาวทั้งหลายอื่น รักษาโลกให้เป็นไปตามกฎของธรรมชาติที่พระองค์ทรงวางไว้ ซึ่งแสดงถึงแบบและอำนาจรวมกันเป็นอันเดียวเฉพาะของพระองค์ โลกที่ปรากฏนี้ไม่สามารถจะไม่มีการเริ่มต้นได้ ถ้าปรากฏการณ์ของโลก (คือผล) ดังเชื่อกันว่าเป็น

นิรันดรนั้น ก็จะไม่มีเหตุของโลก แต่โลกมีเหตุและผลในตัวของมันเอง ถ้าทรรศนะนี้ได้รับยืนยัน มันจะขัดแย้งกับกฎเหตุผลที่ผิดหลักตรรกศาสตร์ของปัจจัยอาศัยกันและกัน เพื่อพิสูจน์หรือโต้เถียงแบบวกวน และอาศัยตัวของเหตุผลเอง ดังตัวอย่าง ชายคนหนึ่งยืนขึ้นบนบ่าของเขาเอง เพราะไม่มีใครจะเป็นบิดาและบุตรของเขาเองได้ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องยอมรับผู้สร้างโลก

ถาม : ถ้าเทพเจ้าเป็นผู้สร้างโลก ใครเล่าจะสร้างเทพเจ้า

ตอบ : ไม่สามารถจะมีผู้กระทำของผู้กระทำ หรือว่าเหตุของเหตุ เพราะการมีอยู่ของผู้กระทำและการมีอยู่ของเหตุ จะต้องมาก่อนการมีอยู่ของผล อะไรคือเหตุอันแรกของการรวมและการแยก ดังนั้นเหตุแรกจึงไม่มีผู้ทำหรือเหตุแรกได้เลย การกล่าวถึงเรื่องนี้โดยเฉพาะนั้นได้รวมไว้ในการกล่าวถึงการสร้างโลก ซึ่งได้ให้ไว้ในบทที่ ๘ แล้ว ซึ่งผู้อ่านควรจะอ่านในบทที่อ้างถึงนั้น พวกเชนเหล่านี้ไม่มีความรู้ในวิชาการที่ถูกต้อง พวกเขาจะคิดถึงวิชาการขั้นสูงอันละเอียดอ่อน อย่างความรู้ในการสร้างโลกได้อย่างไร

ความเชื่อของพวกเชน

ความเชื่อของพวกเชนก็คือว่า การสร้างโลกนั้นไม่มีเบื้องต้นและเบื้องปลาย และเชื่อว่าการเปลี่ยนรูปของวัตถุต่าง ๆ ย่อมเป็นเหมือนกันหมด และเชื่อว่ามีการเปลี่ยนแปลงในคุณสมบัติทุก ๆ อย่าง และเปลี่ยนสถานที่ และการเปลี่ยนในวัตถุทุก ๆ อย่างนั้นไม่มีวันสิ้นสุด ข้อนี้ได้ให้ไว้ในภาคแรกของหนังสือปกรณรัตนากร ความเชื่อเหล่านี้ไร้เหตุผลเหมือนกัน เพราะอะไรก็ตาม มันต้องมีขอบเขตจำกัดและมีข้อกำหนด มีความสัมพันธ์กันในขอบเขต และเจาะจง มันไม่เหมาะสมที่จะเรียกว่า มีจำนวนมากมายหาที่สุดมิได้ มันเป็นการเหมาะที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ แต่ไม่ใช่ในกรณีของเทพเจ้า มันเป็นเรื่องของความโง่เท่านั้นที่จะเชื่อว่าทรัพย์ทุกอย่างมีอำนาจเฉพาะของเหตุ และอำนาจไม่มีขอบเขตของการเปลี่ยนรูปร่างอันหาที่สุดมิได้โดยตัวของมันเอง เมื่อปรมาณูมีความจำกัด ปรมาณูจะสร้างรูปอันหาที่สุดมิได้ในรูปร่างของการแบ่งแยกได้อย่างไร มันเหมือนเด็กทารกที่พูดว่า ทรัพย์ทุกอย่างมีคุณสมบัติหาที่สุดมิได้ คุณสมบัติทุกอย่างมีการสืบต่อเปลี่ยนแปลงหาที่สุดมิได้ เพราะถ้ามาตราวัดมีขอบเขตจำกัด เนื้อหาที่วัดจะไม่มีขอบเขตจำกัดได้อย่างไร การสนทนาผิด ๆ ยาวนานเช่นนี้ เราพบในคัมภีร์ของพวกเชน

ต่อไปนี้คือความเชื่อของพวกเชน ที่เกี่ยวกับชีวะ (ego) และไม่ใช่ชีวะ (non–ego)

จิตและวัตถุ

เจตนาลกฺษโณ ชีวะ สฺยาทชีวสฺตทนฺยกะ
สตฺกรฺมปุทฺคลาะ ปุณฺยํ ปาปํ ตสฺย วิปรฺยยะ ฯ

นี่คือคำกล่าวของชินดัทท์สุริ มีอยู่ในภาคแรก ของปกรณรัตนากรและนยจักรสาระว่า ลักษณะของชีวะมีความรู้สึก และอชีวะไม่มีความรู้สึก กล่าวคือเฉื่อยและไม่มีชีวิต ชนชั้นที่มีการงานดี สร้างกุศล ชนชั้นที่มีการงานชั่วสร้างอกุศล

ผู้สัมภาษณ์ คำจำกัดความของวัตถุและวิญญาณถูกต้อง แต่สิ่งที่ไม่มีวิญญาณ ไม่เคยมีคุณธรรมและอธรรม เพราะมันเป็นธรรมชาติของสิ่งมีวิญญาณที่จะทำดีหรือทำชั่ว ดูซิ สิ่งที่ไม่มีวิญญาณทั้งหมดปลอดจากผลกรรมดีและกรรมชั่ว หรือบุญบาป มันเป็นการถูกต้องที่ยึดถือว่า วิญญาณเป็นนิรันดร แต่มันผิดอยู่ที่ถือว่า วิญญาณที่จำกัดมีความรู้จำกัด แต่ในภาวะที่หลุดพ้นนั้น วิญญาณที่จำกัดนั้นเป็นผู้มีความรู้ทุกอย่าง มันจะเป็นไปได้อย่างไร เพราะผู้ที่จำกัดและความรู้ของเขาก็จำกัด เขาย่อมมีอำนาจจำกัดและความรู้ก็ต้องจำกัดด้วยเสมอ มันเป็นการผิดพลาดในคำสอนของศาสดาเชนที่ถือว่าโลกปรากฏการณ์ ชีวิตทางโลกของวิญญาณ และกรรมของวิญญาณไม่มีเบื้องต้น เพราะปรากฏการณ์ของโลกกับด้วยเหตุของมัน (กริยากรณ) และการกระทำของวิญญาณสืบต่อกันไป ดังนั้นการปรากฏของโลก ไม่สามารถจะเป็นนิรันดรได้ มิฉะนั้นท่านจะเชื่อว่าวิญญาณหลุดพ้นจากเครื่องผูกพันของโลกได้อย่างไร เพราะอะไรก็ตามที่สำคัญและเป็นนิรันดรไม่สามารถจะขจัดออกได้ ถ้าท่านเชื่อการสิ้นสุด และการทำลายของสิ่งที่ไม่มีเบื้องต้นและถาวร โลกก็จะเป็นการดีสำหรับท่านที่เชื่อในการสิ้นสุดของสิ่งไม่มีเบื้องต้น และทรัพย์อันเป็นนิรันดร แต่เมื่อท่านเชื่อว่าสิ่งไม่มีเบื้องต้นเป็นสิ่งถาวร การกระทำและการรวมกันของจิตและวัตถุ จะเป็นการถาวรและนิรันดรกระนั้นหรือ เพราะ การทำลายซึ่งความสืบต่อของกรรม และคำสอนของความเป็นนิรันดรของสิ่งที่ไม่มีเบื้องต้น จะพิสูจน์ถึงความโน้มเอียงของกรรม และการรวมตัวของร่างกาย—จิตใจว่าเป็นการถาวร แต่เมื่อท่านเชื่อว่าความหลุดพ้นเป็นการทำลายกรรมทั้งหมด กรรมและการรวมตัวของนามรูปมันก็จะเป็นการไม่ถาวรและ

เป็นการบังเอิญ ดังนั้นการหลุดพ้นด้วยการบังเอิญจึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ตลอดไป ความสืบต่อกันระหว่างผู้กระทำและการกระทำไม่สามารถจะหลุดพ้นจากการกระทำได้ ในทรรศนะเหล่านี้ความถาวรของความหลุดพ้นของศาสดา และตัวพวกท่านเองจะกลายเป็นการชั่วคราวและไม่ถาวร

ถาม : ถ้าเอาเมล็ดข้าวออกจากเปลือกแล้ว หรือตั้งไว้บนไฟให้สุก มันจะไม่มีเชื้อเป็นต้นข้าวได้อีก ในทำนองเดียวกัน วิญญาณที่หลุดพ้นแล้ว ก็จะไม่กลับมาสู่โลกของความตายนี้อีก

ตอบ : ความสัมพันธ์ระหว่างวิญญาณและการกระทำของเขา ไม่เหมือนกันกับเมล็ดข้าวเปลือกและเปลือกของมัน แต่ตรงกันข้าม มันเหมือนกับว่าการทบด้ายและการทอด้าย ซึ่งทั้งสองเป็นสิ่งจำเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างวิญญาณ การกระทำ และเจตนาที่จะทำมีอยู่นิรันดร ถ้าอำนาจของการกระทำของวิญญาณที่กล่าวถึงนั้นขาดหายไป วิญญาณทั้งหมดก็เหมือนก้อนหิน ไม่มีอำนาจที่จะเสวยความสุขอันเกิดจากการหลุดพ้น เพราะวิญญาณหลุดพ้นโดยหลุดพ้นจากโซ่ตรวนของกรรมอันหาที่สุดมิได้ และวิญญาณก็จะหลุดพ้นจากโมกษะอันถาวรของท่านด้วย และแล้วมาร่วมกันเป็นร่างกายอีก เพราะท่านเชื่อว่าความหลุดพ้นเป็นการปลดเปลื้องจากความจำเป็นของโลก โดยนำวิธีการความหลุดพ้นมาใช้ เพื่อยืนยันความแน่นอน ท่านก็ต้องยอมรับว่า การรวมตัวของร่างกายจิตย่อมเป็นไปได้ แต่สิ่งที่สร้างขึ้นมาโดยการนำวิธีมาปรับเข้ากันนั้นไม่เคยยืนยงและคงที่ได้ ถ้าท่านเชื่อว่าโมกษะสามารถจะได้มาโดยปราศจากการนำวิธีการปรับเข้าหากันมาใช้แล้ว การรวมกันของกาย—จิต หรือกำเนิดของวิญญาณ ก็จะเกิดขึ้นโดยปราศจากอิทธิพลของกรรม ตัวอย่างเสื้อผ้าเปื้อนด้วยฝุ่นซึ่งสามารถจะทำให้สะอาดได้ด้วยการซัก แล้วเสื้อผ้าเหล่านั้นก็อาจจะเปื้อนด้วยฝุ่นอีกได้ ในทำนองเดียวกันนี้ วิญญาณอาจได้รับผลแห่งกรรมจากการที่เขาเหล่านั้นยังต้องอาศัยตัณหาเป็นอยู่ อาศัยความโกรธ และตัณหาอื่น ๆ รวมทั้งความผิดพลาด และความชั่วอื่น ๆ ด้วย แต่วิญญาณจะบริสุทธิ์ได้ก็โดยความเข้าใจถูกต้อง ในปรัชญาที่แท้จริงและความประพฤติถูกต้อง ถ้าเชื่อกันว่าความสกปรกเนื่องมาจากฝุ่นหรือสาเหตุแห่งความสกปรกอื่น ๆ แล้ว ก็เป็นหน้าที่ที่จะต้องยอมรับว่า วิญญาณที่เข้าถึงโมกษะ

แล้วนั้นอาจจะเป็นคนโลกได้อีก และในทางกลับกันคือเป็นคนมีกิเลส ก็อาจเป็นคนหลุดพ้นหรือหลุดพ้นแล้วกลับมีกิเลสอีกได้ คือวิญญาณเข้าไปสู่โมกษะและการกลับออกมาจากโมกษะได้ เพราะเมื่อความสกปรกได้ดำเนินการกำจัดออกไปแล้ว และจะนำความสกปรกเข้ามาอีกได้ (พฤติกรรมของวิญญาณนำมันไปสู่บาป แต่มันก็เป็นผลให้วิญญาณพ้นจากบาปได้) ดังนั้นมันเป็นการสมควรที่ควรจะเชื่อว่า การอวตารของวิญญาณและความหลุดพ้นของวิญญาณไม่มีเบื้องต้น โดยเหตุที่มันมีลักษณะติดต่อกันไม่ขาดสาย แต่แท้จริงแล้วมันไม่มีทั้งเบื้องต้นและเปลื้องปลายทั้งสองอย่างนั้น

ความเสื่อมลงของวิญญาณ

ถาม : วิญญาณไม่เคยบริสุทธิ์ แต่มันเลวทรามและสกปรก

ตอบ : ถ้าวิญญาณไม่เคยบริสุทธิ์และประเสริฐ มันไม่สามารถจะเป็นเช่นนั้นได้ ชิ้นผ้าขาวเปื้อนด้วยสิ่งสกปรกในเวลาต่อมา สามารถจะซักให้สะอาดได้ แต่ความขาวโดยธรรมชาติของมันนั้นไม่สามารถจะขจัดได้ ความสกปรกนั้นอาจเปื้อนผ้าขาวได้อีก ในทำนองเดียวกันนี้วิญญาณจะเกิดในโมกษะ และกลับมาสู่โลกนี้อีก

ถาม : วิญญาณเข้ามาสู่ร่างกายโดยเหตุแห่งกรรมที่ทำไว้ก่อนกำเนิด มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่สมมติเอาว่า มีเทพเจ้า

ตอบ : ถ้าอิทธิพลของกรรมอย่างเดียวเป็นเหตุให้วิญญาณมาอยู่ในร่าง และเทพเจ้าไม่เป็นเหตุในการทำเช่นนั้น วิญญาณไม่เคยเข้าไปสู่ร่างกายที่มีแต่ทุกข์ต้องเสวย แต่วิญญาณจะต้องแสวงหาอยู่ในร่างที่มีภาวะดีที่สุด ถ้าท่านพูดว่าอิทธิพลของกรรมเป็นอุปสรรคขัดขวางวิญญาณมิให้ทำตามชอบ ท่านยังจะเชื่อในความมีอยู่ของเทพเจ้าด้วยว่าใครเป็นผู้ให้คุณและให้โทษตามกรรมของวิญญาณ และแบ่งให้ผู้เช่าที่เหมาะสมอยู่ในเรือนร่างเหมือนกษัตริย์กำหนดโทษแก่โจรผู้ซึ่งไม่เคยไปสู่เรือนจำด้วยความสมัครใจเลย และวางโทษหนักแก่อาชญากรผู้ฆ่าคนซึ่งไม่มีความปรารถนาจะแขวนคอตัวเขาเองเลย

ถาม : ผลของกรรมเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติเหมือนกับความมึนเมาเกิดจากการใช้ยาฉะนั้น ไม่จำเป็นจะต้องมีใครอื่นมาให้ผลของกรรมนั้น

ตอบ : ถ้ามันเป็นเช่นนั้น คนขี้เมาโดยสันดานก็เมาน้อยหน่อย และผู้ซึ่งไม่เคยกับการดื่มของมึนเมาเลยก็จะเมามาก ผู้ปฏิบัติกรรมดีและกรรมชั่วจะได้รับผลน้อยกว่าคนที่ทำเป็นบางครั้งบางคราว และปฏิบัตินิดหน่อย การปฏิบัตินิดหน่อยก็จะได้รับผลมากกว่า

ถาม : ผลกรรมได้วางไว้เป็นกฎเกณฑ์โดยธรรมชาติของผู้ให้ผล (คนได้ผลกรรมแห่ง การกระทำของเขาตามธรรมชาติของเขา)

ตอบ : ถ้าคนเราได้รับผลกรรมตามธรรมชาติของเขา ความทุกข์และการพ้นทุกข์ก็หมดปัญหา หรือไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้เลย ผ้าที่สะอาดย่อมเปื้อนด้วยฝุ่นจากสาเหตุบางอย่าง มันสามารถขจัดออกไปได้โดยวิธีการซักฟอกอื่น ๆ นี้คือทรรศนะที่ถูกต้องของวัตถุนิยม

ถาม : ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในกรรมโดยปราศจากการรวมกรรมหนึ่งกับอีกกรรมหนึ่ง อย่างเช่นนมเปรี้ยวไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ โดยปราศจากการเอานมสดและเชื้อนมเปรี้ยวผสมกัน ในทำนองเดียวกันนี้ การรวมวิญญาณและกายเข้าด้วยกัน ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น

ตอบ : เพราะ การผสมนมสด และเชื้อนมเปรี้ยวเข้าด้วยกัน ย่อมเกิดภาวะที่สามขึ้น ดังนั้นเทพเจ้าเป็นสภาพที่สามคือผู้เอาผลการกระทำให้วิญญาณอาศัย เพราะสิ่งไม่มีชีวิตไม่สามารถจะดำเนินไปได้ตามกฎเกณฑ์โดยตัวของมันเอง และดังนั้นวิญญาณก็ไม่ได้รับผลของกรรมของเขา กรรมที่เขาสะสมไว้เอง เพราะความรู้ของเขาจำกัด ฉะนั้นจึงพิสูจน์ได้ว่า กฎการให้ผลนั้นไม่สามารถจะอยู่ได้โดยปราศจากกฎของธรรมชาติซึ่งเทพเจ้าได้สร้างไว้

กรรมอันแท้จริงของวิญญาณ

ถาม : ผู้ที่พ้นจากกรรมเรียกว่าเทพเจ้า

ตอบ : เมื่อวิญญาณไปร่วมอยู่กับกรรมจากนิรันดร เขาไม่สามารถจะพ้นจากกรรมได้

ถาม : ผลกรรมมีเบื้องต้นหรือ

ตอบ : ถ้ากรรมมีเบื้องต้น การทำกรรมที่มีมาพร้อมกันก็ย่อมมีเบื้องต้น วิญญาณจะว่างจากการกระทำ (กรรม) ในการเริ่มต้นของการรวมกัน (กาย—ใจ) ถ้าการว่างจากกรรมช่วงหนึ่ง แล้วรวมกับกรรมอีก วิญญาณที่หลุดพ้นแล้วก็จะผูกพันกับกรรมนั้นด้วย

เพราะความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับการกระทำ ยังคงอยู่เหมือนการพุ่งด้ายกับการทบด้ายของช่างหูก มันก็จะไม่สิ้นสุดลง ดังนั้นอะไรที่เขียนไว้ในบทที่ ๕ สมควรที่จะเชื่อ

อย่างไรก็ตาม ความรู้ของวิญญาณ และอำนาจอันยิ่งใหญ่ของวิญญาณอาจจะมีพลังและความรู้มากขึ้น แต่ความรู้และอำนาจมีขอบเขตจำกัดและอยู่ในวงจำกัดด้วย ดังนั้นวิญญาณจะไม่เท่าเทียมกับเทพเจ้า แน่นอน การปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมย่อมเป็นไปได้ ซึ่งอาจจะเป็นผลดีขึ้นโดยวิธีการของโยคะ หรือวิปัสสนา

เพราะพระอรหันต์ของพวกเชนยืนยันว่า ปริมาณของวิญญาณนั้น เท่ากับขนาดของร่างกาย เขาควรจะอธิบายว่า วิญญาณของช้างเองจะเข้าไปอาศัยในร่างของมด และในทางกลับกันวิญญาณของมดจะเข้าไปอาศัยในร่างของช้างได้อย่างไร นี่ก็เป็นตัวอย่างของคนโง่ด้วยเหมือนกัน เพราะวิญญาณเป็นภาวะสุขุมละเอียดมาก ซึ่งสามารถจะอาศัยอยู่ในปรมาณูได้ แต่อำนาจของวิญญาณที่นำมาแสดงร่วมกันเป็นอันเดียวกับลมหายใจเข้าออก ไฟฟ้า ระบบประสาท และองค์กรอื่น ๆ ของร่างกาย อำนาจของวิญญาณดังกล่าวย่อมควบคุมความเคลื่อนไหวของร่างกาย ถือเป็นอันเดียวกับธรรมชาติของความคู่กัน คนดีทำวิญญาณให้ดี คนชั่วทำวิญญาณชั่ว

ศาสนาเชน

ต่อไปนี้คือทรรศนะเกี่ยวกับหน้าที่ของศาสนาเชน

มูล–เร ชีว ภวทุหาอี อิกฺกํ จิย หรอิ ชิณมยํ ยมฺมฺ
อิยราณ ปรมํ โต สุหากปฺเย มูฒมุสิ โอสิ ฯ

ข้อความสังเขป: โอ วิญญาณเอ๋ย เพียงศาสนาเชนเท่านั้นที่ประกาศออกมาว่า พระอรหันต์ของพวกเขาทำลายตัณหาหมด (วีตราคะ) เป็นผู้หลุดพ้นจากความทุกข์ในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย และหลุดพ้นจากความชั่วของโลกดวงจันทร์น้อย ๆ นี้ ในทำนองเดียวกันนี้ เทพที่ดี และครูที่ดีควรถือว่ามีแสงสว่างเท่าเทียมกัน บรรดาเทพอื่น ๆ ทั้งหมด เช่น เทพหริ หรา พรหม (เทพในศาสนาฮินดู) ถือว่าเป็นเทพชั้นเลว ๆ ยกเว้นแต่พระอรหันต์ของเชนที่ปราบตัณหาได้หมดแล้ว นับตั้งแต่ท่านฤษภเทพจนถึงมหาวีระ เป็นเทพดี ๆ ทั้งนั้น คนทั้งหมดที่กราบไหว้เทพเหล่านั้น เพื่อความสุขของตัวของเขาเอง คนเหล่านั้นล้วนถูกหลอกลวง และนำไปในทางผิด

เพราะจุดมุ่งหมายของศาสนาเชนก็คือว่า การเชื่อเทพ เลว ๆ ครูเลว ๆ และศาสนาเลว ๆ ไม่ดีไปกว่าครูดีของศาสนาเชน

ผู้ให้สัมภาษณ์ นักปราชญ์ย่อมมองเห็นว่า คัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ของพวกเชน ได้ถูกเขียนขึ้นโดยชี้ถึงความเสียหายของศาสนาอื่น

มูล – อริหำ เทโว สุคุรุ สุทฺธำ ธมฺมำ จ ปญฺจ นวกาโร
ธนฺนาณำ กยฉฺณำ นิรนฺตรำ พสอิ หิยยมฺมิ ฯ

ศาสนาซึ่งสอนให้คนพ้นจากความทุกข์ก็คือ ศาสนาที่สอนโดยพระชินะผู้ประเสริฐไม่เปรอะเปื้อนด้วยความโสมมของบาป ศาสนานี้สอนมูลฐานอันถูกต้อง ยุติธรรม มนุษยธรรม และความเมตตาปรานี พระองค์เป็นครูของคัมภีร์มีความรู้และนำความรู้มาใช้ อริหันตเทพ (เทพเจ้าผู้ทำลายข้าศึก) เทพของเทพ มีความรุ่งเรือง ควรแก่การบูชาโดยเทพทั้งปวง ผู้ซึ่งไม่มีใครประเสริฐกว่าพระองค์ ศาสนาของหริ หรา และเทพอื่น ๆ ไม่ได้นำประชาชนให้พ้นจากบาปของโลก การกราบไหว้ต่ออริหันต์ พระองค์ผู้ประเสริฐห้าพระองค์และญาติทางศาสนา คุณธรรมสี่อย่างย่อมดีที่สุด และควรนำมาประพฤติ คือ เมตตา การให้อภัย ความถูกต้อง ความรู้ เห็นถูกต้อง ประพฤติถูกต้อง คุณธรรมเหล่านี้พวกเชนได้สร้างศาสนาของเขาขึ้นมา

ผู้สัมภาษณ์ ไม่มีความเมตตาปรานี หรือการให้อภัยซึ่งไม่รวมเอามนุษย์ทั้งหมดเข้ามาไว้ในอ้อมอกของพวกผู้ประพฤติ มีแต่ความโง่มาแทนความรู้ มีแต่ความมืดมาแทนความสว่าง มีแต่ความหิวโหยมาแทนความประพฤติดีระหว่างพวกเขา มันเป็นความดีชนิดไหนหรือ

สรรเสริญศาสนาเชน

มูล – ชอิน กุณสิ ตว จรณำ น ปฆสิ น คุโณสิ เทสิ โน
ทาณมฺ ฯ ตา อิตฺติยำ น สกฺกิสิยำ เทโว อิกฺก อริหนฺโต

ความหมายสังเขป : โอ มนุษย์ เพราะท่านไม่เคยปฏิบัติศาสนาแบบสมณะ ไม่เคยอ่านบัญญัติที่เขียนไว้ ไม่เคยคิดถึงผู้หลุดพ้น ไม่เคยให้ทานแก่ผู้สมควรรับทาน ท่านควรมีศรัทธาเชื่อในพระอรหันต์ ผู้ซึ่งนำทางแห่งความพ้นทุกข์ไปให้ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่ท่านควรบูชา เป็นครูประเสริฐสุด และมีอยู่ในศาสนาเชนเท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ ความเมตตากรุณาและความอุตสาหะของท่าน เป็นคุณสมบัติดีจริง ๆ แต่คุณธรรมนั้นไปรวมอยู่กับอคติ ความกรุณาจึงกลายเป็นความทารุณโหดร้าย การให้อภัยจึงกลายเป็นการไร้ความปราณี ที่กล่าวว่าจุดหมายของศาสนาเชน ไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ใด ๆ ข้อนี้ย่อมเป็นไปไม่ได้เลยในทุกสถานการณ์ เพราะการลงโทษคนชั่วก็รวมอยู่ในความปรานีด้วย ถ้าคนทำชั่วคนหนึ่งไม่ถูกทำโทษ คนเป็นพัน ๆ ก็จะได้รับอันตรายจากคนชั่วคนนั้น ความกรุณาและการให้อภัยต่อเขาผู้ทำชั่วก็จะกลายเป็นความโหดร้ายทารุณและไร้ศีลธรรม มันเป็นการถูกต้องที่ว่าการนำเอาวิธีการและการวัดผลมาใช้เพื่อบรรเทาความทุกข์ และเพื่อเพลิดเพลินในความสุขของคนทั้งหลาย เรียกว่ากรุณา แต่เพียงการดื่มน้ำที่กรองแล้ว และการป้องกันสัตว์อันไม่มีความสำคัญอะไรนั้น ไม่ควรจะนับว่าเป็นความกรุณา ความกรุณาชนิดนี้เป็นเพียงคำพูดของพวกเชน เพราะเขาไม่ได้นำมาปฏิบัติ การแสดงความเคารพและปฏิสันถารต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาใดและเชื้อชาติใด โดยการให้อาหาร ให้เครื่องดื่ม ให้เกียรติ รับใช้นักปราชญ์ของศาสนาอื่น นอกจากศาสนาของตนเองไม่เป็นความกรุณาดอกหรือ เพื่อจะรู้ว่าถ้าความคิดของเชนเกี่ยวกับกรุณาเป็นการถูกต้อง ฉะนั้นควรจะไปดูสิ่งที่เขาเขียนไว้ในหน้า ๒๒๑ ของหนังสือวิเวกสาร

กฎที่ห้าม

๑. ไม่เคยสรรเสริญยกย่องคุณธรรมของคนที่นับถือศาสนาอื่น ๒. ไม่เคยให้ความเคารพคนในศาสนาอื่น ๓. พูดกับคนพวกนั้นเพียงเล็กน้อย ๔. อย่าสนทนากับพวกเขาบ่อย ๆ ๕. อย่าให้อาหารและเครื่องดื่มแก่พวกเขา ๖. อย่าให้ของหอม ดอกไม้และสิ่งอื่น ๆ เพื่อไหว้รูปบูชาของศาสนาอื่น ผู้ที่นับถือศาสนาเชนบังคับให้กระทำตามข้อบัญญัตินี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ นักปราชญ์ควรจะเห็นได้แล้วว่า พวกเชนได้แสดงการไร้ความเมตตา ความอิจฉา ความเกลียดชัง แก่คนที่นับถือศาสนาอื่นมากเพียงใด เมื่อพวกเขาไร้ความเมตตาแก่คนในศาสนาอื่นมากเพียงใด มันก็จะเห็นได้ว่าพวกเขาขาดความเมตตามากเพียงนั้น เพราะเพียงแต่การรับใช้สมาชิกของครอบครัวเท่านั้น ไม่ควรจะเรียกว่าเป็นการรับใช้ทางศาสนาอย่างถูกต้อง คนในศาสนาอื่นก็เหมือนกับคนอาศัยในบ้านของพวกเขา

เช่นกัน เขารับใช้คนในศาสนาเชนแต่ไม่ใช่รับใช้บุคคลผู้นับถือศาสนาต่างกัน แล้วบุคคลผู้มีสติสัมปชัญญะ จะเรียกบุคคลผู้นับถือศาสนาเชนว่าเป็นคนกรุณาหรือปราณีชนิดไหน

ความรักใคร่ของพวกเชน

มีบันทึกไว้ในหน้า ๑๐๙ ของหนังสือวิเวกสารว่า พวกเชนคิดว่านายนมูชิ เสนาบดีของกษัตริย์มธุระ เป็นศัตรูของพวกเขา จึงขับไล่เขาไป และชำระพวกเขาเองให้สะอาดด้วยการทรมานตน อโลยนะ การกระทำแบบนี้ตรงกับความรักความเมตตา และการให้อภัยหรือ เมื่อพวกเขามีความคิดอันเป็นศัตรูกับผู้นับถือศาสนาต่างกับตน พวกเชนก็จะพรากชีวิตผู้นั้น มันเป็นการเหมาะแล้วหรือที่จะเรียกพวกเขาว่าทารุณโหดร้ายแทนความเมตตา

ทางแห่งความพ้นทุกข์

อรหัต ปรวัชน ปรม อคมน สาร คือให้ความหมายของการเห็นถูกต้อง เป็นต้น คือความเชื่อถูก ความเข้าใจถูก ความรู้ถูกและประพฤติถูก

ทางแห่งความพ้นทุกข์มี ๔ ทางเหล่านี้ โยคเทพได้เขียนอธิบายทางพ้นทุกข์ทั้ง ๔ ไว้คือ ความเชื่อถูกหรือเห็นถูก คือความเชื่อในศาสนาเชน หรือความรักเพื่อศาสนาเชนโดยปราศจากความกลัวตาย และอุปสรรคอื่นที่ขัดขวางทางแห่งความหลุดพ้น ดังมีอยู่ในคัมภีร์ที่พระชินะได้อนุญาตไว้เพื่อสร้างจิตใจและทรัพย์อื่น ๆ ให้ทรงอยู่

รุจิรฺชิโนกฺตตตฺตเวษุ สมฺยกฺ ศฺรทฺธานมุจฺยเต ฯ

ความเชื่อที่ถูกต้อง ควรจะอยู่ในหลักการที่ท่านชินะสอน คือไม่ใช่คำสอนของศาสนาอื่นใด

ยถาวสฺถิตตตฺตฺวานำ สำเกฺษปาทฺวิสฺตเรณ วา
โย โพธสฺตมตฺราหุะ สมฺยคฺชฺญานำ มนีษิณะ ฯ

คนฉลาดเรียกความเข้าใจในเรื่องของจิตใจและหลักการอื่น ๆ อย่างที่มีอยู่ในธรรมชาติอย่างย่อหรือพิสดาร ว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง

สรฺวถา นวทฺยโยคานำ ตฺยาคศฺจาริตฺรมุจฺยเต
กีรฺติตำ ตทหึสาทิวฺรตเภเทน ปญฺจธา ฯ
อหึสาสูนฤตาสฺเยยพฺรหฺมจรฺยาปริคฺรหาะ ฯ

การเลิกติดต่อกับศาสนาอื่นโดยสิ้นเชิง เรียกว่าประพฤติถูกต้อง

สัตยาบาน ๕ อย่าง

สัตยาบาน ๕ อย่าง ในเรื่องของอวิหิงสาและคุณธรรมอื่น ๆ คือ :—

๑. อวิหิงสา คือไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ๒. สุนทริต พูดสุภาพอ่อนโยน ๓. อสเถยยะ ไม่ลักไม่ขโมย ๔. พรหมจารยะ รักษาความเป็นโสดให้บริสุทธิ์ ๕. อปริคฤห สละทุกสิ่งทุกอย่าง

ในบรรดาคำสอนของเชนทั้งหมดเหล่านี้ มีคุณธรรมมากมายที่ดีดังตัวอย่าง การเลิกการฆ่าสัตว์เป็นการดี การเลิกขโมย เลิกคบชู้สู่สาว ล้วนเป็นสิ่งดี แต่หลักการอันดีเหล่านี้ทั้งหมดกลายเป็นสิ่งที่น่าตำหนิโดยการชวนคนทั้งหลายให้หันเหจากศาสนาอื่นไปนับถือศาสนาตน และติเตียนศาสนาอื่นโดยยกย่องนับถือศาสนาตน และติเตียนศาสนาอื่นซึ่งบรรจุหลักธรรมเช่นเดียวกับศาสนาของตนดังที่กล่าวไว้ในโศลกอันแรกว่า ศาสนาของหริ หราและศาสนานับถือเทพอื่น ๆ ไม่ทำให้บุคคลผู้นับถือศาสนานั้น ๆ พ้นจากบาปของโลก มันเป็นการเหยียบย่ำศาสนาอื่น ๆ ที่พูดให้ร้ายศาสนาเหล่านั้น การอ่านคัมภีร์ของศาสนาอื่น ย่อมพบความรู้ที่สมบูรณ์และความถูกต้องมิใช่หรือ จะถือว่าเป็นการผิดเล็กน้อยหรือที่ยกย่องศาสนาของตนเองที่เรียกว่าติรถังกรเกินพอดี ซึ่งคำสอนของท่านผู้นั้นได้แสดงต่อหน้าท่านแล้วว่าเป็นไปไม่ได้แม้แต่นิดเดียว มันเป็นการพูดที่ดันทุรัง เอาล่ะ พวกเชนจะกลายเป็นคนดีโดยเพียงแต่พูดว่าศาสนาเชนเป็นศาสนาที่เป็นจริง แม้ตัวเขาก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่อย่างผู้ทรงคุณธรรม ทั้งไม่สามารถจะอ่านคัมภีร์อื่นหรือให้อาหารแก่ผู้อื่นได้กระนั้นหรือ บุคคลในศาสนาอื่นถูกสอนให้ประพฤติตนเป็นคนชั่วหรือ แม้ว่าเขาจะประพฤติดีก็ตามกระนั้นหรือ อะไรอีกเล่าที่จะสามารถดึงพวกเชน ผู้ซึ่งพูดแต่สิ่งเช่นนั้นนอกเหนือไปกว่าตัวเขาเองเป็นคนผิดและทำอย่างเด็ก ๆ เป็นที่เห็นได้ชัดว่าศาสนาของเขานั้นเห็นแก่ตัวและไม่ใช่เป็นนักปราชญ์จริง ๆ เพราะถ้าเขาไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่นแล้ว คงไม่มีใครจะตกหลุมพรางของพวกเขา ทั้งวัตถุประสงค์ของพวกเขาก็ไม่ได้รับความสำเร็จด้วย ดูซิ ถ้าบุคคลอื่นพูดว่าศาสนาเชนนำไปสู่ทางผิด แต่ศาสนาพระเวทเป็นที่พึ่งแห่งความหลุดพ้นของทุกคนและว่าเทพหริ, หรา และเทพอื่น ๆ ดีทั้งนั้น และพูดติว่าริษภาเทพ และเทพอื่น ๆ ของศาสนาเชนเลวทั้งนั้น พวกเขาจะโกรธแค้นหรือไม่

ความผิดพลาดของศาสนาเชน

จงดูความผิดพลาดของศาสดาและสาวกของศาสนาเชนดังนี้ :—

มูล — ชิณวร อาณา ภคำ อุมคฺค อุสฺสุตเล สเทสณอุ
อาณา ภเค ปาวฺตา ชิณมย ทุกฺกรำ ธมฺมมฺ ฯ

มองดู **อัน มารค อัลสูตร** อย่างผิวเผิน แสดงให้เห็นว่า การไม่เชื่อฟังบัญญัติของศาสดาชินะ หรือผู้หลุดพ้นที่ไม่เห็นแก่ตัว ติรถังกร คือเหตุของบาปและความทุกข์ มันเป็นการยากมากที่จะรับเอาคำสอนอันถูกต้อง ที่สอนโดยศาสดาชินะมานับถือ ฉะนั้นบุคคลควรประพฤติตนในแนวทางอย่างที่ไม่ละเมิดคำสั่งของศาสดา

ผู้สัมภาษณ์ มันเป็นการโง่ที่สุดที่จะร้องเพลงสดุดียกตัวของตัวเอง และเรียกศาสนาของตนเองว่าสำคัญที่สุด และชักชวนให้เหินห่างจากศาสนาอื่น ๆ เพราะการสรรเสริญที่ถูกต้องนั้นก็การสรรเสริญโดยนักปราชญ์อื่นไม่ใช่คนของศาสนาตน โจรสามารถจะยกย่องตนเองว่ามีค่าในเมื่อเขาร้องเพลงสดุดีตนเองหรือ การยืนยันของพวกเชนก็เป็นชนิดเดียวกัน

การแยกตัวออกของพวกเชน

มูล — พหุคุณวิชฺฌา นิลโย อุสฺสุตภาสี ตหา วิมุตฺตพุโฬ
ชหวรมณิชุโต วิหุวิคุธกโร ทิสหโร โลเอ ฯ

พวกเชนเลิกคบหาสมาคมกับบุคคลผู้ซึ่งไม่ยอมรับนับถือศาสนาเดียวกับตน ไม่ว่าผู้นั้นจะยิ่งใหญ่ มีความเห็นถูกต้อง และเป็นนักปราชญ์ที่แท้จริงเพียงใดก็ตาม เขาเหล่านั้นซึ่งเหมือนกับเขี้ยวงูพิษในหมู่พวกเชน

ผู้สัมภาษณ์ ดูซิ มันเป็นความผิดพลาดยิ่งใหญ่เพียงไหน ถ้าศาสดาของเชนเป็นผู้คงแก่เรียนจริง ๆ เขาควรจะคบหาสมาคมกับผู้ที่เป็นนักปราชญ์ด้วยกัน แต่เมื่อศาสดาซึ่งเป็นที่พึ่งของพวกเชน ติรถังกร เป็นคนโง่และไม่ได้รับการศึกษา เขาจะให้เกียรติแก่ผู้เป็นนักปราชญ์ได้อย่างไร ใครเล่าที่ปฏิเสธไม่ยอมรับทองคำที่อยู่ในฝุ่นและในโคลนเล่า ฉะนั้นจะมีใครอีกเล่าที่มีความลำเอียง ดันทรัง หัวดื้อและไร้ศีลธรรม ไร้ความรู้ยิ่งไปกว่าศาสดาของเชน

มูล — ออิ สยปา วิยปา วาธมฺมิ อปพฺเว สุโต วิปาวรยา
น จลนฺติ สุทฺธธมาร ธนฺนา กิวิปาวปวฺเวสุ ฯ

พวกเชนไม่มองคนที่นับถือศาสนาตรงกันข้ามกับตนหรือศาสนาที่เป็นปฏิปักษ์กับตน

ผู้สัมภาษณ์ นักปราชญ์จะพบเห็นความบ่าเถื่อนนี้น่าฉงนเพียงใด ความจริงก็คือว่าผู้มีศาสนาที่แท้จริง เขาจึงไม่กลัวบุคคลใด พวกเขารู้อยู่แก่หัวใจของพวกเขาว่าศาสนาของพวกเขานั้นมีแต่ความว่างเปล่าเท่านั้น และว่าถ้าพวกเขาสอนศาสนาของพวกเขาแก่คนอื่น ๆ มันก็จะถูกปฏิเสธ ดังนั้นพวกเขาจึงคิดว่ามันเป็นการดีที่จะด่าศาสนาอื่นเพื่อปกปิดความชั่วของตน และทำให้คนโง่ติดหลุมพราง

บาปของศาสนาอื่น

มูล — นามำ ปีตสฺส สุหำ เชณนิทิชาอิ มิจฺฉาปวฺวาอิ
เชสี อณุสำคา อุธมฺมีณวิโหอิ ปาวมอี ฯ

ศาสนาใดก็ตามที่ขัดกับศาสนาเชน ศาสนานั้นทำให้คนนับถือเป็นบาป ดังนั้น ทางที่ดีที่สุดก็คือนับถือศาสนาเชนและไม่นับถือศาสนาอื่น

วิจารณ์ เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า ศาสนาเชนนำประชาชนลงสู่ทะเลแห่งความเป็นศัตรูกันโดยทั่วไป นำไปสู่ทะเลแห่งความเกลียดชังกัน ความอิจฉาริษยาและความชั่วอื่น ๆ ไม่มีบุคคลของศาสนาอื่นจะเป็นผู้ด่าศาสนาอื่นอย่างหยาบคาย และไร้ศีลธรรมเหมือนอย่างคนของศาสนาเชนเลย มันเป็นนิสัยของคนเลวที่จะด่าคนทุกคนในศาสนาอื่นและยกย่องศาสนาของตนเองอย่างเลิศลอยหรือ คนฉลาดรับรองความดีในคนอื่นไม่ว่าบุคคลนั้นจะนับถือศาสนาใดก็ตาม เรียกคนทำดีว่าคนดี และเรียกคนทำชั่วว่าคนชั่ว

มูล — หาหา คุรุออ กชฺฌำ สามีนหุ อจฺฉิกฺวสฺส ปุกฺกริโม
กห ชิณ วยเณ กห สุคุรุ สาวยา กหอิย อกชฺฌำ ฯ

จะเปรียบเทียบได้อย่างไรว่าคำสอนของศาสดาศาสนาเชน บรมครูผู้โด่งดัง และศาสนาเชนฝ่ายหนึ่ง กับอีกฝ่ายหนึ่งครูชั่วและผู้ประกาศศาสนาอื่นที่ตรงกันข้ามกับเชนว่าดีหรือไม่ดี คือเทพทั้งหลาย ครูและศาสนาของเชนดีและเทพและศาสดาของศาสนาอื่นไม่ดี

ความเห็นแก่ตัว

วิจารณ์ มันเหมือนกับคำพูดของผู้หญิงขายผลพุทราเปรี้ยว ที่พูดว่าผลไม้ของเธอนั้นว่าหวานดีอย่างนั้นอย่างนี้ และพูดถึงผลไม้ของคนอื่นว่าเปรี้ยวทั้ง ๆ ที่เธอรู้อยู่ว่าของคนอื่นนั้น

หวาน การพูดของพวกเชนก็เข้าลักษณะเดียวกันนี้ คนเหล่านี้เห็นว่า การทำดีต่อบุคคลผู้เป็นนักปราชญ์ในศาสนาอื่นนอกจากศาสนาของตนแล้วว่าเป็นสิ่งที่ควรห้ามและเป็นบาปหนัก

มูล – สปฺโป อิกฺกํ มรณํ กุคุรุ อณํนตา อิเทอิ มรณาอิ
โตวริสปํ คหิยุํ มา กุคุรุเสวณํ ภทฺทมฺ ฯ

ดังที่ได้กล่าวมาก่อนแล้ว แม้แต่มณีของงูก็ควรปฏิเสธ ในทำนองเดียวกัน การคบคนดีและมีศรัทธาแรงกล้าของคนในศาสนาอื่น ก็ควรห้ามเช่นกัน ไม่เพียงแต่เท่านั้น ยังไปไกลกว่านั้น พวกเขายังกล่าวประณามคนนับถือศาสนาอื่นและ ศาสดาของศาสนาอื่นทั้งหมด นอกจากศาสนาเชนแล้ว เป็นคนไม่ดีทั้งนั้น คือ เลวยิ่งกว่างู บุคคลไม่ควรไปเยี่ยม ไม่ควรรับใช้ ไม่ควรคบเป็นเพื่อนกับคนนับถือศาสนาอื่น เพราะการติดต่อกับงูพิษจะทำให้ท่านมีโอกาสตายได้เพียงครั้งเดียว แต่การติดต่อกับศาสดาเลว ๆ ในศาสนาอื่น จะส่งท่านไปเกิดและตายบ่อย ๆ "ดังนั้น โอ เพื่อนดีเอ๋ย อย่าได้ยืนอยู่ใกล้ครูของศาสนาอื่น เพราะถ้าท่านบังเอิญไปรับใช้พวกเขาเข้า ท่านก็จะต้องทนทุกข์ทรมาน"

วิจารณ์ ดูซิ ไม่มีใครในศาสนาอื่นที่มีใจกระด้าง ใจยุ่งเหยิง เกลียดชัง กล่าวร้ายผู้อื่น และนำคนไปสู่ทางผิดเหมือนศาสนาเชน พวกเชนคิดในใจของพวกเขาว่า ถ้าคนทั้งหลายไปนับถือศาสนาอื่น และยกย่องพวกเขากันเองแล้ว พวกเขาจะไม่ให้รับการกราบไหว้ ไม่ได้รับเกียรติจากประชาชน แต่มันเป็นโชคร้ายของพวกเขา เพราะพวกเขาไม่เคยได้ความรู้ที่ถูกต้อง และไม่เคยพบศาสนาที่แท้จริง ถ้าพวกเขาจะคบค้า และรับใช้บุคคลที่ดีที่สุด และคนผู้คงแก่เรียน พวกเชนก็ควรเลิกประเพณีคลั่งศาสนา และเลิกเป็นศัตรูกับคำสอนที่ให้ความรู้และยอมรับศาสนาที่แท้จริงที่สอนโดยพระเวท เพื่อความสุขอันสำคัญของพวกเขาเอง

ไม่ทำความดีต่อคนอื่น

มูล – กึ ภณิโม กึ กิรโม ตาณหยาสาณ ธิฐฏฺฐาณํ
เช ทํสิ อูณ ลีคํ ขิวํติ นรยมฺมิ มุทฺธชณํ ฯ

มันจะมีประโยชน์อะไรที่จะสนทนาและเกี่ยวข้องกับบุคคลผู้หมดหวังในความสุข ผู้ไม่มีความละอายในการทำกรรมหยาบและชั่ว ผู้ซึ่งเลวและมีบาปเล่า เพราะเขาจะทำอันตราย

แก่ผู้ซึ่งทำประโยชน์ให้กับเขา ตัวอย่าง ถ้าคน ๆ หนึ่งไปช่วยเหลือสิงโตตาบอด ทำให้ตาของมันหายจากบอด มันก็จะกินคน ๆ นั้นเสีย ในทำนองเดียวกัน การทำความดีแก่สาวกของศาสนาอื่น นั่นคือ การทำอันตรายแก่ตัวเขาเอง อีกประการหนึ่ง ก็ควรหลีกให้ห่างจากคนเหล่านั้น

วิจารณ์ ถ้าคนในศาสนาอื่นคิดอย่างเดียวกับคนของศาสนาเชน เขาจะเป็นอย่างไรก็ต้องยอมจำนนต่อความลำบากนั้น ถ้าไม่มีใครบริการอย่างใดอย่างหนึ่งแก่พวกเขา งานมากมายของพวกเขาก็จะเสื่อม และพวกเขาก็จะตกอยู่ในความลำบาก ทำไมพวกเชนไม่คิดถึงคนอื่นบ้าง ถ้าเผื่อพวกอื่นจะทำกับพวกเชนอย่างนั้นบ้าง

ความเป็นผู้สูงศักดิ์ของพวกเชน

มูล — ชหชหตุฏฺฏอิ ธมฺโม ชหชห ทุฐาณ โหย ออิอุทอุ
สมทฺทิฐิชิยาณ ตห ตห อุลฺลสอิส ภตฺตํ ฯ

มันน่าประหลาดอย่างยิ่งว่า ธรรมะของอรหัตต์เชนเกี่ยวกับความเข้าใจอย่างถูกต้อง ควรจะเป็นที่รู้กันดีในประเทศว่าเสมือนอำนาจ เกียรติ และความสำคัญของกิจกรรมของศาสนาอื่น ถือไม้สามชิ้นเป็นสัญลักษณะของพวกเขา พระ พราหมณ์พระ และบุคคลที่นับถือศาสนาอื่น พวกเชนถือว่าเป็นอาชญากร คนหลอกลวง คนนอกกฎหมาย คนหยาบคาย และคนจรจัด

วิจารณ์ เอาล่ะ มีใครบ้างไหม ที่ตั้งตนเป็นศัตรู มีความอิจฉาริษยาและพยาบาทยิ่งไปกว่าพวกเชน ไม่ต้องสงสัยเลย ความอิจฉาริษยาและความเป็นศัตรูในศาสนาอื่นมีอยู่ แต่ก็ไม่มากเหมือนในศาสนาเชน ความโกรธเป็นรากของบาป ฉะนั้นชีวิตของพวกเชนทำไมเล่าจะไม่เป็นบาป

มูล — สโค วิชาณ อหิอุเต สึธมฺมาอิ เชปกุพฺพนฺติ
มุตูณ โจรสํคํ กรนฺติ เต โจริยํ ปาวา ฯ

ความหมายอันสำคัญก็คือ คนโง่ไม่กลัวการลงโทษตัดจมูกและตัดอวัยวะอื่น ๆ นอกจากขอให้มีชีวิตอยู่ในหมู่พวกโจร ในทำนองเดียวกันนี้ ประชาชนของศาสนาโจรอันแตกต่างจากศาสนาเชน ก็ย่อมไม่กลัวการสาบแช่งเช่นกัน

วิจารณ์ คนทั่ว ๆ ไปคิดว่าคนอื่นนอกจากตนย่อมมีลักษณะนิสัยเช่นเดียวกับตัวเขา มันเป็นความจริงหรือที่ว่าศาสนาอื่นทั้งหมด คือศาสนาโจร และมีแต่ศาสนาเชนเท่านั้นที่ซื่อสัตย์

มิใช่หรือ คนที่ไม่ขจัดความอิจฉาริษยา ตั้งตนเป็นปรปักษ์และคิดชั่วต่อคนนับถือศาสนาอื่น การประพฤติตนเช่นนั้นของพวกเขาที่มีต่อคนอื่น ยิ่งนานอวิชชาย่อมยึดหนามากขึ้น และเพื่อนชั่วจะทำให้เหตุผลของเขาเดินไปในทางผิด ไม่มีศาสนาใดเกลียดศาสนาอื่นมากมายเท่ากับศาสนาเชน

ศาสนาเชนผู้เดียวเท่านั้นที่มีคุณธรรม

มูล – ชจฺฉ ปสุมหิสลรกา ปวฺวิ โหมนฺติ ปาวน วมีเอ
ปูอนฺติ ตำปี สฒฺฒาหา หี ลาวี ปรายสฺสำ ฯ

ดังที่กล่าวไว้ในโศลกข้างต้น พวกเชนเท่านั้นที่เป็นผู้มีคุณธรรม คนในศาสนาอื่นทั้งหมดนอกจากศาสนาเชนเป็นคนบาป ฉะนั้น ใครก็ตามที่สร้างศาสนาของผู้บาปขึ้น ผู้นั้นคือผู้บาป

วิจารณ์ เมื่อวันที่ ๘ เป็นวันศักดิ์สิทธิ์ของแม่เจ้าทุรคา จมุคา กาสิก ชวาล และวันอื่น ๆ ของการอดอาหาร ถือว่าเป็นความชั่ว วันอดอาหารเช่นปชุสัน และวันอื่น ๆ ไม่ใช่วันอดของพวกท่าน หรือมันชั่วเท่า ๆ กัน เพราะวันดังกล่าวนั้นทำให้เกิดความเจ็บปวดแก่ผู้ภักดีต่อศาสนา

การปฏิเสธความหลอกลวงของสาวกของนิกายวามมรรค หรือนิกายที่นอกรีตนอกรอยอย่างที่ให้ไว้ในที่นี้ก็ถูกต้องแล้ว แต่ถ้าการบูชาเจ้าแม่ศาสาน (บุคลิกภาพของรัฐ) และเจ้าแม่มารุต (ผู้มีคุณธรรม) ได้ถูกปฏิเสธไปแล้ว มันก็เป็นการดีแล้ว ถ้าพวกเขากล่าวว่า พระแม่เจ้าของพวกเขาไม่ใช่ผู้ฆ่าคน พวกเขาผิดเพราะครั้งหนึ่งพระแม่เจ้าศาสาน ควักลูกตาของคนและของแพะ แล้วจะไม่นับว่าเป็นน้องสาวติดตามเจ้าแม่ทุรคาและกาลีได้อย่างไร มันเป็นการดันทุรังที่คิดว่าวันอดของตนเอง เช่น ยัชช ขณะ และอื่น ๆ เป็นบุญมากที่สุด และวันอดวันที่ ๘ และวันอดวันอื่น ๆ เป็นบาป เพราะมันไม่ใช่ประเพณีของคนดีที่จะยกย่องวันอดข้าวของเขาเอง และติเตียนวันอดอาหารของศาสนาอื่น แน่นอนการให้สัตยาบันความจริงและคุณธรรมอย่างอื่น ๆ นั้น เป็นสิ่งดีที่สุด แต่การให้สัตยาบันการอดอาหารของพวกเชน และของศาสนาอื่น ๆ นั้นไม่ถูกต้อง

มูล — เวสาณวทิยาณย มาหณทุ๋ พาณชร กสิรกาณ
ภตฺตา ภร กจีาณ์ วิยาณ์ ชนฺติ ทุเรณ์ ฯ

ความหมายของมันก็คือ พวกโสเภณี พวกพเนจร พวกคนโง่ พวกพราหมณ์ พวกยักษ์ พระพิคเณศ เทพในท้องเดียวกัน และผู้เชื่อในศาสนาของเขาทั้งหมด จะพาประชาชนตกลงไปในทะเลแห่งความเศร้าโศก เพราะเขาเชื่อว่าเทพทั้งหลายของเขานั้นมีความสุขทุกอย่าง และรักษาพวกเขาให้พ้นจากบุคคลที่ไม่เห็นแก่ตัว

วิจารณ์ มันเป็นเสียงของอคติธรรมอย่างเดียวเท่านั้นที่เรียกเทพของศาสนาอื่นว่าปลอม และเรียกเทพของศาสนาของตนว่าจริง พวกดูหมิ่นการบูชาพระแม่เจ้า และเทพอื่น ๆ ของนิกายวามมรรคว่าเป็นการทารุณ แต่พวกเขาไม่ถือว่าพระแม่ศาสานในลักษณะเดียวกันอย่างที่กล่าวไว้ในหนังสือศรัทธาคิน กริตยา หน้า ๔๖ แม้ว่าพระแม่เจ้าตบหน้าชายคนหนึ่งทานอาหารในเวลากลางคืน ควักเอาดวงตาของชายคนนั้นออก และควักเอาดวงตาของแพะออกด้วย แล้ววางไว้ในเบ้าตาของมัน

หนังสือที่ชื่อรัตนาสาร ภาค ๑ หน้า ๖๗ ซึ่งอาจจะเห็นว่า หนังสือเล่มนั้นกล่าวว่า เพื่อเป็นการพิสูจน์ถึงความจริง พระแม่เจ้ามารุตเข้าไปอยู่ในร่างรูปหิน ช่วยเหลือคนเดินทาง ทำไมเจ้าแม่จึงไม่ถือเหมือนอย่างคนอื่น ๆ เล่า

มูล — กิโสปี ชณิ ชาโอ ชาโณ ชณี อิกิ อโควิทฺธิ
ชอิมิจฺฉรโอ ชาโอ คุโณ สุตมจฺฉรำ วหอิ ฯ

ทำไมผู้นับถือศาสนาผิดตรงกันข้ามกับศาสนาเชนจึงเกิดขึ้นมาในโลกเล่า อีกประการหนึ่ง ถ้ามันตายเสียก่อนเกิดก็จะเป็นการดี

วิจารณ์ มองดูศาสนาที่เต็มไปด้วยความปราณี สอนโดยศาสดาผู้ไม่เห็นแก่ตัว พวกเขาไม่มีความประสงค์ให้คนที่นับถือศาสนาอื่นเกิดมา แน่นอนศาสนาที่เต็มไปด้วยความปราณีของพวกเขาอยู่แค่ปากพูดเท่านั้น ถ้านำมาปฏิบัติจริง ๆ ก็จะเป็นประโยชน์แก่สัตว์เล็กสัตว์น้อยเท่านั้น แต่ไม่ใช่เพื่อคนที่นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาเชน

มูล — ศุทฺเธ มคฺเค ชายา สุเหณ มจฺฉตฺติ สุทฺธิมคฺคมิ
เช ปูณอมคฺคชายา มคฺเค คจฺฉนฺติ เต จุปฺปิ ฯ

ความหมายโดยย่อก็คือว่า ไม่เป็นการแปลกประหลาดเลย ถ้าคนที่เกิดมาในครอบครัวของศาสนาเชนขึ้นสวรรค์ แต่ที่มันแปลกประหลาดมากก็คือ คนที่เกิดในครอบครัวนับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาเชนได้เข้าถึงโมกษะ ในทางปฏิบัติแล้วมันหมายความว่า ผู้เชื่อในศาสนาเชนผู้เดียวเท่านั้นได้ขึ้นสวรรค์ แต่ไม่ใช่คนนับถือศาสนาอื่น บุคคลผู้ไม่นับถือศาสนาเชนถูกสาปให้ไปลงนรก

วิจารณ์ ไม่มีคนชั่วร้ายเหมาะที่จะไปเกิดในนรกในนิกายของศาสนาเชนบ้างหรือ พวกเขาทั้งหมดต้องไปสวรรค์ไม่มีใครอื่นหรือ มันไม่ใช่การพูดของคนบ้าดอกหรือ ผู้เชื่อคำพูดอันเหลวไหลเช่นนั้นก็คือคนบัญญาอ่อนมิใช่หรือ

การบูชาชินะ

มูล – ติจฺฉราณํ ปูอาสมฺตฺตคุณาณการิณ ภณิยา
สาวิยมิจฺฉตฺตยรี ชีณ สมเย เทสิยา ปูอา ฯ

โดยสังเขป การบูชารูปของพระชินะ เป็นจริง และการบูชารูปศาสดาของศาสนาอื่นไม่เป็นจริงและเป็นบาป เขาผู้เคารพเชื่อฟังต่อบัญญัติของศาสนาเชนคือนักปรัชญา แต่ผู้ซึ่งไม่ให้ความเคารพต่อศาสนาเชนเป็นคนพาล

วิจารณ์ ช่างโง่เสียนี่กระไร รูปปั้นของท่านไม่ได้ทำด้วยหินและวัตถุอื่น ๆ เหมือนรูปปั้นของวิษณุหรือ รูปปั้นของศาสดาของท่านก็ไม่ผิดอะไรกับรูปปั้นของผู้บูชาพระวิษณุ แต่ท่านคิดว่า ตัวท่านผู้เดียวเท่านั้นเป็นนักปรัชญา ส่วนคนอื่นเป็นคนพาล มันดูเหมือนว่าไม่มีนักปรัชญาในศาสนาของท่าน

คำสอนที่สำคัญ

มูล – ชิณ อาณา เอธมฺโม อาณา รหิ อาณ ผุฑ อหมุตฺติ
อิยมุณิ อูณ ยตฺไตชิณ อาณาเอ กุณหุ ธมฺมํ ฯ

โดยสังเขป : เพราะบัญญัติของพระชินะประกอบด้วย ความปรานี การให้อภัย คุณธรรมอื่น ๆ ตั้งเป็นศาสนาขึ้นมา บัญญัติทั้งหมดของศาสนาอื่น ๆ ไม่ถือว่าเป็นศาสนา

วิจารณ์ มันเป็นอคติอย่างใหญ่หลวงมาก ไม่มีคนอื่นใดมีศีลธรรมและคุณธรรมนอกจากคนในศาสนาเชน ถ้ามีใครอื่นใดมีศีลธรรม เขาผู้นั้นจะไม่ได้รับการเคารพจากพวกเชนเลย

สาวกของพวกเชนเป็นผู้กล่าวคำเช่นนั้น ปาก และลิ้นของพวกเขามิได้ทำมาจากเนื้อหนัง เหมือนกับกรณีของคนอื่นหรือ พวกเขายกย่องศาสนา คัมภีร์ บัญญัติ ศาสดา และอื่น ๆ ในแนวใหม่อย่างน่าขบขัน

มูล – วนฺเนมินารยา อุวิเชสินฺทฺรกาอิ สมฺภรีตาณมฺ
ภวฺวาณ ชณอี หริหรวิทฺธิ สมิทฺธี วิอุทฺโธสํ ฯ

ความหมายอันสำคัญก็คือว่า อำนาจของเทพหริ หรา และเทพอื่น ๆ เป็นเหตุของความสาปแช่ง สายตาแห่งความสาปแช่งทำให้พวกเชนกลัว ทำไมบุคคลคนหนึ่งจะไม่ได้รับความทุกข์จากการเกิดและตายโดยการละเมิดบัญญัติของชินะ ดูซิเขาผู้ขัดคำสั่งของกษัตริย์จะรับความทุกข์จนกระทั่งตาย

วิจารณ์ ดูซิ กรรมอันเป็นนิรันดรของจิตของศาสดาของเชนและอรหันต์ของเชน ข้างนอกนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่ามันเป็นผ้าคลุมของความหลอกลวง และการโกง ส่วนภายในของพวกเขาแสดงออกมาในทรรศนะอย่างนี้ พวกเขาไม่สามารถจะทนดูอำนาจและความรุ่งเรืองของหริเทพ หราเทพ และเทพอื่น ๆ และของผู้บูชาเทพเหล่านั้น พวกเขารู้สึกกลัว เพราะพวกเขาประหลาดใจว่าทำไมผู้นับถือศาสนาอื่นจึงเจริญรุ่งเรืองด้วย บางทีพวกเขามีจุดมุ่งหมายว่า มันจะเป็นการดีถ้าพวกเขาจะได้ทรัพย์สมบัติของคนเหล่านั้น และคนเหล่านั้นจะได้กลับกลายเป็นคนจน เหตุผลว่าทำไมพวกเขาจึงยกตัวอย่างกษัตริย์องค์หนึ่งนั่นก็คือว่าพวกเขาประจบรัฐบาลที่สุด โกหกที่สุด และโง่ที่สุด มันเป็นการเหมาะสมแล้วที่จะยอมรับความผิดของกษัตริย์ มิใช่หรือ ถ้าจะมีผู้อิจฉาและผู้เกลียดชังอยู่ในโลก พวกเขายังมีความเกลียดชังน้อยไปกว่าพวกเชนมาก

ยกตัวเอง

มูล – โช เหอิสุทฺธธมฺมํ โส ปรมปฺยา ชยมฺมิ นหุ อนฺโน
ถึ กปฺปทฺทุมฺมํ สริโส อิยรตฺรู โหอิกอิยาวิ ฯ

โดยสังเขป : พวกเขาผู้เป็นปฏิปักษ์กับเชนเป็นคนโง่ พวกเขาผู้ซึ่งประกาศศาสนาที่สั่งสอนโดยพระชินะ จะเป็นพระ ฆราวาสหรือผู้แต่งหนังสือย่อมจะมีความเท่าเทียมกับพระชินะ ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพวกเขา

มูล — เช อมุณิ อคุณ โทษาเต ภห ภพุอาณหุนุนฺติม ฌจฺฉา
อหเตวิหฺรุม ฌจฺฉาตา วิสอมิ อาณ ตุลฺลตฺตำ ฯ

วิจารณ์ โธ่เอ๋ย ถ้าพวกเชนไม่มีความรู้สึกเหมือนเด็ก ๆ เขาจะเชื่อในสิ่งเหลวไหลไม่เข้าท่านั้นได้อย่างไร การยกย่องตนเอง ดูเหมือนกับว่าเป็นประเพณีของคนชั่วซึ่งไม่เคยยกย่องผู้อื่นนอกจากตัวเอง

คำสอนของพวกเชนมีว่ามันไม่เป็นการบังควรสำหรับพวกเชนที่จะเลิกนับถือพระชินะ เลิกนับถือคำสอนของท่าน และผู้สอนศาสนาเชน

วิจารณ์ อะไรที่ผูกคอพวกเชนไว้แน่น ถ้าไม่ใช่ผลของอวิชชา และความอคติของพวกเขา เว้นแต่ความเชื่อสองสามอย่างของพวกเชน นอกนั้นทั้งหมดไร้ประโยชน์ และควรแก่การปฏิเสธ ผู้ที่มีความสำนึกเพียงนิดหน่อยเกี่ยวกับชินะเมื่อได้เห็น ได้ยินและเข้าใจในการกระทำของพวกเชนแล้ว ผู้นั้นก็จะเลิกนับถือเทพเจ้าของเชน คัมภีร์ของเชน และผู้ประกาศศาสนาเชน

มูล — วยเณ วิสุคฺรุชิณวลฺลหสฺสเก สืน อุลฺลส อิสมฺมำ
อหกหทิณ มณิเตยำ อุลฺอาณำหรอิ อนฺธตฺตำ ฯ

โดยย่อ หมายความว่า ผู้ซึ่งดำเนินตามคำสอนของท่านชินะ เป็นผู้มีเกียรติในสังคม และผู้ซึ่งปฏิบัติตรงกันข้าม ไม่มีค่าควรแก่การให้เกียรติ อุปัชฌาย์ของเชนได้รับความเคารพนับถือ แต่ผู้นับถือศาสนาอื่นได้รับความดูถูกดูหมิ่น

วิจารณ์ ถ้าพวกเชนไม่กลับใจคนโง่ให้มานับถือศาสนาของตน และผูกพวกเขาไว้ในศาสนานั้นเหมือนสัตว์เดรัจฉาน พวกเขาเหล่านั้นก็อาจจะหนีพ้นจากหลุมพราง และก็จะนำชีวิตของพวกเขาไปในทางที่ถูกต้อง จะได้พบความสุขแห่งชีวิต ท่านจะอดทนได้มากแค่ไหน ถ้าใครเรียกท่านว่าท่านเดินในทางผิดทางชั่วร้าย ครูเลวทราม และผู้ประกาศศาสนาก็เลวด้วย เพราะท่านเป็นผู้รุกรานคนอื่น ศาสนาของท่านจึงเต็มไปด้วยความโกหกพกลม

ห้ามการค้าขาย

มูล — ติหุอณ ชณำ มำรตำ ทฐิณ นิอนฺติเชน อปฺปาณำ
วิรมำติน ปาวา อุธิทฺธี ธิฐตฺตณำ ตาณมฺ ฯ

พวกเชนไม่เคยทำการค้าและธุรกิจอย่างอื่น แม้ว่าถูกขับเข้าสู่แดนแห่งความตายโดยความทุกข์ทรมาน เพราะว่าการงานเหล่านี้นำประชาชนไปสู่นรก

วิจารณ์ ยอมให้ใคร ๆ ถามพวกเชนดูซิว่า ทำไมพวกเขาจึงเกี่ยวข้องกับการค้าขาย และธุรกิจการงานอื่น ๆ ทำไมพวกเขาไม่เลิกอาชีพเหล่านั้นเสียเล่า ถ้าท่านเลิกอาชีพเหล่านั้น การทะนุบำรุง และการระวังรักษาร่างกายของท่านก็เป็นไปไม่ได้ ถ้าคนทั้งหมดละทิ้งงานของเขาอย่างอย่างที่พวกเชนทำแล้ว พวกเชนจะเอาอะไรกินเพื่อรักษาร่างกายของท่านและวิญญาณ เป็นการไร้ผลที่จะเอาลัทธิเลว ๆ เช่นนั้นมาสอนคนอื่น เพื่อนโง่ ๆ เอ๋ย ท่านจะสอนอะไรอีกหรือ เมื่อไม่มีความรู้ ไม่มีเพื่อนที่ดี พวกเขาจะอุทานอะไรออกมา ก็เฉพาะสิ่งที่เกิดขึ้นในใจเท่านั้น

มูล — ตอิยา หมาณ อหมา การณ รหิยา อนาณ ควฺเยณ
เช ชำปนฺติ อุตฺตุตฺตำ เต สีทิทฺธิฉปมฺมิจฺจำ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งเชื่อในคัมภีร์ ซึ่งขัดกับคำสอนของศาสนาเชน เป็นคนเลวที่สุดในบรรดาคนเลวทั้งหลาย อย่าได้เปิดปากคัดค้านศาสนาเชนเลย มิฉะนั้นแล้ว ท่านอาจจะพบกับวัตถุบางอย่างเพราะปากไม่เป็นสุขของท่าน จงปฏิเสธศาสนาอื่นอยู่เสมอ แม้ความประสงค์บางอย่างอาจจะต้องรับบริการให้ก็ตาม

วิจารณ์ คนทั้งหมดซึ่งเป็นพวกนับถือศาสนาเชนมาก่อนโดยวิธีใดก็ตามหรือจะเป็นพวกเชนจากบรรพบุรุษจนถึงพวกเชนปัจจุบันก็ตาม พวกเขาไม่ได้ทำอะไรเลย นอกจากกล่าวติเตียนศาสนาอื่น ในที่ไหนก็ตามที่พวกเขาเห็นว่า จุดประสงค์ของพวกเขาได้รับการตอบสนอง พวกเขาจะตีสนิทกับสาวกของศาสนาอื่นที่ตาบอดสนิทเพื่อหลอกพวกเขา มันเป็นการทุเรศมากที่พวกเขาไม่มีความละอายแม้แต่น้อยที่จะพูดโกหกพกลม

ความลำเอียง

มูล — ชมฺพีร ชิณสฺสชิโอ มิรอี อุสฺสุตฺตเล สเทสณโอ
สาคร โกที โกฑีหิ มอิ ออิ ภา ภวรเณ ฯ

มันหมายถึงผลที่จะเกิดขึ้นว่า ถ้ามีคนกล่าวว่า มีความถูกต้องและดีงามในชีวิตของพระของศาสนาเชน และก็มีคนพบในศาสนาอื่นด้วยเหมือนกันว่า พระในศาสนานั้นก็มีชีวิตดีงาม แต่พระในศาสนาอื่นต้องไปตกนรกเป็นพัน ๆ ปี หลังจากนั้นแล้วก็มาเกิดในครอบครัวคนชั้นต่ำ

วิจารณ์ โอละน่อ ผู้เป็นข้าศึกของความรู้ ท่านอาจจะคิดในใจของท่านว่า การยืนยันผิด ๆ ของท่านจะไม่มีการปฏิเสธในที่ไหนหรือ ดังนั้นท่านได้เขียนเครื่องหมายประหลาดนี้ซึ่งก็เป็นไปไม่ได้ เราจะทัดทานกับท่านนานเท่าไร ท่านก็ยังให้ร้ายคนอื่นอย่างผิด ๆ และสร้างศัตรูขึ้นมาเอง และตั้งตนเป็นศัตรูกับศาสนาอื่นเพื่อให้ตนสำเร็จประโยชน์เหมือนกับรับประทานขนมหวานกระนั้นหรือ

การหลุดพ้นโดยศรัทธา

มูล—ทูเร กรณ์ ทูรมฺมิ สาหูณ์ ตหยภาวณา ทูเร
ชิณธมฺม สทฺทหาณ์ ปีติร กฏูรกาอินิฐวอิ ฯ

ถ้าคนไม่สามารถจะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดของศาสนาเชนได้ และถ้าเขามีศรัทธามาก โดยกล่าวว่าศาสนาเชนเป็นศาสนาที่แท้จริงเพียงศาสนาเดียว และไม่มีศาสนาอื่นใด เขาจะพ้นจากความทุกข์ได้

วิจารณ์ จะมีทางใดทางหนึ่งที่ดีกว่า ๆ การยึดเอาความโง่โดยการตกหลุมพรางของศาสนาของพวกเชนหรือจะมีศาสนาใดที่โง่น่าหัวเราะเยาะกว่า โดยยึดความหวังไปสวรรค์ โดยไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์หรือ

มูล—กอิยา โหหี ทิวโส ชอิยา สุคุรุณ ปายมูลมฺมิ
อุสฺสุตฺต เล สวิสลวร หิเล โอนิสุณ สุชิณธมฺมฺ ฯ

บุคคลผู้ซึ่งพูดกับตัวเขาเองว่า "ถ้าข้าพเจ้าเป็นคน ข้าพเจ้าจะฟังคำอธิบายของชินคม ตำราของศาสนาเชน และไม่เคยอุตสุตร (ฟัง) หนังสือศาสนาอื่น" บุคคลผู้นั้นจะข้ามทะเลแห่งความทุกข์โดยปลอดภัย โดยเหตุแห่งความปรารถนานั้นเท่านั้น

วิจารณ์ การยืนยันนี้ได้ทำขึ้น เพื่อล่อให้บุคคลผู้มีจิตชอบสบาย ๆ ให้ติดในตาข่ายลวงแห่งศาสนาของพวกเขา เพราะการตกลงใจเบื้องต้นของคน ๆ หนึ่ง ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือเขา

ให้ปลอดภัยจากการจมดิ่งลงในทะเลแห่งความทุกข์บนโลกน้อย ๆ นี้ได้หรือไม่ยอมให้เขาหลุดพ้นจากผลของบาปที่ได้สร้างไว้แล้วในชาติก่อน ถ้าเขาไม่เขียนข้อความผิดไว้เช่นนั้น หรือข้อความที่ตรงกันข้ามกับพยานหลักฐานแห่งความรู้ ถ้าประชาชนได้อ่านและได้ฟังคำสอนพระเวท และหนังสือที่แท้จริงอื่น ๆ และพิจารณาให้เห็นความแตกต่างระหว่างความถูกและความผิด ก็จะหมดศรัทธาในหนังสือของพวกเขา แต่พวกเขาก็ยังผูกมัดคนโง่ไว้แน่นอยู่ในตาข่ายลวงที่พวกเขาวางไว้ ถ้าบุคคลผู้มีความนึกคิดผู้มีมิตรดี อาจจะปลอดภัยจากหลุมพรางของพวกเชน แต่ก็ยุ่งยากอย่างมาก

มูล–พฺรหฺมเชณํ หึภณิยํ สุยววหารํ วิสาหิยํตสฺส
ชายอิ วิสุทฺธ โพหี ชิณอาณา ราห คตฺตาโอ ฯ

หนังสือที่เชื่อได้

บุคคลผู้เชื่อในสุภาษิตที่ให้ไว้ในหนังสือเล่มนั้น เรียกว่า นิรุกติ พฤตติ และภาษยจุรนี ย่อมได้รับความสุข ย่อมประกอบด้วยคุณลักษณะนิสัยที่ดี โดยการปฏิบัติงานอันเป็นมงคล และกวดขันความประพฤติตามที่จะบัญญัติไว้ในหนังสือนั้น แต่ประโยชน์นี้ไม่ได้เป็นผลมาจากความเชื่อในหนังสือของในศาสนาอื่น

วิจารณ์ การทนต่อการอดอาหารอย่างมากเกินไป และการทรมานตนเองอื่น ๆ เรียกว่าคุณลักษณะที่ดีหรือเป็นบุญทางศาสนาหรือ ถ้าการอดอาหาร อดดื่ม ก่อให้เกิดบุญทางศาสนาคนเป็นอันมากที่ไม่มีอาหารจะกินและอดอาหารเพื่อให้ได้มาซึ่งอาหารและเครื่องดื่ม เป็นบุญแล้วเขาควรจะได้ความสุข แต่ไม่ว่าพวกเขาหรือพวกท่านหาได้เป็นนักบุญเช่นนั้นไม่ แต่ตรงกันข้าม แทนที่จะได้รับความสบาย ท่านย่อมเป็นโรคจากถุงน้ำดีเป็นพิษ และอาการป่วยอย่างอื่น ผู้มีศาสนาประกอบด้วยการปฏิบัติตนด้วยความเที่ยงธรรม การให้สัตยาบัน การรักษาพรหมจารี การรักษาความสัตย์ และคุณธรรมอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ผู้ไม่มีศาสนาประกอบด้วยการพูดเท็จ การทำผิด และความไม่เที่ยงธรรมอื่น ๆ และผู้มีศาสนา มีความเมตตาสงสาร และทำประโยชน์แก่ทุกคน ส่วนผู้ไม่มีศาสนาแม้ปฏิบัติตนอดอาหารและเครื่องดื่มอย่างเข้มงวดก็

ไม่ได้ก่อให้เกิดศาสนา ความเชื่อในสุภาษิตเหล่านั้นให้ความจริงแก่ประชาชนนิดเดียว แต่ให้ความไม่จริงมากมาย ทำให้พวกเขาจมลงในทะเลแห่งความทุกข์ ความเดือดร้อน ยากที่จะมีความสุขขึ้นมาได้

ความสุขในศาสนาเชน

มูล–ชอิชาณสิ ชิณนาโห โลยายา ราวิปรกเอภูโอ
ตาตัต มนุน โต กหมนุนสิ โลย อายารั ฯ

โดยสังเขป : บุคคลผู้มีคุณธรรมและมีโชคประเภทเดียวเท่านั้น คือผู้ที่ติดอยู่ในศาสนาเชน ผู้ที่ไม่นับถือศาสนาเชน คือผู้เคราะห์ร้าย

วิจารณ์ คำยืนยันนี้ ทั้งผิดและเท็จมิใช่หรือ คนในศาสนาอื่นไม่มีใครดี และมีโชคคนชั่วและคนโชคร้ายในศาสนาเชนไม่มีหรือ เกี่ยวกับข้อยืนยันนี้ว่า ผู้มีคุณธรรม คือสาวกของศาสนาเชน ไม่ควรทะเลาะกันในพวกกันเอง แต่ควรประพฤติตนด้วยความเมตตาต่อกันและกัน เป็นที่เห็นได้ชัดว่า บางทีพวกเชนไม่ถือว่าเป็นการผิดในการทะเลาะกับคนอื่น การยืนยันนี้ไร้หลักฐานเหมือนกัน เพราะว่า คนดีประพฤติดีกอร์ปด้วยความเมตตา แก้ไขคนชั่วด้วยการห้ามปรามหรือกล่าวตักเตือน จงดูซิว่าพวกเชน มองดูคนอื่นด้วยความเป็นศัตรูกัน และหมิ่นประมาทคนอื่น เพราะเขาเขียนว่า พราหมณ์ นักบวช กับด้วยเครื่องหมาย ๓ อย่าง พระที่สละชีวิตทางโลก เทวดา ฤาษี และนักบุญอื่น ๆ เป็นศัตรูของศาสนาเชน ศาสนาของความปรานี และความให้อภัยกันของศาสนาเชนไปอยู่เสียที่ไหนเล่า เพราะมันเป็นการทำลายความปรานีและทำลายการให้อภัยต่อกันในการเกลียดคนอื่นมิใช่หรือ ไม่เป็นบาปเลยในการฆ่าความเกลียดชัง จะมีคนน้อยคนนักที่จะเหมือนกับพวกเชน ผู้ซึ่งอวตารมาจากความโกรธ ถ้าศาสดาทั้ง ๒๔ องค์ ติรถังกรจากฤษภเทพ จนถึงมหาวีระ ถูกกล่าวหาว่าเป็นคนธรรมดาอย่างโลก ๆ เป็นผู้เกลียดมนุษย์ เป็นคนหลอกลวง พวกเชนจะไม่พอใจเพียงใดหากถูกกล่าวหาอย่างนี้ พวกเชนจะเป็นไข้บ้าคลั่ง ศาสนาของพวกเขาจะเหมือนกับนรกและยาพิษมิใช่หรือ ฉะนั้นพวกเชนย่อมจะรับความทุกข์ร้อนอย่างมาก โดยการตกลงไปในนรกหลุมหมิ่นประมาทศาสนาอื่น และเกลียดศาสนาอื่น มันเป็นการดีสำหรับพวกเขาที่จะทิ้งนิสัยชั่วนี้เสีย

การบูชารูปพระชินะ

มูล–เอโค อครุ เอโค วิสาว โคเจ อิอาชิ วิวหาณิ
ตจฺฉยชำ ชิณทวฺวำ ปรุปฺปรนฺตำ น วิจฺจนฺติ ฯ

ศาสนาหรือศรัทธาของพวกเชนหรือสาวก คือ หนึ่ง และอย่างเดียว นั่นคือ การบูชารูปของพระชินะ และการปกป้องสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และได้ทายาทของศาสนา

วิจารณ์ จงพิจารณาดูความตั้งใจทั้งปวง หรือการโต้เถียงที่เกี่ยวกันการบูชารูปได้เกิดขึ้นจากพวกเชน ซึ่งเป็นมูลรากแห่งการมอมเมาทางจิต และให้นับถือสิ่งภายนอก จงพิจารณาดูหน้าของหนังสือเล่มเดียวกัน เรียกว่าศรัทธา ทินกริตยา เพื่อพิสูจน์ถึงรูปบูชา

การบูชารูปในศาสนาเชน

นวกาเรณ วิโวโห ฯ๑ฯ อนุสรณำ สาวอุ ฯ๒ฯ วยาอี อิเม ฯ๓ฯ โชโค ฯ๔ฯ จิย วนฺทณโค ฯ๕ฯ ยจฺจรขาณำ ตุ วิหิ ปุจฺฉมฺ ฯ๖ฯ

(๑) พวกเชนเรียกตัวเขาเองว่าสาวก ควรอุทาน **นวกร** ในการเข้ามาสู่ศาสนาครั้งแรก (๒) หลังจากอุทานแล้ว พวกเชนควรจะจำว่า เขาคือสาวกหรือศิษย์ของศาสนาเชน (๓) การท่องจำวินัยข้อห้ามมากมาย และการอดอาหาร ซึ่งเขาจะต้องรักษา (๔) ในประตูที่ ๔ ควรจะจำว่าโมกษะนั้นเป็นเบื้องต้นอันแรกที่สำคัญของสภาพทั้ง ๔ คือราคะ เหตุของมันก็คือความรู้ และกุศลอื่น ๆ ซึ่งสร้างโยคะขึ้น การปฏิบัติโยคะอย่างเข้มงวดพร้อมด้วยการทำใจให้สะอาด ต้องการสิ่งที่เป็นสาระอีก ๖ อย่าง ซึ่งเรียกว่าโยคะ โดยการนำไปใช้ ซึ่งจะได้พูดถึงในโอกาสต่อไป (๕) การบูชารูปโดยการถวายเงิน (๖) การสวดมนต์ –ปรัตยขณะ– ตามหนังสือนวกรสีและหนังสืออื่น ๆ

รายละเอียดเกี่ยวกับพิธีถวาย

หนังสือเล่มนี้จะได้กล่าวต่อไปเกี่ยวกับพิธีถวายอย่างละเอียด เช่นอย่างการกราบไหว้รูปพระชินะหรือติรถังกร ในเวลารับประทานอาหารเย็น และการไหว้ประตู ซึ่งเป็นพิธีที่น่าเบื่อที่สุด ระเบียบการสร้างวัด การบรรลุโมกษะ จะมีได้ก็โดยการสร้าง และการบูรณะวัดเก่า ๆ

ในโบสถ์ควรจะนั่งอย่างไร การกราบไหว้ด้วยความรักและความภักดีควรทำอย่างไร เกี่ยวกับคำนโมชิเนนทเรนภยห (ขอนอบน้อมต่อพระชินะ) และคำอื่น ๆ เพื่ออาบน้ำและบริการรูปพระชินะ การบูชาด้วยน้ำ ด้วยไม้จันทน์ ดอกไม้ น้ำหอม แสงสว่าง และอื่น ๆ แด่รูปพระชินะ รัตนสารภาคหน้า ๑๒ กล่าวถึงผลที่จะได้รับด้วยการบูชารูปพระชินะ ว่าเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งกษัตริย์หรือประชาชนจะทำให้พระรู้สึกสำนึกได้

วิจารณ์ การอ้างของศาสนาเชน เป็นเพียงสัตว์โลกของความคิดคำนึง เพราะกษัตริย์และคนอื่น ๆ ก็ตรวจสอบพระได้ในความประพฤติ พูดไว้ในหน้า ๓ ของหนังสือเล่มเดียวกันว่า การบูชารูปพระชินะ ย่อมขจัดโรคภัยไข้เจ็บ และความชั่วอันยิ่งใหญ่ได้ บุคคลที่ถวายดอกไม้พร้อมด้วยเงิน ๕ เหรียญ จะได้รับผลบุญ คือได้อาณาจักร ๑๘ ประเทศเป็นรางวัล ชื่อของบุคคลผู้นั้นคือ กุมารปาล การพูดเช่นนั้นและทำนองเดียวกันนั้น ย่อมเป็นการหลอกลวงและทำให้คนโง่ติดอยู่ในศาสนาของพวกเขา เพราะพวกเชนเป็นอันมากบูชารูปพระชินะ แต่ถึงกระนั้นเขาก็ยังเจ็บ ยังป่วยอยู่ การไหว้รูปบูชานั้น ไม่ได้ให้อาณาจักรแก่บุคคลเป็นรางวัลดอก ถ้าการถวายดอกไม้ด้วยเงิน ๕ เหรียญ ได้มาซึ่งอาณาจักรแล้ว ทำไมพวกเชนจึงไม่ได้เป็นเจ้าโลกด้วยการถวายดอกไม้หลายครั้งหลายหนกับเหรียญอีก ๕ เหรียญเล่า และทำไมพวกเขาจึงรับโทษจากรัฐบาลเล่า ถ้าการบูชารูปจะพาพวกเชนข้ามมหาสมุทรของโลก ทำไมจะต้องมีการสอนเกี่ยวกับความรู้แจ้ง ความเห็นจริงและคุณลักษณะดีอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับความหลุดพ้นด้วย

หนังสือรัตนภาค หน้า ๑๓ กล่าวว่า พระโคดมมีน้ำอมฤตที่นิ้วพระหัตถ์ของพระองค์ ผู้ภักดีจงจำพระองค์ไว้ พระองค์จะมอบสิ่งที่ปรารถนาแก่เขาเหล่านั้น

วิจารณ์ ถ้าเป็นอย่างที่ว่านี้ พวกเชนทั้งหมดก็ควรเป็นอมตชน แต่มันก็หาเป็นเช่นนั้นไม่ ฉะนั้นมันเป็นการโอ้อวด นำคนโง่ไปสู่ทางผิด ไม่มีอะไรในศาสนานั้นเลย คำกล่าวในเวลาไหว้รูปพระชินะ ให้ไว้ในหน้า ๕๒ ของรัตนสารภาคะ

ชลจนฺทนธูปนรถ ทีปากฺษตไกรฺไนเวทฺยวสฺตฺไระ
อุปจารวไรรฺชิเนนฺทฺรานฺ รฺจิไรรฺทฺย ยชามเห ฯ

พวกเราขอนมัสการพระชิน หรือติรถังกร พร้อมด้วยถวายน้ำ ไม้จันทน์ ข้าว ดอกไม้ ของหอม แสงสว่าง ของหวาน เสื้อผ้า และเป็นข้ารับใช้ที่ดีที่สุด

ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่า การกราบไหว้รูปบูชานั้นพวกเชนเป็นผู้นำมา

ศาสนาเชนเป็นผู้สร้างรูปบูชา

หนังสือวิเวกสาระหน้า ๒๑ ว่า ไม่มีการชักชวนบุคคลให้เข้าไปในที่รูปบูชาของพระชินะ ซึ่งช่วยเหลือผู้ภักดีให้ข้ามทะเลของโลกได้

หนังสือวิเวกสาระหน้า ๕๑ ถึง ๕๒ พูดว่า การบูชารูปพระชินะจะให้โมกษะแก่เขา และการเยี่ยมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระชินะ จะให้คุณสมบัติที่ดีแก่ผู้เยี่ยม บุคคลทั้งหลายซึ่งกราบไหว้รูปติรถังกรด้วยการถวาย น้ำ ไม้จันทน์ และสิ่งอื่น ๆ จะหนีนรกและไปสวรรค์ได้

หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๕๕ กล่าวว่าการไหว้รูปฤษภเทพและศาสดาองค์อื่น ๆ ในโบสถ์ของชินะ ผู้ไหว้ย่อมได้สิ่งเหล่านี้ คือมีทรัพย์ มีความสุข และพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

หนังสือดังกล่าว หน้า ๖๑ กล่าวว่า การไหว้รูปพระชินะ จะขจัดความยุ่งยากทั้งปวงในโลก

วิจารณ์ ดูคำกล่าวของพวกเขาซิ เป็นการแสดงถึงความโง่และความเป็นไปไม่ได้ ในทำนองนี้ ถ้าบาปและกรรมชั่วถูกขจัดออกไปได้ อารมณ์ชั่วร้ายก็จะไม่ติดอยู่ในคน เขาก็ข้ามทะเลแห่งความยุ่งยากของโลกได้ และได้คุณสมบัติที่ดี หนีนรกได้และเดินทางไปสวรรค์ ได้รับพรเป็นคนดี มีทรัพย์ มีความสุขและพ้นจากทุกข์ทั้งปวง ทำไมพวกเชนทั้งหมดจึงไม่มีความสุขและมีทรัพย์สมบัติมากมายเล่า

หนังสือวิเวกสาระ หน้า ๓ กล่าวว่า บุคคลผู้สร้างรูปพระชินะ ตัวเขาเองและครอบครัวจะมีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข

หนังสือวิเวกสาร หน้า ๒๒๕—มันเป็นการเลวมากที่จะไหว้รูปพระศิวะ พระวิษณุ และอื่น ๆ คือ จะเป็นการแผ้วถางทางไปนรก

วิจารณ์ ถ้าการกราบไหว้รูปพระศิวะ และรูปเทพอื่น ๆ เป็นการนำไปสู่นรกแล้ว รูปของพระชินะจะไม่เป็นอย่างเดียวกันหรือ ถ้าจะพูดว่า รูปของพระชินะมีลักษณะปรากฏวางเฉยต่อโลก อาการสงบเยือกเย็นและเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นมงคล ดังนั้นรูปพระชินะจึงดี แต่รูปพระศิวะและเทพอื่น ๆ ไม่เป็นเช่นนั้น ฉะนั้นรูปเหล่านั้นจึงชั่ว ถ้าจะถามว่ารูปพระชินะสามารถจะแสดงถึงการสละโลกได้อย่างไร เพราะรูปเหล่านั้นถูกกราบไหว้ตั้งไว้บนแท่นบูชาในโบสถ์อันมีค่าหลายแสนเหรียญ และมีสิ่งของอันมีค่าต่าง ๆ มากมายโดยมีคนนำมาถวายแก่รูปนั้นมิใช่หรือ แต่รูปพระศิวะ และรูปเทพอื่น ๆ ได้วางไว้กลางแจ้งไม่มีอะไรปิดบัง จะพิจารณาได้อย่างไรว่า รูปนั้นเป็นตัวแทนของการสละโลก ถ้าจะว่ารูปนั้นมีความสงบ วัตถุที่ไม่มีชีวิตทุกอย่าง ก็ไม่เคลื่อนที่ทั้งนั้น และอยู่สงบด้วยกันทั้งนั้น ความจริงก็คือว่า รูปบูชาของทุกศาสนาไร้ประโยชน์ทั้งนั้น

ถาม : รูปปั้นของเราไม่ได้ใส่เสื้อผ้า เครื่องประดับ และกำไลมือและเท้าดังนั้นรูปของเราจึงดีกว่า

ตอบ : มันเป็นนิสัยคนบ้าที่เอารูปเปลือยไปวางไว้ในที่สาธารณะ

ถาม : การเห็นรูปภาพผู้หญิง หรือรูปปั้นผู้หญิง ย่อมกระตุ้นกามตัณหา ดังนั้นการเห็นรูปของนักบุญ และรูปของฤาษีหรือนักบวช กระตุ้นให้เราทำดีมีคุณธรรม

ตอบ : ถ้าท่านเชื่อว่าการเห็นรูปหิน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางดีในบุคคล และคุณสมบัติอันเฉื่อยชาของรูปหิน จะไหลเข้าไปสู่บุคคลผู้นั้นด้วยเหมือนกัน เมื่อท่านเห็นรูปหินเข้าไปสู่ใจเช่นนั้น ท่านจะเสื่อมลงโดยสิ้นเชิง การเสียเพื่อนดีมีความรู้ ซึ่งก็จะเพิ่มความโง่ของท่านมากขึ้น ความชั่วที่กล่าวในบทที่ ๑๑ ก็จะทำให้มีผู้บูชารูปขึ้นในโลก พวกเชนได้ทำความยุ่งเหยิงอันยิ่งใหญ่เกี่ยวกับการบูชาเทวรูปโดยไร้ประโยชน์ คำพูดในคัมภีร์ของพวกเขาได้บรรจุแต่สิ่งไร้สาระและเป็นไปไม่ได้ นี่ก็เป็นคำพูดอันหนึ่งในหนังสือรัตนากรภาคหน้า ๑

ลัทธิของเชน

นโม อริหนฺตาณ์ นโม สิทฺธาณ์ นโม อายริยาณ์ นโม อุวชฺฌายาณ์ นโม โลเอ สพฺพสาหูณ์ เอโส ปญฺจ นมุกฺกาโร สวฺว ปาวปฺปณาสโณ มงฺคลาจรณ์ จ สพฺเพ สิปฺฒมฺ หวอิ มงฺคลมฺ ฯ

บุญอันยิ่งใหญ่บันทึกไว้ในคำฉันท์นี้มีอยู่ มันเป็นเรื่องความเชื่อของพวกเชนทุกคน ผลบุญนั้นย่อมมีมาก ซึ่งสามารถเอาชนะเรื่องราวของตันตรปุราณะ และทำให้คนโง่เหล่านั้นต้องตกลงในหลุมพรางของพวกเขา

ศรัทธา ทิน กริตยา หน้า ๓ อธิบายว่า

นมุกฺการ ตอุปเม ฯ๙ฯ ชอุกพฺพำ ฯ มนฺตฺราณมนฺโต ปรโม อิมุตฺติ เธยาณเธยำ ปรมำ อิมตฺติ ฯ ตตฺตาณตตฺตำ ปรมำ ปวิตฺตำ สำสารสตฺตาณ ทุหาหยาณำ ฯ๑๐ฯ ตาณำ อนนฺตุ โน อตฺถิ ฯ ชีวาณำ ภวสายเร ฯ พุทฺทุ ตาณำ อิมำ มุตฺตุ ฯ น มุกฺการำ สุโปยมมฺ ฯ๑๑ฯ กพฺพำ ฯ อเณคชมฺภตรสำ จิอาณำ ฯ ทุหาณำ ตารีรอมาณุสาณุสาณำ ฯ กตฺโตย ภวฺวาณ ภวิชฺชนาโส น ชาวปตฺโต นวการมนฺโต ฯ ๑๒ฯ

คำว่า นวกร นี้ เป็นคำศักดิ์สิทธิ์ และน่าเชื่อถือได้อย่างยิ่ง ในเรื่องของการทำสมาธิมีความสำคัญยิ่ง เพราะฆราวาสเป็นทุกข์ใจด้วยความยุ่งยากของโลก นวกรรับใช้เป็นพาหนะสำหรับข้ามทะเลทุกข์ คำที่กล่าวกราบไหว้ หรือนวกรมนตร์ ก็เหมือนกับเรือ บุคคลที่ละทิ้งเรือก็จะจมลงในทะเลของทุกข์ของโลก แต่บุคคลผู้ซึ่งยึดเอาเรือจะหนีออกจากความทุกข์ของโลก ไม่มีอะไรอื่นนอกจากคำนี้ที่จะนำบุคลลให้พ้นจากความทุกข์ได้ คำนี้สามารถกำจัดบาป และให้ถึงโมกษะได้ นี่คือคำที่ทำให้เขาเดินทางปลอดภัยในทะเลแห่งความทุกข์ เป็นผลยุ่งวุ่นวายในเมื่อเขาได้รับความเจ็บปวดทางร่างกาย โดยผ่านชีวิตมากมายที่เกิดมาแล้วในชาติก่อน วิญญาณไม่สามารถจะผ่านโลกอันยุ่งยากนี้โดยปลอดภัย จนกว่าเขาจะได้คำ ๆ นี้ คือความหมายที่ให้ไว้ในบทนั้น ไม่มีอะไรอื่นเลย นอกจากคำแสดงความนอบน้อมนี้เท่านั้นที่ช่วยคนในยามทุกข์มาก ๆ ๙ อย่าง คือ ไฟไหม้ เป็นต้น ประโยชน์ของสูตรของลัทธินี้ ย่อมยิ่งใหญ่มากเท่า ๆ กับการได้เพชรนิลจินดาอันมีค่าที่สุดในการแสวงหาหินที่มีค่า ในเหตุการณ์ที่การโจมตีของข้าศึก อาวุธที่ไว้ใจได้เป็นสิ่งมีค่า และในการพบกับบุคคลผู้คงแก่เรียนหรือนักบุญย่อมเป็นสิ่งมีค่าสำหรับบัณฑิต มันเป็นเคล็ดลับของการกราบไหว้ทั้งหมด เรียกว่า ทวาทศันกิ ประกอบด้วยพิธี ๑๒ อย่าง

ความหมายของคำ

๑. นอบน้อมต่อพระศาสดาทุกพระองค์ ติรถังกร ๒. นอบน้อมต่อพระอรหัตทุกองค์

ของศาสนาเชน ๓. นอบน้อมต่ออุปัชฌาย์ทุกท่านของศาสนาเชน ๔. นอบน้อมต่อครูทุกคนในศาสนาเชน ๕. นอบน้อมต่อพระทุกองค์ในศาสนาเชนในโลกนี้

แม้คำว่าเชน ย่อมไม่มีเฉพาะในศาสนาเชนเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นหนังสือของศาสนาเชนไม่เคยพอใจที่จะให้การกราบไหว้แก่คนอื่นที่ต่างศาสนากัน เพราะฉะนั้นความหมายข้างบนจึงถูกต้อง

หนังสือตัตวิเวก หน้า ๑๖๐ มีว่า ผู้ที่บูชาไม้หรือหิน ด้วยความเชื่อในศาสนาเชนเหมือนกับเชื่อในเทพเจ้า ย่อมได้รับรางวัลดีที่สุด

วิจารณ์ : ถ้าเป็นเช่นนั้น ทำไมพวกเชนทั้งหมดจึงไม่ได้มีความสุข เท่าที่เห็นมีแต่ความทุกข์

หนังสือรัตนสารภาค หน้า ๑๐ กล่าวว่า การเห็นรูปพระปรัสนาธ ทำลายบาปได้ หนังสือกัลปะภาษย หน้า ๕๑ บันทึกถึงการซ่อมเจดีย์ ๑๒๕,๐๐๐ องค์

การเขียนโดยพูดถึงการบูชารูปจำนวนมากมายของพวกเขาเป็นเช่นนั้น ฉะนั้นจึงเป็นที่เห็นได้ชัดว่า เหตุอันเป็นมูลฐานของการบูชารูป คือ ศาสนาเชน

การลวงของพวกพระ

จงดูการลวงของพระในศาสนาเชน

หนังสือวิเวกสาร หน้า ๒๒๙ กล่าวว่า พระในศาสนาเชนรูปหนึ่ง ชอบโสเภณีคนหนึ่ง ซื้อโกษได้สละโลกแล้วขึ้นไปสู่สวรรค์

หนังสือดังกล่าว หน้า ๑๐ ท่านนักบุญ อารนัก ไร้ศีลธรรม ใช้เวลาหลายปีมีชู้สู่สาวกับครอบครัว ทัตตเศฐ และแล้วไปสู่สวรรค์ (อาณาจักรของเทพ) สยัลเลียพาเอานักบุญธานธานกับบุตรของศรีกฤษณะ และต่อมาก็เป็นเทวดา หนังสือเล่มเดียวกันหน้า ๑๕๖ ว่า พวกเชนควรเคารพพระในศาสนาเชนด้วยกันเท่านั้น เมื่อพระเหล่านั้นอยู่ในเครื่องแบบของพระ จะมีศีลธรรมหรือไม่มี ไม่สำคัญ พวกเขาทั้งหมดควรแก่การกราบไหว้ หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๑๖๙ ว่า พระเชนรูปหนึ่งไม่มีคุณลักษณะเลย ยังดีกว่าพระในศาสนาอื่น หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๑๗๑ ว่า พวกเชนหรือสาวกควรรับใช้พระในศาสนาเชน แม้เขาจะพบว่าพระรูปนั้นหรือพระพวกนั้น

ไม่มีศีลธรรมและประพฤติเลวทรามก็ตาม หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๒๑๖ ว่า โจรขโมยข้าวโพด ๕ กำมือมาปฏิบัติศีลธรรมของศาสนาเชน—จริตา เขายอมทรมานร่างกายและสารภาพบาป และโดยได้เข้าถึงความรู้อย่างเดียวย่อมเป็นพระอรหัตได้

วิจารณ์ : จงดูกรรมอันส่อให้หลงใหลของพระและฆราวาสของพระในศาสนาเชน ในศาสนาของพวกเขาพระที่ทำความชั่วได้ขึ้นไปสู่สวรรค์

หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๑๐๖ เขียนไว้ในที่นั้นว่า ศริกฤษณะไปสู่นรกขุมที่สาม เล่มเดียวกัน หน้า ๑๔๕ ธันวันตริ (พ่อของแพทย์อินเดีย) ไปสู่นรก หน้า ๔๘ กล่าวว่า เราพบว่าโยคีหรือฤาษี หรือพระธุดงค์ กาซี มูลลาห์ (พระในศาสนาอิสลาม) ไปสู่นรก ตรงกันข้ามกับที่เขาทรมานตนเองอย่างมาก เพราะความไม่รู้ศาสนาเชน หนังสือรัตนสารภาค หน้า ๑๗๑ บันทึกไว้ว่า วสูเทพ ๙ องค์ ๑. ตริปฤษตา ๒. ทวิปฤษตา ๓. สวยัมภู ๔. ปุรุโษตมะ ๕. สิงหบุรุษ ๖. ปุรุษปุณฑาริก ๗. ทัตตะ ๘. ลักษมณะ ๙. ศริกฤษณะ ไปสู่นรกในยุคของติรถังกร ที่ ๑๑,๑๒,๑๔,๑๕,๑๘,๒๐,๒๒ ปรติวาสุเทพ คือ ๑. วัศวครีว ๒. ตรกะ ๓. โมดกุ ๔. มธุ ๕. นิษุมภ ๖. บาลี ๗. ปรหลดา ๘. ราพน ๙. ชรสินธุ ทั้งหมดนี้ไปสู่นรกด้วยเหมือนกัน

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้เห็นสิ่งที่เขาเขียนนี้หรือ ถ้าไม่เห็นมันก็เป็นเจตนาไร้ ซึ่งเป็นการกล่าวให้ร้ายบุคคลผู้ยิ่งใหญ่

หนังสือกัลปภาษยกล่าวว่า ศาสนาติรถังกรทั้ง ๒๔ องค์ ตั้งแต่ท่านฤษภเทวะถึงท่านมหาวีระ ล้วนไปสู่สวรรค์ทั้งนั้น

วิจารณ์ ขอให้คนฉลาดคิดว่า พระ ฆราวาส และนักบุญ หรือติรถังกร มากมายเหล่านี้ เป็นพ่อค้าหญิงโสเภณีผู้ทำลายประเวณีเป็นโจร และประพฤติชั่วชนิดอื่น ๆ ของศาสนาเชนได้ไปสู่สวรรค์และบรรลุมรรคผล ท่านศริกฤษณะ และนักการศาสนาผู้ยิ่งใหญ่อื่น ๆ นักบุญและผู้อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของโลกทั้งหมดไปสู่นรก คำกล่าวนี้มันเลวทรามและชั่วร้ายเพียงใด หรือถ้าคิดให้ลึกซึ้งลงไปจริง ๆ แล้วจะพบว่า มันเป็นการเลวมากสำหรับคนดี ๆ ที่จะคบหาสมาคมกับพวกเชน และมองดูพวกเชน เพราะสาวกของพวกเขาได้บรรจุความเท็จลงไปในหัวใจของพวกเขา ไม่มีอะไรที่จะได้จากพวกเขาเลย นอกจากนิสัยชั่วเลวทราม จากการคบกับพวกเขา

ผู้ซึ่งเห็นแก่ตัวจัดและกุเรื่องขึ้นโจมตีคนอื่น แต่ก็ไม่เป็นอันตรายที่จะคบกับบุคคลดีมีศีลธรรมในหมู่พวกเขา

วิเวกสาร หน้า ๕๕ เขียนว่า การจาริกทางแสวงบุญในแม่น้ำคงคา และแม่น้ำอื่น ๆ สถานที่เมืองกาสี และที่ศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ จะไม่ให้ความดีทางด้านจิตใจโดยประการใด แต่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพวกเขา อย่างเช่น กิรนาร์ ปาลิตนะ อบู และอื่น ๆ จะทำให้พวกจาริกผู้ไปเยี่ยมเยือน และพวกแสวงบุญพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง

วิจารณ์ ผู้ที่คิดว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพวกเชน คือ สถานที่ ๆ ประกอบด้วยธาตุ ดิน, น้ำ ฯ เช่นเดียวกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของผู้นับถือพระวิษณุ เหมือนกับ แม่น้ำ แท้งน้ำ ที่ราบและอื่น ๆ ชนิดเดียวกัน มันเป็นการกระทำของคนโง่ที่ยกย่องสถานที่ของตนเอง และติเตียนสถานที่ของคนอื่น

การพ้นทุกข์ของศาสนาเชน

หนังสือรัตนสาร หน้า ๒๓ กล่าวว่า ท่านมหาวีรติรถังกร กล่าวกับพระโคดมว่า มีสถานที่อยู่แห่งหนึ่งในที่สูงเรียกว่า สิทธศีล (ศีลแห่งความสมบูรณ์) อยู่เหนือสวรรคบุรี (เมืองสวรรค์) มันยาว ๔๕,๐๐๐,๐๐๐ โยชน์ และกลวงมาก หนา ๘ โยชน์ มันขาวกว่าน้ำนมโค มันสุกใสเหมือนทองคำ ใสกว่าเพชร แท่นหินของสิทธารถอยู่บนยอดของสวรรค์ภูมิที่ ๑๔ เหนือภูมินั้นขึ้นไปคือสถานที่ที่เรียกว่าศิวปุระ (เมืองพระศิวะ) เป็นสถานที่ที่นักบุญและผู้พ้นทุกข์แล้วสถิตย์อยู่โดยไม่สัมผัสกับพื้นเลย ลอยอยู่ ไม่มีความชั่วเกิดและตายในสถานที่นั่น พวกเขาอยู่อย่างมีความสุข ไม่เคยเกิดแก่เจ็บตาย และไม่มีการผูกพันในหน้าที่ใด ๆ นั่นคือการพ้นทุกข์ของพวกเชน

วิจารณ์ มันเป็นการคิดที่ควรค่าที่ว่า สิทธารถศิลา และ ศิวปุระ เป็นสถานที่พ้นทุกข์ของพวกเชน มันเหมือนกับที่พ้นทุกข์ของศาสนาอื่น ดังตัวอย่าง เปารณี หรือ นักเทววิทยาของฮินดูชี้ไปถึงภูมิไวกุนธ ไกลาศ โกโลก ศรีปุระ และอื่น ๆ ว่าเป็นดินแดนแห่งความพ้นทุกข์ของพวกเขา พวกอิสลามก็กล่าวถึงสวรรค์ของพวกเขา ว่าตั้งอยู่บนสวรรค์ชั้นที่ ๗ พวกคริสต์ก็บอกสถานที่พ้นทุกข์ของพวกเขาอยู่บนสวรรค์ชั้นที่ ๔ เพราะสิ่งที่พวกเชนเชื่อว่าอยู่สูงเหนือขึ้นไปนั้น พิจารณาดูแล้วต่ำกว่าโลกที่เราอยู่ สูงและต่ำนั้นย่อมไม่มีการกำหนด และไม่เป็นสถานที่ ๆ บ่กบั่นเขตแดนไว้เป็นการแน่นอน แต่มันเป็นที่ที่นำมาเปรียบเทียบกันเท่านั้น สิ่งที่พวกเชนในอินเดีย

คิดว่าสูงนั้นก็คือต่ำ โดยพวกอเมริกา และสิ่งที่พวกเขาเชื่อว่าต่ำ ก็คือที่สูงในความคิดเห็นของคนอเมริกัน แม้ว่าหินของความหลุดพ้นจะมีความยาวถึง ๔๕ ล้านโยชน์ แต่ถึงกระนั้น คนผู้พ้นจากทุกข์ก็ยังอยู่ในที่จำกัดอยู่นั่นเอง เพราะการออกไปของพวกเขา หรือของพระศิวะจากแท่นศิลาจะทำลายความหลุดพ้นของพวกเขา พวกเขาจะต้องชอบอยู่ในสถานที่นั้น และไม่ต้องการจากไปสถานที่นั้นจะเรียกว่าสถานที่หลุดพ้นได้อย่างไร ในเมื่อมันมีที่จำกัด มีความรักและความโกรธ ความหลุดพ้นนั้นเชื่อกันว่าอย่างที่กล่าว ไว้แล้วในบทที่ ๙ การหลุดพ้นของพวกเชนเป็นการกักขังอย่างหนึ่ง พวกเขาเดินทางผิดในเรื่องของความหลุดพ้น ความจริงก็คือว่า ความรู้ธรรมชาติของความหลุดพ้นอย่างถูกต้องนั้น เขาไม่สามารถจะได้มาโดยปราศจากความเข้าใจอย่างถูกต้องของความหมายของพระเวท

ความเหลือเชื่อของศาสนาเชน

จงพิจารณาดูความเหลือเชื่อบางอย่าง และเป็นไปไม่ได้ คือ :—

หนังสือวิเวกสาร หน้า ๗๘ ว่า มหาวีระ อาบน้ำในสมัยที่ท่านเกิดด้วยน้ำ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ ถัง

หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๑๓๖ ว่า กษัตริย์ทรรศนะไปเยี่ยมท่านมหาวีระ และแสดงความภาคภูมิพระทัยเล็กน้อยที่ได้เห็นพระอินทร์ ๑๖,๗๗,๗๒.๑๖,๐๐๐ องค์ และชายาของพระอินทร์ ๑๓,๘๗๐,๕๗๒,๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐ องค์ลงมาเฝ้า ท่านมหาวีระ และท่านได้หลีกทางให้ห่างนิดหน่อยเพื่อให้กษัตริย์ได้มองพระอินทร์และบริวาร ณ ที่นั้น จึงทำให้กษัตริย์พระองค์นั้นงงงวย

วิจารณ์ คิดดูซิว่า พระอินทร์และชายาของพระอินทร์ยืนอยู่ ณ ที่นั่นได้อย่างไร (ผู้เขียนคงอยู่ ณ ที่นั่น เหมือนกับนักข่าวเชาวเลข) เพราะเทพเทพีมากมายเช่นนั้นต้องการสถานที่อย่างมาก

หนังสือ ศรัทธา ทิน กริตย อาตม นันท ภาวนะ หน้า ๓๑ กล่าว :— บ่ออันกว้างใหญ่และแท้งน้ำ ไม่ควรขุดหรือสร้างขึ้นมา

วิจารณ์ ถ้าทุกคนหันหน้าไปนับถือศาสนาเชนแล้ว ไม่มีใครจะสร้างงานอันเป็นสาธารณประโยชน์ได้ แล้วพวกเขาจะได้น้ำดื่มมาจากไหน

ถาม : การสร้างอ่างเก็บน้ำ และการสร้างแท้งเพื่อเก็บน้ำโดยวิธีอื่น กลายมาเป็นแหล่งเพาะสัตว์น้ำ การตายของสัตว์น้ำ นำบาปไปให้คนสร้างหรือ ฉะนั้นพวกเราผู้ถือเชนไม่เคยทำการสร้างที่เก็บน้ำเลย

ตอบ : ท่านได้เสียสติสัมปชัญญะไปแล้ว ทำไมท่านไม่ยกเอาเรื่องบุญกุศลทางศาสนาอันยิ่งใหญ่ อันเนื่องมาจากการให้น้ำแก่บุคคลผู้กระหายน้ำ ให้น้ำแก่สัตว์ทั้งหลายอื่น ๆ เช่นโค และสัตว์สี่เท้าอื่น ๆ ดูซิว่า ท่านคิดว่าการตายของสัตว์ตัวเล็ก ๆ เป็นบาปหรือ

หนังสือตัตวิเวก หน้า ๑๕๖ ว่า มีนายธนาคารคนหนึ่ง ชื่อ นันทมณิการ (ผู้ขายเพชรพลอย) ได้ขุดบ่อใหญ่ในเมืองของเขา เขาได้รับบาปเพราะการขุดบ่อนั้นและกลับเป็นโรคฉกาจ ๑๖ ชนิด ตอนที่เขาตายเขาเลยกลายเป็นกบอยู่ในบ่อนั้น การได้เห็นท่านมหาวีระนั้น เป็นมงคลเป็นโอกาสให้ระลึกชาติในอดีตของเขาได้ ท่านมหาวีระกล่าวว่า จงฟังการมาถึงของฉัน และจงระลึกนึกถึงงานของศาสนาในชีวิตก่อนของฉัน เขามาแสดงความเคารพต่อฉัน ในระหว่างทางม้าของศารนิคได้เตะเขาตาย และกลับเกิดเป็นเทวดา ชื่อ มหาดวิค แต่การมาของเทพองค์นั้นมาในนามว่าทุรทุรัง เพราะบุญที่ได้นึกถึงท่านมหาวีระ ด้วยใจบริสุทธิ์ และรู้การมาของฉันโดยวิธีการที่ไม่แน่ใจ อวธิ ชาน เขาได้มาแสดงความโชคดีของเขาด้วยการอ่อนน้อมอย่างยิ่ง และแล้วก็จากไป

วิจารณ์ ความเชื่อในท่านมหาวีระ ว่าเป็นผู้ประเสริฐยิ่ง ผู้ซึ่งพูดเรื่องราวเช่นนั้น อันขัดแย้งกับข้อเท็จจริงของความรู้ ความเท็จ และความเป็นไปไม่ได้ ย่อมเป็นตัวอย่างของความวิปริตอย่างยิ่งของความเข้าใจ

ศรัทธา ทิน กริตย หน้า ๓๖ เขียนว่า พระอาจจะรับเอาสิ่งของที่ห่อศพ หรือผ้าพันศพได้

วิจารณ์ ดูซิ พระก็เหมือนสัปเหร่อ หรือพวกพราหมณ์ ถ้าพระรับเอาผ้าห่อศพไว้ได้ ใครจะเอาเพชรใส่ไว้ในปากคนตายเล่า เขาเป็นผู้ควรค่าอันยิ่งใหญ่ บางทีตัวเขาเองอาจจะขอตัวอยู่ที่บ้านของผู้ตาย

บาปของการปรุงอาหาร

รัตนสารภาค หน้า ๑๐๕ กล่าวว่า บาปเกิดขึ้นในการทำให้อาหารเกรียม ทำให้อาหารเป็นผง บดอาหารให้ละเอียด ปรุงอาหารและงานครัวอื่น ๆ

วิจารณ์ ดูความโง่ของเขาซิ ถ้างานเหล่านี้ไม่ได้ทำ คนจะมีชีวิตอยู่บนโลกได้อย่างไร พวกเขาเองก็จะตายเพราะไม่มีอะไรจะกิน

บาปเกิดจากการปลูกไม้ผล ไม้ดอก และทำสวน

รัตนสารภาค หน้า ๑๐๔ ชาวสวนมีบาปถึง ๑๐๐,๐๐๐ ชนิด ในการปลูกสวนไม้ผล

วิจารณ์ ถ้าชาวสวนมีบาปเป็นแสน ๆ ชนิดในการทำงานสวนโดยธรรมชาติของชาวสวนอาจจะได้รับเกียรติในการทำบุญทางศาสนาเป็นพัน ๆ ล้านครั้ง โดยการให้วิญญาณจำนวนมากได้รับประโยชน์ พอใจในความสดชื่นของใบไม้ ผลไม้ ดอกไม้ และร่มเงาของมัน ความสุขต่าง ๆ เหล่านี้ที่วิญญาณได้รับไม่ได้นับเข้าด้วยหรือ มันไม่มีความยุติธรรมเลยเชียวหรือ

นิยายอันน่ากลัว

หนังสือตัววิเวก หน้า ๒๐๒ มีว่า ครั้งหนึ่งมีพระรูปหนึ่ง ชื่อลัพธิ ได้เข้าไปในบ้านของหญิงโสเภณีด้วยเข้าใจผิด และขออาหารของเธอเพื่อประโยชน์ของศาสนา หล่อนตอบว่าศาสนาไม่มีธุรกิจที่บ้านของเธอ เงินคือความต้องการที่นั้น เพราะเหตุนั้น พระรูปนั้นได้ทำให้ฝนเงินฝนทองตกลงมาในบ้านนั้นจำนวน ๑,๒๕๐,๐๐๐ เหรียญ

วิจารณ์ ผู้ซึ่งไม่มีเหตุผลนั้นจะถูกทำลายลงในที่สุด ใครจะเชื่อนิยายเช่นนี้เล่า

รัตนสารภาค หน้า ๖๗ บันทึกไว้ว่า ถ้าคน ๆ หนึ่งคิดถึงรูปขี้ม้าหินในที่ใดที่หนึ่ง รูปนั้นจะไปปรากฏในที่นั่น และปกป้องเขาผู้นั้น

วิจารณ์ พี่น้องเชนของเรา ท่านได้ขโมย ปล้น โจมตีคนอื่น และบางครั้งใช้วิธีการรุนแรงปฏิบัติการในบ้านของท่านเอง ทำไมท่านไม่เรียกรูปนั้นเข้ามาสู่จิตของท่าน และทำให้มันปลอดภัยเล่า ทำไมท่านไม่แสวงหาการป้องกันให้แก่ตำรวจ และงานของรัฐบาลอื่น ๆ เล่า

คุณสมบัติของผู้ประเสริฐ

สรโชหรณา ไภกฺษภุโช ลุญฺจิตมูรฺทฺธชาะ
เศฺวตามฺพราะ กฺษมาศีลา นิะสงฺคา ไชนสาธวะ ฯ
ลุญฺจิตาะ ปีกฺษิกาหสฺตาะ ปาณิปาตฺรา ทิคมฺพราะ
อูรฺธฺวาสิโน คฤเห ทาตุรฺทฺวิตียา สฺยุรฺชินรฺษยะ ฯ
ภุงฺกฺเต น เกวลํ สฺตฺรี โมกฺษเมติ ทิคมฺพราะ
ปฺราหุเรษามยํ เภโท มหานฺ เศฺวตามฺพไระ สห ฯ

จินทัตต์สูริ พรรณนาคุณสมบัติของพระไว้ในบัญญัติเหล่านี้ทั้งหมด คือ พวกเขารักษาอาโรหรณจามริให้บริสุทธิ์โดยเลี้ยงชีพอยู่ด้วยทาน ดึงผมบนศีรษะ (ถอนผม) นุ่งผ้าขาว รักษาไว้ซึ่งการให้อภัย ไม่คบหาสมาคม กับคนนอกศาสนาเชน พระที่มีคุณสมบัติเหล่านี้เรียกว่า ยติส

(ฤๅษี) ของนิกายเศวตัมพร (นุ่งขาว) ยังมีพระนิกายอีกนิกายหนึ่งเรียกว่า ทิฆัมพร (นุ่งฟ้า) พวกเขาจะไม่นุ่งผ้าอะไรเลย เปลือยกายล่อนจ้อน การดึงเส้นผมออกจากศีรษะ การเก็บรักษาไม้กวาดที่ทำด้วยขนสัตว์ เพื่อปัดกวาดภายใต้รักแร้เรียกว่า พิชชิก การทานอาหารที่ได้มาบนฝ่ามือ คุณสมบัติพิเศษของนิกายที่สองนุ่งฟ้านี้ เป็นอย่างนี้

ยังมีพระประเภทที่สามเรียกว่า ชินฤๅษี ผู้ทานอาหารภายหลังจากที่ผู้เป็นเจ้าของทานและผู้บริจาคทานได้รับประทานเสร็จแล้ว ความแตกต่างระหว่างสองนิกายแรก คือ นุ่งผ้าและไม่นุ่งผ้า คือว่า ทิฆัมพรย่อมไม่ไปหาผู้หญิง แต่เศวตัมพรไปหาผู้หญิงได้ ความหมายของความหลุดพ้นได้แบ่งพระออกเป็นสองนิกายอย่างนี้

ดังนั้น การถอนผมบนศีรษะของพวกพระเชนเป็นที่รู้กันทั่วไป หนังสือศักดิ์สิทธิ์ของพวกเขาได้อนุญาตให้ถอนผมออก ๕ กำมือ

วิเวกสารภาค หน้า ๒๑๖ เขียนไว้ว่า ชายคนหนึ่งรับเอาบัญญัติอันศักดิ์สิทธิ์ โดยการถอนผมบนศีรษะ ๕ กำมือ เรียกว่า จริตร หรือนิสัยดี

อัลฟ สูตร ภาษย หน้า ๖๐๘ กล่าวว่า การถอนผม และการรักษาผมไว้เหมือนขนโค

วิจารณ์ ขอให้เชนบอกเราซิว่า ศาสนากฤฎาของพวกเขานั้นอยู่ที่ไหน มันไม่ใช่หิงสาหรือการให้ทุกข์แก่คนอื่นหรือ คนจะถอนผมของเขาเอง หรือว่าอุปัชฌาย์ของเขาเป็นผู้ทำ หรือว่าบุคคลอื่นใดทำเล่า เขาจะต้องทนต่อความเจ็บปวดจากการถอนผมนั้นเป็นอย่างมาก การก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่สัตว์มีชีวิตนั้น ควรเรียกว่า หิงสา

อินเดียนิกาย

วิเวกสาร กล่าวไว้ว่าใน ๑๖๓๓ A.V. นิกายหนึ่งเรียกว่า ธุนเดีย (ผู้แสวงหา) แตกสาขามาจากนิกายเศวตัมพร ในนิกายของเขาเองนั้นยังแบ่งแยกออกไปอีกเป็น ๑๓ นิกายย่อย ๆ เรียกว่าผู้นับถือผี พวกนี้ไม่ไหว้รูปปั้น และวัตถุอื่นใด พวกเขาจะปิดปากเสมอ เว้นแต่เวลาทานอาหารและอาบน้ำ พวกพระยติสปิดปากของเขาด้วยชิ้นผ้าในเวลาอ่านหนังสือ แต่ไม่ใช่เวลาอื่น

ถาม : ชิ้นผ้านั้นอาจจะปิดไว้บนปาก เพราะสัตว์ที่มาตามอากาศ (วายกาย) ถูกฆ่าตายด้วยความอุ่นของลมหายใจ บาปเพราะสัตว์ตายจะตกอยู่ที่เขาผู้ซึ่งไม่ปิดปาก ฉะนั้น เขาจึงเห็นว่า ควรเอาผ้าพันปากให้เหมาะสม

ตอบ : ความเห็นนี้ ไม่มีเหตุผลเลยในแง่ของความรู้ทางประจักษ์ และประจักษ์ทางผัสสะ เพราะวิญญาณไม่เคยแก่และไม่เคยตายแต่เป็นอมตะ วิญญาณไม่เคยถูกฆ่าตายโดยการหายใจลมร้อนออกมา ท่านเองก็เชื่อมิใช่หรือว่า วิญญาณไม่แก่และไม่ตาย

ถาม : แน่นอน วิญญาณไม่ตาย แต่วิญญาณมีความรู้สึกปวด จากความร้อนของลมหายใจทำให้บาปเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นบาปแก่ผู้ให้ความเจ็บปวดแก่เขา ฉะนั้นจึงเป็นการถูกต้องที่จะต้องเอาผ้าปิดปากไว้

ตอบ : ทรรศนะนี้ก็เป็นไปไม่ได้อีก เพราะไม่มีสัตว์ตัวใดที่มีชีวิตอยู่บนโลก โดยไม่เคยสร้างความเจ็บปวดให้แก่ผู้อื่น เมื่อท่านเชื่อตามหลักศาสนาของท่านว่า ลมหายใจของท่านสร้างความเจ็บปวดให้แก่วิญญาณ หรือสัตว์ทั้งหลาย ก็เป็นการแน่นอนว่าการเดินของท่าน ท่องเที่ยวไป นั่ง ยกมือขึ้น แกว่งแขน และการเคลื่อนไหวอื่น ๆ ของร่างกาย สร้างความเจ็บปวดให้แก่สัตว์ทั้งหลาย ฉะนั้นท่านไม่สามารถหนีพ้นจากการก่อความเจ็บปวดให้เกิดแก่สัตว์อื่น

ถาม : สัตว์ทั้งหลายควรที่จะได้รับการปกป้องให้พ้นจากความเจ็บปวดเท่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อเราไม่สามารถปกป้องเขาได้ ไม่มีทางช่วยเหลือเขา เพราะอากาศและธาตุอื่น ๆ ก็มีสัตว์ประเภทต่าง ๆ อาศัยอยู่ถ้าเราไม่เอาผ้าคลุมปากเสีย สัตว์มากมายก็จะตาย แต่สัตว์จะตายน้อยลงเพราะผลที่เราเอาผ้าคลุมปากไว้

ตอบ : คำยืนยันของท่านนี้ ไม่มีมูลเลย เพราะการเอาผ้ามาพันไว้ทำให้สัตว์มีความเจ็บปวดมากขึ้น เมื่อคนเอาผ้าปิดบนปาก ก็จะกักลมหายใจไว้ และลมจะดันออกมาด้วยพลังแรงทางข้างล่าง ข้าง ๆ และผ่านทางรูจมูกในกรณีของการปิดปากเงียบ ความร้อนของลมหายใจมากขึ้น จะทำให้เกิดความเจ็บปวดแก่สัตว์ตัวเล็ก ๆ ตรงกันข้ามกับหลักศาสนาของท่าน ดูซิ ถ้าประตูทุกบานของห้อง ๆ หนึ่งถูกปิด หรือปิดด้วยผ้าม่านหมด อุณหภูมิในห้องนั้นเพิ่มมากขึ้น ถ้าเราเปิดห้องไว้อุณหภูมิก็ไม่เพิ่ม ในทำนองเดียวกันนี้ การเอาผ้าปิดปาก เพิ่มความร้อนของลมหายใจ แต่ถ้าเราเปิดไว้ ความร้อนก็ไม่เพิ่ม ดังนั้นตามหลักศาสนาของท่านเอง ท่านให้ความเจ็บปวดแก่สัตว์มากขึ้นแทนที่จะน้อยลง เมื่อท่านเอาผ้าปิดปาก ลมหายใจก็ถูกควบคุม มันก็จะรวมตัวกันและ

ปล่อยออกมาด้วยกำลังแรง ก่อให้เกิดความสะดุ้งกลัวแก่สัตว์มากขึ้น และก่อความเจ็บปวดให้แก่สัตว์มากขึ้นไปด้วย ท่านเห็นคนบางคนเป่าไฟด้วยปากเปล่า คนอื่นก็ใช้หลอดหรือกระบอกเป่าไฟ การขยายออกของลมหายใจ ทำให้มันมีกำลังอ่อนลง แต่ถ้าลมถูกอัดไว้ในกระบอก และแล้วก็จะพัดไปด้วยกำลังแรง ในทำนองเดียวกันนี้ ลมหายใจที่ควบคุมไว้ด้วยผ้าที่ปิดปาก มันจะมีพลังแรงผ่านทางช่องจมูก จะให้ความเจ็บปวดแก่สัตว์มากขึ้น ฉะนั้นบุคคลซึ่งไม่เอาผ้าปิดปาก จะเป็นผู้มีคุณธรรมมากกว่าผู้เอาผ้าปิดปาก การเอาผ้าปิดปาก ย่อมป้องกันมิให้การออกเสียงตัวอักษรให้ถูกต้องกับด้วยอวัยวะและเสียงสูงต่ำ ท่านเองก่อความติเตียนให้เกิดขึ้นโดยการออกเสียงตัวอักษร โดยที่เสียงไม่ได้ออกทางจมูก การเอาผ้าปิดปากก่อให้เกิดความเหม็นของลมหายใจ เพราะว่าภายในร่างกายของเราเต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูล ธาตุลมซึ่งออกมาจากร่างกายมีกลิ่นเหม็น ถ้าลมถูกปกป้องมิให้หนีออกไปได้ กลิ่นของมันจะเพิ่มมากขึ้น เหมือนกับส้วมที่ปิดไว้มีกลิ่นแรง แต่เปิดไว้มีกลิ่นเหม็นน้อย ในทำนองเดียวกันนี้ร่างกายของท่านย่อมปล่อยกลิ่นเหม็นออกมาโดยที่ท่านปิดปากไว้ และไม่ปฏิบัติตามวิธีสุขอนามัยโดยการทำความสะอาดฟันของท่าน โดยการบ้วนปาก อาบน้ำชำระร่างกาย และซักเสื้อผ้าให้สะอาด การที่ท่านปิดปากก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นท่านสร้างความเจ็บปวดให้เกิดขึ้นแก่สัตว์อื่น และเป็นบาปมากด้วยการกระทำเช่นนั้น ย่อมทำให้กลิ่นเหม็นมากเกินไป จึงทำให้เกิดอหิวาตกโรคและโรคร้ายอื่น ๆ หลายชนิด และเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคอย่างได้ผล ในการสร้างความทุกข์ร้อนให้แก่สัตว์ การทำความสะอาด ย่อมลดความเจริญเติบโตของเชื้อโรค และทำให้ความทุกข์ลดน้อยไปด้วย ท่านจะเป็นคนบาปผู้ยิ่งใหญ่โดยการเพิ่มกลิ่นเหม็นในอากาศมากขึ้น บุคคลผู้ซึ่งไม่ปิดปาก แต่เขาถูฟัน บ้วนปาก อาบน้ำ ซักเสื้อผ้า และทำความสะอาดบ้านเรือน ย่อมเป็นคนดีกว่าท่านมากเพราะบุคคลผู้ซึ่งรักษาตนเองให้พ้นจากความสกปรก และกลิ่นเหม็นของพวกสลัมย่อมดีกว่าท่านมาก เพราะท่านมีปัญญายังไม่เป็นผู้บริสุทธิ์และสดใสพอ ดังนั้นปัญญาของท่านและของพรรคพวกของท่านก็จะไม่ดีขึ้น เพราะการที่เชื้อโรคเพิ่มขึ้น และสติปัญญาลด

น้อยลง แสดงถึงอุปสรรคในการปฏิบัติคุณธรรม การเลี้ยงชีวิตของท่านและของพรรคพวกของท่าน จะต้องมีส่วนรับผิดชอบในโชคชะตาอย่างเดียวกันด้วย

ถาม : เมื่อดวงไฟที่ปิดภายในบ้านไม่สามารถออกไปภายนอกก่อความเจ็บปวดให้แก่สัตว์ที่อาศัยอยู่ในอากาศภายนอกได้ ดังนั้นเราก็สร้างความเจ็บปวดให้แก่สัตว์น้อยลง โดยการที่เอาผ้าปิดปากและโดยการควบคุมลมหายใจ และการที่เอาผ้าปิดปากย่อมไม่สร้างความเจ็บปวดแก่สัตว์ตัวเล็ก ๆ เพราะว่าคนจะมีความรู้สึกร้อนน้อยลงเมื่อเอามือไปบ้องกันไฟไว้ ดังนั้นสัตว์จะได้รับความเจ็บปวดน้อยลง จากการเอาผ้าไปปิดปากไว้เหมือนอย่างผู้เช่ากล้องจุลทัศน์เพื่อดูสิ่งเล็กที่สุด จะรู้สึกเจ็บปวดจากการที่ร่างกายมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นน้อยมาก

ตอบ : ข้อยืนยันของท่านเหมือนกับเด็ก ๆ ประการแรกไฟไม่สามารถจะลุกอยู่ได้ในที่ ๆ ไม่มีรูให้อากาศผ่านเข้าออกได้ ถ้าท่านต้องการจะเห็นมันด้วยตาของท่านเอง โดยเอาดวงไฟเข้าไปไว้ในโป๊ะไฟและปิดให้หมดทุกช่อง ท่านจะพบว่า ดวงไฟดับหลังจากที่ท่านทำอย่างนั้น ไฟไม่สามารถจะติดอยู่ได้ คนและสัตว์เล็ก ๆ อื่น ๆ ก็เช่นกัน ไม่สามารถจะมีชีวิตอยู่ได้ โดยที่ไม่มีการติดต่อกับอากาศภายนอก เมื่อความร้อนของไฟถูกขัดขวางในทางหนึ่ง มันก็จะหนีออกจากอีกทางหนึ่งด้วยกำลังแรง การเอามือบ้องกันไฟทำให้ความรู้สึกร้อนที่หน้าน้อยลง แต่มันก็จะมีความรู้สึกว่าที่มือมีความร้อนมากขึ้น ฉะนั้นการยืนยันของท่านไม่ถูก

การเอาผ้าปิดปาก

ถาม : เป็นที่รู้กันแก่ทุกคนแล้วว่า คนจน กระซิบที่หูของคนรวยหรือสนทนากับคนรวยโดยการปิดปากเขาเอง เวลาใกล้ชิดคนรวย เขาอาจจะเอาผ้าหรือมือปิดปาก เพื่อว่าน้ำลายหรือกลิ่นปากจะไม่เข้าจมูกของคนรวย เมื่อเขาอ่านหนังสือ น้ำลายอาจจะออกมาและตกลงบนหนังสือ มันจะทำให้หนังสือเปื้อนหรือสกปรก ฉะนั้นเป็นการดีที่เอาผ้าปิดปาก

ตอบ : ฉะนั้นเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า การเอาผ้าปิดปากไม่มีประโยชน์ที่จะป้องกันการทำลายชีวิตสัตว์ การที่คนจนพูดกับคนรวย โดยเอาผ้าปิดปาก หรือใช้มือบ้องปาก เพื่อว่า

คนอื่นจะได้ไม่ได้ยินเรื่องลับที่เขาพูดกัน เพราะเมื่อคนพูดถึงผลประโยชน์ของสาธารณชนบางอย่าง เขาไม่เคยเอาผ้าผ้าปิดปากหรือบ้องปาก ฉะนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดว่าเอาผ้าปิดปาก เพราะเรื่องลับเฉพาะ

ปากและอวัยวะอื่น ๆ ของท่าน ได้ปล่อยกลิ่นเหม็นออกจากพันอันไม่เคยชำระของท่าน และไม่ได้ทำหน้าที่สุขพลานามัยแห่งร่างกาย ไม่มีอะไรอื่นเลย นอกจากกลิ่นเหม็นออกจากตัวของท่านไปสู่เขา ซึ่งนั่งอยู่ใกล้ท่านหรือท่านเดินไปหาเขา เหตุผลว่าทำไมคนจึงปิดปากในการสนทนาก็มีเท่านี้ มีเหตุผลอื่น ๆ ด้วย อย่างเช่น ถ้าปากมิได้ปิดในการพูดเรื่องลับต่อหน้าคนมาก ๆ อากาศก็อาจจะพาเอาคำพูดนั้นไปเข้าหูของคนอื่นเข้า เมื่อพูดกันเฉพาะไม่มีใครเลยจะปิดปาก เพราะไม่มีคนที่สามที่จะได้ยินเรื่องที่พูด นี่คือความหมายที่ว่าน้ำลายไม่ควรจะตกลงไปถูกคนร่ำรวย และมันอาจจะตกลงไปสู่คนยากจนด้วยหรือ ไม่มีใครสามารถจะหลีกการสัมผัสน้ำลายได้ เพราะเมื่อลมพัดจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง ในระยะไกล ลมอาจจะพัดเอาละอองน้ำลายไปถูกคนอื่นได้ การยึดสิ่งนั้นว่าเป็นการผิด เป็นตัวอย่างของคนโง่ ถ้าความอุ่นของลมหายใจฆ่าจุลินทรีย์หรือทำให้จุลินทรีย์เจ็บปวด ความร้อนอันแผดเผาของดวงอาทิตย์ในฤดูร้อน อย่างเช่นเดือนพฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคมก็จะฆ่าทุกคน จนถึงบุคคลที่ปิดปากตัวของเขาเอง และไม่มีใครจะพ้นจากความตาย แต่สัตว์เล็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ในอากาศนี้จะไม่ตายจากลมหายใจอุ่นนั้น ฉะนั้นความคิดเห็นแบบเซ่อซ่าของท่านนั้นไม่ถูกเลย ถ้าศาสดาของพวกท่านเลอเลิศในศาสตร์ต่าง ๆ แล้ว เขาจะไม่พูดเช่นนั้น ท่านดูซิ ความเจ็บปวดที่สัตว์ตัวนั้นมีความรู้สึก อำนาจทางจิตใจรวมกับอวัยวะของมันทั้งหมด ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

ปจฺจวยวาตฺ สุขสวิตฺติ : ฯ

นี่คือสุภาษิตปรัชญาสางขยะ มันหมายความว่าเมื่ออายตนะทั้ง ๕ (ภายใน) ได้ถูกนำมาสัมผัสกับอายตนะภายนอก หรือรับรู้ ใจจะรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ ตัวอย่างคนหูหนวกไม่ได้ยินเมื่อเรียกชื่อของเขา คนตาบอดไม่เห็นแสงสว่าง หรือไม่เห็นการเข้ามาของงู ของเสือ และสัตว์ร้ายอื่น ๆ คนที่เป็นอัมพาตไม่มีความรู้สึกต่อการสัมผัสทางกาย หรือคนที่เป็นโรคอัมพาตทางประสาทจมูก ไม่รู้สึกได้กลิ่น คนที่เป็นอัมพาตที่ลิ้นจะไม่รู้สึกรส ในกรณีเกี่ยวกับสัตว์ทั้งหลายก็เป็นอย่างเดียวกัน ท่านเห็นว่า ในขณะที่คนนอนหลับสนิท เขาจะไม่มีความรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์เลย ในร่างกายนั้นมีวิญญาณอยู่แน่ แต่วิญญาณนั้นไม่ได้สัมพันธ์เกี่ยว

ข้องกับอวัยวะทางร่างกายในเวลานั้น และดังนั้นมันจึงไม่รู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ ท่านคงจะเห็นด้วยเหมือนกันว่า พวกแพทย์ผ่าตัดสมัยใหม่ ทำให้คนไข้หมดความรู้สึกได้ โดยการใช้ยาสลบกับคนไข้ในเวลาทำการผ่าตัด ดังนั้นคนไข้ไม่มีความรู้สึกเจ็บปวดในขณะนั้น ในทำนองเดียวกันนี้ จุลินทรีย์ตัวเล็ก ๆ ในอากาศหรือสัตว์ที่มีร่างกายไม่เคลื่อนไหวอื่น ๆ ไม่สามารถมีความรู้สึกสุขหรือทุกข์ เช่นเดียวกับคนเป็นลมสลบลงไป เขาไม่สามารถมีความรู้สึกเป็นสุขหรือทุกข์ได้ ความคิดของท่านเกี่ยวกับการป้องกันการทำทารุณสัตว์เหล่านั้น จะสามารถพิสูจน์ได้อย่างไร ณ ที่นั่นไม่มีหลักฐานแห่งการรับรู้ทางอายตนะว่าสัตว์พวกนั้นไม่มีความรู้สึกหรือรับรู้ความทุกข์หรือความสุข จะยอมรับการอนุมานนี้ว่าเป็นการเหมาะสมได้อย่างไรหรือ

ถาม : เพราะสัตว์เหล่านั้นเป็นสัตว์มีชีวิต พวกมันจะไม่มีความรู้สึกเป็นสุขหรือทุกข์หรือ

ตอบ : ฟังฉันซิ ภราดรเอ๋ย ทำไมท่านไม่มีความรู้สึกเป็นสุขหรือทุกข์ในสภาพที่ท่านนอนหลับสนิทเล่า เหตุแห่งความรู้สึกว่าเป็นสุขหรือทุกข์นั้น คือความสัมพันธ์จริง ๆ เกิดขึ้นระหว่าง ชีวะ กับ อายตนะ เราตอบข้อคัดค้านของท่านด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าหมอใช้ยาสลบกับคนไข้ของเขา เพื่อประสงค์ของการผ่าตัด เมื่อคนไข้ไม่มีความรู้สึกปวด สัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่ในสภาพของความไม่รู้สึกโดยธรรมชาติก็ทำนองเดียวกัน คือไม่มีความรู้สึกเป็นสุขและเป็นทุกข์ เพราะมันไม่มีทางรับรู้อิทธิพลของวัตถุภายนอกที่กระทบต่อมัน

ผักแห้ง

ถาม : ท่านดูซิ พวกเราไม่รับประทานผักสด ใบไม้สด รากไม้สด หน่อไม้สด หัวผักกาด และสิ่งอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ เพราะผักเหล่านี้บรรจุสัตว์เล็ก ๆ ไว้มากมาย รากของมันก็มีสัตว์จำนวนไม่ถ้วน ถ้าเรารับประทานสิ่งเหล่านั้นเข้าไป บาปจะติดไปกับเรา เพราะทำความเจ็บปวดให้พวกมัน

ตอบ : นี่แสดงถึงความโง่อันมหันต์ของท่าน ท่านเชื่อได้อย่างไรว่า สัตว์ตายหรือได้รับทุกข์ในการที่ท่านกินผักสดเข้าไปเล่า เอาละมันปรากฏแก่ท่านว่า ท่านไม่ได้เห็นหรือไม่มีประจักษ์พยานของอายตนะของความเจ็บปวดของสัตว์เหล่านั้น แต่ถ้าท่านมีความรู้สึก

ท่านจะแสดงแก่เราได้ไหม ท่านไม่สามารถรับรู้สุขทุกข์ของสัตว์เหล่านั้น หรือมันไม่สามารถแสดงความทุกข์ของมันแก่เรา เมื่อไม่มีพยานประจักษ์ของความรู้สึกแท้จริงเกี่ยวกับความทุกข์ของสัตว์เหล่านั้น การจะยอมรับพยานหลักฐานจากการอนุมาน การเปรียบเทียบและตำราที่เชื่อได้นั้นเป็นการผิดพลาด คำตอบที่ให้ไว้ข้างต้นเป็นการพอสำหรับข้อคัดค้านนี้แล้ว เพราะดูเหมือนจะเป็นความผิดของศาสดาของพวกท่านติรถังกร ผู้ซึ่งสอนลัทธิเช่นนั้นแก่ท่าน ซึ่งตรงกันข้ามกับเหตุผล และความรู้ ตรงกันข้ามกับความสมมติที่รู้สึกเป็นสุขและทุกข์ในสัตว์เดรัจฉานที่ผ่านชีวิตในความมืดมัวเหลือเกิน หลับสนิท และเมามายจนเกินไป เอาละเมื่อบ้านถูกจำกัด จำนวนของสัตว์ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ในบ้านนั้นจะไม่จำกัดหรือ เมื่อท่านเห็นว่าสัดส่วนของมันถูกจำกัด จำนวนของสัตว์ที่อยู่ในที่จำกัดนั้น ไม่มีจำกัดดอกหรือ ดังนั้น เราจึงค้นพบว่า ความเชื่อของท่านนั้นผิด

น้ำต้ม

ถาม : ดูซิ ท่านทำบาปอย่างมหันต์ เพราะท่านดื่มน้ำดิบและไม่ได้ต้ม ท่านควรดื่มน้ำต้มเช่นเดียวกับพวกเรา

ตอบ : ความคิดของท่านตั้งอยู่บนฐานของความเข้าใจผิด เพราะเมื่อท่านต้มน้ำ จุลินทรีย์ในน้ำก็จะตาย ตัวของมันก็ถูกต้มอยู่ในน้ำด้วย ท่านต้มมันให้สุก ดังนั้นท่านก็กินร่างกายของมัน ดังนั้นท่านจึงเป็นบาปมาก แต่บุคคลผู้ซึ่งดื่มน้ำเย็น ลมหายใจของเขาอาจจะทำน้ำให้อุ่นเล็กน้อย จุลินทรีย์จะไม่มีความรู้สึกเจ็บปวด และรู้สึกสบายตาม ที่ท่านได้พูดไว้เองข้างต้น ดังนั้นจึงไม่เป็นบาปแก่ใครเลย

ถาม : ทำไมจุลินทรีย์น้อย ๆ บินหนีไปเพราะความรู้สึกร้อนของไฟ เพราะสัตว์เหล่านั้นได้ความอบอุ่นจากความร้อนของสัตว์ในท้องนั้นมิใช่หรือ

ตอบ : สัตว์เหล่านั้นก็จะหนีไป แต่ท่านคิดว่ามันถูกฆ่าตายโดยความร้อนของลมหายใจ ดังนั้นการต้มน้ำตามศาสนาของท่าน จะทำลายสัตว์เหล่านั้น หรือว่าสัตว์เหล่านั้นหนีไป หลังจากได้ทุกข์มาก ร่างกายของมันก็เหมือนกันจะถูกต้มตายในน้ำ ซึ่งทำให้ท่านเป็นนักฆ่าผู้ยิ่งใหญ่ มิใช่หรือ

ถาม : เราเองไม่เคยต้มน้ำ ทั้งไม่เคยอนุญาตให้ฆราวาสทำเช่นนั้นด้วย ดังนั้นเราไม่มีบาป

ตอบ : ประการแรก ถ้าท่านไม่ดื่มน้ำต้ม หรือไม่ดื่มมันเลย ทำไมฆราวาสจึงต้มให้ท่านเล่า ฉะนั้น ตัวท่านเองเป็นผู้ร่วมมือกันทำบาปและดังนั้นจึงเป็นนักทำบาปมหันต์ เพราะถ้าท่านบอกเขาไม่ให้ต้มน้ำให้ท่าน ถ้าเขาต้มเขาเป็นผู้รับบาปแต่ผู้เดียว เพราะฆราวาสไม่แน่ใจว่าท่านจะไปเยี่ยมบ้านไหนกันแน่ ทุกคนก็ต้มน้ำไว้ในบ้านของเขา ฉะนั้นท่านเป็นนักฆ่าตัวสำคัญในเรื่องนี้

ประการที่สอง การใช้ไม้เผาและการจุดไฟเพื่อการทำครัว หุงข้าว และค้าขาย และกิจการงานอื่น ๆ ซึ่งทำให้ท่านเป็นบาปมาก ถูกสาปแช่งลงนรก เพราะท่านเป็นตัวการอันสำคัญในการต้มน้ำ ท่านก็เป็นตัวบาปที่สำคัญ โดยการสนับสนุนให้ใช้น้ำที่ต้มแล้ว และไม่ให้ใช้น้ำเย็น บุคคลผู้ซึ่งทำตามคำแนะนำของท่าน ก็จะมีส่วนในบาปนั้นด้วย ถ้าท่านไม่จมอยู่ในห้วงแห่งอวิชชา ท่านก็จะมีบาปเพียงเล็กน้อย ที่แสดงความเมตตาต่อสัตว์และรับสารภาพบาปเสีย และจะไม่กล่าวให้ร้ายแก่นักปราชญ์ในศาสนาอื่น ถ้าคำสอนของศาสดาของท่านเป็นจริง ทำไมเทพเจ้าจึงจัดการให้มีฝนตกมากเช่นนั้น เพราะน้ำไหลท่วมแม่น้ำ น้ำจึงมีปริมาณมากเกินไปในโลก ศาสดาของท่านไม่ควรสร้างดวงอาทิตย์ขึ้นมา เพราะบางทีสัตว์หลายหมื่นล้านตัวต้องตายเพราะผลของแผนการณ์นี้ เมื่อศาสดาของท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านเห็นว่าใครเป็นพระเจ้า ทำไมพระเจ้าเหล่านั้นจึงไม่ทำให้ความร้อนของดวงอาทิตย์ลดน้อยลง และไม่ให้มีเมฆเล่า โดยปราศจากแผนดังกล่าวข้างต้น สัตว์จำพวกหนอน และสัตว์เล็ก ๆ น้อย ๆ จึงเข้าไปอยู่ในรู ในรากไม้ และที่ใบไม้อื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถจะพ้นจากความรู้สึกสุขและทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตสัตว์ทุกรูปนาม

การแสดงความเมตตาต่อสัตว์ทั้งหลายตลอดไป เป็นเหตุของความทุกข์ เพราะถ้าประชาชนทุกคนปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาของท่าน พวกโจรและพวกปล้นก็จะไม่ถูกลงโทษ และแล้วบาปอันยิ่งใหญ่ก็จะเกิดขึ้นมิใช่หรือ ฉะนั้น การลงโทษตามควรแก่โทษแก่ผู้ทำผิด และปกป้องผู้กระทำความดี และผู้ไม่รู้ เป็นความเมตตา การทำตรงกันข้ามดังกล่าวจะนำความเสื่อมมาสู่ศาสนาที่มีแต่เมตตาและให้อภัย

พวกเชนเป็นอันมากแสวงหาประโยชน์ พูดปดในธุรกิจ จัดการกับเงินของคนอื่นในทางที่ผิด หลอกลวงคนจน และทำกรรมชั่วอื่น ๆ ทำไมท่านไม่ห้ามพวกเขาให้งดเว้นจากการกระทำความชั่วเหล่านั้น ทำไมท่านทำตัวของท่านเองให้ยุ่งอยู่กับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของศาสนา

อย่างเช่นเอาผ้าปิดปากและเรื่องเหลวไหลอื่น ๆ เมื่อท่านได้หันเหจิตใจของผู้ชาย และผู้หญิงมานับถือศาสนาของท่านแล้ว ทำไมท่านจึงกลับมาเป็นผู้ก่อความทุกข์ให้แก่เขาเหล่านั้นโดยการถอนผมและบังคับให้พวกเขาอดอาหารหลายวัน นั่นเป็นการทำความเจ็บปวดให้แก่ตัวเอง และคนอื่น ท่านเป็นตัวเหตุสร้างความทุกข์ทางจิตใจ และดังนั้น ทำไมเราจึงเรียกท่านว่า เป็นคนโหดร้ายทารุณ (หิงสา) ทำไมพวกเชนจึงไม่คิดว่า การขี่ช้าง ม้า วัว อูฐ และการใช้แรงงานของคนนั้นเป็นบาป เมื่อสาวกของท่านไม่สามารถจะพิสูจน์ความเหลือเชื่อของท่านว่า 'ถูก' ศาสดาของท่านก็ไม่สามารถจะทำเช่นนั้นเหมือนกัน เมื่อท่านอ่านคัมภีร์ ผู้ฟังจะฆ่าสัตว์เล็กสัตว์น้อยในระหว่างฟังคัมภีร์ ดังนั้นท่านเป็นตัวเหตุของบาป ขอให้จิตใจของท่านจงแผ่ออกไปให้กว้างขวางในข้อเท็จจริงที่ว่า ความสุขและความทุกข์ไม่สามารถจะมีผลต่อสัตว์เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีชีวิตอยู่ในน้ำ บนบก และในอากาศ เพราะมันมีร่างกายของธรรมชาติของผักและชีวิต ชีวิตของมันอยู่ในสภาพที่ไม่รู้สึกตัว

ศาสดาของศาสนาเชน ๒๔ องค์

จงเชื่อความเหลือเชื่อของพวกเชนต่อไป ซึ่งเราจะเขียนดังนี้ ควรจะจำใส่ใจไว้ว่า ลูกศรลูกหนึ่งวัดได้ ๓½ คิวบิช เท่ากับ ๕๑ นิ้ว และแบ่งเวลาอย่างที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ควรนำมาใช้ดังต่อไปนี้:—

รัตนภาค ภาคที่ ๑ หน้า ๑๖๖—๑๖๗ กล่าวว่า

๑	ฤษภเทพ	มีความสูง	๕๐๐	ลูกศร	และมีอายุ	๘๔,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๒	อชิตนาถ	มีความสูง	๔๕	ลูกศร	และมีอายุ	๗๒,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๓.	สัมภวนาถ	,, สูง	๔๐๐	ลูกศร	มีอายุ	๖๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๔.	อภินันทัน	,, สูง	๓๕๐	ลูกศร	มีอายุ	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๕.	สุมตินาถ	,, สูง	๓๐๐	ลูกศร	มีอายุ	๔๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๖.	ปัทมประภา	,, สูง	๑๔๐	ลูกศร	มีอายุ	๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๗.	ปรัศวนาถ	,, สูง	๒๐๐	,,	,,	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๘.	จันทรประภา	,, สูง	๑๕๐	,,	,,	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ปี
๙.	สุวิธินาถ	,, สูง	๑๐๐	,,	,,	๒๐๐,๐๐๐ ปี

๑๐. ศีตาลนาถ	สูง	๕๐	ลูกศร	มีอายุ	๑๐๐,๐๐๐	ปี
๑๑. ศารยานสนาถ	สูง	๘๐	,,	,,	๘๔,๐๐๐,๐๐๐	ปี
๑๒. วสุ ปูชย สวามี	สูง	๗๐	,,	,,	๗๒,๐๐๐,๐๐๐	ปี
๑๓. พิมลนาถ	สูง	๖๐	,,	,,	๖๐,๐๐๐,๐๐๐	ปี
๑๔. อนันตนาถ	สูง	๔๐	,,	,,	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	ปี
๑๕. ธรรมนาถ	สูง	๔๕	,,	,,	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	ปี
๑๖. ศานตินาถ	สูง	๔๐	,,	,,	๑๐๐,๐๐๐	ปี
๑๗. คุณธุนาถ	สูง	๓๕	,,	,,	๕๕,๐๐๐	ปี
๑๘. อมรนาถ	สูง	๓๐	,,	,,	๘๔,๐๐๐	ปี
๑๙. มัลลินาถ	สูง	๒๕	,,	,,	๕๕,๐๐๐	ปี
๒๐. มุนีสุรีต	สูง	๒๐	,,	,,	๓๐,๐๐๐	ปี
๒๑. นมินาถ	สูง	๑๔	,,	,,	๑๐,๐๐๐	ปี
๒๒. เนมินาถ	สูง	๑๐	,,	,,	๑,๐๐๐	ปี
๒๓. ปรศวนาถ	สูง	๙	,,	,,	๑๐๐	ปี
๒๔. มหาวีระ	สูง	๗	,,	,,	๗๒	ปี

ศาสดาทั้งหมดนี้ คือ ติรถังกรสอนศาสนาเชน พวกเขาเป็นครูและเป็นอุปัชฌาย์ของเชน พวกเชนเชื่อว่าเป็นมหาเทพ ทั้งหมดเหล่านี้ได้บรรลุโมกษะ

ขอให้นักปราชญ์ช่วยกันคิดดูซิ ถ้ามันจะเป็นไปได้หรือกับด้วยร่างกายเป็นมนุษย์ที่จะสูงและมีอายุยาวนานถึงปานนั้น น้อยคนนักที่จะสามารถอยู่ในโลกนี้ได้ ในการเลียนแบบพวกเชน นักเขียนคัมภีร์ปุราณะ หรือนวนิยายอินเดีย ได้กล่าวถึงอายุของคน ๑๐๐,๐๐๐ ปี ๑๐,๐๐๐ ปี ๑,๐๐๐ ปี ซึ่งก็เป็นไปไม่ได้ และพวกเชนจะนับกันได้อย่างไรเล่า จงฟังต่อไป

ความมหัศจรรย์

หนังสือ กัลปภาษยะ หน้า ๔ นักเกตะ ยกหินก้อนหนึ่งขนาดเท่าตัวเขาไปสู่ตำบล ๆ หนึ่งด้วยมือเพียงนิ้วเดียว หน้า ๓๕ มหาวีระกดโลก ด้วยนิ้วแม่มือ นาคที่หนุนโลกอยู่สะเทือน หน้า ๔๖ นาคราชกัดท่านมหาวีระ แต่นมไหลออกจากแผลแทนที่จะเป็นเลือดนาคราชตัวนั้นไป

สู่สวรรค์ชั้นที่ ๘ หน้า ๔๗ แบ้งสาลีได้นำมาหุงบนหลังเท้าของท่านมหาวิระ แต่ก็ไม่ได้ไหม้เท้า หน้า ๑๖ ท่านมหาวิระเอาอูฐใหญ่ใส่ในหม้อเล็ก ๆ รัตนภาค ๑ หน้า ๑๔ ฝุ่นที่อยู่ในร่างกายไม่ควรล้างออกหรือสลัดออก

วิเวกสารภาค หน้า ๑๕ พระเชนรูปหนึ่งชื่อนามสาร ได้อ่านหนังสืออุทเวก ชนกสูตร แล้วจุดไฟเผาเมือง เขาเป็นที่รักของท่านมหาวิระมาก หน้า ๑๒๐ คำสั่งของกษัตริย์จำต้องเชื่อฟัง หน้า ๒๒๗—หญิงเต้นรำคนหนึ่งชื่อโกษ เอามัสตาดกองไว้ในจาน เอาเข็มวางไว้บนยอด แล้วเอาดอกไม้คุมไว้ข้างบนอีกทีและเต้นบนดอกไม้นั้น แต่เข็มที่วางไว้ก็ไม่ได้แทงเท้าหล่อน กองมัสตาดก็ไม่ได้พังลงมา

โสเภณีของนักบุญ

หนังสือตัตววิเวก หน้า ๒๒๘ มีฤษีตนหนึ่งชื่อสถุล อยู่กินกับหญิงโสเภณีคนนี้เป็นเวลา ๑๑ ปี หลังจากนั้น ก็เข้าไปเป็นศิษย์ของศาสนาเชน และแล้วก็ขึ้นไปบนสวรรค์ หญิงโสเภณีชื่อโกษตายด้วยความศรัทธาในศาสนาเชนไปเกิดบนสวรรค์ชั้นเดียวกัน วิเวกสาร หน้า ๑๘๕ จีวรของนักบุญองค์หนึ่ง ได้ให้เหรียญทองคำ ๕๐๐ เหรียญแก่โสเภณีคนหนึ่งทุกวัน

หนังสือที่อ้างถึงหน้า ๒๒๘—ว่า ไม่มีอันตรายที่จะปฏิบัติศาสนา ถ้าศาสนานั้นถูกทำให้หย่อนช้าลงจากการขัดขวาง โดยคำสั่งของบุคคลผู้มีอำนาจ เทพเจ้า อุปัชฌาย์ มารดา บิดา ครอบครัว พระญาติ ผู้สอน และจากความยุ่งยากของการเลี้ยงชีวิตในป่าทึบ

วิจารณ์ มองดูชี ในความผิดพลาดของพวกเขา คนจะถือหินเท่ากับตัวของเขาเองด้วยนิ้วมือนิ้วเดียวไปยังตำบลหนึ่งได้หรือ โลกถูกกดด้วยหัวแม่มือ โลกสั่นสะเทือนได้ ไม่มีใครเห็นน้ำนมออกมาจากแผลท่านมหาวิระในส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ไม่มีอะไรอื่นนอกจากคำพูดอันล่อลวงให้หลง งูซึ่งกัดคนดียังไปสู่สวรรค์ได้ ศริกฤษณะ และคนดีอื่น ๆ ต้องไปเกิดในนรกขุมที่ ๓ มันเป็นความผิดพลาดถึงเพียงไหน มันเป็นไปได้อย่างไรที่ว่าเท้าของท่านมหาวิระไม่ไหม้ เมื่อเอาข้าวแบ้งสาลีไปหุงบนเท้าของท่าน หม้อเล็ก ๆ สามารถบรรจุอูฐได้ทั้งตัวได้อย่างไร บุคคลผู้ซึ่งไม่เคยลูบฝุ่นออกจากตัว ทั้งไม่เคยแกะของสกปรกออกจากร่างกาย จะต้องตกนรกทั้งเป็นในหลุมคูถแน่ ๆ ความปราณีและการให้อภัยของนักบุญของศาสนาเชน ผู้เผาตำบลบ้านไปอยู่เสียที่ไหน

เล่า ประชาชนที่นับถือศาสนาเชนจะไม่เคยเป็นนักบุญโดยศรัทธา ในท่านมหาวีระ และพึ่งพาอาศัยท่านมหาวีระหลังจากท่านมรณะแล้ว เมื่อวิญญาณของนักบุญเชนไม่ถูกห้ามจากการติดตามในสมัยท่านมีชีวิตอยู่ ที่ว่าคำสั่งของกษัตริย์ควรปฏิบัติตาม บางทีเป็นการพูดเอาเอง โดยความอ่อนน้อม และโดยความขลาดของพวกเชนผู้ทำการค้าขาย มันจะเป็นอะไรอีกเล่า ถ้ามันไม่เป็นการโกหกอย่างหน้าด้านที่ว่า หญิงโสเภณีโกษเต้นรำบนปลายเข็มที่ปักไว้บนก้อนมัสตาดโดยปราศจากการถูกตำเท้า และปราศจากการกระจายออกของก้อนมัสตาดหรือ นี้ไม่สามารถจะเป็นไปได้เลย แม้นางจะมีตัวเบาสักปานใดก็ตาม ไม่มีใครควรทำผิดต่อศาสนา มันอาจจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม ถ้าจีวรที่คลุมทำด้วยผ้า มันจะให้เหรียญทองคำแก่ใคร ๆ ได้อย่างไร ถ้าการบอกเล่าและนิยายปรัมปราอันเกินเชื่อของพวกเขาดังกล่าวแล้ว มันจะบรรจุความว่างเปล่าไว้ในหนังสือเหมือนกับหนังสือของพวกเชน ดังนั้นเขาไม่เขียนสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาก เกี่ยวกับเรื่องเหลือเชื่อนี้ ขอให้เราจำไว้ว่า เว้นไว้แต่ความเชื่อสองสามอย่างของพวกเชนที่พอเชื่อได้ นอกนั้นทั้งหมดยุ่งเหยิงและโกหกพกลม

วิชาดาราศาสตร์ของศาสนาเชน

เหสสิ โทวริ ปฒเม ฯ ทุคฺคา ลวณ มิธาย อีส เม
วารสสิ วารสรวิ ฯ ตตฺยภิ อีนิ ทิฐิ สสิ รวิโณ ฯ

นี้คือเกาะแรกของชมพูทวีป (อินเดีย) ซึ่งมีความกว้าง ๑ แลกโยชน์ หรือ ๔ แลกโคธ์ หรือ ลีค (๓ ไมล์) มีดวงจันทร์ ๒ ดวง มีดวงอาทิตย์ ๒ ดวง ทะเลเกลือ ๒ แห่ง เหมือนกับดวงดาวอื่น ๆ บนสวรรค์มากมายเหล่านั้น เช่นมีดวงจันทร์ ๔ ดวง และมี ดวงอาทิตย์ ๔ ดวง ภูมิโลหสวรรค์ มีดวงจันทร์ ๑๒ ดวง มีดวงอาทิตย์ ๑๒ ดวง ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์แห่งโลหภูมินั้น เพิ่มขึ้นอีก ๓ เท่า คือมีดวงอาทิตย์ ๓๖ ดวง ดวงจันทร์ ๓๖ ดวง กับดวงจันทร์ ๒ ดวง และดวงอาทิตย์ ๒ ดวง แห่งชมพูทวีป และดวงจันทร์ ๔ ดวง แห่งทะเลเกลือ รวมกันทั้งหมด เป็นดวงอาทิตย์ ๔๒ ดวง ดวงจันทร์ ๔๒ ดวง ของทะเลดำ (กโล ทธิ)

ในทำนองเดียวกันนี้ เกาะและทะเลที่ไกลออกไปจากชมพูทวีปมีดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์เพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่าจาก ๔๒ ดวง เท่ากับ ๑๒๖ ดวง ยังเพิ่มขึ้นในภูมิโลหะอีก ๑๒ ดวง

ในทะเลเกลือ อีก ๔ ดวง ในชมพูทวีปอีก ๒ ดวง รวมเป็น ๑๔๔ ดวง ดังนั้นปุษการทวีปมีดวงจันทร์ ๑๔๔ ดวง มีดวงอาทิตย์ ๑๔๔ ดวง นี่คือการคำนวณดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์จะมีเพียงครึ่งเดียว อันเป็นส่วนที่อยู่อาศัยของมนุษย์ แต่ส่วนที่ไม่มีประชาชนอยู่อาศัย มีดวงจันทร์และดวงอาทิตย์มากมายดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ของภูมิปุษการอันไม่มีคนอยู่อาศัยครึ่งหนึ่ง มันอยู่นิ่งอยู่กับที่ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์จะเพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่า จาก ๑๔๔ เท่ากับ ๔๓๒ ดวงรวมกับดวงอาทิตย์ ๒ ดวง และดวงจันทร์อีก ๒ ดวง แห่งชมพูทวีป มีดวงจันทร์ ๔ ดวงของทะเลเกลือ ๑๒ ดวงของโลหภูมิ ๔๒ ดวง ของทะเลดำ เท่ากับ ๔๘๒ ดวง เป็นดวงอาทิตย์ ๔๘๒ ดวงเป็นดวงจันทร์อันอยู่ในปุษการทะเล การพรรณนาความทั้งหมดนี้ได้ให้ไว้โดยศรีชินภัทรคณิกสมณะ ในสังฆยานีเล่มใหญ่ โยติส กรันทัมปยานนะ จนทรปันนติและหนังสืออันพอเชื่อได้อื่น ๆ

วิจารณ์ โปรดสนใจ ผู้คงแก่เรียนในทางภูมิศาสตร์ และดาราศาสตร์ทั้งหลาย จงสนใจการพรรณนาเรื่องดวงดาวอันประหลาดนี้ พวกเชนเชื่อว่าในส่วนหนึ่งของโลก มีดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ประเภทละ ๔๘๒ ดวง และอีกส่วนหนึ่งของโลก มีจำนวนดวงจันทร์และดวงอาทิตย์นับไม่ถ้วน มันเป็นโชคดีของท่านเหลือเกิน ท่านผู้ดำเนินตามคัมภีร์พระเวทว่า การศึกษาของท่านเรื่องสุริยสิทธานตะ และคัมภีร์ดาราศาสตร์อื่น ๆ ได้ทำให้รู้เรื่องภูมิศาสตร์ และดาราศาสตร์เป็นอย่างดี ถ้าท่านตกอยู่ในความมืดของลัทธิเชน จะใช้ชีวิตของท่านทั้งหมดในความมืดของอวิชชาอย่างพวกเชนในปัจจุบัน คนโง่เหล่านี้สงสัยในจิตใจของเขาว่า งานของโลก สามารถจะดำเนินไปได้ด้วยดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ดวงเดียว เพราะดวงอาทิตย์และดวงจันทร์สามารถจะมาสู่โลกอันใหญ่นี้ได้ใน ๓๐ มารีได้อย่างไร พวกเชนเชื่อว่าโลกจะต้องใหญ่กว่าดวงอาทิตย์และดาวอื่น ๆ ซึ่งเป็นความผิดอย่างมหันต์ของเขา

โท สสิ โท รวิ ปตี เอคันตริยาณ สฐิสังขายา
เมรุ ปยาหิณตา มาณุสขิตตเต ปีรอนติ ฯ

มันหมายความว่า เราจะได้จำนวนดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ในโลกของมนุษย์ มีแถวหรือเส้นทางของดวงจันทร์ ๒ ดวง และดวงอาทิตย์ ๒ ดวง มันเคลื่อนไหวห่างจากกันประมาณหนึ่งแลกโยชน์ หรือ ๔๐๐,๐๐๐ โกส หรือลี้ก ดังนั้นเส้นทางของดวงอาทิตย์หรือการหมุนรอบของดวงอาทิตย์ รวมเอาการหมุนรอบของดวงจันทร์ และในทำนองเดียวกัน การหมุนรอบของ

ดวงจันทร์ ได้รวมเอาการหมุนของดวงอาทิตย์ไว้ภายในวงหมุนรอบดวงจันทร์ด้วย ในทำนองเดียวกันนี้ มีเส้นทาง ๔ เส้นทาง หรือวงหมุนรอบ และหมุนรอบครั้งหนึ่ง แต่ละวงของการหมุนรอบนั้นบรรจุดวงอาทิตย์ไว้จำนวน ๖๖ ดวง และจำนวนดวงจันทร์ ๖๖ ดวง วงหมุนทั้ง ๔ รอบนี้ จะหมุนไปรอบเขาพระสุเมรุ ในชมพูทวีป (หรือ เอเชีย หรืออินเดีย) เคลื่อนจากขวาไปทางซ้าย และหมุนไปในภูมิของมนุษย์ กล่าวคือ เมื่อดวงอาทิตย์ดวงหนึ่งเคลื่อนไปทางด้านใต้ของเขาพระสุเมรุในชมพูทวีป ดวงอาทิตย์ดวงหนึ่งก็เคลื่อนไปทางด้านเหนือ ในทำนองเดียวกันนี้ ดวงอาทิตย์สองดวงจะเคลื่อนไปทางด้านแต่ละด้านของทะเลเกลือ ๖ ดวงจะเคลื่อนไปในโลหภูมิ ๒๑ ดวงจะเคลื่อนไปในทะเลดำ ๓๖ ดวงจะเคลื่อนไปสู่ในภูมิปุษการ ดังนั้นดวงอาทิตย์รวมกันเป็น ๖๖ ดวง เคลื่อนไปในทางใต้ และอีก ๖๖ ดวง เคลื่อนไปทางเหนือ ตามกฎเกณฑ์ปกติของมัน เมื่อดวงอาทิตย์ทั้งสองข้างรวมกันแล้วจะมีจำนวน ๑๓๒ ดวง และในทำนองเดียวกันนี้ การเคลื่อนไปทั้งสองข้างเขาพระสุเมรุของดวงจันทร์ ๖๖ ดวง รวมกันเป็น ๑๓๒ ดวง ซึ่งเคลื่อนไปสู่มนุษยภูมิด้วย ในทำนองเดียวกันนี้ มีวงหมุนรอบของดวงดาวฤกษ์มากมาย อยู่กับดวงจันทร์ด้วย

วิจารณ์ โอ ภราดร ท่านเห็นว่า อาจมีดวงอาทิตย์ถึง ๑๓๒ ดวง และดวงจันทร์ ๑๓๒ ดวง ส่องแสงอยู่ในบ้านของพวกเชน เมื่อดวงอาทิตย์มากมายให้ความร้อนแก่พวกเขา พวกเขาจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร พวกเชนอาจจะถูกทำให้เย็นชาในเวลากลางคืน เขาผู้รู้วิชาภูมิศาสตร์และดาราศาสตร์ดี เชื่อสิ่งเช่นนั้น แต่ไม่เชื่อคนอื่น เมื่อดวงอาทิตย์ดวงเดียวให้แสงแก่โลกหลาย ๆ โลก เหมือนอย่างในโลกนี้ เราจะพูดอะไรได้เกี่ยวกับโลกเล็ก ๆ นี้หรือถ้าโลกไม่หมุนหรือดวงอาทิตย์ไม่หมุนรอบโลก กลางวันและกลางคืนจะเป็นช่วงระยะเวลาหลาย ๆ ปี ไม่มีเขาพระสุเมรุยกเว้นแต่ภูเขาหิมาลัย มันก็ไม่ใหญ่เหมือนเมล็ดมัสตาด ในการเปรียบเทียบกับดวงอาทิตย์ พวกเชนไม่รู้สิ่งเหล่านี้ นานเท่านานที่เขายังอยู่ในศาสนาของเขา ค่อนข้างจะอยู่ในความมืด

สมตฺตจรณ สหิยาสวฺวำ โลกำ ผุเส นิรวเสสำ
สตฺตยจอุทสมาเอ ปจมสุปเทสวิรอีเอ ฯ

(เกวลี) ผู้บริสุทธิ์ ต้องการจะมีคุณธรรมความดี จะท่องเที่ยวไปสู่ ๑๔ ภูมิ เหมือนอย่างเป็นภูมิด้านจิตใจของพวกเขาเอง

วิจารณ์ พวกเชนเชื่อว่ามี ๑๔ ภูมิ ภูมิที่สูงสุดของภูมิที่ ๑๔ ตั้งอยู่บนเก้าอี้ไม้จันท์ (วิมาน) เรียกว่า สรรพัตถสิทธิ์ (สำเร็จความหวังทั้งหมดที่ตั้งไว้) ฉัตรไม้จันท์ที่เหนือขึ้นไปเล็กน้อย คือ ศิลาของนักบุญ (สิทธศิลา) แล้วก็มีทิพยอาคาร มีท้องฟ้าประหลาด พวกเขาเรียกว่าศิวปุระ พวกเขาผู้บริสุทธิ์จะไปที่นั่น คือผู้ได้สรรพัญญู และเป็นผู้มีบุญเปี่ยมแล้ว พวกเขาเหล่านั้นเป็นสรรพัญญู โดยเหตุแห่งจิตใจ เรียกว่า อาตมประเทศ เขาผู้ไม่ใช่วิภู : สรรพัญญู, ผู้ซึ่งมีประเทศ (สถานที่) คือผู้ซึ่งไม่ได้ปรากฏอยู่ทั่วไป ไม่สามารถจะเป็นสรรพัญญู และไม่มีความรู้อันเป็นที่สุดได้ เพราะวิญญาณของเขาถูกผูกอยู่กับสถานที่ ต้องมาต้องไป เกิดแล้วเกิดอีก และปลอดภัย เป็นนักปราชญ์และเป็นคนโง่ เขาไม่สามารถจะปรากฏอยู่ทั่วไป และไม่เป็นผู้ตรัสรู้ได้ เมื่อศาสดาของเชน เป็นวิญญาณของมนุษย์ มีอำนาจและความรู้จำกัด อยู่ในที่จำกัด พวกเขาจะปรากฏในทุกแห่ง และตรัสรู้ได้อย่างไร พวกเชนไม่เชื่อในพระเจ้า ซึ่งไม่มีเบื้องต้น เบื้องปลาย ปรากฏอยู่ทั่วไป และรู้ทุกอย่าง ประเสริฐ มีความรู้ในตัวเอง เป็นสรรพัญญูตญาณ มีคุณสมบัติอันหาขอบเขตมิได้ในความหมายที่เหมาะสม

คพฺภนรติ ปลิยาอู ฯ ติคาอุ อุกฺโกสเต ชหนฺเนณ์
มุจฺฉิม ทุหาวิ อนฺตมุหุ ฯ อ์คุล อส์ข ภนฺคตญ ฯ

หมายความว่า คนมี ๒ ประเภท คือ เป็นผู้มีมารดาเดียวกัน และต่างมารดากัน ที่มีมารดาเดียวกันเป็นชีวิตที่ดีที่สุด มีชีวิตอยู่ ๓ พาลโยปมปี มีร่างกายสูง ๓ โกษ

วิจารณ์ เอาละ โลกจะบรรจุบุคคลได้ ๒—๓ คน ที่มีขนาดสูง ๓ โกษ และมีอายุ ๓ พาลโยปมะ ถ้าเขามีชีวิตอยู่ ๓ พาลโยปมะ ลูกของคนนั้นก็จะมีร่างกายสูงแต่ละคน ๆ ละ ๓ โกษ บางทีบอมเบย์อาจจะบรรจุคนประเภทนี้ได้ ๒ คน กัลกัตตาได้ ๓ หรือ ๔ คน เพราะใหญ่มาก ถ้ามันเป็นจริง จำนวนคนอยู่ในเมืองของเชนมีเป็นแสน ๆ คน เมืองของเขาจะต้องมีความกว้างแสน ๆ โกษ ในกรณีเช่นนั้น จะไม่มีเมืองเช่นนั้น แม้เมืองเดียวจะมีในโลกทั้งปวง

ปณยา ลลรกโยยณ ฯ วิรกาภา สิทฺธิศิลผลิหวิมลา
ตทุปริ คโชยณเต โลคนฺโต ตจฺฉ สิทฺธฐิอี ฯ

สิทธิศิลา สูง ๑๒ โยชน์ อยู่เหนือฉัตรไม้จันทน์ เรียกว่า สรรพัตถ สิทธิ ความกว้าง มี ๔๕ แล็คโยชน์ มีช่องว่างข้างใน และมีมิติอื่น ๆ อีก สิทธิภูมิ เป็นหิมะขาวทั้งหมด เหมือนกับธวาลอรชุนทองคำสะอาดเป็นประกายระยิบระยับ เรียกว่า อิศาตด้วยเหมือนกัน และบางท่านเรียกว่าปรัภร สิทธิศิลานี้ มองไม่เห็นเพราะไกลถึง ๑๒ โยชน์จากฉัตรไม้จันทน์ เฉพาะบุคคลที่มีความรู้สวรรค์จริง ๆ เท่านั้นจึงจะรู้ได้ สิทธิศิลา หนา ๘ โยชน์ ตั้งอยู่ในท่ามกลาง ความหนาก็ลดลงเหลือ ๔ โยชน์ และมีจุด ๓ จุดในระหว่างกลางศิลานั้นแล้วค่อย ๆ ลดลงบางที่สุดเท่ากับปีกแมลงวัน สิทธิศิลา สร้างขึ้นมาในรูปแบบของฉัตรกาง เรียกว่า อุตตัมฉัตร หรือร่มเปิดกางออกนั่นเอง ภูมิสูงโยชน์หนึ่งบนสิทธิศิลา นั้นเรียกว่า โลกันต์ ณ ภูมินั้นเป็นที่อาศัยของท่านสิทธาสนักบุญ

วิจารณ์ คิดเพียงนิดเดียวก็จะเห็นได้ว่า สถานที่หลุดพ้นของพวกเชนนั้น ก็คือสถานที่กว้าง ๔๕ แล็คโยชน์ ตั้งอยู่บนฉัตรไม้จันทน์ เรียกสรรพัตถสิทธิ หรือความหวังทั้งปวงสำเร็จ อย่างไรก็ตาม มันจะบริสุทธิ์อย่างไรก็ตาม ผู้อาศัยในสถานที่นั้น คือผู้หลุดพ้นแล้ว เป็นผู้ถูกขังไว้ประเภทหนึ่ง เพราะการที่เขาจะออกจากสถานที่นั้น ความสุขของความหลุดพ้นก็จะหมดไปด้วย พวกเขาไม่มีอากาศที่ทำให้พวกเขาสบายได้ ทั้งหมดนี้เป็นความนึกคิดของพวกเชนที่จะหลอกลวงคนโง่

วิติจอุรี ทิส สีรีรำ ฯ วาร สโชยณนฺติ โกสว อุโกสำ
โชยณสหส ปณีทิย ฯ อุเห จุจฺฉนฺติ วิเสสำตุ ฯ

หมายความว่า โดยธรรมดาแล้ว สภาวะที่มีร่างกายมีความรู้สึกทางอายตนะเดียว หรือ ๑ อายตนะ และมีความสูงหนึ่งโยชน์ ควรพิจารณาว่า อุตกฤษตา คืออีกที่สุด สภาวะที่มี ๒ อายตนะ เช่น ปู หอย มีตัวยาวถึง ๑๒ โยชน์ ร่างของสัตว์ที่มี ๔ อายตนะ เช่นแมลงผีเสื้อยาวถึง ๔ โกษ สัตว์ที่มี ๕ อายตนะ (คน) มีร่างสูงถึง ๑๐๐๐ โยชน์ หรือ ๔๐๐๐ โกษ

วิจารณ์ ถ้าคนมีร่างกายสูงถึง ๔๐๐๐ โกษ น้อยคนที่จะอยู่บนโลกนี้ได้เพราะจะต้องยัดเยียดกันตาย ไม่มีช่องว่างที่จะเคลื่อนไหวร่างกาย แล้วพวกเขาก็จะถามพวกเชนสำหรับที่ ๆ จะอยู่และ

ทางที่จะเดินเข้าออก ถ้ามันเป็นความจริง พวกเขนอาจจะให้คนเหล่านั้นอยู่ในบ้านของพวกเขา แต่คนที่มีร่างกายสูงถึง ๔๐๐๐ โกษ ต้องการบ้านเป็นที่อยู่ของเขากว้าง ๓๔,๐๐๐ โกษ การสร้างบ้านเช่นนั้นทั้งหมด ทรัพย์สมบัติของพวกเขนทั้งหมดมารวมกันก็ยังไม่พอที่สร้างบ้านแบบนั้น จากนั้นพวกเขาก็จะเอากระเบื้องมุงหลังคาบ้านยาว ๘๐๐๐ โกษ ถ้าบ้านที่จะสร้างขึ้นมีเสาอยู่ข้างในบ้าน ยักษ์ใหญ่ไม่สามารถเข้าไปได้เลย การพูดเช่นนี้เป็นเรื่องเหลวไหลทั้งหมด

เต ตุลา ปลฺเล พิหุสํ ขิชฺชาเจ วหุติ สวฺเววิ
เต อิกฺกิกฺก อสีเข ฯ สุหุเม ขมฺเม ปกปฺเปห ฯ

ดังได้พรรณนาไว้ก่อนแล้ว เส้นผมยาว ๑ นิ้ว ใส่ลงไปในหลุมกว้างโดยรอบ ๔ โกษ และลึกมากมายหลายโกษ จำนวน ๒,๐๕๗,๑๕๒ โกษ และลึกที่สุด ๓๓๐๗๖๒๑๐๔,๒๔๖๕๖๒๕, ๔๒๑๙๙๖๐,๙๗๕๖๐๐๐๐๐๐๐๐ โกษ ถ้าโปลิโอปมิออนหนึ่งบรรจุจำนวน ส่วนของเส้นผมเท่ามิติดังกล่าวไว้ข้างต้นไว้มากปี มันก็ยังเป็นเวลาที่นับได้ การแบ่งแยกส่วนของเส้นผมอันนับไม่ได้มันจะเป็นปรมาณูเล็กที่สุดที่นับไม่ได้ หรือโรมนู

วิจารณ์ มองดูวิธีการคำนวณของพวกเขา พวกเขาได้แบ่งส่วนของเส้นผมยาว ๑ นิ้ว มีมากมายอย่างไร เส้นผมเหล่านั้นสามารถนับได้หรือ แล้วพวกเขาได้แบ่งเส้นผมย่อยลงไปอีกจากเส้นผมยาวเพียง ๑ นิ้ว จนไม่มีที่สิ้นสุดภายในใจ ฉะนั้นเป็นที่เห็นได้ว่าการแบ่งแยกก่อนทำด้วยมือ และเมื่อมือไม่สามารถทำได้ พวกเขาจึงนับมันในใจ มันเป็นไปได้หรือที่ว่าเส้นผมยาวเพียงหนึ่งนิ้ว แบ่งแยกซอยลงไปเป็นส่วนย่อยจนนับไม่ได้กระนั้นหรือ

ชมฺพูทีปปมาณํ คุลโชยาฌลรก วฏฺฏวิรกภี
ลวณาอียาเสสา ฯ วลยา ภาหุคุณทุคุณาย ฯ

ความกว้างของชมพูทวีป เป็นหนึ่งแล็คโยชน์ และมีความกลวงอยู่ข้างในด้วย มีทะเลเกลือ ๗ ทะเล มีเกาะอยู่ ๗ เกาะ ใหญ่ ๒ เท่ากับชมพูทวีป ในโลกนี้มีประเทศอยู่ ๗ ประเทศ อย่างเช่น ชมพูทวีปและประเทศอื่น ๆ และมีทะเล ๗ ทะเลดังกล่าวไว้ข้างต้น

วิจารณ์ ประเทศที่ต่อจากชมพูทวีป มีความกว้าง ๒๐,๐๐๐ แล็คโยชน์ ประเทศที่สาม กว้าง ๕ แล็คโยชน์ ประเทศที่ ๔ กว้าง ๘ แล็คโยชน์ ประเทศที่ ๕ กว้าง ๑๖ แล็คโยชน์ ประเทศที่ ๖ กว้าง ๓๒ แล็คโยชน์ ประเทศที่ ๗ กว้าง ๖๔ แล็คโยชน์ ทะเลทั้งหลายกว้างเท่ากับพื้นดิน และบางทะเลกว้างกว่าประเทศเหล่านั้น ประเทศเหล่านี้ และทะเลทั้งหลายในโลกนี้ จะมีเส้นรอบวงถึง ๒๕,๐๐๐ ไมล์ หรือ (๑ โยชน์เท่ากับ ๓ โกษ หรือ แล็ค หรือไมล์) ฉะนั้นการคำณวนทั้งหมดนั้นผิดทั้งนั้น

กุรุนอิจฺฉสี สหสา ฯ ฉจฺเจวนฺตรนอี อุปลิ วิชยํ
โทโท มหานอีอุ ฯ จนฺทส สหสา อุปตฺเตยฺ ฯ

ที่ราบของ กุรุ ชเหตร มีแม่น้ำ ๘๔,๐๐๐ แห่ง

วิจารณ์ เอาละ กุรุชเหตร เป็นประเทศที่มีเนื้อที่เล็กมาก โดยที่พวกเชนไม่เคยเห็นเลย แต่พวกเขาก็เขียนขึ้นโดยการคำนวณผิด ๆ แต่ถึงกระนั้นพวกเขาก็ไม่รู้สึกละอายใจต่อการกระทำเช่นนั้น

สถานที่ประทับของเทพเจ้าของเชน

ยมุตฺตรา อุตาอุ ฯ อิเลค สีหาสณาอุ ออิปุวฺพ
จอุ สุวิตาส นิอาสณ, ทิสิ ภวชิณ, ภชฺชณ โหอี ฯ

หมายความว่า ในทางทิศใต้และทิศเหนือของแท่นศิลา มีอาสนะสำหรับประทับนั่งเรียกว่า สิงหาสนะ หมายความว่าที่นั่งของราชสีห์แต่ละตัว แท่นศิลาอาสน์ทางทิศใต้ เรียกว่า อติปัณฑุกัมพล และศิลาอาสน์ในทางทิศเหนือ เรียกว่า อติรักตกัมพล (ผ้าขนหนูสีเหลืองและสีแดงมาก) ติรถังกรนั่งอยู่ในศิลาอาสน์เหล่านั้น

วิจารณ์ ดูซิ ศิลาอาสน์ทำขึ้นเพื่อทำการฉลองวันงานนักขัตตฤกษ์วันประสูติของติรถังกร ซึ่งเหมือนกับวันตรัสรู้ของท่านติรถังกร เรียกสิทธศิลา (แท่นศิลาอาสน์ของนักบุญ) เรื่องการหลอกลวงต่าง ๆ มีมากมาย ซึ่งควรจะกล่าวไว้ในที่นี้ คำสอนทั้งสามของพวกเขาคือดื่มน้ำที่กรองโดยผ้ากรองแล้ว เพื่อแสดงถึงความกรุณาต่อสัตว์เล็กสัตว์น้อย และไม่รับประทานอาหารในเวลากลางคืน ส่วนคำสอนที่เหลือนอกนั้น

อยู่ในขอบเขตที่เป็นไปไม่ได้ การพรรณนาความย่อ ๆ เหล่านี้จะให้เรื่องราวอย่างกว้างขวางแก่คนฉลาด เรื่องราวข้างต้นจะให้ไว้พอเป็นตัวอย่าง ถ้านำเอาเรื่องไร้สาระทั้งหมดบันทึกไว้แล้ว มันจะบรรจุเป็นหนังสือจำนวนหลายเล่ม และไม่มีใครจะสามารถ อ่านหมดในชีวิตของคน ๆ หนึ่ง การเขียนข้างต้นมันเหมือนกับเอาข้าวสุกมาเมล็ดหนึ่งจากข้าวสุกทั้งหมดในหม้อนั้น เพื่อรู้ว่าข้าวทั้งหม้อนั้นสุกหรือไม่สุกกันแน่ ในทำนองเดียวกันนี้นักปราชญ์จะเข้าใจเรื่องทั้งหมดเกี่ยวกับศาสนาเชน ผู้รู้ไม่ต้องการคำอธิบายมากนัก เพราะเขาสามารถจะรู้ความหมายทั้งหมดจากตัวอย่างเพียงตัวอย่างเดียวที่ฆทรรศนะวัต คือเหมือนอย่างการเห็นที่ ๆ หนึ่ง หรือเศษหนึ่งส่วนสี่ คนฉลาดย่อมรู้ได้ทั้งหมด

โปรดดูบันทึก หน้า ๔๑๒—๑๓ พุทธศาสนา เราหมายถึงศาสนาซึ่งมีอยู่ในอินเดียจากสมัยของพระโคดมสวามี สาวกองค์หนึ่งของมหาวีระ จนถึงสมัยของสังกรสวามี ในการคัดค้านศาสนาพระเวท และจักรพรรดิอโศก และจักรพรรดิสัมปรตินับถือมาก ศาสนาเชนไม่สามารถจะหนีออกจากการรวมอยู่ในพุทธศาสนิกชน คำว่าเชนมาจากคำว่าชิน และชาวพุทธจากสมัยพุทธกาลทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน ทั้งสองคำมีความหมายอย่างเดียวกันในพจนานุกรม ทั้งสองนิกายเชื่อในโคตมะ หนังสือที่เรียกว่า ทิปมันศ์ และหนังสือพุทธศาสนาสมัยโบราณอื่น ๆ โดยทั่ว ๆ ไปกล่าวถึงสักยมุนีโคดม โดยนามของมหาวีระ ในสมัยของมหาวีระ ทั้งสองนิกายนี้มีความเชื่ออย่างเดียวกัน เหตุผลว่าทำไมสาวกของศาสนาพระโคดม จึงเรียกตัวเขาเองว่าชาวพุทธ และไม่เรียกว่าเชน ก็คือ ผู้เขียนประเทศอื่น ๆ เรียกตัวเขาเองว่าชาวพุทธ

สรุป

ลัทธิไม่เชื่อเทพเจ้าในอินเดีย ได้แสดงออกในลัทธิจารวาก ครูของพวกเขาชื่อปรีหัสปติกล่าวว่า สัตว์ทุกรูปทุกนามต้องตาย ขอให้คนเราหาความสุขนานเท่านานที่ชีวิตยังมีอยู่ โลกนี้มีอยู่จริง ๆ โลกหน้าคือความฝัน ร่างกายประกอบด้วยธาตุทั้งสี่ การรวมตัวของธาตุทั้งสี่ ก่อให้เกิดวิญญาณซึ่งหมายถึงความรู้สึก ดังนั้นวิญญาณตายพร้อมกับร่างกาย มันหมายความว่า ธาตุ

ทั้งหลายเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต มันไม่สามารถผลิตวิญญาณขึ้นมาได้ ฉะนั้นวิญญาณซึ่งรู้กันว่ามีความรู้สึก ย่อมเป็นสภาพที่แตกต่างไปจากธาตุทั้งสี่ พฤติกรรมของการรับรู้เป็นเครื่องส่อแสดงให้เห็นก่อนว่า ต้องมีผู้รับรู้อยู่ก่อนสิ่งที่ถูกรับรู้ ดังนั้นวิญญาณจึงแตกต่างไปจากวัตถุ

ลัทธิจารวาก มีความเห็นถูกต้อง ที่ติเตียนการเอาสัตว์บูชายัญ และการทำบุญอุทิศให้แก่คนตาย เพราะถ้าผู้เคราะห์ร้ายของการบูชายัญจะไปขึ้นสวรรค์ ผู้บูชายัญก็ควรจะเผาพ่อแม่ของตัวเองเพื่อส่งเขาเหล่านั้นขึ้นไปสู่สวรรค์ ถ้าอาหารที่ทำบุญให้แก่ผู้ตายไปถึงวิญญาณผู้ตาย อาหารนั้นควรจะไปถึงบุคคลที่เดินทางอยู่ในดินแดนที่ไกลด้วย

มันเป็นการกล่าวร้ายของพวกผู้ไม่นับถือเทพเจ้าที่พูดว่า ศาสนาพระเวท มีส่วนร่วมกันในการทำการบูชายัญพวกสัตว์ด้วย ดังนั้น เรื่องต่าง ๆ จึงถูกเขียนขึ้นมาโดยคนหลอกลวง เพราะในพระเวทไม่มีการอนุญาตให้เอาสัตว์ทำการบูชายัญ พิธีนี้และพิธีอื่น ๆ ที่กล่าวไว้ในอรรถกถาพระเวท และในหนังสือนวนิยายของพระ และผู้แยกนิกายอินเดีย ผู้ซึ่งเข้าใจผิดในความหมายของพระเวท

พุทธศาสนาเชื่อในความมีอยู่ของวิญญาณ แต่ทฤษฎีเรื่องความมีอยู่ของโลกแบ่งเป็น ๔ นิกาย คือ ๑. มัธยามิก เชื่อในความไม่มีของโลก ความปรากฏของโลกเนื่องจากเวลา และมันหายไปในเวลาเหมือนกัน ๒. นิกายโยคาจารย์, เชื่อว่าโลกคือภาพสะท้อนของใจ ภาพสะท้อนนั้นอยู่ในใจและไม่ใช่ปราศจากใจ ๓. นิกายเสาตรานติก เชื่อว่าโลกมีอยู่โดยผ่านการอนุมาน ไม่มีความรู้เกิดขึ้นฉับพลัน ๔. ไวภาษิกนิกาย เชื่อโลกภายนอกมีอยู่ ทฤษฎีใหญ่ของพุทธศาสนา คือ ความไม่มีหรือสุญญตา อันเป็นทรัพย์ของโลก การปฏิเสธลัทธิสุญญตานี้ก็คือว่า ผู้รับรู้ความเป็นสุญญตา แสดงให้เห็นความจริงว่า มีอยู่

ติรถังกร หรือศาสดาของพุทธศาสนา และศาสนาเชน เป็นอย่างเดียวกัน จุดสำคัญของคำสอนทั้งสองศาสนานี้ ก็คือ การขจัดความอยากได้ หรือตัณหา ซึ่งจะขจัดได้ก็โดยวิธีโยคะ ตัณหามีมาตั้งแต่นิรันดรอยู่ร่วมกับปัญญาของคน ความรู้ของคนหรืออุดมการณ์ของคนนั้นแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท หรือ ๕ ขันธ์ ๑. รูป คือรู้วัตถุผ่านทางอายตนะคือตา ๒. วิญญาณ รู้อารมณ์ภายในใจ ผ่านมโนทวาร ๓. เวทนา ความรู้สึก สุข ทุกข์ อุเบกขา ๔. สัญญา ความจำได้หมายรู้ ระหว่างวัตถุ (อารมณ์) กับชื่อของมัน ๕. สังขารหรือการพิมพ์ใจ

คำสอนอีกอย่างหนึ่งก็คือการบูชาอายตนะ ๑๒ เรียกว่า ทวาทสายตนะ คือ อายตนะภายใน ๕ การเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การลิ้มรส การผัสสะ อายตนะภายนอก ๕ คือ เสียง จับต้อง เคลื่อนไหว ก่อให้เกิด การสืบต่อ การขับถ่าย เจตนา และเหตุผล การแบ่งแยกที่ตั้งของสมองออกแบบนี้ ไม่ละเอียดมากนัก ชาวพุทธไม่เชื่อในเทพเจ้าและเวทานตะ แต่การบูชาอายตนะของพวกเขา จัดได้ว่าพวกเขาเป็นพวกอายตนะนิยม

ชาวพุทธเชื่อว่า พระพุทธเจ้า คือยอดของเทพทั้งปวง โลกคือบ้านของความทุกข์ และการทำตัณหาให้หมดสิ้นไปคือพระนิพพาน ถ้าจะถามว่าใครคือผู้สร้างพุทธและศาสดาของพระองค์ โลกนี้เต็มไปด้วยทั้งทุกข์และสุข การทำลายตัณหาให้สิ้นไปย่อมเกิดได้ มันเกิดขึ้นในเวลาหลับสนิทนั้นหรือ คือนิพพาน

ชาวพุทธเชื่อว่า เทศะ กาละ จิตและรูป มีอยู่ พวกเชนก็เชื่อย่างนั้น แต่เพิ่มขึ้นอีก ๒ คือ ธรรมะ และอธรรม แต่ธรรมะและอธรรมนั้นไม่ใช่ทรัพย์ แต่มันเป็นคุณสมบัติอาศัยอยู่ที่ใจ ปรัชญาไวเศษิกะ ได้ให้จำนวนสภาวะไว้ถึง ๙ อย่าง อย่างชัดเจน แต่พุทธลดลงคงเหลือเพียง ๔ สภาวะทั้งหมด คือ ธาตุ ๕ ธาตุ และกาละ เทศะ จิตและเจตนา

พวกเชนได้ตั้งข้อเสนอไว้ ๗ ข้อ สำหรับค้นหาข้อเท็จจริง เรียกว่าภังคะ หรือความแตก เพราะทฤษฎีของพวกเขา คือ ความไม่มีอยู่หรือสุญญตา การยืนยันอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมทำลายข้อเสนอเดิม ดังนั้น ความมีถังใบหนึ่ง ย่อมขัดต่อความไม่มีของถัง แต่ทั้งหมดนี้เป็นการพูดเล่นสำนวนตามตรรกศาสตร์ ไม่มีค่าที่จะพิจารณาอย่างจริงจังเกี่ยวกับความมีอยู่

พวกเชนไม่เชื่อในเทพเจ้า แต่ยืนยันว่า ใจมนุษย์เป็นเทพเจ้าได้ ตีรถังกรทั้ง ๒๔ พระองค์เป็นเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ พวกเขากล่าวว่าเทพเจ้าคือผู้ที่ปราศจากกิเลสและตัณหาซึ่งศาสดาของพวกเขาเป็นผู้ทำลายแล้ว เรื่องเทพเจ้าไม่มีการสัมผัสรับรู้ทางประสาท ดังนั้นการอนุมานความมีอยู่ของเทพเจ้า จึงไม่สามารถยอมรับได้ ถ้าถามว่าใครทำให้เชนเป็นเทพเจ้า ถ้าไม่มีเทพเจ้า ศาสดาเหล่านั้นเป็นมนุษย์ มีความรู้ และอำนาจจำกัดและอยู่ในขอบเขต และดังนั้นจึงไม่สามารถกลับเป็นเทพเจ้าได้ เพราะเทพเจ้า มีความรู้ และอำนาจไม่จำกัด และไม่มีขอบเขต การพิสูจน์ว่ามีเทพเจ้านั้นได้ให้ไว้ในความรู้สึกกลัวและตกใจในการทำบาป ซึ่งเป็นการสัมผัสเทพเจ้าในทันที ที่รู้สึก

ศาสดาของเชน ทรยศต่ออวิชชาของเขาเองในการพูดถึงเรื่องของโลกอันเหลือเชื่อ ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าเทพเจ้าของพวกเขานั้นไม่มีจริง หนังสือพวกเชนเล่มหนึ่งเรียกว่า รัตนสารภาค ซึ่งได้ให้คำสอนของศาสดาทั้ง ๒๔ องค์ กล่าวว่า ตัวหมัด ยาว ๔๘ ไมล์ แมลงวันยาว ๘ ไมล์ และอื่น ๆ ในทางภูมิศาสตร์ พวกเชนกล่าวว่า อินเดียมีพื้นที่กว้าง ๔๐๐,๐๐๐ ไมล์ และล้อมรอบด้วยทะเลเกลือ ๘๐๐,๐๐๐ ไมล์ ในทางดาราศาสตร์ พวกเขามีความเห็นว่า อินเดียมีดวงอาทิตย์ ๒ ดวง และมีดวงจันทร์ ๒ ดวง คำยืนยันเหล่านี้ก่อให้เกิดการปฏิเสธคัดค้านขึ้นในตัวเอง ความมหัศจรรย์ของพวกเชนพรรณนาไว้ในหนังสือของเชน ข้าวสารหุงบนเท้าของท่านมหาวีระ โดยปราศจากการเผาเท้าของท่าน หญิงโสเภณีของเชน เต้นรำบนปลายเข็ม โดยปราศจากการตำเท้า ความเหลือเชื่อเหล่านี้และอื่น ๆ บรรจุไว้ในหนังสือศักดิ์สิทธิ์ของพวกเชน

การสังเกต

ส่วนทฤษฎีของลัทธิจารวาก ลัทธิพุทธ ลัทธิเชน แสดงว่าทฤษฎีเหล่านั้นเกิดขึ้นมาจากการโต้เถียงในปรัชญาสางขยะ ซึ่งมีมาก่อนลัทธิเหล่านั้น ลัทธิจารวากได้สูญสิ้นไปพร้อมกับวรรณคดีของพวกเขา ลัทธิพุทธศาสนา และลัทธิเชนต่างกันแต่ในนาม ลัทธิทั้งสองมีศาสดาองค์เดียวกัน และมีความเชื่ออย่างเดียวกัน เพียงแต่ว่า พุทธศาสนิกชน รับประทานเนื้อสัตว์ และบูชารูปของพุทธเจ้า ส่วนสาวกของศาสนาเชน รับประทานอาหารเจ และบูชารูปของเนมินาถ และปรัสนาถ แต่ไม่ใช่บูชาโคตมพุทธ ดังนั้น พุทธศาสนาซึ่งเดี๋ยวนี้เป็นศาสนาประจำชาติจีน ญี่ปุ่น ยังมีเหลือในอินเดียในรูปของศาสนาเชน ถ้าพวกเขาเห็นความโง่ของความดันทุรัง และความดื้อดึง ในการโต้เถียงกันในวิชาปรัชญาแล้ว ซึ่งได้ก้าวหน้าในปรัชญาอย่างเดียว สามารถตัดสินใจไม่ให้บูชารูปคนนี้หรือคนนั้น ไม่ต้องสงสัยเลยในความรวมกันเป็นอันเดียวของทุกศาสนาภายใต้ชื่อของศาสนาสากล คัมภีร์ของศาสนายอดเยี่ยมก็คือพระเวท

ความเกิดก่อนของศาสนาเชน

พวกเชนที่รู้ดีมีความคิดเห็นว่า พวกเขาและพุทธครั้งแรกเชื่อในความเป็นศาสนาเดียวกัน และผลก็คือ เป็นพวกเดียวกัน การแยกของพวกเขาเกิดขึ้นมาโดยความจำเป็นที่จะรักษาชีวิตในระหว่างการล้างผลาญโดยทุพภิกขภัยอันน่ากลัว โดยความเศร้าโศกอันน่ากลัวนี้ คนศาสนาเชน

บางคนได้ทานเนื้อสัตว์ที่ตาย เพื่อรักษาร่างกายและวิญญาณ เพราะผลอันนั้น คนที่มีอันจะกิน บางคนได้ยกเรื่องราวและติเตียนความประพฤติเช่นนั้นของคนรับประทานเนื้อสัตว์

กล่าวกันว่า ที่ประชุมใหญ่ที่จัดขึ้นนั้นย่อม เป็นผลห้ามมิให้มีการสังคมกับผู้รับประทานเนื้อสัตว์ ดังนั้น ชุมชนของเชน จึงได้แตกแยกออกเป็น ๒ กลุ่มพุทธและกลุ่มเชน บางทีการเกิดแตกแยกนี้มาจากผลของการเกิดทุพภิกขภัยในอินเดียบ่อย ๆ และลัทธินิยมมนุษยธรรมในโภชนาการของเชน จนถึงปัจจุบันนี้ ชาวพุทธไม่ฆ่าสัตว์เอง แต่ซื้อเนื้อหรือเปิดที่ตายแล้วไปทาน ดังนั้นพวกเขาก็ยังเคารพหลักการเดิมโดยมีเมตตาปรานีต่อสัตว์ กล่าวกันใน ลาลิตวิสตาว่า พระพุทธเจ้านิพพานเพราะทานเนื้อสุกร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พระองค์จะต้องมีนิสัยทานเนื้อ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างเชน และพุทธไม่ใช่เพราะศรัทธา แต่เพราะอาหาร

เมื่อศาสนา เนมินาถศาสดาองค์ที่ ๒๒ ของเชน เป็นญาติกับพระกฤษณะ ในสมัยนั้น คนมีอายุประมาณ ๕๐๐๐ ปี ไม่มีพุทธศาสนา บางท่านมานได้ว่า ศาสนาเชนเป็นศาสนาเดิม และพุทธเกิดจากศาสนาเชน วันประสูติของพระพุทธเจ้าที่สมาคมมหาโพธิได้ให้ไว้นั้นประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๑ ล่วงแล้ว ศาสนาเชนที่สอนโดย ฤษภาเทวะ วันที่เกิดของท่านได้หายไปในนวนิยาย แต่ชื่อของเขาคือท่านบูลล์ เป็นอันเดียวกันกับมหาเทพด้วย คือ บูลล์นันทิ ถ้าเป็นคนเดียวกัน เขาทั้งสองปรากฏในนิทานของพวกยุโรปเหมือนเฮอร์คิวเลส และไดโอนิสัส วันเกิดของเขาบางทีราว ๓,๐๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล ดังนั้น ศาสนาเชนจึงเกิดก่อนพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสาขารับประทานเนื้อ

บทที่ ๑๓

อารัมภบท

ศาสนาไบเบิล มิได้อ้างถึงเฉพาะแต่ผู้นับถือศาสนาคริสต์เท่านั้น แต่หมายถึงผู้นับถือศาสนายิวและศาสนาอื่นของชาวตะวันตกด้วย จุดหมายของการวิเคราะห์ศาสนาคริสต์ในบทที่ ๑๓ นี้ ก็คือว่า ศาสนาคัมภีร์ไบเบิลที่เชื่อกันส่วนมากก็โดยพวกคริสต์ และที่เชื่อกันทางอ้อมก็โดยพวกยิว การพิจารณาถึงเรื่องราวที่สำคัญย่อมจะรวมเอาเรื่องราวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันด้วย ศาสนาฮินดูนั้นอาจจะสมมติรวมเข้าไปไว้ในเรื่องของคริสต์ด้วย อะไรที่ยกมาไว้ ณ ที่นี้ก็ได้มาจากคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งพวกคริสต์ พวกยิว และชาวตะวันตกอื่น ๆ เชื่อกันว่าเป็นมูลฐานแห่งศาสนาของพวกเขา คัมภีร์ไบเบิลได้แปลออกมาเป็นหลายภาษาโดยพระผู้ใหญ่ และคณะนักสอนศาสนา

ข้าพเจ้าได้อ่านคัมภีร์ไบเบิลที่แปลเป็นภาษาฮินดี และสักสกฤต จึงมีความสงสัยมากเกี่ยวกับคัมภีร์นั้น ซึ่งคำสอนบางอย่างที่ให้ไว้ในบทที่ ๑๓ นี้ ข้าพเจ้าจึงนำมาเสนอเพื่อให้คนทั่วไปพิจารณาเอาเอง การวิเคราะห์นี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการประกาศความจริง และทำลายความเท็จเท่านั้น แต่ไม่ได้ทำลายความรู้สึกของผู้ใดในเรื่องศาสนา หรือเปิดเผยเหยียบย่ำ และดูถูกโดยประการใด วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ เพื่อจะรู้คัมภีร์ไบเบิลว่าเป็นหนังสือชนิดใด และศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประเภทใดโดยการอ่านเรื่องราวที่ถามมา

วัตถุประสงค์ของการเขียนเรื่องนี้ ก็เพื่อให้ความสะดวกแก่คนทุกคนผู้สนใจในการศึกษา ในการฟัง ในการเขียน และปฏิบัติศาสนา ดังนั้นเขาอาจจะคิดบวกลบคูณหาร และสร้างความคิดของเขาขึ้นมาเกี่ยวกับเรื่องนั้น ประโยชน์อันหนึ่งก็คือว่า ความรู้ในเรื่องศาสนาของประชาชนนั้นได้เพิ่มมากขึ้น เขาจะได้รู้จักแยกแยะความถูกออกจากความผิด รู้เรื่องของการปฏิบัติตามหน้าที่และไม่ใช่หน้าที่ ย่อมเป็นการให้ความสะดวกที่จะรับความจริง และปฏิบัติตามหน้าที่ข้อผูกพัน และในการปฏิเสธความเท็จ และงดเว้นจากการกระทำที่ต้องห้าม คนทุกคนควรอ่านหนังสือของศาสนาอื่น และแสดงความคิดเห็นของตนในศาสนานั้น ๆ หรือควรจะฟังคำสอนของศาสนาอื่น เพราะเราได้ความรู้โดยการฟังผู้อื่น เพราะเราจะเป็นคนคงแก่เรียนได้ก็โดยการ

ศึกษา แม้ว่าผู้พิงอาจจะไม่สามารถอธิบายสิ่งที่ตนได้พิงให้คนอื่นรู้ได้ แต่ถึงกระนั้น เขาก็เข้าใจเรื่องนั้นด้วยตัวเขาเอง บุคคลผู้มีอคติย่อมไม่เห็นความผิดของตนเองและของผู้อื่น คนที่สามารถแยกแยะความถูกออกจากความผิดได้ เขาก็สามารถเข้าใจได้ดีสิ่งที่เขาได้อ่านหรือได้พิง ถ้าประชาชนไม่รู้ศาสนาของผู้อื่น เขาก็ไม่สามารถจะสนทนาปราศรัยซึ่งกันและกันได้ แต่คนโง่จะตกอยู่ในหลุมของความไม่แน่นอน เพื่อป้องกันเรื่องนี้ หนังสือเล่มนี้จึงได้ให้ข้อความที่สำคัญ ๆ ของศาสนาต่าง ๆ ไว้โดยสังเขป ส่วนที่เหลือนอกนั้น ถ้าเขาสนใจเขาก็สามารถจะพิจารณาเอาเองได้ถึงความเป็นจริงของศาสนาเหล่านั้น อะไรก็ตามที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นจริง ซึ่งมีอยู่ในศาสนาเหล่านั้น ย่อมค้นพบว่าความจริงนั้นก็มีอยู่เท่า ๆ กัน ในทุกศาสนา การถกเถียงนั้นอยู่เหนือสิ่งที่ผิด ถ้าอันหนึ่งเป็นจริงและอีกอันหนึ่งไม่จริง การถกเถียงก็สิ้นสุดลงในระยะเวลาอันสั้น ถ้าผู้เถียงย่อมถกเถียงกัน เพื่อค้นคว้าหาความจริงจากสิ่งที่ไม่จริง แน่นอนย่อมค้นหาได้ เอาล่ะ ข้าพเจ้าจะเขียนเรื่องศาสนาคริสต์ในบทที่ ๑๓ นี้โดยสังเขป เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาโดยมีความเห็นว่า พวกเขาจะได้รู้ว่าศาสนานี้เป็นศาสนาประเภทใด เท่านี้ก็เป็นการเพียงพอสำหรับคนฉลาดแล้ว

อลมติเลขเนน วิจกฺษณ วเรษ

ศาสนาคริสต์

เราจะได้เขียนเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ต่อไป เพื่อจะได้รู้กันว่าศาสนาของพวกเขา ผิดหรือไม่ผิดอย่างไร คัมภีร์ไบเบิลของพวกเขานั้น พระเจ้าสร้างขึ้นหรือไม่อย่างไร ก่อนอื่นเราขอเขียนเกี่ยวคัมภีร์ไบเบิลฉบับเดิมเสียก่อน

คัมภีร์ไบเบิลเดิม

๑. ในการเริ่มต้นนั้น พระเจ้าสร้างสวรรค์และโลก และโลกก็ปราศจากรูปร่างและว่างเปล่า และความมืดมีอยู่บนผิวพื้นน้ำซึ่งมีความลึก และจิตของพระเจ้าก็เคลื่อนมาบนผิวน้ำเยนเนซิส ๑.๑,๒

วิจารณ์ : การเริ่มต้นคืออะไร

คริสต์ : การสร้างโลกครั้งแรกคือการเริ่มต้น

วิจารณ์ : นี่หรือคือการสร้างโลกครั้งแรก ไม่มีใครก่อนหน้านั้นหรือ

คริสต์: เราไม่รู้ว่ามันมีหรือไม่มี แต่พระเจ้ารู้

วิจารณ์: เมื่อท่านไม่รู้ ทำไมท่านจึงเชื่อในคัมภีร์เล่มนั้นเล่า เพราะมันไม่ได้ทำให้หมดสงสัย ทำไมท่านจึงวางใจในคัมภีร์เล่มนั้น และอ้อนวอนคนอื่นให้เชื่อตาม โดยการสอนศาสนาอันเต็มไปด้วยความสงสัยแก่พวกคนเหล่านั้น ทำไมท่านไม่เชื่อในศาสนาพระเวท ซึ่งไม่มีความสงสัยใด ๆ และสามารถจะขจัดความสงสัยได้มิใช่หรือ ท่านรู้จักพระเจ้าได้อย่างไรในเมื่อท่านยังไม่รู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่พระเจ้าสร้างขึ้น ท่านเชื่อว่าท้องฟ้าเป็นอะไรหรือ

คริสต์: ความว่างเปล่า หรือความไม่มีอะไรเลย และสูงกว่าภูมิทั้งหลาย

วิจารณ์: ความว่างเปล่าเกิดขึ้นมาได้อย่างไร เพราะความว่างแผ่ซ่านอยู่ทั่วไป และเป็นปรมาณูมันเหมือนกันทั้งข้างล่างและข้างบน เมืองสวรรค์ไม่ได้ถูกสร้างขึ้น ความว่างหรือท้องฟ้ามี หรือว่าไม่มี ถ้ามันไม่มี พระเจ้าผู้เป็นเหตุของโลก และเหตุของวิญญาณอยู่ที่ไหนไม่มีอะไรสามารถทรงอยู่ได้โดยปราศจากความว่าง ฉะนั้น คำสอนของคัมภีร์ไบเบิล จึงไม่มีเหตุผล ความรู้และงานอันเป็นระบบของพระเจ้ามีหรือ หรือมีวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง

คริสต์: งานของพระเจ้าเป็นวิธีการ

วิจารณ์: ทำไมจึงไม่เขียนไว้ในที่นี่ว่า โลกถูกพระเจ้าสร้างขึ้นโดยปราศจากรูปร่างหรือ

ข้อสังเกต: ข้อสังเกตของท่านสวามีแสดงให้เห็นว่า คัมภีร์ไบเบิลที่เป็นภาษาฮินดีนั้น คณะผู้สอนศาสนา ผู้ไม่รู้ภาษาฮินดีแปล ย่อมผิดได้มาก เพราะมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะเผยแพร่คัมภีร์ไบเบิลออกไปให้เร็วที่สุดโดยไม่ตรวจความถูกต้องของการแปลคัมภีร์นั้น

คริสต์: โดยปราศจากรูป หมายความว่า มันขรุขระไม่เรียบและไม่ใช่เป็นพื้นแบบราบ

วิจารณ์: แล้วใครทำมันให้เป็นพื้นราบเล่า เดี๋ยวนี้มันยังไม่เรียบร้อยดอกหรือ ดังนั้นงานของพระเจ้าก็ไม่สามารถจะเป็นไปได้โดยปราศจากรูป เพราะพระเจ้าเป็นสรรพัญญูรู้ทุกอย่าง ไม่เคยมีความผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่งในงานของพระองค์ เพราะเขียนไว้ในคัมภีร์ไบเบิลว่า โลกที่พระเจ้าสร้าง ได้มีอยู่แล้วโดยปราศจากรูป พระเจ้าไม่สามารถสร้างมันขึ้นมาได้ อะไรคือจิตของพระเจ้าเล่า

คริสต์ : จิตของพระเจ้าคือวิญญาณ

วิจารณ์ : มันเป็นรูป หรือปราศจากรูป มันแผ่ซ่านอยู่ทุกหนทุกแห่งไม่มีขอบเขตจำกัด หรือมีขอบเขตจำกัดเล่า

คริสต์ : วิญญาณ เป็นอรูป มีความรู้สึก ไม่มีขอบเขตจำกัด แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งอยู่ที่ภูเขาซิไนเป็นสวรรค์ชั้นที่สี่และภูมิอื่น ๆ

วิจารณ์ : ถ้ามันเป็นอรูป ใครได้เห็นมันบ้างหรือ ภาวะที่ไม่มีขอบเขตจำกัดนั้น ไม่สามารถลอยอยู่บนพื้นน้ำได้ เอาละ เมื่อจิตของพระเจ้า ลอยอยู่บนพื้นน้ำทะเลลึกได้ พระเจ้าอยู่ที่ไหนหรือ เป็นที่เห็นได้ชัดว่าร่างกายของพระเจ้าจะต้องอยู่ในที่บางแห่ง หรือพระองค์จะต้องลอยอยู่อันเป็นส่วนหนึ่งแห่งจิตของพระองค์ ลอยอยู่บนพื้นน้ำ ถ้าเป็นเช่นนั้น พระองค์ไม่สามารถจะรู้ทั้งปวงและไม่มีขอบเขตจำกัดได้ ถ้าไม่มีขอบเขตจำกัด พระองค์ก็ไม่สามารถสร้างโลก รักษาโลก และบำรุงโลกได้ พระองค์ไม่สามารถควบคุม และตัดสินการกระทำของวิญญาณได้ ทั้งไม่สามารถทำลายโลกได้ด้วย เพราะอะไรก็ตามที่จำกัด คุณสมบัติของมัน การกระทำของมัน และธรรมชาติของมันต้องจำกัดด้วย ถ้าเป็นเช่นนั้น เขาไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ เพราะพระเวทประกาศไว้ว่าพระเจ้าแผ่อยู่ทั่ว ไม่มีขอบเขตจำกัดในคุณสมบัติ ในการกระทำและธรรมชาติของพระองค์ พระองค์คือความจริง ผู้ประเสริฐ ผู้เรืองปัญญา เป็นนิรันดร์ บริสุทธิ์ตื่นแล้ว อิสระ ไม่มีเบื้องต้น เบื้องปลาย และอื่น ๆ ถ้าท่านเชื่อในพระเจ้าเช่นนั้น ท่านจะมีความสุขและไม่เป็นอย่างอื่นไปได้

๒. และพระเจ้าตรัสว่า ขอให้มีแสงสว่างเกิดขึ้น และแสงสว่างก็เกิด และพระเจ้าเห็นแสงสว่างนั้นเป็นความดี เจน. ๑.๓,๔.

วิจารณ์ : แสงสว่างที่เป็นวัตถุได้ยินสิ่งที่พระเจ้าพูดหรือ ถ้าเป็นไปได้ มันจะเป็นไปได้อย่างไรว่าแสงดวงอาทิตย์ แสงตะเกียง แสงไฟไม่ได้ยินสิ่งที่เราพูดในปัจจุบันมิใช่หรือ แสงเป็นวัตถุไม่สามารถจะได้ยินสิ่งที่ใคร ๆ พูด พระเจ้ารู้ว่าแสงสว่างดีต่อเมื่อพระองค์เห็นมันมิใช่หรือ พระองค์ไม่ทรงรู้ว่ามันดีมาก่อนหรือ ถ้าพระองค์รู้ ทำไมพระองค์ทรงพูดว่ามันดีหลังจากที่ได้เห็นมันแล้ว ถ้าพระองค์ยังไม่ทรงรู้มันว่าดี พระองค์ไม่ใช่พระ

เจ้ามิใช่หรือ ดังนั้นคัมภีร์ไบเบิลนั้นพระเจ้าไม่ได้พูด และพระเจ้าที่พรรณนาไว้ในคัมภีร์ไบเบิลก็ไม่ใช่เป็นสรรพัญญู

๓. และพระเจ้าก็ตรัสว่า ขอให้มีท้องฟ้าในท่ามกลางน้ำ ขอให้แบ่งแยกน้ำจากน้ำ และพระเจ้าได้สร้างท้องฟ้า และแบ่งแยกน้ำซึ่งอยู่ภายใต้ท้องฟ้าออกจากน้ำแล้วท้องฟ้าก็อยู่เหนือน้ำ และมันเป็นอย่างนั้น และพระเจ้าเรียกท้องฟ้าว่าสวรรค์ และเวลาเช้าและเย็นก็เกิดขึ้นมาในวันที่สอง เจน. ๑.๖—๘.

วิจารณ์: สวรรค์และน้ำได้ยินคำพูดของพระเจ้าหรือ ถ้าไม่มีท้องฟ้าในน้ำ ท้องฟ้าจะอยู่ที่ไหนเล่า ในการพูดครั้งแรก พระเจ้าสร้างสวรรค์ขึ้น และแล้วพระองค์สร้างมันอีก เป็นเรื่องเหลวไหล ถ้าท้องฟ้าเรียกว่าสวรรค์ มันก็แผ่อยู่ทั่วไป ดังนั้นสวรรค์ก็มีทุกหนทุกแห่ง และมันก็ไร้ประโยชน์ที่พูดว่าสวรรค์อยู่ข้างบน เมื่อดวงอาทิตย์ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นมาแล้วกลางวันและกลางคืนเกิดขึ้นได้อย่างไรเล่า การยืนยันอันเหลือเชื่อเช่นนั้น เราสามารถจะพบในคำกล่าวต่อไป

๔. พระเจ้าตรัสว่า ขอให้เราสร้างคนในรูปแบบของเรา เหมือนแบบตัวเรา พระเจ้าก็สร้างคนขึ้นในรูปแบบของพระองค์ ผู้สร้างมนุษย์ขึ้น พระองค์สร้างผู้ชายก่อนและแล้วสร้างผู้หญิง และพระองค์ก็ให้พรแก่พวกเขา เจน. ๑, ๒๖—๒๘

วิจารณ์: ถ้าพระเจ้าสร้างคนในรูปแบบของพระองค์ พระเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ สรรพัญญู มีความสุข และมีคุณสมบัติอันประเสริฐเหมือนกัน ทำไมอาดัมจึงไม่มีคุณสมบัติอันประเสริฐเหมือนกับพระองค์ เพราะเขาไม่ได้ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบของพระองค์ ถ้าพระเจ้าสร้างอาดัม พระองค์จะต้องสร้างรูปของพระองค์เองก่อน จึงสามารถผลิตอาดัมขึ้นมาได้ มันจะถาวรได้อย่างไร จากรูปแบบนั้นที่พระเจ้าก็สร้างอาดัม มิใช่หรือ

คริสต์: พระเจ้าสร้างอาดัมขึ้นมาจากโลก

วิจารณ์: โลกสร้างขึ้นมาจากอะไร

คริสต์: โลกสร้างขึ้นมาจากอำนาจของพระองค์เอง

วิจารณ์: อำนาจของพระเจ้ามีเบื้องต้นหรือไม่มีเบื้องต้น

คริสต์: ไม่มีเบื้องต้น

วิจารณ์: ถ้าอำนาจของพระเจ้าไม่มีเบื้องต้น เหตุของโลกก็เป็นนิรันดร์ แล้วทำไมท่านจึงเชื่อว่าความมีเกิดจากความไม่มีเล่า

คริสต์: ไม่มีอะไรอื่น ก่อนการสร้างโลก นอกจากพระเจ้าเท่านั้น

วิจารณ์: ถ้าไม่มีอะไร โลกนี้เกิดมาจากอะไร อำนาจของพระเจ้าเป็นทรัพย์ หรือเป็นคุณสมบัติ ถ้าอำนาจเป็นทรัพย์ มันก็เป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากพระเจ้า ถ้าอำนาจนั้นเป็นคุณสมบัติ สิ่งหรือทรัพย์ไม่สามารถจะทำมาจากคุณสมบัติได้ เช่นเดียวกับไฟไม่สามารถจะทำมาจากสีหรือรูป หรือน้ำไม่สามารถจะทำมาจากรส ถ้าโลกเกิดมาจากพระเจ้า คุณสมบัติการกระทำของโลก ก็จะเหมือนกับคุณสมบัติและการกระทำของพระเจ้า แต่มันไม่เหมือนกับพระเจ้าในคุณสมบัติ ในการกระทำ และในธรรมชาติ เป็นที่เห็นได้ชัดว่าโลกไม่ได้สร้างขึ้นมาจากพระเจ้า แต่สร้างขึ้นมาจากเหตุของโลก เรียกว่าปรมาณูหรือวัตถุ ดังนั้นท่านควรยอมรับสิ่งที่ได้เขียนไว้ในพระเวท และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกำเนิดของโลก คือมีวัตถุ หรือปรมาณูอยู่ก่อนแล้ว พระเจ้าสร้างโลกจากวัตถุนั้น ถ้าวิญญาณซึ่งเป็นนามภายใน และร่างกายคือรูปภายนอกของอาดัม เหมือนกับนามภายในและรูปภายนอกของคน มันเป็นไปได้อย่างไรว่า รูปพระเจ้าเหมือนรูปของคน เพราะถ้าอาดัมถูกสร้างขึ้นเหมือนกับรูปของพระเจ้า พระเจ้าจะต้องเหมือนกับอาดัม

๕. พระเจ้าได้สร้างคนขึ้นมาจากธุลีดิน และหายใจลมปราณชีวิตเข้าไปในทางรูจมูก และคนก็มีวิญญาณมีชีวิต และพระเจ้าก็สร้างสวนขึ้นทางทิศตะวันออกของเมืองเอเด้น และ ณ ที่นั่นเอง พระองค์ก็เอาคนที่พระองค์สร้างขึ้นไปไว้ พระเจ้าสร้างต้นไม้ขึ้นท่ามกลางสวนจากดินและปลูกต้นไม้แห่งความรู้ขึ้นในท่ามกลางความดีและความชั่วแห่งชีวิต เจน. II ๗—๙

วิจารณ์: เมื่อพระเจ้าสร้างสวนขึ้นทางทิศตะวันออกของเมืองเอเด้น และทรงเอาอาดัมไปไว้ในสวนนั้น พระองค์ไม่รู้ดอกหรือว่า พระองค์จะต้องเอาอาดัมออกจากสวนนั้นมิใช่หรือ ถ้าพระเจ้าสร้างอาดัมจากธุลีดิน อาดัมจะไม่เป็นเหมือนรูปแบบของพระเจ้า แต่ถ้า

เขาเป็นเหมือนรูปของพระเจ้า พระเจ้าเองก็จะต้องสร้างมาจากธุลีดินด้วย เมื่อพระเจ้าหายใจชีวิตเข้าไปในจมูกของพระองค์ ลมหายใจนั้นเป็นลมหายใจของพระเจ้าหรือว่ามันเป็นลมหายใจที่ต่างกันกับลมหายใจของอาดัม ถ้ามันเป็นลมหายใจที่ต่างกันอาดัมก็ไม่ได้ถูกสร้างในรูปแบบของพระเจ้า ถ้าลมหายใจนั้นเหมือนกับลมหายใจของพระเจ้า อาดัมและพระเจ้าก็เป็นคน ๆ เดียวกันและเหมือนกัน ถ้าเหมือนกันพระเจ้าก็ต้องเหมือนอาดัม คือจะต้องเกิด ตาย เติบโต เสื่อม หิวกระหายและป่วยไข้และอื่น ๆ อาดัมจะเป็นพระเจ้าได้อย่างไรหรือ ฉะนั้นคำสอนของคัมภีร์ไบเบิลฉบับเดิม ดูเหมือนว่าไม่ถูกต้องและหนังสือนั้นเองพระเจ้าไม่ได้สร้างขึ้น

๖. และพระเจ้าก็ทำให้อาดัมหลับสนิท และเมื่อเขาหลับแล้ว พระเจ้าก็ดึงเอาซี่โครงอันหนึ่งออกมา และเอาเนื้อปิดไว้แทนที่ ซี่โครงที่พระเจ้าดึงเอาออกมาจากผู้ชายคืออาดัมนั้น พระองค์ก็เอามาสร้างผู้หญิง และเอาผู้หญิงไปไว้กับผู้ชาย เจน II ๒๑—๒๒

วิจารณ์: พระเจ้าสร้างอาดัมขึ้นมาจากธุลีดิน ทำไมจึงไม่สร้างภรรยาอาดัมจากผงธุลีดินเช่นเดียวกันด้วย ถ้าสร้างผู้หญิงจากซี่โครงของผู้ชาย ทำไมพระองค์จึงไม่สร้างอาดัมจากซี่โครงของพระองค์ด้วยเล่า ตั้งแต่นั้นมาเอวาก็ถูกเรียกว่าผู้หญิง เพราะหล่อนถือกำเนิดมาจากผู้ชาย เขาถูกเรียกว่าผู้ชาย เพราะต้นเดิมของเขามาจากผู้หญิง เขาทั้งสองจึงรักกันและกันผู้ชายยึดติดอยู่กับผู้หญิง และผู้หญิงก็ยึดติดกับผู้ชาย โอท่านผู้รู้เอ๋ย ท่านเห็นแล้วว่าความรู้ทางวิทยาศาตร์ หรือความรู้ทางปรัชญา ได้พรรณนาพระเจ้าไว้ในที่นี้ยิ่งใหญ่อย่างไร ถ้าซี่โครงถูกดึงเอามาจากผู้ชายแล้วนำเอาไปสร้างเป็นผู้หญิง มันเป็นไปได้อย่างไรว่าผู้ชายทุกคนไม่มีซี่โครงสักซี่โครงเดียวน้อยไปกว่าผู้หญิง มันควรจะมีเพียงซี่โครงเดียวเท่านั้นในร่างกายของผู้หญิง เพราะผู้หญิงทำด้วยซี่โครงเดียวเท่านั้น ร่างกายของผู้หญิงไม่ได้ทำจากวัตถุของโลกที่พระเจ้าสร้างขึ้นมิใช่หรือ ฉะนั้นคำสอนในคัมภีร์ไบเบิลเกี่ยวกับการสร้าง จึงขัดกับความรู้สึกของการสร้าง

๗. งู เป็นสัตว์ที่ละเอียดอ่อนกว่าสัตว์อื่นใดที่อยู่ในทุ่งที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น พระองค์ก็ตรัสแก่ผู้หญิงคนนั้น เจ้าไม่ควรจะกินผลไม้ทุกต้นในสวนนั้น พระองค์ตรัสอย่างนั้นมิใช่หรือ และผู้หญิงก็กล่าวแก่งูว่า เราอาจกินผลไม้ทุกต้นในสวนนั้น แต่พระเจ้าตรัสว่าต้นไม้

ต้นไหนที่อยู่ในท่ามกลางสวน เจ้าไม่ควรกินหรือเข้าไปจับต้องต้นไม้นั้น มิฉะนั้นก็จะตาย แล้วงูก็พูดกับผู้หญิงคนนั้นว่า เจ้าจะไม่ตายแน่ ๆ เพราะพระเจ้ารู้ว่าในวันนั้น เจ้าจะต้องกินผลไม้นั้น แล้วนัยน์ตาของเจ้าก็จะถูกเปิดออก และเจ้าก็จะเป็นเสมือนพระเจ้ารู้ดีรู้ชั่ว และเมื่อผู้หญิงคนนั้นเห็นว่าต้นไม้นั้นดีสำหรับอาหาร และเห็นว่ามันสบายนัยน์ตาด้วย และต้นไม้ก็เป็นที่ปรารถนาทำคนให้ฉลาด เธอก็เอาผลไม้มาจากต้นนั้น และรับประทานมัน และให้ลูกหนึ่งแก่สามีของเธอกับเธออีกลูกหนึ่งและเขาก็กินผลไม้นั้น และดวงตาของเขาทั้งสองก็เปิดออก พวกเขารู้ว่าพวกเขาเปลือยกาย และก็เอาใบไม้ร้อยกันเข้าทำเป็นผ้านุ่ง

และพระเจ้าก็พูดแก่งูว่า เพราะเจ้าได้ทำสิ่งชั่วนี้ลงไป เจ้าจะตองถูกสาบอยู่เหนือสตว์วัวควายทั้งหลาย อย่เหนือสัตว์ทุกประเภทในท้องนา ท้องของเจ้าจะไปเหนือสิ่งนน เจ้าจะต้องกินฝุ่นตลอดวันในชีวิตของเจ้า ฉันจะวางสัตรูเอาไว้ระหว่างเจ้ากับผู้หญิง และระหว่างพันธุ์ของเจ้ากับพันธุ์ของผู้หญิง มันจะต้องทำให้หัวของเจ้าเป็นแผล และเจ้าจะต้องทำให้ส้นเท้าของเธอเป็นแผล

พระเจ้าตรัสแก่ผู้หญิงว่า ฉันจะเพิ่มความเศร้าโศรกให้แก่เจ้าเป็นทวีคูณยิ่ง และทำให้เจ้าคิดมากในความเศร้าโศก เจ้าจะต้องอุ้มท้องเด็ก และความปรารถนาของเจ้าจะต้องอยู่ที่สามีของเจ้า เขาจะต้องปกครองเหนือเจ้า

และพระองค์ก็ตรัสกับอาดัมว่า เพราะเจ้าเชื่อฟังคำอ้อนวอนของภรรยาของเจ้า และได้กินผลไม้นั้น เพราะเหตุนั้นฉันจะบังคับเจ้า คือเจ้าจะต้องไม่กินมัน คำสาบนี้เป็นมูลฐานสำหรับประโยชน์ของเจ้าในความเศร้โศก เจ้าจะต้องกินมันตลอดชีวิต มันจะเอาหนามและยางไปให้แก่เจ้า และเจ้าจะต้องกินใบไม้ในทุ่งนา เจน ๑—๗, ๑๔—๑๘

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าของคริสต์เป็นสรรพัญญูจริง ทำไมนะ พระองค์จึงทรงสร้างงูตัวโกงนี้ หรือซาตานตัวนี้ขึ้นมาเล่า ถ้าพระองค์เองได้สร้างมันขึ้นมา พระองค์เองเป็นผู้ทำบาป เพราะถ้าพระองค์ไม่สร้างมันขึ้นมาแล้ว ทำไมมันจึงทำชั่ว เมื่อพระองค์ไม่ทรงเชื่อในการเกิดใหม่ ทำไมพระองค์จึงสร้างมันขึ้นมาชั่ว โดยปราศจากความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งในส่วนของพระองค์ พูดความจริง เขาไม่ใช่งู แต่ว่าเป็นคน เพราะถ้าเขา

ไม่ใช่คน เขาจะพูดภาษาคนได้อย่างไร เขาถูกเรียกว่า ซาตาน เพราะเขาพูดเท็จ และเพราะหลอกลวงคนอื่นให้ตกอยู่ในหลุมพรางของตน แต่ซาตานตัวนี้เป็นคนพูดจริง ดังนั้นเขาจึงไม่หลอกลวงผู้หญิง แต่เขาพูดความจริงแก่ผู้หญิงคนนั้น พระเจ้าพูดเท็จกับอาดัมและเอวาว่า พวกเขาจะตายถ้าพวกเขากินผลไม้ เพราะต้นไม้ได้ให้ความรู้แก่พวกเขา และให้ความเป็นอมตะแก่พวกเขาด้วย ทำไมผลไม้จึงถูกห้ามมิให้กินหรือถ้าพระองค์ห้าม ก็แสดงว่าพระองค์โกหก และหลอกลวง เพราะผลไม้นั้นสามารถให้ความรู้ได้ และให้ความสุขด้วย แต่ไม่ได้สร้างเหตุแห่งความโง่และความตาย

ถ้าพระเจ้าห้ามรับประทานผลไม้ ทำไมพระองค์จึงสร้างต้นไม้ ถ้าพระองค์สร้างต้นไม้ขึ้นเพื่อพระองค์เอง พระองค์ก็เป็นคนโง่ และเป็นอมตะ ถ้าพระองค์ทรงสร้างต้นไม้ขึ้นเพื่อคนอื่น ก็ไม่มีความผิดที่จะรับประทานผลไม้นั้น ปัจจุบันไม่มีต้นไม้ที่ให้ความรู้และความเป็นอมตะแก่ผู้ทานผลไม้ พระเจ้าได้ทำลายพันธุ์ไม้ชนิดนั้นแล้วหรือ การทำเช่นนั้นเป็นการหลอกลวง และโกงคน มันเป็นไปได้อย่างไรว่า พระเจ้าไม่เป็นเช่นนั้น โดยการกระทำวิธีการเช่นนั้น เพราะคนสามารถจะหลีกจากการกล่าวหาว่าเป็นคนหลอกลวง และโกงคนอื่นได้มิใช่หรือ พระองค์ทรงสาปแช่งต้นไม้ ซึ่งปราศจากความผิดใด ๆ ในส่วนของมัน ดังนั้นพระเจ้าก็ไม่เที่ยงธรรม และคำสาปนั้นควรจะตกอยู่แก่พระองค์เอง เพราะพระองค์สร้างคำเท็จและหลอกลวงพวกเขา จงพิจารณาดูซิว่าปรัชญานี้ ผู้หญิงสามารถจะมีการตั้งครรภ์และเกิดเด็กโดยปราศจากความเจ็บปวด ใครสามารถจะหาขนมปัง โดยปราศจากเหงื่อที่หน้าผากหรือไม่มีหนามและยางไม้ในโลกมาก่อนละหรือ ถ้าการกินใบไม้ใบหญ้าเป็นการเหมาะสมโดยบัญญัติของพระเจ้า การรับประทานเนื้อในเวลาต่อมา อนุญาตโดยคัมภีร์ใบเบิลก็ไม่ผิดมิใช่หรือ ถ้าการปฏิบัติในเวลาต่อมาถูกต้อง การปฏิบัติมาก่อนก็ไม่ถูกต้อง ถ้าความดีของอาดัมไม่ได้ถูกสร้างขึ้นมา ทำไมพวกคริสต์จึงเชื่อว่า มนุษย์ทั้งหลายมีบาปจากความเป็นเด็ก ๆ ของอาดัมหรือ หนังสือเช่นนั้นและเทพเจ้า พวกนักปราชญ์และผู้คงแก่เรียนคิดกันว่าเป็นผู้มีเหตุผลมิใช่หรือ

๘.— และพระเจ้าตรัสว่า ดูซิ คนผู้นั้นมาเป็นเหมือนคน ๆ หนึ่งของเรา เรื่องรู้ความดีและความชั่ว และเดี๋ยวนี้ เขาจะยื่นมือและเอาต้นไม้ชีวิตไปกินและอยู่ตลอดไป ดังนั้น พระองค์จึงขับไล่คนนั้นไป และให้เขาไปอยู่ทางตะวันออกของสวนเอเด้นของตน และดาบอันเป็นประกายหันไปทุกทิศเพื่อรักษาทางของต้นไม้ชีวิต เจน III ๒๒, ๒๔.

วิจารณ์ เอาละ ทำไมพระเจ้าจึงอิจฉาริษยาเช่นนั้น และมีความเห็นขัดต่อเหตุผลที่ว่าอาดัมมีความเท่าเทียมกับพระองค์ในเรื่องความรู้ มันเป็นสิ่งที่เลวมิใช่หรือ ทำไมพระองค์จึงมีความพอใจต่อความคิดเห็นเช่นนั้นเล่า เพราะไม่มีใครจะสามารถเท่าเทียมกับพระเจ้าได้ แต่เรื่องนี้อย่างน้อยพิสูจน์ให้เห็นว่า เขาไม่ใช่พระเจ้า แต่เป็นบุคคลเฉพาะบางคนเท่านั้น เมื่อใดก็ตามที่คัมภีร์ไบเบิลพูดถึงพระเจ้า เขาจะพรรณนาถึงบุคคลนั้นว่าเป็นเหมือนคน ดูซิ ความเสียใจของพระเจ้ามีมากเพียงใด ในการปรับปรุงความรู้ของอาดัมหรือ เขามีความอิจฉาริษยามากน้อยเพียงใด ในการรับประทานผลไม้อมตะ เมื่อพระองค์ได้เอาอาดัมไปไว้ในสวนเอเด้นครั้งแรกนั้น พระองค์ไม่รู้อนาคตของอาดัมหรือว่า พระองค์จะตัดอาดัมออกจากพระองค์ไป ฉะนั้นพระเจ้าของศาสนาคริสต์จึงไม่เป็นสรรพัญญู การถือดาบเป็นประกายนั่งคอยเฝ้าอาดัมอยู่นั้น มันเป็นงานของมนุษย์ไม่ใช่งานของพระเจ้า

เคน และ อเบล

๔.— และเมื่อเวลาผ่านไปก็มีว่า **เคน**ได้นำเอาผลไม้ที่ปลูกไว้ถวายแก่พระเจ้า และ**อเบล**ก็ได้นำเอาผลไม้ผลแรกของพวกของเขา และนำเอาน้ำมันสัตว์จากฝูงสัตว์ ถวายแก่พระเจ้า และพระเจ้าแสดงความเคารพต่อ**อเบล** และไทยทานของเขา แต่พระองค์ไม่ให้ความเคารพแก่**เคน**และไทยทานของ**เคน** ดังนั้น**เคน**จึงโกรธมาก และเขาสูญเสียพลังความอดทน และพระเจ้าก็พูดกับเคนว่า ทำไมเจ้าจึงโกรธ และความอดทนของเจ้าหายไปไหนเสียไปหรือ เจน. IV.—๖

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าไม่ใช่ผู้ทานเนื้อสัตว์ ทำไมพระองค์ จึงเคารพต่ออเบล และต่อการถวายเนื้อแพะแก่พระเจ้า และทำไมไม่ให้ความเคารพนับถือเคน และรับการถวายผลไม้

ของเขาเล่า เหตุของการทะเลาะระหว่างเคนกับอเบล และเหตุการตายของอิเบลก็คือ พระเจ้าผู้เดียว การกระทำทั้งหลายของพระเจ้าของคริสต์ ซึ่งก็เหมือนกับการกระทำของคน การปลูกต้นไม้ในสวน และการตรวจดูสวนนั้นบ่อย ๆ ก็เป็นการกระทำของมนุษย์ ดังนั้นมันจึงเห็นได้ว่า คัมภีร์ไบเบิลนั้นคนเป็นผู้เขียนขึ้น และพระเจ้าไม่ได้สร้าง

๑๐.— และพระเจ้าได้ตรัสกับเคนว่า อเบลน้องชายของเจ้าไปอยู่ที่ไหน และเขาก็บอกว่าเขาไม่รู้ ข้าพเจ้าเป็นคนเฝ้าน้องชายหรือ และพระเจ้าก็ตรัสว่าเจ้าได้ทำอะไร เสียงร้องของเลือดของน้องชายของเจ้า ร้องมาหาฉันจากพื้นดิน และเจ้าถูกสาปออกจากโลกนี้ เจน IV ๙—๑๑

วิจารณ์ พระเจ้าไม่รู้มาก่อน ๆ ที่จะถามเคนหรือ เสียงของเลือดจากพื้นดินเรียกทุก ๆ คนหรือสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ทำให้คนโง่ชอบใจ ฉะนั้นหนังสือนี้ จึงไม่ใช่พระเจ้าสร้างขึ้นหรือนักปราชญ์เขียน

๑๑.— และอินอชก็เดินไปกับพระเจ้า หลังจากที่เขาได้เกิดเมธูเซลาฮ์ ๓๐๐ ปีต่อมา เจน V ๒๒

วิจารณ์ เอาละ ถ้าพระเจ้าคริสต์ไม่ใช่คน อินอชจะเดินไปกับพระองค์ได้ไหม ฉะนั้นพวกคริสต์จะมีความสุข ถ้าเขาเชื่อในพระเจ้าว่า เป็นอรูปที่พระเวทสอน

๑๒.— และลูกสาวที่เกิดมาเป็นมนุษย์ โอรสของพระเจ้าเห็นลูกสาวของมนุษย์ว่า หล่อนเหล่านั้นสวยงาม และโอรสของพระเจ้าก็เลือกเอาลูกสาวมนุษย์เป็นภรรยา มียักษ์ใหญ่ในโลกในสมัยนั้น และหลังจากนั้น โอรสของพระเจ้ามาร่วมสมสู่กับลูกสาวของมนุษย์ พวกเขาก็มีลูกกับลูกสาวคน และเด็กที่เกิดมาเหล่านั้นมีพลังมาก ซึ่งมีอายุยืนและสละโลก และพระเจ้าก็เห็นว่าความชั่วของมนุษย์ในโลกยิ่งใหญ่มาก และว่าความคิดคำนึงในหัวใจของเขา มีแต่ความชั่วอย่างเดียวที่สืบต่อกันไม่ขาดสาย และมันทำให้พระเจ้าทรงสำนึกผิดว่า พระองค์ได้สร้างคนขึ้นในโลกนั้นผิดเสียแล้ว และมันทำให้พระองค์เศร้าพระทัย และพระเจ้าก็ตรัสว่า ฉันทำลายคนผู้ซึ่งฉันได้สร้างมันขึ้นมาจากผิวดิน ทั้งคน สัตว์ สิ่งเลื้อยคลาย และสัตว์มีปีกในอากาศ ฉันต้องทำลายมันเพราะทำให้ฉันสำนึกผิดที่ฉันได้สร้างมันขึ้น เจน VI ๑,๒, ๔—๗

วิจารณ์ ขอได้อนุญาตให้เราถามพวกคริสต์ ผู้ซึ่งเป็นโอรสพระเจ้า และภรรยาของเขา แม่ยาย พ่อตา น้องเขย และญาติ ๆ เพราะการแต่งงานกับลูกสาวคน ทำให้คนเป็นญาติกับพระเจ้า และเด็กที่เกิดมาจากพวกเขาก็จะเป็นบุตรของพวกเขา และเป็นหลานของพวกเขา เรื่องนิยายนี้เป็นเรื่องของพระเจ้าและหนังสือของพระเจ้าหรือ แต่มันพิสูจน์ได้แล้วว่าหนังสือเล่มนี้คนบ้าได้จัดการเขียนขึ้น เขาไม่ใช่พระเจ้าและไม่ใช่สรรพัญญู และไม่รู้อนาคต ผู้ที่เป็นเช่นนั้นก็คือคน พระองค์ไม่รู้ว่าพระองค์สร้างโลกขึ้นมาแล้วจะทำให้ ประชาชนเป็นคนชั่วในอนาคตหรือ การสำนึกผิด การเสียใจในการกระทำพลาด และการเศร้าสลดใจในการกระทำเช่นนั้น สามารถจะมองรู้ได้เฉพาะพระเจ้าของคริสต์เท่านั้น เพราะเขาไม่ใช่สรรพัญญูและไม่ได้เป็นนักบุญ ดังนั้นเขาจึงมีเสรีพ้นจากความเสียใจ และสำนึกผิด โดยพลังของสมาธิและปรัชญา น่าประหลาดมากแม้แต่สัตว์เดรัจฉาน และพวกนกจำนวนมากก็กลับเป็นผู้ร้ายไปด้วย ถ้าเขาเป็นพระเจ้า เขาจะเสียใจได้อย่างไร ดังนั้นเขาไม่ใช่พระเจ้า และคัมภีร์ไบเบิลก็มิใช่ของพระเจ้าด้วย ถ้าพวกคริสต์เชื่อ หรือถ้าแม้ว่า เขามีความเชื่อในพระเจ้าที่พรรณนาไว้โดยพระเวทว่าเป็นผู้พ้นเด็ดขาดจากบาปทั้งปวง จากความเศร้าโศก จากความเจ็บปวด ความเศร้าที่สำนึกผิด และความป่วยของมนุษย์อื่น ๆ เป็นผู้มีสัจจะ มีปัญญา มีความสุข (สัจจะ จิตตานันทสรูป) พวกเขาสามารถจะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของชีวิตในโลก

๑๓.— ความยาวของเรือ ๓๐๐ คิวบิต (ศอก) กว้าง ๕๐ ศอก สูง ๓๐ ศอก ท่านจะนำเรือบรรทุกท่าน บุตรของท่าน ภรรยา ลูกสะใภ้ พร้อมกับท่าน และสิ่งมีชีวิตทุกรูปแบบที่มีเนื้อหนัง ชนิดละ ๒ ตัว เพื่อรักษาพวกเขาให้มีชีวิตอยู่ เขาจะเป็นผู้ชายหรือหญิงก็ตาม บรรดาพวกนก พวกวัวควาย ทุกชนิด สัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดบนพื้นโลก ชนิดละ ๒ ตัวจะมาอยู่กับท่าน และเลี้ยงให้มันมีชีพอยู่กับท่าน ที่เหลือนอกนั้นทำเป็นอาหารสำหรับรับประทาน ดังนั้นโนอาห์จึงทำตามความที่พระเจ้าสั่งให้เขาทำ ดังนั้นเขาจึงทำ เจน VL ๑๕, ๑๘,—๒๒

วิจารณ์ นักปราชญ์คนใดคนหนึ่ง จะสามารถถือเอาเรื่องราวอย่างนั้นพูดสิ่งไร้สาระขัดกับความรู้เพื่อพระเจ้ากระนั้นหรือ เรื่องที่กล่าวถึงช้างต้นมีขนาดสามารถจะบรรจุช้างตัวผู้ช้างตัวเมีย อูฐตัวผู้ตัวเมีย และสัตว์เดรัจฉานเป็นพัน ๆ ล้านตัว พร้อมกับอาหารและเครื่องดื่ม ได้อย่างไร ดังนั้นคัมภีร์ไบเบิล คนเป็นผู้เขียนขึ้น ใครก็ตามที่เขียนหนังสือดังกล่าว ข้างต้นจะต้องไม่ใช่นักปราชญ์แน่

๑๔.— และเรือโนอาห์สร้างแท่นบูชาต่อพระเจ้า และบรรทุกสัตว์ที่สะอาดบริสุทธิ์ทุกตัว พวกสัตว์มีปีกทุกตัวที่สะอาดได้ถวายสิ่งบูชาที่เผาด้วยไฟเอาไว้หน้าแท่นบูชา และพระเจ้าก็ดมกลิ่นของสัตว์ และพระเจ้าตรัสในพระทัยว่า ฉันไม่สาปแช่งพื้นดินเพื่อประโยชน์ของคน เพราะว่าความคิดคำนึงในใจของคนคือ ความชั่วจากความหนุ่มของเขา ฉันจะทำโทษทุกสิ่งที่มีชีวิตอย่างที่ฉันสร้างมันขึ้นมา เจน VIII ๐—๒๐,๒๑

วิจารณ์ การสร้างแท่นบูชา และถวายของบนแท่นบูชา ย่อมพิสูจน์ว่า พิธีกรรมเหล่านี้คัมภีร์ไบเบิลได้เลียนแบบมาจากพระเวท พระเจ้ามีนาสิกที่จะดมกลิ่นรสไทยทานหรือ พระเจ้าของคริสต์มีความรู้จำกัดเช่นเดียวกับคนมิใช่หรือ เพราะพระองค์ทรงสาบคนและสัตว์เดียวนี้ และเดียวนี้พระองค์ก็ทรงเสียใจในการกระทำลงไปมิใช่หรือ บางครั้งพระองค์ก็ตรัสว่า ฉันไม่ควรจะสาบสิ่งที่ฉันสร้างมาก่อนแล้ว และบางครั้งพระองค์ทรงตรัสว่า พระองค์จะทำ พระองค์ทรงฆ่าสัตว์ทั้งหมดก่อน และเดียวนี้พระองค์ทรงตรัสว่า ฉันจะไม่ทำเช่นนั้นอีก ทั้งหมดนี้ดูเหมือนเป็นการกระทำของเด็ก และไม่ใช่การกระทำของพระเจ้า หรือเป็นการกระทำควรแก่นักปราชญ์ก็หาไม่ เพราะการยืนยันและการให้สัตยาบันย์ของนักปราชญ์นั้น ย่อมสืบต่อ

๑๕.— พระเจ้าให้พรแก่โนอาห์ และลูก ๆ ของเขา และตรัสแก่พวกเขา สิ่งที่เคลื่อนไหวทุก ๆ ชนิดซึ่งมีชีวิตอยู่จะเป็นอาหารของพวกเจ้า ฉันได้ให้ทุกสิ่งแก่พวกเจ้า แม้แต่ใบไม้เขียว เจ้าจะไม่ทานเนื้อสดกับด้วยชีวิตของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นเลือดของพวกเขา เจน IX. ๑,๓,๔

วิจารณ์ พระเจ้าของคริสต์ไม่มีความปรานี โดยการฆ่าสัตว์ตัวหนึ่งเพื่อให้อีกตัวหนึ่งมีชีวิตอยู่เป็นสุข บิดามารดาเหล่านั้น จะไม่เป็นผู้บาปอย่างมหันต์หรือผู้ซึ่งฆ่าเด็กคนหนึ่งเพื่อเลี้ยงอีกคนหนึ่ง คำพูดข้างต้นนั้นก็เหมือนกรณีนี้ เพราะสัตว์ทั้งหมดก็เหมือนกับลูกของพระเจ้า เมื่อไม่เป็นเช่นนั้น พระเจ้าคริสต์ทำตนเหมือนเพชฌฆาตคนหนึ่ง พระองค์ผู้ซึ่งทำคนทุกคนให้เป็นคนกินเนื้อ ทำไมเขาจะไม่เป็นบาปจากความทารุณหรือ

หอสูง

๑๖.— และโลกทั้งหมดมีภาษา ๆ เดียว และพูดภาษาเดียว เขาทั้งหลายพูดว่า ขอให้พวกเราจงไปสร้างเมืองและหอคอย ยอดของมันอาจจะสูงถึงสวรรค์ และขอให้เราตั้งชื่อหอคอยนั้น มิฉะนั้นพวกเราจะถูกทำให้กระจายออกไปไกลทุกทิศทาง บนพื้นโลกทั้งหมด และพระเจ้าก็จะลงมาเยี่ยมเมืองและหอคอย ซึ่งเด็ก ๆ ของคนได้สร้างมันขึ้น และพระเจ้าก็ทรงตรัสว่า เจ้าจงสังเกต ประชาชนย่อมเป็นหนึ่ง และพวกเขาทั้งหมดมีภาษาเดียว และพวกเขาทั้งหลายเริ่มทำสิ่งนี้ และเดี๋ยวนี้ไม่มีอะไรที่จะถูกเหนี่ยวรั้งจากพวกเขา ซึ่งพวกเขาก็มีความคิดคำนึงที่จะทำอย่างนั้น จงไปในที่นั้น ขอให้เราลงไปและเอาภาษาของพวกเขาปะปนกัน ซึ่งพวกเขาอาจจะไม่เข้าใจกันและกันในการพูดกันของพวกเขา ดังนั้นพระเจ้าจึงทำให้พวกเขาอยู่ไกล และห่างกันบนพื้นโลก พวกเขาจากไปเพื่อสร้างเมืองนั้นขึ้นมา เจน II ๑, ๔—๙

วิจารณ์ เมื่อมีภาษาเพียงภาษาเดียวบนพื้นโลก ประชาชนจะต้องมีความสุขมากในหมู่พวกเขา แต่พวกเขาจะสามารถทำอะไรได้ ในเมื่อพระเจ้าเกิดความอิจฉาริษยาขึ้นมาทำภาษาของพวกเขาที่เข้าใจกันให้เกิดความสับสนปนเปกัน และโดยวิธีนั้นได้ทำความเสื่อมให้เกิดแก่พวกเขาทั้งหลาย เป็นความผิดอันมหันต์ของพระเจ้า มันเป็นความเลวทรามมากกว่าการกระทำของพวกมารร้าย มันเป็นการเห็นได้อย่างประจักษ์ชัดว่าพระเจ้าของคริสต์อาศัยอยู่บนภูเขาซีไน หรือภูเขาอื่น ๆ และพระองค์ไม่ชอบความเจริญก้าวหน้าของประชาชน เรื่องราวนี้จะเป็นผลงานของนักปราชญ์ได้หรือ ซึ่งมีความรู้น้อยกว่าพระเจ้ามาก และคัมภีร์ไบเบิลเป็นคำพูดของพระเจ้าหรือ

อัปราฮัม

๑๗.— แล้วอับราฮัมก็พูดกับสาร่ายภรรยาว่า ดูทางนี้ ฉันรู้ว่าเธอเป็นผู้หญิงที่สวยน่าดูมาก ดังนั้น มันมีเหตุที่จะเกิดขึ้นว่า เมื่อพวกอียิปต์เห็นเจ้าเข้าซึ่งพวกเขาก็จะพูดว่า นี้คือภรรยาของเขา พวกเขาก็จะฆ่าฉัน แต่พวกเขาก็จะเอาชีวิตเธอไว้ กล่าวคือเธอเป็นน้องสาวของฉัน มันเป็นการดีสำหรับเธอที่จะอยู่กับฉัน และวิญญาณของฉันก็จะอยู่ต่อไปเพราะเธอ

วิจารณ์ ดูซิเราถือว่าอัปราฮัมเป็นผู้ประกาศศาสนาอันยิ่งใหญ่ของคริสต์และอิสลาม ความประพฤติของเขาชั่วมากที่เขาพูดเท็จต่อภรรยา พวกเขาจะดำเนินการตามวิธีของความรู้และความสุข ซึ่งพวกเขาเชื่อว่าเป็นนักบุญได้อย่างไร

๑๘.— และพระเจ้าก็ตรัสกับอัปราฮัม เจ้าควรรักษาสัญญาของฉันไว้ เจ้าและลูกหลานของเจ้าและในช่วงระยะลูกหลานเหลนของเขารักษาสัญญาตลอดไป นี้คือสัญญาซึ่งเจ้าจะต้องรักษาระหว่างฉันกับเจ้าและลูกหลานของเจ้าตลอดสาย เด็กผู้ชายทุกคนในระหว่างพวกเจ้าควรเข้าสนับ และเจ้าจะต้องสนับเนื้อหนังหุ้มปลายลึงค์ และมันจะเป็นเครื่องหมายของสัญญาระหว่างฉันกับเธอ และเขาผู้ชายซึ่งมีอายุ ๘ วัน จะต้องเข้าสนับระหว่างพวกเจ้า เขาผู้ซึ่งเกิดในบ้านหรือซื้อของมาด้วยเงินผู้ซึ่งไม่ใช่เผ่าพันธุ์ของเจ้า เขาผู้ซึ่งเพิ่มเติมในบ้านของเจ้า และเขาผู้ซึ่งซื้อมาด้วยเงินของเจ้า จำเป็นจะต้องเข้าสนับด้วย สัญญาของฉันจะต้องอยู่ในเนื้อของเจ้า เพราะสัญญาเป็นนิรันดร และเด็กผู้ชายที่เกิดมาไม่เข้าสนับ วิญญาณนั้นจะต้องถูกตัดขาดจากคนของเขา เขาผู้ทำลายสัญญาของฉัน เจน XVII, ๙—๑๔

วิจารณ์ มองดูคำสั่งของพระเจ้าขัดกันเอง ถ้าการเข้าสนับของผู้ชายเป็นความประสงค์ของพระเจ้า พระองค์ไม่ได้ตัดหนังปลายลึงค์เลยในการเริ่มต้นของการสร้างโลก มันเป็นการป้องกันเสมือนกับหนังตา เพราะส่วนเฉพาะตรงนั้นมีความละเอียดอ่อนมาก ถ้าไม่มีหนังหุ้มปลาย มดกัดหรือเป็นแผลนิดหน่อยก็จะก่อให้เกิดความเจ็บปวดมาก มันป้องกันมิให้เปื่อนกางเกงในในขณะเยี่ยว เพราะเหตุผลดังกล่าวนั้นมันไม่ดีเลยที่จะตัดหนัง-หุ้มปลายลึงค์ออก ทำไมพวกคริสต์ไม่เคารพสัญญานี้ของพระเจ้า มันเป็นคำสั่งที่

ยังอยู่ การผิดสัญญาย่อมทำให้หลักฐานของพวกคริสต์ผิดไปด้วย นั่นไม่ใช่คำของกฎหมายผิด พวกคริสต์ไม่เคยคิดถึงเรื่องนี้หรือ

รูปแบบมนุษย์

๑๙.— เมื่อพระเจ้าพูดกับอัปราฮัมแล้ว พระองค์ก็ทรงเหาะไป เจน XVIII ๒๒

วิจารณ์ คำนี้พิสูจน์ว่า เทพเจ้าหรือพระเจ้าเหมือนคนหรือนกผู้ซึ่งขึ้นไปข้างบนได้ หรือลงข้างล่างได้

พระเจ้าเสวยเนื้อ

๒๐.— และพระเจ้าปรากฏพระองค์ต่อหน้าอัปราฮัม ณ ที่ราบของแมมเร และอัปราฮัมอยู่ที่ประตูเต็นท์ในวันร้อนระอุ และเขาก็ลืมตาของเขาขึ้นมองออกไปเห็นชายสามคนยืนอยู่ข้าง ๆ เขา แล้วเขาก้มศีรษะลงติดพื้นดิน และพูดว่า โอ พระเจ้า ข้า ฯ ได้พบเห็นพระองค์แล้ว ขอพระองค์อย่าได้จากไป ข้า ฯ ขออ้อนวอนแด่พระองค์ ในฐานะเป็นทาสรับใช้พระองค์ ขอให้ข้า ฯ นำน้ำมาล้างพระบาทของพระองค์ และขอพระองค์ทรงพักอยู่ใต้ต้นไม้นี้เถิด ข้า ฯ จะไปนำชิ้นขนมปังมาถวายพระองค์ เพื่อพระองค์จะได้ทรงสบาย หลังจากนั้นพระองค์จะเสด็จไปได้ เพราะพระองค์ทรงมาเยี่ยมทาสรับใช้ของพระองค์แล้ว แล้วคนทั้งสามก็พูดว่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างที่ท่านพูด แล้วอัปราฮัมก็กลับไปที่เต็นท์ของเขา และพูดกับสาร่าห์ เจ้าเตรียมอาหารเพื่อคนสามคนโดยเร็ว คลุกแป้งเข้าด้วยกัน และทำขนมย่างไฟให้สุก แล้วอัปราฮัมก็วิ่งไปที่ฝูงแกะและจับลูกแกะอ่อนและดีมาตัวหนึ่ง และให้มันแก่หนุ่มคนหนึ่ง แล้วเขาก็ฆ่ามัน เขาก็เอานำเอาเนยแข็งและนม และเนื้อลูกแกะอ่อนซึ่งเขาแกงมันดีแล้ว แล้ววางไว้ข้างหน้าคนทั้งสาม และเขาก็ยืนอยู่หน้าคนสามคนที่นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ แล้วเขาทั้งสามก็รับประทาน เจน XVIII ๑—๘

วิจารณ์ ดูซิ ท่านเป็นคนดีหรือ การปฏิญญาของเขาไม่กินเนื้อสัตว์ (โค) ลูกโค และสัตว์อื่น ๆ พระเจ้าของพวกเขากินเนื้อโคอ่อน เขาเป็นพระเจ้า ไม่ใช่คนทารุณโหดร้ายหรือ เขาไม่มีความปราณี และอยากที่จะกินเนื้อสัตว์มิใช่หรือ ไม่

รู้ว่าคนสองคนที่ติดตามพระเจ้าคือใคร ฉะนั้นจึงย่อมเห็นได้ว่า คนที่ติดตามไปคือคนบ่า พระเจ้าเป็นหัวหน้าของพวกเขาในคัมภีร์ไบเบิล เพราะเหตุผลดังกล่าว คนฉลาดจะไม่ยอมรับคัมภีร์ไบเบิล ว่าเป็นคัมภีร์ของพระเจ้า และไม่ถือว่าเขาเป็นพระเจ้าผู้ที่กล่าวถึงในคัมภีร์ไบเบิล

๒๑.— และ พระเจ้าก็ถามกับอัปราฮัมว่า สาร่าห์หัวเราะอยู่ที่ไหน พร้อมกับตรัสว่า ฉันจะให้เขามีลูกเมื่อฉันแก่หรือ สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ยากมากสำหรับพระเจ้ามีหรือ

วิจารณ์ มองดูความประพฤติของพระเจ้าคริสต์ประหลาดมาก มีอารมณ์ร้ายเหมือนเด็ก ๆ และผู้หญิง และการแน็บแนม

๒๒.— แล้วพระเจ้าก็ให้ฝนตกลงมาเหนือเมืองโสดอม และเหนือเมืองโกโมร่าห์กำมะถันและไฟพระเจ้าประทานให้มาจากสวรรค์ และพระเจ้าก็โปรยลงมายังเมืองทั้งหมด และที่ราบทั้งปวง และทับถมประชาชนของเมืองนั้นตายทั้งหมด และสิ่งเหล่านั้นก็เกิดขึ้นเหนือพื้นดิน เจน XIX. ๒๔,๒๕

วิจารณ์ มองดูการกระทำของพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ผู้ซึ่งไม่มีความสงสารแม้กระทั่งเด็กเล็กๆ พวกเขาทั้งหมดเป็นคนบาปซึ่งพระองค์ทรงล้มล้างพื้นดินทั้งหมด และทำให้พวกเขาตายเรียบหรือ กรรมที่พระเจ้าทำนี้ขัดกับความยุติธรรม ความปรานี และเหตุผล เมื่อพระเจ้าของพวกเขาทำกรรมอันน่าสยดสยองเช่นนั้น พวกเขาเหล่านั้นจะไม่ทำกรรมชั่วช้านั้นได้อย่างไรหรือ

การร่วมประเวณีของล๊อท

๒๓.— พวกเรามามอมเหล้าคุณพ่อให้เมา และพวกเราก็จะนอนกับเขา เพื่อพวกเราจะได้ลูกจากคุณพ่อ พวกเขาก็มอมเหล้าพ่อของพวกเขาในคืนนั้น และลูกคนแรกก็เข้าไปนอนกับพ่อของเธอ ขอให้พวกเรามอมเหล้าคุณพ่อให้เมาคืนนี้ด้วยเถิด และเธอก็เข้าไปนอนกับเขา ดังนั้นลูกสาวทั้งสองมีเด็กกับพ่อของพวกเขา เจน XIX ๓๒—๓๔,๓๖

วิจารณ์ โล่! ความชั่วมหันต์ของคริสต์ และคนอื่น ๆ ผู้ดื่มเหล้า การติดสุราของผู้ชาย แม้แต่ลูกสาวของเขาเองก็ยังไม่งดเว้นจากการร่วมประเวณีมิใช่หรือ ดังนั้นคนดีเขาไม่เคยคิดที่จะดื่มสุรา

๒๔.— และพระเจ้าก็มาเยี่ยมสาร่าห์ อย่างที่พระองค์ตรัสไว้ และพระองค์ก็ทำกับสาราห์อย่างที่ได้พูดไว้ และสาร่าห์ก็ตั้งครรภ์ เจน. XXI. ๑,๒.

วิจารณ์ คิดดูซิว่า สาร่าห์มีท้องหลังจากที่พระเจ้ามาเยี่ยมเธอได้อย่างไร มีเหตุอื่นใดในการตั้งครรภ์ นอกจากพระเจ้ากับสาราห์มาพบกันหรือ มันดูเหมือนว่าสาร่าห์มีท้องโดยความกรุณาของพระเจ้า

ฮาการ์ ภรรยานอกสมรสของอัปราฮัม

๒๕.— แล้ว อัปราฮัมตื่นขึ้นในตอนเช้าตรู่ นำเอาขนมปัง และน้ำหนึ่งขวดไปให้แก่ฮาการ์ วางไว้บนบ่าของเธอและเด็ก และให้เธอออกไป เธอทิ้งเด็กเอาไว้ใต้พุ่มไม้พุ่มหนึ่ง และหล่อนก็กลับมาอีกและก็นั่งลงข้างเด็กคนนั้นแล้วก็ร้องไห้ และพระเจ้าก็ได้ยินเสียงเด็กคนนั้น เจน XXI. ๑๔—๑๗

วิจารณ์ มองดูอันตรายของพระเจ้าของคริสต์ เพราะครั้งแรกพระองค์เข้าข้างสาร่าห์ และให้ฮาการ์ออกไป แล้วนางก็ร้องไห้เสียงดัง แต่พระองค์ได้ยินเสียงของเด็ก งานนี้มันประหลาดเสียนี่กระไร บางทีมันอาจจะเป็นว่า พระองค์อาจจะเข้าใจผิดว่าเด็กร้องไห้ เขาเป็นพระเจ้าได้อย่างไร และคัมภีร์ไบเบิลจะเป็นคำพูดของพระเจ้าได้หรือ คัมภีร์นั้นบรรจุเรื่องของคนธรรมดา มีความจริงเพียงนิดหน่อย นอกนั้นเป็นนิทานทั้งนั้น

การบูชายัญมนุษย์

๒๖.— และมันได้เกิดขึ้นหลังจากสิ่งทั้งหลายซึ่งพระเจ้าได้พยายามแนะนำอัปราฮัม และบอกเขาว่าอัปราฮัม เธอเอาบุตรของเธอ บุตรของเธอ อิซากที่เธอรัก เอาเขาไปบูชายัญ อัปรารับเอาอิซากลูกของเขาไปผูกติดกับแท่นบูชาบนกองฟืน และอัปราฮัมยื่นแขนออก พร้อมด้วยมีดในมือ เพื่อฆ่าลูกของเขา แล้วนางฟ้าของพระองค์ก็ตะโกนเสียงดังจากสวรรค์ และพูดว่า อัปราฮัมอย่าได้ฆ่าลูกชายของเขา และอย่าได้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดกับเขา เพราะฉันรู้แล้วว่า ท่านกลัวพระเจ้า เจน XXII. ๑,๒, ๙—๑๒

วิจารณ์ นี่เห็นได้ชัดว่า พระเจ้าแห่งคัมภีร์ไบเบิล มีความรู้จำกัด และไม่ใช่สรรพัญญู อัปราฮัมคนใจง่าย มิฉะนั้นก็ไม่ทำเช่นนั้น ถ้าพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล เป็นสรรพัญญู เขาควรจะรู้อนาคตของอัปราฮัม โดยเหตุแห่งญาณ ดังนั้นจึงพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า พระเจ้าในศาสนาคริสต์ไม่ใช่สรรพัญญู

การฝังศพ

๒๗.— ในโอกาสฝังคนไว้ในหลุมศพ ไม่มีใครในบรรดาพวกเราจะงดเว้นจากการฝังศพ แต่ท่านอาจจะฝังตัวท่านเอง

วิจารณ์ การฝังคนตาย เป็นอันตรายอย่างสูงแก่ความอยู่ดีกินดีของโลก เพราะศพที่เน่าทำให้อากาศที่บริสุทธิ์เสีย และกลิ่นเหม็นก่อให้เกิดเชื้อโรคต่าง ๆ

ถาม : ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะเผาผู้ที่เรารัก การฝังเขาเหมือนกับวางเขาให้หลับ ดังนั้นการฝังคนตายจึงดีกว่าการเผา

ตอบ : ถ้าท่านรักคนตาย ทำไมท่านไม่เอาศพคนตายไว้ในบ้านของท่านเองเล่า ทำไมท่านเอาเขาไปฝังไว้ในที่อื่นเล่า วิญญาณที่ท่านรักไปอยู่ที่ไหนแล้ว จะมีความรักอะไรหรือกับสิ่งเหม็นผุพังซึ่งเป็นของศพเล่า ถ้าท่านรักศพทำไมท่านเอาศพไว้ใต้พื้นดินเล่า

เพราะถ้าท่านบอกกับชายคนหนึ่งว่า ท่านประสงค์จะนำเอาเขาไว้ภายใต้พื้นดิน เขาจะไม่พอใจที่ท่านกระทำเช่นนั้นเลย การเอาผงธุลี หินใส่ลงไปกลบหน้า กลบตา กลบตัวของคนที่รักนั้น มันเป็นการกระทำของความรักหรือ การเอาก้อนหินไปทับไว้บนอกศพ เอาอิฐและปูนโบกทับไว้ เป็นการกระทำของความรักหรือ การเอาศพใส่โลง ฝังไว้ในสุสานฝังศพ ส่งแก๊สพิษออกมา ทำลายอากาศบริสุทธิ์ และก่อให้เกิดเชื้อโรคอันร้ายกาจ

๒ ศพ ๆ หนึ่งต้องการที่ดินยาว ๖ ศอก กว้าง ๔ ศอก การคำนวณนี้จะแสดงให้เห็นว่า ส่วนเนื้อที่ดินสำหรับฝังคนตายเป็นร้อย พัน และล้านศพจะต้องใช้ที่ดินขนาดไหน มันไม่เป็นประโยชน์สำหรับการปลูกพืชทำสวน หรือสำหรับอยู่อาศัย ฉะนั้นการฝังศพเป็นเรื่องเสียหายที่สุดไม่ว่าจะทำโดยวิธีใด การเอาศพทิ้งลงในน้ำมีความ

เสียหายน้อยกว่าเอาศพฝังไว้ เพราะว่าสัตว์น้ำทั้งหลายพร้อมที่จะตอดกินเป็นอาหารอยู่แล้ว แต่อะไรก็ตามที่เป็นกระดูก หรือสิ่งสกปรกที่อยู่ในน้ำจะเปื่อยเน่าและเพิ่มความทุกข์แก่โลกต่อไป การทิ้งศพไว้ในป่า มีความชั่วน้อยกว่านำเอาศพไปทิ้งไว้ในน้ำ เพราะพวกสัตว์สี่เท้าสองเท้าทั้งหลายจะฉีกกินกันเป็นอาหาร แต่กระดูกและเศษที่เหลืออื่น ๆ ยังต้องเหม็นเน่า และทำให้อากาศเสียจะเป็นอันตรายแก่โลกตามส่วนของมัน ดังนั้นการเผาจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะมันจะทำให้ศพเป็นปรมาณูไปซึ่งจะหายเข้าไปในอวกาศ

ถาม : การเผาศพนั้นก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นคลุ้ง

ตอบ : ถ้าการเผาศพทำไปโดยปราศจากวิธีการที่ถูกต้อง มันจะส่งกลิ่นเหม็นเล็กน้อย แต่น้อยมากกว่าการฝังศพ และวิธีอื่นใดของการเอาศพไปทิ้ง แต่จะไม่มีกลิ่นเหม็นเลย ถ้าการเผาศพนั้นทำถูกต้องตามวิธีการของคัมภีร์พระเวทซึ่งประกอบด้วย ๑ ขุดหลุมลงให้ลึก ๓ ศอก กว้าง ๓$\frac{1}{2}$ ศอก และยาว ๕ ศอก และที่ก้นหลุม ทำให้กว้างลงไป $\frac{1}{2}$ ของความยาว (๑) เอาเนยใสหนักเท่ากับน้ำหนักของศพ ผสมกับชมดุ ๑ รัตติกับ ๑ ซีเออร์ตามสัดส่วน ๑ เมาซาของหญ้าฝรั่น $\frac{1}{2}$ เมนต์ของไม้จันทร์น้อยกว่า ถ้ามันมีปริมาณเท่ากัน อการ์ ตาการ์ แคมเปอร์ เป็นต้น ไม้พาเลช เป็นต้นวางไว้ที่หลุมหรือแท่นวางศพเหนือเพลิงที่จัดเอาไว้ เตรียมวางไม้ไว้ที่ปากหลุม ทอดเป็นสะพานเต็มเรียบแล้วก็จุดไฟเผาศพ และเนยใสที่เก็บไว้ค่อย ๆ ใส่ลงไปในไฟ การเผาวิธีนี้เรียกว่า อันเตศติ หรือการบูชายัญครั้งสุดท้ายเรียกว่า นรเมธ หรือบุรุษเมธบูชายัญ ถ้าคนนั้นเป็นคนจนไม่ควรใส่เนยใสมากไปกว่า ๒๐ ซีเออร์ ค่าใช้จ่ายในการเผาศพควรขอจากรัฐ หรือรัฐเป็นผู้ให้ แต่จะต้องทำตามวิธีการข้างต้น ถ้าเนยใสและวัตถุอื่น ๆ หาไม่ได้ การเผาศพด้วยไม้ก็ยังดีกว่าการนำศพไปฝัง และวิธีอย่างอื่นเพราะเนื้อที่หนึ่งในสี่ของเอเคอร์ สามารถจะเผาศพได้เป็นล้าน ๆ คน ที่ดินก็ไม่ได้เสียมากไปกว่าการฝัง และการเห็นหลุมฝังศพก่อให้เกิดความกลัว ดังนั้นการฝังศพย่อมเป็นการเลวทรามในทุก ๆ ด้าน

พระเจ้าของอัปราฮัม

๒๘.— พระเจ้าได้ให้พรแก่อัปราฮัมนายของข้า ฯ ผู้ซึ่งไม่ได้มีความเมตตาปรานี และความจริงและให้ข้า ฯ อยู่ในแนวทางที่พระองค์ทรงนำไปสู่บ้านภราดรของนายของข้า ฯ เจน XXIV ๒๗

วิจารณ์ เขาคือพระเจ้าของอัปราฮัมเท่านั้นหรือ ถ้าพระเจ้านำทางเหมือนกับกรรมกรสมัยใหม่ถูกบังคับ และนำโดยวิธีการเดินหน้าเพื่อชัยทาง ทำไมพระองค์ไม่ทำกับคนเหล่านั้นเหมือนสมัยนี้ ทำไมไม่พูดกับคนแก่ สิ่งเช่นนั้นไม่ใช่งานของพระเจ้า หรือคำของพระเจ้า แต่เป็นคำของคนร้าย

๒๙.— เหล่านี้คือชื่อของลูกชายของอิศมาเอล บุตรชายคนแรกที่เกิดจากอิศมาเอล ชื่อนิบาโจร และชื่อบุตรคนอื่น ๆ คือ เกดาห์ อัดบีล มิบซัม มิศมา ดูมา มาสา ฮาดาร์ เซม่า เจตุรนาพีส และศกเดมาห์ เจน. XXV. ๑๓—๑๕

อิศมาเอล

วิจารณ์ อิศมาเอลคนนี้เกิดจาก ฮาการ์ทาสีของอัปราฮัมหรือ

๓๐.— ฉันจะปรุงเนื้อลูกแกะเหล่านี้ให้เป็นอาหารโอชารสสำหรับบิดาของเจ้า อย่างที่เขารักเช่นนั้น และเจ้าก็จงนำอาหารนี้ไปให้บิดาของเจ้า ซึ่งเขาอาจจะทาน และนั่นเขาจะให้พรแก่เจ้าก่อนที่เขาจะตาย และเรเบคาห์ (ภรรยาของอิซาก) นำเอาเสื้อผ้าที่ดี ๆ ของลูกคนโตของเธอ เอสเซาว์ แล้วไปใส่ให้ยาคอบลูกคนเล็ก แล้วก็เอาหนังลูกแกะไปวางไว้ที่มือของเขา และไปคล้องคอเขา และบิดาก็พูดกับบิดาของเขา (อิซาก) เขาคือเอสเซาว์ บุตรเกิดคนแรกของท่าน ข้า ฯ จะทำตามที่ท่านสั่งข้า ฯ ข้า ฯ ขออ้อนวอนให้ท่านลุกขึ้น จงนั่งและทานเนื้อกวางก่อน ซึ่งวิญญาณของท่านจะได้ให้พรแก่ข้า ฯ เจน. XXVII, ๙,๑๐,๑๕,๑๖,๑๙

วิจารณ์ ดูซิ พวกเขายังโกง การขอพรโดยลวงต่อหน้าที่ และต่อมาตั้งตัวเป็นนักเรียนศาสนา และเป็นนักบุญ ไม่เป็นการประหลาดดอกหรือ ผู้ประกาศศาสนาคริสต์เป็นเช่นนั้นหรือ มันมีการบกพร่องยิ่งกว่าที่ค้นพบในศาสนาเพียงใดอย่างไร

การกราบไหว้หิน

๓๑.— และจาคอบก็ลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ และเอาหินที่เขาเอาหนุนทำเป็นหมอน เอาไปปักไว้เป็นเสา และเอาน้ำรดลงไปตั้งแต่ปลายของมัน และเขาก็ออกชื่อสถานที่นั่นว่า เบเธล และหินอันนี้ซึ่งข้า ฯ ตั้งขึ้น จะเป็นบ้านของพระเจ้า เจน XXX. ๑๘, ๑๙, ๒๒

วิจารณ์ จงดูการกระทำของคนป่าเถื่อนเหล่านี้ พวกเขาเองกราบไหว้และเป็นตัวการทำให้คนอื่นต้องกราบไหว้หิน พวกมุสลิมเรียกว่า "เบเธล มูกาด ทาส" (บ้านพระเจ้า) หินนั้นคือบ้านของพระเจ้าหรือ พระเจ้าอยู่ที่หินอย่างเดียวนั้นหรือ น่าสมเพชเพื่อนคริสต์ของข้า ฯ ผู้ที่กราบไหว้รูปบูชานั้นก็คือพวกท่าน

๓๒.— และพระเจ้าก็นึกถึงนางราเชล (ภรรยาจาคอบ) และพระเจ้าก็สนใจเธอ และเปิดช่องคลอดหล่อนออก และหล่อนก็ตั้งครรภ์ และมีลูกชาย และพูดว่า พระเจ้าได้เอาความน่าอับอายของฉันไปหมดแล้ว เจน XXV. ๒๒, ๒๓

วิจารณ์ พระเจ้าของคริสต์นี้ช่างประหลาดกระไร พระองค์เป็นแพทย์ผู้ยิ่งใหญ่หรือ อะไรคือเครื่องมือแพทย์และยารักษาในการเปิดช่องคลอดผู้หญิงที่พระองค์ทรงปฏิบัติ สิ่งทั้งหมดนี้คือรสชาติของอวิชชา

การบูชารูป

๓๓.— แต่พระเจ้าก็มาถึงลาบันคือแคว้นซีเรียในฝันคืนนั้น และพูดกับเขา จงระมัดระวังอย่าได้พูดถึงจาคอบทั้งในทางดีและทางเสีย เพราะท่านเจ็บปวดร้าวมานานหลังจากเขาได้ออกจากบ้านบิดาของเจ้า ถึงกระนั้นท่านก็ยังได้ขโมยเทพเจ้าทั้งหลายของข้า ฯ จากนั้น เจน. XXXI, ๒๔,๓๐

วิจารณ์ ข้อความตอนนี้ของคัมภีร์ไบเบิล เราสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นอุทาหรณ์ พระเจ้ามาหาคนเป็นพัน ๆ คนในฝัน และพูดกับเขาเหล่านั้น เขาพบพระเจ้าในขณะตื่น ทานและดื่มกับพระองค์ เยี่ยมเยียนคนและลาจากคนไป และทำสิ่งอย่างที่บันทึกไว้ในคัมภีร์ไบเบิล แต่ก็ยังไม่รู้ว่าถ้าพระองค์มีตัวตนหรือถ้าพระองค์ไม่มีตัวตนอยู่ในปัจจุบัน เพราะพระองค์ไม่เคยพบบุคคลหนึ่งบุคคลใด ทั้งในฝันและตื่น มันเป็นการเห็นได้ชัดว่า พวกคน

ป่าเถื่อนเหล่านี้เชื่อในรูปหิน และกราบไหว้หิน แต่พระเจ้าของคริสต์ได้ยอมนับถือหินเป็นพระเจ้า มิฉะนั้นการแสดงออกซึ่งการขโมยเทวรูปเป็นสิ่งที่พอเชื่อถือได้หรือ

๓๔.— และจาคอบก็ไปตามทางของเขา และเทพธิดาของพระเจ้าก็พบเขา และจาคอบก็เห็นนางเทพธิดาเหล่านั้นด้วย เขาพูดว่า นี่คือของพระเจ้า XXXII. ๑.๒.

วิจารณ์ ไม่มีความสงสัยแม้แต่น้อยในพระเจ้าของคริสต์ว่าเป็นคนธรรมดาเพราะที่ไหนที่มีกองทัพในที่นั่นต้องมีอาวุธ และมันจะต้องเกี่ยวพันกับสงคราม ในการโจมตีที่นั้นและที่นี่ ดังนั้นคน ๆ นั้นต้องมีกองทัพ และอะไรคือประโยชน์เพื่อรักษาไว้ซึ่งกองทัพอย่างไรเล่า

การแข่งขันมวยปล้ำ

๓๕. และจาค็อบก็ถูกทิ้งไว้แต่ผู้เดียว และมีชายคนหนึ่งอยู่กับเขาเล่นมวยปล้ำด้วยกันจนกระทั่งสว่าง และเมื่อเห็นว่าเอาชนะเขาไม่ได้แล้ว เขาจับขาอ่อนของจาค็อบ และขาอ่อนของเขาห่างกันขณะที่เขาปล้ำมวยกับเขา และเขาก็พูดว่าขอให้เขาจากไปเถิดเพราะสว่างแล้ว และเขาก็พูดว่า ฉันไม่ยอมให้ท่านไป เว้นไว้แต่ท่านจะให้พรแก่ข้า ฯ พวกเจ้าก็ถามเขาว่า ท่านชื่อไร เขาก็ตอบว่า ข้า ฯ ชื่อจาค็อบ และเขาก็พูดว่า ชื่อของท่านจะไม่เรียกว่า จาค็อบอีกต่อไป แต่ให้เรียกว่า อิสราเอล เหมือนกับเจ้าชายองค์หนึ่งมีอำนาจร่วมกับพระเจ้าและกับข้า ฯ และได้มีอยู่แล้ว และจาค็อบได้ถามเขาและพูดว่า บอกข้า ฯ ซิ ข้า ฯ อ้อนวอนถึงท่าน ชื่อของท่าน และเขาพูดว่า เหตุไฉนเล่า เจ้าถามถึงชื่อข้า ฯ และเขาก็ให้พรจาค็อบในที่นั่น และจาค็อบก็เรียกชื่อสถานที่ว่าปาเนียล เพราะข้าได้เห็นพระเจ้าซึ่งหน้า และชีวิตของข้า ฯ ก็ปลอดภัย และเมื่อเขาเดินทางผ่านดินแดนปาเนียล พระอาทิตย์ก็ขึ้นเหนือยอดเขา และหยุดบนขาอ่อนของเขา ฉะนั้นเด็กของอิสราเอลจึงไม่รับประทานกล้ามเนื้อที่เหี่ยวซึ่งอยู่บนขาอ่อน จนถึงทุกวันนี้ เพราะเขาจับที่ขาอ่อนของจาค็อบในขณะที่กล้ามเนื้อที่เหี่ยว เจน. XXXII, ๒๔—๓๒.

วิจารณ์ เมื่อพระเจ้าของคริสต์ เป็นมวยปล้ำของสนามรบ พระองค์ให้ความปรานีโดยให้ลูกชายแก่สาร่าห์และฮัดเซล เขาเป็นพระเจ้าจริง ๆ หรือ มองดูมารยาทแล้วว่า บุคคลหนึ่งถามเขาถึงชื่อของเขา และเขาก็ไม่ได้บอกชื่อนั้นแก่ชายคนนั้น พระเจ้าทำให้กล้ามเนื้อของจาค็อบลดหย่อนลง แต่เขาก็แพ้จาค็อบ ถ้าพระเจ้าเป็นหมอจริง พระองค์ก็ย่อมรักษาโรคได้ด้วย เมื่อ

จาค๊อบเป็นง่อยจากการภักดีต่อพระเจ้าเช่นนั้น ผู้ภักดีอื่น ๆ ก็จะต้องเป็นง่อยด้วยเหมือนกัน เมื่อพระเจ้าเผชิญหน้าและเล่นมวยปล้ำกับจาค๊อบ มันเป็นไปได้อย่างไรที่พระเจ้าไม่มีรูปร่างหรือ เรื่องทั้งหมดนี้เป็นการพูดพร่ำของเด็ก ๆ

๓๖. และ เออร์ เป็นบุตรคนแรกของจูดาฮ์ และเป็นคนชั่ว (บาป) ในสายตาพระเจ้า และพระเจ้าก็ฆ่าเขาเสีย และจูดาฮ์พูดกับโอนันลูกชายอีกคนหนึ่งว่า เจ้าจงไปหาภรรยาของพี่ชายเจ้า และแต่งงานกับเธอเสีย และให้ลูกเกิดขึ้นในนามของพี่ของเจ้า และคนก็รู้ว่า เด็กที่เกิดมานั้นไม่ใช่ลูกของเขา และเวลาก็ได้ผ่านมา เมื่อเขาเข้าไปหาภรรยาของพี่ชายของเขา แล้วเขาได้ปล่อยเชื้อพันธุ์ลงไปบนพื้นดิน เพราะกลัวว่าเขาจะให้เชื้อนั้นแก่พี่ชายของเขา และสิ่งซึ่งเขาทำไปนั้นพระเจ้าไม่พอใจ และโดยเหตุนั้น จึงได้ฆ่าเขาเสียอีกคนหนึ่งด้วย

วิจารณ์ ดูซิ การกระทำเหล่านี้มันจะเป็นการกระทำของคนหรือของพระเจ้ากันแน่ เพราะเมื่อเขาเข้าไปกระทำสิ่งที่เรียกว่านิโยคะ ทำไมเขาจึงถูกฆ่า ทำไมเขาจึงไม่ทำให้เขามีความคิดสว่างไสวเล่า ประเพณีนิโยคะมีอยู่ ทุกหนทุกแห่งก่อนสิ่งอื่นทั้งหมด มันเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าคำสอนนิโยคะนั้น เชื่อกันว่ามีทุกประเทศ

โมเสส

๓๗. เมื่อโมเสสเติบโตขึ้น เขาสอดแนมพวกฮิบรูคนหนึ่ง และสอดแนมชาวอียิปต์คนหนึ่ง เขียนตีพี่น้องของเขาคนหนึ่ง และเขามองดูหนทางเห็นว่าไม่มีคน เขาก็ฆ่าชาวอียิปต์คนนั้นเสียเอาไปซ่อนไว้ในทราย และเมื่อเขาไปวันที่สองอีก มีชาวฮิบรูสองคนเดินมาด้วยกัน คนหนึ่งพูดว่าเขาทำผิด เขาฆ่าเพื่อนของท่านมิใช่หรือ เขาพูดว่าใครตั้งให้ท่านเป็นเจ้าชาย และเป็นผู้พิพากษาเหนือเรา ท่านตั้งใจจะฆ่าเราเหมือนอย่างที่ท่านฆ่าชาวอียิปต์คนนั้นหรือ และโมเสสก็กลัว ไม้ที่เขาถือกลายเป็นงู VI ๓๑,—EX 11, 11—15.

วิจารณ์ มองดูโมเสส ผู้เป็นหัวหน้านักบุญ เป็นผู้แต่งคัมภีร์ และเป็นครูของศาสนาของคัมภีร์ไบเบิล ลักษณะของเขาแสดงให้เห็นถึงความโกรธแค้น และความชั่วอื่น ๆ เป็นฆาตกร เป็นผู้หลบหนีการลงโทษของรัฐบาล เหมือนอย่างโจร เมื่อเขาปิดบังความจริง เขาก็เป็นผู้โกหกหลอกลวง พระเจ้าพบเขาอย่างประหลาด และเขาเป็นนักบุญประกาศศาสนาของพวกยิว ซึ่งติดอยู่ในลักษณะของเขาด้วย ดังนั้นความโบราณของคริสต์ตั้งแต่โมเสสเป็นต้นมา ก็อยู่ในรัฐของความป่าเถื่อน และไม่ใช่ในรัฐของอารยชน

พรรณนาถึงพระเจ้า

๓๘. จงฆ่าคนที่ผ่านมา และท่านจงถือเอาพุ่มดอกไม้ และจุ่มพุ่มดอกไม้นั้นลงในเลือดซึ่งอยู่ในถังและเอาชิ้นเปื้อนผูกกับเสาสองข้างด้วยเลือดซึ่งมีอยู่ในถัง และไม่มีใครคนใดในบรรดาท่านทั้งหลายจะออกไปนอกประตูบ้านของเขาจนกว่าจะถึงตอนเช้า เพราะพระเจ้าจะผ่านเข้ามาเพื่อโจมตีพวกอียิปต์ เมื่อเขาเห็นเลือดที่ชิ้นผ้าและบนเสาทั้งสองข้างที่บัคไว้ พระเจ้าก็จะเข้ามาบนประตู และจะไม่ทำให้ผู้ทำลายทั้งหลายเดือดร้อนที่จะเข้ามาในบ้านของท่านเพื่อโจมตีท่าน

EX,XII, 21—22

วิจารณ์ นี่เหมือนกับบังเกิดขึ้นโดยบังเอิญ เขาจะเป็นพระเจ้าสรรพัญญูหรือ เขารู้จักบ้านของครอบครัวอิสราเอล เมื่อเขาเห็นสัญลักษณ์เลือดอยู่บนประตู แต่เขาไม่รู้อื่นนอกจากนั้น การทำแบบนี้ก็เหมือนกับการกระทำของคนที่มีความคิดสั้น ๆ ฉะนั้นมันจึงปรากฏเหมือนว่าคัมภีร์เหล่านี้คนป่าเถื่อนเขียนขึ้นมา

ความมหัศจรรย

๓๙. มันได้เกิดขึ้น คืนวันหนึ่งเป็นเวลาเที่ยงคืน พระเจ้าสังหารเด็กทุกคนที่เกิดเป็นคนแรกของพระเจ้าแผ่นดินฟาโรห์ที่อยู่ครองราชบัลลังก์ จนกระทั่งถึงเด็กเกิดคนแรกของทาสซึ่งอยู่ในห้องขังใต้ดิน และสัตว์ที่เกิดตัวแรกของสัตว์เลี้ยงทั้งหมด พระเจ้าฟาโรห์ตื่นในเวลาค่ำคืน พระองค์และบริวารของพระองค์ทั้งหมด คนอียิปต์ทุกคน และมีเสียงร้องคร่ำครวญมากมายในอียิปต์ เพราะไม่มีสักบ้านหนึ่งที่ไม่มีใครตาย EX. XII. 29,30

วิจารณ์ น่ากลัวจัง พระเจ้าของคริสต์ทารุณโหดร้าย ฆ่าเด็ก ๆ และวัวควายในเวลาเที่ยงคืน โดยปราศจากความผิดอย่างใดแม้แต่น้อย พระองค์ไม่มีความปรานีแก่สรรพสัตว์เหล่านั้นเลย พระทัยของพระเจ้าของคริสต์ ใจแข็งจริง การเศร้าโศกของชาวอียิปต์ก็ยังทำพระทัยของพระองค์ให้อ่อนลงไม่ได้เชียวหรือ แม้คนธรรมดาสามัญย่อมทำเช่นนั้นไม่ได้เลย พระเจ้าคริสต์มีความโหดร้ายมาก แต่ก็ไม่น่าประหลาดใจอะไร เพราะเขียนไว้ในคัมภีร์อยู่แล้ว มส. หริโน กุโต ดยาะ (ความปรานีของหัวใจของคนกินเนื้อสัตว์อยู่ที่ไหน) เพราะพระเจ้าของคริสต์เสวยเนื้อสัตว์ พระองค์จะมีภารกิจอะไรเล่าที่เกี่ยวด้วยเมตตา

แยกทะเล

๔๐. พระเจ้าจะต่อสู้เพื่อพวกเจ้า จงพูดกับเด็ก ๆ ของอิสราเอลว่า พวกเขาทั้งหลายจงเดินหน้าต่อไปอย่าได้หยุดยั้ง เจ้าจงยกไม้เรียวของเจ้าขึ้น ยื่นแขนของเจ้าออกไปเหนือทะเล และแบ่งแยกทะเลออกเป็นสอง เด็ก ๆ ของพวกอิสราเอลก็จะเดินไปบนดินแห้งท่ามกลางทะเล

EX. XIV. 14—16

วิจารณ์ เอาละ สหาย พระเจ้าตามเฝ้าดูครอบครัวของอิสราเอล เหมือนคนเลี้ยงแกะเดินเฝ้าฝูงแกะ แต่ไม่รู้เลยว่าพระเจ้าหลบซ่อนอยู่ที่ไหนในขณะนี้ มีฉะนั้นทางรถไฟ สามารถจะสร้างได้ทุกหนทุกแห่งในทะเลซึ่งสามารถจะสร้างให้ดีได้มากในโลก และจะไม่มีโอกาสยุ่งเกี่ยวกับการสร้างเรือ แต่สามารถจะทำอะไรได้ เพราะยังไม่รู้เลยว่าขณะนี้พระเจ้าของคริสต์หลบซ่อนอยู่ที่ไหน มีการกระทำหลาย ๆ อย่างที่เป็นไปไม่ได้ ดังปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งพระเจ้าตรัสไว้ในการพบกับโมเสส แต่เป็นที่เห็นได้ว่า พวกคริสต์นั้นช่างเหมือนกับพระเจ้าของเขา และคัมภีร์ไบเบิลของพวกเขาก็เป็นอย่างเดียวกัน เป็นโชคดีที่พระเจ้านั้น และหนังสืออย่างนั้นห่างไกลออกไปจากพวกเรา

พระเจ้าอิจฉา

๔๑. เพราะข้า ฯ พระเจ้าของพวกท่านเป็นพระเจ้าอิจฉา ส่งบาปของบิดาไปให้แก่เด็ก ๆ และส่งต่อ ๆ ไปยังอนุชนรุ่นที่สี่ของพวกเขาซึ่งเกลียดข้า ฯ — EX. XX. 5.

วิจารณ์ การกระทำนี้ซึ่งลงโทษแก่อนุชนถึงสี่รุ่น เพราะความผิดของบิดา เป็นความยุติธรรมของใครหรือใครคิดว่ามันเป็นความถูกต้อง มันมิใช่ข้อเท็จจริงที่ว่า คนดีมีลูกชั่ว และคนชั่วมีลูกดีกระนั้นหรือ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงอย่างนั้น เขาลงโทษจนถึงอนุชนรุ่นที่สี่ได้อย่างไร หรือ ถ้าผู้สืบสายเลือดต่อมาจนถึงอนุชนรุ่นที่ห้า เป็นคนชั่ว เขาจะลงโทษจากอนุชนรุ่นที่ห้าได้อย่างไร มันเป็นการกระทำที่ไร้ความเที่ยงธรรม ที่ลงโทษคนหนึ่งคนใดที่ปราศจากความผิด

วันศักดิ์สิทธิ์

๔.๒ จงจำไว้ว่าวันศักดิ์สิทธิ์ จงรักษาเอาไว้ให้ศักดิ์สิทธิ์ ท่านควรทำงาน ๖ วัน แต่วันที่ ๗ เป็นวันศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าของท่าน พระเจ้าจะให้พรท่านในวันศักดิ์สิทธิ์นั้น

EX. XX.. 9—11

วิจารณ์ วันอาทิตย์เป็นวันศักดิ์สิทธิ์แต่เพียงวันเดียว วันอื่น ๆ ทั้ง ๖ วันไม่ศักดิ์สิทธิ์กระนั้นหรือ พระเจ้าทำงานมากเป็นเวลาถึง ๖ วัน ดังนั้นพระองค์เหนื่อยจึงไปบรรทมหลับในวันที่ ๗ มิใช่หรือ ถ้าพระองค์ให้พรในวันอาทิตย์ พระองค์ได้ทำอะไรบ้างในวันอื่น ๆ ทั้ง ๖ วัน บางทีพระองค์จะสาบแช่งคนเหล่านั้น ไม่มีนักปราชญ์คนใดจะทำเช่นนั้น นอกจากพระเจ้า มีคุณธรรมอะไรบ้างในวันอาทิตย์ มีความชั่วอะไรบ้างในวันจันทร์และวันอื่น ๆ ซึ่งพระองค์ทำให้วันอาทิตย์เป็นวันศักดิ์สิทธิ์เพียงวันเดียว ส่วนวันอื่น ๆ นั้นเป็นวันชั่วหรือ

ความใจแคบ

๔๓. ท่านไม่ควรพึงพยานเท็จที่กล่าวหาเพื่อนบ้านของท่าน ท่านจะไม่คิดอยากได้ภรรยาเพื่อนบ้านของท่าน ทั้งไม่คิดอยากได้สาวใช้ วัวควาย พา และสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นของเพื่อนบ้านของท่าน, EX. XX. ๑๖,๑๗.

วิจารณ์ ดีเลิศ ในเรื่องนี้ พวกคริสต์ตกลงไปบนขุมทรัพย์ของคนต่างชาติ เหมือนสัตว์กระหายน้ำตกลงไปในน้ำ เหมือนคนหิวตกลงไปในภาชนะอาหาร พระเจ้าของคริสต์จะต้องเป็นเหมือนคนเห็นแก่ตัว และสอนความไร้เที่ยงธรรม ถ้าจะพูดว่าคนทั้งหมดในโลก ในที่นี้หมายถึงเพื่อนบ้าน และผู้มีภรรยา มีสาวใช้ ซึ่งพิจารณาว่าเป็นเพื่อนบ้าน เขาผู้นั้นคือใครหรือเพื่อนบ้านคือใคร คำสอนเช่นนั้นเป็นของคนเห็นแก่ตัวไม่ใช่ของพระเจ้า

จำนวน

๔๔. ฉะนั้น จงฆ่าผู้ชายทุกคนในหมู่เด็กเล็ก ๆ และฆ่าผู้หญิงทุกคน ซึ่งรู้จักผู้ชายซึ่งนอนอยู่กับเขา แต่เด็กผู้หญิงทั้งหมดซึ่งยังไม่รู้จักผู้ชาย โดยนอนอยู่ข้างผู้ชาย ให้มีชีวิตอยู่เพื่อท่านเอง นัม. XXXI. ๑๗,๑๘

วิจารณ์ ดีมาก โมเสสและพระเจ้าของเขาช่างดีจริง ๆ เขาทั้งสองไม่กลัวการฆ่าผู้หญิงเด็ก คนแก่ และสัตว์เลี้ยง ข้อความตอนนี้แสดงออกมาให้เห็นชัดแจ้งว่า โมเสสมีความมักมากในกาม มิฉะนั้นทำไมเขาจึงสั่งให้เอาไว้เฉพาะหญิงที่บริสุทธิ์ หรือเพื่อทำทารุณและร่วมประเวณีหรือ

๔๕. ผู้ใดฆ่าคนผู้นั้นต้องจะตาย จะต้องถึงตายแน่ ๆ ถ้าชายคนหนึ่งวิ่งหนี พระเจ้าจะปกป้องและจะชี้หลบซ่อนที่เขาจะหนีไปได้ EX. XXI. 12,13

วิจารณ์ ถ้าความเที่ยงธรรมนี้เป็นของพระเจ้าก็ถูกต้อง ทำไมโมเสสผู้ซึ่งฆ่าคนตายและฝังศพซ่อนไว้จึงไม่ถูกลงโทษเล่า ถ้าจะกล่าวว่าบุคคลผู้นั้นได้มอบให้แก่โมเสสเพื่อฆ่า ก็พิสูจน์ว่าพระเจ้าไม่เที่ยงธรรม ทำไมโมเสสจึงไม่ถูกทำการไต่สวนโดยศาลสถิตย์ยุติธรรมของรัฐหรือ

๔๖. และ (เยาวชนของโมเสส) ได้เสียสละด้วยการฆ่าโคบูชาต่อพระเจ้า และโมเสสก็นำเอาเลือดครึ่งหนึ่งของโคใส่ลงไปในถัง และเลือดอีกครึ่งหนึ่งของโคประพรมไปที่แท่นบูชาพระเจ้า และเขาก็เอาเลือดนั้นประพรมให้แก่ประชาชน และพูดว่า ท่านจงเอาเลือดนี้เป็นสัญญาซึ่งพระเจ้าได้ทำกับท่านเกี่ยวกับคำพูดเหล่านี้ทั้งหมด พระเจ้าก็พูดกับโมเสสว่า เจ้าจงมาหาข้า ฯ บนภูเขานี้ และจงอยู่ที่นี่ และข้า ฯ จะให้โต๊ะหินนี้ และกฎหมายและบัญญัติซึ่งข้า ฯ จะเขียนให้ นั่นคือบัญญาที่เจ้าจะต้องสอนพวกเขา —EX. XXIV. ๕,๖,๘,๑๒

วิจารณ์ ดูซิ สิ่งเหล่านี้เป็นของคนป่าเถื่อน พวกเขาไม่ใช่คนป่าเถื่อนหรือ พระเจ้ารับโคบูชายัญจากคนหนุ่มหรือ การเอาเลือดโคประพรมบนแท่นบูชาเป็นการกระทำของคนป่าและอนารยชนมิใช่หรือ เพราะพระเจ้าคริสต์รับการบูชายัญโค ทำไมผู้ภักดีพระเจ้าจะไม่เอาเนื้อลูกโคใส่ในท้องเขาเล่า ทำไมพวกเขาจะไม่ทำอันตรายแก่โลกเล่า เพราะคัมภีร์ไบเบิลมีแต่คำสอนที่ชั่วร้ายเช่นนั้น พวกคริสต์ต้องการจะกล่าวหาข้อบกพร่องให้แก่คัมภีร์พระเวท แต่พระเวทก็พ้นจากคำสอนอันน่ากลัวเช่นนั้น มันเป็นการเห็นได้ชัดว่าพระเจ้าของคริสต์เป็นชาวเขาบางเผ่า ผู้ซึ่งอยู่บนภูเขา เมื่อพระเจ้าของพวกเขาไม่มีน้ำหมึก ไม่มีปากกา ไม่มีกระดาษ ทั้งไม่รู้ว่าจะทำมันได้อย่างไร เขาก็เขียนคำสั่งของเขาด้วยเลือดลงบนแผ่นหิน และตั้งตัวเองเป็นพระเจ้าในหมู่คนป่าเถื่อนเหล่านั้น

เบื้องหลังพระเจ้า

๔๗. และพระองค์ตรัสว่า เจ้าไม่สามารถเห็นหน้าข้า ฯ ได้ เพราะไม่มีมนุษย์คนใดเห็นข้า ฯ และมีชีวิตอยู่ได้ และพระเจ้าก็ตรัสว่า มันมีที่อยู่แห่งหนึ่งอยู่ข้างฉัน และเจ้าควรยืนอยู่บนหินนั้น ภูเขานั้นก็จะเกิดขึ้น เมื่อความรุ่งเรืองของฉันเกิดขึ้น นั่นฉันจะเอาเจ้าไปวางไว้ที่

หน้าผาของภูเขานั้น และฉันจะเอามือปิดเจ้าเอาไว้ ขณะที่ฉันผ่านมา และฉันก็จะเอามือของฉันออก และเจ้าจะเห็นข้างหลังฉัน แต่หน้าของฉันเจ้าไม่สามารถเห็นได้ Ex. XXXIII.๒๐—๒๓

วิจารณ์ ดูซิ พระเจ้าคริสต์มีรูปร่างเหมือนคน และเล่นกลกับโมเสส ตั้งตัวเองขึ้นเป็นพระเจ้า เขาไม่เห็นรูปทั้งหมด แต่ก็เห็นส่วนหลังมิใช่หรือ พระองค์จะไม่เอามือปิดตาเขาไว้ เพราะเขาจะไม่เห็นรูปของพระองค์เมื่อพระองค์เอามือปิดตาของเขาไว้หรือ

หนังสือเล่มสามของไบเบิลเก่า

๔๘. และพระเจ้าก็พูดกับโมเสส และพูดกับเขาจากสถานที่ ๆ ชุมนุมของคน คือเจ้าจงพูดกับเด็ก ๆ ของอิสราเอลผู้พูดกับเขา ถ้าคนใดคนหนึ่งในพวกเจ้านำเครื่องสังเวยมาให้พระเจ้า เจ้าจะนำเครื่องสังเวยสัตว์เลี้ยง แม้แต่ฝูงแกะมาถวายให้แก่พระเจ้า เลีบ. I. ๑,๒

วิจารณ์ คิดดูซิ ถ้าพระเจ้าของคริสต์รับเครื่องสังเวยโคตัวผู้ โคตัวเมีย และสัตว์อื่น ๆ และผู้ซึ่งสอนประชาชนให้ทำบูชายัญ เขาไม่กระหายอยากกินเลือดโค และสัตว์อื่น ๆ หรือ เพราะเหตุนี้พระองค์จึงไม่เห็นความเมตตาปรานี และสวรรค์ว่าเป็นสิ่งดี ค่อนข้างจะเห็นแก่การกินเนื้อ และเหมือนกับคนเล่นกล

๔๕. และเขาจะฆ่าโคตัวผู้ต่อหน้าพระเจ้า และพระ และบุตรของพระ การจะนำเลือดมาและประพรมเลือดนั้นรอบแท่นบูชาซึ่งอยู่ใกล้ประตูของสถานที่ชุมนุม และเขาจะถลกหนังโคออกถวายพระเจ้า ตัดมันออกเป็นชิ้น ๆ และลูกของพระจะวางเนื้อไว้บนไฟหน้าแท่นบูชา และวางไม้ฟืนไว้บนไฟ พระและลูกพระก็จะวางส่วนต่าง ๆ หัว, ส่วนที่มีมัน ไว้บนไม้ซึ่งอยู่บนไฟซึ่งอยู่บนหน้าแท่นบูชา เผาเป็นการสังเวย ของสังเวยอยู่ข้างไฟมีรสโอชาถวายแก่พระเจ้า

เลีบ. ๑,๕—๙.

วิจารณ์ คิดสักนิดหนึ่ง ผู้ภักดีต่อพระเจ้า ฆ่าโคต่อหน้าพระองค์ และพระองค์ก็ทำให้คนเหล่านั้นฆ่ามันด้วย พวกเขานำเอาเลือดไปประพรมรอบ ๆ และเอาเนื้อโคย่างในกองไฟ พระเจ้าก็ดมกลิ่นเนื้อนั้น มันช่างเกิดขึ้นไม่น้อยไปกว่าโรงฆ่าสัตว์มิใช่หรือ ฉะนั้นคัมภีร์ไบเบิลจึงไม่ใช่คำพูดของพระเจ้า และเขาผู้นั้นก็ไม่ใช่พระเจ้าด้วย แต่การกระทำของเขาเหมือนคนป่าเถื่อน

การสังเวยบาป

๕๐. และพระเจ้าพูดกับโมเสส ถ้าพระซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำบาปตามการถ่ายบาปของประชาชน แล้วขอให้พระผู้นั้นนำเอาโคตัวผู้หนุ่มตัวหนึ่ง มาเพื่อถ่ายบาปของเขาซึ่งเขาได้ทำไว้แล้ว โดยปราศจากการเปรอะเปื้อนพระเจ้า เพราะการสังเวยบาปนั้น พระจะวางมือบนหัวโค และฆ่ามันเสียต่อหน้าพระเจ้า เลีย. IV, ๑,๓,๔.

วิจารณ์ ดูซิ การล้างบาปที่ทำลงไปแล้ว นั้นย่อมเป็นเหตุให้ทำบาปอีกอย่างหนึ่งโดยการฆ่าโคและฆ่าสัตว์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งเป็นสัตว์ที่ดีที่สุด และทำไปโดยคำสั่งของพระเจ้า ความประหลาดและก็ได้แก่พวกคริสต์ ซึ่งถือสภาวะเช่นนั้น อันทำให้คนอื่น และยอมให้คนอื่นทำสิ่งอันน่าสพึงกลัวดังกล่าวข้างต้น ในนามของพระเจ้า และหวังความหลุดพ้น

๕๑. เมื่อผู้ปกครองทำบาป เขาจะนำแกะอ่อนตัวผู้ที่บริสุทธิ์ไปสังเวยพระเจ้า และฆ่าต่อหน้าพระเจ้า มันเป็นการถ่ายบาป เลีย. VI. ๒๒—๒๔

วิจารณ์ น่าสมเพท ถ้ามันเป็นอย่างนั้น ทำไมผู้ปกครอง ผู้พิพากษา และผู้บัญชาการ และคนอื่น ๆ กลัวการทำบาปเล่า พวกเขาเองทำบาปอย่างที่เขาชอบ และถ่ายบาปที่กระทำลงไปนั้น พวกเขาจะฆ่าโค ลูกแพะแกะ และสัตว์อื่น ๆ มันเป็นผลเพราะคำสอนอันนี้เองที่พวกคริสต์ไม่รั้งรอในการฆ่าสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่ง ท่านพึง พวกคริสต์เอ๋ย เดี๋ยวนี้เขาเลิกศาสนาแบบป่าเถื่อนแล้ว และยอมรับศาสนาที่เป็นอารยธรรมแล้ว ซึ่งจะนำความสุขมาให้ท่าน

การตัดหัวนกพิราบ

๕๒. และถ้าเขาผู้ทำบาปไม่สามารถนำแกะตัวหนึ่งมาได้ แล้วเขาจะนำนกพิราบสองตัวหรือลูกนกพิราบ ๒ ตัวไปถวายพระเจ้า เพื่อถ่ายบาปที่เขาได้ทำลงไปแล้ว และตัดหัวมันออกจากคอ แต่อย่าให้ขาดจากกัน พระจะทำการถ่ายบาปให้แก่บุคคลผู้ทำบาปลงไปแล้ว และบาปจะให้อภัยแก่เขา แต่ถ้าเขาไม่สามารถนำนกพิลาป ๒ ตัวมาได้ หรือลูกนกพิราบ ๒ ตัวมาได้ แล้วเขาผู้ซึ่งทำบาปนำเอาแป้งข้าวสาลีที่ดีเศษหนึ่งส่วนสิบของหนึ่งเอฟาธ์ มาถวายแก่พระเจ้าเพื่อถ่ายบาป เขาไม่จำเป็นต้องใส่น้ำมันลงบนนั้น และบาปนั้นจะให้อภัยแก่เขา

เลีย V. ๗,๘,๑๐,๑๑,๑๓

ข้อสังเกต ขอบคุณต่อพระเจ้าองค์นี้ ผู้ซึ่งได้วางกฎเพื่อรับลูกวัว ลูกแกะ แพะ นก และแป้งสาลี เขาตัดคอนกพิราบ และไม่รู้สึกเจ็บปวดอะไรเลยที่แยกมันออกจากกัน จากเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าจะต้องมีคนบ้าเถื่อนที่ชาญฉลาดบางคนที่อาศัยอยู่บนภูเขา และประกาศตนเองว่าเป็นพระเจ้า พวกคนบ้าเถื่อนที่โง่เขลายอมรับนับถือเขาว่าเป็นพระเจ้า เขาผู้นั้นก็ได้สัตว์ นก และแป้งไปไว้ในค่ายของเขา โดยคำประกาศที่ฉลาดของเขา พวกคนรับใช้ของเขาเรียกตัวเองว่านางฟ้าคอยรับใช้เขา นักปราชญ์คิดว่าถ้าพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ผู้ซึ่งกินลูกแพะลูกแกะ นกพิราบและแป้ง ข้าวสาลี สามารถจะเปรียบเทียบกันได้กับพระเจ้าผู้ซึ่งเป็นสรรพัญญู ไม่เกิดไม่ตายและเป็นอรูป มีพลังทั้งปวง และมีคุณสมบัติดังกล่าวไว้ในคัมภีร์พระเวท ได้หรือ

วิจารณ์ ฮาร์ด. บางทีทั้งคนจนหรือคนรวย ย่อมไม่สะดุ้งกลัว จากการกระทำผิดทางบาประหว่างพวกคริสต์ เพราะพระเจ้าของพวกเขาได้ทำการถ่ายถอนบาปให้แก่ผู้ทำบาปอย่างง่ายดาย มันเป็นคำสอนในคัมภีร์ไบเบิลอย่างประหลาดที่ว่า บาปนั้นให้อภัยกันได้โดยไม่ต้องรับผลความทุกข์จากการกระทำบาป แต่โดยการทำบาปล้างการทำบาป เพราะการกระทำบาปครั้งแรกและแล้วทำการฆ่าสัตว์เป็นการล้างบาปของบาป และโดยการมีส่วนร่วมของตัวการถูกทำบาปโดยความพอใจยิ่ง พวกเขาทานเนื้อสัตว์ที่ไร้เดียงสา และเขาถูกยกโทษให้ในการกระทำบาปนั้นด้วย การตัดคอลูกนกพิราบทำให้มันเจ็บปวดชักดิ้นชักงอ และทำให้ปวดร้าวเป็นเวลานาน สภาพเช่นนี้มันไม่ได้ทำให้หัวใจของพวกคริสต์หวั่นไหวได้มิใช่หรือ แต่พวกเขาจะมีความรู้สึกปรานีได้อย่างไร เพราะพระเจ้าของพวกเขามีความพอใจและยินดีต่อการทำการสังหารเช่นนั้น ถ้าจะมีความรู้สึกเสียใจในการทำบาปทั้งปวงเช่นนั้นแล้ว ทำไมจึงมีการให้อภัยในการกระทำบาปเช่นนั้น เป็นการที่น่าหัวเราะในความเชื่อในพระเยซูหรือ

ความหลอกลวงของพระ

๕๓. พระเองจะเป็นผู้กินเนื้อสัตว์ที่เผาบูชายัญต่อหน้าแท่นบูชา เนื้อที่สังเวยทั้งหมดซึ่งย่างในเตาไฟ และทั้งหมดก็อยู่ในกระทะผัดเนื้อ และในกระทะนั้นก็จะเป็นอาหารของพระที่นำมาบูชา. เลีบ. VII. ๘,๙

วิจารณ์ เราคิดว่าเป็นอุบายหลอกลวงของพระ และบริวารที่อยู่ในศาลเจ้าของเทพทั้งหลาย พระเป็นผู้ฉลาด โกงอย่างประหลาด แต่สาวกของพระเจ้าคริสต์และพระของพวกเขา ฉลาด

ยิ่งกว่าหลายพันเท่า เพราะพวกเขาทำหนังสัตว์ให้เป็นเงินขึ้นมาได้ และทำเป็นอาหารอร่อยสำหรับรับประทาน พวกเขาจะต้องมีวันฉลองสำหรับพิธีนี้ และพวกเขาจะต้องหาความสนุกสนานคลุกเคล้าในวันนั้น แม้ในปัจจุบันก็มีอยู่ มันเป็นไปได้ที่ว่า ผู้ชายเป็นสาเหตุทำให้เด็กคนหนึ่งของเขาเองถูกฆ่าตาย และเลี้ยงอีกคนหนึ่งกับด้วยเนื้อสดหรือ ในลักษณะเดียวกันนี้ คนทั้งหมด สัตว์ทั้งหมด และนกทั้งหลายก็เหมือนกับเด็ก ๆ ของพระเจ้า ดังนั้นพระเจ้าไม่สามารถจะทำเช่นนั้นได้ อย่างที่พรรณนาถึงพระองค์ในคัมภีร์ไบเบิล ดังนั้นคัมภีร์ไบเบิลจึงไม่ใช่คำพูดของพระเจ้า ทั้งไม่ใช่พระเจ้าที่กล่าวไว้ในคัมภีร์นั้นด้วย และผู้เชื่อพระเจ้าก็ไม่ใช่จริงด้วยความเหลือเชื่อเช่นนั้น บรรจุไว้ในหนังสือเล่มสามของตำราไบเบิลเก่า และหนังสืออื่น ๆ ของคัมภีร์ไบเบิล สิ่งเหล่านั้นมีมากมายที่จะกล่าวถึงในที่นี้

จำนวน

๕๔. ฟาตัวนั้น เห็นนางพ้าของพระเจ้ายืนอยู่ในหนทาง และชักดาบมาไว้ในมือ และฟาก็หันออกนอกทางแล้วเดินไปในทุ่งนา และพอลลามก็ขัดขวางฟาตัวนั้นให้เดินกลับไปในทาง และพระเจ้าก็เปิดปากฟาออก และฟาก็พูดกับพอลลามว่าสิ่งที่ฉันทำกับท่าน ซึ่งท่านจะเฆี่ยนฉันได้สามครั้ง นัม. XXII. ๒๓—๒๘

วิจารณ์ แม้ฟาจะเห็นนางพ้าของพระเจ้าแต่กาลก่อน แต่ในปัจจุบัน ทั้งบาดหลวง พระ คณะผู้สอนศาสนาและคนในศาสนาอื่น ๆ ทั้งคนชั่วด้วย ก็ไม่เคยเห็นพระเจ้าหรือทูตของพระองค์ พระเจ้าและนางพ้าของพระองค์ยังมีตัวตนอยู่หรือ ๆ ว่าไม่มีในปัจจุบันนี้ ถ้ามีเขาเหล่านั่นนอนหลับอยู่ที่ไหนเสียเล่า เขาทั้งหลายเจ็บไข้ได้ป่วย หรือว่าหนีไปอยู่โลกอื่นแล้ว หรือเขาเหล่านั้นยุ่งอยู่ด้วยธุรกิจอื่น พวกเขาไม่พอใจกับพวกคริสต์หรือ เราไม่รู้เลยว่าเขาเหล่านั้นกลับเป็นอะไรมั่ง การอนุมานนี้ก็คือ เมื่อเขาไม่มีอยู่ในปัจจุบันและไม่เห็น เขาก็ต้องไม่มีและไม่เห็นมาก่อน การพูดมาทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเบ็ดเสร็จของความคิดเท่านั้น

หนังสือเล่มที่สองของนักบุญซามูเอล

๕๕. มันเกิดขึ้นในคืน ๆ นั้นว่า คำของพระเจ้าได้เข้าหูนาธานพูดว่า เจ้าจงไปบอกเดวิดคนใช้ของฉัน บอกว่าพระเจ้าพูดว่า เจ้าจะสร้างบ้านให้ฉันอยู่หรือ ฉันจะไม่อยู่ในบ้านใด

บ้านหนึ่ง จนกว่าจะถึงเวลาที่ฉันจะนำเด็ก ๆ ของอิสราเอลออกมาจากประเทศอียิปต์ แม้ในวันนี้แต่ฉันจะเดินอยู่ในเต็นท์และในปะรำ II แซม. VII. ๔—๗

พระเจ้าต้องการบ้าน

วิจารณ์ ไม่ต้องสงสัยเลย เดี๋ยวนี้ว่าพระเจ้าของคริสต์ก็เหมือนกับคนธรรมดา มีรูปร่างเช่นคน เขาอุธรณ์ว่าเขาไปในสถานที่นั่นและที่นี่ และประสงค์จะมีบ้านไว้พักผ่อน ถ้าเดวิดคนใช้สร้างบ้านให้เขาอยู่สักหลังหนึ่ง เป็นไปได้อย่างไรที่พวกคริสต์ไม่รู้สึกละอายใจในการเชื่อพระเจ้าเช่นนั่น และหนังสือที่กล่าวเช่นนั้นก็คือหนังสือไบเบิล แต่เพื่อนผู้น่าสงสารเอ๋ย พวกเขาจะทำอะไรได้ เพราะพวกเขาถูกจับขังไว้ในตาข่ายเสียแล้ว เขาจะต้องใช้ความพยายามเพื่อให้ออกจากตาข่ายนั้น

หนังสือเล่มที่สองของพระเจ้าแผ่นดิน

๕๖. และในเดือนที่ห้าในวันที่ ๗ ซึ่งเป็นปีที่ ๑๙ ของกษัตริย์เนบูชัดเนซซา, พระเจ้าแผ่นดินบาบิโลน ได้เสด็จมาหา เนบูซาร์—อดาน ผู้เผ้าคอยคุมดูแล เป็นคนใช้ของพระเจ้าแผ่นดินบาบิโลน ซึ่งได้มาสู่เมืองเยรูซาเล็ม และเขาได้เผาบ้านของพระเจ้า และตำหนักของพระเจ้าแผ่นดิน และเผาบ้านทั้งหมดในเมืองเยรูซาเล็ม และเผาบ้านของบุคคลยิ่งใหญ่ทุกบ้าน และกองทัพของชาลดี ซึ่งอยู่กับผู้บังคับการทหาร และได้ทำลายกำแพงของเมืองเยรูซาเล็มโดยรอบ

II. เค. V. ๘—๑๐

วิจารณ์ จะทำอะไรอีกเล่า พระเจ้าของคริสต์ มีบ้านที่เดวิดสร้างไว้ให้เพื่อพักผ่อน แต่เนบูซาร์—อาดาน เผาลงเสียเป็นเถ้าถ่าน พระเจ้าและกองทัพของนางพ้าก็ไม่สามารถจะทำอะไรได้ แต่ก่อนนี้พระเจ้าของพวกเขาทำสงครามใหญ่ และได้ชัยชนะ แต่ครั้งนี้เขายอมให้บ้านถูกเผาลงเป็นขี้เถ้า เราไม่รู้เลยว่าทำไมเขาจึงนิ่งเงียบอยู่ได้ นางพ้าของเขาหนีไปอยู่เสียที่ไหนเล่า ไม่มีใครมาช่วยเขาในยามลำบากอย่างนี้ เรายังไม่รู้เลยว่า ความกล้าหาญของพระเจ้าไปอยู่เสียที่ไหน ถ้าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง สิ่งทั้งหมดของชัยชนะที่กล่าวถึงมาก่อนนั้น ก็ไร้ความหมาย และหาความจริงมิได้ ถ้าเขากล้าฆ่าเด็กและผู้หญิงชาวอียิปต์ได้ เดี๋ยวนี้เขาเก็บความกล้าในฐานะเป็น

นักรบไปไว้เสียที่ไหนเล่า พระเจ้าของคริสต์ก่อให้เกิดความตำหนิ และความเสื่อมเสียแก่ตัวเขาเอง นิยายหลายพันเรื่องที่พบในคัมภีร์ไบเบิล เป็นเรื่องไร้สาระ

บันทึกเหตุการณ์ครั้งที่หนึ่ง

๕๗. ดังนั้น พระเจ้าได้ส่งโรคระบาดไปสู่พวกอิสราเอล และมีคนตาย ๗๐,๐๐๐ คน

ช. XXI.๑๔

วิจารณ์ ดูซิ ความประพฤติของพระเจ้าของอิสราเอลคริสต์ เขาส่งโรคร้ายไปให้ครอบครัวอิสราเอลด้วยความโกรธ ผู้ซึ่งเขาได้ให้พรไว้มากมาย และได้พิทักษ์รักษาพวกเขาทั้งกลางวันและกลางคืน แต่เดี๋ยวนี้เขาทำลายคนถึง ๗๐,๐๐๐ คน โดยปล่อยโรคระบาด ดังนั้นพอจะตัดสินได้อย่างที่นักกวีได้กล่าวไว้ว่า

กฺษเณ รุษฏะ กฺษเณ ตุษฺโฏ รุษฺฏสฺตุษฺฏะ กฺษเณ กฺษเณ
อวฺยวสฺถิตจิตฺตสฺย ปฺรสาโทปิ ภยงฺกระ ฯ

ผู้มีความรักโลเล เดี๋ยวชอบเดี๋ยวไม่ชอบ คืออารมณ์เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ย่อมเป็นอันตรายมาก กรณีของพระเจ้าของคริสต์ก็เข้าลักษณะคล้ายกัน

หนังสือของจ๊อบ

๕๘. อีกนั่นแหละ มีวัน ๆ หนึ่ง ลูก ๆ ของพระเจ้าก็มาปรากฏตัวเองต่อหน้าพระเจ้า และซาตานก็มาในกลุ่มนั่นด้วย เพื่อแสดงตัวเองต่อหน้าพระเจ้า และพระเจ้าก็พูดกับซาตานว่า เจ้ามาจากไหน และซาตานก็ตอบแก่พระเจ้าว่า ข้ามาจากโลกและอยู่ในโลก เดินไปเดินมาอยู่ในโลก และพระเจ้าก็พูดกับซาตานว่า เขาได้เห็นจ๊อบคนใช้ของฉันแล้วว่าในโลกนี้ไม่มีใครเหมือนเขา เป็นคนที่สมบูรณ์และเที่ยงธรรม ซึ่งกลัวพระเจ้า และละเว้นความชั่ว และยังยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต แม้ท่านจะยุยงให้ข้า ฯ ขัดกับเขาก็ตาม เพื่อทำลายเขาโดยปราศจากเหตุ และซาตานก็ตอบพระเจ้าว่า สิ่งที่คนประพฤติต่อกันก็คือตอบแทนซึ่งกันและกัน เขาจะให้สิ่งใดแก่คนอื่นก็เพื่อชีวิตของเขา ท่านยื่นมือออกจับกระดูก และเนื้อของเขา เขาจะสาบแช่งท่านต่อหน้าท่าน และพระเจ้าก็พูดกับซาตาน จงดูเขาด้วยเขาอยู่ในมือของเจ้า แต่เจ้าจงช่วยชีวิตเขา ซาตานออกจากที่ประทับของพระเจ้า และไปลงโทษจ๊อบด้วยเอาน้ำร้อนรดเขาจากเท้าถึงศีรษะ

จ๊อบ II. ๑—๗

วิจารณ์ มองดูอำนาจของพระเจ้าคริสต์ ซึ่งซาตานได้ทำผู้ภักดีพระองค์เจ็บปวดต่อหน้าพระองค์ พระองค์ไม่เคยลงโทษซาตาน ทั้งไม่เคยปกป้องสาวกของพระองค์จากซาตาน ไม่มีนางฟ้าคนใดสามารถเผชิญหน้ากับซาตานได้ ซาตานได้ทำลายความกลัวหมดสิ้น พระเจ้าของคริสต์ไม่ใช่ผู้รอบรู้ ถ้าพระองค์รอบรู้ ทำไมพระองค์จึงให้ซาตานลงโทษจ๊อบเล่า

พระสงฆ์

๕๔. จิตของฉัน มีประสบการณ์มีปัญญาและความรู้มากมาย และฉันมองจิตของฉันเพื่อรู้ปัญญา และเพื่อรู้ความบ้าและความโง่ ฉันเห็นว่า นี่คือความรำคาญของจิตด้วย เพราะปัญญามาก ความเศร้าโศกก็มาก สิ่งที่เพิ่มความรู้ก็เพิ่มความเศร้าโศกด้วย เอค I. ๑๖—๑๙

วิจารณ์ ดูซิ ความเข้าใจ ความรู้ หรือปัญญา เป็นอย่างเดียวกันใช้กันได้ แต่ในที่นี้มันแยกให้เห็นแตกต่างกัน ใครสามารถจะเขียนได้นอกจากคนโง่ ซึ่งมีความเศร้าโศกและความทุกข์ในการเพิ่มความเข้าใจหรือ ฉะนั้น คัมภีร์ไบเบิลจึงไม่ใช่คนฉลาดเขียนขึ้น ทั้งไม่ใช่พระเจ้า

ดังนั้น เราจึงได้ให้อุทาหรณ์เพียงสองสามอย่าง ของคำสอนของ เพนตาเตาช์ และซาบูร์ ต่อไปนี้เราจะพูดถึงคำสอน แมทธิว และคนอื่น ๆ ซึ่งพวกคริสต์เชื่อถือมาก คำวิจารณ์ย่อ ๆ ซึ่งเรียกว่าคำสอน ได้ให้ไว้เพื่อรู้ว่าเป็นหนังสือชนิดใด

คัมภีร์ไบเบิลใหม่

คำสอนของนักบุญแมทธิว

๖๐. การสมภพของพระเยซูเป็นอย่างนี้ เมื่อพระมารดาของพระองค์แต่งงานกับโจเซฟก่อนที่เขาทั้งสองจะมาอยู่ร่วมกันนั้น พบว่าเธอมีลูกกับพระเจ้า นางฟ้าได้มาปรากฏแก่เขาในฝันพูดว่า โจเซฟ เจ้าเป็นลูกเดวิด อย่าได้กลัวที่จะรับเอาแมรี่เป็นภรรยาของเจ้า เพราะที่เธอตั้งท้องนั้นเป็นเพราะพระเจ้า แม็ท I. ๑๘,๒๐

วิจารณ์ ไม่มีนักปราชญ์คนใดที่จะเชื่อสิ่งหลอกลวงเหล่านี้ เพราะมันขัดกับความรู้ทางประจักษ์ ทางอายตนะและกฎของธรรมชาติ มันเป็นความเชื่อของคนโง่และคนบ้าเถื่อนที่จะเชื่อ

ในสิ่งเหล่านั้น แต่ไม่ใช่อารยชนหรือนักปราชญ์ ใครเล่าที่จะสามารถขัดบัญญัติของพระเจ้าหรือถ้าพระเจ้าเองทำให้กฎของพระองค์เองเสียไป ใครเล่าจะเชื่อ แต่พระองค์ไม่เคยทำอย่างนั้น เพราะพระองค์ทรงรู้ทุกอย่าง และปราศจากความสงสัยทั้งปวง ถ้าสิ่งที่อ้างถึงข้างต้นนั้นเป็นความจริง เมื่อใดก็ตามที่คนใช้มีท้องขึ้นมา สิ่งอย่างเดียวนี้ก็ควรนำไปพูดกับเธอด้วยว่าเป็นลูกพระเจ้า มันเป็นการผิดอย่างมากที่ว่า นางพ้าได้ประกาศมันให้ทราบในฝันแล้ว เหมือนกับสิ่งที่เป็นไปไม่ได้นี้ ปุราณะได้กล่าวถึงการตั้งครรภ์ของนางกุนตี ว่าเกิดจากพระอาทิตย์ นิยายเช่นนี้มีแต่บุคคลผู้ใจบอดและผู้ร่ำรวยเท่านั้นที่เชื่อ ซึ่งเป็นอุบายของพระ มันอาจจะเป็นอย่างนี้ว่า เมื่อแมรี่รู้ว่าตนมีท้อง เธอหรือบุคคลอื่นใดบางคนได้ให้ข่าวที่เป็นไปไม่ได้ว่า การตั้งครรภ์ของเธอมาจากพระเจ้า

๖๑. เมื่อพระเยซูเจริญขึ้นด้วยจิตใจเปล่าเปลี่ยวซึ่งถูกมารร้ายชักชวนล่อลวง และเมื่อพระองค์อดข้าวได้ถึง ๔๐ คืน ๔๐ วัน ต่อมาพระองค์ทรงอดอาหารอีกในเมื่ออารมณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นแก่พระองค์ พระองค์จึงตรัสว่า ถ้าพระองค์เป็นบุตรของพระเจ้าจริง ๆ แล้ว ขอพระองค์จงบัญญัติว่า หินก้อนนี้จงกลายเป็นขนมปัง แม็ท. IV. ๑—๓

วิจารณ์ เป็นการเห็นได้ชัดว่า พระเจ้าของคริสต์ไม่รู้จริง เพราะพระองค์ทรงเป็นเช่นนั้นทำไมพระองค์จะยอมให้ซาตานทดลองพระเยซู พระองค์ควรจะรู้พระองค์เอง ถ้าพระเยซูถูกขังไว้ให้หิวเป็นเวลา ๔๐ วัน ๔๐ คืน ในปัจจุบัน พระองค์จะอยู่ได้หรือ มันเป็นการเห็นได้ชัดว่าพระองค์ไม่ใช่บุตรของพระเจ้า ทั้งพระองค์ไม่มีอิทธิฤทธิ์ที่แสดงปาฏิหาริย์ มิฉะนั้นแล้วทำไมพระองค์ไม่ทำหินให้เป็นขนมปังต่อหน้าซาตานเล่า ทำไมจึงปล่อยให้หิวอยู่ได้ ความจริงก็คือสิ่งที่พระเจ้าทำเป็นหินนั้น ไม่มีใครทำเป็นขนมปังได้ พระเจ้าก็เหมือนกันไม่สามารถจะกลับคำสั่งของพระองค์ได้ เพราะว่าพระองค์ทรงรู้ทุกอย่าง งานของพระองค์ไม่มีผิดพลาด เป็นไปตามกฎเกณฑ์

พระเยซูกลับใจชาวประมง

๖๒. พระองค์ทรงตรัสแก่ชาวประมงเหล่านั้นว่า ท่านจงตามเรามา และเราจะทำให้ท่านเป็นชาวประมงจับคน และพวกเขาก็ตามพระองค์ทิ้งอวนเอาไว้ แม็ท. IV. ๑๙,๒๐

วิจารณ์ มันปรากฏว่า ความเรียกร้องนี้ เป็นบาปอันหนึ่งขัดกับคำสอน (บัญญัติ) สิบประการของคัมภีร์ไบเบิลเก่า คือ จงให้ความเคารพบิดามารดาของเจ้า ซึ่งจะทำให้ชีวิตเจ้า

ยืนยาวออกไป พระเยซูเองก็ไม่ได้รับใช้บิดามารดาของเขา และเรียกร้องให้คนอื่นหลีกห่างจากการรับใช้บิดามารดาของเขา จากบาปอันนี้เองชีวิตของพระเยซูถูกตัดให้สั้นลงก่อนเวลาอันสมควร มันเป็นพยานให้เห็นประจักษ์ว่า พระเยซูสอนศาสนาโดยการหลอกลวงประชาชนให้ติดอยู่ในตาข่ายเหมือนกับปลาติดเบ็ด เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์นั้น เมื่อกรณีของพระเยซูเป็นอย่างนี้มันก็ไม่แปลกประหลาดที่ว่า พวกคณะสอนศาสนาสมัยใหม่ ควรจะจับประชาชนไว้ในตาข่ายของพวกเขาเช่นเดียวกับคนประมงผู้ที่กลับใจคนอื่นได้ย่อมมีชื่ออันยิ่งใหญ่ และมีความเป็นอยู่อย่างฟุ่มเฟือย โดยการจับปลาใหญ่และจำนวนมากไว้ในอวนของเขา ดังนั้นคน ๆ หนึ่งได้รับเกียรติและมีชีวิตเป็นอยู่อย่างดี โดยการเปลี่ยนจิตใจคนจำนวนมากให้ไปนับถือศาสนาของตน เพราะเหตุนี้คณะนักสอนศาสนาคริสต์เหล่านี้ได้ทำการหลอกลวงประชาชนที่ไม่รู้พระเวทและปรัชญาเข้าไปในอวนของตน และแยกพวกเขาเหล่านั้นออกจากหน้าที่ในการรับใช้มารดาบิดา และสมาชิกในครอบครัวของเขา ดังนั้น มันเป็นการสมควรอย่างยิ่ง สำหรับชาวอารยผู้คงแก่เรียนทุกคนที่จะต้องระวังตนมิให้ติดกับดักของคณะสอนศาสนาคริสต์ และจะต้องเตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือพี่น้องโง่ ๆ ให้พ้นจากการติดกับดักของพวกเขา

ความมหัศจรรย์

๖๓. และพระเยซูเดินทางไปทั่วเมืองกาลิเล สอนประชาชนที่ประชุมกัน สอนประวัติความเป็นมาของสวรรค์ ช่วยรักษาโรคภัยไข้เจ็บทุกประเภท เชื้อโรคติดต่อระหว่างหมู่คนป่วยทั้งหลายพวกชาวซีเรียได้นำคนป่วยที่เป็นโรคชนิดต่าง ๆ กัน และทุกข์ทรมาน และบุคคลผู้ถูกผีสิง และบุคคลปัญญาอ่อน และผู้เป็นอัมพาตมาสู่พระองค์ และพระองค์ทรงรักษาคนเหล่านั้นให้หายทุกคน แม๊ท. IV. ๒๓,๒๓

วิจารณ์ ถ้าการหลอกลวงทางศาสนา โดยการใช้เสน่ห์ อุบาย ไสยศาสตร์ เครื่องรางของขลัง การวิงวอนขอพรจากพระเจ้า การสวดสรรเสริญคุณพระเจ้า การบัดเป่าผีร้ายด้วยเวทมนต์ และการขจัดโรคภัยในปัจจุบันโดยการนำเอาขี้เถ้าบูชามาปั้นหรือบิบให้หายจากโรคเป็นจริง คำสอนที่กล่าวไว้ข้างบนนั้นก็จะเป็นจริงด้วย ฉะนั้นสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ก็คือการจับเอาคนโง่ ๆ มาไว้ในตาข่ายของตน ถ้าพวกคริสต์เชื่อสิ่งเหล่านี้ของพระเยซู ทำไมพวกเขาไม่เชื่อสิ่งอย่างเดียวกันของพระอินเดียที่นับถือพระเจ้า และพระแม่เจ้าของอินเดีย เพราะพวกเขาเหล่านั้นเป็นเหมือนกับพระเยซู

ความอ่อนน้อมถ่อมตน

๖๔. คนที่ใจจน ควรจะได้รับพรจากพระเจ้า เพราะดินแดนสวรรค์เป็นที่พึ่งของพวกเขา ข้า ฯ จะพูดกับพวกท่านตรงไปตรงมาอย่างนี้ จนกระทั่งสวรรค์และโลกนี้จากไปแล้ว แม้จะมีสิ่งเล็กน้อยที่สุดหรือแม้แต่สักนิดเดียว จะไม่สามารถหนีกฎเกณฑ์ของพระเจ้าได้ จนกว่าทั้งหมดเหล่านั้นจะสำเร็จเสร็จสิ้นลงด้วยความสมบูรณ์ ฉะนั้นผู้ใดละเมิดบทบัญญัติของพระเจ้าแม้เพียงข้อเล็กนิดเดียว และแม้จะสอนคนทั้งหลายเช่นนั้นด้วย เขาจะถูกเรียกว่าคนนิดหน่อยในอาณาจักรของสวรรค์ แมท. V. ๓,๑๘,๑๙

วิจารณ์ ถ้าสวรรค์มีเพียงแห่งเดียว กษัตริย์ผู้ปกครองก็มีพระองค์เดียว ถ้าคนใจจนทั้งหมดขึ้นไปอยู่บนสวรรค์หมดแล้ว ใครเล่าจะมีอำนาจการปกครองหรือ คนใจจนเหล่านั้นก็จะต้องตกลงมาสู่ความชั่วระหว่างพวกเขาเอง และจะเป็นผู้ละเมิดกฎระเบียบการปกครองของรัฐบาล มันไม่เป็นการถูกต้องที่จะแปลคำว่ายากเข็ญด้วยคำว่าจน และไม่เป็นการถูกต้องที่จะยึดถือเอาคำว่าจน กับคำว่าหมดผยอง มีความหมายเหมือนกัน และเป็นอันเดียวกัน เพราะคำว่า "จน" กับคำว่า "หมดผยอง" มิได้หมายความอันเดียวกัน เพราะบุคคลที่มีความจน คือคนไม่มีความพอ ดังนั้นคำสอนนั้นจึงไม่ถูกต้อง เมื่อสวรรค์และโลกหายไป กฎต่าง ๆ ที่คนตั้งขึ้นซึ่งไม่ใช่ของพระเจ้าก็ไม่ยั่งยืนและหายไปด้วย มันเพียงเป็นการยั่วและข่มขู่ที่พูดว่า ใครก็ตามที่ละเมิดบัญญัติพระเจ้า แม้เพียงข้อเล็กนิดเดียว จะเรียกว่าผู้นั้นเป็นผู้เล็กน้อยบนสวรรค์

ความไม่คงที่แน่นอนของกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ

๖๕. จงให้ขนมปังประจำวันแก่เราในวันนี้ อย่าได้เอาทรัพย์สมบัติบนโลกนี้ไว้เพื่อตัวท่านเองเลย แมท. VI. ๑๑,๑๙

วิจารณ์ จากข้อความนี้มันปรากฏว่า เมื่อพระเยซูสมภพนั้น คนยังมีสภาพเป็นป่าเถื่อนและยากจน พระเยซูก็จนเหมือนกับคนอื่น ๆ ดังนั้นพระองค์จึงอ้อนวอนพระเจ้า เพื่อให้ได้มาซึ่งขนมปังประจำวัน และสอนคนอื่น ๆ ให้อ้อนวอนในทำนองเดียวกัน ถ้ามันเป็นเช่นนั้น ทำไมพวกคริสต์จึงสะสมทรัพย์สมบัติเอาไว้เล่า พวกเขาควรจะปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซู ควรให้ทานแก่คนทั้งหลายให้หมด ควรจะกลับเป็นคนจน

๖๖.— ไม่ใช่ทุกคนซึ่งเรียกฉันว่า พระเจ้า พระเจ้า จะได้เข้าไปสู่อาณาจักรแห่งสวรรค์ แม๎ท. VII, ๒๑

วิจารณ์ คิดดูซิ ถ้าบิช็อบผู้ยิ่งใหญ่ของคริสเตียน เชื่อคำกล่าวนี้ของพระเยซูว่าเป็นจริง พวกเขาไม่ควรเรียกพระเยซูว่า พระเจ้า แต่ถ้าพวกเขาไม่เชื่อ พวกเขาก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากบาปได้

๖๗.— มีคนมากมายพูดกับฉันในวันนั้น (พระเจ้า, พระเจ้า เราไม่ได้ทำนายในนามของท่านเลย) และแล้ว ข้าจะยอมรับสารภาพต่อเขาเหล่านั้นว่า ข้า ฯ ไม่เคยรู้จักท่าน จงจากข้า ฯ ไปเพราะทำงานไม่เที่ยงธรรม แม๎ท. VII, ๒๒, ๒๓

วิจารณ์ ดูซิ พระเยซูต้องการจะเป็นผู้พิพากษาบนสวรรค์ เพื่อดลใจให้ความเชื่อเข้าไปสู่หมู่ชนป่าเถื่อน มันเป็นการประดิษฐ์ขึ้นเพื่อยั่วใจชาวบ้าน

๖๘.— ดูซิ เมื่อคนเป็นโรคเรื้อนเข้ามาหา และกราบไหว้พระองค์ กล่าวว่าถ้าพระองค์สามารถรักษาให้ข้าพเจ้าหายจากโรคได้ พระเยซูวางมือลงที่ตัวเขา กล่าวว่าฉันจะรักษาท่านให้หาย แม๎ท VII, ๒, ๓,

วิจารณ์ สิ่งทั้งหมดเหล่านี้ ก็เพื่อล่อให้คนโง่ติดกับดักพวกเขา เพราะถ้าพวกคริสต์เชื่อคำเหล่านี้ในคัมภีร์ไบเบิ้ลว่าเป็นจริง แม้จะขัดแย้งกับคำสอนของความรู้ และกฎของธรรมชาติก็ตาม ทำไมพวกเขาจึงไม่เชื่อคำสอนในคัมภีร์ปุราณะว่าเป็นจริงเล่า เพราะตัวอย่าง ศุกราจารย์ ฮันจันตรี กัศยป และคนอื่น ๆ ที่กล่าวถึงในปุราณะ และในมหาภารตะ ที่ทำให้กองทัพตายของติตานมากมายลุกขึ้น แคช บุตรของปริหัสบติ ถูกตัดออกเป็นชิ้น ๆ และทิ้งไปให้แก่สัตว์ป่า และหมู่ปลาในทะเลเพื่อกินเป็นอาหาร แต่ศุกราจารย์ ก็ทำให้บุตรของปริหัสบติมีชีวิตขึ้นมาได้อีก หลังจากนั้น แคชก็ถูกฆ่าตาย และถวายแก่ท่านศุกราจารย์เพื่อฉันเป็นอาหาร ผู้ซึ่งทำให้เขามีชีวิตในท้องของเขา และทำให้เขาเกิดขึ้นต่อไป แล้วเขาก็ตาย และแคชก็ทำให้เขามีชีวิตขึ้นมาอีก กัศยปะชุบต้นไม้เป็นคน และทำให้เป็นขี้เถ้าโดยตักผัก ธันวันตรีชุบคนตายให้เป็นขึ้นเป็นพัน ๆ รักษาคนเป็นโรคเรื้อนให้หายได้ รักษาคนบ่วย รักษาคนตาบอดให้หายดี รักษาคนหูหนวกได้เป็นล้าน ๆ คน ถ้าสิ่งดังกล่าวนี้เป็นนิยาย ทำไมอภินิหาร

ของพระเยซูจึงเป็นนิยาย ไม่ได้เล่า ถ้าท่านยืนยันนิยายของศาสนาอื่นว่าไม่จริง และนิยายของศาสนาของท่านว่าเป็นจริง ทำไมท่านจะไม่เป็นคนดันทุรังไปหรือ ฉะนั้นเรื่องที่พวกคริสต์พูดถึงจึงน้อมเอียงไปในทางดันทุรัง และอย่างพวกเด็ก ๆ

ลัทธิไล่ผี

๖๙.— (เมื่อพระเยซูมาถึงหมู่บ้านเยอร์เจสซีน) คนสองคนถูกผีสิง ได้พบพระองค์ที่นั่น พวกผีกำลังออกจากหลุมฝัง แสดงอาการน่ากลัว ดังนั้นไม่มีใครผ่านมาทางหมู่บ้านนั้น และพวกเขาก็ร้องออกมาดัง ๆ กล่าวว่า พวกเราได้พบกับองค์พระเยซูลูกของพระเจ้าแล้วหรือ ท่านมาเพื่อทรมานพวกเราก่อนเวลานั้นหรือ ดังนั้นพวกผีจึงอ้อนวอนต่อพระองค์ กล่าวว่าถ้าพระองค์จะขับไล่พวกเขาไป และทำให้พวกเขาลำบากต้องจากไปสู่หมู่พวกคนเลว และพระองค์ก็บอกให้พวกเขาจากไป เมื่อพวกเขาออกมาจากนั้นพวกเขาก็ไปสู่หมู่พวกคนเลว และพวกคนเลวเหล่านั้นจึงวิ่งขึ้นวิ่งลงไปสู่ทะเล และตายในน้ำ แม๊ท VIII. ๒๘—๓๓

วิจารณ์ ท่านลองคิดสักนิดจะเห็นได้ว่า สิ่งทั้งหมดเหล่านี้ไม่ได้เป็นจริง เพราะคนตายไม่สามารถออกมาจากหลุมฝังศพได้ ทั้งไม่สามารถจะไปได้หรือพูดกับใครได้ สิ่งทั้งหมดเหล่านี้มันเป็นเรื่องเหลวไหลของคนโง่ คนบ้าเถื่อนเท่านั้นที่จะมีความเชื่อในสิ่งเหล่านี้ พระเยซูเป็นผู้รับผิดชอบต่อบาปที่ทำให้คนเลวทรามเหล่านั้นตาย และเป็นการสูญเสียของคนเผ่านั้น เมื่อพวกคริสต์เชื่อว่าพระเยซูเป็นผู้ถ่ายบาป และเป็นผู้ทำพิธีปลดบาป ทำไมพระองค์ไม่ทำให้ผีเหล่านั้นบริสุทธิ์เสียเล่า ทำไมไม่ทำคนชั่วให้เป็นคนดี ชาวอังกฤษนับถือคริสต์ได้รับการศึกษาทุกวันนี้จะมีความเชื่อในสิ่งเหลวไหลนี้หรือ ถ้าพวกเขาเชื่อ เป็นความผิดที่น่าเศร้ามาก

การให้อภัยในบาป

๗๐.— ดูซิ พวกคนทั้งหลายนำคนป่วยโรคอัมพาต นอนบนเตียงมาหาพระเยซู พระองค์ทรงเห็นศรัทธาของพวกเขา ทรงตรัสกับคนป่วยอัมพาตนั้นว่าลูกเอ๋ย จงทำใจดี ๆ ไว้ บาปของเจ้าจะถูกให้อภัย ฉันไม่ได้มาเรียกร้องความถูกต้อง แต่คนบาปควรจะมีความรู้สึกสำนึกผิด แม๊ท IX. ๒,๑๓

วิจารณ์ ข้อนี้เป็นไปไม่ได้อย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพราะเกี่ยวกับการให้อภัยแก่บาป มันเป็นเพียงการหลอกล่อให้ติดกับดักของศาสนา ถ้าคน ๆ หนึ่งดื่มเหล้า หรือดื่มน้ำคั้นจากใบไม้ หรือกินผึ้น คนอีกคนหนึ่งซึ่งไม่ได้กินจะไม่เมา ในทำนองเดียวกันบาปที่คน ๆ หนึ่งทำลงไป จะไม่ตกไปเป็นผลของอีกคนหนึ่ง แต่ผู้ได้รับทุกข์ เพราะการกระทำนั้นก็คือ ผู้ถูกกระทำกรรมนั่นเอง มันเป็นกฎของพระเจ้า ถ้าชายคนหนึ่งทำบาป และมีชายอีกคนหนึ่งรับผลของบาปนั้น หรือผู้พิพากษารับเอาผลของบาปให้แก่ตัวเองเสีย หรือพระเจ้าไม่ลงโทษผู้ทำบาปตามสมควรแก่บาปที่ผู้นั้นกระทำ พระองค์ไม่ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จำไว้ว่า ความเที่ยงธรรมอย่างเดียวเท่านั้น คือผู้รักษาความดีไว้ให้แก่คนทั้งปวง แต่ไม่ใช่พระเยซูหรือคนใดคนหนึ่ง คนทำดีหรือคนทำชั่วไม่เป็นความจำเป็นใด ๆ ของพระเยซู และของใครอื่นเพราะบาปไม่ว่าเป็นของใคร มันจะสามารถทำตัวมันเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร

๗๑.— พระเยซูเรียกสาวกทั้ง ๑๒ คนของเขามาแล้ว และให้อำนาจแก่พวกเขา เพื่อขัดขวางปีศาจร้าย เพื่อทิ้งผีร้ายนั่นออกไปเสีย และเพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง ไม่ใช่ท่านเป็นผู้พูด แต่พระวิญญาณของบิดาที่พูดกับท่าน อย่าคิดว่าฉันเกิดมาเพื่อนำความสงบมาสู่โลก แต่ได้นำเอาดาบลงมาให้โลก เพราะฉันเกิดมาเพื่อยกคนในวิธีการต่าง ๆ กัน เพื่อให้ลูกขัดขืนบิดาของเขา ลูกสาวขัดขืนมารดา ลูกสะใภ้ขัดแม่ผัว ศัตรูของคนก็คือ เขาผู้เป็นเจ้าของบ้าน แม๊ท X. ๑, ๒๐, ๓๔—๓๖

วิจารณ์ คนเหล่านี้คือสาวกทั้งหลายของพระเยซู คนหนึ่งในจำนวนนั้น ได้ทรยศต่อพระเยซูเพื่อเงิน ๓๐ รูปี และสาวกที่เหลือนอกนั้น ก็พากันหนีไปสิ้น ความประหลาดข้างต้นนั้นขัดกับความรู้ ความมี ความไม่มี หรือการขับไล่ผี การรักษาโรคภัยไข้เจ็บโดยไม่ต้องใช้ยา และโดยปราศจากกฎเกณฑ์ เป็นการขัดต่อกฎของธรรมชาติ ดังนั้นความเชื่อในสิ่งเหล่านั้น ก็คือลักษณะของคนโง่ ถ้ามันไม่ใช่วิญญาณที่พูดออกมา แต่มันเป็นพระเจ้าที่ตรัสออกมา อะไรคือวิญญาณที่ปฏิบัติการอยู่ในร่างกายเล่า ผลของการพูดความจริง หรือความเท็จ กล่าวคือความสุขหรือความทุกข์ พระเจ้าเองจะต้องเป็นผู้รับ ฉะนั้นมันเป็นคำสอนที่ผิด เพราะพระเยซูเองมาสร้างความแตกแยกใน

หมู่คน และยังเป็นเช่นนั้นอยู่ในหมู่คริสต์ มันเป็นความเลวขนาดไหน ดูซิ ความแตกแยกในหมู่ชนก่อให้เกิดความทุกข์ พวกคริสต์จึงยอมรับคำสอนนี้ว่าเป็นศาสนาของพวกเขา เพราะคริสต์ถือเอาความแตกแยกเป็นความดี ทำไมพวกเขาจึงคิดอย่างอื่นไม่ได้หรือ มันเป็นหน้าที่ของพระเยซูที่จะสร้างศัตรูขึ้นในบ้านของตนเอง มันไม่ใช่หน้าที่ของคนดี

ความมหัศจรรย์ของขนมปัง

๗๒.— พระเยซูพูดกับพวกสาวกของพระองค์ว่า พวกเจ้ามีขนมปังจำนวนเท่าใดหรือ และพวกเขาก็บอกว่า ขนมปังมีอยู่ ๗ ก้อน และมีปลาตัวเล็ก ๆ อยู่ ๒—๓ ตัว และพระองค์ก็สั่งให้คนทั้งหมดเหล่านั้นนั่งลงที่พื้นดิน และพระองค์ก็นำเอาขนมปัง ๗ ก้อนและปลาดังกล่าว และฉีกขนมปังออกแจกให้พวกสาวกของพระองค์ และคนจำนวนมากมาย ทั้งหมดกินขนมปังและปลาจนอิ่มหนำสำราญ และพวกเขาก็เอาอาหารซึ่งเหลืออยู่ในตะกร้าทั้ง ๗ ใบเต็ม ๆ ออกแจก คนที่ทานอาหารในวันนั้นมี ๔,๐๐๐ คน ไม่นับผู้หญิงและเด็ก ๆ แม๊ท XV. ๓๔—๓๘

วิจารณ์ ดูซิ: มันไม่เหมือนกับการชำนาญในการใช้มือ เล่นกลของนักเล่นกลสมัยใหม่ และพวกพระปลอมทั้งหลาย ขนมอื่น ๆ จะเกิดมาจากขนม ๗ ชิ้นนั้นได้อย่างไรหรือ ถ้าพระเยซูมีอำนาจเช่นนั้นจริง ทำไมพระองค์เดินท่องเที่ยวด้วยความอดอยากทานผลไม้ในป่าเล่า ทำไมพระองค์ไม่ทำขนมหวาน ๆ เพื่อทานจากดิน จากน้ำ จากหิน และวัตถุชนิดอื่น ๆ เล่า ทั้งหมดนั้นมันเป็นการเล่นละครของเด็ก ๆ สิ่งทั้งหมดเหล่านี้เหมือนกับการหลอกลวงของพวกพระและนักบวช โดยวิธีดังกล่าว พวกเขาจึงใช้อุบายหลอกคนโง่

ความเที่ยงธรรมและการให้อภัยไม่สอดคล้องต้องกัน

๗๓.— และแล้วพระองค์ก็ให้รางวัลแก่ทุกคนตามกรรมของเขา แม๊ท. XVI, ๒๗

วิจารณ์ ถ้าประชาชนจำต้องตัดสินตามกรรม (การงาน) ของเขาเอง มันก็เป็นการเกินควรสำหรับพวกคริสต์ที่จะเทศนาสอนการให้อภัยแก่คนบาป ถ้าฝ่ายหนึ่งเป็นจริง อีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องไม่จริง ถ้าจะพูดว่าผู้สมควรจะให้อภัยก็ควรให้อภัย และผู้ที่ไม่สมควรก็ไม่

ควรให้ ที่กล่าวเช่นนั้นก็ไม่มีเหตุผลด้วยเหมือนกัน เพราะการตัดสิน การงานทั้งหมดตามค่าของการงานที่ทำลงไปนั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความเที่ยงธรรม และความกรุณาที่สมบูรณ์

๗๔.— อนุชนที่สิ้นศรัทธาและสติวิปลาส แน่นอนฉันจะพูดกับเจ้าว่า ถ้าเจ้ามีศรัทธาวนกับเมล็ดมัสตาด เจ้าจะพูดกับภูเขาลูกนี้ว่า เจ้าจงเคลื่อนจากที่นี่ออกไปให้ห่างไกล และลูกนั้นก็จะเคลื่อนออกไป และไม่มีอะไรจะเป็นไปไม่ได้สำหรับเจ้า แม๎ท. XVII, ๑๗, ๒๐

รณ์ เอาละ สิ่งที่คริสต์สอนนั้น ก็คือให้มีความเชื่อ จงทำบาปย่อมได้รับการให้อภัย (ล้างบาปได้) จงได้ความหลุดพ้น และอื่น ๆ คำสอนทั้งหมดนั้นผิดทั้งนั้น ถ้าพระเยซูมีอำนาจที่จะให้อภัยแก่บาป มีอำนาจที่จะทำให้คนศรัทธามั่นคง มีอำนาจที่จะทำอะไร ๆ ให้เรียบร้อยได้ ทำไมพระองค์ไม่ทำให้สาวกทั้งหลายของพระองค์ทรงพ้นจากบาปเล่า และให้มีศรัทธามั่นคง และเป็นผู้ประเสริฐเล่า ถ้าพระองค์ไม่ทรงทำให้คนเหล่านั้นที่เดินตามพระองค์ในการจาริกบำเพ็ญบุญ มีศรัทธาและมีความสุขในระหว่างที่ยังท่องเที่ยวอยู่ เรายังไม่รู้เลยว่าพระองค์อยู่ที่ไหนหลังจากสิ้นชีพแล้ว พระองค์ไม่สามารถจะทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดในปัจจุบันเป็นผู้บริสุทธิ์ได้ เมื่อสาวกของพระองค์ไม่มีความเชื่อเท่ากับเมล็ดมัสตาดแล้ว และว่าพวกเขาเหล่านั้นได้เป็นผู้เขียนนิยายขึ้นมา หนังสือเหล่านั้นจึงเป็นที่เชื่อถือไม่ได้ เพราะบุคคลผู้ปรารถนาสวรรค์ย่อมหาไม่ได้ ที่จะเชื่อในหนังสือซึ่งเขียนขึ้นโดยบุคคลผู้ไม่มีศรัทธา ผู้ไม่บริสุทธิ์และไม่มีศีลธรรม เป็นที่เห็นได้ชัดจากการยอมรับของพระเยซูว่า ถ้ามันถูกต้อง จะไม่มีคริสต์คนใด มีความเชื่อเท่ากับเมล็ดมัสตาด ถ้าพระองค์กล่าวว่า พระองค์มีศรัทธามั่นคงไม่หวั่นไหว พระองค์ก็ถูกขอร้องให้เคลื่อนภูเขาออกจากทาง ถ้าภูเขาถูกเคลื่อน ศรัทธาของพวกเขาก็ไม่สมบูรณ์ แต่มันจะเท่ากับเมล็ดมัสตาด ถ้าภูเขานั้นไม่ถูกเคลื่อนออกไป มันก็จะเข้าใจได้ว่า พวกคริสต์ มีศรัทธาเพียงนิดหน่อย ถ้าจะพูดในที่นี้ว่า ความหยิ่งยะโสตัณหาอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงในที่นี้โดยคำว่า "ภูเขา" มันจะตอบได้ว่า มันไม่ถูกต้อง เพราะในกรณีที่ชุบคนตายขึ้นมาเป็นคนเป็น ทำคนตาบอดให้เห็นได้ รักษาคนเป็นโรคเรื้อนให้หาย และขับไล่ผีสาง ออกจากคนที่มันเข้าสิง

จะหมายถึงทำคนขี้เกียจให้ขยัน ทำคนโง่ให้ฉลาด ทำให้คนอยากได้ให้รู้จักพอ และทำคนฉงนงนงวยอยู่ในความรู้สึกที่ดี แม้ในกรณีเช่นนี้สมมติว่าเป็นการถูกต้อง มันก็ไม่เหมาะสม เพราะว่ามันเป็นไปได้อย่างไรที่พระองค์ไม่สามารถทำให้สาวกของพระองค์เองเช่นนั้นเป็นคนดีได้ ฉะนั้นคำพรรณนาที่เป็นไปไม่ได้ ดังกล่าวไว้ข้างต้นย่อมเปิดเผยถึงความโง่ของพระเยซูเอง เอาละ ถ้าพระองค์มีความรู้อยู่บ้างเล็กน้อย ทำไมพระองค์ควรจะอุทานพึมพำออกมาเป็นภาษาของคนป่าเถื่อนทั้งหมดหรืออย่างไรก็ตาม

นิรสฺตปาทเป เทเศ เอรณฺโฑ'ปี ทฺรุมายเต

— ต้นยาง เป็นต้นไม้ที่สูงที่สุด และพิจารณาเห็นว่าเป็นต้นไม้ดีที่สุดของประเทศซึ่งไม่มีต้นไม้อื่น ดังนั้นความสำคัญของพระเยซู คือเป็นผู้เที่ยงธรรมในชนบทของคนป่าเถื่อน และคนโง่ แต่ว่าฐานะอะไรเล่าที่ควรจะมอบให้แก่พระเยซูในยุคแห่งปัญญาและอารยธรรมเล่า

๗๕.— แท้จริง ข้า ฯจะพูดกับเจ้า เว้นไว้แต่เจ้าจะกลับใจ และกลับมาเป็นเด็กเล็ก ๆ มิฉะนั้นเจ้าไม่สามารถจะเข้าไปสู่อาณาจักรของสวรรค์ได้ แม็ท. XVIII. ๓

วิจารณ์ ถ้าการกลับใจเป็นไปโดยเจตนา ก็เป็นหนังสือเดินทางนำไปสู่สวรรค์ได้ และการไม่กลับใจ ก็เป็นทางไปสู่อบายได้ เหตุผลมีว่า ไม่มีใครยอมรับผลบาปของอีกคนหนึ่งหรือผลบุญของอีกคนหนึ่งได้ การแนะนำให้บุคคลกลายมาเป็นเด็กทารกน้อย ๆ นั้นแสดงให้เห็นว่า คำสอนของพระเยซูขัดกับข้อเท็จจริงของเหตุผล และขัดกับกฎของธรรมชาติด้วย มันเป็นความประสงค์ของพระเยซูด้วยเหมือนกันว่า คนในสมัยของพระองค์นั้นเชื่อคำสอนของพระองค์เหมือนกับพวกเด็ก ๆ และไม่ได้ถามเกี่ยวกับความจริงของคำสอนนั้น แต่รับคำสอนนั้นอย่างหลับหูหลับตา พวกคริสเตียนเป็นอันมากปฏิบัติตนเหมือนเด็ก ๆ มิฉะนั้นพวกเขาจะสามารถเชื่อคำสอนเช่นนั้น อันขัดกับเหตุผลและประสบการณ์ได้อย่างไร เป็นที่เห็นได้ชัดว่าถ้าพวกคริสต์ฉลาด และมีคุณสมบัติเป็นผู้ใหญ่ เขาคงไม่แนะนำให้ประชาชนปฏิบัติตนเหมือนเด็ก ๆ แน่ ๆ เพราะความจริงมีว่า คนต้องการจะทำคนอื่นให้เหมือนกับตน

๗๖.— แท้จริง ข้า ฯ จะพูดกับเจ้าว่า คนร่ำรวยนั้นยากที่จะเข้าไปสู่อาณาจักรแห่งสวรรค์ และข้า ฯ จะพูดกับเจ้าอีกว่า มันเป็นการง่ายสำหรับอูฐที่จะเดินเข้าไปในรูเข็มมากกว่าคนร่ำรวยจะเข้าไปสู่อาณาจักรของพระเจ้า แม๊ท XIX. ๒๓, ๒๔

วิจารณ์ เป็นที่เห็นได้แล้วว่า พระเยซูเป็นคนจน และคนร่ำรวยในสมัยของพระองค์นั้นอาจจะไม่ให้ความเคารพนับถือพระองค์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเทศน์สอนดังกล่าวข้างต้น แต่ย่อมไม่จริงเพราะในระหว่างคนรวยนั้นมีทั้งคนดีและคนชั่ว ผู้ทำดีย่อมได้รับรางวัล และผู้ทำชั่วย่อมได้รับโทษ เป็นการพิสูจน์ให้เห็นจากคำสอนที่ว่า พระเยซูเชื่ออาณาจักรของพระเจ้าว่าเป็นเหมือนประเทศบางประเทศ แต่ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหน ถ้ามันเป็นเช่นนั้น เขาก็ไม่ใช่พระเจ้า เพราะอาณาจักรของพระเจ้าอยู่ทุกหนทุกแห่ง มันเป็นความเชื่อของคนโง่ เพียงแต่การพูดถึงการเข้าถึง หรือการไม่เข้าถึงสวรรค์ เมื่อถูกถามว่า ถ้าพวกคริสต์ทุกคน ซึ่งร่ำรวยจะไปสู่นรก และผู้ที่จนทั้งหมดไปสู่สวรรค์เอาละ ถ้าพระเยซูเป็นพระศรีอารย์ ควรจะคิดสักนิดว่า คนจนย่อมไม่มีทรัพย์สมบัติมากเช่นนั้น เหมือนอย่างคนร่ำรวย ถ้าคนร่ำรวยใช้ทรัพย์ของเขาด้วยการพินิจพิจารณาในเหตุของความถูกต้อง เขาก็ควรจะได้สิ่งที่ดีงาม ในขณะที่คนจนยังคงจมอยู่ในหลุมแห่งความเศร้าโศก

๗๗.— พระเยซูตรัสกับพวกสาวกว่า แท้จริงข้า ฯ จะพูดกับเจ้าว่า ในอนุชนรุ่นใหม่ผู้ใดติดตามข้า ฯ เมื่อบุตรของมนุษย์จะนั่งในบัลลังก์แห่งความรุ่งเรืองของเขา ท่านจะนั่งบนบัลลังก์ ๑๒ บัลลังก์ คือพวกอิสราเอล ๑๒ เผ่า และทุก ๆ คนแสวงหาที่พักอาศัย หรือพี่ชาย น้องสาว บิดา หรือมารดา ภรรยาหรือเด็ก ๆ หรือที่ดิน เพื่อประโยชน์แห่งชื่อของข้า ฯ จะได้รับสิ่งนั้นเป็น ๑๐๐ เท่า และได้รับมรดกชั่วชีวิตนิรันดร์ แม๊ท. XIX. ๒๘, ๒๙

วิจารณ์ มองดูความปรารถนาอันแรงกล้าของพระเยซูว่าประชาชนติดอยู่ในหลุมพราง อาจจะไม่ได้ออกจากหลุมพรางนั้นหลังจากตายไปแล้ว คนชั่วชอบเขาผู้ซึ่งรับเป็นอาจารย์ ถูกจับและถูกฆ่าจากความโลภของเขาด้วยเงินเพียง ๓๐ รูปี ซึ่งเขาจะได้นั่งบนบัลลังก์

ความอยุติธรรมของพวกอิสราเอล จะไม่ตัดสินครอบครัวของพวกอิสราเอลว่าถูกต้อง แต่ความชั่วทั้งหลายที่พวกเขาทำไว้นั่นแหละ จะถูกให้อภัย และเขาก็จะตัดสินครอบครัวของคนอื่น อนุมานได้จากคำสอนที่ว่า พวกคริสต์แสดงความลำเอียงอันยิ่งใหญ่แก่ศาสนาที่เป็นสหกับตน ถ้าคนผิวขาวฆ่าคนผิวดำ พวกเขาจะตัดสินให้คนผิวขาวนั้นไม่มีความผิด จากความลำเอียงของพวกเขา และให้คนนั้นพ้นจากการติเตียนทั้งปวง ความยุติธรรมของสวรรค์ของพระเยซู บางทีก็อาจจะเป็นเหมือนอย่างนี้ มีข้อบกพร่องอันสำคัญของคำสอนของลัทธินี้ด้วยเหมือนกัน สมมติว่า คน ๆ หนึ่งตายในการเริ่มต้นของการสร้างโลก และอีกคนหนึ่งก็จะตายในเวลากลางคืน ก่อนวันตัดสิน คนแรกจะนอนรอคอยอยู่จากวันแรกของการสร้างโลกจนถึงวันสุดท้ายของโลกคอยเพื่อวันสุดท้ายที่พระเจ้าตัดสิน แต่คนหลังมีการสอบสวนความในทันที ความอยุติธรรมนี้มีความยิ่งใหญ่มากเพียงใด บุคคลผู้ไปตกนรกก็เช่นเดียวกัน จะเผาอยู่ในนรกจนถึงวันสุดท้ายของกาล และบุคคลผู้ซึ่งไปสวรรค์ก็จะเสวยความสุขอยู่ตลอดนิรันดร์ นี้ก็เป็นความอยุติธรรมอันยิ่งใหญ่เช่นเดียวกัน เพราะผลของวิธีการดำเนินการที่จำกัดขอบเขต และ การจัดปริมาณผลก็จำกัดขอบเขต ไม่มีวิญญาณทั้งสอง มีผลบุญและผลบาปเท่ากัน ฉะนั้นการให้รางวัลและการลงโทษที่ยุติธรรมเท่ากันสำหรับระดับบุญและบาปต่าง ๆ กัน ย่อมต้องการชั้นลำดับขั้นตอนของสวรรค์และนรกมากมาย เพื่อให้เหมาะสมและถูกต้องกับจุดประสงค์ของความยุติธรรมที่ให้ผลต่าง ๆ กัน แต่หนังสือของคริสต์ไม่มีที่ไหนที่กล่าวไว้ ของการตัดสิน ผลกรรมที่คนทำแล้วได้รับตามผลของกรรมนั้น ๆ ฉะนั้นคัมภีร์ไบเบิล จึงไม่ใช่คำของสอนพระเจ้า ทั้งพระเยซูก็มิได้เป็นบุตรของพระเจ้า อย่างที่กล่าวไว้ในคำร้อยกรองที่ว่า ใครก็ตามที่ทิ้งมารดาบิดาของเขาเพื่อประโยชน์แก่ตัวเขาเอง จะได้รับผลบุญเป็นร้อยเท่า มันเป็นการเกินเชื่อ เพราะไม่มีใครจะมีพ่อและแม่เป็นร้อย ๆ คน ทุกคนก็มีพ่อและแม่เพียงคนเดียว มันดูเหมือนว่าสิ่งที่เขียนไว้ในหนังสือของอิสลาม คือ ผู้เชื่อในพระเจ้าคนหนึ่ง จะได้ผู้หญิง ๗๒ คนบนสวรรค์ อันนี้ก็มาจากคัมภีร์ไบเบิลเหมือนกัน

พระเยซูสาปแช่งต้นไทร

๗๘.— ในตอนเช้าวันหนึ่ง พระเยซูกลับเข้าไปในเมือง พระองค์ทรงหิว และเมื่อเห็นต้นไทร ต้นหนึ่งในระหว่างทาง พระองค์ก็ทรงเข้าไปที่ต้นไทรนั้น และไม่พบผลไม้อะไรที่ต้นไทรนั้น และพูดกับต้นไทรว่า จะไม่มีผลเกิดขึ้นแก่เจ้าอีกแล้วตั้งแต่นี้เป็นต้นไป และทันทีนั้นต้นไทรก็หายไป แม๊ท XXI. ๑๘, ๑๙

วิจารณ์ พวกคณะสอนศาสนาและพวกคริสต์พูดว่า พระเยซูมีความสงบและเยือกเย็นมาก และปราศจากความโกรธ และความโลภอื่น ๆ แต่คำที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ไบเบิลแสดงให้เห็นว่า พระเยซูมีอารมณ์ร้อน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับฤดูกาลของผลไม้ พระองค์ทรงประพฤติตนเหมือนคนบ้าเถื่อน เพราะต้นไม้ซึ่งเป็นวัตถุ จะมีความผิดได้อย่างไร พระองค์สาปแช่งมัน และมันก็เหี่ยวแห้งไปหรือ ต้นไม้จะต้องไม่แห้งจากการสาปแช่งของพระองค์ แต่มันไม่ประหลาดอะไรเลย ถ้ายาทำลายต้นไม้อาจจะมีคนทำหยดไว้ที่โคนต้นไม้ เป็นผลให้มันเหี่ยวแห้ง

๗๙. หลังจากความทุกข์ยากในยุคนั้นแล้ว ดวงอาทิตย์ก็มืดลงทันที และดวงจันทร์ก็ไม่ได้ให้แสงสว่าง ดวงดาวทั้งหลายก็ตกลงมาจากสวรรค์ อำนาจของสวรรค์ก็สั่นสะเทือน แม๊ท XXIV.

วิจารณ์ ความรู้เรื่องของท่าน พระเยซู มันเป็นความรู้ชนิดไหนหรือที่ท่านบอกว่า ดวงดาวตกลงมาจากสวรรค์ อำนาจอะไรของสวรรค์ที่จะถูกกระทบกระเทือนเล่า พระเยซูมีความรู้เพียงเล็กน้อย พระองค์ควรจะรู้ว่าบรรดาดวงดาวทั้งหมดนั้น ก็คือระบบของโลก มันจะตกลงมาได้อย่างไร เป็นที่เห็นได้ชัดว่าพระเยซูเกิดในครอบครัวของช่างไม้ ย่อมเกี่ยวข้องอยู่กับการตัดไม้ การลับมีด, ขวาน การเลื่อยไม้ และการต่อไม้เข้ากัน เมื่อเกิดความคิดขึ้นมาในจิตใจว่า เขาควรจะเป็นผู้ประกาศศาสนาในประเทศป่าเถื่อน เขาจึงเดินสอนในบรรดาคนป่าเถื่อนเหล่านั้น มีคำสอนหลายอย่างที่ท่านพูดออกมานั้นดี แต่ก็มีมากมายเหมือนกันที่ไม่ดี คนทั้งหลายเป็นคนป่าเถื่อน พวกเขายึดถือคำพูดของพระเยซู ถ้าพวกยุโรปเป็นคนมีอารยธรรมในสมัยโน้น เหมือนอย่างใน

สมัยนี้ ความสำเร็จของพระองค์ที่ว่า เป็นบุตรของพระเจ้านั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้เลย มันเป็นเวลาสั้นของชาวยุโรปซึ่งพวกเขาเพิ่งจะได้มีการเรียนรู้ศึกษา และเป็นอารยชนขึ้น แต่ถึงกระนั้นพวกเขาก็ยังไม่เลิกศาสนาเหลวไหลนี้ จากความเชื่ออันงมงาย และความรักในสมัยนิยมประเพณีเดิม และมีความสนใจในทางที่ถูกต้อง อันแสดงโดยคัมภีร์พระเวท

๘๐.— สวรรค์และโลกจะดับไป แต่คำสอนของเราจะไม่ดับไป แม๊ท. XXIV, ๓๕

วิจารณ์ การแสดงออกนี้ ย่อมตบหน้าคนโง่และคนเซ่อ สวรรค์จะหายไปเสียที่ไหนเล่า เมื่อสวรรค์ละเอียดอ่อน และมองไม่เห็นด้วยตา ใครเล่าจะเห็นว่าสวรรค์หายไปไหน มันไม่เป็นคนดีเลยที่ยกย่องตนเอง

ความลำเอียง

๘๑. แล้วพระองค์จะพูดกับคนทั้งหลายที่อยู่ทางด้านซ้ายของเจ้าว่า เมื่อเจ้าจากข้า ๆ ไป พวกเจ้าจะถูกสาปแช่ง ให้ลงไปสู่กองไฟชั่วนิรันดร์ เตรียมตัวเพื่อรับผีร้ายและนางพ้าของพระองค์ แม๊ท XXV. ๔๑

วิจารณ์ มันเป็นความลำเอียงเสียนี่กระไร พระองค์ให้สวรรค์ แก่คนภักดีต่อพระองค์ แต่ให้นรกแก่คนอื่น ๆ อย่างที่เขียนไว้ในคัมภีร์ว่า สวรรค์จะจากไป ใคร่ขอถามว่า ไฟอเวจีนรก และสวรรค์อยู่ที่ไหนเล่า ถ้าพระเจ้าไม่สร้างซาตานและนางพ้า ทำไมพระองค์ต้องลำบากในการเตรียมสร้างนรกไว้มากมายเล่า ถ้าซาตานผู้ซึ่งไม่กลัวพระเจ้า พระองค์จะเป็นผู้ปกครองสูงสุดได้อย่างไร เพราะว่า ซาตานเป็นนางพ้าคนหนึ่งในนางพ้าทั้งหลายผู้ทรยศ และพระเจ้าก็ไม่สามารถจะจับเขาได้ตั้งแต่การเริ่มต้นของการทรยศ และไม่สามารถจับเขาขังไว้ หรือไม่ก็ฆ่าเขาเสียเลยก็ได้ พระองค์จะอ้างพระองค์เองว่า เป็นพระเจ้าแห่งเทพเจ้าได้อย่างไร ซาตานได้ทำให้พระเยซูลำบากอยู่ถึง ๔๐ วัน และพระเยซูก็มิได้ทำอะไรซาตานเลย การเป็นลูกพระเจ้าของพระเยซูนั้นเป็นสิ่งไร้ความหมาย และพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ก็มิได้เป็นพระเจ้าจริง

ผู้ทรยศต่อพระเยซู

๘๒.— แล้วคนหนึ่งในจำนวน ๑๒ คน เรียกว่า จูดาส อิสคาเรียท ได้ไปหาหัวหน้าพระ และพูดกับพวกเขาว่า ท่านจะให้อะไรกับฉัน และฉันจะส่งเขาให้แก่พวกท่านหรือ และพวกเขาก็ทำสัญญากับเขาด้วยเงินเพียง ๓๐ ชิ้น แม๊ท. XXVI. ๑๔, ๑๕

วิจารณ์ ดูซิ อำนาจของความมหัศจรรย์ที่ทำงานอยู่ และอำนาจของพระเจ้าแห่งเทพเจ้าทั้งหลายของพระเยซู ได้แสดงออกให้เห็นในที่นี้ เพราะว่า แม้สาวกที่เป็นถึงขั้นหัวหน้าก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนให้เป็นคนดีมีศีลธรรม และทำให้เป็นผู้ประเสริฐได้ในคณะของพระองค์ขณะที่ยังทรงพระชนม์อยู่ เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ไปแล้วจะทำได้อย่างไร และจะทำคนอื่น ๆ ให้บริสุทธิ์ได้อย่างไรเล่า สาวกของพระองค์มีความเชื่อในพระองค์ได้ถูกพระองค์หลอกลวงมากเพียงไรหรือ เพราะพระองค์ไม่สามารถจะทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดปลอดภัยได้หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ไปแล้ว นับตั้งแต่พระองค์ไม่สามารถช่วยใครได้ และอนุญาตให้สาวกของพระองค์เองติดตามพระองค์ โดยเหตุที่เป็นพวกพ้องของพระองค์ขณะที่ยังทรงมีชีวิตอยู่ได้หรือ

๘๓.— ขณะที่พวกเขากำลังรับประทานอยู่ พระเยซูก็ถือเอาขนมปัง และให้พรแก่ขนมปังนั้น แล้วฉีกออก และตรัสว่า จงทานสิ่งนี้คือเนื้อหนังของฉัน และให้แก่สาวกเหล่านั้นยกถ้วยขึ้น และให้ความขอบคุณ แก่สาวกเหล่านั้น โดยตรัสว่าจงดื่มสิ่งนี้ทั้งหมด เพราะมันเป็นเลือดแห่งคำสอนใหม่ของฉัน แม๊ท. XXVI. ๒๖, ๒๗

วิจารณ์ คนที่เป็นอารยชนใด ๆ จะพูดเช่นนั้นหรือ ไม่มีใครนอกจากคนป่าเถื่อนโง่ ๆ สามารถจะพูดแก่สาวกของเขาว่า สิ่งที่พวกเขากินนั้นคือเนื้อของพระองค์ และสิ่งที่เขาดื่มคือ เลือดของพระองค์ คำสอนนี้ เรียกโดยพวกคริสต์สมัยใหม่ว่า "อาหารว่าง" ของพระเจ้า กล่าวคือพวกเขาทานอาหารและดื่ม เชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นคือเนื้อและเลือดของพระเยซู นี่เป็นความเชื่อที่เลวร้ายเสียยิ่งกระไร พวกเขาสามารถจะเลิกการกินเนื้อและเลือดชนิดอื่น ๆ แต่ไม่ได้งดเว้นจากการกินเลือดกินเนื้อของครูอาจารย์ของเขาเองมิใช่หรือ

ความเป็นมนุษยธรรมของพระเยซู

๘๔.— พระองค์ได้พาเอาท่านปีเตอร์ และบุตรสองคนของท่านเซาเบดีไปกับท่านด้วย และเริ่มมีความโศกเศร้าและทุกข์หนัก แล้วพระองค์ก็ตรัสแก่พวกเขาว่า วิญญของฉันโศกเศร้าเหลือเกินแม้จนถึงตาย และพระองค์ก็เดินไปไกลเล็กน้อย และล้มลงเอาหน้าติดกับดิน และทรงสวดอ้อนวอน กล่าวว่า พระบิดาของข้า ฯ ถ้ามันเป็นไปได้ ขอให้ความทุกข์นี้ผ่านพ้นจากข้าไปเถิด แม๊ท. XXVI. ๓๗—๓๙

วิจารณ์ ดูซิ ถ้าพระองค์ไม่ใช่มนุษย์ พระองค์ก็เป็นบุตรของพระเจ้า ควรจะรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นในกาลทั้งสาม และพระองค์จะไม่ทำสิ่งใดที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าความหลอกลวงทั้งหมดนี้ ที่พระเยซูได้สร้างขึ้น หรือสาวกของพระองค์สร้างขึ้น จากความเข้าใจผิด กล่าวคือเข้าใจว่าพระองค์ทรงเป็นบุตรของพระเจ้า เป็นผู้รู้อดีตและอนาคต และเป็นผู้ให้อภัยแก่บาป แต่ปราชญ์เห็นว่าพระองค์คือ บุคคลธรรมดา เป็นอยู่ง่าย และซื่อสัตย์ เป็นคนโง่ ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นนักบุญ—โยคี แต่ไม่ได้มีอำนาจอะไร

การจับพระเยซู

๘๕.— ขณะที่พระองค์ตรัสอยู่นั้น จูดาส ซึ่งเป็นคนหนึ่งในจำนวน ๑๒ คนก็มาถึง และคนมากมายถือดาบและไม้พลอง จากหัวหน้าพระ และผู้อาวุโส มากับ จูดาสนั้นด้วย จูดาสเป็นผู้ที่ทรยศต่อพระเยซูได้ให้สัญญาณแก่คนเหล่านั้น พูดว่า ฉันจูบคนใด เขาคือคนเดียวนั้นนั้น ดังนั้นเขาจึงมาหาพระเยซูและจับพระเยซูไว้ และกล่าวว่าอาจารย์แล้วก็จูบพระองค์ และมาจับมัดมือพระเยซู และพาพระองค์ไป แล้วสาวกทั้งหลายก็ทิ้งพระเยซูและก็หนีไป มีพยานเท็จ ๒ คน และคนหนึ่งพูดว่า ฉันสามารถที่จะทำลายโบสถ์ของพระเจ้าได้ และสร้างมันขึ้นมาใหม่ใน ๓ วัน และพระที่มีฐานะสูงก็ลุกขึ้นมาและพูดกับพระเยซูว่า จงตอบคำถามของเราหากท่านไม่มีอะไรจะตอบคำกล่าวหา ที่พยานเหล่านี้กล่าวหาท่าน แต่พระเยซูตั้งอยู่ในความสงบ พระผู้ประธานบอกให้ตอบ และพูดกับพระเยซูว่า ฉันให้ท่านสาบานตนโดยพระเจ้าผู้ยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งท่านจะต้องบอกเราว่า ท่านเป็นพระเยซูและเป็นบุตรของพระเจ้า พระเยซูบอกแก่พระผู้เป็นประธานนั้นว่า ท่านได้พูดแล้ว แล้วพระผู้เป็นประธานได้ทึ้งจีวรของเขาลงไปบนพื้น

และพูดว่า เขาหมิ่นประมาทศาสนา มีอะไรที่จำเป็นจะต้องซักพยานอีกหรือ ดูซิ ท่านได้ยินการหมิ่นประมาทศาสนาของเขา แล้วยังจะคิดอะไรอีกเล่า พวกเขาได้ตอบและพูดเอง พระเยซูมีความผิดถึงตาย พวกเขาถ่มน้ำลายใส่หน้าพระเยซู ผลักพระเยซูให้ล้มไป และคนอื่น ๆ เอาฝ่ามือทุบตีพระเยซู พูดว่า ท่านเป็นพระเยซูหรือ ทำนายพวกเราซิ เขาคือใครซึ่งทุบตีท่านหรือ ปีเตอร์นั่งอยู่ข้างนอกพระราชวังโดยปราศจากผู้คน และมีผู้หญิงคนหนึ่งเดินมาหาเขาและพูดว่า ท่านเคยได้อยู่กับพระเยซูแห่งเกาลิเลหรือ แต่เขาได้ปฏิเสธต่อหน้าคนเหล่านั้น พูดว่าฉันไม่รู้ว่าพวกท่านพูดเรื่องอะไร และเมื่อเขาออกไปยังระเบียงหน้าบ้าน มีหญิงแม่บ้านอีกคนหนึ่งเห็นเขา และพูดกับคนทั้งหลายซึ่งอยู่ ณ ที่นั่นว่า คนนี้อยู่กับพระเยซูแห่งนาซาเรธ และแล้วเขาก็ปฏิเสธโดยให้คำสาบานว่า ฉันไม่รู้จักคน ๆ นั้น แล้วคนอื่น ๆ ก็กล่าวอย่างนั้น ว่าท่านเป็นคนหนึ่งในจำนวนนั้น เขาก็เริ่มสาปแช่งและสาบานว่า ฉันไม่เคยรู้จักคน ๆ นั้น แม๊ท XXVI. ๔๗, ๕๖, ๖๑—๗๒, ๗๔

วิจารณ์ ดูซิ พระเยซูไม่มีอำนาจและอิทธิพลอะไรที่จะทำให้สาวกของพระองค์มีศรัทธามั่นคงและไม่ทรยศต่อพระองค์ แม้จะเสี่ยงถึงชีวิตก็ตาม ทั้งจะไม่ปฏิเสธพระองค์ หรือกล่าวคำเท็จ ทั้งจะไม่สาบานเท็จ แต่เพราะพระองค์ไม่มีอำนาจแสดงความมหัศจรรย์ใด ๆ อย่างที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ไบเบิลเก่า ประชาชนผู้มาเพื่อไล่ตีคนดี ๆ พวกคนดีเหล่านั้นก็หนี แต่นางพ้าก็ทำให้พวกไล่ตีตาบอด แม้ว่ามันเป็นไปไม่ได้ แต่ถึงกระนั้นพระเยซูก็ไม่มีอำนาจมากเช่นนั้นในพระองค์ แต่พวกคริสต์ทุกวันนี้ทำเรื่องจู้จี้มากเพียงใดในการยกย่องพระนามของพระเยซู แทนที่จะตายด้วยความอัปยศ พระองค์ควรจะต่อสู้จนถึงที่สุดกระทั่งตาย หรือตายในฌาน หรือเลิกความเป็นผีโดยก็คงจะดีกว่า แต่เมื่อปราศจากความรู้ พระองค์จะได้ความสำนึกนั้นมาจากไหน พระเยซูกล่าวต่อไปว่า

๘๖.— (ท่านจงคิดว่า) ข้า ฯ ไม่สามารถสวดอ้อนวอนต่อพระบิดา และพระองค์จะให้ภูมินางพ้าแก่ข้า ฯ มากกว่า ๑๒ ภูมิหรือ แม๊ท. XVI. ๕๓

วิจารณ์ แม้พระองค์จะคุกคามด้วยอำนาจของพระองค์ และสรรเสริญบิดาของพระองค์ ถึงกระนั้นพระองค์ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ดูซิ มันเป็นความดิ้นรนอยากได้เพียงไหน

ว่า เมื่อพระผู้เป็นประธานถามและให้พระองค์ตอบตามที่พยานกล่าวหา พระองค์ยืนสงบนิ่งไม่ตอบมิใช่หรือ พระเยซูมิได้ทำดีอะไรเลย ถ้าพระเยซูตอบเขาว่า มันเป็นความจริง มันก็จะเป็นการดีมาก มันไม่เป็นการบังควรสำหรับพระองค์ที่จะคุยโม้ในอำนาจ มันไม่เป็นการยุติธรรมในส่วนของผู้กล่าวหาที่ใส่ความเท็จแก่พระเยซู และตบตีเขา เพราะความผิดของพระเยซู มันไม่ใช่ความผิดชนิดที่จะทำกับเขาเช่นนั้น แต่เพราะพวกเขาเป็นคนป่าเถื่อน พวกเขาไม่รู้ว่าความยุติธรรมเป็นอย่างไร ถ้าพระเยซูไม่ตั้งตัวเองขึ้นเป็นบุตรพระเจ้า โดยไม่คำนึงถึงความจริง และถ้าพวกเขาไม่ปฏิบัติในทางชั่วแก่พระเยซูอย่างที่เขาทำแล้ว มันก็จะเป็นการดีกันทั้งสองฝ่าย แต่ว่าคนเหล่านั้นจะได้ความรู้ ความถูกต้อง และความเที่ยงธรรมในยุคป่าเถื่อนมาจากไหนเล่า

๘๓.— และพระเยซูยืนอยู่ข้างหน้าผู้ว่าการนคร และผู้ว่าการนครถามพระองค์ว่า ท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดินของยิวหรือ และพระเยซูก็พูดกับเขาว่า ท่านพูด และเมื่อพระองค์ถูกพระหัวหน้าและพระอาวุโสกล่าวใส่ความ พระองค์ก็ไม่ได้ตรัสอะไร แล้วข้าหลวงโรมันก็พูดกับพระเยซู ท่านจงฟัง พวกพยานที่กล่าวหาท่านนั้นไม่มากมายมิใช่หรือ ท่านไม่ได้ตอบเขาเลย ซึ่งข้าหลวงมีความประหลาดใจเป็นอันมาก ข้าหลวง ฯ จึงพูดกับคนทั้งหลายว่า แล้วพวกท่านจะทำอะไรกับพระเยซูซึ่งเรียกว่าคริสต์นี้หรือ ผู้ว่าการแทนกรุงโรมก็ส่งพระเยซูไปตรึงไม้กางเขน แล้วทหารโรมันของข้าหลวงก็นำพระเยซูไปสู่ห้องโถงใหญ่ พวกทหารล้อมรอบท่าน พวกเขาเปลื้องเสื้อผ้าที่สรวมใส่ออกแล้วให้นุ่งห่มจีวรสีเลือดหมู พวกเขาก็วางมงกุฎหนามไว้บนศีรษะและเอาหญ้าคล้องที่มือขวา แล้วพวกเขาก็คุกเข่าลงต่อหน้าพระเยซู กล่าวเยาะเย้ยว่า เขาเป็นพระเจ้าแผ่นดินของพวกยิว พวกเขาถ่มน้ำลายใส่เขา เอาหญ้าทิ้งใส่เขาวางไว้บนศีรษะ หลังจากนั้นพวกเขาก็กล่าวเยาะเย้ย และเอาจีวรออกจากเขา และเอาผ้านุ่งของเขาเองสรวมใส่ให้ แล้วนำเขาไปสู่ที่ประหาร เมื่อพวกเขามาถึงสถานที่นั่นเรียกว่าโกลโกถา คือที่สำหรับกะโหลก พวกเขาก็เอาสุราผสมน้ำดีให้พระเยซูดื่ม เมื่อพระเยซูลิ้มรส พระองค์ก็ไม่ดื่ม พวกเขาก็เอาพระเยซูตรึงไม้กางเขน และเอาคำกล่าวหาที่เขียนไว้วางไว้บนศีรษะพระเยซู และมีโจรสองคนถูกตรึงไม้กางเขนพร้อมกับพระเยซู คนหนึ่งอยู่ทางขวามือของพระเยซู อีกคนหนึ่งอยู่ทางซ้ายมือของพระองค์ พวกเขาเดินผ่านพระเยซูและด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย สบัดศีรษะและพูดว่า ท่านเป็น

ผู้ทำลายโบสถ์ และสร้างโบสถ์ภายใน ๓ วัน จงทำให้ตัวท่านปลอดภัยเถิด ถ้าท่านเป็นบุตรของพระเจ้าจริง ก็จงลงมาจากไม้กางเขน ในทำนองเดียวกันนี้หัวหน้าพระก็กล่าวเยาะเย้ยเขา กับด้วยพวกอาลักษณ์และพระอาวุโส เขาทำให้คนอื่นปลอดภัยส่วนตัวเขาเองไม่สามารถปลอดภัยได้ ถ้าเขาเป็นกษัตริย์ของอิสราเอล ขอให้เขาลงมาจากไม้กางเขน และพวกเราจะเชื่อเขา เพราะเขาเองเป็นคนพูดว่า เขาเป็นบุตรของพระเจ้า พวกโจรซึ่งถูกตรึงไม้กางเขนพร้อมกับพระเยซูก็ถูกสาปแช่งจากประชาชนเช่นเดียวกัน จากเที่ยงวัน (ชั่วโมงที่ ๖) ความมืดก็คืบคลานเข้ามาสู่ดินแดนนั้นจนถึงหลังเที่ยง (ชั่วโมงที่เก้า) ในชั่วโมงที่เก้าพระเยซูก็ร้องด้วยเสียงดังกล่าวว่า อิลิ อิลิ ลามะ สบาช ชานิ กล่าวคือ พระเจ้าของข้า ฯ พระเจ้าของข้า ฯ ทำไมพระองค์ละทิ้งข้า ฯ หรือ บางคนที่ยืนอยู่ ณ สถานที่นั้นได้ยินและกล่าวว่า คน ฯ นี้เรียกหาเอลียาห์ คนหนึ่งในจำนวนนั้นวิ่งตรงไปหา และเอาสิ่งที่ฟูอย่างฟองน้ำใส่มันรวมกับเหล้า และใส่มันลงไปในหญ้าแล้วให้พระเยซูดื่ม เมื่อพระเยซูร้องออกไปด้วยเสียงอันดัง ทำให้พวกผีถอยออกไป แม๊ท XXVII. ๑๑—๑๔, ๒๒—๒๔, ๒๖—๓๔, ๓๗—๕๐

วิจารณ์ คนชั่วเหล่านี้ได้ทำบาปหนักแก่พระเยซู แต่พระเยซูเองก็ควรถูกตำหนิเหมือนกัน เพราะไม่มีใครเป็นบุตรของพระเจ้า เขาก็ไม่ได้เป็นบิดาของใคร เพราะถ้าเขาเป็นบิดาของใครคนใดคนหนึ่ง เขาจะต้องมีพ่อเลี้ยง น้องเขย และญาติของบางคน เมื่อข้าหลวงถาม เขาพูดตอบว่าอะไรคือความจริง มันจะเป็นความถูกต้อง ซึ่งถ้าพระเยซูมีความมหัศจรรย์จริง เขาควรจะลงมาจากไม้กางเขน และกลับใจประชาชนให้เป็นสาวกของเขาเสีย ถ้าเขาเป็นบุตรพระเจ้า พระเจ้าจะต้องทำให้เขาปลอดภัย ถ้าเขาเป็นคนรู้ทุกอย่าง ทำไมเขาจึงลิ้มรสเหล้าที่ผสมด้วยดีสัตว์เพื่อรู้ว่ามันเป็นอะไร และแล้วก็ไม่ดื่ม เขาควรจะรู้ก่อนล่วงหน้า ถ้าเขามีอำนาจอย่างมหัศจรรย์จริง ทำไมเขาจึงหมดลมหายใจโดยการร้องเสียงดังแล้ว ๆ เล่า ๆ จงจำไว้ว่าการนำเอาความฉลาดมาใช้ว่าอะไรเป็นจริง อะไรไม่จริง ย่อมจะให้แสงสว่างในเวลายาวนาน มันเป็นการพิสูจน์ว่า พระเยซูดีกว่าคนบ้าเถื่อนในสมัยนั้น แต่เขาก็ไม่ใช่ผู้มีอภินิหาร ไม่ได้เป็นบุตรพระเจ้า ไม่ใช่นักปราชญ์ เพราะเขาได้เป็นอย่างนั้น ทำไมเขาจึงยอมรับความทุกข์หนักเช่นนั้นเล่า

พื้นคืนชีพ

๘๘. และจงดูซิ ได้มีแผ่นดินไหวครั้งยิ่งใหญ่ เพราะเทพธิดาของพระเจ้าได้ลงมาจากสวรรค์ และเมื่อมาถึงแล้วก็ผลักหินออกจากประตู และนั่งลงบนหินนั้น พระองค์ไม่ได้อยู่ในที่นี่แล้ว เพราะพระองค์ได้ขึ้นสวรรค์ไปแล้ว เมื่อพระองค์ตรัสว่า (ลงมาดูสถานที่ ๆ พระเจ้าพักอยู่) และขณะที่คนทั้งหลายไปบอกสาวกของพระองค์ ดูซิ พระเยซูได้พบกับพวกเขา ทุกคนร้องออกมาด้วยความดีใจ พวกเขาทั้งหลายเข้ามาหาพระองค์และก้มลงแทบเท้าจับเท้าของพระองค์ไว้ กราบไหว้พระองค์ แล้วพระเยซูก็พูดกับพวกเขาว่า ไม่ต้องกลัว จงบอกแก่พี่น้องของเขาว่าพวกเขาจงไปเมืองกาลิเล พวกเขาจะเห็นฉันในที่นั้น และสาวกทั้ง ๑๑ คน ก็จากไปยังเมืองกาลิเลเข้าไปในภูเขา ณ สถานที่นั้นพระเยซูได้ทรงแต่งตั้งพวกเขา และเมื่อเขาเหล่านั้นเห็นพระเยซู พวกเขาก็กราบไหว้พระองค์ แต่บางคนก็ยังมีความสงสัยอยู่ แล้วพระเยซูก็ออกมาพูดกับพวกเขาว่า บรรดาอำนาจทั้งหลายที่พระบิดามอบให้แก่ฉันนั้นอยู่ในสวรรค์และอยู่ในโลก และฉันจะอยู่กับพวกเจ้าตลอดไป แม้กระทั่งวันสิ้นสุดของโลก แม้ท XXVIII. 2,6,9,10,16,18,20

วิจารณ์ อะไรที่กล่าวไว้ข้างต้นเป็นคำร้อยกรอง ย่อมไม่สมควรได้รับความเชื่อถือ เพราะมันขัดกับคำสอนของความรู้และขัดกับกฎของธรรมชาติ กฎของพระเจ้าก็เป็นคำสั่งเหมือนคำสั่งของศาล หรือนายทะเบียนใหญ่ พระเจ้ามีทูตเรียกว่านางฟ้า และส่งนางฟ้าไปที่นี่และที่นั่นเพื่อทำกิจการที่สั่ง และพวกเขาจะลงมาจากสวรรค์ได้หรือ มันเป็นความจริงหรือว่าพระองค์ขึ้นไปบนสวรรค์ และกลับมีชีวิตในรูปเดิม เพราะเมื่อผู้หญิงเหล่านั้นจับเท้าเขาและไหว้เขา มันเป็นร่างเดียวกับร่างก่อนหรือ ทำไมร่างนั้นไม่เน่าภายใน ๓ วัน มันเป็นการหลอกลวงที่พูดถึงอำนาจของเขาเอง มันเป็นไปไม่ได้ที่เขาได้พบกับสาวก และพูดกับสาวกของเขาอีกหลังจากตายแล้ว ถ้าสิ่งเหล่านี้เป็นความจริง ทำไมบางคนจึงไม่ฟื้นคืนชีพจากความตาย ทำไมพวกเขาไม่ไปสวรรค์ในร่างเดียวกันประวัติของนักบุญแม็ทธิวก็มากเพียงพอแล้ว เราจะผ่านไปถึงประวัตินักบุญมาร์คต่อไป

ประวัติของนักบุญมาร์ค

๘๙. ท่านผู้นี้ไม่ใช่ช่างไม้หรือ มารค VI. 3

วิจารณ์ ความจริง โจเซฟ เป็นช่างไม้คนหนึ่ง พระเยซูก็เป็นช่างไม้เหมือนกัน เ เป็นเวลาหลายปีที่เขาทำงานเป็นช่างไม้ ต่อมาก็พยายามที่จะเป็นผู้เผยแพร่ศาสนา เขาตั้ง

เป็นบุตรของพระเจ้า พวกคนป่าเถื่อนก็เชื่อว่าเป็นเช่นนั้น ดังนั้นเขาจึงแสดงความฉลาดของเขาในการตัดต่อ ผ่าออก แยกออก อันเป็นหน้าที่ของเขา

ไม่มีพระเจ้าสามองค์

ประวัติของนักบุญลุก

๕๐. แล้วพระเยซูตรัสกับเขาว่า ทำไมเจ้าเรียกข้า ฯ ว่าเป็นคนดีเล่า ไม่มีใครดี เว้นไว้แต่พระองค์เดียวเท่านั้น นั่นคือพระเจ้า—ลูก. XVIII. 19

วิจารณ์ เมื่อพระเยซูเองเป็นผู้ตรัสว่า ไม่มีใครดีนอกจากพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้น พวกคริสต์ได้พระเจ้าสามองค์คือ พระบิดา พระบุตรและพระวิญญาณมาจากไหนเล่า

๕๑. ข้าหลวงกรุงโรม ส่งพระเยซูไปหาเฮรีอด และเมื่อเฮรีอดเห็นพระเยซูมีปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะเขาปรารถนาที่จะเห็นพระเยซู เพราะเป็นฤดูการที่ยาวนาน ทั้งเขาได้ยินสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ เกี่ยวกับพระเยซู และเขาหวังที่จะได้เห็นความมหัศจรรย์ที่พระเยซูแสดง แล้วเฮรีอดก็ถามปัญหาพระเยซูหลายอย่าง แต่พระเยซูก็ไม่ได้ตอบอะไร ลูก. XXIII. 7.—9

ไม่มีความมหัศจรรย์

วิจารณ์ — เรื่องดังกล่าวนี้ไม่พบในหนังสือที่เขียนโดยนักบุญแม็ทธิว ฉะนั้นพยานต่าง ๆ เหล่านี้จึงไม่สามารถที่เชื่อได้ เพราะพยานหลักฐานนั้นจะพูดเหมือน ๆ กัน ถ้าพระเยซูฉลาดและมีความสามารถแสดงความมหัศจรรย์ได้ พระองค์ควรตอบคำถามเฮรีอด และแสดงความมหัศจรรย์บางอย่างให้เฮรีอดดู ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าพระเยซูไม่มีความรู้ และไม่มีอำนาจที่จะแสดงความมหัศจรรย์เลย

ประวัติของนักบุญจอห์น

๕๒. ในการเริ่มต้นนั้น คือคำ (ศัพท์—เสียง) และเสียงอยู่กับพระเจ้า และเสียงก็คือพระเจ้า อย่างเดียวกันนั้น คือการเริ่มต้นกับพระเจ้า พระเจ้าสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ปราศจากพระเจ้าแล้วไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นมาได้เลย ชีวิตก็อยู่ในพระเจ้า และชีวิตก็คือประทีปของตน จอห์น I 1—4

วิจารณ์ — คำหรือเสียง ไม่สามารถจะมีในการเริ่มต้นได้โดยปราศจากผู้พูด ถ้าคำอยู่กับ

๑ การยืนยันข้างต้นก็ไร้ความหมาย คำก็ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ เพราะเมื่อคำอยู่กับ

พระเจ้าในการเริ่มต้นการสร้างโลก มันก็ไม่สามารถที่จะพูดได้ว่า คำนั้นมีอยู่ในการเริ่มต้น หรือคำนั้นคือพระเจ้า การสร้างโลกก็ไม่สามารถจะเป็นไปได้ด้วยวิธีการของ "คำ" หรือ "เสียง" เว้นไว้แต่ว่าเหตุของมันจะปรากฏ ผู้สร้างโลกสามารถจะสร้างโลกขึ้นมาได้อย่างเงียบ ๆ โดยไม่ต้องมีเสียงก็ได้ ชีวิตมีอยู่ในใครเล่า หรืออะไรคือชีวิต การแสดงออกในคำดังกล่าวข้างต้นย่อมเป็นการผูกพันท่านให้ถือว่าชีวิตไม่มีการเริ่มต้น ถ้าไม่มีการเริ่มต้น การหายใจของชีวิตที่เข้าไปทางรูจมูกของอาดัม ก็ขัดแย้งกัน ในที่นี้ชีวิตคือแสงสว่างของประชาชน และไม่ใช่แสงสว่างของสัตว์ชั้นต่ำกว่าหรือ

๙๓. และเมื่ออาหารว่างเสร็จสิ้นลง ความชั่วก็เข้ามาสิงสู่จิตใจของยูดาสอิสคาเรียต ลูกของไซมอน ผู้ทรยศต่อพระเยซู จอห์น XIII. 2

วิจารณ์ — นี่มันไม่ถูกต้อง เพราะถ้าคริสต์ถูกถามว่า ถ้าความชั่วล่อให้ทุกคนไปสู่ความชั่ว ใครล่ะจะล่อความชั่วไปไปสู่ความชั่ว ถ้าจะตอบว่า ความชั่วถูกส่งให้ไปสู่ความชั่วโดยกรรมชั่วของเขาเอง แล้วบุคคลทั้งหลายก็สามารถจะเป็นคนชั่วโดยตัวของเขาเองได้ ดังนั้นอะไรคือประโยชน์ของซาตานเล่า แต่ถ้าผู้สร้างโลก และผู้ยั่วยวนซาตานคือพระเจ้าของคริสต์ แล้วพระเจ้าของคริสต์ก็คือตัวชั่วที่แท้จริงของความชั่วทั้งหลาย พระเจ้าเองได้ทำการยั่วยวนทั้งหมดโดยวิธีการของซาตาน งานเช่นนั้นจะเป็นงานของพระเจ้าได้อย่างไร ความจริงก็คือว่า เขาทั้งหลายอาจจะเป็นตัวชั่วร้าย ถ้ามีตัวชั่วร้าย ใครเป็นผู้สร้างหนังสือของคริสต์เล่มนี้ และทำให้พระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า แต่ไม่สามารถมีคำของพระเจ้า หรือเทวดาที่พรรณนาไว้ในหนังสือเล่มนั้นก็ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ พระเยซูก็ไม่ใช่บุตรของพระองค์

คฤหาสน์ของสวรรค์

๙๔. ขออย่าให้จิตใจของท่านยุ่งยากเลย ขอให้ท่านเชื่อในพระเจ้า เชื่อในฉันด้วย เชื่อในคฤหาสน์ของบิดาของฉัน ซึ่งพระองค์มีคฤหาสน์มากมาย ถ้ามันไม่เป็นเช่นนั้น ฉันจะไม่บอกท่าน ฉันจะไปเตรียมที่สำหรับท่าน และถ้าฉันไปเตรียมที่ไว้เพื่อท่านแล้ว ฉันจะมาหาท่านอีก และรับท่านไปกับฉันเอง ซึ่งฉันจะอยู่ในที่นั่น และท่านก็อาจจะอยู่ในที่นั่นด้วย พระเยซูตรัสแก่ทอมัสว่า ฉันคือหนทางคือความจริง และคือชีวิต ไม่มีใครจะเข้าไปหาบิดาได้นอกจากฉัน ถ้าท่านรู้จักฉัน ท่านจะรู้จักบิดาของฉันด้วย จอห์น. XIV. 1—4, 6, 7

วิจารณ์ คิดถึงท่าทีการแสดงออกของพระเยซูทั้งหมดนี้แล้ว สิ่งเหล่านี้ยังมีกำลังน้อยกว่าการหลอกลวงโดยการหวังดี พระเยซูมิได้เผยแพร่อวนดักคนทางศาสนาของเขาหรือ ใครเล่าจะถูกจับใส่ในอวน พระเยซูได้ผูกขาดในความเป็นบุตรแต่ผู้เดียว ถ้าพระเจ้าอยู่ในอำนาจของพระเยซู เขาก็ขึ้นอยู่กับคนอื่นไม่ใช่พระเจ้า เพราะพระเจ้าไม่ยอมรับคำแนะนำของผู้ใด ไม่มีผู้ใดได้บุตรพระเจ้าก่อนพระเยซูมิใช่หรือ เขาได้วางเหยื่อไว้ที่คฤหาสน์ของพระเจ้า เขาเป็นคนจองหองผู้ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นมรรค เป็นความจริงและเป็นชีวิต เพราะฉะนั้น ความเชื่องมงายข้างต้นไม่สามารถจะเป็นความจริงได้

๕๕. แท้จริง ฉันจะบอกแก่ท่านว่า เขาผู้เชื่อในตัวฉัน เชื่องานซึ่งฉันได้ทำ เขาจะได้ทำงานนั้นด้วย ฉันได้ทำงานยิ่งใหญ่กว่างานเหล่านี้ที่เขาทำ เพราะฉันได้ไปหาบิดาของฉันแล้ว —จอห์น XIV. 12

วิจารณ์ คิดดูซิ ทำไมพวกคริสต์จึงมอบศรัทธาอย่างเต็มที่ไว้กับพระเยซู ซึ่งพวกเขาไม่สามารถทำงานชุบคนตายให้เป็นขึ้นมาได้ และทำสิ่งมหัศจรรย์อื่น ๆ ได้ ถ้าพวกเขาไม่สามารถทำสิ่งแปลกประหลาดโดยวิธีการของความเชื่อ พระเยซูก็ไม่สามารถทำอะไรใครได้ ความจริงนี้จงจำไว้ เพราะพระเยซูเป็นผู้พูดเองว่า พระองค์จะทำสิ่งมหัศจรรย์ด้วยเหมือนกัน แต่ถึงกระนั้นก็ไม่มีใครในหมู่พวกคริสต์สามารถจะทำสิ่งมหัศจรรย์ได้ในปัจจุบัน เอาล่ะ ผู้ที่สูญเสียสายตาทางวิญญาณไปแล้ว เป็นผู้เชื่อพระเยซูว่าเป็นผู้ทำงานมหัศจรรย์กระนั้นหรือ

๕๖. — พวกเขารู้จักพระองค์ว่าเป็นพระเจ้าแท้จริงเพียงองค์เดียว—จอห์น XVII. 3

วิจารณ์ เมื่อเชื่อว่ามีพระเจ้าอันเป็นเอกเพียงองค์เดียว ความเชื่อของพวกคริสต์ในพระเจ้า ๓ องค์ ก็ไม่จริง

ดังนั้น ประวัติความเป็นมาจึงเชื่อไม่ได้

การเปิดเผยของนักบุญจอห์น

จงฟังทรรศนะอันประหลาดของนักบุญจอห์น

๕๗. พวกเขาสรวมมงกุฎทองคำทุกคน และมีตะเกียงเจ็ดดวงลุกโพลงอยู่ข้างหน้าบัลลังก์ ซึ่งมีวิญญาณพระเจ้า ๗ ดวงประทับอยู่ ข้างหน้าบัลลังก์มีทะเลแก้วล้อมรอบบัลลังก์ มีสัตว์ ๔ ตัว มีตาโดยรอบทั้งข้างหน้าและข้างหลัง เรฟ. IV 4—6

วิจารณ์ จงดูสวรรค์ของคริสต์ ซึ่งเหมือนกับเมือง ๆ หนึ่ง พระเจ้าของพวกเขาก็คือดวงไฟเหมือนกับตะเกียง มันจะเป็นไปได้อย่างไรหรือที่จะสรวมมงกุฎทองคำ และเครื่องประดับอื่น ๆ และมีนัยน์ตาโดยรอบทั้งข้างหน้าและข้างหลัง ใครจะเชื่อเรื่องผิดประหลาดเช่นนี้หรือ ซึ่งได้เขียนไว้ในหนังสือเล่มนั้นด้วยเหมือนกันว่า มีสัตว์เดรัจฉานอยู่ ๔ ตัว เช่นสิงโตและสัตว์อื่น ๆ

๕๘. และทางด้านขวามือฉันได้เห็นพระองค์ (พระเยซู) ประทับอยู่บนบัลลังก์ และเห็นหนังสือเล่มหนึ่งได้เขียนไว้แล้วอยู่ข้างใน และทางด้านหลังประทับตราเจ็ดดวง ใครเป็นผู้คู่ควรที่จะเปิดหนังสือนั้นอ่าน และจะต้องสูญเสียตราที่ประทับไว้หลังหนังสือเล่มนั้น และไม่มีมนุษย์บนสวรรค์ บนโลก ใต้ดิน จะสามารถเปิดหนังสือเล่มนั้นได้ ทั้งไม่สามารถจะมองเข้าไปข้างในหนังสือได้ ฉันร้องไห้อย่างมากเพราะไม่มีใครคู่ควรแก่การเปิดหนังสือเล่มนั้นได้ และสามารถอ่านหนังสือนั้นได้ ทั้งไม่สามารถจะมองเข้าไปข้างในได้ด้วย เร็พ. V. 1—4

วิจารณ์ มองดูสวรรค์ของคริสต์แล้ว สวรรค์นั้นเต็มไปด้วยบัลลังก์และผู้คน มีหนังสือเล่มหนึ่งปิดไว้ประทับตราไว้หลายดวงตราหนาแน่นมาก ไม่มีใครบนสวรรค์และบนพื้นโลกสามารถเปิดออกอ่านได้ จอห์นเองก็ร้องไห้เพราะไม่มีใครเปิดอ่านได้ และผู้อาวุโสคนหนึ่งบอกเขาว่า พระเยซูผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถจะเปิดอ่านได้ ความจริงที่บอกกันในโศลกที่ว่า จิสก วิวาห์ อุ สกคีต ได้ร้องเพลงสรรเสริญพระองค์ ฉลองการแต่งงานของพระองค์ ดูซิ ความรุ่งเรืองทั้งหมดนี้กล่าวถึงพระเยซู แต่เรื่องทั้งหมดเหล่านี้เป็นแต่เพียงแสดงออกโดยปราศจากความจริง

๕๙. ฉันเห็นพระองค์ประทับอยู่ตรงกลางของบัลลังก์ และมีสัตว์เดรัจฉานสี่ตัวล้อมรอบบัลลังก์ และประทับอยู่ในท่ามกลางของผู้อาวุโส แพะตัวหนึ่งยืนอยู่มันถูกฆ่าตายแล้ว พระองค์ทรงมีเขาเจ็ดเขา มีตาเจ็ดดวง วิญญาณพระเจ้ามี ๗ ดวง ส่องแสงไปยังโลกมนุษย์ เร็พ. V. 6

วิจารณ์ มองดูงานการคิดพุ้งซ่านของนักบุญจอห์นที่ฝันเฟื่อง ทั้งหมดมีแต่พวกคริสต์ สัตว์เดรัจฉานสี่ตัว และพระเยซูอยู่บนสวรรค์ และไม่มีใครอื่น มันเป็นการแปลกประหลาดมากที่ว่าบนโลกพระเยซูมีตาสองตา และไม่มีเขาแม้แต่ในชื่อ แต่บนสวรรค์มีตา ๗ ตา มีเขาเจ็ดเขา ดวงวิญญาณพระเจ้ามี ๗ ดวง หันไปที่ตาและเขาของพระเยซู ทำไมพวกคริสต์จึงเชื่อในสิ่งเหล่านี้ พวกเขาก็ใช้ความสำนึกเล็ก ๆ น้อย ๆ บนสวรรค์ เพื่อประโยชน์ของสวรรค์เอง

๑๐๐. และเมื่อเขาได้จับต้องหนังสือเล่มนั้น สัตว์สี่ตัว และผู้อาวุโส ๒๔ คน ล้มลงต่อหน้าลูกแกะ (พระเยซู) แต่ละคนมีเครื่องดนตรีในมือ มีถ้วยทองคำเต็มไปด้วยกลิ่นหอม ซึ่งเป็นการสวดสรรเสริญคุณพระเจ้าของนักบุญ เรฟ. V. 6

วิจารณ์ เมื่อพระเยซูมิได้อยู่บนสวรรค์ พวกคนจนเหล่านี้จะกราบไหว้ใครเล่า ด้วยดอกไม้ของหอม ของหวาน แสงสว่าง และวัตถุอื่น ๆ หรือ มันเป็นการกระวนกระวายอะไรเช่นนั้น ที่พวกคริสต์ปฏิเสธการกราบไหว้รูปบูชาในโลกนี้ในประเทศอินเดีย แต่สวรรค์ของพวกเขานั้นคือบ้านของรูปบูชามิใช่หรือ

๑๐๑. และฉันเห็นในขณะที่ลูกแกะตัวนั้น (พระเยซู) เปิดตราอันหนึ่งในบรรดาตราเหล่านั้นขึ้นที่ประทับไว้บนหนังสือ และฉันได้ยินว่ามันเป็นเสียงของฟ้าร้อง สัตว์ตัวหนึ่งในสัตว์สี่ตัวนั้นพูดขึ้นว่า จงมาดูซิ และฉันก็เห็น และจ้องดูม้าขาวตัวหนึ่ง และผู้ซึ่งนั่งอยู่บนม้าตัวนั้นมีลูกศรอยู่ในมือ และมีมงกุฎอยู่บนศีรษะ และเขาก็ไปต่อไปเพื่อพิชิตและได้ทำการพิชิต และลูกแกะนั้นก็เปิดตราดวงที่สองออกมา ฉันได้ยินสัตว์ตัวที่สองพูดออกมาว่า จงมาดูซิ และมีม้าอีกตัวหนึ่งซึ่งเป็นสีแดงออกมาจากนั้น อำนาจได้มอบให้กับเขาซึ่งนั่งอยู่บนม้านั้น เพื่อนำเอาสันติจากโลกนี้ไป และก็เปิดดวงตราดวงที่สาม และมีม้าดำออกมาจากนั้น และเมื่อเปิดดวงตราดวงที่สี่ออก และฉันเห็นม้าสีขาวซีดตัวหนึ่ง ชื่อของผู้นั่งอยู่บนมัน คือพญายมและอื่น ๆ เรฟ. VI. 1—5, 7, 8.

วิจารณ์ ดูซิ ถ้านิยายนี้ไม่ยิ่งใหญ่กว่านิยายของหนังสือบุราณะของอินเดีย ม้าและคนขี่ม้าอยู่ในหนังสือที่ปิดไว้ด้วยตรา มีอยู่ได้อย่างไร ความโง่ของคนเหล่านั้น ผู้ซึ่งพูดเรื่องไร้สาระของความฝัน เพื่อความเป็นจริง อันไม่สามารถขยายความออกไปได้เลย

๑๐๒. และพวกเขาทั้งหลายร้องออกมาด้วยเสียงดังว่า นานเท่าไร โอพระเจ้า ผู้ประเสริฐ ผู้เป็นจริง พระองค์ไม่ทรงตัดสิน และแก้แค้นแทนเลือดของพวกเขาที่เสียไปแก่สัตว์เหล่านั้นซึ่งอยู่บนโลกหรือ และได้มอบผ้าผืนขาวให้แก่คนทุก ๆ คน และกล่าวแก่พวกเขาเหล่านั้นว่า พวกเขาควรจะพักผ่อนอยู่ชั่วคราวจนถึงฤดูกาลน้อย ๆ ผ่านพ้นไปเพื่อให้คนใช้ของพวกเขา พี่น้องของพวกเขาอยู่พ้นภัย มิฉะนั้นพวกเขาควรจะถูกฆ่าตาย เมื่อเขาอยู่ ณ ที่นั่น พวกเขาควรจะได้รับผลแห่งความสำเร็จบริบูรณ์ เรฟ. VI. 10, 11.

วิจารณ์ พวกเขาผู้เป็นคริสต์ ได้ทำการประชุมร่วมกันอย่างที่มันเป็นอยู่แล้วนั้น พวกเขาจะคอยการร้องไห้เพื่อขอความยุติธรรมเช่นนั้น เขาผู้ยอมรับนับถือศาสนาพระเวท จะไม่ชักช้ารีรอเพื่อการได้มาซึ่งความยุติธรรม ควรจะถามพวกคริสต์ว่าศาลสถิตยุติธรรมของพระเจ้าทุกวันนี้ปิดเสียแล้วหรือ ไม่มีงานการพิจารณากันแล้วหรือ และพิพากษาเองก็นั่งหาวอยู่ไม่มีงานหรือ พวกเขาไม่สามารถตอบปัญหาเหล่านี้ พวกเขานำพระเจ้าไปในทางผิด ผู้ซึ่งถูกนำไปผิด เพราะในการขอร้องของพวกเขานั้น เขาได้ทำลายการแก้แค้นแก่ศัตรูของพวกเขาพังไป พวกเขามีอารมณ์เต็มไปด้วยการแก้แค้น พวกเขาถือเอาการแก้แค้นหลังจากตายแล้ว พวกเขาไม่มีความสงบในจิตใจ ในที่ไหนที่ไม่มีความสงบ ณ ที่นั้นเต็มไปด้วยความทุกข์ความเดือดร้อน

๑๐๓. และดวงดาวบนสวรรค์ก็ตกลงมายังโลก แม้ต้นไม้ผลก็ให้ผลไม่ตรงฤดูกาล เมื่อมันถูกลมพัดเขย่าอย่างแรง และสวรรค์ก็จากไปเหมือนม้วนกระดาษ เมื่อมันถูกม้วนเข้าด้วยกัน เร็พ. VI. 13, 14.

วิจารณ์ ดูซิ เมื่อจอห์น ผู้ทำนาย ไม่มีความรู้อะไร เขาพูดถึงนิยายของเขาโดยปราศจากหัวหรือหาง เอาล่ะ ดวงดาวเป็นระบบของโลก มันจะตกลงมายังโลกซึ่งเป็นดวงดาวดวงหนึ่งได้อย่างไร การดึงดูดของดวงอาทิตย์และดาวอื่น ๆ จะยอมให้ดาวเหล่านั้นออกจากระบบการหมุนของมันได้อย่างไร เขาคิดว่าสวรรค์นั้นเป็นเหมือนเสื่อผืนหนึ่งมิใช่หรือ สวรรค์ไม่ใช่วัตถุชิ้นหนึ่งซึ่งสามารถที่จะม้วนได้ ฉะนั้น จอห์น และคนอื่น ๆ ทั้งหมดเป็นคนบ้าเถื่อน พวกเขาไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เลย

การเลือก

๑๐๔ — ฉันได้ยินว่ามีสิ่งที่ประทับตราไว้นั้นเป็นจำนวนมาก เผ่าของเด็ก ๆ ของอิสราเอลทั้งหมดจำนวน ๑๔๐ เผ่า ๔,๐๐๐ เผ่า เผ่าของยูดามีจำนวน ๑๒,๐๐๐ เผ่า ก็ถูกประทับตราไว้เช่นกัน เร็พ. VII. 4, 5.

วิจารณ์ พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล เป็นพระเจ้าของเผ่าของอิสราเอลเท่านั้นหรือ หรือว่าพระองค์เป็นพระเจ้าของโลกทั้งมวล ถ้าพระองค์เป็นเช่นนั้น ทำไมพระองค์ควรจะติดตามคนบ้าเถื่อนเหล่านี้หรือ พระองค์ทรงช่วยเหลือแต่คนเหล่านั้นเท่านั้นหรือ พระองค์ไม่เคยพูดถึงชื่อหรือเผ่าพันธุ์ของชนพวกอื่น ๆ หรือ เพราะฉะนั้นพระองค์ไม่ใช่พระเจ้า การประทับตราเผ่าพันธุ์ของ

อิสราเอลย่อมแสดงให้เห็นว่า พระองค์มีความรู้จำกัด หรือว่ามันเป็นเพียงความคิดคำนึงผิด ๆ ของจอห์นเอง

๑๐๕. ฉะนั้น เขาเหล่านั้นปรากฏอยู่ต่อหน้าพระบัลลังก์ของพระเจ้า และรับใช้พระองค์ทั้งกลางคืนและกลางวันในพระวิหารของพระองค์ เร็ฟ. VII 15.

วิจารณ์ มันไม่ใช่รูปบูชาอย่างหยาบ ๆ นั้นดอกหรือ พระเจ้าของเขามีรูปร่างเหมือนอย่างมนุษย์ และจำกัดสถานที่ มันไม่ใช่วัตถุดอกหรือ พระเจ้าของคริสต์ไม่หลับในเวลากลางคืน ถ้าพระองค์หลับ พวกเขาจะกราบไหว้พระองค์ในเวลากลางคืนได้อย่างไรหรือ พระองค์จะต้องไม่หลับ ถ้าพระองค์ตื่นทั้งกลางคืนและกลางวัน พระองค์จะเดือดร้อนใจและป่วยมาก

การกราบไหว้รูปบูชา

๑๐๖. — และมีนางพ้าอีกคนหนึ่ง เข้ามายืนอยู่หน้าแท่นบูชา หน้าแท่นนั้นมีกระถางธูปทองใบหนึ่งตั้งอยู่ และมีของหอมมากมายบูชาแด่พระองค์ และมีควันธูปส่งกลิ่นออกมาจากมือนางพ้าตนนั้น กับมีการสวดอ้อนวอนของนักบุญซึ่งขึ้นไปเฝ้าต่อหน้าพระพักตร์พระเจ้า และนางพ้าก็ถือเอากระถางใบนั้น ซึ่งมีไฟสว่างต่อหน้าแท่นบูชา และโยนกระถางใบนั้นลงไปในโลกและมีเสียงดังมาก มีพ้าร้อง พ้าผ่า และแผ่นดินไหว เร็ฟ. VIII, ๓—๕

วิจารณ์ มองดูนี่ซิ มีแท่นบูชา มีควัน มีตะเกียง มีขนมหวาน และมีเสียงแตรในสวรรค์ สวรรค์ของพวกคริสต์ต่ำกว่า เจดีย์ของพวกสมณะ หรือไวราคี มันค่อนข้างมีเสียงอึกทึกครึกโครมและเอะอะโวยวายบนสวรรค์

๑๐๗. — นางพ้าคนแรกให้เสียงเป็นสัญญาดังออกมา และมีห่าฝนและไฟรวมกับเลือดตกลงมา และมันก็ถูกทิ้งลงไปบนโลก และส่วนที่สามก็ถูกเผาหมดสิ้น เร็ฟ. VIII. ๗

วิจารณ์ น่าละอายมาก ผู้ประกาศศาสนาคริสต์ พระเจ้า นางพ้าของพระเจ้า เสียงของแตรวง และละครตลกโปกฮาของการทำลายโลก ดูคล้ายกับละครของพวกเด็ก ๆ

หลุมปราศจากก้น

๑๐๘. — เมื่อนางพ้าคนที่ห้าเป่าแตรเสียงออกมา และฉันได้เห็นดาวดวงหนึ่งตกลงมาจากสวรรค์ลงมาสู่โลก และกุญแจสำหรับไขหลุมที่ปราศจากก้นก็ได้มอบให้แก่เขา และเขาก็เปิด

หลุมนั้น และควันก็พุ่งขึ้นมาจากหลุม เหมือนกับกลุ่มควันใหญ่มหึมาพ่นออกจากเตาใหญ่ และมีตั๊กแตนมากมายออกมาจากควันขึ้นมาบนพื้นโลก และอำนาจก็ได้มอบให้แก่ตั๊กแตนเหล่านั้น เหมือนกับได้มอบให้แก่แมลงป่องบนโลก มีการบังคับให้มันไม่ทำลายหญ้าบนพื้นโลก มีแต่เพียงคนทั้งหลายเหล่านี้เท่านั้น ซึ่งไม่มีตราของพระเจ้าบนหน้าผากของเขา พวกเขาควรจะถูกทรมาน ๕ เดือน เร็ฬ. IX. ๑--๕

วิจารณ์ ดวงดาวทั้งหลายตกลง ตอนได้ยินเสียงแตรวงที่นางฟ้าทั้งหลายแสดง และลงไปในสวรรค์นั้นหรือ แต่ดาวเหล่านั้นไม่เคยตกลงมาบนพื้นโลก และพระเจ้ารักษาตั๊กแตนเหล่านั้นไว้ และเก็บห่อไว้สำหรับกลียุคหรือ ตั๊กแตนเหล่านั้นสามารถที่จะเห็นและอ่านตรานั้นออก เพื่อมิให้กัดคนที่มีตราอันนั้นบนหน้าผาก มันเป็นเพียงกลอุบายของคริสต์ที่จะกลับใจคนโง่ ๆ ให้นับถือศาสนาคริสต์โดยขู่ให้กลัวด้วยการกัดของตั๊กแตน ถ้าพวกเขาไม่มานับถือศาสนาคริสต์ ความเชื่อเช่นนั้นสามารถจะยอมรับในประเทศโง่ ๆ แต่ไม่ใช่ในอารยวัตร การกล่าวถึงกลียุคนั้นเป็นไปได้หรือ

คนขี่ม้าบนสวรรค์

๑๐๘. — และกองทัพม้าหรือทหารม้ามากมาย มีจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คน เร็ฬ. IX. ๑๖

วิจารณ์ เอาล่ะ บนสวรรค์นั้น มีม้ามากมายอาศัยอยู่ที่ไหนเล่า กินหญ้าและอยู่ได้ในที่ไหน หรือมูลสัตว์ของม้ามากมายเหล่านั้นเก็บไว้ ณ ที่ไหน กลิ่นเหม็นของม้าที่ผลิตขึ้นบนสวรรค์มากมายเพียงใดหรือ ฉะนั้น พวกชาวอารยัน จะไม่ยอมรับสวรรค์เช่นนั้น ไม่ยอมรับพระเจ้าเช่นนั้น และศาสนาเช่นนั้น อย่างที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล มันจะดีขึ้นถ้าหากการผสมผสานของความไม่กลมเกลียวกัน และความเหลือเชื่อถูกขจัดออกไปเสียจากหัวของพวกคริสต์ โดยความปรานีของพระเจ้า

ยักษ์ใหญ่ของนางฟ้า

๑๑๐. — และข้าได้เห็นนางฟ้าผู้มีอำนาจมากอีกคนหนึ่งลงมาจากสวรรค์ ปกคลุมด้วยเมฆก้อนหนึ่ง และมีสายรุ้งอยู่บนศีรษะของนาง พักตร์ของนางเป็นเหมือนดวงอาทิตย์ และเท้าของนางเหมือนเสาไฟ และเธอวางเท้าขวาของเธอลงบนทะเล เท้าซ้ายลงบนพื้นดิน เร็ฬ. X. ๑—๓

วิจารณ์ คิดดูถึงนิยายโกหกของเรื่องนางฟ้าเหล่านี้ ซึ่งสร้างเรื่องเหนือเรื่องของบุราณะ และกลายเป็นเรื่องตลกขบขันน่าหัวเราะ

วิหารของพระเจ้า

๑๑๑, — และนางฟ้ามอบหญ้าแฝกชั้นหนึ่งเหมือนคันเบ็ดให้แก่ฉัน และนางฟ้าคนนั้นก็ยืนอยู่ และกล่าวว่า จงลุกขึ้น และวัดความกว้างยาววิหารของพระเจ้า และวัดแท่นบูชาในวิหารนั้น พวกเขากราบไหว้บูชาอยู่ภายในวิหารนั้น เร็ฟ. XI. ๑

วิจารณ์ พวกคริสต์ได้สร้างวิหารขึ้นมา ไม่ใช่เพียงบนโลกเท่านั้น แต่สร้างบนสวรรค์ด้วยเหมือนกัน เอาล่ะ คำสอนของพวกเขาเหมือนกับสวรรค์ของพวกเขา บนโลกนี้พวกเขากินเนื้อและเลือดของร่างกายของพระเยซู ด้วยความเชื่อมั่นในการให้สัตย์สาบานแห่งวันซับเปอร์ของพระเจ้า และทำรูปไม้กางเขนไว้ในโบสถ์ ซึ่งทำเป็นรูปบูชา

๑๑๒. — และวิหารของพระเจ้าเปิดอยู่บนสวรรค์ และเรือโนอาร์บรรทุกคำสอนของพระเจ้าก็เห็นได้ในวิหารนั้น เร็ฟ. XI. ๑๙

วิจารณ์ วิหารซึ่งมีอยู่บนสวรรค์ บางทีคงปิดอยู่ตลอดเวลา และมันเปิดในบางครั้ง มีวิหารของพระเจ้าสามารถมีอยู่ในที่นั่นหรือ ไม่มีวิหารของปรมาตมันที่พระเวทอ้างถึง เพราะแผ่อยู่ทั่วไปและไม่มีขอบเขตจำกัด แน่นอนอาจจะมีวิหารของคริสต์ซึ่งมีรูปร่างเป็นวัตถุ ทั้งในสวรรค์หรือในโลก และพวกคริสต์ก็ไหว้กันอย่างขบขัน อันมีกระดิ่ง มีวงดนตรี แตรวงบนสวรรค์เหมือนที่เราพบในศาสนาฮินดู พวกคริสต์บางครั้งก็อาจจะเห็นเรือบรรทุกนางชีก็ได้ เรายังไม่รู้เลยว่ามีจุดมุ่งหมายอย่างไร ความจริงก็คือว่า สิ่งทั้งหมดเหล่านี้มีไว้เพื่อหลอกลวงประชาชนเท่านั้น

ผู้หญิงที่ทำงานอยู่บนสวรรค์

๑๑๓. – และปรากฏเป็นสิ่งมหัศจรรย์มากบนสวรรค์ ผู้หญิงคลุมร่างด้วยดวงอาทิตย์ และมีดวงจันทร์อยู่ภายใต้เท้าของเธอ บนศีรษะของเธอมีมงกุฎประกอบด้วยดวงดาว ๑๒ ดวง เธอร้องไห้เหมือนกับเด็ก เจ็บปวดอยู่ด้วยการคลอดบุตร และเจ็บปวดมาก ซึ่งจะต้องขจัดเสีย และแล้วความประหลาดอีกอย่างหนึ่งปรากฏขึ้นบนสวรรค์ และเห็นมังกรแดงมหึมาตัวหนึ่ง มีเศียร ๗ เศียร มีเขา ๑๐ เขา และมีมงกุฎ ๗ มงกุฎ บนศีรษะของมัน และหางของมันลากเอาส่วนที่สามของดวงดาวทั้งหลายบนสวรรค์ และทิ้งดวงดาวเหล่านั้นลงบนโลก เร็ฟ. XII. ๑—๔

วิจารณ์ นึกถึงจุดสำคัญของนิยายน่าเบื่อและยาวนี้ ในสวรรค์ของพวกคริสต์ มีผู้หญิงจน ๆ คนหนึ่งร้องไห้ขอความช่วยเหลือ และไม่มีใครเอาใจใส่ต่อเธอที่ทุกข์ร้อนอยู่ พระเจ้าก็ไม่สามารถระงับความทุกข์ของเธอได้ หางของมังกรตัวนั้นซึ่งกวาดเอาดวงดาวทั้งหลายส่วนที่สามลงมาบนโลก มันมีความยาวขนาดไหน เอาล่ะ โลกเป็นดาวนพเคราะห์เล็ก ๆ ดวงหนึ่ง และควรเป็นโลกที่ใหญ่มาก โลกไม่สามารถจะรับดาวแม้แต่ดวงหนึ่งได้ แต่ควรจะอนุมานจากนั้นได้ว่าส่วนที่สามของ ดวงดาวทั้งหมดนั้น จะต้องตกลงบนบ้านของผู้เขียนนี้ และหางของมังกรก็ใหญ่มากสามารถรัดรอบดวงดาว และทิ้งมันลงบนโลก มังกรตัวนั้นจะต้องอยู่ในบ้านของผู้เขียนคนนี้

สงครามในสวรรค์

๑๑๔. — และมีสงครามบนสวรรค์ มิคาเอลและนางฟ้าของเขา ต่อสู้กับมังกรตัวนั้น และมังกรก็ต่อสู้กับเขา และนางฟ้าของเขา เร็ฟ. XII. ๗

วิจารณ์ ใครก็ตามที่ไปสู่สวรรค์ของคริสต์ จะต้องได้รับทุกข์ทรมานจากภัยของสงคราม จงเลิกความอยากที่จะไปสู่สวรรค์เช่นนั้นเสียดีกว่า และนั่งลงและโค้งให้สวรรค์จากระยะห่างไกล ที่ไหนที่ไม่มีความสงบ ในที่ไหนที่มีสงครามร้อนระอุ ที่นั่นมีสำหรับคริสต์เท่านั้น

๑๑๕. — และมังกรมหึมาถูกพระเจ้าขว้างทิ้งออกไป ซึ่งงูตัวใหญ่นั้นเรียกว่าความชั่ว และซาตานซึ่งได้ลวงโลกทั้งมวล เร็ฟ. XII. ๙

วิจารณ์ ซาตานไม่ลวงคนเมื่อเขาอยู่บนสวรรค์หรือ ทำไมเขาไม่ถูกขังไว้ในตะรางหรือเรือนจำหรือฆ่าให้ตายเสียเล่า ทำไมมันจึงถูกขว้างลงบนโลกนี้ เขาเป็นผู้ลวงโลกทั้งมวล ใครคือผู้หลอกลวงซาตานเล่า ถ้าซาตานเองถูกนำไปในทางผิด แล้วบุคคลผู้นำซาตานไปในทางผิดจะต้องถูกนำไปในทางผิดโดยปราศจากซาตาน ถ้าพระเจ้าคือผู้ลวงซาตาน เขาไม่ใช่พระเจ้า มันดูเหมือนว่าพระเจ้าคริสต์กลัวซาตาน เพราะถ้าเขามีอำนาจมากกว่าซาตาน ทำไมเขาไม่ลงโทษซาตานในเวลาที่เขาทำบาปหรือ รัฐบาลของพระเจ้าของคริสต์บนพื้นโลกไม่ได้มีอำนาจแม้เศษหนึ่งส่วนพันของซาตาน ฉะนั้นพระเจ้าของคริสต์จึงไม่สามารถขับไล่เขาได้ มันพิสูจน์ได้จากไหน พระเจ้าของคริสต์ไม่เหมือนแม้แต่เจ้าหน้าที่ของคริสต์ในปัจจุบัน ผู้ซึ่งลงโทษพวกโจรและขโมยตามโทษของตน ๆ ทันที แล้วผู้ที่ไร้ความรู้สึก พอที่จะเลิกความเชื่อพระเวท และยึดถือเอาความนึกคิด และความอันไร้สาระของคริสต์หรือ

๑๑๖. — ความทุกข์ความเศร้าโศกมาสู่ผู้อาศัยอยู่บนดิน และในทะเล เพราะความชั่วร้ายย่อมมาสู่พวกเจ้า เรฟ. XII. ๑๒

วิจารณ์ พระเจ้าคือผู้พิทักษ์และผู้ปกครองสวรรค์เท่านั้นหรือ พระองค์ไม่ใช่ผู้พิทักษ์และปกครองโลก มนุษยชาติ และสัตว์ผู้มีวิญญาณอื่น ๆ หรือ ถ้าพระองค์เป็นกษัตริย์ของโลก ทำไมพระองค์ไม่สามารถสังหารซาตาน ซาตานเที่ยวหลอกลวงใครต่อใคร ขณะที่พระเจ้ามองเห็นอยู่ว่าเขาทำอะไร ถึงกระนั้นพระเจ้าก็มิได้ห้ามเขา ดูเหมือนว่ามีพระเจ้าสององค์ องค์หนึ่งดี และอีกองค์องค์ชั่วทั้งมีอิทธิพลมาก

๑๑๗. — และอำนาจที่มอบให้แก่ซาตานนั้นยังดำเนินการต่อไปได้ถึง ๔๒ เดือน และซาตานก็กล่าวดูหมิ่นเหยียดหยามพระเจ้า ดูหมิ่นชื่อพระองค์ ดูหมิ่นวิหารที่พระเจ้าอาศัย และดูหมิ่นผู้ที่อยู่อาศัยบนสวรรค์ มันเป็นการมอบอำนาจให้แก่เขาเพื่อทำสงครามกับนักบุญทั้งหลาย และเพื่อพิชิตนักบุญทั้งหลาย และอำนาจได้มอบให้แก่ซาตานเหนือญาติพี่น้องทั้งหลาย เหนือภาษาและชาติ เรฟ. XIII. ๕—๗

วิจารณ์ เอาละ มันเป็นเหมือนหรือไม่เหมือนกับงานของพวกหัวหน้าโจรที่ส่งไปให้ซาตานสัตว์ทั้งหลาย และคนอื่น ๆ ที่อยู่บนโลก เพื่อหลอกลวงมนุษยชาติ เพื่อทำสงครามกับพวกนักบุญหรือ งานเช่นนั้นไม่สามารถเป็นงานของพระเจ้า หรือผู้กราบไหว้พระเจ้า

๑๑๔. — และข้า มองดู และเห็นลูกแกะ (พระเยซู) ตัวหนึ่งยืนอยู่บนภูเขาซีออน และที่อยู่กับลูกแพะตัวนั้น มีสัตว์ ๑๔๐ ตัว และอีก ๔,๐๐๐ ตัว มีชื่อของบิดาของเขาเขียนไว้ที่หน้าผาก เรฟ. XIV. ๑

วิจารณ์ ดูซิ บิดาของพระเยซูอยู่บนซีออนบรรพต และบุตรของพระองค์อยู่ที่นั่นด้วย แต่ประชากรมีจำนวนถึง ๑๔๔,๐๐๐ คนจะอยู่บนบรรพตเดียวกันนั้นได้อย่างไรเล่า ประชากรเพียง ๑๔๔,๐๐๐ เป็นประชากรบนสวรรค์กระนั้นหรือ มีจำนวนหลายล้านของพวกคริสต์ที่ยังเหลืออยู่ไม่ได้ประทับตราไว้บนหน้าผาก พวกเขาทั้งหมดจะต้องไปนรกกระนั้นหรือ พวกคริสต์ทั้งหมดควรขึ้นไปอยู่บนซีออนบรรพต และดูว่าถ้าจะมีบิดาของพระเยซูและกองทัพของพระองค์อยู่ที่นั่น ถ้าพวกเขาพบว่าอยู่ที่นั่น ข้อเขียนในคัมภีร์ไบเบิลนี้แสดงว่าถูกต้อง ถ้าไม่พบข้อเขียนนี้ก็ไม่

ถูกต้อง ถ้าพระองค์เสด็จมา ณ ที่นั้น พระองค์มาเมื่อใด ถ้ากล่าวกันว่าพระองค์และกองทัพของพระองค์ลงมาจากสวรรค์ พวกเขาเหล่านั้นเป็นนกซึ่งกองทัพมหึมาเช่นนั้นบินขึ้นและบินลงมาและไปในที่นั้นหรือ ถ้าพระองค์มาและไป พระองค์ก็เหมือนกับผู้พิพากษาในเขตนั้น ถ้ามีพระเจ้าองค์หนึ่ง สององค์ หรือสามองค์ พวกเขาเหล่านั้นย่อมไม่เพียงพอ เพราะว่าอย่างน้อยที่สุดพระเจ้าองค์หนึ่งสำหรับโลกแต่ละโลก พระเจ้าองค์หนึ่ง สององค์หรือสามองค์ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง และตัดสินความในโลกอันนับไม่ถ้วนในเวลาเดียวกันได้

๑๑๙. – พระเจ้าตรัสว่า พวกเขาอาจจะต้องพักผ่อนจากการงานของพวกเขาที่ได้ทำลงไป และงานของพวกเขาก็จะติดตามเขาไป เรฟ. XIV. ๑๓

วิจารณ์ ดูนี่ซิ พระเจ้าของคริสต์พูดว่า งานของพวกเขาจะตามพวกเขาไป กล่าวคือทุกคนจะได้รับรางวัลตามกรรมของตนเอง แต่พวกคริสต์กล่าวว่าพระเยซูจะถ่ายบาปทั้งหมดเหล่านั้น และพวกเขาก็จะได้รับการให้อภัยด้วยเหมือนกัน นี้ขอให้พวกที่มีความสำนึก คิดว่า คำของพระเจ้าหรือคำของพวกคริสต์ อันไหนเป็นความจริงกันแน่ ทั้งสองไม่สามารถจะเป็นจริงได้ในเรื่องเดียวกันในกรณีของความเห็นต่างกันของพวกเขา อันหนึ่งในสองอันนั้นจะต้องไม่จริง อะไรสำหรับเราหรือ พระเจ้าของคริสต์ หรือพวกคริสต์เป็นผู้ผิดหรือ

๑๒๐. — และนางพ้าคนนั้นทิ้งมันลงไปในเครื่องมือคั้นผลองุ่นอันใหญ่โดยความพิโรธของพระเจ้า และเครื่องมือคั้นองุ่นนั้นถูกทำให้เดินได้โดยปราศจากเมือง และเลือดก็ไหลออกมาจากเครื่องมือคั้นองุ่นนั้น แม้ไหลซึมเข้าไปในสายโยงปากม้า กระจายไปกินบริเวณกว้างถึง ๑๒,๘๐๐ ไมล์ เรฟ. XIV. ๑๙, ๒๐

วิจารณ์ ดูซิถ้านิยายของพวกเขาไม่ยิ่งใหญ่ไปกว่าปุราณะอินเดียหรือ พระเจ้าของคริสต์อาจจะมีความเดือดร้อนใจมากในเวลาโกรธ เมื่อเครื่องคั้นน้ำองุ่นเต็มไปด้วยความโกรธของพระองค์คือ น้ำ ความโกรธของพระองค์ หรือว่ามันเป็นวัตถุเหลวอื่น ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งใส่ลงไปในสิ่ง ๆ หนึ่งหรือ การไหลของเลือดเป็นร้อย ๆ ไมล์นั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะเลือดจะแห้งและแข็งเร็วในเมื่อมันกระทบกับอากาศ แล้วมันจะไหลได้อย่างไร ฉะนั้นคำกล่าวเหล่านี้เท็จ

วิหารในสวรรค์

๑๒๑. — ดูซิ วิหารอันเป็นที่รวมชุมชนในการทดสอบบนสวรรค์เปิดออกแล้ว เรฟ. IV. ๕

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าของคริสต์เป็นสัพพัญญู จะมีประโยชน์อะไรในการใช้พยานหลักฐานเล่า เพราะพระองค์จะต้องทรงรู้ทุกอย่าง ฉะนั้นมันเป็นการพิสูจน์ได้ทุกลักษณะว่า พระเจ้าของพวกเขามิได้เป็นสัพพัญญู เพราะพระองค์ทรงมีความรู้จำกัดเหมือนกับคน พระองค์จะทำงานเหมือนพระเจ้าได้อย่างไร เปล่าเลย พระองค์ทำไม่ได้ เรื่องราวที่เปิดเผยออกมานั้นบรรจุเนื้อความที่เป็นไปไม่ได้มากมาย ไม่มีใครเชื่อว่าเป็นจริง เขาจะผลิตสิ่งเหล่านั้นได้เพียงใด มันเต็มไปด้วยเรื่องไร้สาระทั้งสิ้น

๑๒๒. — และพระเจ้าก็จำบาปของเธอได้ ทรงรางวัลให้เธอ แม้ขณะที่เธอได้ให้รางวัลเธอก็ให้รางวัลแก่ท่าน พระองค์ให้รางวัลเธอ ๒ เท่า ตามการงานของพระองค์ เรฟ. XVIII. ๐, ๖

วิจารณ์ ดูซิ พระเจ้าของคริสต์ไม่เที่ยงธรรมเลย เพราะความเที่ยงธรรมที่ทำไปนั้น ย่อมถูกต้องตรงกับงานนั้น ทั้งในแง่คุณสมบัติและปริมาณ การให้รางวัล หรือลงโทษมากกว่าหรือน้อยกว่า ไม่เป็นการยุติธรรม บุคคลผู้บูชาความไม่เที่ยงธรรม ย่อมเป็นผู้ไม่เที่ยงธรรมเอง

การแต่งงานของพระเยซู

๑๒๓.— ขอให้เราสนุกสนานเถิด เพราะการแต่งงานของลูกแกะ (พระเยซู) เกิดขึ้น ภรรยาของเขาได้แต่งตัวของหล่อนเองพร้อมแล้ว เรฟ. XIX : ๗

วิจารณ์ จงฟังซิ ได้ทำการฉลองการแต่งงานบนสวรรค์ของพวกคริสต์ เพราะการแต่งงานของพระเยซูได้จัดให้มีขึ้นในที่นั่น โดยพระเจ้าเป็นผู้จัด ถ้าจะถามว่าใครคือพ่อตา แม่ยายของพระเยซู ใครคือพี่เขย หรือญาติคนอื่น ๆ หรือ เด็กมากมายได้เกิดแก่พระเยซูได้อย่างไร ความสูญเสียของพลังได้ลดความแข็งแกร่งลงไป ลดความเข้าใจ ลดความกล้า ลดชีวิต และคุณสมบัติอื่น ๆ ให้น้อยลงไป ฉะนั้น พระเยซูจะต้องทิ้งร่างอันเน่าเปื่อยของเขาไว้บนพื้นโลก ในเวลานี้ เพราะวัตถุสิ่งหนึ่งซึ่งผลิตขึ้นจากการรวมกับสิ่งอื่น จำจะต้องแยกกัน พวกคริสต์ได้ถูกหลอกลวงในความเชื่อของพวกเขา ที่มีต่อพระเยซู มาจนถึงปัจจุบัน และยังไม่รู้ว่า พวกเขายังจะถูกหลอกลวงไปนานเพียงใด

๑๒๔.— เขาได้จับมังกรตัวนั้น งูใหญ่ตัวเดิมซึ่งเป็นตัวชั่วร้าย และเป็นซาตาน และผูกมัดมันไว้เป็นพันปี และทิ้งมันลงไปในหลุมลึกปราศจากก้น ปิดมันไว้ และทับตราไว้บนมัน ซึ่งมันจะหลอกชนชาติมิได้ต่อไป จนกระทั่ง ๆ พัน ๆ ปี สำเร็จบริบูรณ์ เรื่อง XX. ๒,๓

วิจารณ์ ดูความลำบากอันยิ่งใหญ่ และหลังจากได้ชลอการลงโทษมาเป็นเวลายาวนาน เขาจับซาตานตัวชั่วร้ายได้ และขังมันเอาไว้เป็นพันปี มันจะถูกปล่อยออกมาอีก มันจะไม่ทำเหมือนอย่างเดิมอีกหรือ สัตว์ที่ชั่วร้ายเช่นนั้นควรจะจับขังไว้ในที่คุมขัง หรือสังหารมันเสีย แต่ไม่ควรจะปล่อยเป็นอิสระ แต่ความมืดอยู่ของซาตาน เป็นเพียงคิดคำนึงของพวกคริสต์ ในความเป็นจริงแล้วซาตานหามีไม่ มันเป็นการกุขึ้นของพวกคริสต์ที่จะทำให้ผู้คนกลัว และหลอกคนให้นับถือศาสนาของพวกเขา ตัวอย่าง คนชั่วคนหนึ่ง พูดกับคนที่ซื่อสัตย์คนหนึ่งว่ามากับฉันซิ ฉันจะให้ท่านเห็นพระเจ้าแล้วเขาทั้งสองก็ไปในที่เปลี่ยวแห่งหนึ่ง เขาทำคน ๆ หนึ่งให้มีแขนสี่แขนและยืนอยู่ในพุ่มไม้ แล้วเขาก็บอกผู้เคราะห์ร้ายคนนั้นให้ปิดตาของเขาเสีย และให้เปิดใน เมื่อเขาบอกให้เปิดออก และให้ปิดตาอีกเมื่อเขาบอกให้ปิด ใครก็ตามที่ไม่ปิดตาจะกลายเป็นคนตาบอด ในทำนองเดียวกันคำสอนของนักการศาสนาเหล่านี้ก็เช่นเดียวกัน เขาพูดว่าใครก็ตามที่ไม่ยอมรับศาสนาของพวกเขา ซาตานจะต้องหลอกหลอนพวกเขา เมื่อเขามายืนอยู่ตรงหน้าผู้หลอกก็บอกว่า ดูซิ แล้วพูดออกมาอีกในทันทีว่า ปิดตาเสีย เมื่อคนหลอกหลบในพุ่มไม้ก็บอกให้ผู้ถูกหลอกลืมตาขึ้นดู ดูพระเจ้าซิ ทั้งหมดเป็นการหลอกลวงของนักการศาสนาเหล่านี้ ฉะนั้น ไม่มีใครตกลงในหลุมพลางของคนหลอกลวงอีกต่อไป

๑๒๕.— (ฉันเห็นบัลลังก์สีขาวใหญ่มหึมา และเขาผู้นั่งอยู่บนบัลลังก์นั้น) จากพระพักตร์ของเขา โลกและสวรรค์หายไป และจะไม่พบที่สำหรับเขาเหล่านั้น ฉันเห็นคนตายทั้งเล็กและใหญ่ยืนอยู่ต่อหน้าพระเจ้า และหนังสือทั้งหลายก็ถูกเปิดออก และหนังสืออีกเล่มหนึ่งก็ถูกเปิดออก ซึ่งเป็นหนังสือของชีวิตและความตายอันถูกตัดสินลงไปแล้ว จากเรื่องราวทั้งหลาย ซึ่งเขียนไว้ในหนังสือเหล่านั้น ตามกรรมของเขาเหล่านั้น เรื่อง XX. ๑๑. ๑๒

วิจารณ์ จงดูความเป็นเด็ก ๆ ของพวกคริสต์ซิ โลกและสวรรค์หนีหายไปได้อย่างไร มันไปหยุดพักอยู่ที่ไหนเล่า พระองค์และบัลลังก์ของพระองค์อยู่ที่ไหน สวรรค์หนีหายไปต่อหน้าพระพักตร์พระเจ้า เพราะคนตายได้ถูกทำให้ยืนอยู่ต่อหน้าพระเจ้า เขาจะต้องนั่งหรือยืน งาน

ของพระเจ้าก็เหมือนงานของศาล และร้านค้าของโลก เพราะมันได้ทำตามที่เขียนไว้ในหนังสือเหล่านั้น พระเจ้าและเสมียนของพระองค์เขียนเรื่องราวของวิญญาณทั้งหมดหรือ ความเชื่อของพวกคริสต์และนักสอนศาสนาอื่น ๆ ได้ทำให้พระเยซูเป็นพระเจ้า ซึ่งเขาก็ไม่ใช่พระเจ้า และพระเจ้าก็ไม่ใช่เขา

ภรรยาของพระเยซู

๑๒๖.— นางพ้าตนหนึ่งใน ๗ ตนได้มาหาฉัน และพูดกับฉัน มานี่ซิ ฉันจะให้เจ้าสาวแก่ท่าน ภรรยาของลูกแกะ (พระเยซู) เรีพ XXI. ๙

วิจารณ์ โอ! พระเยซูได้ภรรยาอันน่ารักบนสวรรค์ เขาจะต้องร่วมสุขกับภรรยากันอย่างสบาย พวกคริสต์ผู้ไปบนสวรรค์นั้นบางที่จะได้ผู้หญิงเป็นภรรยาและมีลูกด้วยกัน การเพิ่มพลเมืองบนสวรรค์นั้น จะต้องก่อให้เกิดโรคร้าย และเขาจะต้องตาย การอยู่ห่างจากสวรรค์เช่นนั้นจะเป็นการดีกว่า

เมืองสวรรค์

๑๒๗. และเขาได้วัดความกว้างยาวเมืองสวรรค์ด้วยเครื่องวัดประมาณ ๑๒,๐๐๐ เฟอร์-ลองซ์ ความยาวความกว้าง และความสูงของสวรรค์มีเท่า ๆ กัน และเขาก็วัดกำแพงเมืองได้ ๑๔๔ คิวบิท ตามการวัดของคน ๆ หนึ่ง คือของนางพ้า และการสร้างกำแพงของเมืองนั้นก็สร้างด้วยหินอันล้ำค่าบริสุทธิ์ใส่สีแดง เหลืองหรือสีน้ำตาล และเมืองเป็นทองคำบริสุทธิ์ เหมือนกับกระจกใส และฐานของกำแพงเมืองประดับด้วยหินอันล้ำค่าทั้งหมด ฐานอันแรกเป็นหิน จัสเปอร์ ฐานอันที่สองประดับด้วยหิน (เพ็ชร) สัปไปร์ ฐานที่สามประดับด้วยหินชาซิโคนี่ ฐานที่สี่ประดับด้วยหินมรกต ฐานที่ห้าประดับด้วยหินซาร์คอนิส ฐานที่หกประดับด้วยหินซาดิษ ฐานที่เจ็ดประดับด้วยหิน คริสสิท์ ฐานที่แปดประดับด้วยหินเบอริล ฐานที่เก้าประดับด้วยหินโตเปซ ฐานที่สิบประดับด้วยหินคริโซ ฐานที่สิบเอ็ดประดับด้วยหินเจซินธ์ ฐานที่สิบสองประดับด้วยหินอเมธิสท์ และประตูทั้งสิบสองประตูเป็นไข่มุกทั้งสิบสอง ประตูหลาย ๆ ประตู แต่ละประตูนั้นทำด้วยไข่มุกอันเดียว และถนนของเมืองก็เป็นถนนทองบริสุทธิ์ เหมือนกับกระจกใส เรีพ. XXI. ๑๖—๒๑

วิจารณ์ ดูการพรรนาสวรรค์ของพวกคริสต์ ถ้าเขาตายบนพื้นโลกและไปเกิดบนสวรรค์พวกเขาจะถูกบรรจุไว้ในเมืองนั้นได้อย่างไร เพราะมีแต่คนเข้าแต่ไม่มีคนออก ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งที่เขียนไว้เกี่ยวกับเมืองสวรรค์นั้น อันล้วนแต่ทำกับหินอันมีค่ามาก และทำด้วยทองคำอันบริสุทธิ์และอื่น ๆ มันเป็นเพียงอุบายปลอบโยนให้คนเชื่อง่าย ๆ พอใจ และเพื่อนำพวกเขาเหล่านั้นไปสู่หลุมพลางของตนอย่างปลอดภัย เอาล่ะ ความยาว และความกว้างของสวรรค์อย่างที่เขียนไว้ ย่อมเป็นไปได้ แต่ความสูงของเมืองสวรรค์เพียง ๑๒,๐๐๐ เฟอร์ลองซ์ จะเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นนิยายที่สร้างขึ้นมาด้วยความคิดคำนึง ไข่มุกเม็ดใหญ่เช่นนั้นได้มาจากไหนเล่า มันคงได้มาจากถังขยะของบ้านของผู้เขียนในนิยายนี้ การหลอกลวงอันน่ากลัวนี้ได้ทำลายนิยายปรำปราของอินเดียโดยสิ้นเชิง

๑๒๘. และสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งชั่วร้ายไม่มีทางจะเล็ดรอดเข้าไปในสวรรค์ได้ ใครก็ตามที่ทำสิ่งเสีย ๆ ไว้จะไม่มีทางเข้าไปในสรรรค์ หรือว่าคนที่พูดโกหกพกลมก็ไม่มีทางเข้าสวรรค์ด้วย เร็ฬ. XXI. ๒๗

วิจารณ์ ถ้าเป็นกรณีอย่างพูดไว้ข้างต้น ทำไมพวกคริสต์จึงพูดว่า คนบาปสามารถจะขึ้นไปบนสวรรค์ได้ โดยการกลับไปนับถือศาสนาคริสต์หรือ คำยืนยันของบทนี้ย่อมไม่ถูก เพราะนักบุญจอห์นได้เขียนไว้เช่นนั้น เพราะจอห์นพูดสิ่งที่ผิดของสิ่งที่เขาฝันขึ้น ไม่สามารถจะเข้าสู่เมืองสวรรค์ได้เลย พระเยซูก็จะไม่ไปเมืองสวรรค์ด้วย เพราะเมื่อผู้ทำบาปเพียงคนเดียวไม่สามารถจะเข้าสู่สวรรค์ได้ พระเยซู ผู้ซึ่งขนเอาความบาปของคนบาปทั้งหลายไปเป็นผู้อาศัยอยู่บนสวรรค์ได้หรือ

สวรรค์

๑๒๙.— และจะไม่มีการสาปแช่ง แต่บัลลังก์ของพระเจ้าและลูกพระเจ้าจะอยู่บนสวรรค์นั้น คนใช้ของพระองค์ก็จะรับใช้พระองค์บนสวรรค์ และพวกเขาจะเห็นพระพักตร์พระผู้เป็นเจ้า พระนามของพระองค์ก็จะติดอยู่ที่หน้าผากของพวกเขา ในสวรรค์จะไม่มีกลางคืน พวกสวรรค์ไม่ต้องการแสงเทียน ไม่ต้องการแสงดวงอาทิตย์ เพราะพระเจ้าให้แสงสว่างแก่พวกเขาและพวกเขาก็จะอยู่บนสวรรค์ตลอดไป—เร็ฬ. XXII. ๓—๕

วิจารณ์ คิดถึงการอยู่บนสวรรค์ซิ พระเจ้าและพระเยซูนั่งอยู่บนบัลลังก์มิใช่หรือ คนใช้ทั้งหลายของสองพระองค์ ก็รับใช้อยู่หน้าพระองค์ เห็นพระพักตร์พระองค์ ช่วยบอกเราซิว่า พระพักตร์ของพระองค์ของท่านนั้นเป็นอย่างไร มีผิวขาวเหมือนกับชาวยุโรปหรือไม่ หรือผิวดำเหมือนชาวอาฟริกา หรือเหมือนกับคนของประเทศอื่น ๆ สวรรค์ของท่านนี้เก่งน่าดูเสียจริง ๆ เพราะมีฐานะทางสังคมสูงกว่า และต่ำกว่า และมันจำเป็นที่จะอยู่รวมกันในเมืองเดียวกันเท่านั้นไม่สามารถจะมีความทุกข์ได้อย่างไร เขาผู้ซึ่งมีความพุ่มเพื่อยไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าผู้สรรพัญญูได้เลย และไม่สามารถเป็นผู้ปกครองของคนทั้งหลายได้

กรรม

๑๓๐.— ดูซิ ฉันมาเร็วมาก และรางวัลของฉันก็อยู่กับฉัน ที่จะให้แก่คนทุกคนตามกรรมของเขาที่เขาควรมี เร็ฟ. XXII. ๑๒

วิจารณ์ เมื่อมันเป็นเรื่องของรางวัลที่ได้มาด้วยกรรมที่ทำเป็นเช่นนั้น ก็ย่อมจะไม่มีการให้อภัยบาป ถ้ามีการให้อภัยแก่ผู้ทำบาป คำสอนในคัมภีร์ไบเบิลก็ไม่ถูก ถ้าจะพูดว่าการให้อภัยบาป ได้เขียนไว้ในคัมภีร์ไบเบิลอีกเหมือนกัน มันจะก่อให้เกิดการขัดแย้งกันขึ้นในตัวของมัน หรือเป็นข้ออ้างผิด และมันจะทำให้คำสอนผิดไปด้วย จะหยุดเชื่อในคัมภีร์เสียเถิด เราจะอ้างถึงความเหลือเชื่อ และความขัดแย้งของคัมภีร์ไบเบิลมาเป็นเวลานานแล้ว อะไรที่ให้ไว้ข้างต้น เป็นเพียงการชี้แนะ จากคัมภีร์ของคริสต์ คนฉลาดจะได้ความรู้จากการชี้แนะนี้มากนัก เว้นแต่เพียงสองสามสิ่ง ส่วนที่เหลือทั้งหมดที่เขียนไว้ในคัมภีร์ไบเบิล ล้วนเหลวไหลไร้สาระ อะไรที่เป็นสัตย์จริงย่อมสูญเสียความบริสุทธิ์ของมันโดยการผสมกับสิ่งที่ผิด คัมภีร์ไบเบิลไม่มีค่าที่ควรจะเชื่อถือได้ แต่ความจริงที่บริสุทธิ์นั้น สามารถจะมีได้โดยเพียงการยอมรับความจริงจากคัมภีร์พระเวท

สรุป

สำหรับการแบ่งคัมภีร์ไบเบิลนั้น ให้ดูหน้า ๗๐ ต่อคำสอนในคัมภีร์ไบเบิลนั่นคือ (๑) โลกที่สร้างขึ้นปราศจากรูปร่าง (๒) พระจิตของพระเจ้าเคลื่อนบนน้ำ (๓) พระเจ้าสร้างอาดัมจากฝุ่นตามภาพของพระองค์ (๔) พระองค์สร้างเอวาจากซี่โครงของอาดัม (๕) ซาตาน

หลอกลวงอาดัมและเอวา (๖) พระเจ้าชอบการกระทำของอาเบลที่เอาลูกของตนบูชายัญให้แก่พระองค์ คำตอบก็คือว่า (๑) งานของพระเจ้าไม่เคยปราศจากรูปร่าง หรือบกพร่อง (๒) พระจิตของพระเจ้าเป็นวลีที่ไร้ความหมาย การลอยของพระจิตบนน้ำทำให้พระเจ้าถูกจำกัด (๓) พระเจ้าจะต้องเหมือนกับคนเช่นอาดัมเหมือนกับพระเจ้า (๔) การสร้างเอวา จากซี่โครงของอาดัม ย่อมไม่จริง เพราะอาดัมมีซี่โครงครบถ้วนตามสัดส่วน (๕) ทำไมพระเจ้าจะต้องสร้างซาตาน ผู้ซึ่งหลอกอาดัมและทำไมจึงยอมให้ซาตานหลอกโลกอีก (๖) การยอมรับการบูชายัญของอาเบล ทำให้พระองค์กินเนื้อสัตว์

(๗) นิทานน้ำท่วมโลกของโนอาห์นั้นไม่จริง เพราะเรือลำหนึ่งยาวถึง ๑๕๐ หลา และกว้าง ๒๕ หลา ไม่สามารถจะบรรจุสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย เป็นคู่ ๆ ได้ อย่างเช่นช้าง, อูฐ แรด สิงโต เป็นต้น กับด้วยอาหารทั้งหลายของพวกมัน (๘) การบูชาสิ่งของที่แท่นบูชา บางทีอาจจะเอาเรื่องราวนี้มาจากคัมภีร์พระเวท (๙) ความไม่สามารถจะจัดการได้ดีของพระเจ้าที่จะสร้างภาษาสามัญของคนทั้งหมดขึ้นซึ่งทำให้เขาเหล่านั้นเสื่อม (๑๐) ทำไมพระเจ้าสร้างหนังหุ้มปลายลึงค์ แล้วจึงทำให้ต้องสั่งตัดในภายหลังเล่า พวกคริสต์ไม่เชื่อคำสอนนี้ ไม่เห็นด้วยกับความจริงของคำสอนนั้น (๑๑) การสนทนาของพระเจ้ากับอับราฮัม (เจน. XVII. ๒๒) การที่พระเจ้ามีส่วนร่วมกับเขารับประทานอาหารในเต็นของเขา (อิบ. XVIII. ๑—๘) และการกระทำที่เหมือนกับอื่น ๆ พิสูจน์ให้เห็นว่าพระเจ้าคริสต์เป็นมนุษย์ (๑๒) การเสียสละลูกชายของอับราฮัมเป็นพลีบูชาพระเจ้าเป็นตัวอย่างของการเสียสละของมนุษย์ (๑๓) การกราบไหว้รูปบูชาแสดงให้เห็นได้โดย เจน, XXXI. ๒๔,๓๐ ในที่นั่นพระเจ้าทั้งหลายถูกจาค็อบขโมยไป (๑๔) ความอิจฉาริษยาของพระเจ้าและการลงโทษเด็ก ๆ เป็นเวลาถึงชั่ว ๓ อายุคน เพื่อบาปที่บรรพบุรุษของเขาที่ได้กระทำไว้ ย่อมทำลายความเที่ยงธรรมและความเป็นพระเจ้าเสียสิ้น (๑๕) การเสียสละของโมเสส (เล็ฟ. ๑.๕—๙) ไม่แสดงให้เห็นถึงความปราณีของพระเจ้า มันเป็นลัทธิที่น่าสะพึงกลัวว่า บาป ชดใช้ได้และให้อภัยได้โดยการฆ่าโคตัวผู้ และย่างเนื้อสดของมันบนแท่นบูชา เพื่อรับประทาน (๑๖) การสร้างบ้านของเดวิด เพื่อให้พระเจ้าอยู่ ผู้ซึ่งได้พักอยู่ที่นั่น พิสูจน์ให้เห็นว่าการกราบไหว้คนของคริสต์

๑๗. คำสอนของคัมภีร์เกี่ยวกับการเกิดของพระเยซู เป็นตัวอย่างที่เป็นไปไม่ได้ เช่นเดียวกับการตั้งครรภ์ของ กุนตี โดยพระอาทิตย์ในนิยายปรัมปราของอินเดีย (๑๘) การขับไล่

ตัวความชั่วการยกพระยายมขึ้นเป็นต้น เหมือนกับนิยายในคัมภีร์ปุราณะ ซึ่งชาวยุโรปไม่เชื่อ (๑๔) สาวก ๑๑ คน ของพระเยซู ได้ทิ้งพระองค์ไปและได้ปฏิเสธความเป็นสาวก และสาวกคนที่ ๑๒ คือ ยูดาส อิสคาริออท ได้ทรยศต่อพระองค์ เพราะเงิน ๓๐ รูปี ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าพวกเขามิได้สืบเชื้อสายมาโดยการติดตามพระเยซู เป็นเวลา ๒๐๐๐ ปี หลังจากพระองค์ถูกฆ่าหรือถูกตรึงไม้กางเขนโดยพวกยิว หรือ (๒๐) การเปิดเผยของนักบุญจอห์น คือ ความฝันในฝันนั้น เขาเห็นม้า ๔ ตัว ออกมาจากหนังสือเล่มหนึ่ง เปิดออกโดยลูกแกะ (พระเยซู) ประกอบด้วยเขา ๗ เขา และเดินไปสู่จุดกลาง ๔ จุด เพื่อพิชิต เขาได้เห็นคนแก่ ๒๔ คน และสัตว์เดรัจฉานกับดวงตาของมันเมื่อมันเป็นงานของความนึกฝัน มันไม่สมควรที่จะนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง

เมื่อไม่มีคำสอนที่เป็นระบบ ตัวอย่างอันเป็นไปไม่ได้และเหลือเชื่อ สามารถจะยกขึ้นมาได้จากความเห็นที่ให้ไว้ข้างต้น

ข้อสังเกต— หนังสือต่าง ๆ เกี่ยวกับความคิดอ่านอย่างเสรี ย่อมให้การปฏิเสธคัมภีร์ไบเบิลอย่างละเอียด และทั่วถึง เพราะมันเกิดขึ้นจากปากกาของชาวยุโรป ซึ่งได้เติบโตขึ้นมาในศาสนาคริสต์ มันน่าสนใจมากที่จะอ่าน หนังสือเหล่านั้นได้มาจากผู้แสวงหาความจริง นครนิวยอร์ค สหรัฐ แต่น้อยนักจะเกินยุคเหตุผลของนายซอร์มัสเพน

บทที่ ๑๔

บทนำ

การนำเอาศาสนาอิสลามมากล่าวไว้ในบทที่ ๑๔ ได้อิงอาศัยฐานของคัมภีร์โกหร่าน แต่ไม่ใช่ตั้งอยู่บนฐานของหนังสืออื่นใด เพราะมุสลิมแมนซ์มีความเชื่อเต็มที่ในคัมภีร์นั้น แม้ว่าความมีอยู่ของนิกายต่าง ๆ ของศาสนาอิสลามได้ก่อให้เกิดความเห็นต่าง ๆ กันเกี่ยวกับการแสดงออก และการแปลความหมายของคัมภีร์โกหร่าน เป็นไปเฉพาะกรณีก็ตาม แต่ถึงกระนั้นพวกเขาก็ยังมีความเชื่อเป็นแนวเดียวกัน ในคัมภีร์โกหร่าน เมื่อคัมภีร์โกหร่านเขียนไว้ในภาษาอารบิก และพวกมุลวี (คนใช้ของมุสลิม) ได้เขียนอรรถกถาอธิบายไว้ในภาษาอุรดู และมันถูกถ่ายทอดมาในอักษรเทวนาครี และต่อมานักการศึกษาชาวอารบิคได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ก่อนที่จะนำมาเพื่อการสนทนากันในปัจจุบัน เพราะวัตถุประสงค์ของหนังสือเล่มนี้ เพื่อทำให้มูลเหตุของ **มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้า และเพื่อพิจารณาหาเหตุผลว่า อะไรคือความจริงและอะไรคือความเท็จ** เรื่องราวศาสนาทั้งหมดโดยย่อที่นำมากล่าวไว้ในที่นี้ เพื่อเล่าเรื่องให้ประชาชนได้ทราบด้วยการแสดงทรรศนะติชม เพื่อให้โอกาสแก่พวกเขาได้พินิจพิจารณาในระหว่างพวกเขาเอง สำหรับปัญหาที่สำคัญ ๆ ย่อมเป็นผลในการปฏิเสธ**นิสัยเลว** และนำเอาคุณธรรมมาปฏิบัติ เราไม่มีวัตถุประสงค์ ที่จะเสียดสีศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือศาสนาอิสลาม แต่เรามีจุดประสงค์ที่จะให้ความสว่างแก่สิ่งใดก็ตาม**อันเป็นส่วนดีในการส่งเสริมสัจธรรม** และอะไรที่ชั่ว ที่ควรจะยุติ เพื่อความยุติธรรมของประชาชนทุกคน โดย**ไม่มีใครจะยัดใส่ความเท็จแก่คนอื่น** หรือคัดค้านความเจริญก้าวหน้าของความจริงในโลก แม้หลังจากที่รู้ความจริง และความไม่จริงแล้วประชาชนก็ยังมีเสรีภาพที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งที่ตนชอบ โดยไม่มีการบังคับ แต่จะให้เสรีภาพในการเลือกทางเดินของตน มันเป็นธรรมดาของคนดีที่จะยึดถือคุณธรรมของคนอื่น และปฏิเสธความชั่วของคนอื่นเป็นส่วนประกอบและแล้วรับเอาคุณธรรมมาปฏิบัติ และปฏิเสธอธรรม มันเป็นหน้าที่ของคนดีในการเลิกและขับไล่ความอคติ และความเดือดร้อนระหว่างคนอื่น ๆ ออกไป อย่างน้อยจะทำให้คนดีมีความฉลาดขึ้นบ้างเพราะความชั่วใด

ก็ตามที่ไม่ได้มาจากความอคติ และความไม่เที่ยงธรรม และความชั่วนั้นจะไม่เกิดขึ้นมาจากอธรรมทั้งสองในอนาคตมิใช่หรือ ความจริงก็คือมันอยู่นอกขอบเขตของมนุษยธรรมการมุ่งแต่ผลประโยชน์ของตนเองโดยการทำลายผลประโยชน์ของคนอื่น อันเสี่ยงต่ออันตรายของมนุษย์เหมือนกับพ้าแลบในท้องฟ้า ผู้อ่านที่ดีจะคุ้นเคยกับสิ่งที่เขาคิดว่า จะไม่เป็นการเหมาะสมในการเขียนหนังสือเล่มนี้ ดังนั้นมันอาจจะได้รับการแก้ไข ถ้ามันได้รับการยินยอมหรือยอมรับ เพราะวัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือเล่มนี้ เพื่อขจัดความหัวดื้อหัวรั้น ความลำเอียงความอิจฉา ความเป็นศัตรู การโต้แย้ง ความโน้มเอียง และความเป็นศัตรูกัน และผู้เขียนไม่เคยประสงค์ให้ได้มาซึ่งชื่อเสียง มันเป็นหน้าที่ของเราที่จะกำจัดการทำร้ายผู้ใดผู้หนึ่งและส่งเสริมประโยชน์ระหว่างกัน ต่อไปนี้เราจะเสนอเรื่องของศาสนาอิสลามต่อหน้าบุคคลผู้หวังดีทั้งหลายไว้ในบทที่ ๑๔ พร้อมด้วยคำขอร้องว่า พวกเขาควรจะยอมรับสิ่งที่เขาปรารถนาและปฏิเสธสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา คำเดียวก็เป็นการเพียงพอสำหรับคนฉลาด

อลมติวิสฺตเรณ พุทฺธิมทฺวรฺเยสุ

ศาสนาอิสลาม

เราจะได้กล่าวถึงวิชาศาสนาอิสลาม

๑.— ในนามของพระเจ้าผู้ทรงกรุณาธิคุณ (เริ่มด้วยนามของพระเจ้า ผู้ทรงให้อภัยและเมตตา) แมนชิล ๑, สิประ ๑, สุรัต ๑, อยัต ๑

วิจารณ์ มุสสัลแมนกล่าวว่า คัมภีร์โกหร่านเป็นคำของพระเจ้า แต่คำขวัญข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนคัมภีร์โกหร่าน เป็นบุคคลอื่นไม่ใช่พระเจ้า เพราะถ้าคัมภีร์โกหร่านพระเจ้าเป็นผู้สร้างขึ้นจะไม่แสดงออกอย่างนี้ : ในนามของพระเจ้า* แต่เขาควรพูดว่า เพื่อสอนประชาชน ถ้าพระเจ้าสอนประชาชนว่า พวกเขาควรพูดเช่นนั้น มันไม่เหมาะสม เพราะคำพูดที่นำมาใช้ในการเริ่มต้น ของการทำความชั่ว มันจะทำให้นามพระเจ้าเปื้อน ถ้าพระองค์ให้อภัย

---

*อารมฺภ สาถ นาม อลฺลาห เก ฯ
อารมฺภ วาสฺเต อุปเทศ มนุษโย เก

และแสดงถึงความกรุณาแล้ว ทำไมในการสร้างโลกของพระองค์จึงทรงอนุญาตให้มีการรับประทานเนื้อสัตว์ เพื่อความสำราญของคน โดยการฆ่าสัตว์อื่น ๆ มาเป็นอาหาร หรือนำเอาสัตว์เหล่านั้นมาฆ่าด้วยความเจ็บปวดอย่างทรมานอย่างยิ่ง สัตว์เดรัจฉานเหล่านี้ที่พระเจ้าสร้างขึ้นไม่มีความรู้สึกเจ็บปวดหรือ และมันควรจะกล่าวไว้ในที่นี่ว่า "การเริ่มงานดีในนามของพระเจ้า แต่ไม่ใช่การเริ่มงานชั่ว" การแสดงออกนั้น เต็มไปด้วยความสงสัยบาปในการลักการขโมย บาปในการทำชู้สู่สาว การโกหกพกลม และความชั่วอื่น ๆ ได้เริ่มต้นด้วยนามของพระเจ้าหรือ ผลก็คือมุสสัลแมนผู้ฆ่าสัตว์ ได้ประกาศในวลีนี้ว่า "ในนามของพระเจ้า"—บิสมิลลาห์ ในการตัดคอโคและสัตว์อื่น ๆ ถ้าคำนั้นเป็นความหมายอันแท้จริงดังกล่าวไว้ข้างต้น มุสสัลแมนซ์ก็เริ่มต้นด้วยการทำความชั่วในนามพระเจ้า พระเจ้าของมุสสัลแมนซ์ ก็จะไร้ความปราณีด้วยเหมือนกัน เพราะความปรานีของพระองค์นั้น ไม่ได้แผ่ขยายไปยังสัตว์ไม้เหล่านั้น ถ้ามุสสัลแมนซ์ไม่รู้ความหมายของคำนั้นอย่างแท้จริง การเปิดเผยคัมภีร์โกหร่านก็ไร้ความหมาย ถ้ามุสสัลแมนซ์แปลคำนั้นเป็นอย่างอื่น อะไรคือความหมายที่แท้จริงของคำนั้นหรือ

พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยความกรุณา

๒.— ทุกคนกล่าวสรรเสริญพระเจ้าว่าเป็นพระเจ้าแห่งสรรพสัตว์ มีพระกรุณามหาธิคุณ ๒๑. ๑. ส. ๑. ส. ๑.

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าแห่งคัมภีร์โกหร่าน เป็นผู้ปกป้องให้ความคุ้มครองแก่สัตว์ทั้งหลาย และเป็นผู้ให้อภัย และปรานีแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงแล้ว พระองค์ไม่ควรบังคับให้มุสสัลแมนซ์สังหารคนในศาสนาอื่น ๆ และฆ่าสัตว์ชั้นต่ำ ถ้าพระองค์ทรงให้อภัย พระองค์จะทรงให้อภัยแก่คนทำบาปหรือ ถ้าพระองค์ทำเช่นนั้น ทำไมพระองค์ได้กล่าวว่า จงฆ่าผู้ที่ไม่เชื่อพระเจ้า คือบุคคลผู้ซึ่งไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน และผู้ประกาศศาสนาอิสลาม ดังที่จะแสดงต่อไปอีกมิใช่หรือ ฉะนั้นคัมภีร์โกหร่านจึงไม่ปรากฏว่าพระเจ้าทรงสร้างขึ้น

๓.— พระเจ้าแผ่นดินแห่งวันตัดสินโทษ บุคคลทั้งหลายที่เราบูชา และเราขอร้องความช่วยเหลือจากท่าน โปรดชี้แนวทางที่ถูกต้องแก่เรา ม. ๑. ส. ๑. ส. ๑. วิ ๓.๕

วิจารณ์ พระเจ้าไม่ตัดสินโทษอยู่เสมอไปหรือ พระองค์ทรงประทับตัดสินความในวันเฉพาะบางวันมิใช่หรือ มันแสดงให้เห็นถึงการปกครองอย่างไม่ยุติธรรม มันเป็นการถูกต้องที่กราบไหว้พระองค์ และขอร้องพระองค์ให้ช่วยเหลือ พวกเขาจะขอร้องให้ช่วยในการทำชั่วหรือ มันเป็นทางถูกต้องของมุสสัลแมนซ์ที่ขอร้องพระองค์ในการฆ่าสัตว์เท่านั้นหรือ หรือเป็นความถูกต้องสำหรับคนอื่น ๆ ด้วยหรือ ทำไมมุสสัลแมนซ์ไม่ยอมรับทางที่ถูกต้อง ทางตรงนำพวกเขาไปสู่การกระทำชั่ว ซึ่งพวกเขาไม่ชอบมิใช่หรือ ถ้าความดีทั้งหมด คือหนึ่ง ไม่เป็นการแปลกประหลาดเลยในหมู่พวกมุสลิม ถ้าพวกเขาไม่ประสงค์ความดีของคนอื่น ๆ พวกเขาจะเป็นคนไม่ยุติธรรม

ทางที่ถูก

๔. จงนำเราไปในหนทางของบุคคลที่ท่านชอบ ไม่ใช่ในทางของบุคคลที่ท่านเกลียด และไม่ใช่ในทางของบุคคลที่ขัดแย้งกับท่าน—มท.ส. ๑ ส. ๑ วิ ๖. ๗.

วิจารณ์ เมื่อพวกมุสลิม ไม่เชื่อความมีอยู่ก่อน และไม่เชื่อความมีอยู่ก่อนของกรรมชั่วและกรรมดีซึ่งทำในชีวิตนั้นพระเจ้าจะไม่ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมเลย โดยการให้พรและให้ความกรุณาต่อบุคคลบางคน และงดเว้นคุณธรรมเหล่านั้นจากคนอื่น ๆ เพราะการให้ความสุขและความทุกข์โดยปราศจากการพิจารณาความดีและความชั่ว ย่อมเป็นการอยุติธรรม ในเมื่อการให้ความปรานีแก่บุคคลบางคน และให้ความเกลียดชังแก่บุคคลอื่นโดยปราศจากเหตุใดเหตุหนึ่ง ย่อมไม่ถูกต้องกับประสบการณ์ของธรรมชาติ ความยุติธรรมที่แท้จริงนั้นต้องการว่า พระเจ้าจะไม่สามารถมีความปรานี และมีความโกธรโดยปราศจากเหตุ ในการขาดพิจารณากรรมดีและความชั่วที่ได้สะสมไว้แล้วในชีวิตในอดีต การปรานีต่อบุคคลบางคน และการเกลียดชังต่อบุคคลอื่นย่อมเป็นไปไม่ได้ในเบื้องหน้าของความเที่ยงธรรม ถ้ามันเป็นความจริงว่าอะไรที่เขียนอธิบายไว้ในอรรถกถาในประโยคนี้ว่า พระเจ้าได้สร้างคนเพื่อให้คนประกาศมันขึ้นมา ดังนั้น พวกเขาอาจกล่าวมันซ้ำแล้วซ้ำเล่าในแนวทางนั้น พยัญชนะในอารบิคนั้นอาจจะสอนโดยพระเจ้าอีกเหมือนกันถ้าจะพูดว่าบทนี้ไม่สามารถจะอ่านได้โดยปราศจากความรู้พยัญชนะ ก็อาจจะ

ถามว่าถ้าพยัญชนะที่พระเจ้าสร้างขึ้น เพื่ออุทานมันออกมาจากลำคอของคนเหล่านั้น และพวกเขาจะอุทานมันอย่างนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้น โกหร่านทั้งหมด ก็จะต้องสอนโดยการอุทานออกมาจากลำคอ เพราะฉะนั้นหนังสือซึ่งบรรจุสิ่งต่าง ๆ ที่เต็มไปด้วยอคติ ไม่สามารถจะเรียกว่าเป็นหนังสือที่พระเจ้าสร้างขึ้นมาได้ เมื่อหนังสือพระเจ้าได้ให้มันไว้ในอักษรอารบิค ความเข้าใจในหนังสือนั้นก็เป็นการง่าย แก่ชาวอาหรับ แต่มันเป็นการยากแก่คนพวกอื่น ความจริงก็เป็นการกล่าวหาพระเจ้าว่าไม่มีความยุติธรรมลำเอียงความบกพร่องนี้หรือการติเตียนนี้ไม่สามารถจะยกไปให้พระเจ้าได้ ถ้าพระองค์ทรงเปิดเผยมันในภาษาสันสกฤต มันก็แตกต่างจากภาษาอื่นทั้งหมด จากความเที่ยงธรรมเท่า ๆ กันของพระองค์ของบุคคลของประเทศอื่นทั้งหมดในโลก

คัมภีร์โกหร่าน

๕. หนังสือเล่มนี้ไม่มีความสงสัยใด ๆ เหลืออยู่เลย แสดงหนทางแก่บุคคลผู้มีศรัทธา ผู้เชื่อในสภาวะอนาคตที่ผู้สวดอ้อนวอนทั้งหลายกล่าวถึง และอยู่ในที่ ๆ เราชี้ให้พวกเขาอยู่ ประชาชนเหล่านั้น ผู้มีความเชื่อในหนังสือเล่มนั้นซึ่งได้ส่งลงมาให้แก่พวกเจ้า หรือในหนังสือเหล่านี้ได้ถูกส่งลงมาให้แก่ผู้สอนศาสนาต่อหน้าพวกเจ้า ผู้ซึ่งเชื่อในเจ้าพระเจ้าของเขาเหล่านั้น เป็นผู้ชี้แนะ และพวกเขาก็จะปลอดภัย แน่นอนผู้ไม่เชื่อก็ย่อมไม่เชื่อ ท่านจะเตือนพวกเขาหรือไม่เตือนก็ตาม มันก็เป็นอย่างเดียวกันสำหรับพวกเขา พระเจ้าได้ประทับดวงตรา ที่จิตใจและหูของพวกเขาไว้แล้ว และเอาผ้าคลุมตาของพวกเขาไว้ ความทรมานอันยิ่งใหญ่ก็ได้เก็บไว้สำหรับพวกเขาแล้ว—ม. ๑,ส ๑๐, ส. ๒, วิ ๑—๖

วิจารณ์ มันไม่ใช่ตัวอย่างของผู้หยิ่งยโสในส่วนของพระเจ้าที่จะยกย่องหนังสือของเขาเองหรือบุคคลทั้งหลายเหล่านั้นผู้มีศรัทธา ก็ย่อมอยู่ในทางที่ถูกต้องด้วยตัวเขาเองอยู่แล้ว และคัมภีร์โกหร่านนี้ก็ไม่สามารถแสดงหนทางอะไรแก่บุคคลผู้อยู่ในทางผิด แล้วมันจะเป็นประโยชน์อะไรเล่า พระเจ้าได้มอบทรัพย์สมบัติของพระองค์เอง แก่พวกเขาโดยปราศจากการพิจารณา ความดี ความชั่ว และความพยายามใด ๆ ถ้าพระองค์ทำเช่นนั้นได้ ทำไมพระองค์ไม่มอบทรัพย์สมบัติให้แก่คนทุกคนเล่า ทำไม

พวกมุสลิมต้องจึงทำงานหรือ ถ้ามันสมควรที่จะเชื่อคัมภีร์ไบเบิล คำสอน และหนังสือที่เปิดเผยอื่น ๆ ทำไมพวกมุสลิมจึงไม่ยอมเชื่อในหนังสือเหล่านั้น ขณะที่พวกเขาทั้งหลายเชื่อในหนังสือโกหร่าน แต่ถ้าพวกเขาเชื่อเช่นนั้นอะไรคือความต้องการของโกหร่านเล่า ถ้าจะกล่าวว่าโกหร่านบรรจุสิ่งต่างๆ มากกว่า พระเจ้าจะต้องลืมเรื่องที่จะกล่าวถึงสิ่งเหล่านั้นไว้ในหนังสือเล่มก่อน แต่ถ้าพระเจ้าไม่ลืม การสร้างคัมภีร์โกหร่านก็ไม่มีประโยชน์ เรามีความเห็นว่า ยกเว้นสองสามอย่างเท่านั้น คำสอนในคัมภีร์ไบเบิล และโกหร่านมีความเหมือนกัน ทำไมพระเจ้ามิได้สร้างหนังสือเล่มหนึ่งเหมือนกับพระเวทหรือความสิ้นสุดของโลกที่เราควรเชื่อ และไม่ใช่ลัทธิอื่นใดมิใช่หรือ มุสลิมและพวกคริสต์ มีพระเจ้าเป็นผู้ชี้แนะเท่านั้น และไม่มีผู้ใดมีบาปในหมู่พวกเขามิใช่หรือ ถ้าพวกคริสต์ และมุสลิมผู้ที่พระเจ้าทำให้ปลอดภัย แต่คนดีๆ อื่น ๆ จะไม่ปลอดภัย มันจะเป็นความอยุติธรรมอันยิ่งใหญ่ และไร้เสียซึ่งกฎเกณฑ์มิใช่หรือ มันไม่เหมือนกับดีกรีที่จะเรียกบุคคลทั้งหลายผู้นอกศาสนาซึ่งไม่ใช่พวกมุสลิมว่าเป็นผู้นอกคอก ถ้าพระเจ้าได้ทับตราไว้ที่หัวใจและที่หูของพวกเขาผู้ไม่เชื่อ พวกเขาต้องทำบาปเพราะเหตุนั้นแล้ว พวกเขาไม่ควรถูกติ แต่ผู้ถูกติเองก็คือพระเจ้า พวกเขาไม่มีอะไรที่จะทำเกี่ยวกับความดีและความชั่ว ความสุขและความทุกข์ ทำไมแล้วพระเจ้าไม่ให้รางวัลและโทษแก่พวกเขาเล่า เพราะพวกเขาไม่มีอิสระที่จะทำดีและทำชั่ว

๖. มีเชื้อโรคอยู่ในหัวใจของพวกเขา และพระเจ้าก็ได้เพิ่มโรคเหล่านั้นแก่พวกเขา หรือเพิ่มความอ่อนแอให้แก่พวกเขา—ม. ๑. ส. ๑. ส. ๒ เอ. ๕

วิจารณ์ พระเจ้าเพิ่มเชื้อโรคให้แก่พวกเขาโดยปราศจากความผิด พระองค์ไม่เคยแสดงความเมตตาปรานีแก่คนเหล่านั้นเลย พวกเขาจะต้องมีความรู้สึกเศร้าโศกเสียใจมาก มันเป็นบีศาจร้ายที่ร้ายกาจยิ่งกว่าซาตานเสียอีก มันไม่สามารถจะเป็นงานของพระเจ้าที่จะทับตราลงบนหัวใจของคนบางคน และเพิ่มเชื้อโรคให้แก่คนอื่น เพราะการเพิ่มเชื้อโรคเป็นเหตุให้เกิดบาปขึ้นแก่ผู้เพิ่ม

๗.— จงกลัวพระเจ้า ผู้ซึ่งแผ่โลกออกเหมือนเตียงนอนสำหรับท่านและมีสวรรค์เป็นผู้คุ้มครองหรือเป็นเพดาน ม. ๑. ส. ๑. ส. ๒, เอ ๒๑

วิจารณ์ สวรรค์สามารถจะเป็นเพดานให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือ มันเป็นตัวอย่างอันหนึ่งของคนโง่ มันน่าหัวเราะเยาะที่ถือเอาสวรรค์เหมือนเพดาน ถ้าพวกเขาเชื่อว่าดาวฤกษ์และดาวนพเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่งเป็นสวรรค์ มันก็เป็นความเชื่อของพวกเขาเอง

๘.— ถ้าท่านสงสัยเกี่ยวกับการเปิดเผยพระคัมภีร์ ซึ่งเราได้ส่งมันมาทางผู้ประกาศศาสนาได้สร้างบทๆ หนึ่งขึ้นเหมือนอย่างที่มันเป็นอยู่ทุกวันนี้ เรียกร้องประจักษ์พยานของท่าน นอกจากจะพูดว่าพระเจ้าแล้วท่านจะพูดว่าความจริงก็ได้ แต่ถ้าท่านไม่พูดว่าความจริง ท่านย่อมกลัวไฟเชื้อเพลิงของไฟก็คือคน และก้อนหิน เตรียมไว้สำหรับผู้ไม่เชื่อทั้งหลาย ม.๑. ส.๑, ส.๒, คิว ๒๒, ๒๓.

วิจารณ์ มันเป็นความลำบากหรือที่จะสร้างบทเรียนบทหนึ่งเหมือนอย่างนั้น เฟซีไม่ได้สร้างคัมภีร์โกหร่านโดยปราศจากเครื่อง* หมายในสมัยของกษัตริย์อักบาร์หรือ นั้นคือไฟนรกอะไรหรือ ไฟนี้จะไม่น่ากลัวกระนั้นหรือ เชื้อเพลิงของไฟทั้งหมดถูกขว้างลงไปในนรกนั้น มันได้เขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่าน ได้เตรียมหินไว้พร้อมแล้วสำหรับคนไม่เชื่อ ดังนั้นปุราณะก็กล่าวไว้เหมือนกันว่า นรกอันน่ากลัวได้เตรียมไว้สำหรับผู้นอกรีตศาสนา บอกฉันซิว่าข้อความอันไหนในสองอันนั้นควรเชื่อถือ ตามการยืนยันของตัวพวกเขาเอง พวกเขาจะต้องไปสวรรค์ ตามความยืนยันของคนอื่นก็ตรงกันข้าม พวกเขาจะต้องไปนรก ฉะนั้นการโต้เถียงกันของพวกเขาก็ผิดทั้งหมด แต่ความจริงก็คือว่าในทุกศาสนาผู้มีธรรมะย่อมได้รับความสุขและผู้ประพฤติอธรรม (ชั่ว) ย่อมได้รับความทรมาน

๙.— จงบอกสิ่งที่ดีแก่คนทั้งหลายเหล่านี้ผู้มีความเชื่อ และทำงานที่ดี ซึ่งพวกเขาจะได้มีสวนผลไม้อันมีน้ำรดชุ่มอยู่เสมอมีแม่น้ำไหลผ่าน ดังนั้นเขาจะได้ทานผลไม้จากสวนนั้นเพื่อการมีชีวิตอยู่ของพวกเขา พวกเขาก็จะพูดว่า นี่คือสิ่งที่เขาได้ให้แก่เราก่อนแล้ว และมีจรรยาอันบริสุทธิ์อาศัยอยู่ในที่นั้นสำหรับพวกเขาอยู่แล้ว ม.๑, ส.๑. ส.๒, เอ. ๒๔

---

*ตัวอักษรอารบิคมากมาย มีจุดอยู่ข้างบนและข้างล่างตัวอักษรเหล่านั้น อย่างเมย์ เซย์เป็นต้น ฉะนั้น จึงใช้คำเช่นนั้น เพราะไม่มีตัวอักษรที่ไม่มีจุด ตัวอักษรที่ไม่มีจุด แสดงถึงการบัญญัติพิเศษเหนืออักษรของฟีซี ผู้ซึ่งเขียนคัมภีร์โกหร่าน โดยปราศจากตัวอักษรที่มีจุด ปราศจากจุดหมายถึงปราศจากรอยเปื้อน

วิจารณ์ เอาละ สวรรค์ของคัมภีร์โกหร่าน ดีกว่าโลกในลักษณะไหนบ้างหรือ เพราะวัตถุอย่างเดียวกันซึ่งมีอยู่ในโลก ก็มีอยู่บนสวรรค์ของมุสลิมด้วย เพียงแต่ว่าผู้อาศัยอยู่บนสวรรค์ไม่ตาย ย่อมมาได้และไปได้เหมือนกับคนในโลก และผู้หญิงในโลกไม่เคยอยู่ในโลกตลอดไป ผู้หญิงผู้เป็นภรรยาบนสวรรค์จะอยู่บนสวรรค์ตลอดไปจนกว่าโลกจะสิ้นสุดลง เขาใช้เวลากลางคืนเขาได้อย่างไร มันเป็นการถูกต้องมากถ้าพระเจ้าจะได้กรุณาแก่พวกภรรยาของสวรรค์ ใช้เวลาของพวกเธอบริการรับใช้พระเจ้า เพราะสวรรค์ของพวกมุสลิมนี้ดูเหมือนกับโกโลเกหรือสวรรค์ และโบสถ์ของพวกโกไสของโกกุลหรือพระของพรินดาบัน เพราะผู้หญิงได้รับเกียรติมากแต่หาใช่ผู้ชายไม่ ในทำนองเดียวกันนี้ผู้หญิงได้รับเกียรติมากในพระราชวังของพระเจ้า ความรักของพระเจ้าต่อผู้หญิงเหล่านั้นมากเหลือเกินด้วย แต่หาได้มีความรักต่อผู้ชายไม่ เพราะพระเจ้าได้สร้างความทุกข์ให้แก่ผู้หญิงโดยให้อยู่ในที่นั้นตลอดไป แต่ไม่ยอมให้ผู้ชายอยู่ที่นั้น ผู้หญิงเหล่านี้อยู่ตลอดไปในสวรรค์โดยปราศจากการยินยอมของพระเจ้าได้อย่างไร ถ้าเป็นเช่นนั้นพระเจ้าก็ตกหลุมรักกับผู้หญิงเสียแล้วซิ

พระเจ้าสอนอาดัม

๑๐. พระองค์สอนอาดัมถึงชื่อของสิ่งทุกสิ่ง และแล้วทรงเสนอสิ่งเหล่านั้นไปให้แก่นางฟ้ากล่าวว่า จงประกาศชื่อทั้งหลายของสิ่งเหล่านี้แก่ฉัน ถ้าท่านพูดความจริง (เขาทั้งหลายไม่ได้บอกสิ่งเหล่านั้น) พระเจ้าตรัสว่า โอ อาดัม บอกชื่อของสิ่งเหล่านั้นแก่นางฟ้าทั้งหลาย และเมื่อเขาบอกชื่อของสิ่งเหล่านั้นแก่นางฟ้าแล้ว พระเจ้าก็ตรัสว่า ถ้าฉันไม่บอกเธอว่าฉันรู้ความลับของสวรรค์และโลก และรู้การกระทำทั้งเปิดเผยและลับ—ม.๑. ส.๑.ส.๒,เอ.๒๙,๓๑

วิจารณ์ เอาละ มันเป็นงานของพระเจ้าที่หลอกลวงนางฟ้า เพื่อเพิ่มความยิ่งใหญ่ของพระองค์ละหรือ มันเป็นการกระทำที่น่าหัวเราะเยาะ ไม่ใช่บุคคลผู้คงแก่เรียนจะยอมรับความเหมาะสมถูกต้องของมันได้ ไม่มีใครที่จะภูมิใจกับงานเช่นนั้น พระเจ้าประสงค์จะสร้างชื่อเสียงของพระองค์ว่าเป็นผู้รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ในการปฏิบัติตนเช่นนั้นหรือ แน่นอนความเหลวไหลไร้สาระเช่นนั้นอาจจะสำเร็จได้ ถ้าปฏิบัติในหมู่คนป่าเถื่อน แต่ไม่เคยสำเร็จในหมู่อารยชน

การบูชาอาดัม

๑๑. เมื่อเราพูดกับนางฟ้า จงกราบไหว้อาดัม พวกเขาทุกคนก็กราบไหว้อาดัม เว้นแต่ซาตานผู้เดียวที่ไม่ไหว้ และวางก้ามใหญ่ด้วยความทรนง เพราะเขาไม่มีความเชื่อ—ม.๑,ส.๑, ส.๒, เอ. ๓๒

วิจารณ์ มันพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าพระเจ้าไม่ได้เป็นสรรพัญญู กล่าวคือ เขาไม่รู้อดีต อนาคต และปัจจุบัน ถ้าพระองค์รู้ทำไมพระองค์จึงสร้างซาตานขึ้นมาเล่า พระเจ้าไม่มีอำนาจเลย เพราะซาตานไม่เชื่อคำสั่งของพระองค์ พระเจ้าทำอะไรกับซาตานไม่ได้ ซาตานจับพระเจ้าด้วยมือเพียงข้างเดียว ฉะนั้น มุสลิมและพระเจ้าของพวกเขาจะอยู่ในที่ ๆ ไม่มีคนเป็นล้าน ๆ ผู้ไม่นับถือได้อย่างไร หลายครั้งที่พระเจ้าเพิ่มเชื้อโรคให้แก่คนบางคน และนำคนอื่น ๆ ไปสู่ทางที่ผิด บางทีพระองค์อาจจะเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จากซาตาน และซาตานก็เรียนรู้จากพระเจ้า เพราะไม่มีครูของซาตานเว้นพระเจ้า

ซาตานหลอกลวงอาดัม

๑๒. เราพูดว่า โอ อาดัม, ท่านและภรรยาของท่านอยู่ในสวน กินผลไม้ในสวนได้ตามที่ท่านต้องการ แต่อย่าเข้าใกล้ต้นไม้นี้ เว้นแต่เจ้าจะกลับเป็นพวกของผู้ทำการละเมิดบัญญัติ แต่ซาตานก็พยายามยุยง และส่งเสริมให้พวกเขายอมสูญเสียความสุขบนสวรรค์ เพราะเหตุนั้นเราจึงพูดว่า ลงจากสวรรค์ไป เป็นข้าศึกศัตรูแก่กันและกันในระหว่างพวกท่าน สถานที่อาศัยของพวกท่านอยู่บนโลก และจัดฤดูกาลไว้ให้พวกท่าน และอาดัมก็เรียนสิ่งสองสามสิ่งจากพระเจ้า และก็ลงมาสู่โลก—ม. ๑, ส.๑, ส.๒, เอ.๓๓—๓๕

วิจารณ์ มองดูซิ พระเจ้าสายตาสั้นเหลือเกิน ครั้งแรกพระองค์ให้พรแก่พวกเขาอยู่บนสวรรค์ และแล้วชั่วระยะเวลาเพียงเล็กน้อยก็บอกให้เขาลงจากสวรรค์ไปสู่โลก พระองค์ทรงรู้อนาคตหรือ ทำไมพระองค์จึงให้พรแก่พวกเขาเล่า พระองค์ดูเหมือนจะไม่มีอำนาจอะไรในการลงโทษซาตานผู้หลอกลวง พระองค์ทรงสร้างต้นไม้ต้นนั้นขึ้นมาเพื่อใคร เพื่อตัวพระองค์เองหรือเพื่อคนอื่น ถ้าสร้างขึ้นมาเพื่อคนอื่น ทำไมพระองค์จึงห้ามอาดัมเล่า ฉะนั้นสิ่งเช่นนั้นไม่ใช่งานของพระเจ้า พระองค์ก็ไม่ได้ทรงสร้างคัมภีร์โกหร่าน

ขึ้นด้วย อาดัมเรียนรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ มากมายจากพระเจ้าได้อย่างไร เมื่ออาดัมมาสู่โลกเขามาได้อย่างไร สวรรค์นั้นอยู่บนภูเขาหรืออยู่บนสวรรค์ เขาลงมาจากสวรรค์นั้นได้อย่างไร เขาบินลงมาเหมือนนกหรือ หรือว่าเหมือนกับก้อนหินตกลงมาสู่โลกจากข้างบน มันเป็นประจักษ์จากข้อเท็จจริงที่ว่า เมื่ออาดัมถูกสร้างขึ้นมาจากดิน มันจะต้องเป็นดินซึ่งอยู่บนสวรรค์ของพวกเขา นางฟ้าและคนอื่น ๆ ซึ่งอยู่บนสวรรค์นั้นจะต้องเป็นเหมือนกับอาดัม เพราะการแบ่งอายตนะรับความรู้สึก ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้เมื่อปราศจากร่างกาย เมื่อร่างกายที่ทำด้วยดินอยู่ที่ไหน มันมีความจำเป็นจะต้องตายในที่นั้น ถ้าพวกเขาตายในที่นั้น จากที่นั้นแล้วพวกเขาจะไปอยู่ในที่ไหน ถ้าไม่มีการตาย ก็ไม่มีการเกิด เมื่อมีการเกิดก็จะต้องมีการตาย ถ้าเป็นเช่นนั้นสิ่งที่เขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่านที่ว่าผู้หญิงบริสุทธิ์ที่อยู่บนสวรรค์จะอยู่ที่นั้นตลอดไป ย่อมพิสูจน์ได้ว่าเท็จ เพราะพวกเขาจะต้องตาย ภายใต้เหตุการณ์เช่นนั้น บุคคลผู้ไปสู่สวรรค์จะต้องตายด้วยเหมือนกัน

๑๓.— จงกลัว วันที่วิญญาณดวงหนึ่งจะไม่ขึ้นกับวิญญาณอีกดวงหนึ่ง และไม่มีตัวสื่อใด ๆ ที่จะยอมรับในวิญญาณทั้งสองนั้น และจะไม่มีการถ่ายถอนคืนได้ที่จะยอมรับ และจะไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ —ม.๑, ส.๑, ส.๒, เอ. ๔๖

วิจารณ์ เราจะไม่กลัววันในปัจจุบันมิใช่หรือ แต่ในการทำความชั่วนั้น เราควรกลัวทุกวัน ถ้าไม่มีสื่อกลางติดต่อเป็นที่ยอมรับ พระเจ้าจะให้ที่อยู่ในสวรรค์ต่อประจักษ์พยานของผู้ประกาศศาสนา หรือต่อคำแนะนำของผู้ประกาศศาสนาหรือ ข้อนี้สามารถจะเป็นความจริงได้อย่างไร พระเจ้าเป็นผู้ช่วยเหลือผู้ที่อยู่บนสวรรค์มิใช่หรือ และไม่ช่วยเหลือผู้ที่ตกนรกมิใช่หรือ ถ้าเป็นเช่นนั้น พระเจ้าก็ไร้ความยุติธรรม

๑๔.— เราให้หนังสือบัญญัติและพลังมหัศจรรย์แก่โมเสส เราพูดกับคนทั้งหลายเหล่านั้นผู้ซึ่ง เข้ามาหาเราในวันพระว่าพวกเจ้าจะต้องเปลี่ยนเป็นลิงค์ แล้วเราก็ทำพวกเขาให้เป็นตัวอย่างต่อคนที่อยู่ในยุคเดียวกับเขา และต่อบุคคลผู้เกิดมาที่หลังเขา และเตือนให้พวกเขาประพฤติดี—ม.๑, ส.๑, ส.๒, เอ ๕๐๖๑

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าให้หนังสือบัญญัติแก่โมเสส ความต้องการคัมภีร์โกหร่านก็ไม่จำเป็นอย่างที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ไบเบิลและโกหร่านว่า พระเจ้าได้ให้อำนาจการทำงานอย่างมหัศจรรย์แก่โมเสส มันไม่เป็นการบังควรที่จะเชื่อเช่นนั้น เพราะถ้ามันเป็นความจริง ความเป็นไปได้ก็ย่อมจะมีขึ้นในปัจจุบัน เพราะถ้ามันไม่เป็นความจริงในปัจจุบัน มันก็ไม่สามารถที่จะเป็นไปได้ในอดีต มันต้องเป็นการหลอกลวงเสียแล้ว เพราะความเห็นแก่ตัวทุกวันนี้ตั้งตัวเองขึ้นเป็นคนคงแก่เรียนในหมู่คนโง่ทั้งหลาย เพราะพระเจ้าและคนใช้ของพระเจ้ายังคงมีอยู่ ทำไมพระเจ้าจึงไม่ได้ให้อำนาจทำงานมหัศจรรย์แก่เขาคนใดคนหนึ่งหรือ เขาไม่สามารถนำสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งมาเดี๋ยวนี้ได้ อะไรคือความต้องการของโกหร่านหรือ ในเมื่อหนังสือบัญญัติพระเจ้าได้ให้แก่โมเสสเสียแล้ว ถ้าการชี้แนะเพื่อความแตกต่างระหว่างความดีและความชั่วเป็นอย่างเดียวกันทุกหนทุกแห่ง แล้วการทำหนังสือแยกกันของสิ่งอย่างเดียวกันย่อมเป็นโอกาสให้แก่การกล่าวหาว่าเป็นการกล่าวซ้ำ ๆ ซาก ๆ โดยไม่จำเป็น พระเจ้าลืมเขียนบัญญัติที่เขาเขียนไว้ในโกหร่านแล้วไปเขียนให้แก่โมเสสหรือ ถ้าพระเจ้าตีเตียนบุคคลผู้ไม่เข้าโบสถ์ในวันพระสาปให้เป็นลิงเพื่อให้เกิดความกลัวแล้ว มันก็เป็นการผิดหรือเป็นกลลวงของพระเจ้า ใครก็ตามที่ทำสิ่งเช่นนั้นเป็นพระเจ้าไม่ได้ อะไรก็ตามที่บรรจุสิ่งนั้นไว้ไม่สามารถจะเป็นหนังสือที่พระเจ้าสร้างขึ้น

ความมหัศจรรย์

๑๕. ดังนั้นพระเจ้าชุบคนตายให้มีชีวิต และแสดงสัญลักษณ์ของพระองค์แก่ท่านซึ่งบางทีท่านอาจจะเข้าใจ—ขอม. ๑, เอส.๑, เอส.๒, วี. ๖๗

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าชุบคนตายให้มีชีวิตแล้ว ทำไมพระองค์ไม่ทำเช่นนั้นเล่าในปัจจุบันนี้ พวกเขานอนอยู่ในหลุมฝังศพจนถึงวันตัดสินอันเป็นวันสิ้นสุดของโลกหรือ ทุกวันนี้พวกเขาต้องนอนคอยการตัดสินอยู่ในหลุมฝังศพ สัญลักษณ์ของพระเจ้ามีมากมายมิใช่หรือ โลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และอื่น ๆ ไม่ใช่ความมหัศจรรย์ของพระเจ้าหรือ ความต่างกันของแบบที่เห็นได้ในวัตถุของโลก ย่อมน้อยกว่าสัญลักษณ์จากพระเจ้าหรือ

การงานดี

๑๖. บุคคล (ผู้เชื่อในพระเจ้าและทำงานที่ดี) จะเป็นผู้ติดตามพระองค์ไปสู่สวรรค์ พวกเขาจะอยู่ในสวรรค์นั้นตลอดไป เอม.๑, เอส.๑, เอส.๒, วิ ๗๕

วิจารณ์ ไม่มีวิญญาณใดมีอำนาจ ทำความดีหรือความชั่วอันไม่มีขอบเขตจำกัด และวิญญาณก็ไม่สามมารถอยู่ในสวรรค์หรือนรกตลอดไป ถ้าพระเจ้ายอมให้ทำเช่นนั้นได้ พระเจ้าก็ไร้ความยุติธรรมและโง่ ถ้าทั้งหมดที่ตัดสินในคืนของการสิ้นโลก กรรมดีและกรรมชั่วของพวกเขาเหล่านั้นก็จะเท่า ๆ กัน เมื่อการกระทำไม่มีขอบเขตจำกัด ผลของการกระทำนั้นย่อมไม่จำกัดขอบเขตอย่างไรหรือ อย่างที่กล่าวแล้วว่าโลกได้มีมาแล้วเจ็ดพันหรือแปดพันปี พระเจ้าอยู่ว่าง ๆ ก่อนเวลานั้นมิใช่หรือ พระเจ้าจะอยู่เฉย ๆ ต่อไปอีกหลังจากโลกได้สูญสิ้นไปแล้ว การยืนยันเช่นนั้นทั้งหมดก็เหมือนกับการพูดพร่ำของเด็ก ๆ เพราะงานของพระเจ้าจะคงอยู่ตลอดไปไม่มีหยุด พระองค์ตัดสินทุกคนตามกรรมดีและกรรมชั่วของเขาเหล่านั้น ฉะนั้น คำสอนของโกหร่านจึงไม่จริง

๑๗. เมื่อเรายอมรับข้อสัญญาของท่าน คือท่านจะไม่หลั่งเลือดของพี่น้องของท่าน หรือไม่ละทิ้งกันและกันของพลเมืองของท่านก็ยืนยันต่อกติกานั้น และมันเป็นประจักษ์พยานต่อการให้กติกานั้น หลังจากนั้นท่านคือผู้ซึ่งฆ่ากันและกันเอง และทำให้พี่น้องมากมายต้องทิ้งบ้านเรือน เอ็ม.๑. เอส.๑, เอส.๒, วิ ๗๗, ๗๘

ข้อสัญญา

วิจารณ์ มันเป็นการกระทำของมนุษย์หรือเป็นการกะทำของสวรรค์กันแน่น ที่สร้างกติกาหรือรับกติกาหรือ ถ้าพระเจ้าเป็นสรรพัญญู ทำไมพระองค์ทำเหมือนชาวโลกหัวรั้นเล่า เอาละมันเป็นความประพฤติที่ดีที่ไม่หลั่งเลือดแก่กันและกัน และไม่ทำให้ผู้นับถือศาสนาเดียวกันต้องออกจากบ้านหรือ มันเป็นคำสอนของคนพาล คนโง่ และคนอคติ ครั้งแรกพระเจ้าไม่รู้ หรือว่าพวกเขาจะทำลายกติกาที่ให้ไว้ ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่า พระเจ้าของมุสลิมนั้นเหมือนของพระเจ้าคริสต์ และคำภีร์โกหร่านก็ไม่ใช่คำภีร์อิสระไปจากคำภีร์ไบเบิลเพราะเนื้อหาของหนังสือนั้น ก็คือเนื้อหาในหนังสือคัมภีร์ไบเบิล ยกเว้นเพียง สองสามอย่างเท่านั้น

๑๘. เหล่านี้คือบุคคลผู้ซึ่งซื้อชีวิตปัจจุบันนี้ในราคาที่มันจะมาถึง การลงโทษของเขาจะไม่ลดหย่อนลงจากผลการกระทำนั้น และพวกเขาก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือ เอม.๑, เอส.๑, เอส.๒, วิ ๒๕

วิจารณ์ ความเป็นศัตรูและความเกลียดชังกันเช่นนั้น สามารถจะหวังได้จากพระเจ้าหรือ ใครคือบุคคลที่เป็นบาปที่เขาทำลงไปจะได้โทษลดหย่อนลง และใครจะได้รับการช่วยเหลือเล่า ถ้าเขาเล่านั้นเป็นคนบาป ถ้าเขาเหล่านั้นถูกปล่อยออกไปโดยไม่ได้รับการลงโทษก็จะเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรม ถ้าเขาทั้งหลายถูกทำให้โทษเบาลงไปหลังจากได้รับการลงโทษแล้ว เขาผู้ซึ่งกล่าวไว้ในบทข้างต้นนั้น จะได้ลดโทษเบาลงโดยการรับโทษ ถ้าเขาไม่ได้ลดโทษเบาลงหลังจากได้รับโทษแล้ว มันจะเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรม ถ้าผู้ทำดี หมายถึงบุคคลที่การลงโทษของเขาจะได้รับการลดหย่อนลง บาปของพวกเขาก็เบาตามกรรมของตัวเอง พระเจ้าจะทำอะไรกับคนเหล่านั้นหรือ คำสอนที่เขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่านไม่ได้เขียนขึ้นโดยบุคคลผู้คงแก่เรียน ความจริงมันเป็นการสมควรที่จะให้ความสุขแก่ผู้ทำดี และให้ความทุกข์แก่ผู้ทำชั่วตามกรรมของเขา

๑๙.— แน่นอน เราได้มอบหนังสือบัญญัติแก่โมเสส และทำให้ผู้เผยแพร่ศาสนารับช่วงจากเขา และมอบสิ่งมหัศจรรย์ที่เห็นประจักษ์แก่พระเยซูบุตรของแมรี่ และทำให้เขาแข็งแกร่งด้วยจิตอันประเสริฐ เพราะฉะนั้นท่านจงเชื่อ เมื่อใดก็ตามที่ผู้เผยแพร่ศาสนามาหาท่าน กับด้วยสิ่งที่วิญญาณของท่านไม่ปรารถนา ท่านหยิ่งยโสปฏิเสธเขา และกล่าวหาคนบางคนเป็นคนหลอกลวง และฆ่าคนอื่น ๆ เอ็ม.๑, เอส.๑, เอส๒, เอ ๘๐

วิจารณ์ เมื่อใดที่มีพยานหลักฐานของคัมภีร์โกหร่านว่า พระเจ้าให้หนังสือบัญญัติแก่โมเสส มันเป็นข้อผูกพันของอิสลามที่จะเชื่อเช่นนั้น ข้อบกพร่องของบัญญัตินั้นได้ถ่ายทอดต่อมาสู่ศาสนาอิสลาม ทั้งหมดที่กล่าวถึงความมหัศจรรย์นั้น มันตรงกันข้ามกับธรรมชาติ พวกเขาโฆษณาหลอกลวงคนโง่ ๆ ให้ติดหลุมพรางหันมานับถือศาสนาของพวกเขา เพราะอะไรที่ขัดกับกฎของธรรมชาติ และคำสอนของผู้รู้ มันจะโน้มเอียงไปในทางผิด ถ้ามีความมหัศจรรย์แล้ว ทำไมพวกเขาจึงไม่ทำให้เกิดขึ้นได้ในปัจจุบัน

เล่า ถ้าสิ่งเหล่านั้นเป็นไปไม่ได้ในปัจจุบันมันไม่เคยมีมาก่อนเลย ข้อนี้ไม่ต้องสงสัยเลยแม้แต่น้อย

คนนอกศาสนา

๒๐.— แม้พวกเขาสวดอ้อนวอนขอความช่วยเหลือให้พระเจ้าลงโทษผู้ไม่เชื่อ ถึงกระนั้นเมื่อสิ่งนั้นมาถึงพวกเขาเข้าซึ่งพวกเขารู้ว่ามันมาจากพระเจ้า พวกเขาก็ไม่เชื่อในสิ่งนั้น ฉะนั้นคำสาปของพระเจ้าจะมีแก่ผู้นอกศาสนา เอม.๑, เอส.๑, เอส๒, วิ ๙๒

วิจารณ์ ประชาชนในศาสนาอื่นจะไม่เรียกพวกเขา ว่าเป็นผู้นอกศาสนา ในเมื่อท่านเรียกพวกเขาเช่นนั้น และนำความสาปแช่งจากพระเจ้าไปให้ท่านหรือ อันไหนของพวกท่านผิดและอันไหนถูก ถ้าท่านคิดว่า ท่านพบความผิดในความเชื่อทั้งหมด และอะไรคือความถูก ย่อมเหมือนกันทั้งหมด และข้อแย้งทั้งหมดมาจากอวิชชา

๒๑.— ข่าวดีทั้งหลายย่อมมาสู่คนผู้มีศรัทธา ใครก็ตามที่เป็นข้าศึกต่อพระเจ้าหรือนางพ้าของพระองค์ หรือผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ หรือพระเจ้าคาเบรียล หรือมิคาเอล แน่นอนพระเจ้าย่อมเป็นศัตรูของคนผู้ไม่เชื่อเหล่านั้น เอ็ม.๑, เอส.๑, เอส๒ วิ ๕๐.

วิจารณ์ เมื่อพวกมุสลิมกล่าวว่า พระเจ้าเป็นได้ด้วยพระองค์เองไม่มีผู้ร่วม เจ้าผู้ร่วมกับพระเจ้าเหล่านี้มาจากไหนเล่า ผู้ที่เป็นศัตรูต่อผู้อื่น—ผู้นั้นเป็นข้าศึกต่อพระเจ้าหรือ ถ้าเป็นเช่นนั้นมันก็ไม่ถูกต้อง เพราะพระเจ้าไม่สามารถจะเป็นศัตรูกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้

การให้อภัย

๒๒.— จงให้อภัยแก่ผู้อื่น เราจะให้อภัยบาปของท่านแก่ท่าน และเราจะเพิ่มการให้อภัยแก่ผู้กระทำดี เอ็ม.๑, เอส.๑, เอส.๒, วิ ๕๔

วิจารณ์ คำสอนของพระเจ้านี้จะเปลี่ยนคนบาปทั้งหมดหรือไม่เปลี่ยนกันแน่ เมื่อประชาชนมีความหวังเพื่อการให้อภัย พวกเขาก็จะไม่กลัวบาป ฉะนั้นผู้ที่พูดออกมาเช่นนั้นไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ ทั้งหนังสือเล่มนี้พระเจ้าก็มิได้สร้างขึ้น เพราะพระเจ้าเป็นผู้ยุติธรรม พระองค์ไม่เคยแสดงความอยุติธรรม การให้อภัยจะไม่ทำให้พระองค์เป็นผู้เที่ยงธรรม พระองค์สามารถจะเป็นผู้เที่ยงธรรมได้ก็เฉพาะเมื่อพระองค์ทรงลงโทษบุคคลตามบาปที่เขาได้ทำลงไปเท่านั้น

ความมหัศจรรย์ของโมเสส

๒๓.— เมื่อโมเสสขอดื่มเพื่อประชาชนของเขา เขาพูดว่า จงเอาไม้เรียวของท่านตีหิน เข้า และน้ำพุ ๑๒ บ่อ ก็เกิดขึ้นจากหินก้อนนั้น เอ็ม ๑, เอส ๑, เอส ๒, วี ๕๖

วิจารณ์ ดูซิ จะมีใครบ้างไหมที่จะพูดสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เช่นนั้นเล่า รวมความว่าเป็นไปไม่ได้ที่บ่อน้ำพุ ๑๒ บ่อ จะเกิดขึ้นจากการเอาไม้เรียวตีหิน เอาล่ะ มันอาจเป็นไปได้ ถ้ามันกลวงและมีน้ำเต็มอยู่ และแล้วเจาะออกมา แต่ไม่ใช่เป็นอย่างอื่นแน่

๒๔.— พระเจ้าทรงแผ่ความกรุณาของพระองค์ลงไปให้ผู้รับใช้พระองค์ ขณะที่พระองค์ทรงมีความพอใจ เอ็ม ๑, เอส ๑, เอส ๒, วี ๘๗

วิจารณ์ พระองค์ทรงแสดงความกรุณาเช่นนั้นไม่เป็นการเหมาะสมเลย ถ้าพระองค์ทรงทำเช่นนั้น พระองค์ทรงละเมิดกฎที่พระองค์ตั้งไว้ เพราะใครจะทำความดีหรือ และใครจะละเว้นจากความชั่วหรือ เพราะความชั่วและความดีนั้น ขึ้นอยู่กับความพอใจของพระเจ้า ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับผลของกรรม มันเป็นการสร้างความไม่แน่นอนให้เกิดขึ้นในหมู่คน และผลของการงานที่ทำลงไปเล่าก็ไม่มี

๒๕.— เพื่อป้องกันมิให้ผู้ไม่เชื่อทำให้ท่านผู้เชื่ออยู่แล้วเป็นผู้ไม่เชื่อไปด้วย จากความอิจฉาริษยาเพราะว่าเพื่อนมากมายในระหว่างพวกเขาที่เชื่อ--เอ็ม ๑, เอส ๒, วี ๑๐๑

วิจารณ์ ดูซิ พระเจ้าเองบอกพวกเขาว่า ผู้ไม่เชื่อนั้น อาจจะไม่ทำให้เขาเหล่านั้นหวั่นไหวจากความเชื่อของพวกเขา พระองค์ไม่ใช่สรรพัญญูหรือ คำพูดนั้นไม่ใช่ของพระเจ้า

การหันหน้าในเวลาสวด

๒๖.— ในที่ไหนก็ตามที่ตัวท่านเองหันหน้าไปสวดมนต์อ้อนวอน จะมีพระพักตร์ของพ่ออยู่ที่นั้น เอม ๑, เอส ๑, เอส ๒, วี ๑๐๗

วิจารณ์ ถ้าเป็นความจริงเช่นนั้น ทำไมพวกมุสลิมจึงหันหน้าของเขาไปยังเมกกะ ในวด ถ้าพวกเขาพูดว่า พวกเขามีระเบียบในที่ที่จะหันหน้าไปที่ไหนก็ได้ที่เขาชอบ คำพูดงจะถูก และคำพูดอีกอันหนึ่งจะผิดมิใช่หรือ เพราะหน้า ๆ หนึ่งจะหันไปได้ข้างเดียว ไปรอบข้างได้อย่างไร เพราะฉะนั้นมันไม่จริง

๒๗.— (ทั้งหมดนั้นพระเจ้าเป็นเจ้าของ) พระองค์สร้างสวรรค์และโลก และเมื่อพระองค์ทรงปกาสิต สิ่งหนึ่ง พระองค์เพียงตรัสแก่สิ่งนั้น จงมีและจงเป็น— เอ็ม ๑, เอส ๑, เอส ๒, วี ๑๐๕

วิจารณ์ เอาละ เมื่อพระเจ้าออกปกาสิตว่าเป็นใครเล่าได้ยิน และให้คำสั่งนั้นแก่ใครอะไร ที่มันก่อรูปร่างขึ้น มันเกิดขึ้นมาจากเหตุอะไร เมื่อพวกมุสลิมพูดว่าไม่มีสิ่งใดเลย นอกจากพระเจ้าก่อนที่จะสร้างโลก แล้วโลกนี้มาจากไหน ไม่มีผลที่เกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ โลกที่ไหนโตเช่นนี้ เกิดขึ้นมาโดยปราศจากเหตุหรือ การยืนยันนี้เป็นเพียงของเด็ก ๆ เท่านั้น

ผู้ยืนยัน : เปล่าเลย มันเกิดมาจากความประสงค์ของพระเจ้า

ปฏิเสธ : ขาของแมลงเกิดขึ้นจากความปรารถนาของท่านหรือ เมื่อท่านพูดว่าโลกนี้ทั้งหมดเกิดจากความปรารถนาของพระเจ้าหรือ

ผู้ยืนยัน : พระเจ้ามีสรรพอำนาจ ฉะนั้นพระองค์ทำสิ่งที่พระองค์ปรารถนา

ผู้ปฏิเสธ : อะไรคือความหมายของสรรพอำนาจ หรือ

ผู้ยืนยัน : เขาสามารถจะทำสิ่งที่เขาชอบได้

ผู้ปฏิเสธ : พระเจ้าสร้างพระเจ้าอีกองค์หนึ่งขึ้นหรือ เขาสามารถจะตายตามความยินยอมของเขาเองหรือ เขาเป็นคนโง่ คนบ่วย และไร้สาระหรือ

ผู้ยืนยัน : เปล่าเลย พระองค์จะเป็นเช่นนั้นไม่ได้

ผู้ปฏิเสธ : เพราะฉะนั้นพระเจ้าไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ขัดกับคุณสมบัติของพระองค์และและคนอื่น ขัดต่อการกระทำ และธรรมชาติของพระองค์ ในโลก มีสิ่งที่ต้องการอยู่ ๓ สิ่งในการสร้างวัตถุ ๑. ผู้กระทำเช่นช่างหม้อ ๒. ดินที่สร้างเป็นหม้อขึ้น ๓. วิธีการหรือเครื่องมือที่จะใช้สำหรับทำหม้อ เมื่อช่างหม้อทำจากดิน ด้วยอุปกรณ์และในฐานะที่ดินและเครื่องมือ มีอยู่ก่อนการทำหม้อ ฉะนั้นเหตุของการสร้างโลกจะต้องมีอยู่ก่อนโลก กล่าวคือปรกติ : ธรรมชาติ วัตถุ คุณสมบัติ การกระทำและธรรมชาติซึ่งไม่มีเบื้องต้น เพราะฉะนั้นโลกหร่านจึงเป็นไปไม่ได้

กาบะ หรือ วิหารเมคคะ

๒๘.— เมื่อเราสร้างบ้านอันศักดิ์สิทธิ์ของเมคคะ ขึ้นเป็นสถานที่พักพิงอาศัยสำหรับมนุษยชาติ และเป็นที่ปลอดภัย และกล่าวว่า จงยึดเอาสถานที่ของอัปราฮัมเป็นสถานที่สวดมนต์อ้อนวอนต่อพระเจ้า เอ็ม. ๑ เอส. ๑, เอส ๒, วี ๑๑๗.

วิจารณ์ พระเจ้ามิได้สร้างสถานที่ใดที่หนึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ก่อนที่กาบะ หรือบ้านเมคคะหรือ ถ้าพระองค์ทำเช่นนั้นได้ ไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะสร้างบ้านหรือวิหารเมคคะ ถ้าพระองค์ไม่ทำเช่นนั้น พระองค์ก็ทรงพรากชนรุ่นก่อน ๆ ออกจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่พักพิง บางทีพระเจ้าคงลืม ก่อนที่จะสร้างสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์

๒๙.— ใครผู้รังเกียจศาสนาของอัปราฮัม แต่จิตใจของเขาผู้นั้นหลงใหลหรือ แน่นอนเราจะต้องเลือกเขาไว้ในโลกนี้ และในโลกนั้นที่จะมาถึง เขาจะเป็นคนหนึ่งที่เป็นคนดีของคนดีของคนดีทั้งหลาย เอ็ม. ๑, เอส. ๑, เอส ๒, วี ๑๑๒

วิจารณ์ มันเป็นไปได้อย่างไรเล่าที่ว่าทั้งหมดผู้ไม่เชื่อในศาสนาของอัปราฮัม เป็นคนโง่หรืออะไรคือต้นเหตุที่ทำให้พระเจ้าเลือกอัปราฮัมเท่านั้น (ไม่เลือกคนอื่น) ถ้าพระองค์ทรงเลือกเขา เพราะเหตุเขาเป็นคนดี คนที่ดีมากมายอื่น ๆ ก็สามารถจะมีได้ ถ้าพระองค์ทรงเลือกเขาโดยไม่มีความดี พระองค์ก็อยุติธรรม แน่นอนมันเป็นการถูกต้องที่ว่า ผู้ที่ดีย่อมเป็นที่รักของพระเจ้า แต่ไม่ใช่ผู้ที่ประพฤติชั่ว

เกบลาฮ์

๓๐.— เราเห็นหน้าของเจ้าหันไปทางสวรรค์ด้วยความไม่แน่ใจ แต่เราจะทำให้ท่านหันตัวท่านเองไปสู่เกบลาฮ์ ซึ่งจะทำให้เจ้าพอใจ เพราะฉะนั้นจงหันหน้าของท่านไปยังโบสถ์ศักดิ์สิทธิ์ของเมคคะ และในที่ไหนก็ตามที่ท่านอยู่ จงหันหน้าของท่านไปสู่สถานที่นั้น เอ็ม. ๑, เอส. ๑, เอส. ๒, วี ๑๓๕

วิจารณ์ มันเป็นการบูชารูปเล็ก ๆ มิใช่หรือ เปล่ามันเป็นรูปบูชาที่ใหญ่อันหนึ่ง

ผู้ยืนยัน : เราเป็นชาวมุสลิม ไม่ใช่ผู้บูชาเทวรูป แต่ว่าเราค่อนข้างจะเป็นผู้ทำลายรูปบูชา เพราะเรามิได้ถือ เกบลาฮ์เป็นพระเจ้า

ผู้ปฏิเสธ : บุคคลผู้ซึ่งท่านถือว่าเป็นผู้บูชาเทวรูปนั้น พวกเขาก็มิได้ถือรูปนั้นว่า เป็นพระเจ้า แต่พวกเขาอ้วนวอนพระเจ้าต่อหน้ารูปนั้น ถ้าท่านเป็นผู้ทำลายรูปบูชา ทำไมท่านไม่ทำลายเกบลาฮ์เสียล่ะ ซึ่งเป็นรูปบูชาอันยิ่งใหญ่ (หินก้อนสีดำของอัปราฮัม)

ผู้ยืนยัน : ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเล่า มีบัญญัติไว้ในโกหร่านว่า เราจะหันหน้าของเราไปทางเกบลาฮ์ แต่พวกเขาทั้งหลายมิได้มีบัญญัติเช่นนั้นไว้ในพระเวท ดังนั้นพวกเขาสามารถเป็นผู้บูชาเทวรูปได้อย่างไร เราจะเป็นเช่นนั้นได้อย่างไร เพราะว่ามันเป็นหน้าที่ของเราที่จะเชื่อฟังบัญญัติของพระเจ้า

ผู้ปฏิเสธ : พวกเขาได้ถือบัญญัติในปุราณะของเขาเหมือนกัน อย่างที่ท่านมีในโกหร่านของท่านนั่นแหละ พวกเขาเชื่อปุราณะว่าเป็นคำพูดของนักบุญวยาส ซึ่งเป็นอวตารของพระเจ้า เช่นเดียวกับที่ท่านเชื่อโกหร่านว่าเป็นคำของพระเจ้า เกี่ยวกับการบูชาเทวรูป ไม่มีความแตกต่างระหว่างพวกเขาเหล่านั้น กับพวกท่าน ตรงกันข้าม พวกท่านเป็นผู้บูชามหาเทวรูป แต่พวกเขาเป็นผู้บูชาน้อย ๆ กรณีของมุสลิมก็เหมือนกับว่าคน ๆ หนึ่งเอาแมวตัวหนึ่งไปไว้ในบ้าน ก่อนเขาออกจากบ้านไป แต่อนิจจาอูฐตัวหนึ่งซ่อนอยู่ในรองเท้าของเขา ในทำนองเดียวกันนี้ พวกมุสลิมนำเอาเทวรูปบูชาเล็ก ๆ น้อย ๆ ออกจากศาสนาของเขา แต่รูปบูชาอันยิ่งใหญ่มอบไว้กับศาสนาอิสลาม เช่นเดียวกับภูเขาซึ่งเป็นวิหารของเมคคะอยู่กับหินดำมอบไว้กับชาวอิสลาม มันไม่ใช่รูปบูชาเล็กดอกหรือ แน่นอน ถ้าท่านยอมรับศาสนาพระเวทอย่างที่เรานับถือ ท่านจะพ้นจากการบูชาเทวรูป และความชั่วร้ายอื่น ๆ แต่จะไม่กลายเป็นอย่างอื่นได้ นานเท่านานที่ท่านยังไม่ยอมรับว่าท่านเป็นนักบูชาผู้ยิ่งใหญ่ ท่านจะมีความรู้สึกละอายในการปฏิเสธผู้บูชาเทวรูปเล็ก ๆ และหลุดพ้นจากการกระทำเช่นนั้นได้ ท่านจะต้องทำตัวท่านเองให้หลุดพ้นจากการบูชาเทวรูป

๓๑.— ไม่ต้องพูดถึงบุคคลผู้ซึ่งถูกฆ่าตายในการต่อสู้ เพื่อศาสนาของพระเจ้า ซึ่งเขาได้ตายไปแล้ว แต่เขาเหล่านั้นก็ยังมีชีวิตอยู่—เอ็ม. ๑, เอส. ๑, เอส ๒, วี ๑๔๔

วิจารณ์ เอาละ อะไรที่จำเป็นของการตาย หรือฆ่ากันตายในการต่อสู้ เพื่อศาสนาของพระเจ้า ทำไมท่านจึงไม่พูดว่า มันเป็นไปเพื่อจุดมุ่งหมายแห่งการเห็นแก่ตัวของท่านเอง

มิใช่หรือ เพราะด้วยความเจ็บปวดนี้ ประชาชนก็จะต่อสู้อย่างหนัก ท่านจะชนะ พวกเขาจะไม่กลัวตาย การหลอกลวงจะนำความร่ำรวยไปให้ท่าน หลังจากนั้นท่านจะพอใจในกามคุณ เพื่อจุดประสงค์เช่นนั้นและจุดประสงค์อย่างเดียวกัน ซึ่งการสอนพิเศษนี้ได้ประกาศออกไปแล้ว

๓๒.— และนั่นเขาถูกลงโทษอย่างหนัก อย่าได้ติดตามซาตานไป เพราะเขาเป็นข้าศึกอย่างเปิดเผยของเจ้า แน่นอนเขาจะต้องบังคับให้ทำชั่ว และความเลวร้าย และนั่นท่านควรพูดถึงพระเจ้า ซึ่งถ้าไม่รู้ เอ. ๑, เอส ๒, เอส ๒ วี ๑๕๑, ๑๕๔, ๑๕๕

วิจารณ์ พระเจ้ามีความปรานีต่อผู้ทำดี และลงโทษผู้ทำชั่ว หรือว่าพระองค์มีความปรานีต่อพวกมุสลิม และทารุณโหดร้ายต่อผู้นับถือศาสนาอื่น ถ้าเป็นเช่นนั้นพระองค์ก็ไม่ใช่พระเจ้า ถ้าพระองค์เที่ยงธรรม พระองค์จะต้องมีความปรานี แก่คนที่ประพฤติดีทุกหนทุกแห่ง และลงโทษผู้ทำชั่ว ในกรณีเช่นนั้น ไม่มีความจำเป็นที่จะมีความเชื่อในศาสดาโมฮัมหมัด และโกหร่าน เกี่ยวกับซาตาน ผู้หลอกบุคคลให้ทำบาป และผู้ซึ่งเป็นศัตรูโดยเปิดเผยของมนุษยชาติ ทำไมพระเจ้าจึงสร้างเขาขึ้นมาเล่า พระองค์ไม่รู้หรือว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ถ้าเป็นคนดังที่กล่าวคือพระองค์ทรงรู้อนาคต แต่พระองค์ทรงสร้างมารร้ายขึ้นเพื่อทำการหลอกลวงประชาชน มันก็ไม่มีเหตุผล เพราะว่า มันเป็นงานของคนผู้มีความรู้น้อยจำกัดที่จะทำการทดลอง ผู้มีความรอบรู้ทั้งหมด ย่อมรู้กรรมดีและกรรมชั่วของวิญญาณทุกดวงชั่วนิรันดร เมื่อซาตานหลอกลวงคนทั้งหมดให้ทำบาปใคเล่าที่หลอกซาตานให้ทำเช่นนั้นถ้าจะกล่าวว่าซาตานถูกหลอกโดยตัวเขาเอง คนอื่นก็เช่นกันตัวเขาเองหลอกตัวเอง เช่นซาตานแล้วอะไรคือประโยชน์ของซาตานเล่า ถ้าพระเจ้าเองหลอกซาตาน พระเจ้าก็เป็นบรมชั่วของความชั่ว มันจึงไม่ใช่งานของพระเจ้า ใครก็ตามที่นำคนไปสู่ทางผิด เขาผู้นั้นจะถูกฉ้อโกงโดยเพื่อนชั่วและความโง่

๓๓.— แน่นอน พระองค์ทรงห้ามท่านไม่ให้รับทานสิ่งที่มันตายด้วยตัวมันเอง และเลือด และเนื้อ สุกร และสิ่งที่มีชื่ออย่างอื่นอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่พระเจ้าได้ถูกขอร้องไว้แล้ว —เอ็ม ๑, เอส ๑, เอส ๒, วี ๑๕๘

วิจารณ์ มันควรค่านึกเราคิดว่า อะไรที่ตายด้วยตัวของมันเอง หรือมันถูกฆ่าตายทั้งหมดนั้นก็คืออย่างเดียวกัน อาจจะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยในลักษณะอื่น แต่ถึงอย่างนั้นก็ไม่มีความแตกต่างกัน อะไรก็ตามที่มันตาย ในความเป็นจริง อย่างเนื้อสุกร กล่าวไว้เฉพาะว่า

เป็นสิ่งต้องห้าม มันอาจจะสมมติขึ้นว่า มันเป็นการเหมาะสมที่จะรับทานเนื้อคนหรือ มันเป็นสิ่งที่ดีหรือที่จะฆ่าสัตว์เดรัจฉานและฆ่าศัตรูในนามของพระเจ้า ด้วยมีความเจ็บปวดแสนสาหัส มันทิ้งก้อนเลือดลงในนามของพระเจ้า พระเจ้ามิได้มีความปรานีต่อสัตว์เหล่านั้นหรือ พระองค์ได้ให้ความเจ็บปวดแก่พวกเขา โดยมือของพวกอิสลาม โดยปราศจากของความมีบาปของพวกเขาในชีวิตก่อนหรือ พระองค์มิได้ถือเขาเหล่านั้นว่าเป็นเด็ก ๆ ของพระองค์หรือ ตราบใดที่พระเจ้าไม่ห้ามการฆ่าโค และสัตว์อื่น ๆ อันเป็นประโยชน์แก่โลก พระองค์เป็นตัวการให้เขาทั้งหลายฆ่าสัตว์เหล่านั้น และดังนั้นจึงเป็นตัวการอันเป็นอันตรายต่อโลก พระองค์ทรงเป็นจำเลยถูกกล่าวหาในการทำบาปฆ่าสัตว์ คำสอนเช่นนั้นไม่สามารถจะเป็นของพระเจ้า หรือหนังสือของพระเจ้า

ผู้หญิงกับการอดอาหาร

๓๔.— มันเป็นกฎสำหรับเจ้าที่จะอดในเวลากลางคืน เพื่อไปอยู่กับภรรยาของเจ้า เขาเหล่านั้นเป็นเสื้อผ้าสำหรับใส่ของเจ้า และเจ้าก็เป็นเสื้อผ้าอาภรณ์ของพวกเขา พระเจ้ารู้ว่าเจ้าโกงตัวเจ้าเองในที่นั้น เหตุฉะนั้น พระองค์จึงหันพระพักตร์ไปทางเจ้า และให้อภัยแก่เจ้า เพราะฉะนั้น จงไปหาพวกเขาและปรารถนาสิ่งที่พระเจ้าจะดลบันดาลให้เจ้า เจ้าจงกินดื่มจนกว่าท่านสามารถแยกเส้นด้ายขาวออกจากเส้นด้ายดำ เมื่อตะวันขึ้น เอ็ม. ๑, เอส. ๑, เอส ๒, วี ๑๗๒

วิจารณ์ มันดูเหมือนจะเป็นการแน่นอนในที่นี่ว่า เมื่อลัทธิอิสลามถูกประกาศเป็นศาสนา หรือก่อนหน้านั้น บุคคลบางคนอาจจะถูกถามแก่ผู้ศรัทธาในปุราณะ เกี่ยวกับรายละเอียดเรื่องการอดอาหารในวันจันทรคติ เรียกว่าจันทรยันในสันสกฤต กระบวนการที่ให้ไว้ในหนังสือสันสกฤตนั้น คือ การลด และเพิ่มจำนวนส่วนสัดตามหลักการข้างแรมและข้างขึ้นของดวงจันทร์ เพื่อรับประทานอาหารในเวลากลางวัน (เที่ยงวัน) ถ้าความโง่ของเขามีส่วนเกี่ยวกับข้อบังคับในคัมภีร์โกหร่านนี้ เขาควรจะพูดตอบว่า อาหารนั้นควรทานในเวลาเห็นดวงจันทร์ ดังนั้นชาวมุสลิมจึงได้เปลี่ยนแปลงบัญญัตินี้ตามเหตุการณ์ของพวกเขา แต่บัญญัติได้ห้ามไว้ มิให้ไปนอนกับผู้หญิงในวันอดอาหาร ดังนั้นพระเจ้าจึงเพิ่มบัญญัติเข้าไปว่า พวกเขาควรไปหาภรรยาของพวก

เขา และทานอาหารในกลางคืน มากครั้งได้ตามที่เขาชอบ มันเป็นการอดอาหารชนิดไหนกัน แน่ อาหารมิได้ทานในเวลากลางวัน มันทานในเวลากลางคืน มันขัดกับกฎของธรรมชาติที่ให้งดเว้นอาหารในเวลากลางวัน และให้ทานอาหารในเวลากลางคืน

Crecentade

๓๕.— ต่อสู้เพื่อศาสนาของพระเจ้าต่อบุคคลผู้ต่อสู้กับท่าน และฆ่าเขาเหล่านั้นเสียในที่ไหนก็ตามที่ท่านพบเขา เพราะการยุยงส่งเสริมให้กราบไหว้รูปบูชา (แทนพระเจ้า) ย่อมเศร้าโศกยิ่งกว่าผู้ฆ่าเสียอีก ฉะนั้นจะสู้รบกับคนพวกนั้น จนกระทั่งไม่มีการยุยงส่งเสริมให้กราบไหว้รูปบูชา และศาสนาก็จะเป็นศาสนาของพระเจ้า ใครก็ตามที่ละเมิดกฎเกณฑ์ขัดแย้งกับท่านโดยการกระทำเช่นนั้น (คือโจมตีท่านภายในขอบเขตของเมคคะ) ท่านจะต้องขจัดเขาในลักษณะเดียวกัน เพราะเขาทำการละเมิดท่าน เอ็ม. ๑, เอส ๒, เอส ๒. วี ๑๗๖.๑๗๘,๑๗๙

วิจารณ์ ถ้าคัมภีร์โกหร่าน ไม่มีบทบัญญัติไว้เช่นนั้น อย่างข้างต้น พวกมุสลิมก็จะไม่ทำการรุกรานคนที่นับถือศาสนาอื่น อย่างที่พวกเขาได้ทำมาแล้ว มันเป็นบาปอันยิ่งใหญ่แขวนอยู่ที่คอของพวกเขาที่ฆ่าคนผู้บริสุทธิ์ไม่รู้เรื่องราวอะไรเลย ผู้ไม่เชื่อในศาสนาอิสลามนั้นเรียกว่าเป็นคนนอกศาสนา พวกเขาฆ่าบุคคลผู้ซึ่งไม่เชื่อในศาสนาของพวกเขา เหมือนกับพวกเขาได้ทำบุญตามบัญญัติของศาสนานั้น พากเขาต่อสู้เพื่อศาสนาจนกระทั่งพวกเขาได้สูญเสียอาณาจักร และอำนาจ พวกเขาเป็นผู้ทารุณโหดร้ายต่อบุคคลในศาสนาอื่น โจรจะต้องถูกนำกลับไปเพื่อความเป็นโจรหรือ เราจะทำการโจรกรรม เพื่อแก้แค้นแทนการกระทำของพวกโจรที่กระทำกับเราหรือ มันจะเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรมตลอดไป เมื่อคนโง่เรียกชื่อเรา เราจะด่าเขาหรือ มันไม่เคยเป็นคำสอนของพระเจ้า ไม่ใช่คำสอนของนักบุญ และของคัมภีร์ มันเป็นคำสอนของผู้เห็นแก่ตัว และคนโง่เท่านั้น

๓๖.— พระเจ้าไม่ชอบการกระทำที่เลวชั่วช้า โอ ผู้มีศรัทธาที่แท้แจริง ย่อมเข้าสู่ศาสนาที่แท้จริงสิ้นเชิง เอ็ม. ๑, เอส. ๒, เอส ๒, วี. ๑๕๐, ๑๕๓. (พระเจ้าไม่ชอบการทะเลาะวิวาท)

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าไม่ชอบการทะเลาะวิวาท ทำไมพระองค์ยุให้พวกมุสลิมทำการทะเลาะกับคนศาสนาอื่นเล่า ทำไมพระองค์ทรงรักชาวมุสลิมที่ชอบทะเลาะกระนั้นหรือ พระเจ้า

ชอบในบุคคลผู้มีความเชื่อมั่นในศาสนาหรือ แล้วพระองค์มีความลำเอียงต่อพวกมุสลิม พระองค์ไม่ใช่พระเจ้าของคนทั้งโลก ฉะนั้นจึงเป็นที่เห็นได้ชัดว่า คัมภีร์โกหร่านไม่ใช่พระเจ้าสร้างขึ้น และไม่ใช่พระเจ้าของคนทั้งปวง

๓๗.— พระเจ้าทรงมีพระเมตตา แก่บุคคลที่พระองค์ทรงชอบอย่างหาประมาณมิได้ เอ็ม. ๑, เอส. ๒, เอส. ๒, วี ๑๙๗

วิจารณ์ พระเจ้ามิได้ให้ความรักความเมตตาโดยไม่คำนึงถึงกรรมดีและกรรมชั่วของบุคคลมิใช่หรือแล้วกระทำความดี หรือกรรมชั่ว ทั้งหมดก็เหมือนกันไม่แตกต่างอะไรกัน เพราะความสุขและความทุกข์ของบุคคลขึ้นอยู่กับความพอพระทัยของพระองค์ ฉะนั้นพวกมุสลิมจึงทำสิ่งที่เขาชอบ ซึ่งขัดแย้งกับศาสนาอื่นและบุคคลอื่น ๆ ผู้ไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน ก็ย่อมถูกต้องในชีวิตของพวกเขา

๓๘.— พวกเขาจะขอร้องท่านเกี่ยวกับระยะเวลามีระดูของผู้หญิง ขอจงตอบ พวกเขาเป็นของเสียต้องถ่ายออก ฉะนั้นท่านจงแยกตัวท่านเองจากผู้หญิง ในเวลาที่เขาเหล่านั้นมีระดู และอย่าเข้าใกล้พวกเขาจนกว่าเขาเหล่านั้นจะสะอาด แต่เมื่อเขาสะอาดแล้ว จงไปหาพวกเขาเพราะพระเจ้าสั่งให้ทำเช่นนั้น ภรรยาของท่านก็คือ ทุ่งนาของท่าน จงไปหาทุ่งนาของท่านในอาการที่ท่านพอใจ พระเจ้าจะไม่ลงโทษท่าน ในงานที่ไม่ต้องคิดมากในสัตยาบันของท่าน เอ็ม. ๑, เอส. ๒, เอส ๒, วี ๒๐๕, ๒๐๐, ๒๐๙

วิจารณ์ อะไรก็ตามที่เขียนไว้ในที่นี้ โดยมิให้เข้าไปใกล้ผู้หญิงในระยะเวลามีประจำเดือน ย่อมเป็นการถูกต้อง แต่คำแนะนำต่อผู้ชายให้เข้าไปหาภรรยาของเขา ผู้ซึ่งเป็นท้องนาสำหรับปลูกของพวกเขา อย่างที่เขาพอใจนั้น ย่อมเป็นเหตุอันหนึ่งที่ทำให้พวกเขามีความอยากจัด พระเจ้ามิได้ลงโทษผู้ชาย เพราะคำสาบานไร้สาระ พวกเขาจะพูดโกหกและเสียคำสาบาน มันดูเหมือนว่าพระเจ้าส่งเสริมคนผิด

ให้พระเจ้ากู้

๓๙.— ใครคือเขาซึ่งจะให้พระเจ้ากู้เงิน แน่นอน เขาจะได้ผลกำไรหรือดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เอ็ม. ๑, เอส ๒. เอส ๒, วี ๒๒๗

วิจารณ์ สิ่งที่พระองค์จะทำเกี่ยวกับการยืมเงินทองหรือ พระองค์ทรงยืมมาจากคนผู้ซึ่งสร้างโลกทั้งมวลหรือเปล่าเลย, ไม่เคยเลย กล่าวกันโดยปราศจากความคิด ทรัพย์สมบัติของพระองค์ไม่มีแล้วหรือ พระองค์ย่อมสูญเสีย โดยการค้าเป็นธุรกิจ ผิดพลาด และต้องใช้ดร๊าฟ และเช็คโดยไม่มีเงิน ดังนั้น พระองค์ต้องยืมเงินเพื่อให้สมความต้องการ และยินยอมที่จะให้ดอกเบี้ยทวีคูณกระนั้นหรือ มันเป็นงานของพ่อค้าและนายธนาคารที่ซื่อสัตย์กระนั้นหรือ มันเป็นการล้มละลาย หรือว่าการใช้จ่ายของเขาเกินรายได้ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการเช่นนั้น แต่ว่าไม่เคยเลยที่พระเจ้าผู้สรรพัญญูจะทำเช่นนั้น

๔๐.— บางคนเชื่อ และบางคนไม่เชื่อ ถ้าพระเจ้ามีความพอใจเช่นนั้น คนเหล่านั้นก็จะไม่พอใจในระหว่างพวกเขาเอง แต่พระจ้าจะทำตามที่พระองค์ตั้งพระทัย เอ็ม. ๑, เอส. ๒ เอส. ๒ วี ๒๓๔

วิจารณ์ สงครามทั้งปวงเกิดขึ้นโดยเจตนาของพระเจ้าหรือ พระองค์สามารถทำความชั่ว หรือบาปถ้าจะองค์ตั้งใจหรือ ถ้าเป็นเช่นนั้น ถ้าไม่ใช่พระเจ้า เพราะว่ามันไม่ใช่หน้าที่ของคนดีที่จะทำลายสันติ และก่อสงครามขึ้น ดังนั้นมันก็เห็นได้ชัดว่า คัมภีร์โกหร่านนั้นพระเจ้ามิได้สร้างขึ้น ทั้งคนดีมีความรู้ก็ไม่ได้เขียนขึ้นด้วย

๔๑.— อะไรก็ตามที่อยู่บนสวรรค์ และอยู่บนพื้นโลก เป็นของพระเจ้าทั้งสิ้น บัลลังก์ของพระองค์แผ่ออกไปเหนือสวรรค์และโลก เอ็ม. ๑, เอส. ๓, เอส ๒, วี ๒๓๗ (อะไรก็ตามที่อยู่บนสวรรค์และโลก ก็เพื่อพระเจ้า)

วิจารณ์ อะไรก็ตามที่อยู่บนสวรรค์และบนโลก พระเจ้าทรงสร้างขึ้น เพื่อมนุษยชาติ และไม่ใช่เพื่อพระองค์เอง เพราะพระองค์ย่อมมีความพอที่สมบูรณ์แล้ว พระองค์ไม่มีความอยากได้วัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าบัลลังก์ของพระองค์มี พระองค์ก็ต้องจำกัด เขาผู้ซึ่งถูกจำกัดไม่เรียกว่าพระเจ้า เพราะพระเจ้าไม่จำกัดและแผ่ทั่วไป

๔๒.— พระเจ้านำดวงอาทิตย์มาจากทิศตะวันออก และเดี๋ยวนี้ ท่านนำดวงอาทิตย์มาจากทิตย์ตะวันตกบนฐานนั้น คนนอกศาสนานำเอาไปปะปนกัน เพราะพระเจ้าไม่ยอมชี้ทางแก่ผู้ไม่เชื่อ เอ็ม. ๑, เอส. ๓, เอส. ๒, วี ๒๔๐

วิจารณ์ ดูซิ พูดอย่างโง่ ๆ ดวงอาทิตย์ไม่เคยมาจากทิศตะวันออก และตกทางทิศตะวันตก หรือกลับตรงกันข้าม มันหมุนรอบตัวมันเอง มันประจักษ์พยานจากนี้ได้ว่า ผู้เขียน

คัมภีร์โกหร่านไม่มีความรู้ทางภูมิศาสตร์ หรือดาราศาสตร์ ถ้าพระเจ้าไม่ยอมชี้ทางที่ถูกต้องให้แก่คนบาปแล้ว คนที่ทำดีก็ไม่จำเป็นที่จะต้องอาศัย พระเจ้าของมุสลิม เพราะเขาเดินอยู่ในทางถูกต้องแล้ว เพราะเขาผู้ซึ่งเดินผิดทาง ควรจะได้รับการชี้ทางที่ถูกต้อง ฉะนั้นมันเป็นการผิดพลาดอย่างร้ายแรง ของผู้แต่งคัมภีร์โกหร่านที่ไม่ทำหน้าที่ของเขาในการชี้ทางที่ถูกต้องให้แก่ผู้หลงทาง

๔๓.— (พระเจ้าตรัสแก่อับราฮัม) ดังนั้น เจ้าจงเอานกสี่ตัวไป และแบ่งมันออก แล้วเจ้าจงวางส่วนหนึ่งของนกนั้นไว้บนภูเขาทุกลูก และเรียกนกเหล่านั้นมา มันจะมาหาท่านอย่างเร็ว เอ็ม, ๑, เอส. ๓, เอส ๒, วี ๒๔๒

วิจารณ์ โธ่เอ๋ย ดูพระเจ้าของมุสลิมซิ ทำตนเหมือนคนเล่นกล ความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าอยู่ที่การเล่นกลกระนั้นหรือ ผู้รู้จะไม่เชื่อความคิดเช่นนั้น คนโง่จะถูกหลอกลวงลงไปสู่หลุมพลางของคนเหล่านั้น พระเจ้าจะถูกดูหมิ่นมากกว่าถูกยกย่อง

๔๔.— พระองค์ทรงประทานปัญญาให้แก่คนที่พระองค์ชอบ เอ็ม. ๑, เอส. ๓. เอส. ๒, วี ๒๕๑

วิจารณ์ เมื่อพระองค์ทรงประทานปัญญาให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงชอบ พระองค์ก็ทรงให้ความโง่แก่บุคคลที่พระองค์เกลียด มันไม่ใช่กิจของพระเจ้าแน่นอน พระเจ้าทรงให้ปัญญาแก่คนทุกคนโดยไม่คำนึงว่าเขาเป็นใคร และพระองค์ผู้เดียวเท่านั้นที่มีปัญญาประเสริฐยิ่ง แต่ไม่ใช่คนอื่น

เจตนาตามอำเภอใจของพระเจ้า

๔๕.— พระเจ้าทรงให้อภัยแก่ผู้ที่พระองค์พอพระทัย และทรงลงโทษแก่ผู้ที่พระองค์ไม่พอพระทัย เพราะพระทัยมีอำนาจทั้งปวง

วิจารณ์ มันเหมือนการกระทำของผู้ปกครองไร้ความเที่ยงธรรม ที่จะให้อภัยแก่คนที่ไม่สมควร และไม่ยอมให้อภัยแก่คนที่สมควรหรือ ถ้าพระองค์ทรงทำแก่บุคคลดีและบุคคลชั่ว ตามที่พระองค์ทรงชอบ กรรมดีและกรรมชั่ว ก็ไม่ได้วางอยู่ที่ประตูของวิญญาณ ถ้าพระเจ้าทรงสร้างวิญญาณดีและชั่ว วิญญาณเหล่านั้น ก็ไม่มีทั้งสุข หรือทุกข์ เพราะทหารคนหนึ่งฆ่าคน ๆ หนึ่ง โดยคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และเขาไม่ถูกลงโทษเพราะการฆ่าคนนั้น ดังนั้นวิญญาณก็ไม่ควรถูกลงโทษ

๔๖.— จงพูดชี้ ฉันจะประกาศสิ่งที่ดีกว่านี้แก่พวกท่านหรือ เพราะบุคคลทั้งหลายผู้เลื่อมใสศรัทธา เตรียมพร้อมเพื่อพระเจ้าของเขาแล้ว แม่น้ำได้ไหลผ่านส่วนนั้นแล้ว และจะไหลชั่วนิรันดร เขาจะมีความสุขอยู่กับภรรยาทั้งหลาย ปราศจากความเป็นทุกข์ และเป็นที่พอใจของพระเจ้า เพราะพระเจ้าทรงสนพระทัยต่อผู้รับใช้พระองค์ เอ็ม ๑, เอส. ๓. เอส ๓, วี ๑๒

วิจารณ์ มันเป็นสวรรค์หรือเป็นโรงโสเภณีเล่า เขาเป็นพระเจ้าหรือเป็นผู้หลอกลวงผู้หญิงกันแน่ คนที่มีความรู้สึกสำนึก จะยอมรับหนังสือพระเจ้า ซึ่งบรรจุเรื่องเหลวไหลเช่นนั้นหรือ ทำไมพระเจ้าจึงอคติ ผู้หญิงอยู่ในสวรรค์ตลอดกาล ไปอยู่ที่นั่นหลังจากได้อยู่ในโลกแล้ว หรือว่าผู้หญิงเหล่านั้นไปเกิดในที่นั่นหรือ ถ้าผู้หญิงเหล่านั้นไปสวรรค์หลังจากที่อยู่ในโลกแล้ว และถูกเรียกไปสู่สวรรค์ก่อนเวลาตัดสินวันสิ้นโลก ทำไมสามีของเขาจึงไม่ถูกเรียกขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ด้วยเล่า ทำไมพระเจ้าทำลายกฎของพระองค์ ซึ่งทุกคนจะต้องได้รับการตัดสินในวันสิ้นโลกมิใช่หรือ ถ้าผู้หญิงเหล่านั้นเกิดในที่นั่น พวกเธอใช้เวลาของพวกเธอในที่นั่นได้อย่างไรหรือ ถ้าพวกเขามีสามีอยู่บนสวรรค์ พระเจ้าจะหาพวกมุสลิมผู้ชายที่ไปในที่นั่นให้อยู่กับภรรยาของพวกเขา ผู้ชายเหล่านั้นมาจากไหนเล่า ทำไมพระเจ้าไม่สร้างผู้ชายให้อยู่บนสวรรค์ตลอดกาลเล่า อย่างที่พระองค์ทรงกำกับผู้หญิง ดังนั้นพระเจ้าของมุสลิมไม่เที่ยงธรรม และไม่ฉลาด

ยกย่องอิสลาม

๔๗.— แน่นอนศาสนาที่แท้จริงในสายตาของพระเจ้า คือศาสนาอิสลาม เอ็ม ๑, ๕๓, ๕๓, วี ๑๖

วิจารณ์ พระเจ้าเป็นของพวกมุสลิมเท่านั้น หรือว่าเป็นของผู้นับถือศาสนาอื่นด้วย ไม่มีศาสนาอื่นบนสวรรค์ก่อน ๑๓๐๐ ปีล่วงแล้ว เมื่อศาสนาอิสลามเกิดขึ้นหรือ ดังนั้นคัมภีร์โกหร่านพระเจ้าไม่ได้สร้างขึ้น แต่คนที่ไร้ความยุติธรรมสร้างขึ้น

๔๘.— วิญญาณจะต้องใช้สิ่งที่ตนได้มา พวกเขาจะต้องถูกปฏิบัติด้วยความยุติธรรม โอ พระเจ้าพระองค์ทรงมีราชอาณาจักร พระองค์ทรงให้อาณาจักรนั้นแก่บุคคลที่พระองค์ทรงพอพระทัย พระองค์ทรงยึดอาณาจักรที่ได้คืนมาจากบุคคลที่พระองค์ไม่พอพระทัย พระองค์จะสุภาพอ่อนโยนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัย ในพระหัตถ์ของพระองค์คือความดี เพราะพระองค์ทรงสรรพอำนาจ พระองค์ทรงทำกลางคืนให้กลับเป็นกลางวัน ทรงชุบสิ่งที่ตายให้เป็น ทรงหา

อาหารให้แก่บุคคลที่พระองค์ชอบอย่างไม่อั้น ขอให้พวกมีศรัทธาในศาสนาอย่าได้ปกป้องผู้นอกรีตศาสนา จงได้ปกป้องผู้มีศรัทธา บุคคลที่ทำเช่นนั้นจะไม่ได้รับการปกป้องจากพระเจ้าเลย ถ้าท่านรักพระเจ้าจงตามเรามา แล้วพระเจ้าจะรักท่าน และยกโทษบาปทั้งหลายให้ท่าน เพราะพระเจ้าทรงเมตตา กรุณา—เอ็ม. ๑, เอส. ๓, เอส. ๓, วี ๒๑—๒๔, ๒๗

วิจารณ์ ถ้าวิญญาณทุกดวงจะต้องจ่ายสิ่งที่ตนได้มา ก็ไม่มีการให้อภัยจากพระเจ้า ถ้ามีการให้อภัยจากพระเจ้า ก็จะไม่มีการได้รับรางวัลอย่างเต็มที่ และจะไม่มีความยุติธรรม มันเป็นไปได้หรือที่จะชุบคนตายแล้วให้เป็นขึ้นมา หรือในทางกลับกันหรือ เพราะกฎของพระเจ้าถูกละเมิด และไม่มีผล กฎของพระเจ้าไม่สามารถจะเปลี่ยนได้ มองดูคำสอนอันอคติของชี บุคคลผู้ไม่นับถือศาสนาอิสลาม ถูกประณามว่าเป็นคนนอกศาสนา ในคัมภีร์นี้มันบังคับมิให้คบหาสมาคมด้วย แต่เข้าไปคบหาสมาคมกับมุสลิมที่เลว ๆ ได้ คำสอนเช่นนั้นเป็นการทำลายความเป็นพระเจ้า ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ความโง่และความอคติปกคลุมคัมภีร์โกหร่าน พระเจ้าและพวกมุสลิม มุสลิมอยู่ในมุมมืดไม่เห็นความจริง มองดูการคุยโตของโมฮัมมัดชิ ถ้าคนทั้งหลายเชื่อเขา พระเจ้าจะรักพวกเขา ถ้าพวกเขาทำบาปไปแล้ว พระเจ้าจะยกบาปนั้นออกไปจากพวกเขา ดังนั้นมันเป็นการแน่นอนว่า หัวใจของโมฮัมมัดสกปรก และที่ว่าการสร้างคัมภีร์โกหร่านหรือได้คัมภีร์โกหร่านสำหรับตัวเขา

นักบุญแมรี่

๔๔.— นางพ้าพูดว่า โอ แมรี่ พระเจ้าได้เลือกเจ้าแล้ว และยกเจ้าขึ้นเหนือผู้หญิงทั้งสิ้นในโลก เอ็ม. ๑, เอส. ๓, เอส. ๓, วี ๓๕

วิจารณ์ เมื่อพระเจ้าและนางพ้าของพระองค์ ไม่ได้มาพูดกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดในปัจจุบัน มันเป็นได้อย่างไรว่า เขาทั้งสองได้เกิดมาก่อน เพราะจุดประสงค์นั้นหรือ ถ้าจะกล่าวว่าคนยุคก่อนมีศีลธรรม และคนในปัจจุบันไม่มีศีลธรรม มันก็ไม่จริง เพราะ มีคนจำนวนมากโง่ และยังเป็นคนป่าเถื่อนในประเทศเหล่านั้น ในยุคที่ศาสนาคริสต์ และมุสลิมได้ประกาศคำสอนออกมาแสดงว่าความโง่มีมากกว่าปัจจุบันนี้ และดังนั้นศาสนาเช่นนั้นขัดกับความรู้ ซึ่งได้ถูกยอมรับโดยพวกโง่ ทุกวันนี้คนฉลาดมากกว่า และดังนั้นศาสนาเหล่านั้นจึงไม่ได้แผ่ออกไปศาสนาเลว ๆ เช่นนั้น จึงถูกจมลงไปก้นลึกของขอบพ้าแห่งความรู้ ศาสนาเหล่านี้ก้าวหน้าน้อยลง

เล่ห์เหลี่ยมของพระเจ้า

๕๐.— เมื่อพระองค์ทรงประกาศสิ่ง ๆ หนึ่งออกมา พระองค์เพียงแต่พูดกับมันว่า จงเป็น และมันก็เป็นผู้นอกรีต (ยิว) สร้างอุบายหลอกลวงขึ้น ขัดกับพระเยซู แต่พระเจ้าก็สร้างเล่ห์เหลี่ยมขัดกับพวกเขาเหล่านั้น พระเจ้าเป็นผู้ให้คำแนะนำที่ดีที่สุดในเล่ห์เหลี่ยม เอ็ม. ๑, เอส. ๓, เอส. ๓, วี ๓๕—๔๖

วิจารณ์ เมื่อพวกมุสลิมไม่เชื่อว่า จะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่จริงนอกจากพระเจ้าในการเริ่มต้นสร้างโลก พระเจ้าจะพูดกับใครเล่า ว่าจงเป็นหรือ อะไรคือสิ่งที่มาเป็นได้เล่า มุสลิมไม่เคยมีความสามารถ ตลอดชีวิตของพวกเขาที่จะตอบปัญหานี้ เพราะวัตถุไร้ชีวิตไม่สามารถจะมาเป็นชีวิตได้ โดยปราศจากเหตุทางธรรมชาติของมัน การที่จะกล่าวว่าผลเกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุของมันนั้น มันเหมือนกับพูดว่า ร่างกายคนมาเป็นคนมีชีวิตโดยปราศจากพ่อแม่ เขาผู้ถูกหลอกหรือผู้หลอก และสร้างกลลวงขึ้น ไม่เคยเป็นคนดีเลย เป็นเทพน้อยมาก

๕๑.— มันไม่เป็นการเพียงพอสำหรับท่าน เพราะพระเจ้าจะช่วยเหลือท่านพร้อมด้วยนางฟ้า ๓,๐๐๐ นาง เอ็ม. ๑, เอส. ๔, เอส ๓, วี ๑๑๐

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าช่วยเหลือชาวมุสลิมพร้อมด้วยนางฟ้า ๓,๐๐๐ นาง ทำไมพระเจ้าไม่ช่วยเขาเหล่านั้นเสียเดี๋ยวนี้เล่า เมื่ออาณาจักรทั้งหลายของพวกมุสลิมเสื่อมลง และกำลังถูกเสื่อมโทรมลงมิใช่หรือ ฉะนั้นการยืนยันนี้ก็คือ เป็นกับดักประชาชนไปไว้ในอำนาจของพวกเขา และเป็นการปฏิวัติอย่างยิ่ง ต่อความผู้สึกของความเที่ยงธรรม

๕๒.— และช่วยเหลือเราที่มีความขัดแย้งกับประชาชนที่ไม่เชื่อ พระองค์เป็นผู้ช่วยเหลือดีที่สุด และเป็นประโยชน์ที่สุด ถ้าท่านตายหรือถูกฆ่าตายในเหตุของพระเจ้า ท่านจะมีความสุข เพราะความพอใจของพระเจ้า เอ็ม. ๑, เอส. ๔, เอส. ๓, วี ๑๓๐,๑๓๓,๑๔๐

วิจารณ์ มองดู ความผิดพลาดของพวกมุสลิม ผู้อ้อนวอนพระเจ้าเพื่อฆ่าบุคคลที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม พระเจ้าใจง่าย ยอมรับการสวดอ้อนวอนนั้นมิใช่หรือ ถ้าพระเจ้าคือผู้ทำงานของพวกมุสลิม มันเป็นไปได้อย่างไรที่พวกเขาถูกทำลาย หรือพบกับความไม่สำเร็จมิใช่หรือ พระเจ้าปรากฏว่ายึดมั่นกับพวกมุสลิมจากความพอใจ ถ้าพระเจ้ามีอคติในนิกายหนึ่ง พระองค์ก็ไม่สามารถจะค่าควรแก่การกราบไหว้ของคนดี

ความเชื่อในผู้เผยแพร่ศาสนา

๕๓.— พระเจ้าไม่ได้ปฏิบัติพระองค์ เพื่อทำให้ท่านคุ้นเคยกับสิ่งอันเป็นความลับซ่อนอยู่ แต่พระองค์เลือกผู้สอนศาสนาของพระองค์เช่นนั้นอย่างที่พระองค์ชอบ ฉะนั้นจงเชื่อในพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ เอ็ม. ๑, เอส, ๔, เอส. ๓, วี ๑๕๘

วิจารณ์ เมื่อชาวมุสลิมไม่เชื่อในบุคคลใดอื่น นอกจากพระเจ้า ทั้งไม่ร่วมกับใครอื่นเกี่ยวกับพระเจ้า ทำไมพวกเขาจึงไปคบค้ากับผู้ประกาศศาสนาคนนั้น เกี่ยวกับพระเจ้าในศาสนาของพวกเขาเล่า ผู้ประกาศศาสนาคนนั้นกลับมาร่วมกับพระเจ้า ตั้งแต่พระเจ้าได้บัญญัติเช่นนั้นในโกหร่าน ดังนั้นมันไม่มีเหตุผลพอที่จะเรียกพระเจ้า โดยปราศจากผู้ร่วม—ลาศริก ถ้ามันจะแปลหมายถึงความเชื่อ ในความเป็นสื่อกลางของโมฮัมมัด ก็จะถามได้ว่า มันเป็นความจำเป็นอะไรหรือที่จะต้องมีสื่อกลางประกาศ พระองค์ต้องขึ้นอยู่กับคนอื่นและไม่มีอำนาจ

๕๔.— โอ ผู้เชื่อจริง ๆ เป็นผู้อดทน สนับสนุนกันและกัน ต่อสู้กันในสงครามจงกลัวพระเจ้า ซึ่งจะทำให้ท่านมีความสุข เอ็ม. ๑, เอส ๔, เอส. ๓, อี ๑๗๙

วิจารณ์ พระเจ้าของโกหร่านและผู้ประกาศศาสนาของพระเจ้า ทั้งสองชอบสงคราม เขาผู้ยอมให้ทำสงครามคือผู้ทำลายสันติภาพ ผู้ที่อุทานคำพระเจ้าแต่ในนามจะนำความสุขมาให้ หรือว่าความสุขมาจากความกลัวสงครามชั่วร้าย ถ้าความกลัวพระเจ้าในนามจะนำความสุข การกลัวหรือไม่กลัวก็มีค่าเท่ากัน แต่ถ้ากลัวการนองเลือด ว่าเป็นการทำลายความสุข นั่นย่อมเป็นการถูกต้อง

ความเชื่อในโมฮัมมัด

๕๕.— เหล่านี้คือพระบัญญัติของพระเจ้า และใครเชื่อฟังพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ พระเจ้าจะนำคนนั้นเข้าไปในสวน ซึ่งในสวนนั้นจะมีแม่น้ำไหล แม่น้ำเหล่านั้นก็จะไหลไปอย่างนั้นตลอด และนี้จะเป็นความสุขอันยิ่งใหญ่ แต่ใครก็ตามที่ไม่เชื่อฟังพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ และฝ่าฝืนพระบัญญัติของพระองค์ พระเจ้าจะทิ้งคนๆ นั้นลงไปสู่นรก และเขาจะอยู่ในไฟนรกนั้นตลอดกาลนาน เขาจะได้รับความทุกข์ทรมาน และถูกลงโทษอย่างหนัก เอ็ม. ๑. เอส. ๔, เอส ๔, วี ๑๓,๑๔

วิจารณ์ พระเจ้าเองได้ทำให้โมฮัมมัดเป็นผู้ช่วยเหลือ ได้เขียนเอาไว้ในคัมภีร์โกร่านเอง ดูซิ พระเจ้าคิดถึงผู้ประกาศศาสนาพระองค์อย่างไร พระองค์ได้ทำให้ผู้ประกาศศาสนาของ

พระองค์มีส่วนร่วมในสวรรค์อย่างไร เปล่าเลย พระเจ้าของมุสลิมมิได้เป็นอิสระ อยู่อย่างสิ่ง ๆ เดียวเป็นการไร้ประโยชน์ที่จะเรียกเขาว่าไม่มีสอง หรือปราศจากผู้ช่วยเหลือ ลัทธิเช่นนั้น ไม่สามารถสร้างคำพูดของพระเจ้าขึ้นมาในโลกได้

๕๖.— พระเจ้าจะไม่ทำผิดแก่ผู้ใดอย่างแน่นอน แม้จะมีน้ำหนักแค่มดหรือไร และถ้ามันเป็นความดีแล้ว พระองค์จะทรงเพิ่มทวีให้มากขึ้นเป็นสองเท่า เอ็ม. ๑, เอส. ๕, เอส. ๔, วี ๓๗

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าไม่ทำความอยุติธรรม แม้น้ำหนักเพียงเท่าตัวไร ทำไมพระองค์จะเพิ่มการกระทำความดีขึ้นเป็นสองเท่าเล่า ทำไมพระองค์ทรงมีความลำเอียงแต่พวกมุสลิมเท่านั้น หรือ อันที่จริงแล้ว การเพิ่มหรือการลดหย่อนรางวัลนั้นทำให้พระเจ้าเป็นผู้มีความลำเอียง

๕๗.— เมื่อพวกเขาออกไปจากท่านแล้ว พวกเขาคิดถึงเรื่อง ๆ หนึ่ง แตกต่างไปจากสิ่งที่ท่านสอนในกลางคืน แต่พระเจ้าจะเขียนสิ่งที่พวกเขาคิดในเวลากลางคืนเหมือนกัน พระเจ้าจะทำให้พวกเขาล้มลง เพื่อสิ่งที่พวกเขาทำลงไป ท่านจะชี้แนะเขา ผู้ซึ่งพระเจ้านำไปในทางผิด ตั้งแต่นั้นพระเจ้าก็นำเขาไปผิดทาง ท่านจะไม่พบทางที่ถูกเลยมิใช่หรือ เอ็ม. ๑, เอส. ๕, เอส ๔, วี ๘๐,๘๗

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าเขียนเหตุการณ์ทั้งหมดไว้ในหนังสือ และบัญชี พระองค์ก็ไม่ใช่ผู้รู้ทั้งหมด ถ้าพระองค์เป็นสรรพัญญู พระองค์ไม่ต้องใช้การเขียนเป็นอุปกรณ์ พวกมุสลิมพูดว่าซาตาน กลับเป็นมารร้ายด้วยการหลอกลวง และนำคนทั้งปวงในทางผิด แต่เมื่อพระเจ้านำคนไปในทางผิด อะไรคือความแตกต่างระหว่างพระเจ้ากับซาตานเล่า ความแตกต่างก็ดูเป็นเพียงว่า พระเจ้าคือมารร้าย ส่วนซาตานเป็นอนุมารร้าย เพราะพวกมุสลิมพูดว่า ใครก็ตามที่นำทางผิด เขาผู้นั้นคือมารร้าย การยืนยันนี้นำพระเจ้าให้เป็นมารร้าย

การฆ่าคนนอกศาสนา

๕๘.— ถ้าพวกเขา (นอกศาสนา) ไม่งดเว้นจากการทำสงครามกับท่าน จงฆ่าเขาเสียในที่ไหนก็ตามที่ท่านพบเขาเหล่านั้น มันไม่เป็นการถูกต้องที่ผู้มีความเชื่อจะฆ่าผู้เชื่อในศาสนา ใครก็ตามที่ฆ่าผู้เชื่อในศาสนาโดยความผิดพลาด การลงโทษก็จะเป็นการปล่อยผู้เชื่อให้พ้นจาก

ความเป็นทาส และจะต้องปรับให้ชดใช้แก่ครอบครัวที่ตาย เว้นไว้แต่เขาจะส่งอาหารให้แทน และถ้าผู้ที่ถูกฆ่าตายเป็นประชาชนที่เป็นข้าศึกกับท่าน และเขาเป็นผู้มีความเชื่ออย่างแท้จริง การลงโทษก็คือปล่อยผู้เชื่อคนนั้นให้เป็นอิสระ แต่ใครก็ตามที่ฆ่าผู้เชื่อด้วยความตั้งใจ รางวัลของเขาก็คือนรก เขาจะอยู่ในนรกตลอดไป พระเจ้าก็จะโกรธเขา และสาปแช่งเขา เอ็ม. ๑, เอส ๕, เอส. ๔, วิ ๕๐—๕๒

วิจารณ์ มองดูความอคติอันมหันต์ของคัมภีร์โกหร่าน ซึ่งอนุญาตให้พวกมุสลิมฆ่าคนนอกศาสนาในที่ไหนก็ตามที่เขาพบเห็น แต่พวกเขาจะไม่ฆ่าคนที่นับถือศาสนาเดียวกับพวกเขาเอง การฆ่าชาวมุสลิมโดยเข้าใจผิด ผู้ฆ่าจะต้องรับผิดชอบการกระทำของตน แต่การฆ่าคนนอกศาสนา ผู้ฆ่าย่อมมีสิทธิ์เข้าไปสู่สวรรค์อยู่กับพระเจ้าได้ การชี้แนะทำนองนี้ควรจะทิ้งลงไปไว้ในบ่อ หนังสือเช่นนั้น ผู้ประกาศศาสนาเช่นนั้น พระเจ้าเช่นนั้น และศาสนาเช่นนั้น ไม่ได้ทำความดีเลย แต่เป็นอันตรายอย่างมากแก่โลก ศาสนาเช่นนั้นควรจะหายไปจากโลกเสียเป็นการดีกว่า ผู้ฉลาดควรหลีกจากศาสนาเช่นนั้น และดำเนินตามคำชี้แนะของคัมภีร์พระเวท เพราะในคัมภีร์พระเวทนั้นไม่มีจุดเสียแม้แต่นิดเดียว เขาเหล่านั้นพูดกันว่านรก คือสถานที่ลงโทษสำหรับผู้ฆ่าชาวมุสลิม แต่ผู้ที่ตรงกันข้ามกับพวกเขาพูดว่า สวรรค์คือรางวัลสำหรับ ผู้ฆ่าชาวมุสลิม อันไหนถูกกันแน่ทั้งสองพวกนั้น ควรถูกปฏิเสธด้วยกัน มันเป็นศาสนาแห่งความคิดคำนึง และบุคคลทั้งหลายควรเชื่อในศาสนาพระเวท ซึ่งแสดงถึงทางที่ถูกต้องของผู้มีน้ำใจประเสริฐและเตือนคนทั้งหลายให้หลีกห่างจากทางผิดของคนร้าย และพระเวทจะเป็นศาสนาที่ดีที่สุดในโลก

๕๔.— แต่ใครก็ตามที่แยกตัวเขาเองออกจากผู้ประกาศศาสนา หลังจากได้ชี้แนะทางที่ถูกต้องปรากฏประจักษ์แก่เขาแล้ว และปฏิบัติตามทางอื่น จากทางของผู้เชื่อที่แท้จริง เราจะทำให้คน ๆ นั้นได้สิ่งที่เขาไม่ชอบ และจะทิ้งเขาลงไปในนรกให้เผาไหม้ เอ็ม. ๑, เอส. ๕, เอส. ๔, วิ ๑๑๓

วิจารณ์ มองดูความอคติของพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนา โมฮัมมัดและผู้ประกาศศาสนาอื่น ๆ คิดว่า ถ้าพวกเขาไม่ประกาศศาสนาเช่นนั้นในนามของพระเจ้า คนส่วนใหญ่ก็จะไม่ยอมรับพวกเขา พวกเขาก็จะไม่ได้ทรัพย์สมบัติจากคนอื่น และอยู่เลี้ยงชีพอย่างสบายได้ ฉะนั้นจึงเห็นได้ชัดว่า พวกเขาฉลาดแกมโกงพอที่จะทำให้จุดประสงค์ของเขาสำเร็จโดยหาผลประโยชน์

จากคนอื่น คนเหล่านี้มิใช่เป็นคนดีมาจากไหน คำสอนของพวกเขาจึงไม่มีน้ำหนัก สำหรับคนดีผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย

ผู้ร่วมงานของพระเจ้า

๖๐.— และใครก็ตามที่ไม่เชื่อในพระเจ้า ในนางฟ้า และคัมภีร์ของพระองค์ และผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ และวันสุดท้ายของโลก แน่นอนเขาทำความผิดอย่างกว้างขวาง ยิ่งกว่านั้น ผู้ที่มีความเชื่ออยู่ก่อนภายหลังกลับเป็นไม่เชื่อในศาสนา และแล้วกลับมาเชื่ออีก และหลังจากนั้นก็ไม่เชื่ออีก และมีความเป็นคนนอกศาสนาเพิ่มยิ่งขึ้น พระเจ้าจะไม่ให้อภัยแก่เขาเหล่านั้นเลย และจะไม่ชี้ทางที่ถูกต้องแก่เขา เอ็ม. ๑, เอส. ๕. เอส. ๔, วี ๑๓๔,๑๓๕

วิจารณ์ พระเจ้าสามารถจะอยู่ได้โดยปราศจากผู้ช่วยเหลือหรือ มันไม่เป็นการขัดแย้งที่เรียกพระเจ้าว่าปราศจากผู้ช่วยเหลือ และในเวลาเดียวกัน พระองค์คบหากับบุคคลผู้เชื่อในพระองค์มีจำนวนมากมิใช่หรือ พระเจ้าจะไม่ให้อภัยหลังจากให้มา ๓ ครั้งแล้ว หลังจากไม่เชื่อ ๓ ครั้งแล้ว พระองค์จะชี้แจงให้แก่เขาหรือ พระองค์จะไม่ชี้ทางที่ถูกหลังจากครั้งที่สี่แล้ว ถ้าทุกคนแต่ละคนไม่เชื่อถึง ๔ ครั้ง คนนอกศาสนาจะเพิ่มมากขึ้น

๖๑.— พระเจ้าจะรวมเอาพวกไม่มีพระเจ้าและผู้นอกศาสนาไปไว้ในนรกด้วยกัน พวกหลอกลวงจะปฏิบัติกลอุบายเช่นพระเจ้า แต่พระเจ้าจะหลอกพวกเขา และผู้เชื่ออย่างแท้จริง จะไม่ปกป้องผู้นอกศาสนาหรือไม่คบค้ากับเขา เอ็ม ๑, เอส ๕, เอส ๔, วี ๑๓๘, ๑๔๑, ๑๔๓

วิจารณ์ อะไรเป็นเครื่องพิสูจน์เล่าว่าพวกมุสลิมไปขึ้นสวรรค์ และคนอื่น ๆ ไปตกนรก ควรหลีกให้ห่างจากพระเจ้าผู้หลอกลวงเช่นนั้นเสียเถิด และเลิกหลอกลวงคนอื่น ๆ ขอให้เขาไปและทำความตกลงกับผู้หลอกหลวง ในทางที่จะเข้าใจซึ่งกันและกัน

ยทุตี ศีตลา เทวี ตาทฺฤทศะ รวรวาหนะ

ถ้าเธอเป็นเทพีแห่งไข้ทรพิษ ภาชนะใส่บัสสาวะของเธอก็เป็นเช่นนั้น ความเหมือนมีส่วนร่วมกันกับความเหมือน มันก็จะดึงกันไปด้วยดี มันจะไม่เป็นผู้หลอกลวงได้อย่างไร เมื่อ

พระเจ้าของพวกเขาเป็นผู้หลอกลวง มันเป็นการสมควรหรือที่ใครคนใดคนหนึ่งไปผูกมิตรกับมุสลิมคนชั่ว และไม่คบกับคนดีที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม

เชื่อในโมฮัมมัด

๖๒.— โอ คนทั้งหลายเอ๋ย บัดนี้ผู้ประกาศศาสนามาหาท่านแล้ว พร้อมกับสัจจธรรมจากพระเจ้าของพวกท่าน ฉะนั้นจงเชื่อ จะเป็นการทำให้พวกท่านดีขึ้น พระเจ้ามีเพียงองค์เดียว เอ็ม. ๑, เอส. ๖, เอส. ๔, วี ๑๖๗,๑๖๘

วิจารณ์ เมื่อมันได้เขียนไว้ในโกหร่านให้เชื่อในผู้ประกาศศาสนา ผู้ประกาศศาสนาจะอยู่หรือไม่อยู่ก็ตามย่อมเป็นผู้ช่วยเหลือของพระเจ้าในความเชื่อมิใช่หรือ แน่นอนพระเจ้าอยู่ในที่เดียวกับผู้ช่วย เพราะผู้ช่วยมาจากพระองค์และไปหาพระองค์ พระองค์จึงไม่ใช่เป็นผู้แผ่ทั่วไปโดยไม่จำกัด เพราะบางครั้งโกหร่านกล่าวว่า พระเจ้าอยู่ในที่หนึ่ง และในเวลาอื่นก็กล่าวว่าพระเจ้าอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง ดังนั้นมันปรากฏเหมือนว่าคัมภีร์โกหร่านไม่ได้เขียนขึ้นโดยบุคคลคนเดียว แต่เป็นคนหลาย ๆ คนเขียนขึ้น

ห้ามรับประทานเนื้อสด

๖๘.— ท่านถูกห้ามมิให้รับประทานเนื้อซึ่งมันตายด้วยตัวมันเอง ทั้งห้ามทานเลือดและเนื้อ และชื่อของมันอื่นใดที่พระเจ้าอ้างถึง และว่ามันถูกรัดคอตายหรือถูกฆ่าตาย โดยการทุบตีหรือโดยการตกลงไป หรือว่าถูกฆ่าโดยเขาของสัตว์ร้ายอื่น และว่ามันถูกกินโดยสัตว์ร้าย เอ็ม ๒, เอส. ๖, เอส. ๕, วี ๓

วิจารณ์ เพราะวัตถุประสงค์เหล่านี้เท่านั้นหรือห้ามรับประทานเนื้อสัตว์ สัตว์อื่น ๆ แมลง และสัตว์มีชีวิตทำนองนั้น ได้อนุญาตให้พวกมุสลิมรับประทานเป็นอาหารได้ ดังนั้นคำสอนนี้ จึงเป็นความคิดนึกของคน แต่หาใช่เป็นคำแนะนำของสวรรค์ไม่

๖๔.— และให้พระเจ้ายืมเงินดอกเบี้ยดี แน่นอนฉันจะล้างกรรมชั่วของเจ้าออกจากเจ้า และฉันจะนำเจ้าไปสู่สวน เอ็ม. ๒, เอส. ๖, เอส. ๕, เอ ๑๐

วิจารณ์ เฮลโล่ จะไม่มีเงินในบ้านของพระเจ้าของมุสลิม มิฉะนั้นทำไมพระองค์ขอยืมเงินจากคนอื่น ทำไมพระองค์จึงหลอกลวงคนเหล่านั้นโดยการล้างบาปให้เขา และอนุญาตให้

เขาไปอยู่บนสวรรค์ในที่นี่เป็นที่เห็นได้ชัดว่า โมฮัมมัดได้ทำให้จุดหมายของเขาสำเร็จในนามของพระเจ้า

๖๕.— พระองค์ทรงให้อภัยแก่ผู้ที่พระองค์ชอบ และลงโทษแก่ผู้ที่พระองค์ไม่ชอบ พระองค์จะให้สิ่งที่ชาติอื่นในโลกไม่มีแก่เจ้า เอ็ม. ๒, เอส. ๖, เอส. ๕, วี ๑๖,๑๘

วิจารณ์ พระเจ้าของชาวมุสลิมปฏิบัติตนเหมือนซาตาน ซึ่งทำคนที่พระองค์ไม่ทรงชอบให้เป็นคนบาป ถ้าการให้อภัยขึ้นอยู่กับการพอพระทัยของพระเจ้า พระเจ้าจะไปสู่สวรรค์และลงนรก เพราะพระองค์เป็นผู้เขียนทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว และวิญญาณก็ขึ้นอยู่กับพระองค์ กองทัพบ้องกันคนและฆ่าคน ตามคำสั่งของผู้บัญชาการ ผู้บัญชาการเป็นผู้รับผิดชอบ สำหรับกรรมดีและกรรมชั่วที่ทำลงไป ไม่ใช่กองทัพเป็นผู้รับผิดชอบ

๖๖.— จงเชื่อฟังพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนา เอ็ม. ๒, เอส. ๗, เอส. ๕, วี ๙๘

วิจารณ์ ดูซิ พระเจ้ามีส่วนร่วมกันกับผู้ประกาศในที่นี่ ฉะนั้นมันไร้ประโยชน์ที่เชื่อว่าพระเจ้าอยู่โดยปราศจากผู้ช่วย

๖๗.— พระเจ้าให้อภัยต่อสิ่งที่ล่วงแล้ว แต่ใครก็ตามที่กลับมาทำการฝ่าฝืนบัญญัติอีก พระเจ้าแก้แค้นผู้นั้น เอ็ม. ๒, เอส. ๗, เอส. ๕, วี ๙๘

วิจารณ์ การให้อภัยแก่กรรมชั่วที่ได้ทำลงไปแล้ว ก็เหมือนกับว่าอนุญาตให้คนเหล่านั้นกระทำชั่วต่อ ๆ ไปอีก และเพิ่มความชั่วให้มากขึ้น หนังสือซึ่งบรรจุคำสอนการให้อภัย ไม่ใช่พระเจ้าเขียนขึ้น ทั้งไม่ใช่ผู้ฉลาดเขียนขึ้น เพราะมันเป็นการส่งเสริมบาปให้มีมากขึ้น มันควรจะอ้อนวอนให้บุคคลบางคนเลิกทำบาปในอนาคตเสีย หรือแก้ไขให้พวกเขาเลิกทำบาปโดยความพยายามของเขาเอง หรือรู้สำนึกผิดในการทำเช่นนั้น แต่จะไม่มีใครได้อะไรเลย ถ้าบุคคลเพียงแต่สำนึกผิดอย่างเดียว แต่ไม่ยอมงดเว้นจากการทำบาปเช่นนั้น

สรรเสริญคัมภีร์โกหร่าน

๖๘.— ใครก็ตามที่ชั่วมากกว่าเขา ผู้ซึ่งลืมการโกหก เกี่ยวกับพระเจ้า หรือพูดว่าสิ่งนี้ได้ถูกเปิดเผยแล้วแก่เรา เมื่อไม่มีอะไรเลยเปิดเผยแก่เขา และพูดว่า ฉันได้ทำการเปิดเผยออกมาแล้ว—เหมือนกับที่พระเจ้าได้ส่งลงมาหรือ—เอ็ม. ๒, เอส. ๗. เอส, ๖. วี. ๙๔

วิจารณ์ มันปรากฏให้เห็นจากที่นี้ว่า เมื่อโมฮัมมัดประกาศว่า พระเจ้าได้เปิดเผยคำสอนแก่เขา คนอื่นก็ย่อมแสดงกลลวงเช่นเดียวกัน คือคำสุภาษิตเหล่านั้นได้เปิดเผยแก่เขา และคนทั้งหลายจึงยอมรับนับถือเขาว่าเป็นผู้ประกาศศาสนา เพื่อให้คนทั้งหลายยอมรับเขา และทำให้ชื่อเสียงของเขาเด่นขึ้น โมฮัมมัดอาจจะต้องยึดถือเอาวิธีนี้

การเจรจาระหว่างพระเจ้ากับซาตาน

๖๙.— เราได้สร้างเจ้านี้มา และหลังจากนั้น ทำให้เจ้าเป็นตัวตนขึ้น และแล้วพูดกับนางฟ้าทั้งหลายจงกราบไหว้อาดัม และเขาทั้งหมดก็กราบไหว้อาดัม เว้นซาตานผู้เดียวซึ่งไม่ยอมกราบไหว้อาดัม พระเจ้าได้พูดกับซาตานว่า อะไรที่ขัดขวางมิให้เจ้ากราบไหว้อาดัม ตั้งแต่นั้นฉันได้บังคับเจ้าหรือ ซาตานตอบแก่พระเจ้าว่า ฉันดีเลิศกว่าอาดัม พระองค์สร้างข้า ฯ มาด้วยไฟ แต่พระองค์สร้างอาดัมด้วยดิน พระเจ้าพูดกับซาตานว่า จงลงไปจากสวรรค์เดี๋ยวนี้ เพราะว่ามันไม่เหมาะสำหรับเจ้าผู้หยิ่งยโสจะอยู่บนสวรรค์ เจ้าเป็นผู้ที่น่ารังเกียจคนหนึ่ง ซาตานตอบว่า ขอได้โปรดผ่อนผันให้แก่ข้า ฯ จนกว่าจะถึงวันตัดสิน พระเจ้าตรัสว่า แน่นอน เจ้าผู้หนึ่งซึ่งจะได้รับการผ่อนผัน มารร้ายพูดว่า เพราะพระองค์ได้พรากข้า ฯ ออกไป ข้า ฯ จะคอยจ้องหาคนที่ผ่านเข้ามาในช่องแคบของท่าน ข้า ฯ จะเข้ามาหาคนเหล่านั้น จากข้างหน้าและข้างหลังจากทางขวาและทางซ้าย และพระองค์จะไม่พบส่วนที่ใหญ่กว่าของคนเหล่านั้น พระเจ้าพูดกับเขาว่า จงออกไปจากที่นี่อัปยศสัตว์ร้าย และขับให้ห่างไกล แน่นอนเหลือเกิน ใครก็ตามในบรรดาคนเหล่านั้น จะตามท่านไป ฉันจะจับคนเหล่านั้นทุกคนพร้อมกับเจ้าลงไปในนรก— เอ็ม ๒, เอส ๘, เอส ๗ วี. ๑๐—๑๗

วิจารณ์ โปรดฟังด้วยความตั้งใจจริง ถึงการโต้เถียงระหว่างพระเจ้ากับซาตาน เป็นเรื่องแปลกที่ว่า นางฟ้าคนหนึ่งซึ่งเหมือนกับคนใช้ของพระเจ้า แต่พระเจ้าไม่สามารถควบคุมเขาได้ ทั้งพระเจ้าก็ไม่สามารถทำให้วิญญาณของเขาเคารพพระองค์ได้ และแล้วพระเจ้าก็ยอมให้เขาลอยนวลตามสบายทั้ง ๆ ที่เขาทรยศและทำความชั่วร้าย มันเป็นความผิดพลาดของพระเจ้าอย่างยิ่ง เพราะซาตานนำคนทั้งหมดไปสู่ทางผิด และพระเจ้าเองนำซาตานไปในทางที่ผิด จึงเห็นได้ชัดว่า พระเจ้าก็คือซาตานของซาตาน เพราะซาตาน

กล่าวหาพระเจ้าอย่างเปิดเผยว่าพระองค์เป็นผู้ทำให้เขาเลวทราม และนำเขาไปในทางผิด มันไม่สามารถจะพิสูจน์ความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าได้ ควรจะเป็นว่าพระเจ้าคือเหตุอันแรกที่นำความชั่วมาสู่โลกนี้ พระเจ้าก็เป็นเช่นนั้น คือเป็นพระเจ้ามุสลิมเท่านั้น แต่จะไม่เป็นพระเจ้าของบัณฑิตทั้งหลาย การสนทนาของพระเจ้ากับนางฟ้าทั้งหลาย ทำให้พระเจ้าของชาวมุสลิมให้เป็นเหมือนร่างกายของคนมีความรู้จำกัด และไม่มีความยุติธรรม ในเรื่องนี้ผู้รู้ไม่ชอบศาสนาอิสลาม (ซาตานมีความเห็นถูกต้องที่ไม่ไม่ยอมกราบไหว้คน มันเป็นความเข้าใจของเราที่ว่า ทำไมพระเจ้าบังคับให้ไหว้คนเหมือนตัวแทนของพระองค์บนโลกนี้ ซึ่งบุคคลทั่วไปในปัจจุบันนี้ ยอมรับว่าเป็นบาปอย่างแท้จริง นิยายเรื่องนี้สอนบทเรียนความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผล แม้เมื่อพระเจ้าบังคับ ถ้าไม่มีเหตุผลก็ไม่ควรเชื่อ ถ้าคนบังคับยิ่งเชื่อน้อยลง มันเชื่อกันทั่วไปว่า ตัวชั่วร้ายนั้นคือความตาย ได้ทิ้งนิยายข้างต้นไว้ เหมือนเป็นอนุสาวรีย์ของซาตานไว้ในโกหร่าน)

๗๐.— แท้จริง เจ้านายของพวกเจ้าก็คือพระเจ้า ผู้ได้สร้างสวรรค์และโลกใน ๖ วัน และแล้วขึ้นไปประทับบนบัลลังก์ (ในวันที่ ๗ บนสวรรค์) จงเข้าหาพระเจ้าด้วยความอ่อนน้อม และเคารพ—เอ็ม ๒, เอส ๘, เอส ๗, ว ๕๓,๕๔

วิจารณ์ พระเจ้าองค์นั้นจะเป็นผู้ไม่มีความรู้จำกัด และมีอำนาจทั้งปวงหรือ ผู้ซึ่งสร้างโลกใน ๖ วัน และแล้วไปพักบนบัลลังก์ข้างบนหรือ เมื่อเขาไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ เขาก็ไม่ควรถูกเรียกว่าพระเจ้า พระเจ้าของท่านตายหรือซึ่งเขาได้ยินเมื่อถูกเรียก คำสอนทั้งหมดนี้มิได้มาจากพระเจ้า ฉะนั้นคัมภีร์โกหร่าน พระเจ้ามิได้สร้างขึ้น เมื่อเขาสร้างโลกใน ๖ วัน และในวันที่ ๗ ขึ้นไปพักบนสวรรค์ เขาจะต้องเหนื่อยแน่นอน เดี๋ยวนี้เขาหลับหรือตื่นหรือ ถ้าตื่นทำไมไม่ทำงานต่อไป หรือว่าเขาเดินทอดน่องไม่ยอมทำงาน หรือนอนเอกเขนกอย่างสบายไม่มีจุดหมายอะไรหรือ

๗๑.— อย่าได้ละเมิดกฎเกณฑ์ในโลก อย่าปฏิบัติตนเลว ๆ เอ็ม ๒, เอส ๘, เอส ๗

วิจารณ์ ข้อนี้ถูกต้อง แต่ที่ตรงกันข้ามกับบทนี้ อันมีอยู่ในที่อื่นในคัมภีร์โกหร่าน การทำสงคราม และการฆ่าคนนอกศาสนา กล่าวเตือนซ้ำแล้วซ้ำเล่า นี้ไม่เป็นการขัดแย้ง

กันอย่างเห็นได้ชัดหรือ มันดูเหมือนว่า เมื่อโมฮัมมัดอ่อนแอเขาสอนสันติ และเมื่อเขาแข็งแรง เขาประกาศสงคราม ทั้งสองขัดแย้งกัน คำสอนไม่สามารถจะเป็นจริงได้

ความมหัศจรรย์ของโมเสส

๗๒.— เขา (โมเสส) ทิ้งไม้เรียวของเขาลง และดูซิ มันกลายเป็นงูที่มองเห็นได้ เอ็ม ๒, เอส ๕, เอส ๗. วี ๑๐๕

วิจารณ์ การเขียนนี้แสดงให้เห็นว่า พระเจ้าและโมฮัมมัด เชื่อในสิ่งผิดเช่นนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้น ทั้งสองก็ไร้การศึกษา เมื่อไม่มีใครสามารถปฏิเสธว่าเห็นได้ด้วยตาและได้ยินด้วยหู เหล่านี้คือการกระทำของนักเล่นกล

โรคระบาดในประเทศอียิปต์

๗๓.— เราได้ส่งน้ำท่วม ตั๊กกะแตน พวกเหา และกบและเลือดมาให้พวกอียิปต์ (พวกอียิปต์ก็ยังไม่เชื่อในโมเสส) ฉะนั้นพวกเราจึงแก้แค้นพวกเขา และทำให้พวกเขาจมน้ำลงในทะเลแดง และเราทำให้พวกเด็กอิสราเอลผ่านพ้นทะเลนั้นไปได้

แน่นอน ศาสนาซึ่งประชาชนนับถือซึ่งโมเสสได้พบหลังจากเขาหนีออกจากอียิปต์แล้วเป็นศาสนาที่ผิด และสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติล้วนเหลวไหลทั้งนั้น— เอ็ม ๗, เอส ๕, เอส ๗, วี ๑๓๐, ๑๓๓, ๑๓๗, ๑๓๘

วิจารณ์ มองดูกลอุบายของการสะกดจิตนี้ซิ มันเหมือนกับคน ๆ หนึ่งขู่คุกคามอีกคนหนึ่ง ว่าเขาจะส่งงูใหญ่ไปฆ่าเขา ถ้าไม่เช่นนั้น พระเจ้าผู้อธรรมซึ่งไร้ความยุติธรรมพอที่จะทำคน ๆ หนึ่งให้จมน้ำตาย และช่วยอีกคนหนึ่งให้รอดพ้นจากการจมน้ำ ศาสนาอะไรหรือที่กล้าทำสิ่งผิด ๆ ยิ่งกว่าศาสนาที่อ้างตัวเองว่าเป็นศาสนาที่แท้จริง และเรียกศาสนาอื่นว่าผิดซึ่งมีคนนับถือเป็นล้าน ๆ คนหรือ เพราะไม่มีศาสนาใดจะมีสาวกของเขาทั้งหมดดีล้วนหรือเลวล้วน ๆ มันเหมือนกับคำตัดสินของศาลแต่ฝ่ายเดียว และดังนั้นมันเป็นศาสนาของคนโง่มาก ศาสนาของคัมภีร์เก่าแก่ ๕ เล่มแรก (เพ็นเตอร์-ตั๊ก) และคัมภีร์เก่าแก่ว่าด้วยเรื่องราวต่าง ๆ ของคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งพวกเขาทั้งหลาย

ยอมรับนับถือ กลายมาเป็นศาสนาผิด หรือศาสนาที่เรียกว่าผิดนั้นคือศาสนาที่แตกต่างจากพวกเขา ถ้ามันเป็นศาสนาแตกต่างกัน อะไรคือศาสนา ถ้าชื่อศาสนาได้ให้ไว้ในคัมภีร์โกหร่านหรือ

การเห็นพระเจ้า

๗๔.— โมเสส เจ้าขงดูฉัน เมื่อพระเจ้าของเจ้าปรากฏรุ่งเรืองสดใสบนยอดเขา พระองค์จะลดภูเขานั้นลงมาเป็นฝุ่นละออง และโมเสสก็จะล้มสลบลงไป, เอ็ม ๒, เอส ๕, เอส ๗ วิ. ๑๔๒

วิจารณ์ อะไรก็ตามที่เห็นได้ ไม่สามารถแผ่ซ่านทั่วไปได้ เมื่อพระเจ้าแสดงปาฏิหาริย์เช่นนั้นมาก่อน ทำไมพระเจ้าจึงไม่แสดงปาฏิหาริย์เช่นนั้นในปัจจุบันต่อหน้าคน ๆ ใดคนหนึ่ง หรือมันเป็นการขัดกับการสอนที่ก่อให้เกิดปัญญาโดยสิ้นเชิง มันไม่มีค่าควรแก่การเชื่อถือได้

๗๕.— ในหัวใจของเจ้าจงมีแต่พระเจ้าไว้เพ่งดูอยู่เสมอ ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนและด้วยความเกรงกลัว ในเวลาเช้าและเย็นอย่าได้พูดเสียงดัง— เอ็ม ๒, เอส ๕, เอส ๗, วิ. ๒๐๔

วิจารณ์ บางครั้งคัมภีร์โกหร่านกล่าวว่า จงร้องเรียกพระเจ้าด้วยเสียงอันดัง และในที่อื่นกล่าวว่าจงเพ่งพิจารณาพระเจ้าในใจของท่าน คำสอนที่ว่ามานี้อันไหนถูกต้องกันแน่ และอันไหนผิดกันแน่ เมื่อคำสอนอีกอันหนึ่งขัดต่อคำสอนอีกอันหนึ่ง มันเหมือนกับเพลงบ้า ถ้าสิ่งเดียวกล่าวผิดนั้นมันไม่เป็นไร (การพิจารณาพระเจ้าในใจนั้นดีกว่า)

การแบ่งปันสิ่งของที่ลักมาได้

๗๖.— เขาทั้งหลายจะถามท่านเกี่ยวกับสิ่งของที่ปล้นมาได้ จงตอบว่า การแบ่งส่วนของสิ่งของที่ปล้นมาได้นั้นเป็นของพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนา ฉะนั้นจงกลัวพระเจ้า— เอ็ม ๒, เอส ๕, เอส ๘, วิ ๑

วิจารณ์ มันเป็นการประหลาดจนเกินไปที่ว่า เขาทั้งหลายเป็นผู้ทำเสียเอง ประพฤติตนเหมือนโจรและยุยงให้คนอื่น ๆ ทำอย่างเดียวกับตน และพวกเขาเหล่านั้นก็ยังทรงฐานะเป็นพระเจ้าอยู่ เป็นผู้เผยแพร่ศาสนาและเป็นผู้เชื่อถือ พวกเขายกชูการกลัวพระเจ้า และ

ทำการโจรกรรม และทำความชั่วอื่น ๆ มากมาย พวกเขาไม่สะอายที่จะพูดออกมาว่า ศาสนาของพวกเรา เป็นศาสนาที่ดีที่สุดในบรรดาศาสนาทั้งหลาย จะมีความชั่วอื่นใดบ้างไหมที่ยิ่งใหญ่กว่าความไร้ความยุติธรรม ในการปฏิเสธไม่ยอมรับศาสนาพระเวทหรือ

๗๗.— (พระเจ้าได้เสนอออกมาให้รู้สัจธรรมในคำพูดของตน) และตัดส่วนแห่งความไม่เชื่อทั้งหลายออกไปเสีย แน่นอนเราจะเอานางพ้าหนึ่งพันนางไปช่วยเหลือท่าน จะตามหลังท่านไปตามลำดับ ฉันจะทิ้งความน่ากลัวลงไปอยู่ในส่วนลึกของหัวใจของผู้ไม่เชื่อ ฉะนั้น จงตัดศีรษะและปลายมือของนิ้วมือของพวกเขาออกไป เอ็ม ๒, เอส ๙, เอส ๘, วี. ๙, ๑๒

วิจารณ์ ประเสริฐยิ่ง พระเจ้า และผู้ประกาศศาสนาของเขา ผู้ซึ่งกำจัดประชาชนผู้ไม่เชื่อในศาสนาอิสลาม มีความทารุณเพียงใดหรือ แปลกประหลาดมาก พระเจ้าสั่งให้พวกเขาตัดศีรษะ และนิ้วมือ และได้ให้ความช่วยเหลือพวกเขา ในงานอันไม่ใช่ของพระเจ้านี้ เขามีจิตต่ำกว่ากษัตริย์ลังกา (ศัตรูพระราม) มิใช่หรือ งานอันน่าสะพึงกลัวเหล่านี้เป็นงานของผู้เขียนคัมภีร์โกหร่าน และไม่ใช่งานของพระเจ้า ถ้างานนี้เป็นของพระเจ้า ขอให้เขาอยู่ห่างไกลจากเราเถิด และขอให้เราอย่าได้พบเขาเลย

๗๘.— พระเจ้าทรงอยู่กับผู้ที่เชื่อ ผู้ที่เชื่ออันแท้จริงนั้นตอบคำถาม พระเจ้าและผู้ประกาศศาสนา ไม่เคยละเมิดความเชื่อของท่าน พวกเขาวางแผนขจัดท่าน และพระเจ้าเป็นผู้วางแผนที่ดีที่สุด เอ็ม ๒, เอส ๙, เอส ๘, วี ๑๙, ๒๔. ๒๗, ๓๐

วิจารณ์ พระเจ้าโน้มเอียงไปเข้าข้างพวกมุสลิมหรือ ถ้าพระองค์เป็นเช่นนั้น พระองค์ก็ไม่เที่ยงธรรม ถ้าพระองค์ไม่เป็นเช่นนั้น พระองค์ก็เป็นพระเจ้าของทุกคน พระเจ้าไม่สามารถได้ยินได้โดยปราศจากการเรียกหรือ พระองค์มีโสตรหนักหรือ มันไม่เลวหรือที่เอาผู้ประกาศศาสนาไปร่วมกับพระเจ้า ทรัพย์สมบัติของพระเจ้าที่มีอยู่นั้นขโมยได้มาจากไหน มันเป็นการสมควรหรือที่คอยปล้นทรัพย์สมบัติของผู้อื่น ยกเว้นทรัพย์สมบัติของพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนา คำสอนเช่นนั้นมาจากความโง่ และความไม่ถูกต้อง มันไม่ใช่พระเจ้าเป็นผู้หลอกลวง ผู้โกง และผู้ร้าย ซึ่งวางแผนเล่นงาน

ผู้อื่น และส่งเสริมให้ผู้อื่นทำผิดในการวางแผนหรือ ดังนั้นคัมภีร์โกหร่านไม่ใช่พระเจ้าเป็นผู้สร้างขึ้น มันจะต้องสร้างขึ้นมาโดยผู้หลอกลวง และคนชั่วร้ายบางคนเป็นแน่ มิฉะนั้นแล้วทำไมมันบรรจุสิ่งซึ่งตรงกันข้ามกับเหตุผล

ทำสงครามกับผู้กราบไหว้รูปบูชา

๗๕.— ทำสงครามกับบุคคลทั้งหลายผู้กราบไหว้รูปบูชา จนกว่าจะไม่มีผู้ใดคัดค้านในการเห็นดีเห็นชอบกับการบูชาเทวรูป และจนกว่าไม่มีผู้ใดคัดค้านศาสนาที่เป็นของพระเจ้าทั้งหมด และจงรู้ว่าเจ้าได้สิ่งเสี้ย ๆ ใด ๆ มาเมื่อใดก็ตาม ส่วนที่ห้าสิบจากส่วนทั้งหมดนั้นเป็นของพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนา และลูกหลานของเขา เอ็ม ๒, เอส ๙, เอส ๘, วี ๓๕, ๔๑

วิจารณ์ ใครอื่นเล่านอกจากพระเจ้าของมุสลิม ผู้ซึ่งต่อสู้กับผู้อื่น และยุยงให้ผู้อื่นต่อสู้โดยความอยุติธรรม และเป็นผู้ทำลายความสงบสุขของประเทศมิใช่หรือ จงดูซิ ถ้ามันไม่ใช่งานของพวกโจรที่ปล้นโลกและยุให้ผู้อื่นปล้นเพื่อพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนาของพวกเขา ความเป็นผู้มีส่วนในความเสี้ย ๆ ของพระเจ้านั่นเอง เหมือนกับพระองค์เองเป็นผู้ขโมย ความเป็นผู้โน้มเอียงต่อพวกโจรเช่นนั้น ย่อมทำลายความเป็นหัวหน้าเทพของพระเจ้าเอง มันน่าแปลกประหลาดมาก ความหายนะอันยิ่งใหญ่ ในการทำลายความสงบสุขและก่อให้เกิดความเศร้าโศกของมนุษยชาติ ได้เกิดขึ้นมาในโลกได้อย่างไรในรูปของศาสนา ที่มีพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนาเช่นนั้นร่วมด้วย และหนังสือชนิดนั้นอยู่ภายใต้การพิจารณาทบทวน ถ้าศาสนาเช่นนั้นแผ่กว้างออกไป โลกทั้งโลกจะหาความสงบและความสุขมิได้

ความกรุณาพิเศษของพระเจ้า

๘๐.— และถ้าท่านเห็นนางฟ้าในขณะที่เธอทำให้ผู้ไม่เชื่อในศาสนาตาย โดยพวกเขาจะตีที่หน้าและหลังของคนเหล่านั้น และพูดแก่พวกเขาว่า เจ้าจงดื่มรสแห่งความเจ็บปวดของการเผาไหม้ เราจะทำลายพวกเจ้าในความบาปของพวกเขา และเราจะทำให้พวกประชาชนฟาโรห์จมน้ำตาย ฉะนั้นจงเตรียมตัวต่อสู้กับพวกเขา ด้วยกำลังอะไรก็ตามที่เจ้ามี เอ็ม ๒, เอส ๙, เอส ๘, วี ๕๐, ๕๔, ๕๕

วิจารณ์ เดี๋ยวนี้นางฟ้าเหล่านั้นหลับอยู่ที่ไหนเล่า ในเมื่อรัสเซียมีอำนาจเหนือเตอรกี และอังกฤษมีอำนาจเหนืออียิปต์หรือ ก่อนนี้พระเจ้าฆ่าข้าศึกของคนรับใช้พระองค์ และทำให้คนเหล่านั้นจมน้ำตาย ถ้ามันเป็นจริง พระเจ้าก็ควรทำมันเดี๋ยวนี้ แต่เมื่อพระองค์ไม่เคยทำมัน มันก็โกหก และไม่ควรเชื่อ ดูซิมันเป็นความชั่วขนาดไหนที่แนะนำว่าพวกเขาควรจะทำตามความสามารถที่จะทำความเดือดร้อนให้แก่คนที่นับถือศาสนาอื่นนอกจากพวกเขา คำแนะนำเช่นนั้นไม่สามารถมาจากผู้มีความรู้ได้และคนที่มีจิตใจเมตตากรุณา คนมีคุณธรรม เขายังเขียนไว้ว่าพระเจ้ามีความเมตตาและเที่ยงธรรม คำสอนเช่นนั้นเป็นการพรากพระเจ้าและพวกมุสลิมออกจากความเที่ยงธรรม ความกรุณา และคุณสมบัติดี ๆ อื่น ๆ

รูปวงจันทร์ครึ่งเสี้ยว

๘๑.— โอ ผู้ประกาศศาสนา พระเจ้าเป็นผู้สนับสนุนท่าน และสนับสนุนผู้มีความเชื่อมั่นอย่างแท้จริง ผู้ซึ่งติดตามท่าน โอ ผู้ประกาศเอ๋ย จงกระตุ้นให้ผู้มีศรัทธาต่อสู้ ถ้าท่านมีบุคคล ๒๐ คนขึ้นไป มีความอุตสาหะพยายามอย่างมั่นคง พวกเขาชนะคนสองร้อยคนได้ จงให้ทานสิ่งที่ท่านหามาได้ (จากเชลย จากพวกที่ท่านจับได้มาจากสนามรบ) สิ่งซึ่งถูกต้องตามกฎหมายและดี เพราะพระเจ้าทรงโปรดปราน และกรุณา— เอ็ม ๒, เอส ๑๐, เอส ๘, วี ๖๓, ๖๔, ๖๘

วิจารณ์ เอาละ นี้มันเป็นความยุติธรรม ความรู้และศาสนาประเภทไหนกันแน่ มันมีคติและเป็นประโยชน์กับพวกของตนเท่านั้น แม้ว่าพวกของตนนั้นมีความผิด หรืออยู่ในทางผิดก็ตาม การชี้แนะให้ทำลายความสงบ ยุให้ทำสงคราม และยุยงส่งเสริมให้คนอื่นทำสงคราม การปล้นสดมภ์ประชาชน และการยึดถือความเสียเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย สิ่งเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นมาจากคนดีไม่ได้เลย ยิ่งพระเจ้าด้วยแล้วย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะพระองค์โปรดปรานความยุติธรรมและมีความปราณี ในตอนหน้าของคำสอนเหล่านี้ คัมภีร์โกหร่านไม่สามารถจะเป็นโลกของพระเจ้าได้

ทหารของนางฟ้า

๘๒.— พวกเขาจะอยู่บนสวรรค์ตลอดไป เพราะพระเจ้าคือรางวัลอันยิ่งใหญ่ โอ ผู้ศรัทธาอย่างแท้จริงเอ๋ย อย่าได้ถือบิดาหรือพี่น้องของเจ้าว่าเป็นเพื่อนของเจ้า ถ้าคนเหล่านั้นชอบความนอกศาสนาเหนือศรัทธา ต่อมาพระเจ้าจะส่งหน่วยให้ความปลอดภัยของพระองค์มาให้ผู้ประกาศศาสนาและผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง และจะส่งทหารของนางฟ้าลงมา ซึ่งท่านมองไม่เห็น และเขาจะลงโทษบุคคลผู้ไม่เชื่อ และนี่คือรางวัลของผู้ไม่เชื่อ อย่างไรก็ตามในโลกหน้านั้น พระเจ้าจะทรงหันพระพักตร์ไปสู่คนที่พระองค์พอพระทัย จงต่อสู้กับบุคคลผู้ไม่เชื่อในพระเจ้า— เอ็ม ๒, เอส ๑๐, เอส ๙, วี ๒๑, ๒๒, ๒๕, ๒๖, ๒๙

วิจารณ์ พระเจ้าแผ่อยู่ทั่วไปได้อย่างไร ถ้าพระองค์ทรงอยู่กับพวกที่อยู่บนสวรรค์ ถ้าพระองค์ไม่แผ่อยู่ทั่วไป พระองค์ก็ไม่ใช่ผู้สร้างโลก และไม่ได้เป็นผู้ตัดสินคนทั้งปวง มันหาเป็นความเที่ยงธรรมไม่ ที่จะสอนบุคคลให้เลิกคบบิดามารดาพี่น้องและเพื่อน แน่นอนการสอนสิ่งที่ชั่ว ๆ เช่นนั้นไม่ควรรับ แต่พวกเขาควรจะปฏิบัติกับพ่อแม่และคนอื่นด้วยดี ถ้าพระเจ้าพอใจกับพวกมุสลิม และส่งทหารนางฟ้ามาช่วยเหลือพวกเขามาแต่ครั้งก่อนแล้ว ทำไมเดี๋ยวนี้จึงไม่ส่งมาเล่า ถ้าพระองค์ทรงลงโทษผู้นอกศาสนาและให้พวกเขาตกนรกมาก่อน เวลานี้พระองค์อยู่ที่ไหน พระเจ้าไม่สามารถเผยแพร่ศรัทธาโดยปราศจากสงครามหรือ เราไม่ประสงค์จะพบกับพระเจ้าเช่นนั้นเลย พระองค์ไม่ใช่พระเจ้าแต่เป็นคนขี่ม้าแข่ง

ตำรวจของพระเจ้า

๘๓.— เราหวังและคิดคำนึงถึงท่านว่า พระเจ้าจะลงโทษท่าน ด้วยพระองค์เอง หรือด้วยมือของเราเองอย่างใดอย่างหนึ่ง— เอ็ม ๒, เอส ๑๐, เอส ๙, วี ๕๒

วิจารณ์ เอาล่ะ ชาวมุสลิมเท่านั้นหรือคือประชาชนของพระเจ้า ดังนั้นพวกเขาจึงจับประชาชนของศาสนาอื่นหรือ คนนับถือศาสนาอื่นเป็นพัน ๆ ล้าน ไม่เป็นที่รักของพระเจ้า คนบาปในหมู่พวกมุสลิมยังเป็นที่รักของพระเจ้าหรือ ถ้ามันเป็นเช่นนั้น มันดูเหมือนจะเป็นการสับสนอลหม่านในประเทศที่ผู้ปกครองปัญญาอ่อน ความน่าประหลาดก็คือว่า ชาวมุสลิมที่มีความสำนึก เชื่อในศาสนาที่ไม่มีเหตุผล และไร้สาระนี้

สวรรค์ของมุสลิม

๘๔.— พระเจ้าได้ให้สัญญาแก่ผู้มีความเชื่ออย่างแท้จริง ทั้งหญิงและชาย มีสวนซึ่งมีแม่น้ำไหลผ่าน ในสวนนั้นพวกเขาจะอยู่ตลอดไป และอยู่อย่างสบายภายในสวน แต่เจตนาดีจากพระเจ้า จะเป็นรางวัลอันประเสริฐที่สุด จงเยาะเย้ยพวกเขา : พระเจ้าจะเยาะเย้ยพวกเขา— เอ็ม ๒, เอส ๑๐, เอส ๙, วี ๗๒, ๘๐

วิจารณ์ มันเป็นกลลวง เพื่อจุดหมายเห็นแก่ตัวของคัมภีร์โกหร่านต่อผู้ชายและหญิงในนามของพระเจ้า เพราะถ้าโมฮัมมัดไม่ลวงคนเหล่านั้นไปในวิธีนี้ ไม่มีใครจะถูกจับลงหลุมพรางของเขาได้ ประชาชนในศาสนาอื่นก็ถูกลวงให้ติดกับเช่นเดียวกันนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยประชาชนย่อมเยาะเย้ยแก่กันและกัน แต่พระเจ้าจะไม่เยาะเย้ยพวกเขา คัมภีร์โกหร่านเป็นหนังสือศาสนาหรือเป็นหนังสือเด็กอ่านเล่น

สำหรับชาวมุสลิมเท่านั้น

๘๕.— แต่ผู้ประกาศศาสนาและผู้ที่เชื่อในผู้ประกาศศาสนา ย่อมเปิดเผยโชคและชีวิตของพวกเขา เพื่อการรับใช้พระเจ้า พวกเขาจะเสวยสุขแห่งชีวิต พระเจ้าจะประทับตราไว้ในจิตของพวกเขา พวกเขาจะไม่เข้าใจว่ามาจากไหน— เอ็ม ๒, เอส ๑๐, เอส ๙, วี. ๘๙, ๙๒

วิจารณ์ มองดูจุดประสงค์ที่เห็นแก่ตัว พวกเขาผู้เดียวเท่านั้นที่เป็นคนดี คือ ผู้เชื่อในศาสนามุสลิม ผู้ไม่เชื่อในศาสนามุสลิมคือคนชั่ว เมื่อประเจ้าประทับตราไว้ที่หัวใจของพวกเขา พวกเขาไม่ควรจะถูกติเตียนในการกระทำบาป แต่เป็นความผิดของพระเจ้าเอง พระเจ้าได้ป้องกันพวกเขาจากความดี โดยประทับตราไว้ที่หัวใจของพวกเขา มันเป็นความอยุติธรรมที่ร้ายกาจเสียนี่กระไร

๘๖.— จงเอาทรัพย์สมบัติของพวกเขา ซึ่งท่านอาจจะล้างให้มันสะอาด และทำให้มันบริสุทธิ์ด้วยวิธีนั้น แน่นอน พระเจ้าจะซื้อวิญญาณและทรัพย์สมบัติของพวกเขาผู้มีศรัทธาอย่างแท้จริง สัญญาจะพาพวกเขาไปเสวยความสุขบนสวรรค์ โดยมีข้อแม้ว่าพวกเขาจะต้องต่อสู้เพื่อเหตุของพระเจ้า พวกเขาจะฆ่าคนอื่นหรือถูกคนอื่นฆ่าก็ตาม— เอ็ม ๒, เอส ๑๑, เอส ๙, วี ๑๐๒,

วิจารณ์ ทำดีมาก เทวทูตโมฮัมมัด ท่านได้ทำการแข่งขันกับพระพวกโกสัยนิกาย โกกุล (พระอินเดีย) ได้รับความสำเร็จดีมาก เพราะมันเป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญของพระผู้ใหญ่เหล่านั้น ของอินเดียที่จะนำเอาทรัพย์สมบัติของฆราวาส และชำระล้างให้มันสะอาดโดยวิธีนั้น พระเจ้าของท่านดีมาก พระองค์เริ่มต้นงานพ่อค้าอย่างดียิ่ง ซึ่งท่านคิดว่ามันจะเป็นประโยชน์ที่จะเอาชีวิตของคนจน ๆ โดยน้ำมือของพวกมุสลิม พระเจ้าของมุสลิมได้ล้างมือของพระองค์ และเที่ยงธรรมโดยให้นักฆ่าฆ่าคนผู้ไม่มีทางสู้ ผ่านพวกมุสลิมและสัญญาว่าจะให้สวรรค์แก่ด้วยความปรานีพวกเขา พระองค์ได้ทรงวางแผนลับ ๆ ในฐานะหัวหน้า พระองค์กลับเป็นผู้ให้คนอื่นมองเห็นเป็นผู้ฉลาดและนักบุญ

๘๗.— โอ ผู้ศรัทธาที่แท้จริง จงทำสงครามกับบุคคลผู้ไม่มีศาสนา ผู้ที่อยู่ใกล้ท่านและอย่ายอมให้พวกเขาทำรุนแรงกับท่าน พวกเขายังไม่เห็นว่าพวกเขาถูกลงโทษทุกปี ปีละครั้งหรือ ๒ ครั้ง ถึงกระนั้นพวกเขาก็ยังไม่สำนึกผิด พวกเขาจะไม่ถูกเตือนต่อไป—เอ็ม ๒, เอส. ๑๑, เอส. ๙ วี ๑๒๒, ๑๒๕

วิจารณ์ ดูซิ มันเป็นคำเตือน ที่พระเจ้ามอบให้แก่พวกมุสลิมทำการทรยศต่อผู้มีพระคุณ เตือนให้พวกเขาทำสงคราม ทำการสังหารคนผู้ไม่นับถือ เมื่อใดก็ตามที่พวกเขาพบและได้โอกาส เขาจะเป็นเพื่อนบ้าน หรือรับใช้บุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ไม่นับถือศาสนาของพวกเขา ผลที่ปรากฏก็คือ พวกมุสลิมได้ทำสิ่งเช่นนั้นมากมาย เพราะคำสอนในคัมภีร์โกหร่านนี้ ถ้าพวกมุสลิมเห็นความชั่วเหล่านี้ดังที่กล่าวในคัมภีร์โกหร่าน พวกเขาจะเลิกและจะทำความดี

๘๘.— แน่นอน เจ้านายของท่านก็คือพระเจ้า ผู้ซึ่งได้สร้างสวรรค์และโลกใน ๖ วัน และแล้วทรงขึ้นไปประทับบนบัลลังก์ ทรงปกครองสิ่งทั้งหลายด้วยพระองค์เอง เอ็ม ๓, เอส. ๑๑ เอส, ๑๐, วี. ๓

วิจารณ์ ท้องฟ้า เป็นง่าย ๆ ไม่มีใครทำหรือสร้างและไม่มีการเริ่มต้น การที่เขียนว่าโลกถูกสร้างขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนคัมภีร์โกหร่าน ไม่รู้เรื่องของโลกเลย พระเจ้าสร้างโลกใน ๖ วันหรือ มันไม่สามารถจะเป็น ๖ วันได้ เพราะอย่างที่มันได้กล่าวไว้ในคัมภีร์โกหร่านว่า พระเจ้าตรัสว่า "เป็น" และมันก็เป็น ดังนั้นระยะเวลา ๖ วันในการสร้างโลกที่กล่าวไว้ในที่นี้

ไม่จริง ถ้าพระเจ้าไม่มีขอบเขตจำกัด ทำไมพระองค์จึงทรงพักอยู่บนหลังคาของสวรรค์เล่า เมื่อพระองค์ทรงปกครองสิ่งต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง พระองค์ก็ทรงทำเหมือนอย่างคน เพราะพระองค์ทรงวางแผนการณ์คิดไปนั่งบนบัลลังก์ ใครเล่าที่เป็นสรรพัญญูรู้ทุกอย่างหรือ ดังนั้นจึงพอเห็นได้ชัดว่า คนบ้าเถื่อนผู้ไม่รู้ธรรมชาติอันแท้จริงของพระเจ้า เป็นผู้สร้างหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา เรียกว่า คัมภีร์โกหร่าน

ความลำเอียงของพระเจ้า

๘๕.— คำตักเตือนว่ากล่าวมาสู่เจ้าจากพระองค์และ การแนะนำและความปรานีย่อมมาสู่ผู้มีศรัทธาอย่างแท้จริง จากพระองค์ เอ็ม ๓, เอส ๑๑, เอส ๑๐, วี ๕๕

วิจารณ์ พระเจ้าเป็นของชาวมุสลิมเท่านั้นหรือ และไม่ใช่ผู้นับถือศาสนาอื่น พระองค์มีความลำเอียงต่อพวกเขา เพราะพระองค์มีความปรานีแก่พวกเขาเท่านั้น และไม่มีความปรานีต่อผู้นับถือศาสนาอื่น ถ้าพวกมุสลิมเป็นผู้มีศรัทธาเชื่อมั่นอย่างแท้จริงแล้ว พวกเขาก็ไม่มีความจำเป็นที่จะได้รับคำแนะนำตักเตือนจากพระเจ้า ถ้าพระเจ้าไม่ส่งคำตักเตือนว่ากล่าว และคำแนะนำไปสู่คนเหล่าอื่น นอกจากพวกมุสลิม ความรู้ของพระองค์ก็ไม่มีประโยชน์กับคนทั้งหลาย

๘๐.— พระเจ้าอาจจะพิสูจน์ท่าน และเห็นคนไหนในพวกท่านจะดีเลิศในการงาน ถ้าท่านพูดแน่นอนพระเจ้าจะยกท่านขึ้นสู่สวรรค์อีกหลังจากตายแล้ว เอ็ม ๓, เอส ๑๑, เอส ๑๑, วี ๗

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าพยายามที่ดูงานทั้งหลายแล้ว พระองค์ก็ไม่ใช่สรรพัญญู ถ้าพระองค์ยกบุคคลขึ้นสู่สวรรค์หลังจากตายแล้ว พระองค์ก็ทำให้การตัดสินลงโทษล้าช้า หรือเหมือนกับการเรียกร้องให้หยุดพิจารณาโทษในศาล พระองค์เองเป็นผู้ละเมิดกฎที่พระองค์เองวางไว้ ซึ่งคนตายจะไม่มีชีวิตขึ้นได้ มันเป็นรอยเปื้อนในนามของพระเจ้า

การพูดกับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

๘๑.— โอ โลก จงกลืนน้ำของเจ้า และเจ้า โอ สวรรค์ จงระงับฝนของเจ้า และทันทีนั้น น้ำก็ลดน้อยลง โอ ประชาชนของฉัน อูฐตัวเมียนี้ของพระเจ้า เป็นสัญลักษณ์

มาสู่ท่าน ฉะนั้นจงขับไล่มันได้อย่างเสรี ซึ่งมันอาจจะเสียชีวิตในโลกของพระเจ้า—เอ็ม ๓, เอส ๑๑, เอส ๑๑, วี ๔๓, ๖๓

วิจารณ์ มันเป็นเหมือนเด็ก ๆ เล่น สวรรค์และโลกจะฟังเสียงพระเจ้าได้หรือ ถ้าพระเจ้ามีอูฐตัวเมีย พระองค์จะต้องมีอูฐตัวผู้ด้วย พระองค์จะต้องมีช้าง มีม้า มีพา และสัตว์สี่เท้าอื่น ๆ ด้วยเหมือนกัน มันเป็นสิ่งที่วิเศษเสียนี่กระไร ที่พระเจ้ายอมให้อูฐตัวเมียเลี้ยงชีวิตของมันในไร่นา พระองค์ทรงขี่บนหลังของมันหรือ ถ้าสิ่งเหล่านี้เป็นจริง จะต้องมีความสับสนวุ่นวายไร้ระเบียบ เหมือนกับบ้านของนาบ๊อบในบ้านของพระเจ้า

๕๒.— และพวกเขาผู้ซึ่งมีความทุกข์ จะต้องถูกทิ้งลงไปในไฟนรก พวกเขาจะอยู่ในนรกนั้นนานเท่านานที่สวรรค์และโลกยังอยู่ แต่พวกเขาผู้มีความสุข จะได้รับอนุญาตให้ขึ้นไปบนสวรรค์ พวกเขาจะอยู่ในที่นั้นนานเท่านานตราบเท่าที่สวรรค์และโลกยังอยู่—เอ็ม ๓, เอส ๑๑, เอส ๑๑, วี ๑๐๕, ๑๐๖

นรกนิรันดร

วิจารณ์ เมื่อทุกคนจะต้องไปสู่สวรรค์และลงนรกหลังจากวันสุดท้ายตัดสิน สวรรค์และโลกจะยังคงอยู่เพื่ออะไรกันหรือ ถ้าการอยู่บนสวรรค์และอยู่ในนรกมีเวลาจำกัดที่จะสิ้นสุดลง ตราบเท่าที่สวรรค์และโลกยังอยู่ มันก็เป็นการขัดแย้งกันที่กล่าวว่า การอยู่บนสวรรค์นั้นจะมีอยู่ชั่วนิรันดร มันก็คือคนโง่ที่พูดไม่ระมัดระวัง แต่คงไม่ใช่พระเจ้าหรือผู้รู้

๕๓.— เมื่อโยเซฟ พูดกับบิดาของเขา โอ บิดาของฉัน แน่นอนฉันเห็นดาวฤกษ์ ๑๑ ดวง ในความฝันของฉัน—เอ็ม ๓, เอส ๑๒, เอส ๑๒, เอ ๔—๕๕

วิจารณ์ คำพูดระหว่างบิดากับบุตร บรรจุเรื่องราวของโยเซฟ และพี่น้องของเขาซึ่งบรรจุไว้ในบทที่ ๑๒ ทั้งหมด เพราะมันบรรจุไว้ซึ่งเรื่องราวอันมีอยู่ก่อนแล้วในหมู่ประชาชนคัมภีร์โกหร่านไม่สามารถจะเรียกได้ว่าพระเจ้าเป็นผู้เปิดเผยออกมา หรือว่าพระองค์ทรงสร้างขึ้น มีบางคนอาจจะเขียนขึ้นเกี่ยวกับเรื่องของคน

๕๔.— มันคือพระเจ้าที่ได้ยกสวรรค์โดยไม่มีเสาค้ำที่เห็นได้ และแล้วจงเสด็จขึ้นไปอยู่บนบัลลังก์ และบังคับให้ดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ปฏิบัติรับใช้ พระองค์ทรงแผ่โลกให้กว้าง

ออกไป พระองค์ทรงทำให้น้ำตกลงมาจากสวรรค์ ลำธารไหลไปตามเส้นทางของมัน พระเจ้าได้จัดหาสิ่งต่าง ๆ มากมายแก่บุคคลที่พระองค์ทรงชอบ และประหยัดให้แก่ผู้ที่ทรงชอบ เอ็ม ๓, เอส ๑๓, เอส ๑๓ เอ ๒, ๓, ๑๗, ๒๖.

วิจารณ์ พระเจ้าของพวกมุสลิมไม่รู้วิทยาศาสตร์เลย มิฉะนั้นพระองค์ไม่ทรงเขียนเรื่องราวที่ว่า สวรรค์ไม่มีน้ำหนัก ไม่จำเป็นต้องมีเสาหนุน ถ้าพระเจ้าอยู่ในที่หนึ่งเรียกว่า อาษ พระองค์จะไม่มีอำนาจทั้งปวง และไม่แผ่ทั่วไป ถ้าพระเจ้ามีความรู้เรื่องเมฆ พระองค์จะไม่เขียนว่า พระองค์ทำให้น้ำลงมาจากสวรรค์ แทนที่พระองค์จะเขียนว่าพระองค์ได้ทำให้น้ำลงมาจากโลก ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้เขียนคัมภีร์โกหร่านไม่มีความรู้เรื่องเมฆ เพราะเขาได้ให้ความสุขและความทุกข์โดยไม่คำนึงถึงความดีและชั่วของบุคคล พระองค์ไม่ยุติธรรม, ลำเอียงและไร้ความรู้

๙๕.— แน่นอนจะนำผู้ที่พระองค์ไม่ทรงชอบไปสู่ความผิด และพระองค์จะชี้ให้เขาสำนึกผิดพาไปสู่พระองค์—เอ็ม ๓, เอส ๑๓, เอส. ๑๓, เอ. ๒๗

วิจารณ์ อะไรคือความแตกต่างระหว่างพระเจ้ากับซาตานเล่า เมื่อพระเจ้าพาคนไปสู่ความผิด เพราะซาตานเป็นผู้ชั่วร้ายเพราะพระองค์นำซาตานไปสู่ความผิด ทำไมพระเจ้าจึงไม่ชั่วในเรื่องที่พระองค์ทรงทำอย่างเดียวกันกับที่ซาตานทำเล่าพระองค์จะไปสู่นรก จากบาปที่พระองค์ทรงนำทางผิด

๙๖.— เพื่อจุดประสงค์อันนี้ เราจึงส่งคัมภีร์โกหร่านมาในภาษาอารบิค และแน่นอนถ้าท่านปฏิบัติตามความประสงค์หลังจากมีความรู้ในสิ่งที่เราให้ท่านไปแล้ว คำสอนเหล่านี้สำหรับพวกท่านเท่านั้น แต่การสอบสวนหาความผิดจะไม่มาสู่เรา—เอ็ม ๓, เอส ๑๓, เอส. ๑๓ วี. ๓๒.๔๐

วิจารณ์ คัมภีร์โกหร่านถูกส่งลงมาจากทางไหนกันแน่ มันมาจากเบื้องบนหรือ ถ้ามันเป็นจริง พระเจ้าซึ่งอยู่ในสถานที่จำกัด ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าของคนทุกคนได้ เพราะพระเจ้าปรากฏในแบบเดียวกันทุกหนทุกแห่ง การส่งหนังสือเป็นหน้าที่ของเด็กส่งหนังสือ พระองค์มีความจำเป็นที่จะต้องส่งหนังสือหรือ พระองค์ก็มีอำนาจจำกัดอยู่ในที่นี้ จำกัดการรับเรื่อง

สอบสวนหาความผิดก็เป็นของคน ไม่ใช่ของพระเจ้า เพราะพระองค์เป็นสรรพัญญูมันดูเหมือนว่าคัมภีร์โกหร่านเป็นงานของคนบางคนที่มีความรู้จำกัด

๕๗.— พระเจ้าได้บังคับดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ซึ่งปฏิบัติตามวิถีทางของมันด้วยความพอใจเพื่อรับใช้ท่าน แน่นอนคนไม่มีความเที่ยงธรรม มีบาปและเป็นผู้อกตัญญูย่อมไม่เชื่อ —เอ็ม ๓, เอส ๑๓, เอส ๑๔ วี ๓๓, ๓๔

วิจารณ์ ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ หมุนเวียนชั่วนิรันดร และโลกไม่ได้หมุนเวียนหรือถ้าโลกไม่ได้หมุนเวียน จะมีกลางวันกลางคืนของปีได้อย่างไร ถ้าคนไร้ความยุติธรรมและมีบาปอย่างแน่นอนแล้ว มันก็ไร้ประโยชน์ที่จะแนะนำคัมภีร์โกหร่านแก่เขา เพราะบุคคลผู้ซึ่งมีความเลวทรามเป็นสันดาน จะไม่เคยเป็นผู้ทำดีเลย แต่ผู้ที่มีความดีและมีบาปนั้นเราพบเห็นกันอยู่ในโลกนี้เสมอ เพราะฉะนั้นหนังสือที่พระเจ้าสร้างขึ้น ไม่สามารถจะสอนลัทธิเช่นนั้นได้

๕๘.— เมื่อข้าได้สร้างเขา (อาดัม) ขึ้นมาอย่างสมบูรณ์แล้ว แล้วเอาวิญญาณใส่เข้าไปให้ทำการหายใจในเขาแล้ว ท่านจงก้มลงกราบเขา ตัวมารร้าย (ถูกสาป เพราะขัดขืนไม่ยอมไหว้อาดัม) กล่าวว่า โอ พระเจ้า พระองค์ลดให้ข้า ฯ ต่ำลงมา ข้าจะยุคนทั้งหลายให้ทรยศต่อพระองค์ในโลก—เอ็ม ๓ เอส ๑๔, เอส. ๑๕, วี ๒๕, ๓๕—๔๖

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าเป่าวิญญาณเข้าไปสู่อาดัม และอาดัมก็เป็นพระเจ้าขึ้นมาเหมือนกัน ถ้าอาดัมไม่เป็นพระเจ้า ทำไมพระเจ้าจึงสร้างเขาขึ้นมาเป็นเพื่อนโดยให้นางฟ้ากราบไหว้หรือ ทำไมเราไม่ถือพระเจ้าว่าเป็นซาตานแห่งซาตาน หรือเป็นผีใหญ่ หรือเป็นครูของซาตาน เพราะชาวมุสลิมทั้งหลาย คิดว่าผู้หลอกลวงนั้นเป็นซาตาน พระเจ้าหลอกลวงซาตานผู้ซึ่งกล่าวหาพระเจ้าต่อหน้าว่าทำการหลอกลวงเขา และกล่าวว่าเขาพยายามยุให้คนทุกคนไม่เชื่อฟังพระองค์ พระเจ้ายังไม่ลงโทษและกักขังซาตานเลย ทำไมพระองค์ไม่สังหารซาตานเสียเล่า

ผู้ประกาศศาสนาของชาติ

๕๙.— ฉะนั้น เราได้ยกผู้เผยแพร่ศาสนาขึ้นว่ากล่าวตักเตือนพวกเขาในทุก ๆ ชาติ เมื่อเรา ตั้งใจอย่างใดมันก็จะเป็นอย่างนั้น เพียงเราพูดว่าเป็นมันก็เป็น—เอ็ม ๓, เอส ๑๔, เอส ๑๖ วี ๘๕, ๓๕

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าส่งผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ไปทุก ๆ ชาติ ทำไมพวกเขาเป็นผู้นอกศาสนา ในเมื่อพวกเขาดำเนินตามผู้ประกาศศาสนาของเขาเอง ผู้ประกาศศาสนาอื่นจากศาสนาของท่านไม่ควรค่าแก่การนับถือหรือ มันไม่มีความยุติธรรมเสียเลย ถ้าผู้ประกาศศาสนาถูกส่งไปทุกประเทศ ใครถูกส่งไปสู่อารยวัต (อินเดีย) เล่า ฉะนั้นลัทธินี้ไม่เหมาะสมที่จะเชื่อเกี่ยวกับที่พระเจ้าได้พูดกับโลกว่า 'จงเป็น' โลกเป็นสิ่งไม่มีวิญญาณ ไม่สามารถจะเข้าใจคำสั่งที่พระองค์พูด บัญญัติของพระเจ้าจะปฏิบัติได้อย่างไร เพราะท่านไม่เชื่อว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่ก่อนเลย นอกจากพระเจ้าผู้ซึ่งได้ยินบัญญัติของพระองค์เองหรือ ใครและอะไรที่หันไปรับคำสั่งพระองค์เล่า คำสอนเหล่านี้เป็นคำสอนโง่ ๆ ซึ่งคนโง่เท่านั้นเชื่อ

๑๐๐. พวกเขาได้ถวายลูกสาวให้แก่พระองค์ (ไกลจากพระองค์) โดยนามของพระเจ้า เราจึงส่งทูตศาสนาไปทุกชาติก่อนท่าน—เอ็ม ๓ เอส. ๑๔, เอส ๑๖, วี ๕๖, ๖๒

วิจารณ์ พระเจ้าทำอะไรกับลูกสาวเหล่านั้นหรือ มันคือคนที่มีลูกสาว ทำไมจึงให้ลูกสาวแก่พระเจ้า และทำไมไม่ให้บุตรแก่พระเจ้าด้วยเล่า อะไรคือสาเหตุที่ให้ลูกสาวแก่พระเจ้า บอกซิ ถ้าท่านรู้ การสาบานก็เป็นลักษณะของการพูดเท็จ และไม่ใช่ลักษณะของพระเจ้า เพราะโดยทั่ว ๆ ไปที่เห็นในโลก มันเป็นเช่นนั้น คนพูดเท็จยอมสาบาน ทำไมคนจริงจึงยึดถือสัตยาบัน

ข้อสังเกต มันไม่ฉลาดเลย ที่พระเจ้าให้สัตย์สาบานโดยพระเจ้า ในบทนั้นพระเจ้าและเราคือคนสองคน

๑๐๑. เหล่านี้คือหัวใจของพวกเขา การฟังและการเห็นพระเจ้าได้ถูกประทับตราเอาไว้ และเหล่านี้ คือ ความไม่เอาใจใส่ ในวันนั้น วิญญาณทุกวิญญาณก็มารับสารภาพผิดเพื่อตัวเอง และทุกวิญญาณก็ต้องชดใช้กรรม ซึ่งเขาเองได้ทำผิดเอาไว้ และพวกเขาไม่ควรจะได้รับการปฏิบัติโดยไม่เที่ยงธรรม เอ็ม ๓, เอส. ๑๔, เอส ๖๖, วี ๑๑๕, ๑๑๙

ความอยุติธรรมและความไม่แน่นอน

วิจารณ์ เมื่อพระเจ้าเองเป็นผู้ประทับตราของพระองค์ไว้ที่ใจของเขา พวกเขาถูกลงโทษโดยปราศจากความผิดในส่วนซึ่งพวกเขาเองไม่ได้ทำเลย พวกเขาถูกบังคับไว้มิให้มีเสรีภาพ นี้คือ

หญ่ในแผนการณ์ของพระเจ้าเองมิใช่หรือ ในคำประกาศที่กล่าวไว้ในคัมภีร์

โกหร่านว่า วิญญาณทุกดวงจะต้องชดใช้กรรมที่ตนเองกระทำไว้ จะน้อยหรือมากก็ตาม พวกเขามิได้ทำบาปจากเจตนาอันเสรีของพวกเขา แต่พวกเขาถูกบังคับให้ได้รับผลบาป โดยพระเจ้าทำให้แก่พวกเขา ฉะนั้นพวกเขาไม่ควรได้รับการตำหนิและผลของมันก็คือ พวกเขาไม่ควรได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะผลกรรม พระเจ้าเสียอีกควรจะได้รับผลกรรมแทนพวกเขา ถ้าอะไรก็ตามที่ทำลงไปแล้วจะต้องได้รับผลของกรรม การให้อภัยแก่วิญญาณของพระเจ้า จะมีประโยชน์อะไรกันหรือ ถ้าการให้อภัยที่พระเจ้ามอบให้มันเป็นการแลกกับความยุติธรรม ความยุ่งเหยิงของแผนการณ์เช่นนั้น ไม่สามารถจะเป็นงานของพระเจ้าแน่ มันเป็นงานของเด็กหนุ่มคะนอง

หนังสือเรื่องกรรม

๑๐๒.— เราได้ให้นรกเป็นที่กักขังผู้ไม่เชื่อ โชคชะตาของคนเราได้ผูกไว้ที่คอของเขาแล้ว และเราจะสร้างโชคชะตานั้นไปให้เขา ในวันขึ้นจากหลุม หนังสือซึ่งจารึกการกระทำของพวกเขาทั้งหมดบรรจุไว้ในนั้น และมันจะเสนอให้เขาเปิดออกในวันนั้น เราได้กลิ้นคนรุ่นต่าง ๆ มากมายเพียงใดจนถึงโนอาห์มิใช่หรือ เอ็ม ๔, เอส ๑๕, เอส ๑๗ วี ๗, ๑๒, ๑๖

วิจารณ์ ถ้าเป็นจริงอย่างที่ว่า พวกเขาทั้งหลายผู้ไม่มีศาสนา ผู้ไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน ไม่เชื่อผู้ประกาศศาสนา ไม่เชื่อพระเจ้าแห่งคัมภีร์โกหร่าน อาศัยอยู่ในสวรรค์ชั้นที่ ๗, และผู้สวดอ้อนวอนของพวกเขา เป็นต้น และว่านรกได้สร้างขึ้นมาเพื่อผู้ไม่เชื่อเท่านั้น มันจะเป็นการกระทำที่ลำเอียงจนเกินไป เพราะคนทั้งหลายที่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน ไม่สามารถจะเป็นคนดีทุกคนและคนอื่น ๆ ที่ไม่เชื่อในคัมภีร์นั้น เป็นคนบาปทั้งหมด มันเป็นการพูดคล้ายกับเด็ก ๆ ที่ว่าหนังสือบันทึกเรื่องการกระทำผูกไว้ที่คอของเขา เราไม่เห็นว่าหนังสือนั้นผูกไว้ที่คอของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ถ้ามันเป็นความประสงค์ของการให้รางวัลกรรมดีแก่บุคคล มันมองดูเหมือนกับการเล่นของเด็กเสเพลที่พูดถึงการชโมยหัวใจและดวงตา และให้อภัยต่อบาปของเขา หนังสือที่พระเจ้าผลิตขึ้น ให้แก่คนทุกคนในวันขึ้นจากหลุมฝังของพวกเขาอยู่ที่ไหน พระเจ้าเขียนบันทึกลงในหนังสือเล่มนั้น เหมือนพ่อค้าลงบัญชีรับจ่ายในสมุดของเขากระนั้นหรือ โชคชะตาของบุคคลได้เขียนไว้อย่างไร และชะตาของพวกเขาไม่มีอยู่เลยหรือมีอยู่ก่อนหน้านั้น ไม่มีกรรม

ที่ทำไว้สร้างโชคชะตานั้นหรือ ถ้าพระเจ้าได้สร้างโชคชะตาของพวกเขาขึ้น โดยไม่คำนึงถึงกรรมของพวกเขา พระองค์ได้ทำความอยุติธรรมให้แก่พวกเขา เพราะทำไมเล่า พระองค์ได้ให้ความสุขและความทุกข์โดยปราศจากการทำกรรมดีและกรรมชั่วที่เขาควรได้รับผลตอบแทนหรือ ถ้าจะกล่าวว่ามันเป็นเจตนาของพระเจ้า พระองค์ทรงทำความอยุติธรรมในกรณีเช่นนั้นด้วย เพราะความอยุติธรรมที่ให้ความสุขหรือความทุกข์มากหรือน้อยแก่บุคคล โดยปราศจากการพิจารณาความดีหรือความชั่วที่คนผู้นั้นทำลงไป พระเจ้าเองจะอ่านหนังสือบันทึกเรื่องกรรม หรือว่ามีผู้อ่านช่วยพระองค์ ถ้าพระเจ้าลงโทษวิญญาณในสมัยก่อนโดยปราศจากความผิด พระองค์มีความอยุติธรรมและพระองค์ผู้ซึ่งอยุติธรรมไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้

ความมหัศจรรย์ของอูฐ

๑๐๓.— เราได้ให้อูฐตัวเมียที่เห็นได้แก่พวกเขา แก่เผ่าซามูดตามที่พวกเขาต้องการ (พระเจ้าบอกแก่ซาตานผู้ซึ่งขู่จะยุยงคนให้ขัดขืนพระเจ้าซึ่งเขาได้ถูกขับลงมาจากสวรรค์) ซาตานชักชวนคนเหล่านั้นไปในทางเหลวไหล อย่างที่ท่านสามารถโดยเสียงของท่าน ในวันเช่นนั้นเราจะเรียกคนทั้งหมดไป การตัดสินพร้อมกับผู้นำของพวกเขาเหล่านั้นจะมีขึ้น ใครก็ตามจะมีหนังสือการกระทำของเขาเองที่ให้แก่เขาอยู่ที่มือข้างขวาของเขา เอ็ม ๔, เอส ๑๕, เอส. ๑๗, เอ ๕๗, ๖๒, ๖๕

วิจารณ์ น่ายกย่องรึ ! มีสัญลักษณ์อันน่าประหลาดกระไรเช่นนั้น มีอูฐตัวเมียตัวเดียวระหว่างพวกเขา เพื่อพิสูจน์ความมีอยู่ของพระองค์ หรืออูฐตัวเมียตัวนั้น เป็นวิธีการที่พยายามจะให้คนมีความเชื่อ ถ้าพระเจ้าจะสั่งให้ซาตานทำการหลอกลวงคนไปสู่บาป เขาจะเป็นผู้บังคับบัญชาของวายร้าย และรับผิดชอบสำหรับบาปทั้งปวงที่คนได้ทำลงไป มันก็คือคนทั้งหลายที่เข้าใจต่ำ ๆ ผู้ซึ่งเรียกพระเจ้าว่าเป็นภาวะเช่นนั้น เพราะพระเจ้าจะเรียกคนทั้งหมดพร้อมด้วยผู้สั่งสอนของพวกเขามาเพื่อตัดสินในวันแห่งการล้างโลก พวกคนเหล่านั้นจะคอยการตัดสินจนกระทั่งถึงวันนั้น อย่างที่มันจะมีการพักว่าความชั่วคราวเหมือนกับศาลกระนั่นหรือ มันน่าเศร้าโศรกแก่คนทั้งปวงที่จะต้องเลื่อนการตัดสินจนกว่าการตัดสินนั้นจะเกิดขึ้น ดังนั้นมันเป็นหน้าที่อันแรกของผู้พิพากษาจะต้องตัดสินเรื่องทั้งหลายให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ มันเป็นความยุติธรรมของ "โป๊ปบาย" สมมติว่า ผู้พิพากษาพิจารณาความอยู่ ๕๐ ปี จนกระทั่งโจรและ

ผู้กล่าวหาใช้เวลาคอยการตัดสินถึง ๕๐ ปี ได้ทำการสอบสวนอยู่ไม่มีการตัดสินลงโทษเกิดขึ้นในกรณีเช่นนั้น ตัวอย่างเช่นนั้นก็เหมือนกับการตัดสินในวันที่ผู้ตายขึ้นจากหลุมฝังศพ ในกรณีนี้ผู้เป็นอาชญากรจะต้องถูกคุมขังอยู่เป็นเวลา ๕๐ ปี และอีกคนหนึ่งผู้ซึ่งถูกจับในวันของการตัดสินได้รับการตัดสินโทษทันที การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นการกระทำของความเที่ยงธรรม เพราะความเที่ยงธรรม ดังปรากฏในพระเวทและกฎของมนูนั้นไม่มีการชักช้าในการตัดสิน และทุกคนจะได้รับคุณและโทษตามกรรมของเขาเอง การติดตามนักบุญโดยวิธีการสอบประจักษ์พยานกับด้วยอาชญากร ย่อมทำคุณค่าของความเป็นสรรพัญญูของพระเจ้าลดต่ำลง เอาล่ะหนังสือเช่นนั้นควรจะได้รับการพิจารณาว่า พระเจ้าสร้างขึ้นหรือ และผู้ให้บัญญัติในคัมภีร์นั้นเป็นพระเจ้าหรือเปล่าเลย ไม่เคยเป็น

ความหลุดพ้น

๑๐๔.— (สำหรับผู้ที่มีศรัทธา) สวนที่อยู่ชั่วนิรันดรเตรียมไว้สำหรับพวกเขา ซึ่งมีแม่น้ำไหลผ่านให้ความชุ่มอยู่เสมอ พวกเขาจะมีเครื่องประดับกำไลทองคำใส่ และจะนุ่งห่มด้วยผ้าไหมอย่างดีสีเขียว และผ้าไหมยกดอกดิ้นทอง นอนพักผ่อนอยู่บนบัลลังก์ในสวนนั้น โอ รางวัลมันเป็นความสุขเสียนี่กระไร และนอนอยู่บนเตียงอย่างสบาย เอส ๔, เอส ๑๕, เอส ๑๘ วี ๓๐

วิจารณ์ ช่างวิเศษแท้ ภาพสวรรค์ที่คัมภีร์โกหร่านกล่าวไว้ช่างน่ารักเสียนี่กระไร บนสวรรค์นั้นมีสวน มีเครื่องประดับมีหมอน ที่นอนพักผ่อน ถ้าบุคคลฉลาดคิดว่า เขาไม่พบอะไรในสวรรค์ของพวกอิสลามมากไปกว่าในโลก เว้นไว้แต่ความไม่ยุติธรรม เพราะงานของพวกเขาจำกัด และรางวัลของพวกเขาไม่จำกัด ถ้าเรากินของหวานเสมอ ๆ มันจะมีรสเหมือนเปรี้ยวในสองสามวัน เมื่อประชาชนบนสวรรค์เสวยสุขอยู่เสมอ มันจะกลับมาเจ็บปวดสำหรับพวกเขา ฉะนั้น คำสอนที่แท้จริงของความหลุดพ้นก็คือ การเสวยความสุขชั่วมหากัลป์และกลับอวตารลงมาในโลกอีก

๑๐๕.— และเมืองก่อน ๆ เหล่านั้น เราได้ทำลายไปหมดแล้ว เมื่อพวกเขาได้ปฏิบัติตนไม่เที่ยงธรรม และเราก็ได้ตักเตือนพวกเขาแล้วก่อนที่จะทำลายลง เอ็ม ๔, เอส ๑๕, เอส ๑๘

การไร้ความปรานี

วิจารณ์ คนทั้งหมดในเมืองหนึ่งนั้น สามารถจะเป็นบาปทั้งหมดหรือ การตั้งใจของพระองค์ที่จะทำลายเมืองนั้น หลังจากได้สอบสวน โดยทิ้งความตรัสรู้ของพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงตัดสิน เมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว พระองค์ไม่รู้มาก่อน พระองค์ไร้ความปรานี เพราะเหตุนั้น

๑๐๖.— บิดามารดาของเด็กหนุ่ม เป็นผู้มีศรัทธาอย่างแท้จริง และเรากลัวว่าเด็กหนุ่มจะผูกพันให้บิดามารดาของเขาทุกข์ร้อนกับความวิปริต และความอกตัญญูของเด็กหนุ่ม และเขาจะเดินตามทางของเขา จนกว่าเขาจะมาถึงสถานที่ๆ ดวงอาทิตย์ตก และเขาจะพบดวงอาทิตย์ตกลงในบ่อโคลนดำ และพวกเขาจะพูดว่า โอ ธุนการเนียน แน่นอน ก๊อก และ มาก๊อก ทำให้ดินแดนนั้นเสียไป เอ็ม ๔, เอส. ๑๖, เอส. ๑๘, เอ. ๗๕, ๘๔, ๕๒

ดวงอาทิตย์ตกลงในโคลน

วิจารณ์ เป็นความคิดเห็นที่ผิด อย่างมหันต์ในส่วนของพระเจ้า พระองค์กลัวว่าบิดามารดาของเด็กหนุ่มจะถูกนำไปในทางผิด และหันออกจากทางของพระองค์ มันไม่สามารถเป็นคำพูดของพระเจ้า แล้วจงดู ตัวอย่างอีกอันหนึ่งของความโง่ ผู้แต่งคัมภีร์โกหร่านเข้าใจว่าดวงอาทิตย์ตกลงในบ่อโคลนดำในเวลากลางคืน และขึ้นมาในเวลาตอนเช้า แน่นอนดวงอาทิตย์ใหญ่กว่าโลกมาก ดวงอาทิตย์จะตกลงในบ่อ ในทะเลสาบ หรือแม้มหาสมุทรได้อย่างไร ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าผู้แต่งคัมภีร์โกหร่านไม่มีความรู้เรื่องภูมิศาสตร์ และดาราศาสตร์ ถ้าเขามีความรู้ ทำไมเขาจึงเขียนสิ่งที่ขัดกับข้อเท็จจริงของความรู้ ผู้เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน ก็ไม่มีความรู้เช่นกัน ถ้าเขามีความรู้ ทำไมเขาจะเชื่อในหนังสือที่มีแต่นิยายเช่นนั้น จงดูความไม่ยุติธรรมของพระเจ้า พระองค์เองเป็นผู้สร้างโลก เป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งโลก และเป็นผู้พิพากษาโลก พระองค์ยอมให้ก๊อก และมาก๊อก ทำให้ที่ดินเสียหาย และสร้างความยุ่งยากขึ้น มันตรงกันข้ามกับเกียรติของพระเจ้า เพราะฉะนั้นคนบ้า คนไร้การศึกษาเชื่อในหนังสือเช่นโกหร่าน

ความคิดที่บริสุทธิ์

๑๐๗. และจงจำเรื่อง แมรี่ในหนังสือโกหร่าน เมื่อหล่อนออกมาจากครอบครัวไปสู่สถานที่หนึ่งทางทิศตะวันออก และเอาผ้าคลุมหน้ามิให้คนทั้งหลายเห็น เราส่งเทพกาเบรียลไปพบหล่อน และเขาปรากฏต่อหน้าหล่อนในรูปของบุคคลสมบูรณ์ หล่อนพูดว่า ข้า ฯ หนีมาเพื่อหาที่พึ่งในพระเจ้าผู้มีความปรานี ซึ่งพระองค์จะป้องกันข้าจากท่าน ถ้าท่านกลัวเขา ท่านจะไม่เข้ามาหาข้า ฯ เขาตอบว่า แน่นอน ฉันเป็นเทวทูตของพระองค์ ฉันถูกส่งมา เพื่อให้บุตรประเสริฐแก่เจ้าหล่อนพูดว่า ข้าจะมีบุตรได้อย่างไร ดูซิ คนไม่จับต้องข้า และข้าก็ไม่ใช่หญิงแพศยาหรือข้าจะตั้งครรภ์มาจากไหน หล่อนเดินออกจากนั้นกับเขา เดินอุ้มท้องไปในที่ไกล คือในป่า เอ็ม ๔, เอส. ๑๖, เอส ๕ เอ. ๑๕—๑๙, ๒๑

วิจารณ์ ขอให้คนฉลาดคิดว่า ถ้านางพ้าทั้งหมด คือวิญญาณของพระเจ้า เขาไม่สามารถจะแยกออกจากพระเจ้าได้ ประการที่สอง มันเป็นความอยุติธรรมว่า แมรี่เป็นหญิงสาวพรหมจารีเกิดบุตร โดยที่หล่อนไม่ปราถนาจะเห็นผู้ชาย แต่นางพ้าทำให้หล่อนมีท้อง โดยคำสั่งของพระเจ้ามันเป็นการขัดกับความยุติธรรม สิ่งอื่น ๆ มากมายที่มิได้นำมากล่าวในที่นี่ ซึ่งไม่สมควรจะพูดถึง

พระเจ้ายั่วให้เกิดบาป

๑๐๘.— ท่านไม่เห็นว่า เราส่งมารร้ายไปสู้กับผู้นอกศาสนา ยุให้เขาทำบาปโดยการยุงยงส่งเสริมของเขา หรือ—เอ็ม ๔, เอส. ๑๖, เอส. ๑๙, วี ๙๑

วิจารณ์ ไม่สามารถจะมีการติโทษแก่คนเหล่านั้น ผู้ซึ่งถูกล่อให้ทำบาป เมื่อพระเจ้าเองส่งมารร้ายไป ล่อลวงเขา พวกเขาไม่สามารถจะถูกลงโทษเพราะเหตุนั้นได้ ทั้งมารร้ายเองทำลงไปเพราะพระเจ้าสั่ง พระเจ้าควรจะได้รับผลของกรรมนั้น ถ้าพระองค์เที่ยงธรรม พระองค์ควรจะรับโทษเสียเอง คือตกนรก ถ้าพระองค์ไม่ใส่ใจในความยุติธรรม พระองค์ก็ไร้ความยุติธรรม และคนไร้ความยุติธรรม เรียกว่าคนบาป

๑๐๙.— ข้า ฯ จะปรานีให้แก่เขาผู้มีความสำนึกผิด และเชื่อและจะทำสิ่งที่ถูกต้อง และจะถูกแนะนำในทางที่ถูกต้อง—เอ็ม ๔, เอส ๑, เอส. ๒๐, วี. ๗๙

วิจารณ์ ลัทธิการให้อภัยต่อการรับสารภาพผิดที่คัมภีร์โกหร่านประกาศไว้นั้น เป็นการส่งเสริมให้ทุกคนกระทำบาป เพราะยุยงส่งเสริมให้ผู้มีบาปอยู่แล้ว กล้าทำบาปมากขึ้น ดังนั้นหนังสือที่เรียกว่าโกหร่าน และผู้เขียนโกหร่าน คือผู้ส่งเสริมคนทำบาปเพื่อให้ทำบาปสืบต่อกันไปโดยปราศจากศีลธรรมและคุณธรรม ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงไม่ใช่พระเจ้าสร้างขึ้น และไม่ใช่บัญญัติของพระเจ้า

ภูเขามั่นคงบนโลก

๑๑๐.— และเราจะตั้งภูเขาไว้ให้มั่นคงบนโลก มิฉะนั้น มันจะเคลื่อนไหว—เอ็ม ๔, เอส. ๑๗, เอส. ๒๑, วี ๓๐

วิจารณ์ ถ้าผู้แต่งคัมภีร์โกหร่าน รู้สิ่งหนึ่งสิ่งใด ของการหมุนเวียนของโลก และการหมุนเวียนของดวงดาวอื่น ๆ ที่เกี่ยวสัมพันธ์กับโลกและดวงดาว ผู้แต่งคัมภีร์โกหร่านไม่ได้พูดว่าโลกไม่ได้หมุนจากการที่พระเจ้าเอาภูเขาไปวางไว้บนโลก อาจจะทำให้สงสัยได้ว่าโลกอาจจะหมุน แต่เพราะน้ำหนักของภูเขา แต่ทำไม มันหมุนในการไหวสะเทือนของโลกตรงกันข้ามกับน้ำหนักของภูเขาหรือ

๑๑๑.— และจงจำหล่อนผู้ซึ่งรักษาพรหมจารีย์ของเธอไว้ได้ และเราก็บันดาลให้วิญญาณของเราเข้าไปอยู่ในหล่อน—เอ็ม ๔, เอส. ๑๗, เอส ๒๑, วี ๙๙

วิจารณ์ ไม่มีคนใดที่มีปัญญาจะเขียนเรื่องอันน่าเกลียดเช่นนั้น ในหนังสือของเขา อย่างน้อยที่สุดก็ไม่ควรเขียนไว้ในหนังสือของพระเจ้า และคำสอนที่พระเจ้าได้สอนไว้ เมื่อสิ่งอันลามกเช่นนั้น ไม่เหมาะที่จะกล่าวต่อหน้าคน สิ่งเหล่านั้นจะดีต่อพระพักตร์ของพระเจ้าได้อย่างไร สิ่งเช่นนั้นทำให้คัมภีร์โกหร่านเสียความศักดิ์สิทธิ์ ถ้าสิ่งเหล่านั้นดี สิ่งเหล่านั้นก็ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ เช่นเดียวกับคำสอนในคัมภีร์พระเวท

๑๑๒.— ท่านย่อมไม่เข้าใจว่า บรรดาสัตว์ทั้งปวง ทั้งในสวรรค์ และบนโลก ย่อมเคารพบูชาพระเจ้าและดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ดวงดาวทั้งหลาย ภูเขาต้นไม้ สัตว์เดรัจฉาน และคนมากมายกราบไหว้บูชาพระองค์หรือ ผู้ศรัทธาทั้งหลายจะได้รับการกราบไหว้ ด้วยกำไลทองคำ และไม่ขุก เครื่องสงวมใส่ของพวกเขาล้วนเป็นผ้าไหม และจงทำที่อยู่ของข้าให้สะอาด

เพราะบุคคลทั้งหลายจะมาล้อมรอบบ้านหลังนั้น และจะยืนขึ้นแสดงความเคารพขอให้พวกเขา หลังจากนั้นขอให้พวกเขา (เดินทางไปแสวงบุญที่ คาบะ) ล้างชำระตัวของเขาให้สะอาด และรักษาสัตยาบัน และล้อมรอบบ้านหลังเก่านั้น ซึ่งท่านจะให้ความสำคัญแก่พระเจ้า — เอ็ม ๔, เอส ๑๗, เอส, ๒๒, วี ๑๕, ๒๓, ๒๕, ๒๘, ๓๓

การกราบไหว้บูชาคาบะ

วิจารณ์ วัตถุที่จับต้องได้ไร้วิญญาณ ไม่สามารถจะรู้พระเจ้าได้ แล้วจะไหว้พระเจ้าได้อย่างไร ฉะนั้นหนังสือเล่มนี้ชื่อโกหร่าน ไม่ใช่พระเจ้าสร้างขึ้นมาแน่ มันดูเหมือนว่าบุคคลผู้มีจิตใจไม่ปกติเขียนขึ้น ส่วนสวรรค์ที่ว่าวิเศษนั้น ก็คือผู้อยู่บนสวรรค์ ประดับตกแต่งด้วยเครื่องประดับทองคำ และไข่มุก สวรรค์นี้ ก็ไม่ปรากฏว่าดีไปกว่าพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าพระเจ้ามีบ้าน พระองค์ก็จะต้องอาศัยอยู่ที่นั่น แล้วมันไม่ใช่เป็นการบูชาเทวรูปดอกหรือ ทำไมพวกมุสลิมจึงปฏิเสธการบูชาเทวรูปของศาสนาอื่นเล่า เมื่อพระเจ้ายอมรับเครื่องบูชา พระองค์สั่งให้ผู้แสวงบุญเดินทางไปล้อมรอบบ้านของพระองค์ และยอมให้ฆ่าโคควายรับประทานกัน พระองค์ก็เหมือนกับคนตลกที่เผ้าโบสถ์ (อสูรเทพ) และ พระแม่เจ้าทุรคา พระองค์เป็นผู้ยุยงส่งเสริมอย่างสำคัญแห่งการกราบไหว้รูปบูชา เพราะสุเหร่าแห่งคาบะ ยิ่งใหญ่กว่ารูปปั้นเป็นอย่างมาก ฉะนั้นพวกมุสลิม และพระเจ้าของมุสลิม คือ มหาบูชาเทวรูป ส่วนผู้มีความเชื่อในปุราณะ และพวกเชน เป็นผู้บูชาเทวรูปขนาดย่อม

๑๑๓.— ต่อมาท่านได้ชีวิตคืนมาในวันแห่งการกลับชีวิตขึ้นมาใหม่—เอ็ม ๔, เอส. ๑๘, เอส ๒๓, วี ๑๖

วิจารณ์ คนที่ตายไปแล้วฝังไว้ในหลุมฝังศพ จนถึงวันคืนชีพขึ้นมาใหม่ หรือว่าพวกเขาจะถูกฝังไว้ในที่บางแห่งอื่นหรือ ถ้าพวกเขาอยู่ในหลุมฝังศพ คนที่ทำความดี จะได้รับความทุกข์มาก จากการมีชีวิต อยู่กับศพที่เน่าเปื่อย และมีกลิ่นเหม็น มันไม่เป็นการเที่ยงธรรมเลย กลิ่นเหม็นก็จะเพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ และทำให้พระเจ้า และชาวมุสลิมรับผิดชอบ สำหรับบาปที่ทำไว้ และผลแห่งความทุกข์จากการกระทำนั้น

ประจักษ์พยานแห่งอวัยวะ

๑๑๔.— วันหนึ่ง ลิ้นของพวกเขาเอง จะเป็นประจักษ์พยาน ทำการคัดค้านพวกเขา มือและเท้าของพวกเขา เกี่ยวกับว่า มือและเท้าส่วนไหนที่พวกเขาได้ทำไปแล้ว พระเจ้าคือประทีปของสวรรค์ และโลก: อุปมาประทีปของพระองค์ก็เหมือนกับช่องในกำแพง ในที่นั่นตะเกียง ได้ถูกวางเอาไว้และตะเกียงนั้น มีแก้วครอบ แก้วปรากฏเหมือนกับว่า ดาวประกาย-พฤกษ์ มันสว่างด้วยน้ำมันของต้นไม้สวรรค์ มันไม่ใช่น้ำมันโอลิฟของตะวันออกหรือตะวันตก มันต้องการน้ำมันเพียงเล็กน้อย แต่ว่าน้ำมันของต้นไม้นั้นจะให้แสงสว่างจ้า แม้ว่าไม่มีไฟก็ตาม พระเจ้าจะนำผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัยไปสู่แสงสว่างนั้น—เอ็ส ๔, เอส. ๑๘, เอส. ๒๔, วี ๒๓, ๓๔

วิจารณ์ มือเท้าและอวัยวะอื่น ๆ เป็นวัตถุ ไม่สามารถจะให้ประจักษ์พยานได้เลย มันขัดกับกฎธรรมชาติ คำสอนนี้เป็นนิยาย พระเจ้าคือไฟ หรือแสงสว่างหรือ ตัวอย่างที่ให้ไว้ข้างต้นนั้น ไม่สามารถจะนำไปใช้กับพระเจ้าได้ มันไม่สามารถจะนำไปใช้กับวัตถุได้ด้วย

๑๑๕. และพระเจ้าได้สร้างสัตว์น้ำทุก ๆ ชนิดขึ้น ชนิดหนึ่งของสัตว์เหล่านั้นเดินด้วยท้องใครก็ตามที่เชื่อฟังพระเจ้า และผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ (ย่อมจะเสวยความสุขมาก) กล่าวคือ จงเชื่อฟังพระเจ้า และเชื่อฟังผู้ประกาศศาสนาของพระองค์ และถ้าท่านเชื่อฟังเขา เขาจะนำทางให้ท่าน—เอ็ม ๔, เอส, ๑๘, เอส. ๒๔, วี ๔๔, ๕๑, ๕๓, ๕๕

วิจารณ์ อย่างที่ตำราหมายถึง พระเจ้าสร้างสัตว์ทั้งหมดจากน้ำ มันเป็นปรัชญาอะไรกันดูซิว่าธาตุทั้งหมดนั้น ถูกค้นพบในร่างกายของสัตว์เหล่านั้นหรือ มันแสดงถึงว่าไม่รู้ข้อเท็จจริง เมื่อมันจำเป็นที่จะต้องเชื่อฟังผู้ประกาศศาสนา ที่ดำเนินตามพระเจ้า มันจะเป็นผู้ติดตามพระเจ้าหรือไม่ก็ตาม ถ้ามันเป็นเช่นนั้น ทำไมในคัมภีร์โกหร่านจึงได้อ้างถึงพระเจ้า และที่ชาวมุสลิมเรียกว่าพระเจ้ามีองค์เดียว โดยไม่มีผู้ติดตามหรือ

การแยกสวรรค์ออก

๑๑๖.— ในวันนั้น สวรรค์จะต้องถูกแยกออกโดยเมฆ และ พระเจ้าก็จะส่งนางฟ้าลงมา และตรัสว่าอย่าเชื่อคนนอกศาสนา แต่จงคัดค้านพวกเขาเหล่านั้น ด้วยการคัดค้านอย่างแข็งกร้าวสำหรับผู้มีความเชื่อ พระเจ้าจะเปลี่ยนความชั่วก่อน ๆ ของพวกเขาให้เป็นความดีและใครที่

สำนึกผิด และย่อมทำสิ่งที่ถูกต้อง แน่นอนเขาจะหันไปสู่พระเจ้า—เอ็ม ๔, เอส ๑๙, เอส. ๒๕, วี ๒๔, ๔๕, ๖๗, ๖๘

วิจารณ์ มันไม่สามารถจะเป็นจริงได้ว่า สวรรค์จะแยกออกจากกันด้วยก้อนเมฆ ถ้าสวรรค์เป็นวัตถุชิ้นหนึ่ง มันสามารถจะแบ่งแยกเป็นสองได้ คัมภีร์โกหร่านของมุสลิมโน้มไปที่จะทำลายความสงบ และก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ฉะนั้นคนดีและคนรู้จะไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน มันเป็นความยุติธรรมหรือที่เปลี่ยนความชั่วเป็นความดี มันเหมือนเมล็ดงา และถั่วที่เปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หรือ ถ้าการสำนึกผิดได้รับความหลุดพ้น จะไม่มีใครกลัวการกระทำชั่ว ฉะนั้นคำสอนเช่นนั้นขัดกับข้อความจริงของความรู้

๑๑๗—. และเราได้เปิดเผยแก่โมเสสว่า จงเดินต่อไปข้างหน้ากับคนใช้ของฉันในเวลากลางคืนเพราะจะมีคนติดตามเจ้า และกษัตริย์ฟาโรห์ส่งนายทหารผ่านเมืองต่าง ๆ เพื่อรวมกำลังพระเจ้าของสรรพสัตว์ ผู้ซึ่งสร้างฉัน และสอนฉัน และผู้ซึ่งจะทำให้ฉันตาย และต่อมาจะชุบฉันให้มีชีวิตและฉันหวังว่า พระองค์จะให้อภัยบาปแก่ฉันในวันตัดสินกรรม—เอ็ม ๕, เอส. ๑๕, เอส. ๒๖, เอ. ๕๐, ๕๑, ๗๖, ๗๗, ๘๐

วิจารณ์ เมื่อพระเจ้าทรงเปิดเผยบัญญัติแก่โมเสส ทำไมพระองค์จึงส่งหนังสือของพระองค์ให้แก่นักบุญ เดวิด, พระเยซู และนบีโมฮัมมัดอีกเล่า เพราะคำสอนของผู้ประกาศศาสนานั้น เป็นแบบเดียวกันและไม่ผิด การส่งหนังสือลงไปในสมัยกุรอ่าน แสดงถึงความผิดพลาด และความไม่สมบูรณ์ของหนังสือเล่มนั้น ที่มาก่อนตามลำดับ ถ้าหนังสือ ๓ เล่ม กล่าวคือ หนังสือผ้าเล่มแรกของคัมภีร์ไบเบิล (เนนเตเชิต) หนังสือคัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วยบทสวด ๑๕๐ โศลก (พสาจมพ์) และหนังสือคำสอนของพระเยซูและสาวก (โกสเพล) เป็นจริง หนังสือเล่มที่สี่ ที่ชื่อว่าโกหร่านก็ไม่จริง เพราะหนังสือทั้งสี่เล่มที่ว่าโดยทั่ว ๆ ไป แล้วขัดแย้งซึ่งกันและกัน มันไม่สามารถจะเป็นจริงทั้งหมดได้ ถ้าพระเจ้าสร้างวิญญาณ วิญญาณก็จะต้องตายด้วยเหมือนกัน กล่าวคือ วิญญาณก็จะต้องดำเนินไปสู่ความสลาย และอีกเวลาหนึ่งก็จะต้องสูญสิ้นไป ถ้าพระเจ้าผู้เดียวสร้างคน และสัตว์มีชีวิตอื่น ๆ เพื่อกินและดื่ม พวกเขาจะต้องไม่เจ็บป่วย ทั้งหมดก็จะได้รับสิ่งที่พระองค์จัดให้มาเท่ากัน แต่มันหา

ได้เป็นอย่างนั้นไม่ บางคนได้อาหารที่ดี และบางคนได้อาหารที่ไม่ดี จากความลำเอียงเช่นกษัตริย์ และยากจน เมื่อพระเจ้าผู้เดียวจัดอาหารและเครื่องดื่มให้ และจัดแบ่งเป็นหมู่พวก ไม่ควรจะมีเชื้อโรค แต่พวกมุสลิมและคนอื่น ๆ ก็ยังเจ็บป่วย ถ้าพระเจ้าผู้เดียวเป็นผู้เยียวยารักษา ร่างกายของพวกมุสลิมก็ควรระไม่เป็นโรค ถ้าพวกเขายังเจ็บป่วย พระองค์ก็ไม่ใช่แพทย์ที่สมบูรณ์ ถ้าพระองค์เป็นแพทย์ที่สมบูรณ์ ทำไมเชื้อโรคจึงมีในร่างกายของพวกมุสลิมเล่า ถ้าพระเจ้าผู้เดียวเป็นผู้ฆ่าให้ตาย และชุบให้เป็น พระองค์จะต้องรับผิดชอบสำหรับความดี และความชั่วที่เขาเหล่านั้นทำลงไป ถ้าพระองค์ทรงปกครองตามกรรมที่พวกเขาทำมาก่อน พระองค์ก็ไม่ควรรับการติเตียน ถ้าพระเจ้าให้อภัยแก่บาป และทรงตัดสินในวันฟื้นคืนชีพ พระองค์เป็นผู้ยุยงส่งเสริมให้คนทำบาป และพระองค์เองเป็นผู้บาป ถ้าพระองค์ไม่ให้อภัยแก่บาป ลัทธิโกหร่านก็ไม่สามารถอยู่ได้ นอกจากเป็นคัมภีร์ผิดพลาด

๑๑๘.— ท่านไม่ใช่อื่นนอกจากเป็นคนเหมือนอย่างเรา จงสร้างสัญลักษณ์บางอย่างขึ้น ถ้าท่านจะพูดความจริง ท่าน (สเลห์) พูดว่า อูฐตัวเมียตัวนั้นเป็นสัญลักษณ์ แก่ท่าน อูฐจะมีส่วนหนึ่งสำหรับเก็บน้ำของมัน เอ็ม ๕, เอส ๑๕, เอส ๒๖, เอ. ๑๕๐, ๑๕๑

ความมหัศจรรย์ของอูฐตัวเมีย

วิจารณ์ (ดูหน้า ๕๖๐ เรื่องนิทานของอูฐตัวเมีย) ไม่มีใครเชื่อว่า อูฐตัวเมียออกมาจากหินคนป่าเถื่อนเท่านั้นที่เชื่อตามอย่างนั้น มันเป็นประเพณีคนป่าเถื่อนที่จะสร้างอูฐตัวเมียเป็นสัญลักษณ์ มันไม่สามารถจะมาจากพระเจ้าได้ ถ้าหนังสือที่เรียกว่าโกหร่านนี้พระเจ้าสร้างขึ้นมาจริง มันจะไม่บรรจุสิ่งป่าเถื่อนเช่นนั้นเอาไว้

๑๑๙.— โอ โมเสส แน่นอนฉันคือพระเจ้า ทิ้งไม้เรียวของเจ้าลง และเมื่อเขาเห็นมัน มันจะเคลื่อนไหว แม้ว่ามันได้กลายเป็นงูแล้วก็ตาม (เขาถอยและหนีไป) และพระเจ้าตรัสว่าโอ โมเสสอย่ากลัว เพราะเทวทูตของฉันจะไม่สะดุ้งกลัวต่อหน้าตาของฉัน พระองค์เป็นพระเจ้าแต่ไม่มีพระเจ้านอกพระองค์ พระเจ้าทรงสถิตย์อยู่บนบัลลังก์ที่สำคัญ (โซโลมอนกล่าวแต่ราชินีแห่งเซบา) อย่าได้ลุกขึ้นต่อสู้กับฉัน แต่จงมาหาฉันเป็นชาวมุสลิม (และเลิกจากศาสนาอื่นมาสู่ทางชี้แนะของสวรรค์และ นับถือศาสนาที่แท้จริง ซึ่งฉันสอน) เอ็ม ๕, เอส ๑๕, เอส, ๒๗, เอ. ๕, ๑๐, ๒๖, ๓๑

วิจารณ์ ดูซิ พระเจ้าเองประกาศตัวเอง ว่ามีมหาอำนาจ ด้วยลิ้นของตนเอง คนดี ๆ ไม่ร้องเพลงเรื่องของตัวเอง พระเจ้าจะทำได้อย่างไร มันแสดงถึงการเขียนด้วยมือของคนป่าเถื่อน เขาตั้งตัวเองเป็นพระเจ้าในหมู่ของคนป่าเถื่อน หนังสือสวรรค์ไม่สามารถจะบรรจุความคิดเช่นนั้นได้ ถ้าพระเจ้าคือ เทพเจ้ายู่บนบัลลังก์อันคำคัญ อยู่ในสวรรค์ชั้น ๗ เขาจะไม่เป็นพระเจ้าอย่างแท้จริง เพราะมีความจำกัด และอยู่ในสถานที่จำกัด ถ้าความเห็นแก่ตัวเป็นสิ่งเลว ทำไม พระเจ้าและโมฮัมมัด บรรจุเรื่องการยกย่องสรรเสริญตัวเองไว้ในหนังสือของเขาเอง มันไม่เป็นการทรยศที่โมฮัมมัดฆ่าคนเป็นอันอันมากหรือ หนังสือเล่มนี้เรียกว่าโกหร่าน เป็นหนังสือที่กล่าวซ้ำซากน้ำท่วมทุ่งและขัดแย้งกันเอง

ภูเขาเคลื่อนได้

๑๒๐.— และท่านจะเห็นภูเขา และจะคิดถึงภูเขาเหล่านั้นว่าวางไว้แน่นดีแล้วเหมาะสมแล้ว แต่ภูเขาเหล่านั้นก็จะหายไป แม้เมฆก็จะหายไป นี้จะเป็นงานของพระเจ้า ผู้ซึ่งได้วางสิ่งต่าง ๆ ไว้ถูกต้องแล้ว และเขาคุ้นเคยกับสิ่งที่ท่านทำ—เอ็ม ๕, เอส ๒๐, เอส ๒๗, เอ. ๘๘

วิจารณ์ การจากไปของภูเขาเหมือนอย่างเมฆ จะต้องเป็นปรากฏการณ์ของประเทศ ของผู้เขียนหนังสือโกหร่าน แต่เราไม่เห็นที่อื่นใดจะเป็นเช่นนั้น ความระมัดระวังรอบคอบของพระเจ้า เราย่อมเห็นได้ว่า ไม่ใช่เป็นการคิดสร้างซาตาน หรือลงโทษเขาในการทำผิด แต่มันเป็นการไม่เอาใจใส่ละเลยหน้าที่ ยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังไม่จับผู้ทรยศเพียงคนเดียวที่ขัดแย้งกับพระองค์ ทั้งไม่ลงโทษเขาเพราะการทรยศนั้น

ฆาตกรย่อมได้รับอภัย

๑๒๑. โมเสสได้ชกต่อยเขาด้วยกำปั้น และฆ่าเขาเสีย และกล่าวว่า โอ พระเจ้า แน่นอน ข้า ๆ ได้ทำวิญญาณของข้า ๆ ให้เจ็บ ขอโปรดให้อภัยแก่ข้า ๆ เพราะเหตุนั้นเถิด ดังนั้น พระเจ้าก็ให้อภัยแก่เขาเพราะพระองค์พร้อมที่จะให้อภัย และมีความปรานี พระเจ้าของท่านสร้างสิ่งที่พระองค์ชอบและทรงเลือกอย่างเสรี เอ็ม. ๕, เอส ๒๐, เอส ๒๘, เอ. ๑๔, ๑๕, ๖๘

วิจารณ์ —ยิ่งไปกว่านั้นให้มองดูที่พระเจ้าและ ผู้ประกาศศาสนาของคริสต์ และมุสลิม ศาสดาโมเสส ฆ่าคน ๆ หนึ่ง และพระเจ้านิรโทษแก่ฆาตกรรี ? เขาทั้งสองไร้ ซึ่งความยุติธรรม พระองค์ทรงสร้างสิ่งที่พระองค์ทรงชอบ พระองค์ตัดเจตนาอันหวานชื่นออก และ ให้ความเพลิดเพลิน แก่กษัตริย์ ให้ความทุกข์ แก่คนจน ให้ปัญญาแก่ผู้คงแก่เรียน และให้ความหลงแก่คนโง่ หรือ ถ้ามัน เป็นเช่นนั้น คัมภีร์โกหร่านก็ไม่เป็นจริง พระเจ้าก็ไม่เป็นมหาเทพไร้ ซึ่งความยุติธรรม

โนฮา มีชีวิตอยู่ ๙๕๐ ปี

๑๒๒.— เราบังคับให้คนแสดงความรักต่อมารดาบิดาของเขา แต่ถ้าเขาพยายามเกลี้ยกล่อมเจ้า เพื่อให้สมาคมกับฉันซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เจ้าไม่รู้ จงอย่าเชื่อฟังเขาเหล่านั้น เราจะส่งโนฮาไปยังประชาชนของเขา และเขาจะรอคอยระหว่างคนเหล่านั้น ๑ พันปี และเราจะให้เขาปลอดภัยอยู่ได้ ๕๐ ปี—เอ็ม๕—เอส. ๒๐, ๒๑, เอส ๒๙, เอ. ๗. ๑๓

วิจารณ์ —เป็นการดีที่ได้รับใช้บิดามารดา เป็นการถูกต้องที่ไม่เชื่อฟังบุคคลผู้แนะนำให้คบคนอื่นร่วมกับพระเจ้า แต่ถ้าบิดามารดา แนะนำหรือบังคับให้พูดปด หรือทำสิ่งชั่วร้ายอื่น ๆ บุตรควรจะเชื่อฟังหรือ ฉะนั้นคำแนะนำนี้ ดีครึ่งไม่ดีครึ่ง พระเจ้าส่งโนฮา และผู้ประกาศศาสนาคนอื่น ๆ แต่ผู้เดียว ใครเป็นผู้ส่งสัตว์มีชีวิตอื่น ๆ ไปยังโลกเล่า ถ้าพระเจ้าส่งทุกคน ทำไมทุกคนจึงไม่เป็นผู้ประกาศศาสนาเล่า ถ้าคนพวกแรกมีชีวิตอยู่ได้ ๑,๐๐๐ ปี ทำไมพวกเขาจึงไม่มีชีวิตอยู่ยาวถึงเดี๋ยวนี้ ฉะนั้นมันไม่จริง

การสร้างครั้งที่สอง

๑๒๓.— พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ทั้งหลาย และหลังจากนั้นก็ทำให้พวกเขามีชีวิตขึ้นแล้ว ท่านก็จะกลับมาหาพระองค์ และในวันนั้น ชั่วเวลานั้นก็จะมาจากที่นั่น คนชั่วก็จะถูกผึ่งลงด้วยความเศร้าโศก และเขาทั้งหลายผู้ซึ่งมีความเชื่อ และประพฤติความดี จะมีความสุขบนสวรรค์ ถึงกระนั้น ถ้าเราส่งลมแรงลงไป และเขาทั้งหลายจะเห็นข้าวโพดสีเหลือง และเผาหมด (แน่นอนพวกเขาจะกลับเป็นผู้อกตัญญู) ดังนั้นพระเจ้าจึงประทับตราลงบนจิตใจ ของบุคคลผู้ไม่มีความเชื่อ—เอ็ม ๕, เอส. ๒๑, เอส. ๓๐, วี ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๕๐, ๕๘

วิจารณ์ —ถ้าพระเจ้าสร้างสัตว์โลก ๒ ครั้ง และไม่ใช่ ๓ ครั้ง พระองค์จะต้องนั่งบิดขี้เกียจก่อนสร้างครั้งแรก และในที่สุดของการสร้างครั้งที่สอง อำนาจของพระองค์จะสูญเสียและไร้ประโยชน์ หลังจากสร้างครั้งหนึ่งและครั้งสองแล้ว ถ้าคนทำบาปจะได้รับความเศร้าโศกเสียใจ ในวันของการตัดสิน ย่อมเป็นการดี มันไม่ใช่วัตถุประสงค์ของวันตัดสินมิใช่หรือที่คนทุกคน เว้นแต่พวกมุสลิม จะถือว่าเป็นคนบาป และเป็นคนไม่พึงปรารถนา เพราะรู้จากคัมภีร์โกหร่านว่า คนบาปนั้นหมายถึงบุคคลอื่นนอกจากมุสลิม ถ้าการอยู่ในสวน และการสรวมเพชรพลอย คือสวรรค์ของพวกมุสลิม สวรรค์นั้นก็เหมือนกับโลกนี้ มันจะต้องมีคนทำสวน จะต้องมีช่างทองบนสวรรค์ หรือพระเจ้าเองจะต้องทำงานศิลปะทั้งสองอย่าง ถ้าบุคคลคนหนึ่งได้เครื่องประดับน้อยกว่าคนอื่น ๆ จะต้องมีการขโมยกันขึ้นอันเป็นผลตามมา และขโมยบนสวรรค์ก็จะต้องถูกส่งลงไปนรก ถ้าเป็นเช่นนี้มันจะเป็นการขัดแย้งกันที่กล่าวว่าการอยู่บนสวรรค์ จะเป็นการอยู่นิรันดร เกี่ยวกับสายตาของพระเจ้าเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพด ความรู้เรื่องนี้คงมาจากประสบการณ์ของชาวนา แต่สมมติว่าพระเจ้ารู้สิ่งทั้งหมด จากความรู้ของพระองค์ การข่มขู่เช่นนั้น มันแสดงถึงความหยิ่ง ถ้าพระเจ้าเอาตราบิดหัวใจของประชาชน ดังนั้นพระองค์ก็ทำให้พวกเขาทำบาป พระองค์เองจะต้องรับผิดชอบในเรื่องนั้น และไม่ใช่คนอื่น ในฐานะที่พระองค์เป็นผู้บัญชาการได้รับชัยชนะหรือแพ้บาปทั้งปวงก็มอบให้แก่พระเจ้า

ความประหลาดของคัมภีร์โกหร่าน

๑๒๔. เหล่านี้ คือสัญลักษณ์ของหนังสือที่ฉลาด พระองค์ทรงสร้างสวรรค์ โดยปราศจากเสาที่เห็นได้ เพื่อค้ำสวรรค์ ทรงทิ้งภูเขาบักให้แน่นลงรากไว้ในโลก และมันจะเคลื่อนไหวไปกับท่าน ท่านจะไม่เห็นว่า พระเจ้าเป็นเหตุให้กลางคืนแทนกลางวัน และให้กลางวันแทนกลางคืนหรือ ท่านไม่เห็นว่าเรือแล่นไปบนทะเล ผ่านความชอบของพระองค์ ซึ่งพระองค์อาจจะแสดงสัญลักษณ์แก่ท่านหรือ เอ็ม ๕/ เอส. ๒๑, เอส, ๓๑ วี ๑, ๙, ๒๙, ๓๐

วิจารณ์ โอ่ละพ่อ หนังสือฉลาดจริงหรือ มันบรรจุคำสอนที่ขัดกับคำสอนของนักปราชญ์อย่างเช่นการสร้างสวรรค์ ความคิดเรื่องวางเสาค้ำสวรรค์ เอาภูเขาไปวางไว้บนพื้นโลกเพื่อให้โลกมั่นคง คนผู้เรียนเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ จะไม่เชียนเรื่องเช่นนี้ และจะไม่เชื่อในสิ่งนั้น ดูความฉลาดของหนังสือที่ว่า สร้างกลางคืนเข้าไปหากลางวันและตรงกันข้ามสร้างกลางวันไปหากลางคืน แม้ว่ามันจะแยกจากกันและกัน มันแสดงความโง่มหันต์ ฉะนั้นคัมภีร์โกหร่านจึงไม่ควรเรียกว่าหนังสือฉลาด มันขัดกับความรู้ที่ว่า เรือแล่นได้โดยคนและเครื่องจักร แล่นไปบนทะเลตามที่พระเจ้าต้องการ หรือ เรือ หิน หรือ เรือเหล็กจะจมลง อันเป็นสัญลักษณ์ของพระเจ้าหรือ ฉะนั้น หนังสือที่เรียกว่าโกหร่านนี้ ไม่ได้สิร้างขึ้นมาโดยผู้รู้ ไม่ใช่พระเจ้าแน่ ๆ

อัลเลาะฮ์ ไม่ใช่แผ่ไปทุกหนทุกแห่ง

๑๒๕.— พระเจ้าครอบคลุมทุก ๆ สิ่ง จากสวรรค์จนกระทั่งโลก ในอนาคตทุกสิ่งทุกอย่างก็กลับไปหาพระองค์ ในวันที่ความยาวของเวลานับได้หนึ่งพัน นี่คือพระองค์ผู้ทรงรู้อนาคตและปัจจุบัน พระองค์ทรงมีอำนาจทั้งปวง และทรงมีมหากรุณา และแล้วทำให้เขาเป็นรูปร่างที่เหมาะสม การหายใจของวิญญาณของเขาไปสู่เขา (พระเจ้า) คือนางฟ้าแห่งความตายผู้นั่งอยู่เหนือท่าน จะเป็นเหตุให้ท่านตาย ถ้าเราพอใจ แน่นอนเราได้ให้คำแนะนำแก่วิญญาณทุกดวง แต่คำนั้น (ศัพท์) ซึ่งมาจากฉัน จำเป็นจะต้องทำให้สมบูรณ์เมื่อฉันพูด แน่นอนฉันจะใส่ลงไปในนรกกับนางฟ้า และคนทั้งหลายด้วยกัน.— เอ็ม ๕, เอส ๒๑, เอส ๓๒, วี ๔, ๕, ๗, ๙, ๑๑

วิจารณ์ เป็นการพิสูจน์โดยไม่ต้องสงสัยเลยว่า พระเจ้าของมุสลิม เป็นผู้จำกัด การควบคุมดูแลของพระองค์ จากสถานที่จากข้างบนลงไปข้างล่าง และจากข้างล่างขึ้นไปข้างบนไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ ถ้าพระเจ้าส่งนางฟ้าลงไปบนโลก พระองค์ก็ยังถูกจำกัดกับสถานที่ พระองค์ทรงนั่งอยู่บนสวรรค์ และส่งนางฟ้าไปปฏิบัติงาน ถ้านางฟ้าทำกรณีหนึ่งให้เสียไปโดยการรับสินบนหรือปล่อยคนตายคนหนึ่งไป พระเจ้าจะรู้ได้อย่างไร พระองค์รู้คนทั้งปวงได้ ถ้าพระองค์เป็นสรรพัญญูและทรงแผ่ไปทุกหนทุกแห่ง แต่พระองค์หาเป็นเช่นนั้นไม่ ถ้าพระองค์เป็นสรรพัญญูจริง ๆ การมีนางฟ้ามาช่วยเหลือ หรือการสืบพยานไต่สวนความคนทั้งหลายด้วยวิธีการต่าง ๆ จะมีประโยชน์อะไรหรือ พระองค์มิได้มีอำนาจทั้งปวงจากการถือเอาหนึ่งพันปีเพื่อไต่สวนความ และ

จัดแจงคณะของพวกนางพ้า ถ้ามีนางพ้าแห่งความตาย ความตายชนิดอะไรที่จะฆ่านางพ้าตนนั้นหรือ ถ้าเขาเป็นนิรันดร เขาก็เป็นส่วนหนึ่งของพระเจ้าในความเป็นอมตะ นางพ้าคนหนึ่งไม่สามารถจะนำวิญญาณทั้งหลายไปบรรจุในนรกในครั้งหนึ่งได้ พระเจ้าทรงมองภาพความทุกข์ของวิญญาณที่ขังไว้ในนรกด้วยเจตนาของพระองค์ โดยปราศจากการทำบาป พระเจ้าเช่นนั้น เป็นพระเจ้าที่ชั่วร้ายและไร้ความยุติธรรม และไร้ความปรานี หนังสือบรรจุคำสอนเช่นนั้น ไม่สามารถจะเป็นงานของผู้คงแก่เรียนหรือพระเจ้า และพระเจ้าไม่สามารถเป็นผู้ไร้ความปรานีได้

ภริยาของผู้ประกาศศาสนา

๑๒๖.— การหนีจะไม่เป็นประโยชน์กับเจ้า ถ้าเจ้าหนีจากความตายหรือจากผู้ฆ่า 'โอ' ภริยาของผู้ประกาศศาสนา ใครก็ตามที่เป็นของเจ้า ทำสิ่งชั่วร้ายที่ปรากฏ การลงโทษในเรื่องนั้นจะต้องเป็นสองเท่าสำหรับเธอ นี่เป็นการสะดวกกับพระเจ้า เอ็ม ๕, เอส ๒๑, เอส ๓๓, วี ๑๖, ๓๐

วิจารณ์ โมฮัมมัดอาจจะเขียนไว้ หรือได้เขียนข้อนั้นว่าไม่มีใครวิ่งหนีจากสนามรบ และเขาอาจจะเป็นผู้ชนะ เขาจะไม่กลัวผู้ฆ่า อำนาจของเขาอาจจะเพิ่มขึ้นและศาสนาก็จะแผ่ขยายออกไป ถ้าภริยาของผู้ประกาศศาสนาทำชั่วร้าย ผู้ประกาศจะกระทำโทษอย่างเดียวกันด้วยตนเอง ภริยาได้รับความทุกข์และผู้ประกาศจะไม่ได้รับ นี่เป็นการปกครองอย่างไรกันหรือ

โมฮัมมัดแต่งงานกับซีแน็บ

๑๒๗.— และหล่อนยังนั่งอยู่ในบ้าน และเชื่อฟังพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนา แต่เมื่อนางชีดตั้งใจในเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับเธอ เราก็ร่วมกับเธอในการแต่งงานกับท่าน มิฉะนั้นอาชญากรรมจะเกิดขึ้นแก่ผู้เชื่ออย่างแท้จริง ในการแต่งงานกับภรรยาของลูกบุตรธรรมของพวกเขา และเมื่อเขาเหล่านั้นได้ตัดสินใจในเรื่องนั้น เกี่ยวข้องกับพวกเขา และบัญญัติของพระเจ้าคือสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตาม ไม่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นแก่ผู้ประกาศศาสนา โมฮัมมัดไม่ใช่บิดาของคนใดคนหนึ่งในระหว่างพวกท่าน โอ ผู้ประกาศศาสนา เรายอมอนุญาตให้ภรรยาของท่านแก่ท่าน... และผู้หญิงที่มีความเชื่ออื่นคนใดคนหนึ่ง ถ้าหล่อนยินยอมมอบตัวเธอเองให้แก่ผู้สอนศาสนา... ท่านอาจจะเลื่อนเวรผลัดเปลี่ยนกันได้อย่างที่ท่านพอใจ ในการที่จะเรียกไปนอนบนเตียงของท่าน และท่านอาจจะพาหล่อนไปนอนตามที่ท่านพอใจ มันไม่มีความผิดในท่าน โอ ผู้เชื่อที่แท้จริง อย่าได้เข้าไปในบ้านของผู้สอนศาสนา เอ็ม ๕, เอส ๒๒, ๓๓ เอส ๓๓, ๓๗, ๓๘, ๔๐, ๔๗, ๔๘, ๕๐

วิจารณ์ มันไร้ความยุติธรรมอย่างมหันต์ ที่ผู้หญิงนั่งอยู่ในบ้านเหมือนนักโทษ และผู้ชายออกไปข้างนอกได้อย่างเสรี ใจของผู้หญิงไม่อยากที่จะเดินออกไปสูดอากาศบริสุทธิ์ในที่แจ้งในชนบทที่แสนสบาย และหาความเพลิดเพลินในการดูแลสิ่งต่าง ๆ ของธรรมชาติหรือ เพราะข้อบกพร่องอันนี้เอง เด็ก ๆ ของพวกอิสลามส่วนใหญ่จึงชอบเที่ยวเตร่และหมกมุ่นในกามารมณ์ คำบัญญัติของพระเจ้าและของผู้ประกาศศาสนาแยกกันต่างหาก หรือว่าเป็นอย่างเดียวกันและเหมือนกัน ถ้าเป็นอันเดียวกัน มันก็ไม่มีประโยชน์ที่จะพูดว่า คำสั่งของท่านทั้งสองดังกล่าวนั้นควรจะเชื่อฟัง แต่ถ้าแยกกันและขัดกัน อันหนึ่งจะเป็นจริงและอีกอันหนึ่งจะไม่จริง อันหนึ่งเป็นของพระเจ้าและอีกอันหนึ่งเป็นของซาตาน ทั้งสองจะต้องเป็นเพื่อนกันด้วย ความรุ่งโรจน์เป็นของพระเจ้าในคัมภีร์โกหร่าน เป็นของผู้ประกาศศาสนา และคัมภีร์โกหร่าน เป็นความจำเป็นที่พระองค์จะต้องทำแผนเช่นนั้นขึ้นมา เพื่อให้สำเร็จความประสงค์ของตน ทำลายแผนการณ์ของผู้อื่น เป็นการพิสูจน์ได้ว่าศาสดาโมฮัมมัดมัวเมาในกามมาก ถ้าพระองค์ไม่เป็นเช่นนั้น ทำไมพระองค์จึงแต่งงานกับซัดภรรยาบุตรบุญธรรมของพระองค์เล่า ผู้ซึ่งมีความเท่าเทียมกับพระองค์ซึ่งมีฐานะเป็นลูกสะใภ้ แล้วพระเจ้าก็บอกกับโมฮัมมัดผู้ประพฤติตนเช่นนั้นว่าถูกต้อง ซึ่งสร้างความไม่เที่ยงธรรมในแง่กฎหมายขึ้น พระองค์เป็นคนป่าเถื่อนในหมู่คนทั้งหลาย เพราะไม่มีความรู้สึกรังเกียจคนที่เอาลูกสะใภ้ของตนเป็นภรรยา มันเป็นความอยุติธรรมอันยิ่งใหญ่เสียนี่กระไร ซึ่งไม่มีอุปสรรคใดมาขัดขวางในความเป็นคนเจ้าชู้ของศาสดาหรือ ถ้าศาสดามิใช่บิดาของคนใดคนหนึ่ง ทำไมจึงเอาลูกบุญธรรมของพระองค์เองคือซัดเป็นภรรยาเล่า ทำไมจึงได้กล่าวไว้ในคัมภีร์โกหร่านว่า มันเป็นการชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาอันแรงกล้า ซึ่งศาสดาก็ไม่สามารถหักห้ามการนำเอาลูกสะใภ้มาเป็นภรรยาได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นพระองค์ก็ไม่สามารถตัดความสัมพันธ์ฐานชู้สาวกับหญิงอื่นได้ ไม่เป็นการฉลาดเลยที่จะดึงเอาพระองค์ให้หลุดพ้นจากการติเตียนของการกระทำโง่ ๆ เช่นนั้นแห่งบาปเป็นการรับช่วงมรดก มันเป็นการถูกต้องตามกฎหมายหรือที่ภรรยาของชายคนหนึ่ง ควรจะแต่งงานกับศาสดาจากความรักของเธอเองหรือ มันเป็นการกระทำชั่วช้ามากที่ศาสดาอาจจะได้ผู้หญิงคนหนึ่งคนใดออกไปตามที่พระองค์ชอบ และภรรยาของพระองค์ก็ไม่เคยทิ้งพระองค์

ไปเลย ตรงกันข้ามกับความเหลวไหลของพระองค์ เมื่อไม่มีใครเข้าไปในบ้านของพระองค์ด้วยความปรารถนาเมถุนธรรม พระองค์ก็จะไปในบ้านของหญิงอื่น ศาสดาสามารถจะเข้าไปในบ้านของใครคนใดก็ได้ โดยปราศจากการห้ามใด ๆ และยังให้ความเคารพด้วย ใครที่จิตใจโง่เง่าปานนั้นที่เชื่อคัมภีร์โกหร่านว่าเป็นคำของพระเจ้า โมฮัมมัดเป็นศาสดา และพระเจ้าของโกหร่านก็เป็นเจ้าที่มีอำนาจทั้งปวงหรือ มันเป็นสิ่งที่น่าประหลาดมากที่อาหรับและประชาชนอื่น ๆ ยอมรับนับถือศาสนานี้ ซึ่งเป็นคำสอนเต็มไปด้วยสิ่งที่ไร้เหตุผล และตรงกันข้ามกับความถูกต้อง

แม่หม้ายของศาสดา ห้ามแต่งงานใหม่

๑๒๘.— มันไม่เป็นการเหมาะสมสำหรับท่านที่จะให้ความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้เผยแพร่ศาสนาของพระเจ้า หรือแต่งงานกับภรรยาของพระองค์ หลังจากพระองค์จากไปแล้ว เพราะอันนี้จะเป็นสิ่งที่เศร้าโศกที่สุดในสายตาของพระเจ้า สำหรับบุคคลที่ขัดขวางพระเจ้าและขัดขวางผู้ประกาศศาสนา พระเจ้าจะสาปแช่งเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะเขาทั้งหลายผู้ซึ่งทำให้ผู้มีศรัทธาอย่างแท้จริงเจ็บปวดเดือดร้อนทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยปราศจากความสมควรแก่สิ่งนั้น จะได้รับความผิดอย่างมหันต์ และความอยุติธรรมจะปรากฏมากมายแก่คนหลอกลวงที่ควรแก่การรังเกียจ เขาจะถูกค้นพบในที่ไหนก็ตาม เขาจะถูกจับและนำไปฆ่าโดยนักฆ่า (ตามที่พระเจ้าตัดสิน) โอ พระเจ้า ขอพระองค์จงลงโทษแก่พวกเขาสองเท่า และจงสาปแช่งพวกเขากับการสาปแช่งอย่างมหันต์—เอ็ม ๕ เอส ๒๒, เอส ๓๓, เอ ๕๐, ๕๔, ๕๕, ๕๘, ๖๕

วิจารณ์ พระเจ้าทรงโปรดปราน พระองค์ใช้ความเป็นพระเจ้าของพระองค์ถูกต้องแล้วหรือมันเป็นการถูกต้องที่จะห้ามคนอื่นมิให้คุกคามขู่เข็ญผู้สอนศาสนา แต่มันก็เป็นการเหมาะสมมิใช่หรือที่ห้ามผู้สอนศาสนามิให้ขู่คุกคามผู้อื่น ทำไมพระองค์จึงไม่ทำเช่นนั้นเล่า การขู่คุกคามของคนอื่นจะไม่เป็นผลต่อพระเจ้า ถ้าพระองค์ทำให้ผู้อื่นเศร้าโศกโดยเหตุนั้น พระองค์ก็ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ การห้ามคุกคามพระเจ้าก็ดี และผู้ประกาศศาสนาก็ดี พิสูจน์ให้เห็นแล้วมิใช่หรือว่า เขาทั้งสองอาจจะคุกคามใครก็ตามที่เขาชอบ มันเป็นการเหมาะสมที่จะขู่คุกคามคนอื่นเท่านั้นหรือ ถ้าการทำความเจ็บปวดแก่ผู้ศรัทธา และผู้หญิงของผู้ศรัทธา เป็นความชั่ว การทำความเจ็บปวดให้

เกิดขึ้นแก่คนอื่น ผ่านผู้สอนศาสนาก็เป็นความชั่วอย่างเดียวกัน ถ้าความจริงนี้ไม่ถูกยอมรับโดยพระเจ้า การห้ามของพระองค์เป็นผลของความลำเอียง ผู้สร้างโลกดังกล่าวนี้มีน้อยนักเขาคือผู้ทำลายความสงบของโลก อย่างพระเจ้าของชาวมุสลิมและผู้สอนศาสนาอิสลาม ชาวมุสลิมจะถูกคุกคามหรือไม่ถูกคุกคาม ถ้ามีผู้สั่งว่าพวกเขาควรจะถูกจับ และถูกฆ่าในที่ไหนก็ตามที่ค้นพบอย่างที่สั่งไว้ในหนังสือคัมภีร์โกหร่านดังกล่าวข้างต้นอันเกี่ยวกับผู้ที่ไม่เชื่อในศาสนาอิสลาม พระเจ้าและคนอื่น ๆ ในคัมภีร์โกหร่านเป็นฆาตกรเพียงใด เขาผู้เขียนคำสอนไว้ในคัมภีร์โกหร่านเพื่ออ้อนวอนต่อพระเจ้า เพื่อให้ทำโทษเป็นทวีคูณแก่ผู้คัดค้านศาสนาอิสลาม มันช่างเป็นคำสอนที่ลำเอียง เห็นแก่ตัว และชั่วช้าเลวทรามเสียเหลือเกินมันยุยงส่งเสริมวิธีการเช่นนั้น ซึ่งทำให้ชาวมุสลิมไม่มีความรู้สึกน่าเกลียดน่ากลัวในการทำกรรมเลวทรามเช่นนั้น แม้กระทั่งในสมัยนี้ มันเป็นความจริงที่ไม่ต้องสงสัยเลยว่า คนเป็นอยู่เหมือนอย่างสัตว์ป่าโดยปราศจากการศึกษาเรียนรู้

ความไม่แน่นอนของชีวิตบนสวรรค์

๑๒๔.— มันคือพระเจ้าผู้ส่งลมและยกก้อนเมฆให้สูงขึ้น เราขับไล่สิ่งอย่างเดียวกันนั้นไปสู่ประเทศที่ตาย และโดยทำนองนี้ทำให้โลกเป็นเขียวขึ้นหลังจากมันได้ตายไปแล้ว การฟื้นคืนชีพมาก็จะเป็นอย่างนั้น (พระเจ้าของเราพร้อมที่จะให้อภัยแก่ผู้ทำบาป) ผู้ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เราขึ้นสู่การพักผ่อนอยู่ในความมั่นคงตลอด จะไม่มีความอ่อนเพลียใด ๆ เป็นผลต่อเรา—เอ็ม ๕, เอส. ๒๒, ๒๓ เอ. ๕, ๓๕

วิจารณ์ พระเจ้าแสดงปรัชญามีความสำคัญเสียนี่กระไร พระองค์ทรงส่งลมลงมาเพื่อยกเมฆให้ขึ้นสูง และพระเจ้าก็ทำสิ่งที่ตายให้เป็นเขียวขึ้นโดยวิธีนั้น คำสอนนี้ไม่สามารถจะเป็นของพระเจ้าได้ เพราะงานของพระเจ้าจะมีรูปแบบทำงานอย่างเดียวกันเป็นปกติเสมอ ที่อยู่อาศัยที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นไม่สามารถจะเป็นได้โดยปราศจากการก่อสร้าง และอะไรก็ตามที่ก่อสร้างขึ้น ไม่สามารถอยู่ได้ชั่วนิรันดร์ พระองค์ผู้ซึ่งมีร่างกายจะต้องได้รับความเจ็บปวดโดยปราศจากการทำงานหรือการออกกำลังกาย พระองค์ไม่สามารถจะหนีจากความเจ็บปวดได้ เมื่อผู้ชายคนหนึ่งอยู่กับภรรยาคนหนึ่ง ไม่สามารถจะเป็น

อิสระจากความเจ็บป่วยได้ อะไรจะต้องเป็นความทุกข์ของบุคคลคนหนึ่ง ผู้ซึ่งถูกให้ได้รับความเพลิดเพลิน ในการร่วมเพศโดยการติดตามของผู้หญิงจำนวนมากหรือ ฉะนั้นที่อยู่ของพวกมุสลิมบนสวรรค์ไม่สามารถจะมีความสุขตลอดไปได้

๑๓๐.— ฉันได้สาบานต่อคัมภีร์โกหร่านที่สอนว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งของเทวทูตของพระเจ้าผู้ถูกส่งไปชี้ทางที่ถูกต้อง นี้คือการเปิดเผยของพระเจ้าผู้ทรงอิทธิฤทธิ์และมีมหากรุณา.— เอ็ม ๕, เอส ๒๓, เอส ๓๖, วี ๑, ๒.

วิจารณ์ ดูซิ, ถ้าคัมภีร์โกหร่านพระเจ้าสร้างขึ้นจริง ทำไมพระองค์จึงสาบานต่อคัมภีร์นั้นเล่า ถ้าศาสดาเป็นผู้ที่พระเจ้าส่งมาจริง เขาจะรักใคร่ฐานชู้สาวกับภรรยาของลูกบุญธรรมของเขาได้อย่างไร มันเป็นเพียงการยืนยันว่า ผู้เชื่อในคัมภีร์โกหร่านนั้นเป็นผู้อยู่ในหนทางที่ถูกต้อง เพราะว่าทางที่ถูกต้องคือทางซึ่งต้องการการพูดความจริง เชื่อในความจริง และปฏิบัติในสิ่งที่เป็นจริง และยุติธรรมโดยปราศจากความลำเอียงแม้แต่น้อย การปฏิบัติศีลธรรม และการกระทำที่ถูกต้องอื่น ๆ และการเลิกเป็นความปฏิปักษ์ต่อกัน แต่ธรรมชาติที่ถูกต้องนี้ เรายังหาไม่พบไม่ว่าในคัมภีร์โกหร่าน ไม่ว่าพวกมุสลิมหรือไม่ว่าในพระเจ้าของพวกเขา ถ้าศาสดาโมฮัมมัดมีอำนาจทั้งปวง เขาไม่สามารถจะเป็นผู้คงแก่เรียน และมีคุณสมบัติพิเศษได้ การยกย่องคัมภีร์โกหร่าน ก็เหมือนการพูดกับผู้หญิงขายของชำผลไม้ซึ่งไม่เคยพูดถึงผลส้มเปรี้ยวเลย

การฟื้นคืนชีพ

๑๓๑.— เสียงป่าวประกาศก็จะดังขึ้นอีก และเห็นว่าพวกเขาทั้งหลายขึ้นมาจากหลุมศพและรีบไปหาพระเจ้าของพวกเขา และที่เท้าของเขาเหล่านั้นก็จะมีประจักษ์พยานของสิ่งที่พวกเขาได้กระทำกันไว้ก่อนแล้ว เมื่อพระองค์ตั้งพระทัยต่อสิ่ง ๆ หนึ่ง บัญญัติของพระองค์ก็จะเป็นว่า พระองค์ตรัสกับสิ่งนั้นว่า จงเป็น และมันก็เป็น เอ็ม ๕, เอส ๒๓, เอส ๓๖, วี ๔๘, ๖๑, ๗๘

วิจารณ์ ฟังการพูดซุบซิบนินทาคน รอยเท้านั้นสามารถแสดงพยานหลักฐาน หรือ ใครอื่นเล่าที่ถูกสั่งให้ไปในที่นั้นในการเริ่มสร้างโลกก่อนพระเจ้าหรือ ใครได้ยินคำสิ่งนั้นเล่า อะไรที่ทำให้มันกลับมาเป็นบางสิ่งบางอย่างเล่า ถ้ามันไม่มีอะไรเป็นการยืนยัน ณ นี้ที่ว่าพระเจ้าตรัสจงเป็นมันก็เป็น ก็ย่อมผิด ถ้ามีบางสิ่งบางอย่างยืนยันว่าไม่มีอะไรนอกจากพระเจ้าผู้สร้างสิ่งทั้งปวงขึ้น ก็ผิดอีก

เหล้าและผู้หญิง

๑๓๒.— ถ้วยใบหนึ่งจะนำวนไปรอบ ๆ พวกเขา เหล้าไหลออกมาเต็มถ้วย เพื่อคนทั้งหลายจะได้ดื่มและมีความสุข (ไม่มีการบังคับจิตใจ) และใกล้ ๆ พวกเขานั้นก็จะหญิงสาวพรหมจารีจากสวรรค์งดเว้นการมองผู้ชายคนใดคนหนึ่งอยู่ข้าง ๆ เธอ นอกจากคู่สมรสของพวกเขา ผู้หญิงมีดวงตาดำใหญ่และเหมือนกับไข่นกกระจอกเทศคลุมด้วยขนนกจากุ่ฝุ่น.....เราจะทำให้คนอื่นใดตายจากการตายของเราครั้งแรกหรือ.....และล๊อต* เป็นคนหนึ่งด้วยในบรรดาผู้ซึ่งเราส่งมาและเมื่อเราส่งเขาไปครอบครัวของเขาทั้งหมด ยกเว้นผู้หญิงแก่ ๆ ภรรยาของเขา ผู้ซึ่งจะต้องไปหายเข้าในระหว่างคนเหล่านั้น ซึ่งยังคงอยู่เบื้องหลัง ต่อมาเราจะทำลายคนอื่นทั้งหมด เอ็ม ๖, เอส ๒๓, เอส ๓๗, วิ ๔๓, ๔๔, ๔๖, ๔๗, ๕๖, ๑๒๖—๑๒๙.

วิจารณ์ พวกมุสลิมติเตียนการดื่มเหล้าบนพื้นโลก แต่แม่น้ำในสวรรค์ไหลออกมาจากถ้วยเหล้า ความดีนั้นก็คือ การดื่มเหล้าถูกห้ามในหมู่พวกอิสลามบนโลกนี้ แต่บนสรวงสวรรค์นั้นพวกเขาดื่มเหล้ากันอย่างมากมายแทนบนโลกนี้ จำนวนผู้หญิงดี ๆ มากมายจะต้องรบกวนใจของพวกเขา ณ ที่นั้น พวกเขาจะต้องเป็นโรคมากมาย ถ้าพวกเขามีร่างกายบนสวรรค์ พวกเขาก็จะต้องตายด้วย แต่ถ้าพวกเขาไม่มีร่างกาย พวกเขาไม่สามารถจะหาความสุขทางกาเม (การสมสู่ทางกามได้) แล้วการไปสู่สวรรค์ของพวกเขาก็ไม่มีประโยชน์อะไรถ้าท่านถือล๊อตว่าเป็นผู้ประกาศศาสนา ท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตามที่เขียนไว้ในคัมภีร์ไบเบิลว่า ลูกสาวสองคนของล๊อตอยู่กินกับล๊อตฐานะสามีภรรยา และมีลูกชายกับเขา ๒ คน ถ้าท่านเชื่อ มันก็เป็นการเกินควรที่จะถือว่าเขาเป็นผู้ประกาศศาสนา ถ้าพระเจ้าให้ความหลุดพ้นแก่เขาและครอบครัวของเขา พระเจ้าจะต้องเหมือนเขา เพราะผู้บอกเรื่องราวของหญิงแก่ และผู้ฆ่าคนอื่น ๆ จากความลำเอียงไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ พระเจ้าเช่นนั้นอาศัยอยู่ในบ้านของพวกมุสลิมเท่านั้น แต่จะไม่อาศัยอยู่ที่อื่น

๑๓๓.— แน่นอน ผู้มีศรัทธาแท้จริงในศาสนา จะมีสถานที่พิเศษเพื่อกลับมาสู่สวรรค์ คือสวนอันเป็นที่อยู่ตลอดชั่วกัลป์ มีประตูสวนเปิดไว้สำหรับพวกเขา เมื่อพวกเขานอนลงในที่นั้น พวกเขาก็จะถามถึงเรื่องผลไม้ชนิดต่าง ๆ และเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ และที่ใกล้พวกเขาจะมี

---

* ล๊อต คือ คนดีคนหนึ่งซึ่งพระเจ้าอนุญาตให้ออกจากเมืองโสดอมก่อนพระเจ้าทำลายเมืองนั้น ส่วนภรรยาของเขาหันกลับไปดูและถูกสาปเป็นเสาเกลือ

นางพ้าพรหมจารีของสวรรค์นั่งอยู่ใกล้ ๆ งดการมองดูของพวกเขานอกจากการดูคู่สมรสของพวกเขาข้างใดข้างหนึ่ง และคู่สมรสนั้นมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเขา และนางพ้าไหว้เขา (อาดัม) ทุกคน เว้นไว้แต่ซาตาน ซึ่งมีความหยิ่งยะโสอยู่ในตัว และกลายมาเป็นผู้นอกศาสนา พระเจ้าได้ตรัสกับเขา โอ เอบลิส อะไรเป็นเหตุทำให้เจ้าไม่กราบไหว้สิ่งซึ่งฉันได้สร้างขึ้นด้วยมือของฉันเอง ท่านยินดีกับความหยิ่งยะโสอันชั่วร้ายนั่นหรือ เจ้าเป็นนักบุญคนหนึ่งที่ควรยกย่องจริง ๆ หรือเขาตอบว่า ฉันเป็นผู้วิเศษกว่าเขามาก ท่านได้สร้างข้า ฯ มาด้วยไฟ และท่านได้สร้างเขามาด้วยดิน พระเจ้าตรัสกะเขาว่า ฉะนั้นเจ้าจงไปจากที่นี่ เจ้าถูกขับไล่ออกจากความปรานีแล้ว และคำสาปของเราจะติดอยู่ที่เจ้า จนกว่าจะถึงวันตัดสิน เขาตอบว่า โอ พระองค์ผู้เป็นเจ้า ฉะนั้นจงผ่อนผันโทษให้แก่ข้าพระองค์จนถึงวันขึ้นจากหลุมศพ พระเจ้าตรัสว่า แน่นอน เจ้าจะเป็นผู้หนึ่งซึ่งจะได้รับการผ่อนผันจนถึงเวลากำหนดนั้น เอบลิสกล่าวว่า โดยอำนาจของพระองค์ ข้า ฯ ขอสาบานว่า ข้า ฯ จะล่อลวงพวกเขาทุกคนไปในทางผิดอย่างแน่นอน เอ็ม ๖, เอส ๒๓, เอส ๓๙, เอ ๔๓—๔๕, ๖๓—๗๒

วิจารณ์ ถ้าในสวรรค์ มีสวนผลไม้ มีแม่น้ำ มีน้ำพุ มีที่พักอาศัย และมีสิ่งอื่น ๆ อย่างที่คัมภีร์โกหร่านกล่าวไว้ พวกเขาไม่เคยอยู่ในที่นั่นมาก่อน ทั้งจะไม่สิ้นสุดตลอดไป เพราะอะไรก็ตามที่เกิดขึ้น มันมาจากการร่วมกันของทรัพย์สองอย่าง มันไม่เคยมีมาก่อน ๆ ที่มันจะรวมเข้ากัน มันจะไม่คงอยู่หลังจากที่มันแยกออกจากกันแล้ว เมื่อสวรรค์เองจะจากไป แล้วผู้อยู่บนสวรรค์นั้นจะอยู่ในที่นั่นตลอดไปได้อย่างไรหรือ เพราะได้เขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่านว่า ที่นอน หมอน ผลไม้ เครื่องดื่มบนสวรรค์จะจ่ายให้แก่ผู้อยู่อย่างเสรีฟรี จากนั้นจะเป็นการพิสูจน์ได้ว่า ในการเริ่มต้นของศาสนาอิสลามนั้น ประเทศอาหรับยังไม่ได้ร่ำรวย ฉะนั้น ศาสดาโมฮัมมัดกล่าวถึง นิทานเรื่องสวน ผลไม้ และสิ่งอื่น ๆ ของความฟุ่มเฟือย และเพื่อให้ประชาชนยากจนทั้งหลาย มีศรัทธามั่นคงในศาสนา ความสุขชั่วนิรันดร์ในสถานที่ ๆ มีผู้หญิงเป็นเครื่องเล่น จะมีได้อย่างไรหรือ นางพ้าพรหมจารีเหล่านี้มาสู่สวรรค์ตั้งแต่เมื่อใด ถ้าพวกเขามาจากที่อื่นมาสู่สวรรค์ พวกก็จะต้องจากสวรรค์ไป ถ้าพวกเขาเหล่านั้นอาศัยอยู่ในที่นั่น พวกเขาเหล่านั้นได้ทำอะไรจนถึงวันสุดท้าย พวกเขาทำชีวิตให้เสียไปด้วยความขี้เกียจหรือ ดูอิทธิพลของพระเจ้าซิ นางพ้าทั้งหมดเชื่อฟังคำสั่งพระองค์กราบไหว้อาดัม แต่ซาตานไม่เชื่อฟัง พระเจ้าบอกซาตานว่าพระองค์เองได้สร้างอาดัม

ขึ้นมาด้วยพระหัตถ์ทั้งสองของพระองค์ และเขาไม่ควรพกเอาความหยิ่งยะโสไว้อย่างทรนง จากเรื่องนี้ย่อมเห็นได้ชัดว่า พระเจ้าในคัมภีร์โกหร่านนั้นมีมือสองมือเหมือนคน ฉะนั้นพระองค์ไม่เคยแผ่ซ่านอันไม่จำกัดและไม่เคยมีอำนาจทั้งปวง ซาตานได้พูดความจริงตอนที่เขาพูดว่า เขาดีกว่าอาดัม ทำไมพระเจ้าจึงพิโรธเขาเล่า พระเจ้ามีคฤหาสน์บนสวรรค์เท่านั้นหรือ และไม่มีบนโลกหรือ ทำไมคัมภีร์โกหร่านบอกไว้ในตอนแรกว่า คาปะเป็นคฤหาสน์ของพระเจ้า พระเจ้าถูกแยกออกจากการสร้าง หรือแยกการสร้างกับพระองค์เองออกจากกัน การสร้างทั้งหมดนั้นเป็นของพระเจ้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระเจ้าแห่งคัมภีร์โกหร่านรับผิดชอบแต่สวรรค์เท่านั้น พระเจ้าโยนความเกลียดชังลงที่ซาตาน และขังเขาเอาไว้ ซาตานพูดว่า โอ พระองค์ผู้ปรานี จงผ่อนผันให้แก่ข้า ฯ จนถึงวันตัดสิน พระเจ้าปล่อยเขาจนถึงวันนั้น จากความรักของพระองค์ เพราะการประจบของซาตาน เมื่อเขาได้รับการผ่อนผันโทษ เขาบอกพระเจ้าว่า ตัวเขาเองจะพยายามเพื่อล่อลวงให้มนุษย์ทั้งปวงไม่เชื่อฟังพระเจ้า และยกมาตรฐานแห่งความจลาจลวุ่นไว้ขึ้น ในการตอบโต้ซาตาน พระเจ้าตรัสว่า พระองค์จะทิ้งคนทั้งหลายที่ตามคำยุยงของซาตานลงนรก รวมทั้งซาตานด้วย โอ คนดีทั้งหลายเอย จงพิจารณาดูซิ อารมณ์ของซาตาน ก็คือพระเจ้าเอง หรือพระองค์มีอารมณ์ร้าย ตามประวัติของพระองค์เอง ถ้าพระเจ้าเองเป็นผู้ทำให้ซาตานเป็นคนเลวทราม พระองค์ก็เป็นซาตานของซาตานทั้งหลาย ถ้าพระองค์ถูกยุให้ชั่วด้วยพระองค์เอง วิญญาณถูกยุให้ทำบาปด้วยตัวเขาเอง โดยไม่จำเป็นที่จะเอาซาตานมาเป็นเครื่องมือยุยง นับตั้งแต่พระองค์ปล่อยซาตานให้เป็นอิสระ มันดูเหมือนว่าพระองค์มีส่วนร่วมกับซาตานในการหลอกลวงให้มนุษย์ชาติทำบาป ไม่ต้องคิดถึงความอยุติธรรมของพระองค์ ผู้ซึ่งลงโทษขโมยหลังจากที่ปล่อยให้เขาทำการขโมย

ความอยุติธรรม

๑๓๔.— พระเจ้าได้ให้อภัยแก่คนบาปทั้งปวง เพราะพระองค์ทรงพระมหากรุณา และปรานี โลกทั้งโลกจะเป็นเพียงเครื่องมือของพระองค์ ในวันแห่งการฟื้นคืนชีพแห่งวิญญาณทั้งปวง และสวรรค์ก็จะม้วนเข้าด้วยกันในพระหัตถ์เบื้องขวาของพระองค์ และโลกก็จะฉายแสงออกมาโดยแสงของพระองค์ และหนังสือจะวางไว้ข้างบน พวกศาสดาทั้งหลายและผู้สละชีพเพื่อศาสนา ก็จะ

ถูกนำมาเป็นพยาน และจะได้ให้การตัดสินในระหว่างพวกเขาทั้งหลายกับด้วยความสัจจริง และพวกเขาก็จะไม่ถูกปฏิบัติอย่างไร้ความยุติธรรม—เอ็ม ๖, เอส ๒๔, เอส ๓๙, เอ ๕๔, ๖๘, ๗๐

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าให้อภัยแก่คนบาปทั้งปวงแล้ว พระองค์ทรงสร้างคนบาปในโลกทั้งมวล และพระองค์ก็ไร้ความปราณี เพราะเมื่อคนชั่วได้รับความปราณีและการให้อภัยแล้ว มันก็จะเพิ่มความชั่วร้ายมากขึ้น และก่อความเจ็บปวดให้แก่คนดี ๆ มากขึ้น ถ้าบาปแม้เพียงจุดเดียวได้ให้อภัย โลกนี้ก็จะท่วมไปด้วยบาป พระเจ้าสว่างเหมือนไฟหรือ บัญชีกรรมของบุคคลเอาไปเก็บไว้ในที่ไหนหรือ ใครเป็นผู้ลงบันทึกบัญชีกรรมของบุคคลเล่า ถ้าพระเจ้าเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด โดยศาสดาและผู้เสียสละชีพเป็นพยานแล้ว พระองค์ก็ไม่ใช่เป็นผู้ตรัสรู้ และไม่ได้มีอำนาจทั้งปวง ถ้าพระองค์ตัดสินด้วยความยุติธรรมและทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมอย่างเดียว พระองค์จะต้องทำเช่นนั้นตามกรรมของบุคคลที่ทำ กรรมเหล่านี้จะต้องทำแล้วในอดีต ในปัจจุบัน และจะต้องทำในอนาคตด้วย ภายใต้เหตุการณ์เช่นนั้นคือการให้อภัยบาป การประทับตราไว้ที่ดวงใจ และการระงับการชี้ทาง การยุยงส่งเสริมคนให้ทำชั่วผ่านทางซาตาน และการเลื่อนกำหนดการตัดสินจนถึงวันสุดท้าย ทั้งหมดนั้นเป็นรูปแบบแห่งความลำเอียงมากมายหลายแบบ

การผ่อนผันกับคนเปลี่ยนศาสนา

๑๓๕.— การเผยหนังสือเล่มนี้มาจาก ผู้มีอำนาจสูงสุด ผู้ฉลาดที่สุดคือพระเจ้า ผู้ให้อภัยแก่บาป และผู้ยอมสารภาพบาป เอ็ม ๖, เอส. ๒๔, เอส. ๔๐, เอ. ๑, ๒

วิจารณ์ คำประกาศนี้ เพื่อจุดมุ่งหมายว่า คนสามัญทั่วไปยอมรับหนังสือนี้ในนามของพระเจ้า ซึ่งเรียกว่าโกหร่าน ซึ่งเต็มไปด้วยความเท็จมากมายแต่มีส่วนจริงเพียงนิดหน่อย แม้ความจริงเพียงนิดหน่อยก็ปรากฏว่าไปผสมกับสิ่งไม่จริงมากมายจนทำให้เสียความหมาย ฉะนั้นคัมภีร์โกหร่าน พระเจ้าของคัมภีร์และผู้เชื่อในคัมภีร์ เป็นผู้ส่งเสริมบาปและเป็นผู้ทำให้บาปยึดเยื้อต่อไปนาน เพราะการให้อภัยแก่บาปก็คือเพิ่มบาปให้มากขึ้น แสดงให้เห็นว่าชาวมุสลิมกลัวบาปเพียงนิดหน่อย เป็นผู้ทำบาปและสร้างความเดือดร้อนทั่วไปเสียมากกว่า

๑๓๖.— และพระองค์ทำสิ่งเหล่านั้นให้เป็นสวรรค์ ๗ ชั้นใน ๒ วัน และเปิดสำนักงานในสวรรค์ทุก ๆ ชั้น เมื่อเขาทั้งหลายมาถึง ณ ที่นั่น โสต และนัยน์ตา และหนังของเขาทั้งหลาย

ได้มีประจักษ์พยานอยู่ที่ตัวเขาทั้งหลาย ในที่พวกเขาได้ทำผิดไว้ และพวกเขาทั้งหลายจะพูดแก่เนื้อหนังของพวกเขาว่า พวกท่านเอาประจักษ์พยานมาสู่เราจากไหนเล่า พวกเขาก็จะตอบว่า พระเจ้าเป็นเหตุทำให้พวกเราพูดออกมา ผู้ซึ่งได้ให้คำพูดแก่สิ่งทั้งปวง เขาผู้ซึ่งทำความเร็วให้เกิดขึ้นแก่โลก แน่นอนจะตายเร็วขึ้น เอ็ม ๖, เอส ๒๔, เอส ๔๑, วิ ๑๒, ๒๑, ๓๕

วิจารณ์ ทุเรศ พวกมุสลิม พระเจ้าของท่าน ผู้ที่ท่านเชื่อว่าเป็นผู้มีมหาอำนาจ สามารถที่จะสร้างสวรรค์ ๗ ชั้น ใน ๒ วัน ในความเป็นจริงแล้ว พระองค์ผู้ซึ่งมีอำนาจทั้งปวง สามารถจะสร้างทุกสิ่งในพริบตาเดียว เอาละ พระเจ้าได้สร้างโสต นัยน์ตา และหนังอันไม่มีความรู้สึก สิ่งเหล่านั้นจะรับประจักษ์พยานไว้ได้อย่างไรเล่า ถ้าพวกเขาจำต้องรับประจักษ์พยานเอาไว้ ตอนแรกทำไมพระองค์ทำให้สิ่งเหล่านั้นไม่มีความรู้สึกเล่า ทำไมพระองค์จึงตั้งพระองค์เองไว้ก่อนอันขัดกับกฎในเวลาต่อมาเล่า สิ่งที่มุสามากไปกว่านี้อีกอย่างก็คือ เมื่อพยานหลักฐานที่ให้ไว้ขัดกับวิญญาณ วิญญาณถามเนื้อหนังของเขาว่า ทำไมพวกเขาแสดงพยานหลักฐานนั้นขัดกับวิญญาณ เนื้อหนังก็จะพูดว่า พระเจ้าเป็นตัวการทำให้เขาพูด มันช่วยอะไรมิได้ มันเป็นไปได้หรือที่จะเกิดขึ้นมาได้เช่นนั้น มันก็เท่ากับพูดว่า : ฉันได้เห็นหน้าของลูกหญิงหมัน ถ้าหล่อนมีลูก หล่อนเป็นหมันได้อย่างไร ถ้าหล่อนเป็นหมัน มันเป็นไปไม่ได้ที่หล่อนจะมีลูก คำยืนยันที่กล่าวข้างต้นนั้น มันเป็นเหมือนชนิดนี้ ถ้าพระองค์ทำคนตายให้เป็นขึ้นมาได้ ทำไมจึงฆ่าเขาก่อนเล่า พระองค์เองเป็นคนตายได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ ทำไมจึงถือว่าผู้ตายเป็นคนเลว ในบ้านของมุสลิม คนตายอยู่ได้จนถึงวันสุดท้ายหรือ ทำไมพระเจ้าจึงงดการพิพากษาตัดสิน จนถึงวันฟื้นคืนชีพ เหมือนกับว่าพักคดีไว้ ทำไมพระองค์ไม่ทรงตัดสินในทันทีเล่า การทำเช่นนั้นทำให้พระเจ้าเสียความเป็นพระเจ้า

๑๓๗. กุญแจสวรรค์และโลกอยู่ที่พระองค์ : พระองค์จะให้แก่ผู้ที่พระองค์พอใจ และไม่ให้แก่ผู้ใดตามที่พอใจ พระองค์สร้างสิ่งที่พระองค์พอใจ และให้ความเป็นผู้หญิงแก่ใครที่พระองค์พอใจให้ความเป็นผู้ชายแก่ใครที่พระองค์พอใจ หรือจะให้ทั้งความเป็นผู้ชายและหญิงร่วมกันแก่เขาเหล่านั้น : พระองค์จะทำใครให้ไม่มีลูกตามที่พระองค์พอใจ มันไม่เหมาะสำหรับ

คนที่ว่า พระองค์ควรพูดกับเขาโดยการเปิดเผยแก่ตัวเขาโดยตรง หรือจากเบื้องหลังม่าน หรือส่งเทวทูตมาเปิดเผย หรือโดยการอนุญาตอันไหนที่พระองค์พอใจ—เอ็ม ๖, เอส. ๒๕, เอส. ๔๒, วิ ๑๐, ๔๗—๔๘

วิจารณ์ พระเจ้ามีร้านกุญแจ เพราะพระองค์เปิดกุญแจทุกสถานที่ มันเป็นการพูดพร่ำของเด็ก ๆ พระองค์ทรงจัดหาสิ่งที่พระองค์ชอบให้แก่ใคร และจะไม่ให้แก่ใคร โดยไม่คำนึงถึงกรรมดีหรือกรรมชั่วของบุคคลนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นพระองค์ก็ไร้ความยุติธรรมมาก ดูความฉลาดของผู้เขียนคัมภีร์โกหร่านที่ทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อกลลวงของเขา ถ้าพระองค์สร้างสิ่งที่พระองค์ชอบได้ พระองค์จะสร้างพระเจ้าอีกองค์หนึ่งได้หรือ ถ้าพระองค์ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ ความมีอำนาจของพระองค์ก็พังลงแค่ตรงนี้ พระเจ้าอาจจะให้บุตรและธิดาแก่คนที่พระองค์ทรงชอบได้ แต่ใครเล่าจะให้ความเป็นตัวผู้ตัวเมียแก่แม่ไก่ ปลา สุกรตัวเมีย และสัตว์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นมากมาย ทำไมพระองค์ไม่ให้เด็ก ๆ แก่คนโดยไม่ต้องร่วมประเวณีเล่า ทำไมพระองค์จึงทำให้ผู้หญิงเป็นหมันโดยเจตนาเล่า พระเจ้ามีความยิ่งใหญ่เพียงใดหรือ พระองค์ไม่พูดกับใครต่อหน้าเขา แต่พระองค์พูดไว้ก่อนว่า พระองค์สามารถพูดเบื้องหลังม่าน หรือนางฟ้าพูดกับพระองค์หรือผู้ประกาศศาสนา ถ้าเป็นเช่นนั้นพวกนางฟ้า และผู้ประกาศศาสนาจะต้องสำเร็จความมุ่งหมายของพวกเขา ตามความพอใจของพวกเขา กล่าวกันว่าพระเจ้าเป็นสรรพัญญูและปรากฏอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง มันเป็นการเหลวไหลที่พูดว่าพระองค์พูดจากเบื้องหลังม่าน พระองค์ทรงโดยผ่านเทวทูต เหมือนกับบุรุษไปรษณีย์หรือเขียนไว้ในหนังสือโชคชะตา ถ้าพระองค์ทำเช่นนั้น พระองค์ก็ไม่ใช่พระเจ้า แต่จะต้องเป็นบุคคลปากร้ายบางคน ฉะนั้นหนังสือที่ชื่อโกหร่านนี้ ไม่สามารถจะเป็นหนังสือที่พระเจ้าสร้างขึ้นได้

คัมภีร์โกหร่านขัดแย้งกับคัมภีร์ไบเบิล

๑๓๘. เมื่อพระเยซูอุบัติขึ้นมาด้วยความมหัศจรรย์ที่ประจักษ์ให้เห็น—เอ็ม ๖, เอส ๒๕,

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าส่งพระเยซูมา ทำไมพระเจ้าจึงสร้างคัมภีร์โกหร่านมาขัดกับคำสอนของพระเยซูคือ คัมภีร์ไบเบิลซึ่งตรงกันข้ามกับคัมภีร์โกหร่าน ฉะนั้นหนังสือทั้งสองเล่มนี้พระเจ้ามิได้สร้างขึ้น

๑๓๙. เอาเขาไปและผลักลงไปในกลางนรก ดังนั้นมันจะเป็นว่า : และเราก็จะยกหญิงสาวที่สวยให้แต่งงานกับพวกพรหมจารีณี ผู้มีนัยน์ตาดำ — เอ็ม ๖, เอส ๒๕, เอส ๔๔, วี ๔๔, ๕๑

วิจารณ์ แปลกจริง ๆ พระเจ้าผู้มีความกรุณาและเที่ยงธรรม เป็นเหตุให้ประชาชนต้องถูกนำไปสู่นรก เมื่อพระเจ้าของมุสลิมเป็นอย่างนั้น ถ้ามันเป็นเจตนาของพระองค์ มันจะแปลกประหลาดอะไรที่พวกมุสลิมจับพวกคนที่ไม่มีทางสู้ และอ่อนแอไปกดขี่ข่มเหง หรือพระเจ้าประกอบพิธีแต่งงานเหมือนกับคนในโลกนี้ พระองค์เป็นเหมือนพระมุสลิม

การฆ่าหมู่

๑๔๐. เมื่อท่านพบกับคนที่ไม่มีความเชื่อในศาสนา จงตีศีรษะมัน จนกว่าท่านจะเป็นนักฆ่าคนอันยิ่งใหญ่ในหมู่พวกเขาเหล่านั้น และผูกมัดพวกเขาไว้ให้แน่นกับเครื่องพันธนาการ มีเมืองที่มีอำนาจในความแข็งแกร่ง มากกว่า พวกเขาจะไล่ท่านออกไปจากเมืองนั้น ถึงกระนั้นเราได้ทำลายพวกเขาแล้วและไม่มีใครช่วยเหลือเขาได้ การพรรณนาถึงสวรรค์ถึงได้สัญญาที่ให้ไว้กับผู้มีศรัทธาในศาสนา แม่น้ำอันบริสุทธิ์จะไหลผ่านสวรรค์ เป็นแม่น้ำนม รสชาติของนมมิได้เปลี่ยนแปลง แม่น้ำสุราทำให้ผู้ดื่มมีความสุข และแม่น้ำผึ้งอันบริสุทธิ์ บนสวรรค์นั้นพวกเขามีผลไม้ชนิดต่าง ๆ มากมาย และได้รับอภัยจากพระเจ้า—เอ็ม ๖, เอส ๒, เอส ๔๗, วี ๔, ๑๓, ๑๕

วิจารณ์ ฉะนั้น คัมภีร์โกหร่าน พระเจ้าของคัมภีร์โกหร่านและพวกมุสลิม เป็นผู้ทำลายความสงบ เป็นผู้กดขี่คนทั้งหลาย เป็นผู้รับใช้ที่มีความทารุณโหดร้าย ตามความประสงค์ของตนเอง พวกมุสลิมจะไม่มีความรู้สึกเจ็บปวดเหมือนอย่างกับที่เขาทำความเจ็บปวดให้แก่คนอื่น ถ้าศาสดาของศาสนาอื่นทำการกดขี่พวกเขา อย่างที่เขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่านข้างต้น พวกเขาจะมีความรู้สึกอย่างไรหรือ พระเจ้าไม่เที่ยงธรรมเอามาที่เดียว ซึ่งบุคคลผู้ขับไล่ศาสดาโมฮัมมัดถูกลงโทษในสวรรค์นั้น มีแม่น้ำบริสุทธิ์ มีน้ำสุรา และน้ำนมโคไหลผ่านสวรรค์ สวรรค์ดีกว่าโลกหรือ มีแม่น้ำนม[๑๑๑]

น้ำนมโคนั้นมีอายุสั้นมาก ถ้าอยู่นานจะเป็นนมเสีย ในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้ฉลาด จะไม่เชื่อในศาสนาของโกหร่าน

ชีวิตบนสวรรค์

๑๔๑. เมื่อโลกนี้ถูกทำให้สั่นสะเทือนโดยแรงเหวี่ยงอย่างแรง และภูเขาก็จะแตกแยกออกเป็นชิ้น ๆ และจะเป็นธุลีกระจายออกไปไกล (และท่านก็จะถูกทำให้แยกออกเป็นสามชนชั้นแตกต่างกันออกไป) ผู้ติดตามทางด้านขวามือ (พวกเหล่านี้มีความสุขเสียนี่กระไร) ผู้ติดตามทางด้านซ้ายมือ จะได้รับแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน และผู้ซึ่งมีศรัทธาย่อมมาก่อนผู้อื่นและไปสู่สวรรค์ก่อนผู้อื่น) พวกเขานั่งพักผ่อนอยู่บนเตียงประดับด้วยทองคำ และ เพชรนิลจินดาที่มีค่า และนั่งตรงกันข้ามซึ่งกันและกัน ผู้เป็นหนุ่มทั้งหลายครองความเป็นหนุ่มตลอดไป พวกเขาจะเดินไปรอบ ๆ ที่ ๆ เขาเหล่านั้นนั่งอยู่รวมกัน ถือแก้วเหล้าอยู่ในมือ และขันสำหรับดื่มเหล้า ถ้วยเหล้าที่ถือจะมีเหล้าไหลอยู่ตลอดเวลา พวกเขาจะไม่ปวดศีรษะ โดยการดื่มเหล้าอย่างเดียวกัน ความมีเหตุผลของพวกเขาจะไม่ถูกรบกวน พวกเขาจะเลือกผลไม้ที่เขาชอบ เลือกเนื้อนกชนิดที่เขาอยากทานและจะมีหญิงสาวสวยดวงตาดำสวยเหมือนไข่มุกฝังอยู่ในเปลือกหอย ติดตามพวกเขาเหล่านั้น และพวกเขาจะพักผ่อนอยู่บนเตียงอันนุ่ม แน่นอนเราได้สร้างหญิงสาวแห่งสวรรค์ขึ้นมา โดยการสร้างเป็นพิเศษเฉพาะ และเราก็จะทำให้ พวกเขาเป็นพรหมจารี มีสามีรุ่นเดียวกันเป็นคู่รัก เจ้าก็จะใส่สิ่งทั้งหลายที่เจ้าชอบไว้ในห้องของเจ้า ยิ่งกว่านั้นฉันจะสาบานโดยเอาดวงดาววางไว้ในที่ทั่วไป—เอ็ม ๗, เอส ๒๗, เอส ๕๖, เอ —๔, ๖, ๘, ๙, ๑๕—๒๔, ๓๕—๓๘, ๕๔, ๗๕

วิจารณ์ ดูการหลอกลวงของผู้แต่งคัมภีร์โกหร่าน โลกหมุน มันจะหมุนในเวลานั้น มันแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนคัมภีร์โกหร่านคิดว่าโลกหยุดอยู่กับที่ แต่พระเจ้าจะทำลายโลกหรือยอมให้ภูเขาบินไปเหมือนนกหรือ ถ้าภูเขาแตกแยกเป็นชิ้น ๆ มันจะคงตัวอยู่เป็นปรมาณูที่ละเอียดอ่อนมาก จะกล่าวได้ว่าสิ่งเหล่านั้นจะมีการเกิดเป็นครั้งที่สอง เอาล่ะถ้าพระเจ้าไม่มีร่างกาย พวกเหล่านั้นจะยืนอยู่ทางด้านขวาและด้านซ้ายได้อย่างไร เมื่อมีเตียงนอนประดับด้วยทองคำและเพชรพลอยบนสวรรค์มันจะต้องมีช่างไม้ ช่างทองอยู่บนสวรรค์ และพวกเลือดทั้งหลายก็จะกัดพวกเขา แล้วผู้ที่อยู่บนสวรรค์ก็จะไม่หลับในเวลากลางคืน พวกเขาจะใช้เวลาให้ผ่านไปบนเตียงนอน และหนุนหมอนอย่างเฉื่อยชา

บนสวรรค์หรือ พวกเขาทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งบนสวรรค์นั้นหรือ ถ้าพวกเขานั่งอยู่เฉย ๆ พวกเขาก็จะล้มป่วยลง เพราะร่างกายต้องการความเคลื่อนไหว และไม่ช้าก็ตายไป ถ้าพวกเขาทำงานที่นั่น พวกเขาก็จะอยู่ได้โดยแรงงานที่ทำ อย่างที่เขาทำอยู่ในโลก และอะไรคือความแตกต่างระหว่างโลกกับสวรรค์หรือ ไม่มีอะไรแตกต่างกันเลย ถ้ามีคนหนุ่มหรือเด็กจะเป็นอยู่ในลักษณะอย่างนั้นตลอดไป จะต้องมีบิดามารดาอยู่บนสวรรค์นั่นด้วย พวกเขาจะต้องมีพ่อตา และแม่ยายอยู่บนสวรรค์นั้นด้วย มันจะต้องเป็นเมืองที่ใหญ่มากเต็มไปด้วยประชาชนแล้วจะต้องมีโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดมาจากการเพิ่มขึ้นของสกปรกโสมม มูตรคูถ และชนิดของเหม็นเน่าอื่น ๆ เพราะเขาเหล่านั้นจะต้องรับประทานผลไม้ ดื่มน้ำด้วยแก้วน้ำ ดื่มเหล้าด้วยถ้วย ซึ่งจะไม่ทำให้พวกเขาปวดศีรษะหรือจะไม่ทำให้เหตุผลของพวกเขาต้องเดือดร้อน พลุ่งพล่านเหมือนคนขี้เมา จะทานผลไม้เพื่อความพอใจของพวกเขา และรับประทานเนื้อสัตว์สี่เท้าและสองเท้า การรับประทานอาหารด้วยความตะกละมากอย่างนี้ ย่อมก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บมากมายหลายอย่าง จะต้องมีเพชฆาตผู้ยิ่งใหญ่ ที่ทำการฆ่าสัตว์และนก กระดูกของพวกมันก็จะถูกกองกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปโดยรอบ จะต้องมีร้านขายเนื้อสัตว์ช่างวิเศษเสียเหลือเกิน การยกย่องสวรรค์ของพวกเขาเหล่านั้น มันเป็นการพรรณนาความที่ล่วงมาแล้วทั้งหมด มันปรากฏเหมือนผ่านพ้นมาจากทางประเทศอาหรับทั้งหลาย เมื่อพวกเขามีนเมา และใจเบิกบานสดชื่นโดยการดื่มเหล้าและกลืนกินพวกเนื้อสัตว์ พวกเขาจะต้องหาผู้หญิงสวย ๆ มาบำเรอพวกเขา และเล่นเกมสวาทกับเด็กที่อยู่ในที่นั่น มิฉะนั้นแล้วสมองของพวกขี้เมาเหล่านี้ ก็จะต้องเดือดพล่าน และอาจจะตายเพราะความเมา ไม่ต้องสงสัยเลย เตียงอันโอ่โถงก็เป็นที่ต้องการของพวกเขา สำหรับผู้หญิงและชายนอนร่วมกันและกัน เมื่อพระเจ้าสร้างหญิงพรหมจารีขึ้นมาได้ ดังนั้นพระองค์ก็จะต้องสร้างชายโสดขึ้นมาในสวรรค์ด้วย

เอาละ เมื่อหญิงสาวแต่งงานกับพวกมุสลิมผู้จากโลกไปสู่สวรรค์ดังที่เขียนไว้ในคำโศลกของคัมภีร์โกหร่าน ดังที่กล่าวอ้างข้างต้นนั้น แต่พระเจ้ามิได้พูดถึงการแต่งงานของชายโสดกับใคร จะมีการปฏิบัติกับใครที่อยู่ในที่นั่นตลอดไป พวกเขา

จะต้องถูกมอบหมายให้แก่พวกมุสลิมที่อยู่บนสวรรค์เหมือนกับหญิงสาวชาวพ้าทั้งหลาย หรือไฉน ไม่มีการเขียนไว้ในคัมภีร์โกหร่าน เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทำไมพระเจ้าจึงสร้างความผิดพลาดอันยิ่งใหญ่นี้ เมื่อนางพ้าบนสวรรค์มีสามีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน รักกันและกัน มันไม่เป็นการเหมาะสม สำหรับสามีที่มีอายุมากกว่าถึงสองเท่าของภรรยา หรืออายุของภรรยามากกว่าสามีถึงสองเท่า การพรรณนาความบนสวรรค์ของพวกมุสลิมมีมากมายเหลือคณา การสาปแช่งบรรจุเต็มท้องของพวกเขาด้วยผลไม้ในนรก ฉะนั้นจะต้องมีต้นงิ้วมีหนามในนรก หนามของต้นงิ้วจะต้องตำเท้าของพวกเขา น้ำร้อนอันเดือดพล่านในกระทะทองแดงจะต้องใส่ลงในปากของพวกเขาด้วยความอยากดื่มและเขาก็ต้องดื่ม การทรมานในนรกซึ่งจะต้องมอบให้แก่คนทำชั่วเป็นเช่นนั้น การสาบานเป็นประเพณีของคนโกหก และไม่ใช่ประเพณีของคนพูดจริง ถ้าพระเจ้าสาบานตนพระองค์ไม่พ้นจากการถูกกล่าวหาว่าพูดไม่จริง

สงคราม

๑๔๒. แน่นอน พระเจ้ารักผู้ที่ต่อสู้เพื่อศาสนาของพระองค์ในสงคราม เอ็ม ๗, เอส ๘ เอส ๖๑, เอ ๔

วิจารณ์ แน่นอน การสอนลัทธิเช่นนั้น พระเจ้าทรงทำให้คนอาหรับทำสงครามกับคนอื่นที่ไม่นับถือศาสนาเหมือนตน และทำตนเป็นศัตรูของพวกเขา นี่คือเหตุสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนในระหว่างกัน โดยการแขวนป้ายศาสนา ประกาศตนทำสงครามกับสังคมมนุษย์ ไม่มีผู้ฉลาดคนใดจะรับรองว่าการกระทำเช่นนั้นคือพระเจ้า พระเจ้าสร้างเมล็ดพืชแห่งการทะเลาะวิวาทในชุมชน คือผู้กดขี่มนุษยชาติทั้งมวล

๑๔๓. โอ ท่านผู้ประกาศศาสนาเอ๋ย ทำไมเจ้าจึงถือว่า การแสวงหาความสุขโดยทำให้ภรรยาได้รับความเพลิดเพลิน เป็นการห้ามนั่นคือสิ่งที่พระเจ้าอนุญาตให้เจ้า ตั้งแต่พระเจ้าโน้มพระทัยไปในการให้อภัยและความปรานี แน่นอนพระเจ้าเป็นผู้อุปการะของเขา ถ้าเขาหย่ากับเจ้าพระเจ้าจะให้ภรรยาอื่น ๆ ที่ดีกว่าแก่เจ้าเป็นการแลกเปลี่ยน ผู้หญิงที่มีพระเจ้าเป็นที่ยึดถืออย่างมั่นคงเป็นผู้เชื่อและเสียสละเพื่อพระเจ้าอย่างแท้จริง มีความอดทน เชื่อฟัง และรู้จักอดอาหารทั้งสองคนนั่นเอง ย่อมเป็นที่รู้จักแก่คนอื่น ๆ ทั้งชายและหญิงพรหมจารี—เอ็ม ๗, เอส ๒๘, เอส ๖๖, วี ๑, ๕

วิจารณ์ ดูซิ เขาเป็นพระเจ้าหรือ หรือว่าเขาเป็นคนเผ้าบ้าน และคนใช้ในบ้านของโมฮัมมัด ทำงานทั้งภายนอกบ้านและในบ้าน หรือ มีเรื่องเล่าต่อกันมา ๒ เรื่อง เกี่ยวข้องกับโศลกข้อแรกว่า เรื่องหนึ่งมีว่าดังนี้ :— ศาสดาโมฮัมมัดชอบดื่มน้ำผึ้งผสมผลไม้ ท่านมีภรรยาหลายคน ในการดื่มดังกล่าวทำให้ท่านล่าช้าอยู่ในบ้าน ๆ หนึ่ง ซึ่งทำให้บ้านอื่น ๆ ที่ท่านจะไปต่อนั้นเหลืออดเหลือทน ในการคัดค้านของภรรยาในการที่เขา (โมฮัมมัด) ประพฤติตนเช่นนั้น ท่านศาสดาได้ให้สัตยาบันว่าจะไม่ดื่มอีกต่อไป อีกเรื่องหนึ่งเล่ากันว่า มีอยู่ครั้งหนึ่ง ภรรยาของโมฮัมมัดคนหนึ่ง ได้ถึงวาระที่ท่านโมฮัมมัดจะมาหาหล่อน ดังนั้นเขาจึงไปหาหล่อนในตอนกลางคืน แต่หล่อนไม่อยู่ในที่นั้น หล่อนไปบ้านบิดาของหล่อน ดังนั้นโมฮัมมัดจึงเรียกสาวใช้มาหาเขาและเขานอนกับสาวใช้ เมื่อภรรยาของเขามารู้เข้า หล่อนไม่พอใจ เพราะเหตุนั้น โมฮัมมัดจึงสาบานว่าเขาจะไม่ทำเช่นนั้นอีก และขอให้ภรรยาของเขาอย่าได้บอกกับใคร หล่อนก็รับคำ แต่ตัวเขาเองได้บอกกับภรรยาของเขาอีกคนหนึ่ง ฉะนั้น พระเจ้าจึงส่งโศลกนี้ลงมา ทำไมท่านยึดถือว่า สิ่งที่ถูกห้ามซึ่งเราได้อนุญาตให้แก่ท่าน คนที่มีปัญญาอาจจะพิจารณาว่าถ้าพระเจ้าไปเกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทของครอบครัวในบ้าน การเกิดเหตุการณ์ขึ้นเช่นนั้น ก่อให้เกิดลักษณะนิสัยของโมฮัมมัด เพราะเขาสามารถจะเป็นคนรับใช้หรือผู้ประกาศศาสนาของพระเจ้า ซึ่งเก็บผู้หญิงไว้มากมายอย่างไรหรือเขาไร้ความยุติธรรม และไม่มีศีลธรรม ซึ่งไม่ได้ให้เกียรติแก่ภรรยาคนหนึ่งจากอคติ และให้เกียรติภรรยาอีกคนหนึ่ง เขามีความละอาย ความเกรงกลัว และบริสุทธิ์ได้อย่างไร ผู้ซึ่งไม่รู้จักพอกับภรรยามากมายและยังไปเอาคนใช้อีก นักกวีคนหนึ่งพูดว่า

กามาตุราณำ น ภยำ น ลชฺชา

ใครก็ตามที่มีกามราคะจัด ไม่มีความละอายหรือความกลัวต่อพระเจ้า พระเจ้าของพวกมุสลิม แสดงตนเป็นผู้พิพากษาให้การตัดสินในการทะเลาะวิวาทระหว่างโมฮัมมัดกับภรรยาของเขา บุคคลผู้มีความคิดควรจะตัดสินใจได้แล้วว่าหนังสือเล่มนี้ ที่เรียกว่าคัมภีร์โกหร่านเขียนขึ้นโดยผู้คงแก่เรียนหรือพระเจ้าหรือว่าเขียนขึ้น โดยคนโง่หรือคนเห็นแก่ตัว พวกเขาจะเห็นได้ชัดว่า

มันเป็นการอ้างที่ผิดพลาด โศลกที่สองที่ บอกว่า เมื่อภรรยาของโมฮัมมัดไม่พอใจกับเขา พระเจ้าก็ส่งคำขู่ลงมาด้วยคำกล่าวในโศลกที่ว่า ถ้าหล่อนจะคุ้ยฝุ่นขึ้นมา และโมฮัมมัดก็จะทิ้งไปเลย พระเจ้าก็จะหาภรรยาที่ดีกว่าหล่อนไปให้เขาเป็นการแลกเปลี่ยนอย่างที่ไม่มีใครรู้ บุคคลผู้ที่มีความรู้เพียงเล็กน้อยก็จะรู้ได้ทันทีว่า มันเป็นงานของพระเจ้า หรือเป็นงานของคนเห็นแก่ตัว ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อจุดมุ่งหมายของความเห็นแก่ตัวของเขาเอง เหตุการณ์เช่นนั้น ย่อมพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าไม่ใช่งานของพระเจ้าที่จะให้คำแนะนำ แต่มันเป็นงานของโมฮัมมัดผู้เดียว ที่ให้บัญญัติในนามของพระเจ้า เพื่อทำให้จุดประสงค์ของเขาเหมาะกับเหตุการณ์ในยุคนั้นในสถานที่นั่น ต่อบุคคลผู้รู้คุณสมบัติของพระเจ้า ไม่ใช่แต่พวกเราที่พูดเช่นนั้นแม้คนทั้งหลายผู้มีปัญญาก็จะพูดว่าเขาผู้นั้นไม่ใช่พระเจ้าแต่เป็นพวกแมงดาของภรรยาทั้งหลายที่มีต่อท่านโมฮัมมัด (นยิ : ช่างตัดผม)

สงครามต่อพวกนอกศาสนา

๑๔๔. โอ ศาสดา ท่านจงทำสงครามกับพวกนอกศาสนาด้วยอาวุธ และทำสงครามกับผู้หลอกลวงด้วยการโต้แย้ง และจงปฏิบัติกับพวกเขาด้วยการลงโทษอันหนัก—เอ็ม ๗, เอส ๒๘, เอส ๖๖, วี ๙

วิจารณ์ จงดูความเหลวไหลของพระเจ้าของพวกมุสลิม การยุยงให้ศาสดาและพวกมุสลิมทำสงครามกับพวกที่นับถือศาสนาอื่น ฉะนั้นพวกมุสลิมจึงเกี่ยวข้องกับการทำสงครามอยู่เสมอ พระเจ้าของพวกมุสลิมมองดูพวกเขาด้วยสายตาของความไม่พอใจที่เห็นพวกมุสลิมหยุดสร้างศัตรูและประพฤติตนเองเป็นมิตรกับทุกคน

นางฟ้าแปดตนถือบัลลังก์ของพระเจ้า

๑๔๕. สวรรค์จะแตกแยกออกเป็นส่วน ๆ และจะตกลงมาเป็นเสี่ยง ๆ ในวันนั้น และนางฟ้าทั้งหลายนั้นก็จะอยู่ที่ข้างสวรรค์ ทั้ง ๘ คนได้แบกบัลลังก์ของพระเจ้าไว้เหนือพวกเขาในวันนั้น ในวันนั้นท่านจะอยู่เบื้องหน้าบัลลังก์ของพระเจ้า ไม่มีการกระทำลับ ๆของท่านซ่อนไว้ได้อีกแล้ว และเขาผู้ซึ่งมีบัญชีการกระทำของเขาได้ส่งไปไว้ในมือขวาของเขาจะกล่าวขึ้นมา ท่านอ่านหนังสือนี้ของเรา แต่เขาผู้ซึ่งมีบัญชีส่งไปไว้ในมือซ้ายของเขา ก็จะพูดว่า โอ ฉันไม่ได้รับหนังสือของฉันเล่มนี้—เอ็ม ๗, เอส ๒๔, เอส ๖๙, เอ. ๑๖—๑๙, ๒๕

วิจารณ์ ปรัชญาช่างน่าประหลาดอะไรเช่นนี้ และความเที่ยงธรรมที่แสดงออกในที่นี้ ท้องฟ้าอันเต็มไปด้วยบรรยากาศ (อีเธอร์) จะแตกแยกออกได้หรือ มันไม่เหมือนกับผืนผ้าที่จะต้องถูกฉีกออกเป็นชิ้น ๆ หรือ ถ้าภูมิข้างบนที่เราเรียกว่าสวรรค์มันตรงกันข้าม หรือขัดกับข้อเท็จจริงแห่งความรู้ มันไม่ต้องสงสัยเลยว่าพระเจ้าแห่งคัมภีร์โกหร่านเป็นผู้ที่มีขอบเขตจำกัดและมีรูปร่าง เพราะเขานั่งอยู่บนบัลลังก์มีนางฟ้าแปดตนทูนเอาไว้ จะเป็นอย่างอื่นไม่ได้นอกจากจะเป็นวัตถุจับถือได้ อยู่หน้าเขาหรือไปหลังเขา กล่าวถึงบุคคลซึ่งมีร่างกาย มีรูปมีความจำกัด อยู่ในที่หนึ่ง ฉะนั้นจึงไม่สามารถเป็นสรรพัญญูได้ ไม่สามารถแผ่ซ่านทั่วไปได้ และมีอำนาจทั้งหมดได้ เขาไม่สามารถจะรู้กรรมของวิญญาณทั้งหมดได้ สิ่งที่น่าหัวเราะก็คือการส่งหนังสือบัญชีกรรมไปไว้ในมือขวาของนักบุญซึ่งผู้ถือบัญชีกรรมไว้อ่านส่งเขาไปสู่สวรรค์ ตัดสินได้จากการอ่านเนื้อหาในหนังสือ และส่งหนังสือบัญชีกรรมให้แก่มือซ้ายของคนชั่ว ซึ่งจะส่งเขาไปสู่นรก การดำเนินการทั้งหมดนี้ ผู้ตรัสรู้ตลอดเป็นผู้กระทำหรือ เปล่า ไม่เคยเลย ลักษณะทั้งหมดเหล่านี้เป็นลักษณะของคนเลว เห็นแก่ตัว

๑๔๖. นางฟ้าลงมาหาเขา และเทวดาคาเปรียญก็ลงมาในวันนั้นด้วย เทศะและเวลาอันยาวนานของของเขามี ๕๐,๐๐๐ ปี พวกเขาก็จะขึ้นมาจากหลุมฝังศพอย่างรีบร้อน แม้ว่าพวกเขาจะรีบร้อนไปหาเทวดาเหล่านั้น—เอ็ม ๗, เอส ๒๘, เอส ๗๐, เอ ๔๑, ๔๒

วันตัดสิน ๕๐,๐๐๐ ปี ยาวนาน

วิจารณ์ ถ้าระยะเวลากลางวันการตัดสินมีถึง ๕๐,๐๐๐ ปี ทำไมจึงไม่มีเวลากลางคืนให้ได้สัดส่วนกันเล่า ถ้ากลางคืนไม่ยาวนาน กลางวันก็ไม่สามารถยาวนานได้เช่นกัน พระเจ้า นางฟ้า และผู้ถือหนังสือบัญชีกรรม ย่อมจะยืนนั่ง หรือตื่นขึ้นเป็นระยะเวลายาวนานถึง ๕๐,๐๐๐ ปี หรือ ถ้าเป็นเช่นนั้นทั้งหมดก็จะถูกโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนโดยธรรมชาติและก็จะต้องตาย พวกคนตายจะวิ่งจากหลุมฝังศพไปสู่บัลลังก์ของพระเจ้าหรือ พวกเขาถูกรับใช้กรรมอยู่ในหลุมฝังศพได้อย่างไร ทำไมคนชั่วและคนดีถูกเก็บไว้ในหลุมฝังศพ ประดุจดังว่าได้พักการพิจารณาไว้ก่อน ศาลของพระเจ้าจะต้องปิดลงสมัยนี้ พระเจ้าและนางฟ้าก็จะอยู่เฉย ๆ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วพวกเขาจะทำงานอะไรเล่า

พวกเขาอาจจะไม่นั่งอยู่ในที่ ๆ จัดไว้ อาจเดินเล่น นอนพักผ่อน เดินทัศนาจร และเล่นฟุตบอลหรือหาความสำราญ ความไม่เป็นระเบียบเช่นนั้นไม่เคยพบในกฎเกณฑ์ใด ๆ ใครจะเชื่อนิยายเช่นนั้นเว้นไว้แต่พวกบ้าเถื่อน

สวรรค์มี ๗ ชั้น

๑๔๗. ตั้งแต่พระเจ้าสร้างท่านขึ้นต่าง ๆ กัน ท่านไม่เห็นว่าพระเจ้าสร้างสวรรค์ขึ้นมา ๗ ชั้นได้อย่างไร ทรงสร้างชั้นหนึ่งเหลืออีกชั้นหนึ่ง และเอาดวงจันทร์ไว้ให้แสงสว่าง และเอาดวงอาทิตย์ไว้สำหรับเป็นแสงเทียนหรือ—เอ็ม ๗, เอส ๒๙, เอส ๗๑, เอ ๑๔—๑๖

วิจารณ์ ถ้าพระเจ้าสร้างวิญญาณ วิญญาณจะเป็นนิรันดรและเป็นอมตะไม่ได้ วิญญาณจะอยู่บนสวรรค์ชั่วนิรันดร์ได้อย่างไร อะไรที่เกิดขึ้นได้มันจะต้องตายได้ พระเจ้าสร้างสวรรค์ ๗ ชั้นลดหลั่นเหนือขึ้นไปหรือ เพราะท้องฟ้าไม่มีรูปร่าง เป็นทรัพย์ที่แผ่ทั่วไป ถ้าบางสิ่งที่เรียกว่าท้องฟ้าหรือสวรรค์ชั้นนั่นย่อมไม่เหมาะ ถ้าสวรรค์สร้างขึ้นมาเป็นชั้น ๆ สูงขึ้นไป ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ก็ไม่เคยวางไว้ในท่ามกลางของสวรรค์นั้นทั้งหมด ถ้าวางไว้ในท่ามกลางก็ได้เพียงสวรรค์ ๒ ชั้นเท่านั้น และที่สูงกว่านั้นขึ้นไปหรือที่ต่ำกว่านั้นลงมาก็จะได้รับแสงสว่างชั้นอื่น ๆ นอกนั้นจากชั้นที่สองขึ้นไปหรือลงมาก็จะมืด แต่มันหาเป็นเช่นนั้นไม่ ฉะนั้นคำกล่าวสมมติของคัมภีร์โกหร่านจึงไม่ถูกต้อง

๑๔๘. แน่นอนสถานที่ทำการกราบไหว้บูชาถูกวางไว้ต่างหากต่อพระเจ้า และไม่มีสิ่งอื่นใดร่วมอยู่ในนั้นกับพระเจ้า—เอ็ม ๗, เอส, ๒๙ เอส ๗๒, เอ ๑๘

วิจารณ์ ถ้ามันเป็นการถูกต้อง ทำไมพวกมุสลิมจึงอ้อนวอนโมฮัมมัดกับพระเจ้าในสุเหร่า เมื่อเขาร้องด้วยศรัทธาโดยผู้อ้อนวอนร้องตะโกนออกมาว่าไลช์ล่าธ อิลลิลาช์ โมฮัมมัด ราซุล อิลล่อ:— ไม่มีพระเจ้าองค์อื่น นอกจากพระเจ้าอิลล่อ และโมฮัมมัดก็คือผู้ประกาศศาสนาของพระเจ้า มันเป็นการขัดกับคำสอนในคัมภีร์โกหร่าน ถ้าพวกมุสลิมไม่ถือว่าคำกล่าวนี้ไม่ขัดกับคัมภีร์โกหร่าน พวกเขาก็กล่าวคำนี้อย่างผิด ๆ ถ้าสุเหร่าเป็นบ้านของพระเจ้า พวกมุสลิมจะเป็นผู้บูชาเทวรูปอย่างยิ่งใหญ่ เพราะผู้เชื่อใน

ปุราณะ และเชื่อในศาสนาเชน ถูกเรียกว่าเป็นผู้บูชาเทวรูปในส่วนที่เขาเชื่อในรูปหุ่นเล็ก ๆ ว่าเป็นบ้านของพระเจ้า ทำไมพวกมุสลิมจะไม่เป็นเช่นนั้นบ้างคือเป็นอย่างพวกบูชาเทวรูปจากความเชื่อที่ว่าสุเหร่าเป็นบ้านของพระเจ้า

๑๔๙. ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์จะติดกัน:— เอ็ม ๗, เอส ๒๔, เอส ๗๕, เอ. ๔.

วิจารณ์ ดวงอาทิตย์ดวงจันทร์จะรวมเป็นอันเดียวกันได้หรือ ดูซิเป็นการเข้าใจผิดถนัด การรวมดวงอาทิตย์ดวงจันทร์เพื่อจุดประสงค์อะไรหรือ มีปัญญาอะไรในการรวมโลกทั้งหมดเข้าด้วยกัน ไม่มีคนฉลาดคิดเช่นนั้นนอกจากคนโง่

๑๕๐. และเยาวชนซึ่งจะสืบต่อกันไปชั่วนิรันดร์ในความเป็นหนุ่มแน่นของพวกเขา และก็จะเดินไปอยู่รอบ ๆ เพื่อประชุมกันในระหว่างพวกเขา เมื่อเจ้าเห็นพวกเขา เจ้าจะต้องคิดถึงพวกเขาว่าเป็นไข่มุกข์ที่กระจัดกระจายกันอยู่ และเขาเหล่านั้นก็จะถูกนำมาประดับกับกำไลทอง และพระเจ้าของพวกเขาก็จะให้พวกเขาดื่มสุราที่บริสุทธิ์เป็นส่วนมาก:— เอ็ม ๗, เอส ๒๔, เอส ๗๖, เอ. ๑๕. ๒๐

วิจารณ์ เด็กหนุ่มผิวไข่มุกข์เก็บไว้บนสวรรค์เพื่อความมุ่งหมายอะไรกันหรือ สาวพรหมจารีบนสวรรค์ และอาหารเย็นชนิดเลิศ ไม่สามารถทำให้เด็กหนุ่มเหล่านั้นพอใจมิใช่หรือ มันเป็นการประหลาดมากที่พบว่า อาชญากรรมอันร้ายกาจ ซึ่งคนชั่วเหล่านี้ได้กระทำแก่เด็กอันมีอยู่ในโศลกนี้ของคัมภีร์โกหร่าน ความสัมพันธ์ระหว่างนายกับคนใช้มีอยู่ ความสุขสบายของนายอันเป็นผลเกิดขึ้น และความขยันของคนใช้ ก่อให้เกิดความทุกข์ขึ้นในสวรรค์ และมันเป็นตัวอย่างที่ชั่วมากของความลำเอียง เมื่อพระเจ้าเองบริการพวกเขาเหล่านั้นด้วยสุรา พระองค์ก็เหมือนกับคนใช้ของพวกเขา แล้วความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าจะมีอยู่ได้อย่างไร ความร่วมประเวณีระหว่างผู้ชายและผู้หญิง การตั้งครรภ์ของผู้หญิง และการเกิดขึ้นของทารก ย่อมเกิดขึ้นหรือย่อมไม่เกิดขึ้นในสวรรค์ หรือ ถ้าไม่เกิดขึ้น การร่วมสังวาสกันของพวกเขา ก็เป็นการเสียแรงงานเปล่า ถ้าสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้น วิญญาณมาจากไหนเล่า ทำไมพวกเขาเกิดบนสวรรค์ โดยปราศจากการกราบไหว้บูชาพระเจ้าหรือ ถ้าพวกเขาเกิดในที่นั่นแล้ว ได้รับอนุญาตให้อยู่บนสวรรค์เป็นรางวัลที่พระเจ้าให้ โดยปราศจากการเชื่อในศาสนาอิสลาม และการกราบไหว้บูชาพระเจ้า มันเป็นความอยุติธรรมที่ยิ่งใหญ่กว่าที่ได้รับรางวัลความสุขในเรื่องความเชื่อของพวกเขา และคนอื่น ๆ ก็ได้รับความสุขโดยปราศจากความเชื่อหรือ

๑๕๑. ผลกรรมอันเหมาะสมสำหรับกรรมของพวกเขา ถ้วยที่เต็มเปี่ยมด้วยเหล้า นางพ้าจะยื่นเรียงแถวกันตามลำดับ:— เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๗๘, เอ ๒๖, ๓๔, ๓๘

วิจารณ์ ถ้ากรรมที่ทำลงไปแล้วจะต้องได้รับผลตอบแทน กรรมอะไรของพวกนางพ้าที่อยู่บนสวรรค์ตลอดกาลเล่า นางเทพธิดา และเด็กผิวไข่มุกข์ ซึ่งทำให้พวกเขามีที่อยู่บนสวรรค์อย่างถาวรนั้น พวกเขาทำกรรมอะไรไว้เล่า เมื่อเขาเหล่านั้นดื่มเหล้าเต็มถ้วย พวกเขาไม่เมา และไม่เอะอะตึงตังได้อย่างไร ในที่นี้คำว่าวิญญาณเป็นชื่อของเทพธิดาองค์หนึ่ง คือ คาเบรียล ซึ่งยิ่งใหญ่กว่าเทพธิดาอื่น ๆ ทั้งหมด พระเจ้าจะถอนกองทัพแห่งเทพธิดาทั้งหลาย โดยทำให้พวกเทพธิดาทั้งหลายและคาเบรียลผิดพลาดในระเบียบหรือ ทำไมพระองค์จึงลงโทษวิญญาณทั้งหมดโดยวิธีการของการถอนกองทัพของเทพธิดาหรือ พระเจ้าจะยืนหรือนั่งในเวลานั้นเล่า ถ้าในวันแห่งการกลับฟื้นคืนชีพของวิญญาณทั้งหลาย พระเจ้ารวบรวมกองทัพนางพ้าทั้งหมด และจับซาตาน อาณาจักรของพระองค์ก็จะพ้นจากกบฏ และจะทำให้พระองค์เป็นผู้ยิ่งใหญ่ในเทพธิดา

๑๕๒. เมื่อดวงอาทิตย์จะถูกบีดลง และเมื่อดวงดาวทั้งหลายจะตกลงมาหรือหมดแสง และเมื่อภูเขาทั้งหลายจะสิ้นไป และเมื่อสวรรค์จะถอนออก:-- เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๘๑, เอ ๑—๘, ๑๑

การม้วนพับสวรรค์ออกไป

วิจารณ์ มันเป็นการเข้าใจผิดอย่างมหันต์ในเรื่องข้อเท็จจริงที่ว่า อวกาศของดวงอาทิตย์นั้นสามารถม้วนพับเอาไปได้เหมือนอย่างเสื่อ ดวงดาวตกลงมาหรือมืดมิดได้อย่างไรหรือภูเขาอันเคลื่อนไหวไม่ได้ จะทำให้เคลื่อนไปหรือหายไปได้อย่างไร ท้องฟ้าที่สมมติกันเป็นสัตว์ตัวหนึ่ง จะถลอกหนังของมันออกไปได้อย่างไร หรือหนังของมันถูกแกะออกได้อย่างไร การแสดงออกเหล่านี้ย่อมทรยศต่อการเข้าใจผิดในปรากฏการณ์ของธรรมชาติ และความบ่เฉลอนอันเพี้ยนธรรมชาติ

๑๕๓. เมื่อสวรรค์ถูกแบ่งแยกออกเป็นส่วน ๆ และเมื่อดวงดาวถูกทำให้กระจายไปทั่ว และเมื่อทะเลได้รับความทุกข์หนักที่จะต้องติดกับน้ำ และเมื่อหลุมฝังศพถูกปิดคว่ำลง เอ็ม ๗ เอส ๓๐, เอส ๘๒ เอ ๑—๔.

ความกระจัดกระจายของดวงดาว

วิจารณ์ โอละพ่อ ผู้เขียนคัมภีร์โกหร่าน แบ่งแยกสวรรค์ออกเป็นส่วน ๆ ได้อย่างไร เขาจัดให้ดวงดาวต่าง ๆ กระจายออกไปอย่างไร ทะเลถูกทำด้วยไม้ซึ่งจะต้องขัดอย่างราบเรียบ หลุมฝังศพเหมือนกับคนตายซึ่งจะต้องยกขึ้น การแสดงออกทั้งหมดเหล่านี้ก็เหมือนกัน เหมือนกับเด็กทารกพูดพร่ำเพรื่อ

คัมภีร์โกหร่านฉบับเดิม

๑๕๔. สวรรค์ตกแต่งด้วยหอคอยมากมายหรือเป็นสัญลักษณ์ของดวงดาว แน่นอนสิ่งที่พวกเขาปฏิเสธ คือ คัมภีร์โกหร่านอันรุ่งเรือง คัมภีร์โกหร่านฉบับดั้งเดิม เขียนขึ้นและเก็บไว้ในโต๊ะบนสวรรค์—เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๘๕, วี ๑, วี ๒๑.

วิจารณ์ ผู้เขียนคัมภีร์โกหร่านไม่เคยศึกษาภูมิศาสตร์หรือดาราศาสตร์ มิฉะนั้น เขาจะไม่คิดว่าท้องฟ้าประดับประดาด้วยหอคอยเหมือนปราสาท ถ้าเขาเรียกสัญลักษณ์ของดวงดาวสิบสองช่องโดยชื่อของหอคอย ทำไมดวงดาวอื่น ๆ จึงไม่เรียกว่าหอคอยเล่า

ข้อสังเกต กล่าวกันว่า ชาวอาหรับคิดว่าดวงดาว ๑๒ จักราศรีนั้นเป็นหอคอยจริง ๆ ซึ่งบนหอคอยนั้นมีนางฟ้าลงมาอยู่เป็นยามเฝ้าอยู่ดูแล

พูดกันจริงแล้ว ดวงดาว ๑๒ จักราศรีนั้นไม่ใช่หอคอย แต่มันเป็นโลกทั้งหมดที่มองดูเหมือนดวงดาว คัมภีร์โกหร่านฉบับดั้งเดิมอยู่กับพระเจ้าหรือ ถ้าคัมภีร์เล่มนั้นพระเจ้าสร้างขึ้นจริง ต้นเดิมของคัมภีร์นั้นจะต้องเต็มไปด้วยอวิชชา และความคิดตรงกันข้ามกับปัญญาและเหตุผล

๑๕๕. แน่นอน คนนอกศาสนาได้วางแผนเพื่อทำลายแบบที่เราสร้างขึ้น แต่ฉันก็วางแผนทำลายให้มันเสื่อมลงไป เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๘๖, วี ๑๕,๑๖.

วิจารณ์ การวางแผนคือการหลอกลวง พระเจ้าเป็นผู้หลอกลวงหรือ ขโมยต้องกลับไปเป็นขโมย ความเท็จก็กลับไปเป็นความเท็จ ถ้าขโมยพังบ้านของคนซื่อสัตย์สุจริต เพื่อขโมยสิ่งของ มันเป็นการควรแล้วหรือที่คนซื่อสัตย์สุจริตจะทำการขโมยบ้านของโจรเป็นการแก้แค้นกัน ผู้เขียนคัมภีร์โกหร่านเป็นผู้มีความคิดอันประเสริฐหรือ

การนำเอานรกมาด้วย

๑๔๖. เมื่อพระเจ้าของท่านจะเสด็จมา นางพ้าทั้งหลายยืนแถวตามลำดับยศและตำแหน่ง ก็ติดตามลงมาด้วย และก็นำเอานรกมาด้วยในวันนั้น—เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๘๕ วี ๒๑, ๒๒

วิจารณ์ พระเจ้าของมุสลิม เหมือนกับผู้บัญชาการกองทัพซึ่งคอยตรวจส่องดูแล หรือตรวจตราร่วมกับหน่วยลาดตระเวน สวรรค์เหมือนกับถังน้ำ จะพาไปที่ไหนก็ได้ตามต้องการ มันเล็กมาก มันจะบรรจุคนทำบาปในโลกอันนับไม่ถ้วนได้อย่างไร

๑๕๗. ผู้สอนศาสนาของพระเจ้าได้พูดกับพวกเขา (ชามูไดท์) ขอให้อูฐของพระเจ้าตัวนั้นตัวเดียวดื่มน้ำ และอย่าได้ขัดขวางการดื่มน้ำของมัน แต่พวกเขาเหล่านั้นเก็บภาษีเขาและฆ่าอูฐตัวนั้น พระเจ้าได้ทำลายพวกเขาเพราะเหตุนั้น—เอ็ม ๗, เอส ๓๐. เอส ๕, วี ๑๓, ๑๔.

วิจารณ์ พระเจ้าขี่หลังอูฐตัวเมียเที่ยวหาความสำราญหรือ มิฉะนั้นทำไมพระองค์จึงเก็บอูฐตัวเมียไว้ ทำไมพระองค์จึงละเมิดกฎเกณฑ์ของตนเอง โดยส่งไข้ห่าลงไปทำลายพวกเขาก่อนที่จะถึงวันสุดท้ายหรือ ถ้าพระองค์ทำโทษพวกเขาโดยการสั่งให้โรคไข้ห่าไปเยี่ยม แล้วความจำเป็นของวันตัดสินวันสุดท้าย และการกลับคืนชีพของวิญญาณทั้งหลายก็หายไป การอนุมานถึงการกล่าวถึงอูฐตัวเมียซ้ำแล้วซ้ำเล่า ก็คือว่า วิธีของการสื่อสารอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งนอกจากอูฐ และการขี่อูฐเป็นพาหนะนั้นเป็นการยากมากในประเทศอาระเบีย ฉะนั้นเป็นการง่ายพอที่ว่าอาหรับบางคน ได้เขียนคัมภีร์โกหร่าน

๑๕๘. แน่นอน ถ้าเขาไม่อดทน เราจะต้องลากเขาโดยผมหน้าม้า ลากคนโกหกไปและคนมีผมหน้าม้าที่เต็มไปด้วยบาป เราจะเรียกยามนรกพาเขาไปทิ้งลงในนรก—เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๕๖, เอ ๑๗, ๑๖, ๑๘

วิจารณ์ พระเจ้ามิได้อยู่เหนืองานต่ำ ๆ ที่ทำหน้าที่อันเป็นหน้าที่ของคนใช้ คนหน้าม้าก็จะจะต้องเป็นคนโกหก และเป็นบาปตลอดไป พระเจ้าไม่สามารถจะเป็นแม้แต่ความเป็นมนุษย์และไม่เป็นพระเจ้า ทำตนเหมือนอย่างคนคุมนักโทษ

การลงมาสู่โลกของคัมภีร์โกหร่าน

๑๕๙. แน่นอน เราส่งคัมภีร์โกหร่านลงไปในเมืองมนุษย์ในคืนของออลกัดร และสิ่งที่ทำให้เจ้าเข้าใจว่าคืนแห่งออลกัดรประเสริฐอย่างไรหรือ ในคืนนั้นพวกนางฟ้าก็ลงมาพร้อมกับคัมภีร์

นั้นด้วย และวิญญาณของเทพธิดาคาเปรียลก็ลงมาด้วย โดยที่พระเจ้าได้อนุญาตให้เขาเหล่านั้นลงมา พร้อมด้วยพระโองการของพระองค์เกี่ยวกับเรื่องทุกเรื่อง—เอ็ม ๗, เอส ๓๐, เอส ๙๗, เอ ๑, ๒, ๔

วิจารณ์ ถ้าคัมภีร์โกหร่านทั้งหมดถูกส่งลงมาสู่มนุษย์คืนหนึ่ง โศลกนั้นไม่ถูกต้องเพราะในโศลกนั้นกล่าวว่า คัมภีร์โกหร่านถูกส่งลงมาสู่มนุษย์ทีละเล็กทีละน้อยในเวลาต่าง ๆ กัน และว่าโศลกนั้นถูกส่งลงมาเพื่อเวลาต้องการ ในคืนนั้นก็มืดด้วยเหมือนกัน และดังนั้นการอนุญาตส่วนมาก สามารถปฏิบัติได้ข้างบนและข้างล่างตำรา และไม่มีอะไรที่จะสามารถตรวจพบได้ ในที่นี้ได้กล่าวไว้ด้วยเหมือนกันว่า นางฟ้าทั้งหลายได้ลงมาพร้อมด้วยความศักดิ์สิทธิ์ เพื่อวางระเบียบงานของโลก เพราะฉะนั้นเป็นการเห็นได้ชัดว่าพระเจ้ามีอำนาจจำกัดเช่นเดียวกับมนุษย์ จากนี้เราสามารถจะอ่านเรื่องราวของพระเจ้านางฟ้า และผู้ประกาศศาสนาของพระเจ้าได้ ความเป็นที่สี่ที่เรียกว่าวิญญาณ คือ คาเปรียลได้เกิดขึ้น ยังไม่รู้กันเลยว่าอะไรคือวิญญาณศักดิ์สิทธิ์องค์ที่สี่ มันเหนือกว่าศาสนาคริสต์ซึ่งเชื่อในความเป็นองค์สามคือ พระจิต พระบุตร และพระบิดา โดยการเพิ่มองค์ที่สี่ขึ้นมา ถ้าพวกมุสลิมกล่าวว่า พวกเขาไม่ถือองค์สามของคริสต์ว่าเป็นพระเจ้า พวกเขาจะถือหรือไม่ถือ พระเจ้า นางฟ้า และผู้ประกาศศาสนาของพระเจ้าว่าเป็นองค์วิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ เมื่อมองดูว่าวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์นั้น เป็นภาวะที่แยกอีกองค์หนึ่งหรือ ถ้าพวกเขาเรียกสิ่งนั้นว่าเป็นอย่างนั้น ทำไมพวกเขาจึงเรียกสิ่ง ๆ หนึ่ง โดยชื่อว่าวิญญาณศักดิ์สิทธิ์เล่า มันเป็นการแปลกประหลาดว่าพระเจ้าได้สาบานโดยม้าเหล่านั้น กลางคืนกลางวัน คัมภีร์โกหร่าน และวัตถุอื่น ๆ มันไม่ใช่ประเพณีของคนดีที่จะทำการสาบาน

เมื่อได้รู้ทัศนะคร่าว ๆ ของคัมภีร์โกหร่าน ข้า ฯ จะวางมันไว้เบื้องหน้าของคนมีความรู้มีสติปัญญา ด้วยจุดมุ่งหมายว่า พวกเขาจะได้รู้ว่าคัมภีร์โกหร่านเป็นหนังสือชนิดใด ถ้าพวกเขาถามข้า ฯ ข้า ฯ จะรีบตอบทันทีว่า หนังสือนี้ไม่ใช่ผลงานของพระเจ้า หรือของผู้มีความรอบรู้ หรือหนังสือเล่มนี้ไม่ควรจะเรียกว่าหนังสือแห่งปัญญา ในที่นี้ข้อบกพร่องเล็กน้อยมากที่นำมาแสดงไว้ด้วยจุดประสงค์ที่ว่า ประชาชนจะไม่ต้องทำให้ชีวิตของเขาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ที่ไปจมอยู่ในความหลอกลวงของหนังสือเล่มนั้น

สรุป

คัมภีร์โกหร่านบรรจุความจริงไว้เพียงเล็กน้อย อันตรงกับจุดประสงค์ของพระเวท และตำราปรัชญาอื่น ๆ อันเป็นที่ยอมรับแก่ข้า ฯ และมันดูเหมือนกับว่าเป็นที่ยอมรับของชนชั้นปัญญาและคนฉลาดในศาสนาอื่น ๆ ด้วย ที่ความจริงดังกล่าวปราศจากรอยเปื้อนของคนหลอกลวงและผู้มีจิตเป็นอคติ แต่นอกจากความจริงดังกล่าวนั้นแล้ว ส่วนที่เหลือทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้ที่เรียกว่าโกหร่าน ล้วนเป็นผลงานอันเกิดจากความโง่ทั้งสิ้น เป็นแหล่งแห่งความเป็นสัตว์ของมนุษย์ เพราะเหตุที่คำสอนนั้นทำลายความสงบ เป็นการก่อสงคราม เป็นการโฆษณาชวนเชื่อในความเป็นศัตรูระหว่างกันและกันของคน เป็นการส่งเสริมความทุกข์ความเดือดร้อนในสังคมผู้นับถือคัมภีร์โกหร่าน อันเป็นโกดังเก็บสัมภาระข้อบกพร่องต่าง ๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างที่มันเป็นอยู่ ขอพระเจ้าทรงพระเมตตาแก่ประชาชนทุกคน ผู้รักซึ่งกันและกัน ผู้สามัคคีร่วมเป็นอันเดียวกันเพื่อส่งเสริมความสุขของกันและกัน ข้า ฯ ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของศาสนาอื่น และศาสนาดั้งเดิมของข้า ฯ เอง โดยปราศจากอคติใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าประชาชนผู้คงแก่เรียนทั้งหมดทำอย่างเดียวกันก็เป็นการยากสำหรับประชาชาชนส่วนใหญ่ ที่จะให้ละความเกลียดชังซึ่งกันและกันออกไป และแล้วจับมือเป็นเพื่อนกันและกัน เพื่อหาความสงบสุข และรับพรความสุขของศาสนาหนึ่ง ซึ่งแสวงหาการรู้แจ้งสัจธรรม สำหรับคำสอนของคัมภีร์โกหร่านที่กล่าวไว้นี้ย่อมาก ขอให้ผู้ฉลาดและผู้มีคุณธรรมโปรดรับเอาคำสอนในศาสนาที่ดีที่เป็นประโยชน์กับเขา ถ้าเขาพบสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดในข้อวิพากษ์วิจารณ์จากแง่แห่งจุดอ่อนของมนุษย์ เขาจะขอร้องให้ข้า ฯ แก้ไขในสิ่งนั้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

สรุปแล้ว มีจุด ๆ เดียวที่ยังเหลืออยู่ที่จะต้องยกขึ้นกล่าวคือ พวกมุสลิมทั่ว ๆ ไป พูดในที่สาธารณะหรือพิมพ์โฆษณาว่า ศาสนาของพวกเขาได้กล่าวไว้ในอาถรรพเวท ตอบได้ว่าไม่มีการกล่าวเช่นนั้นเลยในคัมภีร์อาถรรพเวทนั้น

ศาสนาอิสลามในพระเวท

ถาม : ท่านได้เห็นอาถรรพเวททั้งหมดหรือ ถ้าท่านเห็นโปรดจงปรึกษาอัลโลปนิษัท ในที่นั้นได้ให้ไว้อย่างชัดเจน แล้วทำไมท่านจึงพูดว่า ไม่มีร่องรอยของมุสลิม ในอาถรรพเวทแม้แต่นิดเดียว

อลเลปนษท

อสฺมาลฺลำ อิลฺเล มิตฺราวรุณา ทิวฺยานิ ธตฺเต ฯ อิลฺลลฺเล วรุโณ ราชา ปุนรฺทฺททฺทะ ฯ หยา มิตฺโร อิลฺลำ อิลฺลลฺเล อิลฺลำ วรุโณ มิตฺรสฺเตชสฺกามะ ฯ๑ฯ โหตารมินฺทฺโร โหตารมินฺทฺร มหาสุรินฺทฺราะ ฯ อลฺโล ษฺเยษฺจี เศฺรษฺจี ปรมำ ปูรฺณำ พฺรหฺมาณำ อลฺลามฺ ฯ๒ฯ อลฺโลรสูลมหามหรกพรสฺย อลฺโล อลฺลามฺ ฯ๓ฯ อาทลฺลาพูกเมกกมฺ ฯ อลฺลาพูก นิขาตกมฺ ฯ๔ฯ อลฺโล ยษฺเฌน หุตหุตฺวา ฯ อลฺลา สูรฺย จนฺทฺร สรฺว นกฺษตฺราะ ฯ๕ฯ อลฺลา ฤษีณำ สวทิวฺยำ อินฺทฺราย ปูรฺวำ มายา ปรมนฺตริกฺษาะ ฯ๖ฯ อลฺละ ปฤถิวฺยา อนฺตริกฺษำ วิศฺวรูปมฺ ฯ๗ฯ อิลฺลำ กพร อิลฺลำ กพร อิลฺลำ อิลฺลลฺเลติ อิลฺลลฺลาะ ฯ๘ฯ โอมฺ อลฺลาอิลฺลลฺลา อนาทิสฺวรูปาย อถรฺวณาศฺยามา หุำ หรี ชนานปศูนสิทฺธานฺ ชลจรานฺ อทฤษฺฏำ กุรุ กุรุ ผฏฺ ฯ๙ฯ อสุรสำหาริณี หุำ หรี อลฺโลรสูลมหมหรกพรสฺย อลฺโล อลฺลามฺ อิลฺลลฺเลติ อิลฺลลฺลาะ ฯ ๑๐ฯ

มันบรรจุคำของโมฮัมมัดราซุล อัลละฮ์ โมฮัมมัดเป็นผู้ประกาศศาสนาพระเจ้า ฉะนั้นมันจึงพิสูจน์ได้ว่า ศาสนาของมุสลิมตั้งอยู่บนฐานของพระเวท

ตอบ : ถ้าท่านยังไม่เห็นอาถรรพเวท ท่านควรจะมาหาข้า ฯ และพิจารณาตั้งแต่ต้นจนจบ หรือท่านอาจจะไปหาใครคนใดคนหนึ่งที่รู้อาถรรพเวทอันบรรจุไว้ถึง ๒๐ บท และอ่านดู ในพระเวทนั้นท่านไม่พบชื่อของศาสดาของท่าน หรือร่องรอยศาสนาของท่านที่ไหนเลย เกี่ยวกับอัลโลปนิษัทที่ถามถึงนั้น มันไม่ได้ให้อะไรไว้ในอาถรรพเวท หรือในโคปาถ-พราหมณะ หรือไม่อรรถกถาใด ๆ เลย มันดูเหมือนว่ามีบุคคลบางคนได้สร้างมันขึ้นมาในสมัยอักบาร์ ผู้แต่งหนังสือเล่มนั้นดูเหมือนว่า มีความรู้ในภาษาอาหรับและภาษาสันสกฤต ดังตัวอย่าง อัสมาลลัม อิลเล และอื่น ๆ ศัพท์ภาษาอาหรับคือ อัสมาลลัม อิลเล และศัพท์สันสกฤต คือ มิตรวารุณ ทิพยานี ธัตเต ดังนั้นเมื่อถือเอาเรื่องทั้งหมดแล้ว เราจะพบว่ามันประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ภาษาอาหรับและสันสกฤต ถ้าพิจารณาถึงความหมายของมัน มันเป็นการปลอมแปลง ไม่ติดต่อกันสนิท ขัดกับ

กฎของพระเวทและไวยากรณ์ ในทำนองเดียวกันนี้ นักการศาสนาของลัทธิต่าง ๆ มากมาย ได้ทำกับคัมภีร์อุปนิษัททำนองเดียวกันมากมาย ตัวอย่าง สวโรปนิษัท นฤสิงเต, ปนิ, รามตปนิ, กปตาตปนิ และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

การปลอมแปลง

ถาม : ไม่มีคนใดพูดเช่นนั้น เหมือนอย่างท่านพูดในปัจจุบันนี้ ท่านผู้เดียวเท่านั้นพูด เราจะเชื่อท่านได้อย่างไร

ตอบ : สิ่งที่เราพูดไป ไม่สามารถจะผิดพลาดได้ ท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตาม อุปนิษัทสามารถจะพิสูจน์ตัวมันเองได้ว่าเป็นจริง ถ้าท่านพยายามอย่างที่ข้า ฯ ได้ทำแล้วในการสร้างความไม่ถูกต้องของมันขึ้น เพื่อพิสูจน์สิ่งแท้จริง โดยแสดงให้เห็นว่า มันมีอยู่แน่นอนในอาถรรพเวท, โคปาท ในสาขาต่าง ๆ ของมัน หรือในตำราโบราณ หรือโดยอธิบายความหมายของมันในพื้นฐานแห่งเหตุผลของความมั่นคงแน่นอนในส่วนที่สำคัญ ๆ

ถาม : ศาสนาของเราดีเลิศเพียงใดหรือ ซึ่งในคัมภีร์นั้นมีแต่ความสบายและความสะดวกทุกชนิด และมีความหลุดพ้นเป็นที่สุดหรือ

ตอบ : ผู้นำศาสนาทุกศาสนาก็กล่าวอย่างนั้น คือศาสนาของพวกเขาเท่านั้นที่ดีและประเสริฐ ส่วนศาสนาของคนอื่นล้วนแต่เลว ๆ ทั้งนั้น ในศาสนาอื่นนั้นไม่มีการหลุดพ้นนอกจากศาสนาของตนเท่านั้น เราจะเชื่อได้อย่างไรว่าการยืนยันของใครเป็นจริงเล่า ของท่านหรือของผู้อื่น เราเชื่อว่าความสัตย์จริง ความเมตตากรุณา อหิงสา การให้ทาน การบริจาคและคุณธรรมอื่น ๆ เป็นสิ่งดีในทุก ๆ ศาสนา แต่ตรงกันข้าม การต่อสู้กัน ความอิจฉาริษยา ความเกลียด การโกหกหลอกลวง และการทำชั่วอื่น ๆ ล้วนเป็นความชั่วของทุกศาสนา ถ้าท่านประสงค์จะรับศาสนาที่ดีมาปฏิบัติ ท่านจะต้องรับเอาศาสนาของพระเวท

ความมหัศจรรย์ของอูฐตัวเมีย (ดูหน้า ๕๔๑)

พวกธมูไดท์ยืนยันถึงความมหัศจรรย์ได้เสนอต่อสเลห์ว่า เขาจะไปกับคนพวกนั้น เพื่อการฉลองวันเริง และว่าพวกเขาจะเฝ้าพระเจ้าของพวกเขา ตัวเขาเองก็จะเฝ้าพระเจ้าด้วย โดย

สัญญาที่จะติดตามพระเจ้าซึ่งพระองค์ควรจะตอบคำถามเขา แต่หลังจากพวกเขาไปเฝ้ารูปหุ่นเป็นเวลานานแล้ว ไม่มีคำตอบออกมา โจนทา อิปน์ อัมรู เจ้าชายของพวกเขา ก็ชี้ไปที่หินก้อนหนึ่งตั้งตรงอยู่ด้วยตัวมันเอง และขอให้สเลห์ทำให้อูฐตัวเมียโตขึ้นเป็นอูฐสาวเดินออกมาจากหินก้อนนั้น และยืนยันว่าถ้าสเลห์ทำได้พระองค์จะเชื่อ และคนอื่น ๆ ก็สัญญาอย่างนั้นเหมือนกัน จากนั้นสเลห์ก็ขอร้องพระเจ้า หลังจากเจ็บปวดอย่างหนักเหมือนใช้แรง หินก้อนนั้นก็ระเบิดอูฐตัวเมียออกมาตัวหนึ่ง และตอบคำถามของโจนทา และเกิดลูกอูฐมาตัวหนึ่ง และบางคนก็พูดว่าลูกอูฐนั้นใหญ่เท่าแม่ของมัน โจนทา เมื่อเห็นความมหัศจรรย์เช่นนั้นก็เชื่อในท่านผู้ประกาศศาสนา และคนไม่มากนักที่ตามเขาไป แต่คนส่วนมากของพวกธมูไดท์ยังคงอยู่ที่เดิม ไม่ใส่ใจไม่เชื่อ เนื่องด้วยอูฐตัวนี้ พวกอรรถกถาจารย์ได้เล่าเรื่องอันเกินความจริงมากมาย : อย่างเช่นว่าเมื่ออูฐตัวเมียไปดื่มน้ำ มันไม่เคยยกหัวของมันขึ้นจากบ่อ หรือจากแม่น้ำ จนกว่ามันจะดื่มน้ำนั้นหมดแล้ว และแล้วมันจะให้นมของมัน ประชาชนก็เอานมจากมันเท่าที่เขาจะพอใจ และบางท่านก็พูดว่า อูฐไปในเมืองเดินรอบ ๆ ร้องเสียงดังว่า "ถ้าผู้ใดต้องการนมขอให้พวกเขามาเอา"

จบภาค ๒

สรุปศาสนาอิสลาม

คัมภีร์โกหร่าน เริ่มว่า "ในนามของพระเจ้าผู้มีพระกรุณา" ซึ่งเป็นการแสดงออกมาชัดแจ้งว่า ผู้เขียนไม่ใช่พระเจ้า เขาไม่ได้มีความกรุณาด้วยเหมือนกัน เพราะเขาบัญญัติโดยให้ฆ่าสัตว์เป็นอาหาร พระเจ้าของคัมภีร์โกหร่าน ไม่ใช่พระเจ้าของสรรพสัตว์ เพราะเขาบังคับให้พวกมุสลิมฆ่าคนในศาสนาอื่น การที่กล่าวว่าพระเจ้าเป็นผู้พิพากษาตัดสินประชาชนในวันหนึ่งที่กำหนดไว้นั้น มันไม่เป็นการยุติธรรม เพราะพวกทำบาปในเบื้องต้นเริ่มแรกของโลก จะต้องคอยจนถึงวันสิ้นสุดของโลก และผู้ทำบาปในวันสิ้นสุดของโลก ก็จะได้รับการตัดสินทันที

คัมภีร์โกหร่าน ไม่อธิบายถึงการให้ความสุขในโลกซึ่งไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งกล่าวว่าแล้วแต่พระทัย คือ พระทัยของพระอัลเลอะฮ์ ผู้ซึ่งไม่มีความยุติธรรม เพราะพระองค์ให้ความสุขแก่บุคคลบางคนและให้ความทุกข์แก่บุคคลอื่นโดยปราศจากมูลเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง

การกล่าวสรรเสริญคัมภีร์โกหร่านของพระเจ้า ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเป็นอหังการของพระองค์ เอส ๒, วี ๑, ๖.— พระองค์ทรงบีดจิตใจของผู้ไม่เชื่อ และยังได้ลงโทษพวกเขาเพราะการไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่านอีกด้วย การกล่าวถึงโลกของพระองค์เหมือนกับเตียงนอน และกล่าวถึงสวรรค์เหมือนผ้าคลุมเตียง เป็นการแสดงถึงความโง่ที่ไม่รู้จักข้อเท็จจริงของธรรมชาติ นั่นคือ สวรรค์คืออวกาศ และโลกคือดาวนพเคราะห์

ในสุรัต ๒, โศลก ๒๒, ๒๓ เมื่อถูกขอร้องให้เขียนบท ๆ หนึ่ง เหมือนอย่างบทของคัมภีร์โกหร่าน พีซี อาจารย์ของอักบาร์ เขียนโกหร่านโดยปราศจากจุด ย่อมปฏิบัติผิดในทางอักษรศาสตร์ โดยทำตนเป็นมนุษย์ประเสริฐ คัมภีร์นั้นกล่าวว่า นรกนิรันดร์นั้นทำเตรียมไว้สำหรับผู้ไม่เชื่อในคัมภีร์โกหร่าน แต่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการย่อมแสดงให้เห็นว่า เป็นความผิดพลาดของศาสนาอิสลามโดยสิ้นเชิง คัมภีร์โกหร่านได้ยืนสวรรค์ให้แก่ผู้เชื่อ สวรรค์นั้นมีสวนแม่น้ำล้อมรอบ และมีภรรยาที่มีคุณธรรมความดี (ซีเอช. ๒, วี ๒๔) สวรรค์กามภูมิของศาสดาของเขาเหมือนกับโกโลีกของพวกพระโกไสน์ของอินเดีย ผู้ซึ่งทำให้สวรรค์มีคนมากมาย โดยมีหญิงแพศยาบนสวรรค์ ซึ่งมีพระเจ้าเป็นเจ้าของ ชาวอาหรับที่มีตัณหาจัดเพราะอยู่ในดินแดนร้างว่างเปล่ามีแต่ทะเลทราย ไม่ต้องสงสัยเลย มันเป็นบรมสุขของพวกเขา

พระเจ้าสร้างอาดัมผู้ซึ่งตั้งชื่อสิ่งทั้งปวงในโลก พระเจ้าสั่งให้นางฟ้าทุกคนกราบไหว้อาดัม แต่ซาตานปฏิเสธไม่เชื่อฟังพระเจ้า ดังนั้นพระองค์จึงขับไล่ซาตานออกจากสวรรค์ เขาขอให้พระเจ้าผ่อนผันโทษจนถึงวันสุดท้ายของการตัดสินซึ่งพระเจ้าก็อนุญาตตามที่ขอร้อง เขาได้สาบานไว้ว่าจะชักนำคนทุกคนไปสู่ทางที่ผิด—ซีเอช ๒, วี ๓๒ อาดัมและอีฟ (ภรรยาของอาดัม) เป็นเหยื่อคนแรกของซาตาน ความร้ายกาจของซาตานทั้งหมดกระจายอยู่ในหมู่คนผู้ซึ่งช่วยตัวเองไม่ได้ปรากฏอยู่ต่อหน้าอำนาจของพระเจ้า แต่พระเจ้าก็มิได้ลงโทษซาตาน เพราะพระเจ้าย่อมให้ซาตานอยู่ในโลกอย่างเสรี พระเจ้าเป็นผู้บัญชาการของผู้หลอกลวง

คัมภีร์โกหร่านกล่าวถึงการเปิดเผยความจริงมาก่อนแล้ว พระเจ้าได้ให้หนังสือกฎหมายแก่โมเสส แล้วอะไรคือประโยชน์ของโกหร่านเล่า ถ้าเขาเรียนรู้ในเวลานั้นมากขึ้น เขาก็ไม่ใช่ผู้สรรพัญญู และดังนั้นเขาไม่ใช่พระเจ้า ซีเอช. ๒, วี. ๕๐—๖๑ กล่าวกันว่า ผู้ละเมิดวันสับบาธจะถูกกลายมาเป็นลิง เพราะเดี๋ยวนี้ไม่มีผู้ละเมิดวันสับบาธ จึงไม่มีผู้ใดกลายกลับมาเป็นลิง มันเป็นเพียงนิยาย ซึ่งผู้ศรัทธาผู้เดียวเท่านั้นจะมีความเชื่อ

โศลก ๑๐๗ บทที่ ๒, กล่าวว่า ชายคนหนึ่งสามารถจะหันไปข้างใดข้างหนึ่ง เพื่อสวดมนต์ได้ หลังจากนั้นเมืองเมกกะจึงได้ถูกตั้งขึ้นมา บทที่ ๒, หน้า ๑๓๕, มันแสดงถึงการเปลี่ยนจิตใจในพระอัลเลาะห์ ซึ่งคล้าย ๆ กับคนเรา ในโศลกที่ ๑๐๕ กล่าวถึงว่า พระเจ้าตรัสว่าเป็นมันก็เป็น เมื่อโลกถูกพระเจ้าสร้างขึ้น เพราะในครั้งแรกไม่มีอะไรนอกจากพระเจ้า แต่พระเจ้าพูดกับใครเล่าและใครได้ยินคำที่พระเจ้าพูดนั้นเล่า ฉะนั้นมันจึงพิสูจน์ได้ว่า เหตุของโลกย่อมปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรก ตามโองการของพระเจ้า

สุเหร่าเมืองเมกกะ เป็นเมืองท่องเที่ยวของพวกแสวงบุญ มันมีหินดำ (เมกกะอัศวรมหาเทพของฮินดู) ซึ่งถูกจูบในการกราบไหว้ ผู้แสวงบุญเดินรอบ ๆ สุเหร่านั้น XXII, ๑๙—๓๓ มันไม่ใช่การบูชารูปหุ่นหรือ

การรับประทานเนื้อสด ที่บัญญัติไว้ในโศลก ๑๕๙, บทที่ ๒ เนื้อหมูและเนื้ออื่นทั้งหมด ซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ในนามของพระเจ้าถูกห้ามหมด คำชี้แนะเหล่านี้คัดลอกมาจากหนังสือโมเสส มันวิเคราะห์ได้ว่า การดื่มอย่างหนักนั้น ถูกห้ามไว้บนโลก

โอ ศาสดา จงกระตุ้นให้ผู้มีศรัทธาในศาสนาทำสงคราม—บทที่ VIII, ๖๕, ๖๓ พระเจ้าขอยืมบทที่ II. ๒๒ คำสอนของโกหร่านนี้ ได้ทำให้พวกมุสลิมเป็นเพื่อนบ้านที่เต็มไปด้วยอันตรายต่อบุคคลผู้นับถือศาสนาอื่น มันเป็นศาสนาที่ไม่มีความอดทน โกหร่านกล่าวว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่แท้จริง—บทที่. III. ๑๖ แน่ละ มันเป็นศาสนาแท้สำหรับพวกอาหรับที่ท่องเที่ยวในทะเลทราย พระเจ้าย่อมให้มีการปล้นและการแบ่งปัน—บทที่ ๘ วี ๑

ในโศลกที่ ๓๕, ๔๖, บทที่. ๓ เรารับการบอกเล่าว่า พระเจ้าเป็นผู้แนะนำที่ดีที่สุดในเล่ห์กลอุบาย เล่ห์กล ก็คือการหลอกลวง ความคิดความเห็นของพระเจ้านี้คือ การหมิ่นประมาทศาสนา

มันเป็นความจำเป็นสำหรับศาสนาอิสลามที่จะเชื่อในโมฮัมมัด ในเทพคาเปรียล วันสุดท้ายของโลก นางฟ้า เท่า ๆ กับเชื่อในพระเจ้า บทที่ ๔, ๑๓, ๑๔, ดังนั้น สภาวะดังกล่าวเหล่านี้คือผู้แร่มงานของพระเจ้า ซึ่งทำลายข้ออ้างของศาสนาอิสลาม ที่ว่าไม่มีเทพอื่นนอกจากพระเจ้าอัลเลาะห์

ในวันตัดสินวันสุดท้าย ซึ่งเป็นเวลา ๕๐,๐๐๐ ปีมันยาวนาน สำหรับผู้ตายไปแล้วจะฟื้นขนมาจากหลุมฝังศพ ขณะที่มีการเรียกร้องมิดนตรีของนางฟ้า สวรรค์ก็จะแบ่งแยกออกจากกัน (บทที่ ๒๕, วิ ๒๔, ๖๙) แต่สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดขัดกับธรรมชาติ ซึ่งเป็นกฎของพระเจ้า

พระเจ้าทำการประนีประนอมการทะเลาะกันระหว่างศาสดาโมฮัมมัดกับภรรยาของเขาและนางบำเรอ—บทที่ ๓๓, วิ ๑๖, ๕๐ ศาสดาทำให้ลักษณะนิสัยของเขาเปื้อนโดยการแต่งงานกับภรรยาของซัด ลูกบุญธรรมของเขาเอง

หนังสือซึ่งบรรจุสิ่งเช่นนั้น กล่าวซ้ำ ๆ ซาก ๆ ไม่สามารถจะเป็นผลงานของผู้มีปัญญาทั้งไม่ใช่ผลงานของพระเจ้าแม้แต่น้อย ดังนั้นคัมภีร์โกหร่านจึงไม่ใช่คำสอนของพระเจ้า

ประวัติย่อ

ของ

พระมหาฤาษี สวามี ดยานันท สรัสวดี

สัตฺยเมว ชยเต นานฤตมฺ II **มันทโกปนิษัท,** III
สัจจะอย่างเดียวเท่านั้นชนะ แต่ไม่ใช่เรื่องโกหก.

ข้อสรุปสุดท้ายของปรัชญา ที่มนุษยชาติทุกยุคทุกสมัยยินยอมยกให้ ก็คือ**คำสอนที่เป็นสัจจะเท่านั้น เป็นนิรันดร** และ**เป็นสากล** ซึ่งได้รับการยินยอมของสามัญสำนึกทั่วไปพร้อมแล้ว ถ้าความโง่อันเป็นอวิชชา หรือ หลุม อุบายของพระ นำคนบางคนไปสู่ทางผิด ในลัทธิที่ตรงกันข้าม คนดี ๆ โดยทั่ว ๆ ไปจะไม่เห็นด้วยกับคนเหล่านั้น แต่ลัทธิซึ่งบัญญัติการให้ความเคารพนับถือ สำหรับการสอนความถูกต้อง, ความมีมิตรไมตรี ความซื่อสัตย์สุจริต และความเที่ยงธรรม และซึ่งประทับไว้ด้วยข้ออนุญาตและตัวอย่างของบุคคลผู้คงแก่เรียน และยอมรับความเห็นโดยทั่ว ๆ ไป เพราะจิตใจจะไม่ยอมทำตามสิ่งที่ไม่ได้รับการสนับสนุนโดยการตัดสินใจอันถูกต้องของเหตุผล และโดยการปฏิบัติอันไม่เปลี่ยนแปลงของฤาษี ฉะนั้นข้อความสรุปของสิ่งที่เชื่อกันมา โดยเหตุผลบริสุทธิ์ของพวกฤาษีตะวันออกทั้งหมดของสมัยโบราณตั้งแต่พรหมฤาษีจนถึงฤาษีใชมินีผู้มีความรู้ดีในเรื่องราวลึกลับของพระเวท ข้อสรุปดังกล่าวมีความเกี่ยวพันย่อย ๆ กับรายงานการบอกเล่าโดยทั่ว ๆ ไป ความจริง (สัจธรรม) ที่พระฤาษีทั้งหลายสอน และซึ่งข้า ฯ รับรองโดยบริสุทธิ์ใจ สมควรที่จะได้รับการยอมรับเป็นสากลทุกยุคทุกสมัย ดังนั้น มันไม่ใช่จุดมุ่งหมายของข้า ฯ ที่จะสร้างระบบใหม่ของศาสนาในลักษณะการใดการหนึ่งขึ้น ข้า ฯ รักสัจธรรม ดำเนินชีวิตตามสัจธรรม และได้ทำหน้าที่ของข้า ฯ เพื่อแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามสัจธรรม และปฏิเสธความเท็จเพื่อความดีของพวกเขาเอง ดังนั้น การขจัดเสี้ยนซึ่งความอยุติธรรม ความไม่เสมอภาค เป็นจุดหมายของชีวิตของข้า ฯ ถ้าข้า ฯ เป็นผู้ที่หลอกลวง ข้า ฯ จะต้องเข้าไปอยู่กับนิกายใดนิกายหนึ่งของศาสนาของอินเดีย แต่บัดนั้นเป็นต้นมา ข้า ฯ ไม่เคยยอมรับสิ่งที่ชั่ว ไม่เคยปฏิเสธสิ่งที่ดีในสถาบันทางศาสนาของประเทศนี้ หรือของต่างประเทศ ข้า ฯ ไม่สามารถอำพรางความจริงได้ เพราะมันขัดกับหน้าที่ของคน เกียรติของคนนั้น ย่อมชี้ให้เห็นได้

โดยความเมตตาสงสาร เห็นอกเห็นใจ สำหรับความสุข และความทุกข์ ความได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ของสรรพสัตว์ เพื่อนเกิดแก่เจ็บตาย และโดยความพยายามไม่ลดละที่จะต่อสู้กับอำนาจความชั่ว และโดยการให้ความเคารพต่อคุณงามความดี และการเรียน การศึกษา แม้ว่าจะร่วมกับความอ่อนแอของกฎเกณฑ์ข้อบังคับนั้นก็ตาม มนุษย์รักษาเกียรติของเขาต่อความดีที่สุดของอำนาจของเขา ในเมื่อเขารักความดี แม้มันแสดงออกในภาวะของความจน การไร้ความช่วยเหลือ ความอ่อนแอ และความไม่คุ้นเคยกับความรู้ของโลกก็ตาม ความรับผิดชอบอย่างยิ่งใหญ่ และธรรมชาติอันแท้จริงของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่แสดงออกมาให้ประจักษ์ โดยการปกป้อง ให้ความคุ้มครอง และเกียรติแก่ผู้ประพฤติคุณงามความดีความรู้สึกในคุณธรรมความดี และไม่ให้เกียรติ ไม่ส่งเสริมคนชั่ว เพราะเหตุนี้จึงทำความให้ความชั่วลดน้อยถอยลง และทำลายมันในที่สุด แม้คนชั่วนั้นจะมีความยิ่งใหญ่ ความแข็งแกร่ง และความชำนาญในศิลปะของโลกคอยพิทักษ์รักษาอยู่ก็ตาม แต่ในทางที่ดีนั้น มนุษย์เป็นจริงสมชื่อ ควรส่งเสริมศีลธรรมทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ และไม่ส่งเสริมความชั่ว แม้เขาจะมีความเจ็บปวดทรมานเพียงใด แม้ความตายเอง จะไม่สามารถห้ามเขาให้แสวงหาคุณงามความดี เพราะการละทิ้งความดีแม้แต่เพียงเล็กน้อย จะเป็นการส่งเสริมความชั่วต่อธรรมชาติของเขา การมีระเบียบวินัยทางศีลธรรมย่อมได้รับการแนะนำของมหาราชภารตริ และพวกส่งเสริมศีลธรรมอื่น ๆ ดังการแปลความตามโศลกของท่าน

นินฺทนฺตุ นีตินิปุณา ยทิ วา สฺตุวนฺตุ
ลกฺษฺมี สมาวิศตุ คจฺฉตุ วา ยเถษฺฏมฺ

อทฺไยว วา มรณมสฺตุ ยุคานฺตเร วา
นฺยายาตฺปถะ ปฺรวิจลนฺติ ปทำ น ธีราะ ฯ

ผู้มีปัญญาจะไม่หลีกออกนอกทางของสัจธรรม ไม่สนใจต่อการสรรเสริญหรือติเตียนของนักการเมือง หรือไม่ใส่ใจต่อการสรรเสริญ หรือนินทาของคนรวยหรือคนจน แม้ว่าเขาจะต้องตายในวันนั้น หรือหลังจากผ่านไปรอบพันปีก็ตาม ภารตริ ฮาริ

น ชาตุ กามานฺน ภยานฺน โลภาทฺ
ธรฺมำ ตฺยเชชฺชีวิตสฺยาปิ เหโตะ

ธฺโม นิตฺยะ สุขทุะเข ตฺวนิตฺเต
ชีโว นิตฺโย เหตุรสฺย ตฺวนิตฺยะ ฯ

ไม่เคยสละคุณธรรม เพราะความกลัว เพราะความอยากเลว ๆ เพราะความเจ็บปวดของความตาย หรือความละโมภ เพราะความดีนั้นให้ความผาสุกแก่ใจ มีตลอดไปไม่หมดสิ้น แต่ความเพลิดเพลิน และความเจ็บปวด เกิดมาจากมูลเหตุทางร่างกาย ย่อมเป็นชั่วคราว (มหาภารตะ)

เอก เอว สุหฤทฺธรฺโม นิธเนปฺยนุยาติ ยะ
ศรีเรณ สมำ นาศำ สรฺวมนฺยทฺธิ คจฺฉติ ฯ

การมีเพื่อนที่แท้จริงของคนบนโลกนี้ และนั้นก็คือความดี มันติดตามเขาต่อไป หลังจากตายแล้ว แต่ทุกสิ่งทุกอย่างอื่น ๆ นอกนี้จะสูญสิ้นไปกับร่างกาย—มนู

สตฺยเมว ชยเต นานฤตำ สตฺเยน ปนฺถา วิตโต เทวยานะ
เยนากฺรมนฺตฺยฤษโย หฺยาปฺตกามา ยตฺร ตตฺสตฺยสฺย ปรมำ นิธานมฺ ฯ

สิ่งที่อยู่ได้ตลอดไปคือความจริง ไม่ใช่ความเท็จ ความจริงนำเข้าไปสู่สวรรค์ โดยหนทางที่ท่านฤาษีโบราณผู้ทำลายความอยาก และควบคุมตัณหาไว้ได้ ได้เดินมาแล้ว มันพาเราไปสู่ผั่งอันเป็นอมตะ และให้เราอยู่อย่างปลอดภัยในสวรรค์แห่งความสุข—อุปนิษัท

น หิ สตฺยาตฺปโร ธรฺโม นานฤตาตฺปาตกำ ปรมฺ
น หิ สตฺยาตฺปรำ ชฺญานำ ตสฺมาตฺ สตฺยำ สมาจเรตฺ ฯ

ไม่มีคุณธรรมใดสูงกว่าความจริง ไม่มีความชั่วใดเลวกว่าความเท็จ ไม่มีความรู้ใดใหญ่เกินกว่าความจริง ฉะนั้น ความจริง และความจริงอย่างเดียวเท่านั้น ที่ทุกคนจะต้องดำเนินตามอุปนิษัท

คนทุกคนควรจะปฏิบัติตามคำแนะนำอันบริสุทธิ์ ของมหาฤาษีที่แท้จริงเหล่านี้ การอ้างถึงความจริงง่าย ๆ เหล่านี้ด้วยความหมายที่ถูกต้องโดยย่อ ๆ ซึ่งข้า ฯ มีความเชื่อ และซึ่งได้รับใช้ข้า ฯ อย่างที่เป็นอยู่ เพราะลำแสงสว่างในการข้ามมหาสมุทรอันเต็มไปด้วยคลื่นลมแรง ของชีวิตบนโลกนี้ คำแนะนำเหล่านี้ได้กล่าวไว้ส่วนใหญ่ในงานของข้า ฯ

๑. ภาวะอันประเสริฐ ที่เรียกชื่อว่า พรหม เป็นปรมาตมะสูงส่ง (วิญญาณของสากลโลก) เจ้ามหาอำนาจ และที่เหมือนอย่างนั้น ก็คือคุณสมบัติอันสำคัญของพระองค์ ที่แสดง

ไว้โดยสูตรสันสกฤตว่า สัต จิต อานันท ซึ่งตามตัวอักษรหมายถึงว่า พระเจ้าคือ ความสัตย์ ปัญญา และความสุข พระเจ้าคือ ผู้ประเสริฐอย่างแท้และมีปัญญาบริสุทธิ์ ธรรมชาติ คุณสมบัติ และอำนาจของพระองค์บริสุทธิ์ทั้งหมด พระองค์อยู่ทุกหนทุกแห่ง อสังขตะ ไม่เกิด ใหญ่ยิ่ง มโหฬาร สรรพัญญู สรรพพลัง มีความกรุณาและเที่ยงธรรม พระองค์เป็นผู้สร้าง ผู้ปกปักรักษา และผู้ทำลายโลก พระองค์ตัดสินการกระทำของวิญญาณ ตามกฎความยุติธรรม และความเสมอภาคอันไม่เปลี่ยนแปลงของพระองค์ ข้า ฯ คิดถึงพระองค์และเชื่อในพระองค์ จากส่วนลึกของหัวใจ ของข้า ฯ ว่าเป็นพระเจ้าของสากลโลก

๒. พระเวท คือขุมทรัพย์ของศาสตร์ และศีลธรรม เปิดเผยโดยพระเจ้า ข้า ฯ ถือว่า ส่วนของคัมภีร์พระเวท เป็นความจริงที่เห็นประจักษ์ได้โดยตนเอง ยอมรับโดยปราศจากความสงสัย ขึ้นอยู่กับหลักความจริงของมันเอง โดยไม่ต้องอาศัยหนังสืออื่นอ้างอิง เป็นตัวแทนของธรรมชาติโดยแท้ เป็นอาณาจักรของพระเจ้า มันเป็นเหตุปัจจัยของการพิสูจน์ทุกชนิด ฉะนั้น พระเวทจึงสามารถทนต่อการพิสูจน์ โดยไม่มีการแสดงข้อบกพร่องใด ๆ ให้เห็นได้แม้จะมีวิธีการสืบสวนโดยเหตุผลจนเห็นชัดว่าไม่มีสิ่งเหลวไหลปะปนอยู่ ดังตัวอย่าง ดวงอาทิตย์ หรือตะเกียง เป็นสิ่งที่มีแสงสว่างในตัวของมันเอง ไม่ต้องการแสงสว่าง นอกจากการได้เห็น

ความแท้จริงของอรรถกถาในคัมภีร์พระเวท เรียกในภาษาสันสกฤตว่า พราหมณะ คือ อุพังคะ ๖, อุปเวท ๔, และขันธ์หรือ ศาขาจำนวน ๑๑๒๗ ทั้งหมดนั้น พระพรหมและฤาษีอื่น ๆ เป็นผู้แต่ง อยู่ในความเกี่ยวพันกันกับคัมภีร์พระเวท ถ้าผิดแผกแตกต่างจากคัมภีร์พระเวทเพียงนิดเดียว ย่อมทำลายหลักการของพระเวท

๓. ศาสนาตั้งอยู่บนฐานของความเที่ยงธรรมไม่ลำเอียง ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม พูดความจริง และประพฤติอย่างเดียวกับพูด ซึ่งเป็นบัญญัติของพระเจ้า และดังนั้น ศาสนาจึงประกอบด้วยความสำคัญของพระเวท คนไม่มีศาสนา ย่อมประพฤติคดโกงลำเอียง ไม่ยุติธรรม พูดโกหก และประพฤติชั่วและในทำนองเดียวกัน เขาทำการฝ่าฝืนบัญญัติของพระเจ้า และดังนั้นมันจึงขัดกับความหมายของพระเวท

๔. วิญญาณเป็นอมตะ เป็นภาวะที่เห็นไม่ได้ ซึ่งมีความคิดนึก มีความเที่ยงธรรม มีความอยากได้ มีตัณหา มีความสุข มีความทุกข์ และมีคุณสมบัติอื่น ๆ

๕. พระเจ้าและวิญญาณ เป็นอสังขต และคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและกัน เหมือนกับผู้ทำการแผ่ซ่านกับที่ถูกทำให้แผ่ซ่าน อนึ่งความแตกต่างของความเป็นปัจเจกภาพตามลักษณะแท้ของมัน ย่อมคงที่ ธรรมชาติทางร่างกายหรือของวัตถุ ไม่เหมือนกัน ตัวอย่าง วัตถุที่มันยึดครองเทศะไว้ย่อมแตกต่างจากเทศะ ทั้งสองชนิดนั้นคือวัตถุ แต่เทศะไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงลงไปเป็นส่วนรวมอย่างเดียวกันได้ ไม่ว่าในความคิด หรือในความจริง ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับคน ย่อมเป็นอย่างเดียวกัน เหมือนผู้บรรจุกับสิ่งที่ถูกบรรจุ เหมือนผู้คิดกับสิ่งที่ถูกคิด เหมือนบิดากับบุตร และอื่น ๆ ทำนองนี้

๖. ทรัพย์ที่เป็นนิรันดร คือ ๑. พระเจ้า ๒. วิญญาณ ๓. ปรกฤติ หรือเหตุทางวัตถุของโลก คุณสมบัติเบื้องต้น ธรรมชาติทางร่างกาย และรูปแบบของการกระทำของทรัพย์นิรันดร เป็นอย่างเดียวกันตลอดไปด้วย

๗. การปรากฏตัวของคุณสมบัติรอง (จร) และคุณสมบัติที่บังเอิญ และพลังงานเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ในการรวมตัวของสิ่งเหล่านั้นเข้าด้วยกัน และจะสูญสิ้นไปในเมื่อมันแยกตัวกันออกไป แต่พลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในของมัน ซึ่งทำให้มันรวมกันเกิดขึ้นก็ดี แยกแตกจากกันก็ดี เป็นสิ่งคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงในธรรมชาติของมัน มันจะรวมกันอีกและแยกกันอีกชั่วนิรันดร์ ดังนั้นคุณสมบัติรอง ก็เป็นนิรันดรเหมือนกัน ในกฎเกณฑ์แห่งความสืบต่อกันไป

๘. การสร้าง เป็นอาณาจักรอันกว้างใหญ่ไพศาลของสิ่งที่เห็นได้ การประกอบขึ้นของธาตุต่าง ๆ การสร้างตัวขึ้นตามรูปแบบอันสมบูรณ์ทั้งหมด โดยปัญญาอันหาขอบเขตมิได้ของสถาปนิกทิพย์ (พระเจ้า)

๙. เหตุสุดท้ายของการสร้าง ก็คืออำนาจสวรรค์ การให้รางวัลและการลงโทษในการกระทำของวิญญาณ และการกระทำอื่นในลักษณะเดียวกัน ตัวอย่างดวงตา คือการดู ดังนั้นคุณสมบัติของพระเจ้า มีอยู่ ย่อมเปิดเผยออกสำหรับความรุ่งเรืองทั่ว ๆ ไป ก็โดยแว่นวิเศษของธรรมชาติ

๑๐. การสร้างชี้ไปถึงผู้สร้าง และผู้สร้างก็ไม่ใช่อื่นนอกไปจากพระเจ้า เพราะการแสดงออกซึ่งรูปแบบต่าง ๆ ในการสร้างโลก และการที่วัตถุไม่สามารถจะสร้างตัวมันเองขึ้น คือเมล็ดพืช และความมีอยู่ในเบื้องต้นอันเหมือน ๆ กัน ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้สร้างย่อมมีอยู่แน่นอน

๑๑. การปรากฏการณ์ของความเกิดและความตาย ก็เหมือนกับสิ่งอื่น ๆ ทั้งหมด ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้โดยปราศจากเหตุสุดท้าย เหตุสุดท้ายในภาษาสันสกฤต เรียกว่า "พันธกรรม" กล่าวคือ ช่องหลุมพลาง ในเส้นทางเดินของใจนั้น พันธุกรรมเกิดขึ้นจากอวิชชา ซึ่งประกอบขึ้นโดยการกระทำความชั่ว การกราบไหว้วัตถุแทนพระเจ้า และความงมงายของสติปัญญา ความชั่วคือแหล่งแห่งความทุกข์ ความเดือดร้อนทั้งมวล ซึ่งก็ไม่มีใครชอบแต่ทุก ๆ คนก็ต้องรับความทุกข์ เหตุของมันก็คือพันธกรรม หรือการกักขัง

๑๒. ความหลุดพ้นหรือโมกษะ คือ ภาวะ ของความหลุดพ้นจากความทุกข์ทรมานและการจองจำเวียนเกิด และเวียนตาย ส่วนความมีชีวิตอย่างอิสระ และความสุขอยู่ในความทรงอยู่ของพระเจ้า หลังจากเสวยความเพลิดเพลินของโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลแล้ว วิญญาณก็เข้ามารับหน้าที่ตามเดินตามแนวทางการกระทำอันเป็นธรรมชาติเดิมของตน

๑๓. แนวทางแห่งความหลุดพ้นก็คือการพิจารณาและระลึกถึงพระเจ้า การทำให้จิตใจให้เหินห่างจากการ ยึดวัตถุ และคิดแต่นามธรรม ประพฤติปฏิบัติคุณธรรม ถือพรหมจรรย์ในขณะที่ศึกษาเล่าเรียน โดยการมีพระฤาษี และนักปรัชญาเป็นมิตร การรักความรู้ การทำจิตให้บริสุทธิ์ มีจิตกล้าหาญไม่ย่อท้อ และมีคุณสมบัติเหล่านี้อันเป็นเครื่องประดับของมนุษย์

๑๔. ทรัพย์สมบัติ คือสิ่งที่หามาได้ด้วยความซื่อสัตย์และยุติธรรม การได้มาโดยลักษณะตรงกันข้าม คือการได้มาโดยทางชั่ว

๑๕. ความเพลิดเพลินอันถูกต้อง ได้มาโดยคุณธรรม และทรัพย์สมบัติที่ได้มาโดยถูกต้อง

๑๖. ระบบชนชั้นวรรณะ ควรตั้งอยู่บนคุณธรรม หรือความดีของปัจเจกชนแต่ละคน

๑๗. ความดีเลิศของความภักดี เกิดจากความสัตย์ซื่อของเจตนา ความสูงส่งในคุณธรรม ความเที่ยงธรรมของการกระทำ ความไม่มีอคติใด ๆ การทรงไว้ซึ่งความสัจจริง ความรู้สึกอบอุ่นด้วยความรักของพ่อต่อผู้อยู่ใต้บังคับตน และการอุตสาหพยายามในการศึกษาหาความรู้และการปรับปรุงตนให้ดีขึ้น

๑๘. เรารู้ว่าการภักดีของผู้อยู่ใต้ปกครอง ต่อผู้ปกครองเพราะความยิ่งใหญ่ของความคิด ความประเสริฐของความสำเร็จ การปฏิบัติคุณธรรม ความตั้งใจบริสุทธิ์ ปราศจากความลำเอียง

การเคารพต่อกฎแห่งความเที่ยงธรรม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของผู้เป็นนาย และพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเหตุของผู้เป็นเจ้านายและบริวารทั้งหลาย รักผู้ปกครอง และเกลียดผู้ทรยศ และผู้ทำลายกฎเกณฑ์

๑๙. บุคคลผู้เที่ยงธรรม คือบุคคลปฏิบัติความจริงโดยพิจารณาเห็นแล้วว่าเป็นจริง และขจัดความเท็จความลวง ปกป้องความยุติธรรม และขับไล่ความอยุติธรรม มีความเมตตาสงสารคนทั่วไป และร่วมสุขทุกข์กับคนทั้งหลาย ส่งเสริมความสงบสุขและความสะดวกสบาย แก่ประชาชนทั่วไป

๒๐. นักปราชญ์ได้นามว่า เทพ คนโง่ได้นามว่า อสูร คนชั่วได้นามว่า รากษส คนล่อลวง ได้นามว่า ปีศาจ

๒๑. การกราบไหว้เทพเจ้า ผู้กราบต้องทำด้วยความเคารพ และให้การบริการรับใช้นักปราชญ์ และคนดี มารดาบิดา ฤาษี นักปรัชญา นักสอนศาสนา และกษัตริย์ เคารพต่อข้อผูกพันการแต่งงาน เคารพต่อการเสียสละของผู้หญิงที่ภักดีต่อสามี การกระทำที่ตรงกันข้ามดังกล่าวแล้ว คือก่อให้เกิดการกราบไหว้อสูรกาย การกราบไหว้ดังกล่าวข้างต้นนั้น ต้องกราบรูปของคนยังมีชีวิตอยู่ ไม่ใช่การกราบไหว้รูปหุ่นอันไร้สาระ ของสิ่งไร้วิญญาณ

๒๒. ความสมบูรณ์ของการศึกษา ย่อมพิสูจน์ให้เห็นได้โดยความรู้ความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ การนำเอาลักษณาการของอารยชนมาใช้ การปฏิบัติงานที่เป็นบุญเป็นกุศล การรู้จักควบคุมอินทรีย์ การควบคุมความอยาก และความปรารถนาชั่ว การปรับปรุงนิสัยของตนให้ดีขึ้น การไม่มีความบ่าเถื่อนเหลืออยู่

๒๓. คัมภีร์ปุราณะที่เหมาะสมถูกต้อง (คัมภีร์โบราณ) คือผลงานของพรหมและของพระฤาษีโบราณอื่น ๆ เรียกว่า ไอตาเรยะ และพราหมณะอีก ๓ เล่มอื่น ประวัติศาสตร์ที่แท้จริงนั้น เราค้นพบในหนังสือที่เรียกว่า กัลปะ (พงศาวดาร) คาถา (เรื่องนิทาน) นรศันสี (ชีวประวัติบุคคล) แต่ภาควัตและปูรณะ ๑๗ เล่มอื่น ๆ คือเทพนิยาย เรื่องขบขันทางศาสนา นวนิยาย เรื่องลึกลับ หรือ เรื่องมหัศจรรย์

๒๔. ติรถา (เรือข้ามฟากทางศาสนา) คือ เรือข้ามท่าแห่งจิตใจ ข้ามทะเลของความทุกข์โศก หรือห้วงแห่งความเจ็บปวดรวดร้าว ข้ามพ้นไปได้ก็โดยเรือข้ามทางศาสนา ดังนั้น ติรถาคือการพูดถึงความจริง การรู้แจ้ง ความเป็นมิตรไมตรีของคนรับใช้ การประพฤติปฏิบัติศีลธรรม

การบังคับตนเองได้ การสำรวมระวังจิตใจให้ตั้งอยู่ในระเบียบ มีน้ำใจกว้างขวางไม่มีความอิจฉาริษยา สอนศาสตร์ต่าง ๆ และมีนิสัยโอบอ้อมอารีย์ สิ่งเหล่านี้ คือ เรื่องที่ยอมรับกันว่าพาบุคคลสู่ดินแดนสุขาวดี แต่เมือง แม่น้ำ บ่อน้ำ ซึ่งพวกคนโง่ เรียกว่า สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของนักแสวงบุญ คือบ่อแห่งความทุกข์ หรือหนอง แห่งความทุกข์โศกทั้งหลาย

๒๕. จิตที่กล้าได้กล้าเสีย คือ การมอบตัวเอง ให้กับโชคชะตามากกว่า ซึ่งไม่มีอะไรมากไปกว่านั้น มันเป็นผลกรรมของการกระทำในอดีตชาติ เพราะมันจะเปลี่ยนแปลง และแก้ไขสายธารของกรรมทั้งหมดที่มีมาก่อนในอดีตไปสู่ผลของชีวิตในภพหน้า การหย่อนความพยายามในปัจจุบันจะทำให้สายธารของกรรมทั้งหมดเสียไป ฉะนั้นงานในชีวิตปัจจุบัน ย่อมสำคัญมากกว่างานทั้งปวง และสำคัญกว่าการพึ่งพาอาศัยโชคอันงมงาย

๒๖. ความประพฤติอันน่ายกย่องสรรเสริญของคนนั้น ย่อมแสดงให้เห็นได้โดยการทำความดีโดยไม่เลือกที่รักและที่ชัง มีความเมตตากรุณาเห็นใจในความสุข ความทุกข์ ความได้ความเสียของคนอื่น การประพฤติที่ตรงกันข้าม เป็นความเลวทราม

๒๗. การประกอบพิธีกรรม ทำให้ร่างกาย จิตใจและวิญญาณดีขึ้น พิธีกรรมตั้งแต่ตั้งครรภ์จนถึงคลอดมี ๑๖ อย่าง พิธีกรรมบริสุทธิ์ เป็นการผูกมัดคน หลังจากพิธีศพแล้วไม่มีอะไรที่จะทำสำหรับผู้ตายอีกแล้ว

๒๘. ยัญญ หรือการบูชา คือความเพลิดเพลินเจริญใจของผู้เป็นนักปราชญ์ ตามสัดส่วนแห่งคุณค่า ธุรกิจการหัตถกรรม การทดสอบและการนำเอาวิชาเคมี ฟิสิค และศิลปะอื่นไปใช้เพื่อสันติการสั่งสอนประชาชน การทำอากาศให้บริสุทธิ์ การบำรุงเลี้ยงพืชโดยการนำเอาหลักการอุตุศาสตร์ไปใช้ เรียกว่าอัคนิโหตระในภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นการให้ศีลให้พรไปโดยชอบ มันเป็นหน้าที่อันสำคัญของคน

๒๙. ประเพณีในสมัยโบราณ ต้องการบริจาคหรือให้ที่สมกับวรรณะ หรือตำแหน่ง เรียกว่าอารยะเป็นส่วนที่ดีที่สุดและที่เรียก ทัสยุ เป็นส่วนที่ชั่วที่สุดของมนุษย์

๓๐. อินเดียเรียกว่าอารยวัตร เพราะเผ่าพันธุ์มนุษย์สาขาอารยะ ได้อาศัยอยู่ในที่นั่นตั้งแต่การสร้างโลก มันมีขอบเขตติดต่อกับดินแดนตอนใต้ โดยภูเขาวินทยา (เขตกั้นของพวกป่าเถื่อน)

ทางด้านตะวันตก กั้นเขตโดยอัตต๊อก (กั้นขวาง) หรืออินทุ (ดวงจันทร์) และทางทิศตะวันออก กั้นโดยแม่น้ำพรหมบุตร (บุตรของพรหม) ประเทศภายในขอบเขตเหล่านี้ เรียกว่าอารยวัตร อย่างถูกต้อง และประชาชนที่อาศัยอยู่ในดินแดนดังกล่าว เรียกว่าอารยะ

๓๑. ความสามารถของครู พิสูจน์ได้ โดยอำนาจที่จะอธิบายพระเวท และอรรถกถาของพระเวท และสามารถที่จะปฏิรูปนิสัยของนักเรียน ผ่านสื่อการสอนศีลธรรม และงดเว้นจากการผิดศีลผิดธรรม

๓๒. ความสมบูรณ์ของนักเรียน แสดงออกมาในความรักที่จะแสวงหาความรู้เข้ามา และเจตนาที่รับเอาคำสอน การเคารพที่มีต่อผู้คงแก่เรียน และต่อคนที่มีศีลธรรม ความเอาใจใส่ของเขาที่มีต่อครู และผู้ปกครอง

๓๓. ครู (คนแรก) คือบิดา ครูของสัจจะ และเป็นผู้แก้ไขความประพฤติที่ไม่ดี

๓๔. ปุโรหิตที่ดี (ผู้สอนศาสนาหรือ) คือผู้ซึ่งรักความดีของปวงชนด้านจิตใจของเขา โดยความบริสุทธิ์ใจ และสอนศีลธรรมและสัจจะแก่พวกเขา

๓๕. อุปัทยา (ศาสตราจารย์) ควรสามารถที่จะสอนกฎเกณฑ์ของพระเวทบางอย่าง และควรเป็นครูของศาสตร์ศาสตร์หนึ่ง

๓๖. ศิศตจาระ (มารยาท) คือความประพฤติที่เป็นมิตร พร้อมที่จะรับความจริง และปฏิเสธความไม่จริง หลังจากพิจารณาตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว หรือพิจารณาหลักตรรกศาสตร์ ๘ คู่แล้ว ความตั้งใจที่จะศึกษาในชีวิตพรหมจรรย์ของโรงเรียน และความสุภาพของความประพฤติโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เหล่านี้คือลักษณะนิสัยของอารยชนแท้

๓๗. ความสมบูรณ์ของหลักตรรกศาสตร์ ๘ คู่ ย่อมไม่มีปัญหาใด ๆ

๓๘. เขาเป็นคนดีมีปัญญารอบรู้ ผู้พูดความจริงเสมอ ประพฤติตนตามคำบงการของคุณธรรม พยายามทำให้คนอื่นดีและมีความสุข

๓๙. การทดสอบความรู้ห้าอย่าง ย่อมสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของพระเจ้า คือ ประการแรก ปรัชญาของพระเจ้า และทฤษฎีของพระเวท ประการที่สอง กฎของประจักษ์ ๘ คู่ ของตรรกะ ประการที่สาม กฎของธรรมชาติ ประการที่สี่ กฎศีลธรรม ประการที่ห้า หลักของ

อภิปรัชญาโดยหลักการเหล่านี้สามารถจะแยกแยะความจริงและความไม่จริงออกได้ แล้วอยู่ด้วยความจริงทิ้งความไม่จริง

๔๐. ความมีจิตอาริไมตรีต่อผู้อื่น ย่อมขจัดความชั่วได้ นำเอาคุณธรรมความดีมาใช้ในชีวิตประจำวัน และให้ความช่วยเหลือสังคมทั่วไป และฝึกฝนตนตามแนวอารยชน

๔๑. วิญญาณมีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้ แต่ต้องยอมจำนนต่อความเที่ยงธรรมของพระเจ้าในการรับผลของกรรมที่ตนทำลงไป พระเจ้าคือผู้รักษาความเที่ยงธรรม และรักษากฎของธรรมชาติด้วย

๔๒. สวรรค์ คือการเสวยความสุขโดยไม่มีสิ่งใดขัดขวาง และเป็นเจ้าแห่งความสุข

๔๓. นรก คือ การเสวยความทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง แวดล้อมไปด้วยเหตุการณ์ทรมาน

๔๔. ชนม์ (การเกิด) คือการที่วิญญาณเข้ามาสู่โลกโดยร่วมอยู่กับร่างกาย ความมีอยู่ของวิญญาณย่อมพิจารณาเห็นได้อย่างในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ในการที่วิญญาณมีส่วนสัมพันธ์กับกาละ

๔๕. การรวมอยู่ของวิญญาณกับร่างกายเรียกว่าเกิด แต่ในการแยกของทั้งสองเรียกว่าตาย

๔๖. การแต่งงาน (การจับมือกัน) ควรจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ในลักษณะการของสาธารณะทั่วไป และในการยินยอมระหว่างกันและกันทั้งสองฝ่าย

๔๗. นิโยคะ (แม่หม้ายแต่งงานใหม่) เป็นการร่วมกันชั่วคราวของบุคคลโดยปราศจากการสมรส เพื่อจุดประสงค์ จะเอาพันธุ์ในบุคคลที่สูงกว่า หรือในหมู่เผ่าของตนเอง ในการตายของคู่สมรส หรือในกรณีเป็นหมัน หรือในกรณีเป็นโรคเรื้อรังมานาน หรือในการผิดธรรมชาติของมนุษย์

๔๘. สตุติ (คำจำกัดความ) คือ การพรรณนา คุณสมบัติจากที่จำได้หมายรู้ มันก่อให้เกิดความรัก และความรู้สึกเมตตาสงสาร และความอาลัยถึง

๔๙. ปรารถนา (การสวดอ้อนวอน) คือการขอให้พระเจ้าประทานความรู้ และพรในความไม่สามารถของพลังของเขาเอง [redacted]ยินผลในความอ่อนน้อมถ่อมตนของอารมณ์ และความสงบของความอยากได้

๕๐. อุปสนะ (ทำสมาธิ) คือการรู้แจ้งอุดมการณ์ของพระเจ้า ด้วยการตั้งใจอย่างแนวแน่ ว่าพระเจ้าปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง และเต็มไปหมด และว่าในข้า ฯ ก็มีพระเจ้าเข้า

ไปอยู่ด้วย และพระองค์ก็อยู่ในข้า ฯ และข้า ฯ ก็อยู่ในพระองค์ ปฏิบัติเลียนแบบคุณสมบัติของพระเจ้า ความดีของการปฏิบัติดังกล่าว ย่อมพิสูจน์ได้ด้วยการทำใจให้มีความสามารถ รับความรู้และขยายความรู้ให้กว้างขวางออกไป

๕๑. สคุณสตุติ คือการยืนยันหรือการท่องถึงคุณสมบัติของพระเจ้า นิรคุณ (คือคุณสมบัติแบบปฏิเสธ) เป็นการปฏิเสธคุณที่เข้ากันไม่ได้กับธรรมชาติของพระเจ้า สคุณ (การอ้อนวอนในทางบวก) คือการขอให้พระเจ้าประทานเมตตาให้ได้มาซึ่งคุณสมบัติที่ดี นิรคุณปรารถนา (การสวดอ้อนวอนทางลบ) คือการอ้อนวอนอำนาจพระเจ้าในการขจัดคุณสมบัติชั่ว สคุณอุปัสนา (สมาธิในทางบวก) คือความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าโดยไม่หวั่นไหว นิรคุณอุปัสนา (สมาธิในทางลบ) คือการละออกจากอัตตาโดยสิ้นเชิง ต่อความเที่ยงธรรมของพระเจ้า และพระกรุณาของพระองค์ ข้อสรุปความเชื่อของข้า ฯ อธิบายไว้อย่างสมบูรณ์แล้วในหนังสือที่เรียกว่า สัตยรรถประกาศภูมิกะ (การนำเข้าไปสู่พระเวท) และภาษยะ (การอธิบายพระเวท) ข้า ฯ ยอมรับกฎเกณฑ์สากลว่าเป็นการพูดความจริง และติเตียนการพูดไม่จริง แต่ข้า ฯ เกลียดชังสงครามศาสนาของนิกายต่าง ๆ เพราะเป็นการก่อให้เกิดความเกลียดชังระหว่างกัน และความคิดอันหยาบคายในรูปของศาสนา ฉะนั้นจุดประสงค์ของชีวิตข้า ฯ ก็คือกำจัดความชั่ว และนำเอาความจริงเข้ามาในความคิด การพูดและการกระทำ รักษาความเป็นเอกภาพของศาสนา และขจัดความเป็นศัตรูระหว่างกันและกัน ผูกพันกันฉันท์มิตรไมตรีให้ยืนยาวออกไป และก่อให้เกิดความสุขแก่ประชาชนทั่วไป โดยการรับใช้ครอบครัวของมนุษย์แก่กันและกัน ด้วยความกรุณาของพระเจ้า และด้วยความยินยอมและความร่วมมือของนักปราชญ์ทั้งหลาย ขอให้คำสอนเหล่านี้จงแผ่กระจายไปทั่วโลก ขอให้ทุกคนความพยายามในการทำความเจริญก้าวหน้าในศีลธรรม ทรัพย์สมบัติความสุขของสวรรค์ และให้ถึงโมกษะ ดังนั้น ความสงบสุข ความเจริญมั่งคั่ง และความสุข จงปกคลุมไปทั่วโลก ตลอดกาลนาน

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๗ เวลา ๐๔.๒๕ น.

गुरु विरजानन्द दण्डी
सन्दर्भ पुस्तकालय
660
पु परिग्रहण क्रमांक
दयानन्द महिला महा